

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

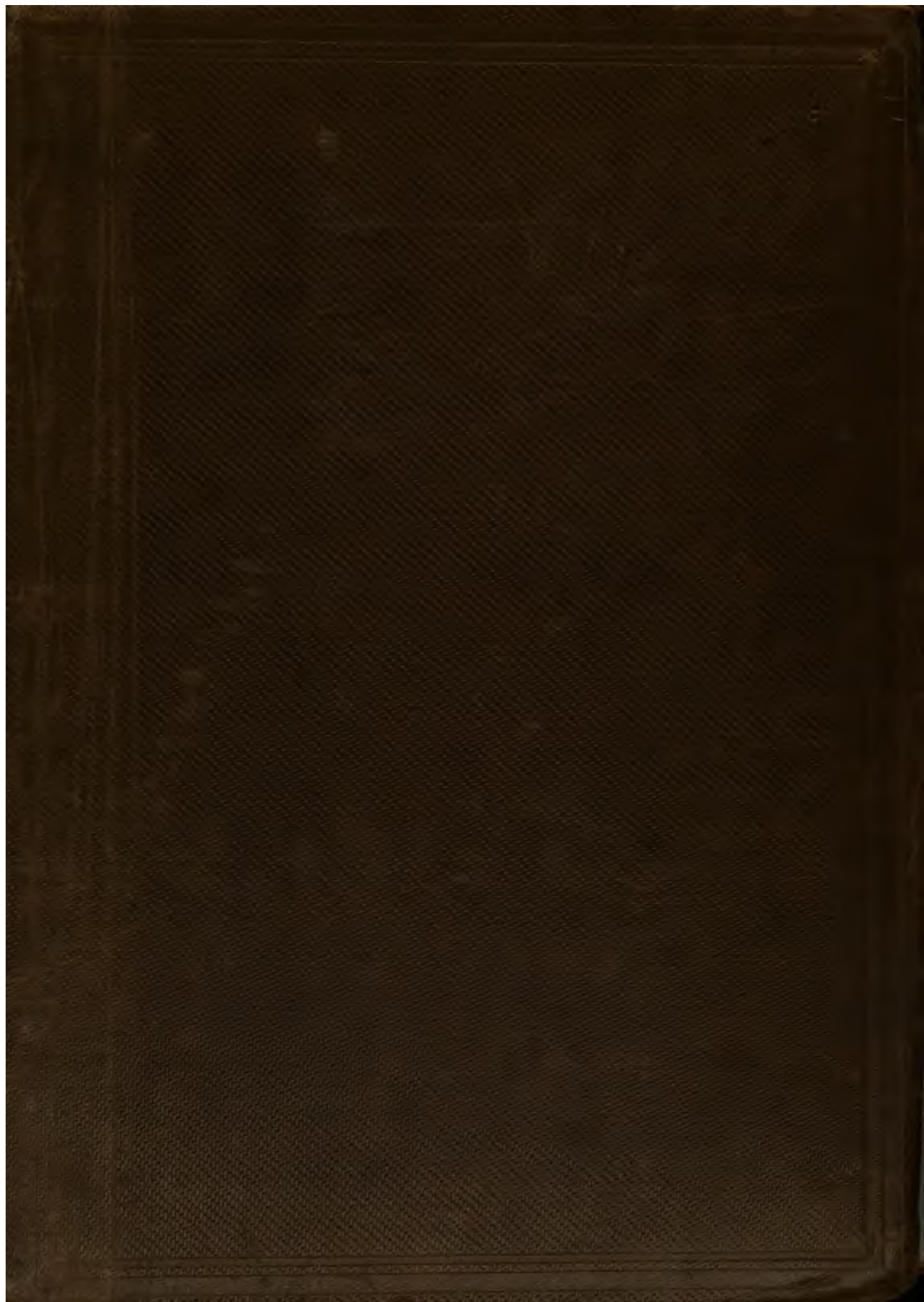
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

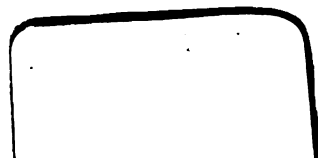

600045380Q

1.00 1.00

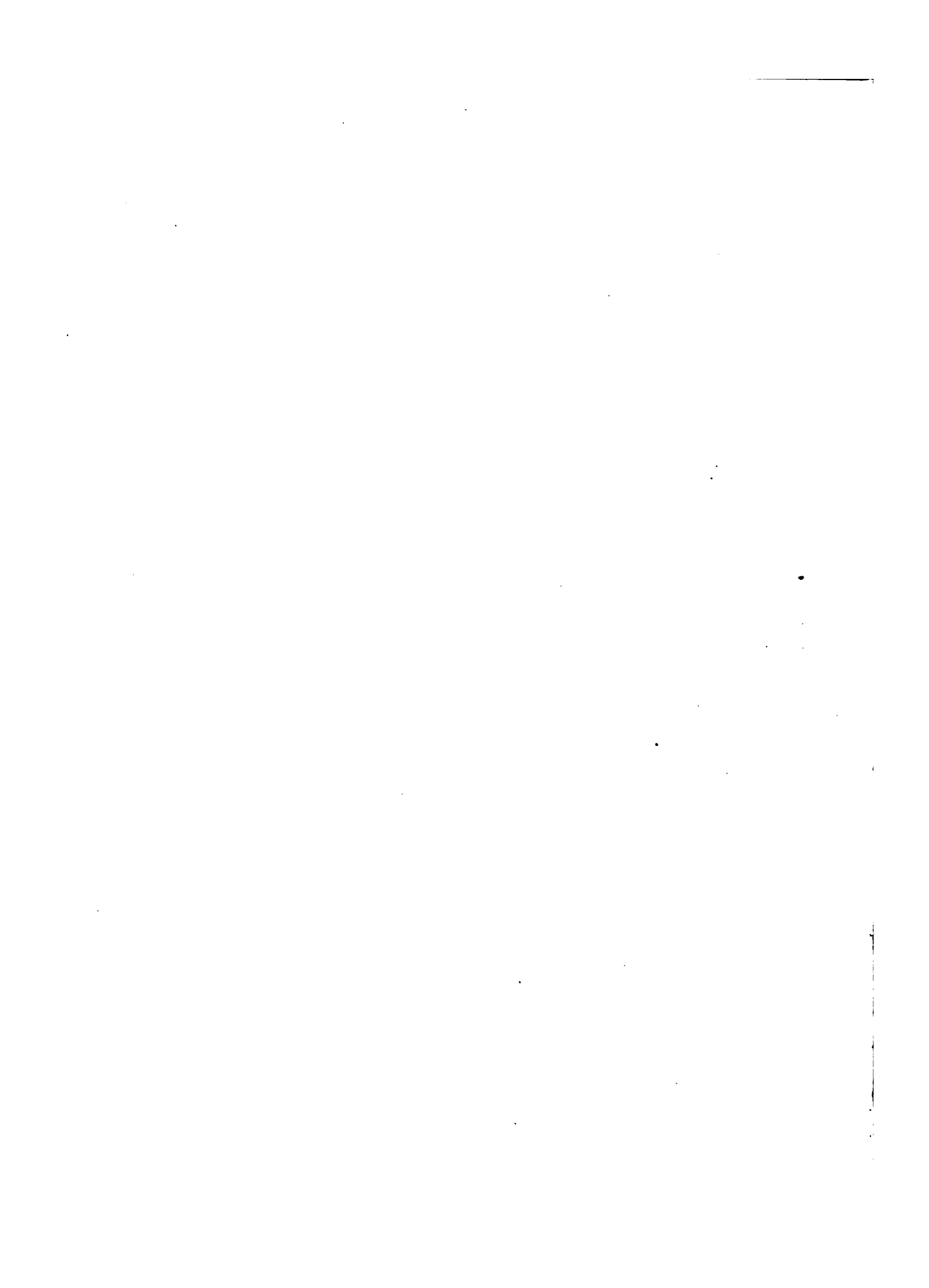

BEZAE CODEX CANTABRIGIENSIS.

Cambridge :

PRINTED BY C. J. CLAY, M. A.
AT THE UNIVERSITY PRESS.

(1) ΤΗΝ ΨΥΧΗΝ ΑΥΤΟΥΣ ΩΣ ΑΠΟΛΕΣΕΙ ΑΥΤΗΝ · ΟΣ Δ' ΑΝ
ΑΠΟΛΕΣΕΙ ΑΥΤΗΝ
ΕΝ ΕΚΕΝ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ ΣΩΣΕΙ ΑΥΤΗΝ

(1) ANIMAM SUAM SALVAM FACERE PERDETE AM · QUI AUTEM
PERDIDERIT AM
PROPTER EUANGELIUM SALVAM FACIETE AM

(2) ΛΣ : ΙΣΘΕΙ ΕΥΝΟΩΝΤΩ ΑΝΤΙΔΙΚΩΣ ΟΥΤΑΧΥ ΕΩΣ
ΕΔΟΞΕ ΔΕ ΤΩ ΣΕΙ ΛΕΑ ΕΠΙΜΕΙΝΑΙ ΑΥΤΟΥΣ

(3) ΚΑΙ ΠΑΡΑΔΙΟΥΡΓΙΑΣ ΥΪΘΙ ΔΙΑΒΟΛΟΥ ΕΤΡΑΙΣΙ
ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΤΟΚΙΛΙΚΙΑΣ ΚΑΔΙΑΣ

(4) ΑΠΟΣΤΕΛΛΩ ΥΜΑΣ ΕΙΠΕΝ ΑΥΤΩ ΤΩ ΕΉΛΗΘΟΝΤΙ

(5) ΟΥΤΟΣ ΗΡΞΑΤΟ ΤΑΡΗΣΙΑΖΕΣΘΑΙ ΕΝ ΤΗ ΨΥΝΑΓΩΓΗ

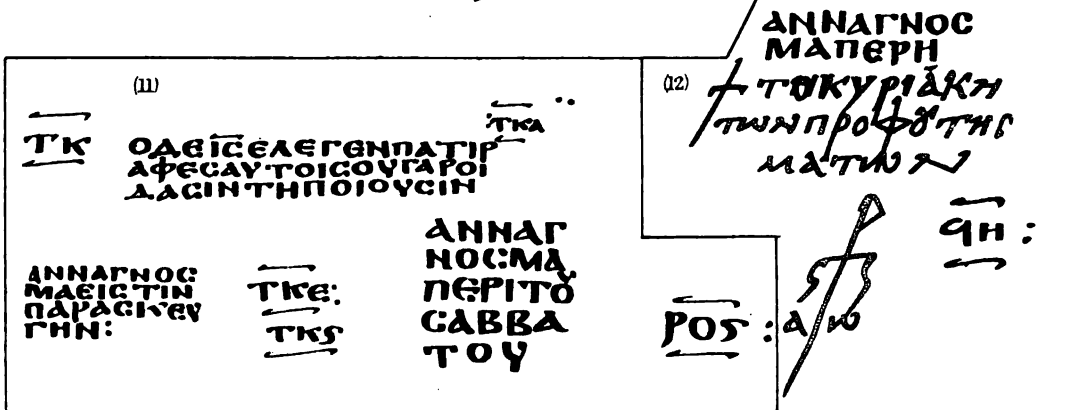
(6) ΚΑΙ ΕΠΗΡΩΤΗΣΕΝ ΑΥΤΟΥΣ ΟΙ ΕΡΕΥΣ ΛΕΓΩΝ

(7) ΚΑΙ ΚΑΘΙΣΑΙ ΕΠΙ ΤΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΑΥΤΟΥ ΤΤΡΟΕΙΔΩΣ ΕΛΑ
ΛΗΣΕΝ ΠΕΡΙ ΤΗΣ

(8) ΕΣΤΑΙ ΔΕ ΔΕ ΜΕΝΑ ΕΝ ΤΟΙΣ ΟΥΡΑΝΑΙΣ
ΕΠΙ ΤΗ ΣΑΤΑΝΑΙΣ
ΕΤΡΑΚΤΙΜΕΣ ΤΡΕΡΕΝΤΕΣ ΑΕΛΟΣ ΕΧΟ

(9) ΕΚ ΚΑΡΠΟΥ ΤΗΣ ΣΑΦΑΙΩΣ ΑΥΤΟΥ ΟΣΦΥΟΣ

(10) Ο ΗΛΙΟΣ ΜΕΤΑΣΤΡΑΦΕΤΑΙ ΕΙΣ ΚΟΤΟΣ

(13) ΕΠΑΡΩΣΤΟΥΣ ΧΕΙΡΑΣ ΕΠΙΘΕΟΥΣ ΕΙΝ. Supererogatos manus imponent.
ΚΑΙ ΚΑΛΩΣ ΕΖΟΥΣΙΝ' ΕΤΒΕΝΕΘΑΒΕΒΥΝΤ'

(14) ΕΛΝ ΨΥΧΗ ΚΛΕΝ ΧΟΥΣΙ ΙΗΚΕ +

Vertical handwritten notes on the right side of the page, including '12' and '13'.

BEZAE CODEX CANTABRIGIENSIS,

BEING AN EXACT COPY, IN ORDINARY TYPE, OF THE CELEBRATED
UNCIAL GRAECO-LATIN MANUSCRIPT OF THE FOUR GOSPELS
AND ACTS OF THE APOSTLES,

WRITTEN EARLY IN THE SIXTH CENTURY, AND PRESENTED TO THE
UNIVERSITY OF CAMBRIDGE BY THEODORE BEZA, A.D. 1581.

EDITED WITH

A CRITICAL INTRODUCTION, ANNOTATIONS, AND FACSIMILES

BY

FREDERICK H. SCRIVENER, M.A.

RECTOR OF S. GERRANS, CORNWALL.

Cambridge:

DEIGHTON, BELL, AND CO.

LONDON: BELL AND DALDY.

1864

1581-1582. 6.
1581-1582.

TO THE RIGHT REVEREND

EDWARD HAROLD, LORD BISHOP OF ELY.

MY LORD,

WHEN I first projected a new Edition of Codex Bezae, you were so good as to recommend my design to the Syndics of the Cambridge Press as one worthy of aid from the funds at their disposal; you have encouraged me throughout my task with kind interest and ready sympathy: yet I am so deeply conscious of the faults of this Volume that I should be ashamed to inscribe it to your Lordship had I not unsparingly devoted to it time and pains and the best faculties of my mind. My work, indeed, has proved far harder than I expected, but its diligent prosecution has brought with it such real delight that I cannot part from the companion of many laborious hours without some loving regret, not unmingled (I would trust) with reverent thankfulness that life and heart have been vouchsafed to me to make one poor contribution more to the critical study of Holy Scripture.

My Lord, may it please Him whose Providence has called you to your high office to prosper therein all that your hand findeth to do: may His blessing especially rest on your godly endeavour to restore to our dear Cambridge her ancient glory of being the school and home of true divinity, by persuading her most promising sons to consecrate their fresh strength to the ministry of Christ's Church in England, at this time of no common need.

I am, my LORD,

Your obliged and dutiful servant,

F. H. SCRIVENER.

S. GERRANS, *June 1, 1864.*

“Inclytae modisque omnibus celebratissimae ACADEMIAE CANTABRIGIENSI Gratiam et
pacem a Deo patre ac Domino nostro Jesu Christo.

“Quatuor Evangeliorum et Actorum Apostolicorum graeco latinum exemplar ex S. Irenaei caenobio
lugdunensi ante aliquot annos nactus, mutilum quidem illud, et neque satis emendatè ab initio ubique
“descriptum, neque ita ut oportuit habitum, sicut ex paginis quibusdà diverso caractere insertis, et indocti
“cujuspian graeci Calogeri¹ barbaris adscriptis alicubi notis apparet, Vestrae potissimum academiae, ut inter
“verè Christianas vetustissimae, plurimisque nominibus celeberrimae, dicandum existimavi, Reverendi Domini
“et patres, in cujus sacrario tantum hoc venerandae, nisi forte fallor, vetustatis monumentum collocetur.
“Etsi verò nulli melius quàm vos ipsi, quae sit huic exemplari fides habenda, estimarint, hac de re tamen
“vos admonendos duxi, tantam à me in lucæ praesertim Evangelio repertam esse inter hunc codicem et
“caeteros quátúvis vet es discrepantiam, ut vitandae quorundam offensionis, asservandum potius quàm
“publicandum existimem. In hac tamen non sententiarum sed vocum diversitate, nihil profecto comperi [ex
“*eras.*] unde suspicari potuerim à veteribus illis haereticis fuisse depravatum. Imo multa mihi videor
“deprehendisse magna observatione digna: quaedam etiam sic à recepta scriptura discrepantia, ut tamen
“cum veterum quorúdà et Graecorum et latinorum patrum scriptis consentiant: non pauca denique, quibus
“vetusta latina editio corroboratur: quae omnia pro ingenii meï modulo inter se comparata, et cum Syra et
“Arabica editione collata, in majores meas annotationes à me nuper emendatas et brevi, Deo favente,
“prodituras congessi. Sed age, res haec tota vestri, sicuti par est, iudicii esto. Tantum a vobis peto, Reverendi
“Domini et patres, ut hoc quaecúque súmae in vestram amplitudinem observantiae meae [vestr...*eras.*]
“veluti monumentum, ab homine vestri studiosissimo profectum, aequi bonique consulatis.

“D. Jesus servator noster, et universe vobis omnibus, et privatim singulis, totique adeo Christianissimae
“Anglorum genti magis ac magis pro bonitate singulari sua benedicat.

“GENEVAE. VIII Idus Dec. anno Domini MDIO LXIII.

“Vestrae totius inclytae academiae dignitati addictissimus
THEODORUS BEZA.”

“Ornatissimo viro et in omni literarum genere excellentissimo THEODORO BEZAE
primario pastori Genevensi.

“Accepimus literas tuas (Ornatissime Beza) plenas humanitatis, tresque praeterea libros academiae
“bibliothecae consecratos, quorum duo quinque Mosis volumina hebraicè scripta complectuntur, multis doctis-
“simorum hominum commentariis illustrata, tertius vero manuscriptus quatuor evangelistas graeco latinos
“continet cum actis apostolorum. E quibus omnibus facile existimari potest quam honorifice de Academia
“Cantabrigiensi sentias quamque vehementer cupias sempiternum apud nos nominis ac memoriae tuae
“monumentum conservari. Gaudemus hercle (Gravissime Beza) sic esse res nostras ut a te tristi ac directo
“Theologo sic² lautissimis verbis efferantur, sed quod illud in votis habeas ut aliquo collato beneficio de
“Academia nostra bene mereare, id vero serio triumphamus.

“Quanquam (si vere loqui volumus) insignes lucubrationes tuae theologicae, quae quotidie vigent apud
“nos, et in omnium ore ac sermone volitant tales sunt tamque divinis rebus accommodatae³ ut vel eo tantum
“nomine nunquam tibi satis debere posse videamur. Nam hoc scito post unicae scripturae sacratissimam
“cognitionem, nullos unquam ex omni memoria temporum scriptores extitisse quos memorabili viro Johanni
“Calvino tibi praeferamus, ut vel hac sola beneficentia contentus majorem gratificandi modum non
“desideres. Sed quoniam nullum finem statuis bonitati tuae, nec tibi satisfacis dum illa tua scripta ad nos
“perveniunt quae cum ceteris quoque gentibus communicata sunt nisi quorundam etiam librorum privatam
“accessionem adjungas: publicis tuis scriptis pro communibus utemur, haec vero nuper privata eademque
“germana dona literatissimi viri multo arctius amplectemur⁴. Nam si magnorum hominum liberalitatem qui
“nos possessionibus locupletarunt in summa laude ponamus, quo tandem studio prosequemur eos, qui
“curarunt ut omni salutari literatura abundemus⁵. Ac licet hanc animi tui gratuitam propensionem quam
“simillimo munere remunerare difficile sit: quantum tamen amore et industria perficere possimus, enitemur
“ut intelligas te nobis esse charissimum, nihilque hoc tuo postremo beneficio gratius unquam accidisse.

“Deus opt. max. fidelissimi ministerii tui uberrimum fructum concedat teque ipsum post multos exant-
“latos labores immortalis gloria coronet.

“CANTABRIGIAE, 15° Cal. Junii. anno dñi 1582.

“Salutis et dignitatis tuae cupidissimi
“PROCELLARIUS et
“reliquus SENATUS Cantabrigiensis.”

¹ “Calogeri: Monachi, praesertim senio et aetate venerandi (καλογήριος).” Ducange *Glossar. ad Script. Med. Latin.*

² sic (cum erased in MS.)

³ accommodatae (aptissimae erased in MS.)

⁴ amplectemur (amplectuntur erased in MS.)

⁵ at abundemus a full stop in the MS. It should be a (!)

INTRODUCTION.

THE Greek and Latin manuscript of the Four Gospels and Acts of the Apostles, generally known as the Codex Bezae or Codex D, may seem somewhat less ancient than three or four other extant copies of the New Testament, but in respect to the modification of the inspired text which it exhibits is perhaps more interesting and remarkable than any other document of its class. It is now the property of the University of Cambridge, in whose public Library the open volume is conspicuous to visitors (Nn. II. 41); and the Syndics of the University Press have liberally contributed to defray the cost of the present work, in which the parallel lines of the Greek original and its Latin version (which in Codex Bezae itself are written on separate pages in *uncial* characters) are represented on the same page in *cursive* or ordinary letters (pp. 1—415), precisely as they were left by the first scribe, nine leaves supplied by later hands being banished to an Appendix, and printed in smaller type (pp. 417—428). To this edition of the text (which it is hoped will be found as exact as anxious care could make it) is annexed a Commentary or body of notes, wherein the many changes brought into its primitive readings by subsequent correctors (pp. 429—448), all liturgical marks (pp. 448—450) and other foreign matter (pp. 451—2) scattered throughout the margin of the book, are diligently recorded, and their respective dates, so far as may be, ascertained. The three *facsimile* pages in lithograph are designed to illustrate this Introduction, whose purpose is to discuss, briefly yet not too superficially, (1) the recent history of the manuscript and the several collations of it already executed: (2) its palaeographical appearance, probable origin, and age: (3) the character of its Latin translation, and (4) of its Greek text, as critically examined, and compared with other monuments of sacred antiquity, whether manuscripts, versions, or citations of Scripture by early Fathers of the Church.

CHAPTER I.

ON THE RECENT HISTORY OF CODEX BEZAE.

THE letter of Theodore Beza (dated 6 December, 1581) which accompanied the manuscript, his munificent gift to the University of Cambridge, and the reply of the Vice-Chancellor and Senate (dated 18 May, 1582, but not yet received by Beza as late as October 1582, if ever) are reprinted on the opposite page¹. The language of the latter, extravagant as it is, only too faithfully expresses the veneration of that learned body for the donor and his master Calvin, which already boded so ill for the peace of the English Church. To the French Reformer's meagre account of his manuscript, that he had gotten it some years before from the Monastery of S. Irenaeus at Lyons, must be added a more

¹ The former from the original, the latter from the copy in the keeping of the Public Orator, the Rev. W. G. Clark, who kindly consulted it at my request.

explicit statement prefixed to the book (perhaps at an earlier period) in his own cramped hand, and still preserved there together with his original letter: "Est hoc exemplar venerandae vetustatis ex Graecia, ut apparet ex barbaris graecis quibusdam ad marginem adscriptis, olim exportatum, et in Sancti Irenaei monasterio, Lugduni, ad [ad eras.] ita ut hic cernitur, mutilatum, postquam ibi in pulvere diu jacuisset, repertum oriente ibi Civili bello, anno Domini 1562." In the face of this statement, withheld in his public letter yet by no means studiously concealed, it evinces strange ignorance both of the man and of his evil times to suppose that Beza received this most precious document as a present from the hands of the Lyonese monks, under circumstances which would have enabled him to learn whatever they might know of its history¹. Certainly his own words "nactus," "repertum," and "erutum" (*N. T.*, 1582, Praef.), suggest no idea of a gift, and the last object the brotherhood of S. Irenaeus would have selected for such doubtful liberality would have been the ablest champion of their enemies in the Colloquy at Poissy (Sept. 1561), who was then actually serving as Chaplain and Counsellor of the Huguenot army in the campaign which ended with the battle of Dreux (19 December, 1562). Lyons, it must be remembered, was sacked in this very year 1562, "*oriente ibi Civili bello*," by the infamous Des Adrets², whom it suited for a while to espouse the cause of the Reformed; and though his exploit there was marked by less than his usual cruelty, yet his followers expended their zeal in profaning the holy places, and have left tokens of their presence yet visible in the Church of S. Irenaeus itself³. It can hardly be doubted that some one who shared in the plunder of the Abbey conveyed this portion of it to Beza, who might naturally assume that of which he could have no direct information, that it had long lain there neglected in the dust. Yet there is good reason for believing that his codex was in Italy only a few years before the sack of Lyons. William a Prato, Bishop of the city of Clermont in the adjoining province of Auvergne, produced to the Council of Trent in 1546 "a very ancient Greek manuscript⁴," confirming the Latin reading "*sic eum volo*" in John xxi. 22, which Cod. D, alone of all known authorities, might appear to do: when his end was served, the Bishop would of course restore it to his neighbours, the monks of S. Irenaeus, from whom he had borrowed it. This view is strongly confirmed by the fact that about the year 1546, when Robert Stephens was collecting materials for his critical editions of the Greek Testament, numerous extracts from a document (by him called β) which we shall soon prove to have been none other than Codex Bezae, were sent to him from Italy by some friend who had collated it in his behalf⁵.

¹ "Anne omninò credibile est omissurum Bezae ex monachis sciscitari, tantae vetustatis κειμήλιον sibi in manus tradentibus [!], Unde? Cujus olim? Quo casu? et caetera ejusmodi? Nemone autem praestò tunc adfuit monachus qui ei narraret (si ita quidem res fuerit) codicem istum nostrum aded non Lugduni mansisse ab Irenaei paenò temporibus ad illum usque diem, ut nuperrimè migrasset ab Italiá!" Kipling, *Cod. Bezae Praef.* p. xx.

² See his character and career sketched by Brantome, *Des Hommes*, l. III. c. 4.

³ "Ils s'emparèrent des portes et de tous les lieux forts, sans aucun meurtre que de deux ou trois personnes, mais non pas sans leurs impiétés et barbaries accoutumées envers les choses saintes" (Mézeray, *Hist. de France*, T. III. p. 87, 1685). Accordingly travellers are shewn the bones of unclean animals which the Huguenots, in wanton mockery, then mingled with the presumed remains of S. Irenaeus and the martyrs of Lyons.

⁴ "Antiquissimus Graecus Codex," as described by

Marianus Victorius in his notes on S. Jerome, cited by Wetstein, *N. T. Prol.*, T. I. p. 28.

⁵ τὸ δὲ β' ἐστὶ τὸ ἐν Ἰταλίᾳ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἀντιβληθὲν φιλῶν (Ep. to the Reader, *N. T.* 1550): scarcely therefore by his son Henry, who at the age of 18, in or about the year 1546, collated for his father his other 15 authorities. The whole story of Beza's manuscript would now be clear, but for one difficulty. In the latest edition of his Annotations (1598) he nowhere calls it Codex Lugdunensis, as in 1581—2, but *Claramontanus* (notes on Luke xix. 26; Acts xx. 3): for though one may very well suppose that Beza at eighty years of age, and after so long an interval, might confound the Lyons copy with his own Codex Claramontanus of St Paul's Epistles obtained from Clermont near Beauvais, yet the circumstance that it had once been in the hands of the Bishop of Clermont in the Auvergne is a remarkable coincidence, though (as we believe notwithstanding) quite accidental.

It is now time to enumerate the instances in which Codex Bezae has been employed by scholars for critical purposes. (1) We hesitate not to assign the first place on the list to Robert Stephens and his third edition of the Greek New Testament, 1550. The identity of Codex Bezae with β' in Stephens' margin ought never to have been doubted by any one who had availed himself of the means at our disposal for testing that editor's accuracy. His principal authority α' was the Complutensian Polyglott, a printed book in high repute and readily accessible. After deducting mere *errata*, itacisms, and such like, out of the 2300 places wherein it differs from his own printed text, Stephens cites α' correctly only 554 times, and falsely 56 times, so that more than one case in ten involves a mistake, while three variations out of four are utterly neglected. It is not likely that his representation of a document he had not seen, and only heard of from the report of another, would be more exact than that of a well-known published volume: yet after comparing both his α' and β' with their respective prototypes, we are enabled to declare that the readings of Cod. D, as being very striking and peculiar, are much the more faithfully rendered of the two. Except that Stephens cites β' in Matth. xxvii. 3 *παράδου* (where nearly the whole leaf has perished), in manifest error for his η' or Codex L (Paris, 62); again in John xix. 6, where, though Cod. D is defective in the original hand, the later scribe who supplied the hiatus *actually has the reading imputed to β' (σταυρωσον σταυρωσον αυτον)*; and again in Acts ix. 31, also wanting in Cod. D, where the whole reading belongs to his δ' (Cod. Act. 5, Paris, 106) which is correctly alleged for *η μιν ουν εκκλησια*, although the sequel *ειχεν ειρηνην οικοδομουμενη... πορευομενη... πληθυνετο* is wrongly referred to β' :—with these slight exceptions Stephens never employs his authority β' in those many passages wherein the leaves of Cod. D have been lost, though he perpetually quotes it up to the very place where the hiatus begins, and recurs to it immediately after the text by the first hand is resumed. After a careful analysis of all the variations imputed to β' , we are enabled to state that (excluding itacisms and the like, which early collators always neglected) they amount to 389 in all the parts written by the original scribe of Codex Bezae²: whereof 309 are alleged by Stephens quite correctly; 47 a little loosely, after the manner of the times, especially where β' is joined with others in support of a reading; 8 in which corrected readings are imputed in error to the first hand (Matth. v. 48; xiv. 34 *nearly*; Mark vi. 21; 31; John v. 32; vii. 39; Acts vi. 10; xx. 18); while β' quite differs from Cod. D in 25 places, or less than one in fifteen, whereas we have seen that Stephens' α' varied from its *printed* original once in ten times³. Most of these 25 passages have been previously examined by Wetstein (*N. T. Proleg. I. pp. 36—38*), and, regard being paid to Stephens' notorious inexactness, seem very fairly accounted for. Two involve but slight inaccuracies, Matth. xi. 21 (*χοροζαϊμ*); 23 (*μη εως του ουρανου υψωθηση; εως αιδου κ.τ.λ.*); two others, *ibid.* x. 4 (*καναυος β. η*); Luke xxiii. 20 (*προσεφωνησεν αυτοις β. η*), are just as trifling, and strictly true for η' (Cod. L). In fact where several copies vouch for a reading, absolute resemblance to any of them seems to have satisfied the collator: see Matth. x. 8, where *νεκρ. εγειρ.* is simply misplaced in Cod. D, but omitted in η' (Cod. L) and others. In the following cases β' has crept through

¹ Stephens' last citation of β' is in Acts xx. 24, only that it re-appears Rom. iii. 10, in company with α' for the omission of *ου*, possibly in the place of ϵ' (Paul. 9), which contains the variation. With like heedlessness, ϵ' stands for α' Apoc. xix. 14; α' for ϵ' *ibid.* xiii. 4. See also p. x.

² Bp Marsh's numbers (on *Michaelis II. notes 110, 114*) differ from ours, inasmuch as he reckons only 339 citations of β' by Stephens, 211 alone and 128 with other copies. But his whole treatment of the subject betrays a consciousness that he had not fully investigated it,

which caused such hesitation in stating his conclusions as we could not otherwise explain.

³ Add to this that β' or Cod. D alone can be referred to by Stephens, Luke x. 1, *γρ^α κ̅ εβδομηκοτο δυο*. On the other hand it is useless to reckon 81 places in which π . or *εν πασι* is cited by him for the united readings of *all* his authorities, as regards Cod. D 41 times correctly, 40 loosely or falsely: nor do I notice Luke v. 35, where Beza, who had access to Stephens' collations, erroneously states that β' omits *κα* before *δρα*.

inadvertence into a list of several copies where it has no place: Matth. x. 10; xii. 32; xix. 29; xxvii. 46; Mark i. 19; 35; iv. 31; vi. 52; Luke ii. 21; Acts iii. 1; xii. 6. Twice a reference has been misplaced, Matth. v. 3 *εσται*, instead of *v.* 10; Mark iii. 3 *ξηραν*, for *v.* 1. In Matth. x. 25 (*βε-ελζεβουβ*) β' is a manifest misprint for α' : also β' for η' Matth. v. 25 (*βληθης*¹); ix. 20 (*εχουσα εν τη ασθενεια* added to *ετη*); John xiii. 2 (*γινομενου*). Three other passages still remain, Luke iii. 19 *εποιει*, for which there is no authority except Erasmus' editions (which Stephens may have *here* meant by β' , the Complutensian being α') and a few which followed him; Acts xiii. 1 *μαναηλ*, with the Peshito Syriac only; and the more notable addition in Luke viii. 18 *και περισσευθησεται* added to *δοθησεται αυτω*, a gloss from Matth. xiii. 12, very much in the manner of Cod. D, but for which no other evidence has yet been cited than Hensler's Lectionary 44 (Havniens. 3), and Cureton's Syriac *in part*². It is probable that a search among Stephens' manuscripts in the Imperial Library at Paris would shew for what other letter β' has been substituted in this and a few other instances.

Against these rare and inconsiderable exceptions must be set the many singular readings and arbitrary additions to the sacred text, known to exist in no copy save Beza's, for which β' is vouched in Stephens' margin. Some of them are of considerable length (e.g. Luke vi. 4; John vi. 56; Acts v. 15; vi. 10; xvi. 35; 38, 39), and very faithfully represented. Yet Stephens' is as far as possible from being a complete and formal collation: the readings given in SS. Matthew and Mark are much the most numerous; for twelve whole pages of S. Luke (as Marsh observes) the letter β' does not occur at all: even such large interpolations as follow Matth. xx. 28, and the wide variations that abound in Luke iii. 24—38; John vii. 53—viii. 11 are passed over in complete silence³.

Collations or copies of Codex Bezae, made subsequently to 1562, may be dismissed with much less notice.

(1) In the several editions of his Greek Testament published 1582, 1589, 1598, Beza made some occasional references to the readings of his manuscript, which he professed to value very highly; but his skill as a critic may be estimated by the wisdom of his suggestion to the University of Cambridge, that to avoid giving offence through its extensive deviations from all other documents, however old, it was more fit to be stored up than published (*supra* p. vi). I know not whether this short-sighted policy was acceptable to his English admirers. Before the Codex had been here a year (March 1583), Archbishop John Whitgift, who in 1677 had left the Mastership of Trinity College, Cambridge, for the see of Worcester, caused a transcript of it to be made on vellum, which with several of his other books he bequeathed to the College, into whose possession it came on his death in 1604⁴. This volume (Trin. Coll. B. x. 3) contains the Greek Text only, very neatly written between lines ruled in red ink, but as every alternate page is left blank, it must have been intended to receive the Latin version also. It is executed in ordinary Greek characters, with breathings, accents, and modern stops: the lines and pages of the original are disregarded, the changes introduced by later hands constantly, and (so far as I observe) invariably substituted for those of the original scribe, and where the manuscript is torn, the copyist wrote on as if no hiatus had occurred. After *αυρου* Acts xxii. 29,

¹ η' (Cod. L) has precisely *βληθεισ*. Kipling thinks that *ει* was subsequently added by the first scribe to *βληθησ* in Cod. D, in which case Stephens would give the primitive reading: but the final *ει* is not more faint than the letters at the end of 12 b. l. 32, and I believe it was there from the first.

² $\sigma\lambda$ $\epsilon\mu\omicron\omicron\lambda\iota\omicron$ "*et addetur ei*," is hardly rendered adequately by Tregelles "*et abundabit*."

³ The foregoing examination will serve to shew that Semler's hypothesis of β' being a transcript of Cod. D

rather than that manuscript itself is as needless as it is destitute of all external evidence. It is barely reconcilable with those instances, mentioned p. ix, wherein β' gives the readings not of the first but of a second hand in D. Look too at such cases as *μαδεγαδα* of β' , Mark viii. 10, where the third letter Λ is so closely like Δ in Cod. Bezae, that I nearly fell into the same error as Stephens' collator.

⁴ It is set down in the *Memoriale*, or *Lodge Book* of Trinity College.

where Cod. D ends, he continues his text without notice to the end of that verse, in order to fill up the page. As all the leaves now missing were lost in his time, except the lower part of Fol. 504, which we have taken from the Whitgift MS., it can be regarded as nothing more than a curious and rather unfavourable specimen of the scholarship and taste of the Elizabethan age.

(2) Patrick Young, the librarian of James I. and Charles I, who first collated the Codex Alexandrinus (A), and published from it the Epistles of Clement of Rome in 1633, seems to have been the next person engaged on Codex D, extracts from which he sent to the brothers Dupuy, through whom they reached Morinus and Steph. Curcellaeus. An unusually full collation of it was made for Walton's Polyglott (Tom. vi. Num. xvi. 1657) by pious Archbishop Ussher, who devoted to these studies the doleful leisure of his latter years. I am grieved that truth compels me to state that I never examined a performance more inaccurate than this. Besides numberless omissions, manifest typographical errors, a looseness and carelessness of citation which is really remarkable, and almost complete inability to distinguish the first from the later hands¹, its actual misstatements are so many, that I have accumulated a catalogue of 228, with which it is needless to trouble the reader. Some of these are wholly unaccountable, others arise from blindly following Stephens, not a few through confounding the readings of some other copy he had examined with those of Cod. D. Thus *Cant.* (as he terms it) stands for *Gon.* (Evan. 59) in Mark xii. 43; xiv. 8; xvi. 9; for *Mont.* (Evan. 61) Mark xii. 43; 44; Acts i. 20; iv. 8; viii. 12; xv. 7; xvi. 34 &c.; in the Acts sometimes for *Lin.* (Act. 33)².

(3) Largeness of view, critical sagacity, wide and life-long research, comprehend Mill's claims on our gratitude for his great services to textual criticism: those who award to him the humbler praise of an accurate collator can have used his edition of the N. T. (Oxon, 1707) but little. His volume as at first printed, while it produces many new readings from Codex D, retains nearly all the errors of the Polyglott; and though most of these were amended in his Appendix, drawn up many years later as the result of a fresh examination of the manuscript, and though he bestowed (not always with success) some pains and skill on discriminating the changes made by later hands, yet his representation of its contents is too defective and mistaken to be used with any degree of confidence. Not a few additional blunders were made even in the *secundae curae* of his *Appendix*: e.g. Mark viii. 29; Acts x. 39; xvi. 35; xxi. 1.

Z. C. von Uffenbach, known as the owner of several manuscripts of the New Testament (Paul. M. 52; Evan. 97. 101), when on a visit to England in 1710, inspected Codex Bezae at Cambridge, and gives a brief but correct account of it in his *Reisen durch Reidersachsen Holland und Engelland*, T. III. p. 21; Ulm, 1754³.

(4) Very superior in character to Mill's collation was the transcript of Cod. D made by J. J. Wetstein in 1716, at the age of twenty-three, when fresh in eyesight as in spirit; yet since he did not use it for the next thirty years, and never appears to have consulted the manuscript afterwards, or much cared for the collations already published (whose heavy faults he would be well aware of), too many of the readings he alleges are even marvellously untrue (e.g. Matth. xi. 30 *χρηστων*; xxi. 8 *ordo*; v. 17 + *εως* before *εις*; Mark xv. 33 *ε. ε. ε'* is clearly *primæ manu*; Luke iii. 33 *om. του φαρης*;

¹ Thus he describes the two lines written in sloping uncials of the VIIIth or IXth century at the foot of Fol. 160 b. (John xv. 3, 4) as "eodem ferè caractere."

² By consulting the original papers of Ussher or his assistants, afterwards used by Mill (*N. T. Proleg.* § 1505), and now in the Library of Emmanuel College, containing the readings of Cod. D and three others (Evan. 59, 61, 62), which Mr Scott of Westminster School lately

examined for Dr Dobbin (*Cod. Montfort.* Introd. p. 21), it might be seen what portion of this plentiful crop of errors is due to the printer. Our single purpose is to caution the reader against trusting to the collation as it stands in the Polyglott.

³ My acquaintance with this book, and many other literary favours, I owe to the Rev. J. E. B. Mayor, Principal Librarian of the University of Cambridge.

John iv. 6 γη; xi. 33 ιδιους; xxi. 3 συνεβησαν, κ.τ.λ.), especially in the leaves written by a later hand. In many places, readings *washed out* or otherwise changed by the original scribe, and utterly overlooked by Kipling, had already been diligently recorded by Wetstein (e.g. Matth. xxi. 1 βηθφαγε; 22 αιητε; xxvi. 40 αυτουσ; John v. 19 ποιει for ποιηση; xx. 28 και ο θσ for μου και θσ): although his collation on this and more prominent points, copious as it is, by no means exhausts the subject, and his judgement is often wrong in assigning to later times alterations which were really made by the first penman.

(5) Richard Bentley, by special indulgence of the University, is said to have had Codex Bezae in his possession at Trinity College Lodge for seven years, while preparing his promised edition of the N. T. If all the use he made of it be represented in his papers published in 1862 by Mr. A. A. Ellis (*Bentleii Critica Sacra*, pp. 2—26), a single week might have sufficed for his purpose. The readings he gives from Cod. D are few and vague and inexact enough, but no one who has examined his collations of the Codex Augiensis and of the Arundel Lectionary 547, still preserved (Trin. Coll. B. xvii. 8), would expect much in this way from our great Aristarchus. We could have well spared some numerals, &c. set by Bentley in the margin of Cod. D, with the less excuse, inasmuch as it was not, like Cod. Augiensis, his own property.

(6) An unpublished collation made about 1732 or 1733 by John Dickinson of S. John's College, for John Jackson of Leicester, for six pounds sterling, now, with Jackson's other books, in the Library of Jesus College, Cambridge (O θ 2¹), has enabled us, after Kipling, partially to supply the hiatus in the Latin of Fol. 504 a., and has been consulted with profit in other passages. It is based upon, and aims at supplying and correcting, Mill's very poor representation of Cod. D, and Dickinson has taken laudable care to note the original text, as distinguished from its state as at present existing.

(7) Kipling (*Praef.* p. xxvi) names three other transcripts: one owned by Richard Simon, the Biblical critic; another sent to Sabatier by Bentley; a third written in 1766 by Thomas Craster, B.A. of S. John's College, for Kennicott, and sent by the latter to J. S. Semler, who published from it the Latin version of S. John in 1771, at the end of his "*Paraphrasis Evan. Joann. cum notis.*" Griesbach also consulted the manuscript, but is said to have taken from it only one reading, and that false, επηγειραν Acts xiv. 2.

(8) In 1793 Dr Thomas Kipling (Senior Wrangler, 1768), afterwards Dean of Peterborough up to his death in 1822, published at the expense of the University of Cambridge, in two splendid folio volumes, his edition of what he was pleased to term "Codex Theodori Bezae Cantabrigiensis," the fruit of five years of toil. The moveable type used for this work in shape resembles as closely as possible the characters of the scribe, and some attempt is made to indicate the varying sizes of the letters, and the relative spaces between them. The present work was undertaken in the hope of producing an edition of Codex Bezae which should be more conveniently read than in Kipling's uncial letters, printed continuously; and be more easily accessible to students than his scarce and costly folios, of which only 250 copies were struck off. In prosecuting my interesting and not unpleasing task I have found the text of my predecessor less inaccurate than some have suspected: the typographical errors detected (83, of which 16 are in his notes &c.), I have recorded (*see* pp. 452—3) as a matter of duty, not of reproach:—perfect correctness is quite unattainable, yet Kipling has laboured faithfully and not wholly in vain to approach it as near as may be. His most serious fault is one of design and plan, in that he has

¹ Happily lettered "MS. Sermons." Mr C. H. Cooper, senior editor of the *Athenae Cantabrigienses*, kindly informs me that John Dickinson of Sheffield became B.A.

1728—9, M.A. 1732, Assistant Minister of Sheffield 1752—66. This humble and forgotten man must have been a good and early scholar.

placed in the body of his work those numerous changes made by later hands (some of them indeed of *very recent date*¹), which deform the pages of Codex Bezae itself, but which its editor should have been glad to banish into the Notes: nor has he much availed himself of the researches of those who went before him. Respecting his Preface it is enough to say that even seventy years ago it was obviously behind its age, both in respect to its general tone and spirit, and to the then existing standard of critical knowledge².

I had also prepared full lists of the errors found as well in Ussher's, as in Mill's, Wetstein's, and Bentley's collations of Codex Bezae, but would fain be spared the ungracious office of publishing them. It will probably suffice to say that in whatever place any one or all of them may differ from this edition, I have ascertained by actual comparison with the manuscript, that my reading is the true one.

POSTSCRIPT. After this Chapter was in type Mr E. H. Hansell, Praelector of Theology in Magdalen College, Oxford, favoured me with the copy of a letter written by William Camden the great antiquarian [d. 1623] to Pierre Dupuy, and found by the Revd. J. Stevenson of the Record Office among the Dupuy MSS. (490, fol. 95) at Paris. Camden's account of Codex Bezae, though utterly mistaken, is too curious to be passed over, if only as a specimen of the untrustworthy character of so many of our most promising materials for literary history.

"Amplissimo viro Petro Puteano Guil. Camdenus S. P. Serius rescribo, V. C., quod serius tuae per Woodfordum mihi redditae, et post aliquot dies quam meae ad te per Porium [sc. John Pory? *Calendar of State Papers 1611—1618*] dederim. D. Thorii Epicedium ad manus pervenisse spero. Torvallius [sc. Jean l'Oiseau de Tourval? *Calendar &c.*] Gallicus regis nostri interpres, cui tradidit, ante mensem per Scotum nobilem se transmisisse affirmat. Gratias viro cordatissimo de honorificâ illâ mentione plurimum debeo. Patrio Junio [vid. *supra* p. xi] aurem vello, et subinde promissi moneo, quod facturum dicit quamprimum exemplar a Cantabrigiensibus nansici potuit. Quodnam exemplar intelligit nescio; sin illud III Evangeliorum quod Theod. Beza in Angliam quondam misit, et ipse ante plures annos in Collegio Trinitatis Cantabrigiae vidi, frustra erit. Ibi enim jam non comparet, et quid de illo factum a sociis nullus dixerit; at dudum rem totam a reverendiss. episcopo Eliensi accepi. Transmisit Beza ad Cecilium, Angliae Thesaurarium, venerandum illud antiquitatis monumentum, ut in Angliâ asservaretur. Ille academiae Cantabrigiensis Cancellarius ad Trinitatis collegium misit, jussitque ut academici gratias agerent, quod factum. Post aliquantum temporis Beza, qui justum pretium potius quam gratias papyraceas (ut opinati sunt nostri) expectavit, nescio quo obtentu utendi in collatione repetiit; et remissum erat. Caeterum in Publica ibi Bibliotheca extat MS. exemplar Evangeliorum et Actorum Apostolorum Graecè et Latinè, sequioris aevi, caractere plane barbaro, et monast. S. Iraenei [sic] Lugduni anno MDLXII delatum et a Matthaeo Parkero, archiepiscopo Cantuariensi academiae donatum. Hoc juvenes suspicantur esse illud Bezae, sed falluntur, et cum illis Th. Jamesius bibliothecarius Oxoniensis, in Egloga Oxonio-Cantabrigiensi; cujus exemplar, quia forte an non vidisti, cum Eliz. Annalibus, per hunc tabellionem accipies. Cumulato rependas, si Analecta Hibernica, quae ex Cramoysii officinâ nuper prodierunt, cum commodè poteris, mihi impertias (At jam non opus est; nactus sum exemplar). Ama nos et valeas V. C. Saluta mihi quam plurimum ornatias. Hotomannum, cujus officiosae erga D. Beecherum amicitiae ex animo gratulor. Si initium legum Saxonum et Danorum, quae extant in libro cujusdam Archidiaconi in Bibliothecâ Thuani in 4°, mihi describeris, longè gratissimum facies. Londini VI xbris St. V."

Since Camden's *Annals of Elizabeth* were published in 1615, and the *Analecta de rebus catholicorum in Hibernia* (without the name of the place) in 1616, this strange letter, written when the latter had just appeared, must be dated in the same year: it is easy enough to see why a copy of such a work was not readily procured in England. Thorius' *Epicedium* on Isaac Casaubon [d. 1614] was not published till 1619, after it had been passed for five years from hand to hand, as we partly gather from Camden's expression, and as was very usual in that age. Thus the Bishop of Ely, whose testimony he alleges, was the great and good Lancelot Andrewes, who held that see from 1609 to 1619. But the story, on whatever authority it rests, involves a simple impossibility. We know from his own letter that Beza had

¹ E. g. τὴ (tel τφ) Σίλεα marg. 486 b. 1. He has even inserted by means of manual correction, "qui" foisted into the margin of 272 a. l. 16, I am afraid in the hand of Bentley himself.

² Kipling's edition was sharply handled by Porson in two notices in the *British Critic*, Vol. III. 1794, and coarsely abused by one Thomas Edwards, LL.D., who satisfies a certain private grudge in his *Remarks on Dr Kipling's Preface to Codex Bezae, Part the First*, 1793, in which I notice nothing worth mention save the poor taunt that Kipling's "zealous exertions have not hitherto been

rewarded with the smallest preferment;" as if his book were the worse for that. On the other hand, I read with surprise a statement extracted by Horne (*Introduction*, Vol. II. *Appendix*, p. 21, 1834) from a later volume of the *British Critic* (XI. p. 619, 1819), that "Porson himself collated the printed copy with the original manuscript, and the only fault he could detect was in a *single* letter of the margin." If this were true (and it is stated "to be well known to many of the Professor's friends"), it would only prove Porson to be a very bad collator.

the manuscript in his possession in 1581; Archbishop Matthew Parker died in 1575. The explanation of the whole matter seems to be that Camden had seen Whitgift's poor transcript of Codex Bezae at Trinity College at some time subsequent to its being placed there in 1604, and came to confound it years afterwards with the original in the University Library. If Bp. Andrewes imagined that Beza looked rather for money than for *paper thanks*, he did not know the man, whose stern hard nature loved power too intensely to be the slave of a meaner, though it may be a less mischievous passion. Although it seems needless to say more about so plain a matter, the reader may like to know that Lord Burleigh the Chancellor's letter which accompanied the manuscript to Cambridge, dated 9 May 1582, is published in Hartshorne's *Book Rarities of the University of Cambridge*, p. 13; and that in the Grace for lending the volume to Whitgift "*quo illud describat*," passed 2 March 1582-3 and enlarged Oct. 10 (*Baker MSS.* xxiv. 181), it is called "*N. T. Graecum quod nuper venerandus Pater Theodorus Beza dono dedit Academic.*"

CHAPTER II.

ON THE PALAEOGRAPHICAL APPEARANCE OF CODEX BEZAE, ITS PROBABLE ORIGIN AND DATE.

THIS invaluable manuscript forms a quarto volume, ten inches high by eight broad, whose margin, though still ample, has been cut down, at least in parts, by the binder. Its material is excellent vellum, perhaps not quite so fine and thin as that of the Codices Claromontanus (Paul. D), Vercellensis (Evan. a), and a few others, but for the most part in good condition; although some of the leaves are falling into holes, while in others the ink has much worn off, or has been washed away or read off on the opposite page through damp, especially on the rougher or outer side of the animal's skin. In some places the mischief has been aggravated by the application of a chemical mixture for the purpose of restoring the faded writing: but, on the whole, every alternate open leaf, as presenting the smooth or inner side of the vellum, is in fair preservation; some being as clear and fresh as if written yesterday. Assuming that Codex Bezae ended with the Acts of the Apostles, it must have originally consisted of 534 leaves, distributed into 67 quires or quaternions of four sheets or eight leaves each, only that the 34th was accidentally made up of only three sheets or six leaves, the innermost sheet of the four being left out: the numeral signatures of the quires, written *prima manu*, were set at the foot of the last page of each, but so low down that they were often cut away in part or wholly by the binder; we have carefully noted all that remains of them (*see* pp. 15; 80; 105 &c.). Of these 534 leaves there are lost the first two and seventh of the first quire; all the eight of the third, fourteenth, twenty-second, and fifty-seventh quires; all after the fifth leaf of the forty-fourth to the end of the fifty-second quire; the first and seventh leaves of the sixty-fourth quire; the whole of quires sixty-five to sixty-seven¹: thus after the loss of 128 leaves, only 406 survive (about twelve of them being more or less mutilated), besides nine added by a much later hand to supply some of the defects, whereof we may better speak hereafter. The manuscript once contained the four Gospels in their usual *Western* order (SS. Matthew, John, Luke, Mark), the Catholic Epistles and Acts of the Apostles, but on the missing leaves just enumerated we have lost in the *Greek*, Matth. i. 1-20; iii. 7-16; vi. 20-ix. 2; xxvii. 2-12; John i. 16-iii. 26; xviii. 14-xx. 13; Mark xvi. 15-20; Acts viii. 29-x. 14; xxi. 2-10; 16-18; xxii. 10-20; the text ends after *αυρου* v. 29: in the *Latin*, Matth. i. 1-11; ii. 21-iii. 7; vi. 8-viii. 27; xxvi. 65-xxvii. 1; John i. 1-iii. 16; xviii. 2-xx. 1; Mark xvi. 6-20; Acts viii. 20-x. 4; xx. 31-xxi. 2; 7-10; xxii. 2-10; the version ends after *consentiens*, v. 20. S. Luke's Gospel alone is complete: of the Catholic Epistles nothing remains in either language except twelve lines of the Latin of 3 John 11-15² on Fol. 415, that on which the Acts commence. On the other hand a small

¹ We calculate that three quires or 24 leaves would be required for the portion of the Acts which follows ch. xxii. 29, *αυρου*, from observing that it fills 24 pages in the Elzevir N. T. 1624, in which, throughout the former part of the Acts, where Cod. Bezae is full of interpolations, each page corresponds so closely to one leaf of Cod.

Bezae, that 94½ pages of the printed book answer to 95½ leaves of the manuscript.

² Followed by the subscription *epistulae iohannis III explicit &c.*, where *epistulae* seems to be the genitive, not the plural as Credner supposes (*Beiträge*, I. p. 456-7).

ΣΗΜΕΝΩΝ ΠΟΙΩ ΘΑΝΑΤΩ ΔΟΞΑ ΣΕΙΤΟΝ Θ̄Ν
 ΚΑΙ ΤΟΥΤΟ ΕΙΠΩΝ ΛΕΓΕΙΑΥΤΩ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙΜΟΙ
 ΕΠΙΣΤΡΑΦΕΙΣ ΔΕ Ο ΠΕΤΡΟΣ ΒΛΕΠΕΙ ΤΟΝ ΜΑΘΗΤΗΝ
 ΟΝ ΗΓΑΠΑ ΙΗΣ̄ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΝΤΑ
 ΟΣ ΚΑΙ ΑΝ ΕΠΕΣΕΝ ΕΝ ΤΩ ΔΕΙΠΝΩ
 ΕΠΙ ΤΟ ΣΤΗΘΟΣ ΑΥΤΟΥ ΚΑΙ ΕΠΕΝΑΥΤΩ
 Κ̄ ΤΙΣ ΕΣΤΙΝ Ο ΠΑΡΑΔΙΔΩΝΣ Ε
 ΤΟΥΤΟ ΝΟΥΝ ΕΙΔΩΝ Ο ΠΕΤΡΟΣ ΛΕΓΕΙΑΥΤΩ ΙΗΣ̄·
 Κ̄ ΟΥΤΟΣ ΔΕ ΤΙ· ΛΕΓΕΙΑΥΤΩ Ο ΙΗΣ̄
 ΕΑΝ ΑΥΤΟΝ ΘΕΛΩ ΜΕΝΕΙΝ ΟΥΤΩΣ
 ΕΩΣ ΕΡΧΟΜΑΙ ΤΙ ΠΡΟΣΣΕ ΣΥΜΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ
 ΕΖΗΛΘΕΝ ΟΥΝ ΟΥΤΟΣ Ο ΛΟΓΟΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ
 ΑΔΕΛΦΟΥΣ ΚΑΙ ΕΔΟΞΑΝ ΟΤΙ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ
 ΕΚΕΙΝΟΣ ΟΥΚ ΑΠΟΘΗΣΚΕΙ ΚΑΙ ΟΥΚ ΕΙΠΕΝ ΑΥΤΟ
 Ο ΙΗΣ̄ ΟΥΚ ΑΠΟΘΗΣΚΕΙΣ ΑΛΛΑ ΕΑΝ ΑΥΤΟΝ
 ΘΕΛΩ ΜΕΝΕΙΝ ΕΩΣ ΕΡΧΟΜΑΙ ΠΡΟΣΣΕ
 ΟΤΟΣ ΕΣΤΙΝ Ο ΜΑΘΗΤΗΣ Ο ΜΑΡΤΥΡΩΝ
 ΠΕΡΙ ΤΟΥΤΩΝ ΚΑΙ Ο ΓΡΑΨΑΣ ΤΑΥΤΑ
 ΚΑΙ Ο ΙΔΑΜΕΝ ΟΤΙ ΑΛΛΗΘΗΣ ΕΣΤΙΝ ΑΥΤΟΥ
 Η ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΕΣΤΙΝ ΔΕ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΠΟΛΛΑ
 ΟΣ ΔΕ ΠΟΙΗΣΕΝ Ο ΧΡ̄Σ ΙΗΣ̄ ΑΤΙΝΑ
 ΕΑΝ ΓΡΑΦΗΤΑΙ ΚΑΘΕΝ ΟΥΔ' ΑΥΤΟΝ
 ΟΙ ΜΑΙ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ ΧΩΡΗΣΕ
 ΤΑ ΓΡΑΦΟΜΕΝΑ ΒΙΒΛΕΙΑ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ̄ Κ̄ ΑΤᾹ
 ΙΩΑΝ̄ ΗΝ̄ ΕΤΕΛΕΣΘΗ̄
 ΑΡΧΕΤΑῙ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ̄
 ΚΑΤᾹ ΛΟΥΚΑΝ̄

SIGNIFICANS QUAMORTE HONORIFICABIT D̄M
 ETHOCCUM DIXISSET DICI TILLI SEQUEREME
 CONVERSUS AUTEM PETRUS VIDET DISCIPULUM
 QUEM DILIGEBAT IHS SEQUENTEM
 QUI ET RECUBUIT IN CENA
 SUPERPECTUS EIUS ET DIXIT ILLI
 D̄ME QUI ES T QUI TRADIDITTE
 HUNC ERGO VIDENS PETRUS DICI TAD IHM
 D̄ME HIC AUTEM QUID· DICI TILLI IHS
 SI EU M VOLO SIC MANERE
 USQUE DUM VENIO QUID ADTE TU ME SEQUERE
 EXIUTE ERGO HIC VERBUS APUT FRATRES
 ET PUTAVERUNT QUONIAM DISCIPULUS
 ILLE NON MORITUR ET NON DIXIT ILLUD
 IHS NON MORIERIS SED SI EU M
 VOLO MANERE USQUE DUM VENIO QUID ADTE
 HIC EST DISCIPULUS QUI TESTIMONIUM DAT
 DE HIS ET QUI SCRIPSIT HAEC
 ET SCIMUS QUONIAM VERUM EST EIUS
 TESTIMONIUM SUNT AUTEM ET ALIA PLURA
 QUAE FECIT X̄P̄S IHS QUAE
 SI SCRIBANTUR SINGULARITER NEC IPSUM
 FACILE PUTOMUNDUM CAPERE
 QUI SCRIBUNTUR LIBRI

ĒU AN̄C̄ELIUM̄ SEC̄UND̄

IÖHAN̄EN̄ EX̄PLIC̄IT̄

INC̄IPIT̄ ĒU AN̄C̄ELIUM̄

SEC̄ IUC̄AN̄

fragment of Fol. 96 which contained Matth. xxvi. 65—xxvii. 1 *Latin*, xxvii. 2—12 *Greek*, though overlooked by Kipling, is bound up between Foll. 89 and 90, and its contents will be found below in their proper place; we have also recovered from the previous collations nearly all the readings of the last ten or eleven lines of Fol. 504 (Acts xxi. 7—10 *Latin*, 16—18 *Greek*), which though evidently damaged when Whitgift's copy was made (*see p. xi*), were not cut off from the rest of the leaf till after Dickinson's time (*see p. xii*). Our only difficulty is with the Catholic Epistles, which could hardly have covered more than fifty of the missing sixty-six leaves between the end of S. Mark and the beginning of the Acts, even though we suppose that S. Jude was inserted, as in some catalogues, otherwise than in the last place. Since the superfluous sixteen leaves would suffice neither for the Epistle to the Hebrews, nor for the Apocalypse, nor for any other book at all likely to occur in such a position, *but would take up exactly two quires*, we venture to suggest that the original penman may have miscounted his quires by two at some place in the portion that is lost; just as we know that one of two later scribes must have done in Cod. Sinaiticus, inasmuch as they differ by unity in numbering the quires from the commencement of S. Paul's Epistles (*Quat. 82 or 81*) down to the end of the manuscript.

Like its younger contemporary the Cod. Claromontanus (Paul. D), Codex Bezae has the Greek text in the post of honour on the left hand page of each open leaf, the Latin version on the right hand or second page: in this respect differing from the other bi-lingual copies, Codd. Laudianus (Act. E) and Augiensis (Paul. F), which exhibit the Latin on the left, the Greek on the right, in two parallel columns of the same page, as also does Cod. Sangermanensis (Paul. E) only with the Greek on the left. Both the Greek and Latin of Cod. Bezae are written in bold, regular, and elegant uncial characters with the words undivided, arranged not as most others, in lines containing nearly the same number of letters, but in verses or *στίχοι* determined by the sense, the Greek and Latin closely corresponding with each other. Every page exhibits thirty-three such verses or lines² (kept regular by the usual means of a bodkin—*acus*—and a ruler), except at the end of a book, when the scribe breaks off to fill up the rest of each page with simple arabesque ornaments and a brief subscription, partly written and partly adorned with bright red colours, but in a style not more elaborate than is seen in corresponding parts of Codd. Sinaiticus and Alexandrinus. Such an open leaf at the end of S. John's Gospel (Foll. 181 *b.*, 182 *a.*: *infra p. 159*) is represented in our first two *facsimile* pages (Plates I, II), to which the reader will please to make frequent reference as he examines our statements throughout the present chapter. In the titles and subscriptions of the several books the words appear separated, and a tendency to the same practice may be observed here and there in the body of the Latin version itself (e.g. Fol. 138 *a.*)³. The first three lines of each book whose beginning is extant, are in the rich red or vermillion paint we have just mentioned, still perfectly bright and fresh, while the ink of the rest of the manuscript is on the smooth side of the vellum of the yellowish brown colour which (as well as the red) our *Facsimile* tries to imitate, but of a darker or more ashy hue where the surface is rougher, or the leaf otherwise in worse condition: so precarious is any argument that may be drawn from mere difference in the shade of ink as to change in the hand which used it.

¹ S. Mark must have ended on Fol. 349 *a.*, the Acts begin Fol. 415 *b.*: the Catholic Epistles occupy 49½ pages in the Elzevir N. T. 1624 (*see the last note but one*), but possibly some little allowance should be made for the larger space taken up by Cod. Bezae at the end of the several books.

² Fol. 251 *a.* contains 34 lines, to make it correspond with its parallel 250 *b.*, which had lost a verse by *δμοιο-τέλευτον* between *ειπεν* and *εκατον* l. 29.

³ In this reprint of the text of Codex Bezae, since the words are divided for the convenience of the reader, it has not been so easy as it was to Kipling to represent the spaces found at times in the original between the several words and letters; but we have done so as far as was possible. We have given *απαρη* and *ουκρη*, but *δια τι* always. In such compounds as *num quid* we follow the spaces left by the scribe.

The Greek uncial characters of Codex Bezae are in the main of the plainest yet most graceful shape. The form of *alpha* (the lower left limb sometimes passing from the vertex of an angle into a loop or curve, e.g. *Facsimile* I, ll. 4, 5), *beta*, *mu*, *nu*, *upsilon*, *omega*, and more especially *delta* are of the simple and ancient form: the horizontal line in *theta* is so fine that it is often scarcely visible: the circle in *phi* (always a large letter in the oldest copies) sometimes becomes nearly a complete lozenge (\diamond , *Facsimile* I, l. 22, and 27 b. 13): in *pi* the thin horizontal line is always produced slightly beyond the two verticals (which is not much the practice in Codd. Vaticanus and Sinaiticus, nor always in Cod. Alexandrinus, e.g. Gen. i. 1), and frequently terminates in a hook on the left (e.g. *Facsimile* I, l. 5): *kappa* and *rho* have usually (though not invariably) at their bottom thin horizontal strokes running on to the left, at times barely visible to the eye, occasionally joining them to the preceding letter (*Facsimile* I, ll. 5, 9 &c.); the vertex of the angle to the right in *kappa* almost always touching the vertical line. For the rest, the knobs at the upper and lower extremities of *epsilon* and *sigma* are rarer than in any save the very oldest manuscripts; *eta* (H) at times degenerates into something nearer to N (e.g. Fol. 434 b. 4); the horizontal line of *tau* is at times very thin and plain, though it is oftener strengthened either at its right or left extremity, or at both, by small knobs or hooks. *Gamma* and *xi* are among the peculiar letters of Codex Bezae; the upper limb of the former, instead of being straight and horizontal, is often curved much as in an English *r* (e.g. *Facsimile* I, l. 12); the latter is in some places so much like *zeta* that it only differs from it by having a trifling protuberance in the middle of the descending line (*Facsimile* I, l. 12), which now and then is scarcely perceptible (e.g. Foll. 54 b. 28; 148 b. 24 *secundo loco*)¹. All these circumstances (not the less important by reason of their delicacy and minuteness), when taken together, would lead us to assign to this manuscript full as high a date as to the Codex Alexandrinus, which was written early in the fifth century, were not our conclusions somewhat modified by other considerations, of which the debased dialect of the Latin version (on which we shall dwell in Chap. III) is the most obvious and weighty: the palaeographical appearance of the Latin character is venerable enough.

The most hasty glance at our *Facsimiles* I, II of the open leaf of Cod. Bezae suffices to shew the justice of Uffenbach's statement (*see* p. xi) that the Latin and Greek characters resemble each other so closely that at first sight the one might easily be taken for the other. The Latin pages are not much like the classical fragments written in square uncials, as represented in the second volume of Silvestre's *Paléographie Universelle*, such as the Medici Virgil assigned to the third century, the Vatican Virgil of the fourth or the Sallust of the fifth century. They ought rather to be compared with the more round and flowing letters of the versions of the Old Latin, as the Vercellae, Verona and Brixia Gospels (for which, however, we have access only to Blanchini's very poor *Facsimiles*), the Codd. Palatinus and Claromontanus as published by Tischendorf, and the Cod. Laudianus 35 (E of the Acts). The style of this last is evidently of a somewhat later date, and much heavier in appearance. T, so slender and graceful in Cod. Bezae, in Cod. Laud. is almost always turned up at its lowest extremity with a sort of hook to the right. G, which in our manuscript is at times barely distinguished from C (*Facsim.* II, ll. 8, 12, 22)², has a long tail in Cod. Laud.: in Cod. Palatinus the tail or extremity coils inwards in a spiral form, quite peculiar to that copy. Of all these Latin monuments its coeval the Cod. Claromontanus most resembles ours, only that the hand of the former is less firm and regular. M and U are shaped nearly alike in all: the Claromontane alone agrees with Cod. Bezae in having the last stroke of d perpendicular; the other five

¹ Of the compound letters so familiar in the oldest documents we find NH 6 b. 12; EM 44 b. 3; and forming letters of separate words NK 477 b. 19; 489 b. 19; 506 b. 29; NM 90 b. 12: also N very often, whether in the same word or not (e.g. both in 428 b. 22).

² C and G are so much alike that the scribe is apt to write one for the other (e.g. Foll. 31 a. 4; 41 a. 33; 47 a. 1 *read garcere*; 48 a. 14; 79 a. 17; 179 a. 18; 254 a. 26; 274 a. 14; 313 a. 18; 462 a. 5; 481 a. 25; 495 a. 23; 502 a. 10; 506 a. 17; 508 a. 23).

carry it up into a curve, more or less flourished. Codd. Bezae and Claromontanus again conspire with Cod. Angiensis of the ninth century in making l with a simple perpendicular line very slightly turned up in a fine stroke at bottom: the rest have a strong vertical line, sometimes a little curved, though seldom so long as the perpendicular member. F P Q R descend below the line in most of these copies (not however FR in that of Vercellae, or PR in that of Verona, or R in the Brixian and Claromontane, but even the angular A in Cod. Palatinus), though our codex alone has the fine strokes running to the left at the bottom of these letters. On the whole, however, the impression conveyed by a careful comparison of them all would suggest the notion that the nice discrimination of their dates by means of the style of writing is not so easy or so certain in regard to Latin manuscripts of the fourth to the sixth centuries as with Greek documents of the same age (see also Tischendorf, *Cod. Palatin. Prolegom.* p. xv).

The sister bilingual Codd. Bezae and Claromontanus afford the earliest, and, in fact, the two chief extant examples for the New Testament, of manuscripts divided into verses, or *στίχοι*, the Latin lines being intended to follow the Greek, and on'y differing from them by accident. It must be conceded that this division, as applied to the books of Holy Scripture, prevailed much earlier than has been generally supposed. Not only do Athanasius [d. 373], Gregory Nyssen [d. 396], Epiphanius [d. 403] and Chrysostom [d. 407] inform us that in their time the book of Psalms was already divided into *στίχοι*, while Jerome [d. 420?] testifies the same for the book of Isaiah (Suicer, *Thesaurus Ecclesiast.* T. II. p. 1033), but Origen also [d. 254] speaks of the second and third Epistles of S. John as both of them not exceeding one hundred *στίχοι*, of S. Paul's Epistles as consisting of few, S. John's first Epistle of very few (Euseb. *Hist. Eccl.* L. VI. c. 25), while Eustathius of Antioch in the fourth century reckons 135 such *στίχοι* from John viii. 59 to x. 31¹. The student, indeed, may see this for himself in regard to the poetical books of the O. T., as preserved in the two great reliques of the fourth century, Codd. Vaticanus and Sinaiticus; wherein, according to the true principles of Hebrew poetry, the verses do not correspond in metre or in the quantity of syllables, but in the parallelism or mutual relation subsisting between the several members of the same sentence or stanza. In Codex Bezae, this orderly and systematic arrangement, which must have been designed by those who first distributed into *στίχοι* the sacred text of the Gospels and the Acts, has to a certain extent been disturbed and broken up, in some places much more than in others. Now since it will appear clearly hereafter that the manuscript as it stands at present was closely and exactly copied from another, perhaps almost contemporary to itself, similarly divided in respect of *στίχοι* though not similarly paged (*below* p. xxiii), it will follow that the model from which this latter was taken is older still, dating perhaps as early as or earlier than the time of Origen. The reader will not doubt that the ancient *στίχοι* were being gradually dissolved in course of time by successive transcribers, if he pays any attention to their actual condition in Codex Bezae. In the first Gospel, although many of the clauses are not balanced in the strict and regular fashion which would have satisfied the laws of parallelism as laid down by Bp. Jebb (e.g. Matth. vi. 1; ix. 17; xi. 21; xiii. 40; xvi. 18; xxvi. 51 &c.); though a few lines end in *γαρ* (iv. 10; vi. 7; xvii. 15), or in *δε* (xx. 2), or even in the article (vi. 6; xiv. 35; xix. 1), yet the close of each *στίχος* usually coincides with some slight pause in the sense. With the first page of S. John the dissolution of the verses becomes much more marked (e.g. i. 4; 10; 13), and though only one line (i. 16) ends with the article before ch. vi. 32, yet such irregularity occurs no less than 48 times from that place to the end of the Gospel, while in the

¹ I thankfully accept the correction of Tischendorf (*Cod. Sinait. Proleg.* p. xxi, note 2, *edit. min.*) to modify the statements of my *Plain Introduction*, p. 45.

succeeding Gospel of S. Luke an entire breaking up of the stichometry becomes rather the practice than the exception: about Luke viii. the dissolution seems adopted almost in preference; prepositions being separated from their cases (e.g. John xiv. 23; xxi. 8; Luke vii. 20; viii. 13; x. 7), or even words (not always compound words) are divided, whether in the Greek (e.g. John xiii. 36; Luke i. 1; vi. 1; 38; vii. 6; xxi. 36), or in the Latin (e.g. Matth. xviii. 33; John vi. 18), or in both (Luke v. 19; vi. 9; 48; vii. 20). As the work proceeds from the middle of S. Luke onwards (however we may account for the fact), the arrangement of the *στίχοι* becomes less broken and careless, though some of the chief anomalies are met with even to the last (e.g. Mark xiii. 22 *Gk. Lat.*; Acts iii. 26 *Gk.*; x. 41 *Gk.*; xi. 2 *Lat.*). Although the Latin translator no doubt intended to follow implicitly the lines of the Greek on the opposite page, yet in very many places (full twenty in S. Matthew alone) he departs from them without any visible cause (see Matth. xvii. 25—27; Mark ix. 1); in Luke iii. 1 there is utter confusion between the two, while in Luke iv. 16 the Greek has lost something; on Fol. 14 *a*, l. 17 of the Greek is dropped altogether (just as a whole *στίχος* is lost in both after 238 *b*, 239 *a*, l. 30; 421 *b*, 422 *a*, l. 23), though the lines are set right again by dividing l. 25 of the Greek; so also Fol. 314 *a*, ll. 20—31. Both the Greek entirely and the Latin nearly repeat a line Mark xiv. 16; both misplace l. 13 Foll. 56 *b*, 57 *a*, which should precede l. 11; and the Latin transposes lines at Acts xvii. 17; so Acts v. 29 in both: in Fol. 259 *b* 33 *καί* is even employed as a catch word. Yet on the whole the tendency is (as will be seen hereafter, p. xxiii), for the parallel Greek to keep in check the wandering eye of the scribe when engaged in copying the Latin from its immediate prototype, which, judging from the style of the Latin version (see Chapter iii.), must have been nearly of the same age with himself.

It may be convenient to notice here that citations from the Old Testament are indicated in thirteen places (Matth. xxi. 5; 13; 16; 42; xxii. 44; xxvi. 31; xxvii. 9, 10 *Lat.*; Mark i. 2, 3; Acts i. 20; ii. 25—28; iv. 25, 26; vii. 49; xiii. 33—35) by throwing the beginning of the *στίχοι* back two or three letters: which same is done in Mark xiii. 18, though there is no quotation.

Abridgements in the Greek text (those of the Latin will be described hereafter in Chapter iii.) are fewer than in Cod. Sinaiticus and some others: they are — over the last vowel in a line for *ν* (in Latin *n*), and the letters used for numerals, with a line placed over them, so common in the oldest manuscripts: in Mark vi. 44 ξ stands for 5000. Codex Bezae is peculiar in its mode of abbreviating *ἠσους*, *χριστος*, and their cases, by writing always $\eta\sigma$ $\chi\rho\sigma$ for the usual forms $\omega\sigma$, $\chi\sigma$, &c.: $\theta\epsilon\omega\sigma$ and $\kappa\upsilon\rho\iota\omega\sigma$ are shortened into $\theta\sigma$ and $\kappa\sigma$, as in other copies: *πνευμα* is usually given as $\pi\nu\alpha$ (even $\pi\nu$ Acts v. 9; *τοια πνευμα* Mark i. 27); *μητηρ*, *υιος*, *σωτηρ*, *ουρανος*, *δαυιδ*, *ιερουσαλημ* are never contracted, and *πατηρ* not often, yet we see *παρ* John xii. 26; xiv. 28 $\frac{1}{2}$, xv. 1; *προς* *ibid.* vi. 65; *πρω*, *πρι*, *πρα* as elsewhere: we have *σταυρωσ* and *σταυρωω* in full, as also *στρυν* Mark xv. 30; 32; *στρυν* *ibid.* v. 13; *στην* v. 14; *στη* v. 15; *πλενὲ* v. 20.

The punctuation is certainly quite as primitive as in many parts even of Codd. Sinaiticus or Palatinus, consisting as it does chiefly of a blank space between the words, or of a middle, sometimes of an upper, very seldom of a lower single point, usually placed in the middle of a verse or *στίχος*, and found (as in most other copies) much more thickly in some parts than in others: such a point is often set in the middle of a line, in passages where it is hard to see its use. In rare instances, and for special reasons, two stops may occur in one verse (e.g. 104 *b*, l. 4): double points also are sometimes placed in the larger spaces, mostly by a later hand, now and then *p. m.* (e.g. Foll. 79 *b* l. 28, 80 *a* 28; 188 *a* 29, and occasionally in Cod. Sinaiticus): in this last case we carefully retain them. Nor are capital letters more frequent in this copy than in monuments which all agree to refer to the fifth century: much less so than in *Latin* copies of that date. Indeed the distinction between

capital and other uncial letters is seldom strongly marked in Codex Bezae, so that some have been loth to admit that it employs capitals at all, believing that like Codex Sinaiticus a letter of the same size as the rest is set at the beginning of a line out of range to indicate the commencement of a new clause¹. Yet not a few instances will be found where a sentence is begun, *even in the middle of a line*, with a letter larger than the rest (e.g. 146 b 12; 153 b 23; 198 b 32; 206 a 1; 216 b 27; 306 a 17; 324 a 18), so that the use of such capitals in our manuscript cannot be denied, though they are not so conspicuous in size as in one or two others (e.g. Codd. Alexandrinus and Ephraemi) as old or older, which have them only at the beginning of a line.

The *dialysis*, expressed by two points (., but .˙ in Fol. 433 b 14) set over *iota* and *upsilon* when used alone, and over *upsilon* or both in the diphthong *υι*, occurs perpetually in Codex Bezae, as in all the oldest copies, very often *primā manu*, sometimes plainly by a later hand (in Acts ii. 17 *ἐνπνιου* is inserted *s. m.*, a straight line being put for the *dialysis*, as often in Cod. Sinaiticus²), in which case we omit it in our edition: frequently it is quite uncertain whether it was placed by the original scribe, or by some of those who followed him, and then we retain the *dialysis*, giving it, as it were, the benefit of the doubt. The only other distinctive mark found in this document is the *apostrophus* ('), in respect of which the same difficulty constantly arises, whether it was written by the first hand or not; a question only to be decided by observing closely the precise shape of the apostrophus (usually thus > in Codex Bezae), and by comparing the shade of its ink with that on the rest of the page. This mark is judged to be *primā manu*, wherever we have retained it in our collation, which is only with the Hebrew Proper names *ἱερουσαλημ*, *αβρααμ*, *σαμουηλ*, *δανειδ*, *ιωσηφ*, *μαριαμ* (*αβελ* Luke xi. 51 should perhaps have been added): with *ρ* final Matth. ii. 9; vi. 2; Acts xi. 24: with *ξ* final Matth. xxvi. 41, as in Cod. Sinaiticus *υξ'* Apoc. xxi. 25 &c.: and once only after an elision, *μεθ'* John xvi. 4, which last is possibly by a later hand³. *Iota subscript* of course never occurs in Codex Bezae, but *ascript* (of the same size as the other letters) in Mark i. 34 *p. m.* *ηδισαν*, while in another place the penman betrays a consciousness of its existence, for in Acts xxii. 3, while writing *πατρωου*, he commenced immediately after *ω*, though he afterwards altered it into *ο*. Of accents I find no vestige by the first pen, of breathing only one instance (Matth. xxv. 15 *ω̄ μεν*: so even Cod. Sinaiticus Gal. v. 21), but a few of each in later hands⁴.

All that appears in our printed pages, therefore, we judge to have proceeded from the original writer of the manuscript, with a single exception now to be noticed. Codex Bezae, in its primitive state, contained no numerical divisions of the books whatever; neither chapters peculiar (or almost peculiar) to itself like the Codex Vaticanus, nor the Ammonian sections and Eusebian canons in the Gospels like that of Sinai, nor (together with these last) the larger chapters with their appropriate headings, which all other documents exhibit, that date from the fifth century downwards. The sacred

¹ We would say once for all that the limited resources of typography hinder us from nicely representing in ordinary characters the varying sizes both of the capitals and of those smaller letters which Cod. Bezae, like most others of real antiquity, often crowds into the end of a line. We have done our best, but we are conscious that in many places others would have put capitals or smaller letters where we have not, and *vice versa*.

² Even in Cod. Bezae the two points sometimes run almost into one line: e.g. Fol. 456 b l. 16.

³ The apostrophus after elision seen in our *Facsimile*, I, L 22, *ουδ'* is too faint to be by the first scribe, and we have rejected it with *αλλ* in several cases. In two places

(81 b. 17 λ' with *ου* erased, 302 b. 1 χ' for κ *p. m.*) it is plainly the work of the oldest corrector, whom we shall hereafter describe as A. I know not what to make of it in 193 a. 4, 194 b. 2, which look *p. m.*

⁴ By the corrector we shall call B in 15 b. 15, *η̄ ultim.*; 137 b. 6, *ενα*; 149 b. 8, *ω̄ν secund.*; 161 b. 23, *δω̄*; 164 b. 25, *η̄ secund.*; 166 b. 20, *ε̄ν*; 214 b. 19, *οῡ*; 249 b. 19, *-λω̄σ*; 266 b. 27, *εισαγγελαι*; 279 b. 14, *εισ*; 320 b. 28, *ε̄ν*; 421 b. 25, *αδου*; 425 b. 10, *οῡ*; 457 b. 16, *οῡν*. But 489 b. 26, *ουτωσ*, 500 b. 16, *οῡμωσ* seem later, and G (to be described hereafter) in Acts xvi. 19, 20 has *επιλαβόμενοι... παύλων... αγοράν... ἀρχοντας... στρατηγῶσ... εκταράσσοις... η̄μῶν τῆν πόλις*.

text in both languages is broken up into certain paragraphs of very unequal length, such as we meet with no where else, each commencing in a letter (sometimes but not usually larger than the rest) which encroaches a little on the margin, and is clearly indicated throughout our edition (see also *Facsimile* Plates I and II, l. 2): Bp. Marsh counts 153 (I reckon but 148 both in the Greek and Latin) such paragraphs in S. Mark's Gospel¹. The Ammonian sections, however, without the Eusebian canons², are inserted in the side margin of Codex Bezae by a scribe whom we shall hereafter (*infra* p. xxvii) shew to have lived several centuries later than this manuscript was written, and the beginning of each section is indicated by double points interpolated in the body of the text before or (if space be wanting) over its first letter, very often in both places, referring to similar double points placed in the margin after the Ammonian numerals³. The single point by the first hand precedes these latter double points in Fol. 92 b ll. 6, 10, 224 b l. 16, and follows them Fol. 311 b 20. While banishing to our *Adnotationes* all other matter found in the margin (*infra* pp. 448—452), even that written by the same hand as the sections, convenience or necessity have led us to retain these and the corresponding points, which we must once for all request the reader to regard as much more recent than any other writing on the page. The variations in place and number of these sections from these commonly found in manuscripts and editions are recorded in our work (*infra* p. 453), as they are somewhat curious and interesting; it is also remarkable that as in Codex Sinaiticus (where they cease in S. Luke after ch. ix. 57), they are not carried on complete throughout the Gospels. This arises at the end of S. Matthew (where the last section noted is $\tau\nu\beta$, ch. xxvii. 62) and the beginning of S. John (i. 1—16) by reason of the side margins of Foll. 102—4 being cut clean away; but this explanation does not hold for the end of S. John (xx. 13—xxi. 25), or of S. Mark, where the sections terminate at $\sigma\zeta$, ch. xv. 16.

More recent than the Ammonian numerals and points are the nine leaves supplied in their proper places as Codex Bezae is now bound, but in this edition exiled to an Appendix (pp. 417—428), and printed in smaller type than the rest of the volume. The first of these additional leaves contains Matth. ii. 21—iii. 7 *Latin*, iii. 7—16 *Greek*: the next seven have crowded into them the contents of the eight lost leaves which originally formed quaternion 22 (*supra* p. xiv), viz. John xviii. 2—xx. 1 *Latin*, xviii. 14—xx. 13 *Greek*: the ninth leaf has on the first page Mark xvi. 6—15 *Latin*, on its second page in parallel columns the Greek and Latin of Mark xvi. 15—20 and (the Greek in blue ink) the subscriptions proper to each. All these Latin pages are transcribed from copies of the Vulgate which resembled the Clementine printed edition more closely than do Cod. Amiatinus and the best manuscripts (e. g. John xviii. 12; 16; 19; 31; 36 *ter*; xix. 6; 16; 24; 28; 36), and

¹ In S. Luke I count 136 (143 *Lat.*); in what remains of S. Matthew 583 (590 *Lat.*), of S. John 165 (168 *Lat.*), of the Acts 235. Capricious and irregular as these paragraphs may be, Mr Hansell did right in retaining them in his *Texts of the oldest existing manuscripts of the N. T.* (Oxford, 1864). It is worth notice that, as in Codd. Sinaiticus and Vaticanus, each Beatitude in Matth. v. forms a separate paragraph.

² These numerals are so set in some places (e. g. Foll. 34, 91, 92, 127, 163, 335, 339 *b*) as to leave no room for the Eusebian canons to be placed under them, so that the latter could not have been designed to be subsequently added. Many other copies have the sections without the canons which we might have deemed essential to their completeness: e. g. Evan. Codd. C F H I P Q R W^b Y Z. 54. 59. 60. 68. 440. i^{scr.}. s^{scr.}, though s^{scr.} contains Eusebius' Epistle to Carpian. What use the Ammonian sec-

tions can serve, unless in connection with canons of harmony, those who have studied them most can the least tell. In the uncial fragment of S. Mark [ixth century], discovered by Mr Bradshaw in 1862 (Trin. Coll. Cant. B. viii. 5), and by him named W^d, the Ammonian sections are placed alone in the margin, and a kind of table of the parallel passages in the other Gospels set at the foot of each column. A similar arrangement is found in Evan. E, which contains the canons besides; and Tischendorf has just informed me that it also appears in the six leaves of S. John, of the sixth century (much resembling in style Cod. T of the Gospels), now at S. Petersburg, and by him named T^b.

³ These double points are occasionally misplaced, e. g. 194 b. l. 18; or even put in the Latin as well as in the Greek, e. g. 93 a. l. 6.

no attempt is made to accommodate the supplied parallel Greek (which is full of gross *itacisms*, or errors in orthography), either to this Vulgate text, or to that of the Latin of the original scribe in Foll. 8 a, 177 a. Since the other defects of the manuscript have not been thus supplied, we may conjecture that they arose in more modern times.

Kipling assigns the cursive Latin pages to the 9th or 10th century, the uncial Greek and the mixed page (*though on the reverse of the same leaves*) to the 12th; and doubtless the small Latin hand looks at first sight very unlike the bolder Greek on the parallel page, while the ink of the former is a light faint brown, that of the latter a jet black. But this is just one of those cases of first impression which further investigation will completely remove. In the middle of one Greek page (Fol. 5 b *secundae manus*, l. 13) the ink abruptly changes into a hue much resembling that of the Latin scribe, and it is impossible to examine Foll. 2 b, 3 a, p. 420 of this volume without perceiving that the Latin was written subsequently to the Greek, and that its penman was reduced to all kinds of devices that the two might correspond page for page, though they could not line for line; since the Greek scribe who wished, in the supplementary portion of S. John, to set in seven of his leaves what had covered the eight that are lost, first unduly compressed his matter (pp. 420—424), and afterwards, on finding that he had overshot his aim, as absurdly spread it over the page (Foll. 7 b—8 a). We are convinced—indeed the contrary supposition seems even *a priori* very improbable—that all the supplemental leaves were written in the same hand, that of a Latin of about the tenth century: the Latin of the bilingual page (Fol. 9 b, *s. m.*) is obviously due to the penman of all the Greek, and it sufficiently resembles the other Latin, due allowance being made for the former being in a large bold hand, the latter in a small and somewhat cramped one. That the scribe lived in the west of Europe is clear, as well from the shape of his Greek letters (especially *epsilon* and *upsilon*, so very like *e* and *y*: the vertical stroke of *k* is very tall: *Gamma* too is nearly the same as *T*), as also from such blunders as *παρησια* Fol. 2 b *sec. man.* l. 20, *P* being perpetually substituted by such persons for *Π*, and *vice versa*¹. See *Facsimile* Plate III, No. 13, wherein the last seven words of Mark xvi. 18, Latin and Greek, are given from this hand.

Thus far we have described the contents of Codex Bezae, as reproduced in the body of our present work. It remains to speak of those numerous changes brought in by later scribes (some ten or twelve in number), from whose presence arises the chief difficulty of editing documents of this age and class, and which in the case of Codd. Sinaiticus, Claromontanus and others have largely tasked the patience, and put to a sharp test the experienced tact of Tischendorf himself. On this portion of our labours we have spared no care or pains, and by means of the ensuing descriptions and the *Facsimile* Plates designed to illustrate them, we hope to make the general result of our researches intelligible to an attentive reader: requesting him perpetually to consult our *Adnotationes* (pp. 429—448) in all places where he has occasion to study the text, and to regard the date assigned in them to each alteration rather as the probable opinion than the dogmatic judgement of one who has done his best to arrive at a true conclusion. In these *Adnotationes* are also incorporated the few corrections and variations which a close and final comparison of the manuscript with his pages, as already printed, has suggested to the editor (e. g. Foll. 8 b l. 8; 12 b l. 26; 16 b l. 33; 205 b l. 1). The account which we shall give

¹ Thus in the bilingual Codex Augiensis of the ninth century, but plainly earlier than this supplement to Codex Bezae, we find *σπερμα*, Rom. ix. 7; *παρρωματι*, *ibid.* xi. 11; *αγαρητοι*, 1 Cor. x. 14; but *τατακαλει*, 1 Tim. ii. 1; *πληποφορεσων*, 2 Tim. iv. 5: all corrected by the later scribe of the kindred Cod. Boernerianus. Again, we see in the Latin of these later leaves the usual forms and abridgements proper to its age; e. g. *§* for *ae*, *auī* for *autem*, *-* for *-ur* (Mark xvi. 17), *n* for *non*, *c* for *con*, *c* for

est, *qm* for *quoniam* (John xix. 31), the note of interrogation (*?*) constantly. In the Greek *ω̄* and *ω̅* are on the same page (Fol. 5 b), the apostrophus in the middle of a word (John xx. 1), the circumflex frequent (*see* p. 447), aspirates in John xix. 37; the acute accent in Fol. 3 b l. 26; the upper stop mostly with the tail of a comma; in Fol. 3 b l. 21' looks like the Greek interrogation; and we find such *compendia scribendi* as *μ̄*, *σ̄*, *σ̄ου* (Fol. 6 b): this Latin always has *L*, not *l*.

of the liturgical and other matter set by various hands in the margin of this document, will be found rather curious in itself, and may tend to throw some light on the disputed question of the region in which Codex Bezae was written, and of the country in which it was preserved prior to the sixteenth century. Of these marginal notes we subjoin *Facsimile* specimens (Plate III, Nos. 11, 12, 14, 15), and a full list at the end of the *Adnotationes* (pp. 448—452).

(1) The text as it came from the original scribe is represented only so far as seen by the editor with his own eyes. In a few places (*e. g.* Foll. 36 *b* l. 27, 37 *a* l. 23, 43 *a* l. 29, 79 *a* l. 7, and on Fol. 510) letters have been omitted which Kipling inserted, and which were probably visible enough seventy years ago; in many others (*e. g.* Foll. 26 l. 1, 32 *b* l. 2, 35 *a* ll. 24—27, 96 ll. 1—5), where mere fragments of letters and words survive, which yet can be discerned without any doubt, they are scrupulously retained, though overlooked by him. In the numerous instances where later changes cover the readings of the first hand, every stroke that could be traced on repeated examination in a strong light by the aid of glasses has been faithfully noted, but no others, however easily they might be restored by conjecture: in one or two passages only such letters have been printed within brackets (Foll. 186 *b* 30; 444 *b* 18). As in all other manuscripts of the highest antiquity, some of the alterations found in Codex Bezae were made by the original writer (one evidently before he had completed the line, Mark xvi. 3), and must be held in the same estimation as if they had formed part of his work from the first: sometimes (*e. g.* Luke xxiv. 18) the Greek is revised by him, while the corresponding Latin is overlooked. We refer to him the minute interlinear corrections, 89 in number (60 in the Greek, 29 in the Latin columns), thinly scattered on our printed pages, and which, as being an integral portion of the penman's task, are unrecorded in our *Adnotationes*. They seem to have been lightly laid on with a dry pen in the act of subsequent revision, in the same firm character as the text, and are for the most part easily distinguishable from all more recent changes. Wetstein, indeed, who could be guided only by distant recollection (*supra* p. xi), too often speaks of them as by a second hand; Kipling usually discriminates them correctly, and where I differ from him in assigning to a later corrector what he refers to the scribe or the contrary, the reader is expressly apprised of the fact in the *Adnotationes*, where my conclusion is limited by such terms as *me judice* (*e. g.* Foll. 104 *b* 9; 130 *b* 2; 148 *b* 27; 219 *b* 3; 290 *b* 18; 309 *b* 23; 28; 318 *b* 13; 31; 325 *b* 2). They seldom indicate any variation in the reading, but simply amend manifest errors made in the act of transcribing, mostly by the insertion of one or two letters, more rarely of whole lines or parts of lines previously passed by through negligence (*e. g.* Foll. 51 *b*, 52 *a*; 52 *b*, 53 *a*; 262 *b*, 263 *a*; 314 *b*, 315 *a*). Corrections of the slighter kind may be seen in our *Facsimile* Plate I, l. 17 (John xxi. 24) where *v* stands over *or* in *οροσ*, and possibly (but not so certainly) the two dots over *av* in *αυτω* l. 8, which, together with the superfluous *av*, were partially erased by a more recent hand. A good example of the writer's more important changes appears in *Facsimile* Plate III, No. 1, where *οσ δ αυ απολειπει αυτην* (Mark viii. 35), and the parallel Latin *qui autē perdidit eam*, at first dropped through the clerical blunder called *όμοιοτέλετον*, are interpolated *primā manu* at the end of the first line and between the first and second on each page. As performing this office for the manuscript on its completion, the scribe is often termed *ό αντιβάλλον*, *the comparer*.

The present seems the most fit place for speaking of a practice of the original scribe to which frequent reference is made in our *Adnotationes*. Since the ink or paint which he used had no metallic base, it might be almost entirely *washed out* from the vellum by a sponge applied immediately. Although a few *erasures* may have been made by him on a subsequent

review (e.g. 75 *a* l. 3; 118 *b* l. 4; 127 *b* l. 16; 135 *b* l. 1; 192 *b* l. 33); his chief mode of amending faults of transcription was by means of the sponge, employed so early that the gradual drying of the ink may be distinctly traced in the increasing faintness of the portion obliterated as we come towards its end. Hence the letters (see *Facsimile* Plate II, l. 4, *a* under *e* in *diligebat*), or words or whole lines which lie under the present text, quite thickly in many places, nearly all distinctly visible, though almost completely overlooked by my predecessors¹: of all these I have thought it right to render as complete an account as possible; the cases amount to as many as 234 in all.

From carefully observing these peculiarities, apparently so slight and insignificant, we are led to the interesting and valuable fact that Codex Bezae, as well the Latin as the Greek pages, *was copied from an older model similarly divided in respect to the lines or verses*. This will plainly appear from the multitude of places in which the words washed out came to be written because the scribe allowed his eye to wander from the proper line to one a little before or after it; and after detecting his mistake (all the sooner by reason of the parallel lines on the opposite page) immediately expunged what he had set down in error, and substituted the proper words in its room (see 253 *b* 20; 256 *b* 15; 268 *a* 27; 295 *b* 11)². One example out of hundreds, any one of them adequate to prove the point at issue, shall be discussed at length, because it will also incidentally shew that the *pages in Codex Bezae and its exemplar could not have been identical*. In Fol. 435 *b* 2 under *μη λαλειν επει τω ονο* we can faintly trace by the aid of an eye-glass *και προσκαλεσαμενοι*, all but completely washed out. These words commence the last line of the preceding Greek page (434 *b*), and standing as they did on his model immediately before the line he had just finished, the scribe heedlessly repeated them at first, and then cancelled them forthwith. The same appears from Foll. 89 *b* 32, 33; 90 *b* 1. On the same principle we can fully explain six several instances of the inversion of *complete* lines on the Latin page, which ought to correspond with the Greek, respectively noted by *a*, *β*, *γ*, *δ* (or by some of them), set in the margin by the first hand: they occur on Foll. 209 *a*; 220 *a*; 233 *a*; 264 *a*; 276 *a*; 504 *a*; in the second, fourth and sixth of which passages the source of the error can be distinctly traced to words the scribe afterwards expunged: e.g. in Fol. 220 *a*, *profluvium sanguinis* now legible under *tunicam ejus* l. 7 was the proper ending of the line parallel with l. 8 of the Greek; having once written it, the scribe goes on to what is properly l. 9, but finding out his blunder as soon as he had completed l. 16, he then subjoins the true l. 8, substitutes *tunicam ejus* for *profluvium sanguinis* in l. 7, and puts *a β γ* in the margin for our guidance. The case of Fol. 264 *a*, if studied with our *Adnotationes*, will be found even more complicated, yet just as satisfactory: in Fol. 504 *a*, the eye, misled by *in navem* (*εις το πλοιον*) yet discernible under *invicem* l. 18, recovers itself in one of the lost lines, to which *β* was doubtless prefixed³.

¹ Kipling, if he can be said to have a system, systematically disregards them. Mill saw *αρκεση* Matth. xv. 9; Wetstein several other instances, see above p. xii. Indeed in Acts xvii. 19 Wetstein was misled by the first *δ* in *δδ* under *υρο* to state that *αρο* was read *p. m.*, just as through his over-anxiety Mill in Acts xvii. 4 transforms *σιλα ια* into *σιλα δια*, the *δ* supplied in the vacant space being simply read off from another page.

² In Fol. 218 *b* 31, this error of the eye is made in the Greek, although the Latin is quite correct, but is left

untouched by the scribe: the requisite change was reserved for a comparatively modern hand.

³ The same process applied to the lines of the Codex Sinaiticus proves that it was copied from some document, probably an Egyptian *papyrus* roll (Scrivener, *Collation of Cod. Sinait.* Introd. pp. xiv, xv), similarly arranged with itself in lines containing on an average from 12 to 14 letters, or, when small letters are added on to the end of the line, as many as 16. Let us illustrate our statement by two or three examples. (1) John xix. 25, 26,

(2) Of readings to be ascribed to persons who lived posterior to the original penman, those of A must be first considered. Since he is not quite contemporaneous, and may be referred to the *end* of the sixth century, the appellation of *ὁ διορθῶτης* *the corrector*, would not be applied to him; nor indeed do we find many such critical emendations in this manuscript as would proceed from an *early* hand engaged on the revision of the text: speaking generally, its most ancient changes relate chiefly to the removal of transcriptural errors. Of this hand we give two specimens (*Facsimile* Plate III, No. 2), the former from Matth. v. 25 *ισθει ευνοων τω αντιδικω σου ταχυ*, to which *εωσ* is so neatly added by A, that it is distinguished from the rest of the line mainly by the lightness of its strokes: I once regarded it as by the first hand, and as such have wrongly retained it in the text (*see* p. 11). Of $\overline{\lambda\sigma}$; the Ammonian section, we have spoken above, p. xx. The second example is from Acts xv. 34, where over *ιαυ* in *εδοξε δε τω σειλεα επιμειναι αυτους* (the final *σ* is *p. m.*), A places *προσ* in minute but firm characters: just as small are *ρ* Fol. 300 *b* l. 6, *ω* *ειρηκει* Fol. 502 *b* l. 23, and all much smaller than the interlinear emendations of the first writer (*see* p. xxii). The ink of A often differs little from that of the original scribe. He touches the Latin very rarely (Matth. xvii. 20; John vi. 25), in John v. 32 to make it suit his changes in the Greek. This hand often places *ε* over the initial *ι*, sometimes improperly enough (e. g. Foll. 138 *b* l. 18; 146 *b* l. 1; 153 *b* l. 19, and elsewhere; 215 *b* l. 13; 229 *b* ll. 8; 10; 12; 244 *b* l. 2; 268 *b* l. 25; 275 *b* l. 3; 283 *b* l. 30; 285 *b* l. 25?; 347 *b* l. 9; 423 *b* l. 29): in Fol. 222 *b* ll. 23, 24 the change is somewhat more extensive than usual. We note 181 alterations by this early hand, pretty evenly distributed throughout the manuscript. Some of his emendations of the letters of the text itself are very neat (e. g. Foll. 302 *b* l. 1; 303 *b* ll. 22, 29; 325 *b* l. 24; 327 *b* l. 9; 343 *b* l. 24; 344 *b* l. 23). About Foll. 311—347 his ink became very thin and pale.

(3) Somewhat later (probably of the seventh century) and not always to be discriminated with ease from A (*see* however Fol. 338 *b* ll. 20, 29; 340 *b* ll. 14, 23, 30), is a very old hand, called by us B, to which may be assigned most of the breathings and accents enumerated above (p. xix, note 4), and the greater part of the marks of *dialysis* and *apostroph*i (p. xix), though a few of these last must be due to A (*see* p. xix, note 3). The style of B is less firm and elegant than A's, his ink of an ashy or slate-like tinge, and like A he usually places his emendations in small characters between the lines, though he sometimes annexes them to the text, or changes the original letters. *Facsimile* Plate III, No. 3 contains instances of both, viz. (1) Acts xiii. 10, where *πασησ* over *ιρα* in *και ραδιουργιασ υιοι διαβολου* and *ομνες* over *ful* in the parallel Latin are both written by B (*see* too Matth. xiii. 13 *Lat.*), who has also changed *υιοι* into *υιε* by erasing *ι* and the right side of *ο* and inserting the tongue of *ε*: exactly like *πασησ* here is *ενυπνιωσ* Acts ii. 17. (2) Acts vi. 9 *κ ασιασ* added to *και των απο κελικιασ*. This compendium for *κ* though common in the oldest manuscripts, does not occur in Cod. Bezae earlier than by this hand (e. g. Matth. iv. 16; xxvii. 31; Luke xv. 20; xvi. 18; and in 16

η μαγδαληνη και. Insert the omitted words thus, and the sense, utterly ruined before, is now complete:

η μαγδαληνη ισ ου

ιδων την μρα και. After completing *μαγδαληνη* the scribe's eye wandered to the corresponding place in the line below: it must be added that *μητερα*, which is always written in full in Cod. Bezae (*see* p. xviii), is thus abridged in Cod. Sinaiticus in 13 out of its 23 places in the N. T.

(2) Apoc. xviii. 16 *ουαι η πολισ μενη* is mere nonsense: restore it thus,

ουαι η πολισ η μεγαλη η περιβεβλημενη, or possibly (as in Cod. Alexandrinus) the third article might have been absorbed in the preceding *η*, and the first line ended in *αλ* in small letters, as usual, the second line beginning

with *λη περ*. (3) *Ibid.* xxii. 2,

ποταμου ενθεν

ποταμου ενθεν

και ποιουν καρπουσ: this should stand *και ενθεν ξυλου ζω ησ ποιουν καρπουσ*

That *ενθεν* and not *εντευθεν* or *εκειθεν* should be read in the second line appears certain from the fact that this manuscript is singular in having *ενθεν* for the first *εντευθεν*. In Luke xxi. 8, John xii. 25 complete lines must be inserted: in John iv. 45 two complete lines; and so perhaps in Luke xxii. 25 *ξουσιαζουσιν αυ* which is clearly a case in point, though I see not at present the best method of rectifying it.

other places). Where ν ἐφελκυστικὸν is omitted *p. m.*, B sometimes supplies it above the line; e. g. Foll. 116 *b* l. 20; 120 *b* ll. 3; 4; 150 *b* l. 8; 249 *b* l. 2, and in 5 other cases. A has the ν in like manner Foll. 261 *b* l. 19 (cf. *Adnot.*); 507 *b* l. 5. This hand has made about 327 changes.

(4, 5) The two next correctors, though their respective emendations can be separated (C being neater and mostly much smaller than D, and his ink of a brighter and more yellowish brown cast, while D's is coarse, and often looks as if blotting-paper or some such material had been applied to it) may both have lived towards the end of the seventh century¹. They sometimes shew a *slight* tendency to leaning, mostly towards the right. To C belongs (*Facsim.* Pl. III, No. 4) $\pi\epsilon\mu\pi\omega$ over $\alpha\pi\sigma$ in $\alpha\pi\sigma\tau\epsilon\lambda\lambda\omega\ \upsilon\mu\alpha\sigma$ John xx. 21, where the shape of μ (which C repeats several times: e. g. Fol. 508 *b* l. 26, unless this be B's), though not often met with in the earliest vellum documents, is frequent enough in the *papyri* of Herculaneum and Hyperides of the first century. D wrote π above $\epsilon\pi$ in $\epsilon\pi\epsilon\nu\ \alpha\nu\tau\omega\ \tau\omega\ \epsilon\pi\lambda\eta\sigma\sigma\iota\nu\tau\iota$ (N, see p. xvi, note 1), Luke xxiii. 43. In *Facsim.* Pl. III, No. 5 appears a case of D's rude changes in the body of the text, which first stood $\eta\pi\sigma\ \eta\rho\zeta\alpha\tau\omicron\ \pi\alpha\rho\eta\sigma\iota\alpha\zeta\epsilon\sigma\theta\alpha\iota\ \epsilon\nu\ \sigma\upsilon\nu\alpha\gamma\omega\gamma\eta$ Acts xviii. 26, where (as well as setting the $\tau\eta$ over $\nu\sigma$) he obliterates all the H except the first vertical line (placing awkwardly at the top of it the curves of Y) and prefixes to it a smaller \omicron out of the range of the lines. See also his corrections in Foll. 245 *b* l. 31; 492 *b* ll. 4; 25; 494 *b* ll. 21—23. He sometimes adds ν ἐφελκυστικὸν at the end of a line (e. g. Foll. 247 *b* l. 31; 259 *b* l. 27; 315 *b* l. 21; 489 *b* l. 3), and sometimes, like B, over the text (Fol. 417 *b* l. 10; 495 *b* ll. 18; 31; 498 *b* l. 15): also κ in Fol. 495 *b* l. 10. D appears once in the Latin, to make it correspond with his correction of the Greek, in Fol. 494 *a* l. 27. In all C is found 130 times, D 163 times; D most often in the Acts.

(6) E inserts smaller letters over the lines, of much the same general appearance as C's, only with fresher ink and of a more modern look and in a straggling and broken style. Such is $\alpha\chi\iota$ set over $\omicron\iota\epsilon$ in $\kappa\alpha\iota\ \epsilon\pi\eta\rho\omega\tau\eta\sigma\epsilon\nu\ \alpha\nu\tau\omicron\upsilon\sigma\ \omicron\iota\epsilon\rho\epsilon\nu\sigma\ \lambda\epsilon\gamma\omega\nu$ Acts v. 27 in *Facsim.* Pl. III, No. 6: the Latin κ betraying his nation. In John xiv. 28; Acts vii. 34 we find (apparently in this hand) the compendium μ for $\mu\omicron\nu$, nearly as in Cod. Sinaiticus: other characteristic specimens of this scribe appear in Matth. xiii. 2; xxvii. 46 (where a letter in the text is changed by E); John iii. 29; iv. 38; Mark v. 30; Acts ii. 9; iv. 20 (where η is like *h* in English); xv. 40 and xvi. 4 (where Γ is much like Γ). It occurs 72 times in our *Adnotationes*. The addition at the end of Fol. 308 *b* l. 24 is very doubtfully ascribed to E, by reason of the brightness of the ink: the Latin alterations also in Foll. 420 *a* l. 25; 429 *a* l. 20 (see also 434 *a* l. 20; 483 *a* l. 16) may have been written by it, as well as the corresponding Greek.

(7) The words appended to $\kappa\alpha\iota\ \kappa\alpha\theta\iota\sigma\alpha\iota\ \epsilon\pi\iota\ \tau\omicron\nu\ \theta\rho\nu\nu\ \alpha\nu\tau\omicron\nu$ Acts ii. 30 in *Facsim.* Pl. III, No. 7, viz. $\pi\rho\omicron\epsilon\iota\delta\omega\varsigma\ \epsilon\lambda\alpha\lambda\eta\sigma\epsilon\nu\ \pi\epsilon\rho\iota\ \tau\eta\sigma$ (the $\sigma\acute{\iota}\chi\omicron\varsigma$ we mentioned p. xviii as being dropped at this place) are supplied by a hand (F) younger than any yet named, and seldom met with (see however Matth. xii. 19; xxvii. 13 and 5 other places in the Gospels) except in the Acts, where it is employed about 27 times, as here, to supply omitted clauses at the end of lines, and to make the corresponding changes in the text (e. g. Acts ii. 13; 33; 45; xx. 26; xxii. 6). F writes in clear uncial characters, a little smaller than those of the first scribe, with thin strokes, in blackish ink, without breathings or accents. The additions at the foot of Fol. 163 *b* seem to be by this hand, but

¹ Kipling mingles the emendations of our A and B under one head A (i. e. *antiquissimus*), our C and D are included in his P (i. e. *perantiquus*), our E represents his V (i. e. *vetus*). I have sometimes doubted whether C and E are not identical, but on the whole I am disposed

to retain the distinction; even if it be deemed over-nice, the error is on the right side. A and B can be separated with ease, as can the several hands later than all these, which Kipling includes under the general name R (i. e. *recens*), such as our H and K.

the two lines in *sloping* uncials at the foot of Fol. 160 *b* look more like J's (see p. xxvii), though not so large as the rest of his. F appears once in the Latin (Acts xxi. 18), doubtless, to accommodate the version to a change it made in the lost Greek.

(7) The next scribe G, of about the eleventh century, is one of the most diligent, least instructive, and the most troublesome to an editor, of all the many correctors of this manuscript. He uses a kind of yellow ochre (though it sometimes looks rather browner), and his rude, Gothic-looking, sometimes angular, characters cannot be confounded with any other. *Facsim.* Pl. III, No. 8 represents one line of the Greek and one of the parallel Latin at the foot of 59 *b*, 60 *a*, *εσται δεδεμμενα εν τοις ουρανου ενυμνιζουσα ερυντ λιγατα εν καελις* Matth. xviii. 18, and the word *vox* in the margin of Acts ii. 2 *et factum est repente caelo echo*, as an alternative for the Greek *echo*, instead of which both the Vulgate and Cod. Laud. 35 have *sonus*: although in Matth. xv. 18; 20; xxv. 25 G corrects the Latin of our manuscript from the Vulgate. G touches the Greek only in four other places (Foll. 417 *b* 3; 421 *b* 21; 426 *b* 15; 20, besides inserting the breathings and accents in Acts xvi. 19, 20; see p. xix, note 4): for the rest he confines himself to the Latin, busily correcting the lapses of the scribe and amending his spelling (especially the interchange of *b* and *u*), but after Fol. 118 *a* (unless the scrawl on 280 *a* be his, as is probable), he ceases altogether up to the beginning of the Acts (416 *a*), leaving off after 428 *a*, unless indeed he re-appears once 438 *a* l. 4. The marginal addition 73 *a* ll. 9—16 looks a little like G's hand, but is not so old, besides that the ink is too brown and good¹. His corrections are 283 in all.

(8, 9) H and K are both recent, the former somewhat later than G, the latter quite modern, probably not many centuries old. In *Facsimile* Pl. III, No. 9, we have one of the cases, just enumerated, in which G touches the Greek, *οσφυος* in the margin being due to him. H, conceiving this correction of *εκ καρπου της καρδιας αυτου* Acts ii. 30 insufficient, proceeds to erase *καρδια* and substitute *οσφυο* in its room; the earlier and true reading of Codex Bezae is just legible under the later word. This violent process of presumed amendment is perpetual throughout the Acts, as indeed our *Adnotationes* abundantly shew; and renders the study of the book in this manuscript peculiarly irksome to one who is bound to give account for every change. In No. 10 Acts ii. 20 *ο ηλιος μεταστρεφεται εισκοτος* was the original reading: B in its smallest hand placed HC (now nearly invisible) over the *ε* (*now ιω*) which followed *φ*: but K erases HC of B and over the first *ε* (which B had probably already changed into *a*) sets *a*, and then rudely retraces *φισται εισκ* in a coarse dark brown ink or pigment. I have sometimes indicated by K such very recent changes in several hands as Foll. 3 *b* 33; 6 *a* 27; 6 *b* 22; 32 *b* 17; 47 *b* 27; 50 *b* 13; 53 *b* 4; 65 *b* 1; 26; 88 *b* 29; 90 *b* 21; 167 *b* 8. H is employed 97 times, K about 74.

Hitherto the various hands described have been engaged in correcting the text. We have now to speak of the several persons who have left traces of their diligence (well or ill bestowed) in the margin and elsewhere; and principally of the writer of the Ammonian sections.

(1) On the purpose and general character of these enough has been said (p. xx): we are at present chiefly concerned with their *date*. Now it is evident from a careful comparison of the marginal numerals of the Ammonian sections with the great body of the liturgical annotations (written in thick, clumsy uncial letters with ink of a purple hue), especially in the Gospels, that they are the work of one scribe, whom we shall call L. This clearly appears as well from many other places, as from the study of Foll. 278 *b*, 279 *b*. On the former page the necessity of keeping right the numbers of the sections has forced L to make the only change in the text (excepting Matth.

¹ This is the hand Porson speaks of as "Teutonic, nearly resembling the Anglo-Saxon" (*Brit. Crit.* Vol. III. p. 141).

xiv. 34 and possibly Luke viii. 41) he attempts throughout the volume, by inserting in Luke xxiii. 34 at the foot of Fol. 278 *b* the omitted section $\overline{\tau\kappa}$ ($\overline{\sigma\delta\epsilon\iota\omega}$ $\overline{\epsilon\lambda\epsilon\gamma\epsilon\nu}$ $\overline{\pi\alpha\tau\iota\rho}$ $\overline{\alpha\phi\epsilon\sigma}$ $\overline{\alpha\nu\tau\omega\iota\upsilon}$ $\overline{\sigma\upsilon}$ $\overline{\gamma\alpha\rho}$ $\overline{\omicron\iota\delta\alpha\sigma\iota\nu}$ $\overline{\tau\eta}$ $\overline{\pi\omicron\iota\omicron\upsilon\sigma\omega\upsilon}$), as necessary to be placed before section $\overline{\tau\kappa\alpha}$ in l. 33 (see *Facsimile* Pl. III, No. 11, and *infra* p. 256): here we see that the added clause is the work of the same writer as the sections. On turning to Fol. 279 *b* it is equally evident that the liturgical note in small uncials $\overline{\alpha\nu\nu\alpha\gamma\nu\omicron\sigma\mu\alpha}$ $\overline{\epsilon\omega\tau\iota\nu}$ $\overline{\pi\alpha\rho\alpha\sigma\kappa\epsilon\nu\gamma\eta\nu}$ (compare too the spelling with $\overline{\pi\alpha\tau\iota\rho}$, Luke xxiii. 34) is in the self-same hand, as are also the numerals abreast of it $\overline{\tau\kappa\epsilon}$: (*Facsimile*, as above). These again are plainly written by

the scribe L, who penned the great mass of the other notations of proper lessons though in larger letters, such as Fol. 244 *b*, ll. 2—5 $\overline{\alpha\nu\nu\alpha\gamma\nu\omicron\sigma\mu\alpha}$ $\overline{\pi\epsilon\rho\iota}$ $\overline{\tau\epsilon}$ $\overline{\sigma\alpha\beta\beta\alpha\tau\omicron\upsilon}$, with $\overline{\rho\omicron\sigma}$: by the side of it: in Foll. 254 *b*, 257 *b*, and elsewhere L's lines are longer than in this last specimen, the uncials being sometimes smaller (e. g. 91 *b*, 95 *b*). Respecting his age, not Kipling only (*Praef.* p. xv), whose opinion might carry little weight, but even D. Schulz has ventured to say, "Haec glossemata antiquissima, si minus a primâ quidem manu, at certe ante seculum septimum jamjam adscripta esse" (*Disputatio de Cod. D Cantabr.*, Vratislaw, 1827, p. 10): the clumsiness of the uncials has even been considered a sort of proof that they were written in Egypt, inasmuch as they bear some kind of resemblance to the Coptic characters. L appears in the Acts only on Foll. 423 *b*, 435 *b*, 500—502 *b*.

A bare inspection of *Facsimile* Pl. III, No. 12 will prove that L, instead of being dated before the seventh century, cannot be placed earlier than the ninth. At the top of 150 *b*, in the left or outer margin, is seen a liturgical note † $\overline{\tau\eta}$ $\overline{\kappa\upsilon\rho\iota\acute{\alpha}\kappa\eta}$ $\overline{\tau\omega\nu}$ $\overline{\pi\rho\omicron\phi\epsilon\tau\eta\sigma\mu\alpha\tau\omega\nu}$, and under it the *labarum* with α and ω , all in late uncials leaning to the right (J): its date cannot well be anterior to the ninth century, but it must be older than L, which adapts the annotation to its own system by writing over it $\overline{\alpha\nu\nu\alpha\gamma\nu\omicron\sigma\mu\alpha}$ $\overline{\pi\epsilon\rho\eta}$ and by tracing over $\overline{\tau\eta}$ $\overline{\kappa\upsilon\rho\iota}$ the letters $\tau\omicron$ $\kappa\upsilon\rho\iota$ in its own paint of a red or purple tinge, though it does not follow the error of the earlier scribe in regard to $\overline{\pi\rho\omicron\phi\epsilon\tau\eta\sigma\mu\alpha\tau\omega\nu}$ (see pp. 449, 450 *ad calcem*): L added at the same time $\overline{\alpha\rho}$ (i. e. $\overline{\alpha\rho\chi\eta}$) at the head of the column, and the number of the section $\overline{\eta}$: The barbarous orthography too is a further argument for a lower date. It is possible that \overline{J} wrote the omitted lines in Fol. 160 *b*, 161 *a*; at any rate these leaning uncials bear some resemblance in the Greek (see p. xxvi).

(2) In *Facsimile* Pl. III, No. 13 we have $\overline{\epsilon\pi}$ $\overline{\alpha\rho\rho\omega\sigma\tau\omicron\upsilon\sigma}$ $\overline{\chi\epsilon\iota\rho\alpha\sigma}$ $\overline{\epsilon\pi\iota\theta\eta\sigma\omicron\upsilon\sigma\epsilon\iota\nu}$ $\overline{\kappa\alpha\iota}$ $\overline{\kappa\alpha\lambda\omega\sigma}$ $\overline{\epsilon\acute{\zeta}\omicron\upsilon\sigma\omicron\upsilon}$ (*Mark* xvi, 18) and its parallel Latin (from Fol. 9 *b secundae manus*) *Super egrotos manus imponent* [the double letter \overline{N} as in the writing of the original scribe] *et bene habebunt* for which see above, p. xxi, and note 1.

(3) The scrawl found in the upper margin of SS. Matthew and Luke and a few places of S. John, but in the lower margin of S. Mark, is represented in Nos. 14, 15 *Facsimile* Pl. III, and an interpretation of it in ordinary Greek letters in our *Adnotationes*, pp. 451—2. Those in S. Mark consist of moral apophthegms, some of them silly enough: the rest are $\overline{\tau\iota\tau\lambda\omicron\iota}$, or summaries of the contents of the page. No. 14 is found at the foot of Fol. 302 *b* $\overline{\epsilon\alpha\nu}$ $\overline{\psi\upsilon\sigma\eta}$ [i. e. $\overline{\psi\epsilon\upsilon\sigma\eta}$] $\overline{\epsilon\lambda\epsilon\nu\chi\omicron\upsilon\sigma\iota\nu}$ $\overline{\sigma\epsilon}$ + in capital letters ($\overline{M_1}$, with whom $\overline{<}$ = $\overline{\sigma}$, \overline{y} = \overline{v}), as are all in SS. Matthew and Mark; No. 15 is at the head of Fol. 205 *b*, and was not easily decyphered even by the help of my learned friend, H. Bradshaw, Esq., Fellow of King's College, whose great and constant assistance throughout the whole work I would thankfully acknowledge once for all: it runs in a cursive scrawl ($\overline{M_2}$) $\overline{\pi\epsilon\rho\iota}$ $\overline{\delta\alpha\nu\gamma\iota}$ ¹

¹ The insertion of the guttural $\overline{\gamma}$ here and in $\overline{\nu\epsilon\gamma\iota\tau\omicron\upsilon}$ Fol. 204 *b* after \overline{u} , or \overline{v} before $\overline{\gamma}$ in $\overline{\pi\alpha\rho\alpha\nu\gamma\mu\alpha}$ ($\overline{\pi\rho\alpha\gamma\mu\alpha}$) Foll. 301 *b*, 302 *a*, and of $\overline{\gamma}$ even by L in $\overline{\pi\alpha\rho\alpha\sigma\kappa\epsilon\nu\gamma}$. Foll. 95 *b*, 99 *b*, 279 *b*, points to a Western and Celtic origin of all this marginal writing. See Wetst. *N. T. Proleg.* p. 31, who cites *pisteugo* from a Creed in the Bodleian in Latin

letters, and *ekporeugomenon* from Mabilion *de re diplomatica*, lib. v. p. 366 (1681). Mabilion also gives (p. 367) *pisteugo* from Thuan. Col. No. 537, of the tenth century, and Wetstein compares $\overline{\epsilon\nu\alpha\nu\gamma\alpha\gamma\eta\sigma\alpha\nu}$ 1 Tim. i. 19 from Cod. Alexandrinus.

ωτε (i. e. οτε) ισηλθεν εν το θυσιαστηρῷ κ φαγειν τῶσ αρτοσ τισ προσθεσεωσ (i. e. φαγειν τουσ αρτουσ τισ, ὀ being equivalent to ου). Unlike as the two hands may seem, it is just possible that they are the work of one scribe of about the tenth century, for in Fol. 190 b ≠ συμειων κ ανασ τισ προφητιδωσ, συμειων is in capitals resembling those of S. Matthew, the four following words in the running scrawl, and all three decidedly written at the same time, and with the same ink. The apophthegms in S. Mark may be by a different person, whom we will call M₂.

In the list of liturgical directions (*Adnotationes*, pp. 448—450) several other letters besides L are employed to indicate the penmen engaged on this manuscript. I occurs in 130 b, 197 b; it is quite as early as L (of about the ninth century) in uncials leaning to the right, with very thick down strokes. The writer of the marginal scrawl in the Gospels, or one of them if all be not by the same hand, seems to have scribbled the marginal notes in Foll. 191 b (where he is seen from l. 25 to be later than J), 347 b, and throughout the Acts. We reserve the notation of simple M for the hand that made the coarse corrections of the twelfth century in Matth. xxvii. 65, 66, with the liturgical note in 132 b, in a round semi-cursive style, and for another (somewhat earlier) which occurs about twelve times in the Gospels. M₁ is assigned to the annotator of Foll. 191 b, 347 b, and some twenty places in the Acts, where the ink differs from that of the scribe last mentioned, though the writer may be the same. N indicates a large scrawl in charcoal (as black-lead would now be used) rather than in ink, chiefly scattered throughout the early pages of the manuscript to denote the beginnings (αρχ) and ends (τελ) of Church lessons, so faint and evanescent as to be barely legible, and sometimes even invisible to the naked eye. Some of these may have been overlooked by the editor, in spite of his best care, and Mr Bradshaw's ever ready and intelligent help. A large vulgar uncial scrawl, dating early in the twelfth century, in vile brown paint, is denoted by O (e. g. Foll. 416 b, 418 b, 420 b, 462 b, 488 b) eight times in the Acts, where also O₂ indicates in Fol. 419 b a neat but quite modern note. All these liturgical notices doubtless refer to the established ritual of the Eastern Church, and more time than to some they might seem worth has been spent in assigning them to their different days. From our *Adnotationes* it will be seen that L at least is very careless, often pointing out the wrong place for the commencement of the lessons, and in fourteen instances even substituting *Saturday* for *Sunday* or *vice versa*.

The danger of inferring identity of hand-writing from seeming resemblance in the shade of the ink in these very old documents (see p. xxi) appears clearly in the case of a mark (∟) which occurs 45 times in both languages throughout Kipling's edition at the beginning of lines, a little in the margin, but which in this volume is uniformly rejected. It is firmly and neatly made, and in many cases no difference in colour can be detected between it and the letters of the original scribe: yet that it must be at least four centuries later is evident from Fol. 206 b 13 where ∟ is written over and partly covers the Ammonian numerals μδ, and from Foll. 233 b 20, 234 b 9 where it is placed over the double points (:) which respectively follow ρλε and ρλη. It seldom coincides with the commencement of a lesson, and not always with a pause in the sense, so that I am unable to understand what end it was designed to serve¹.

Where mere strokes or points are our only guides, therefore, it is always a little uncertain whether a correction is due to an earlier or more recent reviser. This we have already seen in the instance of the *dialysis* and *apostrophus* (above p. xix), and hence it seemed advisable to designate

¹ ∟ is found at the beginning of the following lines: 12 b 19; 14 b 30; 26 b and 27 a ll. 29; 39 a 29; 50 b 32; 59 b 12; 64 b 23; 78 b 21; 79 b 29; 81 b and 82 a ll. 11; 85 b 18; 91 a 28; 98 b 30; 104 a 21; 115 b 10; 124 b 30; 127 a 3; 153 b 22; 29; 178 b 22; 202 b 3; 203 a 31; 206 b 13; 209 b 24; 221 b 18; 24; 226 b 10;

227 a 7; 233 b 20; 234 b 9; 247 a 10; 249 b 7; 27; 250 a 27; 30; 271 a 2; 287 b 28; 302 a 16; 317 a 11; 338 a 22; 343 b 13; 423 a 15; add 48 b 21, not seen by Kipling. The following seem later, 299 b 16; 306 b 15; 331 b 31, and over initial O 329 b 26.

in the *Adnotationes* simply as *s. m.* (*secundâ manu*) all mere erasures (such as that of -ro in the six places named 191 *b* l. 24), and the numerous points and obeli employed in all ages to cancel what is to be recalled: we cite *s. m.* in no less than 422 places. Of these the points placed over the letters to be removed seem very old, perhaps from the hand of A or B, and are often found (e. g. *Facsimile* Pl. I, l. 8) where a later hand has altogether erased the letters (e. g. Foll. 115 *b* 6; 124 *b* 27; 125 *b* 26).

Strokes ' " or even "' (Fol. 420 *b* 19, 20) are occasionally set over words to denote that their order should be changed, ten times in the Acts (e. g. Fol. 415 *b* 10), thrice elsewhere (Foll. 52 *b* 19; 68 *b* 8; 165 *b* 32). These are, of course, distinctly recorded in the *Adnotationes*, being really of the nature of various readings, as are also some instances where a late hand (mostly K) rejects or expresses doubt about a word by drawing a line under it (e. g. Foll. 71 *b* 9; 118 *a* 29; 126 *b* 2; 128 *a* 28; 31). In the Acts especially some sixteen whole clauses are placed within brackets ' ' or ' > ' by no early hands, which yet we have carefully noted. There are also many other marks, probably intended for reference, placed in the margin by recent scribes, which it seemed needless to enumerate:—such as *, /, +, |, □ (Fol. 432 *a* 26), < (Fol. 458 *b* *ad calcem*), ≡ (Fol. 307 *b* 12, 13); although Kipling has strangely inserted in his text some of the most modern of them (e. g. Foll. 442 *b* 8; 12; 464 *b* 17 &c.). The numbers of the chapters, set down apparently by Beza and Bentley, disfigure the margin of the whole manuscript.

If to the corrections we have enumerated as made in the text by various hands we add 20 places noted where it has been rewritten, 17 where changes are made in the letters by the first hand, and 59 instances where dots, apparently accidental (see however *p* in 336 *a* l. 30), are set over letters *primâ manu*, the *Adnotationes Editoris* discuss as many as 2149 matters pertaining to the work of the original scribe, besides those which relate to the Appendix (pp. 447—8).

It is really wonderful that an excellent scholar like David Schulz should have so lightly acquiesced in Kipling's belief that Cod. Bezae was written in Egypt, and even have reproduced his very unsound reasons for such a groundless notion (Kipling, *Praef.* p. xii; Schulz, *Disputatio de Cod. D.* pp. 6—10). The rudeness of the Latin version will soon be seen to spring from other causes than mere ignorance of that language (see Chap. III), and the long list of Alexandrian forms, if we may so term them, which will be accumulated hereafter (see Chap. IV), will not be found more extensive or remarkable than in other copies of high antiquity; while the errors of transcription in the Greek text certainly do not exceed those found in the Cod. Sinaiticus. As regards the proper lessons for Saturdays set down among the liturgical notes, which Kipling, on the supposed authority of Cassian, conceives to have been a peculiar ordinance of the Egyptian monasteries, they prevail and always have prevailed, throughout the whole Eastern Church¹, and are found in nearly all codices dating from the eighth century downwards, and consequently older than the earliest hand which was employed on the marginal annotations of D. Kipling's plea that John iv. used to be read in Egypt on the Saturday before the Nile was expected to rise, and that the lessons appointed

¹ He cites Cassian, *Institut.* Lib. III. c. 2, when speaking of the *perpetual service* kept up in the monasteries of Egypt: "Quamobrem exceptis vespertinis ac nocturnis congregationibus nulla apud eos per diem publica sollemnitatis absque die sabbathi vel dominicâ celebratur, in quibus horâ tertiâ sacrae communionis obtentu conveniunt." But though Kipling quotes c. 9 of the same book, he did not observe that Cassian describes this keeping of Saturday as quite general. "Quas [vigilias] a tempore praedicationis apostolicae, quo religio ac fides Christiana fundata est, per universum orientem idcirco statutum est illuscescente

sabbato debere celebrari—because Christ lay in the grave throughout that day. Credner (*Beiträge zur Einleitung in die biblischen Schriften*, Halle, 1832, I. p. 510) saw clearly that Kipling had proved too much, and alleges *Constit. Apost.* v. 15, VII. 23, τὸ σάββατον μένει καὶ τῆν κυριακὴν ἐορτάζειν ὅτι τὸ μὲν δημιουργίας ἐστὶν ἕκδημα ἢ δὲ ἀναστάσεως... Ἐν δὲ μόνον σάββατον ὑμῶν φυλακτέον ἐν δὲ ἑνιαυτῷ, τὸ τῆς τοῦ κυρίου ταφῆς, ὅπερ νηστεύειν προσήκει, ἀλλ' οὐχ ἐορτάζειν. Both fast and feast implied a religious service.

for the corresponding Sundays related to the Lord's walking on the sea (*Praef. ubi supra*), has just no weight at all. John iv. 3 is marked simply as *αναγνωση* "reading"; it is the Greek lesson for the fourth Sunday after Easter: while as regards the other lessons referred to, which can only be Matth. xiv. 22—33; John vi. 16—21; Mark vi. 45—56, the last of them is not noted at all, that from S. John merely as *αναγνωση*, though it is the Greek lesson for the second Saturday after Easter, that from S. Matthew is actually set down *αναγνωση περι το σαββατο*, though it does not belong to a Saturday, but to the ninth Sunday of S. Matthew.

A copy of the Greek Scriptures, furnished with a Latin version, would most likely be written among a people with whom Latin was vernacular. It would require a great deal of proof to rebut this very natural conclusion, while on the other hand every thing we see of Codex Bezae tends powerfully to confirm it. The very order in which the Gospels stand is peculiar to the West (*above*, p. xiv): our manuscript has it in common only with the great codices of the Old Latin Vercellensis (*a*), Palatinus (*e*), Brixianus (*f*), the Gothic version, and a Greek copy seen by Druthmar, a monk of Corbey in the ninth century¹; Cureton's Syriac places S. Mark second, but S. Luke (not S. John) last². The same inference may also be drawn from the insertion of Latin letters in the Greek text; e. g. τυβλου Matth. xi. 5; *απειταλεν* John v. 38; *μαρcon* Fol. 296 *b* title; *γαζοφυλακιον* Mark xii. 43; *apost* Fol. 469 *b* title: and of Greek letters in the Latin, from the mere strangeness of the task, e. g. y for u in *illym* Matth. xv. 22; *cyminum* *ibid.* xxiii. 23; *ωσηφ* in the Latin Fol. 196 *a* l. 13; x from χ in *aenox* Luke iii. 37; *υποκριτα* *ibid.* vi. 42 (so xi. 39; Mark vii. 6); *karissimus* Mark ix. 7; *magika* Acts viii. 9, and the letters washed out (as stated in the *Adnotationes*) in Foll. 129 *b* l. 6; 308 *a* l. 20; 478 *a* l. 20; 481 *a* l. 1. Add to these, as indications of a Western penman, those unmistakable Latin forms and terminations brought into the text by the analogy of the Latin; such are *θησαυρος* Matth. ii. 11; xiii. 44 only, but *thensaurus* always in the version; *σαμαριτανων* *ibid.* x. 5 only; *δανηλου* xxiv. 15; *λεπρωσον* xxvi. 6 (*leprosi* in the version always); *λεγωνωσ* xxvi. 53 (but *λεγων* Luke viii. 30; Mark v. 9); *φλαγελλωσασ* xxvii. 26; Mark xv. 15; *πετροσ* *nomin.* John xiii. 24; *εχετεσ* Mark vi. 38; *γραβαττωσ* *ibid.* vi. 55 only; * *ibid.* xiv. 5, both in the Greek and Latin, for *δηναρων*; *βασιλευσ*

¹ "Vidi tamen librum Evangelii Graecè scriptum, qui dicebatur S. Hilarii fuisse, in quo primi erant Matthaeus Johannes, et post [alii prius] alii duo. Interrogavi verò Eufemium Graecum cur hoc ita esset: dixit mihi, in similitudine boni agricolae, qui quos fortiores habet boves primos jungit." Christian. Druthmar. *Matthaei Expositio*, p. 11, Basil. 1528. Wetstein first cited this passage (*N. T. Prolegom.* p. 28) to shew that the *liber Evangelii Graecè scriptus* seen by Druthmar, a native of Aquitania, might be Cod. Bezae itself, to which however, his description does not answer very well. Marsh (*Michaelis*, II. p. 701, ed. 1793), observing that *ἐκπορευομένη διὰ στόματος θεοῦ* (ch. iv. 4) was wanting both in Druthmar's Latin and in Cod. D, calls for an examination of the former to ascertain whether the Greek copy he employed (for Druthmar knew Greek) was our manuscript or not. I have found on trial that Druthmar usually follows the Vulgate, and never in the least resembles the Latin of Cod. Bezae; that when he departs from the Vulgate to accord with D, the manuscripts of the Old Latin more or less agree with him (e. g. Matth. iv. 4. *ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰῶ*; ix. 4, *εἰπὼν ἀδελφοῖς*); and that the several editions of Druthmar himself vary so much, that that of Basle contains the very clause whose absence (in other editions) was noticed by Marsh. From such premises no safe conclusion can be drawn.

Kipling, in his heedlessness, urges yet another argument; namely, that the supplemental Latin leaf of Cod. D, containing Matth. ii. 21—iii. 7, exactly resembles ("omnino convenire" *Praef.* p. xviii) the Corbey manuscript (*f*) deposited in that very monastery in which Druthmar was a monk: never caring to remark that this Latin page is taken word for word from the more recent Vulgate, but assimilates less completely with *f*.

² Christian Hermansen the Dane, no unworthy successor of his distinguished countrymen Adler and Zoega, in his valuable *Disputatio de Cod. Evangeliorum Syriaco a Curetono typis descripto* (Hauniae 1859), together with the familiar instances given above, cites Tertullian *contr. Marcion.* iv. 2. 5 as following *ordinem a vulgari alienum* of the Gospels (p. 4). Tertullian certainly draws broadly the plain distinction between Evangelists who were themselves Apostles, and those who derived their information from the Apostles "nobis fidem ex Apostolis Joannes et Matthaeus insinuant, ex Apostolicis Lucas et Marcus instaurant, iisdem regulis exorsi" c. 2, but the order in which he names them is clearly accidental, or rather suggested by the course of his reasoning, so that no stress whatever can be laid on it: not to mention that in c. 5 his order varies, John, Matthew, Mark, Luke.

xv. 26 ; κρητησ και αραβοι Acts ii. 11 ; τους ακουοντες *ibid.* v. 11 ; ακουσαντες *accus.* xvii. 8. To the same cause may perhaps be referred the *dialysis* over the Latin *i* in *iohanne* Fol. 57 a l. 12 ; *uas* 82 a l. 24 ; *iam* 427 a l. 26, which may be observed once in Cod. Laud. 35 (Act. E) *igitur* ch. vi. 3.

We can say little about Scholz's statement, that the native country of this manuscript may be regarded as the South of France, by reason of its resemblance in style of writing to the uncial Lectionary of the Gospels Evst. 60, whose subscription shews that it was copied A.D. 1022 "in castro de Colonia" for the monastery of S. Denys (Scholz, *N. T. Proleg.* i. pp. xl; ciii). It is hard to conceive that there can be any striking likeness between codices which differ in age by full 500 years, though there is certainly some affinity between their respective texts; yet the very fact that a Greek Lectionary should be written for a French convent in the eleventh century adds one more link to the chain of evidence that the Churches of Gaul and Asia maintained for many ages the intercourse commenced by Pothinus and his missionaries about A.D. 170, and makes it quite credible that Oriental proper lessons, as well as the Oriental liturgy (Palmer, *Origin. Liturg.* i. p. 153, 2nd edit.), were long used in some of the monasteries of those regions: the *liturgy*, as we know, survived till Pepin's time. Hence we need not transfer our manuscript to Greece in order to account for the liturgical notes scattered throughout its margin in the course of the eighth and three following centuries, or refer them with Beza to the work "*indocti cujusdam Graeci Calogeri*" (see his Letter, *supra* p. vi). The very orthography of these notices savours of a Celtic origin (see p. xxvii, note 1); and the only three Saints' Days whose proper lessons are marked are just such as would be specially regarded in the West at their respective dates, viz. the Assumption of the Blessed Virgin (Aug. 15) by a hand of the tenth century (M., Fol. 229 b), the Festivals of S. George and S. Dionysius the Areopagite, the patron saints of England and France, inserted as late as the twelfth (by O, Foll. 462 b; 488 b)¹. Thus all outward appearances point to Gaul as the native country of Codex Bezae (we shall notice internal indications of the same fact in Chapter III), nor is there any valid reason for thinking that it ever left that country till it was carried into Italy in 1546 (see p. viii).

CHAPTER III.

ON THE LATIN VERSION IN CODEX BEZAE.

THE origin and character of the Latin version standing parallel to the Greek text of Codex Bezae, and known to critics by the name of *d*, involves questions of considerable difficulty, which have given rise to much discussion. In the present chapter an attempt will be made to prove (1) that it is, on the whole, an independent translation made either directly from the Greek on the opposite page, or from a text almost identical with it; (2) that the translator often retained in his memory, and perhaps occasionally consulted, both the Old Latin version and Jerome's revised Vulgate; (3) that he probably executed his work in Gaul about the close of the fifth century.

I. On the first point, we regret to find our judgement at variance with the decision, or

¹ Credner (*Beiträge*, i. p. 514) who was necessarily dependent on Kipling's edition, is ignorant of the first of these Festivals, which my predecessor passed over in silence, and I presume was unable to read: Mr Bradshaw and I had quite enough to do to decypher the writing between us, though when once made out the sense is unquestionable. The other two are written in the same large, clear, wretched Western hand (wherein *v* is *y*, and *e* is *e*) and are well suited to what we can learn of

the times. The Areopagite had been fully established in the estimation he long held as early as the ninth century, when his works were translated by Hilduin for Louis the Meek; while the glory of S. George (who had been known in Gaul even in the sixth century) was spread throughout the West by Robert of Normandy and his followers on their return from the first Crusade at the close of the eleventh century.

at least with an *obiter dictum* of Tischendorf. While seeking to account for the absence of the larger chapters (*κεφάλαια majora*) from Cod. Bezae, although they are found in copies of as early or an earlier date, he says "excipiendus tamen est D codex Graecus et Latinus Cantabrigiensis, quod inde explicandum videtur, quia Italus ejusdem codicis textus, a quo ipsum Graecum *pependisse certum est*, nihil ejusmodi praebeuit" (*Cod. Sinait. Proleg.* p. xxxii, not. 2, edit. min.). By "Italus ejusdem codicis textus" our version *d* must needs be meant, yet we hold it certain that so far from the Greek text being dependent on or derived from it, the Latin version is little better than a close and often servile rendering of the actually existing Greek.

(a) For how else shall we account for the frequent insertion in the Latin of purely Greek words which no other known version ever employed, and for which there are adequate equivalents in Latin? Such are *ana* Luke ix. 3 only; *promeletantes* *ibid.* xxi. 14; *aporia* *ibid.* v. 25; *machaerae* *ibid.* xxii. 38, but *cladius* v. 36, *gladius* in 17 other places; *aporior* *ibid.* xxiv. 4; *echo* Acts ii. 2; *allophylus* *ibid.* x. 28; *allophoelus* *ibid.* xiii. 19; *adynatus* *ibid.* xiv. 8; *anetius* *ibid.* xvi. 37; *spermologus* *ibid.* xvii. 18; *ellada* *ibid.* xx. 2; *eremum* *ibid.* xxi. 38; so John vi. 31 only¹. On the other hand a few mere technical terms, such as a remote provincial might have heard used, are employed happily enough by *d* alone of the Latins; e. g. *optio carceris* (*δεσμοφυλαξ*) Acts xvi. 23; 27; 36; *sestertia docenta* (*μυριαδων πεντε*) *ibid.* xix. 19, a fair computation. *Professio* Luke ii. 1—5; Acts v. 37 and *decurio* (*βουλευτης*: cf. Plin. Ep. i. 19) Luke xxiii. 50; Mark xv. 43 are also in the Vulgate. We should notice also one or two ritualistic terms peculiar to *d* among the versions, which may possibly suggest a somewhat later date than can be assigned to the rest: John xvi. 2 *λατρειαν προσφερει* *hostiam offerre*; Matth. xxvii. 62 *παρασκευη cena pura* (but in Mark xv. 42, where alone it occurs besides in Cod. Bezae, *parasceue* with the Vulgate), although this latter expression was used by Tertullian and Augustine, and has been already explained by Mill (*N. T. Proleg.* § 1281) after Ducauge: *cena pura*, however, is found in several of the earlier Latin codices in John xix. 14 (*e*); 31 (*a. b. e*); 42 (*e*); Luke xxiii. 54 (*a. b. c. e. ff'*).

(β) Violations of the rules of Latin syntax occur not unfrequently in all extant modifications of the primitive Latin version of the N. T., and are now held to demonstrate the African origin of that venerable work: some of the manuscripts contain them more plentifully than others; none, whether in respect to number or barbarism, to the extent of our *d*, which indeed is quite unique in its tone and the general current of its diction: nothing is found elsewhere so gross and palpably ungrammatical as many of the following instances, which we commend to the reader's careful examination. The Greek construction of a genitive absolute occurs Luke iii. 15 *semel*; ix. 43; xix. 11; xxi. 5; 26; 28; xxiv. 31; 36; and not elsewhere; as if the inexperienced translator had been trying an experiment which he saw cause to discontinue: just as ο δε κ.τ.λ. is rendered *qui autem* &c. in Matth. ii. 14 and in 53 other passages in that Gospel, but afterwards only in Acts xii. 15; *ad* (i. e. *at*) *ille, ille vero, ipse vero* (Acts xii. 16) being used instead. Notice also the neuter plural noun with a singular verb in Matth. xiii. 26; xviii. 12; Luke xix. 42?; Mark iv. 11: the double negative increasing the strength of the negation, Matth. xxii. 16; John vi. 39; viii. 33; ix. 33; xi. 50; xiv. 30; xvi. 23; Luke xx. 40; xxii. 34; Mark xiv. 60: the genitive is used after a comparative as in Greek (even the Vulgate has it in Acts xvii. 11), Matth. xii. 41; (not v. 42); John v. 20; vii. 31; x. 29; xiii. 16 *semel*; xiv. 12; xv. 13; Luke vii. 28 *semel*; Mark xii. 31; the examples being found here again chiefly in the same Gospel: the same remark applies to the following cases

¹ I should have added to this list *basiliscus* John iv. 46, but that the word is also found in Cod. Vercellensis (*a*).

of Attic attraction, as it is called, John vii. 31; Luke i. 1; ii. 20; iii. 19; xiii. 17; xix. 37; xxiv. 25; Acts i. 2 (but not in the Greek). Verbs also govern other cases than the rules of Latin syntax demand, and that too in accordance with Greek: the genitive in Matth. ix. 21; x. 31; xx. 25 *bis*; xxii. 10¹; John vii. 40; ix. 29; 31 *semel*; x. 3; 8; 27; xii. 47; Luke i. 53¹; 54; xx. 20; 35; xxii. 25; 35¹; xxiii. 15¹; Mark x. 42; or the dative (all except those in S. Luke with *adoro προσκυνω*) Matth. ii. 2; 8; 11; ix. 18; xiv. 33; xv. 25; xxviii. 9; John iv. 21; 23 *semel*; Luke i. 3; xiv. 33; xviii. 13¹; Acts vii. 43: add *te nocui* (*αδικω σε*) Matth. xx. 13 (cf. Mark xvi. 18 in *am. fuld.*, manuscripts of the Vulgate); *maledixerunt illum* John ix. 28; *maledicentes vos* [but thus also Cod. Palatin. (e)] Luke vi. 28 (*see the Greek*); *benedixit eos* Luke xxiv. 50 (so v. 51) with Augustine *in loco*; and such a form as *puelles* Acts xvi. 19. The same inference may be drawn from the varied and luckless shifts made by the Latin scribe to render that great stumblingblock to translators, the Greek article. He begins the attempt with *hic* in S. John (viii. 26; x. 36; xiv. 19; 22; 30¹; xvi. 21; 28 *bis*; xvii. 6; 9; 11 *semel*; 21, all with ο *κοσμος*), which he resumes in the Acts (iv. 8; 22; 37; xi. 22; xviii. 27; xix. 23; 35); so perhaps Luke xxiv. 17 *ista verba haec ο λογος ουτοι*: next he tries *ille* in John xi. 51¹; Luke xxiv. 9 (with other versions); Acts iii. 10; vii. 43; xii. 7; xx. 25; xxi. 38: or *is* in Acts iii. 25; xvi. 19: or (as Schulz has partly noticed) *ipse* in Acts iii. 14; v. 24; 26; vii. 8; 13; 17; 18; 35; 43; 48; 58; viii. 9; x. 16; 21; xi. 12; 23; xiii. 23; xvi. 25; xix. 30; xx. 24: *unus* seems to be a later expedient. The servility and awkwardness of the translator is especially manifest when he mixes up the constructions of the two languages, thus producing what is neither Greek nor Latin, e. g. Matth. xxiv. 24; John xii. 37; Luke i. 79; xii. 1; 4; 5; xx. 46; xxii. 55; xxiv. 14; 27; 41; Mark ii. 8; v. 4; ix. 14; 42; x. 32; xv. 29; 33. This is most observable in the Acts, whose text, both Greek and Latin, is in so unsatisfactory a state: e. g. iii. 13; 24; vi. 4; viii. 12; x. 25; xi. 1; xii. 20; 25; xiii. 1; 28; xv. 20; 22; xvi. 4; 16; xix. 25; 29; 40; xx. 12. The study of a few of these examples will suffice to shew that they are but halting renderings of the Greek.

(γ) More conclusive still are those many instances wherein the Latin has an erroneous rendering which could not have originated in that language, but is plainly derived from following some other Greek reading than that now found in the manuscript, or some false reading of the existing Greek which could not have sprung up in the Latin, or else from a mere misapprehension of the sense of the Greek. Such are Matth. xxii. 40 *νομος verbum* (the scribe misread *λογος*); *ibid.* xxvi. 6 *του ιηου γενομενου ihu facto*²; Luke i. 9 *θυμιασαι sacrificare* (as if

¹ *Miserere mihi*, a doubtful instance, for in this version *miserere* several times takes a dative; in Matth. xviii. 33 we find both a genitive and dative; a dative in Luke xvi. 24; xvii. 13; xviii. 39; Mark x. 47: a genitive in Luke xviii. 38; Mark x. 48; and six other places.

² This attempt to make *factus* answer all the purposes of *γενομενος* disfigures no less than 42 places in the version. In the Acts indeed *d* has learnt to use a little more licence at times, rendering *εγευετο* by *nascebatur* ii. 43; *εγευετο* by *respondit* xi. 9; by *contigit* xiv. 1; *γενομενος* by *conversus* xii. 11. In the Acts also, as was quite necessary, much greater freedom is used in translating the particles: thus *τε* is *etiam* ii. 44; *quoque* ii. 46; x. 22; *vero* iv. 27; xiii. 46; *que* iii. 10; v. 14; vi. 12 &c.: *δε* is not only *autem* as usual (vii. 1 &c.), but *quoque* viii. 13; x. 24; *que* v. 14; vii. 32; xix. 3; *itaque* viii. 1; *vero* v. 16; 22; 24; x. 24 &c.: *μεν ουν quidem* xv. 30; *ergo* xvii.

12; *quae* xvii. 14; *itaquae* xvii. 30; *ut vero cum* xix. 9: *γαρ praeterea* i. 15 as well as *enim*, so constant elsewhere: *αυ* is generally made by *utique* (Matth. xxiv. 43; Luke xii. 39, &c.), but in Acts xvii. 18; 20 by *nunc*, in xviii. 14 by *forsitam*. These are stronger reasons than any assigned by Kipling (*Cod. Bezae*, Praef. p. xii) for supposing that a new hand was employed in the Acts because *αυαιριος* is made by *anetius* Acts xvi. 37, but by *innocens* Matth. xii. 7 (he might have added by *sine culpa* two verses previously): *αδυνατος* by *impossibilis* Matth. xix. 26; Luke xviii. 27; Mark x. 27, by *adynatus* Acts xiv. 8: *δοξατω* by *clarifico* Acts iii. 13; iv. 21; xi. 18; xxi. 20, but no where else. Yet in regard to *δοξατω* we meet with just the same variation in the Gospels. In S. Matthew it is *glorifico* four times, never in S. Luke, but *honorifico* five times, *honoro* three times, in the passive *gloriam accipio* iv. 15: in S. Mark we have *honorifico* once: in S. John *glorifico* fourteen times, *honori-*

it were θυσαι); xxiii. 12 ἀγδια *lite*; *ibid.* v. 40 ἐν τῷ αὐτῷ κριματι *in ipso iudicio*; Mark xii. 38 τῶν τελωνῶν *qui volunt*¹ (he translates τῶν θελοντῶν); xiv. 51 συνδοῖα ἐπιγυμνοῦ (for ἐπι γ.) *sindone nuditatis*; Acts vii. 19 κατασοφισαμενος *cum justitias coepisset*; *ibid.* xiii. 18 ἐτροποφορησεν *ac si nutrix aluit* (he read ἐτροφοφ., as Mill saw plainly at first, less clearly when he wrote his *Appendix* to the N.T.); xiv. 9 ὑπαρχῶν ἐν φόβῳ *possidens in timore*; *ibid.* v. 15 ὁμοιοπαθηθεὶς *εσμεν ὑμεῖν ἀνθρώποι patientes sumus vobis hominibus* (as if he read ἀνθρώποις); *ibid.* v. 16 εἰσαεσπανάει (as if from ἰασμαι); xvi. 33 ἐλύσεν ἀπο τῶν πληγῶν *solvit plagas* (ἐλύσεν for ἐλούσεν is natural enough, *solvit* for *lavit* far less so); xviii. 18 προσευχῆν (for εὐχῆν) *orationem*; xxi. 21 μήτε ἐν τοῖς ἐθνεσιν (for ἐθεσιν) αὐτοῦ περιπατεῖν *neque gentes ejus ambulat*, in mere blind perplexity. The student may find hundreds of these instances, just as convincing as any we have given.

(δ) The same inference, so far as regards the fact of the independent origin of the Greek text, at least of the Latin which stands on the opposite page in Codex Bezae, may be drawn from those places where the present Latin differs from the Greek in respect to a variation which could have arisen only in the Latin. This process, applied by Wetstein to the case of the Veleian readings (*N.T. Proleg.* Vol. I. p. 60) has settled the question as to their history and value*. Examples of this kind might be adduced from *d* without limit, but a few of real moment are as good as a thousand. Such are John xii. 43 ἠγαπήσαν *dixerunt* (i.e. *dilexerunt*, cf. xiii. 23; 34); *ibid.* xiv. 26 ὑπομνησει *commonebit* (i.e. *commonebit*); Acts v. 17 ζήλου *aemulationem* (i.e. *aemulationem*); *ibid.* vi. 1 παρεθεωροῦντο *discipiuntur* (i.e. *discipiuntur*); vii. 28, xvi. 35 ἐχθεσ *externa* (i.e. *hesterna*) *die*; vii. 32 ἐτολμα *audiebat* (i.e. *audebat*); *ibid.* v. 46 εὐρε *referit* (i.e. *reperit*); xii. 20 δια το τρεφεσθαι *propter ne alienarentur* (i.e. *propter quod alerentur*); xii. 21 ἐδημεγορε *contentionabatur* (i.e. *concionabatur*); xvi. 35, 38 ραβδουχοσ *lectores* (i.e. *lictiores*: so *fuld.* of the Vulgate v. 35); xvii. 4 γυναικεσ τῶν πρώτων *mulieres quae morum* (i.e. *primorum*); xx. 9 κατωσ *zum* (i.e. *sursum*); *ibid.* v. 27 βουλην *voluptatem* (i.e. *voluntatem*).

II. We shall best investigate the next branch of this discussion—the relation which the Latin version of Codex Bezae bears to the old version of the Western Church, and to the Vulgate revision of it executed by S. Jerome—if we select a passage of some length, extant in all the principal manuscripts of the Old Latin, rich in peculiar and idiomatic expressions, and little liable to be corrupted from the synoptic Gospels (Luke xxiv. 1—24); wherein we may compare the translation found in our Codex (*d* of the critical editions) with that of the Vercelli (*a*), Verona (*b*),

ſic six. This precarious argument drawn from the use of different words in the several parts of the same work weighs far too much with some critics, and is peculiarly inapplicable in the case of a writer who is apt to change his expression in the self-same verse; e.g. Matth. xix. 12; John xii. 12 (gender of *dies*); xvii. 1; xx. 19; Mark vii. 15; ix. 37; Acts xx. 13.

¹ The following various readings also, the Latin version being quite correct, could only have originated in the Greek: e.g. Matth. xi. 3 εργαζομενος for ερχομενος (*renis, d*); John xiv. 21 ἐμφωτησω for ἐμφανισω (*ostendam, d*); Luke ii. 13 αἰουνητων for αἰουνητων (*laudantes, d*); *ibid.* vi. 20 ἐτι ἀρασ for ἐπαρασ (ΓI for Π: *elevars, d*); xiv. 26 πεισει for μεισει (*odit, d*); Acts iv. 29 αγιασ for απιλασ (ΓI for III; *minacias, d*); *ibid.* v. 4 μεσση for μενον (*manens, d*). Credner (*Beiträge*, I. p. 463), besides several of the above examples, also cites John v. 39 ἀμαρ-

τανουσαι for αι μαρτυρουσαι, but this was amended *primâ manu*, as indeed were all except Luke vi. 20 by later hands. We demonstrated above (p. xxiii), by noting certain errors of the transcriber, that the Latin as it now stands was taken from another Latin copy, similarly divided in respect to στιχοι: we have now further and independent proof that the version (*d*) was not made direct from the actually existing Greek (*D*), but from some earlier text, almost though not quite the same, in which such variations as τελωνων, εργαζομενος, ἐμφωτησω &c. had not as yet sprung up.

² Mr Field has employed this method for the happy elucidation of that old puzzle in Barnabas c. 3, where the ancient Latin version has "sicut dicit filius Dei resistamus omni iniquitati et odio habeamus:" a saying no where else imputed to the Lord. The Greek in Cod. Sinaiticus stands ωσ πρεπει υιοσ θυ κ. τ. λ.: *sicut decet filius Dei*.

Colbert (*c*), Palatine (*e*), and Brixia (*f*), copies or modifications of the elder Latin; and with the common printed or Clementine Vulgate as amended by collation with its three best manuscripts, Codd. Amiatinus (*am.*), Fuldensis (*fuld.*) and Forojuliensis (*for.*)¹. Single verses may readily be found which might serve to shew either that *d* is completely independent of all other known translations and made exclusively from the Greek on the opposite page; or, on the contrary, that it is a mere modification of the Old Latin, differing no further from other copies of it than *e* (for example) does from *f*. The careful study of *d* in many such long passages as that here subjoined leads us to believe that neither of these views presents us with the whole truth. The Latin of Cod. D was really constructed immediately from its Greek text, servilely following it (as we have just seen) to the violation of the simplest rules of Latin syntax, and thus contains much, both in respect to words and phrases, that is quite peculiar to itself: while on the other hand, inasmuch as it was the work of a Western scribe on whose memory the diction of his native version was firmly imprinted, like that of King James' Bible is on our own, the translator unconsciously and habitually imitated it, sometimes for whole verses together, even in places where the Greek original might have taught him to render otherwise. The parallel columns containing the several versions cover pp. xxxvi, xxxvii.

The general independence and occasional conformity of *d* appear equally clear throughout these verses. As our attention is directed at present solely to the *diction* of the several translations, we only note in passing the remarkable identity in reading between Codex Bezae (*Dd*) and *c* in *v.* 1 (*ελογίζοντο δε εν εαυταισ τισ αρα αποκυλισει τον λιθον*, where yet the Latin words of *c* and *d* are as far apart as they can be), in *v.* 5 (*οι δε ειπαν*) and elsewhere (e.g. *vv.* 6, 7); as also between *Dd* and *e* in *v.* 24 (*ειδομεν*)²: *Dd* is opposed to all the Latins in *v.* 5 *τα προσωπα*, *v.* 10 in omitting *ην δε*. Our *d* will be seen to stand quite alone in *v.* 3 *introeuntes*; *v.* 4 *aporiarentur* (one of the barbarous Greek words catalogued above) and *amictu scoruscanti*; *v.* 5 *timore factae* (here again from the Greek, *γενομεναι*); *v.* 6 *mementote*; *v.* 11 *paruerunt in conspectu* and *derisus*; *v.* 13 *abeuntes* and *iter habentis*; *v.* 14 *horum*, in heedless misapprehension of the final *τουτων*; *v.* 16 *ut non* for *ne*; *v.* 18 *advena* and *nescisti* (to which *a* comes nearest); *v.* 20 *potentes*; *v.* 21 *incipiebat* (*μελλων*, a word similarly rendered by *d* in Matth. ii. 13, and 22 other places, by *coeperat* Acts xvi. 27, by *volente* Acts xx. 4, by *habeo* Luke x. 1; xix. 4); *v.* 22 *seduxerunt* and *matutinae* (*mane* in *a*); *v.* 24 *de his qui erant nobiscum* and *sic sicut* (*ουτωσ ωσ*): most of these instances being highly characteristic. Just as visible, however, is the *resemblance* between *d* and some or all of its fellows: in *v.* 23 it approaches very close to *a*, and has with it *vivum v.* 5; *stadios v.* 13: in *v.* 9 *τοισ ενδεκα* is rendered *illis undecim* by all except *c*, with which alone *d* has *reliquis v.* 9: in *v.* 13 *κωμην* is *castellum*, in *v.* 15 *ομιλειν* is *fabulari* (neither of them very happy translations) in all but *a*, as *d* renders *ομιλησασ* in Acts xx. 11 and with *bce* has *fabulabantur* here in *v.* 14, though *f* and the Vulgate rightly change it into *loquebantur*: in *v.* 16 all save *e* employ *tenebantur* (*detinebantur*, *e*). Above all, there occurs sometimes for verses together (e.g. *vv.* 7, 8) such a similarity in the tone and rhythm of the sentences as cannot be deemed accidental; yet may perhaps be sufficiently accounted for on the part of the scribe called *d* by imperfect recollections of the primitive Latin version still fondly cherished in his mind.

¹ All necessary information respecting these MSS. will be found in Scrivener's *Plain Introd.* pp. 256—269, and in Mr Westcott's noble article on the Latin versions in Smith's *Dictionary of the Bible*.

² The version in *e* is often very rude and free, and its

various readings full of interest: e.g. in *v.* 17 *et steterunt tristes*, with *NA p. m. B.* Besides *v.* 24 Tischendorf (*Cod. Palat. Proleg.* p. xviii) cites John x. 3; xvii. 11; Luke xxiii. 29; xxiv. 49 as passages where *D* and *e* agree against all others.

CODEX VERCELLENSIS (a).	CODEX VERONENSIS (b).	CODEX COLBERTINUS (c).	CODEX BEZAE (d).	CODEX PALATINUS (e).	CODEX BRIKIANUS (f).	VERSIO VULGATA (Cle- ment.) CODD. AMIATI- NUS, FULDENSIS, FORO- JULIENSIS.	
<p>LUCAS xxiv. 1 prima au- tem die sabbatorum ve- nerunt ante lucem valde ad monumentum portantes aromas et invenerunt lapidem re- volutum a monumento 3 et ingressae non inve- nerunt corpus domini le- su 4 et factum est dum 4 et factum est dum stu- perent de hoc ecce viri duo adstiterunt juxta il- las in veste fulgenti 5 ti- merent autem et decli- nantes faciem ad terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis 6 memoramini sicut locutus est vobis dum adhuc esset in galilaea 7 dicens quoniam filium hominis oportet tradi et crucifigi et die tertia resurgere 8 et venire in manus hominum peccato- rum horum 9 et reversae nuntiaverunt haec omnia illis illis undecim et cete- ris omnibus 10 erat autem magdalena et maria iaco- bi et iohanna et reli- quae cum eis quae dice- bant ad apostolos haec 11 et visa sunt illis tan- quam delicta verba haec et non credebant eis</p>	<p>1 una autem sabbati ve- nerunt valde tempore ad monumentum portantes quae paraverant 2 et in- venerunt lapidem revo- lutum a monumento 3 in- gressae autem non inve- nerunt corpus domini le- su 4 et factum est dum steterunt secus illas in veste fulgente 5 cum ti- merent autem et decli- narent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis 6 memoramini sicut locutus est vobis dum adhuc in galilaea 7 dicens quoniam filium hominis oportet tradi et crucifigi et die tertia resurgere 8 et venire in manus hominum peccato- rum horum 9 et reversae nuntiaverunt haec omnia illis illis undecim et cete- ris omnibus 10 erat autem magdalena et maria iaco- bi et iohanna et reli- quae cum eis quae dice- bant ad apostolos haec 11 et visa sunt illis tan- quam delicta verba haec et non credebant eis</p>	<p>1 uno autem sabbati ve- nerunt ad monumentum dilucluo, ferentes quae- dam paraverant 2 et in- venerunt lapidem revo- lutum a monumento 3 in- gressae autem non inve- nerunt corpus domini le- su 4 et factum est dum steterunt secus illas in veste fulgente 5 cum ti- merent autem et decli- narent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis 6 memoramini sicut locutus est vobis dum adhuc in galilaea 7 dicens quoniam filium hominis oportet tradi et crucifigi et die tertia resurgere 8 et venire in manus hominum peccato- rum horum 9 et reversae nuntiaverunt haec omnia illis illis undecim et cete- ris omnibus 10 erat autem magdalena et maria iaco- bi et iohanna et reli- quae cum eis quae dice- bant ad apostolos haec 11 et visa sunt illis tan- quam delicta verba haec et non credebant eis</p>	<p>1 una autem sabbati ma- ne dilucluo veniebat ad monumentum adherentes quae paraverant et qui- dam cum illis cogitabant autem intra se quis uti- que revolveret lapidem 3 venientes autem inve- nerunt lapidem revo- lutum a monumento 4 in- gressae autem non inve- nerunt corpus domini le- su 5 et factum est dum steterunt secus illas in veste fulgente 6 cum ti- merent autem et decli- narent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis 7 ac memo- ramini sicut locutus est vobis dum adhuc in gal- ilaea 7 quoniam oportet tradi filium hominis et crucifigi et die tertia resurgere 8 et venire in manus hominum peccato- rum horum 9 et reversae nuntiaverunt haec omnia illis illis undecim et cete- ris omnibus 10 erat autem magdalena et maria iaco- bi et iohanna et reli- quae cum eis quae dice- bant ad apostolos haec 11 et visa sunt illis tan- quam delicta verba haec et non credebant eis</p>	<p>1 una autem sabbati ve- nerunt valde tempore ad monumentum portantes quae paraverant 2 et in- venerunt lapidem revo- lutum a monumento 3 in- gressae autem non inve- nerunt corpus domini le- su 4 et factum est dum steterunt secus illas in veste fulgente 5 cum ti- merent autem et decli- narent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis 6 memoramini sicut locutus est vobis dum adhuc in galilaea 7 dicens quoniam filium hominis oportet tradi et crucifigi et die tertia resurgere 8 et venire in manus hominum peccato- rum horum 9 et reversae nuntiaverunt haec omnia illis illis undecim et cete- ris omnibus 10 erat autem magdalena et maria iaco- bi et iohanna et reli- quae cum eis quae dice- bant ad apostolos haec 11 et visa sunt illis tan- quam delicta verba haec et non credebant eis</p>	<p>1 una autem sabbati val- de dilucluo venerunt ad monumentum portantes quae paraverant aromata 2 et invenerunt lapidem revolutum a monumento 3 et ingressae non inve- nerunt corpus domini le- su 4 et factum est dum steterunt de isto ecce duo virii steterunt secus illas in veste fulgenti 5 cum timerent autem et decli- narent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis 6 non est hic sed resurrexit (auxerit) for- clera.) recordamini qua- liter locutus est vobis cum adhuc in galilaea esset 7 dicens quia oportet filium hominis tradi in manus hominum pecca- torum et crucifigi et die tertia resurgere (tertia die resurget) 8 et veni- re in manus hominum pe- ccatorum 9 et reversae nuntiaverunt haec omnia illis illis undecim et cete- ris omnibus 10 erat autem magdalena et maria iaco- bi et iohanna et reli- quae cum eis quae dice- bant ad apostolos haec 11 et visa sunt illis tan- quam delicta verba haec et non credebant eis</p>	<p>1 una autem sabbati val- de dilucluo venerunt ad monumentum portantes quae paraverant aromata 2 et invenerunt lapidem revolutum a monumento 3 et ingressae non inve- nerunt corpus domini le- su 4 et factum est dum steterunt de hoc ecce duo virii steterunt secus illas in veste fulgenti 5 cum timerent autem et decli- narent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis 6 non est hic sed resurrexit (auxerit) qua- liter locutus est vobis cum adhuc in galilaea esset 7 dicens quia oportet filium hominis tradi in manus hominum pecca- torum et crucifigi et die tertia resurgere (tertia die resurget) 8 et veni- re in manus hominum pe- ccatorum 9 et reversae nuntiaverunt haec omnia illis illis undecim et cete- ris omnibus 10 erat autem magdalena et maria iaco- bi et iohanna et reli- quae cum eis quae dice- bant ad apostolos haec 11 et visa sunt illis tan- quam delicta verba haec et non credebant eis</p>	<p>1 una autem sabbati val- de dilucluo venerunt ad monumentum portantes quae paraverant aromata 2 et invenerunt lapidem revolutum a monumento 3 et ingressae non inve- nerunt corpus domini le- su 4 et factum est dum steterunt de hoc ecce duo virii steterunt secus illas in veste fulgenti 5 cum timerent autem et decli- narent vultum in terram dixerunt ad illas quid quaeritis viventem cum mortuis 6 non est hic sed resurrexit (auxerit) qua- liter locutus est vobis cum adhuc in galilaea esset 7 dicens quia oportet filium hominis tradi in manus hominum pecca- torum et crucifigi et die tertia resurgere (tertia die resurget) 8 et veni- re in manus hominum pe- ccatorum 9 et reversae nuntiaverunt haec omnia illis illis undecim et cete- ris omnibus 10 erat autem magdalena et maria iaco- bi et iohanna et reli- quae cum eis quae dice- bant ad apostolos haec 11 et visa sunt illis tan- quam delicta verba haec et non credebant eis</p>

N. B. Cod. Monacensis (g) apud Tischendorf, N. T. ed. 7ma cum be consentit in et ecce v. 4, haec dicebant ad apostolos v. 10.

In the Acts of the Apostles all the elder Latin versions fail us: we have, however, to compare with *d*, the Vulgate Latin in its best manuscripts (*am. fuld.*), and *e* the parallel Latin version of Act. Cod. E (Laud. 35), about a century younger than Cod. D.

ACT. VI. VERSIO VULGATA.

¹ In diebus autem illis crescente numero discipulorum factum (factus *fuld.*) est murmur graecorum adversus hebraeos eo (*om. eo fuld.*) quod despicerentur (disp. *am.*) in ministerio cotidiano viduae eorum ² convocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt non est aequum nos derelinquere verbum dei et ministrare mensis ³ considerate ergo fratres, viros ex vobis boni testimonii septem plenos spiritu sancto (*om. sancto am. fuld.*) et sapientia quos constituamus super hoc opus ⁴ nos vero orationi et ministerio verbi instantes erimus ⁵ et placuit sermo coram omni multitudine et elegerunt stephanum (*stef. fuld.*) virum plenum fide et spiritu sancto et philippum et procorum et (*om. proc. et fuld.*) nicanorem et timonem (timotheum *fuld.*) et parmenam et nicolaum advenam antiochenum (anthiocenum *fuld.*) ⁶ hos statuerunt ante conspectum apostolorum et orantes imposuerunt eis manus ⁷ et verbum domini (dei *am.*) crescebat et multiplicabatur numerus discipulorum in hierusalem valde multa etiam turba sacerdotum oboediebat fidei stephanus autem plenus gratia et fortitudine faciebat prodigia et signa magna in populo ⁸ surrexerunt autem quidam de synagoga quae appellatur libertinorum et cyrenensium et alexandrinorum et eorum qui erant a cilicia et asia disputantes cum stephano ¹⁰ et non poterant resistere sapientiae et spiritui qui loquebatur ¹¹ tunc summiserunt viros qui dicerent se audisse eum dicentem verba blasphemiae in moysen (*mosen am.*) et [in] deum (*addit et fuld.*) ¹² commoverunt itaque plebem et seniores et scribas et concurrentes rapuerunt eum et adduxerunt in concilium ¹³ et statuerunt testes falsos dicentes (qui dicerent *am.*) homo iste non cessat loqui verba adversus locum sanctum et legem ¹⁴ audivimus enim eum dicentem quoniam iesus nazarenus hic destruet locum istum et mutabit traditiones quas tradidit nobis moyses (*moses am. fuld.*) ¹⁵ et intendentes eum omnes qui sedebant in concilio viderunt faciem ejus tanquam faciem (*om. faciem am.*) angeli.

COD. BEZAE (*d*) *primâ manu.*

¹ In diebus autem istis multiplicantibus discipulis facta est murmuratio quae ex grecis erant adversus aebraeos quia discipuntur in ministerio diurno viduae ipsorum in ministerio haebreorum ² Convocantes itaque -xii multitudinem discipulorum dixerunt ad eos non enim placet nobis derelicto verbo di ministrare mensis ³ quid ergo est fratres prospicite itaque ex vobis viros testimonio b no -vii. plenos spu et sapientia quos constituamus in negotio hoc ⁴ nos autem sumus oratione et ministerio verbi perseveramus ⁵ et placuit sermo hic in conspectu omni multitudini discipulorum et elegerunt stephanum virum plenum fidei et spiritu sancti et philippum et prochorum et nicanorem et timonem et parmenam et nicolaum proselytum antiochensem ⁶ quos statuerunt in conspectu apostolorum cumque orassent superposuerunt eis manus ⁷ et verbum dñi crescebat et multiplicabatur numerus discipulorum in hierusalem nimis multaque turba sacerdotum oboediebat fidei ⁸ stephanus vero plenus gratia et virtute faciebat portenta et signa magna in populo per nomen dñi ihu xpi ⁹ surrexerunt autem quidam qui erant de synagoga quae dicitur livertinorum et cyrenensium et alexandrinorum et eorum qui sunt a cilicia altercantes cum stephano ¹⁰ qui non poterant resistere sapientiae quae erat in eo et spu sancto in quo loquebatur quoniam probatur illis ab illo cum omni fiducia non potentes autem resistere veritati ¹¹ tunc summiserunt viros qui dicerent quia audivimus eum loquentem verba blasphemia in moysen et in dum ¹² commoveruntque populum et seniores et scribas et adgressi adriperunt eum et adduxerunt in concilium ¹³ et statuerunt testes falsos adversum eum dicentes homo hic non cessabit verba loquens adversus locum sanctum et legem ¹⁴ audivimus enim eum dicentem quia ihs nazoraenus hic destruet locum istum et mutavit iterum quos tradidit nobis moyses ¹⁵ et intuiti in eum omnes qui sedebant in concilio et viderunt faciem ejus quasi faciem angeli stans in medio eorum.

COD. LAUDIAN. ACT. (*e*) *primâ manu.*

¹ In diebus autem istis multiplicantium discipulorum factus est murmuratio graecorum ad hebraeos equod despicerentur in ministerio cotidiano viduae eorum ² Vocantes autem duodecim multitudinem discipulorum dixerunt non placitum est relinquentes nos verbum dei ministrare mensis ³ considerate igitur fratres viros ex vobis testificationem habentes septem plenos spiritu sancto et sapientiae quos constituamus in usum hunc ⁴ nos autem orationi et ministerio verbi instantes erimus ⁵ et placuit verbum coram universa multitudine et elegerunt stephanum virum plenum fidei et spiritu sancto et philippum et p. ochorum et nicanorem et timonem et parmenam et nicolaum advenam antiochensem ⁶ quos statuerunt in conspectu apostolorum et orantes imposuerunt eis manus ⁷ et verbum domini crescebat et multiplicabatur numerus discipulorum in herusalem vehementer multa vero turba sacerdotum oboediebat fidei ⁸ stephanus autem plenus gratia et fidei ac virtute faciebat signa et prodigia magna in populo in nomine domini ihesu christi ⁹ adversus quem surrexerunt quidam de conventionibus quae appellatur livertinorum et curinensium et alexandrinorum et a cilicia et asia disputantes cum stefano et non poterat resistere sapientiae quae erat in eo et spiritu sancto quo loquebatur ¹⁰ propter quod redarguerentur ab eo cum omni fiducia cum ergo non possent contradicere veritati ¹¹ tunc summiserunt viros dicentes quia audivimus eo loquente verba blasfema in moysen et in deum ¹² et haec dicentes commoverunt quoque plebem et seniores et scribas et concurrentes rapuerunt eum et duxerunt in concilio ¹³ statuerunt autem testes falsos dicentes homo hic non cessat verba blasfema loquens adversus locum sanctum et legem ¹⁴ audivimus enim eo dicente quia ihesus nazoraenus hic dissolvit locum hunc et mutavit consuetudines quas tradidit nobis moyses ¹⁵ et intendentes in eum omnes qui sedebant in concilio viderunt vultum ejus velut vultum angeli.

Of these translators *d* and *e* seem quite independent of each other, and there is no appearance that either had access to the other's performance; the Vulgate is plainly the groundwork of *e*, and

it probably lay before the writer while engaged on his task; even *d* was familiar with it, whether he retained it in memory (e. g. *quos constituamus* v. 3), or only referred to it occasionally: hence *e* has more of the characteristic diction of the Vulgate than *d* (e. g. *vv.* 1; 4; 5 *fin.*; 12 *fin.*). Both *d* and *e* aimed at representing the peculiarities of their respective Greek texts, which the Vulgate was obviously unable to accomplish for them; and *e* frequently quits his model in the attempt to render the Greek more strictly and literally, in the same spirit as we have observed with regard to Cod. Bezae, though not carried out on the same plan. Thus in v. 1 the translator *e* seems to think that *πληθυνοντων των μαθητων* depends on *γογγυσμος*, while on the contrary the really dependent genitives after *ακηκοαμεν* in *vv.* 11, 14 are treated as absolute and rendered by *eo loquente, eo dicente*. He follows the Vulgate in representing *προσηλυτον* v. 5 by *advenam*, which is true to the derivation but not to the technical meaning, so that here *d* is preferable: while for *μαθητων* v. 7 *e* alone has *discipulum*, but then his Greek is *των μαθανοντων*. In v. 7 *σφοδρα* is differently rendered by all three, *d* being quite wrong (*nimis*), though he has always *valde* in the other nine places where the word occurs. In v. 1 *discipiuntur* of *d* has already been noticed as an error for *discipiuntur* (p. xxxiv). Of the various readings found in *d* and *e* throughout Acts vi. we will speak in the next Chapter: but there seems nothing in the *diction* of *d* as here contrasted with the only other two forms of the ancient Latin extant in this portion of Scripture which would lead us to modify the judgement arrived at on fuller evidence in the case of Luke xxiv; namely, that the parallel translation in Codex Bezae was made directly from its Greek or from a text almost coinciding with it, by one who had full acquaintance with (though he made no formal use of) the labours of his predecessors, especially the revision executed by Jerome about a century before his time.

Though on the whole disposed to advocate this view, as best satisfying the facts of the case, we must not forget that it is encumbered with one considerable difficulty; namely, that the Greek and Latin texts in the parallel columns of Codex Bezae differ from each other, as regards the readings they follow, in little less than two thousand places. As the result of a minute examination of the whole manuscript, undertaken with a view to this single point, it may be stated that the Latin (without taking account of its own clerical errors) is at variance with the Greek in 1919 instances (in S. Matthew 251, S. John 229, S. Luke 428, S. Mark 380, Acts 631), being less than the whole number of places (1981)¹ in which the Greek Codd. FG of S. Paul (which no one doubts to be separate transcripts from the same prototype) differ in but the first thirteen of the Pauline Epistles. And it must be added furthermore that the vast majority of these 1919 divergencies relate to matters so insignificant that they would be utterly overlooked except by a reader who was narrowly watching for them. In 75 the Latin scribe silently corrects plain transcriptural mistakes of the Greek text; in 104 Proper Names are spelt with some slight variation; in 59 small particles are interchanged, e. g. *δε* is rendered by *enim*, or *γαρ* by *autem*; in 133 singular nouns are made plural, and *vice versa*, the sense being completely unaffected; in no less than 514 cases a similar change is made in the tenses of verbs, (which however are sometimes carefully distinguished) or a finite tense is substituted for a participle; 318 are transmutations in the order of the words, a few (e. g. Matth. xvi. 20; xx. 19; John vii. 5; Mark ii. 1; vii. 22; Acts iii. 20; iv. 10; xxi. 13), and but a few, being of the least consequence. The residue (716) are real various readings,

¹ Not 1982 as stated in my *Plain Introduction*, p. 137, for in Rom. xvi. 7 Tregelles now tells me that he read

υμασ in Cod. G at Dresden, not *ημασ* as edited by Matthaei in 1791.

in S. Matthew 78, in S. John 72, in S. Luke 135, in S. Mark the higher proportion of 146; in the Acts (whose primitive text both Latin and Greek was left in a very rude condition, and has been largely corrected in later times) they amount to as many as 285; yet even these are of no great moment, many the manifest result of mere negligence, while in some of the more considerable our translator *d* adopts the very expression of the Vulgate Latin: e.g. Acts i. 4 (with *am. fuld.*); ii. 3; iv. 14 (without *ποιησαι η*, but yet *habebant* in *d*, *poterant* Vulg.); v. 8; vii. 7; xv. 37; xvii. 11; xviii. 2; xix. 23.

III. We must now state our reasons for believing that the Latin translator executed his work in some remote province, where the language, *though still vernacular*, had far progressed in its decline; most probably in Gaul, about the time of the Frankish invasion, and in the dialect then employed in general speech (for the *rustic* Latin was commonly spoken in Southern Gaul up to the close of the seventh century¹), rather than in that more correct manner which Church writers like S. Gregory of Tours would of course preserve even at a later period. Its provincial character and growing corruption are abundantly manifested in the gross violations of grammatical propriety which prevail throughout every portion, to a far greater extent than is found in any other Old Latin translation of Scripture. Such especially are those perpetual errors in the government of prepositions, of which, however, we find many examples in the Cod. Palatinus (*e*)² and some in other copies, (e.g. *f supra* p. xxxvi, Luke xxiv. 11, not *v*. 19). Thus *a* or *ab* takes an *accusative* in *d*, Matth. xxvii. 24; John xxi. 9; Luke iv. 1; ix. 8; xii. 36; xiii. 29 (mixed with *ablative*); xx. 42; xxiv. 27; Mark i. 9; xiii. 27 (mixed); Acts v. 15; x. 23 (so Greek *p. m.*); xiii. 8; 14; xvi. 18; 38; xvii. 9; xviii. 16; xxi. 21. Also *ad* with an *ablative* Matth. xvii. 19; Luke ii. 52 (mixed); xi. 51; Mark xiv. 34; Acts xv. 22: *apud* or *apud* with an *ablative* Matth. xix. 26 (mixed): *circa* with *abl.* Acts x. 9; xiii. 13: *cum* with *accus.* Luke i. 39; xxii. 11; Mark i. 29 (mixed); ix. 4; xiv. 54; Acts i. 26; iii. 4 (so Greek, *p. m.*); v. 26 (mixed); vii. 19; 45; xi. 20; xii. 21; xiv. 20; xvi. 4; xviii. 17; xix. 38: *de* with *accus.* Matth. iv. 25 (mixed); Mark vi. 33; Acts ii. 30; xii. 23; xv. 5; xviii. 15 (mixed); *e* or *ex* with *accus.* Acts i. 18; v. 3; xviii. 2: *prae* with *accus.* Luke xiii. 2; 4 (so *prae turbam* Cod. *e*, Mark ii. 4): *per* with *abl.* Matth. ii. 14; xxviii. 13; Acts v. 19; xi. 2; xx. 19: *post* with *abl.* Acts xx. 7?: *propter* with *abl.* Matth. v. 10; Mark vi. 26 (mixed): *secundum* with *abl.* Acts ii. 30: *sine* with *accus.* Mark iv. 19: *supra* with *abl.* Matth. xiv. 11: *sub* is found Mark iv. 21 with both cases in the same sense. The significations of *in* with its two cases are confounded 39 times in S. Matthew, 8 times in S. John, only 5 times in S. Luke, 32 in S. Mark, 28 in the Acts. This unequal distribution of the most notable peculiarities in the style and grammatical construction we have had occasion to point out before. The preposition *de*, moreover, is employed at least twice in the Acts as a substitute for the genitive: thus *de praecordia* (τησ καρδιασ) ii. 30; *de ecclesiam* (τησ εκκλησιασ) xx. 17, look more like French than Latin: though *ex* in x. 25; xvii. 12; xxi. 39 (with *genit.*) is of course correct enough, though not indispensable.

It is worth while to note besides the variations from the common forms both in regard to

¹ See Hallam's *Middle Ages*, Vol. III. pp. 324—7, *Literature of Europe*, Vol. I. pp. 27—32, and the convincing evidence of the fact which he has there collected.

² "Haud raro, et constantiâ quâdam." Tischend. *Cod. Palat. Proleg.* p. xx. He enumerates *de verbum, extra vinea, per caverna* (we saw on p. xxxvii de ihm Luke xxiv. 19): and for anomalies of a different kind

omnem castellum (vid. p. xli *infra*), *omnem olus*; *qui* for *quis*, *vocitus* for *vocatus*, *-es* for *-is* in *dicites, diligites*; the putting of *b* for *p* (*scribura, corbus*), *d* for *t* (*capud*), *q* or *c* for *qu* (*secuntur*), *r* for *l* (*ficurnea*); *o* interchanged with *u* (*hoc, huc*), *i* with *y*, *t* with *th*, *l* with *ll*, *b* with *u* the oftenest of all. In these respects *d* and *e* closely resemble each other.

inflexion and syntax, which occur in this version: not a few will also be met with, though much more rarely, in the other Old Latin Versions, including the Vulgate.

(1) Nouns of the fourth declension, *though often used with their proper terminations*, are frequently turned into the second: *actus* Acts xix. 18; *adcubitus* Luke xi. 43; xiv. 7; xx. 46 (*addub.*); *concurus* Acts xix. 40; *conspetus* Luke iv. 7; xiii. 26; xv. 19; 21; xix. 27; xxi. 36; Acts x. 30 (not *v.* 31, 33); *cornum* Luke i. 69; *cubitus* Mark xii. 39; *fructus* Matth. xii. 33; xxi. 34 (both); 43; Luke vi. 43 *bis*; 44; xii. 17; 18; xx. 10; *gradus* Acts xii. 10 (*graduus* acc. pl. *ibid.* xxi. 35); *habitus* Acts xii. 21; *intellectus* Luke ii. 47; *intercessus* *ibid.* xxii. 59; *magistratus* Acts xvi. 19; 22; 35; *porticus* John v. 2; *spiritus* Matth. i. 20; Luke i. 67; ii. 27 (*spo*, but *v.* 26 *spu*); iii. 16; Mark i. 25; v. 8; ix. 25 (both); xii. 36; Acts i. 5; iv. 8; 31; vi. 10; vii. 51; x. 38; xi. 16; 24; xiii. 4; 9; xv. 7; 29; 32; xvi. 6; xix. 21; xx. 22; *tonitrum* John xii. 29; *vultus* Luke xxiv. 5. We find the genitive of such nouns in *-ui* Luke ix. 55; Mark iii. 17; xi. 21; Acts xx. 19, and in *-u* Acts vi. 5; in *-um* in the plural Mark xi. 13. Notice also the ablatives *caelu*, Luke xvii. 24; *domu* Acts xvi. 34; *tyru* Luke x. 13; and the genitive *dolus* Acts xiii. 10; *somnus* John xi. 13.

(2) Neuter nouns of the second declension are sometimes made masculine: as *donum* Acts xi. 17; *foros* Matth. xxiii. 7; *sabbatum* once (Acts xiii. 27); *signum* Luke ii. 34; *templum* once (Mark xiv. 58); *verbus* John xxi. 23; Luke iv. 32; Acts xix. 38; *domus* is masc. Luke ix. 4; *manus* masc. *ibid.* xxii. 21; *apex* fem. xvi. 17; *porticus* masc. Acts iii. 11 (with *am.*); *valetudo* masc. Acts v. 15: on the other hand *cibus* is neuter Mark vii. 4, and *humerus* Matth. xxiii. 4. We find for *κομη* *castellus* Luke ix. 56; xvii. 12; xix. 30; Mark xi. 2 *masc.*; but *castellum* *neut.* certainly seven times and probably eight more. *Illum* appears to be *neut.* Mark x. 15; Acts xii. 1; also *eum* Matth. xxiii. 18; 20: we read *quendam civitatem* Acts xxi. 16; *marem* Mark iii. 7; *salem* *ibid.* ix. 50. For *rete* we find *retia* and of the first declension in all places, viz. Matth. iv. 18; 20; 21; John xxi. 6; 8; 11 *bis*; Luke v. 2; 4; 6; Mark i. 16; 19; *sidona* Matth. xv. 21, *only*: *tenebra* John vi. 17 *only*: *baptismus* is preferred to *baptisma* Luke xii. 50; xx. 4; Mark i. 4; vii. 4; x. 38 (not *v.* 39); Acts x. 37, but not in the ten other places. *Lystra* is *neut. pl.* Acts xiv. 6 even against the Greek, but *fem. sing.* in its four other places (xiv. 20; 21; xvi. 1; 2), once (xvi. 2) against the Greek: we have *socra* Matth. x. 35 *only*: *columbus* Luke ii. 24 *only*. In the *accusative* of the third declension we have *securem* Luke xiii. 7, but *testim* Acts iv. 33: in the *ablative* *rude* Luke v. 36 *bis*; *nave* Mark v. 2; *mare* Luke xxi. 25; Mark v. 13 *semel*; vi. 47: even *ae* for *e* in *regae* Acts vii. 10; but *i* for *e* in *sidoni* Luke x. 13; *peccatori* *ibid.* xv. 10; *veteri* Mark ii. 21; *corpori* *ibid.* v. 29; *morti* vii. 10; *sermoni* Acts xv. 32: in the plural nominative *-ae* is put for *-es* in *lampadae* Matth. xxv. 8; *civitatum* is gen. pl. in Luke v. 12; vi. 17. *Moyse* is the genitive form in Matth. xxiii. 2; John ix. 28; Luke ii. 22; xxiv. 44 (*-ei*); Mark xii. 26; Acts xiii. 39; xv. 1; 5; *iohanni* Luke vii. 24: *alio* is dative Luke xiv. 31; xvi. 7: the unusual *quemquem* Mark xii. 14; Acts ii. 3: *ipsud* Acts xvi. 35: a few adjectives in *-us* and *-er* sometimes are formed in *-is*, or *vice versa*, as *austeris* Luke xix. 21 (not *v.* 22); *infirmis* Matth. xxv. 43 (not *v.* 44); xxvi. 41; John v. 13 *only*; *paupera* Luke xxi. 2; 3; *pleres* Acts xvii. 12; *subdoles* Acts xvii. 5; *uberam* Luke viii. 8, but *uberis* *ibid.* xii. 16; *unanimes* Acts i. 14. Merely barbarous are *fratrorum* Matth. xxv. 40; *salutarem* Luke iii. 6; *hominorum* *ibid.* xiv. 24; *stadios* xxiv. 13 (not John vi. 19), so Cod. *a*; *interfecti* (dat.) Acts viii. 1; *progeniebus* *ibid.* xv. 21; *novius* xvii. 21: perhaps *altari* (gen.) Luke i. 11.

(3) In verbs the chief anomalies occur in the compounds of *eo*, which make *-iebam* &c. in the imperfect, *-iam -ies* &c. in the future: such are *exiebat* Luke vi. 19; *exiebant* John viii. 9;

Luke iv. 22; 41; Acts viii. 7; *exies* Luke xii. 59; *exiet* Matth. ii. 6; John x. 9; Mark x. 12; *periet* John x. 28; xi. 50; Luke xxi. 18 (but *peribunt* Luke v. 37); *transiebat* *ibid.* v. 15; *transiebant* Mark ix. 30; *pertransiebat* Luke xix. 1; *pertransiebant* Acts xvi. 6; *transiet* Matth. v. 18; Mark xiii. 30 (not v. 31) and in six other places; *pertransiet* Luke ii. 35; *rediebant* (but also *ibant*) Mark vi. 31; *abientes* Luke viii. 14; xxii. 13; *exientes* v. 2; Mark vi. 34; *veniunt* Luke xii. 6; *venitum est* John xii. 5; *veniri* Mark xiv. 5. *Possum, fero* and *odi* are also conjugated incorrectly: *potebat* Luke xix. 3; *poterint* *ibid.* xxi. 15; *differitis* xii. 7; 24; *conferitis* xxiv. 17; *adfers* (imperat.) John xx. 27 *bis*; Luke xiii. 7; *offers* (imperat.) Mark i. 44; *adferi* (infin. pass.) *ibid.* vi. 27 (*adferent* for *-unt* vii. 32, as often elsewhere, may be a clerical error); *odies* Matth. v. 43; *odiet* Luke xvi. 13; *odient* Matth. xxiv. 10; both *odit* and *odivit* John xv. 18; *odierunt* *ibid.* xv. 24; 25; *odierint* Luke vi. 22; *odientibus* Matth. v. 44; Luke vi. 27; even *feretur* John xiii. 2. The simple *pareo* for *appareo* occurs Matth. vi. 5; ix. 34; xiii. 26; xvii. 3 (*paretur* depon. xxiii. 27, but *parent* Vulg.); xxiii. 28 (so Vulg.); xxiv. 30 (so Vulg.); xxvii. 53; Luke xxiv. 11; (but *conparuit* v. 31). Other anomalies in conjugation are *lugunt* Matth. v. 4; *fodiit* Matth. xxi. 33; *nubor* pass. Matth. xxii. 30; Luke xvii. 27; xx. 34 (joined with *pariuntur*); 35; Mark xii. 25; *loquor* pass. Matth. xxvi. 13; *linuit* John ix. 6; 11; *pariret* Luke i. 57; ii. 6; *habibat* (from *habeo*) *ibid.* vi. 8; *custodiabatur* viii. 29; *stupuebant* ix. 43; *egeri* xv. 14; *consolatur* pass. xvi. 25; *paeniteor* xvi. 30; xvii. 4; *certabatur* depon. xxii. 59; *cozerunt* (from *cogo*) xxiv. 29; *proficebat* Mark v. 26; *obstupuerunt* *ibid.* v. 42; *secuntur* vii. 5 (so Cod. e sometimes); *petieremus* x. 35; *respondite* xi. 29 (not v. 30); *taediari* xiv. 33; *respondis* xv. 4; *possidit* and *crepavit* Acts i. 18; *locuntur* *ibid.* ii. 7; *serpiat* iv. 17; *obstupiscebat* viii. 13; *quaesire* xiii. 7; *resistabat* xiii. 8; *decedisset* xiii. 13; *silerunt* xv. 13; *perconfirmor* depon. xv. 32; *extorsuit* xvi. 15; *vetatus* xvii. 15; *vellit* xvii. 18; 20; *conventi* xxi. 18; *adsistans* xxii. 20. In Luke xv. 6 *συγαρητε* is barbarously rendered *cum gaudete* (but not in v. 9), so Acts xvi. 13; compare Luke vi. 4.

(4) The most remarkable peculiarity of the syntax in this version is the frequent habit of omitting the antecedent to a relative: such cases are seen in Matth. xxiii. 31; John iv. 34; v. 10; vi. 39 (not v. 38); Luke i. 45; iii. 7; vi. 4; xiv. 10; 15; xix. 24; xxi. 26; xxii. 21; xxiii. 25; 43; xxiv. 33; Mark iii. 34; v. 40; x. 23; Acts iv. 21; vi. 1; xvi. 10; 13; xvii. 11; xxii. 11: the relative is omitted in Mark xi. 21; Acts xiii. 2. In expressing prohibitions *non* is more frequent than *ne*, e. g. John xiv. 1; 27: *υμων* is *vestris* John xiii. 21, *nostrorum* renders *ημων* Acts xvii. 27. Otherwise, though there is a rudeness in the whole style approaching to barbarism (e. g. Luke xxiv. 31 *fin.*; Acts xiii. 1; 10; 29), yet there is seldom found any notable violation of the rules of Latin grammar, except to accommodate it to the parallel Greek, on which point we have already spoken at large (*see* p. xxxii). We find however *suaserunt turbas* Mark xv. 11 against the Greek: so *vetare eis* Luke xviii. 16. Sometimes the Latin softens down a loose construction of the original (e. g. Acts iii. 13; iv. 3), while in a few instances it approaches nearer to classical propriety than does the Vulgate (e. g. Mark xiii. 20 *ulla caro*, yet it is *omnis* in Matth. xxiv. 22). It is even elegant at times, e. g. *ουμαι facile puto* John xxi. 25. In the Acts it nicely discriminates throughout the Jewish from the Christian *πρεσβυτεροι*, where the Vulgate completely fails.

(5) As in other specimens of provincial Latin, we find *h* very often omitted, and as often inserted, improperly. Instances of the former are *eroden* Matth. ii. 12; *umerus*, *ibid.* xxiii. 4; Luke xv. 5; *ypocrytae* Matth. xxiii. 29; Luke xi. 39; *ebraice* John v. 2 (*-aice*); xx. 16; *ora* *ibid.* v. 35; Mark vi. 35 *bis*; xiv. 35; 41; xv. 33 *semel*; *umorem* Luke viii. 6; *ac* (i. e. *hac*) *ibid.* xii. 20; *abeo* xii. 50, and both *abet* and *habet* xix. 26; *umido* xxiii. 31; *abetis* Mark iv. 40; *aenitaverit* *ibid.* xi. 23; *exortor* Acts ii. 40; xx. 2; *aebraeos* *ibid.* vi. 1; *ospitor* x. 6; 18; xxi. 16.

peribent x. 43; *ymnum* xvi. 25; *exibere* xvii. 31; *esitassent* xvii. 34; *ellada* xx. 2: of the latter *exhortus* Matth. xiii. 5; Mark iv. 5; 6; *harunt* Matth. xiii. 6; *haruit* *ibid.* xxi. 19; 20 (not John xv. 6); *hostendite* xxii. 19; *haridam* xxiii. 15; *habundabit* xxv. 29; *habe* (i. e. *ave*) xxvi. 49; xxvii. 29; xxviii. 9; Luke i. 28; xxiii. 37; Mark xv. 18; *harundinem* Matth. xxvii. 29; 30; 48 (not xi. 7); Luke vii. 24; *heliam* Matth. xxvii. 47; 49, and in all the 24 other extant places; *hosteis* John xx. 19; 26; *hieris* Luke ix. 57; *holus* xi. 42; *honeratis* and *honus* xi. 46; Acts xv. 28; *hiericho* Mark x. 46; *hebrui* Acts ii. 15; *habire* *ibid.* iv. 15; *hopus* v. 38; *hemulati* vii. 9; *harena* vii. 24; *horabit* x. 9; *hiconio* xiii. 51 (not xiv. 1); *hemulatores* xxi. 20.

(6) Other peculiarities of spelling, which prevail indeed through every page of this version, are the interchange of *b* and *v* (more rarely *b* is turned into *p*, e. g. Matth. ix. 32; xiv. 35; xxii. 44; Acts xvi. 20, where *b* is washed out under *p*, and both are by the first hand) which the corrector G has emended in two large portions of the work (see p. xxvi), and the placing of *f* for *ph* and *d* for *t* in such words as *at* (*ad ille* is the universal form employed), *constitudo* Luke xiv. 32, *capud* Acts xvi. 12 &c.: *at* is also now and then put for *ad*, as in Acts xxi. 37: see too *aliut* *ibid.* xix. 32: *p* stands for *m*, Acts xiii. 34. The diphthong *ae* is perpetually expressed by the simple *e* and *vice versa*: thus with the vocatives *plenas* and *inimicas* Acts xiii. 10: *praesbyteri* Luke xx. 1; Acts xxi. 18 only: *raeadificabo* Acts xv. 16: *praetium* is used eight times, *pretiosi* only in John xii. 3; we find *quaerere* Acts xvii. 27, but *quero* &c. occurs twenty times, *questio* three; *caecidit* John xi. 32; *saepes* Luke xiv. 23; Mark xii. 1; *saedeo* Matth. xx. 30; Mark x. 46 only: *saeniorum* *ibid.* vii. 5 only; *vadae* Matth. xiii. 14: like every other Latin manuscript *d* invariably has *caelum*: so *faenum* always (five times): *faenus* and *faenero* four times, *fenero* Luke vi. 34 *semel*: *cena* is read 13 times, *coena* never: *jajuno* &c. occurs 7 times, *jejuno* &c. 15, in Matth. ix. 14, 15 varying in consecutive verses: *talantum* is found in Matth. xxv. twelve times, *talentum* thrice (both occur v. 28): *anticus* (like *secuntur* and *locuntur* named above, p. xlii) Luke ix. 8 only; thus *inicus* Luke xvi. 10; 11; xxiii. 41: *norus* *ibid.* xii. 53 *bis*: *thensaurus* in all eleven places and *temptatio* in all nine: *forisitam* Luke xi. 20; xx. 13; Acts xi. 18; xii. 15; xviii. 14 &c.: *jenuam* Mark xi. 4 only: *abraam* Matth. iii. 9 *bis*; John viii. 33; Luke xiii. 28; xvi. 27, but *abraham* 27 times: *istrahel* &c. always except in Luke xxiv. 21: *patriaarcha* Acts ii. 29 only (compare *τῆραρχησ* in Codd. Sinaiticus, Ephraemi and others): *santus* Acts i. 8 (not vv. 2; 5); iv. 30; vii. 33; xv. 29: *passares* Luke xii. 6 (not v. 7); *carcare* &c. Luke iii. 20; xxi. 12 only, but *carcere* &c. 28 times: *clodus* in ten places, *claudus* John v. 3 only: *cludo* and *clusum* in all eleven places. Under this head may be brought the familiar practice of writing *hii*, *hiis* for *hi*, *his*, and the contrary habit of putting *fili* 44 times for the gen. sing. or nom. pl. of *filius* (yet not in Mark xiii. 12; Acts iii. 25), and more rarely *filis* for the dative or ablative plural.

(7) The abbreviations usual in the Greek text have been enumerated already (see p. xviii): in the Latin the chief are *ih̄s* (Cod. Laud. 35 has *ihesus*, but *hiesum* Acts xix. 5), *xps̄*², *ds̄*, *dms̄*, *spe*, and their several cases (*ih̄n* John xii. 9; Luke v. 12 for *ih̄m* is rare) as is usual in documents of the oldest class. *Deus* and *spiritus* (*dominus* Matth. xiii. 27; Acts xiii. 10) are sometimes written in full, the former often retaining the mark of abridgement (—) notwithstanding, as is likewise the

¹ "Coelum is a spurious form, invented about the beginning of the sixteenth century, in conformity with a ridiculous etymology." Munro on Conington's Virgil, *Journal of S. and C. Philology*, 1860. In Cod. f¹ *coelorum*, Matth. xx. 1 must be a mere error either of the editor (Martianay) or of the scribe.

² On the tomb of that illustrious scholar Isaac Casaubon [d. 1614] in the S. W. aisle of the transept of Westminster Abbey, *xpo* of the original epitaph has been changed by some ignorant stone-cutter into the barbarous *xto*.

case in some parts of Cod. Claromontanus, especially about Romans i. Thus *dei* is met with 122 times (but never in the Acts), *deo* 24 times (in the Acts only vii. 40; x. 4), *deum* only in John vi. 46; x. 33. For the more usual form *ams* &c., we find *ans* &c. 16 times in S. Matthew (*both* occur in xxii. 44), in Luke xxiii. 40, and always (84 times) in the Acts, except *ami* iii. 19: *ams* is the form preferred by Codd. Vercellensis and Claromontanus, *ans* by Codd. Palatinus, Amiatinus, and Fuldensis. We may possibly think that minute peculiarities of this kind slightly confirm the impression of those who deem the translator of the Acts a different person from him who rendered the Gospels (*see* p. xxxiii, note 2)¹. Add to this that he alone has *dum* for *dm* (*θν*), Acts vi. 11; xi. 17; xii. 5; a form also found in Cod. Palatinus: although in S. Luke we see *dom* i. 16; 46, and in nine other places (besides six in S. John, as also in Cod. Claromontanus); *dome* (vocative) in Luke x. 40. In Cod. Laud. 35 there are no abridgements in the Latin.

Of *compendia scribendi*, as distinct from abridged words, the Latin of Cod. Bezae has but few. At the end of a line — over the last letter stands for *m*; in Codd. Palatinus and Claromontanus the line stands for *m* or *n* indifferently: a single point (usually the upper point, but sometimes the middle) indicates a termination omitted, e. g. *hominib*. Matth. x. 33; *ossib*. *ibid.* xxiii. 27; *sublatiq*. Acts xiii. 19. Occasionally an unfinished word has not such point, apparently through oversight; e. g. *faciem* Matth. xxvii. 22 for *faciemus* (in later manuscripts like the Cod. Augiensis -*us* would be indicated by the apostrophus), *humiliab* Luke iii. 5 (*see Adnotationes*, Fol. 194 *a*). The punctuation of the Latin is on the same plan as that of the Greek, described above (p. xviii): in Cod. Palatinus (if we may judge by Tischendorf's *facsimile* page) the single middle point is rare *prima manu*, but more often added by a later pen.

Some grounds for believing that this manuscript was written in the region where it was eventually found in the sixteenth century were stated in the last chapter (p. xxxi): the following philological reasons, so far as they go, would suggest the same conclusion of its Gallic origin.

(1) In addition to the unclassical and indeed ungrammatical use of *de* to express the genitive in Acts ii. 30; xx. 17 (*see* p. xl), we find in the style of *d* distinct traces of the employment of *habeo* as an auxiliary verb, which is well known to be a notable characteristic of the modern languages of Western Europe (of the French as much as any) as distinguished from the Latin whence most of them sprung. In Mark xiv. 27 *σκανδαλισασθαι* (i. e. -*θε*) is rendered *scandalizari habetis* by *d*, but *scandalum patiemini* by *ac*, *scandalizabimini* by *f* and the Vulgate. *Habeo* is thus used three times to render *μελλω*, Luke x. 1; xix. 4; Acts i. 5, although the Greek word is translated by *incipio* 25 times (sometimes very awkwardly), 15 times by the future participle, three times in other ways (Mark xiii. 4; Acts xvi. 27; xxi. 37).

Two or three peculiar words, which better scholars may perhaps hereafter add to, point to the same conclusion as regards the nationality of the translator. Scholz (*N.T. Proleg.* p. xxxix²)

¹ Besides the instances before given we may notice that *αρχιερευς*, which is rendered *princeps sacerdotum* in all places in S. Matthew (24) and S. Luke (16), in S. John *princeps* 4 times, *princeps sacerdotum* twice, in Mark xiv. 47 *princeps sacerdos*, in the other 19 places of S. Mark *summus sacerdos*; is in the Acts *pontifex* iv. 23; v. 17; 21; vii. 1; *pontifex* iv. 6; *pontifex* (*ιερευς*) v. 27. The reading is *ιερευς* also in xix. 14, where alone we find *sacerdotis*.

² Scholz's examples had occurred to me in complete forgetfulness of what he had written long ago. Like

other bad reasoners, he overlays his really effective arguments by others obviously futile. Thus he urges for the Gallic origin of Cod. D (among others) *refectio* (*καταλυμα*) Mark xiv. 14, though the word is in the Vulgate; *sideratus* (*κυλλος*) Matth. xv. 30; 31; xviii. 8 (but in Mark ix. 43 *debilis* with the Vulgate), an expressive term found in Pliny (in regard to this word, however, he only follows Mill); and *natorium piscina* John v. 2, a mere error of the translator, who unites the two separate words used by the Vulgate for rendering *κολυμβηθρα* in the places where it is found (v. 2; 4; 7 *piscina*; ix. 7; 11 *natorium*).

and others have noticed *soniis* (μεριμνωσ) in Luke xxi. 34 only, for which *as* have *solicitudinibus*, *bf cogitationibus*, *c* and the Vulgate *curis*. That *sonius*, which is not a Latin word at all, is connected with *soinus* and the French *soin* is plain enough, and Ducange cites from one Latin and Greek Glossary “*somnium φροντις ιδιωτικως*,” from another “*somnior μεριμνω*,” whence was corrupted *sonius*, thence *soinus* and *soin* (“*Nisi competens soinus eum detineat*” *Leges Henr. I. Regis Angliae cap. 29* in Ducange *Medii Aevi Latinitas, sub voce Sunnis*).

Less certain is the inference drawn from *involet* as a translation of κλεψη in John x. 10 only, all the other versions having *furtur* in that place. *Involò* is rendered by Ducange *per vim auferre*, and compared with the French *voler*, but Servius the Commentator on Virgil, in the 5th century, says “*Vola dicitur media pars manús...unde et involare dicimus, quum aliquid furtim volá manús subtrahitur.*” The best classical example of this use of the word (certainly a very rare one) is Catull. Carm. xxv. “*Remitte pallium mihi, meum quod involásti.*”

Of *applantat* (ρασσει) Mark ix. 18, another of Scholz's examples, I find no notice in Facioli, Ducange, or other such books. It must be connected with *planta*, *supplanto*. Bentley, who read *applantat* in his hasty fashion, adds “*et hoc est allidit humo*” (Ellis, *Bentl. Crit. Sacra*, p. 9).

Such forms as *sconspectu* Acts vii. 46, and yet more *scorisatio* Matth. xxiv. 27; *scoruscus* Luke xvii. 24; *scorusco* xvii. 24 *bis*; xxiv. 4 (*αστραπη* and *αστραπτω*, but *fulgur* Matth. xxviii. 3; Luke x. 18) savour more of the initial impure *s* of the Italian, which plainly sprung from the Latin *ex*, e. g. *sbarcare*, *scarnare*.

CHAPTER IV.

ON THE CHARACTER OF THE GREEK TEXT OF CODEX BEZAE.

It results from our investigations respecting the parallel version in this manuscript, that although replete with philological interest as a specimen of vernacular Latin just before it merged into the mediaeval language of the South of France, very little weight can be given to its readings even in those places (comparatively so few) in which it differs from its Greek original. The purpose of the scribe (or at any rate of his immediate predecessor) was simply to copy on the one page of an open leaf and to translate on the other, a very ancient and curious book, arranged to his hand in verses or στίχοι, whose present loose and inartificial divisions shew that it must itself have been derived from older documents wherein the στίχοι had been distributed on an elaborate and regular system, which the carelessness of the writer of the immediate prototype of Codex Bezae has gone far to break up and obscure (*see* p. xvii). In this the last Chapter of our Introduction we shall aim at proving that the text of Codex Bezae, as it stands at present, is *in the main* identical with one that was current both in the East and West as early as the second century of our aera. It may very well have been brought into Gaul by Irenaeus and his Asiatic companions about A.D. 170: in some of its most characteristic features it resembles the Syriac versions made at one extremity of Christendom, the citations of the Latin Fathers at the other. Whether Codex Bezae (D) and its allies approach nearer to the verity of the inspired writings than do some of our chief authorities whose extant vellum may be a little older, such as Codd. Sinaiticus (S), Vaticanus (B), Alexandrinus (A) and Ephraemi (C), is too large a question to be entered upon in this place, even if we were in possession of materials for arriving at a definite conclusion; which there is much cause to fear we are not and perhaps never may be. If the high antiquity of the

text be once established, its claim on our respectful attention must be admitted as a necessary consequence, even by those who most hesitate to assign to it prevailing and paramount authority¹.

I. And as regards mere matters of spelling and grammar we shall see little or no difference between the practice of Codex Bezae and the other oldest manuscripts. Those instances of *pseudography*, as he calls it, which Kipling accumulates (*Praef.* XIII. XIV.) to prove that its writer could not be a native Greek, would enable us to demonstrate the same thing in respect to every other manuscript of the N. T. now existing, which has any semblance of great antiquity. Its *itacisms*, or changes of one vowel or diphthong for another are actually fewer than in Cod. B and one or two more, and the errors of transcription, especially in the Greek, are not by any means so numerous. The principal vowel changes, as usual, are ε for ι, ε for α, and *vice versa*: υ is put for ο chiefly in σοι and the various forms of ανοιγω, υ and η are transmuted principally in the cases of ημεις and υμεις: itacisms so harsh as κε for και John vii. 47; Acts xviii. 2; ε for the article αι Luke iii. 5; σοι for ου John vii. 52; ετραι for εταρε Matth. xxii. 12; xxvi. 50 (not xx. 13) are not at all frequent. The changes so very common in later writing between ο and ω, ε and η are rare (such as εξηλθη Matt. xii. 43; cf. John vi. 3): those between ει, η and ι (even ησεν Matth. xxiv. 43), ου and ω (in the third person plural of verbs) are more familiar. The accommodation of spelling to pronunciation in υγ, υκ and υχ for γγ, γκ and γχ, e.g. ηγγικεν Matth. iii. 2; ανγγελον *ibid.* xi. 10; xiii. 39 (not v. 41); ακιστρον xvii. 27 (so Luke ii. 28 ακαλασ); εσπλανχισθη *ibid.* ix. 36 (not xiv. 14), especially the last, occurs perhaps more often than in other copies²; but the orthography presents no other peculiarity worth notice.

Of the forms usually ascribed to the Alexandrian dialect Codex Bezae contains the following:

(1) The accusative singular of the third declension of nouns ends in -αν for -α: Matth. xxvii. 28 (not v. 31); John vi. 54; Mark vi. 27; vii. 30; 32; Acts xiv. 12; xvii. 6: and the neuter of -υς in -υν Matth. xix. 4; Mark x. 6; Acts xviii. 27. This υ is sometimes added in verbs, επληρουν (*sing.*) Acts xiii. 25.

(2) The second person plural of the second aorist terminates in ατε: Matth. xi. 7; 8; 9; xxv. 36; xxvi. 55; John vi. 26; vii. 45; Luke vii. 24; 25; 26; xi. 52; xix. 30; xxii. 52; Mark xiv. 48; Acts ii. 23; xvi. 39 (*imper.*); the first person plural in -αμεν: Matth. xxv. 39; Mark ix. 38; Acts iv. 20; the imperative in -ατω Matth. vi. 10; xxvi. 39; Mark xiii. 15; and the second aorist middle in -ατο Luke xxii. 50; Acts vii. 10; 21; xii. 11.

(3) Also the third person plural of the second aorist in -αν: Matth. xiii. 48; xvii. 6; xxi. 16; 39; xxii. 10; 22; xxvii. 21; John iv. 52; vi. 10; 60; vii. 52; viii. 33; 39; 41; 48; 52; 53; 57; ix. 23; 24; 28; 34; 40; xi. 46 *bis*; xii. 9; 21; xviii. 6 *bis*; 7; xxi. 3; 8; Luke i. 59; 61; v. 33; vii. 20; viii. 34; 42; ix. 13; xiii. 31; xvii. 5; xx. 16; 39; xxii. 9; 35; 38; 49; 71; xxiii. 33; xxiv. 5; Mark ii. 16; iii. 8; iv. 4 *bis*; 5; vi. 33; x. 4; 37; 38; xii. 7; 12; 16; xvi. 8; Acts i. 11; 24; ii. 37; iv. 23; 24; vii. 57; x. 23; 39; xii. 7; 10; xiii. 46; xiv. 24; xvi. 19; 31; 37; 40 (*ειπαν* 44 times); or in -οσαν: Mark viii. 11; ix. 9; 33. We find also ετρα Acts xi. 8; xxii. 10; and the participle ετρασ Acts vii. 27; 37; 40; xx. 36; xxii. 24. So even the imperfect in -αν: Matth. xxi. 9; John vii. 31; 41; viii. 22; ix. 16 *semel*; x. 24; xi. 56; xv. 22; 24; Luke iv. 40; xxiii. 35; 48; xxiv. 10; Mark viii. 7; 16; Acts xiv. 19; xvi. 7; 19; xvii. 6; xix. 14; or in -οσαν: Mark i. 32; vi. 14; Acts xvii. 5 *semel*.

¹ In the present chapter no notice is taken of the readings by later hands; the rather as the *early* changes made in this manuscript seldom affect the sense.

² So even νυμφιου Matth. ix. 15, though νυμφιος is found twice in the same verse.

(4) On the other hand we find -ε for -α in the first aorist: Matth. xi. 25; xviii. 15; xxv. 22; John xx. 15 (?); Luke xxi. 37; Mark i. 35; xii. 32 (?); xiii. 16; Acts i. 11; xix. 19: so εψευστου Acts v. 4.

(5) For -ασι in the third person plural of the perfect we have -αν in John xvii. 6; (so v. 7, as in the received text); xx. 13; but εληλυθον John viii. 42.

(6) In verbs in -ω and -ωμι the termination οι is used for ω in John xi. 57; xiii. 2; 29; Luke xii. 59; xvi. 4; xix. 15; xxii. 4; Mark iv. 29; v. 43; ix. 30; xiv. 10; 11. Other infrequent forms are κατασκηνοιν ιησιν. Matth. xiii. 32 (not Mark iv. 32); and the optatives ψηλαφησαισαν, ευροισαν Acts xvii. 27.

(7) There is a frequent transmutation of verbs in -αω or -ω into -εω, in -εω into -οω, and corresponding changes in verbs in -μι, which are sometimes formed like regular verbs. Such we see in Matth. ix. 2; 5; xv. 23; John vi. 33; xi. 33 (not v. 38); xviii. 2 (not v. 5); xxi. 20; Luke viii. 53 (not Mark v. 40); Mark iv. 36; vi. 56; vii. 10; x. 16; xiv. 42 (not v. 44); xv. 47; Acts iv. 35; vii. 25; xii. 6; xvii. 24; xviii. 5; 26; xx. 21. Add αφεωνται for αφιενται John xx. 23.

(8) The inflections of the future of λαμβανω and its derivatives invariably retain μ: Matth. x. 41; xix. 29; xx. 10; xxi. 22; John v. 43; xiv. 3; xvi. 14; 24; Luke i. 31; ii. 21; ix. 51; xvii. 35; 36; xx. 47; Mark x. 30; xi. 24; xii. 40; Acts i. 2; 8; 11; 22; ii. 38; x. 16.

(9) Some verbs lack the augment, Matth. xi. 20 *plur.* (not v. 21); xiii. 2 *plur.*; John vii. 37 *plur.*; viii. 38 (*ωρακα semel*; ix. 1; xviii. 5 *plur.*; Luke ii. 20 (see vv. 17, 26); v. 2; vii. 5; ix. 32; xi. 52; xiii. 13; xx. 33; xxiv. 29; Mark v. 33 *plur.* (also xv. 7; xvi. 9; Luke vi. 48; Acts xiv. 8 with the received text); xv. 44 *plur. semel*; xvi. 8; Acts ii. 28; 31; iv. 22 *plur.*; vii. 10; 34; 47; xiii. 36; xix. 6; perhaps xxi. 12. A few double it, απεκατεσταθη Luke vi. 10; xxii. 51 only; Acts vii. 56: or prefix it to a preposition, Matth. xi. 13; Mark vi. 19; vii. 6; Acts xix. 6. Some want the reduplication, as οικοδομηται Luke iv. 29. The diphthong ευ is unaltered by the augment in Luke xxii. 41; Mark x. 16; Acts xii. 24; xx. 36, where the received text is ηυ, which Cod. Bezae has against the *textus receptus* in Matth. xiv. 19; John vi. 11; Luke ii. 28; xxiv. 30; 50.

(10) Some nouns are found in different genders from those in common use: φωσ *masc.* Matth. iv. 16; δενδρον *masc. ibid.* xii. 33 *semel*; οδοσ *masc.* Luke vii. 27; xii. 58 (not xiv. 23); δαιμόνιον *fem. ibid.* ix. 1; δεπνον *masc.* xiv. 16; λειμοσ *fem.* xv. 14 (not iv. 25; Acts xi. 28); του εφεσου Acts xviii. 21; του αμφοδου Mark xi. 4; but το αμφοδου Acts xix. 28: or of different declensions: ηρωδουσ Matth. ii. 1 *only*; ελεισ *accus. ibid.* ix. 13; xii. 7; xxiii. 23; αμφιβληστροσ *accus.* iv. 18; ιωαννουσ *gen.* xi. 12; του πλουτουσ xiii. 22; οξου xxvii. 48; γηρει Luke i. 36; θαμβου *gen. ibid.* v. 26 (*masc.* in iv. 36); μαχαιρη xxii. 49 *only*; ορου *gen.* Acts vii. 30.

(11) The aspirate and *lenis spiritus* are interchanged in ουκ and ουχ, Matth. xxvi. 60 *bis*; Luke xiii. 7; Mark vi. 3; 19; Acts ii. 7; v. 22; xix. 23 (not v. 24): also in prepositions, whether in composition or before a case, Matth. xiv. 23; xvii. 19; Luke i. 25; vi. 35; Mark iv. 34; vii. 6; viii. 14; Acts ii. 26; iii. 24; iv. 29; v. 28; x. 28; xi. 4; xiii. 25; xviii. 23. Thus also μαθηταισ Matth. ix. 9; x. 3, and in the titles or headings throughout that Gospel; Luke vi. 15; Mark iii. 18; Acts i. 13: χειθωνασ Matth. x. 10; δικασαι *ibid.* v. 35; μαθηθευθεισ *ibid.* xiii. 52: σφυριδασ xv. 37; xvi. 10; Mark viii. 20; εκθροσ Matth. x. 36; xiii. 25; xxii. 44; Luke i. 74 (not v. 71); Acts ii. 35; xiii. 10; cf. Mark xii. 36: μασθοσ Luke xi. 27; xxiii. 29: πανδοκει *ibid.* x. 35: συνηκθησαν Mark ii. 2: διανυθητη *ibid.* vii. 34: σφογγον *ibid.* xv. 36: αθηνισασ Acts xi. 6: επιστασαι *ibid.* xix. 25: κατηκησαν *ibid.* xxi. 21 (not v. 24).

(12) Three times we find λ used for ν, λυχλοσ John v. 35 (-ον *errore*); Luke xii. 35; πλεοντα *ibid.* v. 55. The article is used for the relative in Matth. xxiv. 38; Luke i. 4; Mark iv. 24;

viii. 19; Acts ii. 45; xvii. 27. Other unusual forms in nouns are *αφεξιν* Acts xx. 29; *βυβλω* Luke xx. 42; Mark xii. 26 *only*: *γενεχλιουσ* Mark vi. 21; *γενημα* Matth. xxvi. 29; Luke xii. 18; xxii. 18 *only*; *δερρη* Mark i. 6; *εκατονταρχησ* Matth. xxvii. 54; Acts x. 22; xxi. 32; xxii. 25; 26, but *-χουσ* Luke vii. 6; xxiii. 47; *ζυρνα* Matth. ii. 11 (so John xix. 39 *secundā manu*; and in Cod. Sinaiticus even *σζυρνησ*); *θυρουρουσ* John x. 3; Mark xiii. 34; *ισακ* always (nine times); *ιστραηλ* John xii. 13; Luke ii. 32; iv. 25; Mark xii. 29; *ιστραηλιται* Acts xiii. 16; xxi. 28 (but in the Latin *istrachel* in 26 other places, *istrahelitas* in 3 others, see p. xliii); *νησσοσ* Acts xiii. 6; *οδαγουσ* and *οδαγεω* Matth. xv. 14; Luke vi. 39 *only*; *ορνιξ* Luke xiii. 34 (not Matth. xxiii. 37); sometimes *παρησια* &c. (Acts xiv. 3), sometimes with *ρη* (*ibid.* xiii. 46); *πλημυρασ* Luke vi. 48; *πτυμα* John ix. 6; *σκολησ* Mark ix. 48 (not *v.* 44, 46); *κατα τυχα* Luke x. 31; *ψιχων* Luke xvi. 21; Mark vii. 28 (*ψειχων* Matth. xv. 27). In adjectives we find *ανεγλιπτον* Luke xii. 33; *αρωστοουσ* Mark vi. 13; *ενατοσ* Matth. xxvii. 45 (not *v.* 46 or xx. 5); Luke xxiii. 44; Mark xv. 34; Acts iii. 1; x. 30; *ενηηκοντα* Matth. xviii. 12; Luke xv. 4; 7; *μειζω masc. sing.* Matth. xviii. 1; *ομοιοπαθηουσ* Acts xiv. 15; *ουθεν* Acts v. 36 *only*; *πλεονα* John vii. 31; *τεσσερακοντα* Acts i. 3 *only* (never *τεσσερεσ*); *τουτοσ* John xvii. 25; Acts xxi. 20. In verbs, *αναπαεισθαι* Mark xiv. 41; *αποκτενοντεσ* or *-των* Matth. x. 28; Mark xii. 5; *αποκτενοντων* Luke xii. 4; even *αποκτεινετε fut.* Matth. xxiii. 34; *εχχυννομενον* Matth. xxiii. 35; Mark xiv. 24; *επιπτο* Luke xvii. 2; *εσθω* Luke vii. 33; 34; x. 7 (not *v.* 8); xx. 47 (*κατεσθ.*); xxii. 30 *only*; *ζβεννυμ* Matth. xii. 20; xxv. 8 *only*; *ηλατο* John xxi. 7; *ημφιασμενον* Matth. xi. 8; *ηργαζετο* Acts xviii. 3; *ηργασατο* Matth. xxv. 16; xxvi. 10; Luke xix. 16 (*προσρη.*); Mark xiv. 6; *οργαζομενοσ* (*irascor*) Matth. v. 22. Other anomalies are *αφειναι* Luke v. 21 (*αφιναι v.* 24); *επηρηζοντων* *ibid.* vi. 28; *προσερηξεν* vi. 48; *συνερηξεν* vi. 49; *αμφιεζει* xii. 28; *επεριψαν* xix. 35; *περιτεθεντεσ* xxiii. 37; *αποστελη* Mark iii. 14; *εξεσταται* *ibid.* v. 21; *εξεσταντο* vi. 51; *συνιτε* vii. 14; *ητοιμαθαι* x. 40; *ηπισαμαι* xiv. 68; *ωμασεν* Acts ii. 30; *εξολεθρευθησεται* *ibid.* iii. 23; *ηθεντο* v. 18; *ανεωξαν* v. 19; *ανεθραψατο* vii. 21; *συνηλλασεν* vii. 26; *εορακεν* vii. 44; *αφηθησεται* viii. 22; *συναξαντεσ* xiv. 27; *καταστανοντεσ* xvii. 15; *παρεσχειν* xvii. 31; *συνχυννεται* xxi. 31. Add *απο* with *accus.* Acts x. 23; *μετα* "with" governing *accus.* Acts vii. 45; perhaps xviii. 17; *συν* with *gen.* Acts iii. 4; iv. 14; *δεθηγητε τον κν* Matth. ix. 38; *κατηγορησω υμασ* John v. 45; *ηψατο αυτον* Mark vi. 56; *επεισαν τω οχλω* *ibid.* xv. 11 (see p. xlii). The Greek article is perpetually left out, where no native would have dispensed with it (see pp. xxxiii, liv).

(13) In *ουτωσ* the weak *σ* is *always* retained before a consonant (40 times in all); as is the appended *ν* or *ν* *εφελεκτυκον* for the most part (e.g. in all except 28 out of 211 instances in the Acts)¹; and the last letter of *εν*, *συν*, and *παλιν* is scarcely ever changed in composition.

When we compare the foregoing list of Alexandrian forms (if such it be proper to term them) with those in the corresponding portion of Codex Sinaiticus (see Scrivener's *Introduction to Cod. Sin.* pp. liv—lvi), we shall find amidst much diversity in the particulars cited so considerable a resemblance in their general character, as to assure us that the documents which respectively exhibit them are nearly of the same age, and that the anomalous inflections are due to the same causes (whatever they may be) both in the Sinai manuscript and in that of Beza.

II. We now pass on from these smaller yet not insignificant matters to discuss the character and value of that remarkable text, which has proved so fertile a cause of perplexity to Biblical critics, and made the document which contains it a legitimate object of general curiosity. When Kipling's edition was first published he was blamed, as well for faults of omission wherewith he was justly chargeable, as for neglecting to subjoin to his work a collation of Cod. Bezae with the received text,

¹ The absence of *ν* leaves an hiatus in a few places: e.g. Luke xxiii. 53 (*εικοσι*); Acts xx. 35; xxi. 34.

such as Woide had annexed seven years before to his edition of Codex Alexandrinus, and both Scrivener and Mr Hansell have lately executed for the Cod. Sinaiticus. Those who censured Kipling ought to have observed that they were setting him an almost impossible task: to say nothing of the Latin version, so unique and fraught with interest, he could not have given in full the countless variations which abound in every verse of this document without virtually transcribing the whole Greek text:—it may (of course) be compared with some standard line by line, but it defies a complete collation with any. Such is the extent of the subject to which we must address ourselves, as we best can, within the compass of a few pages.

(a) The most striking feature of Cod. D is its perpetual tendency to *interpolation*, by which term we understand the practice of adding to the received text passages (often of some length) which, whether genuine or spurious, are found in this document either alone or in company with a very few others.

MATTH. i. 16. The Latin *d* (the Greek being here lost), besides other variations, inserts *virgo* before *maria*, which gloss is found also in Cureton's Syriac, in *a. b. c. g¹. k.* of the Old Latin¹, in the Armenian, Aethiopic and three Arabic versions, in Gaudentius and the Opus imperfectum in Matthaëum, perhaps of the fourth century, though by some thought much later.

MATTH. xx. 28. To the end of this verse both D and *d* append no less than twelve *στίχοι*, the whole bearing internal marks of evident spuriousness, not only in the use of words foreign to S. Matthew's style (such as *ελαττων*, *εξεχοντασ*, *ενδοξοτεροσ*, *δειπνοκλητωρ*, *ηττων*, *συναγε* in its technical sense, *χρησιμοσ*), but even from its tone of rhetorical antithesis in the first sentence, so little suitable to our Lord's majestic simplicity of speech. The sentiment of the rest is manifestly borrowed from Luke xiv. 8—10, although there is little resemblance in the words. It is read in no Greek manuscript except Codex Bezae, yet it is found in Cureton's Syriac, in eleven copies of the Old Latin, besides *d* (*a. b. c. e. ff¹. g¹. h. m. n.*); and in at least six copies of the revised or Vulgate Latin (*and. em.*, Brit. Mus. Reg. 1 B., Bodl. 857, B. M. Add. 24,142 *secundâ manu*, Reg. A. xviii. in part, the four last cited by Mr Westcott); in the margin of the Philoxenian Syriac as cited by Adler from Assemani's MS. ii. in the Vatican (with the note "that the paragraph is found in Greek copies at this place, but in ancient copies only in Luke κεφ. 53" [ch. xiv. 8 &c.]); in the margin of one Nitrian manuscript of the Peshito Syriac (Brit. Mus. Addit., 14,456); in four codices of the Anglo-Saxon version known to Marshall (which would prove that it once had a place in the Latin Vulgate): it is recognised by Juvenus (A. D. 330), Hilary (354), and Leo the Great (461): Codd. *f. l.* of the Old Latin, and all others of the Vulgate, do not contain the passage. Those that support it abound in mutual variations: *g²* has not the first sentence, *g¹. m* have nothing else. Of the rest the margin of the Philoxenian most resembles Cod. D, whose Greek was certainly not rendered from the parallel Latin here, as some have imagined: the version *d* has no connection with the other forms of the Latin, and (as Cureton has remarked) the Syriac versions of the paragraph are independent of each other, being separately derived from some Greek source.

No one has ventured to express a judgement that this passage was written by S. Matthew, at least in the form in which it now stands. Yet the general agreement with Cod. D of authorities so wide apart as the Syriac and Latin codices compels us to admit with Dr Cureton that "it certainly belongs to the most antient times of Christianity" [i. e. not necessarily to a date antecedent to the *second* century]; "and the fact of the same advice of our Lord in very similar words being found

¹ For an explanation of these necessary *compendia scribendi* I am obliged to refer once for all to my *Plain Introduction*, where each of them is described in its proper

place, to be found by means of the Indices at the end of the volume.

in the Gospel of S. Luke would at least make it appear that it is to be referred ultimately to him, whatever might have been the channel through which it has been derived" (*Syriac Gospels*, Preface, p. xxxviii).

ΜΑΤΘ. xxiv. 41. The addition to this verse of the words *δυο επι κλειθησ μεις κ.τ.λ.* presents no difficulty, the clause being plainly taken from Luke xvii. 34, and accommodated in phraseology to the former part of v. 41. Cod. D is here countenanced by 13. 69 (with which last it has a close affinity in many places); by the Old Latin *a. b. c. f. h., e* (but before v. 41), *ff*^{1,2} (in the room of v. 41); by Pope Sixtus' edition and many of the manuscripts of the Vulgate (*tol. gat. mm. &c.*); by the Anglo-Saxon and both Aethiopic versions; by Origen (in Latin) clearly, and by Hilary in part.

ΜΑΤΘ. xxv. 1. The addition *και της νυμφης* (after *νυμφιον*) is found in D, X *prima manu*, 1. 36. 122. 124. 209. 262 (all six except 209 *prima manu* only), 360, the Peshito Syriac and Philoxenian with an asterisk (the margin alleging that it is not in all copies, and in particular not in that at Alexandria), the Armenian, both Persic, all Latin versions, the Frankish and Anglo-Saxon, Origen (in Latin) once, Hilary, Arnobius, Tichonius, the *Opus imperfectum* which may be of the fourth century.

JOHN vi. 56. To the end of this verse Cod. D adds no less than 32 words, which (as we have before stated, p. x) were read in Stephens' β' but no where else, though two Latin codices (*a. ff*²) exhibit the latter portion of it, *si acceperit homo corpus filii hominis quemadmodum panem vitae habebit vitam in eo (illo ff*²), and Victorinus (A.D. 303) cites as Scripture, however loosely, a sentiment not found in this precise form elsewhere, *Vitam esse et aeternam vitam sic testatur, sic docet, nisi acceperitis corpus filii hominis sicut panem vitae et biberitis sanguinem ejus non habebitis vitam in vobis*. Here, therefore, Cod. D and a few Old Latin authorities stand quite alone.

JOHN vii. 53—viii. 11. It may seem rash to include this celebrated paragraph in a list of interpolated passages, the rather since nearly all critics regard it as a genuine history (so strong is the internal evidence in its favour), and even those who are the most powerfully influenced by its absence from the oldest and best documents, assign it notwithstanding to S. John as the writer, although it was probably not contained in the first edition of his Gospel, but added at the time when his last chapter was annexed to what had once been the close of his narrative:—xx. 30, 31. It is needless to recapitulate here the authorities which respectively omit and contain it¹. Codex Bezae is by two or three centuries the oldest *Greek* manuscript which exhibits it, but it appears there in language widely different from what is seen in any other copy. In Cod. E at Basle (*proximus huic, longo sed proximus intervallo*) it is noted by asterisks as doubtful. The witness borne in its behalf by Cod. D would be all the more satisfactory were it not for our manuscript's admitted tendency to interpolate from uncanonical sources.

JOHN xii. 28. Cod. D and *d* stand quite alone among known manuscripts and versions in the feeble addition (derived from xvii. 5) which follows *ονομα*, yet even here we may plead for it Latin support; since both Augustine and Jerome describe our Lord as uttering the words at the time that *sonuit vox de caelo et clarificavi et clarificabo*.

JOHN xvii. 11. For the ten words which follow *ερχομαι* in Cod. D there is very slight and partial authority in Origen (who has only *και ουκει ειμι εν τω κοσμω*) and in *c* exactly to the same extent *et jam non sum in hoc mundo*. But *a* adds to what is read in *c* the words *et in hoc mundo sunt* (not *sum*), omitting the first clause of the verse *και ουκει ειμι εν τω κοσμω*, while *e* puts *et in saeculo sum* after the clause which *a* leaves out; so that in the characteristic expression *και εν τω κοσμω ειμι* Cod. D has no supporter except *e* (and *a* in part) of the Old Latin.

¹ They may be seen at length in Scrivener's *Plain Introduction*, pp. 339—443.

LUKE ii. 48. After *οδυνωμενοι* is added *και λυπουμενοι* only in D, Cureton's Syriac, the Old Latin *a. e. ff². g¹. l. q., gal.* of the Vulgate, Ambrosiaster and *Quaestiones ex utroque Testament.* (perhaps of the fourth century).

LUKE v. 14. The 32 words appended to this verse after *τουτο*, are derived with a few slight variations from Mark i. 45—ii. 1, and are countenanced by no other authority whatsoever.

LUKE vi. 5. In the room of this verse, which he transfers to a place between v. 10 and v. 11, the scribe of Cod. D sets "mira quaedam" as Tregelles terms them, a story told in 28 words, *τη αυτη ημερα κ.τ.λ.*, which if the antithesis were but less pointed, might be deemed not wholly unworthy of the Divine Teacher¹. As it stands it is one of the most interesting uncanonical sayings imputed to the Lord which tradition has preserved, and is probably derived from one of the many *διηγήσεις* (still surviving when the text of Cod. D was formed) which S. Luke's Gospel was designed to supersede. This addition, like the last we noted, must be stated to rest on no other authority, for the *duo codices vetustissimi* alleged in what are called the Wechelian readings, can be none other than Cod. D and its counterpart β³ Stephani.

LUKE xi. 2. Between *οταν προσευχησθε* and *λεγετε* Cod. D interposes 16 words in substance from Matth. vi. 7: no other document has this reading.

Ibid. v. 30. The 23 words which follow the end of this verse bear, as in the foregoing example, a general resemblance to the parallel place of S. Matthew (xii. 40), and are supported by *e* (which is so often found in alliance with D) and, omitting the clause *τρις ημερας και τρεις νυκτας*, by *a* and *ff³* also: but *e* omits the whole of v. 30 up to this point, and together with *ff³* has *in cor (corde ff³) terrae* at the end. Scholia in Cod. 237 (Matthaei's d) and others countenance the same variation.

LUKE xii. 42. After *φρονιμος* we find *ο αγαθος* in D. 157. Lectionaries 60 (D's compatriot, see p. xxxi), 63, Cureton's Syriac, the Old Latin *c. e.*, perhaps the Aethiopic.

LUKE xvi. 19. Before the beginning of this verse Cod. D sets *ειπεν δε και ετεραν παραβολην*, a prefix which is of some importance as bearing on the interpretation of the parable of Dives and Lazarus. But a solitary fragment of the Latin Vulgate, cited by Mill (*bodl.* of the seventh century) is D's only support, for it is no real confirmation of the reading that the Evangelistaria and even the uncial codex M in its margin (which is full of liturgical matter) should contain such a note to serve (as usual) for the commencement of the Church lesson on the 5th Sunday of S. Luke, just as in our own book of Common Prayer we see in the openings of the Gospels for the 3rd and 4th Sundays after Easter, the 6th and 24th after Trinity. Add to this that the Scholiasts in several MSS. (36, 37, &c.) expressly declare that *η του πλουσιου και του λαζαρου περιοχη παραβολη εστι και παραβολικως ειρηται, ει και ο ευαγγελιστης μη προσεθηκε ταυτην την προσηγοριαν τω διηγηματι*. I should rather infer from this interpolation in D (what is credible enough in itself and not devoid of other evidence) that the lessons of the Eastern Church were settled even in that early age when the Greek text of our manuscript was formed. Certainly it is remarkable that Cod. D should read in Mark xiv. 41 *απεχει το τελος*, where *τελος* or *το τελος* (cf. D in Mark iii. 26) seems plainly a marginal note, obtruded into the text to the detriment of the sense, having been first designed to indicate the end of the lesson for the 3rd day of the 2nd week of

¹ I know not what may be said to the remark of a learned and most intelligent Greek ecclesiastic, the Archimandrite Philippos Schulati of Kustandje, to whom I recently shewed Cod. Bezae open at this passage, as in

fact it usually is. He had never heard of the book or the story before, but after a moment's thought he said: *This cannot be; the Lord cursed no man.*

the Carnival (v. 42). Yet D's error is here shared even by the Peshito Syriac (ܩܘܪܒܐ ܕܩܘܪܒܐ), by *a. c. f. ff^a. q.* (*sufficit finis q*, exactly with our *d*) of the Old Latin, by the Philoxenian Syriac, by the Persian of the Polyglott, Erpenius' Arabic, the Slavonian, and partly by the Armenian. Of Greek cursive MSS. it is found in 13. 47. 54. 56. 61. 69. 124. 346. 2ra. c^{ra}. w^{ra}. *margin.*, but 56 reads *επεχει*, 61 *επειχε*, as if in perplexity as to the meaning.

LUKE xix. 27. Here again Cod. D adds to the end of the verse 19 words taken from the parallel passage (as it might seem to the scribe) Matth. xxv. 30. As in Luke v. 14; xi. 2, it is countenanced in this place by no other manuscript, version, or ecclesiastical writer.

ibid. v. 38. *ευλογημενος ο βασιλευσ* is placed between *κν* and *ειρηνη* in D (which omits the preceding *βασιλευσ*) *a. c. ff^a. i.* and the Aethiopic. Cod. 157 (which has not *o*) and the Philoxenian Syriac (with an asterisk) add *ισραηλ* to these words, but the latter states in the margin that the clause is not found in all copies. Tischendorf, after Mill, but not Tregelles, cites the Aethiopic for *ισραηλ* also.

ibid. v. 45. The Philoxenian version makes a similar statement while it supports Cod. D in adding to *αγοραζοντασ* the 13 words derived from mingling the parallel Gospels Matth. xxi. 12; Mark xi. 15; John ii. 15. Cod. A and its kindred MS. 262, *a. c. e. ff^a. g^a. i.*, the Aethiopic, the Armenian in part, Ambrose, contain them with some slight variations.

LUKE xxii. 61. Here again *μη ειδεναι με* is added to the verse from v. 34 of this chapter in D (*μη ειδεναι* only in 71^r or *g^{ra}*), partly confirmed by the Armenian and *a. b.* The Latin *d* does not recognise this addition.

LUKE xxiii. 37. To this verse Cod. D and *c* (*imposuerunt autem*) add *περιτεθεντες (inponentes d) αυτω και ακανθινον στεφανον*, very much out of place, since the scene of this act of mockery, as assigned by the other three Evangelists, is Pilate's Praetorium. So also Cureton's Syriac, only that *ܩܘܪܒܐ ܕܩܘܪܒܐ* might be fairly (though not necessarily) rendered "now they had set" ("and they had set," Cureton), which would remove all difficulty as regards the sense.

ibid. v. 40. Here D adds the manifest gloss *και ημεισ εσμεν* after *κριματι ει*, but *d* has *et nos sumus* without rendering the preceding *ει*. Epiphanius is cited for this addition by Mill (followed by Griesbach and Scholz), but the silence of Wetstein and Tischendorf may lead us to suspect that the quotation cannot be verified.

ibid. v. 42. Cod. D alone begins this verse with the words *και στραφεισ προσ τον κν ειπεν αυτω*, for which Tischendorf quotes (in substance) the apocryphal *Acta Pilati*.

ibid. v. 53. To this verse D makes a strange addition, conceived somewhat in the Homeric spirit, *και θεντοσ αυτου (posito eo d*, as if he had read *τεθεντοσ) επεθηκεν τω μνημειω λειθον ον μογισ εικοσι εκυλιον*: yet this reading is supported by *c* of the Old Latin and by the Thebaic version, which latter however does not render *μογισ*.

LUKE xxiv. 1. The addition to this verse *ελογιζοντο δε κ.τ.λ.*, in substance from Mark xvi. 3 (where reference to Mark xv. 46 is of course implied) is maintained by the same authorities as that in ch. xxiii. 53 and by none other. Both glosses were obviously intended to account for *τον* before *λειθον* in ch. xxiv. 2.

ibid. v. 31. This verse thus begins in Cod. D, its Latin allies *c. e.*, and once in Origen: *λαβοντων δε αυτων τον αρτον απ αυτου ηνυγησαν οι οφθ. αυτων*, but all this is plainly implied in the context: in v. 33 again D's gloss *λυπουμενοι* is also supported only by *c. e.* and the Thebaic version.

In S. Mark the interpolations to be detected in Codex Bezae are but few: indeed in this portion of the manuscript there is rather a tendency, which Schulz has remarked, to prefer the abbreviated

readings that characterise the Codex Vaticanus (B). We notice however *ευαγγελιον* added to *κηρυσσειν* ch. iii. 14 with its Latin allies *b. e. f. ff¹. g¹. i.*: so *am. mt.* of the Vulgate, and the Anglo-Saxon.

In ch. v. 33 *διο πεποιηκει λαβρα*, a poor comment, is set after *τρεμουσα* in D. 50. 124. 2°. 6°. *a. ff². i.*, the Armenian: in v. 41 *ραββι* follows *λεγει αυτη* in D only: in ch. vii. 3 *αρτον* is added to *εσθειουσιν* by D. 71 (*g^{act}*), by *a. b. ff². i.* Armen. Aethiop., and *τον αρτον* by M *secundâ manu*, 13. Evst. 48 *bis*, *z^{act}*, and *c* (*panem suum*). Nearly the same versions, *a. b. c. f. ff². i. l.* Armen. join with D, *c^{act}*, the Sixtine Vulgate and its MS. *tol.* in adding *οταν ελθωσιν* or some such *epexegetis* to *αγορασ* in v. 4. Similarly in ch. viii. 14 *οι μαθηται* is annexed to *επελαθοντο* in D alone of the uncials, followed by *c* and a host of cursive copies 28. 35. 37. 76. 77. 108. 218. 252. 282. *s^{act} secundâ manu*, but *οι μαθηται αυτου* (cf. Matth. xvi. 5) in U. 13. 18. 25. 28. 51. 56. 58. 61. 62. 67. 69. 78. 80. 90. 124. 127. 131. 226 *margin.* 238. 241. 245. 246. 247. 262. 271. 282. 346, Scrivener's l m n q r (*w secundâ manu*) and the Slavonic version.

In ch. viii. 26 *υπαγε εις τον οικον σου και* is inserted from ii. 11, with some other slight variations by D. 13. 28. 61. 69. 346. 2°., by *a. b. f. ff². g¹. i. l.* and the Vulgate. In ch. x. 5 *μωυσις* from Matth. xix. 8 follows *εγραψεν* in D. *g². k.* and a MS. of the Peshito (*teste Tregelles.*): so *b. f. g¹. alio ordine*. In ch. xi. 27 again *του λαου* is added from Matth. xxi. 23 in order to explain *πρεσβυτεροι*, and in ch. xii. 24 *οιδατε* after *του θυ*, both by D only: in ch. xii. 5, however, the equally needless *δουλον* after *απεστειλεν* is also found in *a. b. i. q.* in *ff²* and Cod. 435 (which omits *αλλον*) it stands before *απεστειλε*.

In ch. xii. 28 *λεγων διδασκαλε* of D before *ποια* (from Matth. xxii. 35) is countenanced by *b. c. ff². g². i. k.* and partly by *gat.* of the Vulgate: in v. 38 *ποιεσθαι* (i. e. *ποιεσθε, facitis* in *d*) is added to *αγορασ* by D and that remarkable cursive Muralt's 2°: in v. 40 the addition of *και ορφανων* after *χηρων* is better supported, for it occurs as well in 2° as in 13. 28. 69. 124. 346, in the Jerusalem Syriac and in *a. b. c. e. ff². g². i.* Nearly the same Latin codices have *του ιερου* after *οικοδομαι* with D in ch. xiii. 1, derived from Matth. xxiv. 1, viz. *b. c. ff². g². k. l. q.*, with *tol. gat. mt.* of the Vulgate.

More considerable is the addition borrowed from John ii. 19 or Mark xiv. 58, annexed in D to ch. xiii. 2 *και δια τρ. ημ. κ.τ.λ.* Yet here again we can appeal to the best Old Latin authorities, although to none else:—*a. b. c. e. ff². g². i. k. n.* and Cyprian, but not to *q* or the Vulgate. Even the feeble expletives *τι αναγεινωσκει* in v. 14 are read after *νοειτω* in *a. g². n* (*partly*), though only in D of the Greek: but in v. 28 D's appendage of *εν αυτη* after *φυλλα* is common also to 28. 91. 124. 299. 2°, and of the versions to *q* and the Armenian.

In ch. xv. 1 after *απηγαγον* (which CDG 1. 124. 209. 258. 2°. Wake 34 (*me teste*), the Evangelistaria 13. 17. H^{act} *semel*, Origen and possibly some versions substitute from Matth. xxvii. 2 for *απηγεγκαν*), *εις την αυλην* is annexed from recollection of John xviii. 28 by D *a. c. ff².* (*k: in praelorium*) and Origen only. Other additions are v. 38 *μερη* after *δυο* with *c* only; v. 47 *τον τοπον οπου* (for *που*) with *c. ff². q.* and the Armenian; ch. xvi. 6 *ο αγγελος* set after *αυτοις* (*sic*) from Matth. xxviii. 5 with *ff²* only.

We have detailed the more fully those lesser interpolations which prevail in S. Mark's Gospel, not only because there are none there so extensive or important as in the books of the other Evangelists, but in order that the student may clearly discern their character (as mainly derived from the synoptic Gospels), and the close connection they manifest between Cod. D and the best Latin versions. When we turn our view to the Acts of the Apostles we find ourselves confronted with a text the like to which we have no experience of elsewhere. While the general course of the history and the spirit of the work remain the same as in our commonly received text, we perpetually encounter long passages in Codex Bezae which resemble that text only as

a loose and explanatory paraphrase recalls the original from which it sprung: save that there is no difference in the language in this instance, it is hardly an exaggeration of the facts to assert that Cod. D reproduces the *textus receptus* of the Acts much in the same way that one of the best Chaldee Targums does the Hebrew of the Old Testament: so wide are the variations in the diction, so constant and inveterate the practice of expanding the narrative by means of interpolations which seldom recommend themselves as genuine by even a semblance of internal probability. Bornemann¹ indeed has adopted Cod. Bezae as the standard to which he would make all other authorities bend, and has thus produced a work of which Tischendorf bluntly says that "saepe dubites per ludumne an serio scripta legas:" with most critics, on the other hand, it may be feared that the obvious faults and palpable glosses so especially conspicuous in this one book, have engendered a natural but not very reasonable habit of unduly disparaging our venerable document as a whole. We shall perhaps best exhibit to the student the genius of Cod. D in the Acts, if we analyse its readings *primâ manu*, omitting itacisms, in the one short chapter previously employed to illustrate the style of its Latin version (*see above*, p. xxxviii), although it is on the whole more free from arbitrary additions than some others. It shall be compared throughout with Stephens' N. T. of 1550 and with the documents to which Cod. D bears the closest affinity, especially with that very remarkable relique of the end of the sixth century, the Graeco-Latin Cod. E of the Acts².

Acts vi. 1. *ταυταισ ταισ ημεραισ* (for *ταισ ημ. τ.*) D alone (not even *d*). — *τη* (before *καθημερινη*): no Greek could have thus dropped the article (*see above*, p. xxxiii). *την + εν τη διακονια των εβραιων* D alone, a wretched gloss, rejected by a much later hand, *but such changes we will not notice*. v. 2. — *δε* D (not *d*) with the Thebaic. + *προσ αυτουσ* (after *ειπον* **NDE**, but *ειπαν* ABC)D, Peshito Syriac, Thebaic, Cyprian (*eis*). *ημειν* (for *ημασ*) CD, Theophylact twice (but *ημασ* once). v. 3. *ιηι. + τι ουν εστιν αδελφοι* D alone, from ch. xxi. 22, *ουν αδελφοι* being omitted after *επισκεψασθαι*, though *d* has *ιταρκε* for *ουν*. The order of the next words is *εξ υμων αυτων ανδρασ* (*d* not rendering *αυτων*) in D and Marcus the monk (5th century). — *αγιου* **NBD** (C by a later hand), 137. 180, the Philoxenian Syriac (the Peshito reads *κυριου* instead), the Memphitic, Erpenius' Arabic (made from the Peshito), three MSS. of the Vulgate (*am. fuld.* the two best, and *lux.*), Chrysostom, Theophylact in his Commentary, but he has *αγιου* in his text: **N** and the Philoxenian omit the following *και καταστησομεν* D with Stephens and **NABCE**, many cursives (eleven out of Scrivener's twelve), the Syriac, Thebaic, both Aethiopic, Chrysostom and others, though all the Latin versions (*see p. xxxviii*) appear to favour *-σωμεν* of H and Elzevir. *την αυτησ p. m.* a mere clerical error for *ταυτησ* (*hoc d*). v. 4. *προσκαρτερησομεν* is broken up by D into the strong Hellenistic expression *εσομεθα προσκαρτερουντες*, *εσομεθα* being brought up before *τη προσευχη*. The later Syriac has the participle only in the margin, and the translator *d* did not understand this idiom, for he renders *sumus...perseveramus* (*see too e* and the Vulgate). v. 5. + *ουτουσ* (after *λογουσ*) D, the Syriac, with Erpenius' Arabic, the Thebaic and Aethiopic, although versions can hardly be trusted on such a point. + *των μαθητων* (after *πληθουσ*) a gloss of D alone. The soloecism *πληρησ* for *πληρη* is found in **NAC*DEH**, many cursives (six of Scrivener's) but apparently not in B. *νικορα* (*nicanorem* in *d*) seems a mere error for

¹ *Acta Apostolorum ad Cod. Cantabrigiensis fidem recensuit*, Frid. Aug. Bornemann, Grossenhainae, 1848. Pars prior (Textum continens).

² Laud. 35 in the Bodleian, inaccurately edited by

Th. Hearne in 1715, is announced for republication by Tischendorf in the course of the present year. In the following pages + denotes an addition to the received text, — an omission of some portion of it.

νικανωρα (by itacism Νικανωρα B¹ *secundâ manu* E. e^{scr.} 133). The small final ν in παρμενα (*permenan d*) does not look like the work of the original scribe, though it possibly may be such. v. 6. οντοι εσταθησαν D alone for ουσ εστησαν, even *d* agrees with *e* in reading *quos statuerunt*. The Peshito (ܐܘܨܘܢ ܥܫܬܐܗܘܢ), Erpenius' Arabic, the Thebaic have *hi steterunt*: ουτινες for και here and v. 10 *initio* is also peculiar to D; *d* has *que* v. 6, *qui* v. 10. v. 7 κυ for θεου is in DE. 180, the Philoxenian Syriac, the Vulgate (but not *am.*), Chrysostom (text, not Commentary): αυτη for τη (corrected *secundâ manu*) is a mere clerical error. v. 8 χαριτος (for πιστεωσ) \aleph ABD (C has lost three lines here) k^{scr.} 5. 7. 8. 13. 15. 18. 27. 29. 33. 34. 36. 40. 66**. 69. 96. 100. 105. 163, the Vulgate, both Syriac, Erpenius' Arabic, Thebaic, Memphitic, Armenian, with Didymus, Basil, Gregory Nyssen, Chrysostom, Augustine, Gaudentius, Proclus, Oecumenius, and others, no doubt correctly: E has χαριτος και πιστεωσ, a conflate reading. *fn.* + δια του ονοματος (εν τω ον. E) κυ υπη χρν DE. k^{scr.} 5. 13. 24. 33. 34. 43. 81. 180 (του κυ E. k^{scr.} 5. 13. 24. 33: without κυ 34; υπερ for δια, without κυ 43), Thebaic, Augustine, Bede's Greek copy so nearly allied to E, and (omitting ω κυ) the later Syriac with an asterisk, which very often stands almost alone with D in maintaining glosses of this kind. v. 9. — και ασιασ AD Apost. Lection. 12 only: our corrector B adds the words (*Facsimile* Plate III, No. 3). v. 10 + τη ουση εν αυτω (after σοφια) DE. + τω αγιω (after πνι) DE, Bede's Greek (almost constantly with E), *bodl.* of Vulgate. At the end of v. 10 comes the largest interpolation we have yet seen, supported only by DE, the margin of the Philoxenian or later Syriac, *am.* of the Vulgate *secundâ manu*, some Latin MSS. known to Erasmus, and the Bohemian version, which puts it after v. 9. The variation in the diction between D and E (including Bede's Greek) is great, and may be regarded as a token that the several forms extant were separately translated from some document now lost. δια το ελεγχεσθαι αυτους (διτσι ηλεγχοντο E) επ (υπ E. Syr. marg.) αυτου μετα πασησ παρρησιασ μη δυναμενοι ου(ν αυτεμ *d*) αυτοφθαλμειν (επιδη ουκ ηδυνατο αντιλεγειν E) τη αληθεια. v. 11 βλασφημιασ (for βλασφημια) \aleph (at first, but changed immediately by the first hand) D. 137. the Vulgate only: not even *d*. μωσσην \aleph ABCDH (even *e* has *mousem*, but E μωσην with the received text and *am.*), very many cursives (including six of Scrivener's), the Vulgate and other versions: this is indeed in most places (cf. v. 14 *textûs recepti*) the approved orthography. [v. 12 *init.* D has not the gloss of Eε και ταυτα ειποντες, nor has any other authority whatever]. v. 13 και εστησαν (for εστησαν τε) D, possibly also the Vulgate (see p. xxxviii): *e* (*autem*) seems to read δε with H and others, against its own Greek, as in v. 11. + κατα αυτου (after ψευδεισ) D alone. — βλασφημια \aleph ABCD (λαλ. ρημ. \aleph BC) 27. 29. 81. 105. 142. 163. both Syriac, Erpenius' Arabic, the Thebaic, Memphitic, Vulgate, Chrysostom, Proclus once. — τουτου \aleph ADEH (*habent* BC), eight of Scrivener's and some 40 other cursive manuscripts, the Vulgate (except *tol.*), Memphitic, both Aethiopic, Armenian, a MS. of Gregory Nyssen, Chrysostom in his Commentary (not in his text), Damasus, Theophylact once (he has τουτου twice), even the Complutensian edition: no doubt correctly. v. 14 ναζωραισ for ναζωρ. D alone here; but with C in ch. iii. 6; a corrector we have named B places ω over ο in ναζωραισ or ναζωρηνοσ Luke iv. 34; Mark x. 47; Acts vi. 14; xxii. 8 (ii. 22 is later), but ναζωραισ is written *primâ manu* Matth. ii. 23; xxvi. 71; John xviii. 7; Luke xxiv. 19; Acts iv. 10. After αλλαξει *d* renders τα εθη by *iterum*, unless we say with Bentley (*Ellis, Critica Sacra*, p. 23) “εθη accepit pro eo quod est ετι,” drawing from

¹ Thus both Mai and Rulotta testify. Tischendorf, however, after Birch, notes -ωρα as by the first (not by a later) hand, which indeed is more likely.

the blunder the inference we have already tried to establish (*above*, p. xxxi—xxxv) “N.B. non correxisse Graeca ad Latina.” v. 15. The resolution of *απεισαντες* into *και ηρενιζον* renders it necessary to read *και* before *ειδον*. Cod. D *prima manu* stands alone here, and in hundreds of examples of the same construction: Kipling cites a few (*Praef.* p. viii). Its perpetual resolution of the participle and verb into two verbs has been urged by Bp. Middleton to prove (what we need not dispute) that the text as we now have it was not arranged by a native Greek, by reason of its exhibiting “a balder and more clumsy phraseology than the other manuscripts:” “I mean,” he adds, “to a person moderately conversant with Greek; for to any other it might appear the more obvious and natural” (*Doctrine of the Greek Article*, Appendix, p. 479, 3rd Ed.).

Again, we find in v. 15 *αυτω* for *ειω αυτον* (N omits *ειω*) in D alone: *παντες* (for *απαντες*) in NABCD E c^{ms}. 100. 105. 163. 180. Apost. Lction. 6, Theophylact once (*απ.* twice), and Cramer’s Oxford Catena (1838). *καθημενοι* (for *καθεζομενοι*) D. c^{ms}. 18. 137. 180. Lastly, to the end of the chapter D alone annexes the frigid gloss *εστωτος εν μεσω αυτων*. Such interpolated clauses of D in the fifteen verses of ch. vi. amount to *ten*, certainly not more than the average in the Acts.

But if the deviations of Cod. D from the ordinary text in Acts vi. be less marked than in some other parts of that book (e. g. capp. xii. xvi.), we yet discover in them abundant means for judging of the genius and general aspect of the manuscript. Discarding from notice mere blunders of transcription, *itacisms* and such like trifles, we note several instances where its agreement with other principal authorities helps to point to the true reading of S. Luke’s autograph (e. g. *καταστησομεν*, perhaps also—*αγιου*, v. 3; *χαριτος* v. 8; *μωυσην* v. 11;—*τουτου* v. 13): others where D stands quite solitary in exhibiting variations of no intrinsic excellency (e. g. the glosses in vv. 1; 3; 5; 13; 15), and these, so far as they go, rather damage the witness that vouches for them: others, again, far more interesting and instructive, where D accords with one or two out of a few very ancient documents derived from remote and diverse regions of Christendom, which serve to prove that the Syrian Churches, the Old Latin translator, and the Western Fathers, were acquainted with a state of the text which, though not so pure as that of the oldest Greek copies, was extensively spread and received by them with credit. We will close the branch of our discussion which relates to the interpolations of Codex Bezae, by citing a few more specimens of the two latter cases from the first five chapters in the Acts, (1) that in which D stands alone, and (2) that wherein it is countenanced by the oldest and most primitive versions and ecclesiastical writers. It would require a volume to exhaust this suggestive and fertile theme.

(1) We know of no other document which supports D in any of the following glosses, scarce one of which seems worthy of the sacred writer. Acts i. 14 + *και τεκνοισ* (after *γυναιξιν*); ii. 1 + *εγενετο εν ταις ημεραις εκειναις* (before *του συμπληρουσθαι*); v. 2 + *ειδον* (before *εγενετο*); v. 14 + *πρωτος* (after *επηρην*), though Cod. E has *προτερον* after *αυτου*; v. 37 + *και τινες εξ αυτων* (before *ειπαν*), a very strained precaution; v. 42 + *εν ιερουσαλημ* (after *αποστολων*), so *tol.* at the end of the verse; iii. 1 + *το δειλινον* (after *ιερων*); iv. 5 + *ημεραν* (after *αυριον*); v. 24 + *και επιγοντες την του θυ ενεργειαν* (after *ακουσαντες*); v. 5 + *παραχημα* (before *πεσων*), though E has *παραχημα* in v. 6 after *ανασταντες δε*; v. 18 *ην.* + *και επορευθη εισ εκαστος εισ τα ιδια* (see John vii. 53); v. 21 + *εγερθεντες το πρωι* (after *αυτω*); v. 36 + *αυτος δι αυτου* (before *και παντες*), even *d* omitting the words; v. 38 + *εισιν αδελφοι* (after *τα νυν*, *d* not rendering *εισιν*). Add to these the following notable omissions or variations, met with only in D: Acts ii. 14 *δεκα* for *ενδεκα*; v. 19 — *αιμα και πυρ και ατμιδα καπνου*; v. 30 *καρδιασ* (*πρασοordia d*) for *οσφουος*; v. 31 *προιδων ελαλησε περι της* (one *στιχος*) is dropped in *Dd*, apparently in error: see *above* p. xviii; v. 47 *κοσμον* for *λαον*; iv. 1 — *και*

ο στρατηγος του ιερου; v. 12 - η σωτηρια only (though several Western authorities reject the first eight words of the verse); v. 13 - και ιδιωται; v. 16 φανεροτερον εστιν elegantly for φανερον (but *manifestum est* in *d*), cf. x. 28 in *D*; 2 Tim. i. 18; v. 18 κατα το for το καθολου, but *d* has *omnino*, v. 20 - μη, so in ch. v. 26 - ου *Dd*. Many other of *D*'s *lectiones singulares*, which are of less moment, we have passed by unnoticed.

(2) The following characteristic additions, variations, and omissions in the same five chapters are also countenanced by the few faithful allies of Codex Bezae, by one or two or several at once: readings more widely supported (e.g. i. 14; ii. 40; 42; iv. 25; 33; v. 24) it is beside our present purpose to enumerate. Acts i. 2 + και εκελευσε κηρυσσειν το ευαγγελιον (after εξελεξατο) with the margin of the Philoxenian Syriac (which we shall denote by *syr. p. mg.*), Augustine thrice, partly by the Thebaic, Vigilius [or Idacius], and *lux.* of the Vulgate. v. 4 + φησιν δια του στοματος (before μου) with the Vulgate *lux.*, both Aethiopic editions, Hilary, Augustine, Jerome (but *d, am. fuld.* omit φησιν); v. 5 + και ο μελλεται λαμβανειν (after βαπτισθησθαι) with *tol.*, Hilary, Augustine, Idacius, Maximus Taurinensis; *ibid. fin.* + εως της πενηκοστης with the Thebaic and Augustine thrice; v. 11 - εως τον ουρανον *secund.* with 33 *primd manu, tol.*, Augustine once, Vigilius [Idacius], Avitus; v. 21 *fin.* + χρισ with the Philoxenian Syriac, both Aethiopic, Augustine.

Ch. ii. 6 ταισ γλωσσαισ (for τη ιδια διαλεκτω) with the Peshito Syriac version, and *syr. p. mg.*; Augustine has both expressions, but *d. a.* and the Vulgate *lingua sua*; v. 12 + επι τω γεγονοτι (before και [*D*] λεγοντες) *syr. p. mg.*, Augustine once; v. 14 + αποστολοισ (after ενδεκα [δεκα *D, supra*, p. lvi]) with the uncial Lectionary Apost. 12, or *Evst.* 60 (*see* page xxxi), the Peshito Syriac, Augustine; v. 16 - ιωηλ with Irenaeus (Latin), Hilary, Augustine, the treatise of the fourth century de Rebaptismate; v. 18 - εν ταισ ημεραισ εκειναισ and και προφητευσουσι with the same treatise and with Jerome; v. 20 - και επιφανη with \aleph (Cod. Sinaiticus) alone; v. 37 + τοτε παντες οι συνελθοντες και (before ακουσαντες) with *syr. p. mg.*; *ibid.* - λοιπουσ with 104, the Memphitic and Aethiopic, if Mill may be trusted (*N. T. Proleg.* § 440), Augustine twice, the treatise of the fourth century de Promissionibus; *ibid. fin.* + υποδειξατε ημεισ with *E, syr. p. mg.*, Bede's Greek, *tol.* v. 38 + του κυ (before ιην) with *E. 60. 69. 100. 163*, both Syriac, Erpenius' Arabic, (the Peshito and Erpenius, without χρι), the Thebaic, Armenian, Basil, Cyril, Epiphanius, Theodoret, and nearly all the Latins, Cyprian, Hilary, Lucifer of Cagliari, Ambrose, Augustine, Vigilius; v. 41 πιστευσαντες (for αποδεξαμενοι), but + και πιστευσαντες after αυτου *syr. p. mg.*, Augustine; v. 45 οσοι κτηματα ειχον (for τα κτηματα) with the Peshito Syriac only, without even Erpenius' Arabic; *ibid.* + καθημεραν (after αυτα) with Memphitic, according to Mill.

Ch. iii. 2 + ιδου (before τισ) with the Peshito and Erpenius' Arabic; *ibid.* - υπαρχων with Lucifer of Cagliari and perhaps the Oriental Versions, but their evidence is hardly available in such a case; v. 3 + ουτος ατεισασ τοισ οφθαλμοισ αυτου (before οσ [*και D*] ιδων) only with *reg.* 5367 of the Vulgate, which stands with *D* also in v. 7 + εσταθη και (before εσταιρεωθησαν); v. 8 + χαιρομενοσ (after περιπαται) with *E* (χαιρων); *ibid.* - περιπατων και αλλομενοσ with *reg.* and both Aethiopic; v. 11. This verse opens with εκπορευομενου δε του πετρου και ιωανου συνεξεπορευετο κ.τ.λ. in *D reg.* only; v. 13 + χρι (after ιην) with Pell Platt's Aethiopic only; *ibid.* + εως κρισιν (after παρεδωκατε) *E* (κριτηριον), *syr. p. mg.*, Irenaeus in the Latin; *ibid.* αυτον of the received text rests on the support of *DE* among the uncials, the Thebaic, both Syriac versions, Chrysostom and the mass of cursive copies, against \aleph ABC *lo*^u (or *p*^{sc}, the best cursive copy of the Acts), some other cursives, and a host of other authorities, which omit the word; *ibid.* the confused expression in the last two στιχοι of this verse (which *d* rather explains than translates, *see* p. xxxiii), bears some

resemblance to Irenaeus in the Latin (*cum remittere eum vellet*), to Jerome, to Chrysostom (who seems to have read *θελοντος* in one place), and to the loose paraphrase of both Aethiopic editions; *v.* 14 *εβαρυνατε* (for *ηρησασθε*) with only Irenaeus (*aggravastis*): *v.* 17 + *ανδρες* (before *αδελφοι*) DE only; *ibid.* + *πονηρον* (after *επραξατε*), but *το πονηρον* 34 (Cod. Montfortianus), *syr. p. mg.*, Irenaeus in Latin, Ambrosiaster, Quaestiones ex utroque Test. (of the fourth century); *v.* 21 — *απαιωνος* with 19, the Armenian, Irenaeus in Latin, Tertullian, Cosmas Indicopleustes (of the sixth century).

Ch. iv. 1 + *τα ρηματα ταυτα* (after *λαον*) DE. *cst*, Peshito Syriac, Erpenius' Arabic (a version from the Peshito, it will be remembered) *syr. p. mg., reg.*, Theophylact once and Lucifer, with some variation in the order; *v.* 9 + *αφ υμων* (after *ανακρεινομεθα*) DE, the Peshito and Erp. Arab., Platt's Aethiopic, *reg.*, Irenaeus in Latin, Cyprian; *v.* 14 + *ποιησαι η* (before *αντιπειν*) with *reg.*, even against *d*; *v.* 18 D begins *συνκατατιθεμενων δε αυτων τη γνωμη φωνησαντες* (for *και καλεσαντες*) with *syr. p. mg., reg.*, Lucifer; *v.* 31 *fin.* + *παντι τω θελοντι πιστευειν*, with E, Bede's Greek, Irenaeus in Latin, also Augustine (omitting *πιστευειν*); *v.* 32 + *και ουκ ην διακρισις εν αυτοις ουδεμια* (after *μια*) with E (whose words are *κ. ο. ην χωρισμος εν αυτοις τισ*), Bede's Greek, Cyprian twice (*discrimen*), Ambrose, Zeno.

Ch. v. 10 + *συνστειλαντες* (before *εξηγεσαν και*) with the Peshito (ⲁⲙⲉⲗⲟⲩ, not the same word as in *v.* 6) and Erpenius' Arabic, against even *d*; *v.* 12 + *εν τω ιερω* (after *απαντες*) with E partly (*εν τω ναω συνηγμενοι*), 42, the Thebaic, both Aethiopic editions; *v.* 15 *fin.* + *απηλασσοιτο γαρ απο πασης ασθενιας ως ειχεν εκαστος αυτων*. Here E has nearly the same sense expressed in as different words as possible, *και ρυσθωσιν απο π. α. ησ ειχον*, while Lucifer, the Vulgate and some of its manuscripts *am., demid., &c.* (not *fuld. tol.*) support either D or E, but none *g*, beyond *ασθενιας*: thus *am.* and Lucifer render *et liberabantur*, the printed Vulgate *et liberarentur*, some add *omnes*, some have *infirmatibus*, others end with *suis* or *sua*. This variation detracts much from the weight of their evidence. *v.* 22 + *και ανυξαντες την φυλακην* (after *παραγενομενοι*) with the Philoxenian Syriac with an asterisk, and the Vulgate; *v.* 31 *δοξη* D only with the Thebaic and Latin of Irenaeus (*d* corrupts *claritate* into *caritate*); *fin.* + *εν αυτω* with the Thebaic, Roman Aethiopic, and Arabic of the Polyglott, Augustine; *v.* 35 *τους αρχοντας και τους συνεδριους* (for *αυτους*) with the Thebaic only; *v.* 36 + *μεγαν* (before *εαυτον*) D, but after *εαυτον* in *A secundā manu* (which is of little consequence) E, Scrivener's *ko*, 5. 6. 15. 18. 32. 33. 34. 36. 42. 43. 45. 57. 69. 180., the Peshito Syriac, both Arabic and some later copies of the Slavonic versions, *tol.*, Origen, Cyril, Jerome, even the Complutensian edition, and the first two of Stephens, which much depended on it; *v.* 38 + *μη μιαναντες τας χειρας* (before *στι*) with 34 (Cod. Montfort.), E and Bede's Greek having the clause in substance with the variation *μη μολυνοντες τας χειρας υμων*; *v.* 39. Before *μηποτε* D, the Philoxenian Syriac with an asterisk, and *demid.* (nearly) have *ουτε υμεις ουτε βασιλεις ουτε τυραννοι* (thus far E and Bede's Greek: *ουτε υμεις ουτε οι αρχοντες υμων*) *απεχεσθαι ονν απο των ανθρωπων τουτων*: 33 *marg.* 180 contain only the last clause *αποσχασθε (εγκρατευετε 33) ονν απο των ανθ. (ανδρων Syr. 180) τουτ.*; *v.* 41 + *αποστολοι* (after *ονν*) with 180 and the Philoxenian Syriac; *v.* 42 *fin.* *τον κν ιην χρν* (for *ω τον χν*) with the Peshito (nearly), Thebaic and Platt's Aethiopic only: but there is much fluctuation in this passage.

From the foregoing analysis of *all* the various readings found in Acts vi., and of the characteristic peculiarities of Cod. D in Act. i.—v., the reader will easily judge for himself of its interest and importance. Its chief auxiliaries are Cod. E, though with much difference in the words; Codd. 33, 34 (Montfort.), 137, 180; the Peshito Syriac (but not in D's larger interpolations, nor D in its own,

e. g. ch. iii. 2); the later or Philoxenian Syriac, especially the Greek manuscript cited in its margin¹; the Thebaic (occasionally too the Memphitic) and Aethiopic versions, the Vulgate Latin and some of its manuscripts (especially *reg. tol. demid.*); the Latin Fathers in full troop (but rather Cyprian, Lucifer and Augustine than Jerome, who was much conversant with Greek codices), and the Old Latin interpreter of Irenaeus, who in his citations may have followed Western versions rather than the Greek that lay before him. When Bornemann, whose partiality for Cod. D we have before mentioned (p. liv), first considered this strange text with a view to form some estimate of its value, he was led to adopt a notion better suited to account for the glosses found in the later than in the earlier chapters of the Acts. "Fuit igitur quum omnes istas additiones codicis D sumptas esse ex commentariis et ephemeridibus suspicarer, quas Lucas ipse de rebus ab Apostolis Pauloque gestis quovis die vel hebdomade privatum in usum literis mandaverit," such a diary having been found in after times "in ecclesiae cujusdam sacrario," and inserted in a few copies of his book by the *διορθωραί* (*Act. Apost. Praef. p. x*). It is obvious, however, that such supplemental matter would consist pretty exclusively of *minute facts* (such as S. Mark delights in), which S. Luke might have overlooked as superfluous in writing his work, yet would afterwards be supposed to give life and *vraisemblance* to his narrative. It may be safely said that we meet with no additions of this character in the chapters we have examined, with but very few elsewhere (the best example I notice is xii. 10 *κατεβησαν τοὺς ἑβδόμησιν*; others may be viii. 24; x. 25 [cf. Mark x. 50 Codd. \aleph BDL Δ]; xi. 2; xiii. 41; xiv. 2; xvii. 15; xix. 9; xx. 18¹; xxi. 1): the glosses we have had to deal with are mere rhetorical expansions, which dilute the spirit of the narrative without in the least improving the sense: if they were not condemned, as in fact they are, by the consentient testimony of all the best Greek manuscripts, whether uncial (\aleph ABC) or cursive (e. g. lo^a or p^{scr}; 31 at Leicester or m^{scr}, which much resembles D in the Gospels), their own intrinsic emptiness would suffice to bring them into grave suspicion. Bornemann afterwards came to think these additions so good in themselves, as to have been worthy to form a portion of S. Luke's original history, though some of them (e. g. iv. 32; v. 15; 18; x. 41; xvi. 37; xxi. 1) were subsequently dropped by copyists through the besetting fault of ancient scribes and modern printers, the *Homoeoteleuton*, or omission of a whole clause because it ends in the same letters as the clause preceding it. But this source of transcriptural error must not be appealed to over frequently, and the student is quite as competent as Bornemann or myself to decide upon the main point at issue between us, the internal excellence or feebleness of the passages for whose absence in the vast majority of documents he has to account.

(b) If we have seemed to linger over our discussion of the interpolations of Codex Bezae, it is because the true character of its text, as well as its relation to other main critical authorities, whether manuscripts, versions or ecclesiastical writers, can best be learned from forming a correct estimate of their nature and extent. The inferences we have hitherto drawn respecting its origin and value

¹ The Greek margin of the Philoxenian Syriac supports the additions of Cod. D in just 60 places in the Acts, yet we need not suppose with Wetstein (*N. T. Proleg. i. p. 28*) that it was the very copy used by Thomas of Harkel at Alexandria A. D. 616. Not only is there reason for thinking that Cod. Bezae never was in the East, but it is quite arbitrary to suppose that there existed no Greek manuscript much resembling it in text. Add to these considerations, those readings of the Philoxenian margin which are met with in E and other authorities, though not in D: viz. ii. 8 (E); 41¹; iv. 10 (E); 17 (E); 30¹; vii. 17; 18; 25; 60; x. 16 (E nearly); 16 *iterum*;

19 (E); 22; 30; xi. 21; xii. 7; 9; xiii. 4; xiv. 2 (partly); 5; 6; 10 (partly); 19; 22; xv. 1; 5 (partly); 6 (E 137); 18; 23 (partly); 41 (partly); xvi. 4 (partly); xvii. 26 (137); 27; xviii. 2 (partly); 5; 21; xix. 6; 18; xxii. 7; 7 *iterum* (E): 40 places, so that D agrees with the Philoxenian margin in but three cases out of every five. Scholz's Cod. 137 (Ambros. 97 at Milan) often accords curiously enough with DE and *sy. p. mg.*, as may be seen above, and in viii. 23; 24; xiv. 10; xvi. 11; 35; xvii. 17; xviii. 5. Like most other of Scholz's copies, it seems very ill collated.

will be abundantly confirmed even by the very short review our space will permit us to take of the principal omissions and textual variations exhibited by D.

MATTH. i. 18. Here, though the Greek of D is lost, *d* has *xpi autem generatio*, omitting *ihu*. We know by this time too much of D's Latin version to lay any great stress upon it as indicating for certain the reading of the parallel Greek (*see above p. xxxix*), but in the present instance *d* is supported by so many authorities which usually ally themselves with D, that we may safely assume the absence of *ιησου* from its text. It is wanting in Cureton's Syriac, in *a. b. c. f. ff¹*, in the Vulgate and its secondary versions, the Anglo-Saxon and Frankish, in Wheelocke's Persic, and thrice in the Old Latin of Irenaeus, who grounds an argument upon the reading, though his Greek in one place represents *ιην*: thus too Augustine, manuscripts of Theophylact, and a few others. Cod. B. reads *του δε χυ ιω*: Cod. 74, the Polyglott Persic and a Persic manuscript, with Maximus, have *του δε ιην* only.

MATTH. v. 4, 5. These verses are transposed by nearly the same authorities, D and just one Greek MS., the important cursive 33, Cureton's Syriac (that close ally of D), *a. c. ff¹. g¹². h. k. l.*, the Vulgate, the Frankish, Clement of Alexandria, Origen expressly (once, but once tacitly the other way), Eusebius in arranging the Ammonian sections, Tertullian, Jerome, (Hilary and Chromatius both ways), Gregory Nyssen, Ambrose, Juvencus, perhaps Basil and Primasius.

MATTH. vi. 1. *δικαιοσυνην* for *ελεημοσυνην*, a synonymous word for which internal evidence pleads strongly, is maintained by *NBD* 1. 209. 217., manuscripts appealed to in scholia to 41, 238., the Peshito Syriac (*ܠܘܚܝܢ*), that of Jerusalem, the Philoxenian, but not Cureton's (*ܠܘܫܝܘܫܘܢܘܢ*), though it stands with the Peshito in giving the better word in v. 2 (*ܠܘܫܝܢ*), *a. b. c. ff¹. g¹. h. l.*, the Vulgate, Origen and Hilary, Isidore of Pelusium, Jerome (*justitiam, hoc est, eleemosynam vestram*).

MATTH. x. 2. Our version *d* has *et* before *iacobus zebedaei* with only *NB*, the Peshito and margin of the Philoxenian, against D and all the rest.

MATTH. xxi. 31. *αιχατος* (i.e. *εσχατος*) for *πρωτος* deserves notice as one example (Matth. vi. 13 being another) out of not many that may be cited, wherein D and the Latins *a. b. c. ff¹². g¹. h. l.*, the best manuscripts of the Vulgate (*am. fuld. tol. for. harl. primâ manu*), though not the Clementine edition, Hilary and Jerome (in part), are opposed to Cureton's Syriac as well as to the great mass of authorities. For a fuller discussion of this passage see *Plain Introduction*, pp. 426—8.

MATTH. xxvi. 39. D has *προσελθων* (for *προελθων*), but *d accedens* here, though in Mark xiv. 35; Acts xii. 10 (where also *προσ* stands for *προ*) it more correctly translates by *procedo*. This confusion of the two prepositions doubtless arose from their having been once indicated by the same symbol # which, though common in the Herculean papyri, was getting out of use when Cod. Sinaiticus was written. Even the later manuscripts retain some traces of this corruption, but its frequent occurrence in any copy must be regarded as a proof that it was derived from a very old *exemplar*. See Cod. D in Mark alone, i. 19; ii. 26; vi. 45; x. 32; xi. 9, where it seems to stand absolutely unsupported.

MATTH. xxviii. 19. Tregelles alone among the editors adopts *βαπτισαντες* in the room of *βαπτιζοντες* on the authority of BD, against all other manuscripts (including *N*) and the Latin versions, including *d*. In common consistency he ought to have read with Lachmann *ενδυσαμενοι* (for *εκδυσαμενοι*) in ch. xxvii. 28, which is countenanced not only by BD, but by 157 and an early corrector of *N* (*quod mireris*), as well as by *a. b. c. d. ff²*, by Origen in Latin, and one or two manuscripts of Chrysostom.

JOHN i. 4. *εστιν* for the first *ην* is found only in $\aleph D$, Cureton's Syriac, *a. b. c. e. f. ff.*, two second-rate manuscripts of the Vulgate (*gat. mm*), the Thebaic, Irenaeus, Clement, Hippolytus, copies known to Origen, MSS. of Cyprian, Hilary, Ambrose, Vigilius, the Quaestiones (*see* p. li): Augustine and Victorinus have both.

JOHN v. 29. For *εκπορευονται* D alone reads *εξελευσονται*. We have here a fair example of that striking tendency observable in Cod. D to substitute for one Greek word another entirely unlike in form, but nearly or quite identical in sense, so that no version shall shew the difference. Bp. Middleton (*Doctrine of the Greek Article*, p. 447), who cites *ομματων* for *οφθαλμων* Matth. ix. 29, would infer from this habit that the Greek of Cod. Bezae is a retranslation from the Latin, at least in parts. Such a supposition would quite fail to account for many of its peculiarities, and afford a disparaging estimate of its worth, but the *fact* should be borne in mind however it may be accounted for. Thus in Matth. xxi. 31 D has *αισχατος* (i. e. *εσχατος*), where others (which yet do not agree with it in sense, *see* p. lx) have *υστερος*; in Luke v. 7 we see *βοηθειν* for *συλλαβεισθαι*; *ibid.* xiv. 5 *προβατον* for *ουος*; and in S. Mark D, mostly with no other Greek document to second it, has i. 10 *ηνυγμενουσ* for *σχιζομενουσ*; *ibid.* v. 40 *ερωτων* for *παρακαλων*; iii. 5 *νεκρωσει* for *πωρωσει*; *ibid.* v. 34 *ειπεν* for *λεγει*, with several others (so 69); iv. 1 *ο λαοσ* for *οχλοσ*; vi. 36 *εγγιστα* for *κυκλω*; vii. 2 *κατεγνωσαν* for *εμεμφαντο*; *ibid.* v. 6 *αγαπα* for *τιμα* (remarkable, but hardly to the point); v. 19 *εισερχεται* for *εισπορευεται*, *εξερχεται* for *εκπορευεται*, and *οχeton* for *αφεδρωνα*; viii. 10 *ορια* for *μερη* (so Wake 34, *me teste*); ix. 2 *αναγει* for *αναφερει* (*this* with 2nd); v. 43 *απελθειν* for *βληθηναι* (so v. 47 even in Wake 34), with several others; xii. 24 *γεινωσκοντεσ* for *ειδοτεσ*:—these may suffice to shew our meaning, without adding 24 other examples from the same Gospel.

JOHN xviii. 1. For *των κεδρων*, which is well supported, many good authorities have *του κεδρων*, which there can be little doubt is the true reading, *κεδρων* (*κενδρων* is the form found in K. 5th, 192 and a few others) being a Hebrew Proper Name. Codd. $\aleph D$, however, alone of the MSS., coincide in upholding *του κεδρου*, which seems to be meant in *a. b.*, the Thebaic, perhaps too in the Memphitic and Aethiopic. Tischendorf notices that the affinity of Codd. $\aleph D$ is closer in S. John's Gospel than elsewhere (*Synopsis Evangel.* p. liv, 2nd edition).

LUKE iii. 22. D alone among the Greek manuscripts, supported only by *a. b. c. ff.* (*prima manu*), *l.*, instead of *συ ει ο υιοσ μου ο αγαπ. εν σοι ηνδ.* (virtually the same as in S. Matthew), reads *υιοσ μου ει συ εγω σημερον γεγεννηκα σε* from Psalm ii. 7. A variation thus feebly supported by extant codices cannot be genuine, yet it is a remarkable fact (very instructive as shewing the importance of D in throwing light on the *history* of the text) that Justin Martyr, citing *τα απομνημονεύματα των αποστόλων* (so that he *may* mean S. Matthew), Clement of Alexandria, Methodius, Hilary, Lactantius, Faustus in Augustine, Juvenius, the Ebionite Gospel in Epiphanius, have the same reading. Augustine says that *nonnulli codices habent secundum Lucam*, but not the more ancient ones.

LUKE iii. 23—30. We can but indicate in this place the utter discrepancy between D and all other authorities of every class in regard to the genealogy of our Lord in the line between his reputed father and David. The scribe seems to have tried to reconcile them by the rough process of substituting for S. Luke's list of names that which he had already given in S. Matthew, the order being inverted. We see from Fol. 3 *a* that such was actually done in the case of the first twelve names, and there can be little question that the five names (*ιωακειμ, ελιακειμ, αμασιου, ιωασ, οχοζιου*), not found (except *ιωακειμ*) in any extant copies of S. Matthew, were actually read there in Cod. D. I know no other passage in Cod. Bezae so open to the charge of wilful alteration,—the very worst

fault a manuscript can have: that it should find a place here of course diminishes the weight of D's testimony when it omits *του καιναν* in *v. 36 initio*, which none others are known to do.

LUKE vii. 3 — *προς αυτον* D. 13. 69, *a. b. c. e. ff^s. g¹. l.*, the Armenian. The resemblance of the Leicester MS. 69 to D is well known, but since it supports few or none of D's *longer* additions, it is of course less nearly allied to it than the Old Latin and Cureton's, or the margin of the Philoxenian, Syriac versions. D and 69 however are much together: e.g. Luke vii. 1; 33; xii. 5 (with *ℵ*. 66. 71 or *g^{xx}*. 157 *primā manu*. 254. 258. *a.*, and the Peshito, as also the Persic of the Polyglott); Mark vi. 17; vii. 28; viii. 24; 26; ix. 10; xi. 14 (so Wake 34, *me teste*); xiv. 14; 37:—the last four with Cod. 1, and mostly with *a* or others of its class.

LUKE xxii. 4 — *και τοις στρατηγοις* D, Lectionary 31 (another of D's allies), Cureton's Syriac, the Latin *a. b. c. e. ff^s. i. l. q.*, the Aethiopic. Scholz, who collated it, adds X; but Tischendorf and Tregelles who followed him and compared their work, do not cite X here.

LUKE xxiii. 34. The first part of this verse (down to *ποιουσι*) is omitted by BD. 38. 435., *a. b.*, the Thebaic and a Memphitic MS. only, but *ℵ* has it marked as doubtful by a later hand, while the scribe who wrote the Ammonian sections in D (*see* p. xxvi) is compelled to insert the clause, in order to keep the numerals correct.

LUKE xxiv. 51 — *και ανεφεροτο ειν τον ουρανον* *ℵD*, with *a. b. e. ff^s. l.*, Augustine (*de unitate ecclesiae* c. 10), against all the rest (*hiat* Syr. Cureton). In *v. 53* all these authorities (together with the Memphitic and *gat. bodl.* of the Vulgate) unite with D in omitting *και ευλογουντες*, only that *ℵ* (agreeing with B. C *primā manu*. L) rejects *αιουντες και* instead.

MARK ii. 26. D. 271 stand alone here among the Greek authorities in omitting *επι αβιαθαρ του αρχιερωσ*, as if thus to get rid of a difficulty; *a. b. e. ff^s. i.* of the Latin versions, however, countenance a variation which the silence of the parallel Gospels would encourage. The affinity of *e* (Cod. Palatinus) with our manuscript is very close at times; e.g. Luke xx. 20 (*τω ηγεμονι*, with Cureton's Syriac only); xxi. 38; xxii. 2; xxiv. 42; Mark i. 26 (*see* also p. xxxv, note 1). We have before noted the inclination of D to omit clauses, in S. Mark chiefly, but not exclusively (*see* p. lii). Out of about sixty-six such places to be noticed in this short Gospel, in most of which D is supported by other good witnesses, observe iii. 29 — *ειν τον αιωνα* with 1. 22. 28. 209. 2°. *a. b. e. ff^s. g¹.*, Cyprian and Athanasius; xiii. 37 *εγω δε λεγω υμειν γρ.* simply, D. *a* alone, but 2°. *ff^s. i.* nearly; xiv. 30 — *διω* D with *ℵC* (*primā manu*), 238. *a. c. ff^s. i. k.*, with the Armenian, Aethiopic and *tol. (p. m.) prag.* of the Vulgate.

MARK xi. 1. Origen expressly declares that *Bethphage* is named by S. Matthew [xxi. 1], *Bethany* by S. Mark [xi. 1], both places by S. Luke [xix. 29]. Accordingly D. *a. b. c. ff^s. g¹. (?) i. k. l.*, the Vulgate (except *em.*) and Jerome leave out *βηθφαγη και* in this place, although Origen himself, probably through inadvertence, once cites the disputed words. Their omission is approved by Lachmann and Tischendorf, though I know not what the latter means when he states (*Cod. Sinait. Prolegom.* p. xxxv, *edit. min.*) "omnium graecorum codicum soli *ℵD* istam scripturam fideliter tradiderunt." Cod. *ℵ* certainly inserts *ειν* before *βηθανιαν*, but in Tischendorf's edition it also reads *ειν βηθφαγη και* before it. Scrivener's *y* omits *και βηθανιαν* only.

MARK xiv. 72 *fin.* D alone among manuscripts has *ηρξατο κλαιειν* for *επιβαλων εκλαιε*, which looks more like an explanatory scholium than a various reading. It is found in the Peshito and Philoxenian Syriac, in *all* the Latin versions, in Wheelocke's Persic, the Thebaic, (Memphitic *Tischendorf.*), Gothic, and Armenian: facts which are very suggestive.

MARK xv. 25. Mill (*N. T. Prolegom.* § 1276) has noticed the violent expedient resorted to by D in this verse, "*Evangelicae veritatis studio*," in substituting *εφυλασσον* for *εσταυρωσαν*, in order to

reconcile $\omega\alpha\gamma$ here with John xix. 14, which of course it does very effectually. It is supported by *ff^s. k. n.* only. With *εφυλασσον* Tregelles compares *ετηρουν*, Matth. xxvii. 36. This case too much resembles Luke iii. 23; Mark ii. 26 *supra*.

ACTS xiii. 33 *τω πρωτω ψαλμω* for *τω ψαλμω τω δευτερω* is read by D alone of the manuscripts (46 *p. m.* omits the numeral), by Erasmus in his N. T. (who pleads the authority of some codices which *omit* the number and of Jerome), very expressly by Origen, Hilary, Eusebius, Jerome, Latin copies known to Bede, Euthymius (who all take pains to explain the difficulty), by Justin Martyr, Tertullian, manuscripts of Cyprian, Petilian in Augustine, Cassiodorus: Wetstein illustrates the subject by shewing that the Rabbinical writers reckoned the first two Psalms as but one.

At the end of this verse the citation from Psalm ii. 7 is needlessly carried into v. 8 (*αιτησαι παρ αιμου κ.τ.λ.*) by D and *syr. p. mg.* only. Codex D never elsewhere falls into the familiar error of many copies, in thus enlarging quotations from the Old Testament. It even abridges them in Matth. iv. 4; xv. 8; John xii. 40 (by *ομοιοτέλετον*?); Luke iv. 18; Acts ii. 17—20.

Acts xv. 20, 29. Here *και του πικτου* or *και πικτου* is omitted by D alone among the Greeks (all the versions containing the clause), and in Latin by Irenaeus, Tertullian, Cyprian, Ambrose, Pacian, Jerome (who speaks of it as found in *nonnullis exemplaribus*), Augustine, Gaudentius, Fulgentius, Eucherius; Ambrosiaster (who may possibly have lived in the third century) ventures to say that the Greeks *adulterarunt scripturas quartum mandatum addentes*. In ch. xxi. 25 also *και πικτου* is omitted by D, the Thebaic, Jerome and Augustine only. It does not much matter that in the Peshito Syriac, Erpenius' Arabic, and Platt's Aethiopic, the order of the words is *πορευειν και πικτου και αιμα*. The gloss of D in vv. 20, 29 of ch. xv. is upheld (*in substance*) in one or both places by 7. 25. 27. 29. 32. 42. 57. 60. 69. 98 *marg.* 105. 106. 137., in Scrivener's abeo, the Thebaic, both Aethiopic, the Slavonic, Irenaeus in Latin and Cyprian: in v. 29 by the later Syriac (with an asterisk) and the Complutensian edition.

Acts xxi. 16. The elegant but not very simple construction *αγοντες παρ ω ξενισθωμεν μνασωνι τινι κυριω* is found with little or no variation in all other manuscripts (only that \aleph has *ιασωνι* for the host's name, with the Memphitic, Sixtine Vulgate and *demid.*; B. 1. 18. *g^{ms}*, *μνασω*; 34 *μνασσω*; *k^{ms}* *μνασωνι*; D *fuld. tol. νασωνι*), but D inserts a whole clause, the Latin of which may be seen on p. 409, but the Greek (now lost) must be recovered from the several collations set down in our *Adnotationes*. The sole support of Cod. D is derived from *syr. p. mg.*, which (if our collators may be trusted, see p. 446) varied from the words of D, though not from its sense, in adding to *ξενισθωμεν* + *και παραγενομενοι εω την πολιν εγενομεθα παρα κ. τ. λ.* According to this account Paul's company must have rested *twice* on the road from Caesarea to Jerusalem (full 60 miles, see Smith's *Dictionary of the Bible* under *Caesarea* and *Antipatris*), on the second occasion at Mnaso's, on the first with one or more persons unknown (*apud quem* in *d*, but *προς οσω* in D *primâ manu*, on Wetstein's evidence).

We may now draw our general conclusion from this prolonged investigation. Credner (*Beiträge*, l. p. 466) has well observed that the strong contrast between the excessive freedom of the Greek text and the anxious strictness of the Latin betokens for their respective births different ages, actuated by very different principles of criticism. Bitter experience had taught the men of the fourth and fifth centuries a lesson which the Fathers of the second (we may name Justin Martyr as a conspicuous example) had yet to learn, that it is not safe to neglect the letter of Scripture, satisfied if only we abide by its spirit; or to mingle the sacred text with glosses from the parallel Gospels or with narratives (however edifying they may seem) drawn from uncanonical and uninspired writings.

While we assign therefore to the Latin version of Codex Bezae a Western province (most probably Gaul) as its native country, and a date not higher than the fifth century, we must further confess that the manuscript now in our possession, as well by reason of the errors of transcription lying under the present text (*see* p. xxiii), as from its not following all the corrupt readings of the Greek as it now stands (*see* p. xxxiv, note 1), is removed one step from the actual translator, who need not, however, have been other than a contemporary of the scribe whose work is yet extant. The Greek text, on the other hand, we believe to bear distinct traces of an origin far more remote. Itself immediately derived from a manuscript whose stichometry was arranged just like its own (*see* p. xxiii), it must ultimately be referred to an *exemplar* wherein the verses, now so irregular and confused, were first distributed according to an orderly system (*see* p. xvii), and such an original would most likely belong to the third century at the latest. In respect, moreover, to its rare and peculiar readings, the close resemblance of Codex Bezae to the text of the Syriac versions (with which it could hardly have been compared later than the second century), and to that of the Old Latin, yet unrevised by Jerome, as employed by Cyprian and Augustine in Africa, by the translator of Irenaeus, by Hilary and Lucifer and Ambrose in the North-west,—such resemblance (far too constant to be the result of chance) persuades us to regard with the deepest interest this venerable monument of Christian learning; inasmuch as the modification of the inspired writings which it preserves, whatever critics may eventually decide respecting its genuineness and purity, was at once widely diffused and largely received by the holiest men in the best ages of the Primitive Church.

P.S. George Dyer's *Prologue on Ignoramus*, pp. 18—21 (1797) may be added to the hostile notices of Kipling's edition mentioned in p. xiii, note 2. Dyer is especially severe on the Latinity of the Preface, which indeed is faulty enough.

At p. xxxii, l. 14, after *ellada ibid.* xx. 2; add *tristego ibid.* xx. 9;

ADDENDUM.

I WOULD fain crave the reader's indulgence for a brief expression of private feeling, which, in mere gratitude, I cannot suppress. My other labours relating to the textual criticism of the New Testament have been carried on chiefly in a remote corner of Cornwall, whither the liberality of their owners has permitted me to bring many manuscripts for thorough and leisurely examination. Since it was not right to remove so precious a volume as Codex Bezae from its place in the University Library, I have enjoyed during the last three years the privilege of being much at Cambridge, after having ceased to reside there for more than a quarter of a century. This pleasing necessity has proved to me a source of deep satisfaction; it was like the renewal of youth to partake again of opportunities for improvement once too lightly prized; while my daily toil was sweetened by the good will of not a few who were pleased to esteem me for my work's sake, and by the generous hospitality, the unwearied kindness of a friend, whom I know not how to thank, the Rev. G. Williams, B.D. Senior Fellow of King's College.

To the officers of the University Library also I am largely indebted: to the Rev. A. W. Hobson, M.A. Assistant Librarian, and (more recently) to the Rev. J. E. B. Mayor, M.A., now the Principal Librarian. I could not easily tell how much my work owes to H. Bradshaw, Esq. M.A. Fellow of King's College, both for his readiness to aid my progress to his own serious inconvenience, and for the varied instruction which no one who is so happy as to converse with him can fail to derive, save through his own fault.

SEC MATTH

S. MATTHAEI. CAP. I.

[Desunt folia duo priora.]

12 post transmirationem autem babilonis
iechonias genuit salathiel
salathiel autem genuit zorobabel
13 zorobabel autem genuit abiuth
abiuth autem genuit eliecib
heliacib autem genuit azor
14 azor autem genuit sadoc
sadoc autem genuit achim
achim autem genuit heliut
15 heliut autem genuit heleazar
Eleazar autem genuit matthan
matthan autem genuit iacob
16 iacob autem genuit ioseph
cui desponsata uirgo maria
peperit xpm ihm
17 Omnes ergo generationes . ab abraham
usque ad dauid . generationes sunt xiiii
Et a dauid
usque ad transmirationem babilonis
generationes sunt . xiiii
Et a transmiratione babilonis
usque ad xpm generationes sunt xiiii
18 xpi autem generatio sic fuit
desponsata enim maria ioseph
antequam conuenirent
inuenta est in utero habens de spu sancto
19 ioseph autem uir eius . cum esset iustus
et nollet eam praepalare
uoluit clam eam dimittere
20 ipso ea cogitante
ecce angelus dni per uisum
apparuit ei dicens
ioseph fili dauid ne timeas

(Fol. 3 a.)

παραλαβειν μαριαμ την γυναικα σου
 το γαρ εν αυτη γεννηθεν εκ π̄ν̄σ̄ αγιου εστιν
 τεξεται δε ῡιον
 και καλεσεις το ονομα αυτου ῑη̄ν
 αυτος γαρ σωσει τον λαον αυτου
 απο των αμαρτιων αυτων
 τουτο δε ολον γεγονεν
 ῑνα πληρωθη το ρηθεν ῡπο κῡ
 δια ησαϊου του προφητου λεγοντος
 ιδου η παρθενος εν γαστρι εξει
 και τεξετε ῡιον · και καλεσεις το ονομα αυτου
 ενμανουηλ
 ο εστιν μεθερμηνευομενον μεθ̄ ημων ο θ̄ς̄
 διεγερθεισ δε ο ιωσηφ̄· απο του ῡπνου επουησεν
 ως προσεταξεν αυτω ο αγγελος κῡ
 και παρελαβεν την γυναικα αυτου
 και ουκ εγνω αυτην
 εως ου ετεκεν τον ῡιον αυτης
 τον πρωτοκοκον
 και εκαλεσεν το ονομα αυτου ῑη̄ν
 του δε ῑη̄ν γεννηθεντος
 εν βηθλεεμ της ιουδαιας
 εν ημεραισ ηρωδουσ του βασιλεωσ
 ειδου μαγοι απο ανατολων παρεγενοντο
 εις ιεροσολυμα λεγοντες
 που εστιν ο τεχθεισ βασιλευσ των ιουδαιω̄
 ειδομεν γαρ αυτου τον αστερα εν τη ανατολη
 και ηλθομεν προσκνησαι αυτω
 ακουσασ δε ο βασιλευσ ηρωδησ εταραχθη
 κα ιεροσολυμα μετ αυτου
 και συναγαγων παντασ
 τουσ αρχιερεισ
 και γραμματεισ του λαου επυνθανετο

(Fol. 3 b.)

I. suscipere mariam uxorem tuam
 quod enim in ea natum est de sp̄o sancto est
 21 pariet autem filium
 et uocavis nomen eius īh̄m
 ipse enim saluauit populum suum
 de peccatis eorum
 22 hoc autem totum factum est
 ut inpleretur quod dictum est a d̄mo
 per esaiam prophetam dicentem
 23 ecce uirgo · in utero habebit
 et pariet filium · et uocabit nomen eius
 inmanuel
 quod est interpretatum · nobiscum deus
 24 Exurgens autem ioseph de somno fecit
 sicut praecepit ei angelus d̄m̄i
 et suscepit uxorem suam
 25 et non cognouit eam
 quousque peperit filium
 primogenitum
 et uocauit nomen eius īh̄m
 II. 1 īh̄m autem nato
 in bethleem iudaeae
 in diebus herodes regis
 ecce magi ab oriente uenerunt
 2 in hierosolyma dicentes
 ubi est qui natus est rex iudaeorum
 uidimus enim eius stellam in oriente
 et uenimus adorare ei
 3 audiens autem rex herodes turbatus est
 et hierosolyma cum ipso
 4 et congregans omnes
 principes sacerdotum
 et scribas populi interrogabat

(Fol. 4 a.)

Ε που ο χρισ γενναται : οι δε ειπον αυτω
 εν βηθλεεμ της ιουδαιας
 ουτως γαρ γεγραπται δια του προφητου
 και συ βηθλεεμ της ιουδαιας · μη ελαχιστη ει 6
 εν τοις ηγεμοσιν ιουδα
 εκ ου γαρ εξελευσεται ηγουμενος
 οστις ποιμενει · τον λαον μου τον ισραηλ
 : τοτε ηρωδης λαθρα · καλεσας τους μαγους 7
 ηκρειβασεν παρ αυτων τον χρονον
 του φαινομενου αστεροσ
 και πεμψας αυτους εις βηθλεεμ· ειπεν αυτοις 8
 πορευθεντες εξετασεται ακρειβωσ
 περι του παιδιου · οταν δε ευρητε
 επαγγειλαται μοι
 οπως καγω ελθων προσκνησω αυτω
 οι δε ακουσαν του βασιλευσ επορευθησαν 9
 και ιδον ο αστηρ· ον ειδον εν τη ανατολη
 προηγεν αυτους · εωσ ελθων εσταθη
 επανω του παιδιου
 ιδοντες δε τον αστερα εχαρησαν 10
 χαραν μεγαλην σφοδρα
 και ελθοντες εις την οικειαν
 ειδον τον παιδα
 μετα μαριασ της μητροσ αυτου
 και πεσοντες προσεκνησαν αυτω
 και ανοιξαντες τους θησαυρουσ αυτων
 προσηνεγκαν αυτω δωρα
 χρυσον και λιβανον και ζμυρναν
 και χρηματισθεντες κατ οναρ 12
 μη ανακαμψαι προσ ηρωδην
 δι αλλησ οδου ανεχωρησαν
 εις την χωραν αυτων
 αυτων δε αναχωρησαντων · ειδου αγγελοσ κυ 13
 (Fol. 4 b.)

II 5 ubi xps nascitur · qui autem dixerunt ei
 in bethleem iudaeae
 sic enim scriptum est per profetam
 et tu bethleem iudaeae · non minima es
 inter principes iuda
 ex te enim exiet dux
 qui regat populum meum israhel
 tunc herodes occultae · uocans magos 7
 exquisiuit ab eis tempus
 apparentis stellae
 et mittens eos in bethleem dixit eis 8
 euntes interrogate diligenter
 de puero · cum autem inueneritis
 renuntiate mihi
 ut et ego ueniens adorem ei
 qui autem audientes regem abierunt 9
 et ecce stella quam uiderat in oriente
 praecedebat eos · donec uenit et stetit
 supra puerum
 uidentes autem stellam gauisi sunt 10
 gaudio magno ualde
 et uenientes in domum 11
 uiderunt puerum
 cum maria matre sua
 et cadentes adorauerunt ei
 et aperientes thesauros suos
 obtulerunt ei munera
 aurum et thus et smyrnam
 et moniti per somnum 12
 non reuerti ad eroden
 per aliam uiam reuersi sunt
 in regionem suam
 isdem autem recedentibus · ecce angelus dmi 13
 (Fol. 5 a.)

φαινεται κατ οναρ τω ἰωσηφ' λεγων
 εγερθεις παραλαβε τον παιδα
 και την μητερα αυτου· και φευγε εις αιγυπτον
 και εισθι εκει· εωσ αν σοι ειπω
 μελλει γαρ ηρωδης ζητειν τον παιδα
 του απολεσαι αυτον
 Ο δε διεγερθεις παρελαβεν τον παιδα
 και την μητερα αυτου νυκτος
 και ανεχωρησεν εις αιγυπτον· και ην εκει
 εωσ της τελευτης ηρωδου· ἵνα πληρωθη
 το ρηθεν ὑπο κυ̅ δια του προφητου
 λεγοντος· εξ̅ εgyptου εκαλεσα τον υ̅ιον μου·
 τότε ηρωδης ἴδων
 οτι ενεπαιχθη ὑπο των μαγων
 εθυμωθη λειαν· και αποστειλασ
 ανειλεν παντας τους παιδας
 τους εν βεθλαιμ
 και εν πασιν τοις οριοις αυτης
 απο διετειας και κατω κατα τον χρονον
 ον ηκριβασεν παρα των μαγων
 τότε επληρωθη το ρηθεν ὑπο κυ̅
 δια ηρεμιου του προφητου λεγοντος
 φωνη εν ραμα ηκουσθη
 θρηνος και κλαυθμος
 και οδυρμος πολυς ραχηλ
 κλαιουσα τα τεκνα αυτης
 και ουκ ηθελησεν παρακληθηναι· οτι ουκ εισι̅
 τελευτησαντος δε του ηρωδου· ἴδων̅ αγγελος̅ κυ̅
 φαινεται κατ οναρ τω ἰωσηφ
 εν αιγυπτω λεγων· εγερθεις παραλαβε
 τον παιδα και την μητερα αυτου
 και πορευου εις γην ἰσραηλ· τεθνηκασιν γαρ
 οι ζητουντες την ψυχην του παιδιου
 (Fol. 5 b.)

II. apparuit in uisu ioseph dicens
 surgens suscipe puerum
 et matrem eius· et fuge in aegypto
 et esto ibidem quousque tibi dicam
 incipit enim herodes· querere puerum
 ut perdat eum
 14 qui autem exsurgens accepit puerum
 et matrem eius per nocte
 15 et recessit in aegypto· et erat ibi
 usque ad mortem herodes· ut compleretur
 quod dictum est a dmo̅ per prophetam
 dicentem de aegypto uocavi filium meum
 16 tunc herodes uidens
 quia delusus est a magis
 iratus est ualde et mittens
 interfecit omnes pueros
 qui erant in bethleem
 et in omnibus finibus eius
 a bimatu et infra· secundum tempus
 quod exquisierat a magis
 17 tunc completum est· quod dictum est a dmo̅
 per hieremiam prophetam dicentem
 18 uox in rama audita est
 ploratio et planctus
 et ululatus multus rachel
 plangens filios suos
 et noluit consulari· quia non sunt
 19 defuncto autem herode· ecce angelus dmi̅
 paruit in somnis ioseph
 20 in aegypto dicens surgens accipe
 puerum et matrem eius
 et abi in terram israhel· mortui sunt enim
 qui quaerunt animam pueri
 (Fol. 6 a.)

Ο δε διεγερθεις παρελαβεν τον παιδα II. 21
 και την μητερα αυτου· και ηλθεν εις την ισραηλ
 ακουσασ δε οτι αρχιλαοσ βασιλευει 22
 επι της ιουδαιασ
 αντι ηρωδου του πατροσ αυτου
 εφηθη εκει απελθειν χρηματισθεισ δε κατ οναρ
 ανεχωρησεν εις τα μερη της γαλιλαιασ·
 και ελθων κατωκησεν 23
 εις πολιν λεγομενην ναζαρετ
 οπωσ πληρωθη το ρηθεν δια των προφητω
 οτι ναζωρεοσ κληθησεται III.
 ζ : Εν ταισ ημεραισ εκειναισ παραγεινεται ιωαννησ 1
 ο βαπτιστωσ κηρυσσων εν τη ερημω της ιουδαιασ
 και λεγων μετανοειτε 2
 ηγγικεν γαρ· η βασιλια των ουρανω
 η : ουτοσ γαρ εστιν ο ρηθεισ 3
 δια ησαϊου του προφητου λεγοντοσ
 φωνη βωωντοσ εν τη ερημω
 ετοιμασατε την οδον κυ
 ευθειασ ποιειτε τασ τρειβουσ αυτου
 θ : αυτοσ δε ιωαννησ ειχεν το ενδυμα αυτου 4
 απο τριχων καμηλλου και ζωνην δερματεινη
 περι την οσφυν αυτου· η δε τροφη ην αυτου
 ακριδεσ και μελι αγριου
 τοτε εξεκορευετο προσ αυτον 5
 ιεροσολυμα και πασα η ιουδαια
 και πασα η περιχωροσ του ιορδανου
 και εβαπτιζοντο εν τω ιορδανη υπ αυτου 6
 εξομολογουμενοι τασ αμαρτιασ αυτω
 ι : ιδων δε πολλουσ των φαρισαιων 7
 και σαδδουκαιων ερχομενουσ
 επι το βαπτισμα αυτου ειπεν αυτοισ
 γεννηματα εχιδνω τισ υπεδειξεν υμειν
 φυγειν

(Fol. 6 b.)

[Folium 7, unà cum cæteris a posteriore manu scriptis, huic volumini Appendicis loco subiicietur.]

S. MATTHAEI. CAP. III.

8 a futura ira · facite ergo
fructum dignum paenitentiae
9 et ne putetes · dicere intra uos
patrem habemus abraam · dico enim uobis
quia potest d̄s de lapidibus istis
suscitare filios abraae
10 iam autem securis · ad radices arborum
posita est omnis ergo arbor
non faciens fructum bonum
exciditur et in ignem mittitur
11 Ego quidem baptizo uos aqua in paenitentia
qui autem uenit fortior me est
cuius non sum idoneus calciamenta
portare · ipse uos baptizabit
12 in spu sancto et igni · cuius uentilabrum
in manu eius
et purgabit aream suam
et congregauit triticum suum
in horreum · paleas autem comburet
igni inextinguibili
13 tunc aduenit ihs de galilaea
ad iordanen · ad iohannen
baptistam · ut baptizaretur ab eo
14 qui autem prohibebat eum iohannes dicens
ego abs te opus habeo baptizari
et tu uenis ad me
15 espondens autem ihs · dixit ei sine modo
sic enim decens est nobis
implere omnem iustitiam
16 nc dimisit illum et baptizatus est ihs
ascendit mox de aqua
et ecce · aperti sunt ei caeli
et uidit spiritum dei

(Fol. 8 a.)

καταβαινοντα εκ του ουρανου
 ως περιστεραν και ερχομενον εις αυτον
 και ιδου φωνη εκ των ουρανων λεγουσα
 προς αυτον συ ει ο υιος μου ο αγαπητος
 εν ω ευδοκησα
 ιε : Τότε ο ιησ ανηχθη εις την ερημον υπο του πνσ
 πειρασθηναι υπο του διαβολου
 και νηστευσασ ημερας · μ ·
 και τεσσαρακοντα νυκτας
 υστερον επεινασεν
 και προσηλθεν αυτω ο πιραζων και ειπεν αυτω
 ει υιος ει του θυ ειπε· ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενθ
 αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν γεγραπται
 ουκ επ αρτω μονω ζησεται ο ανθρωπος
 αλλ εν παντι ρηματι θυ
 τότε παραλαμβανει αυτον ο διαβολος
 εις την αγιαν πολιν· και εστησεν αυτον
 επι το πτερυγιον του ιεροου· και λεγει αυτω
 ει υιος ει θυ θυ· βαλε σεαυτον κατω
 γεγραπται γαρ· οτι τοις αγγελιοις αυτου
 εντελειται περι σου
 και επει χειρων αιρουσιν σε· μηποτε
 προσκοψησ προς λιθον τον ποδα σου
 εφη αυτω ο ιησ παλιν γεγραπται
 ου πειρασεισ κν τον θυ σου
 παλιν παραλαμβανει αυτον ο διαβολος
 εις ορος υψηλον λειαν και εδειξεν αυτω
 πασασ τασ βασιλειασ του κοσμου
 και την δοξαν αυτων· και ειπεν αυτω
 ταυτα παντα σοι δωσω
 εαν πεσων προσκνησησ μοι
 τότε λεγει αυτω ο ιησ υπαγε οπισω μου
 σατανα· γεγραπται γαρ

(Fol. 8 b.)

III. descendentem de caelo
 sicut columbam et uenientem super eum
 17 et ecce uox de caelis dicens ad eum
 tu es filius meus dilectus
 in quo beneplacui
 IV. 1 tunc ihs delatus est in desertum a spiritu
 ut temptaretur a diabolo
 2 et iaiunans dies xxx
 et· xxx noctes
 postera esuriit
 3 Et accessit ad eum qui temptabat et dixit ei
 si filius es dei dic· ut lapides isti panes fiant
 4 ται
 respondens autem ihs dixit scriptum est
 non in pane solo uiuet homo
 sed in omni uerbo dei
 5 tunc suscepit eum diabolus
 in sanctam ciuitatem et statuit eum
 6 supra pinnam templi· et dicit ei
 si filius es dei· mitte te deorsum
 scriptum est enim· qui angelis suis
 mandauit de te
 et in manibus tollent te· ne quando
 offendas ad lapidem pedem tuum
 7 ait ei ihs· iterum scriptum est
 non temptauis dnm dnm tuum
 8 iterum suscepit eum diabolus
 in montem altum nimis et ostendit ei
 omnia regna mundi
 9 et gloriam eorum· et dixit illi
 haec omnia tibi dabo
 si cadens adoraueris me
 10 tunc dicit ei ihs uade post me
 satana scriptum est enim

(Fol. 9 a.)

	κν τον θν σου προσκνησειω και αυτω μονω λατρευσειω	IV.	dñm dñm tuum adorabis et ipsi soli seruias
ιζ	: τοτε αφησιν αυτον ο διαβολωσ και ιδου αγγελωι προσηλθον και διηκονουν αυτω	11	tunc dimisit eum diabolus et ecce angeli accesserunt et ministrabant ei
ιη	: ακουσασ δε· οτι ιωαννησ παρεδοθη ανεχωρησεν εισ την γαλιλαιαν	12	audiens autem· quia iohannes traditus est secessit in galilaeam
ιβ	: και καταλειπων την ναζαρεθ ελθων κατοικησεν εισ καφαρναου μ την παραθαλασσιον· εν οριοισ ζαβουλων και νεφθαλειμ ινα πληρωθη το ρηθεν δια ησαϊου του προφητου του λεγοντωσ γη ζαβουλων και νεφθαλειν· οδον θαλασσης περαν του ιορδανου γαλιλαιασ των εθνων ο λαωσ ο καθημενωσ εν τη σκοτεια ειδον φωσ μεγαν οι καθημενωι εν χωρα σκεια θανατου φωσ ανετειλεν αυτοισ	13	et relinquens in nazareth ueniens habitabit· in cafarnaum maritimam· in finibus zabulon et nephalim
	κ	14	ut conpleretur quod dictum est per esaiam prophetam dicentem
	κα	15	terra zabulon et neptalim· uiam maris trans iordanen galilaeae gentium
		16	populus qui sedebat in tenebris uiderunt lumen magnum qui sedebant in terra umbra mortis lumen ortum est eis
	κβ	17	Exinde enim coepit ihs· praedicare et dicere paenitemini· adpropinquauit enim regnum caelorum
		18	transiens autem secus mare galilaeae uidit duos fratres simonem qui dicitur petrus et andream fratrem eius mittentes retiam in mari
		19	erant autem piscatores· et dicit eis uenite post me· et faciam uos feri piscatores hominum
		20	qui autem mox relinquentes retiam
		21	secuti sunt eum· et progressus inde uidit alios duos fratres

(Fol. 9 b.)

(Fol. 10 a.)

ἰακωβον τον του ζεβεδαιου
 και ἰωαννην τον αδελφον αυτου
 εν τω πλοιω· μετα ζεβεδαιου του πατροσ αυτω
 καταρτιζοντασ· τα δικτυα αυτων
 και εκαλεσεν αυτουσ
 οι δε ευθεωσ αφεντεσ το πλοιον
 και τον πατερα αυτων· ηκολουθησαν αυτω
 : και περιηγεν ο ιησ· ολην την γαλιλαιαν
 διδασκων εν ταισ συναγωγαισ αυτων
 και κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλιασ
 και θεραπειων πασαν νοσον
 και πασαν μαλακειαν εν τω λαω
 και απηλθεν αυτου η ακοη εισ ολην την συριαν
 και προσηγγεκαν αυτω παντασ
 τουσ κακωσ εχοντασ ποικειλαισ νοσοισ
 και βασανοισ συνεχομενουσ
 και δαιμονιζομενουσ· και σεληνιαζομενουσ
 και παραλυτικουσ· και παντασ εθεραπευσεν
 και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι
 απο της γαλιλαιασ· και δεκαπολεωσ
 και ἱεροσολυμων και ἰουδαιασ
 και περαν του ἰορδανου
 : ἰδων δε τουσ οχλουσ· ανεβη εισ το οροσ
 και καθισαντοσ αυτου· προσηλθον αυτω
 : οι μαθηται αυτου· και ανοιξασ το στομα αυτου
 εδιδαξεν αυτουσ λεγων
 : μακαριοι οι πτωχοι· πνι· οτι αυτων εστιν
 η βασιλεια των ουραων
 : μακαριοι οι πραεισ οτι αυτοι
 κληρονομησουσιν την γην
 : μακαριοι οι πενθουντεσ
 οτι αυτοι παρακληθησονται
 : μακαριοι οι πεινωντεσ και διψωντεσ την δικαιο
 συνη

(Fol. 10 b.)

IV. iacobum zebedaei
 et iohannem fratrem eius
 in navi· cum zebedaeo· patre eorum
 concinnantes retias suas
 et uocauit eos
 22 qui autem mox relinquentes nauem
 et patrem suum· secuti sunt eum
 23 et circumibat ihs totam galilaeam
 docens in synagogis eorum
 et praedicans euangelium regni
 et curans omnem languorem
 et omnem infirmitatem in populo
 24 Et abiit opinio eius in totam syriam
 et obtulerunt ei omnes
 male habentes uariis infirmitatibus
 et tormentis correptos
 et daemonicos· et lunaticos
 . et paralyticos· et omnes curauit
 25 et secutae sunt eum· turbae multae
 de galilaea· et decapolim
 et hierosolyma et iudaea
 V. et trans iordanen
 1 uidens autem turbas· ascendit in montem
 et sedente eo· accesserunt ad eum
 2 discipuli eius· et aperiens os suum
 docuit eos dicens
 3 beati pauperes spu· quoniam ipsorum est
 regnum caelorum
 5 beati mites· quoniam ipsi
 hereditabunt terram
 4 beati qui lugunt
 quoniam ipsi consolabuntur
 6 beati qui esurientes· et sitientes iustitiam

(Fol. 11 a.)

	στι αυτοι χορτασθησονται	v.	quoniam ipsi saturabuntur
λ	: μακαριοι οι ελεημονες ·στι αυτοι ελεηθησονται	7	beati misericordes · quia ipsi miserabuntur
	μακαριοι οι καθαροι τη καρδια	8	beati qui mundo sunt corde
	στι αυτοι τον θν οφονται		quia ipsi dm uidebunt
	μακαριοι οι ειρηνοποιοι	9	beati pacifici
	στι υιοι θν κληθησονται		quia dei fili uocabuntur
	μακαριοι οι δεδιωγμενοι ενεκεν δικαιοσυνης	10	beati qui persecutionem patiuntur · propter iustitia
	στι αυτων εστε · η βασιλεια των ουραων		quia ipsorum erit regnum caelorum
	μακαριοι εστε · οταν διωξουσιν υμας	11	beati estis · cum persequentur uos
	και ονιδισουσιν · και ειπωσιν καθ υμων		et inproperauerint · et dixerin aduersum uos
	παν πονηρον ενεκεν δικαιοσυνης		omne malignum · propter iustitiam
	χαιρεται και αγαλλιασθαι ·στι ο μισθος υμων	12	gaudete et exultate quia merces uestra
	πολυς εν τω ουρανω · ουτως γαρ εδιωξαν		multa in caelo · ita enim persecuti sunt
	τους προφητας · τους προ υμων υπαρχοντων		prophetas · qui ante uos fuerunt
λα	: Υμεις εστε το αλα της γης	13	uos estis sal terrae
	εαν δε το αλας μωρανθη		si enim sal infatuatum fuerit
	εν τινι αλισθησεται · εισ ουδεν ισχυει		in quo sallietur · ad nihilum ualet
	ει μη βληθηναι εξω · και καταπατεισθαι		nisi ut proiciatur foras · et conculcetur
	υπο των ανθρωπων		ab hominibus
λβ	: Υμεις εστε το φως του κοσμου	14	uos estis lumen mundi
	ου δυναται πολις κρυβηναι επανω ορουσ		non potest ciuitas abscondi · super montem
	κειμενη · ουδε καιουσιν λυχρον	15	posita · nec incendunt lucernam
	και τιθεασιν αυτον υπο τον μοδιον		et ponent eam · sub modium
	αλλα επι την λυχριαν · και λαμπι πασιν		sed supra candelabrum · ut luceat omnibus
	τοις εν τη οικια		qui in domo sunt
	Ουτως λαμψατω το φως υμων	16	sic luceat lumen uestrum
	ενπροσθεν των ανθρωπων		coram hominibus
	οπως ειδωσιν υμων τα καλα εργα		ut videant uestra bona opera
	και δοξασωσιν τον πατερα υμων		et glorificent patrem uestrum
	τον εν τοις ουρανοις		qui in caelis est
λγ	: μη νομεισητε οτι ηλθον · καταλυσαι τον νομον	17	nolite putare quia ueni dissoluere legem
	η τους προφητας · ουκ ηλθον καταλυσαι		aut prophetas · non ueni dissoluere
λδ	αλλα πληρωσαι : αμην γαρ λεγω υμειν	18	sed implere : amen enim dico uobis

(Fol. 11 b.)

(Fol. 12 a.)

εως αν παρελθη · ο ουρανος και η γη
 ιωτα εν · η μια κεραια
 ου μη παρελθη απο του νομου
 εως αν γενηται παντα
 λε : Ος ουν λυσει μιαν των εντολων τουτων
 ελαχιστων και διδαξη τους ανθρωπους
 ελαχιστος κληθησεται
 εν τη βασιλεια των ουρανων
 Ηκουσατε οτι ερρηθη· τοις αρχαιοις
 ου φονευσεις · ος δαν φονευση
 ενοχος εστε τη κρισει
 Εγω δε λεγω υμειν οτι πασ ο οργαζομενος
 τω αδελφω αυτου ειπη
 ενοχος εσται τη κρισει
 Ος δαν ειπη τω αδελφω αυτου ραχα
 ενοχος εστε τω συνεδριω
 ος δαν ειπη μωρε
 ενοχος εσται εις την γεενναν του πυρουσ
 εαν ουν προσφερησ το δωρον σου
 επει το θυσιαστηριον και εκει μνησθησ
 οτι ο αδελφος σου εχει τι κατα σου
 αφες εκει το δωρον σου
 ενπροσθεν του θυσιαστηριου · και υπαγε πρωτο
 καταλλαγηθι τω αδελφω σου · και τοτε ελθων
 προσφερεισ το δωρον σου
 λε : ισθει ευνοων τω αντιδικω σου ταχυ εωσ
 οτου ει μετ αυτου εν τη οδω
 μηποτε σε παραδωσει · ο αντιδικος
 τω κριτη · και ο κριτησ σε παραδωσει
 τω υπηρετη · και εις φυλακην βληθησει
 αμην λεγω σοι · ου μη εξελθησ εκειθεν
 εωσ αν αποδωσ τον εσχατον κοδραντην
 λε ηκουσατε οτι ερρηθη · ου μοιχευσεις

(Fol. 12 b.)

v. donec transeat · caelum et terra
 iota unum · aut unus apex
 non transiet a lege
 donec fiant omnia
 19 quicumque enim soluerit unum de mandatis istis
 minimis · et docuerit homines
 minimus uocabitur
 in regno caelorum
 21 audistis quia dictum est antiquis
 non occides · quicumq · enim occiderit
 reus erit iudicio
 22 Ego autem dico uobis · quia omnes qui irascitur
 fratri suo sine causa
 reus erit iudicio
 qui autem dixerit fratri suo ραχα
 reus erit conuenticulo
 qui autem dixerit fatue
 reus erit in gehennam ignis
 23 si ergo offeres munus tuum
 ad altare · et ibi rememoreris
 quia frater tuus · habet aliquid aduersum te
 24 dimitte ibi munus tuum
 ante altare · et uade prius
 reconciliari fratri tuo · et tunc ueniens
 offeres munus tuum
 25 Esto beniuolus aduersario tuo cito
 quandiu es cum illo in uia
 ne quando te tradat · aduersarius
 iudici · et iudex te tradat
 ministro · et in custodia mitteris
 26 amen dico tibi · non exiens inde
 donec reddas nobissimum quadrantē
 27 audistis quia dictum est · non moechaueris

(Fol. 13 a.)

εγω δε λεγω υμειν οτι πασ
 ο βλεπων γυναικα
 προς το επιθυμησαι αυτην
 ηδη εμοιχευσεν αυτην εν τη καρδια αυτου
 28 **Ει δε ο οφθαλμος ο δεξιος σου**
 σκανδαλιζει σε εξελε αυτον
 και βαλε απο σου· συμφερει γαρ σοι
 ινα απολητε εν των μελων σου
 και μη ολον το σωμα σου
 απελθη εις γεενναν
Ερρηθη δε
 οσ αν απολυση την γυναικα αυτου
 δοτω αυτη αποστασιον
 εγω δε λεγω υμειν
 οσ αν απολυση την γυναικα αυτου
 παρεκτος λογου πορνειας
 ποιει αυτην μοιχευθησαι
παλι ηκουσατε
 οτι ερρηθη τοις αρχαιοις· ουκ επειορκησε
 αποδωσεισ δε τω κω τους ορκουσ σου
 29 **Εγω δε λεγω υμειν μη ομοσαι ολωσ**
 μητε εν τω ουρανω
 οτι θρονοσ εστιν του θυ· μητε εν τη γη
 οτι υποποδιον εστιν των ποδων αυτου
 30 **μητε εις ιεροσολυμα οτι πολισ εστιν**
 του μεγαλου βασιλειωσ
 μητε εν τη κεφαλη σου ομοσησ
 οτι ου δυνασαι ποιειν
 τριχα μειαν λευκην η μελαιναν
Εστω δε ο λογοσ υμων
 ναι ναι· ου ου
 το δε περισσον τουτων· εκ του ποιηρου εστι
 ηκουσατε οτι ερρηθη· οφθαλμον αντι οφθαλ
 μου

(Fol. 13 b.)

28 ego autem dico uobis . quoniam omnes
 qui uidet mulierem
 ad concupiscendum eam .
 iam moechatus est eam in corde suo
 29 si autem oculus tuus dexter
 scandalizat te . erue eum
 et mitte abs te . expedit enim tibi
 ut pereat unum membrorum tuorum
 et non totum corpus tuum
 eat in gehennam
 31 dictum est autem
 quicumque dimiserit uxorem suam
 det ei repudium
 32 ego autem dico uobis
 quicumque dimiserit uxorem suam
 excepta ratione adulterii
 iterum audistis
 33 quia dictum est antiquis . non peiurabis
 reddes autem dno iuramenta tua
Ego autem dico uobis . non iurare omnino
 34 neque in caelum
 quia sedis est dei neque in terram
 35 quia subpedaneum est pedum ipsius
 neque in hierosolyma
 quia ciuitas est
 magni regis
 36 neque in caput tuum iurabis
 quia non potes facere
 capillum unum album aut nigrum
 37 sit autem sermo uester
 etiam etiam non non
 quod autem amplius his de malo est
 38 audistis quia dictum est . oculum pro oculo

(Fol. 14 a.)

οδοντα αντι οδοντος	v.	dentem pro dente
Εγω δε λεγω υμειν μη αντιστηναι	39	Ego autem dico uobis non resistere
λγ : τω πονηρω : αλλ οστις σε ραπεισει		malo sed qui te percusserit alapam
επι την σιαγονα σου . στρεψον αυτω		in maxillam tuam . conuerte illi
και την αλλην . και ο θελων σοι κριθηναι	40	et alteram . qui uoluerit iudicio congregari
και τον χειτωνα σου λαβειν		et tunicam tuam accipere
αφησεισ αυτω και το εματιον		dimittes ei et uestimentum
λδ : και οστις σε αγγαρευει μειλιον εν	41	et qui te angariauerit . milium unum
υπαγε μετ αυτου επι αλλα δυο		uade cum eo . adhuc alia duo
τω αιτουνται σε δοσ	42	qui te petit dat
και τω θελοντι δανισασθαι : μη αποστραφησ		et uolenti mutuari ne auertaris
ηκουσατε οτι ερηθη	43	audistis quia dictum est
αγαπησεισ τον πλησιον σου		diliges proximum tuum
και μεισησεισ τον εχθρον σου		et odies inimicum tuum
μ : Εγω δε λεγω υμειν . αγαπατε τοουσ εχθρουσ υμων	44	Ego autem dico uobis diligite inimicos uestros
ειλογειτε τοουσ καταρωμενουσ υμειν		benedicite maledicentibus uos
καλωσ ποιειτε τοισ μεισουσιν υμασ		benefacite odientibus uos
και προσευχεσθαι . υπερ των επηριαζοντων		et orate . pro calumniantibus
και διωκοντων υμασ		et persequentibus uos
οπως γενησθε υιοι του πατροσ υμων	45	ut sitis filii patris uestri
του εν ουρανοισ : οτι τον ηλιον αυτου ανατελλει		qui in caelis est . quia solem suum oriri facit
επι πονηρουσ και αγαθουσ και βρεχει		super malos et bonos . et pluet
επι δικαιοουσ και αδικουσ		super iustos et iniustos
μα : εαν γαρ αγαπησθηται τοουσ αγαπωντασ υμασ	46	si enim dilexeritis diligentes uos
τινα μεισθον εξεται		quam mercedem habebetis
ουχι και οι τελωναι ουτωσ ποιουσιν		non et publicani sic faciunt
και εαν ασπασθησθαι τοουσ αδελφουσ υμων	47	Et si salutaueritis fratres uestros
μονον τι περισσον ποιειτε		tantum quid amplius facitis
ουχι και οι εθνικοι το αυτο ποιουσιν		non et gentiles idem faciunt
εσεσθε ον υμεισ τελειοι	48	Estote ergo uos perfecti
ωσπερ ο πατηρ υμων εν ουρανοισ		sicut pater uester in caelis
μβ : τελιοσ εστιν : προσεχεται	VI. 1	perfectus est adtendite
την δικαιοσυνην υμων μη ποιειν		iustitiam uestram . non facere

(Fol. 14 b.)

(Fol. 15 a.)

ενπροσθεν των ανθρωπων
 προς το θεαθηναι αυτοισ· ει δε μηγε
 μισθον ουκ εχετε παρα τω πατρι υμων
 τω εν ουρανοισ
 οταν ουν ποιησ ελεημοσυνην
 μη σαλπισσ ενπροσθεν σου
 ωσπερ οι υποκριται ποιουσιν
 εν ταισ συναγωγαισ· και εν ταισ ρυμαισ
 οπως δοξασθωσιν υπο των ανθρωπων
 αμην λεγω υμειν
 απεχουσιν τον μισθον αυτων
 σου δε ποιουντοσ ελεημοσυνην
 μη γνωτω η αριστερα σου
 τι ποιει η δεξεια σου
 οπως η ελεημοσυνη σου η εν τω κρυπτω
 και ο πατηρ σου ο βλεπων εν τω κρυπτω
 αυτοσ αποδωσει σοι
 και οταν προσευχη· ουκ εση ωσ οι υποκριται
 οτι φιλουσιν στήναι· εν ταισ συναγωγαισ
 και εν ταισ γωνιαισ των πλατειων
 εστωτεσ και προσευχομενοι
 οπως φανωσιν τοισ ανθρωποισ
 αμην λεγω υμειν
 απεχουσιν τον μισθον αυτον
 συ δε οταν προσευχη εισελθε εισ το
 ταμιον σου· και κλεισασ την θυραν σου
 προσευξαι τω πατρι σου εν τω κρυπτω
 και ο πατηρ σου· ο βλεπων εν τω κρυπτω
 αποδωσει σοι
 μγ : προσευχομενοι δε μη βλαττολογησθαι
 ωσπερ οι εθνικοι δοκουσιν γαρ
 οτι εν τη πολυλογια αυτων· εισακουσθησονται
 μη ον ομοιωθητε αυτοισ
 (Fol. 15 b.)

VI. coram hominibus
 ut uideamini eis· alioquin
 mercedem non habebitis apud patrem uestrum
 qui in caelis est
 2 cum ergo facitis elemosynam
 noli tuba canere ante te
 sicut hypocritae faciunt
 in synagogis et in plateis
 ut glorificentur ab hominibus
 amen dico uobis
 3 perceperunt mercedem suam
 te autem faciente elemosynam
 nesciat sinistra tua
 quid facit dextera tua
 4 ut elemosyna tua sit in occulto
 et pater tuus qui uidet in occulto
 ipse reddet tibi
 5 et quando oras· non eris sicut hypocritae
 quia amant stare in synagogis
 et in angulis platearum
 stantes et orantes
 ut pareant hominibus
 amen dico uobis
 6 perceperunt mercedem suam
 tu autem cum oras intra in
 cubiculo tuo· et cludes ostium tuum
 ora patrem tuum in occulto
 et pater tuus qui uidet in occulto
 reddet tibi
 7 orantes autem non uana loquimini
 sicut gentes· putant enim
 quia in multiloquio suo· exaudientur
 8 nolite ergo simile esse eis
 (Fol. 16 a.)

	οιδεν γαρ ο πατηρ υμων·ων χρειαν εχεται	VI.
	προ του υμασ ανοιξε το στομα	
	ουτωσ ον προσευχεσθαι υμεισ	9
	πατερ ημων ο εν τοις ουρανοισ	
	αγιασθητω το ονομα σου	
	ελθατω η βασιλεια σου	10
	γενθητω το θελημα σου	
	εν ουρανω και επι της γησ	
	τον αρτον ημων τον επιουσιον	11
	δος ημειν σημερον· και αφεσ ημειν	12
	τα οφιλεματα ημων·ωσ και ημεισ αφιομεν	
	τοις οφιλεταισ ημων·και μη εισενεγκησ ημασ	13
	εισ πειρασμον	
	αλλα ρυσαι ημασ απο του πονηρου	
μδ	Εαν αφητε τοις ανθρωποισ τα παραπτωματα αυτω	14
	αφησει υμειν·και ο πατηρ υμων ο ουρανοισ	
	εαν δε μη αφητε τοις ανθρωποισ	15
	ουδε ο πατηρ υμων αφησει υμειν	
	τα παραπτωματα υμων	
με	: οταν δε νηστευητε·μη γεινεσθαι	16
	ωσ οι υποκρειται σκυθρωποι	
	αφανιζουσιν γαρ τα προσωπα αυτων	
	οπωσ φανωσιν τοις ανθρωποισ νηστευοντεσ	
	αμην λεγω υμειν απεχουσιν τον μισθον αυτων	
	συ δε νηστευων αλιψον σου την κεφαλην	17
	και το προσωπον σου νυλαι·ινα μη φανησ	18
	τοις ανθρωποισ νηστευων	
	αλλα τω πατρι σου τω εν κρυφια	
	και ο πατηρ σου ο βλεπων εν κρυφαιω αποδωσει σοι	
	μη θησαυριζεται υμειν θησαυρουσ	19
	επι της γησ οπου σησ και βρωσεισ αφανιζουσιν	
	και οπου κλεπται διορισουσιν·και κλεπτουσιν	
	θησαυριζετε δε υμειν·θησαυρουσ ουσ εν ουρανω	20

(Fol. 16 b.)

B

[Desunt folia octo, tertium Codicis quaternionem complectentia, scribâ recentissimo ad pedem folii 16 b adnotante desunt plurima nempe a versu 8 6 capituli usque ad 27 versum cap. 8 in versione Latina in Graeco textu autem usque ad vers. 2^{an} capituli 9ⁿⁱ καὶ ἰδὼν ὁ ἰησοῦς τὴν πίστιν etc.]

S. MATTHAEI. CAP. VIII.

- 27 qualis est hic . quia et uenti
et maris obaudiunt ei
- 28 Et ueniente eo trans
in terram gerasenorum
occurrerunt ei duo daemoniaci
de monumentis exeuntes
pessimi ualde
ita ut non posset transire aliquis
per viam illam
- 29 Et ecce exclamauerunt dicentes
quid nobis et tibi ih̄u fili di
uenisti hic ante tempus torquere nos
- 30 Erat autem longe ab eis . grex porcorum
31 multorum pascentium . daemones autem
rogabant eum dicentes . si eicis nos
mitte nos . in gregem porcorum
- 32 Et dixit eis ite . qui autem exeuntes
abierunt in porcos
et ecce in petum fecit totus grex
per praecipit in mare
et mortui sunt in aquis
- 33 pastores autem fugerunt
et abeuntes in ciuitatem
renuntiauerunt omnia
de daemoniacis
- 34 Et ecce tota ciuitas
exiit obuiam ih̄u
et uidentes eum rogauerunt
ut transiret de finibus eorum
- IX. 1 Et ascendens nauem
transfretauit et uenit in suam ciuitatem
- 2 Et ecce obtulerunt ei
paralyticum in lecto iacentem

(Fol. 25 a.)

		IX.	or
	και ιδων ο ιησ την πιστιν αυτων ειπεν τω παραλυτικω θαρει τεκνον αφιοντε σοι αι αμαρτιαι		dixit paralytico confide fili dimittuntur tibi peccata tua
	και ιδου τινες των γραμματαιων ειπον εν εαυτοις ουτος βλασφημι	3	Et ecce quidam scribarum dixerunt intra se hic blasphemat
	και ιδων ο ιησ τας ενθυμησεις αυτων ειπεν αυτοις ινα τι ενθυμεισθαι πονηρα εν ταις καρδιαις υμων	4	et uidens ihs cogitationes eorum dixit eis ut quid cogitatis mala in cordibus uestris
	τι γαρ εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφιονται σου αι αμαρτιαι	5	quid enim est facilius dicere dimittuntur tibi peccata aut dicere surge et ambula
	η ειπειν εγειρε και περιπατει ινα δε ιδητε· οτι ο υιος του ανθρωπου εξουσιαν εχει επι της γης	6	ut autem sciatis· quoniam filius hominis potestatem habet super terram dimittere peccata· tunc dicit paralytico surge et tolle lectum tuum et uade in domum tuam
	αφιεσαι αμαρτιας· τοτε λεγει τω παραλυτικω εγειρε και αρον σου την κλεινην και υπαγε εις τον οικον σου και εγερθεισ απηλθεν εις τον οικον αυτου	7	et surgens abiit in domum suam
	ειδοντες δε οι οχλοι εφοβηθησαν και εδοξασαν τον θν τον δοντα εξουσιαν τοιαντην τοις ανθρωποις	8	uidentes autem turbae timuerunt et glorificauerunt dm· qui dedit potestatem talem hominibus
σα	: και παραγων εκειθεν ο ιησ ειδεν ανθρωπον καθημενον επι το τελωνιον μαθηαιον λεγομενον και λεγει αυτω ακολουθει μοι και αναστας ηκολουθει αυτω	9	Et transiens inde ihs· uidit hominem sedentem· super teloneum matthaeum nomine et dicit ei sequere me et surgens sequebatur eum
οβ	: και εγενετο αυτου ανακειμενου εν τη οικεια ιδου πολλοι τελωναι· και αμαρτωλοι ελθοντες· συνεκειντο τω ιησ και τοις μαθηταις αυτου	10	Et factum est ipso discumbente in domo ecce multi publicani· et peccatores uenientes· simul discumbebant cum ihu et discipulis eius
	Ειδοντες δε οι φαρισαιοι ειπον τοις μαθηταις αυτου δια τι ο διδασκαλος υμων μετα των αμαρτωλων και τελωνων εσθιει	11	uidentes autem pharisaei dixerunt discipulis suis quare magister uester cum peccatoribus et publicanis manducat
	(Fol. 25 b.)		(Fol. 26 a.)

<p>ογ : Ο δε ακουσασ ρ οι ισχυοντες ιατρου αλλ οι κακωσ εχοντες πορευθεντες δε μαθετε τι εστιν ελεος θελω και ου θυσιαν· ου γαρ ηλθον καλεσε δικαιοουσ· αλλα αμαρτωλων τοτε προσερχονται αυτω οι μαθηται ιωανου λεγοντες· δια τι ημεις και οι φαρισαιοι νηστευομεν πολλα οι δε μαθηται σου ου νηστεουσιν και ειπεν αυτοισ ο ιησ μη τι δυναται οι υιοι του νυμφιου νηστευειν εφ οσον μετ αυτων εστιν ο νυμφιος ελευσonte δε αι ημεραι· οταν αρθη απ αυτων ο νυμφιος· και τοτε νηστεουσιν εν εκειναισ ταισ ημεραισ Ουδεισ δε επιβαλλει· επιβλημα ρακκουσ αγναφου 16 επι ειματιω παλαιω· αιρει γαρ το πληρωμα αυτου απο του ειματειου· και χειρον σχεισμα γεινεται Ουδε βαλλουσιν οινον νεον εισ ασκουσ παλαιουσ 17 ει δε μηγε ρησσει ο οινος ο νεοσ τουσ ασκουσ και ο οινος απολλυται και οι ασκοι· βαλλουσιν δε οινον νεον εισ ασκουσ καινουσ και αμφοτεροι τηρουνται οδ : ταυτα αυτου λαλουντοσ αυτοισ ιδου αρχων 18 εισ ελθων προσεκνι αυτω λεγων η θυγατηρ μου αρτι ετελευτησεν αλλα ελθων επιθεσ την χειρα σου επ αυτην και ζησεται· και εγερθεισ ο ιησ ηκολουθι αυτω 19 και οι μαθηται αυτου και ιδου γυνη αιμορροουσα δωδεκα ετη 20 προσελθουσα οπισθεν ηφατο του κρασπεδου του ματιου αυτου ελεγει γαρ εν εαυτη 21</p>	<p>IX. 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21</p>	<p>qui autem audiens dixit· non necesse habent fortes medico· sed male habentes euntes autem discite quid sit misericordiam uolo et non sacrificium non enim ueni uocare iustos· sed peccatores tunc accedunt ad eum discipuli iohannis dicentes· quare nos et pharisaei ieiunamus multa discipuli autem tui non ieiunant Et dixit eis ihs numquid possunt filii sponsi iaiunare in quantum cum ipsis est sponsus uenient autem dies· cum tollatur ab eis sponsus· et tunc iaiunabunt in illis diebus nemo autem inmittit· commissuram panni nobi in uestimento ueteri· tollit enim plenitudo eius de uestimento· et peior scissura fit nec mittunt uinum nobellum in utres ueteres alioquin· rumpit uinum nouellum utres et uinum perit et utres· mittunt autem uinum nouellum in utres nouos et utrisque seruantur haec eo loquente illis· ecce unus princeps ueniens adorabat ei dicens filia mea modo mortua est sed ueniens inpone manum tuam super eam et uiuet· et surgens ihs sequebatur um et discipuli eius Et ecce mulier fluxum sanguinis habens· xii· annis accedens retro tetigit fimbriam uestimenti eius dicebat enim intra se</p>
--	---	--

(Fol. 26 b.)

(Fol. 27 a.)

εαν αφωμαι μονον του ιματιου αυτου IX.
 σωθησομαι · ο δε εστη στραφεισ 22
 και ειδων αυτην ειπεν
 θαρσει θυγατηρ η πιστις σου σεσωκεν σε
 και εσωθη η γυνη απο της ωρας εκεινης
 και ελθων ο ιησ· εις την οικειαν του αρχοντος 23
 και ιδων τους αυλητας · και τον οχλον
 θορυβουμενον · ελεγεν αναχωρειτε 24
 ου γαρ απεθανεν το κορασιον · αλλα καθευδει
 και κατεγελων αυτον
 Οτε δε εξεβληθη ο οχλος · ελθων εκρατησεν 25
 την χειρα αυτης · και ηγερθη το κορασιον
 και εξηλθεν η φημη αυτου 26
 εις ολην την γην εκεινην
 οε : και παραγοντι εκειθεν τω ιησ 27
 ηκολουθησαν δυο τυφλοι κρζοντες και λεγοντες
 ελεησον ημασ υιε δαυειδ
 και ερχεται εις την οικειαν 28
 και προσηλθον αυτω οι δυο τυφλοι
 και λεγει αυτοισ ο ιησ πιστευετε
 οτι δυναμαι τουτο ποιησαι · λεγουσιν αυτω ναι κε
 οτε ηρατο των ομματων αυτων και ειπεν 29
 κατα την πιστιν υμων γενηθητω υμειν
 και ηνεωχθησαν οι οφθαλμοι αυτων 30
 και ενεβριμησατο αυτοισ ιησ λεγων
 ορατε μηδεις γεινωσκειτω
 οι δε εξελθοντες διεφημεισαν αυτον 31
 εν ολη τη γη εκεινη
 αυτων δε εξερχομενων · ιδου προσηγγεκαν αυτω 32
 ανθρωπον κωφον δαμονιζομενον
 και εκβληθεντος του δαμονιου 33
 ελαλησεν ο κωφος
 και εθαυμασαν οι οχλοι λεγοντες
 (Fol. 27 b.)

si tetigero tantum uestimenti eius
 saluabor : qui autem conuersus stetit
 et uidens eam dixit
 confide filia fides tua saluabit te
 et saluata est mulier ab hora illa
 et ueniens ihs · in domum principis
 et uidens synphoniacos · et multitudinem
 turbantem se · dicebat discedite
 non enim mortua est puella · sed dormit
 et deridebant eum
 quando autem eiecta est turba · ueniens tenuit
 manum eius · et surrexit puella
 et exiit fama eius
 in totam terram illam
 Et transeunte inde ihu
 saecuti sunt duo caeci · clamantes et dicentes
 miserere nostri fili dauid
 et uenit in domum
 et accesserunt ad eum duo caeci
 et dicit eis ihs creditis
 quia possum hoc facere · dicunt ei etiam dne
 tunc tetigit oculos eorum et dixit
 saecundum fidem uestram fiat uobis
 et aperti sunt oculi eorum
 et comminatus est eis ihs dicens
 uidete nemo sciat
 qui autem exeuntes diulgabant eum
 in tota terra illa
 isdem autem exeuntibus · ecce optulunt ei
 hominem surdum daemoniacum
 Et eiecto daemonio
 locutus est surdus
 et miratae sunt turbae dicentes
 (Fol. 28 a.)

	ουδεποτε ουτως εφανη εν ισραηλ	IX.	numquam sic paruit in israhel
{	ος : και περιηγεν ο ιησ τας πολισ πασας	35	Et circumibat ihs ciuitates uniuersas
	και τας κωμας . διδασκων εν ταις συναγωγαις αυτω		et castella . docens in synagogis eorum
	και κηρυσσων . το ευαγγελιον της βασιλειας		et praedicans . euangelium regni
	και θεραπειων πασαν νοσον		et curans omnem languorem
	και πασαν μαλακειαν		et omnem infirmitatem
{	ος ιδων δε τους οχλους εσπλαιχνισθη	36	uidens au tem turbas . misericordia motus est
	περι αυτων οτι ησαν εσκυλμενοι		pro eis quia erant fatigati
	και ρεριμμενοι ως προβατα . μη εχοντα ποιμενα		et proiecti sicut oues . non habentes pastorem
{	ση : τοτε λεγει τοις μαθηταις αυτου	37	tunc dicit discipulis suis
	ο μεν θερισμος πολυς . οι δε εργαται ολιγοι		mensis quidem multa . operari autem pauci
	δεηθητε ουν τον κν του θερισμου	38	orate ergo dnm messis
	οπως εκβαλη εργατας . εισ τον θερισμον αυτου		ut eiciat operarios ad messem suam
{	οθ : και προσκαλεσαμενος τους ιβ . μαθητας αυτου X. 1		Et aduocans . xii . discipulos suos
	εδωκεν αυτοις εξουσιαν . πνευματων ακαθαρτω		dedit eis potestatem . spirituum immundorum
	ωστε εκβαλειν αυτα . και θεραπευειν		ut eiciant eos . et curare omnem
	πασαν νοσον . και πασαν μαλακειαν		languorem . et omnem infirmitatem
{	π : των ιβ . αποστολων τα ονοματα εστιν ταυτα	2	xii . autem apostolorum nomina sunt haec
	πρωτος σιμων ο λεγομενος πετρος		primus simon qui dicitur petrus
	και ανδρεας ο αδελφος αυτου		et andreas frater eius
	ιακωβος του ζεβεδου		et iacobus zebedaei
	και ιωαννης ο αδελφος αυτου		et iohannes frater eius
	φιλιππος και βαρθολομαιος	3	philippus et bartholomeus
	θωμας και μαθθαιος ο τελωνης		thomas et mattheus publicanus
	ιακωβος ο του αλφαιου και λεββεος		iacobus alfei . et lebbeus
	και σιμων ο χαναναιος . και ιουδας ο σκαριωτης	4	et simon chananaeus . et iudas scariotes
	ο και παραδουσ αυτον		qui et tradidit eum
{	πα : τουτους τους ιβ . απεστειλεν ο ιησ	5	hos . xii . misit ihs
	παραγγειλας αυτοις και λεγων		praecipiens eis et dicens
	Εισ οδον εθνων μη απελθητε		in viam gentium ne abieritis
	και εισ πολιν σαμαριτανων μη εισελθητε		et in ciuitatem samaritanorum ne introieritis
	υπαγετε μαλλον προς τα προβατα τα απολωλα	6	ite magis ad obes perditas
	οικου εισραηλ		domus israhel

(Fol. 28 b.)

(Fol. 29 a.)

πορευομενοι δε κηρυσσεται λεγοντες
 οτι ηγγικεν η βασιλεια των ουρανων
 πβ : ασθενοντασ θεραπευσατε · νεκρουσ εγειρατε
 λεπρουσ καθαρεισατε και δαιμονια εκβαλετε
 δωρεαν ελαβετε δωρεαν δοτε
 μη κτησησθε χρυσον μητε αργυρον
 μητε χαλκον εισ τασ ζωνασ υμων
 μητε πηραν εισ οδον
 μητε δυο χειθωνασ μητε υποδηματα
 μητε ραβδον
 αξιος γαρ εστιν ο εργατησ της τροφησ αυτου
 πγ : η παλισ εισ ην αν εισελθητε εισ αυτην
 εξετασατε τισ εν αυτη αξιος εστιν
 κακει μεινατε εωσ αν εξελθητε
 πδ : Εισερχομενοι δε εισ την οικειαν
 ασπασασθαι αυτην λεγοντες
 ειρηνη τω οικω τουτω
 Εαν μεν η η οικεια αξια · εστε η ειρηνη
 υμων επ αυτην · ει δε μηγε ειρηνη υμων
 προσ υμασ επιστραφητω
 πε : και οσ αν μη δεξηται υμασ
 μηδε ακουση τουσ λογουσ υμων
 εξερχομενοι εξω της πολεωσ
 εκτειναξατε τον κονιορτον των ποδων υμων
 αμην λεγω υμειν · ανεκτοτερον εστε
 γη σοδομων και γομορασ
 ενη · ημερα κρισεωσ η τη πολει εκεινη
 πε : ιδου εγω αποσπελλω υμασ
 ωσ προβατα εν μεσω λυκων
 γενεσθε ον φρονιμοι ωσ οι οφεισ
 και απλουστατοι ωσ αι περιστεραι
 πζ : προσεχετε απο των ανθρωπων
 παραδωσουσιν γαρ υμασ εισ συνεδρια
 (Fol. 29 b.)

x. 7 euntes autem praedicate dicentes
 quoniam adpropinquavit regnum caelorum
 8 infirmos curate · mortuos suscite
 leprosos purgate daemonia eiecite
 gratis accepistis gratis date
 9 ne possideritis aurum neque argentum
 nequae aes in zonis uestris
 10 neque peram in uia
 neque duas tunicas · neque calciamenta
 neque uirgam
 dignus est enim operarius esca sua
 11 ciuitas in quacumque introieritis in ea
 interrogate quis in ea dignus est
 et ibi manete donec exeatis
 12 introeuntes autem domum
 salutate eam dicentes
 pax domui huic
 13 si enim fuerit domus digna · erit pax uestra
 super eam · alioquin pax uestra
 ad uos reuertetur
 14 Et quicumque non receperit uos
 nec audierit sermones uestros
 exeuntes foras ciuitate
 excutite puluerem pedum uestrorum
 15 amen dico uobis · tolerabilius erit
 terrae sodomum et gomorrae
 in die iudicii quam ciuitati illi
 16 Ecce ego mitto uos
 sicut oues in medio luporum
 Estote ergo sapientes sicut serpentes
 et simplices sicut columbae
 17 advertite ab hominibus
 tradent enim uos in conuenticulis
 (Fol. 30 a.)

και εισ τας συναγωγας αυτων μαστειγωσουσιν υμας^χ
 και επι ηγεμονων σταθησεισθαι· ενεκεν εμου 18
 εισ μαρτυριον αυτοις και τοις εθνεσιν
 πη : Οταν δε παραδωσουσιν υμας· μη μεριμνησητε 19
 πως η τι λαλησητε ου γαρ υμεις εστε 20
 οι λαλουντες· αλλα το πνα του πατρος
 το λαλουν εν υμειν·
 παραδωσει δε αδελφος αδελφον εισ θανατον 21
 και πατηρ τεκνον
 και επαναστησουσιν τεκνα επι γονεισ
 και θανατωσουσιν αυτους
 και εσεσθαι μεισουμενοι υπο παντων 22
 δια· το ονομα μου· ο δε υπομεινας εισ τελος
 ουτος σωθησεται
 πθ : Οταν δε διωκουσιν υμας εν τη πολι ταυτη 23
 φευγεται εισ την αλλην· εαν δε εν τη αλλην
 διωκουσιν υμας· φευγετε εισ την αλλην
 αμην λεγω υμειν·
 ου μη τελεσητε τας πολεισ ισραηλ
 εωσ αν ελθη ο υιος του ανθρωπου
 ρ : Ουκ εστιν μαθητησ υπερ τον διδασκαλον 24
 ουδε δουλοσ υπερ τον κν αυτου
 αρκετον τω μαθητη ινα τενηται 25
 ωσ ο διδασκαλοσ αυτου· και ο δουλοσ ωσ ο κσ αυτου
 ρα : Ει τον οικοδεσποτην· βελζεβουλ καλουσιν
 ποσω μαλλον τουσ οικειακουσ αυτου
 ρβ : μη ουν φοβηθητε αυτουσ 26
 ουδεν γαρ εστιν κεκαλυμμενον
 ο ουκ αποκαλυφθησεται
 και κρυπτον ο ου γνωσθησεται
 ργ : Ο λεγω υμειν εν τη σκοτια· ειπατε εν τω φωτι 27
 και ο εισ το ουσ ακουετε
 κηρυσσεται επι των δωματων
 (Fol. 30 b.)

et in synagogis suis· flagellabunt uos
 et ante praesides stabitis· propter me
 in testimonium illis et gentibus
 Cum autem tradiderint uos· nolite cogitare
 quo modo aut quid loquamini· non enim uos estis
 qui loquimini· sed sps patris uestris
 qui loquitur in uobis
 tradet autem frater fratrem in mortem
 et pater filium
 et insurgent fli in patres
 et mortificabunt eos
 et eritis odio ab omnibus
 propter nomen meum· qui autem sustinebit
 in finem· hic saluus erit
 cum autem persecuti fuerint uos in ciuitate hac
 fugite in altera· si autem in alia
 persecuntur uos· fugite in altera
 amen dico uobis
 non consummauitis ciuitates israhel
 donec ueniat filius hominis
 non est discipulus super magistrum
 nec seruus super dominum suum
 sufficit discipulo ut fiat sicut magister
 eius· et seruus sicut dominus eius
 si patrem familias· belzebul uocant
 quanto magis domesticos eius
 ne ergo timueritis eos
 nihil est enim coopertum
 quod non reuelabitur
 et absconsum quod non sciatur
 quod dico uobis in tenebris· dicite in lumine
 et quod in aure audistis
 praedicate in tectis
 (Fol. 31 a.)

και μη φοβηθητε
 απο των αποκτεινοντων το σωμα
 την δε ψυχην μη δυναμενων σφαξαι
 φοβηθητε δε μαλλον τον δυναμενον
 και ψυχην και σωμα απολεσαι εισ γεενναν
 ουχι δυο στρουθια του ασσαριου πωλονται 29
 και εν εξ αυτων ου πεσειται επι την γην
 ανευ του πατροσ υμων
 αλλα και αι τριχες της κεφαλησ υμων 30
 πασαι ηριθμημεναι εισιν
 μη ον φοβεισθαι· πολλων στρουθειων 31
 διαφερετε υμεις
 πασ ον οστεισ ομολογησει εν εμοι 32
 ενπροσθεν των ανθρωπων· ομολογησω καγω εντο
 ενπροσθεν του πατροσ μου του εν ουρανοισ
 ρδ : Οστισ δαν αρνησητε με ενπροσθεν των ανθρωπων 33
 αρνησομαι καγω αυτον
 ενπροσθεν του πατροσ μου του εν ουρανοισ
 ρε : μη νομισηται οτι ηλθον 34
 βαλειν ειρηνην επι την γην
 ουκ ηλθον βαλειν ειρην αλλα μαχαιραν
 ηλθον γαρ δικασαι υιον κατα πατροσ αυτου 35
 και θυγατερα κατα της μητροσ αυτησ
 και νυμφην κατα της πενθερασ αυτησ
 και εκθροι του ανθρωπου· οι οικιακοι αυτου 36
 ρς : ο φιλων πατερα η μητερα υπερ εμε 37
 ουκ εστιν μου αξιος
 και οσ ου λαμβανει τον σταυρον αυτου 38
 και ακολουθει οπισω μου· ουκ εστιν μου αξιος
 ρζ : ο ευρων την ψυχην αυτου· απολεσει αυτην 39
 ο δε απολεσασ την ψυχην αυτου
 ενεκεν εμου ευρησει αυτην
 ρη : ο δεχομενοσ υμασ εμε δεχεται 40

(Fol. 31 b.)

et ne timueritis
 ab his qui occidunt corpus
 animam autem non possunt occidere
 timete autem magis eum qui potest
 et animam et corpus perdere in gehennam
 nonne duo passeret· asse ueniunt
 et unum ex his non cadet super terram
 sine patre uestro
 sed et capilli capitis uestri
 omnes numerati sunt
 ne ergo timueritis multorum passerum
 superponite uos
 Omnis ergo qui confitebitur in me
 coram hominibus· confitebor et ego
 coram patre meo qui in caelis est
 quicumque autem negauerit me· coram hominib·
 negabo et ego eum
 coram patre meo qui in caelis est
 nolite putare quia ueni
 mittere pacem super terram
 non ueni mittere pacem sed gladium
 ueni enim separare· filium aduersum patrem suam
 et filiam aduersus matrem suam
 et sponsam aduersus socram suam
 et inimici homines· domestici eius
 qui diligit patrem aut matrem plus quam me
 non est me dignus
 et qui non accipit crucem suam
 et sequitur post me· non est me dignus
 qui inuenit animam suam perdet eam
 qui autem perdiderit animam suam
 propter me inueniet illam
 qui recipit uos me recipit

(Fol. 32 a.)

	τον αποστειλαντα με	X.	et qui me recipit recipit eum qui me misit
ϛθ	: Ο δεχομενος προφητην · εισ ονομα προφητου μισθον προφητου λημψεται	41	qui recipit prophetam · in nomine prophetae mercedem prophetae accipiet
ρ	: και οσ αν ποτειση · ενα των ελαχιστων τουτων ποτηριον υδατος ψυχρου · εισ ονομα μαθητου αμην λεγω υμειν · οσ μη αποληται ο μισθος αυτου	42	et quicumque potauerit · unum de minimis his calicem aque frigidae in nomine discipuli amen dico uobis · non peribit merces eius
ρα	: και εγενετο οτε ετελεσ ν ο ιησ διατασων τοις δωδεκα μαθηταισ αυτου · μετεβη εκειθεν του διδασκειν και κηρυσσειν εν ταισ πολισιν αυτων	XI. 1	et factum est cum consummasset ihs praecipiens duodecim discipulis suis · transit inde docere et praedicare in ciuitatibus eorum
ρβ	: Ο δε ιωαννης ακουσασ εν τω δεσμητηριω τα εργα του ιηυ · πεμφασ δια των μαθητων αυτου ειπεν αυτω	2	iohannes autem audiens in carcerem opera ihu · mittens per discipulos suos dixit ei
	συ ει ο εργαζομενος η ετερον προσδοκωμεν	3	tu es qui uenis aut alium expectamus
	αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ	4	respondens autem ihs dixit eis
	πορευθεντες απαγγειλατε ιωαννει α ακουετε και βλεπετε · τυβλοι αναβλεπουσιν λεπροι καθαριζονται · και κωφοι ακουουσιν και νεκροι εγειρονται · και πτωχοι ευαγγελιζονται και μακαριος εστιν	5	euntes renuntiate iohanni quae audistis et uidetis · caeci uident leprosi mundantur · et surdi audiunt et mortui resurgunt · et pauperes euangelizantur et beatus est
	οσ αν μη σκανδαλισθη εν εμοι τουτων δε πορευομενων · ηρξατο ιησ λεγειν τοις οχλοισ περι ιωαννου τι εξηλθατε εισ την ερημον θεασασθαι καλαμον υπο ανεμου σαλενομενον αλλα τι εξηλθατε ειδειν	6	quicumque non scandalizatur in me his autem abuntibus · coepit ihs dicere turbis de iohanne quid existis in desertum uidere arundinem a uento moueri
	αθρωπον μαλακοισ ημφιασμενον ειδου οι τα μαλακα φορουντες εν τοισ οικοισ των βασιλειων εισιν αλλα τει εξηλθατε ειδειν προφητην ναι λεγω υμειν και περισσοτερον προφητου	7	sed quid existis uidere hominem mollibus indutum ecce qui mollibus utuntur in domibus regnum sunt
	ουτος εστιν περι ου γεγραπται	8	sed quid existis uidere prophetam etiam dico uobis et amplius quam propheta
ργ		9	hic est de quo scriptum est
	(Fol. 32 b.)	10	(Fol. 33 a.)

	ἴδου ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἀγγέλου μου	XI.	ecce ego mitto angelum meum
	πρὸ προσώπου σου· ὅς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου		ante faciem tuam· qui præparauit uiam tuam
	ἐμπροσθεν σου		ante te
ρδ	: ἀμὴν λέγω ὑμῖν οὐκ ἐγήγερται	11	amen dico uobis· non surrexit
	ἐν τοῖς γεννητοῖς τῶν γυναικῶν		inter natos mulierum
	μείζων Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ		maior iohanne baptista
	ὁ δὲ μικροτεροσ ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν		minor autem qui est in regno caelorum
	μείζων αὐτοῦ ἐστίν		maior illo est
ρε	: ἀπὸ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννουσ τοῦ βαπτιστοῦ	12	a diebus autem iohannis baptistæ
	ἕως ἀρτί· ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται		usque adhuc· regnum caelorum cogitur
	καὶ οἱ βιάσται ἀρπάζουσιν αὐτήν		et qui cogunt diripiunt illud
	πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ ὁ νομὸσ	13	omnis enim prophetæ et lex
	ἕως Ἰωάννου ἐπροφήτευσαν		usque ad iohannem prophetarunt
ρς	: καὶ εἰ θέλεται δεξασθαι	14	et si uultis accipere
	αὐτοσ ἐστίν ἡλείασ ὁ μελλῶν ἐρχεσθαι		ipse est helias qui uenturus est
	ὁ ἐχὼν ὠτα ἀκουετω	15	qui habet aures audiat
ρζ	: τίτι δὲ ὁμοιωσῶ τὴν γενεάν ταυτήν	16	cui autem simillabo· generationem hanc
	ὁμοία ἐστίν παιδοῖσ καθήμενοῖσ ἐν τῇ ἀγορᾷ		similis est pueris sedentibus in foro
	ἀ προσφωνοῦντα τοῖσ ἑτεροῖσ λεγούσιν		qui respondentés aliis dicunt
	ἠῦλησάμεν ὑμῖν· καὶ οὐκ ὠρχήσασθαι	17	cantauimus uobis· et non saltastis
	ἐθρηνησάμεν καὶ οὐκ ἐκοιφασθαι		fleuimus et non lamentastis
	ἦλθεν γὰρ Ἰωάννης	18	uenit enim iohannes
	μητε ἐσθίων μητε πεινῶν		neque manducans neque bibens
	καὶ λεγούσιν δαιμονιον ἐχει		et dicunt daemonium habet
	ἦλθεν ὁ υἱὸσ τοῦ ἀνθρώπου· ἐσθίων καὶ πεινῶν	19	uenit filius hominis· manducans et bibens
	καὶ λεγούσιν ἴδου ἀνθρώποσ		et dicunt ecce homo
	φαγοσ καὶ οἰνοποτησ		uorax et uinipotator
	τελωνῶν φίλοσ καὶ ἀμαρτωλῶν		publicanorum amicus et peccatorum
	καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία· ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆσ		et iustificata est sapientia· a filiis suis
ρη	: τότε ἤρξατο ονειδίζειν τὰσ πόλεισ	20	tunc coepit inproperare ciuitatibus
	ἐν αἷσ γεγονέουσιν· ἀ πλείσται δυνάμεισ		in quibus facti sunt· plurimæ uirtutes
	ὅτι οὐ μετενοήσαν		quia non pœnituerunt
	ὄνα σοι χοροζαῖν καὶ βεθσαιδα	21	uæ tibi chorozain· et bethsaida
	(Fol. 33 b.)		(Fol. 34 a.)

21. *οτι ει εν τυρω και σιδωνει· εγεγονεισαν
 αι δυναμεις· αι γενομεναι εν υμιν· παλαι
 αν εν σακκω και σποδω μετενοησαν
 πλην λεγω υμιν· τυρω και σειδωνι
 ανεκτοτερον εστε· εν ημερα κρεισεωσ ην υμει
 και συ καφαρναουμ· μη εωσ ουρανου υψωθησ
 η εωσ αδου καταβησ η
 ρθ : *οτι ει εν σοδομοις εγενηθησαν αι δυναμεις
 αι γενομεναι εν σοι
 εμειναν αν μεχρι της σημερον
 πλην λεγω υμιν
 οτι γησ σοδομων ανεκτοτερον εσται
 εν ημερα κρισεωσ ην υμειν
 ρι : *Εν εκεινω τω καιρω· αποκρειθεισ ο ιησ ειπεν
 εξομολογουμαι σοι πατερ κε του ουρανου
 και της γησ· οτι εκρυψασ ταυτα
 απο σοφων και συνετων
 και απεκαλυψασ αυτα νηπιουσ· ναι ο πατηρ
 οτι ουτωσ εγενετο ευδοκεια ενπροσθεν σου
 ρια : *παντα μοι παρεδοθη υπο του πρσ μου
 ριβ : *και ουδεισ επιγεινωσκει τον υιον· ει μη ο πατηρ
 ουδε τον πατερα τισ επιγεινωσκει· ει μη ο υιοσ
 και ω αν βουληται ο υιοσ αποκαλυψαι
 ριγ : *δευτε προσ με παντες· οι κοπιωντες
 και πεφορτισμενοι εσται· καγω αναπαυω υμασ
 αρατε τον ζυγον μου εφ υμασ
 και μαβεται απ εμου οτι πραϋσ εμει
 και ταπεινοσ τη καρδια·
 και ευρησεται αναπαυσιν ταισ ψυχαισ υμων
 ο γαρ ζυγοσ μου χρηστοσ
 και το φορτιον μου ελαφρον εστιν
 ριδ : *Εν εκεινω τω καιρω· επορευθη ο ιησ σαββασιν XII 1
 δια των σποριμων· οι δε μαθηται αυτου εκινασα
 (Fol. 34 b.)*******

XI. *quia si in tyro et sidona· factae essent
 uirtutes· quae factae sunt in uobis olim iam
 in sacco et in cinere paenituissent
 22 uerum tamen dico uobis· tyro et sidoni
 tolerabilius erit· in die iudicii quam uobis
 23 et tu cafarnaum· ne usquae ad caelum exaltaueris
 aut usque ad inferos descendes
 quia si in sodomis factae essent· uirtutes
 quae factae sunt in te
 mansissent utique usque in hodiernum
 24 uerum tamen dico uobis
 quoniam terrae sodomum tolerabilius erit
 in die iudicii quam uobis
 25 in illo tempore· respondens ihs dixit
 confiteor tibi pater dne caeli
 et terrae· qui abscondisti haec
 a sapientibus et sensatis
 26 et reuelasti ea parbulis· etiam pater
 quoniam ita facta est uoluntas ante te
 27 omnia mihi tradita sunt a patre meo
 et nemo cognoscit filium· nisi pater
 nec patrem aliquis cognoscit· nisi filius
 et cui uoluerit filius reuelare
 28 uen ad me omnes qui laoratis
 estis· et ego reficiam uos
 29 gum super uos
 ite a me quia mitis sum
 et humilis corde
 et inuenietis requiem animis uestris
 iugum enim meum suaue
 et onus meum leue est
 in illo tempore· abiit ihs sabbatis
 per sata discipuli autem illius esurierunt
 (Fol. 35 a.)*

και ηρξαντο του σταχιασ τιλλειν και αισθιειν XII.
 Οι δε φαρισαιοι ιδοντες αυτους ειπον αυτω 2
 ιδου οι μαθηται σου· ποιουσιν ο ουκ εξεστιν
 ποιειν εν σαββατω
 Ο δε ειπεν αυτοις ουκ ανεγνωται 3
 τι εκουησεν δαυειδ οτε επινασεν
 και οι μετ αυτου
 πως εισηλθεν εις τον οικον του θυ· 4
 και τους αρτους της προσθεσεως εφαγεν
 ο ουκ ην εξον αυτω φαγειν
 ουδε τοις μετ αυτου· ει μη τοις ιερευσιν μοιουσ
 ριε : η ουκ ανεγνωτε εν τω νομω 5
 οτι εν τοις σαββασιν· οι ιερεις εν τω ιερω
 το σαββατον βεβηλουσιν· και ανετιοι εισιν
 λεγω γαρ υμειν· οτι του ιερου μειζον εστιν ωδε 6
 ει δε εγνωκετε τι εστιν
 ελεος θελω και ου θυσιαν
 ουκ αν καταδικασατε τους ανετιουσ
 κς γαρ εστιν του σαββατου· ο υιος του ανθρωπου 8
 ρις : και μεταβασ εκειθεν ηλθεν 9
 εις την συναγωγην αυτων· και ιδου ανθρωπος 10
 ην εκει την χειρα εχων ξηραν
 και επηρωτησαν αυτον λεγοντες
 ει εξεστιν τοις σαββασιν θεραπευσε
 ινα κατηγορησουσιν αυτου
 Ο δε ειπεν αυτοις 11
 τι εστιν εν υμειν ανθρωπος
 ος εχει προβατον εν
 και ενπεση τοις σαββασιν εις βοθυνον
 ουχει κρατει αυτο και εγειρει
 ποσω ουν διαφερει ανθρωπος του προβατου 12
 ωστε εξεστιν τοις σαββασιν· καλωσ ποιειν
 τοτε λεγει τω ανθρωπω· εκτεινον την χειρα σου 13

(Fol. 35 b.)

et coeperunt spicas bellere· et manducare
 pharisaei autem uidentes eos dixerunt illi
 ecce discipuli tui faciunt quod non licet
 facere sabbato
 qui autem dixit eis non legistis
 quid fecit dauid cum esuriit
 et qui cum eo
 quo modo introibit in domum di
 et panes propositionis manducabit
 quod non licebat ei manducare
 nec qui cum eo nisi sacerdotibus solis
 aut non legistis in lege
 quia in sabbatis· sacerdotes in templo
 sabbatum uiolant· et sine culpa sunt
 dico enim uobis· quia a templo maior est hic
 si autem sciretis quid sit
 misericordiam uolo et non sacrificium
 non condemnassetis innocentes
 dns enim est sabbati filius hominis
 et transiens inde uenit
 in synagoga eorum· et ecce homo
 erat ibi· manum habens aridam
 et interrogauerunt eum dicentes
 si licet sabbatis curare
 ut accusarent eum
 qui autem dixit eis
 qui est in uobis homo
 qui habet obet unam
 et ceciderit sabbatis in gurgitem
 nonne tenet eam et leuat
 quando ergo superponit homo ab oue
 itaque licet sabbatis bene facere
 tunc dicit homini· extende manum tuam

(Fol. 36 a.)

και εξετεινεν και αποκατεσταθη XII.
 ριζ : υγειησ ωσ η αλλη· και εξελθοντες· οι φαρισαιωι 14
 συνβουλιον ελαβον κατ αυτου
 οπωσ αυτον απολεσωσιν
 Ο δε ιησ γνουσ ανεχωρησεν εκειθεν 15
 ριη : και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι
 και εθεραπευσεν αυτους
 παντας δε ουσ εθεραπευσεν επεπληξεν αυτωσ 16
 ινα μη φανερον αυτον ποιησωσιν
 ινα πληρωθη το ρηθεν 17
 δια ησαϊου του προφητου λεγοντωσ
 ιδου ο παισ μου εισ ον ηρητισα· ο αγαπητωσ μου 18
 εν ω ηυδοκησεν η ψυχη μου
 θησω το πνα μου επ αυτον
 και κρισιν τοισ εθνεσιν απαγγελει·
 ουκ ερισει ουδε κραυγασει 19
 ουδε ακουει τισ εν ταισ πλαταιαισ την φωνην αυ
 του
 ου καταξεισ· και λινον τυφομενον 20
 ου μη ζβεσει εωσ αν εκβαλη· εισ νικωσ τηνκρισ
 και εν τω ονοματι αυτου· εθνη ελπιζουσιν 21
 ριθ : τοτε προσηνεχθη αυτω δαιμονιζομενοσ 22
 τυφλωσ και κωφοσ· και εθεραπευσεν αυτωσ
 ωστε τον κωφον λαλειν και βλεπειν
 ρκ : και εξισταντο παντες οι οχλοι· και ελεγον 23
 μητι οτι ουτωσ εστιν ο υιωσ δαυειδ
 ρκα : Οι δε φαρισαιωι ακουσαντες ειπον 24
 ουτωσ ουκ εκβαλλει τα δαι ονια
 ει μη εν τω βεελζεβουλ· αρχοντι των δαιμονιω
 ρκβ : ιδων δε τασ ενθυμησεισ αυτων 25
 ειπεν αυτοισ· πασα βασιλεια μερισθεισα
 εφ εαυτην ερημουται
 και πασα πολισ η οικια μερισθισα εφ εαυτην
 ου στησεται· ει δε και ο σατανας τον σαταναν εκ 26
 βαλλει

(Fol. 36 b.)

et extendit et restituta est
 salba sicut alia· et egressi pharisaei
 consilium acceperunt de eo
 ut eum perderent
 ihs autem sciens secessit inde
 et saecutae sunt eum turbae multae
 et curabit eos
 Omnes autem quos curauit· comminatus est eis
 ut non manifestarent eum
 ut conpleretur quo dictum est
 per esaiam prophetam dicentem
 ecce puer meus quem elegi· dilectus meus
 in quo conplacuit anima mea
 ponam spm meum super eum
 et iudicium gentibus adnuntiabit
 non contendet neque clamabit
 neque audiet quis in plateis uocem eius·
 non confringes et linum fumigans
 non extinguet donec eiciat· ad uictoriam iudiciu
 et in nomine eius· gentes sperabunt
 tunc oblatus est ei· daemoniacus
 caecus et mutus· et curabit eum
 it ut surdus loqueretur et uideret
 et stupebant omnes turbae· et dicebant
 numquid hic est filius dauid
 pharisaei autem audientes dicebant
 hic non eiecit daemonia
 nisi in belzebul· principem daemoniorum
 uidens autem cogitationes eorum
 dixit eis· omne regnum diuisum
 in se desolatur
 et omnis ciuitas uel domus diuisa in se
 non stauit· si autem satanas satanam eicit

(Fol. 37 a.)

εφ εαυτον εμερισθη
 πως ον σταθησεται η βασιλεια αυτου
 ει δε εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω τα δαιμονια 27
 οι υιοι υμων εν τινι εκβαλλουσιν
 δια τουτο αυτοι κριται εσονται υμων
 Ει δε εν πνι θυ εγω εκβαλλω τα δαιμονια 28
 αρα εφθασαν εφ υμασ · η βασιλεια του θυ
 η πως δυναται τισ εισελθειν 29
 εισ την οικειαν του ισχυρου · και τα σκευη αυτου
 διαρπασαι · εαν μη πρωτον δηση τον ισχυρον
 και τοτε την οικειαν αυτου διαρπαση
 Ο μη ων μετ εμου κατ εμου εστιν 30
 και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει
 ρκγ : Δια τουτο λεγω υμειν · πασα αμαρτια 31
 και βλασφημια · αφεθησεται τοισ ανθρωποισ
 η δε του πνσ βλασφημια
 ουκ αφεθησεται τοισ ανθρωποισ
 και οσ αν ειπη λογον · κατα του υιου 32
 του ανθρωπου · αφεθησεται αυτω
 οσ δαν ειπη κατα του πνσ του αγιου
 ουκ αφεθησεται αυτω · ουτε εν τουτω τω αιωνι
 ουτε εν τω μελλοντι
 ρκδ : η ποιησαται τον δενδρον καλον 33
 και τον καρπον αυτου καλον
 η ποιησατε το δενδρον σαπρον
 και τον καρπον αυτου σαπρον
 εκ γαρ του καρπου το δενδρον γεινωσκειται
 Γεννηματα εχιδνων 34
 πως δυνασθαι αγαθα λαλειν
 πονηροι οντεσ
 εκ γαρ του περισσευμαποσ της καρδιασ
 ρκε : το στομα λαλει αγαθα αγαθοσ ανθρωποσ 35
 εκ του αγαθου θησαυρου εκβαλλει αγαθα
 (Fol. 37 b.)

in se diuisus est
 quo modo ergo stabit regnum eius
 si autem in beelzebub eicio daemonia
 filii uestri in quo eiciunt
 ideo ipsi iudices erunt uestri
 si autem spu di ego eicio daemonia
 ergo praeuenit in uos regnum di
 aut quo modo quis introire poterit
 in domum fortis · et uasa eius
 diripere · nisi primum alligauerit fortem
 et tunc domum eius diripiet
 qui non est mecum aduersum me est
 et qui non golligit mecum dispargit
 ideo dico uobis · omne peccatum
 et blasphemia · dimittetur hominibus
 sps autem blasphemia
 non remittetur hominibus
 et quicumque dixerit uerbum · aduersus filium
 hominis remittetur illi
 quicumque dixerit aduersum spm sanctum
 non dimittetur illi · neque in isto saeculo
 neque in futuro
 aut facite arborem bonam
 et fructum eius bonum
 aut facite arborem malam
 et fructum eius malum
 de fructo enim · arbor adgnoscutur
 generatio uiperarum
 quo modo potestes bona loqui
 dum maligni estis
 de abundantia autem cordis
 os loquitur bona bonus homo
 de bono thensauro eicit bona
 (Fol. 38 a.)

	και ο πονηρος ανθρωπος· εκ του πονηρου θησαυρου εκβαλλει πονηρα	XII.	et malus homo de malo thensauuro profert mala
ρκγ	: λεγω δε υμειν οτι παν ρημα αργον ο λαλουσιν οι ανθρωποι· αποδωσουσιν περι αυτου λογον· εν ημερα κρισεωσ εκ γαρ των λογων σου δικαιοθηση η εκ των λογων σου καταδικασθηση	36	dico autem uobis· quoniam omne beruum uacum quod locuntur homines· reddet pro eo rationem in die iudicii
ρκζ	: τοτε απεκριθησαν αυτω τινεσ των γραμματεω και φαρισαιων λεγοντεσ διδασκαλε θελομεν απο σου σημειον ιδειν	37	de uerbis enim tuis iustificaueris et de uerbis tuis condemnaueris
ρκη	: ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ· γενεα πονηρα και μοιχαλισ· σημειον επιζητει και σημειον ου δοθησεται σοι ει μη το σημειον ιωνα του προφητου ωσπερι γαρ ιωνασ εν τη κοιλια του κητουσ τρεισ ημερασ και τρεισ νυκτασ ουτωσ εστε· και ο υιοσ του ανθρωπου εν τη καρδια της γησ· τρεισ ημερασ και τρεισ νυκτασ	38	tunc responderunt ei· quidam scribarum et pharisaeorum dicentes· magister uolumus a te signum uidere
	ανδρεσ νεινευεται· αναστησονται εν τη κρισει μετα της νεασ ταυτησ και κακρινουσιν αυτη οτι μετενοησαν· εισ το κηρυγμα ιωνα και ιδου πλειον ιωνα ωδε· βασιλισσα νοτου εγερθησεται εν τη κρισει μετα της γενεασ ταυτησ· και κατακρεινι αυτη οτι ηλθεν εκ των περατων της γησ ακουσαι την σοφιαν του σολομωνοσ και ειδου πλειον σολομωνοσ ωδε	39	qui autem respondens dixit eis· generatio mala et adultera· signum querit et signum non dabitur ei nisi signum ionae prophetae
ρκθ	: Οταν δε το ακαθαρτον πνα εξηλθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπω ζητουν αναπαυσιν· και ουχ ευρεισκει τοτε λεγει· εισ τον οικον μου επιστρεψω	40	sicut enim erat ionas in uentre ceti tres dies et tres noctes sic erit et filius hominis in corde terrae tres dies et tres noctes
	οταν δε το ακαθαρτον πνα εξηλθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπω ζητουν αναπαυσιν· και ουχ ευρεισκει τοτε λεγει· εισ τον οικον μου επιστρεψω	41	uiri nineuitae· resurgunt in iudicio cum generatione hac· et condemnaunt eam quia paenitentiam egerunt· in praedicatione ionae
	οταν δε το ακαθαρτον πνα εξηλθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπω ζητουν αναπαυσιν· και ουχ ευρεισκει τοτε λεγει· εισ τον οικον μου επιστρεψω	42	et ecce plus ionae hic· regina austru exsurget in iudicium cum generatione hac· et condemnauit eam quia uenit a finibus terrae audire sapientiam solomonis
	οταν δε το ακαθαρτον πνα εξηλθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπω ζητουν αναπαυσιν· και ουχ ευρεισκει τοτε λεγει· εισ τον οικον μου επιστρεψω	43	et ecce plus solomone hic cum autem immundus sps exierit ab homine circuit per inaquosa loca quaerens requiem· et non inuenit
	οταν δε το ακαθαρτον πνα εξηλθη απο του ανθρωπου διερχεται δι ανυδρων τοπω ζητουν αναπαυσιν· και ουχ ευρεισκει τοτε λεγει· εισ τον οικον μου επιστρεψω	44	tunc dicit· in domum meam reuertar

(Fol. 38 b.)

(Fol. 39 a.)

οθεν εξηλθον και ελθων ευρεισκει
τον οικον σχολαζοντα
σεσαρωμενον και κεκοσμημενον
τοτε πορευεται και παραλαμβανει μεθ εαυτου 45
επτα ετερα πνευματα · πονηροτερα αυτου
και εισελθοντα κατοικει εκει
και γεινεται τα αισχατα αυτου
του ανθρωπου εκεινου · χειρον των πρωτων
ουτως εστε και τη γενεα ταυτη τη πονηρα
ρλ : λαλουντος δε αυτου τοις οχλοις 46
ιδου η μητηρ και οι αδελφοι αυτου
ειστηκεισαν εξω ζητουντες λαλησαι αυτω
Ειπεν δε τισ αυτω · ιδου η μητηρ σου 47
και οι αδελφοι σου εστηκεισαν εξω
ζητουντες λαλησαι σοι
Ο δε αποκριθεις ειπεν τω λεγοντι αυτω 48
τισ εστιν η μητηρ μου · η τινες εισιν
οι αδελφοι μου · και εκτεινας την χειρα 49
επι τους μαθητας αυτου ειπεν
ιδου η μητηρ μου και οι αδελφοι μου
οστις γαρ ποιει · το θελημα του πατρος μου 50
του εν ουρανω
αυτος μου αδελφος και αδελφη και μητηρ εστι
ρλα : Εσ δε τη ημερα εκεινη εξηλθεν ο ιησ 51
και εκαθητο παρα την θαλασσαν
και συνηχθησαν προς αυτον οχλοι πολλοι 2
ωστε αυτον εισ το πλοιον ενβαντα
καθησθαι · και πας ο οχλος
επι τον αιγιαλον εστηκει · και ελαλησεν αυτω 3
πολλα · εν παραβολαις λεγων
ιδου εξηλθεν ο σπειρων σπειραι
και εν τω σπειρι αυτου 4
α μιν επεσεν παρα την οδον
(Fol. 39 b.)

xii. unde exhibi · et ueniens inuenit
domum uacantem
mundatam et ornatam
tunc uadit · et suscipit secum
septem alios sps nequiores se
et introeuntes habitant ibi
et fiunt nouissima eius · peiora prioribus
hominis illius · ita erit
et generationi huic pessimae
loquente autem eo turbis
ecce mater illius et fratres eius
stabant foris querentes loqui ei
dixit autem quidam illi · ecce mater tua
et fratres tui stant foras
querentes loqui tibi
qui autem respondens dixit dicentibus sibi
quae est mater mea · aut qui sunt
fratres mei · et extendens manum
super discipulos suos dixit
Ecce mater mea et fratres mei
quicumque enim facit · uoluntatem patris mei
qui est in caelis
ipse meus frater et soror et mater est
in die autem illo exiit ihs
et sedebat secus mare
et congregatae sunt ad eum turbae multae
ita ut in nauis ascendens
sederet · et omnis turba
supra litus stabat · et locutus est eis
multa in parabolis dicens
Ecce exiit seminans seminare
et dum seminat
quaedam ceciderunt secus uiam
(Fol. 40 a.)

και ηλθον τα πετεινα · και κατεφαγεν αυτα	XIII.	et uenerunt uolucres et comederunt ea
α δε επεσεν επει τα πετρωδη	5	quaedam autem ceciderunt in petrosa
οπου ουκ ειχεν γην πολλην		ubi non habeba terram multam
και ευθυσ εξαγετειλεν		et continuo exhorta sunt
δια το μη εχειν βαθος γησ		propter quod non haberet altitudinem terrae
του δε ηλιου ανατειλαντος · εκαυματισθησαν	6	sole autem oriente · aestuauerunt
και δια το μη εχειν ριζαν · εξηρανθησαν		et quia non habebant radicem harunt
αλλα δε επεσεν εισ τας ακανθασ	7	alia autem ceciderunt in spinis
και ανεβησαν αι ακανθαι · και επνιξαν αυτα		et ascenderunt spinae · et suffocauerunt ea
αλλα δε επεσεν επι την γην την καλην	8	alia autem ceciderunt · in terram bonam
και εδιδουν καρπον		et dabant fructum
ο μεν · ρ · ο δε · ξ · ο δε · λ		quidam · c · quidam autem · lx · quidam · xxx ·
ο εχων ωτα ακουειν ακουετω	9	qui habet aures audiendi audiat
και προσελθοντες οι μαθηται ειπον αυτω	10	Et accedentes discipuli eius dixerunt ei
δια τι εν παραβολαισ λαλεισ αυτοισ		quare in parabolis loqueris illis
Ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ	11	qui autem respondens dixit eis
οτι υμειν δεδοται γινωαι		quia uobis datum est scire
τα μυστηρια της βασιλειασ των ουρανω		mysterium regni caelorum
εκεινοισ δε ου δεδοται		illis autem non est datum
ρλβ : Οστισ γαρ εχει δοθησεται αυτω	12	qui enim habet dabitur ei
και περισσευθησεται		et abundabit
οστισ δε ουκ εχει · και ο εχει		qui autem non habet · et quod habet
αρθησεται απ αυτου		tolletur ab eo
ρλγ : δια τουτο εν παραβολαισ λαλει αυτοισ	13	ideo in parabolis loquor eis
ινα βλεποντες μη βλεπωσιν		ut uidentes non uideant
και ακουοντες μη ακουσωσιν		et audientes non audiant
και μη συνωσιν · μη ποτε επιστρεψωσιν		et non intellegant · ne quando conuertantur
και τοτε πληρωθησεται επ αυτοισ	14	Et tunc complebitur super eos
η προφηγια του ησαϊου λεγουσα		prophetia esaiiae dicentes
πορευθητι και ειπε τω λαω τουτω		uadae et dit populo huic
ακη ακουσεται · και ου μη συνηται		aure audietis et non intelletis
και βλεποντες βλεψεται · και ου μη ιδητε		et uidentes uidebitis · et non uidebitis
επαχυνθη γαρ η καρδια του λαου τουτου	15	ingrassatum est enim cor populi huius

(Fol. 40 b.)

(Fol. 41 a.)

και τοισ ωσιν βαρεωσ ηκουσαν
 και τοουσ οφθαλμουσ αυτων εκαμμυσαν
 μη ποτε ιδωσιν τοουσ οφθαλμοισ
 και τοουσ ωσιν ακουσωσιν · και τη καρδια
 συνωσιν και επιστρεψωσιν
 και ιασομαι αυτουσ
 ρλδ : υμων δε μακαριοι οφθαλμοι · οτι βλεπουσιν
 και ωτα υμων οτι ακουουσιν
 αμην γαρ λεγω υμειν
 οτι πολλοι προφηται και δικαιοι
 επεθυμησαν ειδειν α βλεπεται
 και ουκ ηδυνηθησαν ειδειν
 και ακουσαι α ακουεται · και ουκ ηκουσαν
 ρλε : υμεισ ουν ακουσατε
 την παραβολην του σπειροντουσ
 παντουσ ακουοντουσ τον λογον της βασιλειασ
 και μη συνιοντουσ
 ερχεται ο πονηροσ και αρπαζει
 το σπειρομενον εν τη καρδια αυτων
 ουτουσ εστιν ο παρα την οδον σπαρεισ
 ο δε επει τα πετρωδη σπαρεισ
 ουτουσ εστιν · ο τον λογον ακουων
 και ευθησ μετα χαρασ · λαμβανων αυτον
 ουκ εχει δε ριζαν εαυτω
 αλλα προσκαιροσ εστιν
 γενομενησ δε θλειψαιωσ
 η διωγμου δια τον λογον
 ευθεωσ σκανδαλιζεται
 Ο δε εισ τασ ακανθασ σπειρομενοσ
 ουτουσ εστιν ο τον λογον ακουων
 και η μεριμνα του αιωνοσ
 και η απατη του πλουτουσ · συνπνιγει τον λογο
 και ακαρποσ γεινεται

(Fol. 41 b.)

XIII. et auribus grauiter audierunt
 et oculos suos cluserunt
 ne quando uideant oculis
 et auribus audiant et corde
 intellegant et conuertantur
 et sanabo illos
 16 uestri autem ueati oculi · quia uident
 et aures uestrae quia audiunt
 17 amen enim dico uobis
 quia multi prophetae et iusti
 cupierunt uidere quae uidetis
 et non potuerunt uidere
 et audire quae auditis et non audierunt
 18 uos ergo audit
 parabolam seminantis
 19 omnis qui audit uerbum regni
 et non intellegit
 uenit malignus et rapit
 quod seminatur in corde ipsius
 hic est qui secus uiam seminatus est
 20 qui autem super petrosa seminatus est
 hic est · qui uerbum audit
 et continuo cum gaudio accipit eum
 21 non habet autem radicem in se
 sed temporalis est
 facta autem tribulatione
 aut persecutione propter uerbum
 continuo scandalizatur
 22 qui autem in spinis seminatur
 hic est qui audit uerbum
 et sollicitudo saeculi
 et seductio diuitiarum · simul suffocat uerbu
 et infructuos fit

(Fol. 42 a.)

<p>Ο δε επι την γην την καλην σπαρειω ουτος εστιν ο ακουων τον λογον και συνιειω τοτε καρποφορει και ποιει ο μεν ρ·ο δε ξ·ο δε λ·</p> <p>ρλς : αλλην παραβολην παρεθηκεν αυτοιω λεγων ωμοιωθη η βασιλεια των ουρανω ανθρωπω σπειροντι· καλον σπερμα εν τω ιδιω αγρω</p> <p>Εν δε τω καθευδειν τουσ ανθρωπουσ ηλθεν αυτου ο εκθροσ· και εσπειρεν ζιζανια ανα μεσον του σπειτου· απηλθεν οτε δε εβλαστησεν ο χορτοσ και καρπον εποησεν· τοτε εφανη τα ζιζανια</p> <p>προσελθοντεσ δε οι δουλοι του οικοδεσποτου εκεινου 27 ειπον αυτω κυριε ουχι καλον σπερμα εσπειρεσ εν τω σω αγρω ποθεν ον χει ζιζανια</p> <p>Ο δε εφη αυτοιω· εχθροσ ανθρωποσ τουτο εποησεν· λεγουσιν αυτω οι δουλοι θελεισ απελθοντεσ συνλεξωμεν αυτα</p> <p>λεγει αυτοιω ου· μη ποτε συνλεγοντεσ τα ζιζανια 29 εκριζωσγητε αμα και τον σπειτον συν αυτοιω αφετε αμφοτερα συναυξανεσθαι εωσ του θερισμου· και εν καιρω του θερισμου ερω τουσ θερισταιω συνλεξατε πρωτον τα ζιζανια και δησατε δεσμασ προσ το κατακαυσαι τον δε σπειτον συνλεγεται ειω την αποθην μου</p> <p>ρλς : αλλην παραβολην ελαλησεν αυτοιω λεγων ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανω κοκκω σιναπεωσ· ον λαβων ανθρωποσ εσπειρεν εν τω αγρω αυτου ο μεικροτερον μεν εστιν· παντων σπερματω 32</p>	<p>XIII. 23</p> <p>24</p> <p>25</p> <p>26</p> <p>27</p> <p>28</p> <p>29</p> <p>30</p> <p>31</p> <p>32</p>	<p>qui autem super terram bonam seminatus est hic est qui audit uerbum et intellegit tunc fructificat et facit quodam c· quod autem lx· quod autem xxx·</p> <p>aliam parabolam adposuit eis dicens simile est regnum caelorum homini seminanti bonum semen in suo agro</p> <p>cum autem dormirent homines uenit eius inimicus· et superseminauit zizania inter medium tritici et abiit</p> <p>cum autem germinasset faenum et fructum fecisset· tunc paruit zizania</p> <p>accedentes autem serui· patrisfamiliae illius dicunt ei domine nonne bonum semen seminasti in tuo agro unde ergo habet zizania</p> <p>qui autem dixit eis· inimicus homo hoc fecit· dicunt ei serui uis euntes colligimus ea</p> <p>dicit eis non· ne forte collegentes zizania eradicetis simul et triticum cum eis</p> <p>sinite utraque simul crescere usque ad messem· et in tempore messis dico messoribus colligite primum zizania et ligate manipulos· ad comburendum triticum autem colligite in horreum meum</p> <p>aliam parabolam locutus est is dicens simile est regnum caelorum grano sinapis· quod accipiens homo seminauit in agro suo</p> <p>quod minimum quidem est omnium seminum</p>
--	---	--

(Fol. 42 b.)

(Fol. 43 a.)

όταν δε αυξηση· μειζων των λαχανων εστιν XIII.
 και γεινεται δενδρον
 ωστε ελθειν τα πετεινα του ουρανου
 και κατασκηνοιν εν τοις κλαδοις αυτου
 ρλη : αλλην παραβολην· ομοια εστιν η βασιλεια 33
 των ουρανων· ζυμη
 ην λαβουσα γυνη· ενεκρυψεν εις αλευρου
 σατα τρεια
 εωσ ου εξυμωθη ολον
 ρθ : ταυτα παντα ελαλησεν ο ιησ 34
 εν παραβολαις τοις οχλοις· και χωρις παραβολης
 ουκ ελαλει αυτοις
 σκωσ πληρωθη το ρηθεν 35
 δια του προφητου λεγοντος
 ανοιξω εν παραβολαις το στομα μου
 ερευξομαι κεκρυμμενα
 απο καταβολης κοσμου
 ρμ : οτε αφεισ τους οχλους ηλθεν εις την οικειαν 36
 και προσηλθον αυτω· οι μαθηται αυτου λεγοντες
 φρασον ημειν την παραβολην
 των ζιζανιων του αγρου
 Ο δε αποκρειθεισ ειπεν 37
 ο σπειρων το καλον σπερμα
 εστιν ο υιος του ανθρωπου
 ο δε αγρος εστιν ο κοσμος· το δε καλον σπερμα 38
 οντοι εισιν οι υιο της βασ της βασιλειασ
 τα δε ζιζανια εισιν· οι υιοι του πονηρου
 ο δε εχθρος ο σπειρας αυτα εστιν 39
 ο διαβολος· ο δε θερισμος
 συντελεια αιωνος εστιν
 οι δε θερεισται ανγελοι εισιν
 ωσπερ ουν συνλεγονται τα ζιζανια 40
 και πυρι κατακαιονται· οντως εσται
 (Fol. 43 δ.)

cum autem creuerit· maius holeribus est
 et fiet arbor
 ita ut ueniant aues caeli
 et habent in ramis eius
 aliam parabolam· simile est regnum
 caelorum fermento
 quod accipiens mulier· abscondit in farinam
 mensuras tres
 donec fermentetur omne
 haec omnia locutus est ihs
 in parabolis turbis· et sine parabola
 non loquebatur eis
 ut conpleretur quod dictum est
 per prophetam dicentem
 aperiam in parabolis os meum
 eructuauor absconsa
 ab initio saeculi
 tunc dimittens turbas· uenit in domum
 et accesserunt ad eum discipuli eius dicentes
 narra nobis parauolam
 zizaniorum agri
 qui autem respondens dixit
 qui seminat semen bonum
 est filius hominis
 ager autem est saeculum· bonum autem seme
 hii sunt filii regni
 zizania autem sunt· filii maligni
 inimicus autem qui seminauit est
 diabolus· messis autem
 consummatio saeculi est
 messorum autem angeli sunt
 sicut ergo colleguntur zizania
 et igni conburuntur· ita erit
 (Fol. 44 α.)

εν τη συντελεια του αιωνος	XIII.	in consummatione saeculi
αποστελει ο υιος του ανθρωπου	41	mittet filius hominis
τους αγgelους αυτου· και συνλεξουσιν		angelos suos· et congregabunt
εκ της βασιλειας αυτου παντα τα σκανδαλα		de regno eius omnia scandala
και τους ποιουντας την ανομιαν		et facientes iniquitates
και βαλλουσιν αυτους εις την καμινον του πυρος 42		et mittunt eos in camino ignis
εκει εσται ο κλαυθμος· και ο βρυγμος των οδοντων		ibi erit fletus et stridor dentium
Τοτε οι δικαιοι λαμψουσιν ως ο ηλιος	43	tunc iusti lucebunt sicut sol
εν τη βασιλεια του πατρ αυτων		in regno patris sui
ο εχων ωτα ακουειν ακουετω		qui habet aures audiendi audiat
Ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων	44	simile est regnum caelorum
θησαυρω κεκρυμμενω εν αγρω		thensauro absconso in agro
ον ευρων τις εκρυψεν		quem quidam inueniens abscondit
και απο της χαρας αυτου· υπαγει και πωλει		et prae gaudio eius· uadit et uendit
παντα οσα εχει· και αγοραζει τον αγρον εκεινον		omnia quae habet· et emit agrum illum
παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων	45	iterum simile est regnum caelorum
ανθρωπω ενπορω		homini negotianti
ζητουντι καλους μαργαρειτας		querenti bonas margaritas
ευρων δε πολυτειμον μαργαρειτην	46	et inueniens praetiosam margaritam
απελθων επωλησεν α ειχεν· και ηγορασεν αυτο		abit et uindedit quae habebat· et emit eam
παλιν ομοια εστιν η βασιλεια των ουρανων	47	iterum simile est regnum caelorum
σαγηνη βληθειση εις την θαλασσαν		saginae missae in mari
και εκ παντος γενους συναγαγουση		et ex omni genere congreganti
οτε δε επληρωθη· ανεβιβασαν αυτην	48	cum autem inpleta fuerit· educent eam
επι τον αιγιαλον και καθισαντες		ad litus et sedentes
συνελεξαν τα καλλιστα εις τα αγγια		collegerunt meliora in uasis
τα δε σαπρα εξω εβαλαν		mala autem foris miserunt
ουτως εστε· εν τη συντελεια του κοσμου	49	sic erit in consummatione saeculi
εξελευσονται οι ανγελοι		exient angeli
και αφοριουσιν τους πονηρους		et segregabunt malos
εκ μεσου των δικαιων· και βαλλουσιν αυτους	50	de medio iustorum et mittent eos
εις την καμινον του πυρος		in caminum ignis
εκει εσται ο κλαυθμος· και ο βρυγμος των οδοντων		ibi erit fletus et stridor dentium

(Fol. 44 b.)

(Fol. 45 a.)

συνηκατε ταυτα παντα · λεγουσιν αυτω ναι XIII. 51
 λεγει αυτοις · δια τουτο πασ γραμματευσ 52
 μαθηθενθεις · εν τη βασιλεια των ουραων
 ομοιος εστιν ανθρωπω οικοδοεσποτη
 οστις εκβαλλει εκ του θησαυρου αυτου
 καινα και παλαια

ρμα : και εγενετο οτε ετελεσεν ο ιησ 53
 τασ παραβολασ ταυτασ · μετηρεν εκειθεν
 και ελθων εισ την πατριδα αυτου 54
 εδιδασκεν αυτοουσ εν τη συναγωγη αυτων
 ωστε εκπλησσεσθαι αυτοουσ και λεγειν
 ποθεν τουτω

πασα η σοφεια αυτη και αι δυναμεις 55
 ουχ ουτος εστιν · ο του τεκνονοσ υιοσ

ουχι η μητηρ αυτου λεγεται μαριαμ 56
 και οι αδελφοι αυτου ιακωβοσ και ιωαννησ
 και σιμων και ιουδασ · και αι αδελφαι αυτου

ουχι πασαι προσ ημασ εισιν 57
 ποθεν ουν τουτω παντα ταυτα
 και εσκανδαλιζοντο εν αυτω

ρμβ : Ο δε ιησ ειπεν αυτοιουσ 58
 ουκ εστιν προφητησ ατειμοσ
 ει μη εν τη πατριδι και εν τη οικεια αυτου
 και ουκ εποιησεν εκει δυναμεις πολλασ
 δια τασ απιστειασ αυτων

ρμγ : Εν εκεινω δε τω καιρω ηκουσεν ηρωδησ XIV. 1
 ο τετραρχησ την ακοην ιηυ 2
 και ειπεν τοιουσ παισιν αυτου
 μη τι ουτοσ εστιν ιωαννησ ο βαπτιστησ
 ον εγω απεκεφαλισα

αυτοσ ηγερθη απο των νεκρων
 και δια τουτο αι δυναμεις εναργουσιν εν αυτω

ρμδ : Ο γαρ ηρωδησ κρατησασ τον ιωαννην 3
 (Fol. 45 b.)

intellexistis haec omnia · dicunt ei etiam
 dicit eis · ideo omnis scriba
 doctis in regno caelorum
 similis est homini patrifamiliae
 qui emittit de thensauris suis
 noua et ueteria

Et factum est cum consummasset ihs 53
 parabolas istas migravit inde
 et ueniens in patria sua 54
 docebat eos in synagogas eorum
 ita ut mirarentur et dicerent
 unde huic

omnis sapientia haec et uirtutes 55
 nonne hic est fabri filius

nonne mater eius maria dicitur 56
 et fratres eius iacobus et iohannes
 et simon et iudas et sorores eius

non omnes apud nos sunt 57
 unde ergo huic omnia hae
 et scandalizabantur in eo

ihs autem dixit eis 58
 non est profeta sine honore
 nisi in patria · et in domo sua
 et non fecit ibidem uirtutes multas
 propter incredulitates eorum

in illo autem tempore audiuit herodes XIV. 1
 tetrarcha opinionem ihu 2
 et dixit pueris suis
 num quid hic est iohannes baptista
 quem ego decollau
 hic surrexit a mortuis
 et ideo uirtutes operantur in eo

herodes enim tenens iohannem 3
 (Fol. 46 a.)

εδησεν αυτον εν τη φυλακη	∴ XIV.	ligavit eum in carcere
δια ηρωδιαδα την γυναικα του αδελφου αυτου		propter herodiam uxorem fratris sui
Ελεγεν γαρ αυτω ἰωαννης· ουκ εξεστιν σοι	4	dicebat enim ei iohannes· non licet tibi
εχειν αυτην· και θελων αυτον αποκτειναι	5	habere eam· et uolens eum occidere
εφοβηθη τον οχλον		timuit turbas
οτι ως προφητην αυτον ειχον		quia sicut prophetam eum habebant
ρμϵ : γενεσειοις δε γενομενοις του ηρωδου	6	natale autem factu herodis
ωρχησατο η θυγατηρ αυτου ηρωδιας εν τω μεσω		saltabit filia herodias in medio
και ηρεσεν τω ηρωδη οθεν μεθ ορκου	7	et placuit herodi· unde cum iureiurando
ωμολογησεν αυτη δουναι ο αν αιτησεται		promisit ei dare quodcumque petierit
η δε προβιβασθεισα· ὑπο της μητρος αυτης ειπε	8	quae autem docta a matre sua dixit
δος μοι ωδε κεφαλην· ἰωαννου του βαπτιστου		da mihi hic caput iohannis baptistae
και ληθησει ο βασιλευς δια τους ορκους	9	et contristatus rex· propter iusiurandum
και δια τους συνακακειμενους		et propter conrecumbentes
εκελευσεν δοθηναι· και πεμψασ	10	iussit dari et mittens
απεκεφαλισεν τον ἰωαννην εν τη φυλακη		decollavit iohannem in carcerem
και ηνεχθη η κεφαλη αυτου επι τω πινακι	11	et adlatum est caput eius supra disco
και εδοθη τω κορασιω		et datum est puellae
και ηνεγκεν τη μητρι αυτης		et adtulit matri suae
και προσελθοντες οι μαθηται αυτου	12	Et accedentes discipuli eius
ηραν το πτωμα αυτου και εθαψαν αυτο		tulerunt corpus eius· et sepelierunt illud
και ελθοντες απηγγειλαν τω ἰηϋ		et uenientes renuntiauerunt ihu
ρμϛ : ακουσας δε ο ἰηϋ ανεχωρησεν εκειθεν εν πλοιω	13	audiens autem ihs secessit inde nauigio
εις ερημον τοπον κατ ειδιαν		in desertum locum seorsum
και ακουσαντες οι οχλοι		et audientes turbae
ηκολουθησαν αυτω πεξη απο των πολεων		secuti sunt eum pedestri de civitatibus
και εξελθων ειδεν οχλον πολυν	14	Et egressus vidit turbam multam
και εσπλαγχνισθη περι αυτων· και εθεραπευσε		et misertus est de eis et curauit
τους αρρωστουντας αυτων		infirmos eorum
ρμδ : Οψειας δε γενομενης προσηλθον αυτω	15	sero autem facto accesserunt ad eum
οι μαθηται αυτου λεγοντες		discipuli eius dicentes
ερημος εστιν ο τοπος· και η ωρα ηδη παρηλθεν		desertus est locus· et hora iam praeteriit
απολυσον τους οχλους		dimitte turbas

(Fol. 46 b.)

(Fol. 47 a.)

ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς κώμας
 ἀγορασωσὶν ἑαυτοῖς βρώματα
 Ο δὲ εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρεῖαν ἔχουσιν ἀπελθεῖν 16
 δοτε ὑμεῖς φαγεῖν αὐτοῖς·
 οἱ δὲ λεγούσιν αὐτῷ· οὐκ ἔχομεν ὡδε 17
 εἰ μὴ πεντε ἄρτους καὶ δύο ἰχθύας
 ὁ δὲ εἶπεν φέρεται μοι αὐτοὺς 18
 καὶ κέλευσας τὸν ὄχλον ἀνακλιθῆναι 19
 ἐπὶ τὸν χορτὸν ἔλαβεν τοὺς πεντε ἄρτους
 καὶ τοὺς δύο ἰχθύας· ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν
 ἠΐλογησεν· καὶ κλάσας ἔδωκεν τοῖς μαθηταῖς
 τοὺς ἄρτους· οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις
 καὶ ἐφαγον πάντες καὶ ἐχορτασθήσαν 20
 καὶ ἦσαν τὸ περισσεύον τῶν κλάσμάτων
 ἰβ' κοφίνους πλήρεις
 Οἱ δὲ αἰσθίνοντες ἦσαν 21
 ἄνδρες ὡς πεντακισχίλιοι
 χωρὶς παιδῶν καὶ γυναικῶν
 ρμη : καὶ εὐθεὺς ἤραγκασεν τοὺς μαθητὰς 22
 ἐνβῆναι εἰς τὸ πλοῖον· καὶ προαγῆν εἰς τὸ πέρα
 εἰς οὐ ἀπολύσει τοὺς ὄχλους
 ρμβ και ἀπολύσας τοὺς ὄχλους 23
 ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος καθ' ἰδίαν προσευξασθαι
 ρν : οψείας δὲ γενομένης μονοῦ τῆν ἐκεῖ
 τὸ δὲ πλοῖον τῆν εἰς μέσον τῆς θαλάσσης 24
 βασανίζομενον ὑπὸ τῶν κυμάτων
 ἦ γὰρ ἐναντίος ὁ ἀνεμὸς
 τεταρτησ δὲ φυλακῆς τῆς νυκτός 25
 ἀπῆλθεν περιπατῶν πρὸς αὐτοὺς
 ἐπὶ τῆς θαλάσσης
 Οἱ δὲ μαθηταὶ ἴδόντες αὐτὸν 26
 ἐπὶ τῆς θαλάσσης περιπατοῦντα
 ἐταραχθήσαν λέγοντες ὅτι φάντασμα ἐστὶν
 (Fol. 47 b.)

XIV. ut euntes in castella
 emant sibi escas
 qui autem dixit eis· non necesse habent ire
 date uos manducare eis
 qui autem dicunt ei· non habemus hic
 nisi quinque panes et duos pisces
 qui autem dixit adferte mihi illos
 et cum iussisset· turbas discumbere
 super faenum accepit quinque panes
 et duos pisces· respiciens in caelum
 benedixit· et frangens dedit discipulis
 panes· discipuli autem turbis
 et manducauerunt· et saturati sunt
 et tulerunt reliquias fragmentorum
 xii· cofinos plenos
 qui autem manducarunt erant
 uiri ad quinque milia
 exceptis infantibus et mulieribus
 et continuo coegit discipulos
 ascendere navem· et praecedere trans
 donec dimitteret tur
 et cum dimisset turbas
 ascendit in montem seorsum orare
 sero autem facto solus erat ibidem
 nauis autem erat in medium maris
 et uexabatur a fluctibus
 erat enim contrarius uentus
 quarta autem uigilia noctis
 abit ambulans ad eos
 super mare
 discipuli autem uidentes eum
 super mare ambulantem
 turbati sunt dicentes· quoniam fantasma est
 (Fol. 48 a.)

και απο του φοβου εκραξαν
 ενθυσ δε ελαλησεν αυτοις λεγων
 θαρρειτε εγω ειμει· μη φοβεισθαι
 ρνα : αποκρειθεισ δε αυτω πετροσ ειπεν κε ει συ ει
 κελουσον με ελθειν προσ σε επι τα υδατα
 ο δε ειπεν ελθε
 και καταβασ απο του πλοιου πετροσ
 περιπατησεν επι τα υδατα
 ελθειν προσ τον ιην
 βλεπων δε τον ανεμον ισχυρον εφοβηθη
 και αρξαμενος καταποντιζεσθαι
 εκραξεν λεγων κε σωσον με
 Ευθεωσ δε ιησ εκτεινας την χειρα
 επελαβετο αυτου και λεγει αυτω ολιγοπιστε
 εισ τι εδιστασασ
 ρνβ : και αναβαντων αυτων εισ το πλοιον
 εκοπασεν ο ανεμοσ
 οι δε εν τω πλωω ελθοντες
 προσεκυνησαν αυτω λεγοντες
 αληθωσ υιοσ θυ ει συ· και διαπερασαντες
 ηλθον επι την γην εισ γεννησαρ·
 ρνγ : και επιγοντες αυτον
 οι ανδρεσ του τοπου εκεινου·
 απειστειλαν εισ ολην την περιχωρον εκεινην
 και προσηρεγκαν αυτω παντασ τουσ
 κακωσ εχοντασ και παρεκαλουν αυτον
 ινα μονον αφωνται
 του κρασπεδου του ιματιου αυτου
 και οσοι ηψαντο διεσωθησαν
 ρνδ : τοτε προερχονται προσ αυτον απο ιεροσολυμων XV. 1
 φαρισαιοι και γραμματεισ λεγοντες
 δια τι οι μαθηται σου παραβαινουσιν
 την παραδοσιν των πρεσβυτερων
 (Fol. 48 b.)

XIV. et a timore exclamauerunt
 27 continuo autem locutus est eis dicens
 fidete ergo sum· nolite timere
 28 respondens autem ei petrus dixit dñe si tu es
 iube me uenire ad te super aquam
 29 qui autem dixit ueni
 et descendens de nauī petrus
 ambulauit super aquas
 ut ueniret ad ihm
 30 uidens autem uentum ualidum timuit
 et incipiens demergi
 clamauit dicens dñe libera me
 31 continuo autem ihs extens manum
 adpraehendit eum et dicit illi modice fidei
 quare dubitasti
 32 Et ascendentibus in nauī
 quieuit uentus
 33 qui autem in nauī erant uenientes
 adorauerunt ei dicentes
 34 uere filius dei es tu· et cum transfretassent
 uenerunt in terram gennasar
 35 et cum cognouissent eum
 uiri loci illius
 miserunt in uniuersa regionem illam
 et optulerunt ei omnes male
 36 habentes· et depraecabantur eum
 ut tantum tangerent
 fimbriam uestimenti eius
 et quodquod tetigerunt salbati sunt
 tunc accedunt ad eum ab hierosolymis
 pharisaei et scribae dicentes
 2 quare discipuli tui transgrediuntur
 traditionem seniorum
 (Fol. 49 a.)

ου γαρ νικητε τας χειρας αυτων
 οταν αρτον εσθιωσιν
 Ο δε αποκριθεισ ειπεν
 δια τι και υμεις παραβαιναι την εντολην του θυ
 δια την παραδοσιν υμων· ο γαρ θς ειπεν
 τειμα τον πατερα και την μητερα
 και ο κακολογων πατερα η μητερα
 θανατω τελευτατω : υμεις δε λεγεται
 οσ δαν ειπη τω πατρι η τη μητρι
 δωρον ο δαν εξ εμου ωφεληθησ
 ου μη τιμησει τον πατερα αυτου
 και ηκυρωσατε τον λογον του θυ
 δια την παραδοσιν υμων
 υποκριται· καλωσ επροφητηυσεν περι υμων
 ησαϊασ λεγων· ο λαοσ ουτοσ
 τοισ χειλεσιν με τιμα· η δε καρδια αυτων
 πορρω εστιν απ εμου· ματην δε σεβονται με
 διδασκοντεσ διδασκαλειασ
 ενταλματα ανθρωπων
 και προσκαλεσαμενοσ τον οχλον ειπεν αυτοισ
 ακουεται και συνιετε· ου παν το εισερχομεν
 εισ το στομα· κοινωνι τον ανθρωπον
 αλλα το εκπορευομενον εκ του στοματοσ
 εκεινο κοινωνει τον ανθρωπον
 ρνε : οτε προσελθοντεσ οι μαθηται
 λεγουσιν αυτω· οιδασ οτι οι φαρισαιοι
 ακουσαντεσ τον λογον εσκανδαλισθησαν
 Ο δε αποκριθεισ ειπεν πασα φυτεια
 ην ουκ εφυτευσεν ο πατηρ μου
 ο ουρανοσ· εκριζωθησεται
 ρνε : αφετε τουσ τυφλουσ· τυφλοι εισιν οδαγοι
 τυφλοσ δε τυφλον εαν οδαγη
 αμφοτεροι εππεσονται εισ βοθρον
 (Fol. 49 b.)

XV. non enim labant manus suas
 cum panem manducant
 3 qui autem respondens dixit
 quare et uos transgredimini mandatum dei
 4 propter traditionem uestram· ds enim dixit
 honora patrem aut matrem
 et qui maledicit patri aut matri
 5 morte morietur· uos autem dicitis
 quicumque dixerit patri aut matri
 munus quod ex me tibi prodest
 non honorauit patrem suum
 6 et inritum fecistis uerbum dei
 propter traditionem uestram
 7 hypocritae bene prophetauit de uobis
 8 esaia dicens populus hic
 labiis me diligit· cor autem eorum
 9 longe est a me· sine causa autem colunt me
 docentes doctrinas
 mandata hominum
 10 Et conuocans turbam dixit eis
 11 audite et intellegite· non omne quod intrat
 in os communicat hominem
 sed quod egreditur de ore
 illud communicat hominem
 12 tunc accedentes discipuli
 dicunt ei scis quoniam pharisaei
 audientes uerbum scandalizati sunt
 13 qui autem respondens dixit· omnis plantatio
 quam non plantauit pater meus
 caelestis eradicabitur
 14 sinite caecos· caeci sunt duces
 caecus autem caecum si ducat
 utrisque incidunt in foueam
 (Fol. 50 a.)

ρνζ : αποκριθεισ δε ο πετροσ ειπεν αυτω
 φρασον ημειν την παραβολην ταυτην
 Ο δε ειπεν ακνην και υμεισ ασυνετοι εστε
 ου νοειτε οτι παν το εισπορευομενον
 εισ το στομα· εισ την κοιλιαν χωρει
 και εισ αφεδρωνα εκβαλλεται
 τα δε εκπορευομενα εκ του στοματος
 εκ της καρδιασ εξερχεται
 εκεινα κοινωνει τον ανθρωπον
 εκ γαρ της καρδιασ εξερχονται
 διαλογισμοι πονηροι· φονοι
 μοιχαι· πορνειαι· κλοπαι
 ψευδομαρτυρια· βλασφημια
 ταυτα εισιν τα κοινωνοντα τον ανθρωπον
 το δε ανεπιτοισ χερσιν φαγειν
 ου κοινωνει τον ανθρωπον
 και εξελθων εκειθεν ο ιησ ανεχωρησεν
 εισ τα μερη τυρου και σειδωνοσ
 και ιδου γνηη χαναανα· απο των οριων εκειω
 εξελθουσα εκραζει οπισω αυτου λεγουσα
 ελεησον με κε υιοσ δαυειδ
 η θυγατηρ μου κακωσ δαμονιζεται
 Ο δε ουκ απεκριθη αυτη λογον
 και προσελθοντες οι μαθηται αυτου
 ηρωτουν αυτον λεγοντες· απολυσον αυτην
 οτι κραζει οπισθεν ημων
 ρνη : Ο δε αποκριθεισ ειπεν ουκ απεσταλην
 ει μη εισ τα προβατα ταυτα
 τα απολωλοτα οικου εισραηλ
 ρνηθ : η δε ελθουσα προσεκυνη αυτω λεγουσα
 κε βοηθει μοι· ο δε αποκριθεισ ειπεν
 ουκ εξεστιν λαβειν τον αρτον των τεκνων
 και βαλιν τοισ κυναριοισ
 (Fol. 50 b.)

XV. 15 | respondens autem petrus dixit ei
 narra nobis parabolam is tam
 16 | qui autem dixit· adhuc et uos insipientes estis
 17 | non intellegitis quia· omne quod introit in os
 in uentrem cedit
 et in secessum mittitur
 18 | qui autem exeunt de ore
 de corde exeunt
 illa communicant hominem
 19 | de corde enim exeunt
 cogitationes malae· homicidia
 adulteria· fornicati· nes furta
 falsa testimonia blasfemiae
 20 | haec sunt quae communicant hominem
 in lotis autem manibus manducare
 non communicat hominem
 21 | Et exiens inde ihs secessit
 in partes tyri· et sidonae
 22 | et ecce mulier chanaanaea· de finibus illis
 exens clamabat post illym dicens
 miserere mei dne fili dauid
 filia mea male daemonizatur
 23 | qui autem non respondit ei uerbum
 et accedentes discipuli eius
 rogabant eum dicentes· dimitte illam
 quia clamat post nos
 24 | qui autem respondens dixit· non sum missus
 nisi ad oues has
 quae perierunt domus istrahel
 25 | quae autem ueniens adorabat ei dicens
 26 | dne adiuba me· qui autem respondens dixit
 non licet accipere panem filiorum
 et mittere canibus
 (Fol. 51 a.)

Η δε ειπεν ναι κε· και γαρ τα κυναρια
 εσθιουσιν απο των ψειχων
 των πειπτοντων απο της τραπεζης
 των κυναριων αυτων
 27 τοτε αποκριθεισ ειπεν αυτη· γυναι
 28 μεγαλη σου η πιστις· γενηθητω σοι ως θελεισ
 και ιαθη η θυγατηρ αυτης· απο της ωρας εκεινης
 ρξ : και μεταβασ εκειθεν ο ιησ ηλθεν
 29 παρα την θαλασσαν της γαλιλαιας
 και αναβασ εις το ρος εκαθητο εκει
 και προσηλθον αυτω οχλοι πολλοι
 30 εχοντες μεθ εαυτων
 χωλους· τυφλους· κυλλους
 και ετερουσ πολλουσ· και ερμψαν αυτους
 υπο τουσ ποδασ αυτου
 και εθεραπευσεν αυτους παντας
 31 ωστε τον οχλον θαυμασαι βλέποντας
 κωφουσ λαλουντας· και κυλλουσ υγιεισ
 και χωλους περιπαουντας
 και τουσ τυφλουσ βλέποντας
 και εδοξασαν τον θν ισραηλ
 Ο δε ιησ προσκαλεσαμενοσ τουσ μαθητασ αυτου 32
 ειπεν σπλανχίζομαι επι τον οχλον τουτον
 οτι τρηδη ημεραι· γ· εισιν· και προσμενουσιν μοι
 και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν
 και απολυσαι αυτους νηστεισ ου θελω
 μη ποτε εκλυθουσιν εν τη οδω
 και λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου
 33 ποθεν ουν ημειν εν ερημια αρτοι τοσουτοι
 ωστε χορτασαι οχλον τοσουτον
 και λεγει αυτοισ ο ιησ ποσουσ αρτουσ εχεται 34
 οι δε ειπον αυτω επτα· και ολιγα ιχθυδια
 και παραγγειλασ τω οχλω αναπεσιν 35
 επι την γην· ελαβεν τουσ ζ· αρτουσ 36
 (Fol. 51 b.)

quae autem dixit etiam dñe· et canis enim
 edent de micis
 quae cadent de mensis
 dominorum suorum
 28 tunc respondens dixit ei· o mulier
 magna est tua fides· fiat tibi sicut uis
 et sanata est filia eius· ab hora illa
 Et transiens inde ihs uenit
 29 secus mare galilaeae
 et ascendens in monte sedebat ibi
 30 et accesserunt ad eum turbae multae
 habentes secum
 clodos· caecos· sideratos
 et alios multos· et proiecerunt eos
 sub pedibus eius
 et curauit eos omnes
 31 ita ut turba miraretur uidens
 surdos loquentes· sideratos incolumes
 et clodos ambulantes
 et caecos uidentes
 et glorificauerunt dñm istrachel
 ihs autem conuocans discipulos suos
 dixit misereor· super turbam hanc
 quia iam dies tres sunt· et sustinent me
 Et non habent quid manducent
 et dimittere eos iaiunos nolo
 ne dissolbantur in itinere
 et dicunt ei discipuli eius
 32 unde ergo nobis in deserto panes tanti
 ut satientur turbae tantae
 Et dicit eis ihs· quod panes habetis
 qui autem dixerunt septem· et paucos pisciculos
 33 Et cum iussisset turbas discumbere
 34 supra terram· accepit septem panes
 (Fol. 52 a.)

και τους ἰχθυσας και ευχαριστησας εκλασεν	XV.	et pisces . et gratias agens fregit
και εδιδου τοις μαθηταις οι δε μαθηται τω οχλω		et dabat discipulis . discipuli turbae
και εφαγον παντες και εχορτασθησαν	37	et manducauerunt omnes . et saturati sunt
και το περισσεον των κλασματων ησαν . σφυριδας πληρεις		et quod superauit fragmentorum tulerunt . vii . sportas plenas
οι δε εισθοντες ησαν . τετρακισχιλιοι ανδρες		qui autem manducauerant erant . quattuor millia uiri
χωρις παιδιων και γυναικων	38	exceptis infantibus et mulieribus
ρξα : και αποκλυσας τους οχλους ενβαινει εις το πλοιο	39	Et mittens turbas . ascendit nauem
και ηλθεν εις τα ορια της μαγαδαν		et uenit in finibus magadan
και προσελθοντες οι φαρισαιοι και σαδδουκαι	XVI. 1	Et accedentes pharisaei et sadducaei
πειραζοντες αυτον επηρωτησαν		temptantes eum interrocauerunt
σημιον εκ του ουρανου επιδειξει αυτοις		signum de caelo ostenderet eis
Ο δε αποκριθεις ειπεν οψειας γενομενης	2	qui autem respondens dixit . sero factum
λεγεται ευδεια πυρραζει γαρ ο ουρανος		dicitis serenum . rubicundum est enim caelum
και πρωει σημερον χειμων	3	et mane hodie pluuias
πυρραζει γαρ στυγαζων ο αηρ		rubet enim triste caelum
το μεν προσωπον του ουρανου		faciem quidem caeli
γεινωσκεται διακρεινειν		scitis iudicare
τα δε σημα των καιρων ου δυνασθαι		signa autem temporum non potestis
ρξβ : γενεα πονηρα ζητει σημιον	4	generatio mala signum querit
και σημιον ου δοθησεται αυτη		et signum non dabitur ei
ει μη το σημιον ιωνα		nisi signum ionae
και καταλιπων αυτους απηλθεν		et relinquens eos abiit
και ελθοντες εις το περαν . επελαθοντο οι μαθηται	5	Et uenientes trans . oblitus sunt discipuli
αρτους λαβειν		panes accipere
ρξγ : Ο δε ιησ ειπεν αυτοις ορατε και προσεχετε	6	ihs autem dixit eis . uidete et adtendite
απο της ζυμης των φαρισαιων		a fermento farisaeorum
και σαδδουκαιων		et sadducaeorum
ρξδ : τοτε διελογιζοντο εν εαυτοις λεγοντες	7	tunc cogitabant inter se dicentes
οτι αρτους ουκ ελαβομεν		quia panes non accepimus
γνους δε ο ιησ ειπεν . τι διαλογιζεσθαι εν εαυτοις	8	sciens autem ihs dixit . quid cogitatis inter uos
ολιγοπιστοι . οτι αρτους ουκ εχεται		modicae fidei . quia panes non habetis
ουπω νοειτε . ουδε μνημονευετε	9	nondum intellegitis . neque meministis
οτε τους πεντε αρτους . τοις πεντακισχιλειωσ		quando quinque panes . quinque milibus
και ποσους κοφινους ελαβεται		et quod cofinos accepistis

(Fol. 52 b.)

(Fol. 53 a.)

ουδε τους επτα αρτους τοις τετρακεισχειλειουσ XVI.		nec septe panes . quattuor milibus
και ποσας σφυριδας ελαβετε	10	et quod sportas accepistis
πως ου νοειτε οτι	11	quomodo non intellegistis quia
ου περι αρτου ειπον προσεχετε		non de panibus dixi attendite
απο της ζυμης των φαρισαιων		de fermento farisaeorum
και σαδδουκαιων		et sadducaeorum
τοτε συνηκαν . οτι ουκ ειπεν	12	tunc intellexerunt . quia non dixit
προσεχειν απο της ζυμης . αλλα απο της διδαχης		adtentite de fermento . sed de doctrina
των φαρισαιων και σαδδουκαιων		pharisaeorum et sadducaeorum
ρξε : Ελθων δε ο ιησ εις τα μερη καισαριας	13	Ueniens autem ihs in partes caesariae
της φιλιππου . ηρωτα τους μαθηταις λεγων		philippi . interrogabat discipulos dicens
τινα με οι ανθρωποι λεγουσιν ειναι		quem me dicunt homines esse
υιοσ του ανθρωπου		filium hominis
Οι δε ειπον ιωαννην τον βαπτιστην	14	qui autem dixerunt iohannem baptistam
αλλοι δε ηλειαν . ετεροι δε ιηρεμειαν		alii autem heliam . alii autem hieremian
η ενα των προφητων . λεγει αυτοις	15	aut unum de prophetis . dicit eis
υμεις δε τινα με λεγεται ειναι		uos autem quem me dicitis esse
ρξε : αποκριθεισ δε σιμων πετροσ ειπεν αυτω	16	respondens autem simon petrus dixit ei
συ ει ο χρσ ο υιος του θυ το σωζοντοσ		tu es xps filius di saluatoris
αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν	17	respondens autem ihs dixit
μακαριοσ ει σιμων βαρ ιωνα		beatus es simon bar iona
οτι σαρξ και αιμα . ουκ απεκαλυψεν σοι		quia caro et sanguis . non reuelauit tibi
αλλ ο πατηρ μου ο εν τοις ουρανοις		sed pater qui in caelis est . et ego autem
καγω δε σοι λεγω . οτι συ ει πετροσ	18	dico tibi . quia tu es petrus
και επι ταυτην την πετραν οικοδομησω		et super anc petram aedificavo
την εκκλησιαν μου . και πυλαι αδου		ecclesiam meam . et portae inferorum
ου κατισχυσουσιν αυτησ		non praeualebunt ei
σοι δωσω τασ κλεισ της βασιλειασ των ουρανω	19	tibi dabo claues regni caelorum
και ο αν δησησ επι της γησ		et quodcumque ligaueris super terram
εσται δεδεμενον εν τοις ουρανοις		erit ligatum in caelis
και ο αν λυσησ επι της γησ		et quod solueris in terra
εστε λελυμενον εν τοις ουρανοις		etrit solutum in caelis
ρξε : τοτε επειτειμησεν τοις μαθηταις	20	tunc comminatus est discipulis
(Fol. 53 b.)		(Fol. 54 a.)

ἵνα μὴ δένει εἰπωσιν· ὅτι οὗτος ἐστὶν ὁ χρῖστος ἰησοῦς XVI.
 ἀπο τότε ἤρξατο ἰησοῦς δίκνυει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ 21
 ὅτι δι' αὐτὸν· εἰς ἱεροσόλυμα ἀπελθεῖν
 καὶ πολλὰ παθεῖν ὑπο τῶν πρεσβυτέρων
 καὶ ἀρχιεραίων καὶ γραμματαίων
 καὶ ἀποκτανθῆναι
 καὶ μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἀναστῆναι
 ρξή : καὶ προσλαβόμενος αὐτὸν ὁ πέτρος 22
 ἤρξατο αὐτῷ ἐπειτεῖμαν καὶ λέγειν
 εἰλεός σοι κέ οὐ μὴ ἔσῃ τοῦτο σοι
 Ὁ δὲ ἐπιστραφεὺς εἶπεν τῷ πετρῷ 23
 ὑπάγε ὀπίσω μου σατανα· σκανδαλὸν εἶ ἐμοί
 ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ θν̄· ἀλλὰ τοῦ ἀνθρώπου
 ρξθ : τότε ὁ ἰησοῦς εἶπεν· τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ 24
 εἰ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν
 ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν
 καὶ ἀρατῶ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ
 καὶ ἀκολουθεῖτω μοι· ὅς γὰρ ἂν θελή 25
 τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι· ἀπολέσει αὐτήν
 ὅς δ' ἂν ἀπολέσει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
 ἐνεκεν ἐμοῦ· εὐρήσει αὐτήν
 τί γὰρ ὠφελείται ἄνθρωπος 26
 εἰάν τον κόσμον ὅλον κερδή 27
 τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιώσῃ
 ἢ τί δώσει ἄνθρωπος
 ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ
 ρο : μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου 27
 ἐρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
 μετὰ τῶν ἀγῶν ἀγγέλων αὐτοῦ
 καὶ τότε ἀποδώσει ἕκαστῷ
 κατὰ τὴν πράξιν αὐτοῦ
 ἀμὴν λέγω ὑμῖν 28
 ἔσῃν τινεὶς τῶν ὠδε ἐστῶτων
 (Fol. 54 b.)

ut nemini dicerent· quia hic est ihs xps
 Exinde coepit ihs ostendere discipulis suis
 quia oportet eum· hierosolyma ire
 et multa pati· a senioribus
 et principibus sacerdotum et scribis
 et interfici
 et post tres dies resurgere
 Et suscipiens eum petrus 22
 coepit increpare eum et dicere
 misereatur tibi dme· non erunt haec tibi
 qui autem conuersus ait petro 23
 uade post me satana scaudalum es mihi
 quia non sapis quae sunt dei· sed quae hominis
 tunc ihs dixit discipulis suis 24
 si quis uult post me uenire
 abneget seipsum
 et tollat crucem suam
 et sequatur me· qui enim uoluerit 25
 animam suam saluare· perdet eam
 qui autem perdiderit animam suam
 propter me inueniet eam
 quid autem prodest homini 26
 si totum mundum lucretur
 animae autem suae detrimentum faciat
 aut quid dabit homo
 commutationem animae suae
 incipiet enim filius hominis 27
 uenire in gloriam patris sui
 cum sanctis angelis suis
 et tunc red det unicuique
 secundum o pera sua
 amen dico uobis 28
 sunt quidam de stantibus hic
 (Fol. 55 a.)

οιτινες ου μη γευσονται θανατου
 εως αν ειδωσιν τον υιον του ανθρωπου
 ερχομενον εν τη βασιλεια αυτου
 ροα : και εγενετο μεθ ημερασ εξ
 παραλαμβανει ο ιησ τον πετρον
 και τον ιακωβον· και τον ιωαννην
 τον αδελφον αυτου· και αναγει αυτους
 ειο οροσ υψηλον λειαν.
 και μεταμορφωθεισ ο ιησ· ενπροσθεν αυτων
 ελαμψεν το προσωπον αυτου· ωσ ο ηλιωσ
 τα δε ειματα αυτου
 εγενετο λευκα ωσ χειων
 και ιδου ωφθη αυτοισ μωϋσησ
 και ηλειασ μετ αυτου συναλοντεσ
 αποκριθεισ δε ο πετροσ· ειπεν τω ιηυ κε
 καλον εστιν ημασ ωδε ειναι
 ει θελεισ ποιησωμεν ωδε· τρεισ σκηνασ
 σοι μειαν· και μωυσει μειαν· και ηλεια μειαν
 Ετι αυτου λαλουντοσ· ιδου νεφελη φωτειη
 επεσκιαζεν αυτουσ
 και ιδου φωνη εκ της νεφελησ λεγουσα
 ουτοσ εστιν ο υιοσ μου ο αγαπητοσ
 εν ω ηυδοκησα ακουετε αυτου
 ακουσαντεσ δε οι μαθηται
 επεσαν επι προσωπον αυτων
 και εφοβηθησαν σφοδρα· και προσηλθεν ο ιησ
 και ηψατο αυτων και ειπεν
 εγειρεσθαι και μη φοβεισθαι
 Επερ ντεσ δε τουσ οφθαλμουσ αυτων
 ουδενα ειδον· ει μη μονον τον ιηυ
 ροβ : και καταβαινοντεσ εκ του ορσ
 εντελειατο αυτοισ ο ιησ λεγων
 μηδενει ειπητε το οραμα
 (Fol. 55 b.)

XVI.

XVII. 1

2

3

4

5

6

7

8

9

qui non gustabunt mortem
 donec uideant filium hominis
 uenientem in regno suo
 Et factum est post dies sex
 suscepit ihs petrum
 et iacobum et iohannem
 fratrem eius· et leuauit eos
 in montem excelsum nimis
 et transfiguratus ihs coram illis
 effulsit uultus eius sicut sol
 uestimenta autem eius
 facta sunt alba sicut nix
 et ecce paruit eis moyses
 et helias cum eo loquentes
 respondens autem petrus dixit ihu dme
 bonum est nos hic esse
 si bis faciamus hic· tria tabernacula
 tibi unum et moysi unum· et heliae unum
 adhuc eo loquente· ecce nubs lucida
 obumbrabat eos
 Et ecce uox de nube dicens
 hic est filius meus dilectus
 in quo conplacui audite eum
 audientes autem discipuli
 ceciderunt in faciem suam
 et timuerunt ualde· et accessit ihs
 et tetigit eos et dixit
 surgite et nolite timere
 leuantes autem oculos suos
 neminem uiderunt nisi solum ihm
 Et descendentes de monte
 praecepit eis dicens ihs
 nemini dixeritis uisum
 (Fol. 56 a.)

εως ου ο υιος του ανθρωπου	XVII.	donec filius hominis
εκ νεκρων εγερθη		a mortuis resurgat
ρογ : και επηρωτησαν αυτον οι μαθηται αυτου λεγοντες 10		Et interrogauerunt eum discipuli dicentes
τι συν οι γραμματεισ λεγουσιν		quid ergo scribae dicunt
στι ηλειαν δει ελθειν πρωτον		quia heliam oportet uenire primum
Ο δε αποκριθεισ ειπεν · ηλειασ μεν ερχεται 11		qui respondens ait · helias quidem uenit
αποκατασθησai παντα		restituere omnia
λεγω δε υμειν στι ηλειασ ηδη ηλθεν 12		dico autem uobis · quia helias iam uenit
και ουκ επεγνωσαν αυτον · αλλα εποιησαν αυτω		et non cognouerunt eum · sed fecerunt ei
οσα ηβελησαν		quanta uoluerunt
τοτε συνηκαν οι μαθηται 13		tunc intellexerunt discipuli
στι περι ιωαννου του βαπτιστου ειπεν αυτοισ		quia de iohanne baptista dixit eis
ουτως και ο υιος του ανθρωπου · μελλει πασχι υπ αυτω		sic et filius hominis incipiet pati ab eis
ροδ : και ελθων προς τον οχλον προσηλθεν αυτω 14		Et eum uenisset at turbam adcessit · ad eum
ανθρωπος γονυπετων		homo adgeniculans
ενπροσθεν αυτου και λεγων		ante eum et dicens
κε ελεησον μου τον υιον στι σεληνιαζεται 15		dne miserere fili mei · quia lunaticus est
και κακωσ πασχει · πολλακις γαρ		et male patitur · aliquotiens enim
πιπτει εις το πυρ · και ενιοτε εις το υδωρ		cadit in igne saepius in aqua
και προσηνεγκα αυτον τοισ μαθηταισ σου 16		et obtuli eum discipulis tuis
και ουκ ηδυνηθησαν · θεραπευσαι αυτον		et non potuerunt curare eum
αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν · ω γενεα απιστος 17		respondens autem ihs dixit · o generatio incredula
και διεστραμμενη · εωσ ποτε μεθ υμων εσομαι		et peruersa · quousque uobiscum ero
εωσ ποτε ανεξομαι υμων ·		usque quo patiar uos
φερετε μοι αυτον ωδε · και επετειμησεν αυτω ο ιησ 18		adferte mihi illum hoc · et increpauit ei ihs
και εξηλθεν απ αυτου το δαιμονιον		et exiit ab illo daemonium
και εθαραπευθη ο παισ · απο της ωρας εκεινησ		et sanatus est puer ab illa hora
ροε : τοτε προσελθοντες οι μαθηται 19		tunc accedentes discipuli eius
τω ιησ καθ ιδιαν ειπον δια τι ημεισ		ad ihu · seorsum dixerunt · quare nos
ουκ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτο		non potuimus expellere illud
Ο δε λεγει αυτοισ 20		qui autem dicit eis
δια την απιστειαν υμων		propter incredulitatem uestram
αμην γαρ λεγω υμειν εαν εχητε πιστιν		amen enim dico uobis · si habueritis fidem
(Fol. 56 b.)		(Fol. 57 a.)

ως κοκκος σιναπεως · ερειτε τω ορει τουτω XVII.
 μεταβηθει ενθεν εκει · και μεταβησεται
 και ουδεν αδυνατησει υμειν
 τουτο δε το γενοσ ουκ εκπορευεται 21
 ει μη εν προσευχη και νηστεια
 ρος : αυτων δε αναστρεφομενων εν τη γαλιλαια 22
 ειπεν αυτοισ ο ιησ · μελλει ο υιοσ του ανθρωπου
 παραδιδοσθαι · εις χειρασ ανθρωπων
 και αποκτεινουσιν αυτον 23
 και μετα τρεις ημερασ εγερθησεται
 και ελυπηθησαν σφοδρα
 ρος : και ελθοντων αυτων εις καφαρναουμ 24
 προσηλθον · οι τα διδραγματα λαμβανοντες
 και ειπαν τω πετρω · ο διδασκαλοσ υμων
 ου τελει δειδραγμα · λεγει ναι 25
 και εισελθοντι εις την οικειαν
 προεφθασεν αυτον ο ιησ λεγων
 τι σοι δοκει σιμων · οι βασιλειω της γησ
 απο τινων λαμβανουσιν · τελη η κησσον
 απο των υιων αυτων · η απο των αλλοτριων
 λεγει αυτω απο των αλλοτριων 26
 Εφη αυτω ο ιησ · αραγε ελευθεροι εισιν οι υιοι
 ινα · δε μη σκανδαλισωμεν αυτουσ 27
 πορευθεισ εις την θαλασσαν · βαλε ανκιστρον
 και τον αναβαντα πρωτον ιχθην αρον
 και ανοιξασ το στομα αυτου
 ευρησεισ εκει σταπηρα · εκεινον λαβων
 δοσ αυτοισ · αντι εμου και σου
 ρση : Εν εκεινη τη ωρα · προσηλθον οι μαθηται τω ιησ XVIII.
 λεγοντες · τισ αρα μειζω εστιν I
 εν τη βασιλεια των ουρανων
 και προσκαλεσαμενοσ ο ιησ παιδιον εν 2
 εστησεν αυτο εν μεσω αυτων · και ειπεν 3

(Fol. 57 b.)

sicut granum sinapis · dicetis monti huic
 transi hic illo · et transiet
 et nihil impossibile erit uobis
 hoc autem genus non exit
 nisi in oratione et iaiunio
 ipsis autem conuersantibus in galilaea
 dixit eis ihs · incipiet filius hominis
 tradi · in manus hominum
 et occident eum
 et post tres dies resurget
 et contristati sunt ualde
 Et uenientibus eis in cafarnaum
 accesserunt · qui tributum accipiunt
 et dixerunt petro · magister uester
 non praestat tributum · et dicit etiam
 Et ingresso in domum · praeuenit eum ihs dicens
 quid tibi bidetur simon · reges terrae
 a quibus accipiunt · uectigal aut censum
 a filiis suis · aut ab alienis
 dicit illi ab alienis
 ait illi ihs · ergo liueri sunt filii
 ut autem non scandalizemus eos
 pergens ad mare · mitte hamum
 et qui ascenderit primum piscis tolle
 et aperiens os eius
 inueniens illic staterem
 illum accipiens da eis
 pro me et pro te
 in illa hora · accesserunt discipuli ad ihm
 dicentes · quis nunc maior est
 in regno caelorum
 Et aduocans ihs puerum unum
 statuit illum in medio eorum · et dixit
 (Fol. 58 a.)

αμην λεγω υμειν · εαν μη στραφηται	XVIII	Amen dico uobis · si non convertamini
και γενησθε ωσ τα παιδια · ου μη εισελθητε		et fueritis sicut pueri · non introibitis
εισ την βασιλειαν των ουρανων		in regno caelorum
Οστισ ον ταπεινωσει εαυτον	4	quicumque ergo humiliaverit se
ωσ το παιδιον τουτο · ουτοσ εστιν ο μειζων		sicut puer iste · hic erit maior
εν τη βασιλεια των ουρανων		in regno caelorum et quicumque
και οσ αν δεξηται · εν παιδιον τοιουτον	5	susceperit · unum puerum talem
επι τω ονοματι μου εμε δεχεται		in nomine meo · me recipit
ροθ : Οσ δαν σκανδαλειση · ενα των μεικρων τουτω	6	qui autem scandalizauerit · unum de minimis istis
των πιστευοντων εισ εμε · συνφερει αυτω		qui credunt in me · expedit ei
ινα κρεμασθη · μυλος ονικοσ		ut suspendatur mola asinaria
επι τον τραχηλον αυτου		super collum eius
και καταποντισθη εν τω πελαγει της θαλασσης		et demergi in pelago maris
Οuai τω κοσμω · απο των σκανδαλων	7	Uae mundo a scandalis
αναγκη γαρ εστιν · ελθειν τα σκανδαλα		necesse est enim · uenire scandala
πλην δε · ουai τω ανθρωπω		uerum tamen · uae homini
δι ου το σκανδαλον ερχεται		per quem scandalum uenit
ρη : Ει δε η χειρ σου η ο πουσ σου	8	Si autem manus tua · aut pes tuus
σκανδαλιζει σε · εκκοψον αυτον		scandalizat te · abscide eum
και βαλε απο σου · καλον σοι εστιν		et mitte abs te · bonum tibi est
εισελθειν εισ την ζωην · χωλον η κυλλον		introire in uitam · clodum aut sideratum
η δυο ποδας · η δυο χειρασ εχοντα		quam duo pedes · aut duas manus habentem
βληθηναι εισ το πυρ · το αιωνιον		mitti in ignem aeternum
το αυτο ει και ο οφθαλμοσ σου σκανδαλιζει σε	9	Similiter · et si oculus tuus · scandalizat te
εξελε αυτον · και βαλε απο σου · καλον σοι εστιν		erue eum · et mitte abs te · bonum tibi est
μονοφθαλμον εισ την ζωην εισελθειν		luscum in uitam uenire
η δυο οφθαλμοσ εχοντα βληθηναι		quam duos oculos habentem mitti
εισ την γεενναν		in gehennam
ρηπα : ορατε μη καταφρονησηται	10	uidete ne contemnatis
ενουσ τουτων των μεικρων		unum horum minimorum
των πιστευοντων εισ εμε		qui credunt in me
λεγω γαρ υμειν οτι οι αγγελοι αυτων εν ουρανοισ		dico enim uobis · quod angeli eorum in caelis
δια παντοσ βλεπουσιν · το προσωπον του προσ μου		semper uident faciem patris mei

(Fol. 58 b.)

(Fol. 59 a.)

του εν τοις ουρανοισ
 ρπβ : ηλθεν γαρ ο υιος του ανθρωπου
 σωσαι το απολωλοσ· τι δε υμειν δοκει
 εαν γενηται τινι ανθρωπω
 εκατον προβατα· και πλανηθη εν εξ αυτων
 ουχι αφησιν τα ενεικηκοντα εννεα
 επι τα ορη· και πορευομενοσ
 ζητει το πλανωμενον
 και εαν γενηται ευρειν αυτο
 13
 αμην λεγω υμειν· οτι χαιρει επ αυτω μαλλον
 η επι τοις ρθ τοις μη πεπλανημενοισ
 ουτωσ ουκ εστιν θελημα
 14
 ενπροσθεν του πατροσ ημων
 του εν τοις ουρανοισ· ινα αποληται εν
 των μεικρων τουτων
 ρπγ : Εαν δε αμαρτηση εισ σε ο αδελφοσ σου
 15
 υπαγε ελεξον αυτον· μεταξυ σου
 και αυτου μονου· εαν σου ακουση
 εκερδησεσ τον αδελφον σου
 εαν δε μη ακουση
 16
 παραλαβε μετα σου ετι ενα η δυο
 ινα επι στοματοσ δυο η τρειων
 σταθη παν ρημα
 ρπδ : Εαν δε παρακουση αυτων ειπε τη εκκλησεια
 17
 εαν δε και της εκκλησειασ παρακουση
 εστω σοι ωσπερ ο εθνικοσ· και ωσ ο τελωνησ
 ρπε : αμην λεγω υμειν· οσα αν δησητε
 18
 επι της γησ εστε λελυμενα εν τοις ουρανοισ
 ρπς : παλιw λεγω υμειν· οτι δυο εαν συνφωνησωσι
 19
 εξ υμων επι της γησ
 περι παντοσ τουπραγματοσ· ου αν αιτησωνται
 γενησεται αυτοισ παρα του πατροσ μου
 του εν ουρανοισ

(Fol. 59 b.)

XVIII. qui est in caelis
 11 uenit enim filius hominis
 12 salbare id quod perit· quid autem uobis uidetur
 si fuerit alicui homini
 centum oves· et errauerit una ex eis
 nonne relinquet· xcuiiii·
 in montibus et pergens
 quaeret eam quae errauit
 et si fuerit ut inueniat eam
 13 amen dico uobis· quia gaudet magis in illa
 quam super· xcuiiii· quae non errauerunt
 14 sic non est uoluntas
 coram patre uestro
 qui est in caelis· ut pereat unum
 de minimis his
 15 si autem peccauerit in te frater tuus
 uade argue eum inter te
 et ipsum solum· si te audierit
 lucrastus es fratrem tuum
 16 si autem non audierit
 adsume tecum adhuc unum aut duos
 ut in ore duorum uel trium
 stet omne uerbum
 17 si autem minus audierit eos· dic ecclesiae
 si autem et ecclesiam non audierit
 erit tibi sicut ethnicus· et sicut publicanus
 18 amen dico uobis· quaecumque ligaueritis
 in terram erunt soluta in caelis
 19 iterum dico uobis· quia si duo convenerint
 ex uobis super terram
 de omni re· quamcumque petierint
 fiet eis· a patre meo
 qui in caelis est

(Fol. 60 a.)

Ουκ εισιν γαρ δυο η τρεις συνηγμενοι	XVIII. 20	non enim sunt duo aut tres . collecti
εις το εμον ονομα		in meo nomine
παρ οισ ουκ ειμει εν μεσω αυτων		apud quos non ero in medio eorum
ρπζ : τοτε προσελθων πετροσ ειπεν αυτω	21	tunc accedens petrus dixit ei
κε ποσακεισ αμαρτησει εις εμε ο αδελφος μου		domine quotiens peccaverit in me frater meus
και αφησω αυτω εωσ επτακις		et dimittam illi usque septies
λεγει αυτω ο ιησ . ου λεγω σοι εωσ επτακις	22	dicit ei ihs . non dico tibi septies
αλλα εωσ εβδομηκοντακις επτακις		sed septuagies septies
ρπη : δια τουτο ωμοιωθη η βασιλεια των ουραων	23	ideo simile est regnum caelorum
ανθρωπω βασιλει . οσ ηβελησεν συναραι λογω		homini regi . qui uoluit tollere rationem
μετα των δουλων αυτου		cum seruis suis
αρξαμενου δε αυτου συναρειν	24	incipiente autem eo tollere
προσηχθη αυτω εις οφειλετησ		oblatus est ei . unus debitor
μυριων ταλαντων		dece milium denariorum
μη εχοντοσ δε αυτου αποδουнай	25	non habente eo unde redderet
εκελευσεν αυτον ο κσ πραθηναι		iussit eum dominus uenundari
και την γυναικα αυτου και τα τεκνα		et uxorem eius et filios
και παντα οσα ειχεν . και αποθηναι		et omnia quae habebat . et restitui
πεσων δε ο δουλοσ εκεινοσ	26	cadens autem seruus ille
προσεκυνει αυτω λεγων . μακροθυμησον επ εμε		adorabat eum dicens . patiens esto in me
και παντα αποδωσω		et omnia restituum
σπλαχνισθεισ δε ο κσ του δουλου εκεινου	27	misertus est autem dominus serui illius
απελυσεν αυτον		dimisit eum
και το δανιον αφηκεν αυτω		et faenus dimisit ei
Εξελθων δε ο δουλοσ εκεινοσ	28	Egressus autem seruus ille
ευρεν ενα των συνδουλων αυτου		inuenit unum de conseruis suis
οσ ωφειλεν αυτω δηναρια . ρ .		qui debebat ei denarios centum
και κρατησασ αυτον επνειγεν λεγων		et tenens eum . subfocabat dicens
αποδοσ ει τι οφειλεισ		redde quae debes
πεσων ονν ο συνδουλοσ αυτου παρεκαλει αυτω	29	cadens ergo conseruus eius . rogabat eum
λεγων μακροθυμησον επ εμε		dicens . patientiam habe in me
καγω αποδωσω σοι . ο δε ουκ ηβελησεν	30	et ego reddam tibi . qui autem noluit
αλλα απελθων εβαλεν αυτον εις φυλακην		sed abiit . et misit eum in carcerem

(Fol. 60 b.)

(Fol. 61 a.)

εως ου αποδω το οφειλομενον XVIII.
 ιδοντες ουν οι συνδουλοι αυτου 31
 τα γεινομενα ελυπηθησαν σφοδρα
 και ελθοντες διεσαφησαν τω κω αυτων
 παντα τα γενομενα
 τοτε προσκαλεσαμενος αυτον ο κω αυτου λεγει 32
 δουλε ποιηρε πασαν την οφειλην εκεινη
 αφηκα σοι· επι παρεκαλεσασ με
 ουκ εδι ουν και σε ελεησε 33
 τον συνδουλον σου· ωσ καγω σε ηληθσα
 και οργισθεις ο κω αυτου παρεδωκεν αυτον 34
 τοις βασανισταις
 εως ου αποδω το οφειλομενον
 Ουτωσ και υμειν ποιησει ο πατηρ μου ο ουρανωσ 35
 εαν μη αφητε· εκαστοσ τω αδελφω αυτου
 απο των καρδιων υμων
 ρπθ : και εγενετο οτε ελαλησεν ο ιησ XVIII. 1
 τουσ λογουσ τουτουσ μετηρεν απο της
 γαλιλαιασ και ηλθεν εισ τα ορια της ιουδαιασ
 περαν του ιορδανου
 και ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι 2
 και εθεραπευσεν αυτοουσ εκει
 και προσηλθον αυτω οι φαρισαιοι 3
 πειραζοντες αυτον και λεγουσιν αυτω
 ει εξεστιν ανθρωπω απολυσαι
 την γυναικα αυτου κατα πασαν αιτειαν
 Ο δε αποκριθεις ειπεν· ουκ ανεγνωτε 4
 οτι ο ποιησασ απ αρχησ
 αρσεν και θηλην εκοιησεν αυτοουσ
 και ειπεν ενεκεν τουτου καταλειπει ανθρωποσ 5
 τον πατερα και την μητερα· και κολληθησεται
 τη γυναικει αυτου
 και εσουνται οι δυο εισ σαρκα μιαν
 (Fol. 61 b.)

donec redderet quod debebatur
 uidentes ergo conserui eius
 quae fiebant· contristati sunt ualde
 et uenientes narrauerunt domino suo
 omnia quae facta sunt
 tunc aduocans eum dms eius dicit
 serue nequa omne debitum illud
 dimisi tibi· quia rogasti me
 non oportebat ergo et te misereri con
 seruo tuo· sicut et ego misertus sum tui
 Et iratus dms eius tradidit eum
 tortoribus
 donec redderet debitum
 ita et uobis faciet pater meus caelestis
 nisi dimiseritis· unusquisque fratri suo
 de cordibus uestris
 Et factum est· cum locutus esset ihs
 sermones hos· transtulit se
 a galilaea· et uenit in finibus iudeae
 trans iordanen
 et saecutae sunt eum turbae multae
 et curauit eos ibi
 et accesserunt ad eum pharisaei
 teptantes eum et dicunt illi
 si licet homini dimittere
 uxorem· suam per omnem causam
 ihs autem respondens dixit non legistis
 quia qui fecit ab initio
 masculum et feminam fecit eos
 Et dixit propter hoc· relinquet homo
 patrem et matrem et coniugetur
 mulieri suae
 et erunt duo in carne una
 (Fol. 62 a.)

ωστε ουκετι εισιν δυο· αλλα μια σαρξ	XIX. 6	alioquin non sunt iam duo· sed una caro
Ο ουν ο θς συνεζευξεν εισ εν ανθρωπος μη αποχωριζετω		quod ergo d̄s coniunxit in unum homo non sepatet
λεγουσιν αυτω τι ουν ο μωυσης ενετειλατο	7	dicunt ei· quid ergo moyses praecipit
δουναι βιβλιον αποστασειον· και απολυσαι		dare librum repudii· et dimittere
και λεγει αυτοισ	8	dicit eis
οτι προς την σκληροκαρδιαν υμων επετραψεν υμειν μωυσησ απολυσαι τασ γυναικασ υμων απ αρχησ δε ουκ εγενετο ουτωσ		quia ad durum cor vestrum dimisit uobis moyses dimittere uxores uestras ab initio autem non fuit sic
ρϛ : λεγω δε υμειν· οσ αν απολυση την γυναικα αυτου· παρεκτοσ λογου πορνειας και γαμηση αλλην μοιχαται	9	dico autem uobis· quicumque dimiserit uxore suam· excepta ratione adulterii et duxerit aliam moechatur
ρϛα : λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου ει ουτωσ εστιν η αιτια· του ανδρσ μετα της γυναικοσ· ον συνφερει γαμησαι	10	dicunt ei discipuli eius si sic est causa uiri cum muliere· non expedit nubere
Ο δε ειπεν αυτοισ· ου παντεσ χωρουσιν τον λογον τουτον· αλλ οισ δεδοται	11	qui autem dixit eis· non omnes capiunt uerbum hoc· sed quibus datum est
Εισιν γαρ ευνουχοι· οιτινεσ εκ κοιλειασ μητροσ εγεννηθησαν ουτωσ· και εισιν ευνουχοι οιτινεσ ηνονυχισθησαν υπο των ανθρωπων· και εισιν ευνουχοι οιτινεσ ευνουχισαν εαυτουσ δια την βασιλειαν των ουρανων ο δυναμενοσ χωρειν χωρειτω	12	sunt enim eunuchi· qui ex utero matris nati sunt sic· et sunt eunuchi qui eunuchi facti sunt ab hominibus· et sunt eunuchi qui seipsos castrauerunt propter regnum caelorum qui potest capere capiat
ρϛβ : τοτε προσηνεχθησαν αυτω παιδια ινα επιθη τασ χειρασ αυτοισ· και προσευξητε οι δε μαθηται· επετειμησαν αυτοισ	13	tunc oblati sunt ei pueri ut inponeret manus eis· et oraret discipuli autem conminati sunt eis
Ο δε ιησ ειπεν αυτοισ· αφεται τα παιδια και μη κωλυσητε αυτα ελθειν προσ με των γαρ τοιουτων εστιν· η βασιλεια των ουρανων και επιθεισ τασ χειρασ αυτοισ· επορευθη εκειω	14	ih̄s autem dixit eis· dimittite pueros et ne prohibueritis eos uenire ad me talium enim est regnum caelorum et inpositis manibus eis abiit inde
ρϛγ και ιδου εισ προσελθων λεγει αυτω διδασκαλε	16	Et ecce unus accedens ait illi magister

(Fol. 62 b.)

(Fol. 63 a.)

τι αγαθον ποιησω ινα σχω ζωην αιωνιον	XIX.	quid boni faciam . ut habeam uitam aeternam
Ο δε ειπεν αυτω . τι με ερωτας περι αγαθου	17	qui autem dicit ei . quid me interrogas de bono
εις εστιν αγαθος . ει δε θελεις εις την ζωην ελθει		unus est bonus . si autem uis in uitam uenire
τηρει τας εντολας . λεγει αυτω ποιας	18	serua manda dicit ei quae
Ο δε ιησ ειπεν ου φονευσεις		ih̄s autem dixit . non occides
ου μοιχευσεις ου κλεψεις		non moechaueris . non furabis
ου ψευδομαρτυρησεις		non falsum testimonium dices
τειμα τον πατερα . και την μητερα	19	honora patrem et matrem
και αγαπησεις τον πλησειον σου ως σεαυτον		et diliges proximum tuum sicut te ipsum
λεγει αυτω ο νεανισκος . ταυτα παντα εφυλαξα	20	dicit ei iubenis . haec omnia custodiui
εκ νεότητος . τι επι υστερω		a iuuentute . quid adhuc mihi deest
ρϛδ : Εφη αυτω ο ιησ . ει θελεις τελειος ειναι	21	dicit ei ih̄s si uis perfectus esse
υπαγε πωλησον σου τα υπαρχοντα		uade uende substantiam tuam
και δος τοις πτωχοις		et da pauperibus
και εξεις θησαυρον εν ουρανοις		et habebis thesaurum in caelis
και δευρο ακολουθει μοι		et ueni sequerem
ρϛε : ακουσας ο νεανισκος τον λογον	22	audiens iuuenis uerbum
απηλθεν λυπουμενος		abit tristis .
ην γαρ εχων κτηματα πολλα		erat enim habens possessiones multas
Ο δε ιησ ειπεν τοις μαθηταις αυτου	23	ih̄s autem dixit discipulis suis
αμην λεγω υμειν . οτι πλουσιος		amen dico uobis . quoniam diues
δυσκολωσ εισελυσεται		difficile introibit
εις την βασιλειαν των ουραων		in regnum caelorum
παλιν δε λεγω υμειν . ευκοπωτερον εστιν	24	iterum dico uobis . facilius est
καμηλον . δια τρυπηματος ραφιδος διελθειν		camellum . per foramen acus transire
η πλουσιον εισελθειν . εις την βασιλειαν του θυ		quam diuitem introire . in regnum dei
ακουσαντες δε οι μαθηται εξεπλησσαντο	25	audientes autem discipuli stupebant
και εφοβηθησαν σφοδρα λεγοντες		et timuerunt ualde dicentes
τις αρα δυναται σωθηναι		quis igitur potest saluari
Ενβλεψας δε ο ιησ ειπεν αυτοις	26	respiciens autem ih̄s dixit eis
παρα ανθρωποις τουτο δυνατον εστιν		apud hominibus hoc impossibile est
παρα δε τω θυ παντα δυνατα εστιν		apud dm̄ autem . omnia possible sunt
τοτε αποκριθεισ ο πετροσ . ειπεν αυτω	27	tunc respondens petrus dixit ei

(Fol. 63 b.)

(Fol. 64 a.)

ἴδου ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα
 καὶ ἠκολούθηκαμεν σοι· τί ἀρα ἐστέ ἡμεῖν
 ρϛϛ : Ὁ δὲ ἰησὺ εἶπεν αὐτῷ· ἀμὴν λέγω ὑμῖν
 ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντες μοι
 ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ
 ὅταν καθίσῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 ρϛϛ : ἐπὶ θρόνου δοξῆς αὐτοῦ· καθίσεσθε καὶ αὐτοὶ
 ἐπὶ δεκάδου θρόνων
 κρινόντες ἑβ· φυλασ τοῦ Ἰσραὴλ
 ρϛϛ : καὶ πᾶς ὅστις ἀφήκεν οἰκίαν
 ἢ ἀδελφούς· ἢ ἀδελφάς· ἢ μητέρα
 ἢ τέκνα· ἢ ἀγρούς· ἐνεκα τοῦ ὀνόματός μου
 ἑκατοντάπλασιον λήμψεται
 καὶ ζωὴν αἰώνιον κληρονομήσει
 ρϛϛ : πολλοὶ δὲ ἐσονται· πρῶτοι αἰσχατοὶ
 καὶ αἰσχατοὶ πρῶτοι
 σ : Ὁμοία γὰρ ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
 ἀνθρώπῳ οἰκοδεσποτῇ· ὅστις ἐξῆλθεν
 ἀμὰ πρῶτῷ μείσθωσασθαι ἐργάτας
 εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ· συμφωνήσας δὲ
 μετὰ τῶν ἐργατῶν· ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν
 ἀπεστείλεν αὐτοὺς· εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ
 καὶ διεξέλθων περὶ ὥραν τρίτην
 εὗρεν ἀλλοὺς ἐστῶτας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούσας
 κακείνοισι εἶπεν· ὑπάγεταί καὶ ὑμεῖς
 εἰς τὸν ἀμπελῶνα· καὶ ὁ ἀνὴρ δίκαιον
 δῶσθαι ὑμῖν· οἱ δὲ ἀπηλθόντες
 πάλιν δὲ ἐξέλθων· περὶ ὥραν ἑκτην
 καὶ ἑννατὴν· ἐποίησεν ὡσαύτως
 περὶ δὲ τὴν ἐνδεκάτην
 ἐξῆλθεν καὶ εὗρεν ἀλλοὺς ἐστῶτας
 καὶ λέγει αὐτοῖς· τί ὧδε ἐστήκατε
 ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοὶ· λέγουσιν αὐτῷ
 (Fol. 64 b.)

XIX.

28

29

30

XX. 1

2

3

4

5

6

7

ecce nos dimisimus omnia
 et secuti sumus te· quid igitur erit nobis
 ihs autem dixit ei· amen dico vobis
 quoniam vos· qui secuti estis me
 in regeneratione
 cum sederit filius hominis
 super sedem gloriae suae· sedebitis et vos
 super duodecim sedes
 iudicantes duodecim tribus israhel
 Et omnis quicumque reliquit domum
 aut fratres· aut sorores· aut matrem
 aut filios· aut agros· propter nomen meum
 centuplum accipiet
 et uitam aeternam hereditabit
 multi autem erunt· primi novissimi
 et nobissimi primi
 simile est enim· regnum caelorum
 homini patrifamilias· qui exiit
 deluculo· conducere operarios
 in uineam suam· conueniens autem
 cum operariis· ex denario diem
 misit eos· in uineam suam
 Et egressus· circa horam tertiam
 inuenit alios stantes· in foro otiosos
 et illis dixit· ite et vos
 in uineam· et quod fuerit iustum
 dauo vobis· qui autem abierunt
 iterum autem exiens· circa horam sextam
 et nonam· fecit identidem
 circa undecimam autem
 exiit et inuenit alios stantes
 et dicit eis· quid hic statis
 toto die otiosi· dicunt ei
 (Fol. 65 a.)

1 οτι ουδεις ημασ εμεισθωσατο·
 λεγει αυτοισ υπαγεται και υμεισ
 εις τον αμπελωνα μου
 2 Οψιασ δε γενομενησ λεγει ο κς
 του αμπελωνοσ τω επιτροπω αυτου
 καλεσον τουσ εργατασ
 και αποδοσ αυτοισ τον μισθον
 αρξαμενοσ απο των αισχατων
 εωσ των πρωτων
 3 Ελθοντεσ ουν οι περι την ενδεκατην ωραν
 ελαβον ανα δηναριον
 και ελθοντεσ οι πρωτοι
 4 ενομισαν οτι πλειω λημψονται
 ελαβον δε και αυτοι ανα δηναριον
 5 λαβοντεσ δε εγονγησαν
 κατα του οικοδεσποτου λεγοντεσ
 6 ουτοι οι αισχατοι μιαν ωραν εποιησαν
 και ισουσ αυτοουσ ημειν εποιησασ
 7 τοισ βαστασασιν το βαροσ τησ ημερασ
 και τον καυσωνα
 8 Ο δε αποκρειθισ ενι αυτων ειπεν
 9 εταιρε ουκ αδικω σε
 ουχι δηναριου συνεφωνησασ μοι
 10 αρον το σον και υπαγε
 11 θελω δε τω αισχατω τουτω δουναι
 12 ωσ και σοι· ουκ εστιν μοι
 13 ο θελω ποιησαι εν τοισ εμοισ
 14 η ο οφθαλμοσ σου πονηροσ εστιν
 15 οτι εγω αγαθοσ εμει
 16 ουτωσ εσονται οι αισχατοι πρωτοι
 και οι πρωτοι αισχατοι· πολλοι γαρ εισιν κλητοι
 17 ολιγοι δε εκλεκτοι
 18 σα : και αναβαινων ο ιησ εις ιεροσολυμα
 (Fol. 65 b.)

19 quia nemo nos conduxit
 ait illis . ite et uos
 in uineam meam
 20 sero autem facto dicit dms
 uineae procuratori suo
 uoca operarios
 et redde eis mercedem
 incipiens a nouissimis
 usque ad primos
 21 uenientes ergo qui circa undecimam horam
 acceperunt singulos denarios
 22 et cum uenissent primi
 sperauerunt quod plus acciperent
 acceperunt autem singulos denarios
 23 accipientes autem murmurauerunt
 24 aduersus familiam dicentes
 hii nouissimi una hora fecerunt
 et aequales illos nobis fecisti
 qui portauimus pondus diei
 et aestus
 25 qui autem respondens uni eorum dixit
 amice non te nocui
 nonne denario placuisti mecum
 26 tolle tuum et uade
 uolo autem nouissimo huic dare
 27 sicut et tibi . non licet mihi
 quod uolo facere in meis
 aut oculus tuus nequam est
 quod ego bonus sum
 28 sic erunt nouissimi primi
 et primi nouissimi . multi enim sunt uocati
 29 pauci autem electi
 30 Et ascendens ihs hierosolyma
 (Fol. 66 a.)

παρελαβεν τους· ιβ· κατ ιδιαν εν τη οδω	XX.	suscepit duodecim· seorsum in uia
και ειπεν αυτοις· ιδου αναβενομεν	18	et dixit eis· ecce ascendimus
εις ιεροσολυμα και ο υιος του ανθρωπου		hierosolyma et filius hominis
παραδοθησεται τοις αρχιερευσιν		tradetur principibus sacerdotum
και γραμματευσιν· και κατακρινουσιν αυτον		et scribis· et condemnabunt eum
θανατω· και παραδωσουσιν αυτον	19	morti· et tradent eum
τοις εθνεσιν εισ το ενπαιξαι		gentibus· ad castigandum
και μαστειγωσαι και σταυρωσαι		et inludendum· et crucifigendum
και τη τριτη ημερα αναστησεται		et tertio die resurget
ιβ· : Τότε προσηλθεν αυτω	20	tunc accessit ad eum
η μητηρ των υιων ζεβεδεου		mater filiorum zebedei
μετα των υιων αυτης προσκυνουσα		cum filiis suis adorans
και αιτουσα τι απ αυτου		et petens aliquid ab eo
Ο δε ειπεν αυτη τι θελεισ λεγει αυτω	21	qui autem dixit ei quid uis dicit ei
ειπε ινα καθισωσιν ουτοι οι δυο υιοι μου		dic ut sedeant hi duo filii mei
εις εκ δεξιων σου και εισ εξ ευωνυμων		unus a dextris tuis· et unus a sinistris
εν τη βασιλεια σου		in regno tuo
αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν	22	respondens autem ihs dixit
ουκ οιδατε τι αιτειτε· δυνασθαι το ποτηριον		nescitis quid petatis· potestis calicem
πειειν· ο εγω μελλω πεινειν		bibere· quod ego uiuiturus sum
λεγουσιν δυναμεθα		dicunt possimus
λεγει αυτοις ο ιησ· το μεν ποτηριον μου πεισθε	23	ait illis ihs· calicem quidem meum bibetis
το δε καθεισαι εκ δεξιων μου		sedere autem a dextris meis
και εξ ευωνυμων· ουκ εστιν εμον τουτο δουναι		et a sinistris· non est meum dare
αλλοις ητοιμασται· υπο του πατροσ μου		aliis praeparatum est a patre meo
ιγ· : και ακουσαντες οι δεκα ηγανακτησαν	24	et audientes decem indignati sunt
περι των δυο αδελφων		de duobus fratribus
Ο δε ιησ προσκαλεσαμενοσ αυτουσ	25	ihs autem conuocans eos
ειπεν αυτοις οιδατε· οτι οι αρχοντες		dixit eis· scitis· quod re gentium
των εθνων· κατακυριευουσιν αυτων		dominantur eorum
και οι μεγαλοι κατεξουσιαζουσιν αυτων		et magni· principantur eorum
Ουχ ουτως εστιν εν υμειν· αλλ οσ αν θελη	26	non ita est in uobis· sed qui uoluerit
εν υμειν μεγασ γενεσθε		in uobis magnus fieri

(Fol. 66 b.)

(Fol. 67 a.)

εστε υμων διακονος 27
 και ος αν θελη εν υμειν· ειναι πρωτος 27
 σδ : εστε υμων δουλος : ωσπερ ο υιος του ανθρωπου 28
 ουκ ηλθεν διακονηθηναι· αλλα διακονησαι
 και δουναι την ψυχην αυτου
 λυτρον αντι πολλων
 υμεις δε ζητειτε· εκ μεικρου αυξησαι
 και εκ μειζονος ελαττον ειναι
 Εισερχομενοι δε και παρακληθεντες
 δειπνησαι· μη ανακλεινεσθαι
 εις τους εξεχοντας τοπος
 μη ποτε ενδοξοτερος σου επελθη
 και προσελθων ο δειπνοκλητωρ ειπη σοι
 ετι κατω χωρει· και καταισχυθηθη
 Εαν δε αναπεσησ· εις τον ηττονα τοπον
 και επελθη σου ηττων
 ερει σοι ο δειπνοκλητωρ· συναγε ετι ανω
 και εσται σοι τουτο χρησιμον
 σε : και εκπορευομενων αυτων απο ιεριχω 29
 ηκολουθησαν αυτω οχλοι πολλοι
 και ιδου δυο τυφλοι καθημενοι 30
 παρα την οδον· ηκουσαν οτι ιησ παραγει
 και εκραξαν λεγοντες· ελεησον ημας
 υιε δαυειδ· ο δε οχλος επετειμησεν αυτοισ 31
 ινα σειωπησωσιν
 Οι δε μειζον εκραξαν λεγοντες
 κε ελεησον ημας υιε δαυειδ
 και στασ ο ιησ εφωνησεν αυτοουσ και ειπεν 32
 τι θελεται ποιησω υμειν· λεγουσιν αυτω κε 33
 ινα ανυγωσιν οι οφθαλμοι ημων
 σπλανχνισθεις δε ο ιησ 34
 ηψατο των ομματων αυτων
 και ευθεωσ ανεβλεψαν και ηκολουθησαν αυ
 τω

(Fol. 67 b.)

erit uester minister
 et qui uoluerit in uobis· esse primus
 erit uester seruus· sicut filius hominis
 non uenit ministrari· sed ministrare
 et dare animam suam
 redemptionem pro multis
 uos autem quaeritis de minimo crescere
 et de magno minui
 introeuntes autem· et rogati
 cenare· ne discubueritis
 in eminentibus locis
 ne forte dignior te superueniat
 et accedens cenae inuitator dicat tibi
 adhuc deorsum accede· et confundaris
 si autem discubueris in minimum locum
 et superueniat minor te
 dicit tibi inuitator caene· collige adhuc superius
 et erit tibi hoc utile
 Et egredientibus eis ab iericho
 saecutae sunt eum turbae multae
 et ecce duo caeci saedentes
 secus uiam audierunt quod ihs transit
 et clamauerunt dicentes miserere nostri
 fili dauid· turba autem increpabat eos
 ut tacerent
 qui autem maius clamabant dicentes
 dme miserere nostri fili dauid
 et stans ihs uocauit eos et dixit
 quid uultis ut faciam uobis· dicunt ei dme
 ut aperiantur oculi nostri
 et misertus ihs
 tetigit oculos eorum
 et continuo respexerunt· et secuti sunt eu

(Fol. 68 a.)

σς	: και οτε ηγγισαν εισ ιεροσολυμα και ηλθον εισ βηθφαγη · προσ το ορος των ελαιω τοτε ιησ απεστειλεν · δυο μαθητας λεγων αυτοις πορευεσθαι εισ την κωμην την κατεναντι υμων και ευθεωσ ευρησεται · ονον δεδεμενην και πωλον μετ αυτης · λυσαντες αγεται μοι και αν τις υμιν ειπη τι ποιειται ερειτε οτι ο κς αυτων εχει χριαν εχει και ευθεωσ αποστελει αυτους	XXI. 1 2 3	Et ut adpropiaissent hierosolyma uenerunt in betphage · ad montem oliueti tunc ihs misit · duos discipulos suos dicens ite in castellum quod contra uos et mox inuenietis · asinam alligatam et pullum cum ea · solbentes adducite mihi et si quis uobis dixerit quid facitis dicetis quoniam dms eorum opus habet et continuo dimittit eos
σζ	: τουτο δε γεγονεν · ινα πληρωθη το ρηθεν · δια του προφητου λεγοντος ειπατε τη θυγατρι σιων ιδου ο βασιλευσ σου ερχεται σοι πραυς επιβεβηκωσ επι ονον και πωλον υιον υποζυγιον	4 5	hoc autem factum · ut conpleretur quod dictum est per prophetam dicentem dicite filiae sion ecce rex tuus uenit tibi mansuetus ascendens super asinam et pullum subiugalem
ση	: πορευθεντες δε οι μαθηται εποιησαν καθωσ συνεταξεν αυτοις ο ιησ και ηγαγον την ονον και τον πωλον και επεθηκαν επ αυτον τα ειματεια και εκαθητο επανω αυτου Ο δε πλειστοσ οχλωσ · εστρωσαν αυτων τα ειματεια εν τη οδω · αλλοι δε εκοπτον κλαδουσ απο των δενδρων · και εστρωσαν εν τη οδω	6 7 8	abeuntes autem discipuli fecerunt sicut praeceperat eis ihs et adduxerunt asinam et pullum et superposuerunt super eum uestimenta et sedebat super eum plurima autem turba · strauerunt uestimenta sua in uia · alii uero praecidebant ramos de arboribus · et sternerbant in uia
σθ	: Οι δε οχλοι οι προαγοντες αυτον και οι ακολουθουντες εκραζαν λεγοντες οσσανα τω υιω δαυειδ · ευλογημενοσ ο ερχομενοσ εν ονοματι κυ οσσανα εν τοις υψιστοις	9	turbae autem quae praecedebant eum et que sequebantur clamabant dicentes ossana fili dauid · benedictus qui benit in nomine dmi · ossana in excelsis
σι	: και εισελθοντος αυτου εισ ιεροσολυμα εσεισθη πασα η πολις λεγουσα τισ εστιν ουτοσ · οι δε πολλοι ειπον ουτοσ εστιν ο προφητης ιησ απο ναζαρεθ της γαλιλαιασ	10 11	Et ingresso eo · in hierosolyma mota est omnis ciuitas dicens quis est hic · multi autem dixerunt hic est propheta ihs a nazaret galilaeae
σια	: και εισηλθεν ο ιησ εισ το ιερον του θυ (Fol. 68 b.)	12	Et introiit ihs in templum dei (Fol. 69 a.)

και εξεβαλε παντας τους πωλοντας	X XI.	et eiecit omnes uedentes
και αγοραζοντας εν τω ιερω		et ementes in templo
και τας τραπεζας των κολλυβιστων κατεστρεψεν		Et mensas numulariorum euertit
και τας καθεδρας των πωλοντων		et cathedras uendentium
τας περιστερας · και λεγει αυτοις · γεγραπται	13	columbas · et dicit eis · scriptum est
οικος μου ·		domus mea
οικος προσευχης κληθησεται		domus orationis uocabitur
υμεις δε αυτον εποικισατε		uos autem eam fecistis
σπηλαιον ληστων		spelucam latronum
σιβ : και προσηλθον αυτω τυφλοι και χωλοι	14	Et accesserunt ad eum caeci et clodi
εν τω ιερω και εθεραπευσεν αυτοις		in templo · et curauit eos
σιγ : ειδοντες δε οι αρχιερεις	15	uidentes autem principes sacerdotum
και οι γραμματεις · τα θαυμασια α εποικισεν		et scribae · mirabilia quae fecit
και τους παιδας τους κραζοντας		et pueros clamantes
εν τω ιερω και λεγοντας		in templo et dicentes
οσσανα τω υιω δαουιδ		ossana filio dauid
ηγανακτησαν και ειπαν αυτω	16	indignati sunt et dixerunt ei
ακουεις τι ουτοι λεγουσιν		audis quid isti dicunt
Ο δε ιησ λεγει αυτω ναι · ουδεποτε ανεγνωτε		ihs autem dicit eis etiam · numquam legistis
εκ στοματος νηπειων · και θηλαζοντων		ex ore infantium et lactantium
καταρτισω αινον		praeparasti laudem
σιδ : και καταλειπων αυτοις εξηλθεν εξω	17	Et relinquens eos exiit foras
της πολεως εις βηθανειαν		civitate in bethaniam
και ηυλισθη εκει		et mansit ibi
πρω δε παραγων εις την πολιν	18	mane autem transiens in civitatem
επεινασεν · και ειδων συκην μειαν	19	esuriit · et uidens ficum unam
επι της οδου · ηλθεν επ αυτην		super uiam uenit ad eam
και ουδεν ευρεν εν αυτη		et nihil inuenit in eam
ει μη φυλλα μονον και λεγει αυτη		nisi folia tantum · et dicit ei
μηκετι εξ ου καρπος γενηται εις τον αιωνα		iam non ex te fructus erit · in aeternum
και εξηρανθη παραχρημα η συκη		et haruit subito ficus
και ιδοντες οι μαθηται · εθαυμασαν λεγοντες	20	Et uidentes discipuli mirati sunt dicentes
πως παραχρημα · εξηρανθη η συκη		quomodo subito haruit ficus
(Fol. 69 b.)		(Fol. 70 a.)

<p>σιε̄ : αποκρισ̄ δε ο ιη̄σ̄ ειπεν αυτοισ̄ αμην λεγω̄ ῡμειν · εαν̄ εχητε πιστιν̄ και μη̄ διακριθη̄ται οῡ μονον̄ το̄ της̄ συκης̄ ποιησετε̄ αλλᾱ καῑ τω̄ ορεῑ τοῡτω̄ εαν̄ ειπη̄τε αρθη̄τι καῑ βλη̄θη̄τι εις̄ την̄ θαλασσαν̄ γενη̄σεταῑ σις̄ : καῑ παντᾱ οσᾱ αιτη̄ση̄τε εν̄ τη̄ προσεῡχη̄ πιστευοντες̄ λημψ̄εσθαῑ σιζ̄ : καῑ ελθον̄τος̄ αυτοῡ εις̄ το̄ ῑερον̄ προση̄λθον̄ αυτω̄ διδασκον̄ται οῑ αρχιε̄ρεισ̄ καῑ οῑ πρεσβῡτεροῑ τοῡ λαοῡ λεγοντες̄ εν̄ ποιᾱ εξοῡσειᾱ ταυτᾱ ποιεισ̄ καῑ τισ̄ σοῑ εδωκεν̄ την̄ εξοῡσειαν̄ ταυτην̄ αποκριθεῑσ̄ δε ο ιη̄σ̄ ειπεν̄ αυτοισ̄ επερω̄τησω̄ ῡμασ̄ καγω̄ ενᾱ λογον̄ εαν̄ ειπη̄τε μοῑ καγω̄ ῡμειν̄ ερω̄ εν̄ ποιᾱ εξοῡσειᾱ ταυτᾱ ποιω̄ το̄ βαπτισμᾱ ιω̄αννοῡ ποθεν̄ ην̄ εξ̄ ουρᾱνοῡ η̄ εξ̄ αν̄θρωπων̄ Οῑ δε̄ διελογιζ̄οντο̄ παρ̄ εαυτοῑσ̄ λεγοντες̄ εαν̄ ειπω̄μεν̄ εξ̄ ουρᾱνοῡ · ερεῑ η̄μειν̄ διᾱ τῑ ουκ̄ επῑστευσατε̄ αυτω̄ · εαν̄ δε̄ ειπω̄μεν̄ εξ̄ αν̄θρωπων̄ φοβοῡμεθᾱ τον̄ οχ̄λον̄ · παντες̄ γαρ̄ εχοῡσιν̄ τον̄ ιω̄αννην̄ · ω̄σ̄ προφη̄την̄ καῑ αποκριθεῑντες̄ τω̄ ιη̄ν̄ ειπαν̄ ουκ̄ οίδαμεν̄ · εφη̄ αυτοισ̄ καῑ αυτος̄ ουδε̄ εγω̄ λεγω̄ ῡμειν̄ εν̄ ποιᾱ εξοῡσειᾱ ταυτᾱ ποιω̄ σιη̄ : τῑ δε̄ ῡμιν̄ δοκεῑ · αν̄θρωπος̄ ειχεν̄ τεκνᾱ δυο̄ καῑ προσελθω̄ν̄ τω̄ πρω̄τω̄ ειπεν̄ τεκνον̄</p>	<p>XXI. 21</p> <p>22</p> <p>23</p> <p>24</p> <p>25</p> <p>26</p> <p>27</p> <p>28</p>	<p>respondens autem ihs̄ dixit eis amen dico uobis · si habueritis fidem et non hisitaueritis non solum de ficu facietis sed et si monti huic dixeritis tollere et mitte te in mare fiet et omnia quaecumque petieritis in oratione credentes accipietis Et ueniente eo in templum adcesserunt ad eum docentem principes sacerdotum et seniores plebis dicentes in qua potestate haec facis et quis tibi dedit potestatem hanc respondens autem ihs̄ dixit eis interrogabo uos · et ego unum sermonem si dixeritis mihi · et ego uobis dicam in qua potestate haec facio baptisma iohannis unde est de caelo aut ex hominibus qui autem altercabantur · inter se dicentes si dixerimus de caelo · dicet nobis quare non credidistis ei si autem dixeribus ex hominibus timemus turbam · omnes enim habent iohannem · sicut profetam Et respondentes ihu dixerunt nescimus · ait illis et ipse nec ego dico uobis in qua potestate haec facio quid autem uobis uidetur · homo habebat filios et accedens priori dixit fili</p>	<p>(Fol. 70 b.)</p> <p>(Fol. 71 a.)</p>
---	--	---	---

ὕπαγε σημερον εργαζου εισ το αμπελωνα
 ο δε αποκρειθεισ ειπεν ου θελω
 ὕστερον δε μεταμεταμεληθεισ
 απηλθεν εισ τον αμπελωνα
 προσελθων δε τω ετερω ειπεν ωσαντωσ
 ο δε αποκρειθεισ ειπεν εγω κε ὕπαγω
 και ουκ απηλθεν· τισ εκ των δυω
 το θελημα του πατροσ εκποιησεν
 λεγουσιν ο αισχατοσ
 λεγει αυτοισ ο ἰησ· αμην λεγω ὕμειν
 οτι οι τελωναι και αι πορναι
 προαγουσιν ὕμασ· εισ την βασιλειαν του θυ
 ηλθεν γαρ προσ ὕμασ ἰωανησ
 εν οδω δικαιοσυνησ· και ουκ επιστευσαται αυτω
 οι δε τελωναι και αι πορναι
 επιστευσαν αυτω· ὕμεισ δε ειδοντεσ
 μετεμεληθητε ὕστερον· του πιστευσαι αυτω
 σιθ : αλλην παραβολην ακουσατε
 ανθρωποσ ην οικοδεσποτησ
 οστισ εφυτευσεν αμπελωνα
 και φραγμασ αυτω περιεθηκεν
 και ωρυξεν εν αυτω ληρον
 και ωκοδομησεν πυργον
 και εξεδото αυτον γεωργουσ
 και απεδημησεν· οτε δε ηγγισεν
 ο καιροσ των καρπων
 απεστειλεν τουσ δουλουσ αυτου
 προσ τουσ γεωργουσ· λαβιν τουσ καρπουσ αυτου
 και λαβοντεσ οι γεωργοι τουσ δουλουσ αυτου
 ον μεν εδειραν
 ο δε απεκτειναν
 ον δε ελειθοβολησαν
 παλιν ουν απεστειλεν· αλλουσ δουλουσ πλειονασ
 (Fol. 71 b.)

XXI.
 29 uade hodie operare in uineam
 qui autem respondens dixit nolo
 postea autem paenitentia ductus
 iit in uineam
 30 accedens autem alteri dixit identidem
 qui autem respondens dixit ego dme eo
 31 et non iit· quis de duobus
 uoluntatem patris fecit
 dicunt nouissimus
 dicit eis ihs amen dico uobis
 quia publicani et meretrices
 antecedent uos· in regno caelorum
 32 uenit enim ad uos iohannes
 in uia iustitiae· et non credidistis ei
 publicani autem et meretrices
 crediderunt ei· uos autem uidentes
 paenituistis postea· ut crederitis ei
 33 aliam parabolam audite
 homo fuit paterfamilias
 qui plantauit uineam
 et maceriam circumposuit
 et fodiit ei torcular
 et aedificauit turrem
 et locauit eam cultoribus· et profectus est
 34 peregre· cum adpropinquasset autem
 tempus fructuum
 misit seruos suos
 ad colonos· accipere fructos suos
 Et accipientes coloni seruos eius
 quem quidem ceciderunt
 quem autem occiderunt
 quem uero lapidauerunt·
 36 iterum uero misit· alios plures seruos
 (Fol. 72 a.)

των πρωτων · και εποησαν αυτοις ωσαυτως	XXI.	prioribus · et fecerunt eis identidem
υστερον δε · απεστειλεν αυτοις	37	nouissime autem · misit illis
τον υιον αυτου λεγων		filium suum dicens
εντραπησοντε τον υιον μου		reuerbuntur filium meum
Οι δε γεωργοι ιδοντες τον υιον	38	Coloni autem · uidentes filium
ειπον εν εαυτοις · ουτος εστιν ο κληρονομοσ		dixerunt intra se · hic est heres
δευτε αποκτεινωμεν αυτον · και σχωμεν		uenite occidamus eum · et habeamus
την κληρονομιαν αυτου		hereditatem eius
και λαβοντες αυτον απεκτειναν	39	Et accipientes eum occiderant
και εξεβαλαν εξω του αμπελωνοσ		et eiecerunt extra uineam
οταν ουν ελθη ο κυ του αμπελωνοσ	40	si ergo uenerit dms uineae
τι ποιησει τοις γεωργοις εκεινοις		quid faciet colonis illis
λεγουσιν αυτω	41	dicunt ei
κακουσ κακωσ απολεσει αυτουσ		malos male perdet eos
και τον αμπελωνα		et uineam
εκδωσεται αλλοις γεωργοις		locauit aliis colonis
οιτινεσ αποδωσουσιν αυτω τουσ καρπουσ		qui reddent ei fructus
εν τοις καιροις αυτων		temporibus suis
λεγει αυτοις ο ιησ ουδεποτε ανεγνωτε	42	dicit eis ihs numquam legistis
εν ταις γραφαις		in scripturis
λιθον ον απεδοκειμασαν		lapidem quem reprobauerunt
οι οικοδομουντεσ · ουτοσ εγενηθη		aedificantes · hic factus est
εισ κεφαλην γωνειασ		in caput anguli
παρα κυ εγενετο αυτη και εστιν θαυμαστη		a dmo facta est haec · et est mirabilis
εν οφθαλμοις υμων		in oculis uestris
δια τουτο λεγω υμειν οτι αρθησεται	43	propter hoc dico uobis · quia tolletur
αφ υμων η βασιλεια του θυ		a uobis regnum dei
και δοθησεται εθνει		et dabitur genti
ποιουντι τουσ καρπουσ αυτης		facienti fructos suos
σκ : και ακουσαντεσ οι αρχιερωσ	45	et audientes principes sacerdotum
και οι φαρισαιοι τασ παραβολασ αυτου		et pharisaei · parabolae eius
εγνωσαν οτι περι αυτων λεγει		cognouerunt quia de ipsis dicit
και ζητουντεσ αυτον κρατησαι	46	et quaerentes eum tenere

(Fol. 72 b.)

(Fol. 73 a.)

εφοβηθησαν τους οχλους	XXI.	timuerunt turbas
επι ως προφηγν αυτον ειχον		quia sicut prophetam eum habebant
σκα : και αποκριθεισ ο ιησ παλιν ειπεν	XXII. 1	Et respondens ihs iterum dixit
εν παραβολαισ αυτουσ λεγων		in parauolis dicens eis
ωμοιωθη η βασιλεια των ουραων	2	simile est regnum caelorum
ανθρωπω βασιλει· οστισ εποηησεν γαμουσ		homini regi · qui fecit nuptias
τω υιω αυτου· και απεστειλεν τουσ δουλουσ αυτου	3	· filio suo · et misit seruos suos
καλεσαι τουσ κεκλημενουσ· εισ τουσ γαμουσ		uocare inuitatos ad nuptias
και ουκ ηθελον ελθειν		et nolebant uenire
παλιν απεστειλεν αλλουσ δουλουσ λεγων	4	iterum misit alios seruos dicens
ειπατε τουσ κεκλημενουσ		dicite inuitatis
ιδου το αριστον μου ητοιμακα		ecce prandium meum parau
οι ταυροι μου και τα σειτιστα τεθυμενα		tauri mei · et saginata occisa
και παντα ετοιμα· δευτε εισ τουσ γαμουσ		et omnia parata · uenite ad nuptias
Οι δε αμελησαντες απηλθον	5	qui autem neglentes abierunt
οι μεν εισ τον ειδιον αγρον		quidam in suum agrum
οι δε επι την εμπορειαν αυτων		quidam ad negotiationem suam
οι δε λοιποι κρατησαντες τουσ δουλουσ αυτου	6	reliqui autem tenentes seruos eius
υβρεισαν· και απεκτειναν		iniuriauerunt · et occiderunt
εκεινοσ ο βασιλευσ· ακουσασ ωργισθη	7	ille rex audiens iratus est
και πεμψασ το στρατευμα αυτου		et mittens exercitum suum
απωλεσεν τουσ φονεισ εκεινουσ		occidit homicidas illos
και την πολιν αυτων ενεπρησεν		et ciuitatem eorum incendit
Τοτε λεγει τουσ δουλοισ αυτου	8	tunc dicit seruis suis
ο μεν γαμοσ ετοιμοσ εστιν		nuptiae quidem paratae sunt
οι δε κεκλημενοι· ουκ ησαν αξιοι		qui autem uocati sunt · non fuerunt digni
πορευεσθαι ουν· επι τασ διεξοδουσ των οδων	9	ite ergo · in exitus uiarum
και οσουσ αν ευρητε· καλεσατε εισ τουσ γαμουσ		et quodquod inueneritis · uocate ad nuptias
και εξελθοντες οι δουλοι αυτου εισ τασ οδουσ	10	Et exeuntes serui illius in uias
συνηγαγον παντασ ουσ ευραν		collegerunt omnes quos inuenerunt
πονηρουσ τε και αγαθουσ		malos et bonos
και επλησθη ο γαμοσ· των ανακειμενων		et repletae sunt nuptiae · discumbentium
σβ : Εισελθων δε ο βασιλευσ·	11	ingressus autem rex

(Fol. 73 b.)

(Fol. 74 a.)

θεασασθαι τους ανακειμενους	·	XXII.	uidere discumbentes
ειδεν εκει ανθρωπον · μη ενδεδυμενον			uidit ibi hominem · non indutum uestem
ενδυμα γαμου · και λεγει αυτω		12	nuptialem · et dicit ei
ετεραι · πως ηλθες ωδε			amico · quomodo uenisti hoc
μη εχων ενδυμα γαμου			non habens uestem nuptialem
ος δε εφειμωθη			qui autem ommutuit
τοτε ειπεν ο βασιλευς · τοις διακονοις		13	tunc ait rex · ministris
αρατε αυτον · ποδων και χειρων			tollite eum pedibus et manibus
και βαλεται αυτον · εις το σκοτος το εξωτερον			et mittite eum · in tenebras exteriores
εκει εσται ο κλαυθμος			ibi erit fletus
και ο βρυγμος των οδοντων			et stridor dentium
πολλοι γαρ εισιν κλητοι · ολιγοι δε εκλεκτοι		14	multi enim sunt uocati · pauci autem electi
σγκγ : τοτε πορευθεντες οι φαρισαιοι		15	tunc euntes pharisaei
συμβουλιον ελαβον · πως αυτον παγιδενσωσι			consilium ceperunt · quomodo eum captarent
εν λογω · και αποστελλονσιν προς αυτον		16	in uerbo et mittunt ad eum
τους μαθητας αυτων			discipulos suos
μετα των ηρωδιανων λεγοντες διδασκαλε			cum herodianis dicentes magister
οιδαμεν οτι αληθης ει · και την οδον του θυ			scimus quia uerax es · et uiam dei
επ αληθεια διδασκεις · και ου μελει σοι περι ουδενω			in ueritate doces · et non pertinet ad te de nullo
ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων			non enim respicis ad faciem hominum
τι σοι δοκει · εξεστιν δουναι κησον · καισαρι ηου ·		17	quid tibi bidetur licet dare censum · caesari aut no
γνουσ δε ο ιησ την πονηριαν αυτων ειπεν		18	sciens autem ihs malitiam eorum dixit
τι με πειραζεται υποκριται			quid me teptatis hypocritae
επιδειξατε μοι το νομισμα του κησου		19	ostendite mihi denarium census
οι δε προστηνεγκαν αυτω δηναριον			qui autem obtulerunt ei denarium
λεγει αυτοις ο ιησ τινοσ η εικων αυτη		20	dicit eis ihs cuius imago haec
και η επιγραφη · λεγουσιν αυτω καισαρος		21	et inscriptio dicunt ei caesaris
τοτε λεγει αυτοις · αποδοτε τα καισαρος τω καισαρι			tunc dicit eis · reddite quae caesaris caesari
και τα του θυ τω θυ · και ακουσαντες εθαυμασαν		22	et quae dei deo et audientes mirati sunt
και αφεντες αυτον απηλθαν			et relicto eo abierunt
Εν εκεινη τη ημερα · προσηλθον αυτω		23	in illa die accesserunt ad eum
σαδδουκαιοι λεγοντες · μη ειναι αναστασιν			sadducaei dicentes · non esse resurrectionem
και επηρωτησαν αυτον λεγοντες διδασκαλε		24	Et interrogauerunt eum dicentes magister

(Fol. 74 b.)

(Fol. 75 a.)

μωϋσης ειπεν· εαν τις αποθανη XXII
 μη εχων τεκνα· ινα επιγαμβρευσει
 ο αδελφος αυτου· και αναστησει σπερμα
 τω αδελφω αυτου
 ησαν παρ ημειν επτα αδελφοι 25
 και ο πρωτος γαμησας ετελευτησεν
 και μη εχων σπερμα· αφηκεν την γυναικα αυτου
 τω αδελφω αυτου· ομοιωσ και ο δευτερος 26
 και ο τριτος· εως των επτα
 ιςτερον δε παντων· απεθανεν και η γυνη 27
 εν τη αναστασει ουν τινος εστε 28
 των επτα γυνη παντες γαρ εσχον αυτην
 αποκρειθεισ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ· πλανασθαι 29
 μη ειδοτες τας γραφας· μηδε την δυναμιν του θυ
 εν γαρ τη αναστασει 30
 ουτε γαμουσιν ουτε γαμειζονται
 αλλα ως αγγελοι εν ουρανω εισιν
 περι δε της αναστασεως των νεκρων 31
 ουκ ανεγνωτε το ρηθεν υμειν
 υπο του θυ λεγοντος· εγω ειμι ο θυσ αβρααμ 32
 και ο θυσ ισακ· και ο θυσ ιακωβ
 ουκ εστιν θυσ νεκρων αλλα ζωντων
 και ακουσαντες οι οχλοι εξεπλησσοντο 33
 επι τη διδαχη αυτου
 σκδ : Οι δε φαρισαιοι ακουσαντες 34
 σι εφειμωσεν τους σαδδουκαιουσ
 συνηχθησαν επ αυτον
 και επηρωτησεν εις εξ αυτων νομικος 35
 πειραζων αυτον και λεγων διδασκαλε 36
 ποια εντολη εν τω νομω μεγαλη
 Εφη αυτω ιησ αγαπησεις κν τον θυ σου 37
 εν ολη τη καρδεια σου· και εν ολη τη ψυχη σου
 και εν ολη τη διανοια σου·

(Fol. 75 b.)

moyses dixit· si quis mortuus fuerit
 non habens filios· ut nubat fratri suo
 et excitet sem
 fratri suo
 Erant apud nos septem fratres
 et primus nubens mortuus est
 et non habens semen· dimisit uxorem suam
 fratri suo· similiter et secundus
 et tertius· usque ad septem
 nouissime autem omnium· mortua est et uxor
 in resurrectione ergo· cuius erit
 de septem uxor· omnes enim habuerunt eam
 respondens autem ihs dixit eis· erratis
 nescientes scripturas· nec uirtutem dei
 in resurrectione enim
 neque nubunt neque nubuntur
 sed sicut angeli in caelo sunt
 de resurrectione autem mortuorum
 non legistis· quod dictum est uobis
 a do dicente· ego sum ds abraham
 et ds isac· et ds iacob
 non est ds mortuorum sed uiuorum
 Et audientes turbae stupebant
 super doctrina eius
 pharisaei autem audientes
 quia ommutuit sadducaeos
 congregati sunt ad eum
 et interrogauit unus ex eis· iurisperitus
 temptans eum et dicet dicens magister
 quod mandatum in lege maius
 dicit ei ihs diligis dnm dm tuum
 in toto corde tuo· et in tota anima tua
 et in tota mente tua

(Fol. 76 a.)

αυτη εστιν μεγαλη και πρωτη εντολη XXII. 38
 δευτερα δε ομοια ταυτη· αγαπησεις 39
 τον πλησιον σου ως σεαυτον
 εν ταυταισ ταισ δυσιν εντολαισ 40
 ολος ο νομος κρεματα και οι προφηται
 σκε: *Κυνηγμενων δε των φαρισαιων* 41
επηρωτησεν αυτους ο ιησ λεγων
τι υμειν δοκει περι του χρν· τινος υιος εστιν 42
λεγουσιν αυτω του δαυειδ
λεγει αυτοισ πωσ ουν δαυειδ εν πνι 43
καλει αυτον κν λεγων
ειπεν κσ τω κω μου· καθου εκ δεξιων μου 44
εωσ αν θω τους εκθρουσ σου
υποκατω των ποδων σου
Ει ουν δαυειδ εν πνι καλει αυτον κν 45
 σκε: *πωσ υιος αυτου εστιν : και ουδεις εδναφο* 46
αποκριθηναι αυτω λογον
ουδε ετολμησεν τισ· απ εκεινησ τησ ωρασ
επερωτησε αυτον ουκετι
 σκε: *τοτε ελαλησεν ο ιησ τοισ οχλοισ* XXIII. 1
και τοισ μαθηταισ αυτου λεγων
επι της καθεδρασ μωυσεωσ 2
εκαθισαν οι γραμματεισ· και οι φαρισαιοι
παντα ουν· παντα ουν οσα αν ειπωσιν ποιειτε 3
και τηρειτε· κατα δε τα εργα αυτων
μη ποιειτε· λεγουσιν γαρ και ου ποιουσιν
δεσμενουσιν γαρ· φορτεια βαρεια 4
και αδυσβαστακτα· και επιτιθεασιν
επι τους ωμουσ των ανθρωπων
αυτοι δε τω δακτυλω αυτων
ου θελουσιν κεινησαι αυτα
 σκη: *παντα δε τα εργα αυτων ποιουσιν* 5
προσ το θεαθηναι τοισ ανθρωποισ

(Fol. 76 b.)

hoc est primum· et magnum mandatum
 secundum autem simile huic· diliges
 proximum tuum sicut teipsum
 in his duobus mandatis
 totum uerbum pendet· et prophetae
 collectis autem pharisaeis
 interrogauit eos ihs dicens
 quid uobis uidetur de xpo· cuius filius est
 dicunt ei dauid
 ait illis quomodo ergo dauid in spu
 uocat eum dnm dicens
 dixit dns dmo meo· sede a dextris meis
 ponec ponam inimicos tuos
 sup tus pedes tuos
 si ergo dauid in spu uocat eum dnm
 quomodo filius eius· et nemo poterat
 respondere ei uerbum
 neque ausus est aliquis ex illa hora
 interrogare eum amplius
 tunc locutus est ihs turbis
 et discipulis suis dicens
 super cathedra moysi
 sederunt scribae· et pharisaei
 Omnia ergo quae dixerint uobis facite
 et custodite· secundum opera aute eorum
 nolite facere· dicunt enim et non faciunt
 alligant enim· onera grauia
 et non ferenda· et inponunt
 super uera hominum
 ipsi autem digito suo
 nolunt mouere ea
 omnia autem opera sua faciunt
 ut uideantur hominibus

(Fol. 77 a.)

πλατунουσιν γαρ τα φυλακτηρια αυτων XXIII.
 και μεγαλυνουσιν τα κρασπεδα
 φιλουσιν δε την την προκλεισιν 6
 εν τοις δειπνοις· και τας πρωτοκαθεδριας
 εν ταις συναγωγαις και τοις ασπασμοις 7
 εν ταις αγοραις και καλεισθαι υπο των ανθρωπων
 σκθ : ραββει ραββει· υμεις δε μη κληθητε ραββει 8
 εις γαρ εστιν υμων ο καθηγητης
 παντες δε υμεις αδελφοι εσται
 και πατερα μη καλεσητε υμειν επι της γης 9
 εις γαρ εστιν ο πατηρ υμων ο εν ουρανοις
 μηδε κληθητε καθηγηται 10
 οτι καθηγητης υμων εις εστιν ο χρσ
 ο μειζων υμων εσται υμων διακονος 11
 σλ : οστις δε υψωσησει εαυτον ταπεινωθησεται 12
 και οστις ταπεινωσει εαυτον υψωθησεται
 σλα : Ουαι δε υμειν· γραμματεις και φαρισαιοι 13
 υποκριται· οτι κλειεται
 την βασιλειαν των ουρανων
 ενπροσθεν των ανθρωπων
 υμεις γαρ ουκ εισερχεσθαι· ουδε τοις εισερχομενοις
 αφειεται εισελθειν
 σλβ : Ουαι υμειν γραμματεις και φαρισαιοι 15
 υποκριται· οτι περιεγετε την θαλασσαν
 και την ξηραν· ινα ποιησεται
 ενα προσηλυτον· και οταν γενηται
 ποιειτε αυτον· υιον γεεννης
 διπλοτερον υμων
 σλγ : Ουαι υμειν οδηγοι τυφλοι λεγοντες 16
 ος αν ομοση εν τω ναω· ουδεν εστιν
 ος δαν ομοση εν τω χρυσω του ναου
 οφειλει· μωροι και τυφλοι 17
 τισ γαρ μειζω εστιν ο χρυσοσ η ο ναοσ
 (Fol. 77 b.)

dilatant enim phylacteria sua
 et amplificant fimbrias
 amant autem primos discubitus
 in cenis et primas cathedras
 in synagogis et salutationes
 in foros et uocari ab hominibus
 magister magister· uos autem nolite uocari magistri
 unus est enim uester doctor
 omnes autem uos fratres estis
 et patrem ne uocaueritis uobis super terram
 unus est enim pater uester qui in caelis
 nec uocemini doctores
 quia doctor uester est xps
 maior uester· erit uester minister
 quicumque autem exaltauerit se· humiliabitur
 et quicumque humiliauerit se· exaltauitur
 uae autem uobis· scribae et pharisaei
 hypocritae· quoniam cluditis
 regnum caelorum
 coram hominibus
 uos autem non introitis· nec introeuntes
 sinitis introire
 uae uobis scribae et pharisaei
 hypocritae· quia circumitis mare
 et haridam· ut faciatis
 unum proselytum· et cum factus fuerit
 facitis eum· filium gehennae
 duplum quam uos
 uae uobis duces caeci dicentes
 quicumque iurauerit in templo· nihil est
 qui autem iurauerit in auro templi
 deuitor est· stulti et caeci
 quis enim maior est· aurum aut emplum
 (Fol. 78 a.)

ο αγιασας τον χρυσον	XXIII	qui sanctificauit aurum
και οσ αν ομοση εν τω θυσιαστηριω· ουδεν εστιν	18	Et qui iurauerit in altare · nihil est
οσ δαν ομοση εν τω δωρω· τω επανω αυτου		qui autem iurauerit in dono · quod est super eum
οφειλει· τυφλοι τι γαρ μειζω	19	debet · caeci quid enim est maius
το δωρον η το θυσιαστηριον		donum aut altare
το αγιαζον το δωρον		quod sanctificat donum
Ο ουν ομοσας εν τω θυσιαστηριω· ομννει εν αυτω	20	qui ergo iurauerit in altare · rat in eo
και εν πασει τοις επανω αυτου		et in omnibus quae super eum
και ο ομοσας εν τω ναω· ομννει εν αυτω	21	et qui iurauerit in templo · iurat in eo
και εν τω κατοικησαντι αυτον		et in h nti eum
και ο ομοσας εν τω ουρανω	22	et qui iurauerit in caelo
ομννει εν τω θρονω του θ̄ν		iurat in sede dei
και εν τω καθημενω επανω αυτου		et qui sedet upra eum
σλδ : Οναι ῡμειν γραμματεισ και φαρισαιο	23	uae uobis scribae et farisaei
ῡποκριται· οτι αποδεκατουτε το η̄δνοσιμον		hypocritae · quoniam decimatis mentam
και το ανηθον· και το κυμεινον		et anethum · et cyminum ·
και αφηκατε τα βαρυντερα του νομου		et reliquistis · crauiora legis
την κρισιν· και το ελεος· και την πιστιν		iudicium · et misericordiam · et fidem
ταυτα εδει ποιησαι		haec autem oportuit facere
σλε : κακεινα μη αφιεναι : οδηγοι τυφλοι	24	et illa non omittere · duces caeci
δυλιζοντες τον κωνωπα		liquant es culicem
τον δε καμηλον καταπεινοντες		camellum autem deuorantes
σλς : Οναι ῡμειν γραμματεισ και φαρισαιοι ῡποκριται	25	uae uobis scribae et pharisaei hypocritae
οτι καθαριζεται το εξω του ποτηριου		quia mundatis quod foras est calicis
και τησ παροψιδος· εσωθεν δε γεμουσιν		et parapsidis · intus autem plena sunt
αρπαγησ και ακρασειασ		rapinae et intemperantiae
φαρισαιε τυφλε· καθαρισον πρωτον	26	phariseae caecae munda primum
το εντος του ποτηριου		quod intus est calicis
ινα γενηται και το εξωθεν αυτου καθαρον		ut fiat et quod foras est mundum
σλζ : Οναι ῡμειν γραμματεισ και φαρισαιοι	27	uae uobis scribae · et pharisaei
ῡποκριται· οτι παρομοιαζετε		hypocritae quoniam similitatis
ταφοισ κεκονιαμενοισ		monumentis dealbatis
εξωθεν ο ταφος φαινετε ωραιουσ		a foris monumentum paretur decorum

(Fol. 78 b.)

(Fol. 79 a.)

εσωθεν δε γεμι οσσεων νεκρων XXIII.
 και πασης ακαθαρσειας . ουτως και υμεις 28
 εξωθεν μεν φενεσθαι τοις ανθρωποις δικαιοι
 εσωθεν δε εσται μεστοι υποκρισεωσ
 και ανομειασ
 σλη : Ουαι υμειν γραμματεισ και φαρισαι 29
 υποκριται οτι οικοδομειτε
 τουσ ταφουσ των προφητων' και κοσμειτε
 τα μνημεια των δικαιων και λεγεται 30
 ει ημεθα εν ταισ ημεραισ . των πατερων ημων
 ουκ αν ημεθα αυτων κοιωνοι
 εν τω αιματι των προφητων
 ωστε μαρτυρειτε εαυτοις . οτι υιοι εστε 31
 των φονευσαντων τουσ προφητασ
 σλθ : και υμεις επληρωσατε 32
 το μετρον των πατερων υμων
 οφεισ . γεννηματα εχριδων 33
 πως φυγεται . απο της κρισεωσ της γεννησ
 σμ : δια τουτο ιδου αποστωλω προφητασ και σοφουσ 34
 και γραμματεισ . και εξ αυτων αποκτεινειτε
 και σταυρωσεται . και διωξεται
 απο πολεωσ εισ πολιν . οπως ελθη εφ υμασ 35
 παν αιμα δικαιον
 εχχυνομενον επι της γησ
 απο αιματοσ αβελ του δικαιου
 εωσ αιματοσ ζαχαριου . υιου βαραχειου
 ον εφονευσατε . μεταξυ του ναου
 και του θυσιαστηριου : αμην λεγω υμειν 36
 ηξει ταυτα παντα . επι την γενεαν ταυτην
 σμα : Ιερουσαλημ ιερουσαλημ . η αποκτεινουσα 37
 τουσ προφητασ . και λιθοβολουσα τουσ απεσταλμενουσ
 προσ σε . ποσακεισ ηθελησα
 επισυναγαγειν τα τεκνα σου

(Fol. 79 b.)

intus autem est plenum ossib . mortuorum
 et totius inmunditiae . ita et uos
 a foris quidem paretis hominibus iusti
 ab intus autem estis pleni hypocrisi
 et iniquitate
 uae uobis scribae et pharisaei
 ypocritae . quoniam aedificatis
 sepulcra prophetarum . et urnatis
 monumenta . justorum et dicitis
 si fuissetus in diebus . patrum nostrorum
 numquam essemus eorum socii
 in sanguine prophetarum
 itaque testes estis uobis quia filii estis
 qui occiderunt prophetas
 et uos inplestis
 mensuram patrum uestrorum
 serpentes . generatio uiperarum
 quomodo fugietis . de iudicio gehennae
 propter hoc ecce mitto prophetas et sapientes
 et scribas . et ex his occiditis
 et crucifigetis . et persequemini
 de civitate in civitate . ut ueniat super uos
 omnis sanguis iustus
 quod effunditur super terram
 a sanguine abel iusti
 usquae ad sanguinem zacchariae . fili barachie
 quem occidistis . inter templum
 et altare : amen dico uobis
 uenient omnia hae . super generatione ista
 hierusalem hierusalem . quae interficis
 prophetas . et lapidas missos
 ad te . quotiens uolui
 congregare filios tuos

(Fol. 80 a.)

ον τροπον ορνισ επισυναγει· τα νοσσεια αυτης	XXIII.	sicut gallina congregat pullos suos
υπο τας πτερυγας· και ουκ ηβηλησατε		sub alas suas et nolulistis
ιδου αφιετε υμειν· ο οικος μων ερημος	38	ecce demittetur uobis· domus uestra deserta
λεγω γαρ υμειν· οτι ου μη με ιδητε απαρτι	39	dico enim uobis· quia non uidebitis me amodo
εως αν ειπητε· ευλογημενος ο ερχομενος		donec dicatis· benedictus qui uenit
εν ονοματι θυ		in nomine dei
[σμβ]· και εξελθων ο ιησ απο του ιερου επορευετο	XXIV. 1	Et exiens ihs de templo· abiebat
και προσηλθον οι μαθηται αυτου		et accesserunt discipuli eius
επιδειξαι αυτω· τας οικοδομας του ιερου		ostendere ei fabricas templi
Ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοις	2	qui autem respondens dixit eis
βλεπετε παντα ταυτα· αμην λεγω υμειν		uidetis haec omnia· amen dico uobis
οτι ου μη αφεθη ωδε λιθος επι λιθον		quia non relinquetur hic· lapis super lapidem
οσ ου καταλυθησεται		qui non destructur
[σμγ]· καθημενου δε αυτου επι του ορους	3	sedente autem eo super montem
των ελεων προσηλθον αυτω οι μαθηται		olueti· accesserunt ad eum discipuli
κατ ιδιαν λεγοντες		seorsum dicentes
ειπε ημειν ποτε ταυτα εσται		dic nobis quando erunt
και τι το σημειον της παρουσιας σου		et quod signum aduentus tui
και της συντελειας του αιωνος		et consummationes saeculi
και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν αυτοις	4	Et respondens ihs dixit eis
βλεπεται μη τις υμας πλανηση		uidete ne qui uos seducat
πολλοι γαρ ελευσονται	5	multi enim uenient
επι τω ονοματι μου λεγοντες· εγω ειμι ο χρσ		in nomine meo dicentes· ego sum xps
και πολλουσ πλανησουσιν		et multos seducent
μελλεται δε ακουειν πολεμουσ	6	incipietis autem audire bella
και ακοασ πολεμων· ορατε μη θροεισθαι		et opinionones bellorum· uidete nolite turbari
δει γαρ γενεσθαι· αλλ ουπω εστιν το τελος		oportet enim fieri· sed necdum est finis
Εγερθησεται γαρ εθνος επι εθνος	7	Exsurget enim gens super gentem
και βασιλεια επι βασιλειαν· και εσονται λιμοι		et regnum supra regnum et erunt fames
και σεισμοι κατα τοπονσ		et terrae motus per loca
παντα δε ταυτα αρχη οδυνων	8	omnia autem haec initia dolorum
[σμδ]· τοτε παραδωσουσιν υμασ εισ θλευφειν	9	tunc tradent uos in angustiis
και αποκτεινουσιν υμασ· και εσεσθαι μεισσημε νοι		et occident uos· et eritis odibiles

(Fol. 8o b.)

(Fol. 81 a.)

ὑπο παντων εθνων δια το ονομα μου
 σμε : και τοτε σκανδαλισθησονται πολλοι
 και αλληλους παραδωσουσιν
 και μεισησουσιν αλληλους· και πολλοι
 ψευδοπροφηται εξεγερθησονται
 και πλανησουσιν πολλους
 και δια το πληθυναι την ανομιαν
 ψυγησεται η αγαπη των πολλων
 ο δε ὑπομειναισ εις τελος
 σμζ : ουτος σωθησεται : και κηρυχθησεται
 το ευαγγελιον τουτου της βασιλειασ
 εν ολη τη οικουμενη
 εις μαρτυριον πασιν τοις εθνεσιν
 και τοτε ηξει το τελος
 σμζ : Οταν ουν ειδητε
 το βδελυγμα της ερημωσεωσ
 το ρηθεν δια δανιηλου· του προφητου
 εστωσ εν τοπω αγιω· ο αναγεινωσκων νοιωτω
 σμη : τοτε οι εν τη Ἰουδαια φευγετωσαν εις τα ορη
 ο δε επι του δωματωσ· μη καταβατω
 αραι τι εκ της οικειασ· και ο εν τω αγρω
 μη εκωστρεψατω οπισω·
 αραι το εματειον αυτου
 σμθ : Ουαι δε ταισ εν γαστρι εχουσαισ
 και ταισ θηλαζομεναισ· εν εκειναισ ταισ ημεραισ
 σν : προσευχεσθαι δε· ἵνα μη γενηται η φυγη ὑμῶ
 χειμωνοσ μηδε σαββατου
 σνα : Εσται γαρ τοτε θλευψισ μεγαλη
 οια ουκ εγενετο· απ αρχησ κοσμου
 εωσ νυν· ουδε μη γενειτο
 σνβ : και ει μη εκολοβωθησαν· αι ημεραι εκεαναι
 ουκ αν εσωθη πασα σαρξ
 δια δε τουσ εκλεκτουσ κολοβωθησονται
 (Fol. 81 b.)

XXIV.
 10 omnibus gentibus· propter nomen meum
 et tunc scandalizabuntur multi
 et inuicem tradent
 11 et odient alterutrum· et multi
 pseudoprophetae exsurgent
 et seducent multos
 12 et quia repleta est iniquitas
 refrigescet caritas multorum
 13 qui autem sustinuerit in finem
 14 hic liberabitur : Et praedicabitur
 euangelium hoc regni
 in toto mundo
 in testimonium omnibus gentibus
 et tunc ueniet finis
 15 cum ergo uideritis
 abominationem desolationis
 quod dictum est per danielum prophetam
 stans in loco sancto· qui legit intellegat
 16 tunc qui in iudaea· fugiat in montibus
 17 qui autem super tectum· non descendat
 18 tollere aliquid de domo· et qui in agro
 non conuertatur retro
 tollere tunicam suam
 19 uiae autem in utero habentibus
 et lactantibus· in illis diebus
 orate autem· ut non fiat fuga uestra
 hieme nec sabbato
 21 Erit enim tunc tribulatio magna
 qualis non fuit· ab initio saeculi
 usque nunc· nec fiet
 22 Et nisi breuiati esset dies illi
 non salbata esset omnis caro
 propter electos autem breuiabuntur
 (Fol. 82 a.)

σγγ : αι ημεραι εκειναι : τοτε εαν τισ υμειν ειπη XXIV. 23

ιδου ωδε ο χρσ η εκει · μη πιστευσηται

σνδ : εγερθησονται γαρ ψευδοχρειστοι 24

και ψευδοπροφηται · και δωσουσιν σημεια
μεγαλα και τερατα · ωστε πλανηθηναι
ει δυνατον και τους εκλεκτους

σνε : ιδου προειρηκα υμειν : εαν ουν ειπωσιν υμειν 25, 26

ιδου εν τη ερημω εστιν μη εξελθηναι

ιδου εν τοις ταμειοις · μη πιστευσηται

σνε : ωσπερ γαρ η αστραπη εξερχεται απο ανατολων 27

και φαινει εωσ δυσμων · ουτως εσται η παρουσεια

σνε : του υιου του ανθρωπου : οπου αν η το πτωμα 28

εκει συναχθησονται οι αετοι

σνη : Ευθεωσ δε μετα την θλευσειν 29

των ημερων εκεινων · ο ηλιος σκοτισθησεται

και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτησ

και οι αστερες πεσουνται εκ του ουρανου

και αι δυναμεισ των ουρανων σαλευθησονται

και τοτε φανησεται το σημειον 30

του υιου του ανθρωπου · του εν ουρανοισ

σνδ : και κοιφονται τοτε · πασαι αι φυλαι της γησ

και οψονται τον υιον του ανθρωπου ερχομενο

επι των νεφελων του ουρανου

μετα δυναμειωσ πολλησ και δοξησ

και αποστελει τους αγγελουσ αυτου 31

μετα σαλπιγγοσ και φωνησ μεγαλησ

και επισυναξουσιν · τουσ εκλεκτουσ αυτου

εκ των τεσσαρων ανεμων

απο ακρων ουρανων

εωσ ακρων αυτων

αρχομενων δε τουτων γεινεσθαι

αναβλεψατε και επαρατε

τασ κεφαλασ υμων · διστι εγγυζει

(Fol. 82 b.)

dies illi · et tunc si quis dixerit uobis

ecce hic xps aut illic · nolite credere

exsurgent enim pseudoxpi

et pseudoprophetae · et dabunt signa

magna et prodigia · ut seducantur

si possibile est et electos

ecce praedixi uobis · si ergo dixerit uobis

ecce in deserto est · nolite exire

ecce in cubiculo · nolite credere

sicut enim scoriscatio exit · ab oriente

et lucet usque in orientem · ita erit aduentus

fili hominis · ubicumque fuerit dau^{ca}r

ibi congregabuntur aquilae

continuo autem posttribulationem

dierum illorum · sol obscurabitur

et luna non dabit lumen suum

et stellae cadent de caelo

et uirtutes caeli · mouebuntur

et tunc parebit signum

fili hominis · qui in caelo est

et plangebunt tunc · omnes tribus terrae

et uidebunt filium hominis uenientem

super nubes caeli

cum uirtute magna et gloria

et mittet angelos suos 31

cum tuba et uoce magna

et concolligent electos eius

a quattuor uentis

ab extremo caelorum

usque ad summum eorum

incipientibus autem his fieri

respicite et leuate

capita uestra · quia adpropiat

(Fol. 83 a.)

η απολυτρωσεις υμων XXIV.
 απο δε της συκης μαβεται την παραβολην 32
 οταν ηδη ο κλαδος αυτης · γενηται απαλος
 και τα φυλλα εκφυη γεινωσκειται οτι
 εγυσ εστιν το θερος · ουτως και υμεις 33
 οταν ιδητε ταυτα παντα · γεινωσκετε οτι
 εγυσ εστιν επι θυραισ
 αμην λεγω υμειν · οτι ου μη παρελθη 34
 η γενεα αυτη · εωσ αν ταυτα παντα γενηται
 Ο ουρανος και η γη παρελευσεται 35
 οι δε λογοι μου ου μη παρελθωσιν
 σξ : περι δε της ημερας εκεινης και ωρας ουδεις οιδε 36
 ουδε οι αγγελοι των ουρανων ουδε ο υιοσ
 ει μη ο πατηρ μονοσ · ωσπερ γαρ η ημεραι του νωε 37
 ουτως εσται και η παρουσεια του υιου του ανθρωπου
 σξα : Ωσπερ γαρ ησαν εν ταισ ημεραισ εκειναισ 38
 προ του κατακλυσμου · τρωγοντεσ και πεινοντεσ
 και γαμουντεσ και γαμειζοντεσ
 αχρει της ημερας · εισηλθεν νωε εισ την κειβιτω
 και ουκ εγνωσαν εωσ ηλθεν ο κατακλυσμοσ 39
 και ηρεν παντασ · ουτως εσται η παρουσεια
 του υιου του ανθρωπου
 σξβ : Τοτε δυο εσονται εν τω αγρω · εισ παραλαμβανεται 40
 και εισ αφειεται
 δυο αληθουσαι εν τω μυλωνι 41
 μια παραλαμβανεται · και μια αφειεται
 δυο επι κλεινης μιας · εισ παραλαμβανεται
 σξγ : και εισ αφιεται : γρηγορειτε ον 42
 οτι ουκ οιδαται · ποια ημερα ο κσ υμων ερχεται
 σξδ : Εκεινο δε γεινωσκειται οτι ει ηδει 43
 ο οικοδεσποτησ ποια φυλακη ο κλεπτησ ερχεται
 ερηγορησεν αν · και ουκ ησεν διορυχθηναι
 την οικειαν αυτου · δια τουτο και υμεις 44
 (Fol. 83 b.)

redemptio uestra
 a fico autem discite parabolam
 cum iam ramus eius factus fuerit mollis
 et folia germinant · cognoscitis quia
 prope est aestas ita et uos
 cum uideritis haec omnia scitote quoniam
 prope est ad ianuas
 amen dico uobis quia non praeteribit
 generatio haec · donec haec omnia fiant
 caelum et terra transient
 uerba autem mea non transient
 de die autem illo · et hora nemo scit
 nec angeli caelorum · nec filius
 nisi pater solus · sicut enim dies noe
 ita erit aduentus filii hominis
 sicut enim erant in diebus illis
 ante dilubium manducantes et bibentes
 nubentes et nuptiis tradentes
 usque in eum diem · quo introiit noe in arcam
 et nescierunt · donec uenit diluuium
 et tulit omnes · ita erit aduentus
 filii hominis
 tunc duo erunt in agro · unus adsumetur
 et unus relinquetur
 duae molentes in pistrino
 una adsumetur : et una relinquetur
 duo in lecto · unus adsumetur
 et unus relinquetur · uigilate ergo
 quia nescitis · quo die dms uester uenturus est
 illud autem scitote quia si sciret
 paterfamilias · qua uigilia fur ueniret
 uigilaret utique · et non demisisset perforari
 domum suam ideo et uos
 (Fol. 84 a.)

γεινεσθαι ετοιμοι · οτι η ου δοκεται ωρα XXIV.
 ο υιος του ανθρωπου ερχεται
 σξε : τισ γαρ εστιν ο πιστος δουλος · και φρονιμος 45
 ον κατεστησεν ο κς· επι της θεραπειας αυτου
 δουναι αυτοις την τροφην εν καιρω
 σξε : μακαριος ο δουλος εκεινος · ον ελθων ο κς αυτω 46
 ευρησει ουτως ποιουντα
 Αμην λεγω υμειν οτι επι πασιν
 τοις υπαρχουσιν αυτου καταστησει αυτον
 σξε : Εαν δε ειπη ο κακος δουλος εκεινος 48
 εν τη καρδια αυτου · χρονιζι μου ο κς ελθειν
 και αρξηται τυπτειν τους συνδουλους αυτου 49
 εσθιη δε και πεινη μετα των μεθυοντων
 ηξει ο κς του δουλου εκεινου εν ημερα 50
 η ου προσδοκα και εν ωρα η ου γεινωσκει
 και διχοτομησει αυτον · και το μερος αυτου θησει 51
 μετα των υποκριτων · εκει εσται ο κλαυθμος
 και ο βρυγημος των οδοντων
 σξη : τοτε ομοιωθησεται · η βασιλεια των ουρανων XXV. 1
 δεκα παρθενοις · αιτινες λαβουσαι
 τας λαμπadas εαυτων
 εξηλθον εισ απαντησιν του νυμφιου
 και της νυμφης
 πεντε δε εξ αυτων ησαν μωραι 2
 και πεντε φρονιμοι
 Αι ον μωραι λαβουσαι · τας λαμπadas αυτων 3
 ουκ ελαβον μεθ εαυτων ελαιον
 εν τοις αγγειοις αυτων · αι δε φρονιμοι 4
 ελαβον ελεον εν τοις αγγειοις
 μετα των λαμπαδων αυτων
 χρονιζοντος δε του νυμφιου 5
 ενσταξαν πασαι και εκαθενδον
 μεση δε νυκτος · κραυγη γεγονεν 6
 (Fol. 84 b.)

estote parati · quia qua non speratis hora
 filius hominis ueniet
 quis enim est feidelis seruus et sapiens
 quem constituit dms · super familiam suam
 dare eis cibaria in tempore
 beatus serbus ille · quem ueniens dms eius
 inuenerit ita facientem
 amen dico uobis quia super omnia
 bona sua constituet eum
 si autem dixerit malus ille seruus
 in corde suo · tardat dms meus uenire
 et incipiat caedere conseruos suos
 manducet autem et bibat cum ebriosis
 ueniet dms serui illius in die
 qua non sperat et hora qua nescit
 et diuidet eum · et partem eius ponet
 cum hypocritis ibi erit fletus
 et stridor dentium
 tunc similibitur regnum caelorum
 decem uirginibus · quas acceperunt
 lampadas suas
 et exierunt in obuiam sponsi
 et sponsae
 quinque autem ex his erant stultae
 et quinque sapientes
 stultae ergo accipientes · lampadas suas
 non acceperunt secum oleum
 in uasis suis · sapientes autem
 acceperunt oleum in uasis suis
 cum lampadibus suis
 tardante autem sponso
 dormitauerunt omnes · et dormiebant
 mediautem nocte · clamor factus est
 (Fol. 85 a.)

ἴδου ὁ νυμφίος ἐξέρχεται εἰς ἀπαντήσιν αὐτῶν XXV.
 7 τότε ἠγερέθησαν πασαι αἱ παρθενοὶ
 καὶ ἐκοσμήσαν· τὰς λαμπάδας αὐτῶν
 8 αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονιμοῖς εἶπον
 δοτε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλεοῦ ὑμῶν
 ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν ζβεννῦνται
 9 ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρονιμοὶ λεγούσαι
 μὴ ποτε οὐ μὴ ἀρκεσεὶ ἡμῖν καὶ ὑμῖν
 πορευεσθαι μάλλον· προσ τοὺς πωλόντας
 καὶ ἀγορασαταὶ εἰνταῖς
 10 Ἔως ὑπάγουσιν ἀγορασαὶ ἤλθεν ὁ νυμφίος
 καὶ αἱ ἐτοιμοὶ εἰσηλθόν μετ' αὐτοῦ
 εἰς τοὺς γάμους· καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα
 11 ὕστερον δὲ ἤλθον· αἱ λοιπαὶ παρθενοὶ λεγούσαι
 κέ κέ ανοίξον ἡμῖν
 12 Ὁ δὲ ἀποκρίθεισ εἶπεν· ἀμὴν λέγω ὑμῖν
 οὐκ οἶδα ὑμᾶς· γρηγορεῖται οὖν
 13 ὅτι οὐκ οἶδατε τὴν ἡμέραν· οὐδὲ τὴν ὥραν
 14 σξθ : ὡς περ ἀνθρώπος ἀποδημῶν
 ἐκάλεσεν τοὺς ἰδίους δούλους
 καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς· τὰ ὑπαρχόντα αὐτοῦ
 15 σο : καὶ ὡ μὲν ἔδωκεν· ἑ· τάλαντα
 ὦ δὲ β· ὦ δὲ εἰς· ἑκάστῳ
 κατὰ τὴν δύναμιν αὐτοῦ
 καὶ ἀπεδημῆσεν εὐθεὺς· πορευθεὶς δὲ
 16 ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν
 ἤρξατο ἐν αὐτοῖς· καὶ ἐκερδήσεν
 ἀλλὰ· ἑ· τάλαντα
 17 Ὁμοίως καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν
 καὶ αὐτοὺς ἐκερδήσεν ἀλλὰ δύο
 18 Ὁ δὲ τὸ ἐν λαβὼν· ὠρυξεν ἐν τῇ γῇ
 καὶ ἐκρύψεν τὸ ἀργυρίον τοῦ κυρίου αὐτοῦ
 19 μετὰ δὲ πολὺν χρόνον
 (Fol. 85 b.)

eccesponsus · exite obuiam ei
 tunc surgunt omnes uirgines
 et aptauerunt lampadas suas
 8 stultae autem sapientibus dixerunt
 date nobis de oleo uestro
 quia lampadae nostrae extinguuntur
 9 responderunt autem sapientes dicentes
 ne quando non sufficiat nobis et uobis
 ite potius ad uendentes
 et emite uobis
 10 cum uadunt emere · uenit sponsus
 et quae paratae erant introierunt cum eo
 ad nuptias · et clusa est ianua
 11 nouissime uenerunt · reliquae uirgines dicebant
 dñe dñe aperi nobis
 12 qui autem respondens dixit · amen dico uobis
 13 nescio uos · uigilate ergo
 quoniam nescitis diem nec horam
 14 sicut homo peregre profectus
 uocauit seruos suos
 et tradidit eis · substantiam suam
 15 et cuidam quidem dedit · ὡ · talanta
 cuidam duo cuidam unum · unicuique
 secundum uirtutem suam
 16 et profectus est continuo · pergens autem
 qui quinque talenta accepit
 operatus est in eis · et lucratus est
 alia quinque talenta
 17 similiter et qui duo talanta accepit
 et ipse lucratus est alia duo
 18 qui autem unum acceperat · fodit in terra
 et abscondit argentum dñi sui
 19 post multum autem tempus
 (Fol. 86 a.)

ερχεται ο κς των δουλων εκεινων
 και συνερει λογον μετ αυτων
 και προσελθων
 ο τα πεντε ταλαντα λαβων
 προσηγγεκεν αλλα πεντε ταλαντα λεγων κε
 πεντε ταλαντα μοι παρεδωκασ
 ειδε αλλα πεντε ταλαντα · επεκερδησα
 Εφη αυτω ο κς αυτου · ευ δουλε αγαθε και πιστε 21
 επι επ ολιγα ησ πιστοσ
 επι πολλων σε καταστησω
 εισελθε εισ την χαραν του κυ σου
 προσελθων δε 22
 και ο τα δυο ταλαντα λαβων ειπεν
 κε δυο ταλαντα μοι παρεδωκεσ
 ιδον αλλα δυο ταλαντα επεκερδησα
 Εφη αυτω ο κς αυτου · ευ δουλε αγαθε και πιστε 23
 επι επ ολιγα ησ πιστοσ
 επι πολλων σε καταστησω
 εισελθε εισ την χαραν του κυ σου
 προσελθων δε 24
 ο το ενα ταλαντον ειληφωσ ειπεν
 κε εγνωσ οτι σκληροσ ει ανθρωποσ
 θεριζων οπου ουκ εσπειρασ
 και συναγων οπου ου διεσκορπισασ
 και φοβηθεισ απηλθον 25
 και εκρυψα το ταλαντον σου εν τη γη
 ειδου χεωσ το σον
 αποκριθεισ δε ο κς αυτου ειπεν αυτω 26
 πονηρε δουλε και οκνηρε
 ηδεισ οτι θεριζω οπου ουκ εσπειρα
 και συναγω οθεν ου διεσκορπισα
 εδει σον σε βαλειν το αργυριον μου 27
 τοισ τραπεζιταισ · και ελθων εγω
 (Fol. 86 b.)

uenit dms seruorum illorum
 et tollit rationem cum eis
 Et accedens
 qui quinque acceperat talanta
 obtulit alia quinque talanta dicens dme
 quinque talanta mihi tradidisti
 ecce alia quinque talanta superlucratus sum
 ait illi dms suus · eu serue bone et fidelis
 quia in modicis fuisti fidelis
 super multa te constituam
 intra in gaudium dmi tui
 accedens autem
 et qui duo talanta acceperat dixit
 dme duo talanta mihi tradidisti
 ecce alia duo talanta superlucratus sum
 ait illi dms suus · eu serue bone et fidelis
 quia in modicis fuisti fidelis
 super multa te constituam
 intra in gaudium dmi tui
 accedens autem
 qui unum talantum acceperat dixit
 dme cognoui · quia durus es homo
 metens ubi non seminasti
 et congregans ubi non sparsisti
 et timens abii ·
 et abscondi talantum tuum in terra
 ecce habes quod tuum
 respondens autem dms eius dixit ei
 nequa serue et piger
 sciebas quia meto ubi non seminaui
 et congrego ubi non dispersi
 oportebat ergo te · mittere argentum meum
 nummulariis · et ueniens ego
 (Fol. 87 a.)

εκομισαμην αν το εμον συν τοκω 27
 αραται ουν απ αυτου το ταλαντον 28
 και δοτε τω εχοντι τα πεντε ταλαντα
 σοα : τω γαρ εχοντι δοθησεται . και περισσευσεται 29
 του δε μη εχοντος
 και ο εχει αρθησεται απ αυτου
 σοβ : και τον αχρειον δουλον βαλεται εξω 30
 εις το σκοτος το εξωτερου . εκει εσται ο κλαυθμος
 και ο βρυγμος των οδοντων
 σογ : Οταν δε ελθη ο υιος του ανθρωπου 31
 εν τη δοξη αυτου . και παντες οι αγγελου μετ αυτου
 τοτε καθισει επι θρονου δοξης αυτου
 και συναχθησονται 32
 ενπροσθεν αυτου παντα τα εθνη
 και αφορει αυτους απο αλληλων
 ωπερ ο ποιμην . αφορειζει τα προβατα
 απο των εριφων . και στησει τα προβατα 33
 εκ δεξιων αυτου . τα δε εριφεια εξ ενωνυμων
 τοτε ερει ο βασιλευσ . τοις εκ δεξιων αυτου 34
 δευτε οι ευλογημενοι του πατροσ μου
 κληρονομησατε
 την ητοιμασμενην υμειν βασιλειαν
 απο καταβολησ κοσμου
 Επεινασα γαρ . και εδωκατε μοι φαγειν 35
 εδιψησα και εποτεισασαται με
 ξενοσ ημην . και συνηγαγεται με
 γυμνοσ . και περιεβαλεται με 36
 ησθενησα . και επεσκεψασθαι με
 εν φυλακη ημην . και ηλθατε προσ με
 τοτε αποκριθησονται αυτω . οι δικαιοι λεγοντες 37
 κε ποτε σε ειδομεν πεινωντα
 και εθρεψαμεν . η δειψωντα και εποτισαμεν
 ποτε δε ειδομεν σε ξενον 38
 (Fol. 87 b.)

accepissem utique quod meum est- cum usura
 tollite ergo ab eo talantum
 et date habenti quinque talenta
 habenti enim dabitur . et habundabit
 non habentis autem
 et quod habet tolletur ab eo
 et inutilem seruum mittite foras
 in tenebras exteriores . ibi erit fletus
 et stridor dentium
 cum autem uenerit filius hominis
 in gloria sua . et omnes angeli cum eo
 tunc sedebit . super sedem gloriae suae
 et congregabuntur
 ante eum omnes gentes
 et segregat eos ab inuicem
 sicut pastor . segregat oves
 ab haedis . et statuet oves
 a dextris suis . haedos autem a sinistris
 tunc dicit rex . his qui a dextris eius
 uenite benedicti patris mei
 hereditate possidete
 praeparatum est uobis regnum
 ab origine mundi
 Esuriui enim . et dedistis mihi manducare
 sitiui et potastis me
 peregrinus eram . et collexistis me
 nudus . et operuistis me
 infirmatus sum . et uisitastis me
 in carcere fui . et uenistis ad me
 tunc respondebunt ei iusti dicentes
 dñe quando te uidimus esurientem
 et pauimus . aut sitientem et potauimus
 quando autem uidimus te peregrinum
 (Fol. 83 a.)

και συνηγαγομεν· και γυμνον και περιεβαλομε̄ XXV.
 η ποτε σε ειδομεν ασθενουντα 39
 η εν φυλακη και ηλθαμεν προς σε
 και αποκρειθεισ ερει αυτουσ ο βασιλευσ
 αμην λεγω ῡμειν· εφ̄ οσον̄ εποιησαται 40
 ενι τουτων των αδελφων μου
 των ελαχιστων· εμοι εποιησαται
 τοτε ερι και τοισ̄ εξ̄ ευωνυμων 41
 πορευεσθαι απ̄ εμου οι καταραμενοι
 εισ το πυρ το αιωνιον
 ο ητοιμασεν ο πατηρ μου
 τω διαβολω και τοισ̄ αγγελιοισ̄ αυτου
 Επειασα γαρ και ουκ̄ εδωκατε μοι φαγειν 42
 εδειψησα· και ουκ̄ εποτεισατε με
 ξενοσ̄ ημην· και ου συνηγαγεται με 43
 γυμνοσ̄ και ου περιεβαλεται με
 ασθενησ̄ και εν φυλακη· και ουκ̄ επισκεψασθαι με
 τοτε αποκριθησονται· και αυτοι λεγοντεσ̄ κε̄ 44
 ποτε σε ειδομεν πεινωντα
 η δευψωντα· η ξενον̄ η γυμνον
 η ασθενη η εν φυλακη
 και ου διηκονησαμεν σοι
 τοτε αποκριθησεται αυτοισ̄ λεγων 45
 αμην λεγω ῡμειν· εφ̄ οσον̄ ουκ̄ εποιησατε
 ενι τουτων των ελαχιστων
 ουδε εμοι εποιησατε
 και απελευσονται ουτοι· εισ̄ κολασιν̄ αιωνιον 46
 οι δε δικαιοι εισ̄ ζωην̄ αιωνιον
 και εγενετο σ̄τελεσεν ο ιησ̄ XXVI. 1
 παντασ̄ τουσ̄ λογουσ̄ τουτουσ̄
 ειπεν τοισ̄ μαθηταισ̄ : οτῑ μετα δυο ημερασ̄ 2
 σοδ̄ : το πασχα γεινεται· και ο υιοσ̄ του ανθρωπου
 παραδιδοται εισ̄ το σταυρωθηναι
 (Fol. 88 b.)

et colleximus· aut nudum et cooperuimus
 aut quando te uidimus infirmum
 aut in carcere· et uenimus ad te
 Et respondens dixit eis rex
 amen dico uobis· in quantum fecistis
 uni horum fratrorum meorum
 minimorum· mihi fecistis
 tunc ait et his qui a sinistris
 ite a me maledicti
 in igne aeternum
 quod praeparauit pater meus
 diabolo et angelis eius
 Esuri enim· et non dedistis mihi manducare
 sitiui· et non potastis me
 peregrinus fui· et non collexistis me
 nudus et non operuistis me
 infirmis et in carcerem· et non uisitastis me
 tunc respondebunt· et ipsi dicentes dñe
 quando te uidimus esurientem
 aut sitientem· aut hospitem aut nudum
 aut infirmum aut in carcerem
 et non ministrauimus tibi
 tunc respondebit eis dicens
 amen dico uobis in quantum non fecistis
 uni horum minimorum
 nec mihi fecistis
 et ibunt hii· in poenam aeternam
 iusti autem in uitam aeternam
 Et factum est cum consummasset ihs̄
 omnes sermones hos
 dixit discipulis· quia post uiduum
 pascha fit· et filius hominis
 tradetur· ut crucifigatur
 (Fol. 89 a.)

υοε : τότε συνηχθησαν οι αρχιερειω
 και οι πρεσβυτεροι του λαου
 εις την αυλην του αρχιερωσ
 του λεγομενου καϊφα· και συνεβουλευοντο 4
 ινα τον ιην δολω κρατησωσιν
 και αποκτεινωσιν· ελεγον δε μη εν τη εορτη 5
 ινα μη θορυβωσ γενηται εν τω λαω
 σοσ : του δε ιηυ γενομενου εν βηθανια 6
 εν οικια σιμωνωσ του λεπρωσου
 προσηλθεν αυτω γυνη 7
 εχουσα αλαβαστρον μυρου πολυτειμου
 και κατεχεεν· επι της κεφαλησ αυτου
 ανακειμενου αυτου· ιδοντεσ δε οι μαθηται 8
 ηγανακτησαν λεγοντεσ
 εις τι η απωλεια αυτη
 ηδυνατο γαρ τουτο πραθηναι πολλου 9
 και δοθηναι τοισ πτωχοισ
 γνουσ δε ιησ ειπεν αυτοισ 10
 τι κοπουσ παρεχεται τη γυναικει
 εργον γαρ καλον ηργασατο εις εμε
 παντοτε γαρ τουσ πτωχοουσ· 11
 εχετε μεθ εαυτων
 εμε δε ου παντοτε εχετε
 σοζ : βαλουσα γαρ αυτη το μυρον τουτο 12
 επι του σωματοσματοσ μου
 προσ το ενταφιασαι με εποιησεν
 αμην λεγω υμειν· οπου αν κηρυχθη 13
 το ευαγγελιον τουτο εν ολο τω κοσμω
 λαληθησεται· και ο εποιησεν αυτη
 εις μνημοσνον αυτησ
 σοη : τότε πορευθεισ εις των· ιβ· 14
 ο λεγομενωσ ιουδασ σκαριωτησ
 προσ τουσ αρχιερειω
 (Fol. 89 b.)

tunc congregati sunt principes sacerdotum
 et seniores plebis
 in atrium principis sacerdotum
 qui dicitur caiphas· et consiliabantur
 ut ihm dolo tenerent
 et occiderent· dicebant autem ne in die festo
 ut non tumultus fieret in populo
 ihu autem facto in bethania
 in domo simonis leprosi
 accessit ad eum mulier
 habens alabastrum unguenti praetiosi
 et perfudit super caput eius
 discumbentis· uidentes autem discipuli
 indignati sunt dicentes
 ut quid perditio haec
 poterat enim hoc uenundari caro
 et dari pauperibus
 sciens autem ihs dixit eis
 quid labores praestatis mulieri
 opus enim bonum operata est in me
 semper enim pauperes
 habetis uobiscum
 me autem non semper habetis
 mittens enim haec unguentum
 super corpus meum
 ad sepeliendum me fecit
 amen dico uobis· ubicumque praedicabitur
 euangelium hoc in toto mundo
 loquetur· et quod fecit haec
 in memoriam eius
 tunc abit unus de duodecim
 qui dicitur iudas scariotes
 ad principes sacerdotum
 (Fol. 90 a.)

και ειπεν αυτοις· τι θελετε μοι δουναι 25
 και εγω υμειν παραδωσω· αυτον
 οισ δε εστησαν αυτω· λ· στατηρας
 και αποτε εξητει ευκαιριαν 16
 ινα αυτον παραδω αυτοις
 τη δε πρωτη των αζυμων 17
 προσηλθον οι μαθηται τω ιηυ λεγοντες
 που θελεισ ετοιμασομεν σοι φαγειν το πασχα
 Ο δε ειπεν υπαγετε εισ την πολιν 18
 προσ τον δεινα· και ειπατε αυτω
 ο διδασκαλος λεγει· ο καιροσ μου ενγισ εστιν
 προσ σε ποιησω το πασχα μετα των μαθητων μου
 και εποησαν οι μαθηται· ωσ συνεταξεν αυτοις 19
 ο ιησ και ητοιμασαν το πασχα
 σθδ : Οψειασ δε γενομενησ· ανεκειτο μετα των· ιβ 20
 και εσθιοντων αυτων ειπεν 21
 αμην λεγω υμειν
 οτι εισ εξ υμων παραδωσει με
 σπ : και λυπουμενοι σφοδρα· ηρξαντο λεγειν 22
 εισ εκαστοσ αυτων· μη τι εγω εμι κε
 σπα : Ο δε αποκρεισ ειπεν· ο ενβαπτομενοσ 23
 την χειρα μετ εμου· εισ το τρυβαλιον
 ουτοσ με παραδωσει
 Ο μεν ουν υιοσ του ανθρωπου υπαγει 24
 καθωσ γεγραπται περι αυτου
 οναι δε τω ανθρωπω εκεινω
 δι ου ο υιοσ του ανθρωπου παραδιδοται
 σπβ : δια τουτο : καλον ην αυτω
 ει ουκ εγεννηθη ο ανθρωποσ εκεινοσ
 σπγ : αποκριθεισ δε ο ιουδασ· ο παραδιδουσ αυτον ειπε 25
 μη τι εγω εμι ραββει· λεγει αυτω συ ειπασ
 σπδ : αυτων δε εσθιοντων· ο ιησ λαβων αρτον 26
 και ευλογησασ εκλασεν· και δουσ τοισ μαθηταισ
 ειπε

(Fol. 90 b.)

quid uultis mihi dare
 bis trado eum
 tem statuerunt ei· xxx· stateras
 xinde querebat opportunitatem
 eum traderet
 ima autem azymorum
 accesserunt discipuli· ihu dicentes
 ubi uis paremus tibi· manducare pascha
 qui autem dixit eis itte in ciuitate
 ad quendam· et dicite ei
 magister dicit· tempus meum prope est
 ad te faciam pascha· cum discipulis meis
 et fecerunt discipuli· sicut constituit eis ihs
 et parauerunt pascha
 sero autem facto· discumbebat cum· xii·
 et manducantibus eis dixit
 amen dico uobis
 quoniam unus ex uobis tradet me
 et contristati ualde· coeperunt dicere
 unusquisque eorum· num quid ego sum dme
 qui autem respondens dixit· qu ntinguet
 manum mecum in parapside
 hic me tradet
 filius quidem hominis uadit
 sicut scriptum est de eo
 uae autem homini illi
 per quem filius hominis traditur
 propter hoc bonum erat ei
 si non esset natus homo ille
 respondens autem iuda· qui tradebat eum dixit
 num quid ego sum rabbi· dicit ei tu dixisti
 ipsis autem manducantibus· ihs accipiens pane
 et benedicens fregit· et dans discipulis dixit

(Fol. 91 a.)

λαβετε φαγεται τουτο εστιν το σω
 σπε : και λαβων το ποτηριον · και ευχαριστη
 εδωκεν αυτοις λεγων · πειεται εξ αυτου
 τουτο γαρ εστιν το αιμα μου
 της καινης διαθηκης · το υπερ πολλων
 εκχυννομενον εισ αφεσιw αμαρτιων
 λεγω δε υμειν ου μη πιω απαρτει
 εκ τουτου του γεννηματος της αμπελον
 εως της ημερας εκεινης
 οταν αυτο πιω μεθ υμων καινον
 εν τη βασειλεια του πρσ̄ μου
 σπε : και υμνησαντες εξηλθον εισ το οροσ των ελαιω
 σπζ : τοτε λεγει αυτοις ο ιησ̄ · παντες υμεις
 σκανδαλισθησεσθαι εν εμοι εν τη νυκτι ταυτη
 σπη : γεγραπται γαρ
 παταξω τον ποιμενα
 και διασκορπισθησεται
 τα προβατα της ποιμνης
 μετα δε το εγερθηαι με
 προαξω υμασ εισ την γαλιλαιαν
 σπθ : αποκριθεισ δε ο πετροσ ειπεν αυτω
 ει παντες σκανδαλισθησονται εν σοι
 εγω ουδεποτε σκανδαλισθησομαι
 Εφη αυτω ο ιησ̄ · αμην λεγω σοι
 οτι ταυτη τη νυκτι πρειν αλεκτορα φωνησαι
 σγ : τρισ απαρνηση με : λεγει αυτω πετροσ
 καν δεη με συν σοι αποθανειν
 ου μη σε απαρνησομαι
 ομοιωσ και παντες οι μαθηται ειπον
 σγα : τοτε ερχεται ο ιησ̄ μετ αυτων
 εισ χωριον λεγομενον γεθσαμακει
 σγβ : και λεγει τοις μαθηταισ αυτου
 καθισατε αυτου · εως αν απελθωw εκει προσευξαμαι
 (Fol. 91 b.)

XXVI. accipite manducate · hoc est meum corpus
 27 et accipiens calicem · et gratias agens
 dedit eis dicens · bibite ex eo omnes
 28 hoc est enim sanguis meus
 noui testamenti · qui pro multis
 effunditur · in remissionem peccatorum
 29 dico autem uobis non uiuam amodo
 ab hac creatura uitis
 usque ad diem illum
 cum illum uiuam uobiscum notum
 in regno patris mei
 30 et hymno dicto exierunt in monte oliueti
 31 tunc dicit eis ihs̄ omnes uos
 scandalizamini in me in nocte hac
 · scriptum est enim
 percutiam pastorem
 et dispargentur
 oues gregis
 32 post autem surrexero
 praecedam uos in in galilaeam
 33 respondens autem petrus dixit ei
 si omnes scandalizabuntur in te
 ego numquam scandalizabor
 34 ait illi ihs̄ · amen dico tibi
 quia hac nocte · antequam gallus cantet
 ter abnegabis me · dicit ei petrus
 etsi oportuerit me tecum mori
 non te negabo
 similiter et omnes discipuli dixerunt
 36 tunc uenit ihs̄ cum eis
 in agrum qui dicitur getsamani
 · et dicit discipulis suis
 sedete ibidem · quousque eam illic orare
 (Fol. 92 a.)

και παραλαβων τον πετρον	XXVI. 37	et suscipiens petrum
και τους δυο υιους ζεβεδαιου		et duos filios · zebedaei
ηρξατο λυπεισθαι και αδημονειν		coepit contristari et deficere
σγδ : τοτε λεγει αυτοισ · περιλυπος εστιν η ψυχη μου 38		tunc dicit eis · tristis est anima mea
εως θανατου · μεινατε ωδε και γρηγορειται		usque ad mortem · sustinete hic et uigilate
σγδ : μετ εμου · και προσελθων μεικρον 39		mecum · et accedens pusillum
επεσεν επει προσωπον αυτου		cecidit in faciem suam
προσευχομενος και λεγων · πατερ μου		orans et dicens · pater meus
ει δυνατον εστιν · παρελθτω απ εμου		si possibile est · transeat a me
σγε : το ποτηριον τουτο · πλην ουχ ως εγω θελω		calix iste · uerum non sicut ego uolo
σγδ : αλλ ως συ · και ερχεται προς τους μαθητας αυτου 40		sed sicut tu · Et uenit ad discipulos suos
και ευρισκει αυτους καθευδοντας		et inuenit eos dormientes
και λεγει τω πετρω · ουτως ουκ εισχυσεται		et dicit petro · sic non ualulistis
μιαν ωραν γρηγορησαι μετ εμου		una hora uigilare mecum
γρηγορειται και προσευχεσθαι 41		uigilate et orate
ινα μη εισελθηται εις πειρασμον		ut non intretis in temptatione
σγζ : το μεν π̄να προθυμον · η δε σαρκ̄ ασθενησ		s̄ps quidem pronptus · caro autem infirmis
σγη : παλιν εκ δευτερου απελθων 42		iterum secundo abiit
προσηυξατο λεγων πατερ μου		orauit dicens · pater meus
ει ου δυναται το ποτηριον τουτο · παρελθειν		si non potest calix iste · transire
εαν μη αυτο πιω · γενηθητω το θελημα σου		nisi illut bibam · fiat uoluntas tua
και ελθων παλιν · ευρεν αυτους καθευδοντας 43		et ueniens iterum · inuenit eos dormientes
ησαν γαρ αυτων οι οφθαλμοι · βεβαρημενοι		erant enim eorum oculi · grauati
και αφεισ αυτους παλιν απελθων προσηυξατο 44		et relinquens eos · iterum abiit et orauit
τον αυτον λογον ειπων		eundem sermonem dicens
σθδ : τοτε ερχεται · προς του μαθητας αυτου 45		tunc uenit · ad discipulos suos
και λεγει αυτοισ · καθευδετε το λοιπον		et dicit eis · dormite de cetero
και αναπαυσθαι · ιδου ηγγικεν η ωρα		et requiescite · ecce adpropiauit hora
και ο υιος του ανθρωπου παραδιδοται		et filius hominis tradetur
εις χειρας αμαρτωλων · εγειρεσθε αγωμεν 46		in manus peccatorum · surgite eamus
ιδου ηγγικεν ο παραδιδουσ με		ecce proximat qui me trade
τ : Ετι δε αυτου λαλουντος 47		adhuc autem eo loquente
ιδου ιουδας εις των · ιβ̄ ηλθεν		ecce iudas unus de · xii · uenit

(Fol. 92 b.)

(Fol. 93 a.)

και μετ αυτου οχλος πολυσ· μετα μαχαιρων **XXVI.**
 και ξυλων· απο των αρχιερων
 και πρεσβυτερων του λαου
 τα : Ο δε παραδιδους αυτον εδωκεν αυτοισ 48
 σημειον λεγων· ον αν φιλησω αυτος εστιν
 κρατησατε αυτον
 και ευθεως προσελθων τω ιη̄ν ειπεν 49
 χαιραι ρα ββει· και κατεφιλησεν αυτον
 Ειπεν δε αυτω ο ιη̄σ εφ ο παρει ετεραι 50
 τοτε προσελθοντες· επεβαλον τας χειρας
 επι τον ιη̄ν και εκρατησαν αυτον
 τα β : και ιδου εισ των μετα ιη̄ν 51
 εκτεινας την χειρα· απεσπασεν την μαχαιρα
 αυτου· και εκαταξεν τον δουλον
 του αρχιερωσ
 και αφειλεν αυτου το ωπειον
 τα γ : τοτε λεγει αυτω ο ιη̄σ 52
 αποστρεψον την μαχαιραν σου
 εισ τον τοπον αυτησ
 παντες γαρ οι λαβοντες μαχαιραν
 εν μαχαιρα απολονται
 η δοκεισ οτι ου δυναμαι αρτι 53
 παρακαλσαι τον πατερα μου· και παραστησει μοι
 πλειω· ιβ· λεγειωνησ αγγελων
 πως ον πληρωθησονται αι γραφαι 54
 τα δ : οτι ουτως δει γενεσθαι : εν εκεινη τη ωρα 55
 ο ιη̄σ ειπεν τοισ οχλοισ· ωσ επι ληστην
 ηλθατε· μετα μαχαιρων και ξυλων
 συνλαβειν με
 καθημεραν προσ ῡμασ εκαθημην
 εν τω ιερω διδασκων· και ουκ εκρατησατε με
 τα ε : τουτο δε ολον γεγονεν 56
 ινα πληρωθωσιν αι γραφαι των προφητων
 (Fol. 93 b.)

rba multa : cum gladiis
 us· a principibus sacerdotum
 aioribus plebis
 tem tradebat eum dedit eis signum
 dicens· quem osculatus fuero ipse est
 tenete eum
 Et continuo accedentes ad ihm̄ dixit
 habe rabbi· et osculatus est eum
 dixit autem illi ihs̄ ad quod uenisti ame
 tunc accedentes· in miserunt manus
 in ihm̄· et tenuerunt eum
 Et ecce unus ex is qui erant cum ih̄u
 extendens manus· eiecit gladium
 suum· et percussit seruum
 principes sacerdotis
 et abstulit eius auriculam
 tunc dicit ei ihs̄
 conuerte gladium tuum
 in locum suum
 omnes enim qui accipiunt gladium
 gladio peribunt
 aut putas quia non possum modo
 rogare patrem meum· et adsistet mihi
 plus· xii· legiones angelorum
 quomodo ergo conplebuntur· scripturae
 quia sic oportet fieri· in illa hora
 ihs̄ dixit turbis· quasi ad latronem
 uenistis· cum gladiis et fustibus
 comprehendere me
 cottidie apud nos sedebam
 in templo docens· et non tenuistis me
 hoc autem totum factum est
 ut conplerentur scripturae prophetarum
 (Fol. 94 a.)

τότε οι μαθηται παντες αφεντες αυτ
 τς : οι δε κρατησαντες τον ιην απηγαγον
 προς καειφαν τον αρχιερα
 οπου οι γραμματεισ
 και οι πρεσβυτεροι συνηχθησαν
 τζ : Ο δε πετροσ ηκολουθει αυτω απο μακροθεν
 εωσ της αυλης του αρχιερεωσ
 και εισελθων εσω εκαθητο
 μετα των υπηρετων · ειδειν το τελωσ
 τη : Οι δε αρχιερεισ
 και το συνεδριον ολον εξητον
 ψευδομαρτυρειαν · κατα του ιην
 οπωσ αυτον θανατωσουσιν
 και ουκ ευρον το εξησ
 και πολλοι προσηλθον · ψευδομαρτυρεσ
 και ουκ ευρον το εξησ
 τθ : υστερον δε ηλθον δυο ψευδομαρτυρεσ
 και ειπον · τουτον ηκουσαμεν λεγοντα
 δυναμαι καταλυσαι τον ναον του θυ
 και δια τρειων ημερων · οικοδομησαι αυτον
 και αναστασ ο αρχιερευσ ειπεν αυτω
 ουδεν αποκρινη · τι ουτοι σου καταμαρτυρουσι
 ο δε ιησ εσιωπα αποκριθεισ ουν
 ο αρχιερευσ ειπεν αυτω ορκιζω σε
 κατα του θυ του ζωντωσ · ινα ημειν ειπησ
 τι : ει συ ει ο χρσ ο υιοσ του θυ λεγει αυτω ο ιησ
 συ ειπασ · πλην λεγω υμειν
 οτι απαρτι οψεσθαι · τον υιον του ανθρωπου
 καθημενον εκ δεξιων της δυναμεωσ
 και ερχομενον επι των νεφελων του ουρανω
 τια : τότε ο αρχιερευσ διερρηξεν
 τα ειματια αυτου λεγων · βλασφημησεν
 τιβ : τι επι χρειαν εχομεν · μαρτυρων
 (Fol. 94 b.)

XXVI. tunc discipuli omnes · relinquentes eum fugerunt
 57 illi autem tenentes ihm̄ duxerunt
 ad caiphā · principem sacerdotum
 ubi scribae
 et seniores congregati sunt
 58 petrus autem sequebatur eum · de longe
 usque ad ianuam principis sacerdotis
 et ingressus intus sedebat
 cum ministris · uidere finem rei
 59 principes autem sacerdotum
 et conuenticulum totum · quaerebant
 falsum testimonium aduersus ihm̄
 quatenus mortificarent eum
 60 et non inuenerunt sequentia
 et multi accesserunt falsi testes
 et non inuenerunt rei sequentia
 61 nouissime autem uenerunt duo falsi testes
 et dixerunt · hunc audiuimus dicentem
 possum dissoluere templum hoc dei
 et post tres dies · aedificare eum eum
 62 Et surgens princeps sacerdotum ait illi
 nihil respondes · quid isti testantur de te
 63 ihs̄ autem tacebat · respondens ergo
 princeps sacerdotum dixit ei · adiuro te
 per dm̄ uiuum · ut nobis dicas
 64 si tu es xps̄ filius dei dicit ei ihs̄
 tu dixisti · uerumtamen dico uobis
 quia amodo uideuitis filium hominis
 sedentem a dextris · uirtutis
 et uenientem super nubes caeli
 65 tunc princeps sacerdotum · disrupit
 uestimenta sua dicens blasphemaui
 quid adhuc opus habemus testium
 (Fol. 95 a.)

ἴδε νυν ἠκουσατε την βλασφημειαν XXVI
 τι ὑμειν δοκει. 66
 Οι δε απεκριθησαν παντες και ειπον
 ενοχος θανατου εστιν
 τιν : τότε ενεπτυσαν εισ το προσωπον αυτου 67
 και εκολαφισαν αυτον
 αλλοι δε εραπεισαν αυτον λεγοντες 68
 προφητευσον ημειν χρε' τις εστιν ο παισας σε
 τιδ : Ο δε πετρος εκαθητο· εξω εν τη αυλη 69
 και προσηλθεν αυτω· μια παιδισκη λεγουσα
 και συ ησθα μετα ιη̄ν του γαλειλαιου
 ο δε ηρησατο ενπροσθεν παντων λεγων 70
 ουκ οίδα τι λεγεις ουδε επισταμαι
 τιε : Εξεληθοντος δε αυτου εισ τον πυλωνα 71
 ειδεν αυτον αλλη παιδισκη
 και λεγει τοις εκει· ουτος ην μετα ιη̄ν
 του ναζωραιου· και παλιν ηρησατο 72
 μεθ ορκου λεγων· ουκ οίδα τον ανθρωπον
 μετα μεικρον δε· προσελθοντες οι εστωτες 73
 ειπον τω πετρω· αληθως εξ αυτων ει
 και γαρ η λαλεια σου ομοιαζει
 τότε ηρξάτο καταθεματιζειν· και ομνυν 74
 οτι ουκ οίδα τον ανθρωπον
 και ευθεως αλεκτωρ εφωνησεν
 τισ : και εμνησθη ο πετρος 75
 του ρηματος ιη̄ν ειρηκοτος
 πριν αλεκτορα φωνησαι
 τρισ απαρνηση με· και εξελθων εξω
 εκλαυσεν πικρως
 τιδ : πρωιασ δε γενομενησ XXVII. 1
 : συνβουλιον εποισαν παντες
 οι αρχιερεις· και οι πρεσβυτεροι του λαου
 κατα του ιη̄ν· ινα θανατωσουσιν αυτον
 (Fol. 95 b.)

ecce nunc aud
 quid uobi
 qui au
 re
 tu

*[Haec fragmenta folii 96 inter ff. 89 et 90 a biblio-
 pego inseruntur, eadem manu, quae ad pedem
 fol. 16 b, ad pedem fol. 95 b adnotante: De-
 sideratur hic foliū, continens Versionem Lat.
 huic paginae respondente, et Textum Graecū
 quem reddit sequens pagina.]*

(Fol. 96 a.)

v
ηγεμονι

XXVII :

et ligantes eum duxerunt
 et tradiderunt pontio pilato praesidi
 3 tunc uidens iudas qui tradidit eum
 quoniam damnatus est paenitentia ductus
 misit .xxx. argenteos principibus sacerdotum
 4 et senioribus dicens peccavi
 tradens sanguinem iustum
 qui autem dixerunt quid an nos tu uideris
 5 et proiciens argentum in templo
 discessit .et pergens suspendit se
 6 principes autem sacerdotum
 accipientes pecuniam dixerunt
 non licet mittere eam .in corbam
 quia praetium sanguinis est
 7 Consilio autem accepto .inter se
 emerunt agrum figuli
 ad sepulturam peregrinorum
 8 propter quod appellatus est ager ille .echeldemach
 hoc est ager sanguinis .usque in hodiernum
 9 tunc completum est quod dictum est
 per hieremian prophetam dicentem
 et acceperunt .xxx. argenteos
 praetium adpraetiati
 quem adpraetiauerunt .de filiis istrachel
 10 et dederunt eos
 in agrum figuli
 sicut constituit mihi ds
 11 ihs autem stetit ante praesidem
 et interrogauit eum praesis dicens
 tu es rex iudaeorum
 ihs autem ait tu dixisti
 12 et dum accusaretur
 a principibus sacerdotum .et senioribus

(Fol. 96 b.)

(Fol. 97 a.)

ουδεν απεκρεινετο
 13 **XXVII.** **13** **14**
 14
 15
 16
 17
 18
 19
 20
 21
 22
 23

nihil respondebat
 tunc dicit illi pilatus · non audis quanta
 testantur de te · et non respondit ei
 unum uerbum
 ita ut miraretur praesis ualde
 per diem autem festum · consueuerat praesis
 dimittere · unum uinctum populo
 quem uolebant
 habebant autem tunc uinctum insignem
 qui dicebatur barabbas
 congregatis autem illis · dixit illis pilatus
 quem uultis uobis dimittam · barabban aut ihm
 qui dicitur xps
 sciebat enim quia per inuidiam
 tradiderant eum
 sedente autem eo pro tribunali
 misit ad eum · uxor eius dicens
 nihil tibi sit cum iusto illo
 multa enim passa sum hodie
 per uisum propter eum
 principes autem sacerdotum · et seniores
 persuaserunt turbis
 ut peterent barabban
 ihm autem perderent
 respondens autem praesens dixit eis
 quem uultis de duobus · dimittam uobis
 qui autem dixerunt barabban
 dicit eis pilatus · quid ergo faciem ihm
 qui dicitur xps · dicunt omnes
 crucifigatur · dicit eis praesens
 quid enim mali fecit
 qui autem amplius clamabant dicentes
 crucifigatur

(Fol. 97 b.)

(Fol. 98 a.)

<p>τκζ : ἴδων δε ο πιλατος · οτι ουδεν ωφελει αλλα μαλλον θορυβος γεινεται λαβων ὑδωρ · απενψατο τας χειρας κατεναντι του οχλου λεγων · αθωος εμι εγω απο του αιματος τουτου · ὑμεις οψεσθαι και αποκριθεισ πασ ο λαος ειπεν το αιμα αυτου εφ ημασ και επι τα τεκνα ημων</p> <p>τκη : τοτε απελυσεν αυτοισ τον βαραββαν τον δε ιην φλαγελλωσασ παρεδωκεν αυτοισ ινα σταυρωσωσιν αυτον</p> <p>τκθ : τοτε οι στρατιωται του ηγεμονοσ παραλαβοντες τον ιην εις το πραιτωριον συνηγαγεν επ αυτον · ολην την σπειραν και ενδυσαντες αυτον · εματιον πορφυρων και χλαμυδαν κοκκινην περιεθηκαν αυτω και πλεξαντες στεφανον · εξ ακανθων επεθηκαν επι την κεφαλην αυτου και καλαμον εν τη δεξεια αυτου και γοννπετησαντες · ενπροσθεν αυτου ενεπεξαν αυτω λεγοντες χαιραι βασιλευ των ιουδαιων</p> <p>τλ : και ενπτυσαντες εις αυτον ελαβον τον καλαμον και ετυπτον εις την κεφαλην αυτου και οτε ενεπαιξαν αυτω εξεδυσαν αυτον την χλαμυδα και ενεδυσαν αυτον</p> <p>τλα : τα εματια αυτου απηγαγον αυτον εις το σταυρωσαι : εξερχομενοι δε ευρον ανθρωπον κυρηναιον εις απαντησιν αυτου · ονοματι σιμωνα τουτον ηγαρευσαν · ινα αρη τον σταυρον αυτου</p> <p>τλβ : και ελθοντες εις τοπον λεγομενον γολγοθα</p>	<p>XXVII. 24</p> <p>25</p> <p>26</p> <p>27</p> <p>28</p> <p>29</p> <p>30</p> <p>31</p> <p>32</p> <p>33</p>	<p>uidens autem pilatus · quia nihil proficit sed magis tum fieri accipiens aquam lauit manus suas coram populo dicens · innocens sum ego a sanguinem huius · uos uideuitis Et respondens omnis populus dixit sanguis huius super nos et super filios nostros tunc dimisit eis barabbam ihm autem flagris caesum tradidit eis ut crucifigerent eum tunc milites praesidis suscipientes ihm · in praetorium congregauerunt ad eum · uniuersam cohortem et uestientes eum · tunicam purpuream et chlamydem coccineam circumdederunt ei et torquentes coronam de spinis inposuerunt · super caput eius et harundinem in dextera eius et adgeniculantes ante eum inluserunt eum dicentes habe rex iudaeorum et conspuentes in eum acceperunt harundinem et percutiebant super caput eius Et cum delusissent eum · exuerunt eum clamydem · et uestierunt eum uestimenta sua · duxerunt eum ut crucifigerent: Exeuntes autem inuenerunt hominem cyreneum obuiam sibi uenientem · nomine simonem hunc angariauerunt · ut tolleret crucem eius Et uenientes in locum · qui dicitur golgotha</p>
---	--	---

(Fol. 98 b.)

(Fol. 99 a.)

		XXVII.	
τλγ	ο εστιν κρανιου τοποσ· και εδωκαν αυτω πειν οινον μετα χολησ μεμειγμενον και γευσαμενοσ ουκ ηθελησεν πειν	34	quod est caluariae locus . et dederunt ei bibere uinum cum felle mixtum et gustans noluit uiuere
τλδ	Σταυρωσαντεσ δε αυτον διμερισαντο τα ειματα αυτου βαλοντεσ κληρον . και καθημενοι	35 36	cum autem crucifixissent eum diuiserunt sibi uestimenta eius mittentes sortem . et sedentes
τλε	ετηρουν αυτον εκει· και επεθηκαν επανω τησ κεφαλησ αυτου· την αιτειαν αυτου γεγραμμενην· ουτοσ εστιν ιησ ο βασιλεωσ των ιουδαιων	37	seruabant eum ibi . et inposuerunt super caput eius . causam scriptam . hic est ihs rex iudaeorum
τλς	τοτε σταυρουνται συν αυτω· δυο λησται εισ εκ δεξιων· και εισ εξ ευωνυμων	38	tunc crucifiguntur cum eo . duo latrones unus a dextris . et unus a sinistris
τλζ	Οι δε παραπορευομενοι . εβλασφημουν αυτον κεινουντεσ την κεφαλην αυτων· και λεγοντεσ ουα ο καταλων τον ναοσ και εν τρισιν ημεραισ οικοδομων σωσον σεαυτον ει υιοσ ει του θυ και καταβηθει απο του σταυρου	39 40	transeuntes autem . blasphemabant eum mouentes capud suum . et dicentes ua qui dissoluit templum et tribus diebus aedificat liuera te . si filius es dei et descende de cruce
τλη	Ομοιωσ δε και οι αρχιερειωσ εγκαυζοντεσ μετα των γραμματαιων και φαρισαιων λεγοντεσ· αλλουσ εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι βασιλεωσ ισραηλ εστιν· καταβατω νυν απο του σταυρου· και πιστευσομεν αυτω ει πεποιθεν επι τον θυ· ρυσασθω νυν αυτον ει θελει αυτον· ειπεν γαρ οτι θυ ειμι υιοσ	41 42 43	similiter et principes sacerdotum deludentes cum scribis et pharisaeis dicebant . alios saluos fecit seipsum non potest salbare rex istrachel est . descendat nunc de cruce . et credemus ei si confidit in dm liueret nunc eum
τληθ	το δε αυτοι και οι λησται· οι σταυρωθεντεσ συν αυτω· ωνειδιζον αυτον	44	identidem autem et latrones qui fixi erant cum eo increpabant eum
τμ	απο δε εκτησ ωρασ σκοτοσ εγενετο επι πασαν την γην· εωσ ενατησ ωρασ	45	ab hora autem sexta tenebre factae sunt super omnem terram . usque nonam horam
τμα	περι δε την εννατην ωραν· ανεβοησεν ιησ φωνη μεγαλη λεγων ηλει ηλει λαμα ζαφθανει· τουτ εστιν	46	circa nonam autem horam exclamauit ihs uoce magna dicens heli heli lama zaphthani hoc est

(Fol. 99 b.)

(Fol. 100 a.)

θε μου θε μου· ἵνατι με εγκατελιπεσ ΣΧVII.
 τμβ : τινεσ δε των εκει εστωτων 47
 ακουσαντεσ ελεγον· ηλειαν φωνει ουτοσ
 τμγ : και ευθεωσ δραμων εισ εξ αυτων 48
 και λαβων σπογγον πλησασ οξου
 και περιθεισ καλαμω· εποτειξεν αυτων
 Οι δε λοιποι ειπον· αφεσ ἴδωμεν 49
 ει ερχεται ηλειασ και σωσει αυτον
 τμδ : Ο δε ιησ παλιν κραξασ φωνη μεγαλη 50
 αφηκεν το πνα
 τμε : και ἴδου το καταπετασμα του ναου 51
 εσχισθη εισ δυο μερη· απο ανωθεν
 τμς : εωσ κατω· και η γη εσεισθη 52
 και αι πετραι εσχισθησαν
 και τα μνημια ανεωχθησαν· και πολλα σωματα
 των κεκοιμημενων αγων ηγερθησαν
 και εξελθοντεσ εκ των μνημιων 53
 μετα την εγερσιν αυτου
 ηλθον εισ την αγιαν πολιν
 και εφανησαν πολλοισ
 τμζ : Ο δε εκατονταρχησ 54
 και οι μετ αυτου τηραντεσ τον ιην
 ειδοντεσ τον σεισμον· και τα γεινομενα
 εφοβηθησαν σφοδρα γοντεσ
 αληθωσ υιοσ θυ ην ουτοσ
 τμη : ησαν δε και γυναικεσ πολλαι 55
 απο μακροθεν θεωρουσαι
 αιτινεσ ηκολουθησαν τω ιηυ απο της αγγλιαιασ
 διακονουσαι αυτω
 εν αισ ην μαρια μαγδαληνη 56
 και μαρια η του ιακωβου· και ἰωσηφ μητηρ
 και η μητηρ των υιων ζεβεδεου
 τμθ : Οψειασ δε γενομενησ· ηλθεν ανθρωποσ πλου 57
 σιοσ

(Fol. 100 b.)

ds meus ds meus ut quid me reliquisti
 quidam autem illic stantium
 audientes dicebant· heliam uocat iste
 et continuo currens unus ex his
 et accipiens spongiam inplens aceto
 et inponens harundini· potabat eum
 ceteri autem dixerunt· sine uideamus
 si uenit helias· et liuerat eum
 ihs autem iterum clamans· uoce magna
 dimisit spm
 Et ecce uelum templi
 scissum est in duas partes· a sursu usque
 deorsum· et terra mota est
 et petrae fissae sunt
 et monumenta aperta sunt· et multa corpora
 dormientium sanctorum· surrexerunt·
 et exeuntes de monumentis
 post resurrectionem eius
 uenerunt in sanctam ciuitatem
 et paruerunt multis
 centurio autem
 et qui cum eo serbabant ihm
 uidentes terre motum· et quae fiebant
 timuerunt ualde dicentes
 uere di filius erat hic
 Erant autem et mulieres multae
 de longe uidentes
 quae secutae sunt ihm de galilaea
 ministrantes ei
 in quibus erat maria magdalene
 et maria iacobi· et ioseph mater
 et mater filiorum zebedaei
 sero autem facto· uenit homo diues
 (Fol. 101 a.)

απο αρειμαθειας · το ονομα ιωσηφ
 οσ και αυτοσ εμαθητευθη τω ιηυ
 Ουτοσ προσηλθεν τω πειλατω 58
 και ητησατο το σωμα του ιηυ
 τν : τοτε ο πειλατοσ εκελευσεν
 αποδοθηναι το σωμα
 και παραλαβων ιωσηφ το σωμα 59
 ενετυλιξεν αυτο εν σινδονι καθαρα
 και εθηκεν αυτο · εν τω καινω αυτου μνημω 60
 Ο ελατομησεν εν τη πετρα
 και προσκυλισασλισασ λιθον μεγαν
 τη θυρα του μνημωυ απηλθεν
 τνα : ην δε εκει μαρια μαγδαληνη 61
 και αλλη μαρια καθημεναι κατεναντι του ταφου
 τνβ : τη δε επαυριον · ητισ εστιν μετα την παρασκευην 62
 συνηχθησαν οι αρχιερισ
 και οι φαρισαιοι προσ πειλατον λεγοντεσ 63
 κε εμνησθημεν · οτι εκεινοσ ο πλανοσ ειπε
 επι ζων · οτι μετα τρεισ ημερασ εγειρομαι
 καιλευσον ουν ασφαλισθηναι τον ταφον 64
 εωσ ημερασ τρειτησ · μη ποτε ελθοντεσ
 οι μαθηται αυτου · κλειψωσιν αυτον
 και ερουσιν τω λαω
 ηγερθη απο των νεκρων
 και εσται η αισχατη πλανη · χειρω τησ πρωτησ
 Εφη δε αυτοισ ο πειλατοσ εχεται φυλακασ 65
 υπαγεται ασφαλισασθαι ωσ οιδατε
 Οι δε πορευθεντεσ ησφαλισαν τον ταφον 66
 σφραγισαντεσ τον λιθον · μετα τ ν φυλακ
 οψε δε σαββατων τη επιφωσκουση XXVIII. 1
 εισ μειαν σαββατων · ηλθεν μαρια μαγδαληνη
 και η αλλη μαρια θεωρησαι τον ταφον
 και ιδου σεισμοσ εγενετο μεγασ 2

(Fol. 101 b.)

ab arimathia · cui nomen ioseph
 qui et ipse didicerat ab ihu
 hic accessit ad pilatum
 et petit corpus ihu
 tunc pilatus iussit
 reddi corpus
 et suscipiens ioseph corpus
 inuoluit illud · in sindone munda
 et posuit illud · in nouo suo monumento
 quod absciderat in petra
 et aduoluens saxum magnum
 osteo monumenti abiit
 Erat autem ibidem · maria magdalene
 et alia maria sedentes · contra sepulchrum
 in crastinum autem · quae est post cena pura
 conuenerunt principes sacerdotum
 et pharisaei · ad pilatum dicentes
 dñe rememorati sumus · quia ille seductor dixit
 adhuc uiuens · quia post tres dies resurgam
 iuue ergo muniri sepulchrum
 usque ad diem tertium · ne forte uenientes
 discipuli eius · furentur eum
 et dicent plebi
 surrexit a mortuis
 et erit nouissimus error · peior priori
 dicit autem eis pilatus habetis custodes
 ite munite sicut scitis
 qui autem abeuntes · munierunt sepulchrum
 signantes lapidem · cum custodibus
 sero autem sabbatorum · inlucescente
 in una sabbatorum · uenit maria magdalene
 et alia maria · uidere sepulchrum
 Et ecce terre motus factus est magnus

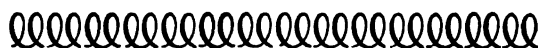
(Fol. 102 a.)

αγγελος γαρ κύ καταβασ απ ουρανου **XXVIII.**
 προσελθων απεκυλισεν τον λιθον
 και εκαθητο επανω αυτου
 ην δε η ειδεα αυτου · ωσ αστραπη **3**
 και το ενδυμα αυτου λευκον ωσ χειων
 απο δε του φοβου αυτου · εσεισθησαν οι τηρουντες **4**
 και εγενηθησαν ωσ νεκροι
 αποκριθεισ δε ο αγγελος · ειπεν ταισ γυναιξιν **5**
 μη φοβεισθαι υμεις · οίδα γαρ οτι ιην
 τον εσταυρωμενον ζητειται · ουκ εστιν ωδε **6**
 ηγερθη γαρ καθωσ ειπεν · δευτε ειδεται τον τοπο
 οπου εκειτο ο κς · και ταχυ πορευθεισαι **7**
 ειπατε τοις μαθηταισ αυτου · οτι ηγερθη
 και προαγει υμασ εισ την γαλιλαιαν
 εκει αυτον οψεσθαι · ιδου ειπον υμειν
 : και εξελθουσαι ταχυ απο του μνημειου **8**
 μετα φοβου και χαρασ μεγαλησ
 εδραμον απαγγελιαι τοις μαθηταισ αυτου
 και ιδου ο ιησ απηνητησεν αυταισ **9**
 λεγων χαιραιται · αι δε προσελθουσαι
 εκρατησαν τους ποδασ αυτου
 και προσεκυνησαν αυτω
 τοτε λεγει αυταισ ο ιησ μη φοβεισθαι **10**
 υπαγεται απαγγειλατε τοις αδελφοισ μου
 ινα απελθωσιν εισ γαλιλαιαν
 κακει με οψεσθαι
 πορευομενων δε αυτων · ιδου τινεσ ιησ κουστουδιασ **11**
 ελθοντες εισ την πολιν · ανγγελιαν
 τοις αρχιερευσιν · απαντα τα γενομενα
 και συναχθεντες μετα των πρεσβυτερων **12**
 συνβουλιον λαβοντες · αργυριον ικανον
 εδωκαν · τοις στρατιωταισ λεγοντες **13**
 ειπατε οτι · οι μαθηται αυτου
 (Fol. 102 b.)

angelus autem dmi descendens de caelo
 accedens reuoluit lapidem
 et sedebat super eum
 erat autem aspectus eius · sicut fulgur
 et uestitus eius · albus sicut nix
 a timore autem eius · commoti sunt custodes
 et facti sunt tamquam mortui
 respondens autem angelus · dixit mulieribus
 nolite timere uos · scio enim quia ihm
 crucifixum quaeritis non est hic
 surrexit enim sicut dixit · uenite uide locu
 ubi positus erat dms · et cito euntes
 dicite discipulis eius · quia surrexit
 et praecedit uos in galilaea
 ibi eum uideuitis · ecce dixi uobis
Et exeuntes cito de monumento
 cum timore et gaudio magno
 eucurrerunt renuntiare discipulis eius
Et ecce ihs occurrit eis
 dicens habete · quae autem accedentes
 tenuerunt pedes eius
 et adorauerunt ei
 tunc dicit eis ihs · nolite timere
 ite nuntiate fratribus meis
 ut eant in galilaeam
 et ibi me uideuitis
Euntibus autem illis · ecce quidam de custodibus
 uenientes in ciuitate · renuntiarunt
 principibus sacerdotum · omnia quae facta sunt
Et congregati · cum senioribus
 consilio accepto · pecuniam copiosam
 dederunt · militibus dicentes
 dicite quoniam discipuli eius
 (Fol. 103 a.)

νυκτος ελθοντες· εκλειψαν υτον XXVIII.
 ημων κοιμωμενων· και αν ακουσθη τουτο 14
 υπο του ηγεμονου· ημεις πεισομεν αυτον
 και υμας αμεριμνουσ ποιησομεν
 Οι δε λαβοντες τα αργυρια εποιησαν 15
 ωσ εδιδαχθησαν
 και διεφημισθη ο λογουσ ουτοσ
 παρα τοις ιουδαιουσ· εωσ της σημερον ημερασ
 Οι δε ενδεκα μαθηται εκπορευθησαν 16
 εις την γαλιλαιαν εις το οροσ
 ου εταξατο αυτοις ιησ· και ιδοντες αυτον 17
 προσεκυνησαν· οι δε εδιστασαν
 προσεκυνησαν· οι δε εδιστασαν
 : και προσελθων ο ιησ· ελαλησεν αυτοις λεγων· 18
 εδοθη μοι πασα εξουσια
 εν ουρανοις και επι της γης· πορευεσθαι νυν 19
 μαθητευσατε παντα τα εθνη
 βαπτισαντες αυτουσ
 εις το ονομα του πατροσ και υιου 20
 και του αγιου πνσ διδασκοντες αυτουσ
 τηρειν παντα· οσα ενετειλαμην υμειν
 και ιδου εγω εμι μεθ υμων
 πασασ τασ ημερασ
 εωσ της συντελειασ του αιωνουσ

per nocte uenientes furati sunt eum
 nouis dormientibus· et si auditum fuerit hoc
 a praeside nos suademus ei
 et uos securos faciemus
 qui autem accepta pecunia fecerunt
 sicut docti erant
 et diuulgatum est uerbum hoc
 apud iudaeos· usque in hoernum diem
 undecim autem discipuli abierunt
 in galilaeam in montem
 ubi constituerat eis ihs· et uidentes eum
 adorauerunt· quidam autem dubitauerunt
 Et accedens ihs locutus est eis dicens
 data est mihi omnis potestas
 in caelis et super terram· ite nunc
 docete omnes gentes
 baptizantes eos
 in nomine patris et filii
 et sancti sps· docentes eos
 seruare omnia· quanta mandau i uobis
 et ecce ego sum uobiscum
 omnibus diebus
 usque in consummationem saeculi

εναγγελιον κατα
 μαθθαιον ετελεσθη
 αρχεται εναγγελιον
 κατα ιωαννην

euangelium sec
 mattheum explicit
 incipit euangelium
 sec iohannem

(Fol. 103 b.)

(Fol. 104 a.)

	Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος καὶ ὁ λόγος ἦν πρὸς τὸν $\overline{\theta\nu}$	1. 1
	καὶ $\overline{\theta\sigma}$ ἦν ὁ λόγος· οὗτος ἦν ἐν ἀρχῇ πρὸς τὸν $\overline{\theta\nu}$	2
	πάντα δι' αὐτοῦ ἐγενετο καὶ χωρὶς αὐτοῦ	3
	ἐγενετο οὐδεν' ὁ γεγονεν' ἐν αὐτῷ	4
	ζῶη ἐστίν· καὶ ἡ ζῶη ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων	
	καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει	5
	καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν	
	Ἐγενετο ἄνθρωπος ἀπεσταλμένος	6
	παρὰ $\overline{\kappa\upsilon}$ ἠν ὄνομα αὐτῷ· Ἰωάννην	
	οὗτος ἦλθεν εἰς μαρτυρίαν· ἵνα μαρτυρησῆ	7
	περὶ τοῦ φωτός· ἵνα πάντες πιστεύσουσιν	
	δι' αὐτοῦ· οὐκ ἦν ἐκεῖνος τὸ φῶς	8
	ἀλλ' ἵνα μαρτυρησῆ περὶ τοῦ φωτός	
	ἦν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν· ὃ φωτίζει	9
	πάντα ἀνθρώπων ἐρχομένον	
	εἰς τὸν κόσμον ἐν τῷ κόσμῳ ἦν	10
	καὶ ὁ κόσμος δι' αὐτοῦ ἐγενετο καὶ	
	ὁ κόσμος αὐτὸν οὐκ ἔγνω· εἰς τὰ ἴδια	11
$\overline{}$:	ἦλθεν καὶ οἱ ἴδιοι αὐτοῦ οὐ παρέλαβον	
	οἱ ἐλάβον αὐτὸν ἐδῶν αὐτοῖς	12
	ἐξουσίαν τέκνα $\overline{\theta\nu}$ γενέσθαι· τοῖς πιστεύουσιν	
	εἰς τὸ ὄνομα αὐτοῦ· οὐκ ἐξ ἐμάτων οὐδὲ	13
	ἐκ θελήματος σαρκὸς οὐδὲ θελήματος ἀνδρῶς·	
	ἀλλ' ἐκ $\overline{\theta\nu}$ ἐγεννήθησαν· καὶ ὁ λόγος	14
$\overline{}$:	σὰρξ ἐγενετο καὶ ἐσκήνωσεν	
	ἐν ἡμῖν καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν	
	αὐτοῦ δόξαν ὡς μονογενοῦς	
	παρὰ πατρός πληρῆ χάριτος καὶ ἀληθείας	
	Ἰωάννης μαρτυρεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ κέκραγεν	15
	οὗτος ἦν ὃν εἶπον ὁπίσω μου ἐρχόμενος	
	ἐμπροσθέν μου γεγονεν	
	ὅτι πρῶτος μου ἦν ὅτι ἐκ τοῦ	16
$\overline{}$:	πληρωματος αὐτοῦ ἡμεῖς πάντες	
	(Fol. 104 b.)	

S. IOHANNIS. CAP. I.

[*Desunt folia octo, decimum quartum Codicis quaternionem complectentia, ad calcem fol. 104 b adnotante eadem manu, quae ad ff. 16 b, 95 b, Desiderantur omnia abhinc usque ad v. 26 capituli 3^m in textu Graeco.*]

CAP. III. 16

ut filium suum unicum dedit
 ut omnes qui credit in eum
 non pereat sed habeat uitam aeternam
 17 non enim misit d̄s filium suum
 in mundum ut iudicet mundum
 sed ut saluetur mundus per illum
 18 propter hoc qui credit in eum non iudicabitur
 qui autem non credit iam iudicatus est
 quia non credidit
 in nomine unici fili d̄i
 19 hoc est autem iudicium
 quoniam lux uenit in mundum
 et dilexerunt homines
 magis tenebras quam lucem
 erant enim illorum mala facta
 20 omnis enim qui male agit
 odit lucem et non uenit ad lucem
 ut non arguantur operas eius de luce
 21 qui autem facit ueritatem uenit ad lucem
 ut manifestetur opera eius
 quoniam d̄o sunt operata
 22 post haec exiuit ihs et discipuli eius
 in iudaeam terram et ibi
 morabatur cum illis et baptizabat
 23 erat autem et iohannes baptizans
 in aeno prope salim
 quoniam aquae multae erant ibi
 et ueniebant et baptizabantur
 24 nondum enim missus fuerat in carcerem
 25 iohannes facta est ergo quaestio
 a discipulis iohannis
 ad iudaeos de purificatione
 26 et uenerunt ad iohannem et dixerunt illi

[Caput III, v. 16 folio 113 a praescripsit Bentleyus.]

(Fol. 113 a.)

CAP. III. 16—26.

ραββει οσ ην μετα σου περαν
 του ιορδανου ω συ μεμαρτυρηκασ
 ιδου ουτος βαπτίζει· και παντες
 ερχονται προσ αυτον
 απεκριθη ιωαννης και ειπεν
 ου δυναται ανθρωπος λαμβανει ουδεν
 εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του ουρανου
 κη : αυτοι υμεις μοι μαρτυρεται
 οτι ειπον ουκ ειμι ο χρσ̄ αλλ̄ οτι
 απεσταλμενος ειμι ενπροσθεν εκεινου
 κθ : ο εχων την νυμφην νυμιος ετιν
 ο δε φιλος του νυμφιου
 ο εστωσ και ακουων αυτου
 χαρα χαιρει δια την φωνην του νυμφιου
 αυτη ουν η χαρα η εμη πεπληρωται
 εκεινον δε αυξανειν· εμε δε ελαττουσθαι
 ο ανωθεν ερχομενος· επανω παντων εστι
 ο δε ων απο της γης
 εκ της γης εστιν και εκ της γης λαλει
 ο εκ του ουρανου ερχομενος
 ο εωρακεν και ηκουσεν μαρτυρει
 και την μαρτυριαν αυτου ουδεις λαμβανει
 ο λαβων αυτου την μαρτυριαν εσφραγισεν
 οτι ο θς̄ αληθης εστιν
 ον γαρ απεστειλεν ο θς̄· τα ρηματα του θῡ λαλει 34
 ου γαρ εκ μετρου διδωσιν ο θς̄ το πνᾱ
 λ : ο πατηρ αγαπα τον υιον
 και παντα εδωκεν εν τη χειρι αυτου
 λα : ινα· ο πιστευων εισ τον υιον
 εχη ζωην αιωνιον· ο δε απειθων τω υιω
 ουχ οψεται ζωην
 αλλ̄ η οργη του θῡ μενει επ αυτον
 ωσ ουν εγνω ο ιησ̄· οτι ηκουσαν οι φαρισαιοι 35

(Fol. 113 b.)

III. rabbi qui erat tecum trans
 iordanen cui tu testimonium reddidisti
 ecce hic baptizat· et omnes ueniunt ad eum
 ueniunt ad eum
 27 respondit iohannes et dixit
 non potest homo accipere quidquam
 nisi illi datum fuerit de caelo
 28 ipsi uos mihi testimonium redditis
 quia dixi non sum xps̄ sed quia
 missus sum ante illum
 29 qui habet sponsam sponsus est
 amicus autem sponsi
 qui stat et audit eum
 gaudio gaudet propter uocem sponsi
 hoc ergo gaudium meum inpletum est
 30 illum oportet crescere· me autem minui
 31 qui desusum uenit supra omnes est
 qui autem de terra est
 de terra est et de terra loquitur
 qui de caelo uenit
 32 quod uidit et audiuit testatur
 et testimonium eius nemo accipit
 33 qui accepit eius testimonium signauit
 quoniam ds̄ uerax est
 quem enim misit ds̄· uerba dei loquitur
 non enim ad mensuram ds̄ dat spm̄
 34 ds̄ diligit filium:
 et omnia dedit in manu eius
 35 ut qui credit in filium
 habeat uitam aeternam· qui autem non cre
 dit
 filio non uidebit uitam
 sed ira dei manet in eum
 IV. 1 Cum ergo cognouit ihs̄· quia audierunt farisaei

(Fol. 114 a.)

1 οτι ιησ̄ πλειονας μαθητας ποιει
 2 και βαπτίζει η̄ ιωαννης· καιτοιγε αυτος̄ ιησ̄
 ουκ εβαπτιζεν αλλ οι μαθηται αυτου
 λβ : αφηκεν την̄ ιουδαιαν γην
 και απηλθεν παλιν εισ την̄ γαλιλαιαν
 λγ : εδει δε αυτον διερχεσθαι δια της̄ σαμαριας
 4 ερχεται ουν εισ πολιν της̄ σαμαριας
 λεγομενην συχαρ· πλησιον του χωριου
 ου εδωκεν ιακωβ· ιωσηφ τω υιω αυτου
 ην δε εκει πηγη του ιακωβ:
 6 ο ουν ιησ̄ κεκοπιακως
 εκ της̄ οδοιποριας εκαθεζετο ουτως
 επι τη πηγη ωρα ην ως εκτη
 7 ερχεται γυνη εκ της̄ σαμαριας αντλησαι υδωρ
 λεγει αυτη ο ιησ̄ δος μοι πειν
 8 οι γαρ μαθηται αυτου απηληλυθισαν
 εισ την̄ πολιν· ινα τροφας αγορασωσιν
 λεγει ουν αυτω η γυνη η̄ σαμαριτισ
 9 συ ιουδαιος ων πως παρ εμου
 πειν αιτεισ γυναικος̄ σαμαριτιδος
 απεκριθη ο ιησ̄ και ειπεν αυτη
 10 ει ηδεις την̄ δωρεαν τοῡ θῡ
 και τις̄ εστιν ο λεγων σοι δος μοι πειν
 συνητησας αυτον
 και εδωκεν αν σοι υδωρ ζων
 11 λεγει αυτω η γυνη κε ουδε αντλημᾱ εχεισ
 και το φρεαρ̄ εστι βαθυ· ποθεν εχεισ υδωρ ζων
 12 μη συ μειζων ει τοῡ προς̄ ημων̄ ιακωβ
 οσ̄ εδωκεν ημειν το φρεαρ̄
 και αυτος̄ εξ̄ αυτοῡ επιεν
 και οι υιοι αυτοῡ και τα θρεμματα
 13 απεκριθη ιησ̄ και ειπεν αυτη̄ πασ̄ ο̄ πεινων
 εκ τοῡ υδατος̄ τουτου· διαψησεῑ παλιν

(Fol. 114 b.)

IV. quia ihs̄ plures discipulos facit
 2 et baptizat quam iohannes· et tamen ipse ihs̄·
 non baptizabat· sed discipuli eius
 3 reliquid terram iudaeam
 et abiit iterum in galilaeam
 4 oportebat autem illum transire per samariam
 5 venit ergo in ciuitatem samariae
 quae dicitur sychar· iuxta agrum
 quod dedit iacob· ioseph filio suo
 6 Erat autem ibi fons iacob
 ihs̄ autem fatigatus
 de itinere sedebat aic
 supra fontem hora erat quasi sexta
 7 uenit mulier de samaria· haurire aquam
 dicit illi ihs̄ da mihi bibere
 8 discipuli enim illius abierant
 in ciuitatem ut escas emerent
 9 dicit illi ergo mulier samaritana
 tu cum sis iudaeus· quomodo a me
 bibere petis· muliere samaritanae
 10 respondit ihs̄ et dixit ei
 si scires donum dei
 et quis est qui tibi dicet da mihi bibere
 tu peteres ab eo
 et dedisset tibi aquam uiuam
 11 dicit illi mulier dme nec hauritorium habes
 et puteus altus est· unde habes aquam uiuam
 12 numquid tu maior es patre nostro iacob
 qui dedit nobis puteum
 et ipse ex eo uiuit
 et filii eius et pecora
 13 respondit ihs̄ et dixit illi· omnis qui bibit
 ex hac aqua· sitiet iterum

(Fol. 115 a.)

ο δε πεινων εκ του υδατος ου εγω δωσω αυτω IV. 14
 ου δευψησει εισ τον αιωνα · αλλα το υδωρ
 ο εγω δωσω αυτω γενησεται εν αυτω πηγη υδατος
 αλλομενου εισ ζων αιωνιον
 λεγει προσ αυτον η γυνη κε δος μοι τουτο το υδωρ 15
 ινα μη δευψησω μηδε ερχωμαι
 ενθαδε αντλειν
 λεγει αυτη ο ιησ υπαγε φωνησον τον ανδρα σου 16
 και ελθε ενθαδε : απεκρειθη η γυνη 17
 και ειπεν ανδρα ουκ εχω
 λεγει αυτη ο ιησ καλωσ ειπασ
 οτι ανδρα ουκ εχεις
 πεντε γαρ ανδρασ εσχες 18
 και νυν ον εχεις ουκ εστιν σου ανηρ
 τουτο αληθεσ ειρηκασ
 λεγει αυτω η γυνη · κε θεωρω οτι προφητησ ει 19
 οι πατερεσ ημων εν τω ορει τουτω
 προσεκυνησαν
 και υμεισ λεγετε οτι εν ιεροσολυμοισ
 εστιν ο τοποσ οπου προσκυνειν δει
 λεγει αυτη ο ιησ γυναι πιστευε μοι 21
 οτι ερχεται ωρα · οτε ουτε εν τουτω τωρει
 ουτε ν ιεροσολυμοισ · προσκυνησεται τω πρι ·
 υμεισ προσκυνειτε ο ουκ οιδατε 22
 ημεισ προσκυνουμεν ο οίδαμεν
 οτι η σωτηρια εκ των ιουδαιων εστιν
 αλλα ερχεται ωρα και νυν εστιν 23
 οτε οι αληθινοι προσκυνηται
 προσκυνησουσιν τω πατρι εν πνι ·
 και αληθεια · και γαρ ο πατηρ τοιουτουσ ζητει
 τουσ προσκυνουντασ αυτον · πνευμα ο θσ 24
 και τουσ προσκυνουντασ εν πνι
 και αληθεια προσκυνειν δει

(Fol. 115 b.)

qui autem uiuit de aqua · quam ego dabo ei
 non sitiet in aeternum · sed aquam
 quam ego dabo ei · fiet in eo fons aquae
 salientis in uitam aeternam
 dicit ad eum mulier dme da mihi hanc aquam
 ut non sitiam neque ueniam
 hic haurire
 dicit illi ihs · uade uoca uirum tuum
 et ueni hoc : respondit mulier
 et dixit uirum non habeo
 dicit illi ihs bene dixisti
 quia uirum non habes
 quinque enim uiros habuisti
 et nunc quem habes non est tuus uir
 hoc uerum dixisti
 dicit illi mulier · dme uideo quod profeta es
 patres nostri in hoc monte
 adorauerunt
 et uos dicitis quia in hierosomis
 est locus ubi adorare oportet
 dicit illi ihs mulier crede mihi
 quia uenit hora · cum neque in hoc monte
 neque hierosolymis · adorauitis patri
 uos adoratis quod nescitis
 nos adoramus quod scimus
 quia salus de iudaeis est
 sed uenit hora et nunc est
 cum ueri adoratores
 adorauerunt patri in spu
 et ueritate · etenim pater tales quaerit
 adorantes eum sps ds
 et adorantes in spu
 et ueritate adorare oportet

(Fol. 116 a.)

λεγει αυτω η γυνη οίδα οτι μεσσειασ ερχεται IV. 25
ο λεγομενος χρσ · οταν ελθη εκεινος
αναγγελλει ημειν παντα
λεγει αυτη ο ιησ εγω ειμι ο λαλων σοι 26
και εν τούτω ηλθον οι μαθηται αυτου 27
και εθαυμαζον οτι · μετα γυναικος
ελαλει · ουδεις μεντοι ειπεν αυτω
τι ζητεισ η τι λαλεισ μετ αυτησ
αφηκεν ουν η γυνη την υδριαν εαυτησ 28
και απηλθεν εις την πολιν
και λεγει τοισ ανθρωποισ
δευτε ειδετε ανθρωπον οσ ειπεν μοι παντα 29
οσα εποησα · μητι εκεινος εστιν ο χρσ
και εξηλθον εκ τησ πολεωσ · και ηρχοντο 30
προσ αυτον · εν τω μεταξυ ηρωτων αυτον 31
οι μαθηται λεγοντεσ : ραββει φαγε
ο δε ειπεν αυτοισ · εγω βρωσιν εχω φαγειν 32
ην υμεισ ουκ οιδατε
ελεγον δε εν εαυτοισ οι μαθηται 33
μητισ ηνεγκε αυτω φαγειν
λεγει αυτοισ ο ιησ · εμον βρωμα εστιν 34
ινα ποιησω το θελημα · του πεμφαντοσ με
και τελειωσω αυτου το εργον
ουχ υμεισ λεγετε 35
οτι τετραμηνοσ εστιν
και ο θερισμοσ ερχεται : ιδου λεγω υμειν
επαρατε τουσ οφθαλμουσ υμων
και θεασασθαι τασ χωρασ · οτι λευκαι εισιν
προσ θερισμον : ηδη ο θεριζων 36
μισθον λαμβανει · και συναγει καρπον
εισ ζωην αιωνιον
ινα και ο σπειρων και ο θεριζων
ομου χαρηεν γαρ τούτω εστιν 37
(Fol. 116 b.)

dicit illi mulier scio quia messias uenit
qui dicitur xps cum uenerit ille
adnuntiauit nobis omnia
dicit illi ihs ego sum qui loquor tecum
et in hoc uenerunt discipuli eius
et mirabantur quoniam cum muliere
loquebatur ; nemo tamen dixit illi
quid quaeris aut quid loqueris cum ea
dismisit ergo mulier · hydriam suam
et abiit in ciuitatem
et dicit hominibus
uenite uidete hominem · qui dixit mihi omnia
quae feci numquid ille est xps
Et exierunt de ciuitate · et ueniebant ad eum
inter haec rogabant eum
discipuli dicentes · rabbi manduca
ad ille dixit eis · ego escam habeo manducare
quam uos ignoratis
dicent discipuli adinucem
numquid aliquis adtulit illi manducare
dicit illis ihs mea esca est
ut faciam uoluptatem qui me misit
et perficiam opus eius
nonne uos dicitis
quoniam quattuor mensis sunt
et messis uenit · ecce dico uobis
Eleuate oculos uestros
et uidete regiones · quoniam albae sunt
ad messem · iam qui metet
mercedem accipit · et congregat fructum
in uitam aeternam
ut et qui seminat et qui metit
simul gaudeat in hoc est enim
(Fol. 117 a.)

ο λογος ο αληθεινος· οτι αλλος εστιν ο σπειρων ΙΥ.		uerbum ueritatis . quia alius est qui serit
και αλλος ο θεριζων· εγω απεσταλκα υμας	38	et alius qui metit . ego misi uos
θεριζειν· ουχ υμεις εκοπιασατε		metere . non uos lauorastis
αλλοι εκοπιασαν και υμεις		alii lauorauerunt et uos
εισ τον κοπον αυτων εισελθηθατε		in lauorem eorum introistis
εκ δε της πολωσ εκεινησ	39	de ciuitate autem illa
πολλοι επιστευσαν εις αυτον		multi crediderunt in eum
των σαμαριτων δια τον λογον		samaritanorum propter uerbum
της γυναικος μαρτυρουσησ		mulieris testimonium reddentis
οτι ειπεν μοι παντα· οσα εποιησα		quoniam dixit mihi omnia . quaecumque feci
ωσ ον ηλθον προσ αυτον οι σαμαριται	40	cum ergo uenissent ad eum samaritani
ηρωτων αυτον μειναι παρ αυτοισ		rogabant eum ut maneret adpud eos
και εμεινεν εκει δυο ημερασ		et mansit illic uiduo
και πολλω πλειουσ επιστευσαν	41	et multo plures crediderunt
δια τον λογον αυτου· τη δε γυναικει ελεγο	42	propter uerbum illius . mulieri autem dicebant
οτι ουκει δια την σην μαρτυριαν		quoniam non iam propter tuum testimoniū
πιστευομεν· αυτου γαρ ακηκοαμεν		credimus . ipsum enim audiuimus
και οίδαμεν οτι ουτος εστιν		et scimus quoniam hic est
αληθωσ ο σωτηρ του κοσμου ο χρσ		uere saluator mundi xps
λδ : μετα δε τασ δυο ημερασ εξηλθεν εκειθεν	43	post uiduum autem exiit inde
λε : εις την γαλιλαιαν : αυτοσ γαρ ιησ εμαρτυρησεν	44	in galilaeam . ipse enim ihs testificatus est
οτι προφητησ εν τη ιδια πατριδι τειμην ουκ εχει		quoniam profeta in sua patria . honorem non ha
λε : ωσ ον ηλθεν εις την γαλιλαιαν	45	cum ergo uenit in galilaeam
εξεδεξαντο αυτον οι γαλιλαιοι παντα εωρακοτεσ		exceperunt eum galilaei . omnia uidentes
α εποιησεν εν ιερουσαλημ τη εορτη		quae fecit in hierusalem die festo
και αυτοι γαρ ηλθον εις την ορτην		et ipsi enim uenerant in diem festum
λε : ηλθεν ον παλιν εις την κανα της γαλιλαιασ	46	uenit ergo iterum in cana galilaeae
οπου εποιησεν το υδωρ οινον		ubi fecit aquam uinum
ην δε τισ βασιλισκοσ		Erat autem quidam basiliscus
ου ο υιοσ ησθενει εν καφαρναουμ		cuius filius infirmus erat in cafarnaum
ουτοσ ακουσασ οτι ιησ ηκει εκ της ιουδαιασ	47	hic cum audisset quod ihs uenit de iudaea
εις την γαλιλαιαν· απηλθεν προσ αυτον		in galilaeam . abiit ad eum et rogabat
και ηρωτα ινα καταβη και ιασηται		ut descenderet et sanaret

(Fol. 117 b.)

(Fol. 118 a.)

αυτου τον υιον· ημελλεν γαρ αποθνησκειν 47.
 Ειπεν ουν ο ιησ̄ προς αυτον 48
 εαν μη σημεια και τερατα ιδητε
 ου μη πιστευσητε· λεγει προς αυτον ο βασιλευσ 49
 κε καταβηθι πριν αποθανι το παιδιον
 λεγει αυτω ο ιησ̄ πορευου ο υιος σου ζη 50
 επιστευσεν ο ανθρωπος τω λογω
 ω ειπεν αυτω ο ιησ̄· και επορευετο
 ηδη δε αυτου καταβαινοντος υπηρητησαν 51
 οι δουλοι αυτω και ηγγειλαν αυτω
 οτι ο υιος σου ζη
 Εκυθετο ουν την ωραν παρ αυτων 52
 εν η κομψοτερον εσχεν
 και ειπαν αυτω οτι εχθεσ
 ωραν εβδομην αφηκεν αυτον ο πυρετος
 εγνω ουν ο πατηρ· οτι εν εκεινη τη ωρα 53
 εν η ειπεν αυτω ο ιησ̄ οτι ο υιος σου ζη
 και επιστευσεν αυτοσ· και η οικια αυτου ολη
 του παλιν δευτερον σημειον εποιησεν ο ιησ̄ 54
 ελθων εκ της ιουδαιασ εις την γαλιλαιαν
 λη : μετα ταυτα ην εορτη των ιουδαιων
 και ανεβη ιησ̄ εις ιεροσολυμα
 εστιν δε εν τοις ιεροσολυμοις
 εν τη προβατικη κολυμβηθρα
 η λεγομενη εβραϊστι
 βελζεθα πεντε στοασ εχουσα
 εν ταυταισ ουν κατεκειντο 3
 πληθος των ασθενουντων τυφλων χωλω
 ξηρων παραλυτικων
 εκδεχομενων την του υδατος κινησιν
 λθ : ην δε ανθρωπος εκει· τριακοντα και οκτω 5
 ετη εχων εν τη ασθενια αυτου
 τουτον ιδωθ̄ ο ιησ̄ κατακειμενον 6
 (Fol. 118 b.)

filium eius erat enim moriturus
 dixit ergo ihs̄ ad eum
 si signa et prodigia uideritis
 non credetis dicit ad eum regulus
 dñe descende priusquam moriatur puer
 dicit illi ihs̄ uade filius tuus uiuit
 credidit homo uerbo
 quod dixit ihs̄ et abiit
 iam autem illo descendente obuiauerunt
 serui eius et nuntiauerunt ei
 quoniam filius eius uiuit
 interrogabat ergo horam ab eis
 in qua melius habuit
 et dixerunt ei quoniam heri
 hora septima dimisit eum febris
 cognouit ergo pater· quoniam in illa hora
 in qua dixit illi ihs̄· quoniam filius tuus uiuit
 et credidit ipse et domus tota
 hoc iterum secundum signum fecit ihs̄
 ueniens de iudaea in galilaeam
 post haec erat dies festus iudaeorum
 et ascendit ihs̄ in hierosolymis
 est autem hierosolymis
 in natatoria piscina
 quae dicitur ebraeice
 helzetha quinque porticos habens
 in his discumbabant
 turbae infirmorum· caecorum et claudorum
 aridorum paralyticorum
 expectantium aquae motum
 erat autem homo ibi· triginta et octo
 annos habens in infirmitate sua
 hunc uidit ihs̄ iacentem
 (Fol. 119 a.)

και γνους οτι πολυν ηδη χρονον εχει
 λεγει αυτω θελεισ υγιησ γενεσθαι
 λεγει αυτω ο ασθενων
 κε ανθρωπον ουκ εχω· ινα σταν ταραχθη
 το υδωρ· βαλη με εις την κολυμβηθραν
 εν ω δε ερχομαι εγω
 αλλοσ προ εμου καταβαινει
 λεγει αυτω ο ιησ εγειρε και αρον
 τον κραβαττον σου και περιπατει
 και υγιησ εγενετο ο ανθρωποσ
 και εγερθεισ ηρεν τον κραβαττον αυτου
 και περιεπατει ην δε σαββατον
 Ελεγον ουν οι ιουδαιοι τω τεθαραπευμενω
 σαββατον εστιν και ουκ εξεστιν σοι αραι
 τον κραβαττον σου
 απεκριθη αυτοισ ο ποιησασ με υγιη
 εκεινοσ μοι ειπεν
 αρον τον κραβαττον σου και περιπατει
 ηρωτησαν αυτον τισ εστιν ο ανθρωποσ
 ο ειπων σοι· αρον τον κραβαττον σου
 και περιπατει· ο ασθενων ουκ ηδει τισ ην
 ο γαρ ιησ ενευσεν οχλου οντοσ
 εν τω τοπω μετα ταυτα
 ευρισκει αυτον ο ιησ εν τω ιερω
 και ειπεν αυτω ιδε υγιησ γεγονασ
 μηκει αμαρτανε
 ινα μη χειρον τι σοι γενηται
 απηλθεν ουν ο ανθρωποσ και απηγγιλεν
 τοισ ιουδαιοισ οτι ιησ εστιν ο ποιησασ με υγιη
 και δια τουτο εδιωκον οι ιουδαιοι τον ιην
 οτι ταυτα εποιε σαββατω
 ο δε ιησ απεκριθη αυτοισ
 ο πατηρ μου εωσ αρτι εργαζεται

(Fol. 119 b.)

7. et sciens quod multum iam tempus habet
 dicit illi uis sanus fieri
 7 dicit illi infirmus
 dme hominem non habeo· ut cum mota fuerit
 aqua· mittat me in natatoriam
 dum autem ego uenio
 alius ante me descendit
 8 dicit illi ihs surge et tolle
 grabattum tuum et ambula
 9 et sanus factus est homo
 et surgens sustulit grabattum suum
 et ambulabat erat autem sabbatum
 10 dicebant ergo iudaei qui sanatus erat
 sabbatum est· et non licet tibi tollere
 grabattum tuum
 11 respondit eis qui fecit me sanum
 ille mihi dixit
 tolle grabattum tuum et ambula
 12 interrogauerunt eum quis est homo qui tibi
 dixit· tolle grabattum tuum et ambula
 13 infirmis nesciebat quis esset
 ihs enim deuerterat cum esset turba
 14 in loco post haec
 inuenit eum ihs in templo
 Et dixit illi ecce sanus factus es
 iam noli peccare
 ne quid tibi peius contingat
 15 abiit ergo homo et nuntiauit
 iudaeis quia ihs est qui me fecit sanum
 16 et propter hoc persequebantur iudaei ihm·
 quia haec faciebat sabbato
 17 ihs autem respondit eis
 pater meus usque modo operatur

(Fol. 120 a.)

καγω εργαζομαι· δια τουτο μαλλον οι ιουδαιοι 18

εζητουν αυτον αποκτειναι

οτι ου μονον ελυε το σαββατον

αλλα και πατερα ιδιον ελεγε τον θν

ισον εαυτον ποιων τω θω

απεκριθη ον ο ιησ και ειπεν αυτουσ 19

αμην αμην λεγω υμειν ου δυναται

ο υιοσ του ανθρωπου ποιει τι αφ εαυτου

εαν μη τι βλεπη ποιουντα τον πατερα

α γαρ εκεινοσ ποιηση ταυτα και ο υιοσ ποιει

ομοιωσ· ο γαρ πατηρ αγαπα τον υιον 20

και παντα δεικνυει αυτω· α· αν αυτοσ ποση

και μειζονα τουτων δεικνυσιν αυτω εργα

ινα υμεισ θαυμαζητε

ωσπερ γαρ ο πατηρ εγειρει τουσ νεκρουσ 21

και ζωοποιει

ουτωσ και ο υιοσ ουσ θελει ζωοποιει

ουδε γαρ ο πατηρ κρινει ουδενα 22

αλλα την κρισιν πασαν δεδωκεν τω υιω

ινα παντεσ τειμωσι τον υιον 23

καθωσ τειμωσι τον πατερα

μ : ο μη τειμων τον υιον· ου τειμα τον πατερα

τον πεμφαντα αυτον

μα : αμην αμην λεγω υμειν : ο τον λογον μουσ 24

ακουων· και πιστευνων τω πεμφαντι με

εχει ζωην αιωνιον· και εισ κρισιν

ουκ ερχεται· αλλα μεταβεβηκεν

εκ του θανατου εισ ζωην

αμην αμην λεγω υμειν 25

οτι ερχεται ωρα και νυν εστιν

οτε οι νεκροι ακουσονται της φωνησ

του υιου του θν και οι ακουσαντεσ

ζησουσιν ωσ γαρ ο πατηρ ο ζων 26

(Fol. 120 b.)

117

et ego peror· propter hoc magis iudaei

quaerebant illum occidere

quod non solum solueret sabbatum

sed et patrem suum dicebat dm

aequalem se faciebat deo

respondit igitur ihs et dixit illis 19

amen amen dico uobis non potest

filius hominis facere aliquid a se

nisi uideat patrem facientem

quaecumque enim ille fecerit· haec et filius facit

similiter· pater enim diligit filium 20

et omnia ostendit ei· quaecumque ipse facit

et maiora horum ostendit ei opera

ut uos miremini

sicut enim pater suscitatur mortuos 21

et uiuificat

sic et filius quos uult uiuificat

nec enim pater iudicat aliquem 22

sed iudicium omne dedit filio

ut omnes honorificent filium

sicut honorificant patrem· qui non honorificat

filium· non honorificat patrem

qui misit illum

amen amen dico uobis· qui uerbum meum 24

audit· et credit ei qui me misit

habet uitam aeternam· et in iudicium

non uenit· sed transiit

a morte in uitam

amen amen dico uobis 25

quoniam uenit hora et nunc est

cum mortui audient uocem

fili dei et qui audierint

uiuent sicut enim pater uiuens 26

(Fol. 121 a.)

26 **εχει ζωην εν εαυτω· ουτως εδωκεν και τω υιω**
ζωην εχειν εν εαυτω· και εξουσιαν εδωκεν
αυτω και κρισιν ποιειν
 27 **οτι υιος ανθρωπου εστιν μη θαυμαζετε τουτο**
οτι ερχεται ωρα
εν η παντες οι εν τοις μνημειοις
ακουσονται της φωνησ αυτου
και εξελευσονται οι τα αγαθα ποιησαντες
 28 **εισ αναστασιν ζωησ· οι δε φανλα πρασσοντες**
εισ αναστασιν κρισεωσ
 29 **Ου δυναμαι εγω απ εμαυτου**
ποιειν ουδεν καθωσ ακουω κρινω
και η κρισις η εμη δικαια εστιν
μβ : οτι ου ζητω το θελημα το εμον
αλλα το θελημα του πεμψαντοσ με
μγ : εαν εγω μαρτυρω περι εμαυτου
η μαρτυρια μου ουκ εστιν αληθησ
αλλοσ εστιν ο μαρτυρων περι εμου
και οιδατε οτι αληθησ εστιν
η μαρτυρια μου· ην μαρτυρει περι εμου
 30 **υμεισ απεσταλκατε προσ ιωαννην**
και μεμαρτυρηκεν τη αληθεια
εγω δε ου παρα ανθρωπων· την μαρτυρειαν
λαμβάνω αλλα ταυτα λεγω
 31 **ινα υμεισ σωθητε· εκεινοσ ην ο λυχλον**
ο καιομενοσ και φαινων· υμεισ δε ηθελησατε
αγαλλιαθηναι προσ ωραν εν τω φωτι αυτου
εγω δε εχω την μαρτυριαν
 32 **μειζονα του ιωανου· τα γαρ εργα α εδωκεν μοι**
ο πατηρ ινα τελιωσω αυτα· αυτα τα εργα α ποιω
μαρτυρι περι εμου· οτι ο πατηρ με απεστιλε
και ο πεμψασ με πατηρ·
 33 **εκεινοσ αυτοσ μαρτυρι περι εμου**

(Fol. 121 b.)

26 **habet uitam in se· sic dedit et filio**
uitam habere in semet ipso· et potestatem dedit ei
iudicium facere
 27 **quoniam filius honis est· nolite mirari hoc**
quoniam uenit hora
in qua omnes qui in monumentis sunt
audient uocem eius
 28 **et procedent qui bona fecerunt**
in resurrectionem uitae· qui autem male egerant
in resurrectione iudicii
 29 **non possum ego a me**
facere quidquam sicut audio iudico
et iudicium meum iustum est
quoniam non quaero uoluntatem meam
sed uoluntatem eius qui me misit
 30 **si ego testimonium dico dico de me**
testimonium meum non est uerum
 31 **alter est qui testimonium dicit de me**
et scitis quoniam uerum est
testimonium quod testatur de me
 32 **uos misistis ad iohannem**
et testimonium pehibuit ueritati
ego autem non ab hominibus testimonium
accipio· sed haec dico
 33 **ut uos salbi sitis· ille erat lucerna**
ardens· et lucens· uos autem uoluistis
exultare ad oram· in lumine eius
 34 **ego autem habeo testimonium**
maius quam iohannem opera enim quae dedit mihi
pater ut perficiam ea· ipsa opera quae facio
testimonium dat de me· quia pater me misit
 35 **et qui me misit pater**
ille ipse testimonium perhibet de me

(Fol. 122 a.)

μδ : ουτε φωνην αυτου ποποτε ακηκοατε
 ουτε ειδος αυτου εωρακατε
 με : και τον λογον αυτου ουκ εχετε
 μενοντα εν υμειν οτι ον απεσταλκεν εκεινος
 τουτω υμεις ου πιστευετε
 Ερευνατε τας γραφας οτι υμεις δοκειτε
 εχειν εν αυταις ζωην αιωνιον
 και εκειναι εισιν αμαρτανουσαι
 περι εμου και ου θελεται ελθειν προς με
 ινα ζωην αιωνιον εχητε
 δοξαν παρα ανθρωπων ου λαμβανω
 αλλα εγνωκα υμας οτι ουκ εχετε
 την αγαπην του θυ εν εαυτοις
 Εγω εληλυθα εν τω ονοματι του πατρ μου
 και ου λαμβανετε με· εαν αλλος ελθη
 εν τω ονοματι τω ιδιω· εκεινον λημψεσθαι
 πως δυνασθαι υμεις πιστευσαι
 δοξαν παρ αλληλων λαμβανοντες
 και την δοξαν την παρα του μονου θυ
 ου ζηтите μη δοκειτε
 οτι εγω κατηγορησω υμας
 προς τον πατ εστιν ο κατηγορων υμων
 μωυσης εις ον υμεις ηλπικατε
 ει γαρ επιστευετε μωυσει· επιστευετε
 αν εμοι· περι εμου γαρ εκεινος εγραψεν
 ει δε τοις εκεινου γραμμασιν ου πιστευετε
 πως τοις εμοις ρημασιν πιστευσητε
 μς : μετα ταυτα απηλθεν ο ιησ περαν της θαλασσης VI. 1
 της γαλιλαιας εις τα μερη της τιβεριαδος
 ηκολουθη δε αυτω οχλος πολυς
 οτι εθεωρον τα σημεια
 α εποιοι επι των ασθενουντων
 μζ : απηλθεν ονν εις το ορος ιησ
 (Fol. 122 b.)

7. neque uocem eius umquam audistis
 neque speciem eius uidistis
 38 et uerbum eius non habetis
 manens in uobis· quoniam quem misit ille
 huic uos non creditis
 39 scrutate scripturas quoniam uos putatis
 habere in eis uitam aeternam
 et ille sunt quae testantur
 40 de me et non uultis uenire ad me
 ut uitam aeternam habeatis
 41 gloriam ab hominibus non accipio
 42 sed cognoui uos quoniam non habetis
 caritatem dei in uobis
 43 Ego ueni in nomine patris mei
 et non me accipitis· si alius uenerit
 in nomine suo· illum accipietis
 44 quomodo potestis uos credere
 gloriam abinuicem accipientes
 et gloriam ab unico deo
 45 non queritis· nolite arbitrari
 quod ego accusaturus sum uos
 ad patrem est qui uos accuset
 moyses in quem uos speratis
 46 si enim crederitis moysi crederetis utique
 et mihi· de me enim ille scripsi
 47 si enim illius litteris non creditis
 quomodo meis uerbis credetis
 post haec abiit ihs trans mare
 galilaeae· in fines tiberiadis
 2 sequebantur autem illum turba multa
 quoniam uidebant signa
 quae faciebat super infirmos
 3 abiit ergo in montem ihs
 (Fol. 123 a.)

και εκαθηζετο εκει μετα των μαθητων αυτου
 μη : εγγυσ δε ην το πασχα η εορτη των ιουδαιων
 μη : επαρασ ουν τουσ οφθαλμουσ ο ιησ
 και θεασαμενοσ οτι οχλοσ πολυσ
 ερχεται προσ αυτον· και λεγει προσ φιλιππον
 ποθεν αγορασωμεν αρτουσ· ινα φαγωσιν ουτοι
 τουτο δε ελεγεν πειραζων αυτον
 αυτοσ γαρ ηδει τι ημελλεν ποιειν
 αποκρεινεται αυτω φιλιπποσ
 διακοσιων δηναριων· ουκ αρκουσιν αυτοισ
 αρτοι· ινα εκαστοσ αυτων βραχυ λαβη
 λεγει αυτω εισ εκ των μαθητων αυτου
 ανδραιασ ο αδελφοσ σιμωνοσ πετρου
 εστιν παιδαριον ωδε οσ εχει πεντε αρτουσ
 κριθινοσ και δυο οψαρια
 αλλα ταυτα εστιν εισ τοσουτουσ
 ειπεν ουν ο ιησ ποιησατε τουσ ανθρωπουσ
 αναπεσειν ην δε χορτοσ πολυσ
 εν τω τοπω· ανεπεσαν ουν ανδρεσ τον αριθμω
 ωσ πεντακισχιλιοι· ελαβεν ουν τουσ πεντε αρτουσ
 ο ιησ και ηυχαραστησεν και εδωκεν
 τοισ μαθηταισ οι δε μαθηται τοισ ανακειμενοισ
 ομοιωσ δε και εκ των οψαριων οσον ηθελον
 ωσ δε ενεπλησθησαν λεγει τοισ μαθηταισ αυτω
 συναγαγετε τα περισσευσαντα κλασματα
 ινα μη τι αποληται εξ αυτων
 συνηγαγον δε και εγεμισαν
 δωδεκα κοφινουσ κλασματων
 εκ των πεντε αρτων των κρειθινων
 α επερισσευσαν τοισ βεβρωκοσιν
 ν : Οι ουν ανθρωποι ιδοντεσ ο εποιησεν
 σημειον ελεγον οτι ουτοσ εστιν ο προφητησ
 ο εισ τον κοσμον ερχομενοσ

(Fol. 123 b.)

VI. et sedebat ibi cum discipulis suis
 4 iuxta autem erat pascha dies sollemnis iudaeorum
 5 eleuatis ergo oculis ihs
 et uidens quod turbae multae
 ueniunt ad eum dicit ad philippum
 unde ememus panes ut manducent isti
 6 hoc autem dicebat temptans eum
 ipse autem sciebat quid esset facturus
 7 respondit illi philippus
 ducentorum denariorum non sufficiunt eis
 panes ut singuli modicum accipiant
 8 dicit illi unus ex discipulis eius
 andreas frater simonis petri
 9 est puer hic qui habet quinque panes
 hordiacios et duos pisces
 sed haec quid sunt in tam multos
 10 dixit ergo ihs· facite homines
 recumbere erat autem faenum multum
 in loco recubuerunt ergo uiri numero
 11 fere quinque milia· accepit ergo panes
 ihs et benedixit et dedit
 discipulis· discipuli autem recumbentibus
 similiter et de piscibus quantum uolebant
 cum autem saturati essent· dicit discipulis suis
 12 congregate fragmentorum quae superarunt
 ut ne quid pereat ex eis
 13 congr egauerunt autem et inpleuerunt
 duodecim cophinos fragmentorum
 de quinque panibus hordiaciis
 quae superauerunt his qui manducarunt
 14 homines ergo uidentes quod fecit
 signum dicebant quia hic est propheta
 qui in saeculum uenturus est

(Fol. 124 a.)

ιησ ουν γνους οτι μελλουσιν ερχεσθαι
 και αρπαζειν αυτον
 ινα ποιησωσιν αυτον βασιλεια
 ανεχωρησεν παλιν εισ το οροσ
 αυτοσ μονοσ κακει προστηχητο
 να : ωσ δε οψια εγενετο
 κατεβησαν οι μαθηται αυτου
 επι την θαλασσαν και ενβαντεσ
 εισ το πλοιον ηρχοντο εισ το περαν
 της θαλασσης ισ καφαρναουμ
 κατελαβεν δε αυτουσ η σκοτια
 και ουπω εληλυθει ο ιησ προσ αυτουσ
 η δε θαλασσα ανεμου μεγαλου πνεοντοσ
 διηγειρετο· εληλακοτεσ ουν σταδια
 ωσει εικοσιπεντε η τριακοντα
 θεωρουσιν τον ιην περιπατοντα
 επι της θαλασσης και ενγυσ του πλοιου
 γεινομενον και εφοβηθησαν
 ο δε λεγει αυτοισ εγω εμι
 μη φοβισθε ηθελον ουν αυτον
 λαβειν εισ το πλοιον και ευθεωσ
 το πλοιον εγενηθη επι της γης
 νβ : εισ ην υπηγον τη εκαυριον ο οχλοσ
 ο εστηκωσ περαν της θαλασσης
 ειδεν οτι πλοιαριον αλλο ουκ ην
 εκει ει μη εν εισ ο ενεβησαν
 οι μαθηται αυται ιην και οτι ου συνει σηλησ
 τοισ μαθηταισ αυτου ο ιησ ισ το πλοιον
 αλλα μονον οι μαθηται αυτου απηλθον
 αλλων πλοιαρειων ελθοντων
 εκ τιβεριαδοσ εγγυσ του τοπου
 σπου εφαγον τον αρτον
 Οτε ουν ειδεν ο οχλοσ οτι ιησ ουκ εστιν
 (Fol. 124 b.)

VI. 15 | ihs autem sciens quod uenturi essent
 et rapere illum
 ut faciant eum regem
 secessit iterum in montem
 ipse solus et ibi orabat
 16 | cum aut sero factum esset
 descenderunt discipuli eius
 17 | ad mare et ascendentes
 in nauem ueniebant trans fretum
 maris in cafarnaum
 adpraehendit autem eos tenebra
 et necdum uenerat ihs ad illos
 18 | mare quoque magno uento flante in
 19 | surgebat· sed cum remigassent stadia
 uigintiquinque uel triginta
 uident ihm ambulantem
 super mare et iuxta nauem
 fieri et timuerunt
 20 | quibus ipse ait ego sum
 21 | nolite timere· uolebant ergo illum
 accipere in nauem et confestim
 nauis facta est a terram
 22 | in qua ibant altera die turbae
 quae stabant trans mare
 uiderunt quia alia nauicula non erat
 ibi nisi una in quam intrauerant
 discipuli ihu et quia non simul introibit cum
 discipulis suis ihs in nauem
 sed tantum discipuli eius abierant
 23 | aliae nauiculae uenerunt
 de tiberiade prope locum
 ubi manducarunt panem
 24 | cum ergo uidissent turbae quia ihs non est
 (Fol. 125 a.)

εκει ουδε οι μαθηται αυτου
 ελαβον εαντοις πλοιαρια
 και ηλθον εισ καφαρναουμ·
 ζητουντες τον ιην και ευροντες αυτον
 περαν της θαλασσης ειπον αυτω
 ραββι ποτε ωδε εληλυθασ
 απεκριθη αυτοις ο ιησ και ειπεν
 αμην αμην λεγω υμειν
 ζητειτε με ουχ οτι ειδατε σημεια
 και τερατα αλλ οτι εφαγετε
 εκ των αρτων και εχορτασθητε
 εργαζεσθαι μη την βρωσιν την απολλυμενη
 αλλα την βρωσιν την μενουσαν
 εισ ζων αιωνιον· την ο υιος του ανθρωπου
 διδωσιν υμειν τουτον γαρ
 ο πατηρ εσφραγισεν ο θς
 Ειπον ουν προσ αυτον τι ερωμεθα
 ινα ποιησωμεν τα εργα του θυ
 απεκριθη ο ιησ και ειπεν αυτοις
 τουτο εστιν το εργον του θυ
 ινα πιστευσηται εισ ον απεστειλεν εκεινος
 γ : Ειπεν ουν αυτω· τι ουν σοι ποιεις σημειον
 ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν σοι
 δ : τι εργαζη· οι πατερες ημων
 το μαννα εφαγον εν τη ερημω
 καθως εστιν γεγραμμενον εστιν
 αρτον εκ του ουρανου εδωκεν αυτοις
 φαγειν· ειπεν ουν αυτοις ο ιησ
 αμην αμην λεγω υμειν
 ου μωυσης εδωκεν υμειν τον αρτον εκ του
 ουρανου· αλλα ο πατηρ μου διδωσιν υμειν
 τον αρτον εκ του ουρανου τον αληθινον
 ο γαρ αρτος ο του θυ εστιν
 (Fol. 125 b.)

VI. ibi neque discipuli eius
 acceperunt sibi nauiculas
 et uenerunt in cafarnaum
 25 quærentes ihm et inuenientes eum
 tras mare dixerunt illi
 rabbi quando hoc uenisti
 26 respondit illis ihs et dixit
 · amen amen dico uobis
 quæritis me non quia uidistis signa
 et prodigia sed quia manducastis
 de panibus et saturati estis
 27 operamini non escam quæe perit
 sed escam quæe manet
 in uitam æternam· quem filius hominis
 dat uobis hunc enim
 pater signauit deus
 28 dixerunt ergo ad illum quid operemur
 ut faciamus opera dei
 29 respondit ihs et dixit illis
 hoc est opus dei
 ut credatis in eum quem misit ille
 30 dixerunt ergo illi· quod ergo facis tu signum
 ut uideamus et credamus tibi
 31 qui doperaris· patres nostri
 manna manducauerunt in eremo
 sicut scriptum est
 panem de caelo dedit illis
 32 manducare dixit ergo illis ihs
 amen amen dico uobis
 non moyses dedit uobis panem de caelo
 sed patpater meus dat uobis
 panem de caelo uerum
 33 panis enim dei est
 (Fol. 126 a.)

ο καταβαινων εκ του ουρανου
 και ζωην διδωσ τω κοσμω
 Ειπον ουν προς αυτον κε
 παντοτε δος ημειν τον αρτον τουτον
 νε : Ειπεν ουν αυτοις ο ιησ εγω ειμι ο αρτος
 νσ : τησ ζωησ : ο ερχομενοσ προς με
 ου μη πεινασει πωποτε και ο πιστευων εισ εμε
 ου μη διψασει πωποτε αλλ ειπον υμειν
 οτι και εωρακατε με και ου πιστευετε
 παν ο διδωσιν μοι ο πατηρ · προς εμε ηξει
 και τον ερχομενον προς με ου μη εκβαλω
 νξ : οτι καταβεβηκα εκ του ουρανου
 ουχ ινα ποιησω το θελημα το εμον
 αλλα το θελημα του πεμφαντοσ με
 νη : πατροσ : τουτο δε εστιν το θελημα
 του πεμφαντοσ με ινα παν
 ο δεδωκεν μοι μη απολεσω μηδεν
 αλλ ινα αναστησω αυτο
 εν τη εσχατη ημερα τουτο γαρ εστιν
 το θελημα του πατροσ μου ινα πασ ο θεωρων
 τον υιον και πιστευων εισ αυτον εχη ζωην
 αιωνιον και αναστησω αυτον
 εν τη εσχατη ημερα
 νθ : εγογγυζον δε οι ιουδαιοι περι αυτου
 οτι ειπεν εγω ειμι ο αρτος
 ο καταβασ εκ του ουρανου
 και ελεγον ουχ ουτοσ εστιν ιησ
 ο υιοσ του ιωσηφ ου ημεισ οιδαμεν
 τον πατερα και την μητερα πωσ ουν λεγει εαυτο
 απο του ουρανου καταβεβηκεναι
 ξ : απεκριθη ουν ο ιησ και ειπεν αυτοις
 μη γογγυζετε μετ αλληλων
 οιδεισ δυναται ελθειν προς με
 (Fol. 126 b.)

VI
 qui descendit de caelo
 et uitam dans mundo
 34 dixerunt ergo ad illum dme
 semper da nobis panem hunc
 35 dixit ergo illis ihs ego sum panes
 uitae qui uenit ad me
 non esuriet umquam · et qui credit in me
 36 non sitiet amplius sed dixi uobis
 quoniam et uidistis me et non creditis
 37 omne quod mihi dat pater ad me uenit
 et eum qui uenit ad me non abiciam
 38 quoniam descendi de caelo
 non ut faciam uoluntatem meam
 sed uoluntatem eius qui me misit
 39 patris · haec est autem uoluntas
 qui me misit ut omne
 quod mihi dedit non perdam nihil
 sed ut resuscitem illud
 40 in nouissima die haec est enim
 uoluntas patris mei · ut omnis qui uidet
 filium et credit in illum habeat uitam
 aeternam et resuscitem illum
 in nouissima die
 41 murmurabant ergo iudaei de illo
 quoniam dixit ego sum panis
 qui descendi de caelo
 42 et dicebant nonne hic est ihs
 filius ioseph cuius nos scimus
 patrem et matrem quomodo ergo dicit seipsum
 de caelo descendisse
 43 respondit igitur ihs et dixit illis
 nolite murmurari inter uos
 44 nemo potest uenire ad me
 (Fol. 127 a.)

	εαν μη ο πατηρ ο πεμφασ με	VI	nisi pater qui me misit
	ελκυση αυτον καγω αναστησω αυτον		adtraxerit illum et ego resuscitabo illum
	εν τη εσχατη ημερα · εστιν γεγραμμενον	45	in nouissima die est scriptum
	εν τοις προφηταις και εσονται παντες		in prophetis et erunt omnes
	διδακτοι θ̄ν̄ πασ ο ακουων παρα του πατροσ		dociuiles d̄eī omnis qui audit a patre
	και μαθων ερχεται προσ με		et didicerit uenit ad me
ⲓⲃⲁ :	ουχ οτι τον πατερα εωρακεν τισ	46	non quod patrem uidit quisquam
	ει μη ο ων παρα του θ̄ν̄ ουτοσ εωρακεν		nisi qui a d̄eo est hic uidit
ⲓⲃⲂ :	τον θ̄ν̄ · αμην αμην λεγω ῡμειν	47	d̄eum̄ amen amen dico uobis
	ο πιστευων εις εμε εχει ζωην		qui credit in me habet uitam
ⲓⲃⲂ :	αιωνιον · εγω ειμι ο αρτοσ τ̄ησ̄ ζωησ̄	48	aeternam ego sum panes uitae
ⲓⲃⲃ :	οι πατερεσ ῡμων εφαγον τον αρτον	49	patres uestri manducauerunt panem
	εν τη ερημω το μαννα και απεθανον		in deserto mannam et mortui sunt
	ουτοσ εστιν ο αρτοσ ο εκ του ουρανου	50	hic est panis qui de caelo
	και καταβαινων ἵνα τισ εξ αυτου φαγη		descendit ut si quis ex illo manducet
ⲓⲃⲄ :	και μη αποθανη · εγω ειμι ο αρτοσ	51	et non moriatur ego sum panis
	ο ζων ο εκ του ουρανου καταβασ		uiuus qui de caelo descendit
	εαν ον τισ φαγη εκ του αρτου τουτου		si quis manducauerit de hoc pane
	ζησει εις τον αιωνα και ο αρτοσ		uiuet in aeternum et panis
	ον εγω δωσω η σαρξ μου εστιν ὑ̄περ τ̄ησ̄		quem ego dabo caro mea est
ⲓⲃⲅ :	του κοσμου ζωησ̄ · εμαχοντο ον	52	pro mundi uita litigabant ergo
	οι ἰουδαιοι προσ αλληλουσ λεγοντεσ		iudaei adinuicem dicentes
	πωσ δυναται ουτοσ ημειν την		quomodo potest hic nobis
	σαρκα δουναι φαγειν		carnem dare manducare
	Ειπει ον αυτοισ ο ἰη̄σ̄ αμην αμην	53	dixit autem illis ihs · amen amen
	λεγω ῡμειν εαν μη λαβητε		dico uobis nisi acceperitis
	την σαρκα του ῡιου του ανθρωπου		carnem fili hominis
	και το αιμα αυτου πιητε		et sanguem eius uiueritis
	ουκ εχετε εν εαυτοισ την ζωην		non habebitis in uobis uitam
	ο τρωγων αυτου την σαρκαν	54	qui edet eius carnem
	και πεινων αυτου το αιμα		et uibet eius sanguem
	εχει ζωην αιωνιον · καγω αναστησω αυτον		habet uitam aeternam · et ego resuscitabo eum
ⲓⲃⲆ :	τη εσχατη ημερα · ἡ̄ γαρ σαρξ μου αληθωσ εστι· βρωσ 55		nouissimo die · caro enim mea uere est esca

(Fol. 127 b.)

(Fol. 128 a.)

ξη : ο τρωγων μου την σαρκα· και πεινων μου VI. 56
το αιμα· εν εμοι μενει καγω εν αυτω
καθως εν εμοι ο πατηρ καγω εν τω πατρι
αμην αμην λεγω υμειν
εαν μη λαβητε το σωμα του υιου
του ανθρωπου ως τον αρτον της ζωης
ουκ εχετε ζωην εν αυτω
καθως απεσταλκεν με ο ζων πατηρ 57
καγω ζω δια τον πατερα· και ο λαμβανων με
κακεινος ζη δι εμε· ουτος εστιν ο αρτος 58
ο εκ του ουρανου καταβασ ου καθως
εφαγον οι πατερες υμων και απεθανον
ο τρωγων τουτον τον αρτον ζησεται εισ τον 59
αιωνα· ταυτα ειπεν εν τη συναγωγη διδασκω
εν καφαρναουμ σαββατω
πολλοι ουν εκ των μαθητων αυτου 60
ακουσαντες ειπαν· σκληρος εστιν ο λογος ουτος
τις δυναται αυτου ακουειν· ως ουν εγνω ο ιησ 61
στι εν εαυτοις γογγυζουσιν περι τουτου
οι μαθηται αυτου ειπεν αυτοισ
ξθ : τουτο υμας σκανδαλιζει : εαν ουν θεωρητε 62
τον υιον του ανθρωπου αναβενοντα
ο : ου ην το προτερον· το πνα εστιν το ζωοποιουν 63
η σαρξ ουκ ωφελει ουδεν
σα : τα ρηματα α εγω λελαληκα υμειν πνα εστιν 64
ζωη εστιν αλλα εξ υμων εισιν τινεσ
οβ : οι ου πιστευουσιν : ηδει γαρ εξ αρχησ ο ιησ
τινεσ εισιν οι μη πιστευοντεσ
και τισ εστιν ο παραδιδουσ αυτον
ογ : και ελεγεν δια τουτο ειρηκα υμειν 65
στι ουδεις δυναται ελθειν προσ με
εαν μη η δεδομενον αυτω εκ του προσ
εκ τουτου ουν πολλοι των μαθητων αυτου 66

(Fol. 128 b.)

qui edet meam carnem et uibet meum
sanguem in me manet et ego in eum
sicut in me pater et ego in patre
amen amen dico uobis
nisi acceperitis corpus filii
hominis sicut panem uitae
non habetis uitam in aeo
sicut me misit uiuus pater
et ego uiuo propter patrem· et qui me accipit
et ille uiuet propter me· hic est panis
qui de caelo descendit· non sicut manducauerunt
patres uestri et mortui sunt
qui manducat hunc panem uiuet in aeternum
haec dixit in synagoga docens
in cafarnaum sabbato
multi ergo ex discipulis eius
audientes dixerunt· durus est sermo hic
et quis potest illum audire· ut cognouit ergo ihs
quod intra se murmurant de illo
discipuli eius dixit illis
hoc uos scandalizat· quid si uideritis
filium hominis· ascendentem
ubi ante erat· sps est qui uiuificat
caro nihil prodeest
uerba quae ego locutus sum uobis sps est
uita est sed ex uobis sunt aliqui
qui non credunt sciebat enim ab initio ihs
qui sunt qui non credunt
et quis esset qui eum traderet
et dicebat propter hoc dixi uobis
quoniam nemo potest uenire ad me
nisi illi datum fuerit a patre
ex hoc ergo multi discentium eius
(Fol. 129 a.)

ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω· καὶ οὐκετι μετ' αὐτοῦ
 περιεπατοῦν· εἶπεν δὲ ὁ ἰησοῦς τοῖς δώδεκα
 μὴ καὶ ὑμεῖς θελετέ ὑπάγειν
 ὁδ̄ : εἶπεν δὲ αὐτῷ σίμων πέτρος· κέ προσ τινὰ
 ἀπελευσομεθα· ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις
 καὶ ἡμεῖς πεπιστευκαμεν· καὶ ἐγνωκαμεν σε
 ὅτι σὺ εἶ ὁ ἅγιος τοῦ θ̄υ
 ὁε̄ : ἀπεκριθῆ ὁ ἰησοῦς λεγὼν· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς ἰβ̄·
 ἐξελεξαμην καὶ εἰς ἐξ ὑμῶν διαβολὸς ἐστίν
 εἶπεν δὲ ἰουδαν σιμωνος σκαριωθ·
 οὗτος γὰρ ἠμελλεν παραδίδοναι αὐτὸν
 εἰς ἐκ τῶν δώδεκα·
 μετὰ ταῦτα περιεπατεῖ ὁ ἰησοῦς ἐν τῇ γαλιλαίᾳ VII. 1
 οὐ γὰρ ἠθέληεν ἐν τῇ ἰουδαίᾳ περιπατεῖν
 ὅτι ἐξήτουν αὐτὸν οἱ ἰουδαῖοι
 ἀποκτεῖναι ἣν δὲ ἐγγύς ἡ εορτὴ
 τῶν ἰουδαίων ἡ σκενοπηγία
 εἶπον οὖν προσ αὐτὸν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
 μεταβῆθι ἐντευθεν καὶ ὑπάγε εἰς τὴν γαλιλαίαν
 ἵνα καὶ οἱ μαθηταὶ σου θεωρησοῦσιν τὰ ἔργα
 ἃ ποιεῖς· οὐδὲ γὰρ ἐν κρυπτῷ τι ποιεῖ
 καὶ ζητεῖ ἐν παρρησίᾳ αὐτὸ εἶναι· εἰ ταῦτα ποιεῖς
 φανερωσον σεαυτὸν τῷ κόσμῳ
 οὐδὲ γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ
 ἐπιστευσαν εἰς αὐτὸν τότε
 λέγει αὐτοῖς ὁ ἰησοῦς ὁ καιρὸς ὁ ἐμοὺς οὐπω
 παρῆστιν· ὁ δὲ καιρὸς ὁ ὑμετέροσ
 παντοτε ἐστίν ἐτοιμὸς
 οὐ δύναται ὁ κόσμος μισεῖν ὑμᾶς ἐμὲ δὲ μισεῖ
 ὅτι ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ αὐτοῦ
 ὅτι τὰ ἔργα αὐτοῦ πονηρὰ ἐστίν
 ὑμεῖς ἀναβῆτε εἰς τὴν εορτὴν
 ἐγὼ οὐκ ἀναβαίνω εἰς τὴν εορτὴν ταύτην

(Fol. 129 b.)

abierunt retro· et amplius cum illo non
 ambulabant· dixit autem ihs̄ ad duodecim
 numquid et uos uultis ire
 dixit autem illi simon petrus d̄me ad quem
 ibimus· uerba uitae aeternae habes
 et nos credidimus et cognouimus te
 quia tu es sanctus dei
 respondit ihs̄ et dixit· nonne ego uos duodeci
 elegi· et unus ex uobis diabolus est
 dicebat autem iudan simonis scarioth
 hic enim incipiebat tradere eum
 unus de duodecim
 post haec ambulabat ihs̄ in galilaea
 non enim uolebat in iudaea ambulare
 quoniam quaerebant illum iudaei
 occidere erat autem prope dies festus
 iudaeorum scenopegia
 dixerunt ergo ad eum fratres sui
 transi hinc et uade in iudaeam
 ut et discipuli tui· uideant opera
 quae facis· nemo enim in occulto aliquid facit
 et querit illud in palam esse· si haec facis
 ostende teipsum mundo
 neque enim fratres eius
 crediderunt tunc in illum
 dicit ergo illis ihs̄ tempus meum nondum
 uenit· tempus autem uestrum
 semper est paratum
 non potest mundus odisse uos· me autem odit
 quoniam ego testimonium dico de illo
 quia opera eius mala sunt
 uos ascendite in diem festum
 ego non ascendo in hunc diem festum

(Fol. 130 a.)

9 οτι ο εμοσ καιροσ ουπω
 πεπληρωται· ταυτα ειπων αυτοσ
 εμεινεν εισ την γαλιλαιαν
 10 ωσ δε ανεβησαν οι αδελφοι αυτου
 τοτε και αυτοσ ανεβη εισ την εορτην
 ου φανερωσ αλλ εν κρυπτω
 11 οι ουν ιουδαιοι εξητουν αυτον
 εν τη εορτη και ελεγον που εστιν εκεινοσ
 και γογγυσμοσ ην περι αυτου εν τω οχλω
 12 οι μεν ελεγον οτι αγαθοσ εστιν
 αλλοι ελεγον ου· αλλα πλανα τον οχλον
 ουδεισ μεντοι παρησεια ελαλει περι αυτου
 13 δια τον φοβον των ιουδαιων
 ηδη δε της εορτησ μεσαζουσησ
 ανεβη ο ιησ εισ το ιερον και εδιδασκεν
 14 εθανμαζον ουν οι ιουδαιοι λεγοντεσ
 πως ουτοσ γραμματα ουδεν· μη μεμαθηκωσ
 15 απεκριθη αυτοισ ο ιησ· και ειπεν η εμη διδαχη
 ουκ εστιν εμη αλλα του πεμψαντοσ με
 16 εαν τισ θελη το θελημα αυτου ποιειν
 γνωσεται περι της διδαχησ· ποτερον εκ θυ εστι
 17 η εγω αφ εμαντου λαλω· ο αφ εαυτου λαλων
 την δοξαν την ιδιαν ζητει· ο δε ζητων
 18 την δοξαν του πεμψαντοσ αυτον
 ουτοσ αληθησ εστιν
 και αδικια εν αυτω ουκ εστιν
 19 ου μωυσησ εδωκεν υμειν τον νομον
 και ουδισ εξ υμων ποιει τον νομον
 τι με ζητειτε αποκτεινε
 20 απεκριθη ο οχλοσ και ειπεν· δαμονιον εχεισ
 τισ σε ζητει αποκτειναι
 21 απεκρευθη ο ιησ· και ειπεν· εν εργον εποιησα
 και υμεισ θανατιζεται· δια τουτο εδωκεν
 υμειν μωυσησ
 (Fol. 130 b.)

VII. quoniam tempus meum nondum
 9 impletum est haec cum dixisset ipse
 mansit in galilaeam
 10 cum autem ascenderunt fratres eius
 tunc et ipse ascendit in diem festum
 non palam sed abaconse
 11 iudaei ergo querebant eum
 in die festo et dicebant ubi est ille
 12 et murmur erat de illo in turba
 aliqui dicebant quia uonus est
 13 ali dicebant non sed seducit populum
 nemo tamen palam loquebatur de illo
 14 propter timorem iudaeorum
 iam autem cum dies festus medius esset
 ascendit ihs in templum et docebat
 15 mirabantur ergo iudaei dicentes
 quomodo hic litteras nobis· qui non didicit
 16 respondit illis ihs et dixit mea doctrina
 non est mea· sed eius qui me misit
 17 si quis uoluerit uoluntatem eius facere
 sciet de doctrina· utrum ex deo est
 18 an ego a me loquor· qui ab se loquitur
 gloriam suam quaerit· qui autem quaerit
 gloriam eius qui eum misit
 hic uerus est
 et iniquitas in eo non est
 19 nonne moyses dedit uobis legem
 et nemo ex uobis facit legem
 quid me quaeritis occidere
 20 respondit turba et dixit· daemonium habes
 quis te quaerit occidere
 21 respondit ihs et dixit· unum opus feci
 et uos miramini· ideo dedit uobis moyses
 (Fol. 131 a.)

την περιτομην ουχ οτι εκ μωϋσεωσ εστειν	VII.	circumcisionem · non quod ex moyse sit
αλλα εκ των πατερων		sed ex patribus
και εν σαββατω περιτεμνετε ανθρωπον		et in sabbato circumciditis hominem
ει ουν περιτομην λαμβανει ανθρωπος	23	si ergo circumcisionem accipit homo
εν σαββατω ινα μη λυθη ο νομος μωϋσεωσ		in sabbato ut non solbatur ex moysi
πωσ εμοι χολατε · οτι ολον ανθρωπον		quomodo mihi irasmini · quod totum hominē
υγιη εποιησα εν σαββατω		sanum feci in sabbato
μη κρινετε κατ οψιν	24	nolite iudicare secundum personam
αλλα την δικαιαν κρισιν κρεινετε		sed iustum iudicium iudicate
ελεγον ουν τινεσ εκ των	25	dicebant ergo quidam de
ιεροσολυμειτων ουχ ουτοσ εστιν		hierosolymitis nonne hic est
ον ζητουσιν αποκτειναι και ιδε παρρησια	26	quem querunt occidere · et ecce palam
λαλει · και ουδεν αυτω λεγουσιν		loquitur et nihil illi dicunt
μη τι αληθωσ οι αρχοντεσ εγνωσεν		num quid uere principes cognouerunt
οτι ουτοσ εστιν ο χρσ		quoniam hic est xps
αλλα τουτον οιδαμεν ποθεν εστιν	27	sed hunc nobimus unde sit
ο δε χρσ οταν ερχηται ουδεισ γεινωσκει ποθεν εστι		xps autem cum uenerit · nemo scit unde sit
οσ : Εκραζεν ουν ο ιησ διδασκων εν τω ιερω	28	clamabat ergo ihs docens in templo
και λεγων καμε οιδατε · και οιδατε ποθεν εμι		et dicens et me nostis et scitis unde sim
και απ εμαντου ουκ εληλυθα		et a me non ueni
αλλ εστιν αληθινωσ ο πεμφασ με		sed est uerus qui me misit
ον υμεισ ουδατε · εγω δε οίδα αυτον	29	quem uos ignoratis ego autem scio eum
οτι παρ αυτου εμι · κακεινωσ με απεσταλκεν		quoniam ab eo sum et ille me misit
οζ : εξητουν ουν αυτον πιασαι	30	quaerebant ergo eum adpraehendere
και ουδεισ επεβαλεν επ αυτον		et nemo inmisit in eum
την χειρα οτι ουπω εληλυθει		manum quoniam nondum uenerat
ση : η ωρα αυτου : πολλοι δε επιστευσαν	31	hora illius multi autem crediderunt
εκ του οχλου εισ αυτον και ελεγαν		de turba in eum et dicebant
ο χρσ οταν ελθη μη πλεονα		xps cum uenerit num quid plura
σημεια ποιησει · ων ουτοσ ποιει		signa faciet quorum hic facit
ηκουσαν δε οι φαρισαιοι	32	audierunt autem pharisaei
του οχλου γογγυζοντοσ περι αυτου		turbas murantes de eo
οθ : και απεστειλαν υπηρετασ		et miserunt ministros

(Fol. 131 b.)

(Fol. 132 a.)

οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι VII
 ινα πειασωσιν αυτον
 π : Ειπεν ουν ο ιησ̄ ετι μεικρον χρονον 33
 μεθ υμων ειμει και υπαγω
 πα : προσ τον πεμφαντα με : ζητησετε με 34
 και ουχ ευρησετε και οπου ειμι εγω
 υμεις ου δυνασθαι ελθειν
 Ειπον ουν οι ιουδαιοι προσ εαυτους 35
 που μελλει ουτος πορευεσθαι οτι ουχ ευρησομι
 αυτον · μη τι εισ την διασποραν των ελληνων
 μελλει πορευεσθαι και διδασκειν τους
 ελληνας τισ εστιν ο λογοσ ουτος ον ειπαν 36
 ζητησετε με και ουχ ευρησετε
 και οπου ειμι εγω υμεις ου δυνασθαι ελθειν
 Εν δε τη ημερα τη μεγαλη τη εσχατη 37
 της εορτης ιστηκει ο ιησ̄ και εκραζεν
 λεγων εαν τισ δυα ερχεσθω
 και πινετω ο πιστευων εισ εμε 38
 καθωσ ειπεν η γραφη · ποταμοι εκ της
 κοιλιασ αυτου ρευσουσιν υδατοσ ζωντοσ
 τουτο δε ειπεν περι του π̄νοσ 39
 ου εμελλον λαμβανειν οι πιστευοντεσ εισ αῡο
 ουτω γαρ ην το π̄να αγιον εκ αυτοισ
 οτι ιησ̄ ουτω εδοξασθη
 πβ : Εκ του οχλου ουν ακουσαντεσ αυτου 40
 των λογων τουτων ελεγον
 οτι ουτοσ εστιν αληθωσ ο προφητησ
 αλλοι ελεγον οτι ουτοσ εστιν ο χρ̄σ 41
 πγ : αλλοι ελεγον μη γαρ εκ της γαλιλαιασ
 ο χρ̄σ ερχεται ουχει η γραφη λεγει 42
 οτι εκ σπερματοσ δαυειδ · και απο βηθλεεμ
 της κωμησ · ο χρ̄σ ερχεται οπου ην δαυειδ
 πδ : σχισμα ουν εγενετο εισ τον οχλον 43
 (Fol. 132 b.)

principes sacerdotum et pharisaei
 ut adpraehenderent eum
 dixit ergo ihs̄ adhuc modicum tempus
 uobiscum sum et uado
 ad eum qui me misit quaeritis me
 et non inuenietis · et ubi ego uado
 uos non potestes uenire
 dixerunt ergo iudaei inter se
 ubi incipiet hic ire · quoniam non inueniemus ·
 num quid in dispersionem grecorum
 incipiet ire et docere grecos
 quis est iste sermo quem dixit
 quaeritis me et non inuenietis
 et ubi ego sum uos non potestis uenire
 in nouissimo autem die magno
 diei festi stabat ihs̄ et clamabat
 dicens si quis sitit ueniant
 et bibat qui credit in me
 sicut dixit scriptura · flumina dentre
 eius fluent aquae uiuae
 hoc autem dixit dixit de spu
 quem accepturi erant · credentes in eum
 nondum enim erat sp̄s santus in eos
 quoniam ihs̄ nondum fuerat honoratus
 de turba autem audientes eius
 uerborum horum dicebant
 quoniam hic est uere propheta
 ali dicebant quoniam hic est xps̄
 ali dicebant num quid de galilaea
 xps̄ uenit nonne scriptura dicit
 quoniam de semine dauid · et a bethleem
 castello xps̄ uenit ubi erat dauid
 dissensio itaque facta est in turba
 (Fol. 133 a.)

πε : δι αυτον : τινες δε ηθελον εξ αυτων VII. 44
 πιασαι αυτον αλλ ουδεις
 επεβαλεν επ αυτον τας χειρας : ηλθον ουν 45
 πτ : οι υπηρεται προς τους αρχιερεις
 και φαρισαιους και ειπον αυτοις εκεινοι
 δια τι ουκ ηγαγατε αυτον
 απεκριθησαν δε οι υπηρεται ουδεποτε ουτως 46
 ανθρωπος ελαλησεν ως ουτος λαλει
 απεκριθησαν αυτοις οι φαρισαιοι 47
 μη κε υμεις πεπλανησθαι
 μη τις εκ των αρχοντων πιστευει 48
 εις αυτον η εκ των φαρισαιων
 αλλα ο οχλος ουτος ο μη γεινωσκων 49
 τον νομον επικαταρατοι εισιν
 λεγει νεικοδημος προς αυτους . εις ων εξ αυτω 50
 ο ελθων προς αυτον νυκτος το πρωτον
 μη ο νομος ημων κρεινι τον ανθρωπον 51
 εαν μη ακουση πρωτον παρ αυτου
 και επιγνωσθη τι εποιησεν
 απεκριθησαν και ειπαν αυτω . μη και σοι εκ της 52
 γαλιλαιας ει . ερευνησον και ιδε τας γραφας
 οτι προφητης εκ της γαλιλαιας
 ουκ εγειρεται και επορευθησαν 53
 εκαστος εις τον οικον αυτου . ιησ̄ δε επορευθη VIII. 1
 εις το ορος των ελαιων . ορθρον δε 2
 παλιν παραγεινεται εις το ιερον
 και πας ο λαος ηρχετο προς αυτον
 αγουσιν δε οι γραμματεις και οι φαρισαιοι 3
 επι αμαρτια . γυναικα ειλημμενην
 και στησαντες αυτην εν μεσω . λεγουσιν αυτω 4
 εκπειραζοντες αυτον οι ιερεις ινα εχωσιν
 κατηγοριαν αυτου διδασκαλε αυτη η γυνη
 κατεληπται επαυτοφωρω μοιχευομενη
 (Fol. 133 b.)

propter eum quidam autem ex illis uolebant
 adpraehendere eum sed nemo
 misit in illum manus uenerunt ergo
 ministri . ad principes sacerdotum
 et farisaeos et dixerunt eis illi
 quare non adduxistis illum
 responderunt autem ministri . num quid sic
 homo locutus est quomodo hic loquituitur
 responderunt illis pharisaei
 num quid et uos seducti estis
 num quid aliquis de principibus credit
 in eum aut de pharisaeis
 sed turba haec quae nescit
 legem maledicti sunt
 dicit nicodemus ad illos unus ex illis
 qui uenit ad illum nocte ante hoc
 num quid lex nostra iudicat hominem
 si non audiat ante ab ipso
 et cognoscatur quid fecit
 responderunt et dixerunt ei . num quid et tu de
 de galilaea es scrutina et uide scripturas
 quoniam propheta de galilaea
 non surgit et abierunt
 unus quisque in domum suam . ihs̄ autem abiit
 in montem oliuarum . mane autem
 iterum uenit in templum
 et omnis populus ueniebat ad eum
 adducunt autem scribae et pharisaei
 in peccato muliere mulierem conpraehensam
 et statuentes eam in medio
 dicunt illi temptantes eum sacerdotes ut haberent
 accusare eum magister haec mulier
 conpraehensa est palam in adulterio
 (Fol. 134 a.)

VIII.
 μωϋσης δε εν τω νομω εκελευσεν τας τοιαυτας 5
 λιθαζειν· συ δε νυν τι λεγεις
 Ο δε ιησ̄ κατω κυψας· τω δακτυλω κατεγραφεν 6
 εις την γην ωσ δε επεμενον ερωτωντες 7
 ανεκυψεν και ειπεν αυτοις· ο αναμαρτητος
 υμων πρωτος επ αυτην βαλετω λιθον
 και παλιν κατακυψας τω δακτυλω 8
 κατεγραφεν εις την γην· εκαστος δε 9
 των ιουδαιων εξηρχετο αρξαμενοι απο των
 πρεσβυτερων ωστε παντας εξελθειν
 και κατελειφθη μονος· και η γυνη εν μεσω ουσ̄
 ανακυψας δε ο ιησ̄ ειπεν τη γυναικει 10
 που εισιν ουδεις σε κατεκρεινεν
 κακεινη ειπεν αυτω ουδεις κε 11
 ο δε ειπεν ουδε εγω σε κατακρεινω
 υπαγε απο του νυν μηκει αμαρτανε
 παλιν ουν ελαλησεν αυτοις ο ιησ̄ λεγων 12
 εγω ειμι το φως του κοσμου· ο ακολουθων εμοι
 ου μη περιπατησει εν τη σκοτια
 αλλα εξει το φως της ζωης
 Ειπον ουν αυτω οι φαρισαιοι 13
 συ περι σεαυτου μαρτυρεις
 η μαρτυρια σου ουκ εστιν αληθης
 απεκρειθη ο ιησ̄ και ειπεν αυτοις 14
 καν εγω μαρτυρω περι εμαυτου
 αληθεινη μου εστιν η μαρτυρεια
 οτι οίδα ποθεν ηλθον και που υπαγω
 υμεις δε ουκ οιδατε ποθεν ερχομαι
 η που υπαγω· υμεις κατα την σαρκα κρεινετε 15
 εγω ου κρεινω ουδενα· και εαν κρινω δε εγω 16
 η κρισις η εμη αληθινη εστιν· οτι μονος εγω
 ουκ ειμι· αλλα εγω και ο πεμψας με
 και εν τω νομω δε τω υμετερω 17

(Fol. 134 b.)

moyses autem in lege praecepit tales
 lapidare· tu autem nunc quid dicis
 ihs̄ autem inclinatus· digito suo scribebat
 in terram cum autem inmanerent interrogantes
 erexit se et dixit illis quis est sine peccato
 uestrum prior super eam mittat lapidem
 et iterum inclinatus digito suo
 scribebat in terram· unusquisque autem
 iudaeorum exiebant incipientes
 a presbyteris uti omnes exire
 et remansit solus· et mulier in medio cum esset
 Erigens autem se ihs̄ dixit mulieri
 ubi sunt nemo te condemnauit
 ad illa dixit illi nemo dme
 ad ille dixit nec ego te condemno
 uade et ex hoc iam noli peccare
 iterum ergo loquebatur ad illos ihs̄ dicens
 ego sum lux mundi· qui me sequitur
 non ambulauit in tenebris
 sed habebit lucem uitae
 dixerunt autem illi pharisaei
 tu de te testimonium dicis
 testimonium tuum non est uerum
 respondit ihs̄ et dixit illis
 etai ego testifcor de me
 uerum est testimonium meum
 quoniam scio unde ueni et ubi uado
 uos autem nescitis unde uenio
 et ubi uado· uos secundum carnem iudicatis
 ego autem neminem iudico· et si iudico tamen ego
 iudicium meum uerum est· quoniam solus ego
 non sum· sed ego et qui me misit
 sed et in lege uestra

(Fol. 135 a.)

γεγραπται οτι δυο ανθρωπων
 η μαρτυρια αληθης εστιν
 εγω ειμι ο μαρτυρων περι εμαντου
 και μαρτυρι περι εμου ο πεμφασ με πατηρ
 ελεγον ουν αυτω που εστιν ο πατηρ σου
 πζ : απεκριθη ιησ̄ και ειπεν αυτοις
 ουτε εμε οιδατε ουτε τον πατερα μου
 ει εμε ηδειτε και τον πατερα μου ηδειτε
 πη : ταυτα τα ρηματα ελαλησεν εν τω γαζοφυλακιω
 διδασκων εν τω ιερω· και ουδεις επιασεν αυτω
 οτι ουπω εληλυθει η ωρα αυτου
 πθ : ειπεν ουν παλιν αυτοις εγω υπαγω και ζησετε με
 και εν τη αμαρτια υμων αποθανεισθε
 οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθε ελθειν
 Ελεγαν ουν οι ιουδαιοι· μητει αποκτενει αυτον
 οτι λεγει οπου εγω υπαγω· υμεις ου δυνασθε ελθειν
 και ελεγεν αυτοις υμεις εκ των κατω
 εστε εγω δε εκ των ανω εμει
 υμεις εκ του κοσμου τουτου εστε
 εγω ουκ εμι εκ του κοσμου τουτου
 ειπον ουν υμειν οτι αποθανεισθαι
 εν ταις αμαρτιας υμων
 εαν γαρ μη πιστευσητε μοι οτι εγω εμι
 αποθανεισθε· εν ταις αμαρτιας υμων
 Ελεγον ουν αυτω συ τισ ει
 Ειπεν ουν αυτοις ο ιησ̄ την αρχην
 οτι και λαλω υμειν· πολλα εχω περι υμων
 λαλειν· και κρεινειν αλλ ο πεμφασ με
 αληθης εστιν καγω α ηκουσα
 παρ αυτου ταυτα λαλω εις τον κοσμον
 ουκ εγνωσαν οτι τον πατεραντου
 λεγει τον θν̄ ειπεν ουν αυτοις
 παλιν ο ιησ̄ οταν υψωσητε
 (Fol. 135 b.)

VIII. scriptum est quoniam duum hominum
 testimonium uerum est
 ego sum qui testimonium do de me
 et testimonium dat de me qui me misit pater
 dicebant ergo illi ubi est pater tuus
 respondit ihs̄ et dixit illis
 neque me nostis neque patrem meum
 si me nossetis et patrem meum nossetis
 haec uerba locutus est in gazophylacio docens
 in templo· et nemo adpraehendit illum
 quoniam necdum uenerat hora eius
 dixit ergo iterum illis· ego uado et quaeritis me
 et in peccato uestro moriemini
 ubi ego uado uos non potestis uenire
 dicebant ergo iudaei· numquid occisurus est se
 quoniam dicit ubi ego uado· uos non potestis uenire
 Et dicebat illis uos de inferioribus estis
 ego de superioribus sum
 uos de hoc mundo estis
 ego non sum de hoc mundo
 dixi ergo uobis quoniam moriemini
 in peccatis uestris
 si enim non credideritis mihi· quoniam ego s̄
 moriemini in peccatis uestris
 dicebant ergo illi tu quis es
 dicit illis ihs̄ initium
 quoniam et loquor uobis· multa habeo de uobis
 loqui· et iudicare sed qui me misit
 uerax est et ego quae audiui
 ab illo haec loquor in hoc mundo
 non cognouerunt quod patrem suum
 dicit dm̄· dixit ergo illis
 iterum ihs̄ cum exaltaueritis
 (Fol. 136 a.)

τον υιον του ανθρωπου · τοτε γνωσεσθαι
 οτι εγω εμι · και απ εμαντου ποιω ουδεν
 αλλα καθωσ εδιδαξεν με ο πατηρ
 ταυτα λαλω και ο πεμψασ με
 μετ εμου εστιν · ουκ αφηκεν με
 μονον οτι εγω τα αρεστα αυτω
 ποιω παντοτε · ταυτα αυτου λαλουντοσ
 πολλοι επιστευσαν εισ αυτον
 Ελεγεν ουν ο ιησ̄ προσ τουσ πεπιστευκοτασ
 αυτω· ιουδαιουσ · εαν υμεισ μεινηται
 εν τω ερω λογω αληθωσ μαθηται μου εστι
 και γνωσεσθαι την αληθειαν
 και η αληθεια ελευθερωσει υμασ
 απεκριθησαν προσ αυτον και ειπαν
 σπερμα αβρααμ̄ εσμεν
 και ου δεδουλευκαμεν ουδενι πωποτε
 πωσ συ λεγεισ οτι ελευθεροι γενησεσθε
 απεκριθη αυτοισ ο ιησ̄· αμην αμην λεγω υμει
 οτι πασ ο ποιων την αμαρτιαν δουλοσ εστιν
 ο δε δουλοσ ου μενει εισ την οικειαν ·
 εισ τον αιωνα ο δε υιοσ μενει
 εισ τον αιωνα εαν ουν ο υιοσ υμασ
 ελευθερωσει οντωσ ελευθεροι
 εσεσθαι· ουδα οτι σπερμα αβρααμ̄ εστε
 αλλα ζηητε με αποκτειναι οτι ο λογοσ
 ο εμοσ ου χωρει εμειν
 εγω α ωρακα παρα τω πατρι μου
 ταυτα λαλω και υμεισ ουν α εωρακατε
 παρα τω πατρι υμων ταυτα ποιειτε
 απεκριθησαν και ειπαν αυτω· ο πατηρ ημω
 αβρααμ̄ εστιν ειπεν ουν ο ιησ̄
 ει τεκνα του αβρααμ̄ εστε· τα εργα του αβρααμ̄
 εποιειτε· νυν δε ζηητε με αποκτειναι

(Fol. 136 b.)

VIII.

29

30

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

filium hominis tunc scietis
 quia ego sum · et a me facio nihil
 sed sicut docuit me pater
 haec loquor et qui me misit
 mecum est non me reliquid
 solum quoniam ego quae illi placent
 facio omnia · haec eo loquente
 multi crediderunt in eum
 dicebat ergo ihs̄ ad eos qui crediderant ei
 iudaeis si uos permanseritis
 in meo uerbo uere discipuli mei eritis
 et cognoscetis ueritatem
 et ueritas liuerabit uos
 responderunt ad eum et dixerunt
 semen abraam sumus
 et numquam seruiuimus nemini umquam
 quomodo tu dicis quod liueri eritis
 respondit illis ihs̄ amen amen dico uobis
 quoniam omnis qui facit peccatum seruus est
 seruus autem non manet in domum
 in aeternum filius autem manet
 in aeternum si ergo filius uos
 liuerabit · uere liueri
 eritis scio quia semena abraham estis
 sed quaeritis me occidere quoniam uerbum
 meum non capit in uobis
 ego quae uidi aput patrem meum
 haec loquor et uos ergo quae uidistis
 aput patrem uestrum haec facite
 responderunt et dixerunt illi pater noster
 abraham est dixit ergo ihs̄
 si fili abraham estis · opera abraham
 faceretis nunc autem quaeritis me occidere
 (Fol. 137 a.)

ανθρωπον οσ την αληθειαν λελαληκα υμειν	VIII.	hominem qui ueritatem locutus sum uobis
ην ηκουσεν παρα του θῡ τουτο αβρααμ		quam audiuit a deo hoc abraham
ουκ εποιησεν υμεισ δε ποιειτε	41	non fecit uos autem facitis
τα εργα του πατροσ υμων		opera patris uestri
Ειπαν ουν αυτω ημεισ εκ πορνειας		dixerunt ergo illi nos de fornicatione
ουκ εγεννηθημεν ενα πατερα εχομεν τον θῡ		non sumus nati unum patrem habemus dm̄
Ειπεν ουν αυτοισ ο ιη̄σ ει ο θῡσ πατηρ υμων ην	42	dixit ergo illis ihs̄ si ds̄ pater uester erat
ηγαπατε αν εμε εγω γαρ εκ του θῡ εξηλθον		diligebatis utique me ego enim de deo exiui
και ηκω· ου γαρ απ εμαντου εληλυθον		et ueni· nec enim a me ueni
αλλα εκεινοσ με απεστειλεν		sed ille me misit
δια τι την αληθειαν την εμην	43	quare loquellam meam
ου γεινωσκετε οτι ου δυνασθαι		non agnoscitis quia non potestis
ακουειν τον λογον τον εμον		audire uerbum meum
υμεισ εκ του πατροσ του διαβολου	44	uos de patre diauolo
εστε και τασ επιθυμειας του πατροσ υμων		estis et concupiscentias patris uestri
θελετε ποιειν εκεινοσ ανθρωποκτονοσ ην		uultis facere ille homicida fuit
απ αρχησ και εν τη αληθεια ουκ εστηκεν		ab initio et in ueritate non stat
οτι αληθεια ουκ εστιν εν αυτω		quoniam ueritas non est in eo
οταν λαλη το ψευδοσ εκ των ιδιων λαλει		cum loquitur mendacium de suo loquitur
οτι ψευστησ εστιν και ο πατηρ αυτου		quoniam mendax est et pater eius
εγω οτι την αληθειαν λαλω· ου πιστευετε μοι	45	ego quia ueritatem loquor· non creditis mihi
υμεισ ο ων εκ του θῡ τα ρηματα του θῡ	47	uos· qui est ex deo uera dei
ακουει δια τουτο υμεισ ουκ ακουετε		audit propter hoc uos non auditis
απεκριθησαν οι ιουδαιοι και ειπαν αυτω	48	responderunt iudaei et dixerunt ei
ου καλωσ ημεισ λεγομεν οτι σαμαρειτησ εσ		nonne nos bene dicimus quod samaritanus es
συ και δαιμονιον εχεισ		tu et daemonium habes
απεκριθη ο ιη̄σ εγω δαιμονιον ουκ εχω	49	respondit ihs̄ ego daemonium non habeo
αλλα τειμω μου τον πατερα		sed honorifico patrem meum
και υμεισ ατειμαζετε με		et uos speratis me
εγω δε ου ζητω τηκ δοξαν μου	50	ego autem non quaero gloriam meam
εστιν ο ζητων και κρειων		est qui quaerit et iudicat
αμην αμην λεγω υμειν	51	amen amen dico uobis
οσ αν τον εμον λογον τηρηση		quicumque uerbum meum custodierit

(Fol. 137 b.)

(Fol. 138 a.)

θανατον ου μη θεωρηση εισ τον αιωνα
 Ειπαν ουν αυτω οι ιουδαιοι
 νυν εγνωκαμεν οτι δαιμονιον εχεις
 αβρααμ' απεθανεν και οι προφηται
 και συ λεγεις εαν μου τισ τον λογον
 τηρησει ου μη γενηται θανατου
 μη συ μειζων ει του αβρααμ' . οτι απεθανεν
 και οι προφηται απεθαναν τινα σεαυτον ποιεις
 απεκριθη ο ιησ εαν εγω δοξασω
 εμεινον η δοξα μου ουδεν εστιν
 εστιν ο πατηρ μου ο δοξαζων με
 ον υμεις λεγετε οτι θς υμων εστιν
 και ουκ εγνωκατε αυτον . εγω δε οίδα αυτον
 καν ειπω οτι ουκ οίδα αυτον ομοιοσ
 εσομαι υμειν ψευστησ . αλλα οίδα αυτον
 και τον λογον αυτου τηρω
 αβρααμ' ο πατηρ υμων ηγαλλιασατο
 ινα ιδη την ημεραν την εμην και ειδεν
 και εχαρη : Ειπαν ουν οι ιουδαιοι προσ αυτω
 πεντηκοντα ετη ουδεπω εχεις
 και αβρααμ' εωρακασ
 Ειπεν ουν αυτοισ ο ιησ αμην αμην λεγω υμιν
 πριν αβρααμ' εγω ειμι . τοτε ηραν λιθουσ
 ινα βαλωσιν επ αυτον
 ιησ δε εκρυβη και εξηλθεν εκ του ιερου
 και παραγων ιδεν ανθρωπον
 τυφλον εκ γενετησ καθημενον
 και ηρωτησαν αυτον οι μαθηται
 ραββει τισ ημαρτεν ουτοσ
 η οι γονεισ αυτου ινα τυφλοσ γεννηθη
 απεκριθη ο ιησ ουτε ουτοσ ημαρτεν
 ουτε οι γονεισ αυτου αλλ ινα φανερωθη
 τα εργα του θυ εν αυτω δι ημασ εργαζεσθαι
 (Fol. 138 b.)

VIII.

52

53

54

55

56

57

58

59

IX. 1

2

3

4

mortem non uideuit in aeternum
 dixerunt ergo illi iudaei
 nunc cognouimus quia daemonium habes
 abraham mortuus est et prophetae
 et tu dicis si quis meum uerbum
 seruauerit non gustabit mortem
 numquid tu maior es abraham . quoniam mortuus
 est et prophetae mortui sunt quem te facis
 respondit ihs si ego honorificauero
 me ipsum gloria mea nil est
 est pater meus qui honorificat me
 quem uos dicitis quia ds uester est
 et non cognouistis eum . ego autem scio eum
 et si dixerero quia nescio eum similis
 ero uobis mendax . sed scio eum
 et uerbum eius seruo
 abraham pater uester exultabit
 ut uideret diem meum et uidit
 et gauisus est : dixerunt ergo iudaei ad eum
 quinquaginta annos nondum habes
 et abraham uidisti
 dixit ergo illis ihs amen amen dico uobis
 ante abraham ego sum . tunc tulerunt lapides
 ut mitterent super eum
 ihs autem abscondit se et exiuit de templo
 et transiens uidit hominem
 caecum ex natiuitate sedentem
 et interrogauerunt illum discipuli .
 rabbi quis peccauit hic
 aut parentes eius ut caecus nasceretur
 respondit ihs neque hic peccauit
 neque parentes eius sed ut . manifestaretur
 opera dei in eo oportet nos operari
 (Fol. 139 a.)

τα εργα του πεμψαντος με · εως ημερα εστιν
 ερχεται νυξ · οτε ουδεις δυναται εργαζεσθαι
 οταν ω εν τω κοσμω φως ειμει
 του κοσμου · ταυτα ειπων επτυσεν χαμαι
 και εποιησεν πηλον εκ του πτυματος
 και επεχρεισεν αυτω τον πηλον
 επι τους οφθαλμους αυτου και ειπεν
 ὑπαγε νυξαι εισ την κολυμβηθραν
 του σιλωαμ ο μεθερμηνευεται
 απεσταλμενος απηλθεν ουν
 και ενυψατο και ηλθεν βλεπων
 οι ουν γειτονες και οι θεωροντες αυτον
 το προτερον οτι προσετησ ην
 ελεγον ουχ ουτος εστιν ο καθημενος
 και προσαιτων αλλοι ελεγον οτι
 ουτος εστιν ετεροι δε οτι ομοιος
 αυτω εστιν εκεινος ελεγεν οτι εγω ειμι
 Ειπον ουν αυτω πως ουν
 ηνεωχθησαν σου οι οφθαλμοι
 απεκριθη εκεινος ανθρωπος λεγομενος
 ιησ̄ πηλον εποιησεν και επεχρισεν
 μου τους οφθαλμους και ειπεν μοι
 ὑπαγε εισ τον σιλωαμ και νυξαι
 απηλθον ουν και ενυψαμην και ηλθον
 βλεπων · ειπαν ουν αυτω που εστιν
 εκεινος λεγει αυτοις ουκ οίδα
 και αγουσιν αυτον προς τους φαρισαιους
 τον ποτε τυφλον ην δε σαββατον
 οτε τον πηλον εποιησεν ο ιησ̄
 και ηνυξεν αυτου τους οφθαλμους
 παλιν ουν επηρωτων αυτον και οι
 φαρισαιοι πως ανεβλεψεν
 ο δε ειπεν αυτοις πηλον επεθηκεν

(Fol. 139 b.)

IX. opera eius qui me misit · cum dies est
 uenit nox · cum nemo potest operari
 5 cum sum in saeculo lumen sum
 6 mundi haec cum dixisset inspuit in terram
 et fecit lutum de sputamento
 et linuit ei lutum
 7 super oculos eius et dixit
 uade ablue in natatoriam
 siloam quod interpretatur
 missus abiit ergo
 et abluit et uenit uidens
 8 uicini ergo et qui uidebant eum
 prius quoniam mendicis erat
 dicebant nonne hic est qui sedebat
 9 et mendicabat alii dicebant quoniam
 — hic est alii autem quoniam similis
 ipsi est ille dicebat quoniam ego sum
 10 dixerunt ergo illi quomodo ergo
 aperti sunt tibi oculi
 11 respondit ille homo qui dicitur
 ihs̄ lutum fecit et linuit
 mihi oculos · et dixit mihi
 uade in siloam et ablue
 abii ergo et ablui et ueni
 12 uidens dixerunt ergo illi ubi est
 ille dixit eis nescio
 13 et adducunt eum ad pharisaeos
 14 qui ante erat caecus erat autem sabbatum
 quando lutum fecit ihs̄
 et aperuit ei oculos
 15 iterum ergo interrogauerunt eum et
 pharisaei quomodo uidit
 ad ille dixit illis lutum inposuit

(Fol. 140 a.)

επι τους οφθαλμους μου και ενυψαμην
 και βλεπω· ελεγον ουν εκ των φαρισαιων
 τινες ουκ εστιν ουτος παρα ^θυ
 ο ανθρωπος οτι το σαββατον ου τηρει
 αλλοι δε ελεγον πως δυναται ανθρωπος
 αμαρτωλος τοιαυτα σημεια ποιειν
 και σχισμα ην εν αυτοις ελεγον ουν
 τω τυφλω συ τι λεγεις περι εαυτου οτι
 ηνυξεν σου τους οφθαλμους· ο δε ειπεν
 οτι προφητης εστιν ουκ επιστευσαν
 οι ιουδαιοι περι αυτου εως ου εφωνησαν
 τους γονεις του αναβλεψαντος
 και επηρωτησαν αυτους λεγοντες
 ει εστιν ουτος ο υιος υμων ον υμεις
 λεγετε οτι τυφλος εγεννηθηθη πως ουν
 βλεπει αρτι απεκριθησαν αυτοις
 οι γονεις αυτου και ειπον οίδαμεν
 οτι ουτος εστιν ο υιος ημων και οτι
 τυφλος εγεννηθη πως δε νυν βλεπει
 ουκ οίδαμεν η τις αυτου ηνοιξε
 τους οφθαλμους ημεις ουκ οίδαμεν
 αυτον επερωτησατε ηλικιαν εχει
 αυτος περι αυτου λαλησει
 ταυτα ειπον οι γονεις αυτου οτι
 εφοβοντο τους ιουδαιους ηδη γαρ
 συνετεθιντο οι ιουδαιοι ινι εαν τις
 ομολογηση αυτον ^χριν ειναι
 αποσυναγωγος γενηται δια τουτο
 οι γονεις αυτου ειπαν ηλικιαν εχει
 αυτον ερωτατε εφωνησαν ουν αυτον
 εκ δευτερου ος ην τυφλος και ειπαν αυτω
 δοξασαν τω ^θω ημεις οίδαμεν οτι
 ο ανθρωπος ουτος αμαρτωλος εστιν

(Fol. 140 b.)

IX. super oculos meos et ablui
 16 et uideo dicebant ergo de pharisaeis
 quidam non est hic a ^{de}o
 homo quoniam sabbatum non serbat
 alii autem dicebant quomodo potest homo
 peccator talia signa facere
 17 et schisma erat inter eos dicebant ergo
 caeco tu quid dicis de eo quoniam
 aperuit tibi oculos ad ille dixit
 18 quoniam profeta est non crediderunt
 iudaei de illo usque quo clamauerunt
 parentes eius qui uiderat uisum
 19 et interrogauerunt eos· dicentes
 si est hic filius uester quem uos
 dicitis quoniam caecus natus est quomodo ergo
 20 uidet modo responderunt illis
 parentes eius et dixerunt scimus
 quoniam hic est filius noster et quoniam
 21 caecus natus est quomodo autem nunc uidet
 nescimus aut quis ei aperuit
 oculos nos ignoramus
 ipsum interrogate aetatem habet
 ipse de semet ipso loquetur
 22 haec dixerunt parentes eius quoniam
 timebant iudaeos iam enim
 cogitauerant iudaei ut si quis
 confessus fuisset ^χpm eum esse
 23 de synagoga eiciatur propter hoc
 parentes eius dixerunt aetatem habet
 24 ipsum interrogate clamauerunt ergo eum
 iterum qui erat caecus et dixerunt illi
 da gloriam ^{de}o nos scimus quoniam
 homo hic peccator est

(Fol. 141 a.)

απεκριθη ουν εκεινος ει αμαρτωλος
 εστιν ουκ ουδα εν ουδα οτι τυφλος ημην
 και αρτι βλεπω ειπον ουν αυτω
 τι εποιησεν σοι και πως ηνυξεν σου τους
 οφθαλμους ο δε ειπεν ειπον υμειν ηδη
 και ουκ ηκουσατε τι θελετε παλι
 ακουσαι μη και υμεις θελετε μαθηται
 αυτου γενεσθαι οι δε ελοιδωρησαν αυτον
 και ειπαν συ μαθητησ εκεινου ει
 ημεις του μωυσεως εσμεν μαθηται
 ημεις ουδαμεν οτι μωυσει λελαληκεν
 ο θς̄ και οτι θς̄ αμαρτωλων ουκ ακουει
 τουτον δε ουκ ουδαμεν ποθεν εστιν
 απεκριθη ο ανθρωπος και ειπεν
 εν τούτω ουν θαναστον εστιν οτι υμεις
 ουκ ουδατε ποθεν τιν και ηνυξε μου
 τους οφθαλμους· ουδαμεν οτι ο θς̄
 αμαρτωλων ουκ ακουει αλλ εαν τις
 θεοσεβησ η και το θελημα αυτου ποιη
 τουτου ακουει εκ του αιωνος ουκ
 ηκουσθη οτι ηνυξε τις οφθαλμους
 τυφλου γεγεννημενου ει μη ουτος
 παρα θυ ην· ουκ ηδουνατο ποιειν ουδεν
 απεκριθησαν αυτω και ειπαν εν αμαρτιασ
 συ εγεννηθησ ολος και συ διδασκεισ ημασ
 και εξεβαλον αυτον εξω και ηκουσεν
 ο ιησ̄ οτι εξεβαλον αυτον και ευρεν αυτον
 και ειπεν συ πιστευεισ εισ τον υιον του
 ανθρωπου· απεκριθη εκεινος και ειπεν
 και τις εστιν· κε̄ ινα πιστευσω εισ αυτον
 απεκριθη αυτω ο ιησ̄ και εωρακασ αυτον
 και ο μετα σου λαλων εκεινος εστιν
 ο δε εφη πιστευω κε̄ και προσεκυνησεν αυτο̄
 (Fol. 141 b.)

IX. 25 respondit ergo ille si peccator est
 nescio unum scio quoniam caecus eram
 26 et modo uideo dixerunt ergo illi
 quid fecit tibi et quomodo aperuit tibi
 27 oculos ad ille dixit dixi uobis iam
 et non audistis quid uultis iterum
 audire num quid et uos uultis discipuli
 28 ipsius fieri ad illi maledixerunt illum
 et dixerunt tu discipulus illius es
 nos moysi sumus discipuli
 29 nos scimus quoniam moysi locutus est
 ds̄ et quoniam ds̄ peccatorum non audit
 hunc autem nescimus unde sit
 30 respondit ergo homo et dixit
 in hoc ergo mirabile est quoniam uos
 nescitis unde sit et aperuit mihi
 31 oculos scimus quoniam ds̄
 peccatorum non audit sed si quis
 dm̄ timet et uoluntatem eius facit
 32 hunc audit a saeculo non est
 auditum quoniam aperuit quis oculos
 33 caeci nati si non hic
 a deo esset non poterat nihil facere
 34 responderunt illi et dixerunt in peccatis
 tu natus es totus et tu doces nos
 35 et eiecerunt eum foras et audiuit
 ihs̄ quoniam eiecerunt eum et inuenit eum
 et dixit tu credis in filium
 36 hominis respondit ille et dixit
 et quis est dmē ut credam in eum
 37 respondit illi ihs̄ et uidisti eum
 et qui tecum loquitur ipse est
 38 ad ille dixit credo dmē et adorauit eum
 (Fol. 142 a.)

και ειπεν ο ιησ εγω εισ κριμα ηλθον εισ τον κοσμο ΙΧ. 39
 τουτον ινα οι μη βλεποντες
 βλεπωσιν και οι βλεποντες τυφλοι
 γενωνται ηκουσαν δε εκ των φαρισαιων 40
 οι μετ αυτου οντες και ειπαν αυτω
 μη και ημεις τυφλοι εσμεν ειπεν ουν 41
 ο ιησ αυτοις ει τυφλοι ητε ουκ ειχετε
 αμαρτιαν νυν δε λεγετε οτι βλεπομεν
 αι αμαρτιαι υμων μενουσιν
 αμην αμην λεγω υμειν ο μη εισερχομενος X 1
 δια της θυρας εισ την αυλην των προβατων
 αλλα αλλαχοθεν αναβενων εκεινος
 κλεπτης εστιν και ληστης ο δε εισερχομενος 2
 δια της θυρας αυτος εστιν ο ποιμην
 των προβατων τουτω ο θυρουρος ανοιγει 3
 και τα προβατα της φωνης αυτου ακουει
 και τα προβατα τα ιδια φωνει κατ ονομα
 και εξαγει αυτα και οταν τα ιδια παντα 4
 εκβαλη ενπροσθεν αυτων πορευεται
 και τα προβατα αυτω ακολουθει οτι
 οιδασιν αυτου την φωνην αλλοτριω δε 5
 ου μη ακολουθησουσιν αλλα φευξονται
 απ αυτου οτι ουκ οιδασιν των αλλοτριων
 την φωνην ταυτην την παροιμιαν 6
 ειπεν αυτοις ο ιησ εκεινοι δε ουκ εγνωσαν
 τινα ην α ελαλει αυτοις Ειπεν ουν παλιν 7
 αυτοις ο ιησ αμην αμην λεγω υμειν
 οτι εγω ειμι η θυρα των προβατων
 οσοι ηλθον προ εμου κλεπται εισιν 8
 και λησται αλλα ουκ ηκουσαν αυτων
 τα προβατα εγω ειμι η θυρα δι εμου εαν τις 9
 εισελθη σωθησεται και εισελυσεται
 και εξελυσεται και νομην ευρησει
 (Fol. 142 b.)

et dixit ihs ego in iudicium ueni in mundo
 hunc ut qui non uident
 uideant et qui uident caeci
 fiant audierunt autem de farisaeis
 qui cum eo rant et dixerunt ei
 numquid et nos caeci sumus dixit ergo
 ihs eis si caeci essetis non haberetis
 peccatum nunc autem dicitis quia uidemus
 peccata uestra manent
 amen amen dico uobis qui non intrant
 per ostium in ouile ouium
 sed alia parte ascendens ille
 fur est et latro qui autem intrat
 per ostium ipse est pastor
 ouium huic ostiarius aperit
 et obis uocis eius audiunt
 et obes suas uocat ad nomen
 et eicit eas et cum sua omnia
 eiecerit ante eas uadet
 et oues eum secuntur quoniam
 sciunt illius uocem alienum autem
 non sequentur sed fugient
 ab eo quoniam sciunt alienorum
 uocem hoc prouerbium
 dixit illis ihs illi autem ignorauerunt
 quae erant quae dicebat eis dixit ergo iterum
 illis ihs amen amen dico uobis
 quoniam ego sum ostium ouium
 quodquod uenerunt ante me fures sunt
 et latrones sed non audierunt eorum
 oues ego sum ostium per me si quis
 introierit salbus erit et introibit
 et exiet et pascua inueniet
 (Fol. 143 a.)

ο κλεπτης ουκ ερχεται ει μη ινα κλειψη
 και θυση και απολεση εγω δε ηλθον
 ινα ζωην εχωσιν· εγω ειμι ο ποιμην
 ο καλος· ο ποιμην ο καλος την ψυχην
 αυτου διδωσιν υπερ των προβατων
 ο δε μισθωτος και ουκ ων ποιμην
 ου ουκ εισιν τα προβατα ιδια θεωρει τον
 λικον ερχομενον και αφησιν
 τα προβατα και φευγει και ο λικος
 αρπαζει και σκορπιζει οτι μισθωτος
 εστιν και ου μελει αυτω περι των
 προβατων· εγω ειμι ο καλος ποιμην
 και γεινωσκω τα εμα· και γεινωσιν εμε τα εμα
 ια : καθως γεινωσκει με ο πατηρ καγω
 ια : γεινωσκω τον πατερα· και την ψυχην
 διδωμι υπερ των προβατων : και αλλα δε
 ιβ : προβατα εχω α ουκ εστιν εκ της αυλης
 ταυτης κακεινα δει με αγαγειν και της
 φωνης μου ακουσουσιν και γενησονται
 μια ποιμνη εις ποιμην δια τουτο με
 ο πατηρ αγαπα οτι εγω τιθημι την
 ψυχην μου ινα παλιν λαβω αυτην
 ουδεις αιρει αυτην απ εμου εξουσιαν εχω
 θειναι αυτην και εξουσιαν εχω παλιν
 αραι αυτην· ταυτην την εντολην ελαβον
 παρα του πατρος· σχισμα ουν εγενετο εν τω
 ιουδαιοις δια τους λογους τουτους
 ελεγον ουν πολλοι εξ αυτων οτι δαιμονιον
 εχει και μαινεται· τι αυτου ακουεται
 αλλοι ελεγον ουκ εστιω τα ρηματα ταυτα
 δαιμονιζομενου μη δαιμονιον
 δυναται οφθαλμοις τυφλων ανοιγειν
 Εγενοντο δε τα ενκαινια εν ιεροσολυμοις
 (Fol. 143 b.)

x. 10 fur non uenit nisi ut inuolet
 et occidat et perdat· ego autem ueni
 11 ut uitam habeant ego sum pastor
 bonus pastor uonus animam suam
 dat pro ouibus
 12 mercennarius autem et qui non est pastor
 cuius non sunt oues propriae uidet
 lupum uenientem et dismittit
 obes et fugit et lupus
 13 rapit et dispargit quoniam mercennarius
 est et cura ei non est de
 14 ouibus ego sum bonus pastor
 et cognosco mea· et cognoscunt me meae
 15 sicut cognoscit me pater et ego
 cognosco patrem et animam
 16 do pro ouibus et alias autem
 oues habeo quae sunt de atrio
 hoc et ipsas oportet me adducere et
 uocis meae audient et fient
 17 unus grex unus pastor propter hoc me
 pater diligit quoniam ego pono
 animam meam ut iterum accipiam eam
 18 nemo tollit eam a me potestatem habeo
 ponere eam et potestatem habeo iterum
 tollere eam hoc mandatum accepi
 19 a patre dissensio ergo facta est inter
 iudaeos propter uerba haec
 20 dicebant ergo multi ex illis quia daemonium
 habet et insanit quid illum auditis
 21 alii autem dicebant non sunt haec uerba
 daemonium habentis numquid daemonium
 potest oculos caecorum aperire
 22 facta sunt autem encenia in hierosolymis
 (Fol. 144 a.)

χειμων ην και περιεπατι ο ιησ X. 23
 εν τω ιερω εν τη στοα σολομωνος
 εκυκλωσαν ουν αυτον οι ιουδαιοι και 24
 ελεγαν αυτω εως ποτε την ψυχην
 ημων αιρεισ ει συ ει ο χρσ ειπε ημειν
 παρησια απεκριθη ο ιησ λαλω υμειν 25
 και ου πιστευετε μοι τα εργα α εγω ποιω
 εν τω ονοματι του πατροσ μου αυτα
 μαρτυρι περι εμου αλλ υμεισ ου πιστευεται 26
 οτι ουκ εστε εκ των προβατων των εμων
 καθωσ ειπον υμειν τα προβατα τα εμα 27
 της φωνησ μου ακουει καγω γεινωσκω
 αυτα και ακολουθουσιν μοι καγω 28
 ζωην αιωνιον διδωμι αυτοισ και
 ου μη απολωνται εισ τον αιωνα
 και ου μη αρπαση τισ αυτα εκ της χειροσ μου
 ο πατηρ μου ο δεδωκωσ μοι παντων 29
 μειζων εστιν και ουδεις δυναται
 αρπαζειν εκ της χειροσ του πατροσ μου
 εγω και ο πατηρ εν εσμεν 30
 εβαστασαν ουν λιθουσ οι ιουδαιοι 31
 ινα λιθασωσιν αυτον απεκριθη 32
 αυτοισ ο ιησ πολλα καλα εργα
 εδειξα υμειν εκ του πατροσ δια ποιον
 αυτων εργων λιθαζετε με
 απεκριθησ αυτω οι ιουδαιοι λεγοντες 33
 περι καλου εργου ου λιθαζομεν σε
 αλλα περι βλασφημιασ και οτι
 ανθρωποσ ων ποισ σε αυτον θν
 απεκριθη αυτοισ ο ιησ και ειπεν 34
 ουκ εστιν γεγραμμενον εν τω νομω
 οτι εγω ειπον θεοι εστε ει εκεινοισ 35
 ειπεν θεουσ προσ ουσ ο λογοσ εγενετο
 (Fol. 144 b.)

hiems erat et ambulabat ihs
 in templo in porticum solomonis
 circumierunt autem eum iudaei et
 dicebant ei usque quo animam
 nostram tollis si tu es xps dic nobis
 palam respondit ihs dico uobis
 et non creditis mihi opera quae ego facio
 in nomine patris mei ipsa
 testificantur de me sed uos non creditis
 quoniam non estis de ouibus meis
 sicut dixi uobis oues quae sunt meae
 uocis meae audiunt et ego gnosco
 eas et secuntur me et ego
 uitam aeternam do illis et
 non periet in perpetuum
 et non rapiet quisquam ea de manu mea
 pater meus qui dedit mihi omnium
 maior est et nemo potest
 rapere de manu patris mei
 ego et pater unum sumus
 baiulauerunt ergo lapides iudaei
 ut lapidarent eum respondit
 illis ihs multa bona opera
 ostendi uobis a patre propter quod
 eorum opus lapidastis me
 responderunt ei iudaei dicentes
 de opere bono non lapidamus te
 sed propter blasphemiam et quoniam
 homo cum sis facis te deum
 respondit illis ihs et dixit
 non est scriptum in lege
 quoniam ego dixi dii estis si illos
 dixit deos ad quos uerbum factum est
 (Fol. 145 a.)

του θ̄υ και ου δυναται λυθηναι η γραφη
 ον ο πατηρ ηγιασεν και απεστειλεν
 εις τον κοσμον ῡμεις λεγεται
 οτι βλασφημεισ οτι ειπον ῡιος θ̄υ ειμι
 ει ου ποιω τα εργα του πατροσ μου
 μη πιστευεται μοι ει δε ποιω καν εμοι
 μη θελετε πιστευειν τοισ εργασι πιστευεται
 ινα γνωτε οτι εν εμοι ο πατηρ
 ργ : καγω εν τω πατρι και εξηλθον αυτον
 πιασαι και εξηλθεν εκ της χειροσ αυτων
 και απηλθεν παλιν περαν του ιορδανου
 εις τον τοπον οπου ην ιωανησ
 το πρωτον βαπτιζων και εμεινεν εκει
 ρδ : και πολλοι ηλθον προσ αυτον : και ελεγον
 ιωανησ μεν σημειον εποησεν ουδεν
 παντα δε οσα ιωανησ ειπεν περι τουτου
 αληθη ην και πολλοι επιστευσαν εις αυτον εκει
 Ην δε τισ ασθενων λαζαροσ απο βηθανιασ εκ της XI. 1
 κωμησ της μαριασ και της μαρθασ της
 αδελφησ αυτησ ην δε μαρια η αλιψασα
 τον κν μυρω και εκμαξασα τουσ ποδασ
 ταισ θριξιν αυτησ ησ και ο αδελφοσ
 λαζαροσ ησθενει απεστειλαν ον
 αι αδελφαι αυτου προσ τον ιην λεγουσαι
 κε ιδε ον φιλεισ ασθενει
 ακουσασ δε ιησ ειπεν αυτη η ασθeneia αυτου
 ουκ εστιν προσ θανατον αλλ ῡπερ της
 δοξησ του θ̄υ ινα δοξασθη ο ῡιοσ του θ̄υ
 δι αυτησ εφιλει δε ο ιησ την μαρθαν
 και την αδελφην αυτησ και τον λαζαρον
 ωσ ον ηκουσεν οτι ασθενει
 τοτε μεν εμεινεν ο ιησ επι τω τοπω δυο
 ημερασ ειτα μετα τουτου λεγει τοισ

(Fol. 145 b.)

x. dei et non potest solui scriptura
 36 quem pater sanctificauit et misit
 in hunc mundum uos dicitis
 quoniam blasphemias quia dixi filius dei sum
 37 si non facio opera patris mei
 38 nolite mihi credere si autem facio etsi mihi
 non uultis credere operibus credite
 ut sciatis quoniam in me pater
 et ego in patre et querebant eum
 adprehendere et exhibit de manibus eorum
 40 et abiit iterum trans iordanen
 in locum ubi erat iohannes
 primum baptizans et mansit ibi
 et multi uenerunt ad eum et dicebant
 iohannes quidem signum fecit nullum
 omnia autem quae iohannes dixit de o
 uera erant et multi crediderunt in eum ibi
 Erat autem quidam infirmus lazarus de bethania
 de castello mariae et martae
 2 sororis eius erat autem maria quae unxerat
 dom unguento et exterserat pedes
 capillis suis cuius et frater
 3 lazarus infirmabatur miserunt ergo
 sorores eius ad ihm dicentes
 dme ecce quem amas infirmatur
 4 audiens autem ihs dixit haec infirmitas eius
 non est ad mortem sed propter
 gloriam dei ut glorificetur filius dei
 5 per eam amabat autem ihs marthan
 et sororem eius et lazarus
 6 cum ergo audisset quoniam infirmatur
 tunc quidem mansit ihs in loco duo
 7 dies et post hoc dicit

(Fol. 146 a.)

μαθηταισ αυτου αγωμεν ισ την ιουδαιαν **XI.**
 παλιν λεγουσιν αυτω οι μαθηται αυτου ραββει **8**
 νυν εξητουν σε λιθασαι οι ιουδαιοι
 και παλιν υπαγεισ εκει απεκριθη ιησ **9**
 ουχει δωδεκα ωρασ εχει η ημερα
 εαν τισ περιπατη εν τη ημερα ου προσκοπτει
 οτι το φωσ του κοσμου τουτου βλεπει
 εαν δε τισ περιπατη εν τη νυκτι προσκοπτει **10**
 οτι το φωσ ουκ εστιν εν αυτη ταυτα ειπεν **11**
 και μετα τουτο λεγει αυτοισ λαζαροσ
 ο φιλοσ ημων κοιμαται αλλα πορευομαι
 του εξυπνισαι αυτον **Ei**πον ουν αυτω **12**
 οι μαθηται κε̄ ει κοιμαται σωθησεται
 ειρηκει δε ο ιησ̄ περι του θανατου αυτου **13**
 εκεινοι δε εδοξαν οτι περι της
 κοιμησεωσ του υπνου λεγει
 τοτε ουν ειπεν αυτοισ ο ιησ̄ παρρησια **14**
 λαζαροσ ο φιλοσ ημων απεθανεν
 και χαιρω δι υμασ ινα πιστευσητε **15**
 οτι ουκ ημην εκει αλλα αγωμεν προς αυτον
Eiπεν ουν θωμασ ο λεγομενοσ διδυμοσ **16**
 τοισ συνμαθηταισ αυτου
 αγωμεν και ημεισ ινα αποθανωμεν
 μετ αυτου ηλθεν ουν ο ιησ̄ εισ βηθανιαν **17**
 και ευρεν αυτον τεσσαρασ ημερασ
 εν τω μνημειω εχοντα ην δε η **18**
 βηθανια ενγυσ των ιεροσολυμων
 απο σταδιων δεκαπεντε πολλοι δε εκ των **19**
 ιεροσολυμων εληλυθεισαν προς μαρθαν
 και μαριαμ ινα παραμυθησωνται αυτασ
 περι του αδελφου η ουν μαρθα ωσ ηκουσεν **20**
 οτι ιησ̄ ερχεται υπηνητησεν αυτω
 μαρια δε εν τω οικ ω εκαθεζετο
 (Fol. 146 b.)

discipulis suis eamus in iudaeam
 iterum dicunt ei discipuli eius rabbi
 nunc quaerebant te lapidare iudaei
 et iterum uadis ibi respondit ihs̄
 nonne duodecim horas habet dies
 si quis ambulat in die non offendet
 quoniam lumen mundi huius uidet
 si quis autem ambulat in nocte offendet
 quoniam lumen non est in ea. haec dixit
 et post hoc dicit illis lazarus
 amicus noster dormiuit sed eo
 ut excitem eum dixerunt ergo illi
 discipuli dmē si dormit salbus erit
 dixerat autem ihs̄ de morteius
 illi autem putauerunt quoniam de
 dormitione somnus dicit
 tunc ergo dixit illis ihs̄ palam
 lazar amicus noster mortuus est
 et gaudeo propter uos ut credatis
 quoniam non eram ibi sed eamus ad eum
 dixit ergo thomas qui dicitur didymus
 condiscipulis suis
 eamus et nos ut moriamur
 cum eo uenit ergo ihs̄ in bethaniam
 et inuenit eum quattuor dies
 in monumento habentem erat autem
 bethania proximum hierosolymis
 a stadiis quindecim multi autem de
 hierosolymis uenerant ad martham
 et mariam ut consolarentur eas
 de fratre martha ergo cum audisset
 quoniam ihs̄ uenit obiabit ei
 maria autem in domo sedebat
 (Fol. 147 a.)

ειπεν ουν η μαρθα προς τον ιην κε
 ει ησ ωδε ουκ αν ο αδελφος μου
 απεθανεν αλλα και νυν οίδα
 οτι οσα αν αιτηση τον θν δωσει σοι ο θς
 λεγει αυτη ο ιησ αναστησεται σου ο αδελφος
 λεγει αυτη η μαρθα οίδα οτι αναστησεται
 εν τη αναστασει εν τη εσχατη ημερα
 ειπεν αυτη ο ιησ εγω εμι η αναστασις
 και η ζωη ο πιστευων εισ εμε
 καν αποθανη ζησεται και πασ ο ζων
 και πιστευων εισ εμε ου μη αποθανη
 εισ τον αιωνα πιστευεις τουτο λεγει ναι κε
 εγω πεπιστευκα οτι συ ει ο χρσ ο υιος του θν
 ο εισ τον κοσμος ερχομενος
 και ταυτα ειπουσα απηλθεν και εφωνησεν
 την αδελφην αυτησ μαριαμ σιωπη
 ειπουσα οτι ο διδασκαλος παρεστιν
 και φωνει σε εκεινη ως ηκουσεν
 ηγερθη ταχυ και ερχεται προς αυτον
 ου γαρ ιησ εληλυθει εισ την κωμην
 αλλα ην εν τω τοπω οπου υπηνητησεν
 αυτω μαρθα· οι ουν ιουδαιοι οι οντες
 μετ αυτησ εν τη οικια παραμυθουμενοι αυτη
 ιδοντες την μαριαμ' οτι ταχεως ανεστη
 και εξηλθεν ηκολουθησαν αυτη
 δοξαντες οτι υπαγει εισ το μνημιον
 ινα κλαυση εκει· η ουν μαρια ως ηλθεν
 οπου ην ιησ' ιδουσα επεσεν προς τουσ
 ποδας αυτου λεγουσα κε ει ωδε ησ
 ουκ αν μου ο αδελφος απεθανεν
 ιησ' ουν ως ειδεν αυτην κλαιουσαν
 και τουσ ιδοιουσ κλαιοντας
 τουσ συνεληλυθотασ μετ αυτησ

(Fol. 147 b.)

XI. 21 dixit ergo martha ad ihm dme
 si fuisses hic non fuisset frater meus
 mortuus sed nunc scio
 22 quia quaecumque petieris dm dabit tibi ds
 23 dicit illi ihs resurget frater tuus
 24 dicit illi martha scio quia resurget
 in resurrectione in nouissima die
 25 dicit illi ihs ego sum resurrectio
 et uita qui credit in me
 26 et si mortuus fuerit uiuet et omnis qui uiuit
 et credit in me non morietur
 27 in aeternum credis hoc dicit ei etiam dme
 ego credidi quoniam tu es xps filius dei
 qui in mundum uenit
 28 Et haec cum dixisset abiit et clamauit
 sororem suam mariam silentio
 29 dicens quoniam magister uenit
 et uocat te illa ut audiuit
 surrexit cito et uenit ad eum
 30 nondum enim ihs uenerat in castellum
 sed erat in locum ubi obuiauit
 31 ipsi martha iudaei autem qui erant
 cum ea in domo consolantes eam
 uidentes mariam quia cito surrexit
 et exiit secuti sunt eam
 32 putabant enim quoniam uadit in monumenta
 ut ploraret ibi maria autem ut uenit
 ubi erat ihs uidens caecidit ad
 33 pedes eius dicens dme si fuisses hic
 non fuisset frater meus mortuus
 ihs ergo ut uidit eam plorantem
 et iudaeos plorantes
 qui simul uenerant cum ea

(Fol. 148 a.)

εταραχθη̄ τω̄ πνευματῑ ως ενβρειμουμενος̄ XI
 καῑ ειπεν̄ ποῡ τεθεικατε̄ αυτον̄· λεγουσιν̄ αυτω̄ 34
 κε̄ ερχοῡ καῑ ειδε̄ καῑ εδακρυσεν̄ ο̄ ιη̄ς 35
 ελεγον̄ ουν̄ οῑ ιουδαιοῑ ειδε̄ πω̄ 36
 εφειλεῑ αυτον̄ τινες̄ δε̄ ειπον̄ εξ̄ ων̄ 37
 ουκ̄ εδυνατο̄ ουτος̄ ο̄ ανυξασ̄ τους̄
 οφθαλμους̄ τοῡ τυφλοῡ ποιησαῑ ινᾱ
 καῑ ουτος̄ μη̄ αποθανη̄ ιη̄ς ουν̄ 38
 παλιν̄ ενβρειμωμενος̄ εν̄ εαυτω̄
 ερχεταῑ επῑ το̄ μνημειον̄ ην̄ δε̄
 σπηλεον̄ καῑ λιθος̄ επεκειτο̄ επ̄ αυτω̄
 λεγεῑ ιη̄ς̄ αρατε̄ τον̄ λιθον̄ λεγεῑ αυτω̄ 39
 η̄ μαρθᾱ η̄ αδελφη̄ τοῡ τετελευτηκοτος̄
 κε̄ η̄δη̄ οζεῑ τεταρταιος̄ εστιν̄
 λεγεῑ αυτη̄ ο̄ ιη̄ς̄ ουκ̄ ειπον̄ σοῑ οτῑ εαν̄ 40
 πιστευσης̄ οψη̄ την̄ δοξαν̄ τοῡ θῡ
 οτε̄ ουν̄ ηραν̄ τον̄ λιθον̄ καῑ ο̄ ιη̄ς̄ ηρην̄ 41
 τους̄ οφθαλμους̄ αυτοῡ ανω̄ καῑ ειπεν̄
 πατερ̄ ευχαριστω̄ σοῑ οτῑ ηκουσας̄ μοῡ
 εγω̄ η̄δειν̄ οτῑ παντοτε̄ μοῡ ακουεις̄ 42
 αλλᾱ διᾱ τον̄ οχλον̄ τον̄ περιεστωτᾱ ειπον̄
 ινᾱ πιστευσωσιν̄ οτῑ σῡ με̄ απεστειλας̄
 καῑ ταυτᾱ ειπων̄ φωνη̄ μεγαλη̄ εκραυγασεν̄ 43
 λαζαρε̄ δευρο̄ εξω̄ καῑ ευθυσ̄ εξηλθεν̄ 44
 ο̄ τεθνηκως̄ δεδεμενος̄ τους̄ ποδας̄
 καῑ τας̄ χειρας̄ κειριας̄ καῑ η̄ οψις̄ αυτοῡ
 σουδαριω̄ περιδεδετο̄ λεγεῑ αυτοις̄ ο̄ ιη̄ς̄
 λυσατε̄ αυτον̄ καῑ αφετε̄ ῡπαγειν̄
 πολλοῑ ουν̄ των̄ ιουδαιων̄ των̄ ελθοντων̄ 45
 προσ̄ την̄ μαριαμ̄ εωρακοτες̄ ο̄ εποησεν̄
 ο̄ ιη̄ς̄ επιστευσαν̄ εισ̄ αυτον̄ τινες̄ δε̄ 46
 εξ̄ αυτων̄ απηλθαν̄ προσ̄ τους̄ φαρισαιους̄
 καῑ ειπαν̄ αυτοις̄ ο̄ εποησεν̄ ιη̄ς̄

(Fol. 148 b.)

conturbatus est spiritu sicut ira plenus
 et dixit ubi posuisti eum dicunt ei
 dñe ueni et uide et lacrimatus est ihs
 dicebant ergo iudaei ecce quomodo
 amabat eum quidam autem dixerunt ex ipsis
 non poterat hic qui aperuit
 oculos caeci facere ut
 et hic non moreretur ihs ergo
 iterum ira conuersus in semet ipsum
 uenit in monimentum erat autem
 spelunca et lapis superpositus erat
 dicit ihs tollite lapidem dicit illi
 martha soror defuncti erat
 dñe iam putet quadriduanus est
 dicit illi ihs non dixi tibi quoniam si
 credideris uidebis gloriam dei
 cum ergo tulerunt lapidem et ihs tulit
 oculos suos susum et dixit
 pater gratias ago tibi quia audisti me
 ego sciebam quoniam semper me audiebas
 sed propter populum qui circumstat dixit
 ut credant quoniam tu me misisti
 et haec cum dixisset uoce magna clamauit
 lazare ueni foras et confestim exiuit
 qui mortuus erat ligatus pedes
 et manus institis et facies eius
 sudario ligata erat dicit illi ihs
 soluite eum et dimittite ut uadat
 multi ergo iudaeorum qui uenerant
 ad mariam uidentes quod fecit
 ihs crediderunt in eum aliqui autem
 ex eis abierunt ad pharisaeos
 et dixerunt eis quod fecit ihs

(Fol. 149 a.)

συνηγαγον ουν οι αρχιερεις και οι φαρισαιοι XI. 47
 συνεδριον και ελεγον τι ποιουμεν ουτος
 ο ανθρωπος τοιαυτα σημεια ποιει
 και εαν αφωμεν αυτον ουτως 48
 παντες πιστευουσιν εισ αυτον
 και ελευσονται οι ρωμαιοι και αρουσιν
 τον τοπον ημων και το εθνος
 εισ δε τισ εξ αυτων κ ιφασ αρχιερευσων 49
 του ενιαυτου εκεινου ειπεν αυτοισ
 υμεις ουκ οιδατε ουδεν ουδε λογιζεσθε 50
 οτι συνφερει υμειν ινα εισ ανθρωπος
 αποθानη υπερ του λαου και μη ολον
 το εθνος αποληται τουτο δε αφ εαυτου 51
 ουκ ειπεν αλλα αρχιερευσων του ενιαυτου
 επροφητησεν οτι ιησ ημελλεν αποθιησκι
 υπερ του εθνους και ουχ υπερ του εθνους μονο 52
 αλλ ινα και τα τεκνα του θυ τα εσκορπισμενα
 εισ εν συναγαγη· απ εκεινησ ουν της ημερας 53
 εβουλευσαντο ινα αποκτεινωσιν αυτον
 ιησ ουν ουκετι παρησια περιπατει 54
 εν τοισ ιουδαιοισ· αλλα απηλθεν εισ την χωρα
 σαμφουρειν εγγυσ της ερημου εισ εφραιμ λεγομενην
 πολιν κακει διετριβεν μετα των
 μαθητων· εγγυσ δε ην το πασχα των ιουδαιων 55
 ανεβησαν ουν εισ ιεροσολυμα πολλοι
 εκ της χωρας πριν το πασχα ινα
 αγνισωσιν εαυτους εξητουν ουν 56
 και τον ιην και ελεγαν μετ αλληλων
 εν τω ιερω εστωτες τι δοκειτε
 οτι ου μη ελθη εισ την ορτην
 δεδωκεισαν δε και οι αρχιερεις και οι 57
 φαρισαιοι εντολην ινα αν τισ γνοι που εστιν
 μηνυση οπω πιασωσιν αυτον

(Fol. 149 b.)

congregauerunt ergo scribae et farisaei
 concilium et dicebant quid facimus hic
 homo talia signa facit
 et si dimiserimus eum sic
 omnes credent in eum
 et uenient romani et tollent
 locum nostrum et gentem
 unus autem quidam ex illis caifas princeps
 anni illius dixit illis
 uos nescitis nihil neque cogitatis
 quoniam expedit uobis ut unus homo
 moriatur pro plebe et ne tota
 gens periet hoc autem ab se
 non dixit sed cum esset princeps anni illius
 profetauit quia ihs incipiebat mori
 pro gente et non pro gente solum
 sed ut et filii dei qui dispersi sunt
 in unum congreget ab illo igitur die
 consilium fecerunt ut interficerent eum
 ihs ergo iam non palam ambulabat
 inter iudaeos sed abiit in regionem
 saffurim iuxta desertum efreem quae dicitur
 ciuitas et ibi ambulabat cum
 discipulis iuxta autem erat pascha iudaeorum
 subierunt ergo in hierosolyma multi
 de regione ante pascha ut
 purificent semet ipsos quaerebant ergo
 et ihm et dicebant in semet ipsos
 in templo stantes quid putatis
 quia non ueniet in diem festum
 dederant autem et principes et farisaei
 mandatum ut si quis nosset ubi est
 nuntiaret ut adprehenderent eum

(Fol. 150 a.)

Ο ον̄ ιη̄σ̄ προ̄ εξ̄ ημερων̄ τοῡ πασχα
 ηλθεν̄ εισ̄ βηθανιαν̄ οποῡ ην̄ λαζαρος
 ο τεθνηκωσ̄ ον̄ ηγειρεν̄ εκ νεκρων̄
 ρη̄ : ο ιη̄σ̄ : καῑ εποισαν̄ αυτω̄ δεικνον̄ εκει
 καῑ διηκονῑ μαρθᾱ ο δε̄ λαζαρος
 εισ̄ ην̄ των̄ ανακειμενων̄ συν̄ αυτω̄
 η ον̄ μαριᾱ λαμβανῑ λειτραν̄ πιστικησ̄ μυρου
 πολυτειμοῡ καῑ ηλευψε̄ τουσ̄ ποδας̄
 τοῡ ιη̄ῡ καῑ εξεμαξε̄ ταισ̄ θριξιν̄ αυτησ̄
 τουσ̄ ποδας̄ αυτοῡ καῑ η οικειᾱ επληρωθη̄
 εκ̄ τησ̄ οσμησ̄ τοῡ μυροῡ λεγεῑ ον̄
 εισ̄ εκ̄ των̄ μαθητων̄ αυτοῡ ιουδας̄
 απο̄ καρνωτο̄ οσ̄ ημελλεν̄ παραδουναῑ
 αυτον̄ διᾱ τῑ τουτο̄ το̄ μυρον̄ ουκ̄
 επραθη̄ τριακοσιων̄ δηναριων̄ καῑ
 εδοθη̄ τοισ̄ πτωχοισ̄ τουτο̄ δε̄ ειπεν̄
 ουχ̄ οτῑ περῑ των̄ πτωχων̄ εμελεν̄
 αυτω̄ αλλ̄ οτῑ κλεπτησ̄ ην̄ καῑ το
 γλωσσοκομον̄ εχων̄ τᾱ βαλλομενᾱ
 εβασταζειν̄. ειπεν̄ ον̄ ο ιη̄σ̄
 αφεσ̄ αυτην̄ ινᾱ εισ̄ την̄ ημεραν̄ τοῡ
 ενταφιασμοῡ τηρηση̄ αυτο̄
 ρθ̄ : οχλοσ̄ δε̄ πολυσ̄ εκ̄ των̄ ιουδαιων̄
 ηκουσαν̄ οτῑ εκεῑ εστιν̄ καῑ ηλθαν̄
 οῡ διᾱ τον̄ ιη̄ν̄ αλλ̄ ινᾱ τον̄ λαζαρον̄
 ιδωσιν̄ ον̄ ηγειρεν̄ ιη̄σ̄ εκ̄ των̄ νεκρων̄
 εβουλευσαντο̄ δε̄ οῑ αρχιερεισ̄ ινᾱ
 καῑ τον̄ λαζαρον̄ αποκτεινωσιν̄
 οτῑ πολλοῑ των̄ ιουδαιων̄ δῑ αυτον̄
 ῡπηγον̄ καῑ επιστευον̄ εισ̄ τον̄ ιη̄ν̄
 ρ̄ : τη̄ επαυριον̄ οχλοσ̄ πολυσ̄ ο ελθων̄
 εισ̄ την̄ εο̄ εορτην̄ ακουσαντες̄ οτῑ
 ερχεταῑ ιη̄σ̄ εισ̄ ιερουσαλημ̄ ελαβον̄
 (Fol. 150 b.)

XII. 1 Ergo ihs̄ ante sex dies paschae
 uenit in bethaniam ubi erat lazarus
 qui mortuus fuerat quem suscitabit a mortuis
 2 ihs̄ et fecerunt ei cenam bi
 et ministrabat martha lazarus autem
 unus erat ex discumbentibus cum eo
 3 ergo maria accipiens libram pistici unguenti
 pretiosi et unxit pedes
 ihū et tersit capillis suis
 pedes eius et domus repleta est
 4 de odore unguenti dicit ergo
 unus de discipulis eius iudas
 a caryoto qui incipiebat tradere
 5 eum quare hoc unguentum non
 uenitum est trecentis denariis et
 6 datum est pauperibus hoc autem dixit
 non quia propter pauperes curat erat
 illi sed quoniam fur erat et
 loculum habens quae mittebantur
 7 baiulabat. dixit ergo ihs̄
 dismitte illam ut in diem
 sepulturae seruet illud
 9 turba ergo plurima de iudaeis
 audierunt quoniam ibi esset uenerunt
 non propter ih̄n̄ sed ut lazarus
 uideant quem suscitauit ihs̄ de mortuis
 10 cogitauerunt autem principes et
 ut lazarus occidant
 11 quoniam multi iudaeorum propter illum
 ibant et credebant in ih̄m
 12 postera die turba multa quae uenerat
 in diem festum audientes quia
 13 uenit ihs̄ in hierusalem acceperunt
 (Fol. 151 a.)

τα βαῖα των φοινικων και εξηλθον
 εις συναντησιν αυτου και εκραυγαζον
 λεγοντες οσσανα ευλογητος
 ο ερχομενος εν ονοματι κυ ο βασιλευσ
 ρα : του ισραηλ : ευρων δε ο ιησ οναριον
 εκαθισεν επ αυτω καθως εστι γεγραμμενον
 μη φοβου θυγατηρ σιων ιδου ο βασιλευσ
 σου ερχεται καθημενος επι πωλον ονου
 ρβ : ταυτα δε ουκ ενοσησαν οι μαθηται αυτου
 το πρωτον αλλ οτε εδοξασθη ο ιησ
 τοτε εμνησθησαν οτι ταυτα ην
 περι αυτου γεγραμμενα και ταυτα
 εποιησαν αυτω Εμαρτυρι ουν
 ο οχλος ο ων μετ αυτου οτι τον λαζαρον
 εφωνησεν εκ του μνημειου
 και ηγειρεν αυτον εκ νεκρων
 δια τουτο και υπηνητησαν αυτω
 οχλοι οτι ηκουσαν τουτο αυτον
 πεποιηκεναι το σημειον οι ουν
 φαρισαιοι ειπον προς αυτους θεωρειτε
 οτι ουκ ωφελειτε ουδεν ιδε ο κοσμοσ
 ολος οπισω αυτου απηλθεν ησαν δε
 και ελληνες τινεσ εκ των αναβαινοντων
 ινα προσκυνησουσιν εν τη εορτη
 ουτοι ουν προσηλθαν τω φιλιππω
 τω απο βηδσαϊδα της γαλιλαιασ
 και ηρωτων αυτον λεγοντες κε
 θελομεν τον ιην ιδειν
 ερχεται φιλιππος και λεγει τω ανδρεα
 παλιν ο ανδραιασ και φιλιππος
 ργ : λεγουσιν τω ιην : ο δε ιησ απεκρινατο
 αυτουσ λεγων εληλυθεν η ωρα ινα
 δοξασθη ο υιος του ανθρωπου
 (Fol. 151 b.)

XII. ramos palmarum et exierunt
 in obuiam eius et clamabant
 dicentes ossana benedictus
 qui uenit in nomine dmi rex
 14 istrahel inueniens autem ihs asellum
 sedit super eum sicut scriptum est
 15 noli timere filia sion ecce rex
 tuus uenit sedens super pullum asinae
 16 haec autem non cognouerunt discipuli eius
 primum sed cum glorificatus est ihs
 tunc rememorati sunt quia haec erant
 17 dee o scripta et haec
 fecerunt ei testificabantur ergo
 18 populus qui erat cum eo quoniam lazarum
 clamauit de monumento
 et suscitauit eum de mortuis
 19 propter hoc et obuiauerunt ei
 turbae quoniam audierunt hoc illum
 20 fecisse signum igitur
 pharisaei dixerunt ad eos uidetis
 quoniam nihil prodefacitis ecce mundus
 21 totus post illum abiit erant autem
 et graeci quidam de his qui ascendebant
 ut adorent in die festo
 22 hic ergo accesserunt ad philippum
 qui erat a bedsaida galilaeae
 et rogabant eum dicentes dme
 uolumus ihm uidere
 23 uenit philippus et dicit andreae
 iterum andreas et philippus
 dicunt ad ihm ihs autem respondit
 illis dicens uenit hora ut
 glorificetur filius hominis
 (Fol. 152 a.)

ρδ : αμην αμην λεγω υμειν εαν μη
 ο κοκκος του σιτου πεσων εισ την γην
 αποθανη αυτοσ μονοσ μνει
 εαν δε αποθανη πολυν καρπον φερει
 ρε : ο φιλων την ψυχην αυτου απολεσει αυτην
 και ο μεισων την ψυχην αυτου εν τω
 κοσμω τουτω εισ ζωην αιωνιον
 ρς : φυλαξει αυτην εαν τισ μοι διακονη
 εμοι ακολουθειτω και οπου αν εγω ειμι
 και ο διακοσ ο εμοσ εστα
 εαν τισ εμοι διακονη τειμησει αυτον ο παρ
 ρζ : νυν η ψυχη μου τεταρακται και τι ειπω
 πατερ σωσον με εκ της ωρασ ταυτησ
 ρη : αλλα δια τουτο ηλθον εισ την ωραν ταυτην
 πατερ δοξασον σου το ονομα
 εν τη δοξη η ειχον παρα σοι προ του τον
 κοσμον γενεσθαι και εγενετο φωνη
 εκ του ουρανου λεγουσα και εδοξασα
 και παλιν δοξασω
 ο ουν οχλοσ ο εστηκωσ ακουσασ ελεγεν
 οτι βροντη γεγονεν αλλοι ελεγον
 οτι αγγελοσ αυτω λελαληκεν
 απεκριθη ιησ και ειπεν ου δι εμε
 η φωνη αυτη ηλθεν αλλα δι υμασ
 νυν κρισισ εστιν του κοσμου
 νυν ο αρχων του κοσμου τουτου
 βληθησεται εξω και εγω εαν υψωθω
 απο της γησ ελκυσω παντα προσ εμαυτον
 τουτο δε ελεγεν σημαινων ποιω
 θανατω ημελλεν αποθνησκειν
 απεκριθη αυτω ο οχλοσ ημεισ ηκουσαμεν
 εκ του νομου οτι ο χρσ μνει εισ τον αιωνα
 και πωσ συ λεγεισ οτι δει υψωθηναι
 (Fol. 152 b.)

XII. 24 amen amen dico uobis si non
 granum tritici cadens in terram
 moriatur solum manet
 si autem moriatur multum fructum adferet
 25 qui amat animam suam perdet eam
 et qui odit animam suam in
 mundo hoc in uitam aeternam
 26 custodiet eam si quis mihi ministrat
 me sequatur et ubicumque ego sum
 et minister meus erit
 si quis mihi ministrat honoret illum pater
 27 nunc anima mea conturbata est et quid dico
 pater salua me de hora hac
 sed propter hoc ueni in horam hanc
 28 pater glorifica trum nomen
 in gloria quam habebam apud te antequam
 mundus fieret facta est uox
 de caelo dicens et glorificauit
 et iterum glorificabo
 29 turbae ergo quae stabant audientes dicebant
 quoniam tonitrum factum est alii dicebant quia
 angelus illi locutus est
 30 respondit ihs et dixit non propter me
 uox haec uenit sed propter uos
 31 nunc iudicium est mundi
 nunc princeps mundi huius
 32 mittetur foris et ego si exaltatus fuero
 de terra traham omnia ad me
 33 hoc autem dixit significans quae
 morte erat moriturus
 34 respondit illi turba nos audiuius
 de lege quoniam xps manet in aeternum
 et quomodo tu dicis quia oportet exaltari
 (Fol. 153 a.)

τον υιον του ανθρωπου τις εστιν ουν	XII.	filium hominis quis est ergo
ουτος ο υιος του ανθρωπου		hic filius hominis
Ειπεν ουν αυτοις ο ιησ̄ ετι μεικρον χρονον	35	dixit ergo illis ihs̄ adhuc modicum tempus
το φως εν υμιν εστιν περιπατειτε ουν		lux in uobis est ambulate ergo
ως το φως εχετε ινα μη υμας σκοτια		cum habetis lumen ut non uos tenebrae
καταλαβη και ο περιπατων εν τη σκοτια		adpraehendant et qui ambulat in tenebris
ουκ ουδεν που υπαγει ως το φως εχεται	36	nescit ubi uadit cum lumen habetis
πιστευετε εις το φως ινα υιοι φωτος		credite in lumen ut filii lucis
γενησθε ταυτα ελαλησεν ιησ̄		sitis haec locutus est ihs̄
και απηλθεν και εκρυβη απ αυτων		et abiit et abscondit se ab eis
τοσαυτα δε αυτου σημμα πεποιηκοτος	37	tanta autem ab illo signa facta
εμπροσθεν αυτων ουκ επιστευον εις αυτον		in conspectu eorum non credebant in eum
ινα ο λογοσ ησαϊου του προφητου πληρωθη	38	et uerbum esaiae prophetae adimpleretur
ον ειπεν· κε τις επιστευσεν τη ακοη		quod dixit dñe quis credidit auditui
ημων και ο βραχειων κῡ τινι		nostro et brachium dñi cui
ρθ̄ : απεκαλυφθη̄ : δια τουτο ουκ εδυνατο	39	reuelatum est propter hoc non poterant
πιστευειν και γαρ ειπεν ησαϊασ		credere etenim dixit eseias
τετυφλωκεν αυτων την καρδιαν	40	excaecauit eorum cor
ινα μη ιδωσιν τοις οφθαλμοις		ut non uideant oculis
και μη νοησουσιν τη καρδια και στραφωσιν		et non intellegant corde et conuertantur
ρῑ : και ιασομαι αυτοουσ̄ : ταυτα δε ειπεν	41	et sanem illos haec autem dixit
ησαϊασ οτε ειδεν την δοξαν του θῡ αυτου		esaias quando uidit gloriam dei sui
και ελαλησεν περι αυτου Ομως μεντοι	42	et locutus est de eo facile autem
και εκ των αρχοντων πολλοι επιστευσαν		et de principibus multi crediderunt
εις αυτον αλλα δια τουσ φαρισαιουσ̄		in illum sed propter farisaeos non confiteba-
ουχ ωμολογουσιν ινα μη αποσυναγωγι γωνται		tur ut non de synagoga eiciantur
ηγαπησαν γαρ την δοξαν των ανθρωπων	43	dixerunt enim gloriam hominum
μαλλον ηπερ την δοξαν του θῡ		magis quam gloriam dei
ριᾱ : ιησ̄ ουν εκραζεν και ελεγεν ο πιστευνων	44	ihs̄ ergo clamabat et dicebat qui credit
εις εμε ου πιστευει εις εμε αλλα		in me non credit in me sed
εις τον πεμφαντα με ο θεωρων εμε	45	in eum qui me misit qui uidet me
ριβ̄ : θεωρει τον πεμφαντα με : εγω φως	46	uidet eum qui me misit ego lumen
εις τον κοσμον εηλυθα ινα πασ		in mundum ueni ut omnes
(Fol. 153 b.)		(Fol. 154 a.)

0 SYSTEMS OF THE CITY DISTRICT BY MEANS	21	THE SYSTEM OF THE CITY DISTRICT BY MEANS
OF THE AIR DEFENSE DISTRICT	22	OF THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON QUARTERS OF THE DISTRICT	23	ON QUARTERS OF THE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	24	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	25	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	26	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	27	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	28	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	29	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	30	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	31	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	32	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	33	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	34	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	35	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	36	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	37	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	38	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	39	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	40	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	41	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	42	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	43	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	44	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	45	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	46	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	47	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	48	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	49	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT
ON THE AIR DEFENSE DISTRICT	50	ON THE AIR DEFENSE DISTRICT

τους ποδας απεκριθη ιησ και ειπεν αυτω XIII. 7
 ο εγω ποιω συ ουκ οιδασ αρτι
 γνωση δε μετα ταυτα λεγει αυτω πετροσ 8
 κε ου μη μου νιψεις τους ποδας εισ τον αιωνα
 απεκριθη ιησ εαν μη νιψω σε ουκ εχεισ
 μεροσ μετ εμου λεγει αυτω πετροσ 9
 κε μη μονον τους ποδας αλλα και τασ
 χειρασ και την καιφαλην λεγει αυτω 10
 ο ιησ ο λελουμενοσ ου χρειαν εχει την κεφαλη
 νιψασθαι ει μη τους ποδας μονον
 εστιν γαρ καθαροσ ολοσ και υμεισ καθαροι
 εστε αλλ ουχι παντεσ ηδει γαρ ιησ 11
 τον παραδιδοντα αυτον οτε ουν ενιψεν 12
 τους ποδας αυτων και ελαβεν τα ιματα
 αναπεσων παλιν ειπεν αυτοισ
 γεινωσκεται τι πεποιηκα υμειν
 ρις : υμεισ φωνειτε με ο διδασκαλοσ και ο κσ 13
 ρις : και καλωσ λεγετε εμι γαρ ει ουν εγω 14
 ενιψα τους ποδας υμων ο κσ και ο διδασκαλοσ
 ποσω μαλλον και υμεισ οφειλετε
 αλληλων νιπτειν τους ποδας
 υποδειγμα γαρ εδωκα υμειν ινα 15
 καθωσ εγω εποησα υμειν και υμεισ
 ριη : ποιειτε : αμην λεγω υμειν 16
 ουκ εστιν δουλοσ μειζων του κυ αυτου
 ουδε αποστολοσ μειζων του
 πεμφαντοσ αυτον ει ταυτα οιδατε
 μακαριοι εστε εαν ποιητε αυτα 17
 ριθ : ου περι παντων υμων λεγω εγω οйда 18
 οσ εξελεξαμην αλλ ινα πληρωθη
 η γραφη ο τρωγων μετ εμου τον αρτον
 επηρεν επ εμε την πτερναν αυτου
 απαρτι λεγω υμειν προ του γενισθαι 19

(Fol. 155 b.)

pedes respondit ihs et dixit ei
 quod ego facio tu ignoras modo
 sciens autem postea dicit illi petrus
 dme non mihi lababis pedes in aeuum
 respndit ihs si non te lauero non habes
 partem mecum dicit illi petrus
 dme non tantum pedes sed et
 manus et caput dicit illi
 ihs qui lauit non necesse habet caput
 labare nisi pedes tantum
 est enim mundus totus et uos mundi
 estis sed non toti sciebat enim ihs
 qui eum traditurus erat cum ergo labit
 pedes eorum et accepit uestimenta
 recumbens iterum dixit eis
 scitis quid uobis fecerim
 uos clamatis me magister et dms
 et bene dicitis sum enim si ergo ego
 laui pedes uestros dms et magister
 quanto magis et uos deuetis
 inuicem lauare pedes exemplum
 dedi uobis ut
 sicut ego feci uobis et uos
 faciatis amen amen dico uobis
 non est seruus maior dmo suo
 neque apostolus maior eius
 qui misit eum si haec scitis
 beati estis si facitis ea
 non de omnibus uobis dico ego scio
 quos elegi sed ut inpleatur
 scriptura qui edebat mecum panem
 leuabit super me calcaneum suum
 amodo dico uobis antequam fiat

(Fol. 156 a.)

ἵνα ὅταν γενηται πιστευσηται ὅτι ἐγὼ εἰμι XIII.
 ρκ : ἀμην ἀμην λεγὼ ὑμῖν ὁ λαμβανὼν 20
 εἰς τινὰ πεμφθῶ ἐμε λαμβανεῖ
 καὶ ὁ λαμβανὼν ἐμε λαμβανεῖ
 ρκα : τὸν πεμφθάντα με : τὰ ταῦτα εἰπὼν ὁ ἰησοῦς 21
 ἐταραχθὴ τῷ πνι καὶ ἐμαρτυρήσεν καὶ εἶπεν
 ἀμην ἀμην λεγὼ ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν
 ρκβ : παραδώσει με : ἐβλεποὺν οὖν εἰς ἀλλήλους 22
 οἱ μαθηταὶ ἀποροῦντες περὶ τίνος λεγεί·
 ρκγ : ἦν δὲ ἀνακειμένος εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν 23
 αὐτοῦ ἐν τῷ κόλπῳ τοῦ ἰησοῦ καὶ ἠγαπα
 ὁ ἰησοῦς νεύει οὖν τούτῳ σίμων πέτρος 24
 πύθεσθαι τίς ἀν εἰη οὗτος περὶ οὗ λεγεί·
 ἐπιπέσω οὖν ἐκεῖνος ἐπὶ τὸ στήθος 25
 τοῦ ἰησοῦ λεγεί αὐτῷ κέ τίς ἐστίν
 ἀποκρίνεται αὐτῷ ὁ ἰησοῦς καὶ λεγεί 26
 ἐκεῖνος ἐστίν ὡς ἐγὼ ἐνβαίψασ
 τὸ ψῶμιον ἐπίδωσω : καὶ βαίψασ
 ρκδ : τὸ ψῶμιον δίδωσιν ἰουδαίῳ σιμωνῶν 27
 ἀπὸ καρῶτος καὶ εἰσηλθὲν εἰς ἐκεῖνον
 ρκε : σατανᾶς : κλέγει αὐτῷ ὁ ἰησοῦς 28
 ὁ ποιεῖς ποιῆσ ταχεῖον τούτο δὲ
 οὐδεὶς ἐγνώ των ἀνακειμένων
 προστί εἶπεν αὐτῷ τινεσ γὰρ ἐδοκοῦν 29
 ὅτι τὸ γλωσσοκομῶν εἶχεν ὁ ἰουδαῖος
 ὅτι λεγεί αὐτῷ ὁ ἰησοῦς ἀγορασθῶν
 χρεῖαν ἐχομένῳ εἰς τὴν εορτήν
 ἢ τοῖς πτωχοῖς ἵνα τί δοί λαβὼν οὖν 30
 τὸ ψῶμιον ἐκεῖνος ἐξήλθεν εὐθύς
 ἦν δὲ νύξ· ὅτε οὖν ἐξήλθεν λεγεί ὁ ἰησοῦς 31
 νῦν ἐδοξασθῆ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
 καὶ ὁ θεὸς ἐδοξασθῆ ἐν αὐτῷ
 καὶ ὁ θεὸς δοξάσει αὐτὸν ἐν ἑαυτῷ καὶ εὐθύς 32
 (Fol. 156 b.)

ut quando factum fuerit credatis quia ego sum
 amen amen dico uobis qui accipit me
 quemcumque misero me accipit
 et qui accipit me. accipit
 qui me misit haec cum dixisset ihs
 conturbatus est spu et testatus est et dixit
 amen amen dico uobis quia unus ex uestris
 tradet me inspiciebant ergo inuicem
 discipuli cogitantes de quo dicit
 erat autem recumbens unus ex discipulis
 eius in sinu ihu quem et diligebat
 ihs innuit ergo huic simon petrus
 interrogaret quis esset hic de quo dicit
 incumbens ergo ille super pectus
 ihu dicit ei dme quis est
 respondit illi ihs et dixit
 ille est cui ego intincta
 buccellam porrexero et intingens
 buccellam porrexit iudae simonis
 a caryoto et introibit in illum
 satanas et dixit illi ihs
 quod facis citius fac hoc autem
 nemo sciuit ex recumbentibus
 ad quid dixit ei quidam enim putauerunt
 quoniam loculum habebat iudas
 quoniam dicit illi ihs eme quorum
 opus habemus in diem festum
 aut ut pauperibus aliquid daret accipiens ergo
 buccellam ille exiuit confestim
 erat autem nox cum ergo exiuit dicit ihs
 nunc glorificatus est filius hominis
 et ds glorificatus est in illo
 et ds glorificauit eum in semet ipso et confesti
 (Fol. 157 a.)

και εως δοξασει αυτον τεκνεια ετι
 μεκρον μεθ υμων εμι ζητησετε με
 και καθως ειπον τοις ιουδαιουσ
 οπου εγω υπαγω υμεις ου δυνασθαι
 ελθειν και υμειν λεγω αρτι
 εντολην καινην διδομι υμειν
 ινα αγαπατε αλληλους καθως καγω
 ηγαπησα υμας ινα και υμεις
 α γ απατε αλληλους εν τουτω γαρ
 γνωσονται παντες οτι εμοι
 μαθηται εστε εαν αγαπην εχητε
 ρκς : εν αλληλοις λεγει αυτω σιμων πετρος
 κε που υπαγεισ· λεγει αυτω ο ιησ
 οπου εγω υπαγω ου δυνασαι μοι συν
 ακολουθησαι αρτι υστερον δε μοι
 ακολουθησεις λεγει αυτω κε
 δια τι ου δυναμαι σοι νυν ακολουθησαι
 αρτι την ψυχην μου υπερ σου θησω
 απεκριθη ιησ και ειπεν αυτω την ψυχην σου
 υπερ εμου θησεις· αμην αμην λεγω σου
 οτι ου μη αλεκτωρ φωνησει εως ου
 αρνηση με τρισ· και ειπεν τοις μαθηταισ αυτου· XIV. 1
 ρκς : μη ταρασσεσθω υμων η καρδια
 πιστευετε εισ τον θν και εισ εμε
 πιστευετε εν τη οικεια του πατροσ μου
 μοναι πολλαι εισιν ει δε μη ειπον αν
 υμειν οτι πορευομαι ετοιμασαι
 τοπον υμειν καν πορευθω ετοιμασαι
 τοπον υμειν ερχομαι παλιν
 και παραλημψομαι υμασ προσ εμαντον
 ινα οπου εμι εγω και υμεις εσθαι
 και οπου υπαγω οιδατε και την οδον οιδατε
 λεγει αυτω θωμασ ο λεγομενοσ διδυμοσ
 (Fol. 157 b.)

XIII. 33 glorificauit eum filioli adhuc
 pusillum uobiscum sum quaeretis me
 et sicut dixi iudaeis
 ubi ego uado uos non potestis
 uenire et uobis dico modo
 34 mandatum nouum do uobis
 ut diligatis inuicem sicut et ego
 dilexi uos ut et uos
 35 diligatis inuicem in hoc enim
 scient omnes quoniam mei
 discipuli estis si dilectionem habeatis
 in inuicem dicit illi simon petrus
 36 dme ubi badis dicit illi ihs
 ubi ego uado non potes tu me
 sequi modo postero autem me
 37 sequeris· dicit illi dme
 quare non possum te nunc sequi
 modo animam meam pro te ponam
 38 respondit ihs et dixit illi· animam tuam
 pro me ponis amen amen dico tibi
 quoniam non gallus cantabit usque quo
 negauis me ter· et ait discipulis suis
 non conturbetur uestrum cor
 credite in dm et in me
 2 credite in do mo patris mei· mansiones
 multae sunt si quominus dixissem
 uobis quoniam eo parare
 3 locum uobis et si abiero parare
 locum uobis uenio iterum
 et adsumam uos ad meipsum
 ut ubi ego sum et uos eritis
 et ubi uado scitis et uiam scitis
 dicit illi thomas qui dicitur didymus
 (Fol. 158 a.)

κε ουκ οίδαμεν που υπαγεισ και πως την
 οδον οίδαμεν λεγει αυτω ο ιησ 6
 εγω ειμι η οδος και η αληθεια και η ζωη
 ουδεις ερχεται προσ τον πατερα ει μη δι εμου
 ει εγνωκατε εμε και τον πατερα μου 7
 γνωσεσθαι και απαρτι γεινωσκετε αυτον
 και εωρακατε αυτον· λεγει αυτω φιλιππος 8
 κε δειξον ημειν τον πατερα και αρκει ημειν
 λεγει αυτω ο ιησ τοσουτω χρονω μεθ υμων 9
 ειμι και ουκ εγνωκασ με φιλιππε
 ο εωρακωσ εμε εωρακε τον πατερα
 και πως συ λεισ δειξον ημειν τον πατερα
 ου πιστευεισ οτι εγω εν τω πατρι 10
 και ο πατηρ εν εμοι εστιν
 τα ρηματα α εγω λελαληκα υμειν
 απ εμαντου ου λαλω ο δε πατηρ ο εν εμοι
 μενων ποιε τα εργα αυτου πιστευετε μοι 11
 οτι ο πατηρ εν εμοι καγω εν τω πατρι
 ει δε μηγε δια τα εργα αυτα πιστευετε
 αμην αμην λεγω υμειν ο πιστευων 12
 εισ εμε τα εργα α εγω ποιω κακεινοσ
 ποιησει και μειζονα τουτων ποιησει
 οτι εγω προσ τον πατερα πορευομαι
 ρκη : και οτι αν αιτησθηται εν τω ονοματι μου 13
 τουτο ποιησω ινα δοξασθη ο πατηρ
 εν τω υω αν τι αιτησθητε εν τω ονοματι μου 14
 εγω ποιησω εαν αγαπατε με τασ εντολασ
 τασ εμασ τηρησατε καγω ερωτησω τον 15
 πατερα και αλλον παρακλητον δωσει υμειν
 ινα μενη εισ τον αιωνα μεθ υμων το
 το πνα της αληθειας ο ο κοσμοσ 17
 ου δυναται λαβειν οτι ου θεωρει αυτον
 ουδε γεινωσκει αυτον υμεισ δε
 (Fol. 158 b.)

dme nescimus ubi badis et quomodo
 uiam nouimus dicit illi ihs
 ego sum uia et ueritas et uita
 nemo uenit ad patrem nisi per me
 si cognouistis me et patrem meum
 scietis et amodo cognoscite eum
 et uidistis eum dicit illi philippus
 dme monstra nobis patrem et sufficit nobis
 dicit illi ihs tanto tempore uobiscum
 sum et non cognouistis me philippe
 qui uidit me uidit patrem
 et quomodo tu dicis monstra nobis patrem
 non credis quoniam ego in patre
 et pater in me est
 uerba que ego locutus sum uobis
 a me non loquor pater autem qui in me
 manet facit opera sua credis mihi
 quoniam pater in me et ego in patre
 sin autem uel propter opera ipsa credite
 amen amen dico uobis qui credit
 in me opera quae ego facio et ille
 faciet et maiora horum faciet
 quoniam ego ad patrem uado
 et quodcumque petieritis in nomine meo
 hoc faciam ut glorificetur pater
 in filio si quid petieritis in nomine meo
 ego faciam si diligitis me mandata mea
 serbate et ego rogauo patrem
 et alium paraclctum dauit uobis
 ut maneat in aeternum uobiscum
 sps ueritatis quem mundus
 non potest accipere quia non uidet eum
 nec adnoscit eum uos autem
 (Fol. 159 a.)

γεινωσκατε αυτον οτι παρ υμειν μνει
 και εν υμειν εστιν ουκ αφησω υμασ
 ορφανουσ ερχομαι προσ υμασ
 ετι μεικρον και ο κοσμος με ουκετι
 θεωρει υμεισ δε θεωρειτε με
 οτι εγω ζω και υμεισ ζησεσθε
 εν εκεινη τη ημερα γνωσεσθαι υμεισ
 οτι εγω εν τω πατρι μου και υμεισ
 εν εμοι καγω εν υμειν ο εχων
 τασ εντολασ μου και τηρων αυτασ
 ρκθ : εκεινοσ εστιν ο αγαπων με : ο δε
 αγαπων με αγαπηθησεται υπο του
 πατροσ μου καγω αγαπησω αυτον
 και ενφωνησω αυτω εμαυτον
 ρλ : λεγει αυτω ιουδασ ουχ ο απο καρωτου
 κε τι εστιν οτι μελλεισ ημειν
 ενφανιζει σεαυτον και ουχι τω κοσμω
 απεκριθη ιησ και ειπεν αυτω εαν τισ
 αγαπα με τον λογον μου τηρησει
 και ο πατηρ μου αγαπησει αυτον
 και προσ αυτον ελευσομαι και προσ
 αυτον μονην ποιησομαι ο μη
 αγαπων με τουσ λογουσ μου ου τηρησει
 ρλα : και ο λογοσ ο εμοσ ον ακουετε
 ουκ εστιν εμοσ αλλα του πεμφαντοσ με
 ρλβ : πατροσ ταυτα λελαληκα υμειν
 παρ υμειν μενων ο δε παρακλητοσ
 το πνα το αγιον ο πεμψει ο πατηρ μου
 εν τω ονοματι μου εκεινοσ υμασ
 διδαξει παντα και υπομνησει υμασ
 παντα α αν ειπω υμειν ειρηνην
 αφιημει υμειν ειρηνην την εμην διδωμι
 υμειν ου καθωσ ο κοσμοσ διδωσιν
 (Fol. 159 b.)

XIV. scitis eum quoniam apud uos manet
 18 et in uobis est non dismittam uos
 orphanos uenio ad uos
 19 adhuc pusillum et hic mundus me iam
 non uidet uos autem uidetis me
 quoniam ego uiuo et uos uiuetis
 20 in illo die cognoscetis uos
 quoniam ego in patre meo et uos
 21 in me et ego in uobis qui habet
 mandata mea et serbat ea
 ille est qui diligit me qui autem
 diligit me diligitur a
 patre meo et ego diligam eum
 et ostendam illi me ipsum
 22 dicit illi iudas non qui ascaryotes
 dme quid est quoniam incipies nobis
 ostendere te ipsum et non huic mundo
 23 respondit ihs et dixit illi si quis
 diligit me uerbum meum seruabit
 et pater meus diligit eum
 et ad eum ueniam et ad eum
 24 habitaculum faciam qui non
 diligit me uerba mea non serbabit
 et uerbum meum quod auditis
 non est meum sed eius qui me misit
 25 patris haec locutus sum uobis
 26 apud uos manens paracletus autem
 sps sanctus quem mittet pater meus
 in nomine meo ille uos
 docebit omnia et commouebit uos
 27 omnia quaecumque dixero uobis pacem
 dismitto uobis pacem meam do
 uobis non sicut mundus dat
 (Fol. 160 a.)

εγω διδωμι υμειν μη ταρασσεσθω
 υμων η καρδια μηδε δειλειατω
 ηκουσατε οτι εγω ειπον υμειν υπαγω
 και ερχομαι προσ υμας ει αγαπατε με
 εχαρητε αν οτι πορευομαι προσ τον πρα
 οτι ο παρ μειζων μου εστιν και νυν
 ειρηκα υμειν πριν γενεσθαι ινα οταν
 γενηται πιστευσητε μοι ουκετι πολλα
 λαλησω μεθ υμων ερχεται γαρ ο του
 κοσμου αρχων και εν εμοι ουκ εχει
 ουδεν ευρειν αλλ ινα γνω ο κοσμοσ
 οτι αγαπω τον πρα και καθωσ ενετειλατο μοι
 ουτωσ πωω εγειρεσθε αγωμεν
 εντευθεν · εγω ειμι η αμπελοσ η αληθινη
 και ο παρ μου γεωργοσ εστιν παν
 κλημα εν εμοι μη φερον καρπον
 αιρει αυτο και παν το καρποφορον
 καθαριει αυτο ινα πλειονα καρπον φερη
 αφ εαυτου εαν μη μεινη εν τη
 αμπελω ουτωσ ουδε υμεισ εαν μη
 εν εμοι μεινητε · εγω γαρ ειμι
 η αμπελοσ υμεισ τα κληματα
 ο μενων εμοι καγω εν αυτω
 ουτωσ φερει καρπον πολυν οτι χωρεισ
 εμου ου δυνασθαι ποιειν εαν μη τισ
 μενη εν εμοι επληθη εξω ωσ το κλημα
 και εξηρανθη και συναγουσιν αυτο
 και εισ πυρ βαλλουσιν και καιετε
 ρλγ : εαν δε μεινητε εν εμοι και τα ρηματα μου
 εν υμειν μεινη ο εαν θελητε αιτησασθαι
 ρλδ : και γενησεται εν τουτω εδοξασθη ο
 πατηρ μου ινα πολυν καρπον φερητε
 και γενησθαι μου μαθηται καθωσ ηγαπησεν
 (Fol. 160 b.)

XVI. ego do uobis non conturbetur
 uestrum cor neque trepidetur
 28 audistis quoniam ego dixi uobis uado
 et uenio ad uos si diligitis me
 gaudebatis utique quoniam uado ad patrem
 29 quoniam pater maior me est et nunc
 dixi uobis antequam fiat ut cum factum
 30 fuerit credatis mihi iam non multa
 loquar uobis cum uenit enim huius
 mundi princeps et in me non habet
 31 nihil inuenire sed ut sciatis mundum
 quoniam diligo patrem et sicut mandauit mihi
 sic facio surgite eamus
 XV. 1 hinc ego sum uites uera
 2 et pater meus agricula est omne sarmentum
 quod in me non adferet fructum
 tollit illud et omne quod fructum adferet
 4 purgauit illud ut ampliozem frum adferat
 ab se si non manserit in
 uite sic nec uos si non
 5 in me maneatis ego enim sum
 uitis uos sarmenta
 qui manet in me et ego in illo
 hic adferet fructum multum quia sine
 6 me non potestis facere si non aliquis
 maneat in me missus est foras sicut sarmentu
 et aruit et congregant illud
 et in ignem mittunt et ardet
 si autem manseritis in me et uerba mea
 in uobis manserint quodcumque uultis petite
 et fiet in hoc glorificatus est
 pater meus ut multum fructum adferatis
 et sitis mei discipuli sicut dilexit
 (Fol. 161 a.)

με ο πατηρ καγω υ̅μασ ηγαπησα
 μεινατε εν τη αγαπη τη εμη εαν τασ
 εντολασ μου τηρησητε μενειτε εν τη
 αγαπη μου καθωσ καγω τασ εντολασ
 του πατροσ μου τηρηηκα και μενω
 αυτου εν τη αγαπη ταυτα δε λελαληκα
 υ̅μειν ινα η χαρα η εμη εν υ̅μειν η
 και η χαρα υ̅μων πληρωθη αυτη εστιν
 η εντολη η εμη ινα αγαπατε αλληλουσ
 ρλϵ : καθωσ ηγαπησα υ̅μασ : μ̅ιζονα ταυτησ
 αγαπην ουδεισ εχει ινα την ψυχην αυτου
 ρλϛ : θη υ̅περ των φιλων αυτου : υ̅μεισ γαρ
 φιλοι μου εστε εαν ποιησητε α εγω
 εντελλομαι υ̅μειν ουκετι υ̅μασ λεγω
 δουλουσ οτι ο δουλοσ ουκ οιδεν
 τι ποιει αυτου ο κ̅σ υ̅μασ δε ειρηκα φιλουσ
 οτι παντα οσα ηκουσα παρα του πατροσ μου
 εγνωρισα υ̅μειν ουχ υ̅μεισ με εξελεξασθε
 αλλα εγω εξελεξαμην υ̅μασ και εθηκα
 υ̅μασ ινα υ̅μεισ υπαγητε και καρπον
 φερητε και ο καρποσ υ̅μων μενη
 ρλζ : ινα οτι αν αιτησητε τον πατερα
 εν τω ονοματι μου δω υ̅μειν
 ρλη : ταυτα εντελλομε υ̅μειν αγαπατε
 αλληλουσ ει ο κοσμοσ υ̅μασ μισει
 γεινωσκετε οτι εμε πρωτον μεμεισθηκεν
 ει εκ του κοσμου ητε ο κοσμοσ αν το υ̅διον
 εφειλει οτι εκ του κοσμου ητε αλλ εγω
 εξελεξαμην υ̅μασ εκ του κοσμου
 ρλθ : δια τουτο μισει υ̅μασ ο κοσμοσ : μ̅νημονευτε
 τουσ λογουσ ουσ εγω ειπον υ̅μειν
 ουκ εστιν μου δουλοσ μειζων του κυ̅ αυτου
 ρμ : ει εμε εδιωξαν και υ̅μασ διωξουσιν
 (Fol. 161 b.)

XV. me pater et ego uos dilexi
 10 manete in caritate mea si
 mandata mea seruaueritis manebitis in
 caritate mea sicut ego mandata
 patris mei seruabi et maneo
 11 in caritate ipsius haec autem locutus sum
 uobis ut gaudium meum in uobis sit
 12 et gaudium uestrum inpleatur hoc est
 mandatum meum ut diligatis inuicem
 13 sicut dilexi uos maiorem huius
 dilectionem nemo habet ut animam suam
 14 ponat pro amicis suis uos enim
 amici mei estis si feceritis quae ego
 15 mando uobis iam non dico uos
 seruos quoniam seruus nescit
 quid facit d̅ms eius uos autem dixi amicos
 quoniam omnia quae audiui a patre meo
 16 demonstraui uobis non uos me elegistis
 sed ego elegi uos et posui
 uos ut uos eatis et fructum
 adferatis et fructus uester maneat
 ut quid quid petieritis patrem
 in nomine meo det uobis
 17 haec mando uobis diligite
 18 inuicem si mundus uos o dit
 scitote quia me primum o diuit
 19 si de mundo essetis mundus suum
 amabat quoniam de mundo eratis sed ego
 elegi uos de mundo
 20 propter hoc odit uos mundus mementote
 sermones quos ego dixi uobis
 non est seruus maior d̅mo suo
 si me persecuti sunt et uos persequentur
 (Fol. 162 a.)

ει τον λογον μου ετηρησαν και τον
 ρμα: υμετερον τηρησουσιν : αλλα ταυτα
 ποιησουσιν εις υμασ δια το ονομα μου
 ρμβ: οτι ουκ οιδασιν τον πεμφαντα με
 ει μη ηλθον και : ελλαγησα αυτοισ
 ρμγ: αμαρτιαν ουχ ειχαν νυν δε
 προφασιν ουκ εχουσιν περι της αμαρτιασ
 ρμδ: αυτων : ο εμε μεισων και τον πατερα μου
 ρμε μεισει : ει τα εργα μη εποησα
 εν αυτοισ α ουδεισ αλλοσ εποησεν
 αμαρτειαν ουκ ειχαν νυν δε και
 εωρακασιν και μεμεισηκασιν με
 και τον πατερα μου αλλ ινα πληρωθη
 ο λογοσ ο εν τω νομω αυτων γεγραμμενοσ
 οτι εμεισησαν με δωρεαν οταν δε
 ελθη ο παρακλητοσ ον εγω πεμπω υμειν
 παρα του πρσ μου το πνα της αληθειας
 ο παρα του πατροσ μου εκπορευετε εκεινοσ
 μαρτυρησει περι εμου και υμεισ
 μαρτυρειτε οτι απ αρχησ μετ εμου εστε
 ταυτα λελαληκα υμειν ινα μη σκανδαλισθητε
 αποσυναγωγουσ ποιησουσιν υμασ
 ρμς: αλλ ερχεται ωρα ινα πασ ο αποκτεινασ
 υμασ δοξη λατρειαν προσφερειν τω θω
 και ταυτα ποιησουσιν υμειν οτι ουκ
 εγνωσαν τον πρα ουδε εμε
 ταυτα λελαληκα υμειν ινα οταν ελθη
 η ωρα μνημονευτε οτι
 ρμζ: εγω ειπον υμειν : ταυτα δε εξ αρχησ
 υμειν ουκ ειπον οτι μεθ υμων ημην
 νυν δε υπαγω προσ τον πεμφαντα με
 και ουδεισ εξ υμων ερωτα με
 που υπαγεισ αλλ οτι ταυτα λελαληκα
 Fol. 162 b.)

XV.
 21 si uerbum meum custodierunt et
 uestrum custodient sed haec
 facient in uos propter nomen meum
 quoniam nesciunt qui me misit
 22 si non uenissem et locutus eis fuisset
 peccatum non habebant nunc autem
 excusationem non habent de peccato
 eorum qui me odit et patrem meum
 23 odit si opera non feci
 24 in eis quae nemo alius fecit
 peccatum non habebant nunc autem et
 uiderunt et odierunt me
 25 et patrem meum sed ut impleatur
 uerbum quod in leges eorum scriptum est
 26 quoniam odierunt me gratis cum autem
 uenerit paracletus quem ego mitto uobis
 a patre meo spm ueritatis
 qui a patre meo prodit ille
 27 testimonium dauit de me et uos
 testimonium datis quia ab initio mecum estis
 XVI. 1 haec locutus sum uobis ut non scandalizemini
 2 de synagoga uos eicient
 sed uenit hora ut omns qui uos occiderit
 3 uos putet se hostiam offerre deo
 et haec facient uobis quoniam non
 4 cognouerunt patrem neque me
 haec locutus sum uobis ut cum uenerit
 hora memores sitis quia
 5 ego dixi uobis haec autem ab initio
 uobis non dixi quia uobiscum eram
 nunc autem uado ad eum qui me misit
 et nemo ex uobis interrogat me
 6 ubi uadis sed quoniam haec locutus sum
 (Fol. 163 a.)

<p>ὑμῖν ἡ λύπη πεπληρωκεν ὑμῶν την καρδιαν ἄλλ' ἐγὼ τὴν ἀληθειαν λέγω ὑμῖν· συμφερεῖ ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπέλθω· εἰ γὰρ μὴ ἀπέλθω ὁ παρακλητὸς οὐκ ἐλευσεται πρὸς ὑμᾶς εἰ δὲ πορευθῶ πέμψω αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλεγεῖ τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως· περὶ ἁμαρτίας μὲν ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμὲ περὶ δικαιοσύνης δὲ ὅτι πρὸς τὸν πατέρα ὑπάγω καὶ οὐκετι θεωρεῖτε με περὶ δὲ κρίσεως ὅτι ὁ ἀρχὼν τοῦ κόσμου τούτου κέκριται Ἐτι πολλὰ ἔχω λεγεῖν ὑμῖν ἀλλ' οὐ δύνασθε αὐτὰ βασταζειν ἄρτι ὅταν ἐλθῇ ἐκεῖνος τὸ πᾶν τῆς ἀληθείας ἐκεῖνος ὑμᾶς ὀδηγήσει ἐν τῇ ἀληθείᾳ πᾶσι οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ ἀλλὰ ὅσα ἀκούσει λαλήσει καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λημψεται ρμθ : καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν : πάντα ὅσα ρμθ : ἔχει ὁ πατὴρ ἐμὰ ἐστὶν : διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβανει καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν μείκρον καὶ οὐκετι θεωρεῖτε με καὶ πάλιν μείκρον καὶ οἴψεσθε με εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους τι ἐστὶν τοῦτο ὁ λέγει ἡμῖν μείκρον καὶ οὐκετι οἴψεσθε με καὶ πάλιν μείκρον καὶ οἴψεσθε με καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα τι ἐστὶν τούτου</p> <p style="text-align: center;">(Fol. 163 b.)</p>	<p>XVI.</p> <p>7</p> <p>8</p> <p>9</p> <p>10</p> <p>11</p> <p>12</p> <p>13</p> <p>14</p> <p>15</p> <p>16</p> <p>17</p> <p>18</p>	<p>uobis tristitia adimpleuit uestrum cor sed ego ueritatem dico uobis expedit uobis ut ego eam si enim non iero paracletus non ueniet ad uos si autem iero mittam eum ad uos et ueniens ille arguet mundum de peccato et de iustitia et de iudicio de peccato quidem quoniam non credunt in me de iustitia autem quoniam ad patrem uado et iam non uidetis me de iudicio autem quoniam princeps mundi huius iudicatus est adhuc multa habeo dicere uobis sed non potestis illa baiolare modo cum uenerit ille spiritus ueritatis ille uos diriget in ueritate omni non enim loquetur a semetipso quaecumque audierit loquetur et super uentura adnuntiauit uobis ille me glorificauit quoniam de meo accipiet. et adnuntiauit uobis omnia quae habet pater mea sunt propter hoc dixi quoniam de meo accipiet et adnuntiabit uobis pusillum et non me uidebitis et iterum pusillum et uideuitis me dixerunt ergo ex discipulis eius adinuicem quid est hoc quod dicit nobis pusillum et non uidebitis me et iterum pusillum et uidebitis me et quia ego uado ad patrem quid est hoc</p> <p style="text-align: center;">(Fol. 164 a.)</p>
---	--	--

το μεικρον ουκ οιδαμεν ο λεγει
 Εγνω ο ιησ̄ οτι οτι ηθελον αυτον
 επερωτησαι περι τουτου και ειπεν
 αυτοις περι τουτου ζητειτε
 μετ̄ αλληλων οτι ειπον μεικρον
 και ου θεωρειτε με και παλιν
 μεικρον και οψεσθε με
 ρν : αμην αμην λεγω υμειν οτι κλαυσετε
 και θρηνησεται υμεις· ο δε κοσμος χαρησεται
 υμεις λυπηθησεσθε· αλλα η λυπη υμων
 εις χαραν γενησεται
 η γυνη οταν τικτη λυπην εχει οτι
 ηλθεν η ημερα αυτης· οταν δε γεννηση
 το παιδιον ουκετι μνημονευει
 της λυπης δια την χαραν οτι εγεννηθη
 ανθρωπος εις τον κοσμον και υμεις ον
 νυν μεν λυπην εξετε παλιν δε
 οψομαι υμας· και χαρησεται υμων η καρδια
 και την χαραν υμων ουδεις αρει αφ υμων
 και εν εκεινη τη ημερα εμε ουκ ερωτησετε ουδε
 αμην αμην λεγω υμειν εαν τι αιτησηται
 τον πατερα εν τω ονοματι μου δωσει υμειν
 εωσ αρτι ουκ ητησατε ουδεν εν τω
 ονοματι μου αιτειτε και λημψεσθε
 ινα η χαρα υμων η πεπληρωμενη
 ρνα : ταυτα εν παροιμιαις λελαληκα υμειν
 ερχεται ωρα οτε ουκετι εν παροιμιαις
 λαλησω υμειν αλλα εν παρησια περι του
 πατροσ απαγγελω υμειν εν εκεινη τη ημερα
 εν τω ονοματι μου αιτησεσθε
 και ου λεγω υμειν οτι εγω ερωτησω
 τον πατερα μου περι υμων αυτοσ γαρ
 ο πατηρ φιλι υμασ οτι υμεις εμε
 (Fol. 164 b.)

XVI.
 19 pusillum nescimus quid dicit
 cognouit ihs quoniam uolebant eum
 interrogare de hoc et dixit
 illis de hoc queritis
 in inuicem quoniam dixi pusillum
 et non me uideuitis et iterum
 pusillum et uideuitis me
 20 amen amen dico uobis quoniam plorabitis
 et plangetis uos· mundus autem gaudebit
 uos tristitiam habebitis sed tristitia uestra
 in gaudium transferetur
 21 mulier cum parit tristitiam habet quoniam
 uenit dies eius cum autem pepererit
 infantem iam non meminit
 tristitiae propter gaudium quia natus est
 22 homo in hunc mundum et uos ergo
 nunc quidem tristitiam habebitis iterum autē
 uideuo uos et gaudebit cor uestrum
 et gaudium uestrum nemo tollet a uobis
 23 et in illo die me non rogauitis nihil
 amen amen dico uobis si quid petieritis
 patrem in nomine meo dabit uobis
 24 usque nunc nihil petistis in
 nomine meo petite et accipietis
 ut gaudium uestrum repletum sit
 25 haec in prouerbiis locutus sum uobis
 uenit hora cum iam non in prouerbiis
 loquar uobis sed in pala de
 26 patre adnuntiauo uobis in illa die
 in nomine meo petetis
 et non dico uobis coniam ego rogabo
 27 patrem meum de uobis ipse enim
 pater diligit uos quoniam uos me
 (Fol. 165 a.)

πεφίληκατε και πεπιστευκατε οτι εγω
 παρα του πατροσ εξηλθον και ηλθον
 εις τον κοσμον παλιν αφημι τον κοσμον
 και πορευομαι προσ τον πατερα· λεγουσιν αυτω
 οι μαθηται αυτου ιδε νυν εν παρρησια λαλεισ
 και παροιμιαν ουδεμιαν λεγεισ
 νυν οίδαμεν οτι οιδασ παντα και ου χρεια
 εχεισ ινα τισ σε ερωτα εν τουτω πιστευομε
 οτι παρα θυ εξηλθεσ απεκριθη αυτοισ
 ρνβ : ο ιησ αρτι πιστευετε : ιδου ερχεται ωρα
 και εληλυθεν ινα σκορπισθητε
 εκαστοσ ισ τα ιδια και εμε μονον
 αφητε και ουκ ειμι μονοσ οτι
 ργγ : ο πατηρ μετ εμου εστιν : ταυτα λελαληκα
 υμειν ινα εν εμοι ειρηνην εχητε
 εν τω κοσμω θλευσειν εξετε
 αλλα θαρσειτε εγω νενικηκα τον κοσμον
 ταυτα ελαλησεν ο ιησ και επαρασ
 τους οφθαλμουσ αυτου εις τον ουρανον
 ειπεν πατερ εληλυθεν η ωρα δοξασον
 σου τον υιον ινα ο υιοσ σου δοξαση σε
 καθωσ εδωκασ αυτω εξουσιαν πασησ
 σαρκοσ ινα παν ο δεδωκασ αυτω
 εχη ζωην αιωνιον αυτη δε εστιν
 η αιωνιοσ ζωη ινα γεινωσκουσιν σε
 τον μονον αληθινον θν και ον
 απεστειλασ ιην χρν ισ τουτον τον κοσμον
 εγω σε εδοξασα επι της γησ
 και το εργον ετελειωσα ο εδωκασ μοι
 ινα ποιησω και νυν δοξασον με
 συ πατηρ παρα σεαυτω τη δοξη η ειχον
 παρα σοι προ του γενεσθαι τον κοσμον
 εφανερωσα το ονομα σου τοισ ανθρωποισ
 (Fol. 165 b.)

XVI · dilexistis et credidistis quoniam ego
 28 a patre exiui et ueni
 in hunc mundum iterum dimitto hunc mundū
 et uado ad patrem dicunt illi
 29 discipuli eius ecce nun in palam loqueris
 et prouerbium inullum dicis
 30 nunc cognouimus quia scis omnia et non opus
 habet ut aliquis te interroget in hocredimus
 quoniam a deo existi respondit eis
 31 ihs modo creditis ecce uenit hora
 32 et uenit ut dispargamini
 unus quisque in sua et me solum
 dismittatis et non sum solus quoniam
 33 pater mecum est haec locutus sum
 uobis ut in me pacem habeatis
 in mundo tribulationem habebitis
 sed anime qui estote ego uici mundum
 XVII 1 haec locutus est ihs et adlebans
 oculos suos in caelum
 dixit pater uenit hora glorifica
 filium tuum ut filius honorificet te
 2 sicut dedisti ei potestatem omnis
 carnis ut omne quod dedisti ei
 3 habeat uitam aeternam haec est autem
 uita aeterna ut cognoscant te
 solum uerum dm et quem
 misisti ihs xpm in hunc mundum
 4 ego te honorificaui super terram
 et opus consummaui quod dedisti mihi
 5 ut faciam et nunc honorifica me
 tu pater ad teipsum gloria quam habebam
 apud te antequam fieret mundus
 6 manifestaui nomen tuum hominibus
 (Fol. 166 a.)

ουσ εδωκασ μοι εκ του κοσμου XVII
 σοι ησαν και εμοι αυτους εδωκασ
 και τον λογον σου τηρηηκαν
 νυν εγνωκαν οτι παντα οσα δεδωκασ μοι 7
 παρα σου εστιν οτι τα ρηματα σου α 8
 εδωκασ μοι δεδωκα αυτοισ και αυτοι
 ελαβον αληθωσ οτι παρα σου εξηλθον
 και επιστευσαν οτι συ με απεστιλασ
 εγω περι αυτων ερωτω ου περι του 9
 κοσμου ερωτω αλλα περι ων εδωκασ μοι
 οτι σοι ειωιν και τα εμα παντα σα εστιν 10
 και τα σα εμα εστιν και εδοξασασ με εν αυτοισ
 και ουκετι ειμι εν τουτω τω κοσμω 11
 και ουτοι εν τω κοσμω ειωιν
 καγω προσ σε ερχομαι ουκετι ειμι εν τω
 κοσμω· και εν τω κοσμω ειμι
 πατερ αγιε τηρησον αυτους εν τω ονοματι σου
 και οτε ημην μετ αυτων εγω ετηρουν αυτους
 εν τω ονοματι σου· ο δεδωκασ μοι
 ινα ωσιν εν καθωσ ημεις· οτε ημην μετ αυτων εγω 12
 ετηρουν αυτους εν τω ονοματι σου
 ουσ δεδωκασ μοι εφυλαξα και ουδεις εξ αυτων
 απωλετο ει μη ο υιος της απωλειασ
 ινα η γραφη πληρωθη νυν δε 13
 προσ σε ερχομαι και ταυτα λαλω εν τουτω τω κοσμω
 ινα εχωσιν την χαραν την εμην
 πεπληρωμενην εν αυτοισ εγω δε 14
 εδωκα τον λογον σου εν αυτοισ
 και ο κοσμος μεισει αυτους οτι ουκ ειωιν
 εκ τουτου του κοσμου ουκ ερωτω ινα αρησ 15
 αυτους εκ του κοσμου αλλ ινα τηρησησ
 αυτους εκ του πονηρου εκ τουτου του κοσμου 16
 ουκ ειωιν καθωσ καγω ουκ ειμι εκ του κοσμου

(Fol. 166 b.)

quos dedisti mihi de hoc mundo
 tui erant et mihi illos dedisti
 et uerbum tuum serbaberunt
 nunc cognouerunt quia omnia que mihi dedisti
 abs te sunt quoniam uerba tua quae
 dedisti mihi dedi eis et ipsi
 acceperunt uere quoniam abs te exiui
 et crediderunt quia tu me misisti
 ego pro eis rogo non pro hoc
 mundo rogo sed de quibus dedisti mihi
 quoniam tui sunt et omnia mea tua sunt
 et tua mea sunt et glorificasti me in eis
 et iam non sum in hoc mundo
 et ipsi in hoc mundo sunt
 et ego ad te uenio iam non sum in
 mundo et in mundo sum
 pater sancte serba eos in nomine tuo
 et cum essem cum eis ego serbabam eos
 in nomine tuo quod dedisti mihi
 ut sint unum sicut nos cum essem cum eis ego
 custodiebam eos in nomine tuo
 quos dedisti mihi· et custodiui et nemo ex eis
 periit nisi filius perditionis
 ut scriptura impleatur nunc autem
 ad te uenio et haec loquor in hoc mundo
 ut habeant gaudium meum
 inpletum in temet ipsis ego autem
 dedi uerbum tuum eis
 et mundus odit eos quoniam non sum
 de hoc mundo non rogo ut tollas
 eos de mundo sed ut serues
 eos de iniquo de hoc mundo
 non sunt sicut et ego non sum de mundo

(Fol. 167 a.)

αγιασον αυτους εν τη αληθεια XVII. 17
 ο λογος ο σος αληθεια εστιν καθως εμε 18
 απεστειλας εισ τουτον τον κοσμον καγω
 απεστειλα αυτους εισ τουτον τον κοσμον
 και υπερ αυτων εγω αγιαζω εμαυτον 19
 ινα ωσιν και αυτοι ηγιασμενοι
 εν αληθεια ου περι τουτων δε ερωτω 20
 μονον αλλα και περι των πιστευοντων
 δια του λογου αυτων εισ εμε ινα παντες 21
 εν ωσιν καθως συ πατηρ εν εμοι
 καγω εν σοι ινα και αυτοι εν ημειν ωσιν
 ινα ο κοσμος πιστευση οτι συ με 22
 απεστειλας καγω την δοξαν ην
 εδωκασ μοι δεδωκα αυτοισ ινα ωσιν το εν 23
 καθως ημεις εν συ εν εμοι καγω εν αυτοισ
 ινα ωσιν τετελιωμενοι
 εισ το εν ινα γεινωσκη ο κοσμος
 οτι συ με απεστειλας και ηγαπησα αυτους
 καθως συ με ηγαπησας
 πατερ ο δεδωκασ μοι θελω ινα οπου εμι εγω 24
 κακεινοι ωσιν μετ εμου ινα θεωρωσι
 την δοξαν ην δεδωκασ μοι οτι ηγαπησας με
 ρνδ : προ καταβολησ κοσμου : πατερ δικαιε 25
 ο κοσμος τουτος σε ουκ εγνω εγω δε σε
 εγνωκα και ουτοι εγνωσαν
 ρνε : οτι συ με απεστειλας : και εγνωρισα 26
 αυτοισ το ονομα σου και γνωρισω
 ινα η αγαπη η ηγαπησας με εν αυτοισ η
 καγω εν αυτοισ
 ρνε : ταυτα ειπων ο ιησ εξηλθεν συν τοις XVIII. 1
 μαθηταισ αυτου περαν του χειμαρρου
 του κεδρου οπου ην κηπος εισ ον εισηλθεν
 ρνε : αυτος και οι μαθηται αυτου : ηδει δε και 2
 (Fol. 167 b.)

sanctifica eos in ueritate
 uerbum tuum ueritas est sicut me
 misisti in hunc mundum et ego
 misi eos in hunc mundum
 et pro eis ego sanctifico me ipsum
 ut sint et ipsi sanctificati
 in ueritate nunc autem propter istos rogo
 solum sed et pro his qui credituri sunt
 per uerbum eorum in me ut omnes
 unum sint sicut tu pater in me
 et ego in te ut et ipsi in nouis sint
 ut hic mundus credat quoniam tu me
 misisti et ego gloriam quam
 dedisti mihi dedi eis ut sint unum
 sicut nos unum tu in me et ego in eis
 ut sint perfecti consummati
 in unum ut cognoscat mundus
 quoniam tu me misisti et dilexi eos
 sicut tu me dilexisti
 pater quod mihi dedis uolo ut ubi ego sum
 et illi sint mecum ut aspiciant
 gloriam quam mihi dedisti quia dilexisti me
 ante constitutionem mundi pater sancte
 mundus hic te non cognouit ego autem te
 cognoui et isti cognouerunt
 quoniam tu me misisti et manifestaui
 eis nomen tuum et manifestabo
 ut caritas quam dilexisti me in eis sit
 et ego in illis
 haec cum dixisset ihs exiit simul cum
 discipulis suis trans torrentem
 cedri ubi erat hortus in quem introibit
 ipse et discipuli eius sciebat autem et
 (Fol. 168 a.)

	Ἰουδας ο παραδιδων αυτον · τον τοπον	XVIII.
	οτι πολλακις συνηχθη εκει ο ιησ	
νη:	μετα των μαθητων αυτου : ο ουν Ἰουδας	3
	λαβων την σπειραν και εκ των αρχιερων	
	και εκ των φαρισαιων ὑπηρετας ερχεται	
	εκει μετα φανων και λαμπαδων	
νθ :	και οπλων : ιησ δε ειδων παντα τα	4
	ερχομενα επ αυτον εξηλθεν και λεγει	
	αυτοις τινα ζητειτε απεκριθησαν αυτω	5
	ιην τον ναζαρηνον · λεγει αυτοις εγω ειμι	
	ιστηκει δε και Ἰουδας ο παραδιδουσ αυτον	
	μετ αυτων ωσ ουν ειπεν αυτοις εγω ειμι	6
	απηλθαν εισ τα οπεισω και επεσαν χαμαι	
	παλιν ουν αυτοουσ επηρωτησεν λεγων	7
	τινα ζητειτε οι δε ειπαν παλιν ιην τον	
	ναζωραιον απεκριθη αυτοις ο ιησ	8
	ειπον ὑμειν οτι εγω ειμι ει ουν εμε	
	ζητειτε αφετε τουτους ὑπαγειν ἵνα	9
	πληρωθη ο λογοσ ον ειπεν οτι ουσ	
	εδωκασ μοι εξ αυτων ουδενα απωλεσα	
ρξ :	τοτε σιμων πετροσ εχων μαχαιραν	10
	ειλκυσεν αυτην και επαισεν τον δουλον	
	του αρχιερωσ και απεκοψεν αυτου	
	το ωτιον το δεξειον · ην δε τονομα	
	του δουλου εκεινου μαλχοσ ειπεν ουν	11
	ο ιησ τω πετρω βαλε την μαχαιραν εισ την	
ρξα:	θηκην : το ποτηριον ο εδωκεν μοι	
ρξβ :	ο πατηρ ου μη πω αυτο : η ουν σπειρα	12
	και ο χειλιαρχοσ και οι ὑπηρεται των	
	Ἰουδαιων συνελαβον τον ιην	
ρξγ:	και εδησαν αυτον : και ηγαγον προς ανναν	13
	πρωτον ην γαρ πενθεροσ του καϊφα	
	οσ ην αρχιερωσ του ενιαντου εκεινου	

(Fol. 168 b.)

[Desunt folia octo, vicesimum secundum Codicis quaternionem complectentia. Quae a cap. XVIII. 13 usque ad cap. XX. 13 Graecè, et a cap. XVIII. 2 usque ad cap. XX. 1 Latinè, a posteriore manus per septem folia sunt scripta, huic volumini Appendicis loco subiicientur.]

CAP. XX. 1 essent ad monumentum et uidet
 lapidem sublatum ab osteo
 2 monimenti currit ergo et uenit
 ad simonem petrum et alium
 discipulum quem diligebat ihs et dicit illis
 tulerunt dom de monumento
 et nescimus ubi posuerunt eum
 3 exiuit ergo petrus et alius discipulus
 4 et ueniebant ad monumentum currebant aute
 ambo in se alius autem discipulus praecurrit
 citius ante petrum et uenit prior
 5 in monumentum et prospiciens
 uidet posita lentiamina non tamen
 6 introibit uenit ergo simon petrus
 sequens eum et introibit
 in monumentum et uidet
 7 lentiamina posita et sudarium
 quod erat positum super capud
 eius . non cum lentiamine positum
 sed seorsus inuolutum in unum locum
 8 tunc ergo introibit et alius discipulus
 qui uenerat prior in monumentum
 9 et uidit et credidit necdum enim
 sciebant scripturam quia oportet eum
 10 resurgere a mortuis abierunt ergo
 ad se iterum discipuli
 11 maria autem stabat ad monumentum
 foris et plorabat cum ergo ploraret
 12 prospexit in monumentum et uidet
 duos angelos in albis sedentes
 unum ad capud et unum ad pedes
 ubi positum erat corpus ihs
 13 dicunt ei illi mulier quid ploras

(Fol. 177 a.)

τινα ζητεισ λεγει αυτοισ οτι ηραν τον κν
 μου και ουκ ουδα που τεθεικαν αυτον
 ταυτα ειπουσα εστραφη εις τα οπισω
 και θεωρει τον ιην εστωτα και ουκ ηδι
 οτι ιησ εστιν λεγει αυτη ο ιησ γυναι τι κλαιωσ 15
 τινα ζητεισ εκεινη δοκουσα οτι ο
 κηπουροσ εστιν λεγει αυτω κε
 ει συ ηρεσ αυτον ειπε μοι που
 τεθεικασ αυτον καγω αυτον αρω
 λεγει αυτη ιησ μαρια στραφεισα δε
 εκεινη λεγει αυτω εβραϊστι ραββινει
 ο λεγεται κε διδασκαλε λεγει αυτη ιησ 17
 μη μου απτω ουπω γαρ αναβεβηκα
 προς τον παρα πορευου ουν προς τουσ
 αδελφουσ και ειπε αυτοισ αναβαινω
 προς τον παρα μου και πατερα υμων
 και θν μου και θν υμων
 Ερχεται μαρια η μαγδαλινη απαγγελλουσα 18
 τουσ μαθηταισ αυτου οτι εωρακεν τον κν
 και α ειπεν αυτη εμνηυσεν αυτοισ
 Ουσησ ουν οψιασ τη ημερα εκεινη 19
 τη μεια των σαββατων και των θυρων
 κεκλισμενων οπου ησαν οι μαθηται
 δια τον φοβον των ιουδαιων
 ηλθεν ιησ και εστη εις το μεσον
 και λεγει αυτοισ ειρηνη υμειν
 και τουτο ειπων εδειξεν τασ χειρασ
 και την πλευραν αυτοισ εχαρησαν ουν
 οι μαθηται αυτου ειδοντεσ τον κν
 Ειπεν ουν αυτοισ παλιν ειρηνη υμειν 21
 καθωσ απεσταλκεν με ο πατηρ καγω
 αποστελλω υμασ τουτο ειπων 22
 ενεφυσησεν αυτοισ και λεγει αυτοισ

(Fol. 177 b.)

quem quaeritis dicit illis quia tulerunt dom̄
 meum et nescio ubi posuerunt eum
 haec dicens conuersa est retro
 et uidet ihm stantem et nesciebat
 quoniam ihs est dicit illi ihs mulier quid ploras
 quem queris illa putans quia
 hortulanus est dicit illi dme
 si tu sustulisti eum dic mihi ubi
 posuisti eum et ego illum tollam
 dicit ei ihs maria conuersa autem
 illa dicit ei ebraice rabboni
 quod dicitur dme magister dicit illi ihs
 noli me tangere necdum enim ascendi
 ad patrem uade ergo ad
 fratres et dic illis ascendo
 ad patrem meum et patrem uestrum
 et dom̄ meum et dom̄ uestrum
 uenit maria magdalena nuntians
 discipulis eius quia uidit dom̄
 et quae dixit ei adnuntiauit illis
 Cum esset ergo sero illo die
 una die sabbati et hosteis
 clusis ubi erant discipuli
 propter timorem iudaeorum
 uenit ihs et stetit in medio
 et dixit illis pax uobis
 et hoc cum dixisset demonstraui manus
 et latus illis gauisi sunt autem
 discipuli eius uidentes dom̄
 dixit ergo illis iterum pax uobis
 sicut misit me pater et ego
 mitto uos et hoc cum dixisset
 insuflauit in eos et dit illis

(Fol. 178 a.)

λαβετε πνευμα αγιον εαν τινων αφητε
 τας αμαρτιας αφωνται αυτοις
 εαν τινων κρατησθητε κεκρατηγητε
 θωμας δε εισ εκ των · ιβ · λεγομενος
 διδυμος ουκ ην μετ αυτων οτε ηλθεν
 ιησ̄ ελεγον ουν αυτω οι αλλοι μαθηται
 οτι εωρακαμεν τον κν̄ · ο δε ειπεν αυτοις
 εαν μη ειδω εισ τας χειρας αυτου
 τον τυπον των ηλων και βαλω μου
 τας χειρας εισ την πλευραν αυτου
 και βαλω μου τον δακτυλον εισ τον τυπον
 των ηλων ου μη πιστευσω
 και μεθ ημερας οκτω παλιν ησαν εσω
 οι μαθηται αυτου και ο θωμας μετ αυτων
 ερχεται ουν ο ιησ̄ των θυρων
 κεκλισμενων και εστη εισ το μεσον
 και ειπεν ειρηνη υμειν ειτα λεγει
 τω θωμα φερε τον δακτυλον σου ωδε
 και ιδε τας χειρας μου και φερε
 την χειρα σου και βαλε εισ την πλευραν μου
 και μη ἴσθι απιστος αλλα πιστος
 απεκριθη θωμας και ειπεν αυτω
 ο κς̄ μου και θς̄ μου
 λεγει αυτω ο ιησ̄ οτι εωρακασ με
 πεπιστευκασ μακαριοι οι μη ειδοντες
 και πιστευσαντες πολλα μεν ουν
 και αλλα σημεια εποιησεν ιησ̄
 ενωπιον των μαθητων αυτου
 α ουκ εστιν γεγραμμενα εν τω
 βιβλω τουτω ταυτα δε γεγραπται
 ἵνα πιστευσητε οτι ιησ̄ χρ̄ς̄ υἱος̄ εστιν
 του θῡ και ἵνα πιστευοντες ζωην
 αιωνιον εχητε εν τω ονοματι αυτου

(Fol. 178 b.)

accipite sp̄m̄ sanctum si quorum dimiseritis
 peccata dimittentur eis
 si quorum tenueritis detentae sunt
 24 thomas autem unus ex ix̄ii · qui dicitur
 didymus non erat cum eis quando uenit
 25 ihs̄ dicebat ergo illi alii discipuli
 quoniam uidimus dom̄ ad ille dixit illis
 si non uidero in manus eius
 figuram clauorum et mittam
 manus in latus eius
 et mittam dicitum in figuram
 clauorum non credam
 26 et post dies octo iterum erant intro
 discipuli eius et tomas cum eis
 uenit ergo ihs̄ hoste is
 clusis et stetit in medio
 27 et dixit pax uobis deinde dixit
 ad thoman adfers dicitum tuum hoc
 et uide manus meas et adfers
 manum tuam et mitte in latus meum
 et noli esse infidelis sed fidelis
 28 respondit thomas et dixit illi
 d̄ms̄ meus et deus meus
 29 dicit illi ihs̄ quia uidisti me
 credidisti beati qui non uiderunt
 30 et crediderunt multa quidem
 et alia signa fecit ihs̄
 in conspectu discipulorum suorum
 quae non sunt scripta in hoc
 31 libro haec autem scripta sunt
 ut credatis quia ihs̄ xps̄ filius est
 deī et ut credentes uitam
 sempiternam habeatis in nomine eius

(Fol. 179 a.)

μετα ταυτα παλιν εφανερωσεν εαυτον
 τοις μαθηταις αυτου επι της
 θαλασσης της τιβεριαδος εφανερωσεν
 δε οντως ησαν ομου σιμων πετρος
 και θωμας ο λεγομενος διδυμος
 και ναθαναηλ ος ην απο κανα της γαλιλαιας
 και οι υιοι ζεβεδαιου και αλλοι εκ των
 μαθητων αυτουτου δυο λεγει τουτοις
 σιμων πετρος υπαγω αλιευειν
 λεγουσιν αυτω ερχομεθα και ημεις
 συν σοι εξηλθαν και ανεβησαν
 εις το πλοιον και εν εκεινη τη νυκτι
 επειασαν ουδεν πρωϊας δε ηδη
 γενομενης εστη ιησ επι τον αιγιαλον
 ου μεντοι ηδειςαν οι μαθηται
 οτι ιησ εστιν λεγει ου αυτοις ο ιησ
 παιδια μητι προσφαγειον εχετε
 απεκριθησαν αυτω ου ο δε ειπεν αυτοις
 βαλετε εις τα δεξια μερη του πλοιου
 το δικτυον και ευρησετε
 οι δε εβαλον και ουκετι αυτο ειλικυσαι ισχυον
 απο του πληθους των ιχθυων
 λεγει ουν ο μαθητης εκεινος
 ον ηγαπα ιησ τω πετρω ο κς εστιν ημων
 σιμων ουν πετρος ακουσας οτι ο κς εστιν
 τον επενδυτην διεζωσατο
 ην γαρ γυμνος και ηλατο
 εις την θαλασσαν οι δε αλλοι μαθηται
 τω πλοιαρω ηλθαν ου γαρ ησαν
 μακραν απο της γης αλλ ως απο
 πηχων διακοσιων συροντες το
 δικτυον των ιχθυων ως ουν
 απεβησαν εις την γην βλεπουσιν

(Fol. 179 b.)

XXI. 1 post haec iterum manifestavit se ipsum
 discipulis suis super
 mare tiberiadis manifestavit
 2 autem sic erant simul simon petrus
 et thomas qui dicitur didymus
 et nathanael qui erat a cana galilaeae
 et filii zebedaei et alii de
 3 discentibus eius duo dicit illis
 simon petrus uado piscatu
 dicunt ei uenimus et nos
 tecum exierunt et ascenderunt
 in nauem et in illa nocte
 4 prendederunt nihil mane autem iam
 facto stetit ihs ad litus
 non tamen sciebant discipuli
 5 quia ihs est dicit ergo illis ihs
 pueri numquid aliquid manducare habetis
 6 dixerunt ei non ad ille dixit illis
 mittite in dextram partem nauis
 retiam et inuenietis
 ad illi miserunt et amplius eam trahere poterant
 a multitudine piscium
 7 dicit ergo discipulus ille
 quem diligebat ihs petro dms est noster
 simon ergo petrus audiens quia dms est
 tunicam cinxit se
 erat enim nudus et misit se et salibit
 8 in mare alii autem discipuli
 per nauiculam uenerunt non enim erant
 longe a terra sed sicut a
 cubitis ducentis trahentes
 9 retiam piscium quomodo ergo
 exierunt a terram uident

(Fol. 180 a.)

ανθρακειαν κειμενην και οψαριον
 επικειμενον και αρτον λεγει αυτοις
 ο ιησ ενεγκατε εκ των οψαριων ων
 επιασατε νυν ανεβη σιμων πετροσ
 και ειλικυσεν το δικτυον μεστον
 επι την γην μεγων ιχθυων· ριγ·
 και τοσουτων οντων ουκ εσχισθη
 το δικτυον λεγει αυτοις ο ιησ δευτε
 αριστησατε ουδεις δε ετολμα των
 μαθητων εξετασαι αυτον συ τις ει
 ειδοτες οτι ο κς̄ εστιν ερχεται ιησ
 και λαμβανει τον αρτον ευχαριστησας εδωκε
 αυτοις και το οψαριον ομοιωσ
 τουτο ηδη τριτον εφανερωθη ιησ
 τοις μαθηταισ αυτου εγερθεισ εκ νεκρων
 οτε ουν ηριστησαν λεγει ο ιησ τω σιμωνι πετρω 15
 Σιμων ιωανου αγαπασ με πλεον τουτων
 λεγει αυτω ναι κε συ οιδασ οτι
 φιλω σε λεγει αυτω ο ιησ βοσκε τα προβατα μου
 λεγει αυτω δευτερον ο κς̄ σιμων ιωανου 16
 αγαπασ με· λεγει αυτω ναι κε
 συ οιδασ οτι φιλω σε· λεγει αυτω ποιμενε
 μου τα προβατα λεγει αυτω το τριτον 17
 σιμων ιωανου φιλεισ με
 ελυπηθη ο πετροσ οτι ειπεν αυτω ^{το τριτον} φιλεισ με
 και λεγει αυτω κε παντα συ οιδασ
 συ γεινωσκεισ οτι φιλω σε
 λεγει αυτω βοσκε τα προβατα μου
 αμην αμην λεγω σοι οτε ησ νεωτεροσ 18
 εζωννησε σεαυτον και περιεπατεισ οπου
 ηθελεσ· οταν δε γηρασησ εκτενεισ τασ χιρασ σου
 και αλλοι σε ζωσουσει και απαγουσιν σε
 οπου συ θελεισ ταυτα δε ειπεν 19
 (Fol. 180 b.)

XXI. carbones positos et piscem
 10 impositum et panem dicit illis
 ihs adferte de piscibus quos
 11 cepistis nunc ascendit simon petrus
 et traxit retiam plenam
 super terram magnorum piscium cliii·
 et cum tanti essent non est scissa
 12 retia dicit illis ihs uenite
 prandete nemo tamen audebat de
 discipulis interrogare eum tu quis es
 13 scientes quia dms̄ est uenit ihs
 et accipit panem et benedicens dedit
 illis et piscem similiter
 14 hoc iam tertium manifestatus est ihs
 discipulis suis surgens a mortuis
 cum ergo prandissent dicit ihs simoni petro
 simon iohannis diligis me plus quam istos
 dicit illi etiam dmē tu scis quoniam
 amo te dicit illi ihs pasce oues meas
 dicit illi iterum dms̄ simon iohannis
 16 amas me· dicit illi etiam dmē
 tu scis quia amo te dicit illi pasce
 17 oues meas· dicit illi tertium
 simon iohannis amas me· contristatus
 est petrus quia dixit illi tertio amas me
 et dicit illi dmē omnia tu scis
 tu scis quoniam amo te
 dicit illi pasce obes meas
 18 amen amen dico tibi quando eras iubenes
 cingebas teipsum· et ambulabas ubi
 uolebas· cum autem senueris extends manus tuas
 et alii te cingent et ducent te
 19 ubi tu non uis haec autem dixit
 (Fol. 181 a.)

σημενων ποιω θανατω δοξασει τον θν
 και τουτο ειπων λεγει αυτω ακολουθει μοι
 επιστραφεισ δε ο πετροσ βλεπει τον μαθητην 20
 ον ηγαπα ιησ ακολουθουντα
 οσ και ανεπεσεν εν τω δειπνω
 επι το στήθος αυτου και ειπεν αυτω
 κε τισ εστιν ο παραδιδων σε
 τουτον ουν ειδων ο πετροσ λεγει αυτω ιην· 21
 κε ουτοσ δε τι· λεγει αυτω ο ιησ 22
 εαν αυτον θελω μενειν ουτωσ
 εωσ ερχομαι τι προσ σε συ μοι ακολουθει
 εξηλθεν ουν ουτοσ ο λογοσ εισ τουσ 23
 αδελφουσ και εδοξαν οτι ο μαθητησ
 εκεινοσ ουκ αποθνησκει και ουκ ειπεν αυτο
 ο ιησ ουκ αποθνησκεισ αλλα εαν αυτον
 θελω μενειν εωσ ερχομαι προσ σε
 ουτῶ εστιν ο μαθητησ ο μαρτυρων 24
 περι τουτων και ο γραψασ ταυτα
 και οίδαμεν οτι αληθησ εστιν αυτου
 η μαρτυρια εστιν δε και αλλα πολλα 25
 οσα εκουησεν ο χρσ ιησ ατινα
 εαν γραφηται καθ εν ουδ αυτον
 ομαι τον κοσμον χωρησε
 τα γραφομενα βιβλεια

XXI.

20

21

22

23

24

25

significans qua morte honorificabit dm
 Et hoc cum dixisset dicit illi sequere me
 conuersus autem petrus uidet discipulum
 quem diligebat ihs sequentem
 qui et recubuit in cena
 super pectus eius et dixit illi
 dme quis est qui tradidit te
 hunc ergo uidens petrus dicit ad ihm
 dme hic autem quid· dicit illi ihs
 si eum uolo sic manere
 usque dum uenio quid ad te tu me sequere
 exiuit ergo hic uerbus aput fratres
 et putauerunt quoniam discipulus
 ille non moritur et non dixit illud
 ihs non morieris sed si eum
 uolo manere usque dum uenio quid ad te
 hic est discipus qui testimonium dat
 de his et qui scripsit haec
 et scimus quoniam uerum est eius
 testimonium sunt autem et alia plura
 quae fecit xps ihs quae
 si scribantur singulariter nec ipsum
 facile puto mundum capere
 qui scribuntur libri

ε̄νᾱγγ̄ελ̄ιον̄ κᾱτᾱ
 ῑω̄αν̄νη̄ν̄ ε̄τε̄λε̄σ̄θη̄
 αρχ̄εταῑ ε̄νᾱγγ̄ελ̄ιον̄
 κᾱτᾱ λ̄οῡκαν̄

(Fol. 181 b.)

eūan̄gel̄ium̄ sec̄und̄·
 ioh̄anen̄ explic̄it̄
 inc̄ipit̄ eūan̄gel̄ium̄
 sec̄ lūcan̄

(Fol. 182 a.)

α Επειδηπερ πολλοι επεχειρησαν ανα
 ταξασθαι διηγησιν περι των
 πεπληροφορημενων εν ημειν
 πραγματων καθα παρεδοσαν ημειν
 οι απ αρχης αυτοπται και υπηρεται
 γενομενοι του λογου εδοξε καμοι
 παρηκολουθηκοτι ανωθεν πασιν
 ακριβως καθεξησ σοι γραψαι
 κρατιστε θεοφιλε ινα επιγνωσ
 περι των κατηχηθησ λογων την ασφαλειαν
 β : Εγενετο εν ταισ ημεραισ ηρωδου
 του βασιλεωσ της ιουδαιασ ιερευσ
 τισ ονοματι ζαχαριασ εξ εφημεριασ
 αβια· και γυνη αυτω εκ των θυγατερων
 ααρων· και το ονομα αυτης ελισαβεθ
 ησαν δε δικαιοι αμφοτεροι ενωπιον
 του θυ πορευομενοι εν πασαισ
 ταισ εντολαισ και δικαιωμασιν του κυ
 αμепτοι και ουκ ην αυτοισ τεκνον
 καθοτι ην η ελισαβεθ· στερια
 και αμφοτεροι ησαν προβεβηκοτεσ
 εν ταισ ημεραισ αυτων· εγενετο δε
 εν τω ιερατευειν αυτον εν τη ταξει
 της εφημεριασ αυτου εναντι του θυ
 κατα το εθος της ιερατειασ
 ελαχε του θυμιασαι εισελθων
 εισ τον ναον του θυ και παν το πληθος
 του λαου ην προσευχομενοι
 εξω τη ωρα του θυμιαματοσ
 ωφθη δε αυτω αγγελοσ κυ εστωσ
 εκ δεξιων του θυσιαστηριου του θυμιαματοσ
 και εταραχθη ζαχαριασ ιδων
 και φοβοσ επεπεσεν επ αυτον
 (Fol. 182 b.)

I. 1 quoniam quidem multi temptauerunt
 conscribere narrationem de his quibus
 completa sunt in nobis
 2 rebus sicut tradiderunt nobis
 qui ab initio ipsi uiderunt et ministri
 3 fuerunt uerbi uisum est et mihi
 adsecuto desusum omnibus
 diligenter ex ordine tibi scribere
 4 optime theofile uti cognoscas
 de quibus structus es uerborum ueritatem
 5 fuit in diebus hierodis
 regis iudaeae sacerdos
 quidam nomine zacharias de uice
 abia et uxor illi de filiabus
 aaron et nomen eius elisabet
 6 erant autem iusti ambo in conspectu
 dei ambulantes in omnibus
 mandatis et iustitiis dmi sine
 7 macula et non erat illis filius
 quoniam erat elisabet sterilis
 et ambo erant seniores
 8 in diebus suis factum est autem
 dum sacerdotio fungeretur in ordine
 sacerdotii sui in conspectu dei
 9 secundum consuetudinem sacrificii
 forte accidit sacrificare intrantem
 10 in templum dmi et omnis multitudo
 populi erat orans
 forans hora incensi
 11 uisus est autem illi angelus dmi stans
 a dextris altari incensi
 12 et conturbatus est zacharias uidens
 et timor incidit super eum
 (Fol. 183 a.)

και ειπεν προς αυτον ο αγγελος
μη φοβου ζαχαρια διοτι εισηκουσθη
η δεησεις σου και η γυνη σου ελισαβεδ
γεννησει υιον και καλεσει
το ονομα αυτου ιωανην και εσται σοι
χαρα και αγαλλιασις και πολλοι επι τη
γενεσει αυτου χαρησονται εστε γαρ
μεγαρ ενωπιον του κυ και οιον
και σικερα ου μη πιη και πνευματος
αγιου πλησθησεται επι εκ κοιλειας
μητρος αυτου και πολλοι των υιων
ισραηλ επιστρεψει επι κυ τον θν αυτων
και αυτοσ προελευσεται ενωπιον αυτου
εν πνευματι και δυναμι ηλιου
επιστρεψαι καρδιασ πατερων επι τεκνα
και απειθεισ· εν φρονησει δικαιων
ετοιμασαι κυ λαον κατεσκευασμενον·
και ειπεν ζαχαριασ προς τον αγγελον
κατα τι γνωσομαι τουτο εγω γαρ ειμι
πρεσβυτησ και η γυνη μου προβεβηκυια
εν ταισ ημεραισ αυτησ και αποκριθεισ
ο αγγελος ειπεν αυτω· εγω ειμι γαβριηλ
ο παρεστωσ ενωπιον του θυ και απεσταλην
λαλησαι προς σε και ευαγγελισασθαι σοι
ταυτα· και ιδου εση σιωπων και μη
δυναμενοσ λαλησαι αχρισ ημερασ ησ
γενηται ταυτα ανθων ουκ επιστευσασ
τοισ λογοισ μου οιτινεσ πλησθησονται
εισ τον καιρον αυτων και ην ο λαοσ
προσδεχομενοσ τον ζαχαριαν και
εθαυμαζον επι τω χρονιζειν αυτον
εν τω ναω εξελθων δε ουκ ηδυνατο
λαλησαι αυτοισ και επεγνωσαν
(Fol. 183 b.)

1. 13 et dixit ad eum angelus
ne timueris zacharia quia exaudita est
oratio tua et uxor tua elisabed
pariet tibi filium et uocabis
14 nomen eius iohanen et erit tibi
gaudium et exaltatio et multi super
15 natiuitate eius gaudebunt erit enim
magnus in conspectu dmi et uinum
et sicera non bibet et spiritu
sancto replebitur adhuc de uentre
16 matris suae et multos filiorum
istrahel conuertet ad dom dm eorum
17 et ipse antecedit in conspectu eius
in spiritu . et uirtute heliae
conuertere corda patrum ad filios et non
consentientes in sapientia iustorum
praeparare dmo plebem consummatam
18 et dixit zacharias ad angelum
quomodo cognoscam hoc ego enim sum
senior et uxor mea praecedens
19 in diebus suis et respondens
angelus dixit ei ego sum gabriel
qui adisto in conspectu dei et missus sum
loqui ad te et euangelizare tibi
20 haec . et ecce eris tacens et non
potens loqui usque in diem quo
fiant haec quia non credidisti
uerbis meis qui complebuntur
21 in tempore suo et erat plebs
expectans zachariam et
mirabantur in eo quod tardaret
22 in templo exiens autem non poterat
loqui illis et cognouerunt
(Fol. 184 a.)

1 οτι οπτασιαν εωρακεν εν τω ναω
 και αυτοσ ην διανεων αυτοισ και διεμεινεν
 23 κωφοσ και εγενετο· ωσ επλησθησαν αι ημεραι
 της λειτουργειας αυτου τοτε απηλθεν
 24 εις τον οικον αυτου και μετα τασ ημερασ
 ταυτασ συνελαβεν ελισαβεδ· η γυνη αυτου
 και περιεκρυβεν εαυτην μηνασ πεντε·
 25 λεγουσα οτι ουτωσ μοι πεποιηκεν κ̄σ
 εν ημεραισ αισ εφειδεν αφελειν
 ονειδοσ μου εν ανθρωποισ
 Εν δε τω εκτω μηνι απεσταλη ο αγγελοσ
 γαβριηλ ὑπο του θ̄υ εις πολιν γαλιλαιαν
 27 προς παρθενον μεμνησμενην ανδρι
 ω ονομα ἰωσηφ εξ οικου δανειδ
 και το ονομα της παρθενου μαριαμ
 και εισελθων ο αγγελοσ προς αυτην ειπεν
 28 χαιρε κεχαριτωμενη ο κ̄σ μετα σου
 ευλογημενη συ εν γυναιξιν
 29 ην δε επι τω λογω εταραχθη και διελογιζετο
 εν εαυτη ποδαποσ αν ειη ο ασπασμοσ ουτοσ
 30 και ειπεν αυτη ο αγγελοσ μη φοβου μαρια
 ευρεσ γαρ χαριν παρα τω θ̄ω και ιδου
 31 συνλημψη εν γαστρι και τεξη υιον
 και καλεσεισ το ονομα αυτου ἰην
 32 ουτοσ εσται μεγασ και υιοσ ὑψιστου
 κληθησεται και δωσει αυτω κ̄σ ο θ̄σ
 τον θρονον δανειδ του πατροσ αυτου
 33 και βασιλευσει επι τον οικον ἰακωβ
 εις τουσ αιωνασ και της βασιλειασ αυτου
 34 ουκ εστε τελοσ και ειπεν μαρια προς τον
 αγγελον πως εσται τουτο επι ανδρα
 35 ου γεινωσκω : και αποκριθεισ ο αγγελοσ
 ειπεν αυτη πνευμα αγιον επελευσεται

(Fol. 184 b.)

1 quia uisionem uidit in templo
 et ipse erat adnuens eis et permanebat
 23 surdus et factum est ut completi sunt dies
 ministerii eius tunc abiit
 24 in domum suam et post dies
 istos concepit elisabed uxor eius
 et abscondebat se menses quinque
 25 dicens quoniam sic mihi fecit d̄ms
 in diebus quibus respexit auferre
 obprobrium meum in hominibus
 26 in mense autem sexto missus est angelus
 gabriel a deo in ciuitatem galilaeam
 27 ad uirginem disponsatam uiro
 cui nomen erat ioseph de domo dauid
 et nomen uirginis maria
 28 et introiens angelus ad eam dixit
 habe benedicta d̄ms tecum
 benedicta tu inter mulieres
 29 illa autem super uerbo conturbata est et cogitabat
 in semet ipsa qualis sit salutatio haec
 30 Et dixit ei angelus ne timeas maria
 31 inuenisti enim gratiam apud d̄m et ecce
 concipiens in utero et paries filium
 et uocauis nomen eius ihm
 32 hic erit magnus et filius altissimi
 uocabitur et dabit ei d̄ms d̄s
 thronum dauid patris eius
 33 et regnauit super domum iacob
 in saecula et regni eius
 34 non erit finis et dixit maria ad
 angelum quomodo erit hoc quia uirum
 35 non noui et respondens angelus
 dixit ei spiritus sanctus superueniet

(Fol. 185 a.)

επι σε και δυναμις υψιστου επισκιασι σοι
 διο και το γεννωμενον αγιον κληθησεται
 γ : υιοσ θυ : και ιδου ελεισαβεθ· η συγγενισ σου
 και αυτη συνειληφυια υιον εν γηρει αυτησ
 και ουτοσ μην εκτοσ εστιν αυτη τη
 καλουμενη στειρα οτι ουκ αδυνατησει
 παν ρημα παρα του θυ και ειπεν μαρια
 ιδου η δουλη κυ γενοιτο μοι κατα το
 ρημα σου και απεστη απ αυτησ ο αγγελοσ
 αναστασα δε μαρια εν ταισ ημαιραισ
 ταυταισ εκορευθη εισ την ορεινην μετα
 σπουδησ εισ πολιν ιουδα και εισηλθεν
 εισ τον οικον ζαχαριου και ησπασατο την
 ελισαβεθ· και εγενετο ωσ ηκουσεν
 τον ασπασμον της μαριασ η ελισαβεδ
 εσκιρτησεν εν τη κοιλεια της ελισαβεδ
 το βρεφοσ αυτησ και επλησθη πνσ
 αγιου η ελισαβεδ και ανεφωνησεν
 φωνη μεγαλη και ειπεν ευλογημενη
 συ εν γυναιξιν και ευλογημενοσ
 ο καρποσ της κοιλιασ σου και ποθεν
 μοι τουτο ινα ελθη η μητηρ του κυ μου
 προσ με ιδου γαρ ωσ εγενετο η φωνη
 του ασπασμου σου εισ τα ωτα μου
 εσκιρτησεν εν αγαλλιασει το βρεφοσ
 εν τη κοιλια μου και μακαρια
 η πιστευσασα οτι εσαι τελειωσισ
 τοισ λελαλημενοισ αυτη παρα κυ
 και ειπεν μαρια μεγαλυνει η ψυχη
 μου τον κυ και ηγαλλιασεν το πνα
 μου εν τω θυ . τω σωτηρι μου
 οτι επεβλειψεν κσ επι την ταπεινωσιν
 της δουλησ αυτου ιδου γαρ απο του νυν
 (Fol. 185 b.)

I. super te et uirtus altissimi obumbravit te
 propter quod et quod nascitur sanctum uocabitur
 36 filius dei et ecc elisabet cognata tua
 et ipsa concepit filium in senectute sua
 et hic mensis sextus est ei quae
 uocatur sterilis quia non est difficile
 37 omne uerbum apud dm̄ et dixit maria
 38 ecce ancilla dmī contingat mihi secundu
 uerbum tuum et recessit ab ea angelus
 39 Surgens autem maria in diebus
 istis abiit in montanam cum
 40 festinationem in ciuitate iuda et introibit
 in domum zachariae et salutabit
 41 elisabet et factum est ut audiuit
 salutationem mariae elisabet
 exultauit in utero elisabet
 infans eius et inpleta est spiritu
 42 sancto elisabet et exclamauit
 uoce magna et dixit benedicta
 tu inter mulieres et benedictus
 43 fructus uentris tui et unde
 mihi hoc ut ueniat mater dmī mei
 44 ad me ecce enim ut facta est uox
 salutationis tuae in aures meas
 exultauit in laetitia infans
 45 in utero meo et beata
 quae crediderit quia erit consummatio
 quae dicta sunt illi a dmo
 46 Et dixit maria magnificat anima
 47 mea dom̄ et exultauit sp̄s
 meus in deo saluatori meo
 48 quoniam respexit dms̄ super humilitatem
 ancillae suae ecce enim amodo
 (Fol. 186 a.)

μακαριουσιν με πασαι αι γενεαι
 οτι εκποιησεν μοι μεγαλα ο θς
 ο δυνατος και αγιον το ονομα αυτου
 και το ελεος αυτου εις γενεαν
 γενεων τοις φοβουμενοις αυτον
 εκποιησεν κρατος εν βραχιονι αυτου
 διεσκορπισεν υπερηφανουσ
 διανοια καρδιασ αυτων· καθειλεν
 δυναστας απο θρονων και υψωσεν
 ταπεινους πεινωντας ενεπλησεν
 αγαθων και πλουτουντας εξαπεστιλεν
 κενους αντελαβετο ισραηλ· παιδοσ
 αυτου μνησθηναι ελεουσ καθωσ
 ελαλησεν προς τουσ πατερασ ημων· τω
 αβρααμ και τω σπερματι αυτου εις τον αιωνα
 Εμεινεν δε μαρια συν αυτη μνησασ τρεις
 και υπεστρεψεν εις τον οικον αυτησ
 τη δε ελισαβετ επλησθη ο χρονοσ
 του τεκειν αυτην και εγεννησεν υιον
 και ηκουσαν οι περιωικοι και
 συγγενεισ αυτησ οτι εμεγαλυνεν κς
 το ελεοσ αυτου μετ αυτησ και
 συνεχαιρον αυτη· και εγενετο τη ημερα
 τη ογδοη ηλθαν περιτεμειν το παιδιον
 και εκαλουν αυτο επι τω ονοματι
 του πατροσ αυτου ζαχαριαν
 και αποκρειθεισα η μητηρ αυτου ειπεν
 ουχι αλλα κληθησεται το ονομα αυτου
 ιωανησ και ειπαν προς αυτην οτι
 ουδεις εστιν εν τ[ε] συγγει[ε]α σου
 οσ καλειται το ονομα τουτο
 ενενευον δε τω πατρι αυτου οτι ο αν
 θελοι καλισθαι αυτο και αιτησασ
 (Fol. 186 b.)

1. beatam me dicent omnes generationes
 49 quoniam fecit mihi magna d̄s
 qui potens est et sanctum nomen eius
 50 et misericordia eius in generationes
 et generationes timentibus eum
 51 fecit uirtutem in brachio suo
 dispersit superbos
 52 cogitatione cordis eorum deposuit
 potentes a sedibus et exaltauit
 53 humiles esurientes· inpleuit
 bonorum et diuites dimisit
 54 inanes adiubauit israhel pueri
 55 sui memorare misericordiam sicut
 locutus est ad patres nostros
 abraham et semini eius in aeternum
 56 mansit autem maria cum ea menses tres
 et reuersa est in domum suam
 57 elisabet autem completum est tempus
 ut pariret et peperit filium
 58 et audierunt uicini· et
 cognati eius quoniam magnificauit d̄ms
 misericordiam suam cum ea et
 59 congaudebant ei et factum est die
 octauo uenerunt circumcidere infantem
 et uocabant eum in nomine
 patris sui zacharian
 60 et respondens mater eius dixit
 non sed uocabitur nom eius
 61 iohanes et dixerunt ad eam
 nemo est in cognatione tua
 qui uocatur nomen hoc·
 62 innuebant autem patri eius quid
 63 uult uocari eum et cum petisset
 (Fol. 187 a.)

πινακίδα εγραψεν ἰωανης εστιν
 το ονομα αυτου και παραχρημα
 ελυθη η γλωσσα αυτου και εθανυμασαν
 παντες ανεωχθη δε το στομα αυτου
 και ελαλει ευλογων τον θ̄ν και εγενετο
 φοβος μεγας επι παντας τους
 περιοικοντας αυτον και εν ολη τη ορεινη
 της ἰουδαιας διελαλειτο παντα τα ρηματα
 ταυτα και εβεντο παντες οι ακουοντες
 εν ταις καρδιας αυτων λεγοντες τι αρα
 το παιδιον τουτο εσται και γαρ χειρ̄ κῡ
 μετ αυτου και ζαχαριας ο πατηρ αυτου
 επλησθη πνευματος αγιου και ειπεν
 Ευλογητος κῡ ο θ̄ς του ἰσραηλ οτι επεσκεψατο
 και εκοιησεν λυτρωσιν τω λαω αυτου
 και ηγειρεν κερασ σωτηριας ημειν
 εν οικω δαυειδ παιδος αυτου καθως
 ελαλησεν δια στοματος αγων προφητων
 αυτου των απ αιωνος σωτηριαν
 εκ χειροσ εχθρων ημων και παντων
 των μεισουντων ημας ποιησαι
 ελεος μετα των πατερων ημων
 μνησθηναι διαθηκης αγιασ αυτου
 ορκον ον ωμοσεν προς αβρααμ
 τον πατερα ημων του δουναι ημειν
 αφοβωσ εκ χειροσ εκθρων ημων
 ρυσθεντας λατρευειν αυτω εν οσιοτητι
 και δικαιοσυνη ωπιον αυτου πασασ
 τασ ημερασ ημων και συ δε παιδιον
 προφητης ῡψιστου κληθηση· προπορευση γαρ
 προ προσωπου κῡ ετοιμασαι οδουσ αυτου
 του δουναι γνωσιν σωτηριασ τω λαω αυτου
 εν αφεσει αμαρτιων αυτων δια σπλαγχνα

(Fol. 187 b.)

I. tabulam scripsit iohanes est
 nomen eius et confestim
 soluta est lingua eius et mirati sunt
 omnes apertum est autem os eius
 et loquebatur benedicens d̄m et factum est
 timor magnus super omnes qui
 uicinos eius et in tota montana
 iudaeae loquebantur omnia uerba
 haec et posuerunt omnes qui audierunt
 in cordibus suis dicentes quid utique
 erit infans hic etenim manus d̄mi
 cum illo et zacharias pater eius
 inpletus est spiritu sancto et dixit
 benedictus d̄ms d̄s israhel quia uisitauit
 et fecit salutem populo suo
 et elebavit cornum salutis nobis
 in domo dauit pueri sui sicut
 locutus est per os sanctorum profetarum
 eius qui a saeculo salutem
 de manu inimicorum nostrorum et omnium
 qui oderunt nos facere
 misericordiam cum patribus nostris
 memorari testamenti sancti eius
 iuramentum quod iurauit ad abraham
 patrem nostrum ut daret nobis
 sine timore de manu inimicorum nostrorū
 liberatos seruire ei in sanctitate
 et iustitia in conspectu eius omnes
 dies nostros: Et tu autem infans
 propheta altissimi uocaueris antecedes enī
 ante faciem d̄mi parare uias eius
 dare intellectum salutis populi eius
 in remissione peccatorum eorum propter vis
 cera

(Fol. 188 a.)

ελεουσ̄ θῡ ημων εν οισ̄ επεσκαψατο ημασ̄
 ανατολη εξ̄ υψουσ̄ επιφανᾱι φωσ̄
 τοισ̄ εν σκοτει και σκια θανατου
 καθημενοισ̄ του κατευθυναι
 τουσ̄ ποδασ̄ ημων εισ̄ οδον̄ ειρηνησ̄
 το δε παιδιον̄ ηρξανετο και εκραταιουτο
 πνευματι και ην εν ταισ̄ ερημοισ̄
 εωσ̄ ημερασ̄ αναδειξεωσ̄ αυτου
 προσ τον̄ Ἰσραηλ̄ εγενετο δε εν ταισ̄
 ημεραισ̄ εκειναισ̄ εξηλθεν̄ δογμα
 παρα καισαροσ̄ αυγουστου απογραφεσθαι
 πασαν̄ την οικουμενην̄ αυτη εγενετο
 απογραφη̄ πρωτη̄ ηγεμονουνοτοσ̄
 τησ̄ συριασ̄ κυρηνιου και επορευοντο
 παντεσ̄ απογραφεσθαῑ εκαστοσ̄
 εισ̄ την̄ εαυτου πατριδᾱ ανεβη δε και
 Ἰωσηφ̄ απο τησ̄ γαλιλαιασ̄ εκ πολεωσ̄
 ναζαρεθ̄ εισ̄ γην̄ ιουδᾱ εισ̄ πολιν̄ δαυειδ̄
 ητισ̄ καλειτε̄ βηθλεεμ̄ απογραφεσθαι
 συν̄ μαριᾱ τη̄ εμνηστευμενη̄ αυτω
 ουση̄ ενκυω̄· δια το̄ ειναῑ αυτον̄ εξ̄ οικου
 και πατριασ̄ δαυειδ̄ ωσ̄ δε̄ παρεγεινοντο
 ετελεσθησαν̄ αῑ ημεραῑ τοῡ τεκειν̄ αυτην̄
 καῑ ετεκεν̄ τον̄ υιον̄ αυτησ̄ τον̄ πρωτοτοκον̄
 καῑ εσπαργανωσεν̄ αυτον̄ καῑ ανεκλινεν̄
 αυτον̄ εν̄ φατη̄ διοτῑ ουκ̄ ην̄ αυτοισ̄
 τοποσ̄ εν̄ τη̄ καταλυματῑ ποιμενεσ̄ δε
 ησαν̄ εν̄ τη̄ χαρᾱ ταυτη̄ αγραυλουντεσ̄
 καῑ φυλασσοντεσ̄ τασ̄ φυλακασ̄ τησ̄ νυκτωσ̄
 επῑ την̄ ποιμνην̄ αυτων̄ καῑ ἴδου
 αγγελοσ̄ κῡ επεστη̄ αυτοισ̄ καῑ δοξᾱ
 περιελαμψεν̄ αυτοισ̄ καῑ εφοβηθησαν̄
 φοβον̄ μεγαν̄ καῑ ειπεν̄ αυτοισ̄

(Fol. 188 b.)

I. misericordiae dei nostri in quibus uisitauit nos
 79 oriens ex alto inluminare lumen
 his qui in tenebris et umbra mortis
 sedentibus ut prosperefaciat
 pedes nostros in uiam pacis
 80 puer autem crescebat et inbaliscebatur
 spiritu et erat in desertis
 usque in diem ostensionis eius
 II. 1 ad israhel factum est autem in
 diebus illis exiuit edictum
 a caesare augusto profiteri
 2 omnem orbem terrarum haec fuit
 professio prima ducatum agente
 3 syriae cyrenio et ibant
 omnes profiteri unusquisque
 4 in suam patriam ascendit autem et
 ioseph de galilaea de ciuitate
 nazared in terram iuda in ciuitate dauid
 5 quae uocatur uethleem profiteri
 cum maria disponsata ei
 praegnanti propter quod esset de domo
 6 et patria dauid cum autem aduenirent
 consummati sunt dies ut pariret
 7 et peperit filium suum primogenitum
 et pannis inuoluit eum et reclinauit
 eum in praesepio quia non erat illis
 8 locus in diuersorio pastores autem
 erant in regione illa cantantes
 et custodientes custodias noctis
 9 super pascua sua et ecce
 angelus dmi adstitit eis et gloria
 circumluxit eis et timuerunt
 10 timorem magnum et dixit illis

(Fol. 189 a.)

ο αγγελος μη φοβεισθε ιδου γαρ
 ευαγγελιζομαι υμειν χαραν μεγαλην
 ητις εσται και παντι τω λαω οτι ετεχθη
 υμειν σημερον σωτηρ ος εστιν χρσ κσ
 εν πολει δαυειδ και τουτο υμειν το
 σημειον εστω ευρησετε βρεφος
 εσπαργανωμενον εν φατην και εξαιφνης
 εγενετο συν τω αγγελω πληθος στρατειας
 ουρανου αιτουντων τον θν και λεγοντων
 δοξα εν υψιστοις θω και επι γης ειρηνη
 εν ανθρωποις ευδοκias και εγενετο
 ως απηλθον οι αγγελοι απ αυτων
 εις τον ουρανον και οι ανθρωποι
 οι ποιμενες ειπον προς αλληλους
 διελθωμεν δη εως βηθλεεμ
 και ιδωμεν το ρημα τουτο το γεγωνος
 ο ο κσ εγνωρισεν ημειν και ηλθον
 σπευδοντες και ευρον την μαριαν
 και τον ιωσηφ και το βρεφος κειμενον
 εν τη φατην ιδοντες δε εγνωρισαν
 περι του ρηματος του λαληθεντος
 αυτοις περι του παιδιου και παντες
 οι ακουοντες εθαυμαζον περι των
 λαληθεντων υπο των ποιμενων
 προς αυτους η δε μαρια συνετηρει παντα
 τα ρηματα ταυτα συνβαλλουσα εν τη
 καρδια αυτης και υπεστρεψαν οι ποιμενες
 δοξαζοντες και αινουντες τον θν
 επι πασιν οισ ηκουσαν και ιδον
 καθως ελαληθη προς αυτους
 και οτε συνετελεσθησαν αι ημεραι
 αι οκτω του περιτεμειν το παιδιον
 ωνομασθη το ονομα αυτου ιησ

(Fol. 189 b.)

11. angelus nolite timere ecce enim
 euangelizo uobis gaudium magnum
 11 quae erit et omni populo quia natus est
 uobis hodie saluator qui est xps ihs
 12 in ciuitate dauid et hoc uobis
 signum sit inuenietis infantem
 13 pannis inuolutum in praesepio et continuo
 facta est multitudo cum angelo militiae
 caeli laudantes dnm et dicentium
 14 gloria in altis deo et super terra pax
 15 in hominibus consolationis et factum est
 ut abierunt angeli ab eis
 in caelum et homines
 pastores dixerunt ad alterutrum
 pertranseamus usque bethleem
 et uideamus uerbum hoc quod factum est
 16 quod dms demonstrauit nobis et uenerunt
 festinantes et inuenerunt mariam
 et iosef. et infantem positum
 17 in praesepio uidentes autem cognouerunt
 de uerbo quod factum est
 18 ad eos de infante et omnes
 qui audiebant mirati sunt de his
 quae dicta sunt pastoribus
 ad eos maria autem conseruaat omnia
 uerba haec committens in
 20 corde suo et reuersi sunt pastores
 honorificantes et laudantes dnm
 in omnibus quibus audierunt et uiderunt
 sicut dictum est ad illos
 21 et cum consummati sunt dies
 octo ut circumciderent infantem
 nominatum est nomen eius ihs

(Fol. 190 a.)

το κληθεν υπο του αγγελου προ του
 συνλημφθηναι αυτον εν κοιλια μητροσ
 και οτε επλησθησαν αι ημεραι
 του καθαρισμου αυτου κατα τον νομον
 μωϋσεωσ ανηγαγον αυτον εισ ιεροσολυμα
 παρασθηται κω καθωσ γεγραπται
 εν τω νομω κυ . οτι παν αρσεν
 διανοιγον μητραν αγιον κω
 κληθησεται και του δουναι θυσιαν
 κατα το ειρημενον εν τω νομω κυ
 ζευγοσ τρυγονων η δυο νεοσσουσ
 περιστερων και ην ανθρωποσ
 εν ιερουσαλημ ω ονομα συμειων
 και ο ανθρωποσ ουτοσ δικαιοσ
 και ευλαβησ προσδεχομεμενοσ παρακλησ
 του ισραηλ και πνα αγιον ην επ αυτον
 κεχηματισμενοσ δε ην υπο του πνσ
 του αγιου μη ιδειν θανατον πριν η
 ιδη τον χρν κυ και ηλθεν εν τω πνι
 εισ το ιερον και εν τω εισαγαγειν
 τουσ γονεισ το παιδιον ιην
 του ποιησαι αυτουσ κατα το εθοσ
 του νομου περι αυτου και αυτοσ εδεξατο αυτο
 εισ τασ ανακασ αυτου και ηυλογησεν
 τον θν και ειπεν νυν απολυεισ
 τον δουλον σου δεσποτα κατα το ρημα
 σου εν ειρηνη οτι ειδον οι οφθαλμοι
 μου το σωτηριον σου ο ητοιμασασ
 κατα προσωπον παντων των λαων
 φωσ εισ αποκαλυψιν και δοξαν
 λαου σου ισραηλ και ην ο πατηρ αυτου
 και η μητηρ θαυμαζοντεσ
 επι τουσ λαλουμενοισ περι αυτου

(Fol. 190 b.)

II. quod uocatum est ab angelo antequam
 conciperetur in uentre matris
 22 et cum consummati sunt dies
 purgationis eius secundum legem
 moysi adduxerunt eum in hierosolyma
 23 adsistere dmo sicut scriptum est
 in lege dmi quia omne masculinum
 aperiens bulbam sanctum dmo
 24 uocabitur et ut darent sacrificium
 secundum quod dictum est in lege dmi
 par turturum aut duos nidos
 25 columborum et erat homo
 in hierusalem cui nomen symeon
 et homo hic iustus
 et metuens expectans consolationem
 istrahel et sps sanctus erat super eum
 26 responsum autem fuerat super eum a spu
 sancto non uidere mortem prius
 27 quam uideat xpm dmi et uenit in spo
 in templum et cum inducerent
 parentes infantem ihm
 ut facerent secundum consuetudinem
 28 legis de eo et ipse accepit eum
 in alas suas et benedixit
 29 dm et dixit nunc dimittis
 serbum tuum dme secundum uerbum
 30 tuum in pace quia uiderunt oculi
 31 mei salutare tuum quod praeparasti
 in conspectu omnium populorum
 32 lumen in reuelationem et gloriam
 33 populi tui istrahel et erat pater eius
 et mater mirantes
 in his quae dicebantur de eo

(Fol. 191 a.)

και ευλογησεν αυτους συμεων
 και ειπεν προς μαριαν την μητερα αυτου
 ιδου ουτος κειται εισ πτωσιν
 και εισ αναστασιν πολλων εν τω ισραηλ
 και εισ σημειον αντιλεγομενον
 και σου δε αυτησ την ψυχην διελευσεται
 ρομφαια οπως ανακαλυφθωσιν
 πολλων καρδιων διαλογισμοι
 και αννα προφητισ θυγατηρ φανοηλ
 εκ φυλης ασηρ και αυτη προβεβηκυια
 εν ημεραισ πολλαισ ζησασα ετη επτα
 μετα ανδρου απο της παρθενειας αυτησ
 και αυτη χηρα ετων πδ' η ουκ αφιστατο
 του ναου νηστειαισ και δεησεσι
 λατρευουσα νυκτα και ημεραν
 και αυτη τη ωρα επιστασα ανθρωμολογιτο
 τω θω και ελαλει περι αυτου πασιν
 τοις προσδεχομενοισ λυτρωσιν
 εν ιερουσαλημ και ως ετελεσαν
 απαντα κατα τον νομον κυ υπεστρεψαν
 εισ την γαλιλαιαν εισ πολιν εαυτων
 ναζαρεθ· καθωσ ερεθη δια του προφητου
 οτι ναζωραιουσ κληθησεται το δε παιδιον
 ιησ εκραταιοντο και ηυξανετο πληρουμενο
 σοφιασ και χαρισ θυην εν αυτω
 επορευοντο δε και οι γονεισ αυτου
 κατα ετοσ εισ ιερουσαλημ εν τη εορτη
 του πασχα και οτε εγενετο αυτω ετη ιβ'
 ανεβησαν οι γονεισ αυτου εχοντεσ
 αυτον κατα το εθος της εορτησ των
 αζυμων και τελεσαντων τασ ημερασ
 εν τω υποστρεφειν αυτουσ απεμεινεν
 ο παισ ιησ εν ιερουσαλημ και ουκ εγνωσαν
 (Fol. 191 b.)

Π. 34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

et benedixit eos symeon
 et dixit ad mariam matrem eius
 ecce hic positus est in ruinam
 et in resurrectionem multorum in israhel
 et in signum contradicentem
 et tuam ipsius autem animam pertransiet
 gladius ut reuelentur
 multorum cordium consilia
 Et anna prophetis filia fanuel
 de tribu aser et haec processerat
 in diebus multis quae uixit annos septem
 cum uiro a uirginitate sua
 et haec uidua annorum ·lxxxiiii· quae non recede
 de templo ieiuniis et orationibus
 seruens nocte et die
 et in ipsa hora instans depraecebatur
 deo et dicebat de eo omnibus
 qui spectabant saluationem
 in hierusalem et cum consummauerunt
 omnia secundum legem dmi reuersi sunt
 in galilaeam in ciuitatem suam
 nazared sicut dictum est per profetam
 quoniam nazoreus uocabitur infans autem
 ihs conualescebat et crescebat adimplebatur
 sapientia et gratia dei erat cum eo
 ibant autem et parentes eius
 secundum tempus in hierusalem in die festo
 paschae et cum facti sunt ei anni xii
 ascenderunt parentes eius habentes
 eum secundum consuetudinem diei festi
 azymorum et consummatis diebus
 cum reuerterentur remansit
 puer ihs in hierusalem et nescierunt
 (Fol. 192 a.)

οι γονισ αυτου και νομισαντες αυτον
 ειναι εν τη συνοδια ηλθον οδον
 ημερας και ανεζητουν αυτον
 εν τοις συγγενεσιν και εν τοις γνωστοις
 και μη ευρισκοντες υπεστρεψαν
 εισ ιερουσαλημ αναζητουντες αυτον
 και εγενετο μεθ ημερας τρεις
 ευρον αυτον καθημενον εν τω ιερω
 εν μεσω των διδασκαλων
 ακουοντα αυτων και επερωτωντα
 { δ } : αυτους εξεισαντο δε παντες
 οι ακουοντες αυτου επι τη συνεσει
 και ταις αποκρισεσιν αυτου
 και ιδοντες αυτον εξεπλαγησαν
 και ειπεν προσ αυτον η μητηρ αυτου
 τεκνον τι εποιησας ημειν ουτως
 ιδου ο πατηρ σου καγω οδυνωμενοι
 { ε } : και ληπουμενοι εξητουμεν σε
 και ειπεν προσ αυτους τι οτι εξητειτε με
 ουκ οιδατε οτι εν τοις του προσ μου
 δει με ειναι αυτοι δε ου συνηκαν
 το ρημα ο ελαλησεν αυτοις
 και κατεβη μετ αυτων εισ ναρεθ
 και ην υποτασσομενος αυτοις
 η δε μητηρ αυτου διετηρει τα ρηματα
 παντα εν τη καρδια αυτης
 και ιησ προεκοπται ηλικια και σοφια
 και χαριτι παρα θω και παρα ανθρωποις
 { ς } : Εν ετι δε πεντεκαιδεκατω της ηγεμονιας
 τιβεριου καισαρος επιτροπευοντος
 ποντιου πειλατου της ιουδαιας
 ηρωδου φιλιππου δε του αδελφου αυτου
 τετραρχοντος της ιτουραιας

(Fol. 192 b.)

II. 44 | parentes eius et putantes eum
 esse in comitatu nenerunt uiam
 diei unius et requirebant eum
 in cognatis et inter notos'
 45 | et non inuenientes reuersi sunt
 in hierusalem requirentes eum
 46 | et factum est post dies tres
 inuenerunt eum sedentem in templo
 in medio magistrorum
 audientem eos et interrogantem
 47 | eos expauescebant autem omnes
 qui audiebant eum in intellectu
 et responsionibus eius
 48 | et uidentes eum de mente facti sunt
 et dixit ad eum mater eius
 filii quid fecisti nobis sic
 ecce pater tuus et ego dolentes
 et tristes quaerebamus te
 49 | et dixit ad eos quid quod quaerebatis me
 nescitis quoniam in his quae sunt patris mei
 50 | oportet me esse ipsi autem non intellexerunt
 uerbum quod dixit illis
 51 | et descendit cum eis in nazaret
 et erat subditus illis
 mater autem eius conseruabat uerba
 omnia in corde suo
 52 | et ihs proficiebat aetate et sapientia
 et gratia ad dm et ad hominibus
 III. 1 | in anno autem quintodecimo ducatus
 tiberi caesaris procurante
 pontio pilato iudaeae
 quaterducatus galilaeae
 herode philippi autem fratris eius

(Fol. 193 a.)

τετραρχουντος της ιτουραιασ
 και τραχωνιτιδος χωρασ
 και λυσανιου της αβιλλιανησ
 τετραρχουντος επι αρχιερεωσ
 αλλα και καϊφα εγενετο ρημα θυ
 επι ιωανην τον ζαχαριου υιον
 ζ : εν τη ερημω : και ηλθεν εισ πασαν
 την περιχωρον του ιορδανου
 κηρυσσων βαπτισμα μετανοιασ
 εισ αφεσιν αμαρτιων ωσ γεγραπται
 εν βιβλω λογων ησαιου του προφητου
 φωνη βοωντος εν τη ερημω
 ετοιμασατε την οδον κυ ευθειασ ποιειτε
 τασ τριβουσ υμων πασα φαραγξ
 πληρωθησεται και παν οροσ και βουνοσ
 ταπεινωθησεται και εσται τα σκολια
 εισ ευθειασ και ετραχιαι εισ οδουσ
 λιασ και οψεται πασα σαρξ το σωτηριον κυ
 η : Ελεγεν δε τοισ εκπορευομενοισ
 οχλοισ βαπτισθηναι ενωπιον αυτου
 γεννηματα εχιδων τισ υμειν
 υπεδειξεν φυγειν απο της μελλουσης
 οργησ ποιησατε ον καρπον αξιον
 της μετανοιασ και μη αρξησθε
 λεγειν αυτοισ πατερα εχομεν
 τον αβρααμ λεγω γαρ υμειν
 οτι δυναται ο θσ εκ των λιθων τουτων
 εγειραι τεκνα τω αβρααμ ηδη δε
 η αξεινη προσ την ριζαν των δενδρων
 κειται παν ον δενδρον μη ποιουν
 καρπουσ καλουσ εκκοπτεται και εισ
 θ : πυρ βαλλεται : και επηρωτησαν αυτον
 οι οχλοι λεγοντεσ τι ποιησωμεν
 (Fol. 193 b.)

III. quaterducatus itureae
 et trachonitidis regionis
 et lysaniae abillianetis
 2 quaterducatus su principe sacerdotum
 anna et caipha factum est uerbum dmi
 ad iohanen zachariae filium
 3 in deserto et uenit in omnem
 regionem iordanis
 praedicans baptismum paenitentiae
 4 in remissionem peccatorum sicut scriptum est
 in libro uerborum esaiiae prophetae
 uox clamantis in deserto
 5 parate uiam dmi rectas facite
 semitas eius omnis uallis
 adimpleuitur et omnis mons et collis
 humiliabit et erunt praeuia
 in directum et aspra in uias
 6 lenes et uidebit omnis caro salutarem dmi
 7 dicebat autem qui egrediebantur
 populi baptizari in conspectu eius
 progenies uiperarum quis uobis
 ostendit fugere a uentura
 8 ira facite ergo fructum dignum
 paenitentiae et ne incipiat
 dicere in semet ipsis patrem habemus
 abraham dico enim uobis
 quoniam potens est ds de lapidibus istis
 9 suscitare filios abraham iam autem
 securis ad radicem arborum
 posita est omnis ergo arbor non faciens
 fructum bonum exciditur et in
 10 in ignem mittitur Et interrogauerunt
 illum populi dicentes quid faciemus
 (Fol. 194 a.)

ἵνα σωθῶμεν ἀποκριθεὶς δὲ
 λέγει αὐτοῖς ὁ ἔχων δύο χιτῶνας
 μεταδότη μὴ ἔχοντι καὶ ὁ ἔχων
 βρωματὰ ὁμοίως ποιεῖτω
 ἦλθον δὲ καὶ τελῶναι ὁμοίως βαπτισθῆναι
 καὶ εἶπαν πρὸς αὐτὸν διδασκαλε
 τί ποιήσωμεν ἵνα σωθῶμεν
 ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς μὴδὲν πλέον
 πρᾶσσεται παρὰ τὸ διατεταγμένον ὑμῖν
 πρᾶσσειν· ἐπηρωτήσαν δὲ καὶ
 στρατευόμενοι λέγοντες τί ποιήσωμεν
 ἵνα σωθῶμεν ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς
 μὴδὲν διασεισητέ μὴδὲ
 συκοφαντήσητε καὶ ἀρκεῖσθε τοῖς
 οἰωνοῖς ὑμῶν προσδοκῶντος δὲ
 τοῦ λαοῦ καὶ διαλογιζομένων πάντων
 ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν περὶ Ἰωάνου
 ι : μὴποτε αὐτοῦ εἶη ὁ χρῖστος ἐπιγνοῦσ
 τὰ διανοήματα αὐτῶν εἶπεν ἐγὼ ὑμᾶς
 βαπτίζω ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν ὁ δὲ
 ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μου ἐστίν
 οὐκ ἔμεικάνος λύσαι τὸν ἱμᾶντα
 τοῦ ὑποδηματοῦ αὐτοῦ ὑμᾶς
 βαπτίσει ἐν πνεύματι ἁγίῳ καὶ πυρὶ
 ια : οὐ τὸ πτυνὸν ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ
 καὶ διακαθαρίει τὴν ἀλώνα αὐτοῦ
 καὶ τὸν μὲν σείτον συναΐξει
 εἰς ἀποθήκην τὸ δὲ ἀχρὸν κατακαύσει
 πυρὶ ἀσβεστώ πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα
 παραινῶν εὐηγγελίζετο τὸν λαόν
 ιβ : Ὁ δὲ ἠρωδῆς ὁ τετραρχῆς ἐλεγχόμενος
 ὑπ' αὐτοῦ περὶ ἠρωδείαδος τῆς
 γυναίκος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ

(Fol. 194 b.)

III. 11 ut salbi simus respondens autem
 dixit illis qui habet duas tunicas
 det non habenti· et qui habet
 escas similiter faciat
 12 uenerunt autem et publicani similiter baptizari
 et dixerunt ad eum magister
 quid faciamus ut salbi simus
 13 ad ille dixit illis nihil amplius
 exigatis aduersus quod praeceptum uobis
 14 est agere interrogauerunt autem et
 milites dicentes quid faciemus
 ut salbi simus ad ille dixit illis
 neminem concusseritis neque
 calumnaueritis et sufficientes estote
 15 stipendiis uestris expectantes autem
 populo et cogitantium omnium
 in cordibus suis de iohane
 16 ne forte ipse esset xps conoscens
 intellectum eorum dixit ego uos
 baptizo in aqua in paenitentiam qui autem
 uenit fortior me est
 cuius non sum dignus solbere corregiam
 calciamenti ipse uos
 baptizabit in spiritu sancto et igni
 17 cuius uentilabrum in manu eius
 et purgabit aream
 et quidem triticum congregabit
 in repositione in paleam autem conburet
 18 igni inextintibili multa quidem et alia
 consolans euangelizabat populum
 19 herodes autem quaterducatus cum argueretur
 ab eo de herodiade
 uxore fratris sui et de

(Fol. 195 a.)

παντων ων εποιησεν ποιηρων
ο ηρωδης προσεθηκεν και τουτο
επι πασιν ενεκλισε τον ιωανην εν φυλακη
ιγ : εγενετο δε εν τω βαπτισθηναι απαντα
τον λαον και ιην βαπτισθεντος και
και προσευχομενου ανοιχθηναι τον
ουρανον και καταβηναι το πνευμα
το αγιον σωματικω ειδει ως περιστεραν
εισ αυτον και φωνην εκ του ουρανου
γενεσθαι υιοσ μου ει συ εγω σημερον
ιδ : γεγεννηκα σε : ην δε ιησ ως ετων λ
αρχομενος ως ενομειζετο ειναι
υιοσ ιωσηφ
του ιακωβ
του μαθθαν
του ελεαζαρ
του ελιουδ
του ιαχειν
του σαδωκ
του αζωρ
του ελιακειμ
του αβιουδ
του ζοροβαβελ
του σαλαθιηλ
του ιεχονιου
του ιωακειμ
του ελιακειμ
του ιωσηφ
του αμωσ
του μανασση
του εζεκια
του αχασ
του ιωαθαν
(Fol. 195 b.)

III. omnibus quibus fecit malis
20 herodes adiecit et hoc
in omnibus inclusit iohanen in carcere
21 factum est autem cum baptizatus esset omnis
populus et ihu baptizato et
orante aperiri
22 caelum et descendere spm
sanctum corporali figura quasi columbam
in eum et uocem de caelo
factam filius meus es tu ego hodie
23 genui te erat autem ihs quasi annorum xxx
incipiens ut uidebatur esse
filius ιωσηφ ioseph
qui fuit iacob
qui fuit matthan
qui fuit eleazar
qui fuit eliud
qui fuit iachin
qui fuit sadoc
qui fuit azor
qui fuit eliacim
qui fuit abiud
qui fuit zorobabel
qui fuit salathiel
qui fuit iechoniæ
qui fuit ioacim
qui fuit eliacim
qui fuit iosia
qui fuit amos
qui fuit manasse
qui fuit ezechia
qui fuit achas
qui fuit ioathan
(Fol. 196 a.)

του οζεια	qui fuit	ezechia	
του αμασιου	qui fuit	amasiu	
του ιωασ	qui fuit	ioas	
του οχοζιου	qui fuit	ochoziae	
του ιωραμ	qui fuit	ioram	
του ιωσαφαδ	qui fuit	iusafad	
του ασαφ	qui fuit	asaph	
του αβιουδ	qui fuit	abiud	
του ροβοαμ	qui fuit	roboam	
του σολομων	qui fuit	solomon	
του δαυειδ	qui fuit	dauid	31
του ιεσσαί	qui fuit	iesse	32
του ωβηλ	qui fuit	obed	
του βοοσ	qui fuit	boos	
του σαλμων	qui fuit	salomon	
του ναασων	qui fuit	naasson	
του αμειναδαβ	qui fuit	aminsadab	33
του αραμ	qui fuit	aram	
του ασρωμ	qui fuit	asron	
του φαρεσ	qui fuit	fares	
του ιουδα	qui fuit	iuda	
του ιακωβ	qui fuit	iacob	34
του ισακ	qui fuit	isac	
του αβρααμ	qui fuit	abraham	
του θαρα	qui fuit	thara	
του ναχωρ	qui fuit	nachor	
του σερουκ	qui fuit	seruc	35
του ραγαν	qui fuit	ragau	
του φαλεκ	qui fuit	phalec	
του εβερ	qui fuit	eber	
του σαλα	qui fuit	sala	
του αρφαξαδ	qui fuit	arphaxad	36
του σημ	qui fuit	sem	

(Fol. 196 b.)

του νωε	qui fuit	noe	
του λαμεκ	qui fuit	lamech	
του μαθουσαλα	qui fuit	mathusala	37
του αινωχ	qui fuit	aenox	
του ιαρεδ	qui fuit	iared	
του μαλελεηλ	qui fuit	maleleel	
του καϊναν	qui fuit	ainan	
του αινωσ	qui fuit	aenos	38
του σηθ	qui fuit	seth	
του αδαμ	qui fuit	adam	
του θυ	qui fuit	dei	

(Fol. 197 a.)

ιε : ιησ δε πληρης πνσ αγιου υπεστρεφεν απο του IV. 1
 ιορδανου και ηγετο εν τω πνευματι
 εν τη ερημω ημερας τεσσαρακοντα 2
 πειραζομενος υπο του σατανα
 ις : και ουκ εφαγεν ουδεν εν ταις ημεραις εκειναις
 και συντελεσθεισων αυτων εκεινασεν
 ειπεν δε αυτω ο διαβολος ει υιος ει του θυ 3
 ειπε ινα οι λιθοι ουτοι αρτοι γενωνται
 και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν γεγραπται 4
 ουκ επ αρτω μονω ζησεται ο ανθρωπος
 αλλ εν παντι ρηματι θυ
 και αναγαγων αυτον εις ορος υψηλον 5
 λειαν εδειξεν αυτω πασας τας βασιλειας
 του κοσμου εν στιγμή χρονου
 και ειπεν προσ αυτον ο διαβολος σοι δωσω 6
 της εξουσιαν ταυτην απασαν και την δοξαν
 τουτων οτι εμοι παραδεδοται και ω αν θελω
 διδωμι αυτην συ ουν εαν προσκνησης 7
 ενωπιον εμου εσται σου πασα
 ιζ : και αποκριθεισ αυτω ο ιησ ειπεν γεγραπται 8
 κν τον θν σου προσκνησεις και αυτω μονω
 λατρευσεις και ηγαγεν αυτον εις 9
 ιερουσαλημ και εστησεν αυτον
 επι το πτερυγιον του ιερου και ειπεν αυτω
 ει υιος ει τουτου θυ βαλε σεαυτον εντευθεν
 κατω γεγραπται γαρ οτι τοις αγγελιοις 10
 αυτου εντελειται περι σου του διαφυλαξαι σε
 και επι χειρων αρουσιν σε μηποτε 11
 προσκοψης προσ λιθον τον ποδα σου
 και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν αυτω 12
 γεγραπται ουκ εκπειρασεις κν τον θν σου
 και συντελεσας παντα πειρασμον 13
 ο διαβολος απεστη απ αυτου αχρι χρονου
 (Fol. 197 b.)

ihs autem plenus spu sancto reuersus est ab
 iordanen et ducebatur in spiritu
 in deserto diebus quadraginta
 temptatus a satana
 et nihil manducauit in diebus illis
 et consummatis illis esuriit
 dixit autem illis diabolus si filius es dei
 dic ut lapides isti panes fiant
 Et respondens ihs dixit scriptum est
 non in pane solo uiuet homo
 sed in omni uerbo dei
 Et adsumens eum in montem altum
 ualde ostendit illi omnia regna
 mundi in momento temporis
 et dixit ad eum diabolus tibi dabo
 hanc potestatem omnem et gloriam
 eorum quia mihi tradita est et cui uolo
 do illam tu ergo si adoraueris
 in conspecto meo erunt tua omnia
 Et respondens illi ihs dixit scriptum est
 dom dm tuum adorabis et ipsi soli
 deseruies et adduxit eum in
 hierusalem et statuit eum
 super pinnam templi et dixit illi
 si filius es dei mitte te hinc
 diosum scriptum est enim quia angelis
 suis demandabit de te ut custodiant te
 et in manus tollent te ne forte
 offendas ad lapidem pedem tuum
 et respondens ihs dixit illi
 scriptum est non temptauis dom dm tuum
 et consummata omnem temptationem
 diabolus recessit ab eo usque ad tempus
 (Fol. 198 a.)

καὶ ὑπεστρεψεν ὁ ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ	IV. 14	Et conuersus est ihs in uirtute
πνεύματος εἰς τὴν γαλιλαίαν καὶ φήμη ἐξήλθεν		sps in galilaeam et fama exiuit
καθ' ὅλησ τῆσ περιχωροῦ περι αὐτοῦ		per omnem regionem de illo
καὶ αὐτοσ ἐδασκεν ἐν ταῖσ συναγωγαῖσ	15	et ipse docebat in synagogis
δοξαζόμενος ὑπο πάντων		gloriam accipiens ab omnibus
ιη : ἐλθὼν δὲ εἰς ναζαρεθ ὅπου ἦν	16	ueniens autem in nazared ubi erat
κατὰ τὸ εἰωθὸσ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων		nutricatus introibit secundum consuetudinem
εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἀνεστῆ		in sabbato in synagogam et surrexit
ἀναγνῶναι καὶ ἐπεδοθῆ αὐτῷ	17	legere et porrectus est illi
ὁ προφητῆσ ἠσαΐασ καὶ ἀπτύξασ		profeta esaias et reuoluens
εὐρεν τὸν τόπον ὅν ἦν γεγραμμένον		inuenit locum ubi erat scriptum
πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμὲ ὅσ ἐνεκεν ἐχρεῖσεν με	18	sps dmi super me propter quod unxit me
εὐαγγελισασθαι πτωχοῖσ ἀπεσταλμαὶ		euangelizare pauperibus misit me
κηρυξαι αἰχμαλωτοῖσ ἀφῆσιν		adnutiare captiuis remissionem
καὶ τυφλοῖσ ἀναβλεψῖν ἀποστεῖλαι		et caecis uisum demittere
τεθραυματισμένουσ ἐν ἀφῆσει κηρυξαι ἐν ἑαυτῷ	19	confractos in remissione adnuntiare annum
κύριον δεκτόν καὶ πύξασ τὸ βιβλίον	20	dmi acceptum et uoluens librum
ἀποδοῦσ τῷ ὑπηρέτῃ ἐκαθίσεν		reddens ministro sedit
καὶ πάντων ἐν τῇ συναγωγῇ		et omnium in synagoga
οἱ ὀφθαλμοὶ ἦσαν ἀτενίζοντες αὐτῷ		oculi erant intendentes ei
ἠρξάτο δὲ λεγεῖν πρὸσ αὐτοῖσ σήμερον	21	coepit autem dicere ad eos hodie
πεπληρωταὶ ἡ γραφὴ αὐτῆ ἐν τοῖσ ὠσιν		repleta est scriptura haec in auribus
ιθ : ὑμῶν· καὶ πάντες ἐμαρτυροῦν αὐτῷ	22	uestris et omnes testabantur ei
καὶ ἐθαυμάζον ἐπὶ τοῖσ λόγοισ τῆσ χάριτοσ		et mirabantur in uerbis gratiae
τοῖσ ἐκπορευόμενοισ ἐκ τοῦ στοματοσ		qui exiebant de ore
αὐτοῦ καὶ ἐλεγον οὐχι ὁ υἱὸσ ἰωσήφ		eius et dicebant nonne filius ioseph
κ : ἐστὶν οὗτοσ· καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτοῖσ	23	est hic et dixit ad eos
πάντωσ εἰρεῖτε μοὶ τὴν παραβολὴν		utique dicetis mihi parabolam
ταυτὴν ἰατρὲ θεράπευσον σεαυτὸν		hanc medice cura te ipsum
ὅσα ἠκούσαμεν γεινομένα εἰς		quaecumque audiimus facta in
καφαρναοῦμ ποιήσον καὶ ὠδε ἐν τῇ		cafarnaum fac et hic in
κα : πατρίδι σου· Ἐἶπεν δὲ ἀμην ἀμην λέγω ὑμῖν	24	patria tua dixit autem amen amen dico uobis
ὅσὶ οὐδεὶσ προφητῆσ δεκτοσ ἐστὶν		quia nemo propheta acceptus est

(Fol. 198 b.)

(Fol. 199 a.)

κβ : εν τη πατριδι εαυτου : επ αληθειας λεγω IV. 25
 υμειν πολλαι χηραι ησαν εν ταισ
 ημεραισ ηλιου εν τω ισραηλ οτε
 εκλεισθη ο ουρανοσ ετη τρια και μηνα εξ
 ωσ εγενετο λιμοσ μεγασ
 επι πασαν την γην και προσ ουδεμιαν 26
 αυτων επεμφθη ηλειασ ει μη εισ
 σαρεπτα της σιδονιασ προσ γυναικα χηραν
 και πολλοι λεπροι ησαν εν τω ισραηλ 27
 επι ελισαιου του προφητου και ουδεισ
 αυτων εκαθαρισθη ει μη ναμιασ ο συροσ
 οι δε επλησθησαν παντεσ θυμον 28
 εν τη συναγωγη ακουσαντεσ ταυτα
 και ανασταντεσ εξεβαλον αυτον 29
 εξω της πολεωσ και ηγαγον αυτον
 εωσ της οφρουσ του ορουσ εφ ου η πολισ
 οικοδομηται αυτων ωστε κατακρημνισαι 30
 αυτον· αυτοσ δε διελθων δια μεσου
 αυτων επορευετο : και κατηλθεν 31
 εισ καφαρναουμ πολιν της γαλιλαιασ
 την παραθαλασσιον εν οριοισ
 ζαβουλων και νεφθαλειμ και ην
 διδασκων αυτουσ εν τοισ σαββασιν
 κδ : και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου 32
 οτι εν εξουσια ην ο λογοσ αυτου
 κε : ην δε εν τη συναγωγη ανθρωποσ εχων 33
 πνα δαιμονιον· ακαθαρτον και ανεκραξεν
 φωνη μεγαλη λεγων τι ημειν και σοι 34
 ιηυ ναζορηται ηλθεσ ημασ ωδε
 απολεσαι οίδα σε τισ ει ο αγιοσ του θυ 35
 και επετιμησεν αυτω ο ιησ λεγων
 φειμωθητι και εξελθε απ αυτου και
 ρειψασ αυτον το δαιμονιον εισ μεσον
 (Fol. 199 b.)

in patria sua in ueritate dico
 uobis multae uiduae erant in
 diebus heliae in istrahel quando
 clusum est caelum annis tribus et men-
 sicut facta est famis grandis
 in omnem terram et ad neminem 26
 eorum missus est helias nisi in
 sarepta sidoniae ad mulierem uiduam
 et multi leprosi erant in istrahel 27
 sub eliseo profeta et nemo
 eorum mundatus est nisi naemas syrus
 illi autem inpleti sunt omnes furore 28
 in synagoga audientes haec
 et surgentes eiecerunt eum 29
 extra ciuitatem et adduxerunt eum
 usque ad supercilium montis ubi ciuitas
 aedificata est eorum ut praecipitarent
 eum ipse autem transiens per medium
 eorum abiit et descendit 30
 in cafarnaum ciuitatem galilaeae
 ad maritimam in finibus
 zabulon et nepthalim et erat
 docens eos in sabbatis
 et mirabantur in doctrina eius 32
 quoniam in potestate erat uerbus eius
 Erat autem in synagoga homo habens
 daemonium inmundum et exclamauit
 uoce magna dicens quid nobis et tibi
 ihu nazarenae uenisti nos hic
 perdere scio te quis es sanctus dei
 et increpauit illi ihs dicens
 ommutesce et exi ab eo et
 proiciens eum daemonium in medio
 (Fol. 200 a.)

	ανακραυγασαν τε εξηλθεν απ αυτου	IV.	exclamans exhibit ab eo
	μηδεν βλαψασ αυτον και εγενετο	36	nihil nocens eum et factus est
	θαμβος μεγας επι παντας και		pavor magnus in omnes et
	συνελαλουν προς αλληλους λεγοντες		conloquebantur adinuicem dicentes
	τις ο λογος ουτος οτι εν εξουσια και		quis est hic sermo quia in potestate et
	δυναμει επιτασσει τοις ακαθαρτοις		uirtute imperat inmundis
	πνευμασιν και εξερχονται και εξηλθεν	37	spiritibus et exeunt et exiuit
	η ακοη περι αυτου εισ παντα τοπον της		fama de eo in omnem locum
κς :	περιχωρου : αναστας δε απο της συναγωγης	38	regionis surgens autem a synagoga
	ηλθεν εισ την οικιαν σιμωνος και ανδραιου		uenit in domum simonis et andreae
	πενθερα δε του σιμωνος ην κατεχομενη		socrus autem simonis erat comprehensa
	πυρετω μεγαλω και ηρωτησαν αυτον		febri magna et rogauerunt eum
	περι αυτης και επισταθεισ επανω αυτης	39	de ea et instans super eam
	επετειμησεν τω πυρετω και αφηκεν		increpauit febri et dimisit
	αυτην παραχρημα ωστε αναστασαν		eam continuo ut etiam continuo surgentem
	αυτην διακονειν αυτοις δυσαντος δε	40	eam ministraret eis occidente autem
	του ηλιου παντες οι ειχαν ασθενοντασ		sole omnes quodquod habebant infirmantes
	νοσοις ποικιλαισ εφερον αυτους		languoribus bariis adferebant eos
	προς αυτον ο δε ενι εκαστω τασ χειρασ		ad eum ille autem unicuique manus
	επιτιθεισ εθεραπευεν αυτους		inpones sanabat eos
κζ :	εξηρχετο δε και δαιμονια απο πολλων	41	exiebant autem et daemonia a multis
	κραυγαζοντα και λεγοντα οτι συ ει		clamantia et dicentia quia tu es
	ο υιος του θυ και επιτειμων ουκ εια		filius dei et increpans non permittebat
	αυτα λαλειν οτι ηδεισαν αυτον χρν ειναι		ea loqui quoniam sciebant eum xpm esse
κη :	γενομενης δε ημερας εξελθων	42	facta autem die exiens
	επορευθη εισ ερημον τοπον και οι		abiit in desertum locum et
	οχλοι επεζητουν αυτον και ηλθον		et turbae quaerebant eum et benerunt
	εωσ αυτου και επειχον αυτον του μη		usque ad eum et detinebant eum ut non
	πορευεσθαι απ αυτων ο δε ειπεν	43	abiret ab eis ad ille dixit
	προς αυτους οτι δει με και εισ τασ		ad eos quoniam oportet me et in alias
	αλλασ πολεισ εναγγελισασθαι αυτ		ciuitates euangelizare
	την βασιλιαν του θυ εισ τουτο γαρ		regnum dei in hoc enim
	απεσταλην και ην κηρυσσω εισ τασ	44	missus sum et erat praedicans in
	(Fol. 200 b.)	ΚΕ	(Fol. 201 a.)

κθ : συναγωγας της γαλιλαιας : εγενετο δε
 εν τω τον οχλον επικεισθαι αυτω
 του ακουειν τον λογον του θυ εστωτος
 αυτου παρα την λιμνην γεννησαρεδ
 και ιδεν δυο πλοια εστωτα παρα την λημνη
 οι δε αλιεις απ αυτων αποβαντες
 επλυνον τα δικτυα ενβασ δε εισ εν
 πλοιον ο ην σιμωνος ηρωτησεν
 αυτον επαναγαγειν απο της γης
 οσον οσον και καθισας εν τω πλωι
 λ : εδιδασκεν τους οχλους : οτε δε επανωστο
 λαλων ειπεν προς τον σιμονα
 επαναγαγε εισ το βαθος και χαλασατε
 τα δικτυα υμων εισ αγραν ο δε σιμων
 αποκρειω ειπεν αυτω διδασκαλε
 δι ολησ της νυκτος κοπιασαντες ουδεν
 ελαβομεν επι δε τω ρηματι σου ου μη
 παρακουσομαι και ευθως χαλασαντες
 τα δικτυα συνεκλισαν ιχθυων πληθος
 πολυ ωστε τα δικτυα ρησσεσθαι και
 κατενευον τοις μετοχοις εν τω ετερω
 πλωι του ελθοντασ βοηθειν αυτοις
 ελθοντες ον επλησαν αμφοτερα
 τα πλοια ωτε παρα τι βυθιζεσθαι
 λα : ο δε σιμων προσεπεσεν αυτου τοις ποσιν
 λεγων παρακαλω εξελθε απ εμου
 οτι ανηρ αμαρτωλος ειμι κε
 θαμβος γαρ περιεσχεν αυτον
 επι τη αγρα των ιχθυων ων συνελαβον
 λβ : ησαν δε κοινωνοι αυτου ιακωβος
 και ιωανησ υιοι ζεβεδαιου ο δε ειπεν
 αυτοις δευτε και μη γενεσθε αλιεις
 ιχθυων ποιησω γαρ υμασ αλιεις ανθρωπω
 (Fol. 201 b.)

v. 1 | *synagogis galilaeae factum est autem*
in eo dum populus super eum esset
ut audiret uerbum dei stante
illo ad stagnum gennesared
 2 | *et uidit duas naues stantes ad stagnum*
piscatores autem ab eis exientes
 3 | *lababant retiam ascendens autem in unam*
nauem quae erat simonis rogauit
eum inducere a terra
quantum quantum et sedens in naue
 4 | *turbas docebat cum autem cessasset*
loquens dixit ad simonem
 5 | *adduc in altum et mittite*
retias uestras in capturam simon autem
respondens dixit illi magister
per totam noctem laborantes nihil
 6 | *accepimus in tuo autem uerbo non*
praeteribo et confestim mittentes
 7 | *retias concluserunt piscium multitudinē*
multam ut etiam retiae rumperentur et
innuebant sociis qui erant in alia
naue ut uenientes adiubarent eos
uenientes ergo inpleberunt utrasque
naues ut etiam penae mergerent
 8 | *simon autem procidit ad pedes eius*
dicens rogo exi a me
 9 | *quoniam uir peccator sum dme*
timor enim adprehendit eum
 10 | *in captura piscium quos ceperant*
erant autem socii eius iacobus
et iohanes fili zebedaei ille autem dixit
illis uenite et nolite fieri piscatores
piscium faciam enim uos piscatores hominū
 (Fol. 202 a.)

οι δε ακουσαντες παντα κατελειψαν
 επι της γης και ηκολουθησαν αυτω
 λγ : και εγενετο εν τω ειναι αυτον εν μια των
 πολεων και ιδου ανηρ λεπρος και ειδων
 τον ιην επεσεν επι προσωπον λεγων
 κε εαν θελησ δυνασαι με καθαρισαι
 εκτεινας δε την χειρα ηψατο αυτου
 λεγων θελω καθαρισθητι και ευθεωσ
 εκαθαρισθη και αυτοσ παρηγγειλεν
 αυτω μηδενι ειπειν απελθε δε
 και δειξον σεαυτον τω ιερει και
 προσενεγκε περι του καθαρισμου σου
 καθωσ προσεταξεν μωυσησ ινα εισ
 μαρτυριον ην υμειν τουτο ο δε
 εξελθων ηρξατο κηρυσσειν και
 διαφημειζειν τον λογον ωστε μηκετι
 δυνασθαι αυτον φανερωσ εισ πολιν
 εισελθειν αλλα εξω ην εν ερημοισ
 τοποισ και συνηρχοντο προσ αυτον
 και ηλθεν παλιν εισ καφαρναουμ
 λδ : διηρχετο δε ο λογοσ μαλλον περι αυτον
 και συνηρχοντο οχλοι πολλοι ακουειν
 και θεραπευεσθαι απο των ασθενειων
 λε : αυτων : αυτος δε ην υποχωρων
 εν ταισ ερημοισ και προσευχομενοσ
 και εγενετο εν μια των ημερων αυτου
 λε : διδασκοντοσ συνελθειν τουσ : φαρισαιοσ
 και νομοδιδασκαλουσ ησαν δε
 συνεληλυθοτεσ εκ πασης κωμησ
 της γαλιλαιασ και ιουδαιασ του ιασθαι αυτουσ
 λζ : και ιδου ανδρεσ φεροντεσ επι κλεινησ
 ανθρωπον οσ ην παραλελυμενοσ
 και εζητουν εισενεγκεν αυτον και
 (Fol. 202 b.)

V. 11 ad illi audientes omnia dereliquerunt
 super terra et secuti sunt eum
 12 Et factum est dum esset in una
 ciuitatum et ecce in qua erat uir leprosus videns^{et}
 ihn cecidit in facie mdicens
 dme si uis potes me mundare
 13 extendens autem manum tetigit eum
 dicens uolo mundari et confestim
 14 mundatus est et ipse praecepit
 illi nemini dicere uade autem
 et ostende teipsum sacerdoti et
 offers pro purificatione tua
 sicut praecepit moyses ut sit
 in testimonium uobis hoc ille autem
 exiens coepit praedicare et
 diuulgare uerbum ut non amplius
 posse eum palam in ciuitatem
 introire sed foris erat in desertis
 locis et conueniebant ad eum
 et uenit iterum in cafarnaum
 15 transiebat autem uerbum magis de eo
 et conueniebant turbae multae audire
 et curari ab infirmitatibus
 16 eorum ipse autem erat subtrahens se
 in desertis et orant
 17 Et factum est in una dierum ipso
 docente conuenire pharisaeos
 et legis doctores erant autem
 congregati ex omni castello
 galilaeae et iudaeae ut salbaret eos
 18 et ecce uiri adferentes super lectum
 hominem qui erat paralyticus
 et quaerebant inducere eum et
 (Fol. 203 a.)

θειναι ενωπιον αυτου και μη ευροντες
 ποιασ εισενεγκωσιν αυτον δια τον οχλον
 ανεβησαν επι το δωμα και αποσ
 τεγασαντες τους κεραμους οπου ην
 καθηκαν τον κραβαττον συν τω
 παραλυτικω εισ το μεσον ενπροσθεν
 του ιηϋ ιδων δε ιησ την πιστιν αυτων
 λεγει τω παραλυτικω ανθρωπε
 αφαιωνται σου αι αμαρτια και
 ηρξαντο διαλογιζεσθαι οι γραμματεισ
 και οι φαρισαιοι εν ταισ καρδιαισ αυτων
 λεγοντες τι ουτος λαλει βλασφημιασ
 τισ δυναται αμαρτιασ αφειναι ει μη εισ θσ
 επιγνωσ δε ο ιησ τους διαλογισμους
 αυτων λεγει αυτοισ τι διαλογιζεσθαι
 εν ταισ καρδιαισ υμων πονηρα
 τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν αφαιωνται σου
 αι αμαρτια η ειπειν εγειρε και περιπατει
 ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει
 ο υιοσ του ανθρωπου επι της αφιναι
 αμαρτιασ λεγει τω παραλυτικω
 σοι λεγω εγειρε και αρον τον κραβαττον σου
 και πορευου εισ τον οικον σου και
 παραχημα αναστασ ενωπιον αυτων
 αρασ την κλεινην απηληθεν εισ τον οικον αυτου
 λη : δοξαζων τον θν και επλησθησαν
 θαμβου λεγοντες ειδομεν παραδοξα
 σημερον και ελθων παλιν παρα την
 θαλασσαν τον επακολουθουντα
 αυτω οχλον εδιδασκεν και παραγων
 ειδεν λευει τον του αλφαιου καθημενον
 επει το τελωνιον και λεγει αυτω
 ακολουθει μοι και καταλιπων παντα
 (Fol. 203 b.)

19 ponere in conspectu eius et non inuenientes
 qua inducerent eum propter turbam
 ascenderunt super tectum et de
 tegentes inbrices ubi erat
 deposuerunt grabattum cum
 paralytico in medio in conspectu
 20 ihu uidens autem ihs fidem eorum
 dicit paralytico homo
 21 dimittentur tibi peccata tua et
 coeperunt cogitare scribae
 et pharisaei in cordibus suis
 dicentes quid hic loquitur blasphemias
 quis potest peccata dimittere nisi solus ds
 22 cognoscens autem ihs cogitationes
 eorum dicit eis quid cogitatis
 in cordibus uestris iniqua
 23 quid est facilius dicere dimittentur tibi
 peccata aut dicere surge et ambula
 24 ut autem sciatis quia potestatem habet
 filius hominis super terra dimittere
 peccata dicit paralytico
 tibi dico surge et tolle grabattum tuum
 25 et uade in domum tuam
 et confestim surgens in conspectu eoru
 tollens grabattum abiit in domum suam
 26 honorificans dm et inpleti sunt
 timore omnes dicentes uidemus mirabilia
 27 hodie et uenit iterum ad
 mare qui autem sequebatur
 eum populus docebat et transiens
 uidit leui alphaei sedentem
 super teloneum et dicit illi
 28 sequere me et relinquens omnia
 (Fol. 204 a.)

λθ : αναστας ηκολουθει αυτω : και εποησεν
 λευει δοχην αυτω μεγαλην εν τη
 οικεια αυτου και ην οχλος πολυς τελωνων
 και αλλων ανακειμενων και οι
 φαρισαιοι και οι γραμματεισ εγονγυζον
 προσ τους μαθητας αυτου λεγοντες

μ : και πεινεται : αποκριθεισ δε ο ιησ
 ειπεν προσ αυτους ου χριειαν εχουσιν
 οι υγιαινοντες ιατρου αλλ οι κακωσ
 εχοντες ουκ ηλθον καλεσαι δικαιοσ
 αλλα αμαρτωλουσ εισ μετανοιαν
 οι δε ειπαν προσ αυτον δια τι οι μαθηται
 ιωανου και οι μαθηται των φαρισαιων
 νηστεουσιν πυκνα και δεησεισ
 ποιουνται οι δε μαθηται σου ουδεν τουτων
 ποιουσιν ο δε ιησ ειπεν προσ αυτους
 μη δυναται οι υιοι του νυνφωνοσ
 εφ οσον εχουσιν τον νυμφιον μεθ εαυτων
 νηστεειν ελευσονται δε ημεραι
 και οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιοσ
 τοτε νηστεουσιν εν εκειναισ ταισ ημεραισ

Ελεγεν δε και παραβολην προσ αυτους
 οτι ουδεισ επιβλημα απο ιματιου καινου
 σχισασ επιβαλλει επι ιματιον παλαιον
 ει δε μηγε και το καινον σχεισει και τω
 παλαιω ου συνφωνησει το απο του καινου
 επιβλημα και ουδεισ βαλλει οινον νεον
 εισ ασκουσ παλαιουσ ει δε μηγε ρηξει
 ο οπωσ ο νεοσ τουσ ασκουσ τουσ παλαιουσ
 και αυτοσ εκχυθησεται και οι ασκοι
 απολουνται αλλα οινον νεον εισ ασκουσ
 καινουσ βαλλουσιν και αμφοτεροι

(Fol. 204 b.)

29 surgens sequebatur eum et fecit
 leui cenam illi magna in
 30 domo sua et erat turba multa publicanorum
 et aliorum recumbentium et
 pharisaei et scribae murmurabant
 ad discipulos eius dicentes
 quare cum publicanis edit
 31 et bibit respondens autem ihs
 dixit ad eos non habent opus
 qui salui sunt medico sed qui male
 32 habent non ueni uocare iustos
 sed peccatores in paenitentiam
 ad illi dixerunt ad eum quare discipuli
 iohannis et discipuli pharisaeorum
 ieiunant frequenter et praecationes
 faciunt tu autem discipuli nihil horum
 34 faciunt ihs autem dixit ad eos
 num quid possunt filii sponsi
 cum habeant sponsum secum
 35 ieiunare uenient autem dies
 et cum sublatus fuerit ab eis sponsus
 tunc ieiunabunt in illis diebus
 dicebant autem et parabolam ad eos
 quoniam nemo inmissuram tunica rude
 scindens inmittit in tunicam ueterem
 si quominus et rudem scindet et
 ueteri non conueniet a rude
 37 inmissura et nemo mittit uinum nouum
 in utres ueteres si quominus rumpet
 uinum nouum utres ueteres
 et ipse effundetur et utres
 38 peribunt sed uinum nouum in utres
 nobis mittent et ambo

(Fol. 205 a.)

μα : τηρονται : και εγενετο αυτον
 εν σαββατω δευτεροπρωτω δια
 πορευεσθαι δια των σποριμων
 οι δε μαθηται αυτου ηρξαντο τιλλειν
 τους σταχρασ και ψυχοντες ταις χερσιν
 ησθιον . τινες δε των φαρισαιων
 ελεγον αυτω ειδε τι ποιουσιν οι
 μαθηται σου τοις σαββασιν ο ουκ εξεστιν
 αποκριθεισ δε ο ιησ ελεγεν προς αυτους
 ουδεποτε τουτο ανεγνωται ο εποησεν
 δαυειδ οτε επεινασεν αυτος
 και οι συν αυτω εισελθων εισ τον οικον
 του θυ και τους αρτους της προσθεσεωσ
 εφαγεν και εδωκεν και τοις μετ αυτου
 οισ ουκ εξον ην φαγειν ει μη μονοις
 μβ : τοις ιερευσιν : τη αυτη ημερα θεασαμενοσ
 τινα εργαζομενον τω σαββατω ειπεν αυτω
 ανθρωπε ει μεν οιδασ τι ποιεισ
 μακαριοσ ει ει δε μη οι δασ επικαταρατοσ
 και παραβατησ ει του νομου
 και εισελθοντοσ αυτου παλιν εισ την
 συναγωγην σαββατω εν η ην ανθρωποσ
 ξηραν εχων την χειρα παρατηρουντο
 αυτον οι γραμματεισ και οι φαρισαιοι
 ει τω σαββατω θεραπευει ινα ευρωσιν
 κατηγορησαι αυτου . αυτοσ δε γεινωσκω
 τους διαλογισμοουσ αυτων λεγε τω
 την χειρα εχοντι ξηραν εγειρου και στηθι
 εν τω μεσω και αναστασ εσταθη
 ειπεν δε ο ιησ προς αυτους επερωτησω
 υμασ ει εξεστιν τω σαββατω αγαθο
 ποιησαι η κακοποιησαι ψυχην σωσαι
 η απολεσαι οι δε εσωπωνη
 (Fol. 205 b.)

VI 1 seruantur Et factum est eum
 in sabbato secundo primo
 abire per segetes
 discipuli autem illius coeperunt uellere
 spicas et fricantes manibus
 2 manducabant quidam autem de farisaeis
 dicebant ei ecce quid faciunt
 discipuli tui sabbatis quod non licet
 3 respondens autem ihs dixit ad eos
 numquam hoc legitis quod fecit
 dauid quando esuriit ipse
 4 et qui cum eo erat introibit in domum
 dei et panes propositionis
 manducauit et dedit et qui cum erant
 quibus non licebat manducare si non solis
 sacerdotibus eodem die uidens
 quendam operantem sabbato et dixit illi
 homo si quidem scis quod facis
 beatus es si autem nescis maledictus
 et traharicator legis
 6 Et cum introisset iterum in
 synagogam sabbato in qua erat homo
 aridam habens manum obserabant
 7 eum scribae et pharisaei
 si sabbato curaret ut inuenirent
 accusare eum ipse autem sciens
 8 cogitationes eorum dicit illi
 qui manum aridam habitat surge et sta
 in medio et surgens stetit
 9 dixit autem ihs ad eos interrogabo
 uos si licet sabbato ben
 facere aut malefacere animam saluare
 aut perdere ad illi tacuerunt
 (Fol. 206 a.)

αυτου οτι δυναμις παρ αυτου εξηρχετο VI.
 [μς] : και ιατο παντας : και επι αρας τους 20
 οφθαλμους αυτου εισ τους μαθητας ελεγεν
 [μξ] μακαριοι οι πτωχοι οτι υμετερα εστιν
 [μη] : η βασιλεια του θυ : μακαριοι οι πεινωντες 21
 νυν οτι χορτασθησεσθε
 [μθ] μακαριοι εστε οταν μεισησουσιν υμας 22
 οι ανθρωποι και οταν αφορισωσιν
 και εκβαλωσιν και ονιδισωσιν το ονομα υμων
 ως πονηρον ενεκεν του υιου του ανθρωπου
 χαρητε εν εκεινη τη ημερα και 23
 σκιρτησατε οτι υ μισθος υμων πολυς
 εν τω ουρανω κατα τα αυτα εποιουν
 τοις προφηταις οι πατερες αυτων
 [ν] : πλην ουαι υμειν τοις πλουσιοις οτι 24
 απεχετε την παρακλησιν υμων
 Ουαι υμειν οι επτεπλησμενοι οτι 25
 πεινασετε ουαι υμειν οι
 γελωντες νυν οτι πενηθησεται
 [να] : και κλαυσεται : ουαι υμειν οταν 26
 κλωσ υμειν ειπωσιν οι ανθρωποι
 κατα τα αυτα εποιουν τοις
 ψευδοπροφηταις οι πατερες αυτων
 [νβ] : αλλα υμειν λεγω τοις ακουουσιν 27
 αγαπατε τους εχθρους υμων
 κλωσ ποιειτε τοις μεισουσιν υμας
 ευλογειτε τους καταρωμενους υμας 28
 προσευχεσθε υπερ των επηρηζοντων υμας
 [γγ] : τω τυπτοντι σε εισ την σιαγονα 29
 παρεχε αυτω και την αλλην
 και απο του αιροντος σου το ιματιον
 και τον χιτωνα μη κωλυσης
 παντι δε τω αιτουντι σε διδου 30
 (Fol. 207 b.)

eius quia uir ab eo exiebat
 et sanabat omnes et eleuans
 oculos suos in discipulos dicebat
 beati pauperes quoniam uestrum est
 regnum dei beati qui esuriunt
 nunc quia saturamini
 beati estis quando odierint uos
 homines et cum exprobabunt
 Et eicient et reprobent nomen uestrum
 sicut malum propter filium hominis
 gaudete in illo die et
 exultate quoniam merces uestra multa
 in caelo sic enim faciebant
 prophetis patres eorum
 uerum uae uobis diuitibus quoniam
 habetis consolationem uestram
 uae uobis qui repleti estis quoniam
 esurietis uae uobis qui
 ridetis nunc quoniam plorabitis
 et lugetis uae uobis quando
 bene uobis dixerint homines
 secundum haec faciebant
 pseudoprophetis patres eorum
 sed uobis dico qui auditis
 diligite inimicos uestros
 benefacite odientibus uos
 bene dicite maledicentes uos
 orate pro calumniantibus uos
 qui te percutit in maxillam
 praebe illi et aliam
 et ab eo qui tollit tunicam tuam
 et palleum ne uetueris
 omni autem petenti te da
 (Fol. 208 a.)

	και απο του αιροντος τα σα μη απαιτει	VI.	et ab eo qui tollet tua ne repetieris
νδ	: και καθως θελετε ινα ποιωσιν υμειν	31	et sicut uultis ut faciam uobis
	οι ανθρωποι και υμεισ ποιειτε αυτοισ		homines et uos facite illis
νε	: και ει αγαπατε τουσ αγαπωντασ υμασ	32	et si diligitis diligentes uos
	ποια υμειν χαρισ εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι		quae uobis gratia est etenim peccatores
	τουτο ποιουσιν τουσ αγαπωντασ αυτουσ		hoc faciunt diligentes illos
	αγαπωσιν και ει αγαθοποιειτε	33	diligunt et si benefacitis
	τουσ αγαθοποιοντασ υμασ ποια χαρισ		benefacientibus uobis quae gratia
	υμειν εστιν και γαρ οι αμαρτωλοι		uobis est etenim peccatores
	τουτο ποιουσιν καν δανιζετε	34	hoc faciunt et si feneratis
	παρων ελπιζεται απολαβειν ποια χαρισ		a quibus speratis recipere quae gratia
	υμειν εστιν και γαρ αμαρτωλοι		uobis est etenim peccatores
	αμαρτωλοισ δανιζουσιν ινα		peccatoribus faenerant ut
	απολαβωσιν πλην αγαπατε τουσ	35	recipiant uerumtamen diligit
	εχθρουσ υμων και αγαθοποιειτε		inimicos uestros et benefacite
	και δανιζετε μηδεν αφελιζοντεσ		et faenerate nihil desperantes
	και εσται ο μισθοσ υμων πολυσ		et erit merces uestra multa
	και εσεσθαι υιοι υψιστου οτι αυτουσ		et eritis filii altissimi quoniam ipse
	χρηστωσ εστιν επι τουσ αχαριστουσ		suabis est super ingratos
	και πονηρουσ γεινεσθε οικτιρμονεσ	36	et iniquos estote beneuolentes
	καθωσ και ο πατηρ υμων οικτειρμων		sicut pater uester beniuolus est
νε	: εστιν μη κρεινετε ινα μη κριθητε	37	α nolite iudicare ut non iudicemini
	μη καταδικαζετε ινα μη καταδικασθητε		δ date et dabitur uobis
	απολυτε και απολυθησεσθαι		mensuram uonam conquassatam
	διδοτε και δοθησεται υμειν	38	inpletam supereffluentem
	μετρον καλον σεσαλευμενοκ		dabunt in sinus uestros
	πεπιεσμενον υπερεκχυννομενον		in qua enim mensura metieritis
	δωσουσιν ειω τον κολμων υμων		β nolite condemnare ut non condemnemini
	ω γαρ μετρω μετρειτε αντι.		γ dimitte et demitte mini
νε	: μετρηθησεται υμειν : ελεγεν δε	39	remitietur uobis dicebant autem
	και παραβολην αυτοισ μητι δυναται		et parabolam illis numquid potest caecus
	τυφλοσ τυφλον οδαγειν ουχι αμφοτεροι		caecum ducere nonne ambo in fobeam
νε	: ειω βοθνον ενπεσουνται : ουκ εστιν μαθητησ	40	incident non est discipulus

(Fol. 208 b.)

(Fol. 209 a.)

	ὑπερ τον διδασκαλον κατηρητισμενος δε	VI.	super magistrum confectus autem
	πας εσται ως ο διδασκαλος αυτου		omnis erit sicut magister eius
νθ	: τι δε βλεπεις το καρφος εν τω οφθαλμω	41	quid autem uides festucam in oculo
	του αδελφου σου την δε δοκον την		fratris tui trauem autem
	εν τω σω οφθαλμω ου κατανοεις		in tuo oculo non inspicis
	η πως δυνασαι λεγειν τω αδελφω σου	42	aut quo modo potes dicere fratri tuo
	αφες εκβαλω το καρφος εκ του		sine eiciam festucam de
	οφθαλμου σου και ιδου η δοκος εν τω σω		oculo tuo et ecce trabis in tuo
	οφθαλμω ὑποκειται ὑποκειται εκβαλε		oculo est ὑpocrita eice
	πρωτον την δοκον εκ του οφθαλμου σου		primum trauem de oculo tuo
	και τοτε διαβλεψεις εκβαλειν		et tunc uidebis eicere
	το καρφος εκ του οφθαλμου του αδελφου σου		festucam de oculo fratris tui
ξ	: ουκ εστιν δενδρον καλον ποιουν	43	non est arbor bona faciens
	καρπους σαπρους ουδε δενδρον σαπρον		fructos malos neque arbor mala
	ποιουν καρπους καλους εκαστον	44	faciens fructos bonos unaquaeque
	δενδρον εκ του καρπου αυτου γεινωσκεται		arbor de fructo suo cognoscitur
ξα	: ου γαρ εκλεγονται εξ ακανθων συκα		non enim legunt de spinis ficus
	ουδε εκ βατου σταφυλην τρυγωσιν		neque de rubo ubam uindemiant
ξβ	: ο αγαθος ανθρωπος εκ του αγαθου	45	bonus homo de bono
	θησαυρου αυτου της καρδιας προφερει		thensauro cordis sui proferet
	αγαθον και ο πονηρος εκ του πονηρου		bonum et malus de malo
	προφερει το πονηρον εκ γαρ		proferet malum de enim
	περισσευματος καρδιας καλει το στομα αυτου		abundantia cordis loquitur os eius
ξγ	: τι δε με λεγεται κε κε και ου ποιειτε	46	quid autem mihi dicitis dme dme et non facitis
ξδ	: α λεγω : πας ο ερχομενος προς με	47	quae dico omnis qui uenit ad me
	και ακουων μου των λογων και ποιων		et audit mea berba et facit
	αυτους ὑποδειξω ὑμειν τινη εστιν		ea ostendam uobis cui est
	ομοιος ομοιος εστιν ανθρωπω	48	similis similis est homini
	οικοδομουντι οικειαν ος εσκαψεν		aedificanti domum qui fodit
	και εβαθυνεν και εθηκεν θεμελιον		et altum fecit et posuit fundamentum
	επι την πετραν πλημυρας δε γενομενης		super petram inundatione autem facta
	προσερηξεν ο ποταμος τη οικεια κεινη		adlisisit flumen domui illi
	και ουκ ισχυσεν σαλευσαι αυτην τεθεμε		et non potuit mobere illam fun
	(Fol. 209 b.)		(Fol. 210 a.)

λωτο γαρ ἐπὶ τὴν πέτραν ὁ δὲ ἀκουσας VI. 49
 καὶ μὴ ποιησας ὁμοιος ἐστὶν ἀνθρώπῳ
 οἰκοδομησαντι οἰκειαν ἐπὶ τὴν γῆν
 χωρὶς θεμελίου συνερηξεν ὁ ποταμος
 καὶ συνεπέσεν καὶ ἐγένετο τὸ ρηγμᾶ τῆς
 οἰκειας ἐκεῖνης μεγάλα
 ξε : καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ταῦτα τὰ ρημᾶτα λέγων VII. 1
 ἦλθεν εἰς καφαρναουμ ἑκατονταρχοῦ δὲ
 τινος τισ κακῶς ἔχων ἡμελλεν τελευτᾶν
 ὅς τῃν αὐτῷ τιμειοσ καὶ ἀκουσας περὶ τοῦ ἱησοῦ
 ἀπέστειλεν πρεσβυτεροῦσ τῶν Ἰουδαίων
 ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθῶν διασωσῆ
 τὸν δούλον αὐτοῦ οἱ δὲ παραγενομένοι
 ἠρωτῶν αὐτὸν σπουδαίως λεγοντες
 ὅτι ἀξίος ἐστὶν ὃ παρεξῆ τούτο ἀγαπᾶ
 γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν καὶ τὴν συναγωγὴν
 αὐτοῦσ οἰκοδομησεν ἡμῖν ἐπορευετο δὲ
 μετ' αὐτῶν ὁ ἱησοῦς ἤδη δὲ οὐ μακρὰν
 ἀπέχοντοσ αὐτοῦ τῆς οἰκειας ἐπεμψέ
 πρὸσ αὐτὸν ὁ ἑκατονταρχοσ φίλοσ
 λεγων αὐτῷ κέ μὴ σκυλλοῦσ οὐ γὰρ εἰμι
 ἴκανοσ ἵνα μου ὕπο τὴν στεγὴν εἰσ
 ἐλθῆσ ἀλλ' εἰπε λόγῳ καὶ ἴαθησεται
 ὁ παιοσ μου καὶ γὰρ ἐγὼ ἀνθρώποσ
 εἰμι ὕπο ἐξουσιαν τασσομένοσ ἔχων
 ὕπο ἐμᾶντον στρατιωτασ καὶ λεγῶ τούτῳ
 πορευοῦσ καὶ πορευεταὶ καὶ ἄλλῳ ἐρχοῦσ καὶ ἐρχεταὶ
 καὶ τῷ δούλῳ μου ποιησον τούτο καὶ ποιει
 ἀκουσας δὲ ταῦτα ὁ ἱησοῦς ἐθαύμασεν
 καὶ στραφεὶσ εἶπεν τῷ ἀκολουθουντι
 ὀχλῷ ἀμην λεγῶ ὑμῖν οὐδεποτε
 τοσαυτὴν πίστιν εὗρον ἐν τῷ Ἰσραὴλ
 ξε : καὶ ὕποστρεψάντες εἰσ οἶκον οἱ πεμφθέντες 10
 (Fol. 210 b.)

data enim erat super petram qui autem audiuit
 et non fecit similis est homini
 aedificanti domum super terram
 sine fundamento adlisit flumen
 et concidit et facta est ruina
 domus illius magna

Et factum est cum consummasset omnia uerba loquens
 uenit cafarinaum centurionis autem
 cuiusdam puer male habens incipiebat mori
 qui erat illi honoratus et audiens de ihs
 misit seniores iudaeorum
 rogans eum ut ueniens saluet
 seruum eius ad illi aduenientes
 rogabant eum festinanter dicentes
 quoniam dignus est cui hoc praestes diligit
 enim gentem nostram et synagogam
 ipse aedificabit nobis ibat autem
 cum eis ihs iam autem non longe
 cum esset de domo misit
 ad eum centurio amicos
 dicens ei dñe noli te uexare non enim sum
 dignus ut sub tectum meum
 intres sed dic uerbo et saluabitur
 puer meum etenim ego homo
 sub potestate constitutus habens
 sub me milites et dico huic
 uade et uadit et alii ueni et uenit
 et seruo meo fac hoc et facit
 audiens autem haec ihs miratus est
 et conuersus dixit sequenti
 populo amen dico uobis numquam
 tantam fidem inueni in istrahel
 et conuersi in domum qui missi erant
 (Fol. 211 a.)

δουλοι ευρον τον ασθενοντα υγιανοντα
 ξζ : και τη εξησ επορευετο εις πολιν καλουμενην
 ναϊν και συνεπορευοντο αυτω οι μαθηται
 αυτου και οχλος πολυς εγενετο δε ως
 ηγγιζεν τη πυλη της πολεωσ εξεκομιζετο
 τεθνηκωσ υιοσ μονογενησ τη μητρι
 αυτου χηρα ουση και πολυσ οχλος της
 πολεωσ συνεληλυθη αυτη ιδων δε
 ο ιησ εσπλαγχνισθη εκ αυτη και ειπεν αυτη
 μη κλαιε και προσελθων ηψατο της
 σορου οι δε βασταζοντες εστησαν
 και ειπεν νεανισκε νεανισκε σοι λεγω
 εγερθητι και ανεκαθισεν ο νεκρωσ
 και ηρξατο λαλειν και εδωκεν αυτον
 τη μητρι αυτου ελαβεν δε φοβωσ
 παντασ και εδοξαζον τον θν λεγοντες
 οτι προφητησ μεγασ εξηγερθη εν ημειν
 και οτι επεσκειψατο ο θσ τον λαον αυτου
 ξη : και εξηλθεν ουτωσ ο λογωσ εν ολη
 τη ιουδαια περι αυτου και εν παση
 ξθ : τη περιχωρω: εν οισ και μεχρι ιωανου
 του βαπτιστου οσ και προσκαλεσαμενοσ
 δυο των μαθητων αυτου λεγει
 πορευθεντεσ ειπατε αυτω συ ει ο
 ερχομενοσ η αλλον προσδοκωμεν
 και παραγενομενοι οι ανδρεσ προσ
 αυτον ειπαν ιωανησ ο βαπτιστησ
 απεσταλκεν ημασ προσ σε λεγων
 συ ει ο ερχομενοσ η ετερον προσ
 δοκωμεν εν αυτη δε τη ωρα εθεραπευεν
 πολλουσ απο νοσων και μαστειγων
 και πονηρων πνευματων και τυφλουσ
 εποιε βλεπειν και αποκρειθεισ ειπεν
 (Fol. 211 b.)

VII.

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

serui inuenerunt aegrum sanum
 Et alia die ibat in ciuitatem quae dicitur
 nain et ibant cum eo discipuli
 eius et turba multa factum est autem ut
 adpropiaret porte ciuitatis et ferebatur
 mortuum filius unicus matri
 suae cum esset uidua et multus populus
 ciuitatis cum ea erat uidens autem
 ihs misertus est ei et dixit illi
 noli plorare et accedens tetigit
 sartofagum qui autem portabant steterunt
 et dixit iuuenis iuuenis tibi dico
 surge et resedit mortuus
 et coepit loqui et dedit eum
 matri suae accepit autem timor
 omnes et honorificabant dm dicentes
 quoniam profeta magnus surrexit in nobis
 et quoniam uisitauit ds plebem suam
 et exiuit hoc uerbum in totam
 iudaeam de illo et in omni
 regione et in quibus usque ad iohanen
 baptistam qui et aduocans
 duos discipulorum suorum dixit
 euntes dicite ei tu es qui
 uenturus es an alium expectamus
 et aduenientes uiri ad
 eum dixerunt iohannes baptista
 misit nos ad te dicens
 tu es qui uenturus es an alium ex
 pectamus in ipsa autem hora curabit
 multos ab infirmitatibus et plagis
 et iniquorum spirituum et caecos
 faciebat uidere et respondens dixit
 (Fol. 212 a.)

αυτοισ πορευθεντες ειπατε ιωανη
 α ειδον υμων οι οφθικαια
 ηκουσαν υμων τα ωτα οτι τυφλοι
 αναβλεπουσιν χωλοι περιπατουσιν
 λεπροι καθαριζονται και κωφοι
 ακουουσιν νεκροι εγειρονται
 πτωχοι ευαγγελιζονται και
 μακαριος εστιν ος αν μη σκανδαλισθη
 εν εμοι απελθοντων δε των αγγελων
 ιωανου ηρξατο λεγειν περι ιωανου τοισ
 οχλοισ τι εξηλθατε εις την ερημον
 θεασασθαι καλαμον υπο
 ανεμου σαλενομενον αλλα τι
 εξηλθατε ειδειν ανθρωπον εν μαλακοισ
 ιματιοισ ημφιεσμενον ιδου οι
 εν ιματισμω ενδοξω και τρυφη
 διαγοντες εν τοισ βασιλαιοισ εισιν
 αλλα τι εξηλθατε ειδειν προφητην
 ναι λεγω υμειν και περισσοτερον
 ο : προφητου : οτι ουδεις μειζων εν
 γεννητοισ γυναικων προφητησ
 ιωανου του βαπτιστου ουτος εστιν
 περι ου γεγραπται ιδου αποσπελλω τον
 αγγελον μου προ προσωπου
 ος κατασκευασει τον οδον σου
 οα : λεγω δε υμειν οτι ο μεικροτεροσ
 αυτου εν τη βασιλεια του θυ μειζων
 οβ : αυτου εστιν : και πασ ο λαοσ ακουσασ και οι τελω 29
 ναι· εδικαιωσαι τον θυ βαπτισθεντες
 το βαπτισμα ιωανου οι δε φαρισαι
 και νομκοι την βουλην του θυ ηθετησαν
 ογ : μη βαπτισθεντες υπ αυτου : τινι ουν
 ομοιωσω τουσ ανθρωπουσ τησ γενεασ
 (Fol. 212 b.)

VII. illis euntes dicite iohani
 quae uiderunt oculi uestri et quae
 audierunt aures uestre quia caeci
 uident clodi ambulant
 leprosi mundantur et surdi
 audiunt mortui resurgunt
 23 pauperes euangelizantur et
 beatus erit qui non fuerit scandalizatus
 24 in me euntibus autem nuntiis
 iohanni coepit dicere de iohane
 turbis quid existis in desertum
 uidere harundinem a
 25 uento moueri sed quid
 existis uidere hominem in mollibus
 uestimentis uestitum ecce qui
 in uestimentis gloriosis et aepulatione
 agent in regibus sunt
 26 sed quid existis uidere profetam
 etiam dico uobis et amplius
 27 profeta quoniam nemo maior in
 natis mulierum profeta
 iohannis baptiste hic est
 de quo scriptum est ecce mitto
 angelum meum ante faciem tuam
 qui praeparauit uiam tuam
 28 dico autem uobis quoniam qui minor est
 eius in regno caelorum maior
 illo est et omnis populus audiens et publicani
 iustificabit dm baptizati
 30 baptisma iohannis pharisaei autem
 et legis doctores consilium dei abusi sunt
 31 non baptizati ab eo cui ergo
 similabo homines generationis
 (Fol. 213 a.)

ταυτησ και τινη εισιν ομοιοι ομοιοι
 εισιν τοις παιδιοις τοις εν τη αγορα
 καθημενοις και προσφωνουσι
 αλληλοις λεγοντες ηληθαμεν υμειν
 και ουκ ωρχησασθαι εβρηνησαμεν
 και κεκλαυσατε εληλυθεν γαρ ιωανησ
 ο βαπτιστησ μητε εσθων μητε πεινων
 και λεγετε δαιμονιον εχει
 εληλυθεν ο υιοσ του ανθρωπου
 εσθων και πεινων και λεγετε
 ιδου ανθρωποσ φαγοσ και
 οينوποτησ φιλοσ τελωνων
 και αμαρτωλων και εδικαιωθη
 η σοφια απο των τεκνων αυτησ
 οδ : ηρωτησεν δε αυτον τισ των φαρισαιων
 ινα φαγη μετ αυτου και εισελθων εισ τον
 οικον του φαρισαιου κατεκλιθη
 και ιδου γυνη εν τη πολιε αμαρτωλοσ
 γνουσα οτι εν τη οικια του φαρισαιου
 κατακειται κοιμισασα μυρον αλαβαστρον
 και στασα οπισω παρα τουσ ποδασ αυτου
 κλαιουσα τοις δακρυσι εβρεξε τουσ
 ποδασ αυτου και ταισ θριξει τησ
 κεφαλησ αυτησ εξεμαξεν και
 κατεφιλει τουσ ποδασ αυτου
 και ηλειφεν τω μυρω ιδων δε
 ο φαρισαιοσ παρ ω κατεκειτο
 ειπεν εν εαυτω ουτοσ ει ην προφητησ
 εγεινωσκεν αν τισ και ποδαπη η γυνη
 η αποτομενη αυτου οτι αμαρτωλοσ
 εστιν και αποκρειθεισ ο ιησ ειπεν
 προσ αυτον σιμων εχω σοι τι ειπειν
 ο δε εφη διδασκαλε ειπον ο δε ειπεν
 (Fol. 213 b.)

VII 32 huius et cui sunt similes similes
 sunt infantibus qui in foro
 sedentibus et adloquentibus
 inuicem dicentibus cantabimus uobis
 et non saltastis lamentauimus
 33 et non plorastis uenit enim iohanes
 baptista neque edens neque bibens
 et dicitis daemonium habet
 34 uenit filius hominis
 edens et uibens et dicitis
 ecce homo manducator et
 uinipotator amicus publicanorum
 35 et peccatorum et iustificata est
 sapientia a filis suis
 36 rogauit autem illum quidam pharisaeorum
 ut manducaret cum eo et intrans in
 domum pharisaei recubuit
 37 et ecce mulier in ciuitate peccatrix
 sciens quoniam in domo pharisaei
 recumbet accipiens unguenti alabastr̄
 38 et stans retro ad pedes eius
 plorans lacrimis inpleuit
 pedes eius et capillis
 capitis sui extersit et
 osculabatur pedes eius
 39 et unguebat unguento uidens autem
 pharisaeus ad quem recumbebat
 dixit intra se hic si esset propheta
 sciebat utique quis et qualis mulier
 quae tangit eum quia peccatrix
 40 est et respondens ihs dixit
 ad eum simon habeo tibi quod dicere
 ad ille dixit magister dic ad ille dixit
 (Fol. 214 a.)

δυο χρεοφιλετε ησαν δανιστη τινι	VII. 41	duo debitores erant cuidam faeneratori
ο εισ ωφειλεν δηναρια πεντακοσια		unus debebat denarios quingentos
ο δε ετερος δηναρια πεντηκοντα		alius autem denarios quinquaginta
μη εχοντων αυτων αποδουναι	42	non habentibus illis unde redderent
αμφοτεροις εχαρισατο τισ ουν αυτον		utrisque donauit quis ergo eum
πλεον αγαπησει αποκριθεισ ο σιμων	43	plus diligit respondens simon
ειπεν υπολαμβάνω οτι ω το πλεον		dixit suspicor quoniam cui plus
εχαρισατο ο δε ειπεν αυτω ορθωσ		donauit ad ille dixit illi recte
εκρεινας και στραφεισ προσ την γυναικα	44	iudicasti et conuersus ad mulierem
ειπεν τω σιμωνι βλεπεισ ταυτην		dixit simoni uides hanc
την γυναικα εισηλθον σου εισ την οικιαν		mulierem introibi in domum tuam
και υδωρ επι ποδας μοι ουκ εδωκασ		et aquam in pedes mihi non dedisti
αυτη δε τοισ δακρυσιν εβρεξεν μου		haec autem lacrimis inrigauit mihi
τους ποδας και ταισ θριξιν αυτησ		pedes et capillis suis
εξεμαξεν φιλημα μοι ουκ εδωκασ	45	extersit osculum mihi non dedisti
αυτη δε αφ ησ εισηλθον ου διελιπεν		haec autem ex quo introibi non cessauit
καταφιλουσα μου τους ποδας· ελεω την κεφαλη	46	osculans mihi pedes oleo caput meum
ουκ ηλευψασ αυτη δε		non unxisti haec autem
μυρω ηλευψεν ου χαριν δε λεγω σοι	47	unguento unxit propter quod dico tibi
αφεωνται αυτη πολλα ειπεν δε αυτη	48	dimittentur illi multa dixit autem ei
αφεωνται σου αι αμαρτια και ηρξαντο	49	dimissa sunt tibi peccata et coeperunt
οι συνανακειμενοι λεγειν εν εαυτοις		qui simul recumbebant dicere intra se
τισ εστιν ουτος οσ και αμαρτιασ αφηισιν		quis est hic qui et peccata dimittit
ειπεν δε προσ την γυναικα γυναι	50	dixit autem ad mulierem mulier
η πιστις σου σεσωκεν σε· πορευου εν ιρηνη		fides tua te salbam fecit uade in pace
οε : και εγενετο εν τω καθεξησ και αυτοσ	VIII. 1	Et factum est in continenti et ipse
διωδευεν κατα πολιν και κωμην		circuibat circa ciuitatem et castellum
κηρυσσων και ευαγγελιζομενοσ		praedicans et euangelizans
την βασιλειαν του θυ και οι· ιβ· μετ αυτου		regnum dei et xii cum illo
και γυναικεσ τινεσ αι ησα τεθεραπευμεναι	2	et mulieres quaedam quae erant curatae
απο πνευματων πονηρων και		a spiritibus inmundis et
ασθενων μαρια η καλουμενη		infirmis maria quae uocabatur
μαγδαληνη εξ ησ· ζ· δαιμονια εξεληλυθει		magdalene de qua· uii· daemonia exierant
(Fol. 214 b.)		(Fol. 215 a.)

και ἰωανα γυνη χουζα επιτροπου
 ηρωδου και σουσαννα και ετεραι πολλαι
 αιτινες και διηκουνουν αυτοισ εκ των
 ος : ὑπαρχοντων αυτων : συνελθοντος δε
 οχλου πολλου και των την πολιν
 επιπορευομενων προς αυτον ειπεν
 παραβολην τοιαυτην προς αυτους
 Εξηλθεν ο σπειρων σπειραι τον σπορον
 αυτου και εν τω σπειρειν ο μεν επεσε
 παρα την οδον και κατεπατηθη και τα
 πετεινα κατεφαγεν αυτο και αλλο
 επεσεν επι την πετραν και φνεεν εξηρανθη
 δια το μη εχειν ἱκμαδα και αλλο επεσεν
 7 μεσον των ακανθων και συνφνευσαι
 αι ακανθαι απεπνιξαν αυτο και αλλο
 8 επεσεν επι την γην την αγαθην και καλην
 και φνεεν και εποηησεν καρπον εκατονταπλασιον
 ταυτα λεγων εφωνει ο εχων ωτα
 ακουειν ακουετω επηρωτων δε
 αυτον οι μαθηται αυτου το τισ ειη
 η παραβολη αυτη ο δε ειπεν ὑμειν
 10 δεδοται τα μυστηρια της βασιλειας του θυ
 ος : γνωμαι : τοις δε λοιποισ
 εν παραβολαις ἵνα βλεποντες μη ειδωσιν
 ση : και ακουοντες μη συνῶσιν : ἔστιν δε
 αυτη η παραβολη ο σπορος εστιν ο λογος
 ο του θυ οι δε παρα την οδον εισιν
 12 οι ακολουθουντες ἠν ερχεται ο διαβολος
 και αιρει απο της καρδιας αυτων τον λογον
 ἵνα μη πιστευσαντες σωθωσιν οι δε
 13 επι την πετραν οι οταν ακουσωσιν μετα
 χαρας δεχονται τον λογον και ριζαν
 ουκ εχουσιν οι προς καιρον πιστεuousi
 (Fol. 215 b.)

VIII 3 et iohana uxor chuza procuratoris
 herodis et susanna et aliae multae
 quae et ministrabant illis de
 4 substantia sua congregato autem
 populo multo et qui ad ciuitatem
 iter faciebant ad eum dixit
 parabolam talem ad eos
 5 Exiuit seminator seminare semen
 suum et in quo seminat aliud quidem cedit
 ad uiam et conculcatum est et
 6 uolatilia comederunt illud . et aliud cecidit
 super petram et cum creuisset aridum facta est
 7 propter quod non haberet umorem . et aliud cecidit
 in medio spinarum et cum germinassent
 8 spinæ suffocauerunt illud et aliud
 cecidit super terram bonam et uberam
 et cum germinasset fecit fructum centupli
 haec dicens clamabat qui habet aures
 9 audiendi audiat . interrogabant autem
 illum discipuli eius quae essent
 10 parabola haec ad ille dixit . uobis
 datum est mysterium regni dei
 scire reliquis autem
 in parabolis ut uidentes non uideant
 et audientes non audiant est autem
 11 haec parabola semen est uerbum
 dei qui autem ad uiam sunt
 12 qui audiunt quorum uenit diabolus
 et tollit a corde eorum uerbum
 ut non credentes salui fiant qui autem
 13 super petram qui cum audierunt cum
 gaudio accipiunt uerbum et radicem
 non habent qui ad tempus credunt
 (Fol. 216 a.)

και εν καιρω πειρασμου αφιστανται	VIII.	et in tempore temptationis recedunt
το δε εισ τας ακανθας πεσον ουτοι εισιν	14	quod autem in spinas cecidit hi sunt
οι ακουσαντες και υπο μεριμνων		qui audierunt et a sollicitudinibus
πλουτου και ηδωνων του βιου πορευομενοι		diuitiarum et suabitati abientes
συνπνιγονται και ου τελεσφορουσιν		suffocantur et non adferent fructum
το δε εισ την καλην γην ουτοι εισιν	15	quod autem in terram bonam hi sunt
οιτινες εν καρδια αγαθη ακουσαντες		qui in corde bono audientes
τον λογον του θῡ κατεχουσιν και		uerbum deī continent et
καρποφορουσιν εν υπομονη		fructificant in sufferentia
ϑβ̄ : Ουδεις δε λυχνον αφασ καλυπτει αυτον	16	Nemo autem lucernam accendens coperit eam
σκευει η υποκατω της κλαινης τιθησιν		uaso aut sup̄tus lectum ponit
αλλα επι την λυχνιαν τιθῑ ινᾱ οι εισ		sed super candelabrum ponit ut qui
πορευομενοι βλεπωσι το φως		intran̄t uideant lumen
π̄ : ου γαρ εστι κρυπτον ο ου φανερον εσται	17	non est enim absconsum quod non in palam uenit
ουδε αποκρυφον̄ αλλᾱ ινᾱ γνωσθη		nec occultum sed ut sciatur
και εισ φανερον̄ ελθη̄ βλεπετε̄ ουν	18	et in palam ueniet̄ uidete ergo
πᾱ : πως ακουετε̄ : ο̄ς γαρ αν̄ εχη̄ δοθησεται		quo modo auditis̄ qui enim habet̄ dabitur
αυτω̄ και οσ̄ αν̄ μη̄ εχη̄ αρθησεται		eī et qui non habet̄ tolletur
πβ̄ : απ̄ αυτοῡ και ο̄ δοκεῑ εχειν̄ : παρεγενετο̄ δε	19	ab eo et quod putat se haberē aduenit̄ autem
προσ αυτον̄ η̄ μητηρ̄ αυτοῡ και οῑ αδελφοῑ		ad eum mater eius̄ et fratres
αυτοῡ και ουκ̄ ηδυναντο̄ συντυχειν̄		eius̄ et non poterant̄ contingere
αυτω̄ δια τον̄ οχλον̄ . απηγγελη̄ δε̄ αυτω̄	20	eī propter turbam̄ nuntiatum est̄ autem
οτῑ η̄ μητηρ̄ σοῡ και οῑ αδελφοῑ σοῡ		eī qui mater tuā et fratres tuī
εξω̄ εστηκασιν̄ ζητουντες̄ σε̄ ο̄ δε	21	foras stant̄ quaerentes tē ad ille
αποκριθεισ̄ ειπεν̄ αυτοισ̄ . η̄ μητηρ̄ μοῡ και οῑ		respondens dixit̄ eis̄ mater meā et
αδελφοῑ μοῡ ουτοῑ εισιν̄ οῑ τον̄ λογον̄ τοῡ θῡ		fratres meī hi sunt̄ qui uerbum̄ deī
πγ̄ : ακουοντες̄ και ποιουντες̄ : Ε̄γενετο̄ δε	22	audiunt̄ et faciunt̄ factum est̄ autem
εν̄ μιᾱ των̄ ημερων̄ αναβη̄ναῑ αυτον̄		in unā dierum̄ ascenderunt̄ eum̄
εισ̄ πλοιον̄ και οῑ μαθηταῑ αυτοῡ		in nauem̄ et discipuli eius̄
καῑ ειπεν̄ προς̄ αυτοουσ̄ διελθωμεν̄		et dixit̄ ad eos̄ pertranseamus̄
εισ̄ το̄ περαν̄ της̄ λιμνης̄ καῑ ανηχθησαν̄		in contrā stagnum̄ et nauigarunt̄
πλεοντων̄ δε̄ αυτων̄ αφυπνωσεν̄	23	nauigantibus̄ autem̄ illis̄ obdormiuit̄
καῑ κατεβη̄ λελαψ̄ ανεμοῡ πολλη̄		et descendit̄ procellā uentī multa

(Fol. 216 b.)

(Fol. 217 a.)

εἰς τὴν λίμνην καὶ συνεπληροῦντο
 καὶ ἐκινδυνεύον προσελθόντες δὲ
 διηγείραν αὐτὸν λέγοντες κέ κέ
 ἀπολλυμένα οὐδὲ ἐγεγρθεῖς ἐπετειμήσῃ
 τῷ ἀνεμῷ καὶ τῷ κλυδῶνι καὶ ἐπαύσαντο
 καὶ ἐγένετο γαλιλαῆν εἶπεν δὲ αὐτοῖς
 24 ποῦ ἐστὶν ἡ πίστις ὑμῶν φοβηθέντες δὲ
 ἐθαύμασαν λέγοντες προσ ἀλλήλους
 τίς ἀρα οὗτος ἐστὶν ὅτι καὶ τοῖς ἀνεμοῖς
 ἐπιτάσσει καὶ τῷ ὕδατι καὶ ὑπακούουσιν αὐτῷ
 25 κατέπλευσαν δὲ εἰς τὴν χώραν τῶν
 γερασσηνῶν ἧτις ἐστὶν ἀντιπερὰ τῆς
 γαλιλαίας καὶ ἐξήλθον ἐπὶ τὴν γῆν καὶ
 26 ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ ἐκ τῆς πόλεως
 οὗ εἶχεν δαιμονία ἀπὸ χρόνων εἰκανῶν
 οὗ ἐματίον οὐκ ἐνεδύδισκετο καὶ
 ἐν οἴκῳ οὐκ ἐμένεν ἀλλ' ἐν τοῖς
 27 μνημείοις εἰδὼν δὲ τὸν ἰησοῦν ἀνεκράξεν
 φωνῇ μεγάλῃ εἶπεν
 τί μοι καὶ σοὶ υἱε τοῦ ὑψίστου δαίωμαί σου
 28 μὴ με βασανίσῃς ἔλεγεν γὰρ τῷ
 δαιμονίῳ τῷ ἀκαρτῷ ἐξέλθε ἀπὸ τοῦ
 ἀνθρώπου πολλοῖς γὰρ χρόνοις
 σὺν ἤρπαιε αὐτὸν ἐδεσμεῖτο γὰρ
 αἰσέσειν καὶ παῖδες φυλάσσομενοσ
 καὶ διερῆσσε τὰ δεσμά ἤλαυνετο γὰρ
 29 ὑπὸ τοῦ δαιμονίου εἰς τὴν ἐρημὸν
 ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ ἰησοῦς λέγων
 30 τί σοὶ ὄνομα ἐστὶν οὐδὲ εἶπεν λέγων
 ὄνομα μοι πολλὰ γὰρ ἦσαν δαιμονία
 31 παρεκαλοῦν δὲ ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ
 αὐτοῖς εἰς τὴν ἀβύσσον ἀπελθεῖν
 32 ἣν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων βοσκομένη
 (Fol. 217 b.)

VIII. in stagnum et conplebantur
 24 et periclitabantur accedentes autem
 excitauerunt eum dicentes dñe dñe
 perimus ad ille surgens inperauit
 uento et undae et cessauerunt
 25 et facta est tranquillitas .dixit autem illis
 ubi est fides uestra timentes autes
 mirabantur dicentes ad inuicem
 quisnam hic est quoniam et uentis
 inperat et aquae et obaudiunt ei
 26 deuenerunt autem in regionem
 gerasenorum quae est contra
 27 galilaeam et exierunt in terram et
 obuiauit illi uir de ciuitate
 qui habebat daemonia a temporibus multis
 qui tunicam non induebatur et
 domo non manebat sed in
 28 monumentis uidens autem ihm exclamauit
 uoce magna dixit
 quid mihi et tibi fili altissimi rogo te
 29 ne me torqueas dicebat enim
 daemonio in mundo exi ab
 homine multis enim temporibus
 abripiēbat eum ligabatur enim
 catenis et conpedibus et custodiabatur
 et disrumpebat uincula ducebantur enim
 a daemonio in desertum
 30 interrogauit autem eum ihs dicens
 quid tibi nomen est ad ille dixit legio
 nomen mihi multa enim erant daemonia
 31 rogabant autem ut non praeciperet
 illis in abyssum abire
 32 erat autem ibi grex porcorum pascentium
 (Fol. 218 a.)

εν τω ορει παρεκαλουν δε αυτον
 ινα εισ τους χοιρους εισελθωσιν
 ο δε πετρεψεν αυτοισ· εξελθοντα δε
 τα δαιμονια αποου ανθρωπου
 ωρμησαν εισ τους χοιρους
 ωρμησεν δε η αγελη κατα του
 κρημνου εισ την λιμνην
 και απεπνιγη ειδοντες δε οι βοσκοντες
 το γεγονος εφυγαν και απηγγειλαν
 εισ την πολιν και εισ τους αγρους
 παραγενομενων δε εκ της πολεως
 και θεωρησαντων καθημενον
 τον δαιμονιζομενον σωφρονουντα
 και ιματισμενον καθημενον
 παρα τους ποδας του ιηυ εφοβηθησαν
 απηγγειλαν γαρ αυτοισ οι ιδοντες
 πως εσωθη ο λιων ηρωτησαν δε
 τον ιην παντες και η χωρα των
 γερασηνων απελθειν απ αυτων
 φοβω γαρ μεγαλω συνιχοντο
 πδ : ενβασ δε υποστρεψεν ηρωτα δε
 αυτον ο ανηρ αφ ου εξεληλυθει
 τα δαιμονια ειναι συν αυτω
 απελυσεν δε αυτον λεγων πορευου
 εισ τον οικον σου διηγουμενος οσα σοι
 ο θς εποιησεν και απελθων κατα την
 πολιν εκηρυσσεν οσα εποιησεν αυτω
 πε : ο ιης· εγενετο δε εν τω υποστρεψε
 τον ιην αποδεξασθαι αυτον τον οχλον
 ησαν γαρ παντες προσδοκωντες αυτον
 και ελθων ανηρ γησ πεσων
 ουτος αρχων της συναγωγης πεσων
 υπο τους ποδας του ιηυ παρεκαλει αυτον
 (Fol. 218 b.)

VIII. in montem rogaban tem eum
 ut in porcos introirent
 33 ad ille praecepit eis cum exissent autem
 daemonia ab homine
 abierunt in porcos
 abiit autem grex per
 praecipitium in stagnum
 34 et suffocata est· uidentes autem qui pascebant
 quod factum est fugerunt et nuntiauerunt
 in ciuitatem et in agros
 35 aduenientes autem de ciuitate
 et uidentes sedentem
 qui habuerat daemonium sobrium
 et uestitum sedentem
 ad pedes ihu timuerunt
 36 adnuntiauerunt enim illis qui uiderant
 37 quomodo salbatus est legion rogauerunt autē
 ihm omnes et regio
 gerasenorum abire ab eis
 timore enim magnum conpraehensi erant
 38 ascendens autem reuersus est rogabat autē
 eum uir a quo exierant
 daemonia ut esset cum eo
 39 dismisiti autem illum dicens uade
 in domum tuam narrans quanta tibi
 ds fecit et uadens in
 ciuitatem nuntiabat quanta illi fecit
 40 ihs factum est autem cum reuertetetur
 ihs excepit eum populus
 erant enim omnes expectantes eum
 41 Et ueniens uir cui nomen iairus et
 hic princeps synagogae cadens
 sub pedes ihu rogabat eum
 (Fol. 219 a.)

εισελθειν εισ την ο αν αυτου ην γαρ VIII. 42
 θυγατηρ αυτω μονογενησ ετων· ιβ̄.
 αποθνησκου και εγενετο εν τω
 πορευεσθαι αυτον οι οχλοι συνεπνιγαν
 αυτον και γυνη ουσα εν ρυσι αιματος 43
 απο αιτων· β̄ι· ην ουδε εισ ισχυεν θεραπευσαι
 προσελθουσα ηψατο του ιματιου αυτου 44
 και παραχημα εστη η ρυσις του αιματος
 αυτησ ο δε ιησ̄ γνουσ την εξελθουσαν 45
 εξ αυτου δυναμιν επηρωτα τισ μου ηψατο
 αρνουμενων δε παντων ειπεν ο πετροσ
 και οι συν αυτω επιστατα οι οχλοι συνεχουσι
 και αποθλειβουσιν και λεγεισ τισ μου 46
 ηψατο ο δε ειπεν ηψατο μου τισ εγω γαρ
 εγων δυναμιν εξελθουσαν απ εμου
 ιδουσα δε η γυνη οτι ουκ ελαθεν· εντρομοσ ου 47
 ηλθεν και προσπεσουσα αυτω
 δι ην αιτιαν ηψατο αυτου απηγγειλεν
 ενωπιον παντοσ του λαου και οτι ιαθη
 παραχημα ο δε ειπεν αυτη θυγατερ 48
 η πιστις σου σεσωκεν σε πορευου εν ιρηνη
 ετι αυτου λαλουντοσ ερχονται απο του 49
 αρχισυναγωγου λεγοντεσ αυτω οτι
 τεθνηκεν σου η θυγατηρ· μηκετι σκυλλα
 τον διδασκαλον ο δε ιησ̄ ακουσασ 50
 τον λογον απεκριθη αυτω λεγων
 μη φοβου μονον πιστευε και σωθησεται
 εισελθων δε εισ την οικιαν ουκ αφηκεν 51
 εισελθειν συν αυτω τινα· ει μη πετρον
 και ιωανην και ιακωβον και τον
 πατερα του κορασιου και την μητερα
 εκλαιον δε παντεσ και εκοπτοντο 52
 αυτην ο δε ειπεν μη κλαιτε
 (Fol. 219 b.)

introire in domum eius erat enim
 filia illi unica annorum· xii·
 moriens et factum est cum
 iter faceret turbæ suffocabant
 eum et mulier quæ erat in profluvio sanguinis
 ab annis· xii· quem nemo poterat curare
 a accedens tetigit tunicam eius
 γ eius ihs̄ autem sciens quæ exiuit
 ab eo uirtus interrogabat quis me tetigit
 negantibus autem omnibus dixit petrus
 et qui cum eo erant magister turbæ te compriment
 et contribulant et dicis quis me
 tetigit ad ille dixit tetigit me quis ego enim
 sciuī uirtutem exisse a me
 uidens autem mulier quia non latuit tremibunda
 uenit et procidens ad eum
 β et confestim stetit profluuius sanguinis
 propter quam causam tetigit eum adnuntiabit
 in conspectu omnis populi et quia sanata est
 confestim ad ille dixit ei filia
 fides tua te salbam fecit uade in pacem
 adhuc eo loquente ueniunt ab
 archisynagogo dicentes illi quoniam
 mortua est filia tua iam noli uexare
 magistrum ihs̄ autem audiens
 uerbum respondit illi dicens
 noli timere tantum crede et salbabitur
 intrans autem in domum non admisit
 introire secum quemquam nisi petrum
 et iohanen et iacobum et
 patrem puellæ et matrem
 plorabant autem omnes et plangebant
 eam ad ille dixit nolite plorare
 (Fol. 220 a.)

ου γαρ απεθανεν αλλα καθευδει	VIII.	non enim mortua est sed dormit
και κατελουν αυτου ειδοτες οτι	53	et deridebant eum scientes quoniam
απεθανεν αυτος δε κρατησας της χειρος	54	mortua est ipse autem tenens manum
αυτης εφωνησεν λεγων η παις εγειρε	55	eius clamavit dicens puella surge
και υπεστρεψεν το πνευμα αυτης	55	et conuersus est spiritus eius
και ανεστη παραρηγμα και επεταξεν	56	et surrexit confestim et praecepit
δοθηναι αυτη φαγειν οι δε γονεις	56	dari ei manducare parentes autem
αυτης θεωρουντες εξ εστησαν		eius uidentes expauerunt
παρηγγελεν δε αυτοις μηδε ειπειν		praecepit autem illis nemini dicere
πς : το γεγονος : συνκαλεσαμενος δε	IX. 1	quod factum est conuocans autem
τους ιβ. εδωκεν αυτοις δυναμιν		xii. dedit eis uirtutem
και εξουσιαν επι πασαν δαιμονιον		et potestatem super omne daemonium
και νοσους θεραπευειν και απεστειλεν	2	et infirmitates curare et misit
αυτους κηρυσσειν την βασιλειαν του θυ		eos praedicare regnum dei
πς : και ιασθαι τους ασθενεις : και ειπεν προς αυτους	3	et sanare infirmos et dix ad eos
μηδεν αιρετε εισ την οδον μητε ραβδον		nihil tuleritis in uiam non uirgam
μητε πηραν μητε αρτον μητε αργυριον		neque peram neque panem neque pecuniam
μητε ανα δυο χιτωνας εχειν		nequae ana duas tunicas habere
και εισ ην αν οικιαν εισελθητε	4	et in quemcumque domum intraueritis
εκει μενετε κακειθεν εξερχεσθε		ibi manete et inde exite
πη : και οσοι αν μη δεξωνται υμας	5	et quecumque non acceperint uos
εξερχομενοι εκ της πολεως εκεινης		exeuntes de ciuitate illa
εκτειναζατε τον κονιορτον των ποδων υμων		excutite puluerem pedum uestrorum
εις μαρτυριον επ αυτους		in testimonium super illos
πθ : εξερχομενοι δε κατα πολεις και ηρχοντο	6	exeuntes autem circa ciuitates transibant
ευαγγελιζομενοι και θεραπευοντες		euangelizantes et curantes
π ρ : πανταχου : ακουσας δε ηρωδης	7	ubique audiens autem herodes
ο τετραρχης τα γεινομενα ηπορειτο		tetrarcha quae fiebant confundebatur
δια το λεγεσθαι υπο τινων οτι		propter quod diceretur a quibusdam quia
ιωαννης εκ νεκρων ανεστη		iohannes a mortuis surrexit
υπο τινων δε οτι ηλειας εφανη	8	ab alios autem quoniam helias uisus est
αλλοι δε οτι προφητης των αρχαιων		alii autem quia profeta anticus
ηρωςτη ειπεν δε ηρωδης οτι	9	surrexit dixit autem herodes quia

(Fol. 220 b.)

(Fol. 221 a.)

ἰωανην εγω απεκεφαλισα τισ δε
 εστιν ουτος περι ου εγω ταυτα ακουω
 και εζητει αυτον ειδειν : και ὑποστρεψαντες
 οι αποστολοι διηγησαντο αυτω οσα
 εποιησαν : και παραλαβων αυτους
 ανεχωρησεν κατιδιαν εισ κωμην
 λεγομενην βηδσαϊδα οι δε οχλοι
 γνωντες ηκολουθησαν αυτω και
 αποδεξαμενος αυτους ελαλει
 αυτοις περι της βασιλιας του θυ
 και τουσ χρειαν εχοντασ θεραπειασ
 αυτου παντασ ἴατο
 η δε ημερα ηρξατο κλεινειν : προσελθοντες δε
 οι δωδεκα ειπον αυτω απολυσον τον οχλο
 ἵνα πορευθεντες εισ τασ κυκλω
 κωμασ και τουσ αγρουσ καταλυσωσιν
 οτι ωδε εν ερημω τοπω εσμεν
 ειπεν δε προς αυτους δοτε αυτοισυτοισ ὑμασ
 φαγειν οι δε ειπαν ουκ εισιν ημειν
 πλεον η πεντε αρτοι και δυο ἰχθυεσ
 ει μη τι ημεισ πορευθεντες αγορασωμεν
 εισ παντα τον λαον τουτον βρωματα
 ησαν γαρ ανδρεσ ωσ πεντακιςχιλιοι
 ειπεν δε προς τουσ μαθητασ αυτου
 κατακλεινατε αυτουσ κλισιασ ωσει ανα
 πετηκοντα και εποιησαν ουτωσ
 λαβων δε τουσ πεντε αρτουσ και τουσ
 δυο ἰχθυασ αναβλεψασ εισ τον ουρανον
 προσηῤῥατο και ευλογησεν επ αυτουσ
 και εδιδου τοισ μαθηταισ παρατιθειναι
 τοισ οχλοισ και εφαγον και εχορτασθησαν
 παντες και ηρθη το περισσευμα των
 κλασματων κοφινου δεκαδυο
 (Fol. 221 b.)

IX. iohanan ego decollavi quis est autem
 hic de quo ego haec audio
 10 et quaerebat uidere eum et reuersi
 apostoli narrauerunt ei quanta
 fecerunt et adsumens eos
 recessit seorsum in castellum
 11 quod dicitur bedsaida turbae autem
 cognoscentes secutae sunt eum et
 suscipiens eos loquebatur
 illis de regno dei
 et qui opus habebant sanitatis
 eius omnes curabat
 12 dies autem coepit declinare accedentes autem
 duodecim dixerunt ad eum dismitte
 turbas ut euntes in proxima
 castella et uillas maneant
 quoniam hic in deserto loco sumus
 13 dixit autem ad eos date illis uos
 manducare ad illi dixerunt non sunt nobis
 plus quam quinque panes et duo pisces
 nisi forte nos euntes emamus
 in omnem populum hunc escas
 14 erant enim uiri ut quinque milia
 dixit autem ad discipulos suos
 reclinate eos discubitiones sicut
 15 quinquagenos et fecerunt sic
 16 accipiens autem quinque panes et
 duos pisces aspiciens in caelum
 orauit et benedixit super eos
 et dabat discipulis adponere
 17 turbis et manducauerunt et saturati sunt
 omnes et sublatum est quod superauit
 fractamentorum cophini duodecim
 (Fol. 222 a.)

<p>⸫δ : και εγενετο εν τω ειναι αυτους καταμονασ συνησαν αυτω οι μαθηται και επηρωτησεν αυτους λεγων τινα με λεγουσιν οι οχλοι ειναι οι δε αποκριθεντες ειπαν ἰωανην τον βαπτιστην αλλοι δε ηλειαν η ενα των προφητων Ειπεν δε αυτοις ὑμεις δε τινα με λεγετε ειναι αποκριθεισ δε ο πετροσ</p> <p>⸫ε : ειπεν τον χρν̄ υιον του θῡ : ὃ δε επιτειμησασ αυτοις παρηγγειλεν μηδενι λεγειν τουτο ειπων οτι δει τον υιον του ανθρωπου πολλα παθειν και αποδοκιμασθηναι ὑπο των πρεσβυτερων και αρχιερων και γραμματεων και αποκτανθηναι και μεθ ημερασ τρεις αναστηναι</p> <p>⸫ε : Ελεγεν δε προς παντας ει τισ θελει οπισω μου ερχεσθε αρνησασθω εαυτον και ακολουθειτω μοι οσ γαρ αν θελη την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην οσ δαν απολεση την ψυχην αυτου ενεκεν ε μου ουτοσ σωσει αυτην τι γαρ ωφελει ανθρωπον κερδησαι τον κοσμον ολον εαυτον δε απολεσαι η ζημωθηναι</p> <p>⸫ε : οσ γαρ αν αιπεσχυνθη εμε και τουσ εμουσ τουτον ο υιοσ του ανθρωπου επαισχυνθησται οταν ελθη εν τη δοξη αυτου και του πρσ̄ αυτου και των αγων̄ αγγελων : λεγω δε</p> <p>⸫η : ὑμειν οτι αληθωσ εισιν τινεσ των ωδε εστωτων οι ου μη γευσωνται θανατου εωσ αν ειδωσιν τον υιον του ανθρωπου ερχομενον εν τη δοξη αυτου Εγενετο δε μετα τουσ λογουσ τουτουσ</p> <p style="text-align: center;">(Fol. 222 b.)</p>	<p>IX. 18</p> <p>19</p> <p>20</p> <p>21</p> <p>22</p> <p>23</p> <p>24</p> <p>25</p> <p>26</p> <p>27</p> <p>28</p>	<p>Et factum est cum essent soli erant cum eo discipuli et interrogavit eos dicens quem me dicunt turbae esse ad illi respondententes dixerunt iohanan baptistam alii autem helian aut unum ex profetis dixit autem illis uos autem quem me dicitis esse respondens autem petrus dixit xpm̄ filium dei ad ille increpauit eis et praecepit nemini dicere hoc dicens quoniam oportet filium hominis multa pati et exproprari a presbyteris et a principibus sacerdotum et scribis et occidi et post tres dies resurgerẽ dicebat autem ad omnes si quis uult post me uenire abneget semetipsum et sequatur me qui enim uoluerit animam suam saluare perdet eam qui autem perdidit animam suam propter me hic saluabit eam quid enim prodeest homini lucrari mundum totum semetipsum autem perdere aut iactum pati qui enim confusus fuerit me et meos hunc filius hominis confundetur cum uenerit in regno suo et patris sui et sanctorum angelorum dico autem uobis quoniam uere sunt quidam qui hic stant qui non gustabunt mortem usque cum uideant filium hominis uenientem in gloria sua factum est autem post haec uerba</p> <p style="text-align: center;">(Fol. 223 a.)</p>
---	---	---

ωσει ημεραι οκτω και παραλαβων
 πετρον και ιακωβον και ιωανην
 ανεβη εισ το οροσ προσευξασθαι
 και εγενετο εν τω προσευχασθαι αυτον
 η ιδεα του προσωπου αυτου ηλλουωθη
 και ο ιματισμος αυτου λευκος εξαστραπτω
 και ιδου ανδρες δυο συνελαλουν αυτω
 ην δε μωυσης και ηλειασ οφθεντες εν δοξη
 ελεγον δε την εξοδον αυτου ην μελλει
 πληρουν εισ ιερουσαλημ ο δε πετροσ
 και οι συν αυτω ησαν βεβαρημενοι υπνω
 διαρηγορησαντες δε ιδον την δοξαν αυτου
 και τους δυο ανδρας τους συνεστωτας αυτω
 και εγενετο εν τω διαχωρισθηναι αυτους
 απ αυτου ειπεν ο πετροσ τω ιησ επιστατα
 καλον εστιν ημασ ωδε ειναι θελεισ
 ποιησω ωδε τρεις σκηνας μιαν σοι
 και μιαν μωυσει και μιαν ηλεια
 μη ειδωσ α λεγει ταυτα δε αυτου λεγοντος
 εγενετο νεφελη και επεσκιασεν αυτους
 εφοβηθησαν δε εν τω εκεινους
 εισελθειν εισ την νεφελην και φωνη ηλθε
 εκ της νεφελησ λεγουσα ουτος εστιν ο υιοσ μου
 ο αγαπητοσ εν ω ηνδοκησα ακουετε αυτου
 και εν τω γενεσθαι την φωνην ευρεθη
 ιησ μονοσ αυτοι δε εσειγησαν και ουδενι
 απηγγειλαν εν εκειναισ ταισ ημεραισ
 9b : ων εθεασαν εγενετο δε δια της ημερασ
 κατελθοντα αυτον απο του ορουσ συνελθειν
 αυτω οχλον πολυν και ιδου ανηρ
 απο του οχλου εβησεν λεγων διδασκαλε
 δεομαι σου επιβλεφον επι τον υιον μου
 οτι μονογενησ μοι εστιν λαμβανει γαρ
 (Fol. 223 b.)

IX. quasi dies octo et adsumens
 petrum et iacobum et iohanen
 ascendit in montem orare
 29 et factum est cum oraret
 species uultus eius mutata est
 et uestimenta eius alba scoruscantia
 30 et ecce duo uiri conloquebantur cum eo
 31 erat autem moyses et helias uisi in gloria
 dicebant autem exitum eius quem incipit
 32 complere in hierusalem petrus autem
 et qui cum eo erant erant grauati somno
 euigilantes autem uiderunt gloriam eius
 et duos uiros qui simul stabant cum eo
 33 et factum est cum separarentur ab eo
 dixit petrus ad ihm magister
 bonum est nobis hic esse uis
 facio hic tria tabernacula unum tibi
 et unum moysi et unum heliae
 34 nesciens quid dicit haec autem eo dicente
 facta est nubs et obumbravit eos
 timuerunt autem in eo cum illi
 35 introierunt in nubem et uox uenit
 de nube dicens hic est filius meus
 dilectus in quo benesensi audite eum
 et cum facta fuisset uox inuentus est
 36 ihs solus ipsi autem tacuerunt et nulli
 dixerunt in illis diebus
 quae uiderunt factum est autem per diem
 37 descendente eo de monte conuenire
 ei turbam multam et ecce uir
 38 de turba exclamauit dicens magister
 rogo te respice super filium meum
 39 quoniam unicus mihi est accipit enim
 (Fol. 224 a.)

	αυτον εξαιφνης πνευμα και ρησσει	1X	illum desubito spiritus et adldit
	και σπαρασσει μετα αφρου και μογισ		et dirumpit cum spuma et uix
	αποχωρει απ αυτου και συντριβει αυτον		recedet ab eo et contribulat eum
	και εδεθητη των μαθητων σου ινα	40	et praecatus sum discipulos tuos ut
	απαλλαξωσιν αυτον και ουκ ηδυνθησαν		dimittant eum et non potuerunt
	αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν ω γενεα	41	respondens autem ihs dixit o generatio
	απιστε και διεστραμμενη εως ποτε εσομαι		incredula et peruersa usque quo ero
	προσ υμασ και ανεξομαι υμων		ad uos et patiar uos
	προσενεγκε τον υιον σου ετε δε	42	adduc filium tuum adhuc autem
	προσερχομενου αυτου ερηξεν αυτον		accedente eo adlisit eum
	το δαιμονιον και συνεταραξεν		daemonium et conturbabit
	επετειμησεν δε ο ιησ τω ακαθαρτω		inperauit autem ihs in mundo
	πνευματι και αφηκεν αυτον και		spiritui et dimisit eum et
	απεδωκεν τον παιδα τω πατρι αυτου		reddidit puerum patri suo
ρ	: παντες δε εξεπλησσαντο επι τη	43	omnes autem stupuebant in
	μεγαλιωτητι του θυ. : παντων δε		magnitudine dei omnium autem
	θαυμαζοντων επι πασιν οισ εποiei		mirantium in omnibus quae faciebat
	ειπεν προς τουσ μαθητασ αυτου		dixit ad discipulos suos
	θεσθαι υμεισ εισ τα ωτα υμων τουσ λογουσ	44	ponite uos in aures uestras uerba
ρα	: τουτουσ ο γαρ υιοσ του ανθρωπου		ista filius enim hominis
	μελλει παραδιδοσθαι εισ χειρασ		incipiet tradi in manus
	ανθρωπων οι δε ηγνοουν το ρημα	45	hominum illi autem ignorabant uerbum
	τουτο και ην κεκαλυμμενον απ αυτων		hoc et erat coopertum ab eis
	ινα μη αισθωνται αυτο και εφοβοντο		ut non sentirent illud et timebant
	επερωτησαι περι του ρηματοσ τουτου		interrogare de uerbo hoc
ρβ	: το τιω αν ειη μειζων αυτων ο δε ιησ	46, 47	quisnam esset maior eorum ihs autem
	ιδων τον διαλογισμον αυτων		uidens cogitationem eorum
	τησ καρδιασ επιλαβομενοσ παιδιον		cordis adprehendens infantem
	εστησεν παρ εαυτον και ειπεν οσ αν	48	statuit ad se et dixit quicumque
	δεξηται το παιδιον τουτο επι τω		acceperit infantem hunc in
	ονοματι μου εμε δεχεται και τον		nomine meo me accipit et eum
	αποστειλαντα με ο γαρ μεκροτεροσ		qui me misit qui autem minor est
	εν πασιν υμειν ουτοσ εστε μεγασ		in omnibus uobis hic erit magnus

(Fol. 224 b.)

(Fol. 225 a.)

ργ: αποκριθεισ δε ἰωανησ ειπεν επιστατα IX. 49
 ειδομεν τινα επι τω ονοματι σου
 εκβαλλοντα δαιμονια και εκωλυσαμεν
 αυτον οτι ουκ ακολουθει μεθ ημων
 ειπεν δε ο ιησ μη κωλυετε αυτον 50
 οσ γαρ ουκ εστιν καθ υμων ὑπερ υμων
 ρδ: εστιν ἄγεγετο δε εν τω πληρουσθαι 51
 τασ ημερασ της αναλημψεωσ αυτου
 και αυτοσ το προσωπον αυτου εστηριξεν
 του πορευεσθαι εισ ἱερουσαλημ
 και απεστειλεν αγγελουσ προ προσωπου 52
 αυτου και πορευθεντεσ εισηλθον
 εισ κωμην σαμαρειτων ωστε αιτοιμασαι
 αυτω και ουκ εδεξαντο αυτον οτι 53
 το προσωπον αυτου ἦν πορευομενον
 εισ ἱερουσαλημ ἰδοντεσ δε οι μαθηται 54
 αυτου ἰακωβουσ και ἰωανησ ειπον
 κε θελεισ ειπωμεν πυρ καταβηναι
 εκ του ουρανου και αναλωσαι αυτουσ
 ωσ και ηλειασ εκουησεν στραφεισ δε 55
 επετειμησεν αυτοισ και ειπεν
 ουκ οιδατε ποιου πνευματουσ εστε
 και εκορευθησαν εισ ετεραν κωμην 56
 ρε: και εγεγετο πορευομενων αυτων 57
 εν τη οδω ειπεν τισ προσ αυτον
 ακολουθησω σοι οπου αν ὑπαγεισ
 και ειπεν αυτω ο ιησ αι αλωπεκεσ φωλεουσ 58
 εχουσιν και τα πετεινα του ουρανου
 κατασ κηνωσεισ ο δε υιοσ του ανθρωπου
 ουκ εχει που την κεφαλην κλεινη
 ειπεν δε προσ ετερον ακολουθι μοι 59
 ο δε ειπεν επιτρεψον μοι πρωτον
 απελθοντα θαιψαι τον πατερα μου
 (Fol. 225 b.)

respondens autem iohanes dixit magister
 uidimus quendam in nomine tuo
 eicientem daemonia et prohibus
 eum quia non sequitur nobiscum
 dixit autem ihs nolite prohibere eum
 qui enim non es contra uos pro uobis
 est factum est autem ut conpleretur
 dies adsumptionis eius
 et ipse uultum suum firmavit
 ut abiret in hierusalem
 et misit nuntios ante faciem
 suam et euntes intrauerunt
 in castellum samaritanorum ut praepararent
 ei et non susceperunt eum quia
 uultus eius erat iens
 in hierusalem uidentes autem discipuli
 eius iacobus et iohanes dixerunt
 dñe uis dicimus ignem descendere
 de caelo et consumere eos
 sicut et helias fecit conuersus autem
 in crepauit eos et dixit
 nescitis cuius spiritui estis
 et abierunt in alium castellum
 Et factum est euntibus illis
 in uia dixit quidam ad illum
 se quar te quocumque hieris
 et dixit illi ihs uul pes cubilia
 habent et uolatilia caeli
 habitacula filius autem hominis
 non habet ubi caput reclinet
 dixit autem ad alium sequere me
 ad ille dixit permitte mihi primum
 ut eam et sepeliam patrem meum
 (Fol. 226 a.)

Ο δε ειπεν αυτω αφεσ τους νεκρους IX. 60
 θαιαι τους εαυτων νεκρους συ δε
 πορευθεισ διαγγελλε την βασιλειαν του θυ
 ρε : Ειπεν δε και ετερος ακολουθησω σοι κε 61
 επιτρεψον δε μοι πρωτον αποταξασθαι
 τοις εισ οικον μου ο δε ιησ ειπεν αυτω 62
 Ουδεις εισ τα οπισω βλεπων και επιβαλλων
 την χειρα αυτου επ αροτρον ευθετος εστιν
 ρε : εισ την βασιλειαν του θυ : απειδειξεν δε X. 1
 και ετερος· οβ· και απεστειλεν αντους ανα δυο
 προ προσωπου αυτου εισ παντα τοπον και πολιν
 ρη : ου εμελλεν ερχεσθαι : ελεγεν δε προσ αυτους 2
 ο θερισμος πολυς οι δε εργαται ολιγοι
 δεηθητε του κυ του θερισμου οπως
 εργατας εκβαλη εισ τον θερισμον αυτου
 ρθ : Υπαγεται ιδον εγω αποστειλω υμας ως 3
 αρνας μεσον λυκων : μη βασταζετε 4
 ρι : βαλλαντιον μη πηραν μη υποδηματα
 και μηδενα κατα την οδον ασπασθητε
 ρια : εισ ην αν δε εισελθητε· πρωτον οικιαν 5
 λεγετε ειρηνη τω οικω τουτω
 καν η εκει ιος ειρηνης επαναπαυσετε 6
 επ αυτον η ειρηνη υμων ει δε μηγε
 εφ υμας επιστρεψει η ειρηνη υμων
 ριβ : εν αυτη δε τη οικεια μενετε εσθοντες 7
 και πεινοντες τα παρ αυτων
 αξιοσ γαρ ο εργατης του μισθου αυτου
 μη μεταβαινετε απο οικιασ εισ
 ριγ : οικιαν· και εισ ην αν πολιν 8
 εισερχησθε και δεχωνται υμας
 εσθιετε τα παρατιθεμενα υμειν
 και θεραπευετε ουσ εν αυτη 9
 ασθενοντασ και λεγετε αυτοισ·

(Fol. 226 b.)

ad ille dixit illi sine mortuos
 sepelire mortuos suos tu autem
 uade et praedica regnum dei
 dixit autem et alius sequar te dme
 permitte autem mihi primum abrenuntiare
 qui sunt in domum meam ihs autem dixit illis
 nemo retro aspiciens et inmittens
 manum suam in aratrum aptus est
 in regnum dei ostendit autem
 Et alios lxxii. et misit eos binos ante faciem
 suam in omnem locum et ciuitatem
 ubi habebat uenire dicebat autem ad eos
 messis multa operarii autem pauci
 praecamini ergo dom messis ut
 mittat operarios in messem suam
 ite ecce ego mitto uos sicut
 agnos in medio luporum nolite baiolare
 sacellu non peram non calciamenta
 et neminem in uiam salutaueritis
 in quamcumque autem intraueritis domum
 dicite pax domui huic
 et si fuerit ibi filius pacis requiescet
 in eum pax uestra· si quominus
 in uos reuertetur pax uestra
 in ipsa autem domo manete edentes
 et uibentes quae sunt ab eis
 dignus est enim operarius mercedem suam
 nolite transire de domo in
 domum et in quamcumque ciuitatem
 intraueritis et acceperint uos
 edite quae adponuntur uobis
 et curate qui sunt in ea
 infirmi et dicite illis

(Fol. 227 a.)

ριδ : ηγγικεν εφ υμασ η βασιλεια του θυ
 εισ ην δαν πολιν εισελθητε και μη
 δεξωνται υμασ εξελθοντες εισ τας
 πλατειασ αυτησ ειπατε και τον κονιορτον
 τον κολληθεντα ημειν εκ της
 πολεωσ υμων εισ τουσ ποδασ
 απομασσομεθα υμειν πλην τουτο
 γεινωσκετε οτι ηγγικεν η
 η βασιλεια του θυ λεγω δε υμειν
 οτι σοδομοισ ανεκτοτερον εσται
 εν τη βασιλεια του θυ η τη πολει εκεινη
 ριε : οναι σοι χοροζαϊν και βεδσαϊδα οτι
 ει εν τυρω και σιδωνι εγενηθησαν
 αι δυναμεισ αι γενομεναι εν υμειν
 παλαι αν εν σακκω και σποδω καθημεναι
 μετενοησαν πλην τυρω και σιδωνι
 ανεκτοτερον εσται η μειν
 και συ καφαρναουμ μη εωσ ουρανου
 υψωθηση η εωσ αδου καταβηση
 ριγ : ο ακουων υμων εμου ακουει
 και ο αβετων υμασ εμε αβετει
 ο δε εμου ακουων ακουει του
 ριζ : αποστειλαντοσ με : υπεστρεψαν δε
 οι οβ· μετα χαρασ λεγοντες κε
 και τα δαιμονια υποτασεται ημειν
 εν τω ονοματι σου ειπεν δε αυτοισ
 εθεωρουν τον σαταναν ωσ
 αστραπην εκ του ουρανου πεσοντα
 ιδου διδομι υμειν την εξουσιαν
 του πατειν επανω των οφειων
 και των σκορπιων και επι πασαν
 την δυναμιν του εχθρου και
 ουδεν υμασ αδικησει πλην
 (Fol. 227 b.)

X. adpropiauit super uos regnum dei
 10 in quacumque autem ciuitate intraueritis et no
 accipient uos exeunt es in
 11 plateis eius dicite et puluerem
 qui adhesit nobis de
 ciuitate uestra in pedibus
 extergimus uobis uerum tamen hoc
 scitote quoniam adpropinquauit
 12 regnum dei dico autem uobis
 quoniam sodomis tolerabilius erit
 in regno dei quam ciuitati illi
 13 uae tibi chorozaïn et be dsaida quia
 si tyru et sidoni factae essent
 uirtutes quae factae sunt in uobis
 olim iam in sacco et sidone resedentes
 14 paenitentiam egissent uerum tyro et sidoni
 tolerabilius erit quam uobis
 15 et tu cafarnaum num quid usque ad caelum
 exaltaueris aut usque ad infernum descendet
 16 qui audit uos me audit
 et qui spernit uos me spernit
 qui autem me audit audit eum
 17 qui me misit reuersi sunt autem
 lxxii. cum gaudio dicentes dme
 et daemonia subdita sunt nobis
 18 in nomine tuo dixit autem ad eos
 uidebam sanan sicut
 fulgur de caelo cadentem
 19 ecce do uobis potestatem
 ut calcetis super serpentes
 et scorpiones et super omnem
 uirtutem inimici et
 20 nihil uos nocebit uerum tamen
 (Fol. 228 a.)

εν τούτω μη χερετε̄ οτι τα δαιμονια ῡμων
 υποτασσεταῑ χαιρετε̄ δε οτι τα ονοματα
 ῡμων εγραφη̄ εν τω ουρανω
 ριη̄ : Εν αυτη̄ δε τη̄ ωρᾱ ηγαλλιασατο
 εν τω πνευματῑ τω αγιω̄ και ειπεν̄
 εξομολογουμε̄ σοι πατερ̄ κε̄ του
 ουρανοῡ και της̄ γης̄ οτι απεκριψασ̄
 ταυτᾱ απο̄ συνετων̄ και σοφων̄
 και απεκαλυψασ̄ αυτᾱ νηπιουσ̄
 ναῑ ο πατηρ̄ οτι οντως̄ εγενετο̄ ευδοκιᾱ
 ριθ̄ : ενπροσθεν̄ σου : παντᾱ μοι παρεδοθη̄
 απο̄ του πατροσ̄ και ουδεὶσ̄ γεινωσκεῑ
 τισ̄ εστιν̄ ο ῡιοσ̄ ει μη̄ ο πατηρ̄ και τισ̄
 εστιν̄ ο πατηρ̄ ει μη̄ ο ῡιοσ̄ και ω αν̄
 ρκ̄ : βουληταῑ ο ῡιοσ̄ αποκαλυψαῑ : στραφεισ̄ δε
 προσ̄ τουσ̄ μαθητασ̄ ειπεν̄ αυτοισ̄ μακαριοῑ
 οῑ οφθαλμοῑ οῑ βλεποντεσ̄ ᾱ βλεπετε̄
 και ακουοντεσ̄ ᾱ ακουετε̄ λεγω̄ γαρ̄ ῡμειν̄
 οτι πολλοῑ προφηταῑ ηβελησαν̄ ειδειν̄
 ᾱ ῡμεισ̄ βλεπετε̄ και ουκ̄ ειδον̄ και ακουσαῑ
 ᾱ ῡμεισ̄ ακουετε̄ και ουκ̄ ηκουσαν̄
 ρκᾱ : ανεστη̄ δε τισ̄ νομικοσ̄ εκπιραζων̄
 αυτον̄ και λεγων̄ τι ποιησασ̄ ζωην̄
 αιωνιον̄ κληρονομησω̄ ο δε ειπεν̄
 προσ̄ αυτον̄ εν τω νομω̄ γεγραπταῑ
 πως̄ αναγεινωσκεισ̄
 Ο δε αποκριθεισ̄ ειπεν̄ αγαπησεισ̄ κν̄
 τον̄ θν̄ σοῡ εν ολη̄ τη̄ καρδιᾱ σοῡ και
 εν ολη̄ τη̄ ψυχη̄ σοῡ και εν ολη̄ τη̄ ισχυῑ σοῡ
 και τον̄ πλησιον̄ σοῡ ωσ̄ σεαυτον̄
 Ειπεν̄ δε αυτω̄ ορθωσ̄ απεκριθησ̄
 ρκβ̄ : τουτο̄ ποιεῑ και ζησεισ̄ : ο δε θελων̄
 αυτον̄ δικαιωσαῑ ειπεν̄ προσ̄ τον̄ ιην̄

(Fol. 228 b.)

X. in hoc nolite gaudere quoniam daemonia uobis
 subdita sunt · gaudete autem quia nomina
 uestra scripta sunt in caelis
 21 in ipsa autem hora exultauit
 in spiritu sancto et dixit
 confiter tibi pater dme
 caeli et terrae quoniam abscondisti
 haec ab intellegendibus et sapientibus
 et reuelasti ea paruolis
 etiam pater quoniam sic beneplacitum
 in conspectu tuo omnia mihi tradita sunt
 a patre et nemo cognoscit
 qui est filius nisi pater et quis
 est pater nisi filius et cui
 22 uoluerit filius reuelare conuersus autem
 ad discipulos suos dixit eis beati
 oculi qui uident quae uidetis
 et audientes quae auditis dico enim uobis
 quoniam multi profetae uoluerunt uidere
 quae uos uidetis et non uiderunt et audire
 quae uos auditis et non audierunt
 23 surrexit autem quidam legis doctor templans
 eum et dicens quid faciens uitam
 24 aeternam hereditabo ad ille dixit
 ad eum in lege quid scriptum est
 quo modo legis
 25 ad ille respondens dixit diliges dom̄
 dm̄ tuum in toto corde tuo et
 in tota anima tua et in tota uirtute tua
 et proximum tuum sicut te ipsum
 26 dixit autem illi recte respondisti
 27 hoc fac et uiues ad ille uolens
 se iustificare dixit ad ihm̄

(Fol. 229 a.)

και τις εστιν μου πλησιον υπολαβων δε X. 30
 ο ιησ ειπεν αυτω ανθρωπος τις
 κατεβενε απο ιερουσαλημ εις ιεριχω
 και λησταισ περιεπεν οι και εκδυσαντες
 και πληγασ επειθεντες απηλθον
 αφεντες ημθανη κατα τυχα 31
 ιερουσ τις καταβαιων εν τη οδω εκεινη
 και ιδων αυτον αντιπαρηλθεν ομοιωσ 32
 δε και λευειτησ γενομενοσ κατα τον
 τοπον και ιδων αυτον αντιπαρηλθεν
 σαμαριτησ δε τις οδων ηλθεν κατ αυτον 33
 και ιδων αυτον εσπλαγχισθη και
 προσελθων κατεδησεν τα τραυματα αυτου 34
 επιχεων ελεον και οινον και επιβιβασασ
 αυτον επι το ιδιον κτηνοσ ηγαγεν αυτον
 εις πανδοχειον και επεμεληθη αυτου
 και επι την αυριον εκβαλων δηναρια δυο 35
 εδωκεν τω πανδοκει και ειπεν
 επιμεληθητι αυτου και οτι αν προσ
 δαπανησεισ εν τω επανερχεσθαι με
 εγω αποδωσω τινα ουν δοκεισ πλησιον 36
 γεγονεαι του ενπεσοντοσ εις τουσ ληστασ
 ο δε ειπεν ο ποιησασ το ελεοσ μετ αυτου 37
 ειπεν δε ο ιησ πορευου και συ ποιει ομοιωσ
 Εγενετο δε εν τω πορευεσθαι αυτον 38
 εισελθειν εις κωμην τινα γυνη δε τις
 ονοματι μαρθα υπεδεξατο αυτον
 εις τον οικον αυτησ και τηδε ην αδελφη 39
 καλουμενη μαρια η παρακαθισασα
 παρα τουσ ποδασ του κυ ηκουε τον λογον
 η δε μαρθα περιεσπατο περι πολλην 40
 διακονιαν επισταθεισ δε ειπεν κε
 ου μελι σοι οτι η αδελφη μου κατελιπεν με
 (Fol. 229 b.)

et quis est mihi proximus . suscipiens autem
 ihs dixit ei homo quidam
 descendebat ab hierusalem in iericho
 et incidit in latrones . a . d illi dispoliantes
 et plagas inponentes abierunt
 dimittentes semiuium forte autem 31
 sacerdos quidam descendens per uiam illa
 et uidens eum pertransiuit similiter 32
 autem et leuita factus ad
 locum et uidens eum pertransiuit
 samaritanus autem quidam transiens uenit ad eu 33
 et uidens eum misertus est et 34
 accedens conligauit uulnera eius
 infundens oleum et uinum et inponens
 eum super suum pecus adduxit eum
 in diuersorium et curam habuit eius
 et in crastinum eiciens denarios duos 35
 dedit stabulario et dixit
 curam habeto eius et quidquid super
 erogaueris cum reuertor
 ego restituum quem ego putas proximum 36
 fuisse qui incidit in latrones
 ad ille dixit qui fecit misericordiam cum eo 37
 dixit autem ihs uade et tu fac similiter
 factum est autem cum iter faceret 38
 introibit in castellum quoddam mulier aute
 nomine martha suscepit eum
 in domum suam cui erat soror 39
 nomine maria quae adsidens
 ad pedes dmi audiebat uerbum
 martha autem abalienabatur in multum 40
 ministerium instans autem dixit ad dome
 non tibi cura est quia soror mea dereliquit me
 (Fol. 230 a.)

μονην διακονειν ειπον ουν αυτη 5.
 ινα μου αντιλαβητε αποκριθεισ δε ο ιησ 41
 ειπεν αυτη μαρθα μαρθα θορυβαζη· μαρια τη 42
 αγαθην μεριδα εξελεξατο· η ουκ αφαιρεθησεται
 ρκγ: αυτησ : και εγενετο εν τω ειναι αυτον XI. 1
 εν τοπω τινι προσευχομενον και ως
 επαυσατο ειπεν τισ των μαθητων αυτου
 προσ αυτον κε διδαξον ημασ προσευχεσθαι
 καθωσ και ιωανησ εδιδαξεν τουσ
 μαθητασ αυτου ο δε ειπεν οταν 2
 προσευχησθε μη βαττολογειτε ως οι λοιποι
 δοκουσιν γαρ τινεσ οτι εν τη πολυλογεια
 αυτων εισακουσθησονται αλλα προσευχομενοι
 λεγετε πατερ ημων ο εν τοις ουρανοισ
 αγιασθητω ονομα σου εφ ημασ
 ελθετω σου η βασιλεια γενηθητω το
 θελημα σου ως εν ουρανω και επι γησ
 τον αρτον ημων τον επιουσιον 3
 δοσ ημειν σημερον· και αφεσ ημειν 4
 τα οφειλεματα ημων ως και ημεισ
 αφειομεν τοις οφειλεταισ ημων
 και μη εισενεγκησ ημασ εισ πειρασμον
 αλλα ρυσαι ημασ απο του πονηρου
 ρκδ: και ειπεν τισ εξ υμων 5
 εξει φιλον και πορευσεται προσ αυτον
 μεσανυκτιον και ερει αυτω φιλε
 χρησον μοι τρεισ αρτουσ επειδη 6
 φιλοσ μοι παρεστιν απ αγρου και ουκ εχω
 ο παραθησω αυτω εκεινοσ δε εσωθεν 7
 αποκριθεισ ερει μη μοι κοπουσ παρεχε
 ηδη η θυρα κεκλισται και τα παιδια μου μετ εμου
 εν τη κοιτη εστιν ου δυναμαι αναστασ
 δουναι σοι λεγω υμειν ου δωσει αυτω 8
 (Fol. 230 b.)

solam ministrare dic ergo illi
 ut me adiubet respondens autem ihs
 dixit ei martha martha turbas te maria
 bonam partem elegit quae non auferetur
 ab ea et factum est cum esset
 in loco quodam orantem et cum
 cessauit dixit quidam de discipulis eius
 ad eum dme doce nos orare
 sicut et iohanes docuit nos
 discipulos suos ad ille dixit cum
 oratis nolite multum loqui sicut et ceteri
 putant enim quidam quia in multiloquentia
 sua exaudientur sed orantes
 dicite pater noster qui in caelis es
 sanctificetur nomen tuum super nos
 ueniat regnum tuum fiat
 uoluntas tua sicut in caelis et in terra
 panem nostrum cottidianum
 da nobis hodie et dimitte nobis
 debita nostra sicut et nos
 dimittimus debitoribus nostris
 et ne inducas nos in temptatione
 sed libera nos a malo
 Et dixit quis ex uobis
 habebit amicum et ibit ad eum
 media nocte et dicit illi amie
 commoda mihi tres panes quia
 amicus mihi superuenit de agro et non habeo
 quod adponam illi ad ille deintus
 respondens dicit noli mihi molestus esse
 iam osteum clusum est et pueri mecum
 in cubili sunt non possum surgens
 dare tibi dico uobis non dabit ei
 (Fol. 231 a.)

αναστας δια το ειναι αυτον φιλον αυτου XI
 διαγε την αναιδιαν αυτου εγεθθεις
 ρκε : δωσει οσον χρηζει : καγω υμειν λεγω 9
 αιτειτε και δοθησεται υμειν ζητειτε
 και ευρησεται κρουετε και ανοιχθησεται υμειν
 πασ γαρ ο αιτων λαμβανει και ο ζητων 10
 ευρισκει και τω κρουοντι ανοιγεται
 τισ δε εξ υμων τον πατερα ο υιος αιτησει 11
 αρτον μη λιθον αυτω επιδωσει η και
 ιχθυν αιτησει μη αντι ιχθυσοσ οφιν αυτω
 επιδωσει εαν δε και ωον αιτησει μη 12
 σκορπιον αυτω επιδωσει ει ον υμεισ 13
 πονηροι οντες οιδατε δοματα αγαθα
 διδονται τοισ τεκνοισ υμων ποσω μαλλο
 ο πατηρ ο εξ ουρανου δωσει αγαθον δομα
 τοισ αιτουσιν αυτον ταυτα δε ειποντοσ 14
 αυτου προσφερετε αυτω δαιμονιζομενοσ
 κωφοσ και εκβαλοντοσ αυτου παντες
 ρκς : εθανμαζον : και τινεσ εξ αυτων ειπον 15
 εν βεελζεβουλ αρχοντι των δαιμονιων
 ρκζ : εκβαλλει τα δαιμονια : ο δε αποκριθεισ
 ειπεν πως δυναται σατανας σανα
 ρκη : εκβαλειν : ετεροι δε πειραζοντες σημειον 16
 ρκθ : εξ ουρανου εζητουν παρ αυτου : αυτοσ δε 17
 ειδωσ αυτων τα διανοσηματα
 ειπεν αυτοισ πασα βασιλεια διαμερισθεισα
 εφ εαυτην ερημουται και οικοσ επ οικον πεσεται
 ει δε και ο σατανας εφ εαυτον διεμερισθη 18
 ου σταθησεται η βασιλεια αυτου οτι λεγετε
 εν βεελζεβουλ εκβαλλειν με τα δαιμονια
 ει δε εγω εν βεελζεβουλ εκβαλλω 19
 τα δαιμονια υιοι υμων εν τι
 εκβαλλουσιν δια τουτο αυτοι υμων
 (Fol. 231 b.)

surgens propter quod amicus eius sit
 propter improbitatem eius surgens
 dabite quantum opus habet et ego dico uobis
 petite et dabitur uobis quaerite
 et inuenietis pulsae et aperietur uobis
 omnis enim qui petit accipit et qui querit
 inueniet. et pulsanti aperietur
 quis autem ex uobis patrem suum filius petit
 panem num quid lapidem ei dabit aut
 piscem petierit numquid pro pisce serpentem ei
 dabit et si ouum petierit num quid
 scorpionem ei dabit si ergo uos
 cum sitis iniqui scitis data bona
 dare filis uestris quanto magis
 pater de caelo dabit bonum datum
 petentibus eum haec autem dicente
 eo offertur illi daemonios us
 surdus et eiecto eo omnes
 mirabantur et quidam ex eis dixerunt
 in beelzebul principe daemionum
 eicit daemonia ad ille respondens
 dixit quodo potest satanas satanan
 eicere alii autem temptantes signum
 de caelo quaerebant ab eo ipse autem
 sciens eorum cogitationes
 dixit illis omne regnum diuisum
 super se deseretur et domus super domum cadet
 si autem et satanas super se diuisus est
 non stabit regnum eius quia dicitis
 in beelzebul eicere me daemonia
 si autem ego in beelzebul eicio
 daemonia filii uestri in quo
 eicient propter hoc ipsi uestri
 (Fol. 232 a.)

κριται εσονται· ει δε εγω εν δακτυλω θυ XI. 20
 εκβαλλω τα δαιμονια αρα εφθασεν
 εφ υμασ η βασιλεια του θυ οταν ο ισχυροσ 21
 καθωπλισμενοσ φυλασσει την αυλην
 αυτου εν ιρηνη εστιν τα υπαρχοντα αυτου
 εαν δε ισχυροτεροσ επελθων την 22
 πανοπλιαν αυτου αιρει εφ η πεποιθεν
 και τα σκυλα αυτο διαδιδωσιν
 ο μη ων μετ εμου κατ εμου εστιν 23
 και ο μη συναγων μετ εμου σκορπιζει
 ρλ : οταν δε το ακαθαρτον πνευμα εξελθη 24
 απο του ανθρωπου διερχεται δια των υδρων
 τοπων ζητουν αναπαυσιν και μη
 ευρισκον λεγει υποστρεψω εισ τον
 οικον μου οθεν εξηλθον και ελθων 25
 ευρισκι σεσαρωμενον κεκοσμημενον
 πορευεται και παραλαμβανει αλλα 26
 επτα πνευματα πονηροτερα εαυτου
 και εισελθοντα κατοικει και γεινεται
 τα εσχατα του ανθρωπου εκεινου
 ρλα : χειρονα των πρωτων : εγενετο δε 27
 εν τω λεγειν αυτον ταυτα γνηη τισ
 εκαρασα φωνην εκ του οχλου ειπεν αυτω
 μακαρια η κοιλια η βαστασασα σε
 και μασθοι ουσ εθλασασ ο δε ειπεν
 μενουγγε μακαριοι οι ακουοντεσ
 τον λογον του θυ και φυλασσοντεσ
 ρλβ : των δε οχλων επαβροζομενων 29
 ηρξατο λεγειν η γενεα αυτη γενεα
 πονηρα εστιν σημειον επειζητει
 και σημειον ου δοθησεται αυτη
 ει μη το σημειον ιωνα καθωσ γαρ 30
 εγενετο ιωνασ σημειον τοισ νινευταισ
 (Fol. 232 b.)

iudices erunt si autem ego in digito dei
 eicio daemonia forsitam adpropinquavit
 in uos regnum dei quando fortis
 armatus custodit aulam
 suam in pace est substantia eius
 si autem fortior superuenerit
 armaturam eius tollit in qua confidet
 et spolia eius diuidet
 qui non est mecum contra me est
 et qui non congregat mecum dispargit
 cum autem immundus spiritus exierit
 ab homine uadit per arida
 loca quaerens requiem et non
 inueniens dicit reuertar in
 domum meam unde exiui et ueniens
 inuenit mundatum adornatum
 uadit et adsumit alios
 septem spiritus nequiores se
 a et intrant et habitant et fiunt
 γ peiora prioribus factum est autem
 in eo cum diceret haec mulier quaedam
 eleuans uocem de pleue dixit illi
 β nouissima hominis illius
 ueatus uenter qui te baiolauit
 et mamillae quas suxisti ad ille dixit
 etiam beati qui audiunt
 uerbum dmi et custodiunt
 turbis autem congregatis
 coepit dicere generatio haec generatio
 iniqua est signum quaerit
 et signum non dabitur ei
 nisi signum ionae sicut enim
 fuit ionas signum in nineuitis
 (Fol. 233 a.)

ουτως εσται και ο υιος του ανθρωπου
 τη γενεα ταυτη και καθως ιωνας
 εν τη κοιλια του κητους εγενετο
 τρισ ημερας και τρεις νυκτας
 ουτως και ο υιος του ανθρωπου εν τη γη
 βασιλισσα νοτου εγερθησεται μετα των
 ανδρων της γενεας ταυτης και
 κατακρινει αυτους οτι ηλθεν εκ των
 περατων της γης ακουσαι την σοφian
 σολομωνος και ιδου πλεον σολομωνος
 ρλγ : ωδε : ονδεις λυχνον αφασ εις κρυπτην
 τιθησιν ουδε υπο τον modιον αλλα επι την
 λυχnian ινα οι εισπορευομενοι το φως
 ρλδ : βλεπωσιν : ο λυχνος του σωματος σου
 εστιν ο οφθαλμος σου οταν η ο οφθαλμος σου
 απλous παν το σωμα σου φωτινον εστιν
 οταν δε πονηρος η και το σωμα σου εστιν
 σκοτινον εστιν ει ουν το φως το εν σοι
 σκοτος το σκοτος ποσον
 ρλε : εδεθη δε αυτου τισ φαρισαιοσ
 ινα αριστηση μετ αυτου εισελθων δε
 ανεπεσεν ο δε φαρισαιοσ ηρξατο
 διακρεινομενος εν εαυτω λεγειν
 δια τι ου πρωτον εβαπτισθη προ του
 αριστου ειπεν δε ο κς προσ αυτον
 νυν υμεις οι φαρισαιοι υποκριται
 το εξωθεν του ποτηριου και του
 πινακος καθαριζετε το δε εσωθεν
 υμων γεμει αρπαγησ και πονηριασ
 αφρονεσ ουχ ο ποιησασ το εσωθεν
 και το εξωθεν εποιησεν πλην
 τα ενοντα δοτε ελεημοσνην
 και ιδου παντα καθαρα εσται υμειν
 (Fol. 233 b.)

XI.
 sic erit et filius hominis
 generationi huic et sicut ionas
 in uentre ceti fuit
 tribus diebus et tribus noctibus
 sic et filius hominibus in terra
 31 regina austri exsurget cum
 uiris generationis huius et
 condemnabit eam quia uenit de
 finibus terrae audire sapientiam
 solomonis et ecce plus quam solomon
 33 hic nemo lucernam accendens in occultum
 ponit neque sub modium sed super
 candelabrum ut introeuntes lumen
 uideant lucerna corporis tui
 34 est oculus tuus cum est oculus tuus
 simplex totum corpus tuum lucidum est
 cum autem malus fuerit et corpus tuum est
 35 tenebrosum est · si ergo lumen quod in te est
 tenebrae sunt tenebrae quantae
 37 rogauit autem eum quidam pharisaeum
 ut pranderet cum eo intrans autem
 38 recubuit pharisaeus autem coepit
 cogitare in semetipso dicens
 quare non primum baptizatus est antequam
 39 pranderet dixit autem dms ad eum
 nunc uos farisae ypocritae
 quod a foris est calicis et
 catilli mundatis ab intus autem
 uestrum plenum est rapina et iniquitate
 40 stulti nonne qui fecit quod intus est
 41 et quod a foris est fecit uerum tamen
 quae sunt date misericordiam
 et ecce omnia munda et erunt uobis
 (Fol. 234 a.)

ρλγ :	αλλα οναι υμειν τοις φαρισαιοις οτι αποδεκατουτε το ηδνοσμον και το πηγανον και παν λαχανον και παρερχεσθαι την κρισιν και την	ΣΙ. 42	sed uae uobis pharisaeis quoniam decimatis menta et rutam et omne holus et praeteritis iudicium et
ρλζ :	αγαπην του θυ : οναι υμειν φαρισαιοι οτι αγαπατε 43 την πρωτοκαθεδριαν εν ταις συναγωγαις και τουσ ασπασμουσ εν ταις αγοραις και πρωτοκλισιασ εν τοις δειπνοις		caritatem dei uae uobis pharisaei quia diligitis primas sessiones in synagogis et salutationes in foro et primos adcubitos in cenis
ρλη :	οναι υμειν γραμματεισ και φαρισαιοι 44 οτι εστε μνημεια αδηλα και οι ανθρωποι εκανω περιπατουντες	44	uae uobis scribae et pharisaei quia estis monumenta sine specie et homines supra ambulantes
ρλθ :	ουκ οιδασιν : αποκριθεισ δε τισ των 45 νομικων λεγει αυτω διδασκαλε ταυτα λεγων και ημασ υβρειζεισ	45	nesciunt respondens autem quidam de legis doctoribus dicit illi magister haec dicens et nobis iniuriam facis
	ο δε ειπεν και υμειν οναι τοις 46 νομικοις οτι φορτιζετε τουσ ανθρωπουσ φορτια δυσβακτατα και αυτοι ενι των δακτυλων υμων	46	ad ille dixit et uobis uae legis doctoribus quoniam honeratis homines honera quae non possunt portari et ipsi uno digitorum uestrorum
ρμ :	ου προσψ νετε : οναι υμειν οτι 47 οικοδομειτε τα μνημεια των προφητων οι δε πατερεσ υμων απεκτειναν αυτουσ αρα μαρτυρειτε	47	non adtingitis uae uobis quoniam aedificatis monumenta profetarum patres autem uestri
	μη συνευδοκειν τοις εργοις των 48 πατερων υμων οτι αυτοι μεν απεκτειναν αυτουσ υμεισ δε	48	occiderunt eos ergo testificatis non consentire operibus patrum uestrorum quia ipsi quidem occiderunt eos uos autem
ρμα :	οικοδομειτε : δια τουτο αποσπελλω 49 εισ αυτουσ προφητασ και αποστολουσ και εκδιωξουσιν ινα εκζητηθη	49	aedificatis propter hoc mitto in eos profetas et apostolos ex eis interficient
	το αιμα παντων των προφητων 50 το εκχυννομενον απο καταβολησ κοσμου εωσ της γενεασ ταυτησ	50	et persequentur ut exquirat sanquis omnium profetarum quod effunditur a constitutione mundi usquae ad generationem hanc
	απο αιματοσ αβελ εωσ αιματοσ 51	51	a sanguine abel usquae ad sanguine

(Fol. 234 b.)

(Fol. 235 a.)

ζαχαριου υιου βαραχειου ον εφονευσαν XI.
 ανα μεσον του θυσιαστηριου και του ναου
 και λεγω υμειν εξητηθησεται απο της
 ρμβ : γενεας ταυτης : οναι υμειν τοις 52
 νομικοις οτι εκρυψατε την κλειν
 της γνωσεως και αυτοι ουκ ισηλθατε
 και τους εισπορευομενους εκωλυσατε
 ρμγ : λεγοντες δε ταυτα προς αυτους 53
 ενωπιον παντος του λαου ηρξαντο
 οι φarisαιοι και οι νομικοι δεινωσ
 εχειν και συνβαλλειν αυτω περι
 πλειωνων ζητουντες αφορμην 54
 τινα λαβειν αυτου ινα ευρωσιν
 κατηγορησαι αυτου πολλων δε
 οχλων συνπεριεχοντων κυκλω
 ρμδ : ωστε αλληλους συνπνιγειν : ηρξατο
 λεγειν προς τους μαθητας πρωτον
 προσεχετε εαυτοις απο της ζυμης
 των φarisαιων ητις εστιν υποκρισις
 ρμε : ουδεν γαρ συνκεκαλυμμενον εστιν 2
 ο ου φανερωθησεται και κρυπτον
 ο ου γνωσθησεται ανθων οσα 3
 εν τη σκοτεια ειπατε εν τω φωτι
 ακουσθησεται και ο προς το ουσ
 ελαλησατε εν τοις ταμειοις κηρυχθησεται
 επι των δωματων· λεγω δε υμειν τοις φιλοις μου 4
 μη φοβηθηται απο των αποκτενοντων
 το σωμα την δε ψυχην μη δυναμενων
 αποκτειναι μηδε εχοντων περισσον
 τι ποιησαι υποδειξω δε υμειν τινα 5
 φοβηθητε τον μετα το αποκτειναι
 εχοντα εξουσιαν εισ γενναν βαλειν
 και λεγω υμειν τουτον φοβηθητε
 (Fol. 235 b.)

zachariae fli barachiae quem occiderunt
 inter medium altaris et templi etiam
 dico uobis exquiretur a
 generatione hac uae uobis
 legis doctoribus quia abscondistis clauem
 scientiae et ipsi non introistis
 et introeuntes uetastis
 dicente autem haec ad eos
 in conspectu omnis populi coeperunt
 pharisaei et leges doctores male
 habere et committere illi de
 plurimis quaerentes occasionem
 aliquam accipere eius ut inuenirent
 accusare eum multis autem
 turbis adstantium circa
 ut alterutros esuffocarent coepit
 dicere ad discipulos primum
 adtendite uobis a fermento
 pharisaeorum quae est hypocrisis
 nihil enim coopertum est
 quod non reuelabitur et absconsum
 quod non scietur uerum quae
 in tenebris dixistis in lumine
 audientur et quod ad aurem
 dixistis in promptalibus praedicabitur
 super tecta dico autem uobis amicis meis
 non timere ab his qui occidunt
 corpus animam autem non possunt
 occidere nequa habentium amplius
 quid facere ostendam autem uobis quem
 timeatis quem post occiderit
 habentem potestatem in gehenam mittere
 etiam dico uobis hunc timete
 (Fol. 236 a.)

ουχι πεντε στρουθεια πωλειται ασσαριων XII. 6
 δυο και εν εξ αυτων ουκ εστιν
 επιλελησμενον ενωπιον του θυ
 αλλα και αι τριχες υμων πασαι της κεφαλης 7
 ηριθμημεναι εισιν μη ον φοβηθητε
 πολλων γαρ στρουθιων διαφερετε υμεις
 λεγω δε υμειν οτι πασ οσ αν ομολογησει 8
 εν εμοι ενπροσθεν των ανθρωπων
 και ο υιος του ανθρωπου ομολογησει
 εν αυτω ενπροσθεν των αγγελων
 ρμς : του θυ : ο δε αρνησαμενος με 9
 ενπροσθεν των ανθρωπων αρνηθησεται
 ενπροσθεν των αγγελων του θυ
 ρμζ : και πασ οσ αν ερει λογον εισ τον υιον 10
 του ανθρωπου αφεθησεται αυτω
 εισ δε το πνα το αγιον ουκ αφεθησεται
 αυτω ουτε εν τω αιωνι τουτω
 ρμη : ουτε εν τω μελλοντι : οταν δε 11
 φερωσιν υμας εισ τας συναγωγας
 και τας αρχας και τας εξουσιας
 μη προμεριμνατε πως απολογησησθε
 η τι ειπητε το γαρ αγιον πνα διδαξει 12
 υμας εν αυτη τη ωρα α δει ειπειν
 ρμθ : Ειπεν δε τισ αυτω εκ του οχλου διδασκαλε 13
 ειπον τω αδελφω μου μερισασθαι
 μετ εμου την κληρονομιαν
 Ο δε ειπεν αυτω ανθρωπε τισ με 14
 κατεστησεν κριτην εφ υμας
 Ειπεν δε προσ αυτους ορατε και 15
 φυλασσεσθαι απο πασης πλεονεξιας
 οτι ουκ εν τω περισσευειν τινη εστιν
 η ζωη εκ των υπαρχοντων αυτω
 Ειπεν δε προσ αυτους παραβολην λεγων 16
 (Fol. 236 b.)

nonne quinque passares ueniunt dipundis
 duobus et unum ex eis non est
 oblitum in conspectu dei
 sed et capilli uestri omnes de capite
 numeratae sunt ne ergo timueritis
 multis enim passeribus differitis uos
 dico autem uobis quia omnes qui confessus fuerit
 in me in conspectu hominum
 et filius hominis confitebitur
 in eo in conspectu angelorum
 dei qui autem negauerit me
 in conspectu hominum abnegabitur
 in conspectu angelorum dei
 et omnis qui dixerit uerbum in filium
 hominis dimittetur illi
 in spm autem sanctum non demittetur
 illi neque in saeculo hoc
 neque in futuro cum autem
 adducent uos in synagogas
 et principatus ad potestates
 nolite solliciti esse quomodo respondeatis
 aut quid dicetis sps enim sanctus docebit
 uos in ipsa hora quae oportet dicere
 dixit autem quidam ad illum de populo magister
 dic fratri meo partiri
 mecum hereditatem
 ad ille dixit illi homo quis me
 constituit iudicem super uos
 dixit autem ad illos uidete et
 obserbate ab omni cupiditate
 quoniam non in abundantia cuiquam est
 uita de substantiae ius
 dixit autem ad eos parabolam dices
 (Fol. 237 a.)

ανθρωπου τινος πλουσιου ηυφορησεν
 η χωρα και διελογιζετο εν εαυτω λεγων
 τι ποιησω οτι ουκ εχω που συναξω
 τους καρπους μου και ειπεν τουτο
 ποιησω καθελω μου τας αποθηκας
 και ποιησω αυτας μειζονας
 κακει συναξω παντα τα γενηματα μου
 και ερω τη ψυχη μου ψυχη εχεις
 πολλα αγαθα ευφραινου· ειπεν δε αυτω ο θς
 αφρων ταυτη τη νυκτι απαιτουσιν την
 ψυχην σου απο σου α ον ητοιμασας
 ρν : τινος εσται· ειπεν δε προς τους μαθητας
 αυτου δια τουτο λεγω υμειν μη
 μεριμνατε τη ψυχη τι φαγητε μηδε
 τω σωματι τι ενδυσησθε η γαρ ψυχη
 πλεον εστιν της τροφης και το σωμα
 του ενδυματος κατανοησατε τα πετεινα
 του ουρανου οτι ουτε σπειρουσιν ουτε
 θεριζουσιν ουσ ουκ εστιν ουτε ταμειον
 ουτε αποθηκη και ο θς τρεφει αυτα
 ουχι υμεις διαφερεται των πετεινων
 τισ δε εξ υμων δυναται προσθειναι
 επι την ηλικειαν αυτου πηχυν και περι τω
 λοιπων τι μεριμνατε κατανοησατε
 τα κρινα πως ουτε νηθει ουτε υφαινει
 λεγω δε υμειν οτι ουδε σολομων
 εν παση τη δοξη αυτου περιβαλετο
 ως εν τουτων ει δε τον χορτον του
 αγρου σημερον οντα και αυριον
 εισ κλειβανον βαλλομενον ο θς
 οντως αμφιεζει ποσω μαλλον υμας
 ολιγοπιστοι και υμεις μη ζητατε
 τι φαγητε η τι πιητε και μη μετεωριζεσθαι
 (Fol. 237 b.)

XII. hominis cuiusdam diuitis uberes fructus attans
 17 regio et cogitabat intra se dicens
 quid faciam quoniam non habeo ubi congregare
 18 fructos meos et dixit hoc
 faciam deponam apothecas
 et faciam eas maiores
 et ibi congregabo omnes fructos meos
 et dicam anime meae anima habes
 19 multa bona aepulare dixit autem illi ds
 20 stulte ac nocte petunt
 animam tuam a te quae ergo parasti
 21 cuius erunt dixit autem ad discipulos
 suos propter hoc dico uobis nolite
 22 solliciti esse animae quid edatis neque
 23 corpori quid induamini anima enim
 plus est quam esca et corpus
 24 uestimento intuemini uolatilia
 caeli quoniam neque serent neque
 metent quibus non est neque promptarium
 neque apotheca et ds pascit ea
 nonne uos differitis uolatilibus
 25 quis autem ex uobis potest adicere
 26 in aetatem suam gubium et de
 27 ceteris quid solliciti estis intuemini
 lilia quo modo neque neunt neque texunt
 dico autem uobis quoniam neque solomon
 in omni gloria sua indutus est
 28 sic ut unum ex his si autem faenum
 agri hodie qui est et cras
 in clibanum mittitur ds
 sic uestit quanto magis uos
 29 pusillae fidei et uos nolite quaerere
 quid manducetis· aut quid bibetis et non ab aliene
 tis uos
 (Fol. 238 a.)

ταυτα γαρ παντα τα εθνη του κοσμου
 ζητει οιδεν γαρ ο πατηρ υμων
 οτι χρηζεται τουτων ζητειτε δε την
 βασιλειαν αυτου και ταυτα παντα
 ρνα : προστεθησεται υμειν : μη φοβου
 το μεικρον πομνιον οτι εν αυτω
 ηυδοκησεν ο πατηρ υμων δουναι υμειν
 ρνβ : την βασιλειαν : πωλησεται τα υπαρχοντα
 υμων και δοτε ελεημοσυνην
 ρνγ : ποιησατε εαυτοις βαλλαντια μη
 παλαιουμενα θησαυρον ανεγλιπτον
 εν τοις ουρανοισ οπου κλεπτησ ουκ εγγιζει
 ουδε σης διαφθερει οπου γαρ εστιν
 ο θησαυροσ υμων εκει εται και
 ρνδ : η καρδια ημων : εστω υμων η οσφυσ
 περιεσζωσμενη και οι λυχλοι
 καιομενοι και υμεισ ομοιοι ανθρωποισ
 προσδεχομενοισ τον κν αυτων ποτε
 αναλυση εκ των γαμων ινα ελθοντοσ
 και κρουσαντοσ ευθεωσ ανξουσιν
 ρνε : αυτω : μακαριοι οι δουλοι εκεινοι ουσ ελθων
 ο κσ ευρη γρηγοροντασ αμην λεγω
 υμειν . οτι περιζωσεται και ανακλινει
 αυτουσ και παρελθων διακονησει
 αυτοισ και εαν ελθη τη εσπερινη
 φυλακη και ευρησει ουτωσ ποιησει
 και εαν εν τη δευτερα και τη τριτη
 ρνγ : μακαριοι εισιν εκεινοι : τουντο δε
 γειωσκετε οτι ει ηδει ο οικοδεσποτησ
 ποια ωρα ο κλεπτησ ερχεται ουκ αν
 και υμεισ δε γεινεσθαι ετοιμοι
 οτι η ωρα η ου δοκειτε ο υιοσ του ανθρωπου
 ρνε : ερχεται : και ειπεν ο πετροσ κε

(Fol. 238 b.)

XII. 30 haec enim omnia gentes mundi
 quaerunt scit enim pater uester
 31 quoniam opus habetis horum quaerit autem
 regnum dei et haec omnia
 32 adicientur uobis nolite ti mere
 pusillum gregem quoniam in eo
 beneplacitum est patri uestro dare uobis
 33 regnum uendite substantiam
 uestram et date elemosynam
 34 facite uobis sacculos non
 ueterescentes thesaurum non deficientes
 in caelis ubi fur non accedit
 35 nec tinea conrumpit ubi enim est
 thesaurus uester ibi erit et
 36 cor uestrum sit lumbus
 uester cinctus et lucernae
 37 ardentes et uos similis hominibus
 expectantibus dom suum quando
 ueniet a nuptias ut uenienti
 et pulsanti confestim aperiant
 38 illi beati serui illi quos ueniens
 dms inueniet uigilantes amen dico
 uobis quia succinget se et reclinauit
 eos et transiens ministrauit illis
 et si ueniet uespertina
 custodia et inueniet sic faciet
 et si secunda uel tertia
 39 beati sunt illi hoc autem
 scitote quia si sciret paterfamilias
 40 qua hora fur uenit utique non
 et uos ergo estote parati
 41 quia qua hora non putatis filius hominis
 uenit et dixit petrus dme

(Fol. 239 a.)

προς ημασ λεγεισ την παραβολην
 ταυτην και ειπεν ο κς̄ τισ̄ αρα εστιν
 ο πιστοσ οικονομοσ ο φρονιμοσ
 ο αγαθοσ ον καταστησει ο κς̄ επι την
 θεραπειαν αυτου διδοιαι εν καιρω
 σιτομετριον μακαριοσ ο δουλοσ
 εκεινοσ ον ελθων ο κς̄ αυτου ευρησει
 αυτον ποιουντα ουτωσ αμην λεγω
 ἴμειν οτι επι πασιν τοις ἵπαρχουσιν
 αυτου καταστησει αυτον : εαν δε ειπη
 ο δουλοσ εκεινοσ εν τη καρδια αυτου
 χρονιζει ο κς̄ μου ερχεσθαι και αρξηται
 τυπειν τουσ παιδασ και τασ παιδισκασ
 εσθιων τε και πεινων μεθυσκομενοσ
 ηξει ο κς̄ αυτου εν ημερα η ου προσδοκα
 και εν ωρα η ου γεινωσκει και διχοτομησει
 αυτον και το μεροσ αυτου θησει
 μετα των απιστων : εκεινοσ δε
 ο δουλοσ ο γνουσ το θελημα του κῡ αυτου
 και μη ποιησασ προσ το θελημα αυτου
 δαρησεται πολλασ ο δε μη γνουσ
 ποιησασ δε αξια πληγων δαρησεται
 ολιγασ παντι δε ω εδωκαν πολυ
 ζητησουσιν απ αυτου περισσοτερον
 και ω παρεθεντο πολυ πλεον
 ρε̄ : απαιτησουσιν αυτον : πυρ ηλθον βαλειν
 ειω την γην και τι θελω ει ηδη ανηφθη
 βαπτισμα δε εχω βαπτισθηναι και
 πως συνεχομα ιεωσ οτου τελεσθη
 δοκειτε οτι ειρηνην παρεγενομην
 ποιησαι εν τη γη ουχι λεγω ἴμειν
 αλλα διαμερισμον εσονται γαρ απο του νυν
 εν ενι οικω πεντε τρεισ διαμερισμενοι
 (Fol. 239 b.)

XII. ad nos dicis parauolam hanc
 42 et dixit dms̄ quinam est
 fidelis uil icus sapiens
 bonus quem constituit dms̄ super
 curam eius dare in tempore
 43 frumentationem beatus seruus
 ille quem ueniens dms̄ eius inueniet
 44 eum facientem sic amen dico
 uobis quia super omnem substantiam
 suam constituet eum si autem dixerit
 45 seruus ille in corde suo
 tardat dms̄ meus uenire et coeperit
 percutere pueros et puellas
 manducare autem et bibere et inebriari
 46 uenit dms̄ eius in die qua non putat
 et in hora qua ignorat et diuidet
 eum et partem eius ponet
 47 cum infidelibus ille autem
 seruus qui sciuit uoluntatem dmī sui
 et non fecit ad uoluntatem eius
 48 bapulabit multas qui autem ignorauit
 fecit autem digna plagis bapulauit
 paucas omni autem cui dederunt multum
 quaerent ab eo amplius
 et cui commendauerunt satis plus
 49 expostulabunt eum ignem ueni mittere
 in terram et quid uolo si iam accensum est
 50 baptismum autem abeo baptizari et
 quo modo arguor usque dum consummetur
 51 putatis quoniam pacem ueni
 facere in terra non dico uobis
 52 sed diuisionem erunt autem amodo
 in domo una quinque tres diuisi
 (Fol. 240 a.)

εν δυσιν και δυο εν τρισιν διαμερισθησονται XII.
 πατηρ εφ υιω και υιος επι πατρι αυτου 53
 διαμερισθησονται μητηρ επι θυγατερα
 και θυγατηρ επι την μητερα πενθερα
 επι την νυμφην αυτησ και νυμφη
 ρεα: επι την πενθεραν : ελεγεν δε και τοισ· 54
 οχλοισ οταν ειδητε την νεφελην
 ανατελλουσαν απο δυσμων ευθεωσ λεγετε
 ομβροσ ερχεται και γεινεται ουτωσ
 και οταν νοτον πλεοντα λεγετε 55
 καυσων εσεται και γεινεται υποκριται 56
 το μεν προσωπον του ουρανου
 και τησ γησ ουδατε δοκειμαζειν πληρ
 τον καιρον τουτον ου δοκιμαζετε
 και αφ εαυτων ου κρινεται το δικαιον 57
 ρεβ: ωσ γαρ υπαγεισ μετα του αντιδικου σου 58
 επ αρχοντα εν τω οδω δοσ εργασιαν
 απαλλαγμα αι απ αυτου μηποτε κατακρινη σε
 προσ τον κριτην και ο κριτησ παραδωσει σε
 τω πρακτορι και ο πρακτωρ βαλει σε
 εισ φυλακην λεγω σοι ου μη εξελθησ 59
 εκειθεν εωσ ου αποδοισ τον εσχατον
 ρεγ: κωδραντην : παρησαν δε τινεσ XIII. 1
 αυτω τω καιρω απαγγελλοντεσ αυτω
 περι των γαλιλαιων ων το αιμα
 πειλατοσ εμειξεν μετα των θυσιων αυτων
 και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν αυτοισ 2
 δοκειτε σι ουτοι οι γαλιλαιοι παρα παντασ
 τουσ γαλιλαιουσ εγενοντο αμαρτωλοι
 σι ταυτα πενπονησιν ουχι λεγω υμειν 3
 αλλα εαν μη μετανοησητε παντεσ
 ομοιωσ απολεισθαι η εκεινοι οι δεκα 4
 οκτω· εφ ουσ επεσεν ο πυργοσ του σιλωαμ

(Fol. 240 b.)

in duobus et duo in tribus diuidentur
 pater in filio et filius super patrem suum
 diuidetur mater super filiam
 et filia super matrem socrus
 super norum suam et norus
 super socrum dicebat autem et
 turbis cum bideritis nubem
 orientem ab occidente confestim dicitis
 nimbus uenit et fiet sic
 et quando austrum flantem dicitis
 aestus erit et fiet hypocritae
 uultum quidem caeli
 et terrae scitis probare uerum tamen
 tempus hoc non probatis
 et a uobis non iudicatis iustam
 dum enim uadis cum aduersario tuo
 ad principem cum es in uia da operam
 discedere ab eo ne forte condemnet te
 ad iudicem et iudex tradet te
 exactori et exactor mittat te
 in carcerem dico tibi non exies
 inde usque quo reddas nouissimum
 quadrantem uenerunt autem quidam
 eodem tempore adnuntiantes ei
 de galilaeis quorum sanguinem
 pilatus miscuit eum sacrificiis eorum
 Et respondens ihs dixit eis
 putatis quia isti galilaei prae omnes
 galilaeos fuerunt peccatores
 quoniam haec passi sunt non dico uobis
 sed si non paenitentiam egeritis omnes
 similiter peribitis aut illi decem
 et octo super quos cecidit turris in siloam

(Fol. 241 a.)

και απεκτεινεν αυτους δοκειτε οτι
 οφειλετ αι εγενοντο παρα παντας τους
 ανθρωπους τους εν οικουνηταο ιερουσαλημ
 ουχι· λεγω δε υμειν οτι εαν μη μετανοησθηται 5
 παντες ομοιωσ απολεισθαι
 ρξδ : Ελεγεν δε ταυτην την παραβολην συκτην 6
 τω ειχεν πεφυτευμενην εν τω
 αμπελωνι αυτου και ηλθεν ζητων
 καρπον απ αυτης και μη ευρων
 ειπεν προσ τον αμπελουργον ιδου 7
 ετη τρια αφ ου ερχομαι ζητων καρπον
 εν τη συκτη ταυτη και ουκ ευρισκω
 φερε την αξεινην εκκοψον αυτην
 ινα τι και την γην καταργει ο δε
 αποκριθεις λεγει αυτω κε αφεσ αυτην 8
 ετι τουτον τον ενιαυτον εωσ οτου
 σκαψω περι αυτην και βαλω κοφινον
 κοπρων και εαν μεν ποιηση καρπον 9
 ει δε μηγε εισ το μελλον εκκοψεισ αυτην
 ην δε διδασκων εν μια των συναγωγων 10
 σαββατω και ιδου γυνη εν ασθeneia ην
 πνσ ετη· ιη· και ην συνκαπτουσα και
 μη δυναμενη ανακυψαι εισ το
 παντελεσ ειδων δε αυτην ο ιησ ειπεν 12
 αυτη γυναι απολελυσαι απο της
 ασθeneias σου και επεθηκεν τας 13
 χειρας αυτη και παραχημα ανορθωθη
 ρξε : και εδοξασεν τον θν : αποκριθεις δε 14
 ο αρχισυναγωγος αγανακτων ελεγεν
 τω οχλω οτι τω σαββατω εθεραπευσεν
 ιησ εξ ημεραι εισιν εν αις δει εργαζεσθαι
 εν ταυταισ ουν ερχομενοι θεραπευεσθαι
 και μη τη ημερα του σαββατου

(Fol. 241 b.)

XIII. et occidit eos putatis quoniam
 debitores fuerunt prae omnes
 homines qui inhabitant hierusalem non
 dico autem uobis quod sin penitueritis
 omnis similiter peribitis
 dicebat autem hanc parabolam ficulneam 6
 quidam habebat plantatam in
 uinea sua et uenit quaerens
 fructum in ea et non inueniens
 dixit ad uineae cultorem ecce 7
 anni tres ex quo uenio quaerens fructum
 in ficulnea hac et non inuenio
 adfers securem praecid eam
 ut quid et terram occupat ad ille
 respondens dixit illi dme dimitte illam
 adhuc hunc annum usque quo
 fodiam circa illam et mittam qualum
 stercoris et si quidem fecerit fructum
 si quominus in futurum euellis eam
 Erat autem decens in una de synagogis
 sabbato et ecce mulier in infirmitate erat
 sps annos· xiiii· et erat incumbens et
 non poterat se erigere in
 totum uidens autem eam ihs dixit
 illi mulier dimissa es ab
 infirmitate tua et inposuit
 manus ei et confestim erecta est
 et honorificabat dm respondens autem
 archisynagogus indignans dicebat
 populo quia sabbato curauit
 ihs sex dies sunt in quibus oportet curari
 in his ergo uenientes curamini
 et non die sabbat

(Fol. 242 a.)

απεκριθη δε αυτω ο ιησ και ειπεν υποκριται XIII. 15
 εκαστος υμων τω σαββατω ου λνει
 τον βουν αυτου και τον ονον απο της
 φα νης και απαγαγων ποτειζει ταυτην 16
 δε θυγατερα του αβρααμ ουσαν ην εδησεν
 ο σατανας ιδου ετη· ιη· ουκ εδει λυθηναι
 απο του δεσμου τουτου τη ημερα του
 ρξζ : σαββατου : και κατησχυνθησαν οι 17
 αντικειμενοι αυτω και πας ο οχλος
 εχαιρεν εν πασιν οισ εθεωρουν
 ενδοξοισ υπ αυτου γεινομενοισ
 ρξδ : Ελεγεν δε τινη ομοια εστιν η βασιλεια 18
 του θυ και τινη ομοιωσω αυτην
 ομοια εστιν κοκκω συναπεωσ ον 19
 λαβων ανθρωπος εβαλεν εισ τον κηπον
 αυτου και ηυξησεν και εγενετο δενδρον
 και τα πετεινα του ουρανου κατεσκηνωσαν
 ρξε : υπο τους κλαδουσ αυτου : η τινη ομοια 20
 εστιν η βασιλεια του θυ και τινη ομοιωσω
 αυτην ομοια εστιν ζυμη ην λαβουσα 21
 γνην ενεκρυψεν εισ αλευρου σατα τρια
 ρξθ : εωσ ου ζυμωθη ολον : και διεπορευετο 22
 κατα πολεις και κωμασ διδασκων
 και πορειαν ποιουμενοσ εισ ιερουσαλημ
 ρο : Ειπεν δε τισ αυτω κε ει ολιγοι εισιν οι σωζομενοι 23
 ο δε αποκριθεισ ειπεν αγωνιζεσθε 24
 εισελθειν δια της στενης θυρασ
 οτι πολλοι λεγω υμειν ζητησουσιν
 ροα : εισελθειν και ουχ ευρησουσιν : αφ οτου 25
 αν ο οικοδεσποτης εισελθη και
 αποκλειση την θυραν και αρξησθε
 εξω εσταναι και κρουειν λεγοντες
 κε κε ανοιξον ημειν και αποκριθεισ

(Fol. 242 b.)

respondit autem ei dms et dixit hypocrita
 unusquisque uestrum die sabbati non soluet
 bouem suum aut asinum a
 praesepio et ducens adaequat hanc autem
 filiam abraham cum esset quam ligauit
 satanas ecce anni · xuiii · non oportebat solui
 a uinculo hoc die
 sabbati et confundebantur
 aduersarii eius et omnis populus
 gaudebat in omnibus quibus uidebant
 mirabilibus ab eo fieri
 dicebat ergo cui simile est regnum
 dei et cui simillabo illud
 simile est grano sinapis quo
 accepto homo misit in hortum
 suum et creuit et facta est arbor
 et uolatilia caeli habitauerunt
 sub ramos eius aut cui simile
 est regnum dei et cui simillabo
 illud simile est fermento quod accipiens
 mulier abscondit in farinae mensuras tris
 usque quo fermentatum est totum · et circuebat
 per ciuitates et castella docens
 et iter faciens in hierusalem
 dixit autem ei quidam dme si pauci sunt qui saluati
 ad ille respondens dixit certamini
 introire per angustam ianuam
 quoniam multi dico uobis quaerent
 introire et non inuenient ex quo
 paterfamilias introierit et
 cluserit ostium et incipientis
 foris stare et pulsare dicentes
 dme dme aperi nobis et respondens

(Fol. 243 a.)

26 ερει ὑμῖν οὐκ οἶδα ὑμᾶς ποθεν εστέ
 τότε ἀρξήσθε λέγειν ἡ ἐφαγομεν
 ἐνώπιον σου καὶ ἐπιόμεν καὶ ἐν ταῖς
 πλατείαις ἡμῶν ἐδίδαξας
 καὶ ερεὶ λέγω ὑμῖν οὐδεποτε εἶδον
 27 ὑμᾶς ἀποστῆτε ἀπ' ἐμοῦ πάντες
 ἐργαταὶ ἀνομίας ἐκεῖ ἐστὶν ὁ κλαυθμὸς
 καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων : ὅταν
 ροβ : οψεσθαι ἀβραὰμ καὶ ἰσακ καὶ ἰακωβ
 καὶ πάντας τοὺς προφῆτας ἐν τῇ βασιλείᾳ
 τοῦ θ̄υ ὑμᾶς δὲ ἐκβαλλομένους ἐξω
 καὶ ἤξουσιν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν
 29 καὶ βορρᾶ καὶ νοτοῦ καὶ ἀνακλιθήσονται
 ρογ : ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θ̄υ : καὶ εἶδον εἰσιν
 ἐσχάτοι οἱ εἰσὶνταί πρῶτοι καὶ εἰσιν
 πρῶτοι οἱ εἰσὶνταί ἐσχάτοι
 ροδ : Ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθαν αὐτῷ τινες
 τῶν φαρισαίων λέγοντες ἐξέλθε
 καὶ πορευθεὶς ἐντεῦθεν ὅτι ἠρώδης
 32 ζῆτει σε ἀποκτείνει καὶ εἶπεν αὐτοῖς
 πορευθέντες εἰπατέ τῇ αὐλῷ ἐκεῖ ταύτη
 ἰδοὺ ἐκβαλλὼ δαιμόνια
 καὶ εἰσὶς ἀποτελοῦμαι σήμερον
 καὶ αὐριον· καὶ τῇ τρίτῃ τελειοῦμαι
 33 πλὴν δεῖ με σήμερον καὶ τῇ αὐριον
 καὶ τῇ ἐρχομένῃ πορευεσθαι
 ὅτι οὐκ ἐνδεχεται ἀπολεσθαι πρότην
 ροε : ἐξω ἱερουσαλήμ : Ἱερουσαλήμ ἱερουσαλήμ 34
 ἣ ἀποκτείνουσα τοὺς προφῆτας καὶ
 λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους πρὸς αὐτὴν
 ποσακίω ἠθέλησα ἐπισυναξαῖ τα τέκνα σου
 ὡς τροχὸν ὀρνίθου τα νοσσία αὐτῆς ὑπο τὰς
 35 πτερυγὰς καὶ οὐκ ἠθέλησατε ἰδοὺ
 (Fol. 243 b.)

XIII. dicet uobis nescio uos unde estis
 26 tunc incipietis dicere dñe manduc auimus
 in conspecto tuo et bibimus et in
 plateis nostris docuisti
 27 et dicet dico uobis numquam uidi
 uos recedite a me omnes
 28 operari iniquitatis ibi erit ploratus
 et stridor dentium cum
 uideritis abraam et isac et iacob
 et omnes prophetas in regno
 29 dñi uos autem eici foras
 et uenient ab oriente et occidentem
 et ab aquilone et austro et recumbent
 30 in regno dñi et ecce sunt
 nouissimi qui erunt primi et sunt
 primi qui erunt nouissimi
 31 in ipsa hora accesserunt illi quidam
 pharisaeorum dicentes exi
 et uade hinc quia herodes
 32 quaeret te occidere et dixit illis
 abeuntes dicite uulpi huic
 ecce eicio damonia
 et sanitates perficio hodie
 et cras et tertia perficior
 33 uerumtamen oportet me hodie et cras
 et uentura abire
 quia non oportet perire prophetam
 extra hierusalem hierusalem hierusalem
 34 quae occidis prophetas et
 lapidas missos ad te
 quotiens uolui congregare filios tuos
 quem ad modum gallina pullos suos sub
 35 alas suas et nolulistis ecce
 (Fol. 244 a.)

	αφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἐρημος	XIII.	dimittetur uobis domus ues deserta
	λεγω δε ὑμῖν οὐ μὴ με ἴδητε ἕως ἡξεί		dico autem uobis non me uidebitis donec ueniat
	ὅτε εἰπήτε εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος		ut dicatis benedictus qui uenit
ροσ :	ἐν ὀνόματι κυ : καὶ ἐγένετο ἐν τῷ	XIV. 1	in nomine dñi et factus est cum
	εἰσελθεῖν αὐτὸν εἰς οἶκον τινος		introisset in domum cuiusdam
	τῶν ἀρχόντων τῶν φαρισαίων		principum pharisaeorum
	σαββατῷ φαγεῖν ἄρτον καὶ αὐτοὶ ἦσαν		sabbato manducare manem et ipsi erant
	παρρητηροῦμενοι αὐτὸν καὶ ἴδου ἀνθρώπος	2	observantes eum et ecce homo
	ἠν ὑδρωπικὸς ἐνπροσθεν αὐτοῦ		erat hydropicus in conspectu eius
ροξ :	καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησὺ εἶπεν πρὸς τοὺς	3	Et respondens ihs dixit ad
	νομικοὺς καὶ φαρισαίους ἐξέστιν τῷ		legis doctores et pharisaeos licet
	σαββατῷ θεραπευεῖσθαι ἢ οὐ οἱ δε ἠσυχασαν	4	sabbato curare aut non ad illi tacuerunt
	καὶ ἐπιλαβομένου αὐτὸν καὶ ἰάσαμένου		et adprehendens eum et sanans
	ἀπέλυσεν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς	5	dimisit et dixit ad eos
	τινὸς ἐξ ὑμῶν προβατὸν ἢ βοῦν		cuius ex uobis ouis aut bobis
	εἰς φρέαρ ἐνπεσεῖται τῆς ἡμέρας τοῦ σαββατοῦ		in puteum incidet die sabbati
	καὶ οὐκ εὐθέως ἀνασπασεῖ αὐτὸν		et non confestim leuabit eum
	οἱ δε οὐκ ἀπεκρίθησαν πρὸς ταῦτα	6	ad illi non responderunt ad haec
ροη :	Ἐλεγεν δε καὶ πρὸς τοὺς κεκλημένους	7	dicebat autem ad inuitatos
	παρβολῆν· ἐπεχὼν πρὸς τὰς πρωτοκλισίας		parabolam uidens quo modo primos ad cubitos
	ἐξέλεγοντο λεγὼν πρὸς αὐτοὺς		eligebant dicens ad eos
	ὅταν κληθῆς εἰς γάμον μὴ κατακλιθῆς	8	cum inuitaris in nuptias noli recumbere
	εἰς τὴν πρωτοκλισίαν μῆποτε		in primum ad cubitum ne forte
	ἐντεμότερος σου ἡξεί καὶ ἐλθὼν	9	honorificentior te ueniet et ueniens
	ὁ σε καὶ αὐτὸν καλέσασθαι εἰς σοὶ δὸς		qui te et illum inuitauit dicet tibi da
	τοῦτω τοπὸν καὶ τότε ἐσθι μετὰ		huic locum et tunc incipiens cum
	ἀισχυνησὶ ἐσχατὸν τοπὸν κατέχειν		confusione nouissimum locum tenere
	ἀλλ' ὅταν κληθῆς εἰς τὸν ἐσχατὸν τοπὸν	10	sed cum inuitaris in nouissimum locum
	ἀναπειπτε ἵνα ὅταν ἐλθῆ ὁ κεκληκὼς σε		recumbe ut cum uenerit qui te inuitauit
	εἰπῆ σοὶ φίλε προσαναβῆθι ἀνωτερον		dicat tibi amice ascende superius
	καὶ τότε ἐσθι σοὶ δόξα ἐνώπιον τῶν		et tunc erit tibi gloria in conspectu qui
ροθ :	συνανακειμένων : ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν	11	simul recumbunt quoniam omnis qui exaltat
	ἑαυτὸν ταπεινῶνται καὶ ὁ ταπεινῶν		se humiliabitur et qui humiliat
	(Fol. 244 b.)		(Fol. 245 a.)

εαυτον ὑψονται ελεγεν δε και τω
 κεκληροτι αυτον οταν ποιησ αριστον
 η δειπνον μη φωνει τουσ φιλουσ
 μηδε τουσ αδελφουσ σου μηδε
 τουσ γειτονασ μηδε τουσ πλουσιουσ
 μηποτε και αυτοι αντικαλεσωσιν σε
 και γενηται ανταποδομα σοι
 αλλα οταν ποιησ δοχην καλει
 πτωχουσ αναπειρουσ χωλουσ
 τυφλουσ και μακαριοσ εση οτι
 ουκ εχουσιν ανταποδουνα σοι
 ανταποδοθησεται γαρ σοι εν τη
 αναστασει των δικαιων
 ακουσασ δε τισ ταυτα των συνανακειμενων
 απεν αυτω μακαριοσ οσ φαγετε αρτον
 εν τη βασιλεια του θυ : ου δε ειπεν
 ανθρωποσ τισ εκοιτησεν δειπον μεγαν
 και εκαλεσεν πολλουσ και απεστειλεν
 τον δουλον αυτου τη ωρα του δειπνου
 ειπειν τοισ κεκλημενοισ ερχεσθαι
 οτι ηδη παντα ετοιμα εστιν και ηρξαντο
 απο μειασ παντεσ παραιτεισθαι
 Ο πρωτοσ ειπεν αγρον ηγορασα και
 αναγκην εχω εξελθων ειδειν αυτον
 ερωτω σε εχε με παρητημενον
 και ετεροσ ειπεν ζευγη βοων ηγορα
 πεντε και πορευομαι δοκιμασαι αυτα
 διο ου δυναμαι ελθειν και αλλοσ ειπεν
 γυναικα ελαβον διο ου δυναμαι ελθειν
 και παραγενομενοσ ο δουλοσ απηγγειλεν
 τω κω αυτου παντα ταυτα και οργεισ
 ο οικοδεσποτησ τω δουλω αυτου ειπεν
 αξελθε ταχεωσ ειω τασ πλατειασ και ρυμασ

(Fol. 245 b.)

XIV. 12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

se exaltabitur dicebat autem et ad eum
 qui inuitauerat eum cum facis prandium
 aut cenam noli uocare amicos
 neque fratres tuos neque
 uicinos neque diuites
 ne forte et illi reinuitente
 et fiat retributio tibi
 sed cum facis aepulationem uoca
 egenos debiles clodos
 caecos et beatus eris quoniam
 non habent retribuere tibi
 retribuetur enim tibi in
 resurrectione iustorum
 audiens autem quis haec qui simul recumbebant
 dixit ei beatus qui manducauit panem
 in regno dei ad ille dixit
 homo quidam fecit cenam magnam
 et uocauit multos et misit
 seruum suum hora cenae
 dicere inuitatis uenite
 quoniam iam parata sunt omnia et coeperunt
 ab una omnes se excusare
 primus dixit agrum emi et
 necesse habeo exiens uidere eum
 rogo te habeto me excusatum
 Et alius dixit iuga boum emi
 quinque et eo probare illa
 propter quod non possum uenire. et alius dixit
 uxorem duxi propter quod non possum uenire
 Et adueniens seruus adnuntiauit
 dmo suo haec omnia et iratus
 paterfamilias seruo suo dixit
 exi celerius in plateas et uicos

(Fol. 246 a.)

της πολειωσ και πτωχουσ και αναπειρους · XIV.
 και τυφλους και χωλους ενεγκε ωδε
 και ο δουλος ειπεν γεγον ο επεταξασ 22
 και επι τοπος εστιν και ειπεν ο κς προς τον 23
 δουλον αυτου εξελθε εισ τας οδους
 και φραγμους και αναγκασον εισελθειν
 ινα γεμισθη μου ο οικος λεγω γαρ υμειν 24
 οτι ουδεις των ανθρωπων των
 κεκλημενων γευσεται μου του δειπνου
 ρπα : Συνεπορευοντο δε αυτω οχλοι 25
 και στραφεισ ειπεν αυτοισ ει τις ερχεται 26
 προς με και ου πεισει τον πατερα αυτου
 και την μητερα αυτου και την γυναικα
 και τα τεκνα και τους αδελφους
 και τας αδελφασ επι δε και την εαυτου
 ψυχην ου δυναται μου μαθητησ ειναι
 και οσ ου βασταζει τον σταυρον αυτου 27
 και ερχεται οπισω μου ου δυναται μου
 ρπβ : μαθητησ ειναι : Τις δε εξ υμων 28
 θελων πυργον οικοδομησαι
 ουχι πρωτον καθισασ ψηφειζει
 την δαπανην ει εχει εισ απαρτισμον
 ινα μηποτε θεντοσ αυτου θεμελιων 29
 μη ισχυση οικοδομησαι και παντες
 οι θεωρουντες μελλουσιν λεγειν
 ουτοσ ο ανθρωποσ ηρξατο οικοδομειν 30
 και ουκ ισχυσεν εκτελεσαι η τις βασιλευσ 31
 πορευομενοσ ετερω βασιλει· συνβαλειν
 εισ πολεμον ουκ ευθεωσ καθισασ
 πρωτον βουλευεται ει δυνατοσ εστιν
 εν δεκα χειλαισιν τω μετα εικοσι
 χιλιαδων ερχομενω επ αυτον
 υπαντησαι ει δε μηγε επι αυτου πορω 32
 (Fol. 246 b.)

ciuitatis et egenos et debiles
 et caecos et clodos adduc hic
 Et seruus dixit factum est quod praecepisti
 et adhuc locus est et dixit dms ad
 serbum suum exi in uias
 et in saepes et coge introire
 ut inpleatur domus mea dico enim uobis
 quia nemo illorum hominorum qui
 inuitati sunt gustabit de cena mea
 ibant autem cum illo turbae
 et conuersus dixit illis si quis uenit
 ad me et non odit patrem suum
 et matrem suam et uxorem
 et filios et fratres
 et sorores adhuc etiam et suam
 animam non potest meus discipulus esse
 et qui non baiulat crucem suam
 et uenit retro me non potest meus
 discipulus esse quis autem ex uobis
 uolens turrem aedificare
 nonne primum sedens conputat
 erogationem si habet ad perfectum
 ut ne forte cum posuerit fundamentum
 non potuerit aedificare et omnes
 qui uident incipient dicere
 hic homo coepit aedificare
 et non potuit perficere aut quis rex
 abiens alio regi committere
 in pugnam nonne continuo sedens
 primum cogitat si potens est
 in decemilibus illi qui cum uiginti
 milibus uenit super eum
 obuiri si quo minus adhuc eo longe
 (Fol. 247 a.)

οντος αποστειλας πρεσβειαν ερωτα τα
 ρπγ : προς ειρηνην : οντως ουν και εξ υμων
 πασ οσ ουκ αποτασεται τοις υπαρχουσιν
 αυτου ου δυναται μου μαθητησ ειναι
 ρπδ : καλον το αλα εαν δε και το αλα μωρανθη
 εν τωι αρτυθησεται ουτε εισ την γην
 ουτε εισ κοπριαν ευθετον εστιν
 εξω βαλλουσιν αυτο ο εχων ωτα
 ακουειν ακουετω : ησαν δε
 ρπε : εγγιζοντες αυτω παντες οι τελωναι
 και αμαρτωλοι ακουειν αυτου
 και διεγογγυζον οι τε φαρισαιοι
 και οι γραμματεισ λεγοντες
 οτι ουτος αμαρτωλουσ προσδεται
 ρπς : και συνεσθιει αυτοισ : ειπεν δε
 προς αυτουσ την παραβολην ταυτην
 τισ ανθρωποσ εξ υμων οσ εξει
 εκατον προβατα και απολεσθι
 εξ αυτων εν ουκ αφηρισι τα
 ενενηκοντα ενεα εν τη ερημω
 και απελθων το απολωλοσ ζητει
 εωσ ευρη αυτο και ευρων επιτιθησιν
 επι τουσ ωμουσ αυτου χαιρων
 ρπζ : ελθω δε εισ οικον συνακαλειται
 τουσ φιλουσ και τουσ γειτονασ
 λεγων αυτοισ συχαριhte μοι οτι
 ευρον το προβατον μου το απολωλοσ
 λεγω δε υμειν οτι οντως χαρα εσται
 εν τω ουρανω επι ενι αμαρτωλω
 μετανοουντι η επι ενενηκοντα
 ενεα δικαιοισ οιτινεσ ουχ εχουσι
 ρπη : χρειαν μετανοιασ : η τισ γυνη
 εχουσα δραχμασ δεκα και απολεσασα
 (Fol. 247 b.)

XIV. constitudo mittens legatos rogat quae
 33 ad pacem sic ergo et ex uobis
 omnis qui non abrenuntiat substantiae
 suae non potest meus discipulus esse
 34 bonum est sal etsi autem sal infatuatum fuerit
 35 in quo salietur neque in terram
 neque in stercore utile est
 foras mittent illud qui habet aures
 audiendi audiat erat autem
 XV. 1 adpropiant ei omnes publicani
 et peccatores audire eum
 2 et murmurabant pharisaei
 et scribae dicentes
 quoniam hic peccatores adsumit
 et manducat cum illis dixit autem
 ad eos parabolam hanc
 4 quis ex uobis homo qui habet
 centum oues et perdiderit
 unum ex eis nonne dimittit
 nonaginta nouem in desertum
 et uadit et quaerit quod perierat
 5 usque dum inueniat illud et inueniens inponit
 super umeros suos gaudens
 ueniens autem in domum conuocat
 6 amicos et uicinos
 dicens eis cum gaudete mihi quoniam
 inueni ouem meam quae perierat
 7 dico autem uobis quoniam sic gaudium erit
 in caelo super uno peccatore
 paenitentiam agentem quam super .xc.
 nouem iustis qui non habent
 8 opus paenitentiae aut quae mulier
 habens drachmas decem et si perdiderit
 (Fol. 248 a.)

μιαν ουχι απτει λυχνον και σαροι
 την οικιαν και ζητει επιμελωσ
 εωσ ευρη και ευρουσα συνκαλειται
 τασ γειτονασ και φιλασ λεγουσα
 συναχαριτε μοι οτι ευρον·ην απωλεσα δραχη
 ρθ: ουτωσ λεγω υμειν χαρα εσται ενωπιον
 των αγγελων του θῡ επι ενι
 αμαρτωλω μετανοουντι
 ρθ: Ειπεν δε ανθρωποσ τισ ειχεν δυο υιουσ
 και ειπεν ο νεωτεροσ αυτων τω πατρι
 πατερ δοσ μοι το επιβαλλον μοι μεροσ
 της ουσιασ και διειλεν αυτοισ
 τον βιον και ου μετα πολλασ ημερασ
 συναγαγων παντα ο νεωτεροσ υιοσ
 απεδημησεν εισ χωραν μακραν
 κακει διεσκορπισεν ε αυτου τον βιον
 ζων ασωτωσ δαπανησ αυτοσ δε
 αυτου παντα εγενετο λειμοσ ισχυρα
 κατα την χωραν εκεινην και αυτοσ
 ηρξατο υστερισθαι και πορευθεισ
 εκολληθη̄ ενι των πολειτων
 της χωρασ εκεινησ και επεμψεν
 αυτον εισ τουσ αγρουσ βοσκειν χοιρουσ
 καπεθυμει χορτασθηναι εκ των
 κερατιων ων ησθιον οι χοιροι
 και ουδεισ εδιδουτω̄ Εισ εαυτον δε
 ελθων ειπεν ποσοι μισθιοι
 του πατροσ μου περισσεουσιν αρτων
 εγω δε ωδε λειμω απολλυμαι
 αναστασ πορευσομαι προσ τον πατερα μου
 και ερω αυτω πατερ ημαρτον εισ τον
 ουρανον και ενωπιον σου ουκετι
 εμι αξιοσ κληθηναι σου υιοσ ποιησον

(Fol. 248 b.)

xv. unam nonne accendit lucernam et mundat
 domum et quaerit diligenter
 9 usque quo inueniat et cum inuenerit conuocat
 uicinas et amicas dicens
 congaudete mihi quia inueni quam perdidera
 sic dico uobis gaudium erit in conspectu:
 angelorum dei super uno
 peccatori paenitentia agenti
 11 dixit autem homo quidam habebat duos filios
 12 et dixit adolescentior eorum patri
 pater da mihi quod me tanget partem
 substantiae et diuisit eis
 13 substantiam et non post multos dies
 congregans omnia adolescentior filius
 peregrinatus est in regionem longinquam
 et ibi disparsit substantiam suam
 14 uiuens luxuriose cum erogasset autem
 omnia facta est famis magna
 per regionem illam et ipse
 15 coepit egeri et abiit
 et adhesit ibi uni ciuium
 regioni illius et misit
 eum in agros pascere porcos
 16 et cupiebat saturari de
 siliquis quas e debant porci
 17 et nemo dabat illi in semetipsum
 autem ueniens dixit quanti mercennarii
 patris mei abundant panibus
 ego autem hic fame pereo
 18 surgens ibo ad patrem meum
 et dicam illi pater pecaui in
 19 caelum et in conspecto tuo iam non
 sum dignus uocari filius tuus fac

(Fol. 249 a.)

με ως ενα των μισθίων σου
 και αναστας ηλθε προς τον πατερα αυτου
 ετι δε αυτου μακραν απεχοντοσ
 ειδεν αυτον ο πατηρ αυτου και εσπλαγχνισθη
 και δραμων ενεπεσεν επι τον
 τραχηλον αυτου κατεφιλησεν αυτον
 ο δε υιοσ ειπεν αυτω πατερ ημαρτον
 εισ τον ουρανον και ενωπιον σου
 ουκει ειμι αξιοσ κληθηναι σου υιοσ
 ποιησον με ως ενα των μισθίων σου
 ειπεν δε ο πατηρ προς τουσ δουλουσ
 αυτου ταχεωσ εξενεγκατε στολην
 την πρωτην και ενδυσατε αυτον
 και δοτε δακτυλιον εισ την χειρα αυτου
 και υποδηματα εισ τουσ ποδασ αυτου
 και ενεγκατε τον σπειτευτον μοσχον
 και θυσατε και φαγωμεν
 και ευφρανθωμεν οτι ουτοσ ο υιοσ μου
 νεκροσ ην και ανεζησεν απολωλωσ
 και αρτι ευρεθη και ηρξαντο
 ευφραινεσθαι ην δε ο υιοσ αυτου
 ο πρεσβυτεροσ εν αγρω ελθων δε
 και εγγισασ τη οικεια ηκουσεν
 συνφωνιασ και χορων και
 προσκαλεσαμενοσ ενα των παιδων
 επυνθανετο τι θελει τουτο ειναι
 ο δε ειπεν οτι ο αδελφοσ σου ηκει και
 εθυσεν ο πατηρ σου τον σπειτευτον μοσχον
 αυτω οτι υγιενοντα αυτον απελαβεν
 Ωργισθη δε και ουκ ηθελεν εισελθειν
 ο δε πατηρ αυτου εξελθων ηρξατο αυτον
 ο δε αποκρειθεισ ειπεν τω πατρι αυτου
 ιδου τοσαυτα ετη δουλεω σοι και ουδεποτε
 (Fol. 249 b.)

xv. me sicut unum mercennariorum tuorum
 20 et surgens uenit ad patrem suum
 adhuc autem eo longe iter habentes
 uidit eum pater eius et misertus est
 et currens incubuit super
 collum eius et osculatus est eum
 21 dixit autem filius eius pater peccaui
 in caelum et in conspecto tuo
 iam non sum dignus uocari filius tuus
 fac me sicut unum mercennariorum tuorum
 22 dixit autem pater ad seruos
 suos cito adferte stolam
 primam et induite eum
 et date anulum in manum eius
 et calciamenta in pedes eius
 23 et adducite saginatum uitulum
 et occidite et manducemus
 24 et aepulemur quoniam hic filius meus
 mortuus erat et reuixit perierat
 et modo inuentus est et coeperunt
 25 aepulari erat autem filius eius
 senior in uilla ueniens autem
 et proximans domui audiuit
 26 synfoniae et chori et
 aduocans unum de pueris
 interrogabat quid uellet hoc esse
 27 ad ille dixit quoniam frater tuus uenit et
 occidit pater tuus saginatum uitulum
 illi quia salbum eum recepit
 28 iratus est autem et nolebat introire
 pater autem eius exiens rogabat eum
 29 ad ille respondens dixit patri suo
 ecce tot annos seruius tibi et numquam
 (Fol. 250 a.)

παρεβην σου εντολην και ουδεποτε
 εδωκασ μοι εριφον εξ αιγων ινα μετα των
 φιλων μου αριστησω τω δε υιω σου
 τω καφαγοντι παντα μετα των πορνων
 και ελθοντι εθυσασ τον σπειτευτον μουσχον
 Ο δε ειπεν αυτω συ παντοτε μετ εμου ει
 και παντα τα εμα σα εστιν ευφρανθησαι
 δε εδει και χαρησαι οτι ο αδελφος σου ουτος
 νεκρος ην και ανεζησεν απολωλωσ
 και ευρεθη ελεγεν δε και προς τουσ
 μαθητασ ανθρωποσ τισ ην πλουσιοσ
 οσ ειχεν οικονομον και ουτοσ
 διεβληθη αυτω ωσ διασκορπιζων τα
 υπαρχοντα αυτου και φωνησασ
 ειπεν αυτω τι τουτο ακουω περι σου αποδοσ
 τον λογον της οικονομιασ ου γαρ δυνα
 ετι οικονομειν ειπεν δε εν εαυτω
 ο οικονομοσ τι ποιησω οτι ο κω μου
 αφαιρειται την οικονομιαν μου σκαπτειν
 ουκ ισχυω επαιτειν αισχυνομαι εγνοι
 τι ποιησω ινα οταν μετασταθω εκ της
 οικονομιασ δεξωνται μοι εισ τουσ οικουσ αυτω
 και προσκαλεσαμενοσ ενα εκαστον
 των χρεοφιλε των του κυριου αυτου
 ελεγεν τω πρωτω ποσον οφειλεισ
 τω κω μου ο δε ειπεν εκατον
 καδουσ ελαιου ειπεν δε αυτω δεξαι σκυ
 τα γραμματα και γραψον πενητηκοντα
 επειτα τω ετερω ειπεν εκατον κορουσ
 σειτου ο δε λεγει αυτω δεξε σου τα
 γραμματα και γραψον ογδοηκοντα
 και επηρσεσεν ο κω τον οικονομον
 της αδικιασ οτι φρονιμωσ εποησεν
 (Fol. 250 b.)

xv. praeteribi mandatum tuum et numquam
 dedisti mihi haedum de capris ut cum
 30 amicis meis prandeam filio autem tuo
 qui comedit omnia cum meretricibus
 et uenienti occidisti saginatum uitulum
 31 ad ille dixit illi tu semper mecum es
 32 et omnia mea tua sunt aepulari autem
 oportebat et gaudere quia frater tuus hic
 mortuus est et reuixit perierat
 XVI. 1 et inuentus est dicebat autem ad
 discipulos homo quidam erat diues
 qui habebat uilicum et hic
 diffamatus est ei quasi dissipans
 2 substantiam eius et uocans eum
 dixit illi quid hoc audio de te redde
 rationem uilicationis non enim potes
 3 adhuc uilicare dixit autem intra se
 uilicus quid faciam quia dms meus
 aufert uilicationem meam fodere
 4 non ualeo mendicare confundor scio
 quid faciam et cum amotus fuero de
 uilicatione accipiant me in domus suas
 5 et aduocans unumquemque
 debitorum domini sui
 dicebat primo quantum debes
 6 dmo meo ad ille dixit centum
 siclos olei dixit autem illi accipe tuas
 litteras et scribe quinquaginta
 7 deinde alio dixit tu autem quantum
 debes ad ille dixit centum mensuras
 tritici ad ille dixit illi accipe tuas
 8 litteras et scribe octoginta
 et laudauit dms uilicum
 iniquitatis quoniam sapienter fecit
 (Fol. 251 a.)

δυο λεγω υμειν οι υιοι του αιωνουσ xvi.
 τουτου φρονιμωτεροι υπερ τουσ
 υιουσ του φωτουσ εισ την γενεαν την εαυτων εισι
 καγω λεγω υμειν ποιησατε εαυτουσ 9
 φιλουσ εκ του αδικου μαμονα
 ινα οταν εκλιπη δεξωνται υμασ
 εισ τασ αιωνιουσ σκηνασ
 ο πιστουσ εν ελαχιτω και εν πολλω πιστουσ 10
 εστιν και ο εν ολιγω αδικουσ και
 εν πολλω αδικουσ γεινεται ει ον 11
 εν τω αδικω μαμονα πιστοι ουκ εγενεσθε
 το αληθινον τισ υμειν πιστευσει
 και ει εν τω αλλοτριω πιστοι ουκ εγενεσθε 12
 το υμετερον τισ δωσει υμειν
 ρα: Ουδεισ οικητησ δυναται δυσι κυριοισ 13
 δουλευειν η γαρ τον ενα μεισησει
 και τον ετερον αγαπησει η ενουσ ανθεζεται
 και του ετερου καταφρονησει ου δυνασθε
 ρβ: θω δουλευειν και μαμονα: ηκουον 14
 δε ταυτα οι φαρισαιοι φιλαργυροι υπαρχοντεσ
 και εξεμυκτηριζον αυτον και ειπεν αυτοισ 15
 υμεισ εστε οι δικαιοунτες εαυτουσ ενωπιον
 των ανθρωπων ο δε θσ γεινωσκει
 τασ καρδιασ υμων οτι το εν ανθρωποισ
 ργ: υψηλον βδελυγμα ενωπιον του θυ: ο νομουσ 16
 και οι προφηται εωσ ιωανουσ επροφητευσαν
 απο τε η βασιλεια του θυ εναγγελιζεται
 ρδ: και πασ εισ αυτην βιαζεται: ευκοπωτερον δε 17
 εστιν τον ουρανον και την γην παρελθειν
 η του νομου μιαν κερεαν πεσειν
 ρε: πασ ο απολυων την γυναικα αυτου 18
 και γαμων ετεραν μοιχευει και ο
 απολελυμενην γαμων μοιχευει
 (Fol. 251 b.)

propter quod dico uobis fili saeculi
 huius sapientiores super
 filios lucis in generationem suam sunt
 et ego dico uobis facite uobis
 amicos de iniquo mamona
 ut cum defecerit accipiant uos
 in aeterna tabernacula
 qui fidelis est in modico et in multo fidelis
 est et qui in modico inicus et
 in multo inicus fit si ergo
 in inico mamona fidelis non fuistis
 quod uerum est quis credet uobis
 et si in alieno fidelis non fuistis
 uestrum quis dabit uobis
 nemo seruus potest duobus dominis
 seruire aut enim unum odiet
 et unum diliget aut unum adprehendet
 et alium contemnet non potestis
 deo seruire et mamonae audiebant
 autem haec pharisaei cum essent cupidi
 et subsannabant eum et dixit eis
 uos es tis qui iustificatis uos in conspectu
 hominum ds autem nouit
 corda uestra quia quod in hominibus
 altum abominatio in conspectu dei lex
 et prophetae usque ad iohanen prophetarunt
 a quo regnum dei euangelizat
 et omnes in eam conatur facilius autem
 est caelum et terram praeterire
 quam de lege unam apicem cadere
 omnis qui dimittit uxorem suam
 et nubens aliam moechatur et qui
 dimissam nubit moechatur
 (Fol. 252 a.)

ειπεν δε και ετεραν παραβολην XVI. 19
 ρσγ : Ανθρωπος τις ην πλουσιος και
 ενεδυδισκετο πορφυραν και βυσσον
 και ευφραινομενος καθημεραν
 λαμπρω πτωχος δε τις ονοματι 20
 λαζαρος εβεβλητο προσ τον πυλωνα
 αυτου ειλωμενος και επιθυμων 21
 χορτασθηναι απο των ψιχων των πειπτοντων
 απο της τραπεζης του πλουσιου αλλα και οι κυνες
 ερχομενοι ελειχον τα ελικη αυτου
 Εγενετο δε αποθανειν τον πτωχον και 22
 απενεχθηναι αυτον εις τον κολπον αβρααμ .
 υπο των αγγελων απεθανεν δε
 και ο πλουσιος και εταφη και εν τω 23
 αδη επαρασ τους οφθαλμους αυτου
 υπαρχων εν βασανις ορα αβρααμ
 απο μακροθεν και λαζαρον εν τω κολπω αυτου
 αναπανομενον και αυτος ενφωνησας ειπεν 24
 πατερ αβρααμ ελεησον με και πεμψον λαζαρο
 ινα βαιη το ακρον του δακτυλου αυτου υδατο
 και καταψυξη την γλωσσαν μου
 οτι οδυνωμαι εν τη φλογι ταυτη
 Ειπεν δε αβρααμ τεκνον μνησθητι 25
 οτι απελαβες τα αγαθα σου εν τη
 ζωη σου και λαζαρος ομοιωσ τα κακα
 νυν δε ωδε παρακαλειται συ δε
 οδυνασαι και επι πασι τουτοις μεταξυ ημων 26
 και υμων χασμα μεγα εστηρικται οπως
 οι θελοντες διαβηναι προσ υμας μη δυνωνται
 μητε εκειθεν ωδε διαπερασαι ειπεν δε 27
 ερωτω σε ουν πατερ αβρααμ ινα πεμψησ αυτο
 εις τον οικον του πατροσ μου εχω γαρ πεντε 28
 αδελφους οπως διαμαρτυρηται
 (Fol. 252 b.)

dixit autem et aliam parabolam
 homo quidam erat diues et
 induebatur purpuram et byssum
 aepulans cottidie
 splendede pauper autem quidam nomine
 lazarus missus erat ad ianuam
 eius ulceribus plenus et cupiens
 saturari de micis quae cadebant
 de mensa diuitis sed et canes
 uenientes elingebant ulcera eius
 factum est autem ut moreretur pauper et
 ductus est in sinus abrahae
 ab angelis mortuus est autem
 et diues et sepultus est et in
 inferno leuans oculos suos
 cum esset in tormentis uidet abraham
 a longe et lazarum in sinus eius
 requiescentem et ipse exclamans dixit
 pater abraham miserere mihi et mitte lazarum
 ut intingat extremum digiti sui aquam
 et refrigeret linguam meam
 quoniam adfligor inustione ignis huius
 dixit autem abraham fili memento
 quoniam recepisti bona tua in
 uita tua et lazarus similiter mala
 nunc autem hic consolatur tu autem
 adfigeris et in omnibus his inter nos et uos
 chaus magnum confirmatus est ut
 qui uolunt transire ad uos non possent
 neque inde hic transmeare dixit autem
 rogo te ergo pater abraam ut mittas eum
 in domum patris mei habeo enim quinque
 fratres ut testificetur
 (Fol. 253 a.)

αυτοις μη και αυτοι ελθωσι
 εις τουτον τον τοπον της βασανου
 Ειπεν δε αυτω αβρααμ εχουσι μωϋσεια
 και τουσ προφητασ ακουσατωσαν αυτων
 ο δε ειπεν ουχι πατηρ αβρααμ αλλα εαν τισ
 εκ νεκρων πορευθη προσ αυτοουσ
 μετανοησουσιν ειπεν δε αυτω
 ει μωϋσειωσ και των προφητων
 ουκ ακουουσιν ουδε αν τισ εκ νεκρων
 αναστη και απελθη προσ αυτοουσ
 ρηξ : πιστευσουσιν : ειπεν δε προσ τουσ
 μαθητασ αυτου ανενδεκτον εστιν
 του μη ελθειν τα σκανδαλα πληρ ουαι
 δι ου ερχεται συνφερει δε αυτω
 ει λιθοσ μυλικοσ περιεκειτο περι τον τραχηλο
 αυτου και εριπτο εις την θαλασσαν
 η ινα σκανδαλιση ενα των μεικρων τουτω
 ρηη : προσεχεται εαυτοισ : εαν αμαρτηση εις σε
 ρηθ ο αδελφοσ σου επειτιμησον αυτω
 και εαν μετανοηση αφεσ αυτω
 και εαν επτακειω της ημερασ αμαρτηση
 εις σε και το επτακειω επιστρεψη
 προσ σε λεγων μετανοησω αφεσ αυτω
 ς : και ειπαν οι αποστολοι τω κω προσθεσ
 ημειν πιστιν ο δε ειπεν αυτοισ ει ειχετε πιστι
 ωσ κοκκον σιναπεωσ ελεγετε αν
 τω ορει τουτω μεταβα εντευθεν
 εκει και μετεβαινεν και τη
 συκαμεινω μεταφ υτευθητι εις την
 θαλασσαν και υπηκουσεν αν ιμειν
 ςα : τισ δε εχων υμων δουλον αροτριωντα
 η ποιμενοντα οσ εισελθοντι
 εκ του αγρου μη ερει αυτω ευθεωσ
 (Fol. 253 b.)

XVI. illis ne et ipsi ueniant
 in hunc locum tormenti
 29 dixit autem abraham habent moysen
 et prophetas audiant eos
 30 ad ille dixit non pater abraham sed si quis
 de mortuis ierit ad eos
 31 paenitebuntur dixit autem ad eum
 si moysen et prophetas
 non audiunt nec si quis ex mortuis
 surrexerit et ierit ad eos
 XVII. r credent dixit autem ad
 discipulos suos impossibile est
 ut non ueniant scandala uerum uae
 per quem ueniunt expediebat illi
 si lapidem molae circumdatus esset circa collu
 eius et proiectus esset in mare
 aut ut scandalizet unum de pusillis istis
 3 adtendite uobis si peccauerit in te
 frater tuus emenda illum
 et si paenitentiam egerit dimitte illi
 4 et si septies in die peccauerit
 in te et septies reuersus fuerit
 ad te dicens paeniteor dimitte illi
 5 Et dixerunt apostoli dmo adde nobis
 6 fidem ad ille dixit illis si haberetis fidem
 sicut granum sinapis dicebatis utique
 monti huic transi hinc
 ibide et transibat et
 moro transplantari in
 mare et obaudisset uobis
 7 quis autem ex uestris habens seruum arantem
 aut oues pascentem qui ut intrauit
 de agro num quid dicit illi continuo
 (Fol. 254 a.)

παρέλθων αναπέσε· αλλα ερει αυτω XVII 8
 ετοιμασον τι δειπνησω και
 περιζωσαμενος διακονει μοι
 εως φαγω και πιω και μετα ταυτα
 φαγεσ αι συ και πιεσαι μη χει χαριν 9
 τω δουλω οτι εποιησεν τα
 διαταχθεντα αυτω ου δοκω ουτως και υμεις 10
 οταν ποιησητε οσα λεγω λεγεται
 οτι δουλοι εσμεν αχριοι ο ωφιλομεν
 ποιησαι πεποιηκαμεν
 και εγενετο εν τω πορευεσθαι αυτον 11
 εις ιερουσαλημ και αυτοσ διηρχετο
 μεσον σαμαρειασ και γαλιλαιασ
 και εισερχομενου αυτου εις τινα 12
 κωμην οπου ησαν δεκα ανδρες
 λεπροι και εστησαν πορρωθεν
 και εκραξαν φωνη μεγαλη ιην 13
 επιστατα ελεησον ημασ και ιδων 14
 αυτουσ ειπεν αυτοισ τεθεραπευεσθε
 πορευθεντεσ επιδειξατε εαυτουσ
 τωσ ιερευσιν εγενετο δε εν τω
 υπαγειν αυτουσ εκαθαρισθησαν
 εισ δε εξ αυτων ιδων οτι εκαθαρισθη 15
 υπεστρεψεν μετα μεγαλησ φωνησ
 δοξαζων τον θν̄ και επεσεν επι προσωπον 16
 προσ τουσ ποδασ αυτου ην δε σαμαριτησ
 αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ ουτοι 17
 δεκα εκαθαρισθησαν οι εννεα που
 εξ αυτων ουδεισ ευρεθη υποστρεφων 18
 οσ δωσει δοξαν τω θω̄ ει μη ο αλλογενησ ουτοσ
 και ειπεν αυτω αναστασ πορευου· οτι η πιστισ σου 19
 σβ̄ : σεσωκεν σε : επερωτηθεισ δε υπο των 20
 φαρισαιων ποτε ερχετε η βασιλεια του θῡ

(Fol. 254 b.)

transi recumbe sed dicet illi
 para mihi quod cenem et
 cinge te et ministra mihi
 usque quo manducem et bibam et post haec
 manducabis tu et bibes· num quid habet gratia
 seruo quia fecit quae
 praecpta sunt e i non puto ita et uos
 cum feceritis quae dico dicitis
 quoniam serui inutiles sumus quod debuimus
 facere fecimus
 Et factum est cum iter faceret
 in hierusalem et ipse praeteribat
 per medium samariae et galilaeae
 et introeunte eo in quendam
 castellum ubi erant decem uiri
 leprosi et steterunt de longe
 et clamauerunt uoce magna ihu
 magister miserere nobis et uidens
 eos dixit illis curati estis
 ite et ostendite uos
 sacerdotibus factum est autem cum
 irent mundati sunt
 unus autem ex e is uidens quia mundatus est
 reuersus est cum magna uoce
 honorans dm̄ et cecidit in faciem
 ad pedes eius· erat autem samaritanus
 respondens autem ihs dixit ill is hi
 decem mundati sunt nobem ubi
 ex his nemo inuentus est reuertens
 qui dauit gloriam dō nisi alienigena hic
 Et dixit illi surgens uade quoniam fides tua
 salbabit te interrogatus autem a
 pharisaeis quando uenit regnum dei
 (Fol. 255 a.)

απεκριθη αυτοις και ειπεν ουκ ερχεται
 η βασεια του θυ μετα παρατηρησεωσ
 ουδε ερουσιν· ιδου ωδε η ιδου εκει
 μη πιστευσητε· ιδου γαρ η βασιλεια
 του θυ εντοσ υμων εστιν
 {σγ} : Ειπεν ουν προσ τουσ μαθητασ ελευσονται
 ημεραι του επιθυμησαι υμασ
 μιαν των ημερων τουτων του υιου
 του ανθρωπου και ουκ οψεσθαι
 {σδ} : και ερουσιν υμειν· ιδου ωδε· ιδου εκει
 μη απελθητε μηδε διωζητε
 {σε} : ωσπερ γαρ η αστραπη η αστραπτουσα
 εκ της υπο του ουρανον αστραπτει
 ουτωσ εσται και ο υιοσ του ανθρωπου
 {σζ} : πρωτον δε δι αυτον πολλα παθειν
 και αποδοκιμασθηναι απο της
 {ση} : γενεασ ταυτης· και καθωσ εγενετο
 εν ταισ ημεραισ νωε ουτωσ εσται
 και εν ταισ ημεραισ του υιου του ανθρωπου
 ησθιον επινον· εγαμον· εγαμιζοντο
 αχρι ησ ημερασ εισηλθεν νωε εισ την κιβωτο
 και εγενετο κατακλυσμοσ και απωλεσε
 {σι} : παντασ· ομοιωσ και ωσ εγενετο
 εν ταισ ημεραισ λωτ· ησθιον επινον
 ηγοραζον· επωλον· εφυτευον
 ωκοδομον· η ημερα εξηλθε λωτ
 απο σοδομων· εβρεξε θειον και πυρ
 απ ουρανου και απωλεσε παντασ
 κατα τα αυτα εσται εν τη ημερα
 του υιου του ανθρωπου η αποκαλυφθη
 {σιβ} : εκεινη τη ημερα· οσ εσται επι του
 δωματοσ και τα σκευη αυτου εν τη οικια
 μη καταβατω· αραι αυτα· και ο εν τω αγρω

(Fol. 255 b.)

XVII. | respondit illis et dixit non uenit
 regnum dei cum obserbatione
 21 | neque dicant ecce hic aut ecce illi
 nolite credere ecce enim regnum
 dei intra uos est
 22 | dixit ergo ad discipulos uenient
 dies ut concupiscatis
 unum dierum horum filii
 hominis et non uideuitis
 23 | et dicent uobis ecce hic aut ecce illic
 ne ieritis neque persequemini
 24 | sicut enim scoruscus qui scoruscet
 de sub caelu scoruscet
 sic erit et filius hominis
 25 | primum enim oportet eum multa pati
 et reprobari a
 26 | generatione hac et sicut fuit
 in diebus noe sic erit
 et in diebus filii hominis
 27 | edebant bibebant· nubebant· nubebantur
 usque in diem quo introiit noe in arcam
 et fuit dilubium et perdidit
 28 | omnes similiter sicut fuit
 in diebus lot edebant bibebant
 emebant uendebant plantabant
 29 | aedificabant quo die exiuit lot
 a sodomis pluit sulfur et igne
 de caelo et perdidit omnes
 30 | secundum haec erit in die
 filii hominis qui reuelabitur
 31 | in illo die qui erit super
 tectum et uasa eius in domo
 non descendat tollere illa et qui in agro

(Fol. 256 a.)

ομοιωσ μη επιστραφητω εισ τα οπισω	XVII.	similiter non conuertatur retro
σι : μνημονευετε της γυναικος λωθ	32	et mementote uxoris lot
σια : οσ αν θεληση ζωογονησαι την ψυχην αυτου	33	qui uoluerit biuicare animam suam
απολεσει αυτην και οσ αν απολεση		perdet illam et qui perdiderit
σιβ : ζωογονησει αυτην : λεγω υμειν ταυτη	34	uiuificauit illam dico uobis hac
τη νυκτι εσονται επι κλινησ μιασ δυο		nocte erunt in lecto uno duo
εισ παραλαμβανετε και ο ετεροσ αφιεται		unus adsumetur et unus relinquetur
εσονται δυο αληθουσαι επι το αυτο	35	erunt duo molentes in uno
η μια παραληφθησεται και η ετερα		una adsumetur et alia
αφεθησεται δυο εγρω εισ παραληφθησεται	36	dimittetur duo in agro unus adsumetur
και ο ετεροσ αφεθησεται		et alius dimittetur
σιγ : και αποκριθεντεσ λεγουσιν που κε	37	Et respondentes dixerunt ubi dme
σιδ : ο δε ειπεν αυτοισ οπου το σωμα		ad ille dixit illis ubi corpus
εκει συναχθησονται οι αετοσ		ibi congregabuntur et aquilae
ελεγεν δε και παραβολην αυτοισ προσ το δειν	XVIII. 1	dicebat autem et parauolam illis quod oportet
παντοτε προσευχεσθαι και μη ενκακειν		semper orare et non deficere
κριτησ τισ ην εν τη πολει τον θν μη	2	iudex quidam erat in ciuitate dm non
φοβουμενοσ και ανθρωπον μη		timens et hominem non
εντρεπομενοσ χηρα δε ην εν τη	3	reuerens uidua autem erat in
πολει εκεινη και ηρχετο προσ αυτον λεγουσα		ciuitate illa et ueniebat ad eum dicens
εκδικησον με απο του αντιδικου μου		deuindica me ab abuersario meo
και ουκ ηθελεν επι χρονον τινα	4	et nolebat in aliqod temporis
μετα δε ταυτα ηλθεν εισ εαυτον		post haec uenit apud se
και λεγει ει τον θν ου φοβουμαι		et dicit si dm non timeo
και ανθρωπον ουκ εντρεπομαι		et hominem non reuereor
διαγε το παρεχειν μοι κοπον την χηραν	5	propter quod lauorem mihi praestat uidua
ταυτην απελθων εκδικησω αυτην		haec uado et deuindico illam
ινα μη εισ τελοσ ερχομενη υπωπιαζη με		ut non in tempus ueniens suggillet me
Ειπεν δε ο κσ ακουσατε τι ο κριτησ τησ	6	dixit autem dms audite quid iudex
αδικιασ λεγει ο δε θσ ου μη ποιηση	7	iniquitatis dicit ds autem non faciet
την εκδικησιν των εκλεκτων αυτου		uindictam electorum suorum
βωντων αυτων νυκτοσ και		qui clamant ad eum nocte et
ημερασ και μακροθυμει εν αυτοισ		die et patiens est super eos

(Fol. 256 b.)

AB

(Fol. 257 a.)

λεγω υμειν ποιησει την εκδικησιν αυτων XVIII. 8
 εν ταχει πλην αρα ο υιος του ανθρωπου
 ελθων ευρησει πιστιν επι της γης
 Ειπεν δε και προς τινας τουσ πεποιθουσασ 9
 εφ εαυτοισ οτι εισιν δικαιοι και
 εξουθενουντασ τουσ λοιπουσ ανθρωπουσ
 δυο ανθρωποι ανεβησαν εισ το ιερον 10
 προσευξασθαι εισ φαρισαιοσ και εισ
 τελωνησ ο φαρισαιοσ σταθεισ καθ εαυτον 11
 ταυτα προστηχετο ο θς ευχαριστω σοι
 οτι ουκ ειμι ωσ οι λοιποι των ανθρωπων
 αρπαγεσ αδικοι μοιχοι η και ωσ ουτοσ
 ο τελωνησ νηστευω δυοσ του σαββατου 12
 αποδεκατω παντα οσα κτωμαι
 και ο τελωνησ μακροθεν εστωσ ουκ ηθελεν 13
 ουδε τουσ οφθαλμουσ εισ τον ουρανον επαιραι
 αλλ ετυπτε το στήθοσ αυτου λεγων
 ο θς ελασθητι μοι τω αμαρτωλω
 λεγω υμειν κατεβη ουτοσ δεδικαιωμενοσ 14
 μαλλον παρ αικεινον τον φαρισαιον
 { σι : οτι πασ ο υψων αυτον ταπεινωθησεται
 ο δε ταπεινων εαυτον υψωθησεται
 { σι : προσεφερον δε αυτω παιδια ινα αυτων 15
 απτηται ιδοντεσ δε οι μαθηται
 επετειμων αυτοισ ο δε ιησ
 προσεκαλειτο αυτα λεγων αφετε
 τα παιδια ερχεσθαι προσ με
 και μη κωλυσηται αυτα των γαρ
 τοιουτων εστιν η βασιλεια του θυ
 { σι : αμην γαρ λεγω υμειν οσ αν μη 17
 δεξηται την βασιλειαν του θυ ωσ
 παιδιον ου μη εισελθη εισ αυτην
 { σιη : και επηρωτησεν τισ αυτον αρχων 18
 (Fol. 257 b.)

dico uobis faciet uindictam eorum
 confestim · uerum put at filius hominis
 ueniens inueniet fidem super terram
 dixit autem et ad quosdam qui confidens
 super se quoniam sunt iusti et
 spernent reliquos hominum
 duo homines ascenderunt in templum
 orare unus pharisaeus et unus
 publicanus pharisaeus stans seorsum
 haec orabat ds gratias ago tibi
 quoniam non sum sicut ceteri hominum
 raptores iniusti adulteri sicut et hic
 publicanus ieiuno bis in sabbato
 decimo omnia quae ad quiro
 Et publicanus a longe stans nolebat
 nec oculos suos in caelum leuare
 sed tundeat pectus suum dicens
 ds miserere mihi peccatori
 dico uobis descendit hic iustificatus
 magis praeter illum pharisaeum
 quoniam omnis qui se exaltat humiliabitur
 et qui humiliat se exaltabitur
 Offerebant autem illi infantes ut eos
 tangeret uidentes autem discipuli
 increpabant eos ihs autem
 ad se uocabat ea dicens dimittite
 infantes uenire ad me
 et nolite uetare eis
 talium enim est regnum dei
 amen enim dico uobis quicumque non
 acceperit regnum dei sicut
 infantem non intrauit in illud
 Et interrogauit eum quidam princeps
 (Fol. 258 a.)

διδασκαλε αγαθε τι ποιησ ασ
 ζωην αιωνιον κληρονομησω
 Ο δε ειπεν αυτω τι με λεγεις αγαθον
 ουδεις αγαθος ει μη εις ο θς
 τας εντολας οιδας ο δε ειπεν ποιασ
 Ειπεν δε ο ιησ το ου μοιχευσεις
 ου φονευσεις ου κλεισεις
 ου ψευδομαρτυρησεις τειμα τον
 πατερα σου και την μητερα ο δε ειπεν
 ταυτα παντα εφυλαξαμην εκ νεοτητος
 σιθ : ακουσασ δε ο ιησ ειπεν αυτω ετι εν σοι
 λειπει παντα οσα εχεισ πωλησον
 και δοσ τοισ πτωχοισ και εξεισ θησαυρον
 εν τοισ ουρανοισ και δευρο ακολουθι μοι
 σκ : ο δε ακουσασ ταυτα περιλυποσ εγενετο
 ην γαρ πλουσιος σφοδρα ιδων δε αυτον
 περιλυπον γενομενον ειπεν ο ιησ
 πως δυσκολωσ οι τα χρηματα εχοντες
 εις την βασιλειαν του θυ εισελευσονται
 ευκοπωτερον γαρ εστιν καμηλον
 δια τρηματοσ βελονησ διελθειν
 η πλουσιον εισελθειν εις την βασιλειαν
 του θυ ειπον δε οι ακουοντες και τισ
 δυναται σωθηναι ο δε ειπεν τα αδυνατα
 παρα ανθρωποισ δυνατα παρα θυ εστιν
 Ειπεν δε ο πετροσ ιδου ημεισ τα ιδια
 αφεντες ηκολουθησαμεν σοι
 σκα : Ο δε ειπεν αυτοισ αμην λεγω υμειν
 ουδεις εστιν οσ αφηκεν οικιασ
 η γονισ η αδελφουσ η αδελφασ
 η γυναικα η τεκνα εν τω καιρω τουτω
 ενεκεν της βασιλειασ του θυ
 εαν μη λαβη επταπλασιονα εν τω
 (Fol. 258 b.)

XVIII.

magister bone quid faciens
 uitam aeternam hereditabo
 19 ad ille dixit illi quid me dicis bonum
 nemo bonus nisi unus ds pater
 20 praecepta nosti ad ille dixit quae
 dixit autem ihs non moechabis
 non occides non furtum facies
 non falsum testimonium dicis honora
 21 patrem tuum et matrem ad ille dixit
 haec omnia custodiui a iuuentute
 22 audiens autem ihs dixit illi adhuc unum tibi
 deest omnia quae habes uende
 et da pauperibus et habebis thensaurum
 in caelis et ueni sequere me
 23 ille autem audiens haec tristis factus est
 24 erat enim diues ualde uidens autem eum
 tristem factum dixit ihs
 quo modo difficile qui pecunias habent
 in regnum dei introibunt
 25 facilius est autem camellum
 per foramen acus trasire
 quam diuitem introire in regnum
 26 dei dixerunt ergo qui audierunt et quis
 27 potest saluari ad ille dixit quae impossibilia sunt
 in hominibus apud dm possibilia sunt
 28 dixit autem petrus ecce nos quae nostra sunt
 reliquimus et secuti sumus te
 29 ad ille dixit illis amen dico uobis
 nemo est qui dimisit domos
 aut parentes aut fratres aut sorores
 aut uxorem aut filios in tempore hoc
 propter regnum dei
 30 si non accipiet septi es tantum in
 (Fol. 259 a.)

καιρω τουτω και εν τω αιωνι
 τω ερχομενω ζωην αιωνιον
 σκβ: παραλαβων δε τουσ·ιβ· ειπεν αυτοισ
 ιδου αναβαινομεν εισ ιερουσαλημ
 και τελεσθησεται παντα τα γεγραμμενα
 δια των προφητων περι του υιου του ανθρωπου
 οτι παραδοθησεται τοισ εθνεσιν και
 ενκαιχθησεται και ενπτυσθησεται
 και μαστιγωσαντες αποκτεινουσιν
 αυτον και τη ημερα τη τριτη
 σκγ: αναστησεται : αυτοι δε τουτων ουδεν
 συνηκαν αλλ ην το ρημα κεκρυμμενον
 απ αυτων και ουκ εγεινωσκον τα
 λεγομενα : εγενετο δε εν τω ειγειζειν
 αυτον εισ ιεριχω τυφλοσ τισ
 επαιτων εκαθητο παρα την οδον
 ακουσασ δε οχλου παραπορευομενου
 επυνθανετο τι αν ειη τουτο
 απηγγειλαν δε αυτω οτι ιησ ο ναζαρηνοσ
 παρερχεται ο δε εβησεν λεγων
 ιην υε δαυειδ ελεησον με οι δε
 προαγοντες επετειμων αυτω ινα
 σειγηση αυτοσ δε μαλλον εκραζειν
 υιοσ δαυειδ· ελεησον με σταθεισ δε ιησ
 εκελευσεν αυτον αχθηναι
 εγγισαντοσ δε αυτου επηρωτησεν
 αυτον τι σοι θελεισ ποιησω ο δε ειπε
 κε ινα αναβλεψω και αποκριθεισ
 ειπεν αυτω αναβλεψον η πιστισ σου
 σεσωκεν σε και παραχημα
 ανεβλεψεν και ηκολουθει αυτω
 σκε : δοξαζων τον θν· και πασ ο λαοσ
 ιδων εδωκεν δο ξαν τω θω και
 (Fol. 259 b.)

XVIII.

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

41

42

43

tempore hoc et in saeculum
 uenturum uitam aeternam
 adsumens autem ·xii· dixit illis
 ecce ascendimus in hierusalem
 et consummabuntur omnia quae scripta sunt
 per profetas de filio hominis
 quoniam tradetur gentibus et
 iniuriabitur et espuent in eum
 et flagellis caesum occident
 eum et tertia die
 resurget ipsi autem horum inihil
 intellexerunt sed erat uerbum absconsu
 ab eis et nesciebant quae
 dicebantur factum est autem in eo
 cum adpropiaret iericho caecus quidem
 mendicus sedebat secus uiam
 audiens autem turbam praetereuntem
 interrogabat quidnam esset hoc
 dixerunt autem illi quia ihs nazoraeus
 transit ad ille exclamauit dicens
 ihu fili dauid miserere mei ad illi
 qui antecedeabant increpabant illum ut
 taceret ad ille magis clamabat
 filius dauid miserere mihi stans autem ihs
 iussit eum adduci
 cum adpropiasset autem interrogauit
 eum quid uis tibi faciam ad ille dixit
 dne ut uideam et respondens
 dixit ei respice fides tua
 salbum te fecit et confestim
 respexit et sequebatur eum
 honorans dm et omnis populus
 uidens dedit gloriam deo et
 (Fol. 260 a.)

δεκα δουλους αυτου εδωκεν αυτοις
 δεκα μνας και ειπεν προς αυτους
 πραγματευεσθαι εν ω ερχομαι οι δε
 14 πολειται εμεισουν αυτον και ενεπεμψα
 πρεσβιαν σπεισω αυτου λεγοντες
 ου θελομεν τοντον βασιλευσαι εφ ημας
 και εγενετο επανελθειν αυτον λαβοντα
 15 την βασιλειαν και ειπεν φωνηθησαι
 αυτου τουσ δουλους οισ δεδωκει το
 αργυριον ινα γνοι τι διεπραγματευσαντο
 παρεγενετο δε ο πρωτος λεγων κε
 16 η μνα σου δεκα μνας προσηργασατο
 ο δε ειπεν αυτω ευγε αγαθε δουλε
 17 οτι εν ελαχιστω πιστος εγενου ισθι
 εξουσιαν εχων επανω δεκα πολειων
 και ο ετερος ελθων ειπεν κε η μνα σου
 18 πεντε εποιησεν μνας ειπεν δε
 19 και τουτω γεινου και συ επανω πεντε
 πολειων και ο ετερος ηλθε λεγων
 20 κε ιδου η μνα σου ην ειχον αποκειμενην
 εν σουδαριω οτι εφοβητην σε
 21 ανθρωπος γαρ ει ανστηρος αιρεις
 ο ουκ εθηκασ και θεριζεισ ο ουκ εσπειρασ
 ο δε ειπεν αυτω εκ του στοματος σου
 22 κρεινω σε ποιηρε δουλε ηδεις οτι
 εγω ανθρωπος ανστηρος ειμι αιρω
 ο ουκ εθηκα και θεριζω ο ουκ εσπειρα
 23 δια τι συν ουκ εδωκασ το αργυριον μου
 επι τραπεζαν καγω ελθων συν τοκω αν
 24 επραξα αυτο ειπεν δε τουσ παρεστωσι
 αρατε απ αυτου και απενεκατε τω τασ
 26 σλ : δεκα μνας εχοντι : λεγω γαρ υμειν
 οτι παντι τω εχοντι προστιθεται
 (Fol. 261 b.)

xix. decem seruos suos dedit eis
 decemnas et dixit ad eos
 14 negotiamini dum uenio
 cines autem oderant et miserunt
 legatos post illum dicentes
 nolumus hunc regnare super nos
 15 et factum est reuerti eum accipientem
 regnum et dixit uocari
 seruos suos quibus dederat
 pecuniam ut sciat quid negotiati sunt
 16 aduenit ergo primus dicens dme
 mna tua decemnas ad quisiuis
 17 ad ille dixit illi euge uone serue
 quoniam in modico fidelis fuisti esto
 potestatem habens super decem ciuitates
 18 Et alius ueniens dixit dme mna tua
 19 quinque adquisiuit mnas dixit autem
 et huic esto et tu super quinque
 20 ciuitates et alius uenit dicens
 dme ecce mna tua quam habebam repositam
 21 in sudario quoniam timebam te
 homo es enim austeris tolles
 quod non posuisti et metis quod non seminasti
 22 ad ille dixit illi de ore tuo
 iudicabo te serue inique sciebas quia
 ego homo sum austerus tolle
 quod non posui et meto quod non seminaui
 23 quare ergo non dedisti pecuniam meam
 super mensam et ego ueniens cum usura
 24 exigebam illud dixit autem his qui astabant
 tollite ab eo et ferte qui
 26 decemnas habet dico enim uobis
 quoniam omni habenti adicietur
 (Fol. 262 a.)

απο δε του μη εχοντος και ο χει
 σλα : αρθησεται απ αυτου : πλην εκεινους
 τους εχθρους μου τους μη θελοντας με
 βασιλευειν επ αυτους αγαγατε ωδε
 και κατασφαξατε ενπροσθεν μου
 και τον αχρειον δουλον εκβαλετε
 εις το σκοτος το εξωτερον εκει εσται
 ο κλαυθμος και ο βρυγμος των οδοντων
 σλβ : και ειπων ταυτα επορευετο αναβαινων
 δε εις ιερουσαλημ και εγενετο ωσ ηγγισεν
 εις βηθφαγη και βηθανια προσ το ορος
 των ελαιων καλουμενον
 απεστειλεν δυο των μαθητων αυτου
 λεγων υπαγαται εις την κατεναντι
 κωμην και εισπορευομενοι ευρησεται πωλον
 εφ ου ουδεις ανθρωπων εκαθισεν και λυσαντες αγαγατε
 και αν τις υμας ερωτα ουτως ερειτε οτι ο κσ
 σλγ : αυτου χρειαν χει και : απελθοντες απεκριθησα 32, 34
 οτι ο κσ αυτου χρειαν χει και αγαγοντες
 τον πωλον επεριψαν τα ιματια αυτων
 επ αυτον και επεβιβασαν τον ιην
 πορευομενου δε αυτου υπεστρωννυον
 σλδ : τα ιματια αυτων : εγγιζοντων δε αυτων
 προσ την καταβασιν του ορους των ελαιων
 ηρξατο παν το πληθος των μαθητων
 χαιροντες αιειν τον θν περι παντων
 ων ειδον γεινομενων λεγοντες
 ευλογημενος ο ερχομενος εν ονοματι κυ
 ευλογημενος ο βασιλευσ ειρηνη
 εν ουρανω και δοξα εν υψιστοις
 σλε : τινεσ δε των φαρισαιων απο του οχλου
 ειπαν προσ αυτον διδασκαλε επιτιμησον
 τοις μαθηταισ σου αποκριθεισ δε
 λεγει αυτοις λεγω υμειν οτι εαν ουτοι

(Fol. 262 b.)

XIX. ab eo autem qui non abet et quod habet
 27 tolletur ab eo uerumtamen illos
 inimicos meos qui noluerunt me
 regnare super eos adducite hoc
 et occidite in conspecto meo
 et inutilem serbum eicite
 in tenebras exteriores ibi erit
 ploratus et stridor dentium
 28 et haec cum dixisset ibat ascendens
 29 autem in hierusalem et factum est cum adpropiasset
 in betphage et bethania ad montem
 oliueti qui uocatur
 misit duos de discipulis suis
 30 dicens ite in contra qui est
 castellus et introeuntes inuenietis pullum
 in quo nemo hominum sedit et soluentes adducite
 et si quis uobis dixerit sic dicetis quoniam dms
 31 ejus opus habet et euntes sic dixerunt
 quoniam dms huius opus habet et adducentes
 pullum supermiserunt tunicas suas
 super eum et inposuerunt ihm
 36 eunte autem illo substernebant
 37 uestimenta sua adpropiantibus autem illis
 ad discensum montis oliuarum
 coepit omnis multitudo discipulorum
 gaudentes laudare dm de omnibus
 38 quibus uiderunt quae fiebant dicentes
 benedictus qui uenit in nomine dmi
 benedictus rex pax
 in caelo et gloria in altissimis
 39 quidam autem de pharisaeis de turba
 dixerunt ad eum magister increpa
 40 discipulos tuos respondens autem
 dixit illis dico uobis quia si isti

(Fol. 263 a.)

σειγησουσιν οι λιθοι κραξονται
 σλγ : και ως ηγγισεν ιδων την πολιν
 εκλαυσεν επ αυτην λεγων οτι
 ει εγνωσ και συ εν τη ημερα ταυτη
 τα προσ ειρηνην σοι νυν δε εκρυβη απο
 οφθαλμων σου οτι ηξουσιν ημεραι
 και βαλουσιν επι σε οι εχθροι σου χαρακα
 και περικυκλωσιν σε και
 συνεξουσιν σε παντοθεν
 και εδαφιουσιν σε και τα τεκνα σου
 σλζ : και ουκ αφησουσιν λιθον επι λιθον
 εν ολη σοι ανθων ουκ εγνωσ
 εις καιρον επισκοπησ σου
 σλη : ελθων δε εις το ιερον ηρξατο εκβαλλειν
 τους πωλουντας εν αυτω και αγοραζοντας
 και τας τραπεζας των κολλυβιστων
 εξεχεεν και τας καθεδρας των πωλοντων
 τας περιστερας λεγων αυτοις γεγραπται
 οτι ο οικος μου οικος προσευχησ εστιν
 υμειω δε εκποιησατε αυτον σπηλαιον ληστω
 σλθ : και ην διδασκων το καθημεραν
 εν τω ιερω οι δε αρχιερισ
 και οι γραμματισ και οι πρωτοι
 του λαου εξητηουν αυτον απολεσαι
 και ουχ ηυρισκον τι ποιησωσιν αυτω
 ο γαρ λαοσ απασ εκρεματο ακουειν
 σμ : αυτου : εγενετο δε εν μια των
 ημερων διδασκοντοσ αυτου εν τω
 ιερω τον λαον και ευαγγελιζομενου
 επεστησαν οι αρχιερισ και οι
 γραμματεισ συν τοις πρεσβυτεροις
 και ειπον προσ αυτον ειπε ημειν
 εν ποια εξουσια ταυτα ποιεισ
 (Fol. 263 b.)

XIX. tacuerint lapides clamabunt
 41 et cum adpropi asset uidens ciuitatem
 42 fleuit super e am dicens quoniam
 si scisses et tu in diem hoc
 quae ad pacem tibi nunc autem absconsum est
 43 ab oculis tuis quoniam uenient dies
 et mittent super te inimici tui sepaem
 et circumcingent te et
 conpraehendent undique
 44 et ad nihilum deducent te et filios tuos
 et non dimittent lapidem super lapidem
 in tota te propter quod non cognouisti
 in tempus uisitacionis tuae
 45 ueniens autem in templum coepit eicere
 uendentes in e o et ementes
 et mensas numulariorum et fudit et
 et cathe dras uendentium
 46 columbas dicens eis scriptum est
 quoniam domus mea domus orationis est
 uos autem fecistis illam speluncam latronū
 et erat docens cottidie
 in templo principes autem sacerdotum
 et tribae et primi
 .α· populi quaerebant eum perdere eum
 48 populus enim omnis pendeat audire
 eum factum est autem in una
 .β· et non inueniebant quid facerent ei
 1 dierum docente eo in
 templo populum et euangelizante
 adsisterunt principes sacerdotum et
 scribae cum praesbyteris
 2 et dixerunt ad eum dic nobis
 in qua potestate haec facis
 (Fol. 264 a.)

και τις εστιν ο δους σοι ταυτην την εξουσιαν	XX.	et quis est qui dedit tibi hanc potestatem
αποκριθεις δε ειπεν προς αυτους επερωτησω υμας	3	respondens autem dixit ad eos interrogaui uos
καγω ενα λογον ον ειπατε μοι		et ego unum uerbum quod dicite mihi
το βαπτισμα το ιωανου εξ ουρανου ην	4	baptismus iohannis de caelo erat
η εξ ανθρωπων οι δε συνελογιζοντο	5	aut ab hominibus ad illi cogitabant
προς εαυτους λεγοντες οτι εαν		ad semetipsos dicentes quia si
ειπωμεν εξ ουρανου ερι δια τι ουν		dixerimus de caelo dic et quare ergo
ουκ επιστευσατε αυτω και εαν ειπωμεν	6	non credidistis ei et si dixerimus
απο των ανθρωπων λιθασει ημας		ab hominibus lapidabit nos
ο λαος απασ πεπεισμενοι γαρ εισεν		populus omnis scit enim
ιωανην προφητην γεγονεναι		iohannem prophetam fuisse
και απεκριθησαν μη ειδεναι αυτους	7	et responderunt nescire se
το ποθεν και ο ιησ ειπεν αυτοις	8	unde et ihs dixit eis
ουδε εγω λεγω υμειν εν ποια εξουσια		nec ego dico uobis in qua potestate
σμα : ταυτα πωω : ελεγεν δε την παραβολην ταυτην	9	haec facio dicebat autem parabolam hanc
απελωνα εφντευσεν ανθρωπος		uineam plantauit homo
και εξεδото αυτον γεωργισ		et tradidit eam agricolis
αυτος δε απεδημησεν χρονους ικανους		ipse autem peregrinatus est tempora multa
καιρω δε απεστειλεν προς τους γεωργους	10	quod autem tempore misit ad agricolas
δουλον ινα απο του καρπου του αμπελωνος		seruum ut de fructo uineae
δωσιν αυτω δειραντες δε αυτον		darent ei illi autem caesum eum
εξαπεστειλαν κενον και επεμψεν	11	dimiserunt uacuum et misit
ετερον δουλον οι δε κακεινον δεφραντες		aliu seruum illi autem et illum caesum
και ατειμασαντες εξαπειλαν καινον		et iniuriantes dimiserunt uacuum
τριτον επεμψεν και τουτον τραυματισαντες	12	tertium misit et hunc uulnerantes
εξαπεστειλαν καινον ο δε κς του	13	dimiserunt uacuum dms autem
αμπελωνος ειπεν τι ποιησω πεμψω		uineae dixit quid faciam mittam
τον υιον μου τον αγαπητον τυχον τουτον		filiu meu dilectum forsitam hunc
εντραπησονται ιδοντες δε αυτον	14	reuerbuntur uidentes autem illum
διελογιζοντο προς αλληλους λεγοντες		cogitabant adinuicem dicentes
ουτος εστιν ο κληρονομος δευτε		hic est haeres uenite
αποκτεινωμεν αυτον ινα ημων		occidamus illum illum ut nostra
γενηται η κληρονομια και εκβαλοντες	15	fiat hereditas et proicientes

(Fol. 264 b.)

(Fol. 265 a.)

αυτον εξω του αμπελωνος απεκτειναν	XX.	eum extra uineam occiderunt
τι ουν ποιησει ο κυ του αμπελωνος		quid ergo faciet dms uineae
ελευσεται και απολεσει τους γεωργους	16	ueniet et perdet agricolas
και δωσει τον αμπελωνα αλλοις		et dauit uineam aliis
οι δε ακουσαντες ειπαν μη γενοιτο		ad illi audientes dixerunt absit
ο δε ενβλεψας αυτοις ειπεν τι ουν εστιν	17	ad ille inspiciens eos dixit quid est ergo
το γεγραμμενον τουτο λιθον ον		quod scriptum est hoc lapidem quem
απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες		reprobauerunt aedificantes
ουτος εγενηθη εις καιφαλην γωνιας		hic factus est in caput anguli
πας ο πεσων επ εκεινον τον λιθον	18	omnis qui caeciderit super illum lapidem
συνθλασθησεται εφ ον δαν πεση		confringetur super autem quem ceciderit
σμβ: λικησει αυτον: και εξητουν	19	comminuet eum et quaerebant
οι αρχιερεις και οι γραμματεις		principes sacerdotum et scribae
επιβαλιν επ αυτον τας χειρας		mittere super eum manus
αυτη τη ωρα εφοβηθησαν δε τον λαον		ipsa hora timuerunt autem populum
εγνωσαν γαρ οτι προς αυτους		scierunt enim quoniam ad illos
ειρηκεν την παραβολην ταυτην		dixit parabolam hanc
σμβ: και αποχωρησαντες απεστειλαν	20	et recedentes miserunt
ενκαθητους υποκρεινομενους		obsiduanos in dolo loquentes
εαυτους δικαιους ινα επιλαβωντας		esse se iustos ut adprehenderent
αυτου των λογων ωστε παραδουναι		uerborum eius ut traderent
αυτον τω ηγεμονι και επιρωτησαν	21	eum praesidi et interrogauerunt
αυτον λεγοντες διδασκαλε οιδαμεν		eum dicentes magister scimus
οτι λεγεις ορθως και διδασκεις		quoniam dices recte et doces
και ουδενος λαμβανεις προσωπον		et nullius accipis personam
αλλα επ αληθειας την οδον του θυ	22	sed in ueritate uiam dei
διδασκεις εξεστιν ημειν φορον		doces licet nobis tributum
διδουαι καισαρι η ου επιγνουσ δε	23	dare caesari aut non cognoscens autem
αυτων την πονηριαν ειπεν προς αυτους		eorum iniquitatem dixit ad eos
τι με πειραζετε δειξατε μοι το	24	quid me temptatis ostendite mihi
νομισμα τινος εχει εικονα και την		figuram cuius habet imaginem et super
επιγραφην αποκριθεντες ειπον καισαρος		inscriptionem . respondentes dixerunt caesaris
ειπεν δε αυτοις αποδοτε τα του καισαρος τω	25	ille autem dixit eis reddite quae sunt caesaris

(Fol. 265 b.)

(Fol. 266 a.)

καισαρι και τα του θ̄ν τω θ̄ω
 ουκ εισχυσαν δε αυτου ρημα
 επιλαβεσθαι εναντιον του λαου
 και θαυμασαντες επι τη αποκρισει
 αυτου εσειγησαν προσελθοντες δε
 τινες των σαδδουκαιων οι λεγοντες
 αναστασιν μη εινα επιρωτησαν
 αυτον λεγοντες διδασκαλε μωϋσησ
 εγραψεν ημειν εαν τινος αδελφος
 αποθανη ατεκνος εχων γυναικα
 ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα
 και εξαναστηση σπερμα τω αδελφω αυτου
 ησαν παρ ημειν επτα αδελφοι
 και ο πρωτος λαβων γυναικα απεθανεν
 ατεκνος και ο δευτερος και ο τριτος
 ωσαντως οι επτα ουκ αφηκαν τεκνον
 και απεθανον υστερον και η γυνη
 απεθανεν εν τη ουν αναστασει τινος
 αυτων εσται γυνη οι γαρ επτα εχον αυτην
 γυναικα και ειπεν προς αυτοουσ
 οι υιοι του αιωνος τουτου γεννωνται
 και γεννωσιν γαμουσιν και γαμουνται
 οι δε καταξιωθεντες του αιωνος εκεινου
 τυχειν και της αναστασεως της εκ
 νεκρων ουτε γαμουσιν ουτε
 γαμιζονται· ουδε γαρ αποθανειν
 επι μελλονσιν εισαγγελοι γαρ εισιν τω θ̄ω
 της αναστασεως υιοι οντες οτι δε
 εγειρονται οι νεκροι μωϋσησ εδηλωσεν
 επι της βατου ωσ λεγει κ̄ν τον θ̄ν
 αβρααμ και θ̄ν ισακ· και θ̄ν ιακωβ
 θ̄σ νεκρων ουκ εστιν αλλα ζωντων
 παντες γαρ αυτω ζωσιν

(Fol. 266 b.)

xx. caesari et quae dei sunt deo
 26 non potuerunt autem eius uerbum
 adpraehendere in conspectu populi
 Et mirantes in responsione
 27 eius tacuerunt accentes autem
 quidam sadducaeorum qui dicunt
 resurrectionem non esse interrogauerunt
 28 eum dicentes magister moyses
 scripsit nobis si cuius frater
 mortuus fuerit sine filiis habens uxorem
 ut accipiat frater eius uxorem eius
 et resuscitet semen fratri suo
 29 erant apud nos septem fratres
 et primus accipiens uxorem mortuus est
 30, 31 sine filiis et secundus et tertius
 similiter et septem non dimiserunt filios
 32 et mortui sunt nouissime et mulier
 33 mortua est in resurrectione ergo cuius
 eorum erit uxor septem enim habuerunt eam
 34 uxorem et dixit ad eos
 filii huius saeculi pariuntur
 et pariunt nubunt et nubuntur
 35 qui autem digni fuerint saeculi huius
 obtinere et resurrectionis ex
 mortuis neque nubunt neque
 36 nubuntur nec enim mori
 adhuc possunt equales angelis enim sunt deo
 37 cum sint resurrectionis filii quia autem
 resurgunt mortui moyses significauit
 in rubo quo modo dicit dom̄ dm̄
 abraham et dm̄ isac et dm̄ iacob
 38 ds mortuorum non es sed uiuorum
 omnes enim illi uiuent

(Fol. 267 a.)

αποκριθεντες δε τινες των γραμματεων **XX. 39**
 ειπαν διδασκαλε καλωσ ειπασ
 σμδ: ουκετι δε ετολμων επερωταν αυτον **40**
 σμε ουδεν: :Ειπεν δε προς αυτους πως **41**
 λεγουσιν τον χρν υιον δαυειδ· και αυτοσ **42**
 δαυειδ λεγει εν τη βυβλω των ψαλμων
 λεγει κω τω κω μου καθου εκ δεξιων μου
 εωσ τιθω τουσ εχθρουσ σου υποκατω **43**
 των ποδιων σου δαυειδ κν αυτον λεγει **44**
 σμς: πως υιοσ αυτου εστιν : ακουοντοσ δε **45**
 παντοσ του λαου ειπεν τοισ μαθηταισ προσεχετε **46**
 απο των γραμματεων των θελοντων
 περιπατειν εν στολαισ και φιλονιτων
 ασπασμουσ εν ταισ αγοραισ
 και πρωτοκαθεδριασ εν ταισ συναγωγαισ
 και πρωτοκλισιασ εν τοισ δειπνοισ
 σμζ: οι κατεσθοντες τασ οικιασ των χηρων **47**
 προφασει μακρα προσευχομενοι
 ουτοι λημψονται περισσοτερον κριμα
 αναβλεψασ δε ειδεν τουσ βαλλοντασ **XXI. 1**
 εισ το γαζοφυλακιον τα δωρα αυτων **2**
 τουσ πλουσιουσ· ειδεν δε και τινα χηραν
 πεινχραν βαλλουσαν δυο λεπτα **3**
 ο εστιν κοδραντησ και ειπεν αληθωσ
 λεγω υμειν οτι η χηρα αυτη η πτωχη **4**
 πλειω παντων εβαλεν παντεσ γαρ
 οντοι εκ του περισσευοντοσ αυτοισ εβαλον
 εισ τα δωρα του θυ αυτη δε εκ του
 υστερηματοσ αυτησ παντα τον βιον
 σμη: ον ειχεν εβαλεν : και τινων λεγοντων **5**
 περι του ιερου οτι λιθοισ καλοισ
 κεκοσμηται και αναθεμασιν
 ειπεν ταυτα θεωρειτε ελευσονται **6**
 (Fol. 267 b.)

respondens autem quidam de sscribis
 dixerunt magister bene dixisti
 amplius autem non fuerunt ausi interrogare eu
 nihil dixit autem ad eos quo modo
 dicunt xpm filium dauid. et ipse
 dauid dicit in libro psalmoreum
 dicit dms dmo meo sede a dexteram meam
 usque dum ponam inimicos tuos sub
 pedibus tuis dauid dom illum uocat
 quo modo filius illius est. audientes autem
 omni populo dixit ad discipulos adtendite
 a scribis qui uolunt
 ambulare in stolis et amantium
 salutationes in foro
 et primas cathe dras in synagogis
 et primos addubitos in cenis
 qui comedunt domos uiduarum
 occasione longa orantes
 hi accipient amplius iudicium
 aspiciens autem uidit qui mittebant
 in gazophylacium munera sua
 diuites uidit autem et quandam uiduam
 pauperam mittentem duo minus
 quod est codrantes et dixit uere
 dico uobis quia uidua haec paupera
 plus omnibus misit omnes enim
 isti de abundantias ua miserunt
 in munera dei haec autem de
 minimo suo omne substantiam suam
 quod habuit misit. et quorundam dicentiu
 de templo quoniam lapidibus bonis
 ornata est. et depositionibus
 dixit haec uidetis uenient
 (Fol. 268 a.)

ημεραι εν αις ουκ αφεθησεται	XXI	dies in quibus non relinquetur
λιθος επι λιθω εν τοιχω ωδε		lapis super lapidem in pariete hic
ος ου καταλυθησεται		qui non destruetur
σμθ: Επηρωτησαν δε αυτον οι μαθηται	7	interrogauerunt autem discipuli
λεγοντες διδασκαλε ποτε ταυτα εσται		dicentes magister quando haec erunt
και τι το σημειον της σης ελευσεως		et quod signum aduentus tui
Ο δε ειπεν βλεπετε μη πλανηθητε	8	ad ille dixit uidete ne erretis
πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι		multi enim uenient in nomine
μου λεγοντες οτι εγω ειμι και ο καιρος		meo dicentes quia ego sum et tempus
ηγγικεν μη πορευθητε οπισω αυτων		adpropiauit ne abieritis post illos
οταν δε ακουσητε πολεμονσ	9	cum autem audieritis pugnas
και ακαταστασιωσ μη φοβηθητε		et dissensiones ne timueritis
δει γαρ γενεσθαι ταυτα πρωτον		oportet enim fieri hoc primum
αλλ ουκ ευθεωσ το τελωσ· εγερθησεται γαρ	10	sed non continuo finis exurget enim
εθνωσ επ εθνωσ και βασιλεια· επι βασιλειασ		gens contra gentem et regnum contra regnū
σεισμοι τε μεγαλοι κατα τοπουσ και	11	terrae motus magni per loca et
λειμοι και λοιμοι εσονται φοβηθρα τε		fames et morbi erunt timores autem
απ ουρανου και σημεια μεγαλα εστε		de caelo et signa magna erunt
σν : προ δε τουτων παντων επιβαλουσιν	12	ante haec autem omnia mittent
εφ υμασ τασ χειρασ αυτων και		super uos manus suas et
διωξουσιν παραδιδοντεσ εισ τασ		persequentur tradentes in
συναγωγασ και φυλακασ απαγομενωσ		synagogas et carcares ducentur
επι βασιλειωσ και ηγεμονασ		ad reges et duces
ενεκα του ονοματοσ μου αποβησεται	13	propter nomen meum obtinget
σνα : υμειν· ισ μαρτυριον : θετε ουν εν ταισ	14	uobis in testimonium ponite ergo in
καρδιαισ υμων μη προμελετωντεσ		cordibus uestris non promeletantes
απολογηθηται εγω γαρ υμειν δωσω	15	respondere ego enim uobis dabo
στομα και σοφιαν η ου δυναησονται		os et sapientiam ad quam non poterint
αντιστηναι παντεσ οι αντικειμενοι		contradicere omnes aduersantes
υμειν παραδοθησεσθε δε	16	uobis trademini autem
και υπο γονεων και αδελφων και		et a parentibus et fratribus et
συνγενων και φιλων και θανατωσουσιν		cognatis et amicis et morti tradent
εξ υμων και εσεσθαι μεισουμενοι	17	ex uobis et eritis odibiles

(Fol. 268 b.)

(Fol. 269 a.)

ὑπο παντων δια το ονομα μου και θριξ̄ XXI. 18
 εκ της κεφαλῃς ὑμων ου μη αποληται
 εν τη ὑπομονῃ ὑμων κτησασθε 19
 {σβ : τας ψυχας ὑμων : ὅταν δε ἴδητε 20
 κυκλουμενην ἱερουσαλημ ὑπο
 στρατοπεδων τοτε γνωσεσθε
 οτι ἤγγικεν ἡ ερημωσις αὐτης
 {σγ : τοτε οι εν τη ἰουδαία φευγετωσαν 21
 εἰς τορη και οι εν μεσω αὐτης
 μη εκχωριτωσαν και οι εν ταις χωραις
 μη εισερχεσθωσαν εἰς αὐτην οτι 22
 ημεραι εκδικησεως αὐται εἰσιν
 του πλησθῆναι παντα τα γεγραμμενα
 {σδ : οναι ταις εν γαστρι εχουσαις και ταις 23
 θηλαζομεναις εν εκειναις ταις ημεραις
 {σε : εσται γαρ ἀναγκη μεγάλη ἐπι της γῆς
 {σς : και ὀργῃ τῷ λαῷ τούτῳ : και πεσονται 24
 εν στοματι ρομφαιας και ἀιχμαλωτισθησ̄
 ται εἰς παντα τα ἔθνη και ἱερουσαλημ
 εσται πατουμενη ὑπο ἔθνων ἀχρισ ου
 {σζ : πληρωθωσιν : και εσονται σημεια 25
 εν ἡλιῳ και σεληνῇ και ἀστροῖς
 και ἐπι της γῆς συνοχη ἔθνων
 και ἀπορια ἠχουσης θαλασσης
 και σαλου ἀποψυχοντων ἀνθρωπων 26
 ἀπο φοβου και προσδοκίας των
 ἐπερχομενων τῇ οἰκουμένῃ
 αἱ γαρ δυνάμεις ἡ εν τῷ ουρανῷ
 {ση : σαλευθησονται : και τοτε οἴονται 27
 τον υἱον του ἀνθρώπου ἐρχομενον
 εν νεφελῇ και δυνάμει πολλῇ και δόξῃ
 ἐρχομενων δε τούτων γενεσθαι 28
 ἀνακῆσατε και ἐπαράτε τας κεφαλὰς
 (Fol. 269 b.)

ab omnibus propter nomen meum et capillus
 de capite uestro non periet
 in sufferentia uestra adquirete
 animas uestras cum autem uideritis
 circuiuri hierusalem ab
 exercitu tunc scietis
 quoniam adpropinquauit desolatio eius
 tunc qui in iudaea sunt fugiant
 in montibus et qui in medio eius sunt
 non exeant et qui in regionibus
 non intrent in eam quoniam
 dies uinctictae sunt istae
 ut inpleantur omnia quae scripta sunt
 uae praegnantibus et quae
 lactant in illis diebus
 erit enim nessitas magna super terra
 et ira populo huic et cadent
 in ore gladii et captiui ducentur
 in omnes gentes et hierusalem
 erit calcata a gentibus usque quo
 inpleantur et erunt signa
 in sole et luna et in sideribus
 et super terram conflictio gentium
 et aporia sonante mare
 et slo deficientium hominum
 a timore et expectatione quae
 uentura sunt orbi terrarum
 uirtutes enim quae sunt in caelo
 mouebuntur et tunc uidebunt
 filium hominis uenientem
 in nube et uirtute multa et gloria
 incipientium autem horum fieri
 erigite uos et subleuate capita
 (Fol. 270 a.)

διοτι εγγιζει η απολυτρωσις υμων
 και ειπεν παραβολην αυτοις ειδετε την
 συκην · και παντα τα δενδρα οταν
 προβαλωσιν τον καρπον αυτων
 γεινωσκειται ηδη οτι εγγυσ ηδη το θερος
 εστιν ουτως και υμεις οταν ειδητε
 ταυτα γεινωσκειται οτι εγγυσ εστιν
 η βασιλεια του θῡ αμην λεγω υμειν
 οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη
 εως ταυτα παντα γενηται ο ουρανος
 και η γη παρελευσονται οι δε λογοι μου
 σνθ : ου μη παρελευσονται : προσεχετε
 εαυτοις μηποτε βαρυνθωσιν υμων
 αι καρδιαι εν κραιπαλη και μεθη
 και μεριμναισ βιωτικαισ και
 επιστη εφ υμασ ενιφνιοσ ημερα
 εκεινη ωσ παγισ επισελευσεται γαρ
 επι τουσ καθημενουσ επι προσωπον
 πασησ τησ γησ αγρυπνειτε δε εν
 παντι καιρω δεομενοι ινα καταξω
 θητε εκφυγειν ταυτα παντα τα
 μελλοντα γεινεσθαι και στησ εσθε
 ενπροσθεν του υιου του ανθρωπου
 ην δε τασ ημερασ εν τω ιερω διδασκων
 εισ το οροσ ηλλησето το καλουμενον
 ελαιων και πασ ο λαοσ ωρθριζεν
 προσ αυτον ακουειν αυτου εν τω ιερω
 σξ : ηγγισεν δε η εορτη των αζυμων
 σξα : η λεγομενη πασχα : οι δε αρχιερισ
 και γραμματεισ εζητουν πως
 απολεσωσιν αυτον εφοβουτο δε
 σξβ : τον λαον : εισηλθεν δε σατανασ
 εισ τον ιουδαν τον καλουμενον
 (Fol. 270 b.)

XXI. quoniam adpropinquat liueratio uestra
 29 et dixit parabolam illis uidete
 30 ficulneam et omnes arbores cum
 produxerint fructum suum
 scitote iam quia prope iam aestas
 31 est sic et uos cum uideritis
 haec scitote quoniam prope est
 32 regnum dei amen dico uobis
 quoniam non praeteribit generatio haec
 33 us quae dum haec omnia fiant caelum
 et terra praeteribunt uerba autem mea
 non praeteribunt adtendite
 34 uobis ne quando grauentur uestra
 corda in crepula et ebrietate
 et soniis saecularibus et
 superueniat super nos subitanus dies
 35 ille sicut laqueus intro ibit autem
 super sedentes super faciem
 36 omnis terrae uigilate autem in
 omni tempore rogantes ut digni
 habeamini fugere haec omnia
 quae incipient fieri et stabitis
 in conspecto filii hominis
 Erat autem per diem in templo docens
 in monte habitabat qui uocatur
 oliueti et omnis populus uigilabat
 ad eum audire eum in templo
 adpropinquauit autem dies azymorum
 2 qui dicitur pascha principes autem sacerdotu
 et scribae quaerebant quo modo
 perderent eum timebant autem
 3 populum intrauit autem satanas
 in iudan qui uocatur
 (Fol. 271 a.)

ισκαριωδ οντα εκ του αριθμου XXII
 σξγ : εκ των ιβ : και απελθων συνελαλησεν 4
 τοις αρχιερευσιν πως παραδοι
 αυτον και εχαρησαν και συνεθεντο αυτω 5
 αργυριον δουναι και ωμολογησεν 6
 και εξητει ευκαιριαν του παραδουαι αυτον
 ατερ οχλου: ηλθεν δε η ημερα του πασχα 7
 η δεδι θνεσθαι το πασχα και απεστειλεν 8
 τον πετρον και ιωαννην ειπων
 πορευθεντες ετομασατε ημειν
 το πασχα ινα φαγωμεν οι δε 9
 ειπαν αυτω που θελεισ ετομασωμεν
 σοι ο δε ειπεν ιδου εισερχομενων 10
 υμων εισ την πολιν απαντησει
 υμειν ανθρωπος βασταζων κεραμιον υδατος
 ακολουθησατε αυτω εισ την οικειαν ου εισ
 πορευετε και ερειτε τω οικοδεσποτη της οικιασ 11
 λεγει ο διδασκαλοσ που εστι το καταλυμα
 σκου το πασχα μετα των μαθητων μου φαγω
 εκεινοσ υμειν δειξει αναγαιον οικον 12
 εστρωμενον εκει ετομασατε
 απελθοντες δε ευρον καθωσ ειρηκει αυτοσ 13
 και ητομασαν το πασχα και οτε 14
 εγενετο η ωρα ανεπεσειν και οι
 σξδ : αποστολοι συν αυτω : και ειπεν προς αυτουσ 15
 επιθυμια επιθυμησα του το το πασχα
 φαγειν μεθ υμων προ του με παθειν
 σξε : λεγω γαρ υμειν ουκετι μη φαγομαι 16
 απ αυτου εωσ οτου καινον βρωθη
 εν τη βασιλεια του θυ και δεξαμενοσ 17
 το ποτηριον ευχαριστησασ ειπεν
 λαβετε τουτο διαμερισατε εαντοισ
 λεγω γαρ υμειν απο του νυν ου μη πιω 18
 (Fol. 271 b.)

iscarioth . qui erat de numero
 duodecim et abiit et conlocutus est
 principibus sacerdotum quo modo traderet
 eum et gauisi sunt et constituerunt ei
 pecuniam dare et confessus est
 et quaerēbat oportunitatem ut traderet eū
 sine turba: uenit autem dies paschae
 in qua oportebat immolari pascha et misit
 petrum et iohanan dicens
 euntes parate nobis
 pascha ut manducemus ad illi
 dixerunt ei ubi bis paremus
 tibi ad ille dixit ecce introeuntibus
 uobis in ciuitatem ob uiabit
 uobis homo baiulans bascellum aquae
 semini eum in domum ubi intro
 ierit et dicitis patrifamiliae domus
 dicit magister ubi est diuersorium
 ubi pascha cum discipulos meos edam
 ille uobis ostendet superiorem domum
 stratum ibi parate
 abientes autem inuenerunt sicut dixerat illi
 et parauerunt pascha et cum
 fuit hora recubuit et
 apostoli cum illo et dixit ad eos
 concupiscentia concupiui hoc pascha
 manducare uobiscum priusquam patiar
 dico enim uobis iam non manducabo
 ab eo usque quo nobum edatur
 in regno dei et accipiens
 calicem benedicens dixit
 accipite hoc et partimini uobis
 dieo enim uobis amodo non bibam
 (Fol. 272 a.)

απο του γενηματος της αμπελου
 εως οτου ελθη η βασιλεια του θυ

σξς : και λαβων αρτον ευχαριστησας εκλασεν
 σξζ : και εδωκεν αυτοις λεγων τουτο εστιν
 σξη το σωμα μου πλην ιδου η χειρ του
 παραδιδοντος με επι της τραπεζης
 οτι μεν ο υιος του ανθρωπου κατα το
 ωρισμενον πορευεται πλην ουαι εκεινω

σξθ : δι ου παραδιδεται : αυτοι δε ηρξαντο
 συνζητειν προς εαυτους τις αρα ειη ο μελλων

σο : τουτο πρασσειν : εγενετο δε και
 φιλονικεια εν αυτοις το τις αν ιη
 μειζων ο δε ειπεν αυτοις
 οι βασιλειω των εθνων κυριευουσιν
 αυτων και οι εξουσιαζοντες αυτων
 ενεργεται καλονται
 υμεις δε ουχ ουτως αλλ ο μειζων
 εν υμειν γεινεσθω ως μικροτερος
 και ο ηγουμενος ως διακονος

σοα : μαλλον : η ο ανακειμενος εγω γαρ
 εν μεσω υμων ηλθον ουχ ως ο ανακειμενος
 αλλ ως ο διακωνος και υμεις ηρηθητε
 εν τη διακονια μου ως ο διακωνος
 οι διαμμενηκοτες μετ εμου εν τω
 πειρασμοιο μου καγω διατιθεμε υμειν
 καθως διεθετο μοι ο πατηρ βασιλειαν ινα
 εσθητε και πεινηται επι της τραπεζης μου

σοβ : εν τη βασιλεια : και καθεζησθε επι ιβ
 θρονουσ κρεινοντες ιβ φυλασ
 σογ : του ισραηλ : ειπεν δε ο κσ σιμων
 σιμων ιδου ο σατανασ εξηγησατο υμασ
 του σινιασαι ως τον σιτον εγω δε
 εδεηθην περι σου ινα μη εκλιπη η

(Fol. 272 b.)

XXII.

a creatura uineae
 usque quo ueniat regnum dei
 19 et accipiens panem benedixit fregit
 et dedit eis dicens hoc est
 21 corpus meum uerumtamen ecce manus qui
 tradet me super mensa
 22 filius quidem hominis secundum
 praefinitum uadit uerumtamen uae illi
 per quem traditur ipsi autem coeperunt
 23 conquirere ad semetipsos quis esset qui incipiet
 hoc agere facta est autem et
 24 contentio in eis quisnam esset
 maior ad ille dixit illis
 25 reges gentium dominantur
 eorum et qui potestatem habent eorum
 ueniuli uocantur
 26 uos autem non sic sed qui maior
 in uobis est fiat sicut minus
 et qui ducatum agit sicut qui ministrat
 27 magis quam qui recumbit ego autem
 sum in medio uestrum ueni non sicut qui recumbit
 sed sicut ministrans et uos creuistis
 in ministerio meo sicut ministrat
 28 qui permansistis mecum in temptatio
 nibus meis et ego dispono uobis
 29 sicut disposuit mihi pater regnum ut
 30 edatis et bibatis super mensam meam
 in regno et sedebitis super xii
 sedes iudicantes xii tribus
 31 israhel dixit autem dms simon
 simon ecce satanas expetiuit uos
 32 ut cerneret sicut triticum ego autem
 praecatus sum de te ut non deficiat

(Fol. 273 a.)

σοδ : πιστις σου : συ δε επιστρεψον και
 σοε : στηριξον τους αδελφους σου : θ δε ειπεν
 αυτω κε μετα σου ετοιμος ειμι
 και εις φυλακην και εις θανατον πορευεσθαι
 ο δε ειπεν λεγω σοι πετρε ου μη φωνησει
 σημερον αλεκτωρ εως ουτου τριω με
 απαρητηση μη ειδεναι με
 σοσ : και ειπεν αυτοισ οτε απεστειλα υμασ
 ατερ βαλλαντιου και πηρασ και
 υποδηματων μη τινοσ υστερησατε
 οι δε ειπαν ουδενοσ ο δε ειπεν
 αλλα νυν ο εχων βαλλαντιον αρει ομοιωσ
 και πηραν και ο μη εχων πωλησαι
 το ιματιον αυτου και αγορασει μαχαιραν
 σοζ : λεγω γαρ οτι τουτο το γεγραμμενον
 δει τελεσθηναι εν εμοι το και μετα των
 ανομων ελογισθη και το περι εμου
 σοη : τελοσ εχει οι δε ειπαν ιδου κε δυο
 μαχαιραι ωδε ο δε ειπεν αυτοισ
 σοθ : αρκει : και εξελθων επορευετο
 κατα το εθος εις το οροσ των ελαιων
 ηκολουθησαν δε αυτω και οι μαθηται
 σπ : γενομενοσ δε επι τοπου ειπεν αυτοισ
 προσευχεσθαι μη εισελθητε εις πειρασμον
 σπα : αυτοσ δε απεσταθη απ αυτων ωσει
 λιθου βολην και θεισ τα γονατα προσευχετο
 σπβ : λεγων : πατερ μη το θελημα μου αλλα
 το σον γενεσθω ει βουλει παρενεγκε
 σπγ : τουτο το ποτηριον απ εμου : ωφθη δε
 αυτω αγγελοσ απο του ουρανου
 ενισχυων αυτον και γενομενοσ
 εν αγωνια εκτενεστερον προσηυχετο
 εγενετο δε ο ιδρωσ αυτου ωσ θρομβοι
 (Fol. 273 b.)

XXII. fides tua tu autem conuertere et
 33 confirma fratres tuos ad ille dixit
 illi dñe tecum paratus sum
 et in carcerem et in mortem ire
 34 ad ille dixit dico tibi petre non clamauit
 hodie gallus usque quo ter me
 negabis nescire me
 35 Et dixit illis quando misi uos
 sine sacculo .et pera et
 calciamentis ne cuius defecistis
 36 ad illi dixerunt nullius ad ille dixit
 sed nunc qui habet sacellum tollet similiter
 et peram et qui non habet uendat
 tunicam suam .et emet cladium
 37 dic o enim quia hoc quod scriptum est
 oportet conpleri in me quod et cum
 iniquis computatus est et de me
 38 finem hauet illi autem dixerunt ecce dñe duo
 machaerae ad ille dixit illis
 39 sufficit et exiens ibat
 secundum consuetudinem in montem oliueti
 secuti sunt autem eum et discipuli
 40 cum fuisset autem in loco dixit illis
 orate ne intretis in temptationem
 41 ipse autem recessit ab eis quasi
 lapides missionem et ponens genua orabat
 42 dicens pater non uoluntas mea sed
 tua fiat si uis transferre
 43 hunc calicem a me uisus est autem illi
 angelus de caelo
 44 confortians eum et factus
 in agonia uehementius orabat
 factus est autem sudor eius sicut buccellae
 (Fol. 274 a.)

αιματος καταβαινοντες επι την γην
 σὸδ : και αναστας απο της προσευχης
 ελθων επι τους μαθητας ευρεν
 κοιμωμενους αυτους απο της
 λυπης και ειπεν αυτοις καθευδετε
 ανασταντες προσευχεσθε ἵνα μη
 σπε : εισ πειρασμον εισελθητε : ἔτι δε
 αυτου λαλουντος ἴδου οχλος πολυς
 και ο καλουμενος ἰουδας ισκαριωθ
 σπε : εισ των ·ιβ· προηγεν αυτους : και
 εγγισας εφιλησεν τον ἰη̄ν τουτο γαρ
 σημειον δεδωκει αυτοις ον αν φιλησω
 αυτος εστιν ο δε ἰη̄ς ειπεν τω ἰουδα
 φιληματι του υἱου του ανθρωπου παραδιδωσ
 σπζ : ἴδοντες δε οι περι αυτον το γενομενον
 ειπαν τω κ̄ω ει παταξομεν εν μαχαيره
 και επαταξεν εισ τισ εξ αυτων τον δουλον
 του αρχιερωσ και αφειλατο αυτου
 σπη : το ωτιον το δεξιον : ἀποκριθεις δε ο ἰη̄ς
 ειπεν εατε εωσ τουτου και εκτεινας
 την χειρα η̄ψατο αυτου και απεκατεσταθη
 σπη : το ουσ αυτου : ἔειπεν δε προς τους
 παραγενομενους επ αυτον σ·
 αρχιερισ και στρατηγους του λαου
 και πρεσβυτερουσ ωσ επι ληστην εξηλθατε
 μετα μαχαιρων και ξυλων το καθ ημεραν
 οντος μου εν τω ἱερω μεθ υμων
 ουκ εξεστινατε τας χειρας επ εμε
 αλλα αυτη εστιν ὑμων η ωρα και εξουσια
 ση : το σκοτος : συνλαβοντες δε αυτον
 ηγαγον εισ τον οικον του αρχιερωσ
 σηα : ο δε πετροσ ηκολουθει αυτω απο
 μακροθεν αφαντων δε πυρ
 (Fol. 274 b.)

XXII. sanguinis descendentes super terram
 45 et surgens ab oratione
 ueniens ad discipulos inuenit
 dormientes eos a
 46 tristitia et dixit illis dormitis
 surgentes orate ut non
 47 in temptationem intretis. adhuc autem
 eo loquente ecce turba multa
 et qui uocatur iudas iscariot
 unus de ·xii· antecedebat eos et
 accedens osculatus est ihm̄ hoc enim
 signum dederat eis quem osculatus fuero
 48 ipse est ihs̄ autem dixit iuda
 osculo filium hominis tradis
 49 uidentes autem qui circa eum quod factum est
 dixerunt dñ̄o si percutiemus in gladio
 50 et percussit unus eis seruum
 principis sacerdotum et abstulit eius
 51 auriculam dextram respondens autem ihs̄
 dixit sinite usque hoc et extendens
 manum tetigit eum et restituta est
 52 auricula eius dixit autem ad eos
 qui aduenerant ad eum
 principes sacerdotum et praepositos populi
 et seniores sicut ad latronem existis
 53 cum gladiis et fustibus cottidie
 cum essem in templo uobiscum
 non extendistis manus in me
 sed haec est hora uestra et potestas
 54 tenebrae continentes autem eum
 adduxerunt in domum principis sacerdotum
 55 petrus autem sequebatur eum a
 longe incenditibus autem ignem
 (Fol. 275 a.)

εν μεσω της αυλης και περικαθισαντων
 εκαθητο και ο πετρος μετ αυτων
 θερμαινομενος ιδουσ δε αυτον
 παιδισκη τισ καθημενον προς το φως
 και απενισασα αυτω ειπεν και ουτος
 συν αυτω ην ο δε ηρηγησατο αυτον λεγων
 σβ : ουκ οίδα αυτον : και μετα βραχυ ετεροσ
 ειδων αυτον ειπεν το αυτο ο δε ειπεν
 ανθρωπε ουκ ειμι και διαστησασ ωσει
 ωρασ μιασ αλλοσ τισ διισχυριζετο
 επ αληθειασ λεγω και ουτος μετ αυτου ην
 και γαρ γαλιλαιος ετι ειπεν δε ο
 πετροσ ανθρωπε ουκ οίδα τι λεγεις
 και παραχημα ετι λαλοντοσ αυτου
 σγ : εφωνησεν αλεκτωρ : στραφεισ δε ο ιησ
 ανεβλεψεν τω πετρω και υπεμνησθη
 του λογου του κυ ωσ ειπεν αυτω
 πριν αλεκτορα φωνησαι τρεισ
 απαρνηση με μη ειδεναι με και εξελθων
 σδ : εξω εκλαυσαι πικρωσ : οι δε ανδρεσ
 οι συνεχοντεσ αυτον ενεπεζον αυτω
 και περικαλυψαντεσ αυτου το προσωπον
 εταπτον αυτον και ελεγον προφητευσον
 τισ εστιν ο παισασ σε και αλλα πολλα
 βλασφημουντεσ ελεγον εισ εαυτουσ
 σε : και ωσ εγενετο ημερα συνηχθη
 το πρεσβυτεριον του λαου και αρχιερεισ
 και γραμματεισ και απηγαγον αυτον εισ το
 συνεδριον αυτων λεγοντεσ συ ει ο χρσ
 σε : Ο δε ειπεν αυτοισ εαν υμειν ειπω ου μη
 πιστευσητε εαν ερωτησω ου μη
 αποκριθητε μοι η απολυσηται
 σε : απο του νυν δε εσται ο υιοσ του ανθρωπου
 (Fol. 275 b.)

XXII. in medio atrio et circumsedentium
 sedebat et petrus cum eis
 56 calciciens se uidens autem eum
 puella quaedam sedentem ad lumen
 et intendens in eum dixit et hic
 57 cum eo erat ad ille negauit eum dicens
 58 nescio illum et post pusillum alius
 uidens eum dixit id ipsum ad ille dixit
 59 homo non sum et intercesso quasi
 horae unius alius quis certabatur
 in ueritate dico et hic cum eo erat
 60 etenim galilaeus est dixit autem
 petrus homo nescio quid dicis
 et continuo adhuc eo loquente
 61 gallus cantauit conuersus autem ihs
 respexit petrum et rememoratus est
 uerbum dmi sicut dixit illi
 quia priusquam gallus cantet ter
 abnegauis me et exiens
 63 foras fleuit admare uiri autem
 qui contenebant eum includebant eum
 64 et coperientes eius faciem
 percutiebant eum et dicebant propheta
 65 quis est qui te percussit et alia multa
 blasfemantes dicebant in eum
 66 Et cum factus est dies congregati sunt
 seniores populi et principes sacerdotum
 et scribae et adduxerunt eum in
 67 concilium suum dicentes tu es xps
 ad ille dixit illis si uobis dixero non
 68 β· respondetis mihi aut dimittetis
 α· credetis si interrogauero non
 69 amo do autem erit filius hominis
 (Fol. 276 a.)

καθημενος εκ δεξιων της δυναμεως xxii.
 {σϩη} : του θυ : ειπον δε παντες συ ει ο υιος του θυ 70
 ο δε ειπεν αυτοις υμεις λεγετε οτι
 {σϩθ} : εγω ειμι : οι δε ειπαν τι επι χριειαν 71
 εχομεν μαρτυρων ηκουσαμεν γαρ
 {τ} : απο του στοματος αυτου : και ανασταντες xxiii. 1
 ηγαγον αυτον αυτον επι πειλατον
 {τα} : ηρξαντο δε κατηγορειν αυτου λεγοντες 2
 τουτον ευρον διαστρεφοντα
 το εθνος ημων και κωλυοντα
 φορους διδοναι καισαρι λεγοντα δε
 αυτον χρν· βασιλεα ειναι
 {τβ} : Ο δε πιλαιτος επηρωτησεν αυτον λεγων 3
 συ ει ο βασιλευς των ιουδαιων
 Ο δε απεκριθη αυτω λεγων συ λεγεις
 {τγ} : Ο δε πειλαιτος ειπεν προς τους αρχιερεις 4
 και τους οχλους ουδεν ευρισκω αιτιον
 {τδ} : εν τω ανθρωπω τουτω : οι δε ενισχυον 5
 λεγοντες ανασειει τον λαον διδασκων
 καθ ολησ της γησ αρξαμενος απο της
 γαλιλαιας εως ωδε ακουσας δε ο 6
 πειλαιτος την γαλιλαιαν επηρωτησεν
 ει απο της γαλιλαιας ο ανθρωπος
 εστιν επιγινους δε οτι εκ της εξουσιας
 ηρωδου εστιν ανεπεμψεν αυτον
 τω ηρωδη οντι αυτω εν ιεροσολυμοις
 εν εκειναις ταις ημεραις ο δε ηρωδης 8
 ειδων τον ιην εχαρη λειαν ην γαρ
 θελων ειδειν αυτον εξ ικανων χρονων
 δια το ακουειν περι αυτου και ηλπικεν
 τι σημειον ειδειν υπ αυτου γεινομενον
 επηρωτα δε αυτον εν λογοις εικανους 9
 αυτος δε ουκ απεκρινατο αυτω ουδεν

(Fol. 276 b.)

sedens ad dexteram uirtutis
 dei . dixerunt autem omnes tu es filius dei
 ad ille dixit illis uos dicitis quoniam
 ego sum ad illi dixerunt quid adhuc opus
 habemus testium audiuius enim
 de ore eius et exsurgentes
 adduxerunt eum ad pilatum
 coeperunt autem accusare eum dicentes
 hunc inuenimus subuertentem
 gentem nostram et uertentem
 tributa dare caesari dicentem autem
 se xpm regem esse
 pilatus autem interrogauit eum dicens
 tu es rex iudaeorum
 ille autem respondit illi dicens tu dicis
 pilatus autem dixit ad principes sacerdotum
 et turbas nihil inuenio causae
 in homine hoc ad illi fortius
 dicebant seducit populum docens
 per omnem terram incipiens a
 galilaea usque hic audiens autem
 pilatus galilaeam interrogauit
 si de galilaea homo
 est cognoscens autem quia de potestate
 herodes est misit eum
 ad heroden cum esset hierosolymis
 in illis diebus herodes autem
 uidens ihm gauisus est ualde erat enim
 uolens uidere eum de multis temporibus
 propter quod audiret de eo et sperabat
 quondam signum uidere ab eo fieri
 interrogabat autem eum in uerbis multis
 ille autem nihil respondebat illi

(Fol. 277 a.)

τε : εωσθηκεισαν δε οι αρχιερεις
 και οι γραμματισ εντονως
 τς : κατηγορουντες αυτον : εξουθενησας δε
 αυτον ο ηρωδης συν τοιστρατευμασιν
 αυτου και ενπαιξας περιβαλων αυτον
 αεσθητα λαμπραν ανεπεμψεν αυτον
 τω πειλατω οντες δε εν αηδια
 ο πιλatos και ο ηρωδης εγενοντο
 τζ : φιλοι εν αυτη τη ημερα : ο δε πειλατος
 συναλεσας τους αρχιερεις και τους
 αρχοντας και παντα τον λαον ειπεν
 προς αυτους κατηνεγκατε μοι τον
 ανθρωπον τουτον ως αποστρεφοντα
 τον λαον καγω δε ανακρινας ενωπιον
 υμων ουδεν ευρον αιτιον εν αυτω
 τη : αλλ ουδε ηρωδης ανεπεμψα γαρ υμασ
 προς αυτον και ουδεν αξιον θανατου
 τθ : πεπραγμενον εστι εν : αυτω παιδευσασ ου
 τι αυτον απολυσω : ανεκραξαν δε παν
 πληθει λεγοντες αιρε τουτον αιραι τουτον
 απολυσον δε ημειν τον βαραββαν
 οστις ην δια στασιν τινα γενομενην
 εν τη πολει και φονον βεβλημενος
 εισ φυλακην αναγκην δε ειχεν κατα
 εορτην απολυνειν αυτοισ ενα
 τια : παλιν δε ο πειλατος προσεφωνησεν
 αυτοουσ θελων απολυσαι τον ιην
 οι δε εκραξαν σταυρου σταυρου τον
 τιβ : ο δε τριτον ειπεν προς αυτοουσ τι γαρ
 κακον εποιησεν ουτος ουδεμιαν
 αιτιαν θανατου ευρισκω εν αυτω
 παιδευσασ συν απολυσω αυτον
 τιγ : οι δε επεκειντο φωναισ μεγαλαισ
 (Fol. 277 b.)

XXIII. 10 stabant autem principes sacerdotum
 et scribae fortiter
 11 accusantes eum exprobant autem
 eum et herodes cum exercitu
 suo et inludens coperiens eum
 opertorium candidum remisit eum
 12 pilato cum essent autem in lite
 pilatus et herodes facti sunt
 13 amici in ipso die pilatus autem
 conuocans principes sacerdotum et
 14 principes et omnem plebem dixit
 ad eos adduxistis mihi
 hominem hunc sicut auertentem
 plebem et ego autem interrogans in conspectu
 uestro nihil mali inueni in eo
 15 sed nec herodes missi enim uos
 ad eum et nihil dignum mortis
 16 actum est in eo emendans ergo
 18 eum dimittam exclamauerunt autem
 uniuersi dicentes tolle hunc tolle hunc
 19 dimitte autem nobis barabbam
 qui erat propter dissensionem quandam facta
 in ciuitatem et homicidium missus
 17 in carcerem necesse autem habebat per
 diem festum dimittere illis unum
 20 iterum autem pilatus aduocauit
 eos uolens dimittere ihm
 21 ad illi clamauerunt crucifige crucifige eu
 22 ad ille tertio dixit ad eos quid enim
 mali fecit hic ullam
 causam mortis inuenio in eum
 23 emendans ergo dimittam eum
 ad illi incumbebant uocibus magnis
 (Fol. 278 a.)

αιτουμενοι σταυρωθηναι αυτον
 και κατισχυον αι φωναι αυτων και των
 των αρχιερων : επεκρεινεν δε
 τιδ : ο πειλατος γενεσθαι το αιτημα αυτων
 απελυσεν δε τον ενεκα φονου
 βεβλημενον εω φυλακτην
 ον ητουντο τον δε ιην παρεδωκεν
 τω θεληματι αυτων : ωσ δε
 τιε : απηγαγον αυτον επιλαβομενοι
 τινα σιμωνα κυρηναιον
 ερχομενον απο αγρου επεθηκαν αυτω
 τον σταυρον φερειν οκεισοθεν του ιην
 τιε : ηκολουθει δε το πληθος αυτω
 του λαου και γυναικες
 αι εκοπτοντο αυτον και εθρηνον
 στραφεισ δε ο ιησ ειπεν προς αυτας
 θυγατερεσ ιεροουερουσαλημ μη
 κλαιετε εμε μηδε πενθειτε
 αλλ εαυτας κλαιετε και τα τεκνα
 υμων οτι ελευσονται ημεραι
 εν αισ ερουσιν μακαριαι αι στειραι
 και κοιλιαι αι ουκ εγεννησαν
 και μασθοι οι ουκ εξεθρεψαν
 τοτε αρξονται λεγειν τοις ορεσι
 πεσεται εφ ημασ και τοις βουνοισ
 καλυφατε ημασ οτι ει εν τω υγρω ξυλω
 ταυτα ποιουσιν εν τω ξηρω τι γενησεται
 τιε : ηγοντο δε και ετεροι δυο κακουργοι
 τιε : συν αυτω ανερεθηναι : και οτε ηλθαν
 επι τον τοπον τον καλουμενον κρανιον
 τιε : εκει εσταυρωσαν αυτον : και τουσ κακουργοουσ
 ομου·ον μεν εκ δεξιων·ον δε
 εξ αριστερων : τα διεμεριζοντο δε
 τικ

(Fol. 278 b.)

ΔΕ

XXIII.

24

25

26

27

28

29

30

31

32

33

34

petentes crucifigi eum
 et conualescebant uoces eorum et
 principum sacerdotum iudicauit autem
 pilatus fieri petitionem eorum · di
 misit autem qui propter homicidium
 missus erat in carcerem
 quem petebant ihm̄ autem tradidit
 uoluntati eorum cum autem
 duxerunt eum adpraehedentes
 quendam simonem cyrenensem
 uenientem de agro inposuerunt ei
 crucem ut adferret retro ihm̄
 sequebatur autem illum multitudo
 populi et mulieres
 quae plangebant eum et lamentabant
 conuersus autem ihs̄ dixit ad eas
 filie hierusalem nolite
 plangere me neque lugete
 sed nos plorate et filios
 uestros quoniam uenient dies
 in quibus dicent beatuae steriles
 et uteri quae non genuerunt
 et ubera quae non enutrierunt
 tunc incipient dicere montibus
 cadite super nos et collibus
 tegite nos quoniam si in umido ligno
 haec faciunt in arido quid fiet
 ducebantur autem et alii duo maligni
 cum eo interfici · et cum uenerunt
 in locum qui uocatur caluariae
 ibi crucifixerunt eum et malignos
 simul unum a dextris · et unum
 a sinistris partiebantur autem

(Fol. 279 a.)

τα ἱματια αὐτου βαλοντες
 τκβ: κληρον : καὶ εἰστηκε ὁ λαὸς ὀρων 35
 τκγ: ἐμυκτηριζον δὲ αὐτον καὶ ἐλεγαν αὐτω
 ἀλλοὺς ἐσωσας σεαυτον σωσον
 εἰ υἱὸς εἰ τοῦ θ̄ν̄ εἰ χ̄ρ̄ς εἰ ὁ ἐκλεκτὸς
 ἐνεπεζον δὲ αὐτω καὶ οἱ στρατιῶται 36
 προσερχόμενοι ὄξος τε προσεφερον
 λέγοντες· χαίρε ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων
 περιτεθέντες αὐτω καὶ ἀκανθίνον
 τκδ: στεφανὸν : ἦν δὲ καὶ ἡ ἐπιγραφή 38
 ἐπιγεγραμμένη ἐπ' αὐτω γραμμασίῃ
 ἑλληνικοῖς ῥωμαϊκοῖς ἐβραϊκοῖς
 ὁ βασιλεὺς τῶν ἰουδαίων οὗτος ἐστίν
 τκε: εἰς δὲ τῶν κακοῦργων ἐβλασφημεί 39
 τκς: αὐτον : ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἕτερος 40
 ἐπετεῖμα αὐτω λέγων ὅτι σὺ φοβῆσαι
 τὸν θ̄ν̄ ὅτι ἐν τῷ αὐτῷ κριματί εἰ
 καὶ ἡμεῖς ἐσμεν καὶ ἡμεῖς μὲν 41
 δικαίως ἀξία γὰρ ὧν ἐπραξαμεν
 ἀπολαμβάνομεν οὗτος δὲ οὐδὲν
 πονηρὸν ἐπραξεν καὶ στραφεὶς 42
 πρὸς τὸν κ̄ν̄ εἶπεν αὐτῷ μνησθητί μου
 ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐλευσέως σου
 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰη̄ς εἶπεν αὐτῷ τῷ ἐπληροῦντι 43
 θάρσει σημερὸν μετ' ἐμοῦ ἐσθί
 τκζ: ἐν τῷ παραδείσῳ : καὶ ἦν ὡσεὶ 44
 ὥρα ἕκτη καὶ σκοτὸς ἐγένετο
 ἐφ' ὅλην τὴν γῆν ἕως ὥρας
 τκη: ἑνάτης : ἔσκοτισθὲ δὲ ὁ ἥλιος 45
 τκθ: καὶ φωνήσας ὁ ἰη̄ς μεγάλη φωνῇ 46
 εἶπεν πατέρ' εἰς χεῖρας σου παρατίθημι
 τὸ πνεῦμα μου τοῦτο δὲ εἰπὼν ἐξεπνεύει
 καὶ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ 45
 (Fol. 279 b.)

XXIII. uestimenta eius mittentes
 35 sortem et stabat populus uidens
 subsannabant autem eum et dicebant illi
 alios saluos fecisti teipsum salbum fac
 si filius es dei si xps es electus
 36 deludebant autem eum et milites
 accedentes acetum offerebant ei
 37 dicentes habe rex iudaeorum
 inponentes illi et de spinis
 38 coronam erat autem et inscriptio
 superscripta super eum litteris
 graecis latinis hebraicis
 rex iudaeorum hic est
 39 unus autem de malignis blasphemabat
 40 um respondens autem alius
 increpabat eum dicens quoniam non times tu
 dnm · quoniam in ipso iudicio
 41 et nos sumus et nos quidem
 iuste digne enim secundum quod egimus
 recipimus hic autem nihil
 42 inicum egit et conuersus
 ad dom̄ dixit illi memento me
 in die aduentus tui
 43 respondens autem ihs dixit qui obiurgabat eū
 animequior esto hodie mecum eris
 44 in paradiso et erat sic ut
 hora sexta et tenebrae factae sunt
 in totam terram usque hora
 45 nona obscuratus autem est sol
 46 et clamans ihs uoce magna
 dixit pater in manus tuas commendo
 spm̄ meum et hoc cum dixisset exspirauit
 et uelum templi
 (Fol. 280 a.)

τλ : εσχισθη : και ο εκατονταρχος φωνησας ΧΧΙΙΙ. 47
 εδοξαζεν τον θν λεγων οντως
 τλα : δικαιοσ ην ο ανθρωποσ ουτοσ : και παντεσ 48
 οι συνπαραγενομενοι επι θεωρεια
 οχλοι θεωρησαντεσ τα γενομενα
 τυπτοντεσ τα στηθη και τα μετωπα
 υπεστρεφαν ειστηκεισαν δε παντεσ οι 49
 γνωστοι αυτου απο μακροθεν και γυναικεσ
 αι συνακολουθησασαι αυτω
 απο της γαλιλαιασ ορωσαι ταυτα
 τλβ : και ιδου ανηρ ονοματι ιωσηφ 50
 βουλευτησ υπαρχων αγαθοσ και δικαιοσ
 ουτοσ ουκ ην συνκατατιθεμενοσ τη βουλη 51
 και τη πραξη αυτων· απο αριμαθιασ
 πολεωσ των ιουδαιων οσ προσεδεχετο
 την βασιλειαν του θν προσελθων τω πειλατω 52
 τλγ : ητησατο το σωμα του ιην : και καθελων 53
 ενετυλιξεν το σωμα του ιην εν σινδوني
 και εθηκεν αυτον εν μνημειω
 λελατομημενω ου ουκ ην οντω
 ουδεισ κειμενοσ και θεντοσ αυτου επεθηκε
 τω μνημειω λειθον ον μογισ εικοσι
 τλδ : εκυλιον : ην δε η ημερα προσαββατου 54
 55
 κατηκολουθησαν δε δυο
 γυναικεσ αιτινεσ ησαν συνεληλυθυιαι
 απο της αγαλιλαιασ και εθεασαντο
 τλε : το μνημα αυτου : υποστρεψασαι δε 56
 ητοιμασαν αρωματα και μυρα
 και το μεν σαββατον ησυχασαν : μια δε ΧΧΙΙΙ. 1
 τλε : των σαββατων ορθρου βαθεωσ
 ηρχοντο επει το μνημα φαιρουσαι
 α ητοιμασαν και τινεσ συν αυταισ
 ελογιζοντο δε εν εανταισ

(Fol. 280 b.)

scissum est· et centurio clamans
 honorificabat dñm dicens uere
 iustus erat hic homo et omnes
 qui simul uenerant ad spectaculum poram
 uidentes quae facta sunt
 percutientes pectora et frontes
 reuertebantur stabant autem omnes
 noti eius a longe et mulieres
 quae secutae sunt eum
 a galilaea uidentes haec
 et ecce uir nomine ioseph
 decurio cum esset bonus et iustus
 hic non erat consentiens consilio
 et actioni eorum ab arimathia
 ciuitate iudaeorum qui expectabat
 regnum dei et accedens ad pilatum
 petiuit corpus ihu et deponens
 inuoluit corpus ihu in sindone
 et posuit eum in monumento
 sculpto ubi adhuc
 nemo positus et posito eo inposuit
 in monumento lapidem quem uix uiginti
 mouebant· erat autem dies antesabbatum
 secutae sunt autem duae
 mulieres quae erant· simul uenientes
 a galilaea et uiderunt
 monumentum eius reuersae autem
 parauerunt aromata et unguenta
 et quidem sabbatum requieuerunt una aute
 sabbati mane diluculo
 ueniebant ad monumentum adferentes
 quae parauerunt et quidam cum illis
 cogitabant autem intra se

(Fol. 281 a.)

τισ αρα αποκυλισει τον λιθον
 ελθουσαι δε ευρον τον λιθον
 αποκεκυλισμενον απο του μνημειου
 εισελθουσαι δε ουχ ευρον το σωμα
 και εγενετο εν τω απορεισθαι αυτασ
 περι αυτου ιδου δυο ανδρες επεστησαν
 αυταισ εν εσθητι αστραπτουση
 τλζ : ενφοβοι δε γενομεναι εκλειναν τα
 προσωπα εισ την γην οι δε ειπαν προς αυτασ
 τι ζητειτε τον ζωντα μετα των νεκρων
 μνησθητε δε οσα ελαλησεν υμειν
 επι ων εν τη γαλιλαια οτι δει τον υιον
 του ανθρωπου παραδοθηναι εισ χειρασ
 ανθρωπων και σταυρωθηναι και τη τριτη
 ημερα αναστηναι και εμνησθησαν των
 ρηματων αυτου : και υποστραψασαι
 απηγγειλαν παντα ταυ τα τοισ ενδεκα
 και πασι τοισ λοιποισ
 τλθ : μαρια η μαγδαληνη και ιωανα
 και μαρια η ιακωβου και αι λοιπαι συν αυτασ
 ελεγαν προς αυτουσ αποστολουσ ταυτα
 και εφανησαν ενωπιον αυτων
 ωσει ληροσ τα ρηματα ταυτα· και ηπιστουν αυτασ
 ησαν δε δυο πορευομενοι εξ αυτων
 εν αυτη τη ημερα εισ κωμην απεχουσαν
 σταδιοουσ εξηκοντα απο ιερουσαλημ ημ
 ονοματι ουλαμμαουσ
 ωμειλουν δε προς εαυτουσ
 περι παντων συνβεβηκοτων τουτων
 και εγενετο εν τω ομειλειν αυτουσ
 και συνζητειν και ο ιησ εγγισασ
 συνεπορευετο αυτοισ οι δε οφθαλμοι αυτω
 εκρατουντο του μη επιγνωαι αυτον
 (Fol. 281 b.)

XXIV.

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

13

14

15

16

quis utique reuolueret lapidem
 uenientes autem inuenerunt lapidem
 reuolutum a monumento
 introeutes autem non inuenerunt corpus
 Et factum est dum aporiarentur
 de eo ecce duo uiri adsisterunt
 eis in amictu scoruscanti
 in timore autem factae inclinauerunt
 uultos suos in terra · ad illi dixerunt ad eas
 quid quaeritis uiuum cum mortuis
 mementote autem quanta locutus est uobis
 cum adhuc esset in galilaea · quoniam oportet filiu
 hominis tradi in manus
 hominum et crucifigi et tertia die
 resurgere · et memoratae sunt
 uerborum eius et reuersae
 nuntiauerunt omnia haec illis undecim
 et omnibus reliquis
 maria magdalena et ioana
 et maria iacobi et ceterae cum eis
 dicebant ad apostolos haec
 et paruerunt in conspectu eorum quasi
 derisus uerba haec et non credebant eis
 Erant autem duo abeunte s ex eis
 in ipsa die in castellum iter habent is
 stadios sexaginta · ab hierusalem
 nomine ulammaus
 fabulabantur autem ad semetipsos
 de omnibus quae contigerant horum
 et factus est in eo fabulari eos
 et conquerere et ihs adpropians
 simul ibat cum illis oculi autem eorum
 tenebantur ut non cognoscerent eum
 (Fol. 282 a.)

XXIV.

ο δε ειπεν τινες οι λογοι ουτοι ουσ αντιβαλλεται 17
 προς εαυτους περιπατουντες σκυθρωποι
 αποκριθεισ δε εισ ω ονομα κλεοπασ · 18
 ειπεν προς αυτον συ μονος παροικεις
 ιερουσαλημ· ουκ εγνωσ τα γενομενα εν αυτη
 εν ταισ ημεραισ ταυταισ· ο δε ειπεν αυτω ποια 19
 τα περι ιη̄υ του ναζωραιου ουσ εγενετο ανηρ
 προφητησ· δυνατοσ εν λογω και εργω
 ενωπιον του θ̄υ και παντοσ του λαου
 ωσ τουτον παρεδωκαν οι αρχιερεισ 20
 και οι αρχοντεσ ημων εισ κριμα
 θανατου και εσταυρωσαν αυτον
 ημεισ δε ηλπιζομεν οτι αυτοσ ην 21
 ο μελλων λυτρουσθαι τον ισραηλ
 αλλαγε και συν πασιν τουτοισ
 τριτην ημεραν σημεραν αγει αφ ου ταυτα
 γεγονεν· αλλα και γυναικεσ τινεσ 22
 εξεστησαν ημασ γενομεναι
 ορθρηναι επει το μνημειον και μη 23
 ευρουσαι το σωμα αυτου ηλθον λεγουσαι
 οπασιαν αγγελων εωρακεναι
 οι λεγουσιν αυτον ζην και απηλθον 24
 τινεσ εκ των συν ημειν
 επι το μνημειον και ευρον οντωσ
 ωσ ειπον αι γυναικεσ αυτον δε
 ουκ ειδομεν ο δε ειπεν προς αυτουσ 25
 ω ανοητοι και βραδεισ τη καρδια επι πασιν
 οισ ελαλησαν οι προφηται
 οτι ταυτα εδει παθειν τον χ̄ρν 26
 και εισελθειν εισ την δοξαν αυτου
 και ην αρξαμενοσ απο μωσεωσ και παντων 27
 των προφητων ερμηνευειν
 αυτοισ εν ταισ γραφαισ τα περι αυτου· και ηγγω̄σ 28
 (Fol. 282 b.)

ad ille dixit quae sunt ista uerba haec quae conferitis
 ad uos ambulantes tristes
 respondens autem unus ex eis cui nomen cleopas
 dixit ad eum tu solus aduena es
 in hierusalem nescisti quae facta sunt in ea
 in diebus istis ad ille dixit ei quae
 de ih̄u nazoreo qui fuit uir
 propheta potens in uerbo et opera
 in conspectu d̄ai omnis populi
 sicut hunc tradiderunt principes sacerdot̄i
 et potentes nostri in iudicium
 mortis et crucifixerunt eum
 nos autem sperauimus quoniam ipse erat
 qui incipiebat saluare israhel
 sed etiam et in omnibus istis
 tertium diem hodie agit ex quo haec
 facta sunt sed et mulieres quaedam
 seduxerunt nos factae
 matutinae ad monumentum et cum non
 inuenissent corpus eius uenerunt dicentes
 uisionem angelorum uidisse
 qui dicunt eum uiuere et abierunt
 quidam de his qui erant nobiscum
 in monimentum et inuenerunt sic
 sicut dixerunt mulieres illum autem
 non uidimus ad ille dixit ad eos
 o insensati et tardi corde in omnibus
 quibus locuti sunt profetae
 quoniam haec oportebat pati x̄pm
 et introire in gloriam eius
 et erat incipiens a mosen· et omnium
 prophetarum interpretari
 illis in scripturis de eo· et adpropiauerunt
 (Fol. 283 a.)

εισ την κωμην ου επορευοντο XXIV.
 και αυτος προσεποιησατο πορρωτερω
 πορευεσθαι και παραβιασαντο αυτον λεγοντες 29
 μεινον μεθ ημων οτι προσ εσπεραν
 και κλεικεν η ημερα και εισηλθεν
 μιναι μετ αυτων και εγενετο 30
 εν τω κατακλιθηναι αυτον
 λαβων αρτον τρυλογησεν
 και προσεδιδου αυτοισ λαβοντων δε 31
 αυτων τον αρτον απ αυτου
 ηνυγησαν οι οφθαλμοι αυτων
 και επεγνωσαν αυτον και αυτος αφαντος
 εγενετο απ αυτων οι δε ειπον προς εαυτους 32
 ουχι η καρδια ην ημων κεκαλυμμενη
 ως ελαλει ημειν εν τη οδω
 ως ηνυγεν ημειν τας γραφας
 και ανασταντες λυπουμενοι αυτη τη ωρα 33
 υπεστρεψαν εισ ιερουσαλημ και ευρον
 ηθροισμενουσ τουσ ια και τουσ συν αυτοισ
 λεγοντες οτι οντως ηγερθη 34
 ο κς και ωφθη σιμωνι και αυτοι 35
 εξηγουντο τα εν τη οδω και οτι εγνωσθη
 αυτοισ εν τη κλασει του αρτου ταυτα δε 36
 αυτων λαλουντων αυτοσ εσταθη
 εν μεσω αυτων αυτοι δε : πτοηθεντες 37
 και ενφοβοι γενομενοι εδοκουν φαντασμα
 θεωρειν ο δε ειπεν αυτοισ τι τεταραγμενοι 38
 εσται και εινα τι διαλογισμοι
 αναβαινουσιν εν τη καρδια υμων
 ιδετε τας χειρασ μου και τουσ ποδας μου 39
 οτι εγω αυτοσ ειμι ψηλαφησατε και ιδετε
 το πνα οσα ουκ εχει και σαρκασ
 καθωσ εμε βλεπετε εχοντα
 (Fol. 283 b.)

in castellum ubi ibant
 et ipse fecit se longius
 abire et coxerunt eum dicentes
 mane nobiscum quia ad uesperum
 declinavit dies et introibit
 manere cum eis et factum est
 cum recubisset
 accipiens panem benedixit
 et dabat illis accipientium autem
 eorum panem ab eo
 aperti sunt oculi eorum
 et cognouerunt eum . et ipse non con
 comparuit ab eis ad illi dixerunt ad semetipsos
 nonne cor nostrum erat coopertum
 quo modo loquebat ur nobis in uia
 sicut aperiebat nobis scripturas
 et surgentes contristati ipsa hora
 reuersi sunt in hierusalem et inuenerunt
 congregatos illos . xi . et qui cum eis erant
 dicentes quoniam uere resurrexit
 dms et uisus est simoni et ipsi
 narrabant quae in uia . et quia cognotus est
 eis in fractione panis haec autem
 eorum loquentium ipse stetit
 in medio eorum ipsi autem pauerunt
 et timore tacti putabant fantasma
 uidere ad ille dixit illis quare conturbati estis
 et ut quid in cogitationes
 ascendunt in cor uestrum
 uidete manus meas et pedes meos
 quia ego ipse sum palpate et uidete
 quoniam sps ossa non habet nec carnes
 sicut et me uidetis habentem
 (Fol. 284 a.)

τμα: ετι δε απιστουτων αυτων XXIV. 41
 απο της χαρας και θαυμαζοντων
 ειπεν εχετε τι βρωσιμον ενθαδε
 και επεδωκαν αυτω ιχθυοσ οπτου 42
 μεροσ και λαβων ενωπιον 43
 τμβ: αυτων εφαγεν : και ειπεν αυτοισ 44
 ουτοι οι λογοι μου ουσ ελαλησα
 προς υμασ εν ω ημην συν υμειν
 οτι δει πλησθηναι παντα τα γεγραμμενα
 εν τω νομω μωυσεωσ και προφηταισ
 και ψαλμοισ περι εμου τοτε διηρυξεν 45
 αυτων τον νουν του συνιεναι τασ γραφασ
 και ειπεν αυτοισ οτι ουτωσ γεγραπται τον 46
 χρον παθειν και αναστηναι τη τριτη ημερα
 και κηρυχθηναι επι τω ονοματι αυτου 47
 μετανοιαν και αφεσιν αμαρτιων
 ωσ επι παντα τα εθνη αρξαμενων
 απο ιερουσαλημ και υμεισ δε 48
 μαρτυρεσ τουτων και εγω αποστελλω 49
 την επαγγελιαν μου εφ υμασ
 υμεισ δε καθισατε εν τη πολει εωσ οτου
 ενδυσθηθε δυναμιν εξ υψουσ
 εξηγαγεν δε αυτοουσ εξω προς 50
 βηθανιαν επαρασ δε τασ χειρασ
 ηυλογησεν αυτοουσ και εγενετο 51
 εν τω ευλογειν αυτον αυτοουσ
 απεστη απ αυτων και αυτοι υπεστρεψαν 52
 εισ ιερουσαλημ . μετα χαρασ μεγαλησ
 και ησαν δια παντοσ εν τω ιερω 53
 αινοντες τον θν .

ευαγγελιον . κατ λουκαν
 επληρωθη . αρχεται κατ μαρκον

(Fol. 284 b.)

adhuc autem non credentibus eis
 a gaudio et mirantium
 dixit habetis aliquid manducare hic
 et porrexerunt illi piscis assi
 partem et accipiens in conspectu
 eorum manducavit et dixit eis
 isti sermones mei quos locutus sum
 ad uos cum essem uobiscum
 quoniam oportet impleri omnia quae scripta sunt
 in lege moysi et prophetis
 et psalmis de me tunc adaptati sunt
 eorum sensus ut intellegant scripturas
 et dixit eis quia sic scriptum erat
 xpm pati et resurgere die tertia
 et praedicari in nomine eius
 paenitentiam . et remissionem peccatorum
 super omnes gentes incipientium
 ab hierusalem . et uos autem
 testes horum et ego mitto
 promissionem meam super uos
 uos autem sedete in ciuitate usque dum
 induamini uirtutem de alto
 eduxit autem eos foras ad
 bethaniam leuans autem manus
 benedixit eos et factum est
 cum benediceret eos
 discessit ab eis et ipsi reuersi sunt
 in hierusalem cum gaudio magno
 et erant semper in templo
 laudantes dm

euang secund . lucam explici
 incipit euang secund marcum

(Fol. 285 a.)

α Αρχη του ευαγγελιου ιηου χριου υιου θεου
 ως γεγραπται εν ησαϊα τω προφητη
 ιδου αποστειλω τον αγγελον μου
 προ προσωπου σου ος κατασκευασει
 β : την οδον σου . : φωνη βοωντος εν τη
 ερημω ετοιμασατε την οδον κυ
 ευθειασ ποιειτε τας τριβους του θεου υμων
 γ : Εγενετο ιωαννης εν τη ερημω βαπτιζων
 και κηρυσσων βαπτισμα μετανοιας
 εις αφεσιν αμαρτιων
 και εξεπορευετο προς αυτον πασα η ιουδαια
 χωρα και ιεροσολυμιται παντες
 και εβαπτιζοντο εν ιορδανη υπ αυτου
 εξομολογουμενοι τας αμαρτιας αυτων
 ην δε ιωαννης ενδεδυμενος δερρην καμελον
 και εσθιων ακριδας και μελι αγριων
 και ελεγεν αυτοις εγω μεν υμας
 βαπτιζω εν υδατι
 δ : ερχεται δε οπισω μου ο ισχυροτερος μου
 ου ουκ εμι ικανος λυσαι τον ιμαντα
 των υποδηματων αυτου
 και αυτοσ υμας βαπτιζει εν πνι αγιω
 ε : και εγενετο εν ταις ημεραις εκειναις
 ηλθεν ο ιησους απο ναζαρεθ της γαλιλαιας
 και εβαπτισθη εν τω ιορδανη υπο ιωαννου
 και αναβαινων εκ του υδατος
 ειδεν ηνυγμενουσ τους ουρανουσ
 και το πνα ως περιστεραν καταβαινων
 εις αυτον και φωνη εκ των ουρανων
 ου ει ο υιος μου ο αγαπητος εν σοι ευδοκησα
 ς : και ευθεωσ το πνα το αγιον εκβαλλει αυτον
 εις την ερημον και ην εν τη ερημω ημερας μ
 και πειραζομενος υπο του σατανα
 (Fol. 285 b.)

1. 1 Initium euangeli ihu xpi filii dei
 2 sicut scriptum est in esaiam prophetam
 ecce mitto angelum meum
 ante faciem tuam qui praeparauit
 3 uiam tuam uox clamantis in
 deserto parate uiam dmi
 rectas fate semitas di nostri
 4 fuit iohannes in deserto baptizans
 et praedicans baptismum paenitentiae
 in remissione peccatorum
 5 Et egrediebatur ad illum omnis iudaea regio
 et hierosolymitae uniuersi
 et baptizabantur in iordanen ab illo
 confitentes peccata sua
 6 Et erat iohannes uestitus pilos camelli
 et aedebat lucustas et mel siluestrae
 7 et dicebat illis ego quidem uos
 baptizo in aqua
 ueniet autem post me fortior me
 cuius non sum dignus solbere corregiam
 calciamentorum eius
 8 ipse uos baptizauit in spu sancto
 9 Et factum est in illis diebus
 uenit ihs a nazaret galilaeae
 et baptizatus est in iordanen ab iohannen
 10 et ascendens de aqua
 uidit apertos caelos
 et spm tamquam columbam descendente
 11 in ipsum et uox de caelis
 tu es filius meus dilectus in quem complacui
 12 Et statim sps sanctus eiecit eum
 13 in deserto et erat in deserto xl diebus
 et temptabatur a satana
 (Fol. 286 a.)

ζ : και ην μετα των θηριων : και οι αγγελοι 1.
 η διηκονουν αυτω : και μετα το παραδοθηναι 14
 θ τον ἰωαννην· ηλθεν ο ἰησ̄ εις την γαλιλαιαν
 κηρυσσων το ευαγγελιον της βασιλειας του θῡ
 λεγων οτι πεπληρωται οι καιροι 15
 και ηγγικεν η βασιλεια του θῡ
 μετανοειτε και πιστευεται εν τω ευαγγελιω
 και παραγων παρα την θαλασσαν της γαλιλαιας 16
 ειδεν τον σιμωνα και ανδρεαν
 τον αδελφον αυτου αμφιβαλλοντας
 τα δικτυα εν τη θαλασση ησαν γαρ αλειεις
 ι : και ειπεν αυτοις ο ἰησ̄ δευτε οπισω μου 17
 και ποιησω ῡμας γενεσθαι αλειεις ανθρωπων
 και ευθεως αφεντες παντα ηκολουθησαν αυτω 18
 ια : και προσβασολιγον ειδεν ἰακωβον τον του ζεβεδαιου 19
 και ἰωαννην τον αδελφον αυτου
 και αυτους εν τω πλοιω καταρτιζοντας
 τα δικτυα· και ευθεως εκαλεσεν αυτους 20
 και αφεντες τον πατερα αυτων
 ζεβαιδεον εν τω πλοιω· μετα των μεισθωτων
 ιβ : ηκολουθησαν αυτω : και εισεπορευοντο 21
 εις καφαρναουμ· και ευθεως τοις σαββασιν
 εισελθων εις την συναγωγην εδιδασκεν αυτους
 ιγ : και εξεπλησσοντο επι τη διδαχη αυτου 22
 ην γαρ διδασκων αυτους ως εξουσιαν
 εχων ουχ ως οι γραμμα εισ
 ιδ : και ην εν τη συναγωγη ανθρωπος 23
 εν π̄νι ακαθαρτω και ενεκραξεν λεγων 24
 τι ημειν και σοι ἰη̄ν ναζαρηναι
 ηλθες απολεσ απολεσαι ημας
 οίδα σε τισ ει ο αγιος του θῡ
 και επετεμησεν αυτω λεγων φιμωθητι 25
 και εξελθε εκ του ανθρωπου π̄να ακαθαρτον

(Fol. 286 b.)

Λ Γ

et erat cum besteis et angeli
 ministrabant ei· sed postquam traditus est
 iohannes uenit ihs̄ in galileam
 praedicans euangelium regni deī
 dicens quoniam inpleta sunt tempora
 et adpropiauit regnum deī
 paenitemini et credite in euangelio
 Et praeteriens secus mare galilaeae
 uidit simonem et andream
 fratrem eius mittentes
 retias in mare erant autem piscatores
 Et dixit illis ihs̄ uenite post me
 et faciam uos fieri piscatores hominum
 et statim relictis omnibus secuti sunt eum
 Et progressus pusillum· uidit iacobum zebedei
 et iohannem fratrem eius
 et ipsos in nauī componentes
 retiam et continuo uocauit illos
 et relicto patre suo
 zebedeo in nauī· cum mercennariis
 secuti sunt eum· Et ingrediuntur
 cafarnaum et statim sabbato
 ingressus in synagoga docebat eos
 et obstupiscebant super doctrinam eius
 erat enim docens eos· quasi potestatem
 habens· non quasi scribae
 Et erat in synagoga homo
 in spū in mundo et exclamauit dicens
 quid nobis et tibi ihu nazorenae
 uenisti perdere nos
 scio quis is santus deī
 Et comminatus est ei dicens· ommutesce
 et exi de homine spirite immunde

(Fol. 287 a.)

και εξηλθεν το πνα το ακαθαρτον I 26
 σπαρξασ αυτον . και κραξασ φωνη μεγαλη
 εξηλθεν απ αυτου . και εθαμβησαν παντες 27
 ωστε συνζητειν προς εαυτους λεγοντας τισ
 η διδαχη εκεινη η καιη αυτη η εξουσια
 οτι και τοις πνευνα τοις ακαθαρτοις επιτασσει
 και υπακουουσιν αυτω
 και εξηλθεν η ακοη αυτου ευθυσ 28
 εισ ολην την περιχωρον της γαλιλαιας
 [ιε : Εξελθων δε εκ της συναγωγης 29
 ηλθεν εισ την οικιαν σιμωνος
 και ανδρου μετα ιακωβου και ιωανου
 κατεκειτο δε η πενθερα . σιμωνος πυρεσσοσα 30
 και ευθυσ λεγουσιν αυτω περι αυτης
 και προσελθων εκτεινας την χειρα 31
 κρατησασ ηγειρεν αυτην και ευθεωσ
 αφηκεν αυτην ο πυρετος και διηκονει αυτω
 Οψιασ δε γενομενησ οτι εδυσεν ο ηλιος 32
 εφεροσαν προς αυτον παντας τους κακωσ εχοντασ
 νοσοισ ποικιλαιοσ και τους δαιμονιζομενοσ
 και ην ολη η πολισ επισυνηγημεη 33
 προς την θυραν αυτου . και थेραπευσεν αυτουσ 34
 και τους δαιμονια εχοντασ εξεβαλεν αυτα
 απ αυτων και ουκ ηφιεν αυτα λαλειν
 Οτι ηιδισαν αυτον και थेραπευσεν πολλουσ
 κακωσ εχοντασ ποικιλαιοσ νοσοισ
 [ιζ : και δαιμονια πολλα εξεβαλεν
 και πρωι εννυχα λειαν εξηλθεν 35
 και απηλθεν εισ τον ερημον τοπον
 και εκει προσηξετο και κατεδιωξαν αυτον 36
 τε
 το σιμων και οι μετ αυτου
 και οτε ευρον αυτον λεγουσιν αυτω 37
 οτι παντες ζητουσιν σε . και λεγει αυτοισ εγωμα 38

(Fol. 287 b.)

et exiit sp̄s̄ inmundus
 discerpens eum . et clamans uoce magna
 discessit ab eo . et mirabantur omnes
 et conquerebant inter se dicentes quatenam est
 doctrina ista noua haec potestas
 quia et spiritibus inmundis inperat
 et obaudiunt ei
 Et processit rumor iste statim
 in omnem regionem galilaeae
 procedens autem de synagoga
 uenit in domum simonis
 et andreae cum iacobo et iohannen
 decumbabat autem socrus simonis febricitans
 et continuo dicunt ei de illa
 et accessit extendens manum
 adpraehensam elebavit et statim
 remisit illam febris et ministrabat ei
 uespere autem facta cum occidisset sol
 adferebant ad eum omnes male habentes
 uariis languoribus . et demonia habentes
 et erat tota ciuitas congregata
 ad ianuam eius et curauit illos
 et qui demonia habebant . eiciebat illa
 ab eis et non sinebat ea loqui
 quoniam sciebant eum . et curauit multos
 male habentes uariis languoribus
 et demonia multa eiciebat
 Et diluculo exsurgens
 abiit in desertum locum
 ibique orabat . et consecuti sunt eum
 tunc simon et qui cum eo erant
 et cum inuenissent eum dixerunt ei
 quia omnes quaerunt te . et ait illis eamus
 (Fol. 288 a.)

εισ τας ενγυς κωμας και εις τας πολεις	I.	in proximos uicos et ciuitates
ἵνα κακει κηρυξω εις τουτο γαρ εξεληλυθα		ut et ibi praedicem ad hoc enim ueni
και την κηρυσσων εις τας συναγωγας αυτων	39	Et erat praedicans in synagogis eorum
εις ολην την γαλιλαιαν . και τα δαιμονια εκβαλλω		in totam galilaeam et daemonia eiciens
ιη : και ερχεται προς αυτον λεπρος ερωτων αυτον	40	Et uenit ad eum leprosus depraecans eum
και λεγων· εαν θελεισ δυνασαι με καθαρισαι		et dicens . si uolueris potes me mundare
και οργισθεισ εκτεινας την χειρα αυτου	41	et iratus extendit manum suam
ηψατο αυτου και λεγει αυτω . θελω καθαρισθητι		et tetigit eum et ait illi . uolo mundare
και ευθεωσ απηλθεν απ αυτου η λεπρα	42	et statim decessit ab eo lepra
και εκαθαρισθη και ενεβρισταμενοσ αυτω	43	et mundatus est et comminatus ei
ευθυσ εξεβαλεν αυτον και λεγει αυτω	44	statim dimisit illum et dicit ei
ορα μηδενι ειπησ . αλλα ὑπαγε δειξον σεαυτον		uide nemini dixeris sed bade ostende tetrapum
τω ἱερει και προσενεκε . περι του καθαρισμου σου		sacerdoti et offers pro emundatione tua
α προσεταξεν μωϋσης εις μαρτυριον αυτοισ		quae praecepit moyses . in testimonium illis
ιβ : Ο δε εξελθων ηρξατο κηρυσσειν	45	ad ille egressus coepit praedicare
και διαφημειζειν τον λογον		et diffamare sermonem
ωστε μηκετι δυνασθαι φανερωσ εισελθειν		ita ut non possit . manifestae introire
εις πολιν αλλα εξω εν ερημοισ τοποισ ην		in ciuitatem . sed foris in desertis locis esse
και ηρχοντο προς αυτον παντοθεν		et conueniebant ad eum undique
ικ : και εισελθων παλιν εις καφαρναουμ	II. 1	Et iterum intrauit in cafarnaum
δι ημερων και ηκουσθη οτι εν οικω εστιν		post dies et auditum est . quod in domo esset
και ευθεωσ συνηκθησαν πολλοι	2	et confestim conuenerunt multi
ωστε μηκετι χωρειν μηδε τα προς την θυραν		ut iam non posset capere . usque ad ianuam
και ελαλει προς αυτοισ λογον :		et loquebatur ad illos uerbum
και ερχονται προς αυτον φεροντες παραλυτικω	3	Et uenerunt ad eum . adferentes paralyticum
αιρομενον ὑπο τεσσαρων και μη δυναμενω	4	qui a quattuor portabatur . et cum non possent
προσεγγεισαι απο του οχλου		accedere prae turba
απιστεγασαν την στεγην οπου ην ο ιησ		nudauerunt tectum ubi erat ihs
και χαλωσει τον κραβαττον οπου ην		et dimiserunt grabattum in quo erat
ο παραλυτικωσ κατακειμενοσ		paralyticus iacens
Ειδων δε ο ιησ την πιστιν αυτων	5	cum uidisset autem ihs fidem illorum
λεγει τω παραλυτικω		ait paralytico
τεκνον αφεωντε σου αι αμαρτιαι		fili dimittuntur tibi peccata tua

(Fol. 288 b.)

(Fol. 289 a.)

ησαν δε τινες των γραμματεων
 εκει καθημενοι και διαλογιζομενοι
 εν ταις καρδιαις αυτων λεγοντες
 τι ουτος ουτως λαλει βλασφημει
 7 τισ δυναται αφιεναι τας αμαρτιας ει μη ο θς
 και επιγινουσ ο ιησ τω πνι οτι ουτως διαλογιζονται 8
 εν εαυτοις ειπεν αυτοις
 τι ταυτα διαλογιζεσθαι εν ταις καρδιαις υμων
 τι εστιν ευκοπωτερον ειπειν τω παραλυ τω
 9 εγειρε αρων τον κραβαττον σου
 και υπαγε εις τον οικον σου
 η ειπειν αφαιωνται σοι αι αμαρτιαι
 ινα δε ειδητε οτι εξουσιαν εχει
 10 ο υιος του ανθρωπου επι της γης αφιεναι
 αμαρτιας λεγει τω παραλυτικω σοι λεγω
 11 εγειρε αρων τον κραβαττον σου
 και υπαγε εις τον οικον σου· και ευθεως ηγερθη 12
 και αρασ τον κραβαττον εξηλθεν εναντιον
 παντων ωστε εξιστασθαι παντας
 και δοξαζειν τον θν και λεγειν
 οτι ουτως ουδεποτε ειδαμεν
 13 κα : και εξηλθεν παρα την θαλασσαν και πας οχλος
 ηρχετο προς αυτον και ειδασκεν αυτους
 και παραγων ειδεν ιακωβον τον του αλφαιου
 καθημανον επι το τελωνιον
 και λεγει αυτω ακολουθει μοι
 και αναστασ ηκολουθησεν αυτω
 14 κβ : και εγενετο κατακειμενων αυτων
 εν τη οικεια αυτου· πολλοι τελωναι
 και αμαρτωλοι συνανεκειντο τω ιην
 και τοις μαθηταις αυτου· ησαν γαρ πολλοι
 15 οι και ηκολουθησαν αυτω
 και οι γραμματαις και οι φarisαιοι
 16

(Fol. 289 b.)

Erant autem quidam de sscribis
 illic sedentes et cogitantes
 in cordibus suis dicentes
 quid hic sic loquitur blasphemat
 7 quis potest demittere peccata nisi solus ds
 quo cognito ihs in spu quod sic cogitarent
 intra se dixit illis
 quid ista cogitatis· in cordibus uestris
 quid est facilius dicere paralytico
 9 surge et tolle grabattum tuum
 et uade in domum tuam
 aut dicere demittuntur tibi peccata
 ut autem sciatis quia habet potestatem
 filius hominis· in terra demittere
 10 peccata· ait paralytico tibi dico
 11 surge et tolle grabattum tuum
 et uade in domum tuam· et statim surrexit
 et sublato grabatto· abiit coram omnibus
 ita ut admirarentur omnes
 et honorificarent dm et dicerent
 quia taliter nunquam uidimus
 Et processit iterum ad mare et omnes turba
 ueniebat ad eum· et docebat eos
 14 Et cum praeteriret uidit iacobum alphaei
 sedentem ad teloneum
 et ait illi sequere me
 et surgens secutus est eum
 15 et factum est recumbentibus illis
 in domo eius· multi publicani
 et patores· simul recumbebant cum ihu
 et discipulis eius· erant enim multi
 16 qui et secuti sunt eum
 et scribae et pharisaei
 (Fol. 290 a.)

και ειδαν οτι ησθιεν μετα των αμαρτωνων και των τελωνων· και ελεγον τοις μαθηταις αυτου· δια τι μετα των αμαρτωνων και των τελωνων εσθιει	II.	et uiderunt quia manducat cum peccatoribus et publicanis· et dicebant discipulis eius· quare cum publicanis et peccatoribus manducat
κγ : και ακουσασ ο ιησ λεγει· ου χρειαν εχουσιν οι ισχυοντες ιατρον· αλλ οι κακωσ εχοντες ουκ ηλθον καλεσαι δικαιοσ· αλλα αμαρτωνουσ και ησαν οι μαθηται ιωαννου και οι φαρισαιοι νηστευοντες και ερχονται και λεγουσιν αυτω δια τι οι μαθηται ιωαννου και οι των φαρεισαιων νηστεουσιν οι δε σοι μαθηται ου νηστεουσιν και ειπεν αυτοισ μη δυνανται οι υιοι του νυμφωνουσ εν ω ο νυμφιοσ μετ αυτων εστιν νηστεειν ελευσονται δε ημεραι οταν απαρθη απ αυτων ο νυμφιοσ· και τοτε νηστεουσιν εν εκεινη τη ημερα	17 18 19 20	Et hoc audit ihs ait non desiderant qui sani sunt medicum· sed qui male habent non ueni uocare iustos· sed peccatores et erant discipuli iohannis et pharisaei ieiunantes et ueniunt et dicunt illi quare discipuli iohannis et pharisaeorum ieiunant tui autem discipuli non ieiunant et ait illis· num quid possunt filii sponsi quandiu sponsus cum illis est ieiunare uenient autem dies cum auferetur ab ei sponsus· et tunc ieiunabunt in illa die
Ουδεις δε επιβλημα ρακκουσ αγναφου επισυνραπτει επι ιματιον παλαιον ει δε μη ερει το πληρωμα το καινον απο του παλαιου και χειρων σχισμα γεινεται και ουδεις βαλλει οινον νεον εισ ασκουσ παλαιουσ ει δε μη ρηξει ο οиноσ τουσ ασκουσ και ο οиноσ και οι ασκοι απολονται	21 22	nemo autem adsumentum panni rudis adsuit uestimento ueteri alioquin auferet supplementum nonuum a ueteri et peior scissura efficitur
κδ : και εγενετο παλιν αυτον εν τοις σαββασιω διαπορευεσθε δια των σποριμων και οι μαθηται ηρξαντο· τιλλειν τουσ σταχιασ· οι δε φαρισαιοι ελεγον ιδε τι ποιουσιν οι μαθηται σου	23 24	Et factum est iterum eum sabbatis ambulare per sata et discipuli eius coeperunt uellere spicas pharisaei autem dicebant ecce quid faciunt discipuli tui

(Fol. 290 b.)

(Fol. 291 a.)

τοις σαββασιν ο ουκ εξεστιν αυτοις
 και αποκριθεισ ειπεν αυτοις ουδεποτε
 ανεγνωτε τι εποικησεν δαυειδ
 οτε χρειαν εσχεν και επινασεν
 αυτοσ και οι μετ αυτου οντες·
 εισηλθεν εις τον οικον του θ̄υ
 και τουσ αρτουσ της προσθεσεωσ εφαγεν
 και εδωκεν τοις μετ αυτου ουσι
 ουσ ουκ εξεστιν φαγειν ει μη τοις
 ιερευσιν : λεγω δε υμειν
 κ̄σ̄ εστιν ο υιοσ του ανθρωπου και του σαββατου
 και εισηλθεν παλιν εις την συναγωγην
 και ην εκει ανθρωποσ ξηραν εχων την χειρα
 και παρετηρουντο αυτον· ει εν τοις σαββασιν
 θεραπειουσι ινα κατηγορησουσιν αυτον
 και λεγει τω ανθρωπω
 τω εχοντι την χειρα εξηραμενην
 εγειρε και στηθει εν μεσω· και ειπεν προσ
 αυτοουσ εξεστιν εν τοις σαββασιν
 τι αγαθον ποιησαι η κακοποιησαι
 ψυχην σωσαι μαλλον
 η αποκτειναι
 Οι δε εσιωπων και περιβλεψαμενοσ αυτοουσ
 μετ οργησ συνλυπουμενοσ
 επι τη νεκρωσει της καρδιασ αυτων
 λεγει τω ανθρωπω εκτεινον την χειρα σου
 και εξετεινεν· και αποκατεσταθη
 η χειρ αυτου ευθεωσ
 κ̄σ̄ : Εξελθοντες δε οι φαρισαιοι μετα των ηρωδιανω
 συνβουλιον ποιουντες κατ αυτου
 οπωσ αυτον απολ εσωσιν
 Ο δε ιη̄σ̄ μετα των μαθητων αυτου
 ανεχωρησεν εις την θαλασσαν
 (Fol. 291 b.)

II. sabbatis quod non licebat eis
 25 Et respondens ait illis num quam
 legistis quid fecerit dauid
 cum necessitate habuit et esuriit
 ipse et qui cum illo erant
 26 introibit in domum dei
 et panes propositionis manducauit
 et dedit eis qui cum illo erant
 quos non licebat manducare nisi
 sacerdotibus dico autem uobis
 27 d̄ms̄ est filius hominis et sabbati
 III. 1 et introibit iterum in synagogam
 et erat ibi homo aridam habens manum
 et obserbabant eum si sabbatis
 curaret ut accusarent eum
 2 et ait homini
 3 habenti manum aridam
 4 surge et sta in medium et dixit
 ad illos· licet sabbatis
 aliquid benefacere aut malefacere
 animam salbam facere magis
 quam perdere
 5 ad illi tacebant· et circumspiciens eos
 cum ira indignationis
 super emortua cordis eorum
 dixit homini extende manum tuam
 et extendit et restituta est
 manus illi statim
 6 Exeuntes autem pharisaei· cum herodianis
 consilium faciebant aduersus eum
 quo modo illum perderent
 7 ihs̄ autem cum discipulis suis
 recessit ad marem
 (Fol. 292 a.)

κζ :	και πολυς οχλος απο της γαλιλαιας και της ιουδαιας και απο ιεροσολυμων και της ιδουμας· και οι περαν του ιορδανου και οι περι τυρον και οι περι σιδωνα πληθος πολυ ακουσαντες α εποει ηλθαν προς αυτον και ειπεν τοις μαθηταις αυτου· ινα πλοιαριον προσκαρτερη αυτω δια τον οχλον ινα μη θλιβωσιν αυτον πολλοι πολλους γαρ εθεραπευσειν ωστε επιπικτειν εν αυτω· ινα αυτου αφωνται οσοι ειχον μαστειγασ· και πνα ακαθαρτα οταν ουν αυτον εθεωρουν προσεπιπτον αυτω και εκραζον λεγοντες συ ει ο υιος του θυ	III. 8 9 10 11	et multa turba a galilaea et iudaea et ab hierosolymis et ab idumea et trans iordanen et circa tyrum et circa sidonem multitudo magna audientes quae faciebat. uenerunt ad eum et dixit discipulis suis. ut in nauicula sibi deseruiret propter turbam uti ne conpremerent eum multi multos enim sanauit ita ut inruerent in eum. ut illum tangerent quodquod habebant plagas. et sp̄s. immundi cum uideret illum procedebant ei. et exclamabant dicentes tu es filius dei
κη :	και πολλα επετειμα αυτοις ινα μη αυτον φανερον ποιωσιν	12	et multa comminabatur eis ut non manifestarent illum
κθ :	και αναβαινει εις το οροσ και προσκαλειται ουσ ηθελεν αυτοσ και ηλθον προς αυτον και εποηησεν ινα ωσιν· ιβ· μετ αυτου και ινα αποστειλη αυτοουσ κηρυσσειν το εναγγελιον· και εδωκεν αυτοις εξουσιαν θεραπευειν τασ νοσουσ και εκβαλλειν τα δαιμονια	13 14 15	Et ascendit in montem et vocauit ad se quos uoluit ipse. et uenerunt ad eum et fecit ut essent. xii. cum ipso et ut mitteret illos praedicare euangelium. et dedit illis potestatem curandi ualetudinems et eiciendi daemonia
λ :	και επεθηκεν σιμωνι ονομα πετρον και τον ιακωβον του ζεβεδαιου και τον ιωαννην τον αδελφον του ιακωβου και επεθηκεν εαυτοις ονομα βοανεργησ ο εστιν υιοι βροντης· και ανδρεαν και φιλιππον και βαρθολομαιον και μαθθαιον και θωμαν και ιακωβον τον του αλφαιου και λεββαιον και σιμωνα το καναναιον και ιουδασ σκαριωθ	16 17 18 19	Et inposuit simoni nomen petrus et iacobum zebedaei et iohannem fratrem iacobi et inposuit eis nomina boanges quod est filius tonitruī. et andream et filippum. et barthilomeum et mattheum et thoman et iacobum alfei et lebbeum et simonem cananeum et iudas scarioth

(Fol. 292 b.)

(Fol. 293 a.)

οσ και παρεδωκεν αυτον
 λα : και εισερχονται εις οικον και συνερχεται
 παλιν ο οχλος· ωστε μη δυνασθαι
 μητε αρτους φαγειν· και οτε ηκουσαν
 λβ : περι αυτου· οι γραμματειν και οι λοιποι
 εξηλθον κρατησαισιν αυτον· ελεγον γαρ
 οτι εξισταται αυτους· και οι γραμματεισ
 οι απο ιεροσολυμων καταβαντες ελεγον
 οτι βεελζεβουλ εχει· και οτι εν τω αρχοντι
 των δαιμονιων· εκβαλλει τα δαιμονια
 λγ : και προσκαλεσαμενος αυτους
 εν παραβολαισ ελεγεν ο κς ιησ
 πως δυναται σατανας· σαταναν εκβαλειν
 και εαν βασιλεια εφ εαυτην μερισθη
 ου δυναται σταθηναι η βασιλεια εκεινη
 και εαν οικια εφ εαυτην μερισθη
 ου δυναται η οικια εκεινη εσταναι
 και εαν ο σατανας σαταναν εκβαλλει
 μεμερισθαι εφ εαυτον· ου δυναται σταθηναι
 η βασιλεια αυτου· αλλα το τελος εχει
 Ουδεις δυναται τα σκεη του ισχυρου
 εισελθων εις την οικιαν διαρπασαι
 εαν μη πρωτον τον ισχυρον δηση
 και τοτε την οικιαν αυτου διαρπαζει
 λδ : αμην λεγω υμειν οτι παντα
 αφεθησεται τοις υιοις των ανθρωπων
 τα αμαρτηματα και βλασφημια
 οσα αν βλασφημησωσιν
 οσ αν δε τισ βλασφημηση
 το πνα το αγιον ουκ εχει αφεσιν
 αλλα ενος εσταί· αιωνιου αμαρτιασ
 οτι ελεγον πνα ακαθαρτον εχειν
 λε : και ερχεται η μητηρ αυτου· και οι αδελφοι αυτου
 (Fol. 293 δ.)

III. qui et tradidit eum
 20 Et ueniunt in domum · et conuenit
 iterum turba uti non possent
 21 nec panem manducare · et cum audissent
 de eo scribae et ceteri
 22 exierunt tenere eum dicebant enim
 quoniam exentiat eos et scribae
 qui ab hierosolymis descenderunt dicebant
 quoniam beelzebul habet · et quia in principi
 daemoniorum eicit daemonia
 23 Et conuocatis eis
 in parabolam dicebat dms ihs
 quo modo potest satanas · satanan eicere
 24 et si regnum in se diuidatur
 non potest stare regia illa
 25 et si domus super semetipsam diuidatur
 non potest domus illa stare
 26 Et si satanas satanan eicit
 dispertitur super se · non potest stare
 regnum eius sed finem habet
 27 nemo autem potest uasa fortis
 ingressus in domum diripere
 nisi prius fortem alliget
 et tunc domum eius diripiet
 28 amen dico uobis · quoniam omnia
 dimittuntur filiis hominum
 peccata et blasphemiae
 quaecumquae blasphemauerint
 29 si quis autem blasphemauerit
 in spm sanctum non habet remissionem
 sed reus erit aeterni delicti
 30 quoniam dicebant spm immundum habere eā
 Et uenit mater ejus et fratres eius
 (Fol. 294 α.)

και εξω εστωτες · απεστειλαν προς αυτον	III.	et foris stantes · miserunt ad eum
φωνουντες αυτον · και εκαθητο προς τον οχλο	32	uocantes illum · et sedebat circa eum turba
και λεγουσιν αυτω ιδου η μητηρ σου		et dicunt ei · ecce mater tua ·
και οι αδελφοι σου και αι αδελφαι σου		et fratres tui et sorores tuae
εξω ζητουνσιν σε	.	foras quaerunt te
και απεκριθη αυτοις λεγων τισ εστιν η μητηρ μου	33	Et respondit eis dicens · quae est mater mea
η αδελφοι : και περιβλεψαμενος	34	aut fratres mei · et circumspiciens
τους κυκλω καθημενους ειπεν		qui in circuitu ejus sedebant dixit
ιδου η μητηρ μου και οι αδελφοι μου		ecce mater mea et fratres mei
ος γαρ αν ποιηση το θελημα του θυ	35	qui enim fecerit uoluntatem di
ουτος μου αδελφος και αδελφη και μητηρ εστιν		hic meus frater · et soror et mater est
λγ : και ηρξατο παλιν διδασκειν προς την θαλασσαν	IV. 1	Et coepit iterum docere ad mare
και συνηχθη προς αυτον ο λαος πολυς		et congregata est ad eum turba multa
ωστε αυτον εισ το πλοιον ενβαντα		ita ut ipse in nauī ascendens
καθησται περαν της θαλασσης · και πας ο οχλος		sedere circa mare · et omnis turba
περαν της θαλασσης ην · και εδιδασκεν αυτους	2	circa mare erant · et docebat illos
εν παραβολαις πολλαις και ελεγεν αυτοις		in parauolis multis · et dicebat illis
εν τη διδαχη αυτου ακουετε	3	in doctrina sua audite
ιδου εξηλθεν ο σπειρων και εν τω σπειραι	4	Ecce exiit seminator seminare · et dum seminabat
ο μεν επεσεν παρα την οδον		aliud cecidit circa uiam
και ηλθαν τα πετεινα του ουρανου		et uenerunt uolucres caeli
και κατεφαγαν αυτο		et comederunt illud
και αλλα επεσαν επει τα πετρωδη	5	Et aliud caecidit super loca petrosa
και οτι ουκ ειχεν γην πολλην		et quoniam non habuit terram multam
και ευθυσ εξανεστειλεν		et statim exhortum est
δια το μη εχειν βαθος την γην		propter quod non habuit altitudinem terrae
και οτε ανετειλεν ο ηλιος εκαυματισθησαν	6	et quando exhortus est sol · exestuauit
και δια το μη εχειν ριζαν εξηρανθησαν		et quia non habebat radicem exaruit
και αλλο επεσεν επι τας ακανθας	7	Et aliud caecidit in spinas
και ανεβησαν αι ακανθαι και συνεπνιξαν αυτο		et ascenderunt spinae · et suffocauerunt illud
και καρπον ουκ εδωκεν		et fructum non dedit
και αλλο επεσεν εισ την γην την καλην	8	Et aliud cecidit in terram bonam
και εδιδου καρπον		et dat fructum

(Fol. 294 b.)

(Fol. 295 a.)

αναβαινοντα και αυξανομενον
 και φερει εν·λ· και εν·ξ· και εν·ρ·
 και ελεγεν ος εχι ωτα ακουειν ακουετω
 και ο συνειων συνειετω
 και οτε εγενετο καταμοναο
 ετηρωτων αυτον οι μαθηται αυτου
 τισ η παραβολη αυτη
 και λεγει αυτοισ· υμειν δεδοται
 γνωραι το μυστηριον της βασιλειασ του θυ
 λζ : εκεινοισ δε τοισ εξυ εν παραβολαισ
 παντα λεγεται· ινα βλεποντες βλεπωσιν
 και μη ιδωσιν· και ακουοντες ακουωσιν
 και μη συνωσιν· μηποτε επιστρεψωσιν
 και αφηθησομαι αυτοισ τα αμαρτηματα
 και λεγει αυτοισ
 ουκ οιδατε την παραβολην ταυτην
 και πως πασασ τασ παραβολασ γνωσεσθαι
 λη : Ο σπειρων τον λογον σπειρει
 ουτοι δε εισιν οι παρα την οδον
 οισ σπειρεται ο λογοσ
 και οταν ακουωσιν
 ευθεωσ ερχεται ο σαταναοσ
 και αφερει τον λογον τον εσπαρμενον
 εν ταισ καρδιαισ αυτων
 και ουτοι εισιν· οι επει τα πετρωδησ σπειρομενοι
 οι οταν ακουωσιν τον λογον
 μετα χαρασ λαμβανουσιν αυτον
 και ουκ εχουσιν ριζαν εν εαυτοισ
 αλλα προσκαιροι εισιν
 ειτα γενομενησ θλιψεωσ και διωγμου
 δια τον λογον ευθεωσ
 σκανδαλισθησονται· και αλλοι εισιν
 οι ειω τασ ακανθασ σπειρομενοι
 (Fol. 295 b.)

17. ascendentem et crescentem
 et adferet unum·xxx· et unum·lx· et unum·c·
 9 et dicebat qui habet aures audiendi audiat
 et intellegens intellegat
 10 Et cum esset singularis
 interrogauerunt illum discipuli eius
 quae esset parauola ista
 11 Et ait illis uobis datum est
 cognoscere mysterium regni dei
 illis autem qui foris sunt in parabolis
 12 omnia dicitur· ut uidentes uideant
 et non uideant· et audientes audiant
 et non intellegant· ne quando conuertantur
 et demittam eis peccata
 13 et ait illis
 nescitis parauolam hanc
 et quo modo omnes parauolas cognoscetis
 14 qui seminat uerbum seminat
 15 hi autem sunt qui circa uiam
 quibus seminatur uerbum
 et cum audierint
 statim uenit satanas
 et auferet uerbum quod seminatum est
 in corda eorum
 16 Et hi sunt· qui super petrosa seminantur
 qui cum audierint uerbum
 cum gaudio excipiunt illud
 17 et non habent radicem in se
 sed temporalis sunt
 deinde facta tribulatione et persecutione
 propter uerbum confestim
 18 scandalizabuntur· et alii sunt
 qui in spinis seminantur
 (Fol. 296 a.)

ουτοι εισιν οι τον λογον ακουσαντες
 και αι μεριμναισ του βιου
 και απαται του κοσμου · εισπορευομεναι
 συνπνιγουσιν τον λογον
 και ακαρποι γεινονται
 και ουτοι εισιν · οι επι την γην την καλην
 σπαρευτες · οτινεσ ακουουσιν τον λογον
 και παραδεχονται και καρποφορουσιν
 εν · λ̄ · και εν · ξ̄ · και εν · ρ̄ ·
 λθ̄ : και ελεγεν αυτοισ · μητι απεται ο λυχνοσ
 ινα ῡπο τον μοδιον τε θη
 η ῡπο την κλειωνη
 και ουχι ινα επι την λυχριαν τεθη
 μ̄ : ου γαρ εστιν κρυπτον αλλ ινα
 φανερωθη · ουδε εγενετο αποκρυφον
 αλλ ινα ελθη εις φανερον
 ει τισ εχει ωτα ακουειν ακουετω
 μᾱ : και ελεγεν αυτοισ βλεπετε τα ακουετε
 εν ω μετρω μετρειτε · μετρηθησεται ῡμειν
 μβ̄ : οσ γαρ αν εχει προστεθησεται αυτω
 και οσ ουκ εχει · και ο εχει αρθησεται απ αυτου
 μγ̄ : και ελεγεν · ουτωσ εστιν η βασιλεια του θῡ
 ωσ ανθρωποσ · σπορον βαλη επι της γησ
 και καθευδη και εγερθη · νυκτα και ημερα
 και ο σποροσ βλαστα · και μηκνεται
 ωσ ουκ οιδεν αυτοσ
 οτι αυτοματη η γη καρποφορει
 πρωτον χορτον ειτα σ ταχυνασ
 ειτα πληρησ ο σειτοσ εν τω σταχυι
 και οταν παραδοι ο καρποσ
 ευθειωσ αποστελλει το δρεπανον
 οτι παρεστηκεν ο θερεισμοσ
 μδ̄ : και ελεγεν · τινι ομοιωσωμεν την βασιλειαν
 του θῡ

(Fol. 296 b.)

IV. hi sunt qui uerbum audiunt
 19 et sollicitudinem uictus
 et errores mundi · simul incedentes
 suffocant uerbum
 et sine fructum efficiuntur
 20 Et hi sunt qui super terram bonam
 seminati sunt qui audiunt uerbum
 et suscipiunt · et fructificant
 unum · xxx · et unum · lx · et unum · c̄ ·
 21 Et dicebat illis · num quid accenditur lucerna
 et sub modio ponitur
 aut sub lectum
 et non super candelabrum ponatur
 22 non est enim absconditum · sed ut
 manifestetur · nec factum est occultum
 sed ut ueniat in palam
 23 si quis habet aures audiendi audiat
 24 Et dicebat illis uidete quid audiat
 in qua mensura metieritis · remetietur uobis
 25 qui enim habet · adicietur illi
 et qui non habet · et quod habet auferetur ab eo
 26 Et dicebat · sic est regnum dei
 quemadmodum si homo · semen iactet in terra
 27 et obdormiat et exurgat · nocte et die
 et semen germinet · et increscat
 dum nescit ille
 28 quoniam ultro terra fructificat
 primum herbam deinde spicam
 deinde plenum granum in spicam
 29 et cum produxerit fructum
 statim mittit falcem
 quoniam adest messis
 30 Et dicebat · cui adsimilauimus regnum dei

(Fol. 297 a.)

η εν ποια παραβολη παραβαλωμεν αυτην
 ομοια εστιν κοκκω σιναπεωσ
 ο οτιαν σπαρη· επι την γην μεικροτερον εστιν
 παντων των σπερματων· α εισιν επι της γης
 και γεινεται μειζων παντων των λαχανω
 και ποιει κλαδουσ μεγαλουσ· ωστε δυνασθαι
 υπο την σκειαν αυτου
 τα πετεινα του ουρανου κατασκηνον
 με : και τοιανταισ πολλαισ παραβολαισ
 ελαλει τον λογον· καθωσ εδυνατο ακουειν
 χωρεισ δε παραβολησ· ουκ ελαλει αυτοισ
 με : καθ ιδιαν δε τοισ μαθηταισ αυτου· επελυε αυτασ
 και λεγει αυτοισ· εν εκεινη τη ημερα
 οψιασ γενομενησ· διελθωνμεν εισ το παρε
 με : και αφιουσιν τον οχλον· και παραλαμβανουσιν
 αυτον· ωσ ην εν τω πλοιω· και αλλαι δε
 πλοιαι πολλαι· ησαν μετ αυτου
 και εγενετο λαιλαψ μεγαλη ανεμου
 και τα κυματα εβαλεν εισ το πλοιον
 ωστε ηδη γεμειζεσθαι το πλοιον
 και ην αυτοσ εν τη πρυμνη
 38 επι προσκαιφαλαιου καθειδων
 και διεγειραντεσ αυτον· λεγουσιν αυτω
 διδασκαλε· ου μελει σοι οτι απολλυμεθα
 και εγερθεισ επετειμησεν
 39 τω ανεμω και τη θαλασση και ειπεν
 σιωπα και φημωθητι· και εκοπασεν ο ανεμοσ
 και εγενετο γαληνη μεγαλη
 και ειπεν αυτοισ· τι δειλοι εσται
 40 ουπω εχετε πιστιν
 και εφοβηθησαν φοβον μεγαν
 41 και ελεγον προσ αλληλουσ· τισ αρα εστιν ουτοσ
 οτι και η θαλασσα και οι ανεμοι
 (Fol. 297 b.)

aut in qua parauola · transferamus illud
 31 similis est grano sinapis
 quod cum seminatum est in terram · minor est
 omnibus seminibus · quae sunt in terram
 32 et fit maior · omnibus oleribus
 et facit ramos magnos · ita ut possint
 sub umbra eius
 aues caeli inhabitare
 Et talibus multis parauolis
 loquebatur uerbum · prout poterant audire
 34 sine parabola autem · non loquebatur eis
 seorsum autem discipulis suis · disserebat eas
 Et ait illis · in illa die
 cum sero factum esset · transiamus ultra
 et dimittunt turbam · et acceperunt eum
 ita ut erat in nauī · et aliae autem
 naues multae · erant cum illo
 Et facta est procella magna uenti
 et fluctus mittebat in nauī
 ita ut inpleret nauem
 38 et erat ipse in puppi
 super ceruical dormiens
 et excitantes eum · dicunt illi magister
 non ad te rtinet quo d pereamus
 39 et exurgens comminat us est
 uento et mari et dixit
 sile commutesce · et cessauit uentus
 et facta est tranquillitas magna
 Et dixit illis · quid timidi estis
 non dum abetis fidem
 41 et timuerunt timore magno
 et dicebant adinuicem · quisnam est iste
 quia et mare et uenti
 (Fol. 298 a.)

ὑπακουουσιν και ηλθον εισ το περαν
 και εισ την χωραν των γερα σηνων
 και εξελθοντων αυτων εκ του πλοιου
 ευθεωσ ὑπηρτησεν αυτω ανθρωπος
 εκ των μνημιων εν πνι ακαθαρτω
 οσ ειχεν την κατοικησιν· εν τοις μνημειοις
 και ουδε αλυσεσιν· ουκετι ουδεις αυτον
 εδυνατο δησαι· Οτι πολλακις αυτον
 δεδεμενον· πεδεσ και αλυσεσιν
 εν αις εδησαν διεσπακεναι
 και τασ πεδασ συντετριφεναι
 και μηδεν αυτον ἰσχυν δαμασαι
 νυκτος δε και ημερασ· εν τοις ορεσιν
 και εν τοις μνημειοις ην κραζον
 και κατακοπτων εαντον λιθοις
 Ιδων δε τον ιην απο μακροθεν
 εδραμεν και προσεκνησεν αυτω
 και κραξασ φωνη μεγαλη ειπεν
 τι εμοι και σοι ιην· ὑιε του θυ του ὑψιστου
 ορκιζω σε τον θν· μη με βασανισθ
 Ελεγεν γαρ αυτω ο ιην· εξελθε το πνα το ακαθαρτο
 εκ του ανθρωπου· και επηρωτα αυτον
 τι σοι ονομα εστιν και απεκριθη
 εστιν μοι ονομα λεγιων· οτι πολλοι εσμεν
 και παρεκαλει αυτον πολλα
 ἵνα μη αυτους αποστειλη· εξω της χωρασ
 ην δε εκει προσ τω ορει αγελη χοιρων
 βοσκομετη· και παρεκαλου τον τα δαιμονια
 ειποντα· πεμψον ημασ εισ τους χοιρους
 ἵνα εισ αυτους απελθωμεν
 και ευθεωσ κσ ιησ επεμψεν αυτους
 εισ τους χοιρους· και εξελθοντα τα πνα
 τα ακαθαρτα· εισηλθον εισ τους χοιρους

(Fol. 298 b.)

V. 1 ob audiunt ei et uenerunt ultra
 in regionem gerasenorum
 2 et exeuntibus illis de naue
 statim orrit illis homo de
 monumentis in spu in mundo
 3 qui domicilium habebat· in monumentis
 et neque catenis· iam quisquam eum
 4 poterat ligare· quoniam saepius eum
 ligatum· conpedibus et catenis
 quibus ligatus erat dirumpebat
 et compedes comminuebat
 nec quisquam posset eum amplius domare
 5 nocte autem et die· in montibus
 et in monumentis erat exclamans
 et concidens se lapidibus
 6 uidens autem ihm a longe
 ad cucurrit et adorauit eum
 7 et clamans uoce magna dixit
 quid mihi et tibi ihu fili di excelsi
 adiuro te per dm· ne me torqueas
 8 dicebat enim illi ihs· exi spe im munde
 9 ab homine· et interrogabat eum
 quod tibi nomen est· Et respondit
 est mihi nomen legio· quia multi sumus
 10 et deprecabatur eum multum
 ut ne se expelleret· extra regionem
 11 Erat autem circa montem· grex porcorum
 12 pascentium· et depraecabantur eum daemones
 dicentes· mitte nos in porcos
 ut in eos intro eamus
 13 Et statim dms ihs misit eos in porcos
 et exeuntes spe
 immundi· intrauerunt in porcos

(Fol. 299 a.)

και ωρμησεν η αγελη κατα του κρημνου 7.
 εισ την θαλασσαν ως δισχειλιοι
 και εκνιγοντο εν τη θαλασση
 οι δε βοσκοντες αυτους εφυγον 14
 και απηγγειλαν εισ την πολιν· και εισ τους αγρους
 και εξηλθον ειδειν τι εστιν το γεγονος
 και ερχονται προσ τον ιην· και θεωρουσιν αυτον 15
 τον δαμονιζομενον· καθημενον
 εμιατισμενον· και σωφρονοντα
 και εφ' οβηθησαν· διηγησαντο δε αυτοις 16
 οι ειδοντες πως εγενετο
 αυτω τω δαμονιζομενω
 και περι των χοιρων· και παρακαλουν αυτον 17
 ινα απελθη απο των οριων αυτων
 μη : και ενβαινοντος αυτου εισ το πλοιον 18
 ηρξατο παρακαλειν αυτον
 ο δαμονισθεις· ινα η μετ αυτου
 Ο δε ιησ̄ ουκ αφηκεν αυτον· και ειπεν αυτω 19
 ὑπαγε εισ τον οικον σου προσ τους σους
 και διαγγειλον αυτοις· οσα σοι ο θς̄ εποιησεν
 και οτι ηλεησεν σε· και απηλθεν 20
 και ηρξατο κηρυσσειν εν τη δεκαπολει
 οσα εποιησεν αυτω ο ιησ̄· και παντες εθαυμαζο̄
 μηδ : και διαπερασαντος του ιην̄ εισ το περαν 21
 παλιν συνηχθη οχλος πολυς
 προσ αυτον παρα την θαλασσαν
 και ερχεται τις των αρχισυναγωγων 22
 και προσεπεσεν προσ τους ποδας αυτου
 παρακαλων αυτον και λεγων 23
 το θυγατριον μου εσχρατως εχει
 ελθε ασ̄αι αυτησ̄· εκ των χειρων σου
 ινα σωθη και ζηση· και ὑπηγεν μετ αυτου 24
 και ηκολουθει αυτω οχλος πολυς
 (Fol. 299 b.)

et praecipitatus est grex · spes praiceps
 in mari ad duo milia
 et suffocati sunt in mare
 qui autem pascebant eos fugerunt
 et nuntiauerunt in ciuitate · et in agros
 et egressi sunt uidere quid esset
 et ueniunt ad ihm̄ · et uident illum
 qui a daemónio uexauabatur · sedentem
 uestitum et sane mentis
 et timuerunt · narrauerunt autem illis
 qui uiderant qualiter factum esset
 ei qui daemónio uexauatur
 et de porcis · et rogabant eum
 ut discederet de regionibus eorum
 Et ascendente illo in nauí
 coepit depraecari illum
 qui demonio uexabatur · ut esset cum illo
 ihs̄ autem non admisit illum · et ait illi
 uade in domum tuam ad tuos
 et adnuntia illis · quanta tibi ds̄ fecit
 et quod misertus est tui · et abiit
 et coepit · praedicare in decapoli
 quanta sibi fecisset ihs̄ · et omnes mirabantur
 Et cum tranfretasset ihs̄ ultra
 rursus conuenit ad eum turba multa
 ad eum circa mare
 Et uenit quidam archisynagogus
 et procidens ad pedes eius
 rogans eum et dicens
 filia mea in extremis est
 ueni tange eam · de manibus tuis
 ut salua sit et uiuat · et ibat cum illo
 et sequebatur eum turba multa
 (Fol. 300 a.)

και συνθλειβον αυτον
 ν : και γνη τισ ουσα . εν ρυσει αιματος
 25 ετη . ιβ . η πολλα παθουσα . υπο πολλων ιατρῶ
 26 και δαπανησασα τα εαυτησ παντα
 και μηδεν ωφελιθεισα . αλλα μαλλον
 27 επι το χειρον . ακουσασα πε του ιηῦ
 ελθουσα οπισθεν . και ηψατο του ιματιου αυτου
 28 εν τω οχλω . λεγουσα εν εαυτη
 οτι καν του ιματιου εαυτου
 αφωμαι σωθησομαι
 και ευθεωσ εξηρανθη . η πηγη .
 29 του αιματος αυτησ . και εγνω τω σωματι
 οτι ειαται απο της μαστιγος
 και ευθεωσ επιγνουσ και ο ιηῦ
 30 την δυναμιν εξελθουσαν απ αυτου
 και επιστραφειωσ εν τω οχλω ειπεν
 τισ ηψατο των ιματιων μου
 31 Οι δε μαθηται αυτου λεγουσιν αυτω
 βλεπεισ τον οχλον συνθλειβοντα σε
 και λεγεισ τισ μου ηψατο
 και περιεβλεπετο ειδειν . την τουτο ποιησασα
 32 η δε γνη φοβηθισα και τρεμουσα
 33 δι ο πεποιηκει λαθρα . ειδυια ο γεγονεν
 αυτη ηλθεν και προσεπεσεν αυτω
 και ειπεν αυτω πασαν την αληθειαν
 34 Ο δε ιηῦ ειπεν αυτη θυγατηρ η πιστιωσ σου
 σεσωκεν σε ὑπαγε ειω ειρηνην
 καισθι ὑγειησ απο της μαστιγος σου
 35 Ετι αυτου λαλουντωσ ερχονται
 απο του αρχισυναγωγου λεγοντωσ αυτω
 οτι η θυγατηρ σου απεθανεν
 τι ετι συλλειωσ τον διδασκαλον
 36 Ο δε ιηῦ ακουσασ τουτον τον λογον
 (Fol. 300 b.)

27. et conprimebant illum
 25 Et mulier quendam erat in profluuio sanguinis
 annis . xii . quae multa passa erat . a ^{conpluribus me} _{dicis}
 et erogauerat sua omnia
 nec quicquam proficebat sed magis
 27 deterius habebat . audito de ihu
 uenit de retro . et tetigit uestimentum eius
 28 inter turbam . dicens intra se
 quia si uestimentum eius
 adtigero salua ero
 29 Et confestim siccatuſ est fons
 sanguinis eius et sensit corpori
 quod sana esset a plaga
 30 Et statim cognouit ihs
 uirtutem quae exierat de illo
 et conuersus in turba ait
 quis tetigit uestimenta mea
 31 discipuli autem illius dicunt ei
 uides turbam . conprimentem te
 et dicis quis me tetigit
 32 et circumspiciebat uidere . quae hoc fecerat
 33 mulier autem timens et tremens
 quod fecerat occultum . sciens quid esset acti
 ipsa uenit et procidit ante eum
 et dixit ei omnem ueritatem
 34 ihs autem dixit ei . filia fides tua
 te saluam fecit uade in pacem
 et esto sana a plaga tua
 35 adhuc eo loquente ueniunt
 ab archisynagogo . dicentes ei
 quia filia tua mortua est
 quid iam uexas magistrum
 36 ihs autem audito hoc uerbo
 (Fol. 301 a.)

λεγει τω αρχισυναγωγω μη φοβου
 μονον πιστενε · και ουκ αφηκεν ουδε ενα
 παρακολουθησαι αυτω · ει μη πετρον και
 ιακωβον · και ιωαννην τον αδελφον αυτου
 και ερχονται εις την οικειαν του αρχισυναγωγου
 και εθεωρει θορυβον κλαιοντων
 και αλαλαζοντων πολλα · και εισελθων
 λεγει αυτοις τι θορυβισθαι και τι κλαιετε
 το παιδιον ουκ απεθανεν · αλλα καθευδει
 οι δε κατεγελων αυτου
 αυτος δε εκβαλων τους οχλους εξω
 παραλαμβανει τον πατερα
 και την μητερα του παιδιου
 και τους μετ αυτου οντας
 και εισεπορευετο οπου ην το παιδιον
 και κρατησας την χειρα του παιδιου
 λεγει αυτη ραββι · θαβιτα κουμι
 ο εστιν μετηρμενεομενον
 το κορασιον σοι λεγω εγειρε
 και ευθεωσ ανεστη το κορασιον
 και περιεπατει · ην δε ετων · ιβ̄ ·
 και εξεστησαν παντες · εκστασι μεγαλη
 και διεστειλατο αυτοις · ινα μηδεις γνοι
 τουτο και ειπεν δουναι αυτη φαγειν ·
 και εξηλθεν εκειθεν καπηλθεν
 εις την πατριδα αυτου · και ακολουθουσι αυτω
 οι μαθηται αυτου · και ημερα σαββατων
 ηρξατο διδασκειν · εν τη συναγωγη
 και πολλοι ακουσαντες · εξεπληροσονται
 επι τη διδαχη αυτου λεγοντες
 ποθεν τουτω ταυτα · και τισ η σοφια
 η δοθεισα αυτω · ινα και δυναμις τοιανται
 δια των χειρων αυτου γεινωται

(Fol. 301 b.)

v. ait archisynagogo noli timere
 37 tantummodo crede · et non admisit quemquam
 se sequi · nisi petrum et iacobum
 et iohannen fratrem eius
 38 Et ueniunt in domum archisynagogi
 et uidet turbam fientem
 39 et lamentantem multum · et ingressus
 ait illis · quid turbamini et quid turbatis
 puella non est mortua sed dormit
 40 ad illi inredebant eum
 ipse autem eiciens turba foris
 adsumpto patre
 et matre puellae
 et qui cum illo erant
 et introibit ubi erat puella
 41 et tenens manum puellae
 ait illi rabbi thabita cumi
 quod est interpretaetatum
 puella tibi dico surge
 42 et confestim exurrexit puella
 et ambulabat · erat autem annorum · xii ·
 et obstipuerunt omnes stupore magno
 43 et praecepit illis · ut i nemini dicerent
 et dixit dari illi manducare
 VI. 1 Et egressus inde abiit
 in patriam suam · et sequebaturⁿ illum
 2 discipuli eius · et die sabbatorum
 coepit docere in synagogam
 et multi audientes · admirabantur
 in doctrina ipsius dicentes
 unde huic haec · et quae est sapientia
 quae data est illi · ut et uirtutes iste
 per manus eius efficiantur

(Fol. 302 a.)

	Ουκ ουτος εστιν ο τεκτων · ο υιος μαριασ	VI. 3	nonne hic est faber · filius mariae
	και ο αδελφος ιακωβου · και ιωσητος και ιουδα		et frater iacobi · et iosetis et iudae
	και σιμωνος · ουχι και αι αδελφαι αυτου		et simonis · nonne et sorores eius
	ωδε προς ημασ εισιν		hic nobiscum sunt
	και εσκανδαλιζοντο εν αυτω		et scandalizabantur in illo
να :	και ελεγεν αυτοισ ο ιησ	4	et dicebat illis ihs
	οτι ουκ εστιν προφητησ ατιμοσ		quia non est propheta sine honore
	ει μη εν τη πατριδ ι αυτου · και εν ταισ συγγενεσ		nisi in patria sua et in genere suo
	και εν τη οικια αυτου · και ουκ ηδυνατο εκει	5	et in domo sua · et non potuit ibi
	ουδεμιαν ποιησαι δυναμιν		ullam facere uirtutem
	ει μη ολιγοισ αρρωστοισ		nisi paucos infirmos
	επιθεισ τασ χειρασ εθεραπευσεν		inponens manum curauit
	και εθανμαζεν δια την πιστιν αυτων	6	et mirabatur propter incredulitatem illorum
νβ :	και περιηγεν τασ κωμασ · κυκλω διδασκων		et circuibat castella · et circumibat docens
γγ :	και προσκαλεσαμενοσ τουσ · ιβ · μαθητασ	7	et conuocatis duo decim · discipulis
	απεστειλεν αυτοουσ ανα · β ·		misit eos per uinos
	δουσ αυτοισ εξουσιαν		dans illis potestatem
	των πνευματων των ακαθαρτων		spirituum immundorum
	και παρηγγειλεν αυτοισ · εινα μηδεν ερωσιν	8	et praecepit illis · ut ne quid tollerent
	εισ οδον · ει μη ραβδον μονον		in uiam · nisi uirgam tantum
	μητε πηραν μητε αρτον		non peram non panem
	μητε εισ την ζωνην χαλκον		neque in zonam aes
	αλλα υποδεδεμενοισ σανδαλια	9	sed calciatos sandalia
	και μη ενδυσησθαι · β · χιτωνασ		et ne indueritis duas tunicas
νδ :	και ελεγεν αυτοισ · οπου αν εισελθητε	10	Et dixit eis · quocumque introieritis
	εκει μενεται · εωσ αν εξελθητε εκειθεν		illic manete · donec exeatis inde
νε :	και οσοι εαν μη δεξωνται υμασ	11	et quicumque non receperint uos
	μηδε ακουσωσιν υμων εκπορευομενοι		nec audierint uos · exe untes
	εκειθεν εκτειναξατε τον χουν		inde excutite puluer
	των ποδων υμων · εισ μαρτυριον αυτοισ		pedum uestrorum · in testimonium illis
νε :	και εξελθοντεσ εκηρυξαν	12	Et exeuntes praedicabant
	ινα μετανοωσιν · και δαιμονια πολλα	13	ut paenitentiam agerent · et daemonia multa
	εξεβαλον · και αλειψαντεσ ελεω		iciebant · et unguentes oleo

(Fol. 302 b.)

ΛΗ

(Fol. 303 a.)

	πολλους αρωστους εθεραπευον	VI	multos aegros sanauerunt
ϛζ :	και ηκουσεν ηρωδης ο βασιλευς	14	Et audiit herodes rex
	φανερων γαρ εγενετο		manifestum enim factum est
	το ονομα αυτου και ελεγοσαν		nomen eius et dicebant
	οτι ιωαννης ο βαπτιστης· εγηγγεται		quod iohannes baptista resurrexit
	εκ νεκρων· και δια τουτο ενεργουσιν		a mortuis· et propter ea efficiuntur
	αι δυναμις εν αυτω		uirtutes in ipso
νη :	αλλοι δε ελεγον οτι ηλιας εστιν	15	alii autem dicebant quoniam helias est
	αλλοι δε ελεγον· οτι εις των προφητων		alii autem dicebant· quasi unus ex profetis
	ακουσας δε ηρωδης ειπεν· ον εγω απεκεφαλισα	16	audito autem herodes ait· quem ego decollau
νη :	ουτος εκ νεκρων ηγηθη : αυτος γαρ ηρωδης	17	hic a mortuis surrexit· ipse enim herodes
	αποστειλας εκρατησεν		misit ac tenuit
	τον ιωαννην και εδησεν αυτον		iohannem et alliganit eum
	και εβαλεν εις φυλακην· δια ηρωδιαδα		et misit in carcerem· propter herodiaden
	την γυναικα φιλιππου του αδελφου αυτου		uxorem philippi fratris sui
	οτι εγαμησεν αυτην		quod duxisset eam uxorem
ξ :	Ελεγεν γαρ ιωαννης τω ηρωδη	18	dicebat enim iohannes herodi
	ουκ εξεστιν σε εχειν αυ		non licet tibi habere
	την γυναικα του αδελφου σου		uxorem fratris tui
	Η δε ηρωδιας ηνιχεν αυτω	19	herodes autem insidiabatur illi
	και ηθελεν αποκτειναι αυτον		et quaerebat occidere eum
	και ουχ ηδυνατο		et non poterat
	ο γαρ ηρωδης εφοβειτο τον ιωαννην	20	herodes enim metuebat iohannem
	ειδωσ αυτον ανδρα δικαιον		sciens eum uirum iustum
	και αγιον ειναι· και συνετηρει αυτον		et sanctum esse· et custodiebat eum
	και ακουσας αυτου πολλα εποιει		et audito eo multa faciebat
	και ηδewσ αυτου ηκουεν		et liuenter eum audiebat
	και γενομενης δε ημερας ευκαιρου	21	Et cum dies opportunus accidisset
	ηρωδης τοις γενεχλιοις αυτου		hero dis natali suo
	δειπνον εποιησεν τοις μεγαιστασι		cenam fecit principibus
	και τοις χειλιαρχοις		et tribunis
	και τοις πρωτοις της γαλιλαιας		et primis a galilaeae
	Εισελθουσης δε της θυγατρος αυτου	22	Cumque introisset filia ipsius

(Fol. 303 b.)

(Fol. 304 a.)

ηρωδιαδος και ορχησαμενης και αρεσασησ
 τω ηρωδη· και τοισ συνανακειμενοισ
 ειπεν ο βασιλευσ τω κορασιω
 αιτησον με ο θελεισ και δωσω σοι
 και ωμοσεν αυτη πολλα· ει τι αν με αιτησησ
 δωσω σοι· και το ημεισυ της βασιλειασ μου
 η δε εξελθουσα ειπεν τη μητρι αυτησ
 τι αιτησωμαι· η δε ειπεν
 την κεφαλην ιωαννου του βαπτιστου
 και εισελθουσα προς τον βασιλευσ ειπεν
 δοσ μοι επι πινακι ωδε
 την κεφαλην ιωανου του βαπτιστου·
 περιλυποσ γενομενοσ ο βασιλευσ
 ωσ ηκουσεν δια τουσ ορκουσ
 και δια τουσ συνανακειμενουσ
 ουκ ηβελησεν αυτην αβετησαι
 αλλα ευθεωσ αποστειλασ σπεκολατοραν
 επεταξεν ενεχθηναι· την κεφαλην αυτου·
 Ο δε απελθων· απεκεφαλισεν αυτον
 εν τη φυλακη· και ηνεγκεν την κεφαλην
 επι πινακει· και εδωκεν αυτην τω κορασιω
 και το κορασιον εδωκεν τη μητρι αυτησ
 ακουσαντεσ δε οι μαθηται αυτου ηλθον
 και ηραν το πτωμα αυτου·
 και εθηκαν αυτο· εν τω μνημειω·
 ξα : και συναγονται οι αποστολοι προς τον ιην
 και απηγγειλαν αυτω παντα
 οσα εποιησαν και οσα εδιδασαν
 ξβ : και ειπεν αυτοισ ο ιησ· δευτε υπαγωμεν
 εισ ερημον τοπον· και αναπαυσθαι ολιγον
 ησαν γαρ οι ερχομενοι
 και οι υπαγοντεσ πολλοι
 και ουδε φαγειν ευκαιροσ ειχον
 (Fol. 304 b.)

VI. herodiades et saltasset· et placuisset
 herodi· simul que recumbentibus
 dixit rex puellae
 pete a me· quod uis et dauo tibi
 23 et iurauit illi multa· quod quidquid me petieris
 dabo tibi· licet dimidium regni mei
 24 quae cum exisset· dixit matri suae
 quid petam· et illa dixit
 caput iohannis baptistae
 25 Cumque intro isset ad regem ait
 da mihi in disco hic
 caput iohannis baptistae
 26 et contristatus est rex
 mox audiit propter iusiurandum
 et propter simul recumbentibus
 noluit am contristare
 27 sed statim mis speculatore
 praecipit adferi caput eius
 28 Et cum abisset decollauit eum
 in carcerem· et adtulit capud
 in disco· et dedit illud puellae
 et puell a dedit matri suae
 29 audientes autem discipuli eius uenerunt
 et tulerunt corpus eius
 et posuerunt illud· in monumento
 30 Et conuenerunt apostoli ad ihm
 et renuntiauerunt illi omnia
 quae egerant et quae docuerant
 31 Et ait illis ihs uenite eamus
 in desertum locum· et requiescite pusillum
 erant enim qui rediebant
 et qui ibant multi
 et nec manducandi spatium habebant
 (Fol. 305 a.)

και αναβαντες εις το πλοιον VI. 32
 ξγ : απηλθον εις ερημον τοπον κατ ιδιαν
 και ειδαν αυτους υπαγοντας 33
 και εγνωσαν πολλοι
 και πεζη απο παντων πολεων
 συνεδραμον εκει· και συνηλθον αυτου
 και εξελθων και ειδων· πολλν οχλον ο ιησ 34
 επλαγισθη εκ αυτουσ· οτι ησαν ωσ προβατα
 μη εχοντα πομενα
 και ηρξατο διδασκειν αυτουσ πολλα
 ηδη δε ωρασ πολλησ γεινομενησ 35
 προσελθοντες οι μαθηται αυτου
 λεγουσιν αυτω οτι ερημοσ εστιν τοποσ
 ηδη ωρα πολλη· απολυσον αυτουσ 36
 ινα απελθοντες εις τουσ εγγιστα αγρουσ
 και εις τασ κωμασ ινα αγορασωσιν εαυτοισ
 τι φαγειν και αποκριθεισ ειπεν αυτοισ ο ιησ 37
 δοτε αυτοισ υμεισ φαγειν· και λεγουσιν αυτω
 απελθοντες αγορασωμεν
 διακοσιων δηναριων αρτουσ
 και δωσωμεν αυτοισ φαγειν
 και λεγει αυτοισ ο ιησ· ποσουσ αρτουσ εχετεσ 38
 υπαγετε ειδετε· και γνοντες λεγουσιν αυτω
 ε· αρτουσ και δυω ιχθυασ· και επεταξεν ο ιησ 39
 ανακλειναι παντασ· κατα την συνποσιαν
 επι τω χλωρω χορτω· και ανεπεσον 40
 πρασιαι πρασιαι· κατα ρ· και κατα πεντηκοντα
 ξδ : και λαβων· ε· αρτουσ· και τουσ β· ιχθυασ 41
 αναβληψασ εις τον ουρανον· ευλογησεν
 και κατεκλασεν τουσ· ε· αρτουσ
 και εδιδου τοισ μαθηταισ αυτου
 ινα παραθωσιν· κατεναντι αυτων
 και τουσ β· ιχθυασ· εμερισεν πασιν
 (Fol. 305 b.)

Et ascendentes in nauī
 abierunt in desertum locum seorsum
 et uiderunt eos abeuntes
 et cognouerunt multi
 et pedestre de omnem ciuitatem
 concurrerunt illuc· et uenerunt ibi
 et exientes et uidens· multam turbam ihs
 condoluit super eos· qui erant sicut oues
 non habentes pastorem
 Et coepit docere illos multa
 et cum iam ora multa fieret
 accesserunt discipuli eius dicunt ei
 quia desertus est locus
 et iam ora multa· dimitte illos
 ut euntes· in proximas uillas
 et vicos· et emant sibi
 quod manducent Et respondens ait illis ihs
 date illis uos manducare· et dixerunt ei
 euntes emamus
 ducentis denariis panes
 et dauimus eis manducare
 Et dicit e is ihs quod panes habetis
 ite uidete· et cum cognouissent dicunt ei
 u· panes et duos pisces· et praecepit illis ihs
 uti discumberent omnes· secundum contabernia
 super uiridem faenum· et discubuerunt
 in partes· per c· et per l·
 et acceptis· u· panibus· et ii· piscibus
 aspiciens in caelum· benedixit
 et fregit· u· panes
 et dedit discipulis
 ut adponerent· ante eos
 et duos pisces· diuisit omnibus
 (Fol. 306 a.)

και εφαγον παντες και χορτασθησαν VI. 42
 και ηραν κλασματων 43
 ιβ· κοφινουσ πληρεις· και απο των ιχθινων
 και ησαν οι φαγοντες· ε· ανδρες 44
 ξε : και ευθεωσ εξεγερθεισ ηγακασεν 45
 τουσ μαθητασ αυτου· ενβηναι εισ το πλοιον
 και προσαγειν αυτον εισ το περαν
 προσ βησσαϊδαν
 ξε : αυτοσ δε απολυει τον οχλον· και αποταξαμενοσ 46
 αυτοισ απηλθεν εισ το οροσ προσευξασθαι
 ξε : και οψιασ γενομενησ· ην παλαι το πλοιον 47
 εν μεση τη θαλασση
 και αυτοσ μονοσ επι της γησ
 και ειδων αυτοισ βασανιζομενοισ 48
 και ελαυνοντασ· ην γαρ ο ανεμοσ
 εναντιοσ αυτοισ· και περι τεταρτην φυλακην
 της νυκτοσ· ερχεται ο ιησ περιπατων
 επι της θαλασσησ
 και ηβηλησεν παρελθειν αυτοισ
 οι δε ειδοντες αυτον περιπατουντα 49
 επι της θαλασσησ· εδοξαν φαντασμα ειναι
 και ανεκραξαν παντες· και εταραχθησαν 50
 και ελαλησεν προσ αυτοισ λεγων
 θαρσειτε εγω ειμι μη φοβεισθαι
 ξε : και ανεβη εισ το πλοιον προσ αυτοισ 51
 και εκοπασεν ο ανεμοσ και περισσωσ εν ε
 αυτοισ· εξεσταντο και εθαυμαζον
 ου γαρ συνηκαν επι τοισ αρτοισ 52
 ην γαρ η καρδια αυτων· πεπωρωμενη
 και διαπερασαντες εκειθεν 53
 ηλθον επι την γην γεννησαρ
 ξε : και εξελθοντων αυτων εκ του πλοiou 54
 ευθεωσ επεγνωσαν αυτον

(Fol. 306 b.)

et manducauerunt omnes et saturati sunt
 et sustulerunt fragmentorum
 xii· cofinos plenos et de pis cibis
 et erant qui manducauerant· u· milia uiroru
 et statim exurgens coegit
 discipulos suos· ascendere in nauem
 ut praecederent eum ultra
 ad bessaidan· dum ipse
 demitteret turbam· et cum dimisisset
 eos abiit in montem orare
 et cum sero esset factum· iam erat nauis
 in medio mare
 et ipse solus in terra
 et uidens eos remigantes et laborantes
 erat enim uentus contrarius illis
 et circa quartam uigiliam
 noctis· uenit ihs ambulans
 super mare
 et uolebat transire illos
 ad illi ut uiderunt illum ambulantem
 super mare· putauerunt fantasma esse
 et clamauerunt omnes· et conturbati sunt
 et locutus est ad eos dicens
 confidete ego sum nolite timere
 et ascendens in nauem ad illos
 et cessauit uentus· et plus magis intra se
 stupebant et mirabantur
 non enim intellexerant de panibus
 erat enim cor eorum obtusum
 et cum transfretasset inde
 peruenerunt in terram gennesar
 et egredientibus illis de nauis
 continuo cognouerunt eum

(Fol. 307 a.)

περιδραμοντες δε ολην την περιχωρον VI. 55
 εκεινην ηρξαντο επι γραβαττοις
 φερειν παντας· τους κακως εχοντας
 περιφερον γαρ αυτους
 οπου αν ηκουσαν τον ιην ειναι
 και που αν εισπορευετο εισ κωμασ 56
 η εισ αγρους· η εισ τας πολισ
 εν ταισ πλαταιαισ· ετειθουν τους ασθενοντας
 και παρεκαλουν αυτον· ινα καν του κρασπεδου
 του ιματιου αυτου αφηωνται
 και οσοι ηψαντο αυτον εσωζοντο
 και συναγονται προσ αυτον οι φαρισαιοι VII. 1
 και τινεσ των γραμματαιων
 ελθοντεσ απο ιεροσολυμιων
 και ειδοτεσ τινασ των μαθητων αυτου 2
 κοινεσ χερσιν· τουτεστιν ανιπτουσ
 εσθιοντασ τουσ αρτουσ κατεγνωσαν
 οι γαρ φαρισαιοι· και παντεσ οι ιουδαιοι 3
 εαν μη πυ κμη νυφονται
 τασ χειρασ ουκ εσθειουσιν αρτον
 κρατουντεσ την παραδοσιαν
 των πρεσβυτερων
 και απ αγορασ οταν ελθωσιν 4
 εαν μη βαπτισωνται ουκ εσθειουσιν
 και αλλα πολλα εστιν· α παραλαβον
 αυτοισ τηρειν· βαπτισμουσ ποτηριων
 και ξεστων και χαλκιων και κλειων
 και επερωτωσιν αυτον οι φαρισαιοι 5
 και οι γραμματεισ λεγοντεσ
 δια τι οι μαθηται σου ου περιπατουσιν
 κατα την παραδοσιν των πρεσβυτερων
 αλλα κοιναισ ταισ χερσιν αισθιοσιν
 τον αρτον· ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ 6
 (Fol. 307 b.)

circumcurrentes autem totam regionem
 illam· coeperunt in grabattis
 ferre omnes male habentes
 circumferebant enim eos
 ubicumque audierant ihm esse
 et quocumque intrabat in uicos 56
 uel in uillas· aut in ciuitates
 in plateis· ponebant infirmos
 et depraeabantur eum· ut uel fimbriam
 uestimenti eius tangerent
 et quodquod tangebant eum salui fiebant
 et conuenerunt ad eum pharisaei
 et quidam de scribis
 uenientes ab hierosolymis
 et cum uidissent quosdam discipulorum suorum
 communibus manibus· id est non lotis
 manducare panem uituperauerunt
 pharisaei enim· et omnes iudaei
 nisi primo lauerint
 manus non manducant panem
 tenentes traditionem
 seniorum
 et cum uenerint a foro
 nisi baptizentur non capiunt cibum
 et alia multa quae tradita sunt
 illis seruare· baptismos calicum
 et orceorum et aementorum et lectorum
 et interrogant eum pharisaei
 et scribae dicentes
 quare discipuli tui non secuntur
 secundum traditionem saeniorum
 sed communibus manibus manducant
 panem· ad ille respondens ait illis
 (Fol. 308 a.)

οτι καλωσ επρο φητευσεν ησαϊασ περι υμων
 υποκριτων· και ειπεν· ο λαοσ ουτοσ
 τοισ χειλεισιν με αγαπα· η δε καρδια αυτων
 πορω αφεστηκεν αφ εμου
 ματην δε σεβονται με· διδασκοντες
 διδασκαλειασ· ενταλματα ανθρωπων
 βαπτισμουσ ξεστων· και ποτηριων
 και αλλα παρομοια· α ποιειται τοιαυτα πολλα
 αφεντες την τολην του θυ
 κρατειτε την παραδοσιν των ανθρωπων
 και ελεγεν αυτοισ· καλωσ ατεθειτε
 την εντολην του θυ
 ινα την παραδοσιν υμων στησηται
 μωϋσησ γαρ ειπεν· τειμα τον πατερα σου
 και την μητερα· και ο κακολογων
 πατερα η μητερα θανατω τελευτειτω
 υμεισ δε λεγεται· εαν ειπη ανθρωποσ
 τω πατρι αυτου η τη μητρι
 κορβαν ο εστιν δωρον
 ο αν μου ωφεληθησ
 ουκ εναφιεται αυτον ουδεν ποιησαι
 τω πατρι η τη μητρι ακυρουντες τον λογον
 του θυ τη παραδοσει υμων
 τη μωρα η παρεδωκατε· και παρομοια
 τα αυτα πολλα ποιειτε· και προσκαλεσαμενωσ
 παλιν τον οχλον ελεγεν αυτοισ
 ακουσατε μου παντες και συνιτε
 ουδ εστιν εξωθεν του ανθρωπου
 εισπορευομενον εισ αυτον· ο δυναται αυτω
 κοινωσαι· αλλα τα εκ του ανθρωπου
 εκπορευομενα· εκεινα εστιν
 τα κοινουντα τον ανθρωπον
 ει τισ εχει ωτα ακουειν ακουετω

(Fol. 308 b.)

VII. quia bene profetauit esaias de uobis
 ypocritis et dixit· populus hic
 labiis me honorat· cor autem eorum
 longe est a me· in uanum autem
 colunt me docentes
 7 doctrinas· praecepta hominum
 8 baptizantesorceos· et calices
 et alia similia· quale faciunt huius modi multa
 relinquentes mandatum dei
 tenentes traditiones hominum
 9 et dicebat illis· bene inritum facitis
 praeceptum dei
 ut traditionem uestram tradatis
 10 moyses enim dixit· honora patrem tuum
 et matrem· et qui maledixerit
 patri aut matri morti morietur
 11 uos autem dicitis· si dixerit homo
 patri suo aut matri
 corbam quod est donum
 quodcumque ex me tibi proderit· iam non
 12 missum facitis eum· quidquam facere
 13 patri aut matri· scindentes uerbum
 dei per traditionem uestram
 stultam quam tradedistis· et similia
 14 huius modi multa facitis· et aduocans
 iterum turbam dicebat illis
 audite me omnes et intellegite
 15 nihil est extra hominem
 introiens in eum· quod possit eum
 communicare· sed que de homine
 procedunt illa sunt
 16 quae coinquant hominem
 si quis habet aures audiendum audiat

(Fol. 309 a.)

οβ : και οτε εισηλθεν εισ την οικειαν
 απο του οχλου επηρωτων αυτον
 οι μαθηται αυτου την παραβολην
 και λεγει αυτοισ· ουτως και υμεις
 ασυνετοι εσται ου νοειτε
 οτι παν το εξωθεν
 εισπορευομενον εισ τον ανθρωπον
 ου δυναται αυτον κοινωσαι
 ου γαρ εισερχεται εισ την καρδιαν αυτου
 19 αλλ εισ την κοιλειαν· και εισ τον οχετον
 εξερχεται· καθαριζει παντα τα βρωματα
 ελεγον δε οτι το εκ του ανθρωπου
 20 εκπορευομενον· εκεινα κοινοι τον ανθρωπο
 εσωθεν γαρ εκ της καρδιας των ανθρωπων
 21 οι διαλογισμοι κακοι εκπορευονται
 22 πορνεια κλεμματα· μοιχειαι φονοσ
 πλεονεξια δολοσ· πονηρια ασελγεια
 οφθαλμοσ πονηροσ· βλασφημιαι υπερηφανιαι
 23 αφροσυνη· παντα ταυτα τα πονηρια
 εσωθεν εκπορευεται· και κοινοι
 τον ανθρωπον· και αναστας εκειθεν
 24 απηλθεν εισ τα ορια τυρου· και εισελθων
 εισ την οικειαν· ουδενα ηθελε γνωραι
 και ουκ ηδυνηθη λαβειν· γυνη δε ευθεωσ
 25 ωσ ακουσασα περι αυτου· ησ ειχεν το θυγατριον
 πνα ακαθαρτον· ελθουσα και προσεπεσεν
 ογ : προσ τουσ ποδασ αυτου· η δε γυνη ημ
 26 ελληνισ φυνισσα τω γενει
 και ηρωτα αυτον· ινα το δαιμονιον εκβαλη
 27 απο της θυγατροσ αυτησ και λεγει αυτη
 αφεσ πρωτον χορτασθηναι τα τεκνα
 ου γαρ εστιν καλον· λαβειν τον αρτον των
 τεκνων· και βαλειν τοισ κυναριοισ
 (Fol. 309 b.)

VII. 17 et cum introisset in domum
 a turba· interrogabant eum
 discipuli eius parabolam
 18 et ait illis· sic et uos
 imprudentes estis non intellegitis
 quo domne extrensecus
 introiens in hominem
 non potest eum communicare
 19 nec enim introiit in cor eius
 sed in uentrem· et in secessum
 exiit· purgans omnes escas
 20 dicebat autem quoniam quae de homine
 exeunt· illa communicant hominem
 21 abintus autem de corde hominum
 cogitationes malae procedunt
 22 adulteria furta· fornicationes homicidia
 auaritia dolus· nequitia impudicitia
 oculus malus· blasphemia superuia
 23 stultitia· omnia haec mala
 abintus procedunt· et communicant
 24 hominem· et exurgens inde
 abiit in fines tyri· et ingressus
 in domum· neminem uoluit scire
 25 et non potuit latere· mulier autem statim
 ut audiit de eo· cuius habebat filia
 spm in mundum intrauit et procidit
 26 ad pedes eius· mulier autem erat
 graeca syrophoenissa· genere
 et rogabat eum· ut daemonium eiceret
 27 de filia eius· et dixit ei
 sine prius saturari filios
 non est enim bonum· accipere panem
 filiorum· et mittere catellis
 (Fol. 310 a.)

η δε απεκριθη αυτω λεγουσα . κε̄ αλλα και τα VII 28
 κυναρια ὑποκατω της τραπεζης εσθιουσιν
 απο των ψιχων των πεδων . και ειπεν αυτη 29
 ὑπαγε . δια τουτου λογον
 εξεληλυθεν το δαμονιον εκ της θυγατρος σου
 και απελθουσα εισ οικον ευρεν την θυγατερᾱ 30
 βεβλημενην επι την κλινην
 και το δαμονιον εξεληλυθος
] οδ] : και παλιν εξελθων εκ των οριων τυρου 31
 ηλθεν δια σιδωνος εισ την θαλασσαν
 της γαλιλαιας . ανα μεσον των οριων
 της δεκαπολεως . και φερουσιν αυτω 32
 κωφον και μογυλαλον . και παρακαλουσιν αυτω
 ἵνα επιθη αυτω την χειραν . και απολαβομενος 33
 αυτον . απο του οχλου κατ ιδιαν
 πτυσας εβαλεν τουσ δακτυλους αυτου
 εισ τα οτα αυτου
 και ηψατο της γλωσσης αυτου
 και αναβλεψας . εισ τον ουρανον 34
 ανεστεναξεν και λεγει αυτω εφθεθα ο̄ εστι
 διανυκτηρι . και ηνγησαν αι ακοαι αυτου 35
 και ελυθη ο δεσμος της γλωσσης αυτου
 και ελαλει ορθως και διστελατο αυτοισ 36
 ἵνα μηδενι μηδεν ειπωσιν
] οε] : οι δε αυτοι μαλλον περισσοτερος εκηρυσσο̄ 37
 και ὑπερεκπερισσως εξεπλησσοντο λεγοντες
] οδ] : καλωσ παντα πεποιηκεν . και τουσ κωφουσ
 ποιει ιακουειν . και τουσ αλαλους λαλειν
 εν εκειναισ δε ταισ ημεραισ VIII 1
 παλιν πολλου οχλου οντου
 και μη εχοντων αυτων τι φαγωσιν
 προσκαλισαμενος τουσ μαθητας λεγει αυτοισ
 σπλαχνιζομαι επι του οχλου τουτου 2

(Fol. 310 b.)

ΛⓄ

ad illa resrespondit ei dicens . dmē sed et
 catelli subtus mensa manducant
 de micis puerorum . et ait ei uade
 propter hunc sermonem
 exiit daemonium de filia tua
 et cum abisset in domum . inuenit filiam
 iacentem supra lectum
 et daemonium exisse
 et iterum exiens de finibus tyri
 uenit per sidonem ad mare
 galilaeae . inter medios fines
 decapoleos . et adferent ei surdum
 et mutum . et depraecabantur illum
 ut inponeret illi manum . et suscipiens
 eum . de turba seorum
 expuens misit digitos suos
 in auriculas eius
 et tetigit linguam eius
 et aspiciens in caelo
 ingemuit et ait illi . effecta quod est
 adaperite . et apertae sunt aures eius
 et solutum est uinculum linguae eius
 et loquebatur confidenter . et praecepit eis
 ne cui aliquid dicerent
 ad illi magis tantum praedicabant
 ete ō amplius admirabantur dicentes
 bene omnia fecit . et surdis
 praestat auditum et multis loqui
 in illis autem diebus
 iterum cum multa turba esset
 et non habentibus eis quod manducant
 conuocatis discipulis ait illis
 misereor super istam turbam

(Fol. 311 a.)

οτι ηδη ημεραι τρισ εισιν · απο ποτε ωδε εισιν VIII.

και ουκ εχουσιν τι φαγωσιν

και απολυσαι αυτους νηστεισ εισ οικον ου θελω 3

μη εκλυθωσιν εν τη οδω · οτι και τινες εξ αυτω

απο μακροθεν ηκασιν · και απεκριθησαν αυτω 4

οι μαθηται αυτου · ποθεν τουτους δυνησεται

τισ χορτασαι αρτων επ ερημειασ

και επηρωτα αυτους · ποσουσ αρτουσ εχεται 5

οι δε ειπον · ζ · και παραγγελλει τω οχλω 6

αναπεσιν επι της γησ · και λαβων τουσ ζ αρτουσ

και ευχαριστησασ εκλασεν και εδιδου

τουσ μαθηταισ αυτου · ινα παραθωσιν

και παρεθηκαν τω οχλω · και ειχαν 7

ιχθυδια ολιγα και ευχαριστησασ ειπεν

και αυτουσ εκελευσεν παρατειθηναι

και εφαγον και εχορτασθησαν 8

και ηραν το περισσευμα

των κλασματων σφυριδας · ζ ·

ησαν δε οι φαγοντες · ωσ τετρακιςχειλιοι 9

και απελυσεν αυτουσ · και αυτοσ ανεβη 10

ζ : εισ το πλοιον μετα των μαθητων αυτου

και ηλθεν εισ τα ορια μελεγαδα

και εξ ηλθοσαν οι φαρισαιοι · και ηρξαντο 11

συνζητειν συν αυτω · ζητουντες παρ αυτου

το σημειον απο του ουρανου

ση : πειραζοντες αυτον · και αναστεναξασ 12

τω πνι λεγει

τι η γενεα αυτη ζητει σημειον

αμην λεγω υμειν ει δοθησεται

τη γενεα ταυτη σημειον

και αφισ αυτουσ παλιν 13

ενβασ εισ το πλοιον απηλθεν εισ το περαν

και επελαθοντο · οι μαθηται λαβειν αρτουσ 14

(Fol. 311 b.)

quoniam iam triduum est · ex quo hic sunt

et non habent quod manducent

et dimittere eos ieiunos nolo in domo

ne fatigentur in uia · quoniam qui dam ex illis

de longe uenerunt · et responderunt ei

discipuli sui · unde istos possit

quis saturare panibus in solitudinem

et interrogauit eos · quod panes habetis

qui dixerunt septe · et praecepit turbae

discumbere in terram · et accepit · iiii · panes

et gratias agens fregit et dedit

discipulis suis · ut adponerent

et adposuerunt turbae · et habebant

pisces paucos · et gratias agens dixit

et ipsos iussit adponi

et manducauerunt et saturati sunt

et sustulerunt quod superauerat

fragmentorum · sportas septem

erant autem qui manducauerant · ad · iiii · millia

et dimisit eos · et ipse ascendens

in nauem · cum discipulis suis

et uenit in partes magidan

et exierunt pharisaei · et coeperunt

quaerentes ab illo

signum de caelo

temptantes eum · et ingemiscens

spu · ait

quid generatio ista quaeret signum

amen dico uobis si dabitur

generationi huic signum

et missum faciens illos iterum

ascendit in nauem abiit ultra

et oblitii sunt discipuli sumere panes

(Fol. 312 a.)

ει μη ενα αρτον ειχον μετ εαυτων VIII
 [οθ] : εν τω πλωι : και διεστειλετο αυτοις λεγων 15
 βλεπετε απο της ζυμης των φαρισαιων
 [π] : και της ζυμης ηρωδου : και διελογιζοντο 16
 προσ αλληλους . οτι αρτους ουκ ειχαν
 και γνους ο ιησ λεγει αυτοις . τε διαλογιζεσθαι 17
 εν ταις καρδιαις υμων . οτι αρτους ουκ εχεται
 ουπω νοειτε ουδε συνιεται
 πετηρωμενη εστιν η καρδια υμων
 οφθαλμοις εχοντες ου βλεπεται 18
 και ωτα εχοντες ουκ ακουετε
 ουδε μνημονευετε
 οτε τους . ε . αρτους τους εκλασα 19
 εις τους πεντακιςχειλιους
 και ποσους κοφινους κλασματων
 ηρατε πληρεις . λεγουσιν αυτω . ιβ .
 οτε δε τους . ζ . εις τους τετρακιςχειλιους 20
 ποσας σφυριδας κλασματων ηρατε
 οι δε ειπον . ζ . και λεγει αυτοις 21
 πως ουπω συννοειτε
 [πα] : και ερχονται εις βηθανιαν . και φερουσιν 22
 αυτω τυφλον . και παρακαλουσιν αυτον
 ινα αυτου αψηγαι
 και λαβομενος την χειρα του τυφλου 23
 εξηγαγεν αυτον εξω της κωμης
 και πτυσας εις τα ομματα αυτου
 επειθεισ τας χειρας αυτω επερωτα αυτον
 ει τι βλεπεισ και αναβλεψας λεγει 24
 βλεπω τους ανθρωπους ως δενδρα
 περιπατοντας . και παλιν επειθεισ τας χειρας 25
 επι τους οφθαλμοις αυτου
 και ηρξατο αναβλεψαι . και αποκατεσταθη
 ωστε αναβλεψαι τη λαγωσ παντα

(Fol. 312 b.)

nisi unum p anem quem habebant secum
 in nauem . et praecepit eis dicens
 uidete a fermento pharisaeorum
 et fermento herodis et cogitabant
 ad alterutrum quod panes non haberent
 quo cognito ihs ait illis . quid cogitatis
 in cordibus uestris . quia panes non habetis
 nondum intellegistis nec perspicitis
 sic obtusa sunt corda uestra
 oculos habentes non uidetis
 nec aures habentes non auditis
 nec meministis
 quando de . u . panibus quos fregi
 in quinque milia
 et quod cofinos fragmentorum
 sustulistis . ad illi dixerunt . xii .
 quando autem . iiii . in quattuor milia
 quod sportas fracmentorum talistis
 ad illi dixerunt . iiii . et ait illis
 quomodo non intellexistis
 et ueniunt uethaniam . et adferunt
 ei caecum et rogauerunt eum
 ut illum tangeret
 et adpraehendi manum caeci
 eduxit eum extra uicum
 et expuens in oculos eius
 et inpositis manibus illi interrogabat eu
 si quid uideret et aspiciens ait
 uideo homines uelut arbores
 ambulantes . et iterum inposuit ei manus
 super oculos eius
 et coepit uidere . et restitutus est
 ita ut uideret clare omnia

(Fol. 313 a.)

και απεστειλεν αυτον εισ οικον αυτου VIII. 26
 και λεγει αυτω υπαγε εισ τον οικον σου
 και μηδενι ειπησ εισ την κωμην
 πβ : και εξηλθεν ο ιησ και οι μαθηται αυτου 27
 εισ καισαριαν της φιλιππου· και εν τη οδω
 επηρωτα τους μαθητας αυτου λεγων
 τινα με λεγουσιν ειναι οι ανθρωποι
 οι δε απεκριθησαν αυτω λεγοντες 28
 ιωαννην τον βαπτιστην· αλλοι δε ηλιαν
 αλλοι δε ωσ ενα των προφητων
 αυτοσ δε επηρωτα αυτοουσ 29
 υμεις δε τινα με λεγεται ειναι
 αποκριθεισ δε ο πετροσ λεγει αυτω συ ι ο χρισ
 πγ : και επετειμησεν αυτ οισ 30
 ινα μηδενι ειπωσω περι αυτου
 και ηρξατο διδασκειν αυτοουσ· οτι δει τον υιου
 του ανθρωπου πολλα παθειν 31
 και αποδοκιμασθηναι υπο των πρεσβυτερων
 και απο των αρχιερων· και των γραμματειων
 και αποκτανθηναι
 και μετα τρεις ημερας αναστηναι
 και παρρησια τον λογον ελαλει 32
 πδ : και προσλαβομενοσ ο πετροσ ηρξατο επετειμιαν
 αυτω· ο δε επισ τραφεισ και ειδων 33
 τους μαθητας αυτου· επετειμησεν πετρω
 λεγων υπαγε οπεισω μου σατανα·
 οτι συ φρονισ τα του θυ
 αλλα των ανθρωπων
 πε : και προσκαλεσαμενοσ τον οχλον 34
 συν τοισ μαθηταισ αυτου ειπεν
 ει τεισ θελει οπισω μου ακολουθειν
 αρνησασθω εαυτον· και αρατω τον στριν αυτου
 και ακολουθειτω μοι· οσ γαρ αν θελη 35

(Fol. 313 b.)

et dimisit illum in domum suam
 et ait illi uade in domum tuam
 et nemini dixeris in uico
 et profectus est ihs et discipuli eius
 in caesariam philippi· et in uia
 interrogabat discipulos suos dicens
 quem me dicunt esse homines
 qui responderunt ei dicentes
 iohannem baptistam· alii autem heliam
 alii autem quasi unum ex prophetis
 ipse autem interrogauit eos
 uos autem quem me dicitis esse
 respondens autem petrus· dicit illi tu es xps
 et comminatus est eis
 nemini dicerent de illo
 et coepit docere illos quoniam oportet filium
 hominis multa pati
 et reprobari a senioribus
 et a summis sacerdotibus et scribis
 et tertia die resurgere
 et palam uerbum lo quebatur
 quem respiciens petrus· coepit obiurgare eu
 ad ille conuersus uidens
 discipulos suos comminatus est petro
 dicens uade retro me satana
 quoniam non sapis quae sunt di
 sed quae sunt hominum
 et con uocata turba
 cum discipulis suis dixit
 si quis uult post me sequi
 deneget seipsum
 et tollat crucem suam
 et sequatur me· qui enim uoluerit

(Fol. 314 a.)

VIII.
 την ψυχην αυτου σωσαι απολεσει αυτην · ος δ αν
 απολεσει αυτην
 ενεκεν του ευαγγελιου σωσει αυτην
 τι γαρ ωφελησει τον ανθρωπον 36
 εαν κερδηση τον κοσμον ολον
 και ζημιωθη την ψυχην αυτου
 η τι γαρ δωσει ανθρωπος ανταλλαγμα 37
 πς : της ψυχης αυτου : ος δ αν επεσχυνθησεται εμε 38
 και τους εμοις λογουσ εν τη γενεα ταυτη
 τη μοιχαλιδι και αμαρτωλω
 και ο υιος του ανθρωπου επεσχυνθησεται αυτο
 οταν ελθη εν τη δοξη του πατροσ αυτου
 μετα των αγγελων των αγων
 πζ : και ελεγεν αυτοις · αμην λεγω υμειν IX. 1
 οτι εισιν τινεσ δε των εστηκοτων μετ εμου
 ουτινεσ ου μη γευσωνται θανατου
 εωσ αν ειδωσιν την βασιλειαν του θυ
 εληλυθιαν εν δυναμει και μετα ημερασ εξ 2
 παραλαμβανει ο ιησ τον πετρον
 και τον ιακωβον και τον ιωαννην
 και αναγει αυτοουσ εισ οροσ υψηλον
 κατιδιαν μονουσ · και τατε μορφωθη
 ενπροσθεν αυτων
 και τα εματια αυτου εγενεοντο στιλβοντα 3
 λευκα λια ωσ χιων
 ωσ ου ναται τισ λευκαναι επι της γησ
 και ωφθη αυτοις ηλειασ συν μωυσει 4
 και συνελαλουν τω ιηυ · και αποκριθεισ 5
 ο πετροσ ειπεν τω ιηυ ραββει
 καλον εστιν ημασ ωδε ειναι
 θελεισ ποιησω σκηνασ · γ ·
 σοι μιαν και μωυσει μιαν και ηλεια μειαν
 ου γαρ ηδει τι λαλησει 6
 εκφοβοι γαρ εγενοντο

(Fol. 314 b.)

animam suam saluam facere · perdet eam · qui autē
 perdidit eam
 propter euangelium saluam faciet eam
 quid enim proderit homini
 si lucretur uniuersum orbem
 et detrimentum patiatur animae suae
 aut quid dedit homo commutatione pro anima
 sua · qui autem confessus fuerit me
 et mea uerba · in generatione hac
 adultera et peccatrice
 et filius hominis · confundetur eum
 cum uenerit in gloriam patris sui
 cum angelis sanctis et dicebat illis
 amen dico uobis
 quod sunt quidam hic · circumstantium meorū
 qui non gustabunt mortem
 donec uideant regnum dei
 ueniens in uirtutem · et post dies sexs
 adsumpsit ihs petrum
 et iacobum · et iohannem
 et ducit illos in montem excelsum
 seorsum solus · et transfiguratus est
 coram ipsis
 et uestimenta eius facta sunt splendida
 candida nimis
 qualia non potest quis candida facere super terrā
 Et apparuit illis helias cum moysen
 et erant loquentes cum ihu · et respondens
 petrus dixit ad ihm rabbi
 bonum est nos hic esse
 uis faciam tauernacula · iii ·
 tibi unum et unum moysi · et heliae unum
 nosciebat enim quid loquebatur
 timore enim exterriti erant

(Fol. 315 a.)

και εγενετο νεφελη επισκιαζουσα αυτοισ IX. 7
 και ηλθεν φωνη εκ της νεφελης λεγουσα
 ουτος εστιν ο υιος μου ο αγαπητος ακουετε αυτου
 αυτου· και ευθεωσ περιβλεψαμενοι 8
 ουκετι ουδενα ειδον
 ει μη τον υην μονον μεθ εαυτων
 και καταβαινοντων αυτων εκ του ορουσ 9
 διεστιλατο αυτοισ ινα μηδενει α ειδοσαν
 διηγησονται ει μη οταν ο υιος
 του ανθρωπου εκ νεκρων αναστη
 πη : και τον λογον εκρατησαν 10
 προς εαυτους συνζητουντες
 τι εστιν οταν εκ νεκρων αναστη
 πθ : και επηρωτων αυτον λεγοντες 11
 οτι οι γραμματεισ λεγουσιν
 ηλειαν δει πρωτον ελθειν
 ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοισ 12
 ει ηλειασ ελθων πρωτος· αποκατασται παντα
 και πως γεγραπται επι τον υιον του ανθρωπου
 ινα πολλα παθη και εξουδενηθη
 αλλα λεγω υμειν· οτι και ηλειασ εληλυθε 13
 και εποιησαν αυτω οσα ηθελον
 καθωσ γ εγραπται επ αυτον
 ρ : και ελθων προς τουσ μαθητασ ειδεν οχλον 14
 πολυν προς αυτουσ· και τουσ γραμματεισ
 συνζητουντασ αυτοισ· και ευθεωσ 15
 πασ οχλοσ· ειδοντες τον υην εθαμβησαν
 και προς χεροντες· ησπαζοντο αυτον
 φα : και επηρωτησεν αυτουσ τι συνζητειε 16
 εν υμειν και απεκριθη αυτω 17
 εισ εκ του οχλου· διδασκαλε
 ηνεγκα τον υιον μου προς σε
 εχοντα πανα αλαλον
 (Fol. 315 b.)

et facta est nubs· obumbrans illos
 et uenit uox de nube dicens
 hic est filius meus karissimus audite
 eum et statim circumspicientes
 neminem amplius uiderunt
 nisi ihm tantum secum
 et descendentibus illis de monte
 praecepit illis· ut ne cui quae uidissent
 narrarent· nisi cum filius
 hominis a mortuis surrexisset
 et uerbum continuerunt
 apud se conuenerentes
 quid esset quod a mortuis surrexisset
 Et interrogabant illum dicentes
 quia scribae dicunt
 quia heliam oportet primum uenire
 ad ille respondens ait illis
 si helias uenit primum restituere omnia
 Et quo modo scriptum est· in filium hominis
 ut multa patiatur· et contemnatur
 sed dico uobis· quia et helias uenit
 et fecerunt illi quaecumque uoluerunt
 sicut scriptum est in eum
 et ueniens ad discipulos· uidit turbam
 magnam ad eos et scribae
 conquirentes cum illis· et confestim
 omnis turba· uidentes ihm expauerunt
 et gaudentes salutauerunt eum
 et interrogauit illos quid conquirentis
 inter uos· et respondit ei
 unus de turba magister
 adtuli filium meum ad te
 habentem spiritum mutum
 (Fol. 316 a.)

και οπου αν αυτον καταλαβη IX. 18
 ρασσει και αφριζει και τριζει τουσ οδοντασ
 και ξηρνεται· και ειπον τουσ μαθηταισ σου
 ινα αυτο εκβαλωσιν· και ουκ ισχυσαν
 εκβαλειν αυτο· και αποκριθεισ αυτοισ λεγει 19
 ω γενεα απιστε· εωσ ποτε προσ υμασ εσομαι
 εωσ ποτε ανεξομαι υμων· φερετε αυτον
 προσ με· και ηνεγκαν αυτον 20
 και ειδων αυτον το πνα· εταραξεν αυτον
 και πεσων επι της γησ· εκυλιετο αφριζων
 και επηρωτησεν τον πατερα αυτου 21
 ποσοσ χρονοσ εστιν· ωσ τουτο γεγονει αυτω
 ο δε ειπεν εκ παιδοσ· και πολλακισ αυτον 22
 εισ πυρ· και εισ υδατα βαλλει
 ινα αυτον απολεση· αλλα ει τι δυνα
 βοηθησον ημειν κε· σπλαγχνισθεισ εφ ημασ
 Ο δε ιησ ειπεν αυτω· ει δυνα πιστευσαι παντα 23
 δυνατα τω πιστευοντι·
 και ευθεισ κραξασ ο πατηρ του παιδιου 24
 μετα δακρυν λεγει πιστευω
 βοηθει τη απιστεια μου· και οτε ειδεν ιησ 25
 οτι επισυντρεχει οχλοσ
 επετειμησεν τω πνι τω ακαθαρτω
 ειπων αυτω τω αλαλον και κωφον πνα
 εγω σοι επιτασσω εξελθειθε εξ αυτου
 και μηκει εισελθησ εισ αυτον
 και κραξασ· και πολλα σπαραξασ 26
 εξηλθεν απ αυτου· και εγενετο ωσ νεκροσ
 ωστε πολλουσ λεγοντασ οτι απεθανεν
 Ο δε ιησ κρατησασ της χειροσ αυτου 27
 ηγειρεν αυτον και ανεστη
 ρβ : και εισελθοντοσ αυτου εισ οικον 28
 οι μαθηται αυτου κατιαν ηρωτων αυτον
 (Fol. 316 b.)

et ubicumque eum adprehenderit
 applontat et spumat· et stridet dentibus
 et arescit· et dixi discipulis tuis
 ut eicerent illut· et non potuerunt
 eicere eum· et respondens eis dixit 19
 o generatio incredula· quandiu apud uos ero
 quandiu uos patiar· adferte illum
 ad me et adtulerunt eum 20
 et uidens illum sps· conturbabit eum
 et elisus in terra· uolutabatur spumans
 et interrogauit patrem eius 21
 quantum temporis est· ex quo hoc accidit ei
 ad ille dixit ab infantia· et frequenter illum 22
 in ignem· et in aquam mittit
 ut eum perdat· sed si quid potes
 subueni nobis dme· misertus super nos
 ihs autem dixit illi· si potes credere omnia 23
 possibilia credenti
 et continuo exclamans pater pueri 24
 cum lacrimis ait credo· adiuua
 incredulitatem meam· et cum uideret ihs 25
 quod concurreret turba
 comminatus est spiritui immundo
 dixit illi mute et surde spe
 ego tibi praecipio exi ab ill o
 et cabe ne introeas in eum
 et clamans· et multum discerpens 26
 exiit ab eo· et factus est sicut mortuus
 ita ut multi dicerent quia mortuus est
 ihs autem tenens manum eius 27
 eleuabit illum et surrex it
 et cum introisset ipse in domum 28
 discipuli eius secreto· interrogabant eum
 (Fol. 317 a.)

δια τι ημεις ου κ ηδυνηθημεν εκβαλειν αυτω
 και ειπεν αυτοις · τουτο το γενοσ
 εν ουδεν δυναται εξελθειν
 ει μη εν προσευχη και νηστεια
 ργ : κακειθεν εξελθοντες · επορευοντο
 δια της γαλιλαιας · και ου κ ηθελεν ινα τις γνοι
 εδιδασκεν γαρ τους μαθητας αυτου
 και ελεγεν αυτοις · οτι υιος του ανθρωπου
 παραδιδοται εις χειρας ανθρωπου
 και αποκτεινουσιν αυτον · και μετα · γ · ημερας
 αναστησεται : οι δε ηγνουσιν το ρημα
 και εφοβουντο αυτον επερωτησται
 ρδ : και ηλθοσαν εις καφαρναουμ
 και εν τη οικεια γενομενος · επηρωτα αυτους
 ρε : τι εν τη οδω διελογιζεσθαι : οι δε εσιωπων
 προσ αλληλους γαρ διελεχθησαν
 τις μιζων γενηται αυτων
 τότε καθισας εφωνησεν τους · ιβ ·
 και λαβων το παιδιον
 εστησεν αυτον εν μεσω αυτων
 και ανακλισαμενος αυτο ειπεν αυτοις
 οσ αν των τοιουτων παιδιων
 δεξηται εν τω ονοματι μου εμε δεχεται
 ρε : και οσ αν εμε δεξηται
 ουκ εμε δεχεται · αλλα τον αποστειλαντα με
 ρε : απεκριθη αυτω ιωαννης και ειπεν
 διδασκαλε ειδ αμεν τινα εν τω ονοματι σου
 εκβαλλοντα δαιμονια
 οσ ουκ ακολουθει μεθ ημων
 και εκωλυομεν αυτον · ο δε αποκριθεις ειπεν
 μη κωλυετε · ουδεις γαρ εστιν
 οσ ποιησει δυναμιν · επι τω ονοματι μου
 και δυνασεται ταχυ κακολογησαι με
 (Fol. 317 b.)

IX. quare nos non potuimus eicere illud
 29 et dixit illis · hoc genus
 in nullo potest exire
 nisi in orationibus et ieiuniis
 30 et inde profecti · transiebant
 in galilaea · nec uolebat quem quam scire
 31 docebat enim discipulos suos
 et dicebat illis quia filius hominis
 tra detur in manus hominum
 et occident eum et in tres dies
 32 resurget · ad illi ignorabant uerbum
 et timebant eum interrogare
 et uenerunt in cafarnaum
 33 qui cum domi esset · interrogabat eos
 quid in uia tractatis · ad illi tacebant
 34 inter se enim disquirebant
 quis esse illorum maior
 35 tunc consedit et uocauit · xii ·
 36 et accipiens puerum
 statuit illum in medio eorum
 quem cum complexus est ait illis
 37 quis quis ex huiusmo di pueris
 receperit in nomine meo me recipit
 et quicumque me suscepit
 non me suscipit · sed eum qui me misit
 38 respondens illi i ohannes dixit
 magister uideamus quem dam in nomine tuo
 eicientem dae monia
 qui non sequitur nobiscum
 39 et prohibuimus eum · ad ille respon dens ait
 nolite prohibere · nemo est enim
 qui faciat uiruitutem · in nomine meo
 et poterit · male l o qui de me
 (Fol. 318 a.)

	οσ γαρ ουκ εστιν καθ υμων ὑπερ ὑμων εστι	IX. 40	qui enim non est aduersus uos · pro uobis est
ϛη	: οσ γαρ αν ποτιση ὑμασ	41	quisquis enim potum dederit uobis
	ποτηριον ὑδατοσ εν τω ονοματι μου		calicem aquae in nomine meo
	οτι χρου εσται : αμην λεγω ὑμειν		qui a xp̄i estis · amen dico uobis
	οτι ου μη απολεσει τον μισθον αυτου		quia non perdet mercedem suam
ϛθ	: και οσ αν σκανδαλιζη	42	quisquis scandalizauerit
	ενα των μεικρων τουτων · των πιστιν		unum ex h̄is pusillis fidem
	εχοντων καλον εστιν αυτω μαλλον		habentium bonum illi magis
	ει περιεκειτο μυλοσ ονικοσ · επι τον τραχηλο αυτου		si circum daretur mola collo eius
	και εισ την θαλασσαν εβληθη		et in mare mitteretur
ρ	: και εαν σκανδαλιζη σε η χειρ σου	43	et si scandalizat te manus tua
	αποκοψον αυτην · καλον εστιν σοι		abscide illam · bonum est tibi
	κυλλον εσελθειν εισ την ζωην		deuilem introire in uitam
	η · β · χειρασ εχοντα βληθηται		quam duas manus habentem mitti in
	εισ την γεενναν · οπου εστιν το πυρ		gehennam · ubi est ignis
	το ασβεστον · οπου ο σκωληξ αυτων	44	in extinguibilis · ubi mermis eorum
	ου τελευτα · και το πυρ ου σβεννυτε		non morietur · et ignis non extinguetur
	καν ο ποουσ σου σκανδαλιζη σε	45	et si pes tuus scandalizat te
	αποκοψον αυτον		abscide illum
	καλον σοι εστιν χωλον εισελθειν		bonum est tibi clodum introire
	εισ την ζωην αιωνιον		in uitam aeternam
	η τουσ · β · ποδασ εχοντα βληθηται		quam duo pedes habentem mitti in
	εισ την γεενναν · εισ το πυρ το ασβεστον		gehennam · in ignem extinguibilem
	οπου ο σκωληξ αυτων ου τελευτα	46	ubi uermis eorum non morietur
	και το πυρ ου σβεννυτε		et ignis non extinguitur
	και ο οφθαλμοσ σου ι σκανδαλιζει σε	47	quo d si oculus tuus scandalizat te
	εβαλε αυτον		exime illum
	καλον σοι εστιν μονοφθαλμον εισελθειν		bonum est tibi cura uno · oculo introire
	εισ την βασιλειαν του θυ		in regnum d̄i
	η · β · οφθαλμου σ εχοντα απελθειν εισ την γεεννα		quam duos · oculos habentem ire in gehennam
ρα	: οπου ο σκωλησ αυτων ου τελευτα	48	ubi uermis eorum non morietur
	και το πυρ ου σβεννυτε		et ignis non extinguitur
	πασα γαρ θυσια · αλι αλισθησεται	49	omne enim sacrificium · sali salietur

(Fol. 318 b.)

M

(Fol. 319 a.)

ρβ :	καλον το αλασ · εαν δε το αλασ αυλον γενησεται · εν τινι αυτω αρτυσεται εχετε εν εαυτοις αλα και ειρηνευεται	IX. 50	bonum est sal · quod si sal insulsum fuerit · in quo illud con dietur habete in uobis salem · et pacem habete
ργ :	εν αλληλοις : και εκειθεν αστασ ερχεται εις τα ορια της ιουδαιας περαν του ιορδανου · και συνερχεται παλιν ο οχλος προς αυτον ως ειωθι και παλιν εδιδασκεν αυτους και επηρωτων αυτον ει εξεστιν ανδρι γυναικα απολυσαι · πειραζοντες αυτον ο δε αποκριθεισ ειπεν αυτοις τι υμειν ετειλατο μω υσσησ οι δε ειπαν επετρεψεν μωυσσησ βιβλιον αποστασιου δουσαι γραψαι και απολυσαι και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν προς την σκληροκαρδιαν υμων εγραψεν μω υσσησ την εντολην ταυτην απο δε αρχησ αρσεν και θηλυν εποιησεν ο θσ και ειπεν ενεκεν τουτου καταλειψει ανθρωπος τον πατερα και την μητερα εαυτου και προσκολληθησεται · προς την γυναικα αυτου και εσονται οι β · εις σαρκα μια εν ωστε ουκετι εισιν β · αλλα μια σαρξ ο ο θσ εξενξεν · ανθρωπος μη χωριζετω	X. 1 2 3 4 5 6 7	inter uos · et inde exurgens uenit in fines iudaeae ultra iordanen · et conuenit iterum turba ad eum sicut consuerat et iterum docebat eos · et interrogabant illum si licet uiro uxorem dimittere temptantes eum ad ille respondens dixit eis quid uobis praecepit moyses · qui dixerunt permisit moyses · libellum repudii dare scriptum et dimittere et respondens ihs ait ad duritiam cor dis uestri scripsit moyses · praeceptum istut ab initio autem · masculum et feminam fecit ds · et dixit propter hoc relinquet homo patrem et matrem suam et adhaerebit ad uxorem suam et erunt duo in carne una it a quae non sunt duo · sed una caro quo d ergo ds coniunxit · homo non deiungat
ρδ :	και ειεισ τιν οικιαν παλιν · οι μαθηται αυτω περι του αυτου λογον	10	et in domum iterum · discipuli eius de eodem sermonem
ρε :	επηρωτησαν αυτον : και λεγει αυτοις οσ αν απολυση την γυναικα αυτου και αλλην γαμηση · μοιχαται επ αυτην και εαν γυνη εξελθη απο του ανδρος και αλλον γαμηση · μοιχαται	11 12	interrogauerunt eum dixit illis quicumque dimiserit uxorem suam et aliam duxerit · moechatur super eam et si mulier exiet a uiro et alium duxerit · moechatur
ρς :	και προσεφερον αυτω παιδια	13	et adferunt illi pueros

(Fol. 319 b.)

(Fol. 320 a.)

ἵνα αἰψῆται αὐτῶν· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ
 ἐπετειμῶν τοῖς προσφερόσιν
 ἴδων δὲ ὁ ἰησοῦς ἠγανακτήσεν
 καὶ εἶπεν αὐτοῖς ἀφεται τὰ παιδάρια
 ἐρχέσθαι πρὸς με· καὶ μὴ κωλυεταὶ αὐτὰ
 τῶν γὰρ τοιοῦτων ἐστίν· ἡ βασιλεία τοῦ θ̄υ
 ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅσ' ἀν μὴ δεξῆται
 τὴν βασιλείαν τοῦ· ὡς παιδίον
 οὐ μὴ εἰς αὐτὴν εἰσελευσεται
 καὶ προσκαλεσαμένους αὐτὰ
 ἐτίθει τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτὰ
 καὶ εὐλόγει αὐτὰ
 ρζ : καὶ ἐκπορευομένου αὐτοῦ εἰς ὁδὸν
 προσδραμῶν εἰς· καὶ γονυπετῶν αὐτὸν
 ἠρώτα αὐτὸν λέγων· διδασκαλε ἀγαθε
 τί ποιήσω ἵνα ζωὴν αἰωνίον κληρονομήσω
 Ὁ δὲ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ τί με λέγεις ἀγαθόν
 οὐδεὶς ἀγαθός· εἰ μὴ ὁ μόνος εἰς θ̄ς
 τὰς ἐντολάς οἶδας
 μὴ μοιχεύσῃς μὴ πορνεύσῃς· μὴ κλέψῃς
 μὴ ψευδομαρτυρήσῃς
 μὴ ἀποστερήσῃς
 τείμα τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα
 ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ
 διδασκαλε πάντα τὰντα ἐφυλάξα
 ἐκ νεότητος μου
 ρη : Ὁ δὲ ἰησοῦς ἐβλέψας αὐτῷ ἠγάπησεν αὐτὸν
 καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἐν σοὶ ὕστερει
 ὑπάγε ὅσα ἔχεις πώλησον
 καὶ δός τοῖς πτωχοῖς
 καὶ ἐξέλθῃς ἑθάρων ἐν οὐρανῷ
 ρθ : καὶ δευρὸ ἀκολουθεῖ μοι : ὁ δὲ ἐστύγνασεν
 ἐπὶ τούτῳ τῷ λόγῳ· καὶ ἀπῆλθεν λυπούμενος
 (Fol. 320 b.)

X. ut tangeret eos discipuli autem eius
 comminabantur offerentibus
 14 uidens autem ihs indigne tulit
 et ait illis sinite pueros
 uenire ad me et ne prohi eos
 talium est enim regnum di
 15 amen dico uobis· quisque non recep it
 regnum di uelut puer
 non intrauit in illum
 16 et conuocans eos
 inponebat manus super illos
 et bene dicebat eos
 17 et cum egressus esset ipse in uia
 adcurrit unus· et adgeniculans
 rogabat eum dicens magister bone
 quid faciam ut uitam aeternam percipiam
 18 ihs autem dixit illi quid me dicis bonum
 nemo bonus nisi solus unus ds
 19 praecepta nosti
 ne adulteres ne occidas· ne fureris
 ne falsum testimonium dicas
 ne fraudem fe ceris
 honora patrem et matrem
 20 ad ille respondens ait illi
 magister omnia haec obseruabi
 ad iuuentute mea
 21 ihs autem aspiciens eum dilexit eum
 et dixit illi unum tibi deest
 uade quaecumquae habes uende
 et da pauperibus
 et habebis thensaurum in caelo
 22 et ueni sequere me· ad ille contristatus
 in hoc uerbo· et abiit tristis
 (Fol. 321 a.)

ην γαρ εχων πολλα χρηματα
 και περιβλεψαμενος ο ιησ· λεγει τοις μαθηταις
 αυτου· πως δυσκολωσ οι τα χρηματα
 εχοντες εισ την βασιλειαν του θυ
 εισελουσont· τ ειον καμηλος
 δια τρυμαλιδος ραφιδος· διελευσεται
 η πλουσιος εισ την βασιλειαν του θυ
 οι δε μαθηται αυτου :
 εθανβουnto επι τοις λογοις αυτου
 Ο δε ιησ παλιν· αποκριθεισ λεγει αυτοις
 τεκνα πως δυσκολον εστιν
 τοις πεποιθοτας επι τοις χρημασι
 εισ την βασιλειαν του θυ εισελθειν
 οι δε περισσως εξεπλησσοντο λεγοντες
 προς εαυτους· και τις δυναται σωθηναι
 ενβλεψασ δε αυτοις ο ιησ λεγει
 παρα ανθρωποις τουτο αδυνατον εστιν
 παρα δε τω θυ δυνατον
 και ηρξατο πετρος λεγειν αυτω
 ειδ ου ημεις αφηκαμεν παντα
 και ηκολουθηκαμεν σοι· αποκριθεισ δε ο ιησ
 ρι : αμην λεγω υμειν· ουδεις εστιν ος αφηκεν
 η αδελφουσ η αδελφασ η μητερα
 η τεκνα η αγρουσ ενεκεν ε μου
 η ενεκα του ευαγγελιου· ος αν μη λαβη
 εκατονταπλασιονα εν τω καιρω τουτω
 ος δε αφηκεν οικειαν και αδελφασ
 και αδελφουσ και μητερα και τεκνα και αγρουσ
 μετα διωγμου· εν τω αιωνι τω ερχομενω
 ζωην αιωνιον λημψεται
 ρια : πολλοι δε εσονται πρωτοι εσχατοι
 και εσχατοι πρωτοι
 ριβ : ησαν δε εν τη οδω αναβαινοντες
 (Fol. 321 b.)

X.
 erat enim habens multas pecunias
 et circumspiciens ihs· ait discipulis suis
 quam difficile qui pecunias habent
 in regnum di
 introibunt· facilius est camellum
 per foramen acus transire
 quam diues in regnum di
 discipuli autem eius
 pauebant in uerbis eius
 Et ihs rursus· respondens ait illis
 fili quam difficile est
 confidentes in pecunias
 in regnum di introire
 magis autem admirabantur dicentes
 ad semetipsos· et quis poterit saluus fieri
 intuens autem eos ihs ait
 aput homines hoc· impossibile est
 aput dm uero possibile
 et coipit petrus dicere ei
 ecce nos missum fecimus omnia
 et secuti sumus te· respondens autem ihs
 amen dico uobis· nemo est qui reliquerit
 aut fratres aut sorores· aut ma· rem
 aut filios aut agros propter me
 aut propter euangelium· qui non accipiet
 centiens tantum· nunc in hoc tempore
 qui autem reliquerit domum et sorores
 et fratres· et matrem et filios et agros
 cum persecutionibus· in aeuo uent uro
 uitam aeternam accipiet
 multi autem erunt primi nouissimi
 et nouissimi primi
 Erant autem in uiam ascendentes
 (Fol. 322 a.)

εισ ἱεροσολυμα· και την προσαγων αυτουσ ο ιησ̄ x.
 και εθαμβουντο· και παραλαβων παλιν τουσ· ιβ̄·
 ηρξατο αυτοισ λεγειν τα μελλοντα αυτω
 συνβαινειν· οτι ειδου αναβαινομεν 33
 εισ ιεροσολυμα
 και ο υιος του ανθρωπου παραδοθησεται
 τοισ αρχιερευσιν και γραμματευσιν
 και κατακρινουσιν αυτον θανατου
 και παραδωσουσιν αυτον
 τοισ εθνεσιν και ενπεξουσιν αυτω 34
 και ενπτυξουσιν αυτω
 και μετα τρισ ημερασ αναστησεται
 ριγ̄ : και προσπορευοντε αυτω ἱακωβωσ̄ 35
 και ἰωαννησ̄· οι υιοι ζεβεδαιου
 και λεγουσιν αυτω διδασκαλε
 θελομεν ο αν σε ερωτησωμεν
 ποιησῃσ ημειν
 Ο δε λεγει αυτοισ ποιησω ὑ̄ μειν 36
 και ειπαν αυτω δοσ ημειν 37
 ἵνα εισ εκ δεξιων σου· και εισ εξ ευωνυμων
 καθισωμεν εν τη δοξῃ σου
 Ο δε ιησ̄ αποκριθεισ ειπεν αυτοισ 38
 ουκ οιδατε τει αιτισθε· δυνασθαι πειν το ποτηριω
 ο εγω πεινω· η το βαπτισμα
 ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηναι
 οι δε ειπαν δυναμεθα· ο δε ιησ̄ ειπεν αυτοισ 39
 το μεν ποτηριον· ο εγω πεινω· πειεσθαι
 και το βαπτισμα
 ο εγω βαπτιζομαι βαπτισθηεσθαι
 το δε καθισε εκ δεξιων μου· η εξ ευωνυμων 40
 ουκ εστιν εμον δοναι· αλλοισ ητοιμαθαι
 ριδ̄ : ακουσαντεσ οι λοιποι· ι· ηρξαντο αγανακειν 41
 περι του ἱακωβου και ἰωαννου
 (Fol. 322 b.)

hierosolyma et erat praecedens ihs̄
 et pauebant· et adsumpsit iterum· xii·
 coepit illis dicere quae ei essent
 uentura· quia ecce ascendimus
 in hierosolyma
 et filius hominis tradetur
 summis sacerdotibus et scribis
 et damnabunt eum morte
 et tradent eum
 gentibus et inludent eum
 et conspuent eum
 et post tres dies resurget
 et accesserunt ad illum iacobus
 et iohannes· fili zebedei
 et dicunt illi magister
 uolumus ut quod cumque petieremus te
 praestes nobis
 ad ill e dixit illis praestabo uobis
 et dixerunt ei da nobis
 ut unus ad dexteram tuam· et unus ad sinistra
 sedeamus in gloria tua
 Et ihs̄ respondens ait illis
 nescitis quid petatis potestis bibere calicem
 quem ego uiuiturus sum· aut baptismum
 quod ego baptizor baptizari
 ad illi dixerunt possumus· ihs̄ autem dixit illis
 calicem quidem· quem ego bibero bibetis
 et baptisma
 quod ego baptizor baptizamini
 sedere autem ad dexteram· uel ad sinistram
 non est meum dare· aliis paratum est
 et audientes ceteri· x· coeperunt indignari
 de iacobo et iohanne
 (Fol. 323 a.)

και προσκαλεσαμενος αυτους ο ιησ X. 42
 λεγει αυτοις· οιδατε οτι οι δοκουντες
 αρχιν των εθνων· και κατακυριευσουσιν
 αυτων· και οι μεγαλοι αυτων
 κατεξουσιαζουσιν αυτων
 ουχ ουτως εστιν εν υμειν 43
 αλλ οσ αν θελη μεγασ εν υμειν ειναι
 εστε υμων διακονος
 και οσ αν θελη υμων ειναι πρωτος 44
 ρις : εσται υμων δουλος : και γαρ ο υιος του ανθρωπου
 ουκ ηλθεν διακονηθηναι· αλλα διακονησαι 45
 και δουναι την ψυχην αυτου
 ρις : λυτρον αντι πολλων : και ερχεται 46
 εις ιεριχω· και εκπορευομενου αυτου
 εκειθεν μετα των μαθητων αυτου
 και οχλου ικανου· ο υιος τιμεου
 βαριτειμιασ· τυφλος εκαθητο παρα την οδον
 επετων : και ακουσασ οτι ιησ ο ναζορηος 47
 εστιν· ηρξατο κραζειν και λεγειν
 υιος δαυειδ· ιηυ ελεησον με
 και επετειμων αυτω πολλοι· ινα σιωπηση 48
 ο δε πολλω μαλλον· εκραξεν υιος δαυειδ
 ελεησον με· και στασ ο ιησ 49
 ειπεν αυτον φωνηθηναι
 οι δε λεγουσιν τω τυφλω
 θαρσει εγειρε φωνει σε
 ο δε αποβαλων το ιματιον αυτου 50
 αναπηδησασ ηλθεν προσ αυτον
 και αποκριθεισ αυτω ο ιησ ειπεν 51
 τι θελεισ ποιησω σοι· ο δε τυφλος ειπεν αυτω
 κε ραββει ινα αναβλεψω· ο δε ιησ ειπεν αυτω 52
 υπαγε η πιστιω σου σεσωκεν σε
 και ευθεωσ ανεβλεψ εν
 (Fol. 323 b.)

quos cum aduocasset ihs
 ait illis· scitis quo d hi qui uidentur
 principari gentibus et dominantur
 eorum· et maiores eorum
 potestatem habent illorum
 nou ita est in uobis
 sed quicumque uoluerit maior inter uos esse
 erit uester minister
 et quicumque uoluerit uestrum primus esse
 erit uester seruus· nam et filius hominis
 non uenit ministrari sed ministrare
 et dare animam suam
 redemptionem pro multis· et uenit
 hiericho· et proficiscente eo
 inde cum discipulis suis
 et turba plurima· filius timeae
 baritimeas· caecus saedebat circa uiam
 mendicans : Et cum audisset quia ihs nazoreus
 est· coepit clamare et dicere
 fili dauid ihu miserere mihi
 et conminabantur illi multi· ut taceret
 ad ille multo magis· clamabat fili dauit
 miserere mei· et stans ihs
 dixit illum uocari
 ill i autem dixerunt caeco
 animaequior esto surge uocat te
 ille autem proiecto uestimento suo
 exiliens uenit ad eum
 Et respondens ill i ihs dixit
 qui d uis faciam tibi· caecus autem dixit ei
 dme rabbi ut uideam· ihs autem ait ill i
 uade fides tua te saluum fecit
 et confestim uidit
 (Fol. 324 a.)

	και ηκολουθει αυτω εν τη οδω	X.	et sequebatur eum in uia
ριζ	: και οτε ηγγιζεν εισ ιεροσολυμα	XI. 1	et cum adpropinquaret hierosolyma
	και εισ βηθανιαν προσ το οροσ των ελαιων		et in bethaniam ad montem oliueti
	αποσπελλει· β· των μαθητων αυτου		mittit duos ex discipulis suis
	και ειπεν αυτοισ υπαγετε εισ την κωμην	2	et ait illis ite in castellum
	την κατεναντι υμων· και ευθεωσ		qui est contra uos· et statim
	εισπορευομενοι· ευρησεται πωλον		introeuntes inuenietis pullum
	δεδεμενον· εφ ον ουδεις ανθρωπων		ligatum super quem nemo hominum
	καικαθηκεν λυσαντες αυτον και αγαγετε		sedit soluite illum et adducite
	και αν τισ υμειν ειπη· τι λυετε τον πωλον	3	et si quis uobis dixerit· quid soluitis pullum
	ειπατε οτι ο κς αυτου χρειαν εχει		dicite quia dmo necessarius est
	και ευθυσ αυτον αποσπελλει παλιν ωδε		et continuo illum dimittet· iterum hoc
ριη	: και απελθοντες ευρον πωλον δεδεμενον	4	et abeuntes inuenerunt pullum alligatum
	προσ την θυραν εξω· επι του αμφοδου		ante ienuam foris in transitu
	και λουσιν αυτον		et soluerunt eum
	και τινεσ των εκει εστηκοτων	5	et qui erant illic stantes
	ελεγον αυτοισ τι ποιειτε λυοντες τον πωλον		dixerunt illis quid facitis soluentes pullum
	οι δε ειπον καθωσ ειρηκει αυτοισ ο ιησ	6	ad illi dixerunt sicut praeceperat illis ihs
	και αφηκαν αυτους		et permiserunt illos
	και ηγαγον τον πωλον προσ τον ιησ	7	et adduxerunt pullum ad ihm
	και επιβαλλουσιν αυτω· τα ιματα αυτου		et inponunt illi· uestimenta sua
	και καθειζει επ αυτον		et sedebat super eum
	πολλοι δε τα ιματα αυτων	8	multi autem uestimenta sua
	εστρωννουν εισ την οδον· αλλοι δε εστιβαδασ		sternebat in uia· alii autem frondes
	εκοπτον εκ των δενδρων		caedebant de arboribus
	και εστρωννουν την οδον		et sternebat in uiam
ριθ	: και οι προσ αγοντες· και οι ακολουθουντες	9	et qui praebant· et qui sequebantur
	εκραζον λεγοντες· ευλογημενος ο ερχομενος		clamabant dicentes· benedictus qui uenit
	εν ονοματι κυ		in nomine dmi et
	και ευλογημενη η ερχομενη	10	benedictum quod uenit
	βασιλεια του πατροσ ημων δανειδ		regnum patris nostri dauid
	οσσαννα εν τοισ υψιστοισ		ossanna in excelsis
ρκ	: και εισελθων εισ εροσολυμα	11	et cum introisset in hierosolyma

(Fol. 324 b.)

(Fol. 325 a.)

και εισ το ιερον περιβλεψαμενος παντα
 οφειας ηδη ουσας ωρας εξηλθεν
 εισ βηθανιαν μετα των ιβ· μαθητων
 και τη επαυριονον εξελθοντα απο βηθανιασ
 επινασεν· και ειδων απο μακροθεν
 συκην εχουσαν φυλλα ηλθεν ειδειν εαν τι
 εστιν εν αυτη· και μηδεν ευρων ει μη φυλλα
 ου γαρ ην ο καιρος συκων
 αποκριθεισ ειπεν αυτη
 μηκετι εισ τον αιωνα
 εξου μηδεις καρπον φαγη
 και ηκουον οι μαθηται αυτου
 και εισελθων εισ ιεροσολυμα
 ρκα : και οτε ην εν τω ιερω
 ηρξατο εκβαλλειν εκειθεν
 τουσ πωλουντας και αγοραζοντας
 εν τω ιερω και τασ τραπεζασ των κολλυβιστω
 και τασ καθεδρας των πωλουντων
 τασ περιστας και ουκ ηφιεν
 ινα τισ διενεγκη σκευος δια του ιερου
 και εδιδασκεν λεγων αυτοισ γεγραπται
 ο οικος μου οικος προσευχησ
 κληθησεται πασιν τοισ εθνεσιν
 υμεισ δε εποιησατε αυτην
 ρκβ : σπηλειον ληστων : και ηκουσαν
 οι αρχιερεις και οι γραμματεισ
 εξηγουν πως αυτον απολεσωσιν
 εφοβουντο γαρ αυτον
 οτι πασ ο οχλοσ εξεπλησσετο
 ρκγ : επι τη διδαχη αυτου : και οτε οψε εγενετο
 εξεπορευετο εκ της πολεωσ
 και παραπορευομενοι το πρωι
 ιδον την συκην εξηραμμενην
 (Fol. 325 b.)

XI. et in templ um circumspe^x isset omnia
 cum uespera iam esset hora
 exiit in bethaniam cum · xii · discipulis
 et alia die cum exissent a bethania
 esuriit · et cum uidisset a longe ficum
 habente folia uenit uidere si quid esset
 in ea · et nihil inuenit praeter folia
 non enim erat tempus ficum
 respondens dixit ei
 iam non amplius in aeternum
 ex te quis quam fructum manducet
 et audiebant discipuli eius
 et intraerunt in hierosolyma
 et cum esset in templum
 coepit eicere inde
 uendentes et ementes
 in templo et mensas · nummulariorum
 et cathedras uentium
 columbas euertit · et non sinebat
 ut quisquam transferret uas · per templum
 et docebat dicens illis scriptum est
 domus mea domus orationis
 uocauitur omnibus gentibus
 uos autem fecis eam
 speluncam latronum et audierunt
 summi sacerdotes et scribae
 quaerebant quo modo illum perderent
 timebant enim eum
 quoniam omnis turba admirabatur
 super doctrina eius · et cum uespere esset factū
 egrediebantur de ciuitate
 et cum transirent mane
 uiderunt ficum aridam factam
 (Fol. 326 a.)

• εκ ριζων · και αναμνησθεισ ο πετροσ XI. 21
 λεγει αυτω ραββει · ιδου η σικκη την κατηρασω
 ρκδ: εξηρανθη : και αποκριθεισ ο ιησ λεγει αυτοις 22
 ει εχετε πιστιν του θυ αμην λεγω υμειν 23
 οσ αν ειπη τω ορει τουτω
 αρθητι και βληθητι εισ την θαλασσαν
 και μη διακριθησ εν τη καρδια αυτου
 αλλα πιστευση το μελλον · ο αν ειπη
 ρκε: γενησεται αυτω : δια τουτω λεγω υμειν 24
 παντα οσα προσευχεσθαι και ετεισθαι
 πιστευεται οτι λημψεσθαι · και εσται υμειν
 ρκε: και οταν στηκεται προσευχομενοι 25
 αφιετε ειτει εχεται κατα τινος
 ινα και ο πατηρ υμων · ο ων εν τοις ουρανοις
 αφησει υμειν τα παραπτωματα
 ει δε υμεισ ουκ αφιεται 26
 ουδε ο πατηρ υμων
 ο εν ουρανοις αφησει υμειν
 τα παραπτωματα υμων
 ρκε: και ερχεται παλιν εισ ιεροσολυμα 27
 και εν τω ιερω περιπατουντοσ αυτου
 ερχονται προσ αυτον
 οι αρχιερεισ και οι γραμματεισ
 και οι πρεσβυτεροι του λαου · και λεγουσιν αυτω 28
 εν ποια εξουσια ταυτα ποιεισ
 Ο δε ιησ αποκριθεισ ειπεν αυτοις 29
 επερωτησω υμασ καγω
 ενα λογον αποκριθητε μοι
 και εγω λεγω υμειν
 εν ποια εξουσια ταυτα ποιω
 το βαπτισμα το ιωαννου 30
 εξ ουρανων ην η εξ ανθρωπων
 αποκριθητε μοι

(Fol. 326 b.)

MA

a radicibus · et recordatus petrus
 ait illi rabbi · ecce arbor ficui maledixisti
 aruit · et respondens ihs ait illis
 si habueritis fidem di · amen dico uobis
 quicumque dixerit monti huic
 tollere et mittere in mare
 et non aesitauerit in corde suo
 sed crediderit futurum · quodcumque dixerit
 erit illi · propterea dico uobis
 omnia quaecumque oratis et petitis
 credite qui accipietis · et uenient uobis
 et cum stabitis ad orandum
 dimittite si quid habetis aduersum aliquem
 ut et pater uester · qui est in caelis
 dimittat uobis delicta uestra
 si autem uos non dimiseritis
 neque pater uester
 qui est in caelis remittet uobis
 delicta uestra
 et uenit iterum hierosolyma
 et in templo deambulante eo
 accedunt ad eum
 summi sacerdotes et scribae
 et seniores populi · et dicunt ei
 in qua potestate haec facis
 ihs autem respondens dixit illis
 interrogauo uos et ego
 unum uerbum respondite mihi
 et ego dico uobis
 in qua potestate haec facio
 baptisma iohannis
 de caelo erat an ex hominibus
 respondete mihi

(Fol. 327 a.)

και διελογιζοντο προς εαυτους XI. 31
 λεγοντες τι ειπωμεν· εαν ειπωμεν εξ ουρανου
 λεγει υμειν· δια τι ουν ουκ επιστευσατε αυτω
 εαν ειπωμεν εξ ανθρωπων 32
 φοβουμεν τον λαον· παντες γαρ ηδειςαν
 τον ιωαννην· οτι αληθως προφητησ ην
 και αποκριθεντες λεγουσιν τω ιη̄υ ουκ οιδαμε̄ 33
 αποκριθεισ ο ιη̄σ λεγει αυτω
 ουδε εγω λεγω υμειν εις ποιαν εξουσιαν
 ρκη : ταυτα ποιω· και ηρξατο αυτοισ XII. 1
 εν παραβολαισ λεγειν
 ανπελωνα εφυτευσεν ανθρωπος
 και περιεθηκεν φραγμασ
 και ωρυξεν υπολημιον· και ωκοδομησεν πύργον
 και εξεδото αυτον· τοισ γεωργοισ
 και απεδημησεν
 και απεστειλεν προς τοουσ γεωργοουσ 2
 τω καιρω δουλον· ινα απο του καρπου
 του αμπελωνου δωσουσιν αυτω
 και λαβοντες αυτον εδειραν 3
 και απεστειλαν καινον προς αυτον
 και παλιν απεστειλεν προς αυτοουσ 4
 αλλον δουλον· και εκεινον εκεφαλαιωσαν
 και ητιμησαν
 και αλλον απεστειλεν δουλον 5
 κακεινον απεκτειναν
 και πολλουσ αλλουσ· ουσ μεν δερνοντες
 αλλουσ δε αποκτενοντες
 Ετι ουν ενα εχων υιον αγαπητον 6
 κακεινον απεστειλεν· εσχατον λεγων
 οτι τον υιον μου εντραπησονται
 οι δε γεωργοι ειπαν προς εαυτουσ 7
 ουτος εστιν ο κληρονομοσ

(Fol. 327 b.)

et cogitabant inter semetipsos
 dicentes quid dicemus· si dixerimus de caelo
 dicet nobis quare non crededistis illi
 si dixerimus ex hominibus
 timemus plebem· omnes enim sciebant
 iohannem· quia uere profeta erat
 et respondentes· dixerunt ad ihm̄ nescimus
 respondens ihs ait illis
 nec ego dico uobis in qua potestate haec
 facio· et coepit illis
 in parauolis loqui
 uineam plantauit homo
 et circum dedit saepem
 et fodit lacum· et fabricauit turrem
 et tradidit eam colonis
 et peregre profectus est
 et misit ad colonos
 in tempore seruum· ut de fructibus
 ex uinea darent ei
 et adpraehensum eum caeciderunt
 et dimiserunt uacuum ad eum
 et iterum misit ad illos
 alium seruum· et illum in capite
 uulnerauerunt et contumeliis adfecerunt
 Et alium misit seruum
 et illum occiderunt
 et plures alios· quosdam caeciderunt
 alios autem occiderunt
 adhuc et iam unum habens filium carissimum
 et illum misit· nouissimum dicens
 quia filium meum uerebuntur
 coloni autem dixerunt ad inuicem
 hic est haeres

(Fol. 328 a.)

δευτε αποκτεινωμεν αυτον
 και ημων εσται η κληρονομια
 και λαβοντες αυτον απεκτειναν
 και εξεβαλον αυτον· εξω του αμπελωνος
 τι ουν ποιησει ο κῡ του αμπελωνος
 ελευσεται και απολεσει τους γεωργους
 και δωσει τον αμπελωνα αλλοις
 ουδε την γραφην ταυτην ανεγνωτε
 λιθον ον απεδοκιμασαν οι οικοδομουντες
 ουτος εγενηθη εις κεφαλην γωνειας
 παρα κῡ εγενετο αυτη· και εστιν θαυμαστη
 εν οφθαλμοις ημων
 ρκθ̄ : και εξητουν αυτον κρατησαι
 και εφοβηθησαν τον οχλον
 εγνωσαν γαρ οτι προσ αυτους
 την παραβολην ειπεν· και αφεντες αυτον
 ρλ̄ : απηλθαν· και αποστελλουσιν τινασ
 των φαρισαιων· και των ηρωδιανων
 ινα αυτον παγιδενσωσιν λογω
 και επηρωτων αυτον οι φαρισαιοι
 διδασκαλε οίδαμεν· οτι αληθησ ει
 και ου μελει σοι περι ουδενου
 ου γαρ βλεπεις εις προσωπον ανθρωπων
 αλλα επ αληθειας την οδον του θῡ διδασκεισ
 ειπε ουν ημειν· ει εξεστιν ημασ δουναι
 επικαιφαλαιον καισαρι η ου
 Ο δε ιησ̄ ειδων αυτων την υποκρισιν
 ειπεν αυτοις· τι με πειραζετε
 φερετε μοι δηναριον ινα ειδω
 οι δε ηνεγκαν· και λεγει αυτοις
 τινος η εικων αυτη· και η επιγραφη
 ειπαν αυτω καισαρος
 αποκριθεισ δε ο ιησ̄ ειπεν

(Fol. 328 b.)

XII. uenite occidamus eum
 et nostra erit hereditas
 8 et adpraehensum eum occiderunt
 et eiecerunt eum extra uineam
 9 quid ergo faciet dñs uineae
 ueniet et perdet colonos
 et daut uineam aliis
 10 nec scripturam hanc legistis
 lapidem quem reprobauerunt aedificantes
 hic factus est in caput anguli
 11 a dño factus est iste· et est admirabiles
 in oculis nostris
 12 et quaerebant eum tenere
 et timuerunt turbam
 cognouerunt enim· quoniam ad eos
 paraul am dixit· et relicto eo abierunt
 13 et mittunt quosdam
 pharisaeorum et herodianis
 ut eum caperent uerbo
 14 et interrogabant pharisaei eum
 magister scimus quia uerax es
 et non curas quemquem
 non enim aspicias in faciem hominum
 sed in ueritatem uiam dñi doces
 dic ergo nobis· si licet nobis dare
 tributum caesari aut non
 15 ihs̄ autem uidens illorum uersutiam
 ait illis quid me temptatis
 adferte mihi denarium ut uideam
 16 ad illi attulerunt· et ait illis
 cuius est imago haec et superscriptio
 dicunt illi caesaris
 17 respondens autem ihs̄ ait

(Fol. 329 a.)

αποδοτε τα του καισαρος τω καισαρι XII
 και τα του θυ τω θυ· και εθαυμαζοντο επ αυτον
 και ερχονται προσ αυτον σαδδουκαιοι 18
 οιτινες λεγουσιν· αναστασιν μη εινα
 και εκηρωτων αυτον λεγοντες
 διδασκαλε· μωϋσης ημειν εγραψεν 19
 εαν τινος αδελφος αποθανη
 και εχη γυναικα και τεκνα μη αφη
 ινα λαβη ο αδελφος αυτου την γυναικα αυτου
 και εξαναστηση σπερμα· τω αδελφω αυτου
 ησαν ουν παρ ημειν· ζ· αδελφοι 20
 και ο πρωτος ελαβεν γυναικα· και απεθανεν
 και ουκ αφηκεν σπερμα
 και ο δευτερος ελαβεν αυτην· και απεθανεν 21
 και ουδε αυτοσ ουκ αφηκεν σπερμα
 και ωσαντωσ ελαβον αυτην οι· ζ· 22
 και ουκ αφηκαν σπερμα
 και η γυνη απεθανεν
 εν τη αναστασι ουν 23
 τινος αυτων εσται η γυνη
 οι γαρ· ζ· εσχον αυτην γυναικα
 αποκριθεισ δε ο ιησ ειπεν αυτοισ 24
 ου δια τουτο πλανασθαι
 μη γεινωσκοιτεσ τασ γραφασ
 μηδε την δυναμιν του θυ οιδατε
 οταν γαρ εκ νεκρων αναστησουσιν 25
 ου γαμουσιν ουδε γαμιζουσιν
 αλλα εισιν ωσ αγγελοι εν τοισ ουρανοισ
 περι δε των νεκρων· οτι εγειρονται 26
 ουκ ανεγνωται· εν τη βυβλω μωϋσεωσ
 επι της βατου· ωσ ειπεν αυτω ο θσ λεγων
 εγω θσ αβρααμ· και θσ ισακ· και θσ ιακωβ·
 ουκ εστιν θσ νεκρων αλλα ζωντων 27
 (Fol. 329 b.)

reddite quae sunt caesaris caesari
 et quae sunt dei do· et mirabantur super eum
 et ueniunt ad eum sadducaei
 qui dicunt· resurrectionem non esse
 et interrogabant eum dicentes
 magister moyses nobis scripsit
 ut si cuius frater decesserit
 et habuerit uxorem et filios non reliquerit
 ut accipiat frater eius· uxorem eius
 et resuscitet semen fratri suo
 fuerunt ergo aput nos· septem fratres
 et primus accepit uxorem· et mortuus est
 et non reliquit semen
 et secundus accepit eam et mortuus est
 et nec hic reliquit semen
 et similiter acceperunt eam· iiii·
 et non reliquerunt semen
 et mulier mortua est
 in resurrectione ergo
 cuius illorum erit uxor
 ·i·ii· enim habuerunt eam uxorem
 respondens autem ihs ait illis
 non ideo erratis
 non intellegentes scripturas
 neque uirtutem di scitis
 cum enim a mortuis· resurrexerint
 non nubunt neque nubuntur
 sed erunt sicut angeli in caelis
 de mortuis autem· quo d resurgant
 non legistis in libro moysi
 in rubum· quo modo dixerit illi d̄s dicens
 ego ds abraham· et ds isac· et ds iacob
 non est ds mortuorum· sed uiuorum
 (Fol. 330 a.)

ἡμεῖς οὖν πολὺ πλανασθαί
 ρλα : καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων
 ἀκουσας αὐτῷ συνζητούντων
 καὶ εἰδὼν ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη
 ἐπηρωτήσεν αὐτὸν λέγων διδασκαλε
 ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη
 ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ
 παντῶν πρώτη· ἀκούε Ἰσραὴλ
 κ̄ς ὁ θεὸς ἡμῶν κ̄ς εἰς ἐστὶν
 καὶ ἀγαπήσεις κ̄ν τὸν θ̄ν σου
 ἐξ ὅλης καρδίας σου· καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου
 καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου
 αὐτῇ πρώτη ἐντολῇ
 δευτέρα δὲ ὁμοία ταύτῃ
 ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν
 μείζων τούτων ἐντολὴ ἀλλῆ οὐκ ἐστὶν
 ρλβ : καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς
 καλῶς εἶπες διδασκαλε· ἐπ' ἀληθείας
 ὅτι εἰς ἐστὶν ὁ θεὸς καὶ οὐκ ἐστὶν πλην αὐτοῦ
 καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτὸν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
 καὶ ἐξ ὅλης τῆς δυναμῆος
 καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς αὐτοῦ
 καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς σεαυτὸν
 πλεον ἐστὶν παντῶν ἑτῶν ὀλοκαυτωμάτων
 καὶ θυσῶν
 καὶ ὁ ἰησοῦς εἰδὼν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη
 εἶπεν αὐτῷ· οὐ μακρὰν εἶ
 ἀπο τῆς βασιλείας τοῦ θ̄ν
 ρλγ : καὶ οὐδεὶς ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι
 καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἰησοῦς
 ρλδ : διδάσκων : ἐν τῷ ἱερῷ εἶπεν
 πῶς λεγούσιν οἱ γραμματεῖς
 ὅτι ὁ χριστὸς υἱὸς δαυεὶδ ἐστὶν
 (Fol. 330 b.)

XII.
 28 uos ergo multum erratis
 et accessit unus de scribis
 qui audierat illos conquerentes
 et uidens quoniam bene illis respondit
 interrogabat eum dicens magister
 quod est praeceptum primum
 respondens autem ihs dixit illi
 29 omnium primum· audi israhel
 dms ds noster dms unus est
 30 et diligis dmn̄ dñm̄ tuum
 ex toto corde tuo· et ex tota anima tua
 et ex tota uirtute tua
 hoc est primum praeceptum
 31 secundum autem simile illi
 diligis proximum tuum sicut te ipsum
 maius horum praeceptorum aliud non est
 et ait illi scriba
 32 bene dixisti magister in ueritate
 quo d unus sit ds· et non est praeter ill um
 et diligere illum ex toto corde
 33 et ex tota uirtute
 et ex tota anima tua
 et diligere proximum· tamquam teipsum
 maius est omnibus ol o cautomata
 et sacrificiis
 34 Et ihs cum uidisset quod sapienter respondisset
 dixit ill i· non es longe
 a regno dī
 et nemo iam audebat eum interrogare
 et respondens ihs
 35 docens in templo dixit
 quomodo dicunt scribae
 quia xps filius dauid est
 (Fol. 331 a.)

και ουτος δαυειδ ειπεν εν τω πνι τω αγ ω XII. 36
 λεγει κσ τω κω μου· καθου εκ δεξιων μου
 εωσ θωσω τουσ εκχθουσ σου
 υποκατω των ποδων σου
 αυτοσ δαυ ειδ λεγει αυτον κν 37
 και ποθεν εστιν υιοσ αυτου· και πολυσ οχλωσ
 και ηδεωσ αυτου ηκουεν
 ρλε : ο δε διδασκων αμα : ελεγει αυτοισ 38
 βλεπετε απο των γραμματαιων
 και των τελωνων εν στολαισ περιπατειν
 και ασπασμουσ εν ταισ αγοραισ ποιεισθαι
 και πρωτοκαθεδριασ· εν ταισ συναγωγαισ 39
 και πρωτοκλισιασ εν τοισ δειπνοισ
 ρλγ : οι κατεσθιουσιν οικειασ χηρων 40
 και ορφανων· προφασει μακρα
 προσευχομενοι· ουτοι λημψονται
 περισσοτερον κριμα
 και κατεναντι του γαζοφυλακιου 41
 καθεζομενοσ ο ιησ· εθεωρει πωσ ο οχλωσ
 εβαλλον πολλα· ελθουσα δε αμα χηρα 42
 εβαλεν λεπτα δυο ο εστιν κοδραντησ
 και προσκαλεσαμενοσ τουσ μαθητασ αυτου 43
 ειπεν αυτοισ· αμην λεγω υμειν
 οτι η χηρα η πτωχη αυτη
 πλειον παντων εβαλεν· των βαλλοντων
 εισ το γαζοφυλακιον· παντεσ γαρ ουτοι 44
 εκ του περισσευοντοσ αυτοισ εβαλον
 αυτη δε εκ της υστερησεωσ αυτησ
 παντα οσα ειχεν εβαλεν
 ολον τον βιον αυτησ
 ρλζ : και εκπορευομενου αυτου εκ του ιερου XIII. 1
 λεγει αυτω εισ εκ των μαθητων αυτου
 διδασκαλε ειδε ποδαποι λιθ οι
 (Fol. 331 b.)

et ipse dauid in spo sancto
 dixit dms dno meo· sede ad dexteram meam
 donec ponam inimicos tuos
 scamillum pedum tuorum
 ipse dauid dicit eum dmn
 et unde est filius eius· et multa turba
 et libenter eum audiebat
 et ille do cens dicebat eis
 uidete ab scribis
 et qui uolunt in stolis ambulare
 et salutationes in foro facitis
 et primas cathedras in synagogis
 et primos cubitos in conuiujs
 qui deuorant domos uiduarum
 et pupillorum· sub obtenta
 orantes· isti accipient
 prolixius iudicium
 et contra gazophylacium
 sedens ihs aspiciebat quo mo do turbae
 mitterent aes· cum uenisset autem una uidua
 et misit aera duo quod est quadrans
 Et conuocans discipulos suos
 ait ill is amen dico uobis
 quoniam uidua aegena haec
 plus omnibus misit mittentibus
 in gozophylacio· omnes enim hii
 ex eo quod abundat illis miserunt
 haec uero de penuria sua
 omnia qua habuit misit
 totum uictum suum
 et procedente eo de templo
 ait illi unus ex discipulis suis
 magister· aspice qual is lapides
 (Fol. 332 a.)

	και ποδαπαι οικοδομαι του ιερου	XIII.	et quales structuræ templi
	και αποκριθεισ ειπεν αυτοισ ο ιησ	2	Et respondens dixit illis ihs
	βλεπετε ταυτας τας μεγαλας οικοδομας		uidete has magnas structuræ
	αμην λεγω υμειν		amen dico uobis
	οτι ου μη αφεθη ωδε λιθος		quia non relinquetur hic lapis
	επι λιθω οσ ου μη καταλυθη		super lapidem qui non destruetur
	και δια τριων ημερων		et post tertium diem
	αλλοσ αναστησεται ανευ χειρων		aliut resuscite tur sine manibus
ρλη :	και καθημενου αυτου εις το οροσ των ελαιων	3	et sedente eo in monte oliueti
	κατεναντι του ιερου		contra templum
	επηρωτων αυτον κατειδιαν ο πετροσ		interrogabant eum seorsum petrus
	και ιακωβοσ και ιωαννησ· και ανδρεασ		et iacobus et iohannes et andreas
	ειπον ημειν ποτε ταυτα εσται· και τι το σημειο	4	dic nobis quando haec erunt· et quod signum
	οταν μελλει παντα ταυτα· συντελεισθαι		cum omnia haec consummabuntur
	και αποκριθεισ ο ιησ ειπεν αυτοισ	5	et respondens ihs ait illis
ρλθ :	βλεπετε μη τεισ υμασ πλανησει		uidete ne quis uos seducat
	πολλοι γαρ ελευσονται επι τω ονοματι μου	6	multi enim uenient in nomine meo
	λεγοντες εγω ειμι και πολλου πλανησουσιν		dicentes ego sum et multos seducent
	οταν δε ακουσητε πολεμουσ	7	cum autem audieritis bella
	και ακοασ πολεμων μη θορυβεισθαι		et opinionones ballorum ne timueritis
	δει γαρ γενεσθαι αλλα ουπω το τελοσ		oportet enim fieri sed nondum est finis
	εγερθησεται γαρ εθνοσ επι εθνοσ	8	insurget enim gens contra gentem
	και βασιλεια επι βασιλειαν		et regnum contra regnum
	εσονται σεισμοι κατα τοπουσ και λειμοι		erunt terre mota per loca et famis
	αρχη ωδεινων ταυτα		initium dolorum haec
	ειτα υμασ αυτουσ παραδωσουσιν	9	deinde uos ipsos tradent
	εισ συνεδρια και εισ συναγωγασ δαρησεσθαι		in conciliis et in synagogis uapulabitis
	και επι ηγεμονων και βασιλειων		et ante praesides et reges
	σταθησεσθαι ενεκεν εμου		stabitis propter me
ρμ :	εισ μαρτυριον αυτοισ : και εισ παντα εθνη	10	in testimonium illis· et in omnes gentes
	πρωτον δει κηρυχθηναι το εναγγελιον		primum autem oportet praedicari euangeliu
	εν πασι τοισ εθνεσιν		in omnibus gentibus
ρμα :	και οταν αγωσιν υμασ παραδιδοντες	11	et cum produxerint uos tradentes

(Fol. 332 b.)

(Fol. 333 a.)

μη προμεριμνατε τι λαλησητε
 αλλα ο αν δοθη υμειν εν εκεινη τη ωρα
 αυτο λαλειτε · ου γαρ εστε υ μεις
 οι λαλουντες αλλα το πνα το αγιον
 και παραδωσει αδελ φος αδελ φον εισ θανατο 12
 και πατηρ τεκνον
 και επαναστησονται τεκνα επι γονεισ
 και θανατωσουσιν αυτουσ
 και εσεσθαι μεισουμενοι 13
 υπο παντων δια το ονομα μου
 ο δε υπομεινας εισ τελουσ
 ουτοσ σωθησεται
 ρμβ: οταν δε ειδητε το βδελυγμα
 της ερημωσεωσ εστηκοσ οπου ου δει
 ο αναγεινωσκων νοειτω τι αναγεινωσκει
 ρμγ: τοτε οι εν τη ιουδαια φευγετωσαν
 εισ τα ορη και ο επι του δωματοσ
 μη καταβατω εισ την οικειαν
 μηδε εισελθατω αραι τι · εκ της οικιασ αυτου
 και ο εισ τον αγρον μη επιστρεφωτω οπισω 16
 αραι το ιματειον αυτου
 ρμδ: Ουαι ταισ εν γαστρι εχουσαισ
 και ταισ θηλαζομεναισ
 εν εκειναισ ταισ ημεραισ
 ρμε : και προσευχεσθαι 18
 ινα μη χειμωνοσ γενωνται
 ρμς: εσονται γαρ αι ημεραι εκειναι θλειψεισ
 οικαι ουκ εγεγοντο τοιανται
 απ αρχησ κτισεωσ εωσ του νυν
 ουδε μη γενωνται
 ρμζ: και ει μη κσ εκολοβωσεν τασ ημερασ 20
 δια τουσ εκλεκτουσ αυτου
 ουκ αν εσωθη πασα σαρχ
 (Fol. 333 b.)

XIII
 nolite cogitare quid loquamini
 sed quod datum uobis fuerit in illa hora
 hoc loquimini · non enim eritis uos
 loquentes sed sps sanctus
 et tradet frater fratrem in mortem
 et pater filium
 et insurgent filii in parentes
 et morti adficient eos
 et erit is odio
 ab omnibus propter nomen meum
 qui autem sustinuerit in finem
 hic saluus erit
 cum autem uideritis abominationem
 desolationis · stantem ubi non debet
 qui legit intellegat quod legit
 tunc qui in iudaea sunt fugiant
 in montem et qui super tectum
 ne descendat in domum
 nec introeat tollere qui d de domo sua
 et qui in agro non reuertatur retro
 tollere tunicam suam
 Uae autem praegnantibus
 et nutrientibus
 in illis diebus
 et orate
 ut non hieme ueniant
 erunt enim diebus illis · tribulationes
 quales non fuerunt tales
 ab initio creaturae · usque modo
 neque erunt post haec
 et nisi dms breuiasset dies
 propter electos suos
 non fieret salua ulla caro
 (Fol. 334 a.)

	αλλα δια τους εκλεκτους· ουσ εξελεξατο	XIII	sed propter electos quos elegit
ρμη :	εκολοβωσεν τας ημερας : και τοτε αν τις	21	breuiauit dies· et tunc si quis
	υμειν ειπη ιδου ωδε ο χρσ η ειδε εκει		uobis dixerit ecce hic xps aut ecce ill ic
	μη πιστευετε		nolite credere
ρμθ :	εγερθησονται γαρ ψευδοπροφηται	22	exsurgent enim pseudoprophetae
	και ποιησουσιν σημεια και τερατα προσ το		et facient signa et prodigia ad se
	αποπλαναν ει δυνατον τους εκλεκτους		ducendos· si potest fieri etiam electos
	υμεισ δε βλεπετε	23	uos ergo uidete
	ιδου προειρηκα υμειν παντα		ecce praedixi uobis omnia
ρν :	αλλα εν εκειναισ ταισ ημεραισ	24	sed in illis diebus
	μετα την θλειψειν εκεινην		post tribulationem illam
	ο ηλιος σκοτισθησεται		sol contenebricauit
	και η σεληνη ου δωσει το φεγγος αυτησ		et luna non dauit· splendorem suum
	και οι αστεραισ οι εκ του ουρανου	25	et stellae quae sunt de caelo
	εσονται πειπτοντες· και αι δυναμισ		erunt cadentes· et uirtutes
	των ουρανωσ σαλευθησονται		caelestium mouebuntur
ρνα :	και τοτε οψονται τον υιον του ανθρωπου	26	et tunc uidebunt filium hominis
	ερχομενον επι των νεφελων		uenientem cum nubibus
	μετα δυναμειωσ πολλησ και δοξησ		cum uirtute multa et gloria
	και τοτε αποστελει τους αγγελουσ	27	et tunc mittet angelos
	και επισυναξει τους εκλεκτους		et congregauit electos
	εκ των· δ· ανεμων		a quattuor uentis
	απ ακρων γησ εωσ ακρου ουρανου		a summum terrae usque ad summum caeloru
	απο δε τησ συκησ μαθεται την παραβολην	28	a ficu autem discite parabolam
	οταν ηδη ο κλαδοσ αυτησ· απαλοσ γενηται		cum iam ramus eius tener fuerit
	και εκφυη τα φυλλα εν αυτη· γειωσκεται		et nata fuerint folia in illa· cognoscetis
	οτι ηδη εγγυσ το θεροσ εστιν		quod in proximo est aestas
	ουτωσ και υμεισ οταν ειδητε	29	sic et uos cum uideritis
	παντα ταυτα γεινομενα		omnia haec fieri
	γειωσκεται οτι εγγυσ εστιν επι θυραισ		scitote quod in proximo est in osteis
	Αμην λεγω υμειν	30	amen dico uobis
	οτι ου μη παρελθη η γενεα αυτη		quoniam non transiet generatio haec
	εωσ ου παντα ταυτα γενηται		donec haec omnia fiant

(Fol. 334 b.)

MB

(Fol. 335 a.)

ο ουρανος και η γη παρελευσονται
 οι δε λογοι μου ου παρελθωσιν
 ρνβ : περι δε της ημερας εκεινης
 και της ωρας ουδεις οιδεν
 ουδε οι αγγελοι εν τω ουρανω
 ουδε ο υιος ει μη ο πατηρ
 ρνγ : βλεπεται ουν αγρυπνιτε
 ουκ οιδατε γαρ ποτε ο καιρος
 ρνδ : ως ανθρωπος αποδημων
 αφεισ την οικειαν αυτου
 και δουσ τοις δουλοις αυτου την εξουσιαν
 εκαστω το εργον αυτου
 και τω θυρουρω εντειλατο ινα γρηγορη
 ρνε : γρηγορειτε ουν ουκ οιδατε γαρ
 ποτε ο κς της οικειας ερχεται
 οψε η μεσονυκτιου
 η αλεκτοροφωνιου η πρωι
 μη εξελθων εξεφνησ
 ευρη υμασ καθευδοντασ
 εγω δε λεγω υμειν γρηγορειτε
 ρνε : ην δε το πασχα μετα · β · ημερας
 ρνε : και εξητουν οι αρχιερεισ
 και οι γραμματεισ
 πως αυτον κρατησαντες και
 αποκτεινωσιν
 ελεγον γαρ μηποτε εν τη εορτη εσται θορυβοσ
 ρνη : του λαου : και οντοσ του ιην εν βηθανια
 εν τη οικια σιμωνου του λεπρου
 κατακειμενου αυτου ηλθεν γυγη
 εχουσα αλαβαστρον μυρου
 και θραυσασα τον αλαβαστρον
 κατεχεεν επι της κεφαλησ αυτου
 οι δε μαθηται αυτου διεπονουντο και ελεγο
 (Fol. 335 b.)

XIII. 31

32

33

34

35

36

37

XIV. 1

2

3

4

caelum et terra transibunt
 uerba autem mea non transibunt
 de die autem illo
 et hora nemo scit
 nequae angeli in caelo
 neque filius nisi pater
 uidete ergo uigilate
 nescitis enim quando tempus sit
 sicut homo peregre profectus
 relinquat domum suam
 et data seruis suis potestate
 cuiusque operis
 et ostiario praecepit ut uigilaret
 uigilate ergo nescitis enim
 quando dñs domus ueniat
 sero aut media nocte
 an galli cantum an mane
 ne cum uenerit repente
 inueniat uos dormientes
 ego autem dico uobis uigilate
 futurum autem erat pascha post biduum
 et quaerebant summi sacerdotes
 et scribae
 quo modo illum dolere tenerent
 et occiderent
 dicebant enim ne in die festo tumultus fieret
 populi. et cum esset ihs in bet haniam
 in domum simonis leprosi
 recumbente eo uenit mulier. habens
 ampullam nardi pistici praetiosi
 et fracto alabastro
 effudit super caput eius
 discipuli autem eius indigne ferebant et dicebant
 (Fol. 336 a.)

εισ τι η απωλεια αυτη του μυρου
 ηδυνατο πραθηναι το μυρον τουτο
 επανω ✕ τ· και δοθηναι τοις πτωχοις
 και ενεβριμωντο εν αυτη·
 ο δε ιησ ειπεν αυτοις· αφετε αυτην
 τι αυτη κοπουσ παρεχεται
 καλον εργον ηργασ ατο εν εμο ι
 παντοτε γαρ τουσ πτωχοουσ
 εχετε μεθ υμων· και οταν θεληται
 δυνασθαι αυτοις ευ ποιησαι
 εμε δε ου παντοτε εχεται
 ρηθ : ο εσχεν αυτη εποησεν
 προελαβεν μυρισε το σωμα μου
 εισ τον ενταφιασμον
 αμην δε λεγω υμειν
 οπου αν κηρυχθη το ευαγγελιον
 εισ ολον τον κοσμον
 και ο εποησεν αυτη λαληθησεται
 εισ μνημοσυνον αυτησ
 ρε : και ιουδασ σκαριωτησ εκ των· ιβ·
 απηλθεν προσ τουσ αρχιερεισ
 ινα προ δοι αυτον· οι δε εχαρησαν
 και επηγγειλαντο αυτω· αργυριον δουναι
 και εξητει πως ευκαιρωσ
 αυτον παραδοι· και τη πρωτη ημερα
 των αζυμων· οτε το πασχα εθνον
 λεγουσιν αυτω οι μαθηται· που θελεισ
 απελθοντεσ ετοιμασωμεν σοι
 ινα φαγησ το πασχα· και αποστελλει δυο
 εκ των μαθητων αυτου λεγων
 υπαγε εισ την πολιν· και απαντησει υμειν
 ανθρωποσ κεραμειον υδατοσ βασταζων
 ακολουθησατε αυτω· και οπου αν εισελθη
 (Fol. 336 b.)

XIV. ut qui d perditio ista unguenti
 5 potuerat ueniri unguentum istut
 plus quam ✕ ccc· et dari pauperibus
 et fremebant in eam
 6 ihs autem ait illis· sinite eam
 qui d illi molesti estis
 bonum opus operata est in me
 7 semper enim pauperes
 habet is uobiscum· et cum uolueritis
 potestis illis benefacere
 me autem non semper habetis
 8 quod habuit haec fecit
 praeuenit unguento unguere corpus meum
 in sepulturam
 9 amen dico uobis
 quod ubicumquae praedicatum fuerit euangeliu
 in uniuersum mundum
 et quo d fecit haec narrabitur
 in memoriam eius
 10 et iudas scariotes unus de· xii·
 abiit ad summos sacerdotes
 11 ut proderet eum· ad illi gauisi sunt
 et promiserunt ei pecuniam dare
 et quarebat quo mo do oportunae
 12 eum traderet· et prima die
 azymorum· quando pascha immolabatur
 dicunt ei discipuli quo uis eamus
 et parem us tibi
 13 ut manduces pascha· et misit duos
 ex discipulis suis dicens
 ite in ciuitate· et occurret uobis
 homo amphorae aquae portans
 14 sequimini eum· et quocumque introierit
 (Fol. 337 a.)

ειπατε τω οικοδεσποτη· οτι ο διδασκαλος
 λεγει που εστιν το καταλυμα μου
 οπου μετα των μαθητων μου
 φαγομαι το πασχα· και αυτοσ υμειν
 15 δειξει· αναγαιον οικον εστρω μενον
 μεγαν ετοιμον· κακει ετοιμασατε ημειν
 και εξηλθον οι μαθηται αυτου
 16 και εξηλθον οι μαθηται αυτου
 και ηλθον εισ την πολιν
 και εκποιησαν καθωσ ειπεν αυτοισ
 και ητοιμασαν το πασχα
 ρξα : οψιασ δε γενομενησ· ερχεται μετα των· ιβ·
 και ανακειμενων αυτων και εσθιοντων
 18 λεγει ο ιησ· αμην λεγω υμειν
 οτι εισ εξ υμων παραδωσει με
 ω εσθιων μετ εμου
 ρξβ : οι δε ηρξαντο λυπισθαι
 19 και λεγειν αυτω εισ καθ εισ μητι εγω
 και αλλοσ μητι εγω· ο δε λεγει αυτοισ
 20 εισ εκ των· ιβ· ο ενβαπτιζομενοσ μετ εμου
 εισ το τρυβαλιον
 ρξγ : Ο μεν υιοσ του ανθρωπου παραδιδοτε
 21 καθωσ εστιν γεγραμμενον περι αυτου
 οναι δε τω ανθρωπω εκεινω· δι ου παραδιδοτε
 ρξδ : καλον ην αυτω ει ουκ εγεννηθη
 ρξε : ο ανθρωποσ εκεινοσ· και εσθιοντων αυτων
 22 λαβων αρτον ευλογησεν
 και εκλασεν και εδωκεν αυτοισ και ειπεν
 λαβετε τουτ εστιν το σωμα μου
 ρξε : και λαβων ποτηριον ευχαριστησασ
 23 εδωκεν αυτοισ και επιον εξ αυτου παντεσ
 και ειπεν αυτοισ· τουτ εστιν το αιμα μου
 24 το τησ διαθηκησ

(Fol. 337 b.)

XIV. dicite dmo domus· quia magister dicit
 ubi est refectio mea
 ubi cum discipulis meis
 15 manducem pascha· et ipse uobis
 demonstrauit stratum paratum
 grande· et illic parate nobis
 16 et abierunt discipuli eius
 et uenerunt discipuli eius
 et uenit in ciuitate
 et fecerunt sicut dixit illis
 et praeparauerunt pascha
 17 uespere autem facta· uenit cum· xii·
 18 et discumbentibus illis· et manducantibus
 ait ihs· amen dico uobis
 quia unus ex uobis tradet me
 qui manducat mecum
 19 ad illi coeperunt contristari
 et dicere illi singuli numquid ego
 20 et alius nun quid ego· quibus ait
 unus ex· xii· qui intingit mecum
 in parapside
 21 filius quidem hominis tradetur
 sicut scriptum est de illo
 uae autem homini illi· per quem tradetur
 bonum erat illi si non esset natus
 homo ille· et manducantibus illis
 22 accipiens panem benedixit
 et fregit et dedit illis et dixit
 accipite hoc est corpus meum
 et accipiens calicem gratias egit
 et dedit illis· et uiberunt ex illo omnes
 et ait illis· hoc est sanguis meus
 qui est testamenti

(Fol. 338 a.)

το ὑπερ πολλων εχχυννομενον
 αμην λεγω ὑμειν· οτι ου μη
 προσθω πειν εκ του γεννηματος
 της αμπελου εως της ημερας εκεινης
 οταν αυτο πεινω καινω εν τη βασιλεια του θυ
 ρεζ : και ὑμνησαντες ἐξήλθον· εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν 26
 τότε λεγει αυτοις ο ιησ 27
 ρεζη : οτι παντες ὑμεις σκανδαλισασθαι
 ρεθ : οτι γεγραπται· παταξω τον ποιμενα
 και τα προβατα διασκορπισθησονται
 αλλα μετα το εγερθηναι με 28
 προαξω ὑμας εἰς τὴν γαλιλαιαν
 ρο : ο δε πετροσ λεγει αυτω 29
 και εαν παντες σκανδαλισθωσιν
 αλλ ουκ εγω ου σκανδαλισθησομαι
 και λεγει αυτω ο ιησ 30
 αμην λεγω σοι οτι ταυτη τη νυκτει
 πριν αλεκτορα φωνησαι τρις με απαρνηση
 ροα : ο δε εκπερισσως ελαλει 31
 εαν μη δεη συναποθανειν σοι
 ου μη σε απαρνησομαι
 ωσαντως δε παντες ελεγον
 ροβ : και ερχονται εἰς χωριον 32
 ρογ : ου το ονομα γησαμανει : και λεγει αυτοις
 καθισατε ωδε· εως προσευξομαι
 και παραλαμβανει τον πετρον 33
 και ιακωβον και ιωαννην
 μετ αυτου και ηρξατο
 εκθαμβεισθαι και ακηδεμονειν
 ροδ : τότε λεγει αυτοις 34
 περιλυπος εστιν η ψυχη μου
 εως θανατου μεινατε ωδε
 ροε : και γρηγορειτε : και προσελθων μεικρον 35
 (Fol. 338 b.)

qui pro multis effunditur
 amen dico uobis· quia non
 adpon am bibere ex generatione
 uitis usque in diem illum
 cum ill u d bibam nouum in regno di
 Et hymno dicto exierunt· in montem oliueti
 tunc ait illis ihs
 qui omnes uos scandalizari habetis
 quia scriptum est· percutiam pastorem
 et oves dispargentur
 sed posteaquam surrexero
 praecedam uos in galilam
 petrus uero ait illi
 etai omnes scandalizati fuerint
 sed ego non scandizabor
 et ait ill i ihs
 amen dico tibi quod hac nocte
 priusquam gallus cantet ter me negabis
 ad ille amplius loquebatur
 etai oportuerit simul me commori
 non te negabo
 similiter autem et omnes dicebant
 et ueniunt in praedium· cui nomen est
 gesa mani· et ait illis sedete hic
 donec orem
 Et adsumpsit petrum
 et iacobum et iohannem
 secum et coepit
 pauere et taediari
 tunc ait ill is
 contristata est anima mea
 usque ad morte sustinete hic
 et uigilate· et cum processisset paululum
 (Fol. 339 a.)

επεσεν επι προσωπον επι τ ησ γησ XIV.
 και προσ ηυχετο· ει δυνατον εστιν
 ινα παρελθη απ αυτου η ωρα αυτη
 και ελεγεν· αββα ο πατηρ δυνατα παντα 36
 σοι εσιν παρενεγκε τουτο
 το ποτηριον απ εμου· αλλ ουχ ο εγω θελω
 ρογ: αλλ ο συ θελεισ : και ερχεται και ευρισκι αυτουσ 37
 καθευδοντασ· και λεγει τω πετρω
 ρογ: σιμων καθευδεισ : ονκ ισχυσατε 38
 μιαν ωραν γρηγορησαι
 γρηγορειτε και προσευχεσθαι
 μη εισελθητε εισ πειρασμον
 το μεν πνα προθυμον· η δε σαρξ ασθενησ
 ρη: και παλιν απελθων προσηυξατο 39
 ρηθ : και ελθων ευρεν αυτουσ καθευδοντασ 40
 ησαν γαρ οι οφθαλμοι αυτων
 καταβαρου μενοι· και ουκ ηδισαν
 τι αποκριθωσιν αυτω· και ερχεται το τριτον 41
 και λεγει αυτοισ καθευδετε λοιπον
 ρη : και αναπαεσθαι : απεχει το τελος και η ωρα
 ιδου παραδιδοτε ο υιοσ του ανθρωπου
 εισ τασ χειρασ των αμαρτωλων
 εγειρεσθαι αγωμεν 42
 ιδου ηγγικεν ο παραδιδων με
 και επι αυτου λαλουντοσ· παραγεινεται ιουδαω 43
 ρηα: σκαρ ιωτησ εισ των· ιβ· : και μετ αυτου
 οχλοσ πολυσ μετα μαχαιρων και ξυλων
 παρα των αρχιερων· και απο των γραμματων
 και των πρεσβυτερων
 ρηβ: Εδωκεν δε ο παραδιδουσ αυτον 44
 σημειον λεγων
 ον αν φιλησω αυτοσ εστιν κρατ ησατε αυτο
 και απαγετε αυτον ασφαλωσ
 (Fol. 339 b.)

cecidit in faciem super terram
 et orabat si fieri potest
 ut transiret ab eo ora haec
 et dixit· abba pater si possibilia omnia
 tibi sunt transferre
 hunc calicem a me non sicut ego uolo
 sed sicut tu bis· et uenit et inuenit eos
 dormientes· et ait petro
 simon dormis· non potuistis
 una hora uigilare
 uigilate et orate
 ne intretis in temptationem
 ips quidem promptus· caro autem infirma
 et iterum abiit orare
 et ueniens inuenit eos dormientes
 erant enim oculi eorum
 grauati a somno· et ignorabant
 quid responderent ei· et uenit tertio
 et ait illis dormite iam
 et re quiescite· sufficit finis et ora
 ecce traditur filius hominis
 in manus peccatorum
 surgite eamus
 ecce prope est qui me tradet
 Et adhuc eo loquente uenit iudas
 scariotes unus ex· xii· et cum illo turba multa
 cum gladiis et fustibus
 a summis sacerdotibus· et ab scribis
 et a senioribus
 dederat autem traditor eius
 signum dicens
 quem osculatus fuero ipse est· tenete eum
 et ducite eum diligenter
 (Fol. 340 a.)

ρπγ : και προσελθων λεγει αυτω ραββει και XIV. 45
 κατεφιλησεν αυτον · οι δε επεβαλον τας χειρας αυτου 46
 και εκρατησαν αυτον · και τισ σπασαμενος 47
 μαχαιραν επεσεν τον δουλον
 του αρχιερωσ ·
 και αφιλεν αυτου το ωταριον
 ρπδ : Ο δε ιησ ειπεν αυτοισ επι ληστην εξηλθατε 48
 μετα μαχαιρων και ξυλων συναλθειν με
 καθ ημεραν ημην προσ υμασ 49
 εν τω ιερω διδασκων · και ουκ εκρατησατε με
 ρπε : αλλα ινα πληρωθωσιν αι γραφαι
 ρπε : και αφεντες αυτον παντες εφυγον 50
 νεανισκος δε τισ ηκολουθει αυτουσ 51
 περιβεβλημενοσ συνδωνα επι γυμνου
 και κρατουσιν αυτον · ο δε καταλειπων 52
 την συνδωνα · γυμνοσ εφυγεν απ αυτων
 και απηγαγον τον ιην 53
 προσ τον αρχιεραια
 ρπζ : και συνερχονται παντες οι αρχιερισ
 και γραμματισ και πρεσβυτεροι
 ρπη : και ο πετροσ απο μακροθεν ηκολουθησεν αυτω 54
 εωσ εισ την αυλην του αρχιερωσ
 Και ην καθημενοσ μετα τω υπηρερων
 θερμενομενοσ προσ το φωσ
 ρπθ : οι δε αρχιερισ 55
 και ολον το συνεδριον
 εξητουν κατα του ιην μαρτυριαν
 ινα θανατωσουσιν αυτον
 και ουχ ηυρισκον
 πολλοι γαρ εψευδομαρτυρον 56
 ελεγον κατ αυτου
 και εισαι αι μαρτυριαι ουκ ησαν
 ρρ : και αλλοι ανασταντες 57
 (Fol. 340 b.)

et accedens ait illi rabbi et
 osculatus est eum · ad illi manus iniecerunt
 et tenuerunt eum · et unus eiciens
 gladium percussit seruum
 principis sacerdotis
 et amputabit illi auricula
 ihs autem ait illis · ad latronem existis
 cum gladiis et fustibus comprehendere me
 cottidie eram apud uos
 docens in templo · et non tenuistis me
 sed ut ad impleantur scripturae
 et relinquentes eum omnes fugierunt
 adolescens autem quidam · sequebatur illos
 amictus sindone nuditatis
 et tenuerunt illum · ad ille relicta sindone
 profugit nudus ab eis ·
 et ad duxerunt ihm
 ad summum sacerdotem
 et conuenerunt omnes summi sacerdotes
 et scribae et seniores
 et petrus a longe · se quebatur eum
 usque in atrium summi sacerdotis
 Et erat sedens · cum ministros
 calefacientes se ad ignem
 summi uero sacerdotes
 et uniuersum concilium
 quaerebant aduersus ihm testimonium
 ut morti traderent eum
 et nec inueniebant
 multi enim falsum testimonium
 dicebant aduersus eum
 et conuenientia testimonia non erant
 et alii surgentes
 (Fol. 341 a.)

εψευδομαρτυρου ν και ελεγον
 κατ αυτου · οτι ημεις ηκουσαμεν
 αυτου λεγοντος
 οτι εγω καταλυσω τον ναον
 τον χειροποιητον
 και δια τριων ημερων αλλον αναστησω
 αχειροποιητον και ουδε ουτως
 ην ιση η μαρτυρια αυτων
 και αναστας ο αρχιερευς εισ το μεσον
 εκηρωτησεν τον ιην λεγων
 ουκ αποκρινη ουδεν τι ουτοι σου
 καταμαρτυρουσιν · εκεινος δε εσειγα
 και ουδεν απεκριθη
 Και λεγει αυτω ο αρχιερευς
 συ ει ο χρσ̄ ο υιος του ευλογητου
 ο δε ιησ̄ αποκριθεις λεγει αυτω εγω ειμι
 ρα : και οψεσθαι τον υιον του ανθρωπου
 εκ δεξιων καθημενον δυναμειω
 μετα των νεφελων του ουρανου
 ρβ : ο δε αρχιερευς
 ργ : διαρρηξασ τους χειτωναυ αυτου : και λεγει
 τι επι χριαν εχομεν μαρτυρων
 ηκουσατε την βλασφημιαν αυτου
 τι υμειν δοκει · παντες δε
 κατεκριναν αυτω ενοχον θανατου
 ρδ : και ηρξαντο τιωσ ενπτνει
 τω προσωπω αυτου · και εκολαφιζον αυτ̄
 και ελεγον αυτω προφητευσον
 και ραπισμασιν ελαμβανον αυτον
 ρε : και οντος του πετρου εν τη αυλη
 ερχετε προσ αυτον · μια των παιδισκων
 του αρχιερευς
 και ειδουσα τον πετρον θερμομενον
 (Fol. 341 b.)

XIV.
 58 falsum testimonium dicebant
 aduersum eum · quoniam nos audiuimus
 hunc dicentem
 quia ego destruam hunc templum
 fanu factum
 et post tertium diem aliut suscitabo
 non manibus factum et nec sic erat.
 59 conueniens testimonia illorum
 et exurgens summus sacerdos in medium
 60 interrogabat ihm̄ dicens
 non respondes nihil · quid isti tibi testantur
 61 ille autem tacens
 nihil respondit
 Et ait illi summus sacerdos
 tu es xps̄ filius benedicti
 62 ihs̄ uero respondens dixit illi ego sum
 et uideitis filium hominis
 ad dexteram sedentem uirtutis
 uenientem cum nubibus caeli
 63 summus autem sacerdos
 scidit uestimenta sua et ait
 qui d adhuc desideramus testes
 64 audistis omnes blasphemias eius
 qui d uobis uidetur · omnes autem
 condemnauerunt eum reum mortis
 et coeperunt qui dam conspuere
 65 in faciem eius · et colaphizabant eum
 et dicebant ei profeta
 et alapis caedebant eum
 et cum esset petrus in atrium
 66 uenit ad eum una ex ancill is
 summi sacerdotis
 67 et cum uidisset petrum calefacientem se
 (Fol. 342 a.)

ενβλεψασα λεγει αυτω· συ μετα του ιη̄υ	XIV.	aspiciens ait illi· et tu cum ih̄u
του ναζορηνου ησθα· ο δε ηρησατο λεγων	68	nazoreno eras· ad ille negavit dicens
ουτε οίδα ουτε ηπισαμαι τι λεγεις		neque scio neque noui quid dicis
ρϞϚ : εξηλθεν εξω εις την προσαυλην		et exiit foras ante atrium
και αλεκτωρ εφωνησεν		et gallus cantauit
παλιν δε ειδουσα αυτον η παιδισκη	69	iterum autem cum uidisset eum ancilla
ο δε παλιν ηρησατο· και ηρξατο λεγειν		ad ille rursus negavit· et coepit dicere
τοις παρεστηκοσιν· οτι και αυτοσ εξ αυτων εστ̄		circumstantibus quoniam hic ex ipais est
και μετα μεικρον παλιν· οι παρεστηκοτεσ	70	et post pusillum iterum· qui stabant
ελεγον αληθωσ εξ αυτων ει		dicebant uere ex illis es
και γαρ γαλιλαιουσ ει· ο δε ηρξατο	71	etenim galilaeus es· ad ille coepit
αναθεματειζειν και λεγειν		deuotare et dicere
οτι ουκ οίδα τον ανθρωπον ον λεγεται		quia nescio hominem istum quem dicitis
και ευθεωσ εκ δευτερου	72	et statim secundo
αλεκτωρ εφωνησεν		gallus cantauit
ρϞϛ : και ανεμνησθη ο πετροσ		et rememoratus est petrus
το ρημα ο ειπεν ιη̄ν		uerborum quod dixerat illi ih̄s
ρϞη : και ηρξατο κλαιειν· και ευθεωσ πρω̄	XV. 1	et coepit flere· et confestim mane
συμβουλιον εποησεν αν οι αρχιερεισ		consilium fecerunt· summi sacerdotes
μετα των πρεσβυτερων και των γραμματεω̄		cum senioribus et scribis
και ολον το συνεδριον		et uniuerso concilio
ρϞθ : και δησαντεσ τον ιη̄ν απηγαγον		et uinctum ih̄m duxerunt
εισ την αυλην· και παρεδωκαν πειλατω		in atrium· et tradiderunt pilato
σ : και επηρωτησεν αυτον ο πειλατοσ	2	et interrogauit eum pilatus
συ ει ο βασιλευσ των ιουδαιων		tu es rex iudaeorum
και αποκριθεισ αυτω λεγει συ λεγε ισ		et respondens dixit illi tu dicis
σα : και κατηγορουσιν αυτου	3	et accusabant eum
οι αρχιερεισ πολλα· ο δε πειλατοσ	4	summi sacerdotes multa· pilatus autem
επηρωτησεν αυτον παλιν λεγων		interrogauit eum iterum dicens
ουκ αποκρεινη ουδεν·		non respondis quid quam
ιδε ποσα σου κατηγορουσιν		uides quanti te accusant
Ο δε ιη̄σ ουκετι ουδεν απεκκριθη	5	ih̄s autem nih il amplius respondit
ωστε θαυμαζειν τον πειλατον		ita ut miraretur pilatus

(Fol. 342 b.)

(Fol. 343 a.)

<p>σβ : κατα δε την εορτην απεαυεν αυτοισ ενα δεσμειον ον αν ηθουντο</p>	<p>xv. 6</p>	<p>per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex uinctis quemcum quae petissent</p>
<p>σγ : ην δε ο λεγομενος βαραββασ μετα των στασιαστων δεδεμενος οιτινες εν τη στασει· πεποιηκεισαν φονον και αναβασ ολος ο οχλος· ηρξατο αιτεισθαι αυτο̄ 8 καθως αι εποιοι αυτοισ Ο δε πειλατος αποκρειθεισ λεγει αυτοισ θελετε απολυσω· τον βασιλευ των ιουδαιων</p>	<p>7 8 9</p>	<p>erat autem qui dicebatur barabbas et cum seditiosis uinctus qui in seditione fecerat homicidium et ascendit tota turba· et coepit rogare eum sic ut semper faciebat eis pilatus autem respondens ait illis uultis dimittam regem iudaeorum</p>
<p>σδ : ηδι γαρ στι δια φθονον παρεδωκαν αυτον οι αρχιερεισ οι δε αρχιερεισ επεισαν τω οχλω ινα μαλλον βαραββαν απολυση αυτοισ</p>	<p>10 11</p>	<p>sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum summi sacerdotes principes uero sacerdotum suaserunt turbas ut magis barabbam dimitteret eis</p>
<p>σε : Ο δε πειλατος αποκρειθεισ ειπεν αυτοισ τι ουν θελεται ποιησω· βασιλευ των ιουδαιων</p>	<p>12</p>	<p>pilatus autem respondens ait illis quid ergo uultis faciam regem iudaeorum</p>
<p>σζ : οι δε εκραξαν παλιν λεγοντες στρον αυτον ο δε πειλατος ελεγεν αυτοισ τι γαρ κακον εποησεν οι δε περισσως εκραζον στρον αυτον ο δε πειλατος απελυσεν αυτοισ τον βαραββαν 15 τον δε ιην̄ φλαγελλωσασ παρεδωκεν</p>	<p>13 14 15</p>	<p>ad illi clamauerunt iterum dicentes cruci adfige eum pilatus uero dicebat eis quid enim mali fecit ad illi magis clamabant cruci adfige eum pilatus autem dimisit illi is barabban ih̄m̄ autem flagellis caesum tradidit</p>
<p>σζ : ινα στη· : οι δε στρατιωται απηγαγον αυτον εσω εισ την αυλην ο εστιν πραιτωριον και καλουσιν ολην την σπειραν και ενδυδισκουσιν αυτον πορφυραν και επιτιθεασιν αυτω ακανθινον στε φανον και ηρξαντο ασπαζεισθαι αυτον 18 χαιραι βασιλευ των ιουδαιων</p>	<p>16 17 18</p>	<p>ut cruci adfigeretur· milites autem duxerunt eum intus in atrium quod est praetorii et conuocauerunt totam cohortem et induerunt eum purpuram et inposuerunt ei coronam factam de spinis et coeperunt salutare eum habe rex iudaeorum</p>
<p>(Fol. 343 b.)</p>		<p>(Fol. 344 a.)</p>

και ετυπτον αυτον καταμω εισ την κεφαλη XV. 19
 και ενεπτυν αυτω· και οτε εξεδυσαν αυτον 20
 την πορφυραν
 και ενεδυσαν αυτον τα ιματια
 και εξαγουσιν αυτον ινα σταυρωσουσιν
 και ανγαρευουσιν τον σιμωνα 21
 παραγοντα τον κυρηνεον
 ερχομενον απο αγρου
 τον πατερα αλεξανδρου και ρουφου
 ινα αρη τον σταυρον αυτου
 και αγουσιν αυτην επι τοπον γολγοθα 22
 ο εστιν μεθερμηνευομενον
 κρανιου τοπος· και εδιδουν αυτω πειν 23
 εσμυρνισμενον οινον· και ουκ ελαβεν
 και σταυρωσαντες αυτον 24
 διαμεριζονται τα ιματια αυτου
 βαλλοντες κληρον επι αυτα
 ην δε ωρα· γ 25
 και εφυλασσαν αυτον
 ην δε επιγραφη της αιτιας αυτου 26
 επιγεγραμμενη ουτος εστιν
 ο βασιλευσ των ιουδαιων
 και συν αυτω σταυρουνται· β· λησται 27
 ενα εκ δεξιων· και ενα εξ ευωνυμων
 και οι παραγοντες εβλασφημουν αυτον 29
 κεινοντες τας κεφαλαι και λεγοντες
 ουα ο καταλων τον ναον
 και οικοδομων· γ· ημεραισ 30
 σωσον σεαυτον· καταβασ απο του στρου
 και οι αρχιεραισ· ενπειζοντες 31
 εισ αλληλοσ μετα των γραμματαιων ελεγον
 αλλοσ εσωσεν εαυτον ου δυναται σωσαι
 ο χρσ· ο βασιλευσ ισραηλ 32

(Fol. 344 b.)

et percutiebant eum harundine in caput
 et conspuebant eum· et postquam exuerunt
 eum purpuram
 et induerunt eum uestimentis suis
 et duxerunt eum ut crucifigerent
 et angariauerunt simonem
 transeuntem cyreneum
 ueniente de uilla
 patre alexandri et rufi
 ut tolleret crucem eius
 et perduxerunt eum in locum golgotha
 quo d est interpretatum
 caluariae locus· et dabant ei bibere
 murrum cum uino· et non accepit
 et cruci adfixerunt eum
 diuiserunt uestimenta eius
 mittentes sortem super ea
 erat autem hora tertia
 et custodiebant eum
 Erat autem causa criminis eius
 inscriptio hic est
 rex iudaeorum
 et cum eo crucifixerunt duo latrones
 unum ad dextram et unum ad sinistram
 et praetereuntes blasphemabant eum
 mouentes capita et dicentes
 qui destruit templum
 et aedificat illud in tribus diebus
 saluum te fac· et descende de cruce
 et summi sacerdotes· inridentes
 alterutrum cum scribis dicebant· alios saluos
 fecit seipsum non potes saluum facere
 xps rex israhel

(Fol. 345 a.)

καταβατω νυν απο του στρου
 ινα ιδωμεν και πιστευσωμεν αυτω
 και οι συνεσταυρωμενοι
 ωνιδιζον αυτον· και γενομενησ ωρασ· Ϛ·
 σκοτος εγενετο
 εφ ολησ της γησ εωσ ωρασ· θ·
 και τη ενατη ωρα· εφωνησεν φωνη μεγαλη
 ηλει ηλει λαμα ζαφθανει
 ο εστιν μεθερμηνευομενον
 ο θς μου ο θς μου εισ τι ωνιδισασ με
 και τινεσ των παρεστωτων
 ακουσαντεσ ελεγον ηλιαν φωνι ουτοσ
 και δραμων εισ· και πλησασ σφογγον
 οξουσ επιθεισ καλαμω
 αφεσ ειδωμεν ει ερχεται ηλιασ καθελιν αυτο
 Ο δε ιησ αφεισ φωνην μεγαλην εξεπνευσεν
 και το καταπετασμα του ναου
 εσχισθη εισ· β· μερη
 απανωθεν εωσ κατω
 ιδων δε ο κεντυριωσ ο παρεστηκωσ εκι
 ουτωσ αυτον κραξαντα και εξεπνευσεν
 αληθωσ ουτοσ ο ανθρωπωσ θυ υιοσ ην
 ησαν δε και γυναικεσ· απο μακροθεν θεωρουσαι
 εν αισ ην· μαρια μαγδαληνη
 και μαρια ιακωβου του μεικρου
 και ιωσ ητοσ μητηρ
 και σαλωμη αι και οτε ην εν τη γαλιλαια
 ηκολουθησαν αυτω και αλλαι πολαι
 αι συναναβασαι αυτω εισ ιεροσολυμα
 και ηδη οψιασ γενομενησ
 επι ην παρασκευη· ο εστιν πριν σαββατον
 ηλθεν ιωσηφ απο αριμαθιασ
 εσχημων βουλευτησ

(Fol. 345 b.)

xv. descendat nunc de cruce
 ut uideamus et credamus ei
 et qui simul cum eo adfixi erant
 33 conuiciabantur· et facta est ora sexta
 tenebrae factae sunt
 per totam terram usque in horam nonam
 et hora nona· exclamauit uoce magna
 34 heli heli lama zaphthani
 quod est interpretatum
 ds meus ds meus ut quid me dereliquisti
 et quidam de circumstantibus
 35 audientes dixerunt· heliam uocat iste
 et adcurrit unus· et plena spongia
 36 aceto et potum dabat ei dicens
 sine uideamus si uenit helias et deponit eum
 37 ihs autem missa uoce magna expirauit
 38 et uelum templi scissum est
 in duas partes
 a summo usque deorsum
 39 uidens autem centurio· qui adstabat ibi
 sic eum exclamasse et expirasse
 uere hic homo di filius erat
 erant autem et mulieres· a longe uidentes
 inter quas erat· maria magdalene
 et maria iacobi minoris
 et ioseph· mater
 et salome quae cum esset in galilaea
 41 sequebatur eum· et aliae multae
 quae simul ascenderant cum illo in iherosolyma
 et cum iam sero esset factum
 42 quae erat parasceue· quod est ante sabbatum
 uenit ioseph· ab arimathia
 43 diues decurio

(Fol. 346 a.)

οσ ην και αυτοσ προσδεχομενοσ .	XV.	qui erat et ipse expectans
την βασιλειαν του θυ . τολμησασ ηλθεν		regnum dī . constanter uenit
προσ πειλατον . και ετησατο το πτωμα του ιηυ		ad pilatum . et petit corpus ihu
Ο δε πειλατοσ εθαυμαζεν . ει ηδη ειτεθνηκει	44	pilatus autem admirabatur si iam obisset
και προσκαλεσαμενοσ τον κεντυριωνα		et uocans centurionem
επηρωτησεν αυτον . ει ηδη τεθνηκει	45	interrogauit eum . si iam mortuus esset
και γνουσ παρα του κεντουριωνοσ		et cum cognouisset a centurione
εδωρησατο το πτωμα αυτου τω ιωσηφ	46	donauit corpus eius ioseph
ο δε ιωσηφ αγορασασ σινδονα		ioseph . autem mercatus sindonem
λαβων αυτον		accipiens eum
ενειλησεν εισ την σινδονα		inuoluit in sindonem
και εθηκεν αυτον εν τω μνημειω		et posuit eum in monumento
ο ην λελατομημενον εκ της πετρασ		quod erat ex cis um in petra
και προσκυλισασ λιθον		et aduol apidem
επι την θυραν του μνημιου και απηλθεν		ad osteum monumenti et abiit
η δε μαρια μαγδαληνη . και μαρια ιακωβου	47	maria autem magdalene . et maria iacobi
εθεασαντο τον τοπον οπου τεθειται		notauerunt locum ubi poneretur
και πορευθεισαι ηγορασαν αρωματα	XVI. 1	et abeuntes emerunt aromata
ινα αυτον αλιψωσω		ut eum ungerent
και ερχορται πρωι μιασ σαββατου	2	et ueniunt mane . una sabbati
επι το μνημιον . ανατελλοντοσ του ηλιου		ad monumentum . oriente sole
και ελεγον προσ εαυτοουσ . τισ ημιον αποκυλισει	3	et dicebant ad inuicem . quis nobis reuoluit
τον λιθον απο της θυρασ του μνημιου		lapidem ab osteo monumenti
ην γαρ μεγασ σφοδρα		erat enim magnus ualde
και ερχονται και ευρισκουσιν	4	et ueniunt et inueniunt
αποκεκυλισμενον τον λιθον		reuolutum lapidem
και εισελθουσαι εισ το μνημιον	5	et intrantes in monumentum
νεανισκον ειδον καθημενον		uiderunt iubenem sedentem
εν τοισ δεξιουσ		ad dexteram
περιβεβλημενον στολην λευκην		indutum s tol am candidam
και εθανβησαν		et expauerunt
και λεγει αυτοισ ο αγγελοσ	6	et dixit ill is angelus
η φοβεισθαι τον ιηυ ζηταιαι		nolite timere ihm quaeritis
(Fol. 346 b.)		(Fol. 347 a.)

τον εσταυρωμενον ηγερθη ουκ εστιν ωδε	XVI.
ειδετε εκει τοπον αυτου · οπου εθηκαν αυτῶ	
αλλα ὑπαγεται και ειπατε	7
τοις μαθηταις αυτου και τῷ πετρω	
οτι ἴδου προαγω ὑμας εἰς την γαλιλαιαν	
εκει με οψεσθαι καθως ειρηκα ὑμειν	
και εξελθουσαι εφυγον · απο του μνημιου	8
ειχεν γαρ αυτας φοβος και εκστασις	
και ουδενι ουδεν ἴπαν	
εφοβουντο γαρ	
αναστας δε πρωῒ πρωτη σαββατου	9
εφανερωσεν πρωτοις · μαρια μαγδαληνη	
παρ ης εκβεβληκει · ζ · δαιμονεια	
εκεινη πορευθεισα · απηγγειλεν αυτοις	10
τοις μετ αυτου γενομενοις	
πενθουσι και κλαιουσι	
κακεινοι ακουσαντες οτι ἴζη	11
και εθεαθη ὑπ αυτης · και ουκ επιστευσαν αυτη	
καί μετα δε ταυτα	12
δυσιν εξ αυτων περιπατουσιν	
εφανερωθη εν ετερα μορφη	
πορευομενοις εἰς αγρον	
κακεινοι απελθοντες	13
απηγγειλαν τοις λοιποις	
ουδε κεινοις επιστευσαν	
ὑσπερον δε ἀνάκειμενοις αυτοις	14
τοις ενδεκα εφανερωθη · και ωνιδισεν	
την απιστιαν αυτων · και σκληροκαρδιαν	
οτι τοις θεασαμενοις αυτον	
εγγηγερμενον ουκ επιστευσαν	
και ειπεν προς αυτους	15
πορευθεντες εἰς τον κοσμον	
και κηρυξατε το ευαγγελιον	
(Fol. 347 b.)	

[Desunt folia septem et sexaginta, quaternionis
 ΜΔ tria folia et quaterniones ME—NB totos
 complectentia. Quae a cap. XVI. 6 usque ad
 v. 15 Latine, et a v. 15 usque ad Evangelii
 finem Graecè et Latine, a posteriore manu uno
 folio scribuntur, huic volumini Appendicis
 loco subjicientur.]

11 qui malefacit non uidit d̄m
 12 demetrio testimonium perhibetur ab omnibus
 et ab ipsa ueritate
 et nos uero testimonium perhibemus
 et scis testimonium nostrum uerum est
 13 plura habui scribere tibi
 sed nolo per atramentum
 et calamum scribere tibi
 14 spero enim protinus te uisurum
 15 et os ad os locuturum pax tecum
 salutant e amici tui
 saluta amicos nominatim

epistulae iohannis iii

explicit

incipit

actus apostolorum

(Fol. 415 a.)

Τον μὲν πρῶτον λόγον ἐποιήσαμην
περὶ πάντων ὧ θεοφιλε
ων ἤρξατο ἰησοῦ ποιῆν τέ
καὶ διδάσκειν ἄχρι ἧσ ἡμερῶν
ἀνελημφθῆ ἐντειλαμένους τοῖς ἀποστόλοις
διὰ πνεῦσ ἁγίου οὖσ ἐξελέξατο καὶ ἐκέλευσε
κηρῦσσειν τὸ εὐαγγέλιον
οἰσ καὶ παρῆσθήσεν ἑαυτὸν ζῶντα
μετὰ τὸ παθεῖν αὐτὸν ἐν πολλοῖς τεκμηρίοις
τεσσερακοντα ἡμερῶν
ὀπτανομένοις αὐτοῖς καὶ λεγῶν
τὰσ περὶ τῆσ βασιλείασ τοῦ θῦ
καὶ συναλισκομένοις μετ' αὐτῶν
παρηγγεῖλεν αὐτοῖς ἀπο ἱεροσολυμῶν
μὴ χωρίζεσθαι ἀλλὰ περιμένειν
τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ πατροσ
ἣν ἠκούσα φησὶν διὰ τοῦ στοματοσ μου
οτι ἰωάνησ μὲν ἐβαπτίσεν ὕδατι
ὑμεῖσ δὲ ἐν πνεῦμῳ βαπτισθήσεσθαι
καὶ ὁ μελλεταὶ λαμβανεῖν
οὐ μετὰ πολλὰσ ταῦτασ ἡμερῶν
ἕωσ τῆσ πεντηκοστῆσ
Οἱ μὲν οὖν συνελθόντεσ
ἐπηρώτων αὐτὸν λεγόντεσ
κέ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ
ἀποκαταστανεῖσ εἰσ τὴν βασιλείαν τοῦ ἱσραηλ
καὶ εἶπεν πρὸσ αὐτοῦσ
οὐχ ὑμῶν ἐστίη γ' ἡ νῶνα
χρόνουσ ἡ καιροσ
οὖσ ὁ πατήρ ἐθετο ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ
ἀλλὰ λημψέσθαι δύναμιν
ἐπελθόντοσ τοῦ ἁγίου πνεῦσ ἐφ' ὑμασ
καὶ ἐσεσθε μου μαρτυροσ

(Fol. 415 b.)

I 1 Primum quidem sermonem feci
de omnibus o theofile
quæ incoavit ihs facere
2 et docere usque in eum diem
quem susceptus est quo praecepit apostolis
per spm sanctum quos elegit et praecepit
praedicare euangelium
3 quibus et praesentiam se uiuum
postquam passus est in multis argumentis
post dies quadraginta
apparens eis et narrans
4 ea quæ sunt de regno dī
et simul conuiuens cum eis
praecepit eis ab hierosolymis
non discedere sed expectare
pollicitationem patris
quam audistis de ore meo
5 quia iohannes quidem baptizauit aqua
uos aute m spo sancto baptizamini
et eum accipere habetis
non potest multos hos dies
usque ad pentecosten
6 hi ergo cum conuenissent
interrogabant eum dicentes
dne si in tempore hoc
restituere regnum istrachel
7 Et dixit ad eos
non est uestrum scire
te mpora ut momenta
quæ pater posuit in sua potestate
8 sed accipietis uirtutem
cum superuenerit santus sps super uos
et eritis mei testes

(Fol. 416 a.)

εν τε ἱερουσαλημ
 και παση τη ἰουδαια και σαμ. αρια
 και εως εσχατου της γης
 8 καυτα ειποντος αυτου
 νεφελη ὑπεβαλεν αυτον
 και απηρθη απο οφθαλμων αυτων
 και ως ατενίζοντες ησαν εις τον ουρανον
 9 πορευομενου αυτου
 και ἴδου ανδρες δυ ο παρειστηκεισαν αυτοις
 10 εν εσθητι λευκη οι και ειπαν
 ανδρες γαλιλαιοι τι εστηκατε
 ενβλεποντες εις τον ουρανον
 ουτος ο ἰησ̄ ο αναλημφθεισ αφ ὑμων
 ουτως ελευσεται
 11 ον τροπον θεασασθε αυτον πορευομενον
 εις τον ουρανον
 12 τοτε ὑπεστρεψαν εις ἱερουσαλημ
 απο ορους του καλουμένου ελεωσ
 ο εστιν ενγυσ ἱερουσαλημ
 σαββατου εχον οδον
 και οτε εισηλθεν ανεβησαν ει το ὑπερων
 13 ου ησαν καταμενοντες
 ο τε πετροσ και ἰωανησ
 ειακωβος και ανδρεασ
 φιλιππος και θωμασ
 βαρθολομαιοσ και μαθθαιοσ
 ἰακωβος ο του αλφαιου
 σιμων ο ζηλωτησ και ἰουδασ ἰακωβου
 14 Ουτοι παντες ησαν προσκαρτεροντες
 ομοθυμαδον τη προσευχη
 συν ταισ γυναιξιν και τεκνοισ
 και μαρια μητρι του ἰησ̄
 και τοις αδελφοις αυτου

(Fol. 416 b.)

1 I ad quae hierusalem
 et omni iudaeae et samaria
 et usque a d ultimum terrae
 9 Et cum haec dixisset
 nubes suscepit eum
 et leuatus est ab oculis eorum
 10 et ut aspicientes erant in caelo
 abeunte eo
 et ecce uiri duo adistebant eis
 11 in ueste candida qui et dixerunt
 uiri galilaei qui statis
 aspicientes in caelum
 iste ἰησ̄ qui adsumptus est a bobis
 sic enim ueniet
 quemadmodum uidistis eum euntem
 in caelum
 12 tunc reuersi sunt hierusalem
 a monte qui uocatur oliueti
 qui est iuxta hierusalem
 sabbati habens iter
 13 Et cum introissent ascenderunt in superiora
 ubi erant commorantes
 petrus et iohannis
 iacobus et andreas
 philippus et thomas
 bartholomeus et mattheus
 iacobus alphi
 simon zelotes et iudas iacobi
 14 hi omnes erant perseuerantes
 unanimes in oratione
 cum mulieribus et filiis
 et maria matre ἰησ̄
 et fratribus eius

(Fol. 417 a.)

Εν δε ταυσι ημεραισ ταυταισ αναστασ ο πετροσ I 15
 εν μεσω των μαθητων ειπεν
 ην γαρ ο οχλοσ ονοματων επι το αυτο ωσ· ρκ·
 ανδρεσ αδελφοι δει πληρωθηναι 16
 την γραφην ταυτην ην προειπεν το πνα το εγι
 δια στοματοσ δαυιδ περι ιουδα
 του γενομενου οδηγ ου
 τοισ συλλαβουσιν τον ιην
 οτι κατηγορηθημενοσ ην εν ημιν 17
 οσ ελαχε τον κληρον της διακονιασ ταυτησ
 ουτοσ μεν ουν εκτησατο χωριον εκ μεσθου 18
 της αδικιασ αυτου
 και πρηγησ γενομενοσ ελακτησεν μεσοσ
 και εξεχυθη παντα τα σπλαγχνα αυτου
 ο και γνωστον εγενετο πασιν 19
 τοισ κατοικουσιν ιερουσαλημ
 ωστε κληθηναι το χωριον εκεινο
 τη διαλεκτω αυτων ακελδαμαχ
 τουτεστιν χωριον αιματοσ
 Γεγραπται γαρ εν βιβλω ψαλμων 20
 γενηθητων επαυλισ αυτου ερημοσ
 και μη η ο κατοικων εν αυτη
 και την επισκοπην αυτου λαβετω ετεροσ
 δι ουν των συνελθοντων ημειν ανδρων 21
 εν παντι τω χρονω
 ωσ εισηλθεν και εξηλθεν
 εφ ημασ ο κσ ιησ χρσ αρξαμενοσ 22
 απο του βαπτισματοσ ιωαννου
 εωσ της ημερασ ησ ανελημφθη
 αφ ημων μαρτυρα της αναστασεωσ αυτου
 συν ημειν γενεσθαι ενα τουτων
 και εστησεν δυο ιωσηφ 23
 τον καλουμενον βαρναβαν
 (Fol. 417 b.)

in diebus his cum surrexisset petrus
 in medio discipulorum dixit
 erat praeterea multitudo non omnium quasi cxi.
 uiri fratres oportet impleri
 scripturam hanc quam praedixit sps sanctus
 per os dauid de iuda
 qui factus est dux
 hiis qui adprehenderunt ihm
 qui adnumeratus erat inter nos 17
 et sortitus fuit sortem ministerium huius
 hic ergo possidit praedium ex mercedem
 iniustitiae suae
 et pronus factus crepauit medius
 et effusa sunt omnia uiscera eius
 et notum factum est omnibus 19
 qui inhabitant hierusalem
 ita ut uocetur praedium illud
 lingua ipsorum acel demach
 hoc est praedium sanguinis
 Scriptum est enim in libro psalmorem
 fiat habitatio eorum deserta
 et non sit qui inhabitet in ea
 et episcopatum illiusumat alius
 oportet ergo eorum qui uenerunt nobiscum uiroꝝ
 in omni tempore
 quoniam introibit et exiuit
 ad nos dns ihs xps incipiens
 a baptisate iohannem
 usquae in diem quo adsumptus est
 a nobis testem resurrectionis eius
 nobiscum fieri unum istorum
 Et statuit duos ioseph
 qui cognominatur barnabas
 (Fol. 418 a.)

οσ επεκληθη ιουστοσ και μαθθιαν	I.	qui uocatur iustus et matthias
και προσευξαμενοι ειπαν	24	et orantes dixerunt
κε καρδιογνωστα παντων		̄dne qui corda nosti omnium
αναδειξον ον εξελεξω εκ τουτων των δυο		designa quem elegisti ex his duobus
αναλαβειν τοπον τον της διακονιασ ταυτησ	25	unum sumere locum ministerii huius
και αποστολησ		et apostolatus
αφ ησ παρεβη ιουδασ		a quo transgressus iudas
πορευθηναι εισ τον τοπον τον ιδιον		abire in locum suum
και εδωκαν κληρουσ αυτων	26	et dederunt sortes suas
και επεσεν κληροσ επι μαθθιαν		et cesidit sors super matthian
και συνηψισθη μετα των ·ιβ· αποστολων		et dinumeratus est cum ·xii· apostolos
και εγενετο εν ταισ ημεραισ εκειναισ	II. 1	Et factum est in diebus illis
του συμπληρουσθαι την ημεραν		et cum iuplerentur dies
της πεντηκοστησ		pentecostes
οντων αυτων παντων επι το αυτο		erant simul omnes in unum
και ειδου εγενετο αφνω εκ του ουρανου ηχοσ·	2:	Et factum est repente caelo echo
ωσπερ φερομενησ βιαιασ πνοησ		tamquam ferretur uiolentus spiritus
και επληρωσεν παντα τον οικον		et inpleuit totam domum
ου ησαν καθεζομενοι		ubi erant sedentes
και ωφθησαν αυτοισ διαμεριζομεναι γλωσσαι	3	et uisae sunt eius diuidi linguae
ωσει πυροσ και εκαθισαν τε		tamquam ignis et sedit
εφ εν α εκαστον αυτων		super unumquem quem eorum
και επλησθησαν παντεσ π̄νοσ αγιου·	4:	Et inpleti sunt uniuersi sp̄u sancto
και ηρξατο λαλειν ετεραισ γλωσσαισ		et coiperunt loqui aliis linguis
καθωσ το π̄να εδιδου αποφθεγγεσθαι αυτοισ		sic ut sp̄s dabat eloqui eis
εν ιερουσαλημ ησαν κατο ικουντεσ ιουδαιω	5	in ierusalem erant habitantes iudaei
ευλαβεισ ανδρεσ απο παντοσ εθνουσ		timorati uiri ab omni gente
των ὑπο τον ουρανον		quae sub caelo sunt
γενομενησ δε της φωνησ ταυτησ	6	Cum quae facta esset uox haec
συνηλθε το πληθοσ και συνεχυθη,		conuenit multitudo et consaesae sunt
και ηκουον εισ εκαστοσ		quiaudiebant unusquisque
λαλοντασ ταισ γλωσσαισ αυτων		loquentes eos lingua sua
εξεισταντο δε και εθανμαζον	7	obstupescabant autem et admirabantur

(Fol. 418 b.)

(Fol. 419 a.)

λεγοντες προς αλληλους
 ουχ ιδου απαντες ουτοι εισ εν
 οι λαλουντες γαλιλαιοι·
 και πως ημεις ακουομεν
 εκαστος την διαλεκτον ημων
 εν η εγεννηθημεν
 παρθοι· και μηδοι και ελαμειται
 οι κατοικουντες την μεσοποταμιαν
 ιουδαιαν και καππαδοκιαν
 ποντον και την ασιαν φρυγίαν
 και παμφυλιαν αιγυπτον τε
 και τα μερη της λιβουσης
 της κατα κυρηνην και οι επιδημουντες
 ρωμαιοι ιουδαιοι τε και προσηλυτοι
 κρητης και αραβιοι
 ακουομεν λαλουντων αυτων
 ταις ημετεραις γλωσσαις τα μεγαλεια του θυ
 εξεισταντο δε παντες
 και διεπορουν αλλος προς αλλον
 επι τω γεγονοτι και λεγοντες
 τι θελει τουτο ειναι
 ετεροι δε διεχλευαζον λεγοντες
 οτι γλευκουσ ουτοι μεμεστωμενοι εισ εν
 τοτε σταθεισ δε ο πετροσ
 συν τοις δεκα αποστολοις
 επηρην πρωτος την φωνην αυτου και ειπε
 ανδρες ιουδαιοι και παντες
 οι κατοικουντες ιερουσαλημ
 τουτο ημιν γνωστον εστω
 ενωτισατε τα ρηματα μου
 ου γαρ ως υμεις υπολαμβανεται
 ουτοι μεθουσιν ουσης ωρας της ημερας· γ·
 αλλα τουτο εστιν το ειρημενον
 (Fol. 419 b.)

II. dicentes ad alterutrum
 nonne ecce uniuersi hi sunt
 qui locuntur galilaei
 8 et quomo do nos audimus
 unus quisque propria lingua nostra
 in qua nati sumus
 9 parthi et medi et aelamitae
 et qui inhabitant mesopotamiam
 iudaeam et cappadociam
 10 pontum et asiam frygiam
 et pamphyliam aegyptum
 et partes lybiae
 qui est circa cyrenen et qui hic demorantur
 romani iu daei et proselyti
 11 cretenses et arabi
 audiuimus loquentes eos
 nostris linguis magnalia di
 12 obstupescebant omnes
 et hesitabant alius ad alium
 quod factum est et dicentes
 quid uult esse hoc
 13 alii uero deridebant dicentes
 quia musto isti repleti sunt
 14 Cum stetisset autem petrus
 cum decem apostolis
 et elebabit primus uocem suam et dixit
 uiri iudaei et omnes
 qui inhabitant hic rusalem
 hoc uobis notum sit
 ausilate uerbis meis
 15 non enim sicut uos suspicamini
 hii hebrii sunt est enim hora tertia diei
 16 sed hoc est quod dictum est
 (Fol. 420 a.)

δια του προφητου	II.	per prophetam
Εσται εν ταισ εσχαταισ ημεραισ λεγει κς	17	Erit in nouissimis diebus dicit dñs
εκχεω απο του πνσ μου επι πασασ σαρκασ		effundam spm̄ meum super omnem carnē
και προφητευσουσιν οι υιοι αυτων		et prophetabunt filii eorum
και θυγατερες αυτων		et filias eorum
και οι νεανισκοι ορασει οψονται		et iuvenes uisiones uidebunt
και οι πρεσβυτεροι ενυπνιασθησονται		et seniores somnia somniabunt
και εγ επι τουσ δουλουσ μου	18	et ego super seruos meos
και επι τασ δουλασ μου		et super ancillas meas
εκχεω απο του πνσ μου		effundam spiritum meum
και δωσω τερατα εν τω ουρανω ανω	19	et dabo prodigia in caelo susum
και σημεια επι της γης κατω		et signa in terra deorsum
ο ηλιος μεταστρεφεται εισκοτοσ	20	sol conuertetur in tenebris
και η σεληνη εισ αιμα		et luna in sanguine
πριν ελθειν ημεραν κν την μεγαλην		prius quam ueniat dies dñi magnus
και εσται πασ οσ αν επικαλεσγηται το ονομα του κν 21		et erit omnis quicumque inuocauerit nomen dñi
σωθησεται		saluus erit
ανδρες ισραηλιται ακουσατε τουσ λογουσ τουτουσ 22		uiri israhelitae audite sermones hos
ιην τον ναζοραιον ανδρα απο του θν		ih̄m nazoraeum uirum a dō
ασμενον εισ ημασ		probatum in nobis
δυναμεισ και τερασι και σημιοισ		uirtutibus et pro digiis et signis
οσα εκουησεν δι αυτου ο θσ		quae fecit per eum d̄s
εν μεσω υμων καθωσ αυτοι οιδατε		in medio uestrum sicut ipsi scitis
τουτον τη ωρισμενη βουλη	23	hunc destinato consilio
και προγνωσει του θν εκδοτον λαβοντεσ		et prouidentia d̄i auditum accepistis
δια χειροσ ανομων		per manus iniquorum
προσπηξαντεσ ανειλατε		adfixum interfecistis
ον ο θσ ανεστησεν λυσασ τασ ωδινασ του αδου 24		quem d̄s suscitauit solutis amittibus inferiori
καθοτι ουκ ην δυνατον		quoniam possibile non esset
κρατεισθαι αυτον υπ αυτου		detineri eum ab ipso
δαυειδ γαρ λεγει ει αυτον 25		dauid enim dicit in eum
προ ορωμην τον κν μου		prouidebam dñm meum
ενωπιον μου δια παντοσ		in conspectu meo semper
(Fol. 420 b.)		(Fol. 421 a.)

στι ε δεξιων μου εστιν ινα μη σαλευθω	II.	quia a dextra mea est ut non commouear
δια τουτο ηυφρανθη η καρδια μου	26	propterea laetatum est cor meum
και ηγαλλιασατο η γλωσσα μου		et exultauit lingua mea
ετι δε και η σαρξ μου		adhuc autem et caro mea
κατασκηνωσει εφ ελπιδει		inhabitauit in spem
στι ουκ εγκαταλειψω	27	quia non derelinques
την ψυχην μου εις αδην		animam meam apud inferos
ουδε δωσεισ τον οσιον σου		nequae dabis sanctum tuum
ιδειν διαφθοραν		uidere corruptionem
γνωρισασ μοι οδουσ ζωησ	28	notas fecisti mihi uias uitae
πληρωσεισ με ευφροσυνησ		impleuis me iucunditate
μετα του προσωπου σου		cum facie tua
ανδρεσ αδελφοι εξον ειπειν	29	uiri fratres licet mihi dicere
μετα παρρησιασ προσ υμασ		cum fiducia ad uos
περι του πατριαρχου δαυειδ		de patriaarcha dauid
στι και ετελευτησεν και εταφη		quia defunctus est et sepultus est
και το μνημιον αυτου εστιν παρ ημιν		et monumentum eius est apud nos
αχρι της ημερασ ταυτησ		usque in hunc diem
προφητησ ον υπαρχων και ειδων	30	cum esset autem propheta et sciret
στι ορκω ωμασεν αυτω ο θσ		quia iureiurando iurauit ei ds
εκ καρπου της καρδιασ αυτου		de fructum de praecordia eius
κατα σαρκα αναστησαι τον χρν		secundum carne suscitare xpm
και καθισαι επι τον θρονον αυτου		collocare super thronum eius
αναστασεωσ του χρν	31	resurrectione xpi
οτει ουτε εγκαταλειφθη εις αδου		quia neque derelictus est apud inferos
ουτε η σαρξ αυτου ειδειν δια φθοραν		neque caro eius uidit corruptionem
τουτον ον ιην ανεστησεν ο θσ	32	hunc ergo ih̄n resuscitauit ds
ου παντεσ ημεισ μαρτυρεσ εσμεν		cuius nos omnes testes sumus
τη δεξια ον του θυ υψωθεισ	33	dextera ergo dī exaltatus
και την επαγγελιαν του αγιου πνσ λαβων		et pollicitationem sp̄s sancti accepta
παρα του πατροσ εξεχεεν υμειν		a patre effudit uobis
ο και βλεπετε και ακουετε		quod et uidistis et audistis
ου γαρ δαυειδ ανεβη εισ τουσ ου ρανουσ	34	non enim dauid ascendit in caelos

(Fol. 421 b.)

(Fol. 422 a.)

ειρηκεν γαρ αυτος
 λεγει κ̄ τ̄ω κ̄ω μου
 καθου εκ δεξιων μου
 εως θ̄ω του εκθρουσ σου
 ὑποποδιον των ποδων σου
 ασφαλωσ ονν γεινωσκειτω πασ ο οικος ισρα ηλ
 οτι και κ̄ν και χ̄ρν ο θ̄σ̄ εκποιησεν
 τουτον ιην ον ὑμεις εσταυρωσατε
 Τότε παντες οι συνελθοντες
 και ακουσαντες κατενυγησαν τη καρδια
 και τινες εξ αυτων ειπαν
 προς τον πετρον και τους αποστολους
 τι ονν ποιησομεν ανδρες αδελφοι
 ὑποδειξατε ημειν
 πετροσ δε προς αυτους φησιν
 μετανοησατε
 και βαπτισθητω εκαστος ὑμων
 εν τω ονοματι του κῡ ιην̄ χ̄ρν̄
 εις αφεσιν αμαρτιων
 και λημψεσθαι την δωρεαν του αγιου π̄νε
 ημειν γαρ εστιν η επαγγελια
 και τοις τεκνοις ημων
 και πασι τοις εισ μακραν
 οσους αν προσκαλεσητε κ̄σ̄ ο θ̄σ̄ ημων
 ετεροις δε λογοις πλειωσιν
 διεμαρτυρατο και παρεκαλει αυτους λεγων
 σωθητε απο της γενεας ταυτης της σκολιασ
 οι μεν ονν πιστευσαντες τον λογον αυτου
 εβαπτισθησαν
 και προσετεθησαν εν εκεινη τη ημερα
 ψυχαι ωσει τρισχειλαιαι
 και ησαν προσκαρτεροντες τη διδαχη
 των αποστολων εν ιερουσαλημ

(Fol. 422 b.)

NT

II. dixit enim ipse
 dixit dñs dño meo
 sede ad dexteram meam
 35 donec ponam inimicos tuos
 scamillum pedum tuorum
 36 pro certo ergo sciat omnis domus israhel
 quia et dñm et xpm ds̄ fecit
 hunc ihm̄ quem uos crucifixistis
 37 Tunc omnes qui conuenerant
 exaudientes stimulati sunt corde
 et quidam ex ipsis dixerunt
 ad petrum et ad apostolos
 quid ergo faciemus uiri fratres
 ostendite nobis
 38 petrus autrus autem ad eos ait
 paenitentiam agite
 et baptizetur unus quisque uestrum
 in nomine dñi ihu xpi
 in remissione peccatorum
 et accipite gratiam sanctum sp̄m
 39 nobis enim est haec repromissio
 et filiis nostris
 et omnibus qui in longinquo
 quos aduocauerit dñs ds̄ noster
 40 aliis quoque sermonibus pluribus
 contestabatur et exortabatur eos dicens
 salui estote ex progenie hanc praua
 41 hi ergo credentes sermoni eius
 baptizati sunt
 et adiectae sunt in ill o die
 animae quasi tria milia
 42 et erant perseuerantes in doctrina
 apostolorum in hierusalem

(Fol. 423 a.)

και τη κοινωνια τη κλασι του αρτου
 και ταις προσευχαις
 εγεινετο δε παση ψυχη φοβος
 πολλα τερατα και σημεια
 δια των αποστολων εγεινετο
 παντες τε οι πιστευοντες ησαν επετο αυτο
 και ειχον παντα κοινα
 και οσοι κτηματα ειχον
 η ὑπαρξεις επιπρασκον
 και διεμεριζον αυτα καθημεραν πασι
 τοις αν τισ χρειαν ειχεν
 παντες τε προσεκαρτερουν εν τω ἱερῳ
 και κατοικουσαν επι το αυτο κλωντες τε αρτω
 μεταλαμβανον τροφησ εν αγαλλιασει
 και αφλοτητι καρδιασ αινοουντες τον θν
 και εχοντες χαριν προσ ολον τον κοσμον
 ο δε κς προσετιθει τοις σωζομενουσ
 καθημεραν επι το αυτο εν τη εκκλησια
 Εν δε ταις ημεραισ ταυταισ
 πετροσ και ἰωανησ ανεβαινον εισ το ἱερῳ
 το δειλεινον επι την ωραν ενατη τη προσευχησ
 και ιδου τισ ανηρ χωλοσ εκ κοιλιασ μητροσ αυτου 2
 εβασταζετο ον ετιθουν καθημεραν
 προσ την θυραν του ἱερου
 την λεγομενην ωραιαν
 του αιτειν ελεημοσυνην παρ αυτων
 εισπορευομενων αυτων εισ το ἱερῳ
 οντοσ ατενισασ τοις οφθαλμοισ αυτου 3
 και ιδων πετρον και ἰωανην
 μελλοντασ ειναι εισ το ἱερῳ
 ηρωτα αυτουσ ελεημοσυνην
 Εμβλεψασ δε ο πετροσ εισ αυτον 4
 συν ἰωανην και ειπεν ατενεισον εισ ημασ
 (Fol. 423 b.)

II
 et in communicatione fractionis panis
 et orationibus
 43 nascebatur quoque omni animae timor
 multa etiam portenta et signa
 per apostolos fiebant
 44 omnes etiam credentes erant in unum
 et habebant omnia communia
 45 et qui possessiones habebant
 et facultates distrahebant
 et dispartiebantur ea cottidie omnibus
 secundum quod qui op us erat
 46 omnes quoque perseuerantes in templo
 et per domos id ipsum capiebant panes
 accipientes cibum in exultatione
 47 et simplicitate cordis laudem dicentes do
 et habentes gratiam aput totum mundu
 dns autem autem adiciebat eos qui salui fiebant
 cotidie in unum in ecclesia
 III 1 in diebus autem ipsis
 petrus et iohanes ascendeabant in templu
 ad uesperum ad horam nonam orationis
 et ecce qui dam uir clodus ex utero matris suae
 baiolabatur quem ponebant cotidie
 ad ianuam templi
 eam quae dicitur pulchra
 ut peteret elemosynam ab his
 qui ingrediebantur in templum
 3 hic respiciens oculis suis
 et uidit petrum et iohannem
 incipientes introire in templum
 rogabat eos elemosynam
 4 intuitus autem petrus in eum
 cum iohannem et dixit aspice ad nos
 (Fol. 424 a.)

ο δε απενεισασ αυτοις προσδοκων τι λαβειν παρ αυτων	III. 5	ad ille adtendebat eos expectans aliquid accipere ab eis
Ειπεν δε ο πετροσ αργυριον και χρυσιον ουχ ὑπαρχει μοι ο δε εχω τουτο σοι διδωμι εν τω ονοματι ιη̄υ χ̄ρῡ του ναζοραιου περιπατει και πιασασ αυτον της δεξιασ χειροσ ηγειρεν και παραχρημα εσταθη και εσταιρ εωθησαν αυτου	6	dixit autem petrus argentum et aurum non est mihi quod habeo hoc tibi do in nomine ih̄u xp̄i nazorei ambula et adpraehensum eum dextera manu suscitabit et confestim stetit et firmatae sunt eius
αι βασεισ και τα σφυρα και εξαλλομενοσ εστη και περιεπατει χαιρομενοσ και εισηλθεν συν αυτοισ εισ το ιερον αινων τον θ̄ν	7	et adpraehensum eum dextera manu suscitabit et confestim stetit et firmatae sunt eius
και ειδεν πασ ο λαοσ αυτον περιπατουντα και αινουντα τον θ̄ν επεγεινωσκονται αυτον οτι ουτοσ ην ο προσ την ελεημοσυνην καθιζομενοσ επι τη ωρ εα πυλη του ιερου και επλησθησαν θαμβουσ και εκτασεωσ επι τω γεγενημενω αυτω	8	uases et crura et cum exsiluisset stetit et ambulabat gaudens et introibit cum eis in templum laudem dans do
Εκπορευομενου δε του πετρου και ιωανου συνεξεπορευετο κρατων αυτουσ οι δε θαμβηθεντεσ εστησαν εν τη στοα η καλουμενη σολομωνοσ κεθαμβοι	9	Et uidit omnis populus eum ambulantem et laudantem d̄m
αποκριθεισ δε ο πετροσ ειπεν προς αυτουσ ανδρεσ ισραηλιται τι θαυμαζεται επι τουτω η ημειν τι ατενιζετε ωσ ημων τη ιδια δυναμι η ευσεβια τουτο πεποιηκοτων τουτο περιπατειν αυτω	10	Cognoscebatque eum quia hic erat qui ad elemosynam sedebat in porta illa pulchra templi et repleti sunt terroris et stupefactionis in eo quod contegerat ei
Ο θ̄σ αβρααμ· και θ̄σ ισακ· και θ̄σ ιακωβ ο θ̄σ των πατερων ημων εδοξασεν τον παιδα αυτου ιη̄ν χ̄ρῡ ον ημεισ παρεδωκατε εισ κρισιν	11	Exeunte autem petrum et iohannem cum eis ibat tenens eos stupentes autem stabant in porticum qui uocatur solomonis stupebant
(Fol. 424 b.)	12	respondens autem petrus dixit ad eos uiri istrachelitae quid admiramini super hoc aut nos quid intuemini quasi nos nostra propria uirtute aut pietate hoc fecerimus ut ambulet hic d̄s abraham et d̄s isac et d̄s iacob d̄s patrum nostrorum clarificauit puerum suum ih̄m xp̄m quem tradidistis in iudicio
	13	(Fol. 425 a.)

και απηρησασθαι αυτον III.
 κατα προσωπον πειλατου
 του κρειναντος εκεινου
 απολυνει αυτον θελοντος
 υ̅μεις δε τον αγιον και δικαιον 14
 εβαρυνατε και ητησατε ανδρα φονεια
 χαρισθηναι υ̅μειν
 τον δε αρχηγον της ζωης απεκτεινατε 15
 ον ο θ̅ς ηγ ειρεν εκ νεκρων
 ου υ̅μεις μαρτυρες εσμεν
 και επι τη πιστει του ονοματος αυτου 16
 τουτον θεωρειτε και οιδατε
 οτι εσπερωσεν το ονομα αυτου
 και η πιστις η δι αυτου εδωκεν αυτω
 την ολοκληριαν ταυτην
 απεναντι παντων υ̅μων
 και νυν ανδρες αδελφοι επισταμεθα 17
 οτι υ̅μεις μεν κατα αγνοιαν εκραξατε πονηρο̅
 ωσπερ και οι αρχοντες υ̅μων
 ο δε θ̅ς ο προκατηγγειλεν 18
 δια στοματος παντων των προφητων
 παθειν τον χ̅ρον αυτου επληρωσεν ουτως
 μετανοησατε ουν και επιστραψατε 19
 εις το εξαλειφθηναι τας αμαρτιας υ̅μων
 οπως αν επελθωσιν καιροι αναψυξεως
 απο προσωπου του κυ̅
 και αποστειλη τον προκεχειρισμενον υ̅μιν χ̅ρον · ετη̅ 20
 ον δει ουρανον μεν δεξ̅ ασθαι 21
 αχρι χρονον αποκαταστασεως παντων
 ων ελαλησεν ο θ̅ς δια στοματος των αγιων αυτου
 των προφητων
 μωϋσης μεν ειπεν προς τους πατερας η̅μων 22
 οτι προφητην υ̅μειν αναστησει κ̅ς ο θ̅ς υ̅μω̅
 (Fol. 425 b.)

et negastis eum
 ante faciem pilati
 cum iudicasset ille
 dimittere eum uoluit
 uos autem ipsum sanctum et iustum
 grabastis et postulastis uirum homicida
 donari uobis
 principem uero uitae interfecistis
 quem ds̅ suscitauit a mortuis
 quibus nos testes sumus
 et in fide nominis eius
 hunc quem uidistis et scitis
 consol dauit nomen eius
 et fides que per ipsum est dedit ei
 integritatem hanc
 coram omnibus uobis
 Et nunc uiri fratres · quia uos
 quidem per inorantiam egistis iniquitatem
 sicut et principes uestri
 ds̅ autem quae praenuntiauit
 per os omnium pro phetarum
 pati xpm̅ suum inpleuit sic
 paenitentiam ergo agite et conuertimini
 ad hoc ut deleantur peccata uestra
 ut ueniant tempora refrigerii
 a facie dmi̅
 et mittat praedestinatum uobis ihm̅ xpm̅
 quem oportet caelum quidem accipere
 usque ad tempora restitutionis omnium
 quae locutus est ds̅ per os sanctorum suorum
 prophetarum
 moyses quidem dixit ad patres nostros
 quia prophetam uobis suscitauit dus̅ ds̅ uester
 (Fol. 426 a.)

εκ των αδελφων ημων	III.	de fratribus uestris
ως εμου αυτου ακουσεσθαι		tamquam meipsum audietis
κατα παντα οσα αν λαληση προς υμας		secundum omnia quaecumq̄ locutus fuerit ad uos
εσται δε πασα ψυχη ητις αν μη ακουση	23	erit autem omnis anima quaecumq̄ non audierit
του προφητου εκεινου εξολεθρευθησεται		prophetam illum disperibit
εκ του λαου και παντες οι προφηται απο σεμουηλ	24	de populo et omnis prophetae a samuele
και των κατεξης ο ελαλησεν		et eorum qui ordine fuerunt quod locuti sunt
και κατηγγειλαν τας ημερας ταυτας		et adnuntiauerunt dies hos
Υμεις εσται υιοι των προφητων	25	Uos estis filii prophetarum
και της διαθηκης ην ο θς διεθετο		et eius dispositionis quam ds disputauit
προς τους πατερας ημων λεγων προς αβρααμ		ad patres nostros dicens ad abraham
και εν τω σπερματι σου ευελογηθησονται		et in semine tuo benedicetur
πασαι αι πατριαι της γης		omnis patriae terrae
υμειν πρωτον ο θς αναστησας τον παιδα αυτου	26	uobis primum ds suscitauit puerum suum
εξαπεστειλεν ευλογοντας υμας· εν τ αποσ		misit benedicentem uos
τρεφειν εκαστος εκ των πονηρων υμων·		in eo cum abertatur unusquisque a nequitia suis
λαλουντων δε αυτων	IV. 1	loquentibus autem eis
προς τον λαον τα ρηματα ταυτα		ad populum uerba haec
επεστησαν οι ιερεις και οι σαδδουκαιοι		adsisterunt sacerdotes et sadducae
και απονουμενοι	2	dolore percussi
δια το διδασκειν αυτους τον λαον		eo quod docerent ipsi populum
και αναγγελειν τον ιην		et adnuntiarent ihm
εν τη αναστασει των νεκρων		in resurrectione mortuorum
και επειβαλοντες αυτοις τας χειρας	3	et inniserunt eis manus
και εθεντο εις τηρησιν εις την επαυριον		et posuerunt in adsertionem in crastinum
ην γαρ εσπερα ηδη		erant enim uespera iam
πολλοι δε των ακουσαντων τον λογον	4	multi uero eorum qui audierunt uerbum
επιστευσαν		crediderunt
και αριθμος τε εγενηθη ανδρων ως χιλιαδισ· ε		et factus est numerus uirorum ad quinq̄· millia
Εγενετο δε επι την αυριον ημεραν	5	Contigit autem in crastinum diem
σνηχθησαν οι αρχοντες και οι πρεσβυτεροι		congregati sunt principes et seniores
και γραμματεις εν ιερου σαλημ		et scribae in hierusalem
και αννας ο αρχιερευσ	6	et annas pontefex

(Fol. 426 b.)

(Fol. 427 a.)

και κα ἰ φασ· και ἰωθανασ και αλεξανδρου
 και οσοι ησαν εκ γενουσ αρχιερατικου
 και στησαντες αυτους εν μεσω
 επυνθανοντο εν ποια δυναμει
 η εν ποιω ονοματι εποησαστε τωτο υμεις
 τοτε πετροσ πλησθεισ ^{πνο} αγιου
 ειπεν προς αυτους αρχοντες του λαου
 και πρεσβυτεροι του ἰσραηλ
 ει ημεις σημερον ανακρεινομεθα αφ υμῶ
 επ ευεργεσεια ανθρωπου ασθενουσ
 εν τινι ουτος σεσωσται
^{στο}
 γων εστω πασι υμειν
 και παντι τω λαω ἰσραηλ
 οτι εν τω ονοματι ἰηου χριου του ναζωραιου
 ον υμεις εσταυρωσατε
 ον ο θς ηγειρεν εκ νεκρων
 εν τωτω ουτος παρεσ τηκεν
 ενωπιον υμων υγιησ
 ουτος εστιν ο λιθος ο εξουθενηθεισ υφ ημῶ
 των οικοδομων
 ο γενομενος εισ κεφαλην γωνιασ
 και ουκ εστιν εν αλλω ουδενι
 ου γαρ εστιν ετερον ονομα ὑπο τον ουρανῶ
 ο δεδομε νον ανθρωποισ
 εν ω δει σωθηναι ημασ
 θεωρουντες δε την του πετρου παρηση ιαν
 και ἰωανου και καταλαβομενοι
 οτι ανθρωποι αγραμματοι εισιν ^{εθαιμαζον}
 επεγεινωσκον δε αυτους οτι συν τω ἰηου ησα
 τον ανθρωπον βλεποντες
 συν αυτων εστωτα τον τεθεραπευμενον
 ουδεν ειχον ποιησαι η αντιπειν
 καλευσαντες αυτους εξω του συνεδριου
^{απ αχθηραι}
 (Fol. 427 b.)

IV. et caifas et io athas et alexander
 et quodquod erant ex genere pontificali
 7 cum statuisset eos in medio
 interrogabant in qua uirtute
 aut quo nomine fec istis hoc uos
 8 tunc petrus inpletus ^{spo} sancto
 dixit ad eos principes huius populi
 et seniores is trahel
 9 si nos hodie interrogamur a uobis
 super benefacio hominem infirmum
 in quo hic saluus factus est
 10 notum sit omnibus uobis
 et omni populo istrachel
 quia in nomine xpi ihu nazoraei
 quem uos crucifixistis
 quem ds sus citauit a mortuis
 in isto hic adsistit
 in conspectu uestro sanum
 11 hic est lapis qui praeiectus est a uobis
 aedificatoribus
 qui factus est in capud anguli
 12 et non est in alio quondam
 nequae aliud est nomen sub caelo
 quod datum est hominibus
 in quo oportet saluos fieri nos
 13 intuentes uero petri fiduciam
 et iohannis et adsecuti
 quia homines sine litteris sunt admirabantur
 cognoscebant autem eos quia cum ihu erant
 14 hominem quoque conspicientes
 cum ipsis stantem illum quem curatum
 nihil habebant contradicere
 15 Cum iussissent autem eos extra consilium
^{habere}
 (Fol. 428 a.)

συνεβαλον προς αλληλους λεγοντες
 τι ποιησομεν τοις ανθρωποις τουτοις
 οτι μεν γαρ γνωστον σημειον
 γεγονεναι δι αυτων
 πασιν τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ
 φανεροτερον εστιν και ου δυναμεθα αρνησθαι
 ινα μη επι πλεον τι διανεμηθη εις τον λαον 17
 επιλησομεθα ουν ουτοις
 μηκετι λαλειν επι τω ονοματι τουτω
 μηδενι ανθρωπων
 συνκατατιθεμενων δε αυτων τη γνωμη 18
 φωνησαντες αυτοουσ παρηγγειλαντο
 κατα το μη φθεγγεσθαι
 μηδε διδασκειν επι τω ονοματι του ιηυ
 αποκρειθεισ δε πετροσ και ιωανησ 19
 ειπον προς αυτοουσ
 ει δικαιον εστιν ενωπιον του θυ υμων ακουει
 μαλλον η του θυ κρεινατε
 ου δυναμεθα γαρ ημεισ 20
 α ειδαμεν και ηκουσαμεν λαλειν
 οι δε προσαπειλησαμενοι απελυσαν αυτοουσ 21
 μη ευρισκοντες αιτιαν το πως κολασωνται αυτοουσ
 δια τον λαον οτι παντες
 εδοξαζον τον θυ επι τω γεγονοτι
 ετων γαρ ην πλειονων· μ·ην ο ανθρωποσ 22
 εφ ον γεγονει το σημειον της εισσεωσ
 απολυθεντες δε ηλθον προς τουσ ιδιουσ 23
 και απηγγειλαν οσα προς αυτοουσ
 οι αρχιερεισ και οι πρεσβυτεροι ειπαν
 Οι δε ακουσαντες και επιγνοντες την του θυ ενεργειαν 24
 ομοθυμαδον ηραν φωνην προς τον θυ
 και ειπαν
 Δεσποτα συ ο θσ ο ποιησασ τον ουρανον και την
 γην

(Fol. 428 b.)

conferebant ad inuicem dicentes
 quid faciamus hominibus istis
 quoniam quidem notum signum
 factum est per ipsos
 omnibus qui inhabitant hierusalem
 manifestum est et non possumus negare
 sed ut non amplius quid serpiat in populum
 comminemur ergo eis
 iam non loqui in nomine hoc
 cuiquam hominum
 consentientibus autem omnibus notitia
 uocantes eos praeceperunt illis
 ne omnino loquerentur
 neque docerent in nomine ihu
 respondens autem petrus et iohannes 19
 dixerunt ad eos
 si iustum est in conspectu di uestri audire
 magis quam dm iudicate
 non possumus enim nos 20
 quae uidimus et audiimus loqui
 ad illi etiam comminat dimiserunt eos
 nihil inuenientes causam qua punirent eos
 propter populum quoniam omnes
 clarificabant dm super quo d factum est
 annorum autem erat plurimum· xl· his homo
 super quem factum erat hoc signum sanitatis
 dismissi autem uenerunt ad suos
 et renuntiauerunt quanta ad eos
 pontifices et seniores dixerunt
 ad illi cum audissent et cognouissent di uirtute
 unanimiter autem uocem leuauerunt ad dm
 et dixerunt
 Dne tu es ds qui fecisti caelum et terram
 (Fol. 429 a.)

και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοις 17.
 οσ δια πνσ αγιου δια του στοματος λαλησασ 25
 δαυειδ παιδος σου
 ινατι εφρυξαν εθνη
 και λαοι εμελετησαν καινα
 παρεστησαν οι βασιλεισ της γης 26
 και οι αρχοντες συνηχθησαν επι το αυτο
 κατα του κυ και κατα του χρυ αυτου
 συνηχθησαν γαρ επ αληθειασ εν τη πολει ταυτη 27
 επι τον αγιον σου παιδα ιην ον εχρεισασ
 ηρωδης τε και ποντιος πιλατος
 συν εθνεσιν και λαοισ ισραηλ
 ποιησα ι οσα η χειρ σου και η βουλη σου 28
 προωρισεν γενεσθαι
 και τα νυν κε εφ ιδε επι τασ αγιασ αυτων 29
 και δοσ τοισ δουλοισ σου
 μετα πασης παρρησιασ λαλειν τον λογον σου
 εν τω την χειρα σου εκτεινειν ιω ιασιν 30
 και σημεια και τερατα γενεσθαι
 δια του ονοματος του αγιου παιδος σου ιην
 και δεηθεντων αυτων 31
 εσαλευθη ο τοπος εν ω ησαν συνηγ μενοι
 και επλησθησαν απαντες του αγιου πνσ
 και ελαλουν τον λογον του θυ μετα παρρησιασ
 παντι τω θελοντι πιστευειν
 του δε πληθους των πιστευσαντων 32
 ην καρδια και ψυχη μια
 και ουκ ην διακρισις εν αυτοισ ουδεμια
 και ουδεις των υπαρχοντων αυτου
 ελεγεν ιδιον ειναι
 αλλα ην αυτοισ παντα κοινα
 και δυναμει μεγαλη 33
 απεδιδουν το μαρτυριον οι αποστολοι
 (Fol. 429 b.)

et mare et omnia quae in eis sunt
 qui per spm sanctum per os locutus est
 dauid puero tuo
 quare fremuerunt gentes
 et popul i meditati sunt inania
 adsisterunt reges terrae
 et principes congregati sunt in unū
 aduersus dnm et aduersus xpm eius
 Collecti sunt enim reuera in ciuitate hac
 super sauctum puerum tuum ihm quem unxit
 herodes uero et pontius pilatus
 cum gentibus et populis istrahel
 facere quaecumq manus tua et uoluntas t
 praedestinauit fieri
 et nunc sunt dne aspice super minacias eoru
 et da seruis tuis
 cum fiducia omni loqui uerbum tuum
 in eo cum manum extendas ad curatione
 et signa et portenta fiant
 per nomen santi pueri tui ihu
 Et cum obse crassent ipsi
 commotus est locus in quo erant collecti
 et inpleti sunt omnes sancto spo
 et loquebatur uerbum d.i cum fiducia
 omni uolenti credere
 multitudinis autem eorum qui crederant
 erat cor et anima una
 et non erat accusatio in eis ulla
 et nemo quicquam ex eo quo d possidebant
 dicebant suum esse
 sed erant eis omnia communia
 et uirtute magna
 reddebant testim apostoli
 (Fol. 430 a.)

της αναστασεως του κῡ ιην̄ χ̄ροῡ
 χαρις τε̄ μεγαλη̄ ην̄ επῑ παντας̄ αυτους̄
 ουδε̄ γαρ̄ ενδεησ̄ τις̄ ὑπηρχεν̄ εν̄ αυτοις̄
 οσοῑ γαρ̄ κτητορες̄ ησαν̄ χωριων̄
 η οικειων̄ υπηρχον̄ πωλοντες̄
 αῑ φεροντες̄ τειμας̄ των̄ πιπρασκο̄ων
 καῑ ετιθουν̄ παρᾱ τους̄ ποδας̄ των̄ αποστολω̄
 διεδιδετο̄ δε̄ ενῑ εκαστω̄
 καθοτῑ αν̄ τις̄ χρειαν̄ ειχεν̄
 ἰωσηφ̄ δε̄ ο̄ επικληθεισ̄ βαρναβας̄ ὑπο̄ των̄ αποστολω̄ 36
 ο̄ εστιν̄ μεθερμηνηνομενον̄ ὕϊος̄ παρακλησεως̄
 κυπριος̄ λευειτης̄ τω̄ γενεῑ
 ὑπαρχοντος̄ αυτω̄ χωριον̄ 37
 πωλησ̄ ας̄ ηνεγκε̄ το̄ χρημᾱ
 καῑ εθηκεν̄ παρᾱ τους̄ ποδας̄ των̄ αποστολω̄
 ανηρ̄ δε̄ τις̄ ονοματῑ ανανιασ̄ 38
 συν̄ σαφ̄φυρᾱ τη̄ γυναικῑ αυτοῡ
 επωλησεν̄ κτημᾱ καῑ ενοςφ̄ ισατο̄ εκ̄ της̄ τιμης̄
 συνειδῡιας̄ καῑ της̄ γυναικαικος̄
 καῑ ενεγκασ̄ μεροσ̄ τῑ
 παρᾱ τους̄ ποδας̄ των̄ αποστολων̄ εθετο̄
 Ειπεν̄ δε̄ πετροσ̄ προς̄ ανανιαν̄ 39
 διᾱ τῑ επληρωσεν̄ ο̄ σατανας̄ την̄ καρδιαν̄ σοῡ
 ψευσασθαῑ σε̄ το̄ αγιον̄ π̄νᾱ
 καῑ νοσφισασθαῑ σε̄ απο̄ της̄ τειμησ̄ τοῡ χωριοῡ
 ουχῑ μεσον̄ σοῑ εμενεν̄ 40
 καῑ πραθεν̄ εν̄ τη̄ εξυςιᾱ ὑπηρχεν̄
 τῑ οτῑ εθοῡ εν̄ τη̄ καρδιᾱ σοῡ
 ποιησαῑ πονηρον̄ τουτο̄
 ουκ̄ εψευσοῡ ανθρωποις̄ αλλᾱ τω̄ θ̄ω̄
 ακουσας̄ δε̄ ανανιασ̄ τους̄ λογουσ̄ τουτουσ̄ 41
 παραχρημᾱ πεσων̄ εξεψυξεν̄
 καῑ εγενετο̄ φοβος̄ μεγασ̄
 (Fol. 430 b.)

NΔ

IV. resurrectionem dñi ihu xpi
 Gratia magna erat super eos omnes
 34 nec enim inosp quisquam erat in eis
 quod quod possessores erant praediorum
 aut domum uendentes
 et adferēbant praetia quae ueniebant
 et ponebant ad pedes apostolorum
 35 distribuebantur uero singulis
 secundum cui que opus erat . ioseph autem
 qui cognominatus est barnabas ab apostolis
 quo d est interpretaatum filius exhortationis
 cyprius leuita genere
 37 cum esset ei ager
 uenundato eo adtulit hanc pecuniam
 et posuit iuxta pedes apostolorum
 38 quidam autem uir nomine ananias
 cum saphira uxore sua
 2 uendit possessione et subtraxit de praetio
 conscia uxore sua
 et cum adtulissent partem quandam
 iuxta pedes apostolorum posuit
 3 dixit autem petrus ad ananiam
 ut quid adimpleuit satanas cor tuum
 mentiri te spiritui sancto
 et intercipere te ex praetium praedii
 4 nonne manens tibi manebat
 et destructum in tua potestate erat
 quid utique posuisti in corde tuo
 facere dolose rem istam
 non es mentitus hominibus sed dō
 5 audies autem ananias sermones hos
 subito cum cecidisset obriguit
 et factus est timor magnus
 (Fol. 431 a.)

επι παντας τους ακουοντας	V.	super omnes qui audiebant
ανασταντες δε οι νεωτεροι συνεστιλαν αυτω	6	cum surrexissent autem iubenes inuoluerunt eam
και εξενεγκαντες εθαψαν		et cum extulissent sepelierunt
εγενετο δε ως ωρων . γ . διαστημα	7	factum est quasi horarum trium spatium
και η γυνη αυτου μη ιδυια		et uxor eius nesciens
το γεγονος εισηλθεν		quo d factum erat intro ibit
Ειπεν δε προς αυτην ο πετρος επερωτησω σε	8	Dixit autem ad eam petrus dic mihi
ει αρα το χωριον τοσουτου απεδουθε		si tanti praedium uendedistis
η δη ειπεν ναι τοσουτου		ad illa dixit etiam tantum
ο δε πετρος αυτην τι οτι	9	petrus uero ad eam quid utique
συνεφωνησεν υμειν πειρασαι το πν του κυ		conuenit uobis teptare spm dñi
ιδου οι ποδες των θαψαντων τον ανδρα σου		ecce pedes eorum qui sepelierunt uirum tuum
επι τη θυρα και εξοισουσιν σε		ad ostium et efferente
και επεσεν παραχημα προς τους ποδας αυτου	10	et ceciditque confestim ad pedes eius
και εξεψυξεν		et perobriguit
Εισελθοντες δε οι νεανισκοι		Cumque introissent iubenes
ευρον αυτην νεκραν		inuenerunt eam mortuam
και συνστειλαντες εξηνεγκαν		et cum extulissent
και εθαψαν προς τον ανδρα αυτησ		sepelierunt ad uirum suum
και εγενετο φοβος μεγασ	11	Et factus est timor magnus
εφ ολην την εκκλησιαν και επι παντας		super totam ecclesiam et super omnes
τους ακουοντες ταυτα		qui audierunt haec
δια δε των χειρων των αποστολων εγενετο σημεια	12	per manus uero apostolorum fiebant signa
και τερατα πολλα εν τω λαω		et portenta multa in populo
και ησαν ο μοθυ μαδον απαντες		et erant pariter uniuersi
εν τω ιερω εν τη στοα τη σολομωνος		in tem in porticum solomonis
και ουδεις των λοιπων ετολμα κολλασθαι αυτοις	13	nec quisquam ex ceteris curabat adherere eis
αλλ εμεγαλυνεν αυτους ο λαος		sed magnificabat eos populos
μαλλον δε προσετιθεντο πιστευοντες	14	magisque adiciebantur credentes
τω κυ πληθι ανδρων τε και γυναικων		dño multitudo uirorumque et mulierum
ωστε κατα πλατειασ εκφερειν τους ασθενεισ αυτω	15	ita ut in plateis inferrent infirmos eorum
και τιθεναι επι κλιναριων και κραβαττω		et ponerent in lectulis et grabattis
ινα ερχομενου πετρου καν η σκια επισκιαση		ut uenientis petri uel umbra inumbraret
(Fol. 431 b.)		(Fol. 432 a.)

τινι αυ των απηλλασσοντο γαρ
 απο πασης ασθενιασ
 ως ειχεν εκαστος αυτων
 συνηρχετο δε πληθος των περι πολεων
 εισ ιερουσαλημ φεροντες ασθενεισ
 και οχλουμενουσ απο πνευματων ακαθαρτων
 και ειωντο παντες
 αναστασ δε ο αρχιερευσ
 και παντες οι συν αυτω
 η ουσα αιρεσισ των σαδδουκαιων
 επλησθησαν ζηλου
 και επεβαλον τασ χειρασ επι τουσ αποστολουσ
 και ηθεντο αυτουσ εν τηρησει δημοσια
 και επορευθη εισ εκαστοσ εισ τα ιδια
 τοτε δια νυκτοσ αγγελοσ κυ
 ανεωξαν τασ θυρασ της φυλακης
 εξαγαγων τε αυτουσ ειπεν πορευεσθε
 και σταθεντες λαλειται εν τω ιερω τω λαω
 παντα τα ρηματα της ζωης ταυτης
 ακουσαντες δε εισηλθον υπο τον ορθρον
 εισ το ιερον και εδιδασκον
 παραγενομενοσ δε ο αρχιερευσ και οι συν αυτω
 εγερθεντες το πρωι
 και συνκαλεσαμενοι το συνεδριον
 και πασαν την γερουσιαν των υιων ισραηλ
 και απεστειλαν εισ το δεσμωτηριον αχθηραι αυτουσ
 οι δε υπηρεται παραγενομενοι
 και ανυξαντες την φυλακην
 ουκ ευρον αυτουσ εσω
 αναστρεψ αντες και απηγγειλαν λεγοντες
 οτι το δεσμωτηριον ευρομεν ενκλεικλεισμενο
 εν παση ασφαλια
 και τουσ φυλακασ εστωτασ επι των θυρων

(Fol. 432 b.)

v. quemcumque illorum et liuerabantur
 ab omnem ualetudinem
 quem habebant unusquisque eorum
 16 conueniebat uero multitudo finium undique
 in hierusalem ferentes infirmos
 et qui uexabantur ab spiritibus in mundis
 qui curabantur uniuersi
 17 Cum surrexisset autem pontifex
 et omnes qui cum ipso
 quae est secta sadducaeorum
 inpleti sunt aepulationem
 18 et miserunt manus in apostolos
 et posuerunt eos in adseruatione publica
 et abierunt unusquisque in domicilia
 19 per nocte uero angelus dñi
 aperuit ianuas carceris
 20 cumque duxisset eos dixit ite
 et stantes loquimini in templo populo
 omnia uerba uitae eius
 21 cum audissent autem introierunt sub ante lucem
 in templum et docebant
 Cumque uenisset pontifex et qui cum ipso
 exurgentes ante lucem
 et conuocauerunt concilium
 et omnem senatum filiorum istrahel
 et miserunt ad carcerem adduci eos
 22 ministri uero cum uenissent
 et aperuissent carcerem
 non inuenerunt eos intus
 23 reuersi sunt et renuntiauerunt dicentes
 quia carcerem inuenimus clusum
 in omni diligentia
 et uigiles stantes ad ostium

(Fol. 433 a.)

ανοιξαντες δε εσω ουδενα ευρομεν
 ωσ δε ηκουσαν τους λογους τουτους
 ο τε στρατηγος του ιερου και οι αρχιερισ
 διηπορουν περι αυτων τι αν γενηται τουτο
 παραγενομενος δε τισ απηγγειλεν αυτοις
 οτι ιδου οι ανδρες ουσ εθεσθε εν τη φυλακη
 εισιν εν τω ιερω εστωτες
 και διδασκοντες τον λαον
 τοτε απελθων ο στρατηγος συν τοις υπηρεταις
 ηγαγον αυτοουσ μετα βιας
 φοβουμενοι γαρ τον λαον μη λιθασθωσιν
 αγαγοντες δε αυτοουσ εστησαν εν τω συνεδριω
 και επρωτησεν αυτοουσ ο ιερευς λεγων
 ου παραγ γελια παρηγ γελαμεν υμειν
 μη διδασκειν επι τω ονοματι τουτω
 ιδου πεκληρωκατε την ιερουσαλημ
 της διδαχης υμων
 και βουλεσθαι εφαγαγειν εφ ημας
 το αιμα του ανθρωπου εκεινου
 πιθαρχειν δε θω μαλλον η ανθρωπιωσ
 Ο δε πετροσ ειπεν προσ αυτοουσ
 ο θς των πατερων ημων ηγειρεν ιην
 ον υμειω διεχειρισασθαι κρεμασαντες επι ξυλου
 τουτον ο θς αρχην ον και σωτηρα
 υψωσεν τη δοξη αυτου
 δουναι μετανοιαν τω ισραηλ
 και αφεσιν αμαρτιων εν αυτω
 και ημεισ εσμεν μαρτυρεσ
 παντων των ρηματων τουτων
 και το πνα το αγιον ον εδωκεν ο θς
 τοις πιθαρχουσιν αυτω
 Οι δε ακουσαντες διεκρινοντο
 και εβουλευοντο ανελειν αυτοουσ

(Fol. 433 b.)

v. aperientes intus neminem inuenimus
 24 ut uero audierunt sermones hos
 praetorque templi et ipsi pontefices
 haesitabant de eis quidnam fieret de hoc
 25 cum uenisset autem quidam adnuntiavit eis
 quia ecce uiri quos posuistis in carc erem
 sunt in templo stantes
 et docentes populum
 26 tunc cum abisset ipse praetor cum ministris
 deducebant eos cum uim
 timebant enim populum ne lapidarentur
 27 cumque adduxissent eos statuerunt in concilio
 Et interrogauit eos pontefix dicens
 28 denuntiatione praecepimus uobis
 non docere in nomine hoc
 ecce inplestis hierusalem
 doctrina uestra
 et uultis adducere super nos
 sanguinem hominis huius
 29 obtemperare do oportet magis quam homibus
 petrus uero respondit ad eos
 30 ds patrum nost rorum suscitauit ihm
 quem uos interfecistis suspensum in ligno
 31 hunc ds ducem et saluatorem
 exaltauit caritate sua
 dare paenitentiam istrahel
 et remissionem peccatorum in ipso
 32 et nos ipsi testes sumus
 omnium uerborum horum
 et spm sanctum quem dedit ds
 hiis qui obtemperat ei
 33 ad illi audientes discruciabantur
 et cogitabant interficere eos

(Fol. 434 a.)

αναστας δε τις εκ του συνεδριου φαρισαιος V. 34
 ονοματι γαμαλιηλ· νομοδιδασκαλος
 τιμιος παντι τω λαω
 εκειλευσεν τους αποστολους εξω βραχυ ποιησαι
 ειπεν τε προς τους αρχοντας και τους συνεδριου 35
 ανδρες ισραηλεια προσεχεται εαυτους
 επι τοις ανθρωποις τουτοις
 τι μελλεται πρασσειν
 προ γαρ τουτων των ημερων 36
 ανεστη θευδας λεγων
 ειναι τινα μεγαλ εαυτου
 ω και προσεκληθη αριθμος ανδρων
 ωσ τετρακοσιων
 οσ διελυθη αυτοσ δι αυτου
 και παντες οσοι επιθοντο αυτω
 και εγενοντο εις ουθεν
 μετα τουτον ανεστη ιουδας ο γαλιλαιος 37
 εν ταισ ημεραισ της απογραφης
 και απεστησεν λαον πολυν οπισω αυτου
 κακεινος απωλετο και οσοι επιθοντο αυτω
 διεσκορπισθησαν
 και τα νυν εισιν αδελφοι λεγω υμειν 38
 αποστητε απο των ανθρωπων τουτων
 και εασατε αυτους
 μη μιαναντες τας χειρας
 οτι εαν η εξ ανθρωπων η βουλη αυτη
 η το εργον τουτο καταλυθησεται
 ει δε εκ θυ̅ εστιν ου δυνησεσθαι καλυσαι αυτους 39
 ουτε υμεις ουτε βασιλεις ουτε τυραννοι
 απεχεσθαι ουν απο των ανθρωπων τουτω̅
 μηποτε θεομαχοι ευρεθητε
 επειστ̅ εσ δε αυτω 40
 και προσκαλεσαμενοι τους αποστολους

(Fol. 434 b.)

cum surrexisset autem quidam in concilio phariseus
 nomine gamaliel legis doctor
 honorabiles apud omnem populum
 iussit apostolos foras pusillum facere
 dixitque ad principes et concilium
 uiri istrahelitae adtendite uobis
 super istis hominibus
 qui d nam incipiat̅is agere
 ante hos enim dies
 surrexit theudas dicens
 esse quendam magnum ipsorum
 cui adensum est numeri uirorum
 quasi quagringentorum
 qui interfectus est
 et omnes quodquod obtemperabant ei
 facti sunt nihil
 post hunc surrexit iudas galilaeus
 in diebus professionis
 et alienauit populum post se
 et ille periit et qui credebant illi
 dispersi sunt
 et quae nunc fratres dico uobis
 discedite ab hominibus istis
 et dismittite eos
 non coinquinatas manus
 quia sic erit ab hominibus consilium istud
 aut hopus hoc destruetur
 si autem a dō est non poteritis destruere eos
 nec uos nec imperatores nec reges
 discedite ergo ab hominibus istis
 ne forte dō repugnantes inueniamini
 consenserunt itaque ei
 et cum uocasset apostolos.

(Fol. 435 a.)

δειραντες παρηγγελαν μη λαλειν επει τω ονοματι του ιηυ και απελυσαν αυτους	v.	caesis eis praeceperunt non loqui in nomine ihu et dimiserunt eos
Οι μεν ουν αποστολοι επορευοντο χαIRONτες απο προσωπου του συνεδριου οτι υπερ του ονοματος κατηξιωθησαν ατμασθηραι πασαν δε ημεραν εν τω ιερω και κατ οικον ουκ επαυοντο διδασκοντες και ευαγγελιζομενοι τον κῡ ιην̄ χρν̄	41 42	apostol i uero ibant gaudentes a conspectu concilii quia pro nomine digni habitati sunt contumeliam pat i omni autem die in templo et domi non cessabant docentes et euangelizantes dnm̄ ihm̄ xpm̄
Εν δε ταυταισ̄ ταισ̄ ημεραισ̄ πληθυνοντων των μαθητων εγενετο γογγυσμος των ελληνιστων προς τους εβραιουσ̄ οτι παρεβουροντο εν τη διακονια καθημερινη αι χηραι αυτων εν τη διακονια των εβραιων προσκαλεσαμενοι· οι ιβ̄ το πληθος των μαθητων ειπον προς αυτους ουκ αρεστον εστιν ημειν καταλειψαντας τον λογον του θῡ διακονειν τραπεζαισ̄ τι ουν εστιν αδελφοι επισκε ψασθαι εξ ῡμων αυτων ανδρασ̄ μαρτυρον̄ μενουσ̄· ζ̄· πληρεις̄ π̄νσ̄ και σοφιασ̄ ουσ̄ καταστησομεν̄ επι της̄ χριασ̄ αυτης̄ ημεισ̄ δε εσομεθα τη προσευχη και τη διακονια του λογον̄ προσκαρτερουντες̄ και ηρεσεν ο λογοσ̄ ουτοσ̄ ενωπιον παντοσ̄ του πληθουσ̄ των μαθητων και εξελεξαντο στεφανον̄ ανδρᾱ πληρησ̄ πιστωσ̄ και πνευματοσ̄ αγ̄ιου και φιλιππον̄ και προχορον̄	VI 1 2 3 4 5	in diebus autem istis multiplicantibus discipulis facta est murmuratio quae ex grecis erant aduersus aebraeos quia discipiuntur in ministerio diurno uiduae ipsorum in ministerio haebreorum Conuocantes itaque· xii multitudinem discipulorum dixerunt ad eos non enim placet nobis derelicto uerbo dī ministrare mens̄ is quid ergo est fratres prospicite itaque ex uobis uiros testimonio bono· uiii· plenos spū et sapientia quos constituamus in negotio hoc nos autem sumus oratione et ministerio berbi perseueramus Et placuit sermo hic in conspectu omni multitudini discipulorum et elegerunt stephanum uirum plenum ad et spiritu sancti et philippum et prochorum
(Fol. 435 b.)		(Fol. 436 a.)

και νικορα	και τειμωνα	VI.	et nicanorem	et timonem
και παρμενα	και νικολαον		et permenan	et nicholaum
προσηλυτον	αντιοχεια		proselytum	antiocensem
ουτοι εσταθησαν ενωπιον των αποστολων		6	quos statuerunt in conspectu apostolorum	
οιτινες προσευξαμενοι			cumque orassent	
επεθηκαν αυτοις τας χειρας			superposuerunt eis manus	
και ο λογος του κυ ηυξανεν και επληθυνετο		7	et uerbum dñi crescebat et multiplicabatur	
ο αριθμος των μαθητων			numerus discipulorum	
εν ιερουσαλημ σφοδρα			in hierusalem nimis	
πολυς τε οχλος των ιερων υπηκουον α τη πιστι			multaque turba sacerdotum oboediebant	
στεφανος δε πληρης χαριτος και δυναμεως		8	stephanus uero plenus gratia et uirtute	
εποιει τερατα και σημεια μεγαλα εν τω λαω			faciebat portenta et signa magna in populo	
δια του ονοματος κυ ιηυ χρι			per nomen dñi ihu xpi	
αναστησαν δε τινες των εκ της συναγωγης της		9	surrexerunt autem quidam qui erant de synagoga	
λεγομενης λειβερτεινων			quae dicitur liuertinorum	
και κυρηων και αλεξανδρων			et cyrenensium et alexandrinorum	
και των απο κιλικιας			et eorum qui sunt a cilicia	
συνζητοντες τω στεφανω			altercantes cum stephano	
οιτινες ουκ ισχυον αντιστηναι τη σοφια		10	qui non poterant resistere sapientiae	
τη ουση εν αυτω και τω πνι τω αγιω ω ελαλει			quae erat in eo et sp̄o sancto in quo loquebatur	
δια το ελεγχεσθαι αυτους εκ αυτου			quoniam probatur illis ab illo	
μετα πασης παρηρησιας			cum omni fiducia	
μη δυναμενοι ου αυτοφθαλμειν τη αληθεια			non potentes autem resistere ueritati	
τοτε υπεβαλον ανδρας λεγοντ σ		11	tunc summiserunt uiros qui dicerent	
οτι ακηκοαμεν αυτου λαλουντος			quia audiuimus eum loquentem	
ρηματα βλασφημιας εις μωυσην και τον θν			uerba blasphemia in moysen et in dñm	
συνεκεινησαν τε τον λαον		12	commoueruntque populum	
και τους πρεσβυτερουσ και τους γραμματεισ			et seniores et scribas	
και επισταντες συνηρασαν αυτον			et adgressi adripuerunt eum	
και ηγαγον εις το συνεδριον			et adduxerunt in concilium	
και εστησαν μαρτυρας ψευδεισ		13	et statuerunt testes falsos	
κατα αυτου λεγοντας			aduersum eum dicentes	
Ο ανθρωπος ουτος ου παυεται ρηματα λαλω			homo hic non cessabit uerba loquens	
(Fol. 436 b.)			(Fol. 437 a.)	

κατα του τοπου του αγιου και του νομου	VI.	aduersus locum sanctum et legem
ακηκοαμεν γαρ αυτου λεγοντος	14	audiuimus enim eum dicentem
στι ιησ̄ ο ναζοραιος ουτος		quia ihs̄ nazoraeus hic
καταλυσει τον τυπον τουτον και αλλαξει τα εθ̄η		dest ruet locum istam et mutauit iterum
α παραδωκεν ημιν μουσ̄ησ̄		quos tradidit nobis moyses
και ητενιζον δε αυτω παντες	15	et intuiti in eum omnes
οι καθημενοι εν τω συνεδριω		qui sedebant in concilio
και ειδον το προσωπον αυτου		et uiderant faciem eius
ωσει προσωπον αγγελου		quasi faciem angeli
εστωτος εν μεσω αυτων		stans in medio eorum
Ειπεν δε ο αρχιερευς τω στεφανω	VII. 1	ait autem pontifex stephano
ει αρα τουτο ουτως εχει· ο δε εφη	2	sic haec sic habent· ad ille dixit
ανδρες αδελφη και πατερες ακουσατε		uiri fratres et patres audite
ο θ̄ς̄ της δοξης ωφθη τω πατρι ημων		ds̄ claritatis uisus est patri nostro
αβρααμ̄· οντι εν τη μεσοποταμια		abraham cum esset in mesopotamiam
πριν η κατοικησαι αυτον		postea quam mortuus esset
εν χαρραν και ειπεν προς αυτον	3	in charris et dixit ad eum
εξηλθε απο της γης σου και της συγγενιας σου		exi de terra tua et a cognatione tua
και δευρο ει εις την γην ην αν σοι δειξω		·et ueni in terra quamcumq̄ tibi monstrauero
τοτε αβρααμ̄ εξελθων εκ γης χαλδαιων	4	tunc abraham exiit de terra chaldeorum
και κατοικησεν εν χαρραν		et habitauit in charra
κακει ην μετα το αποθανειν τον πατερα αυτου		et ibi erat post mortem patris sui
και μετακησεν αυτον εις την γην ταυτην		et intransmigravit eum in terram hanc
εις ην ῡμεις νυν κατοικειται		in qua uos nunc habitatis
και οι πατερες ημων οι προ ημων		et patres nostri qui ante nos
και ουκ εδωκεν αυτω κληρονομια εν αυτη	5	et non dedit ei possessionem hereditatis in ea
ουδε βημα ποδος		nec quantum tenet gradus pedis
αλλ επηγγειλατο δουναι αυτω		sed promisit ei dare eam
εις κατασχεςιν αυτην και τω σπερματι αυτου		in possessionem et semini eius
μετ αυτον ουκ οντος αυτω τεκνου		post ipsum quando non esset ei filium
ελαλησεν δε ουτως ο θ̄ς̄ προς αυτον	6	locutus est autem sic ds̄ ad eum
στι εσται το σπερμα αυτου παροικον		quia erit semen eius peregrinum
εν γη αλλοτρια και δουλωσουσιν αυτους		in terra aliena et in seruitute redigent eos

(Fol. 437 b.)

(Fol. 438 a.)

και κακωσουσιν ετη .v.
 και το εθνος ω αν δουλευσουσιν
 κρινω εγω ειπεν ο θς
 και μετα ταυτα εξελευσονται
 και λατρευσουσιν μοι εν τω τοπω τουτω
 και εδωκεν αυτω διαθηκην περιτομης
 και ουτως εγεννησεν τον ισακ
 και περιετεμεν αυτον τη ημερα τη ογδοη
 και ο ισακ τον ιακωβ
 και ιακωβ τους .ιβ. πατριαρχας
 και οι πατριαρχαι ζηλωσαντες τον ιωσηφ
 απεδοντο εισ αιγυπτον
 και ην ο θς μετ αυτου
 και εξηλατο αυτον εκ πασων των θλειψων αυτου
 και εδωκεν χαριν αυτω και σοφιαν
 εναντιον φαραω βασιλευσ αιγυπτου
 και κατεστησεν αυτον ηγουμενον επ αιγυπτο
 και ολον τον οικον αυτου
 ηλθεν δε λιμοσ εφ ολησ της αιγυπτου
 και χανααν . και θλειψεισ μεγαλη
 και ουχ ευρισκον χορτασ ματα οι πατερες ημων
 ακουσασ ον ιακωβ . οντα σειτια εν αιγυπτω
 εξαπεστειλεν τους πατερας ημων πρωτον
 και επι τω δευτερω
 ανεγνωρισθη ιωσηφ τοις αδελφοις αυτου
 και φανερον εγενηθη
 τω φαραω το γενοσ του ιωσηφ
 αποστειλασ δε ιωσηφ
 μετεκαλεσατο ιακωβ . τον πατερα αυτου
 και πασαν την συγγενειαν αυτου
 εν ο και . ε . ψυχαισ
 κατεβη ιακωβ . εισ αιγυπτον
 και ετελευτησεν αυτοσ τε και οι πατερες ημων

(Fol. 438 b.)

VII. et male tractabunt annis . ρccc.
 7 et gentem cui seruierint
 iudicauo ego dicit dñs
 et postea xibunt
 et deseruient mihi in loco hoc
 8 et dedit ei dispositionem circumcisionis
 et sic genuit isac
 et circumcidit eum die octabo
 et isac ipsum iacob
 et iacob . xii . patriarchas
 9 et patriarchae hemulati . ioseph
 distraxerunt in aegyptum
 et erat ds cum illo
 10 et eripuit eum ex omnibus conflictationibus eius
 et dedit ei gratiam et sapientiam
 coram farao regae aegypti
 et constituit eum in aegyptum
 et omnem domum sua m
 11 uenit aute m famis super omnem terram aegypti
 et chanaam . et conflictatio magna
 et non inueniebant utensilia patres nostri
 12 Cum audisset uero . iacob . esse frumenta in aegypto
 misit patres nostros primum
 13 et in secundo
 recognitus est ioseph . a fratribus suis
 et manifestum factum est
 ipsi pharao genus ioseph
 14 cum misisset autem ioseph
 accersibit iacob patrem suum
 et omnem cognationem eius
 in . lxx . et . u . animabus
 15 descendit iacob . in aegyptum
 et defuctus est ipse que et patres nostri

(Fol. 439 a.)

και μετηχθησαν εις συχην	VII. 16	et translati sunt in sy chem
και ετεθησαν εν τω μνηματι		et positi sunt in sepulchro
ω ωνησατο αβρααμ τειμησ αργυριου		quod mercatus est abraham praetio argenti
παρα των υιων εμμωρ του συχημ		a filiis emmor et sychem
καθωσ δε ηγγιζεν ο χρονος της επαγγελιασ	17	ut uero adpropinquauit tempus promissionis
ησ επαγγελιατο ο θ̅σ τω αβρα αμ		quam pollicitus est d̅s ipsi abraham
ηξησεν ο λαοσ και επληθυνθη εν εgyptω		autus est populus et multiplicatus est in aegypto
αχρι ου ανεστη βασιλεωσ ετεροσ	18	donec alius exurrexerit rex
οσ ουκ εμνησθη του ιωσηφ		qui non meminisset ipsius ioseph
και κατασοφισαμενοσ το γενωσ ημων	19	cum iustitias coepisset cum genus nostrū
εκακωσεν τουσ πατερασ		male tractauit patres
του ποιειν εκθετα τα βρεφη αυτων		ut faceret exponi infantes eorum
εισ το μη ζωογονεισθε		ut non educarentur
εν ω καιρω εγεννηθη μωϋσησ	20	in quo tempore natus esset moyses
και ην αστιωσ τω θ̅ω		et erat eligans d̅o
οσ ανετραφη μηνωσ τριωσ		qui mensibus tribus educatus est
εν τω οικω του πατροσ αυτου		in domo patris eius
εκτεθεντοσ δε αυτου παρα τον ποταμον	21	cum uero expositus esset secus flumen
ανελατο αυτον η θυγατηρ φαρωω		sustulit eum filia pharao
ανεθραψατο αυτη εισ υιον		et uice filii educauit sibi
και επεδευθη μωϋσησ πασαν την σοφιαν αιgypti̅	22	Et eruditus est moyses omni sapientia aegyptiorū
ην τε δυνατοσ εν λογοισ και εργωσ αυτου		erat quae potens in sermonibus et operibus suis
ωσ δε επληροτο · μ · ετησ αυτω χρονωσ	23	ad ubi inpletur ei · xl · annorum tempus
ανεβη επι την καρδιαν αυτου		ascendit in cor eius
επισκεψασθαι τουσ αδελφουσ αυτου		uisitare fratres suos
τουσ υιουσ ισραηλ		filios istrahel
και ιδων τινα αδικου μενον εκ του γενωσ	24	et cum uidisset quendam iniuriari de genere suo
ημνητο και εκουησεν εκδικησιν		uindicauit et praestitit uindictam ei
τω καταπονουμενω παταξασ τον αιgypti̅		qui uexauatur percusso aegyptio
και εκρυψεν αυτον εν τη α μμω		et abscondit eum in harena
ενομιζον δε συνιεναι τουσ αδελφουσ αυτου	25	arbitrabatur autem intellegere fratres suos
οτι ο θ̅σ δια χειρωσ αυτου διδωσει σωτηριαν αυτοισ		quia d̅s per manus eius dat salutem ipsis
οι δε σνηηκαν		ad illi non intellexerunt

(Fol. 439 b.)

(Fol. 440 a.)

τότε ἐπιουση ἡμερα. ὠφθη αυτοισ μαχομενος VII. 26
 και ειδεν αυτοουσ ἀδικουντας
 και συνηλλασσεν αυτοουσ εἰς εἰρηνην εἰπῶ
 τι ποιειτε ἀνδρες ἀδελφοι
 ἵνατι ἀδεικείται εἰς ἀλληλους
 ο δε ἀδικων τον πλησιον 27
 ἀπῶσατο αυτον εἰπασ
 τω σε κατεστησεν αρχοντα
 και δικαστην ἐφ ἡμας
 μη ἀνελειν με συ θελεισ 28
 ον τροπον ἀνελεισ αιχθεσ τον αιγυπτιον
 ουτως και ἐφυγαδευσεν μωϋσησ 29
 εν τῳ λογω τουτω
 και ἐγενετο παροικος εν γη μαδιαμ
 ου ἐγεννησεν υἱουσ δυω
 και μετα ταυτα πλησθεντων αυτω ετη· μ· 30
 ὠ φθη αυτω εν τη ἐρημῳ του ορου σεινα
 ἀγγελος κῦ εν φλογι πυροσ βατου
 ο δε μωϋσησ ειδων ἐθαυμαζεν το οραμα 31
 και προσερχομενου αυτου αι κατανοησαι
 Ο κῦ εἰπεν αυτω λεγων
 ἐγω ο θῶ των πατερων σου 32
 ο θῶ αβρααμ· και θῶ· ἰσακ· και θῶ ἰακωβ
 εντρομος δε γενομενος μωϋσησ
 ουκ ετολμα κατανοησαι
 και ἐγενετο φωνη προσ αυτον 33
 λυσ ν το ὑποδημα των ποδων σου
 ο γαρ τοκος ου εστηκασ γη αγια εστιν
 και ἴδων γαρ ἴδον 34
 την κακωσιν του λαου του εν εgyptω
 και του στεναγμου αυτου ακηκοα
 και κατεβην ἐξελεσθαι αυτοουσ
 και νυν δενρο ἀποστειλω σε εἰς αιγυπτον
 (Fol. 440 b.)

tunc sequenti die uisus est eis litigantibus
 et uidit eos iniquitantes
 et reconciliauit eos in pacem dicens
 quid facitis uiri fratres
 ut qui d iniuriam facitis inuicem
 qui autem iniuriam faciebat proximo
 repulit eum dicens
 quis te constituit principem
 et iudicem super nos
 num quid interficere me uis
 quem ad mo dum interfecisti externa die aegyptium
 ad que ita profugit moyses
 in sermone hoc
 et fuit incola in terram madiam
 ubi genuit filios duos
 et post haec et inpletis annis xli.
 uisus est ei in solitudine in monte sina
 angelus dñi in flamma ignis rubi
 moyses enim cum uidisset mirabatur uisum
 cumque ipse accederet et consideraret
 dñs ait ad eum dicens
 ego sum d̄s patrum tuorum
 d̄s abraham et d̄s isac et d̄s iacob
 tremibundusque factus moyses
 non audiebat considerare
 Et facta est uox ad eum
 solue calciamentum pedum tuorum
 locus enim in quo stas terra santa est
 intuitus enim uidi
 mulcationem populi qui est in aegypto
 et gemitus eius audiui
 et descendi eripere eos
 et nunc ueni mittam te in aegyptum
 (Fol. 441 a.)

τουτον τον μωϋσην VII. 35
 ον ηρησαντο ειποντες
 τισ σε κατεστησεν αρχοντα και δικαστην εφ ημω
 τουτον ο θς και αρχοντα
 και λυτρωτην απεσταλκεν συν χειρι αγγελου
 του οφθειτος αυτω εν τη βατω
 ουτος εξηγαγεν αυτους 36
 ο ποιησας τερατα και σημε ια
 εν γη αιγυπτου και εν υρεθρα θαλασση
 και εν τη ερημω ετη · μ ·
 Ουτος εστιν μωϋσης ο εικασ τοις υιοις ισραηλ 37
 προ φητην υμειν αναστησει ο θς
 εκ των αδελφων υμων ωσει εμε
 αυτου ακουεσθε
 ουτος εστιν ο γενομενος εν τη εκκλησια 38
 εν τη ερημω μετα του αγγελου
 λαλουντος αυτω εν τω ορει σεινα
 και των πατερων ημων
 ος εδεξατο λογια ζωντα δονναι ημ ιν
 οτι ουκ ηβελησαν υπηκοοι γενεσθε 39
 οι πατερες ημων αλλα απωσαντο
 και απεστραφησαν ταις καρδιαις εισ αιγυπτο
 Ειπαντες τω ααρων ποιησον ημειν θεουσ 40
 οι προπορευονται ημων
 ο γαρ μωϋσης ουτος
 ος εξηγαγεν ημας εκ γης αιγυπτου
 ουκ οιδαμεν τι γεγονεν αυτω
 και εμοσχοποιησαν εν ταις ημεραις εκειναις 41
 και απηγοντο θυσιαν τω ειδωλω
 και ην φραινοντο
 εν τοις εργοις των χειρων αυτων
 εστρεψεν δε ο θς και παρεδωκεν αυτους 42
 λατρευειν τη στρατεια του ουρανου
 (Fol. 441 b.)

hunc ipsum moysen
 quem negauerunt dicentes
 quis te constituit principem et iudicem super nos
 hunc ds et principem
 et redemptorem misit in manu angeli
 qui uisus est ei in rubo
 hic e duxit eos
 cum fecisset portenta et signa
 in aegypto et in rubro mari
 et in solitudine per annos · xl ·
 hic est moyses qui dixit filiis istrachel
 prophetam uouis suscitauit ds
 de fratribus uestris tamquam me ·
 ipsum audietis
 hic est qui fuit in ecclesia
 in solit udine c um angelo
 qui loquebatur ei in monte sina
 et patribus nostris
 qui accipit eloquia uiuentium dare nobis
 cui noluerunt oboedientes esse
 patres nostri sed repulerunt
 et conuersi sunt cordibus in aegyptum
 Dicentes ad aaron fac nobis d eo
 qui praecedant nos
 moyses enim hic
 qui eduxit nos de terra aegypti
 nescimus quid contegerit ei
 et uitulum fecerunt in diebus illis
 et obtulerunt hostiam simulacro
 et iucundabantur
 in operibus manum suarum
 conuertit autem ds et tradidit eos
 deseruire exercitui caeli
 (Fol. 442 a.)

καθως γεγραπται εν βιβλω προφητων
μη σφ αγια και θυσιασ
προσηνεγκ ατε μοι ετη μ·
εν τη ερημω οικου ισραηλ
και ανελαβετε την σκηνην του μολοχ
και το αστρον του θυ ρεμφαμ
τους τυπουσ ουσ εποιησατε προσκυνειν αυτοισ
και μετοικιω υμασ επι ρη βαβυλωνοσ
η σκηνη του μαρτυριου ην
εν τοισ πατερεσιν ημων εν τη ερημω
καθως διαταξατο λαλων τω μωυσι
ποιησαι αυτην κατα το πα υπον ον εορακεν
ην και εισηγαγον διαδεξαμενοι
οι πατερεσ ημων μετα ιησουν
εν τη κατασχεσει των εθνων
ων εξωσεν ο θσ
απο προσωπου των πατερων υμων
εωσ των ημερων δαυειδ
οσ ευρε χαριν ενωπιου του θυ
και ητησατο σκηνωμα ευρειν
τω οικω ιακωβ
σολομων δε οικοδομησεν αυτω οικον
ο δε υψιστοσ ου κατοικει εν χειροποιητοισ
ωσ ο προφητησ λεγει
ο ουρανοσ μου εστιν θρονοσ
η δε γη υποποδιον των ποδων μου
ποιον οικον οικοδομησεται μοι λεγε ι κσ
η ποιουσ τοποσ της καταπανσεωσ μου εστι
ουχι η χειρ μου εποιησεν παντα ταυτα
σκληροτραχηλοι και απεριμητοι
καρδιασ και τοισ ωσιν
υμεισ αι τω πνι τω αγιω αντιπιπτεται
καθωσ οι πατερεσ και υμων

(Fol. 442 b.)

VII.

sicut scriptum est in libro prophetarum
num quid hostias et sacrificia
obtulisti mihi annis .xl·
in solitudine domus istrahel
et adsumpsistis tabernaculum ipsius moloch
et astrum di rempham
figuras quas fecistis adorare eis
et transmigrauo uos in illas partes babylonis
tabernaculum testimonii erat
penes patres nostros in solitudine
sicut disposuit qui loquebatur moysi
facere illud iuxta figuram quam uiderat
quod etiam intro duxerant
patres nostri cum iesum
in possessionem gentium
quas expulit ds
a facie patrum nostrorum
usque ad dies dauit
qui referit gratiam in sconspectu di
et petiit tabernaculum in uenire
sedes domui iacob
solomon autem aedificauit ei domum
sed ipse altissimus inhabitauit in manufactis
sicut profeta dixit
caelum est meus thronus
terra uero scamillum pedum meorum
qualem do mum ae dificatis mihi dicit dns
aut quis locus requens mea est
nonne manus mea fecit haec omnia
durae ceruices et incircumcisi
cordib us et auribus
uos semper spo sancto obstitistis
sicut patres uestri et uos

(Fol. 443 a.)

τινα των προφητων ουκ εδιωξαν εκεινοι και απεκτειναν αυτους τους προκαταγγελλοντας περι ελευσεως του δικαιου ου νυν υμεις προδοται και φονεις εγενισθαι οιτινες ελαβετε τον νομον εις διαταγασ αγγελων και ουκ εφυλαξατε ακουσαντες δε αυτου διεπριοντο ταις καρδιαις αυτων και εβρυχον τε τους οδοντας επ αυτον υπαρχων δε πληρης πνσ αγιου ατενειςασ εις τον ουρανον ειδε δοξαν θυ και ιην τον κν εκ δεξιων του θυ εστωτα και ειπεν ιδου θεωρω τους ουρανους ηνεωγμενους και τον υιον του ανθρωπου εκ δεξιων εστωτα του θυ κραξαντες δε φωνη μεγαλη συνεσχαν τα ωτα αυτων και ωρμησαν ομοθυ μαδον επ αυτον και εκβαλοντες εξω της πολεως ελιθοβολουν αυτον και οι μαρτυρες απεθ εντο τα ειματα αυτων παρα του σ ποδασ νεανιου τιнос καλουμενου σαυλου και ελιθοβολουν τον στεφανον επικαλουμενον και λεγοντα κε· ιην δεξε το πνα μου θεις τα γονατα εκραξεν φωνην μεγαλην λεγων κε μη στησεις αυτοις ταυτην την αμαρτια και τουτο ειπων κοιμηθη σαυλος δε ην συνευδοκων τη ανερασει αυτου Εγενετο δε εν εκεινη τη ημερα διωγμος μεγας και θλειψεισ επι την εκκλησιαν την εν ιεροσολυμοις	VII. 52 53 54 55 56 57 58 59 60 VIII. 1	quem prophetarum non persecuti sunt illi et occiderunt eos qui praenuntiauerunt de aduentu iusti cuius nunc uos proditores et homicidae effecti qui accepistis legem in dispositiones angelorum et non custoditis audientes autem eum discruciabantur cordibus suis et stridebant dēdibus super eum cumque esset plenus spū sancto intuitus in caelum uidit gloriam dī et ihm dnm ad dexteram dī stantem et dixit ecce uideo caelos apertos et filium hominis ad dexteram dī stantem Et cum exclamasset uoce magna conpresserunt aures eorum et inpetum unanimiter fecerunt in eu et eiectum ex tra ciuitatem lapidabant eum adque ipsi testes deposuerunt uestimenta sua ad pedes adulescentes cuiusdam nomine sauli et lapidabant stephanum inuocantem et dicentem dne ihu accipe spm meum cumq· posuisset genua et clamauit uoce magna dicens dne ne statuas illis peccatum hoc et cum hoc dixisset dormibit saulus uero erat consentiens interfecti eius facta est itaque in illa die persecutio magna et tribulatio super ecclesiam quae est in hierosolymis	(Fol. 443 b.)	(Fol. 444 a.)
--	--	---	---------------	---------------

παντες δε διεσπαρησαν	VIII.	omnes enim dispersi sunt
κατα τας χωρας ιουδαιας και σαμαριας		per regiones iudaeae et samariae
πλην των αποστολων		praeter apostolos
οι εμειναν εν ιερουσαλημ		qui manserunt hierusalem
συνκομισαντες τον στεφανον ανδρα ευλαβεισ	2	conportauerunt quae stephanum uiri timorati
και εποιησαν κοπετον μεγαν επ αυτω		et fecerunt planctum magnum super eum
Ο δε σαυλος ελυμενετο την εκκλησιαν	3	Saulus autem diuastabat ec cles ias
κατα τους οικους εισπορευομενος		per singulas quae domos ingrediens
συρων τε ανδρας και γυναικας		trahensque uiros et mulieres
παρεδιδουσ εισ φυλακην		tradebat in carcerem
Οι μεν ον διασπαρηντες	4	ad illi quidem qui dispersi erant
διηλθον ευαγγελιζομενοι τον λογον		adnuntiabant euangelizantes uerbum
φιλιππος δε καλεθων	5	philippus uero cum uenisset
εις πολιν της σαμαριας		in ciuitate samariae
εκηρυσσεν αυτοις τον χρν		praedicabat eis xpm
ως δε ηκουον παν οι οχλοι		intendebant autem omnis turbae
προσειχον τοις λεγομενοις υπο φιλιππου	6	his qui dicebantur a philippo
ουτ[ο] εν τω ακουειν αυτοις		unanimo in eo quo d audierint ipsi
και βλεπειν τα σημεια α εποιει		et uidebant signa quae faciebat
πολλοις γαρ των εχοντων	7	a multis enim qui habebant
πνευματα ακαθαρτα		spiritum in mundum
βωοντα φωνη μεγαλη εξηρχοντο		clamantes uoce magna exiebant
πολλοι δε παραλελυμενοι χωλοι		multi enim paralysin passi cl o di
εθεραπευοντο		curabantur · gaudium magnum
χαρα τε μεγαλη εγενετο εν τη πολει εκεινη	8	factum est in ciuitate illa
ανηρ δε τισ ονοματι σιμων	9	uiri autem quidam nomine simon
προυπαρχων εν τη πολει μαγεων		iampridem erat in ipsa ciuitate magica faciens
εξε το εθνος της σαμαριας		et mentem auferens gentibus samariae
λεγων ειναι τινα εαυτον μεγαν		dicens esse quendam magnum
ω προσειχον παντες απο μεικρου	10	cui intendebant omnes a pusill o
εως μεγαλου λεγοντες		usque ad magnum dicentes
Ουτος εστιν η δυναμις του θυ		hic est uirtus di
η καλουμενη μεγαλη προσειχον δε αυτω	11	quae uocatur magna intendebant autem ei

(Fol. 444 b.)

(Fol. 445 a.)

δια το ἴκανω χρόνω ταισ μαγιαισ εξεστακεναι αυτουσ	VIII.	propterea quod plurimo tempore magicis rebus mentem abstulisset eis
Οτε δε επιστευσαν τω φιλιππω ευαγγελιζομενω περι της βασιλιασ του θυ και του ονοματοσ ιην χρυ εβαπτιζοντο ανδρεσ τε και γυναικεσ	12	Cum uero crederent philippo euangelizantem regnum dī et de nomine ihu xpī baptizabantur uiri ac mulieres
Ο δε σιμων και αυτοσ επιστευσεν και βαπτισθεισ ην και προσκαρτερων τω φιλιππω θε ωρων τε σημεια και δυναμισ μεγαλασ γεινομενασ εξεισταντο	13	simon quoque et ipse credidit et baptizatus est et adherebat philippo uidens signa et uirtutes magnas fieri obstupiscebatur
ακουσαντεσ δε οι εν ἱερουσαλημ αποστολοι οτι δεδε κται η σαμαρια τον λογον του θυ απεστειλαν προσ αυτουσ πετρον και ἰωαννην· οιτινεσ	14	Cum uero audissent qui in hierusalem erant apostoli· quia excepit samaria uerbum dī miserunt ad eos
καταβαντεσ προσηρξαντο περι αυτων οπωσ λαβω σιν πνα αγιον ουδετω γαρ ην επι ουδενα αυτων επιπεπτωκοσ	15	petrum et iohannem· qui cum descendissent orauerunt super eos ut accipiant spm sanctum
μονον δε βεβαπτισμενοι ὑπηρχον εισ το ονομα του κυ ιην χρυ	16	non dum enim erat super quemquam eorū inlapsus tantum autem baptizati erant in nomine dñi ihu xpī
Τοτε επετιθον τασ χειρασ επ αυτουσ και ελαμβανον πνα αγιον	17	tunc inponebant manus super eos et accipiebant spm sanctum
ἴδων δε ο σιμων οτι δια της επιθεσεωσ των χειρων των αποστολων διδοται το πνα το αγιον	18	cum uidisset simon quia per in positionem manum apostolorum datur sps sanctus
προσηνεγκαν αυτοισ χρηματα παρακαλων και λεγων	19	obtulit eis pœcunias rogando et dicendo
δοτε καμοι την εξουσιαν ταυτην ἵνα ω αν επιθω καγω τασ χειρασ λαμβανη πνα αγιον		date et mihi potestatem hanc ut cuiuscumque inposuero et ego manus accipiat spm sanctum
πετροσ δε ειπεν προσ αυτον	20	petrus autem dixit ad eum

(Fol. 445 b.)

(Fol. 446 a.)

αργυριον συν σοι ειη εισ απωλειαν VIII.
 οτι την δωρεαν του θυ̅ ενομισασ
 δια χρηματων κτασθαι
 ουκ εστιν σοι μερεισ ουδε κληροσ εντω λογω τουτω 21
 η καρδια σου ουκ εστιν ευθεια εναντι του θυ̅
 μετανοησον ουν απο της κακιασ σου ταυτησ 22
 και δεθητη του κυ̅ ει̅ αρα αφηθησεται σου
 η επινοια της καρδιασ σου
 ην γαρ πικριασ χολη και συνδεσμω 23
 αδικιασ θεωρω σε οντα
 αποκρειθεισ δε ο σιμων ειπεν προσ αυτουσ 24
 παρακαλω δεθητηε υ̅μεισ περι εμου προσ τον θυ̅
 οπωσ μηδεν επελθη μοι
 τουτων των κακων ον ειρηκατε μοι
 οσ πολλα κλαιων ου διελυμπανεν 25
 οι μεν ουν διαμαρτυραμενοι
 και λαλησαντεσ τον λογον του κυ̅
 υ̅ποστρεφον εισ ειεροσολυμα
 πολλασ δε κωμασ των σαμαρειτων
 ευηγγελιζοντο
 αγγελοσ δε κυ̅ ελαλησεν προσ φιλιππον λεγω̅ 26
 αναστασ πορευθητι κατα μεσημβριαν
 επι την οδον την καταβαινουσαν
 απο ιεροσαλημ εισ γαζαν αυτη εστιν ερημοσ
 και αναστασ επορευθη 27
 και ιδου ανηρ αιθιοψ̅· ενουχοσ δυναστησ
 κανδακησ βασιλεισσησ τινοσ αιθιοπων
 οσ ην επι πασησ της γαζησ αυτου
 εληλυθει προσκυνησων ιεροσαλημ
 ην τε υ̅ποστρεφων καθημενοσ 28
 επι του αρματοσ αναγεινωσκων
 τον προφητην ισαϊαν
 Ειπεν δε το̅ π̅να̅ τω φιλιππω 29
 (Fol. 446 b.)

Nζ

[Desunt folia octo, quaternionem N̄Z completentia. Hiat Codex Latin̄ Capp. viii. 20—x. 4; Graec̄ Capp. viii. 29—x. 14.]

x. 4 et trepidus factus dixit quid est dñe
dixit autem ei orationis tuae
et aelemosynae ascenderunt
in recordatione coram deo
5 et nunc mitte uiros in ioppen
et accersi simonem
qui cognominatur petrus
6 hic est ospitans aput simonem pellionem
cuius est domus iuxta mare
7 ut autem dissit angelus qui loquebatur ei
uocatis duobus famulorum eius
et militem fidelem
ex his qui praesto erant
8 enarrauit illis uisum
et misit illos in ioppen
9 postera autem die iter illis facientibus
et adpropiantibus ciuitati
ascendit petrus in cenaculum
et horabit circa hora sexta
10 factus est autem esuriens
et bolebat gustare
praeparantibus uero ipsis
cecidit super eum mentis stupor
11 et uidit caelum apertum
ex quattuor principiis ligatum
uas quo dam et linteum splendidum
quod differebatur de caelo in terram
12 et erant omnia quadripedia
et serpentia et uolatilia caeli
13 Et facta est uox ad eum
petre surge immola et manduca
14 ad illi dixit non dñe
quoniam numquam manducaui

(Fol. 455 a.)

παν κοινον η ακαθαρτον	X.	omne com mune et in mundum
φωνησας δε παλιν εκ δευτερου προσ αυτον	15	et uox rursus iterato ad eum
α ο θς̄ εκαθαρισεν σοι μη κοινου		quae ds̄ mundauit tu noli communicare
τουτο δε εγενετο επι τρισ	16	hoc enim factum est per ter
και ανελημφθη παλιν το σκευος εισ τον ουρανο		et adsumptum est ipsum uas in caelum
Ως̄ δε εν εαυτω εγενετο διηπορει ο πετρος	17	Et dum intra se factus est haesitabat petrus
τι αν ει το οραμα ο ειδεν		quae esset uisio quam uiderat
και ειδου οι ανδρες οι απεσταλμενοι απο κορηλιου		et ecce uiri qui missi erant a cornelio
επερωτησαντες την οικιαν του σιμωνος		inquirentes domum simonis
επεστησαν επι τον πυλωνα		adsisterunt ad ianuam
και φωνησαντες επυνθανοντο	18	et cum clamassent interrogabant
ει σιμων ο επικαλουμενος πετρος		si simon qui cognominatur petrus
ενθαδε ξενιζεται		hic ospitatur
Του δε πετρου διενθυ μουμενου	19	petro autem cogitante
περι του οραματος ειπεν αυτω το πνα		de uisione dixit ei sp̄s
ιδου ανδρες ζητουσιν σε		ecce uiri quaerunt te
αλλα αναστα καταβηθι και πορευου συν αυτοις	20	sed surge et descende et uade cum eis
μηδεν διακρινομενος		nihil dubitant
οτι εγω απεσταλκα αυτους		quia ego mis i eos
Τοτε καταβασ ο πετρος προσ τους ανδρας ειπε	21	tunc descendens petrus ad ipsos uiros dixit
ιδου εγω ειμι ον ζητειτε		ecce ego sum quem queritis
τι θελεται η τισ η αιτια δι ην παρεστε		quid uultis quae causa propter quam uenistis
οι δε ειπον προσ αυτον	22	ad illi dixerunt ad eum
κορηλιος τισ εκατονταρχης		cornelius centurio
ανηρ δικαιοσ και φοβουμενος τον θν		uir iustus et timens dm̄
μαρτυρουμενος τε		testimonio quoque
υφ ολου του εθνους των ιουδαιων		a tota gente iudaeorum
εχηματισθη υπο αγγελου αγιου		responsum accepit ab angelo sancto
μεταπεμψασθαι σε εισ τον οικον αυτου		accersire te in domum suam
και ακουσαι ρηματα παρα σου		et audire uerba abs te
Τοτε εισαγαγων ο πετρος εξενισεν αυτους	23	tunc ergo ingressus petrus hospitio excepit eos
τη δε επαυριον αναστας		ac postera die cum surrexisset
εξηλθεν συν αυτοις και τινεσ των αδελφω		exibit cum eis et qui d am fratrum

(Fol. 455 b.)

(Fol. 456 a.)

<p> οντος ξενίζεται εν οικια σιμωνος βυρσεως παρα θαλασσαν ος παραγενομενος λαλησει σοι εξαυτησ ου επεμψα προς σε παρακαλων ελθειν προς ημασ συ δε καλωσ εποησασ εν ταχει παραγενομενος νυν δου παντες ημεισ ενωπιον σου ακουσαι βουλομενοι παρα σου τα προστεταγμενα σοι απο του θυ ανοιξασ δε το στομα πετροσ ειπεν επ αληθειασ καταλαμβανομενος στι ουκ εστιν προσωπολημπτησ ο θς αλλ εν παντι εθνι ο φοβουμενος αυτον και εργαζομενος δικαιοσυνην δεκτοσ αυτω εστιν τον γαρ λογον ον απεστιλεν τοισ υιοισ ισραηλ ευαγγελιζομενος ειρηνην δια ιην χρν ουτοσ εστιν παντων κς υμεισ οιδατε το γενομενον καθ ολησ ιουδαιασ αρξαμενος γαρ απο της γαλιλαιασ μετα το βαπτισμα ο εκηρυξεν ιωανησ ιην τον απο ναζαρεθ· ον εχρισεν ο θς αγιω πνι και δυναμει ουτοσ διηλθεν ευ εργατων και εωμενασ παντασ τουσ καταδυναστευθεντασ υπο του διαβολου στι ο θς ην μετ αυτου και υμεισ μαρτυρεσ αυτου ων εποησεν εν τε τη χωρα των ιουδαιων και ιερουσαλημ· ον και ανειλαν κρεμασαντες επι ξυλου τουτον ο θς ηγειρεν μετα την τριτην ημερα και εδωκεν αυτω ενφανη γενεσθαι </p>	<p>x.</p> <p>33</p> <p>34</p> <p>35</p> <p>36</p> <p>37</p> <p>38</p> <p>39</p> <p>40</p>	<p> hic hospitatur in domum simonis pellionis iuxta mare qui cum uenerit loquatur tibi e uestigio ergo misi ad te rogando uenire te ad nos tu autem bene fecisti in bre ui aduenire nunc ergo nos omnes in conspectu tuo audire uolumus a te quae praeepta sunt tibi a do aperiens autem os petrus dixit in ueritate expedior quia non est personarum acceptor ds sed in omni gente qui timet eum et operatur iustitiam acceptus est ei uerbum suum misit filiis istrahel euangelizare pacem per ihm xpm hic est omnium dns uos scitis quid factum est per totam iudaea cum coepisset enim a galilaea post baptismum quod praedicauit iohannes ihm a nazareth quem unxit ds sancto spo et uirt ute hic pergressus est benefaciens et sanans omnes qui obtenebantur a diabolo quia ds erat cum illo et nos testes eius quae fecit in regione iudaeorum et hierusalem quem etiam interfecerunt suspensum in li gno hunc ds suscitauit post tertium dieum et dedit ei manifestum fieri </p>
---	---	--

(Fol. 457 b.)

(Fol. 458 a.)

ου παντι τω λαω αλλα μαρτυσι τοις
 προκεχειροτονημενοις υπο του θυ ημειν
 οιτινες συνεφ αγομεν
 και συνεπιομεν αυτω και συνεστραφ ημεν
 μετα το αναστηναι εκ νεκρων ημερας · μ ·
 Και ενετειλατο ημειν κηρυξαι τω λαω
 και διαμαρτυρασθαι
 οτι ουτος εστιν ο ωρισμενος υπο του θυ κριτης
 ζωντων και νεκρων
 τουτω παντες οι προφηται μαρτυρουσιν
 αφεσιν αμαρτιων λαβειν
 δια του ονοματος αυτου
 παντα τον πιστευοντα εις αυτον
 Ετι λαλουντος του πετρου τα ρηματα ταυτα
 επεσεν το πνα το αγιον επι παντας
 τους ακουοντας τον λογον και εξεστησαν
 οι εκ περιτομης πιστοι
 οσοι συνηλθον τω πετρω
 οτι και επι τα εθνη
 η δωρεα του πνσ αγιου εκκεχυται
 ηκουον γαρ αυτων λαλουντων
 ν τον θν
 Ειπεν δε ο πετρος
 μητι το υδωρ κωλαι τισ δυναται
 του μη βαπτισθηναι αυτοουσ
 οιτινες το πνα το αγιον ελαβον
 ωσπερ και ημεισ
 Τοτε προσεταξεν αυτοουσ βαπτισθηναι
 εν τω ονοματι του κυ ιηυ χρυ
 τοτε παρεκαλεσαν αυτον προσ αυτοουσ διαμειναι
 ημερας τινασ ακουστον δε εγενετο
 τοις αποστολοις και τοις αδελφοις
 οι εν τη ιουδαια
 (Fol. 458 b.)

X. 41 non om ni populo sed testibus
 praedestinati a dō nobis
 qui simul manducauimus
 et simul bibimus cum eo et conuersi sumus
 postquam surrexit a mortuis dies · xī ·
 42 Et praecepit nobis praedicare populo
 et protestari
 quia ipse est qui praestitus est a dō iudex
 uiuorum et mortuorum
 43 hui c omnes prophetae testimonium peribent
 remissionem peccatorum accipere
 per nomen eius
 omnem qui credit in eum
 44 adhuc loquente petro berba haec
 cecidit sps sanctus super omnes
 45 qui audiebant uerbum et obstupefacti sunt
 qui erant ex circumcisio fideles
 qui simul uenerunt cum petro
 quia et super gentes
 donum sps sancti effusum est
 46 audiebant enim eos loquentes
 praeuaricatis linguis et magnificantes dñm
 dixit autem petrus
 47 numquid aliquis aquam prohibere potest
 ut baptizentur isti
 qui spm sanctum acceperunt
 sicut et nos
 48 tunc praecepit eos baptizari
 in nomine dñi ihu xpi
 tunc rogauerunt eum ad eos demorari
 dies aliquos audito uero
 apostoli et fratres
 qui erant in iudaeam
 (Fol. 459 a.)

οτι και τα εθνη εδεξατο τον λογον του θυ
 Ο μεν ουν πετρος δια ικανου χρονου
 ηβελησαι πορευθηναι εις ιεροσολυμα
 και προσφω νησασ τους αδελφους
 και επιστηριξασ αυτους πολυν λογον
 ποιου μενος δια των χωρων
 διδασκων αυτους ος και κατηγητησεν αυτοισ
 και απηγγιλεν αυτοισ την χαριν του θυ
 οι δε εκ περιτομησ αδελφοι διεκρινοντο
 προσ αυτον λεγοντες
 οτι εισηληθεσ προσ ανδρασ ακροβυστιαν εχοντασ
 και συνεφαγεσ συν αυτοισ
 αρξαμενοσ δε πετροσ εξετιθετο αυτοισ
 τα κατεξης λεγων
 εγω ημην εν ιοπη πολει προσευχομενοσ
 και ειδον εκστασει οραμα
 καταβαινον σκευος τι
 ωσ οθονην μεγαλην τετρασιν αρχαισ
 καθιεμενην εκ του ουρανου
 και ηλθεν εωσ ε μου
 εις ην αβενισασ κατενοουν
 και ειδον τετραποδα της γησ
 και τα θηρια και ερπετα
 και πετεινα του ουρανου
 και ηκουσα φωνην λεγουσαν μοι
 αναστα πετρε θυ σον και φαγε
 ειπα δε μηδαμωσ κε
 οτι κοινον η ακαθαρτον
 ουδεποτε εισηλθεν εις το στομα μου
 Εγενετο φωνη εκ του ουρανου προσ με
 α ο θς εκαθαρισεν συ μη κοινον
 τουτο δε εγενετο επι τρισ
 και ανεσπασθη παλιν απαντα εις τον ουρανο

(Fol. 459 b.)

XI. quia et gentes exceperunt uerbum d̄i
 2 quidem ergo petrus per multo tempore
 uoluit proficisci in hierosoly ma
 et conuocauit fratres
 et confirmauit eos multum uerbum
 faciens per ciuitates
 docens eos quia et obuiauit eis
 et enuntiauit eis gratia m̄ d̄i
 quia erant de circumcisione fratres iudicantes
 3 ad eum dicentes
 quia introisti ad uiros praepntia habentes
 et simul manducasti cum eis
 4 incipiens autem petrus exponebat eis
 per ordinem dic ens
 5 ego eram in ioppen ciuitate orans
 et uidi in mentis stupore uisum
 descendere uas quo dam
 uelut linteum magnum quattuor principibus
 dimittebatur de caelo
 et uenit usque ad me
 6 in quod intuitus considerabat
 et uidi qua dripedes terrae
 et uestias et repentia
 et uolatilia caeli
 7 Et audiui uocem dicentem mihi
 surgens petre immola et manduca
 8 dixit autem absit d̄ne
 quia commune et in mun dum
 numquam introibit in os meum
 9 respondit uero uox de caelo ad me
 quae d̄s mun dauit tu noli communicare
 10 hoc autem factum est per ter
 et sublata sunt iterum omnia in caelo

(Fol. 460 a.)

και ἴδου ἐξαυτησ· γ' ἄνδρες XI. 11
 ἐπέστησαν ἐπὶ τὴν οἰκίαν
 ἐν ἣ ἦμεν ἀπεσταλμένοι ἀπο καίσαρα μασ πρὸς με
 εἶπεν δὲ τὸ πᾶν μοι συνελθεῖν αὐτοῖς 12
 ἦλθον σὺν ἐμοὶ καὶ οἱ ἐξ ἀδελφοὶ οὗτοι
 καὶ εἰσῆλθομεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀνδρὸς
 ἀπήγγειλεν δὲ ἡμῖν 13
 πῶς εἶδεν ἀγγελοῦ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ σταθῆντα
 καὶ εἰπόντα αὐτῷ ἀποστεῖλον εἰς Ἰοππὴν
 καὶ μεταπεμψαίμεν σίμωνα
 τὸν ἐπικαλούμενον πέτρον
 ὃς λαλήσει ῥήματα πρὸς σε 14
 ἐν οἷς σωθήσῃ σὺ καὶ πᾶς ὁ οἶκος σου
 Ἐν δὲ τῷ ἀρξασθαι με λαλεῖν αὐτοῖς 15
 ἐπέσεν τὸ πᾶν τὸ ἅγιον ἐπ' αὐτοῖς
 ὡς καὶ ἐφ' ἡμᾶς ἐν ἀρχῇ
 ἐμνησθῆναι δὲ τοῦ ῥηματος τοῦ κυρίου ὡς εἶπε
 Ἰωάννης μὲν ἐβαπτίσεν ὕδατι 16
 ὑμεῖς δὲ βαπτισθήσεσθε ἐν πνεύματι ἁγίῳ
 εἰ οὖν τὴν ἰσχυρὰν δωρεὰν ἔδωκεν αὐτοῖς 17
 ὡς καὶ ἡμῖν πιστευσάσιν ἐπὶ τὸν κύριον ἰησοῦν χριστόν
 ἐγὼ τίς ἡμῖν δύναται κωλύσαι τὸν θεόν
 τοῦ μὴ δοῦναι αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον
 πιστευσάσιν ἐπ' αὐτῷ
 ἀκούσαντες δὲ ταῦτα ἠσυχάσαν 18
 καὶ ἔδοξαν τὸν θεόν λέγοντες
 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔθνεσιν ὁ θεὸς
 μετανοίαν εἰς ζωὴν ἔδωκεν
 οἱ μὲν οὖν διασπαρῆντες ἀπὸ τῆς θλιψέως 19
 τῆς γενομένης ἀπὸ τοῦ στεφάνου
 διήλθον εἰς φοινικίαν
 καὶ κυπρὸν καὶ ἀντιόχειαν
 μηδενὶ τὸν λόγον λαλοῦντες
 (Fol. 460 b.)

et ecce statim tres uiri
 supervenerunt ad domum
 in qua erant. missi a caesarea a d me
 et dixit sps mihi simul uenire cum eis
 ueneruntque mecum etiam sex fratres isti
 et introibimus in domum ipsius uiri
 adnuntiauit autem nobis
 quomodo uidit angelum in domo sua stetisse
 et dixisse ei mitte in ioppen
 et accersi simonem
 qui cognominatur petrus
 qui loquebatur uerba ad te
 in quibus saluus fias et omnis domus tua
 Et dum coepisset loqui eis
 cecidit sps sanctus super eos
 sicut super nos in principium
 recordatus sum uerbum dñi sicut dicebat
 iohannes quidem baptizauit aqua
 uos autem baptizamini sp̄o sancto
 si autem aequalem donum dedit eis
 sicut nobis credentibus in dnm ihm xpm
 ego quis eram qui possim prohibere dum
 ut non daret eis sp̄m sanctum
 credentibus in eum
 Cum autem audissent haec siluerunt
 et clarificauerunt dñm dicentes
 forsitam et gentibus ds
 paenitentiam in uitam dedit
 illi quidem dispersi a conflictatione
 quae facta est sub stephano
 transierunt usque phoenicem
 et cyprum et antiochiam
 nemini uerbum loquentes
 (Fol. 461 a.)

ει μη μονοις ιουδαιοις
 Ησαν δε τινες εξ αυτων ανδρες κυπριοι
 και κυρηναιοι
 οιτινες ελθοντες εις αντιοχειαν
 ελαλουν προς τους ελληνας
 ευαγγελιζομενοι τον κυ ιην χρν
 ην δε χειρ κυ μετ αυτων
 πολυς τε αριθμος πιστευσασ
 επεστρεψεν επι τον κυ
 ηκουσθη δε ο λογοσ εις τα ωτα της εκκλησιασ
 της εν ιερουσαλημ περι αυτων
 και εξαπεστειλαν βαρναβαν
 διελθειν εως της αντιοχειασ
 οσ και παραγενομενοσ
 και ιδων την χαριν του θυ εχαρη
 και παρεκαλει παντας
 τη προθεσει της καρδιασ προσμενειν τω κυ
 οτι ην ανηρ αγαθοσ
 και πληρησ πνσ αγιου και πιστεωσ
 και προσετεθη οχλοσ ικανοσ τω κυ
 ακουσασ δε οτι σαυλοσ εστιν εις θαρσον
 εξηλθεν αναζητων αυτον
 και ωσ συντυχων παρεκαλεσεν
 ελθειν εις αντιοχειαν
 οιτινες παραγενομενοι ενιαυτον ολον
 συνεχυθησαν οχλον ικανον
 και τοτε πρωτον ερηματισεν εν αντιοχεια
 οι μαθηται χριστιανοι
 Εν ταυταισ δε ταισ ημεραισ
 κατηλθον απο ιεροσολυμων
 προφηται εις αντιοχειαν
 ην δε πολλη αγαλλιασισ
 συνεστραμμενων δε ημων

(Fol. 461 b.)

XI. nisi solis iudaeis
 20 Erant autem quidam ex ipsis uiri cyprii
 et cyrinenses
 qui cum uenissent antiochiam
 loquebantur cum caecis
 euangelizare dnm ihm xpm
 21 et erat manus dñi cum eis
 multisque numeris cum credidissent
 reuersi sunt ad dnm
 22 auditus est uero hic sermo in auribus ecclesiae
 qua e erat in hierusalem de eis
 et miserunt barnabam
 ut iret usque antiochiam
 23 qui cum uenisset
 et uidisset gratiam dī gauisus est
 et ad orabantur omnes
 ipso proposito cordis permanere a dnm
 24 quia erat uir uonus
 et plenus spō sancto et fidei
 et ad posita est turba copiosa ad dnm
 25 audiens autem quod saulus est tharso
 exiit requirere eum
 26 et cum inuenissent depraecabantur
 uenire antiochiam
 contigit uero eis annum totum
 commiscere ecclesiam
 et tunc primum nuncupati sunt in antiochia
 discipulos christianos
 27 in istis autem diebus
 aduenerunt ab hierosoly mis
 prophetae in antiochiam
 erant autem magna exultatio
 reuertentibus autem nobis

(Fol. 462 a.)

28 φεφ η εισ εξ αυτων ονοματι αγαβος
 σημειων δια του πνσ
 λειμον μεγαν μελλειν εσεσθαι
 εφ ολην την οικουμενην
 ητισ εγενετο επι κλαυδιου
 29 οι δε μαθηται καθως ευπορουντο ωρισαν
 εκαστος αυτων εισ διακονιαν πεμψαι
 τοις κατοικουσιν εν τη ιουδαια αδελφοις
 30 ο και εποιησαν αποστειλαστες
 προς τους πρεσβυτερουσ
 δια χειροσ βαρναβα και σαυλου
 κατ εκεινον δε τον καιρον
 11. 1 επεβαλεν τασ χειρασ ηρωδης ο βασιλευσ
 κακωσαι τινας
 των απο της εκκλησιασ εν τη ιουδαια
 και ανελεν ιακωβον
 2 τον αδελφον ιωανου μαχαιρα
 3 Και ιδων οτι αρεστον εστιν τοις ιουδαιοις
 η επιχειρησεις αυτου επι τοουσ πιστουσ
 προσεθετο συνλαβειν και πετρον
 ησαν δε αι ημεραι των αζυμων
 4 τουτον πιασασ εθετο εισ φυλακην
 παραδουσ τεσσαρσιν τετραδιοις στρατιωτων
 φυλασσιν βουλομενοσ
 μετα το πασχα αναγαγειν αυτον τω λαω
 5 Ο μεν ουν πετροσ ετηρειτο εν τη φυλακη
 πολλη δε προσευχη ην
 εν εκτενεια περι αυτου
 απο της εκκλησιασ προσ τον θν περι αυτου
 6 οτε δε εμελλεν προαγειν αυτον
 ηρωδης τη νυκτει εκεινη
 ην ο πετροσ κοιμουμενοσ
 μεταξυ δυο στρατιωτων

(Fol. 462 b.)

NH

ait unus ex ipsis nomine agabus
 significabat per spm
 famem magnam futuram esse
 in toto orbe terrae
 quae fuit sub claudio
 29 discipuli autem sicut prout copiam
 singuli autem ipsorum in ministerium mittere.
 hiis qui inhabitant in iudaea fratribus
 30 quo d etiam fecerunt cum misissent
 ad presbyteros
 per manum barnabae et sauli
 11. 1 per illum uero temporis
 inmisit manus suas herodes rex
 maletractare quosdam
 qui erant ab ecclesia in iudaea
 2 et interfecit iacobum
 fratrem iohannis gladio
 3 Et cum uideret quo d placeret hoc iudaeis
 conprehensio eius super credentes
 adiecit adprehendere et petrum
 erant autem dies asy morum
 4 hunc adprehensum posuit in carcerem
 traditum quattuor quaternionibus militum
 custodire eum uolens
 post pascha producere eum populo
 5 Uero petrus custodiebatur in carcere
 multa uero oratio erat
 instantissime pro eo
 ab ecclesia ad dum super ipso
 6 ad uero cum incipiebat producere eum
 herodes nocte illa
 erat petrus dormiens
 inter duos milites

(Fol. 463 a.)

δεδεμενος αλυσει δυσιν	XII.	ligatus catenis duabus
φυλακεσ δε προ της θυρασ		uigiles autem ante ostium
ετηρουν την φυλακην		adseruabant carcerem
και ιδου αγγελος κυ επεστη τω πετρω	7	Et ecce angelus dñi adsistit petro
και φωσ επελαμψεν τω οικηματι		et lux refulgens in illo loco
νυξασ δε την πλευραν του πετρου		pungens autem latus petri
ηγειφεν αυτον λεγων αναστα εν ταχει		suscitauit eum dicens surge cilerius
και εξεπεσαν αι αλυσεισ εκ των χειρων αυτου		et ceciderunt eius catenae de manibus
Ειπεν δε ο αγγελος προσ αυτον	8	dixit autem an gelus ad eum
ζωσαι και υποδησαι τα σανδαλια σου		praecinge te et calciate calciamenta tua
εποιησεν δε ουτωσ		fecit autem sic
και λεγει αυτω περιβαλον το ιματιον σου		et dicit ei operi te uestimentum tuum
και ακολουθει μοι		et sequere me
και εξελθων ηκολουθει	9	et cum exisset sequebatur
και ουκ ηδει οτι αληθεσ εστιν		et non sciebat quia uerum est
το γεινομενον δια του αγγελου		quo d fiebat per angelum
εδοκει γαρ οραμα βλεπειν		putabat enim uisum uidere
δι ελθοντεσ δε πρωτην	10	cum praeterissent primam
και δευτεραν φυλακην		et secundam custodiam
ηλθον επι τ την πυλην την σιδηραν		uenerunt a d portam ferream
την φερουσαν εισ την πολιν		quae ducit in ciuitatem
ηγισ αυτοματη ηνυγη αυτοισ		quae sua sponte aperta est eis
και εξελθοντεσ κατεβησαν τουσ ζ. βαθμουσ		et cum exissent descen derunt septem grados
και προσηλθαν ρυμην μιαν		et processerunt gradum unum
και ευθειωσ απεστη ο αγγελος απ αυτου		et continuo discessit angelus ab eo
και ο πετροσ εν εαυτω γενομενοσ ειπεν	11	et petrus in se conue rsus dixit
νυν οйда οτι αληθωσ εξαπεστειλεν κυ		nunc scio quia ue re misit dñs
τον αγγελον αυτου και εξειλατο με		angelum suum et eripuit me
εκ χειροσ ηρωδου		de manibus hero dis
και πασησ της προσδοκειασ		et omni expectationi
του λαου των ιουδαιων		populi iudaeorum
και συνειδων ηλθεν επι την οικειαν της μαριασ	12	et cum considerasset uenit ad domum mariae
της μητροσ ιωανου		matris iohannis

(Fol. 463 b.)

(Fol. 464 a.)

του επικαλουμενου αρκου	XII.	qui cognominatur marcus
ου ησαν ικανοι συνηθροισμενοι		ubi erant copiosi coaceruati
και προσευχομενοι		et orantes
Κρουσαντες δε αυτου την θυραν του	13	Cumque ipse pulsasset ianuam foris
προσηλθεν παιδισκη ονοματι ροδη υπακουσαι		accessit puella nomine rhode respondere
και επιγνουςα την φωνην του πετρου	14	et cum cognouisset uocem petri
απο της χαρασ ουκ ηνυξε τον πυλωνα		a gaudio non aperuit ianuam
και εισδραμουσα δε απηγγειλεν		et adcurrrens autem adnuntiauit
εσταναι πετρον προ του πυλωνος		stare petrum ante ianuam
ο δε εγον αυτη μαινη	15	ad illi ad eam dixerunt in sanis
η δε διεσχυριζετο ουτως εχειν		ad illa uero perseuerabat ita esse
οι δε ελεγον προσ αυτην		qui autem dixerunt ad eam
τυχον ο αγγελος αυτου εστιν		forsitam angelus eius est
ο δε επεμεν εν κρουων	16	ipse uero perseuerabat pulsans
εξανοιξαντες δε και ιδοντες αυτον		et cum aperuisset uiderunt eunt
και εξεστησαν κατασεισασ δε αυτοισ	17	et obstupuerunt cum que significasset eis
τη χειρι ινα σειγασιν		de manu ut silerent
εισηλθεν και διηγησατο αυτοισ		introiens et terrabit eis
πως ο κος αυτον εξηγαγεν εκ της φυλακης		quemadmodum dominus eum liuerauit de carcere
ειπεν δε απαγγελιατε ιακωβω		dixit autem renuntiate iacobo
και τοις αδελφοις ταυτα		et fratribus haec
και εξελθων επορευθη εισ ετερον τοπον		et egressus abiit in alium
Γενομενης δε ημερας	18	facto autem die
ην ταραχος εν τοις στρατιωταις		erat turbatio in militibus
τι αρα ο πετρος εγενετο		quid petrus factus esset
ηρωδης δε επιζητησας αυτον και μη ευρω	19	herodes uero cum irequisisset eum et non inuenisse
ανακρεινας τους φυλακασ		interrogatione habita uigiles
εκελευσεν απκ ανθηναι		iussit obduci
και κατελθων απο της ιουδαιας		et cum descendisset a iudaea
εισ καισαραιαν διετριβεν		in caesaraeam demorabatur
ην γαρ θυμομαχων τυριοισ και σιδωνιοισ	20	erat enim animus inpugnans tyrios et sidonios
οι δε ομοθυμαδον εξαμφοτερων		unanimiter autem ab inuice
των πολεων παρησαν προσ τον βασιλευα		ciuitates uenerunt ad regem

(Fol. 464 b.)

(Fol. 465 a.)

XII.

και πεισαντες βλαστον τον επι του κοιτωνος αυτου
 ητουντο ειρηνην
 δια το τρεφεισθαι τας χωρας αυτων εκ της βασιλικης
 τακτη δε ημερα 21
 ο ηρωδης ενδυσαμενος αισθητα βασιλικην
 και καθισας επι του βηματος
 εδημειγορει προς αυτους
 καταλλαγεντος δε αυτου τοις τυριοις
 ο δε δημοσ επεφωνει 22
 θυ φωναι και ουκ ανθρωπου
 παραχημα δε αυτον επαταξεν αγγελος κυ 23
 ανθων ουκ εδωκεν δοξαν τω θυ
 και καταβασ απο του βηματος
 γενομενος κωληκοβρωτος
 επι ζων και ουτως εξειφυξεν
 Ο δε λογος του θυ ευξανε και επληθυνετο 24
 βαρναβασ δε και σαυλος 25
 απεστρεψεν απο ιερουσαλημ
 πληρωσαντες την διακονιαν
 συνπαραλαβοντες τον ιωαννην
 τον επικληθεντα μαρκον
 ησαν δε εν αντιοχεια XIII. 1
 κατα την ουσαν εκκλησιαν
 προφηται και διδασκαλοι
 εν οισ βαρναβασ και symeων
 ο επικαλουμενος νιγερ
 και λουκειος κυρηναιος μαναην τε ηρωδου
 και τετραρχου συντροφος και σαυλος
 λειτουργουντων δε αυτων τω κυ 2
 και νηστευοντων ειπεν το πνα το αγιον
 αφορισατε δη μοι τον βαρναβαν και σαυλον
 εις το εργον ο προσκεκλημαι αυτους
 τοτε νηστευσαντες 3

(Fol. 465 b.)

et cum suasissent blasto qui a cubiculo erat
 postulabant pacem
 propter ne alienarentur regiones eorum de regno
 constituto autem die
 herodes indutus habito regio
 et sedi pro tribunali
 contentionabatur ad eos
 cum ingratiasset cum tyriis
 populus uero adclamabant
 di uoces et non hominis
 et confestim eum percussit angelus dni
 pro eo quod non dedit claritatem do
 et cum descendisset de tribunal
 sed et a bermibus comestus
 adhuc uiuens et sic expirauit
 Uerbum autem di augebatur et multiplicabatur
 barnabas uero et saulus
 reuersi sunt ab hierusalem
 impleto ministerio
 adsupto iohannem
 qui cognominatur marcus
 erant autem in antiochia
 apud quem erat ecclesiam
 prophetæ et doctores
 in quo barnabas et symeon
 qui uocatur niger
 et lucius cyrenensis manæenque herodis
 et tetrarchi conlactaneus et saulus
 Deseruentibus autem eis duo
 et ieiunantibus dixit s, s sanctus
 secernite mihi barnaban et saulum
 ad opus uocauit eos
 tunc cum iaiunassent
 (Fol. 466 a.)

και προσευξαμενοι παντες	XIII.	et orassent omnes
και επιθεντες τας χειρας αυτοις		et inposuissent manus eis
οι μεν ουν εκπεμφθεντες ὑπο του π̄νσ̄ αγιου	4	ip̄i uero dimissi ab sp̄o sancto
καταβαντες δε εις σελευκιαν		descenderunt seleuciam
εκειθεν απεπλευσαν εις κυπρον		inde uero nauig auerunt in cyprum
γενομενοι δε εν τη σαλαμεινι	5	et cum fuissent salamina
κατηγγειλαν τον λον του κυ		adnuntiabant uerbum d̄i
εν ταις συναγωγασι των ιουδαιων		in synagogis iudaeorum
ειχον δε και ιωαννην ὑπηρετουντα αυτοις		habebant uero et iohannem ministrantem eis
και ριελθοντων δε αυτων	6	cum pergressi fuissent
ολην την νησ̄ σον αχρι παφου		totam insulam usquae ad paphum
ευρον ανδρα τινα μαγον		inuenerunt uirum quendam magum
ψευδοπροφητην ιουδαιον		pseudoprophetam iudaeum
ονοματι καλουμενον βαριησουα		nomine qui uocatur bariesuam
ος ην συν τω ανθυπατω	7	qui erat cum proconsule
σεργιω παυλω ανδρι συνετω		sergio paulo uiro prudenti
ουτος συνκαλεσαμενος βαρναβαν και σαυλο		hic cum uocasset barnaban et saulum
και εξηγησεν ακουσαι τον λογον του θυ		et quaesire uoluit audire uerbum d̄i
ανθειςτατο δε αυτοις ετ̄ υμας ο μαγος	8	resistabat autem eis etoemas magus
ουτως γαρ μεθερμηνευεται		sic enim interpretaebatur
το ονομα αυτου ζητων διαστρεψαι		nome n eius quaerens uertere
τον ανθυπατον απο της πιστεωσ		proconsolem a fidem
επιδη ηδιστα ηκουεν αυτων		quoniam liuenter audiebat eos
Σαυλος δε ο και παυλος πληθεισ̄ π̄νσ̄ αγιου	9	Saulus uero qui et paulus inpletus sp̄o sancto
και ατενεισασ̄ εις αυτον ειπεν	10	et intuitus in eum dixit
ω πληρης παντος δολου		o plenae omnis dolus
και ραδιουργιασ̄ υιοι διαβολου		et falsi fili diabole
εκθρε πασησ̄ δικαιοσυνησ̄		inimicae omnis iustitiae
ου πανση διαστρεφων τας οδουσ̄ κυ		non cessas euertere uias domini
τας ουσασ̄ ευθειασ̄		quas sunt rectas
και νυν ειδου η χειρ̄ κῡ επι σε	11	et nunc ecce manus d̄nī super te
και εση τυφλος μη βλεπων τον ηλειον <small>ωσ̄ καιρου</small>		et eris caecus non uidens solem usq̄ ad tempus
και ευθειωσ̄ επ̄εσεν επ̄ αυτον αχλυσ̄ και σκοτος		et confestim caecidit super eum caligo et tenebrae

(Fol. 466 b.)

(Fol. 467 a.)

και περιαγων εζητει χειραγωγους	XIII.	et circumiens quaerebat ad manum deductores
Ἰδων δε ο ανθυπατος	12	tunc cum uidisset pro consul
το γεγονος εθαυμασεν		quo d factum est miratus est
και επιστευσεν τω θω		et credidit in dō
εκπλησσομενος επι τη διδαχη του κυ		stupens super doctrina dñi
αναχθεντες δε απο της παφου οι περι παυλω	13	superuenientes . a papho . qui erant circa paulo
ηλθον εις περιγην της παμφυλιας		uenerunt in pergen pamphyliae
Ἰωαννης δε αποχωρησας απ αυτων		iohannes uero cum discedisset ab eis
υπεστρεψεν εις ιεροσολυμα		reuersus est hierosoly mis
αυτοι δε διελθοντες απο της περιγησ	14	isti autem cum transissent a pergen
παρεγενοντο εις αντειοχίαν της πεισιδίας		uenerunt antio chiam pisidiae
και εισελθοντες εις την συναγωγην		et cum introissent in synagoga
την ημετερα τω σαββατω εκαθισαν		die sabbatorum sed erunt
μετα δε την αναγνωσιν του νομου	15	post lectionem uero legis
και των προφητων		et prophetarum
απεστειλαν οι αρχισυναγωγοι		miserunt archisynagogi
προσ αυτους λεγοντες		ad eos dicentes
ανδρες αδελφοι ει τις εστιν λογου σοφιας		uiri fratres si quis est sermo et intellectus
εν υμειν παρακλησεως		in uobis exhort ationis
προσ τον λαον λεγεται		ad populum dicite
αναστας δε ο παυλος	16	Cum surrex isset paulus
και κατασεισας τη χειρει ειπεν		et silentium manu postulasset dixit
ανδρες ισραηλιται και οι φοβουμενοι τον θν		uiri istrachelitae et qui timetis dñm
ακουσατε		audite
Ο θς του λαου τουτου ισραηλ	17	Ds populi huius istrachel
εξελεξατο του σ πατερας ημων		elegit patres nostros
δια τον λαον υψωσεν εν τη παροικια		propter populum exaltatum in peregrinatione
εν τη γη αιγυπτω		in terra aegypti
και μετα βραχειονος υψηλου		et cum brachio alto
εξηγαγεν αυτους εξ αυτης		eduxit eos . ex ipsa
και ετη . μ . ετροποφορησεν αυτους εν τη ερημω	18	et annis . xl . ac si nutrix aluit eos in solitudine
και καθελων εθνη επτα εν γη χανααμ	19	et sublatisq . gentibus septe in terra chanaam
κατεκληρονομησεν την γην των αλλοφυλων		possidere eos fecit terram allophoeorum

(Fol. 467 b.)

(Fol. 468 a.)

και εως ετεσι·ν· και·ν· εδωκεν κριτας	XIII. 20	et quasi annis·cccc·et·l· dedit iudices
εως σαμουηλ̅ του προφητου		usque ad samuel prophetam
κακειθεν ηγησαντο βασιλεια	21	et exinde petierunt regem
και εδωκεν αυτοις ο θς̅ τον σαουλ̅ υιον·κεισ̅		et dedit eis ds̅ saul filium cis
ανδρα εκ φυλης βενιαμιν		uirum ex tribu beniamin
ετη̅ μ̅ και μεταστησας αυτον	22	annis·xl· et remoto eo
ηγειρεν δαυειδ̅ αυτοις εις βασιλεια		excitauit dauit eis in regem
ω και ειπεν μαρτυρησας		cui etiam dixit testimonio
ευρον δαυειδ̅ τον υιον̅ ιεσσα̅		inueni dauid filium iessae
ανδρα κατα την καρδιαν μου		uirum secundum cor meum
ος ποιησει παντα τα θεληματα μου		qui faciet omnes uoluntates meas
Ο θς̅ ον̅ απο του σπερματος̅ αυτου	23	ds̅ autem a semine huius
κατ̅ επαγγελειαν		secundum pollicitationem
ηγειρεν τω̅ ισραηλ̅ σωτηρα τον̅ ιην̅		resurrexit ipsi istrahel salbatorem ihm̅
προκηρυξαντος̅ ιωανου̅	24	cum prius praedicasset iohannes
προ προσωπου̅ της̅ εισοδου̅ αυτου		ante faciem ingressionis eius
βαπτισμα̅ μετανοιας̅		baptisma paenitentiae
παντι τω̅ λαω̅ ισραηλ̅		omni populo istrahel
ωσ̅ δε̅ επληρου̅ν̅ ιωανης̅ τον̅ δρομον̅ ελεγε̅	25	et dum inpleret cursum iohannes dicebat
τινα με̅ υ̅πονοειται̅ ειναι· ουκ̅ εμι̅ εγω̅		quem suspicamini me esse non sum ego
αλλα̅ ιδου̅ ερχεται̅ μεθ̅ εμε̅ ου̅ ουκ̅ εμι̅ αξιοσ̅		sed ecce ueniet post me cuius non sum dignus
το̅ υ̅ποδημα̅ των̅ ποδων̅ λυσαι̅		calciamentum pedum soluere
ανδρες̅ αδελφοι̅ υ̅ιοι̅ γενουσ̅ αβρααμ̅	26	uiri fratres fili generis abraham
και̅ οι̅ εν̅ η̅μιν̅ φοβουμενοι̅ τον̅ θ̅ν̅		et qui in nobis timentes dm̅
η̅μιν̅ ο̅ λογοσ̅ της̅ σωτηρειας̅ ταυτης̅ εξαπεσταλη̅		nobis uerbum salutis huius missum est
οι̅ γαρ̅ κατοικουντες̅ εν̅ ιερουσαλημ̅	27	qui enim habitabat in hierusalem
και̅ οι̅ αρχοντες̅ αυτ̅ σ̅		et principes eius
ταισ̅ τασ̅ γρ̅ ασ̅ των̅ προφητων̅		non intellegentes scripturas prophetaru̅
τασ̅ κατα̅ παν̅ σαββατον̅ αναγεινωσκομενας̅		quae per omnem sabbatum leguntur
και̅ κρειναντες̅ επληρωσασ̅		et cum iudicassent inplerunt
και̅ μηδεμιαν̅ αιτιαν̅ θανατου̅	28	et nullam causam mortis
ευροντες̅ εν̅ αυτω̅		inuenta est in eo
κρειναντες̅ αυτον̅ παρεδωκαν̅ πειλατω̅		iudicantes autem eum tradiderunt pilato

(Fol. 468 b.)

(Fol. 469 a.)

ἵνα εἰς ἀναίρεσιν ὡς δε ἐτελοῦν XIII. 29
 πάντα τα περι αὐτου γεγραμμενα εἰσιν
 ἠγουντο τον πειλατον τουτον μεν σταυρωσει
 και επιτυχοντες παλιν
 και καθελοντες απο του ξυλου
 και εθηκαν εἰς μνημειον
 ον ο θς ηγειρεν ουτος ωφθη 30, 31
 τοις συναβαινουσιν αυτω
 απο της γαλιλαιας εἰς ἱερουσαλημ εφημερας πλειονας
 οἱτινες αχρι νυν εἰσιν μαρτυρες αὐτου προς τον λαο
 και ημεις ῡμας ευαγγελιζομεθα 32
 την προς τους πατερας ημων
 γενομενην επαγγελιαν
 οτι ταυτην ο θς εκπληρωκεν
 τοις τεκνοις ημων
 αναστησας τον κν ιην χρν
 ουτως γαρ εν τω πρωτω ψαλμω γεγραπται 33
 ῡιος μου εἰ συ
 εγω σημερον γεγεννηκα σε
 αιτησαι παρ αιμου
 και δωσω σοι εθνη
 την κληρονομιαν σου
 και την κατασχεσιν σου
 τα περατα της γης
 οτε δε ανεστησεν αυτον εκ νεκρων 34
 μηκει μελλοντα ῡποστρε φειν
 εἰς διαφθοραν ουτως ειρηκεν
 οτι δωσω ῡ μιν
 τα οσια δαυειδ τα πιστα
 και ετερωσ λεγει 35
 ου δωσεισ τον οσιον σου
 ἴδειν διαφθοραν
 δαυειδ γαρ ἴδια γενεα 36
 (Fol. 469 b.)

ut interficeretur et consummauerunt
 omnia quae de illo scripta sunt
 petierunt pilatum hunc crucifigi
 et inpetrauerunt iterum
 et deposuerunt de ligno
 et posuerunt in monumento
 quem ds uero excitauit hic qui uisus est
 his qui simul ascend erunt cum eo
 a galilaea in hierusalem in diebus pluribus
 qui usquae nunc sunt testes eius ad populu
 et nos uos euangelizamus
 eam quae patres n̄cstros
 factam pollicitationem
 quia hanc ds adimpl euit
 filiis nostris
 suscitauit dnm ihs xpm
 sicut enim in primo psalmo scriptum est
 filius meus es tu
 ego ho die genui te
 postula a me
 et dabo tibi gentes
 hereditatem tuam
 et possessionem tuam
 terminos terrae
 quando suscitauit eum a portuis
 iam non rediturum
 in interitum ita dicit
 quia dabo uobis
 sancta dauid fidelia
 ideoque et alia dicit
 non dabis sanctum tuum
 uidere corruptione m
 dauid enim sua progenie
 (Fol. 470 a.)

ὑπηρετήσας τῆ του θ̅υ βουλή ἐκοιμήθη XIII.
 και προσετέθη προσ τοὺς πατέρας αὐτοῦ
 και ἶδεν δια φ̅ θοραν
 ο δε α̅ θ̅σ̅ ἠγείρεν ουκ εἶδεν δεῖα φ̅ θοραν 37
 γνωστον οὖν ἐστὼ ὑμῖν ἀνδρες ἀδελφοί 38
 ὅτι δια τούτου ὑμῖν
 ἀφεσεις ἁμαρτιῶν καταγγέλλεται
 και μετανοία ἀπο πάντων 39
 ὧν οὐκ ἠδυνήθητε
 ἐν νομῷ μωσέως δικαιωθῆναι
 ἐν τούτῳ οὖν πᾶς ο πιστευῶν δικαιώσεται παρα θ̅υ
 βλέπετε οὖν μὴ ἐπελθῆ 40
 το εἰρημένον ἐν τοῖς προφήταις
 ἴδετε οἱ καταφρονῆτε και θαυμάσατε 41
 και ἀφ̅ ἀνίσθητε ὅτι ἐργον ἐργάζομαι ἐγὼ
 ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν
 ο οὐ μὴ πιστευσῆτε
 εἰαν τις ἐκδιηγῆσεται ὑμῖν
 και ἐσειγήσαν
 Εξιοῦτων δε αὐτῶν παρεκαλοῦν 42
 εἰς το ε̅ξ̅ησ̅ σαββατον
 λαληθῆναι αὐτοῖς ῥήματα ταῦτα
 λυθεισης δε τῆς συναγωγῆς 43
 ἠκολούθησαν πολλοὶ τῶν ἰουδαίων
 και τῶν σεβομένων προσηλυτῶν
 τῷ παύλῳ και βαρναβᾶ
 οἵτινες προσλαλοῦντες αὐτοῖς
 ἐπιθῶντ̅ αὐτοὺς προσμένειν τῇ χάριτι τοῦ θ̅υ
 Ἐγένετο δε καθ̅ ἀληθ̅ τῆς πόλεως 44
 διελθῆναι τὸν λόγον τοῦ θ̅υ
 τῷ δε ἐρχομένῳ σαββατῷ
 σχεδὸν ὅλη ἡ πόλις συνήχθη ἀκουσαι παυλοῦ
 πολὺν τε λόγον ποιησαμένου περὶ τοῦ κυ̅

(Fol. 470 b.)

ⲚⲐ

cum ministrasset dō uoluntate dormiuit
 et adpositus est ad patres suos
 et uidit corruptionem
 quem autem d̅s suscitauit non uidit corruptio
 notum ergo sit uobis uiri fratres
 quia per hunc uobis
 remissio peccatorum adnuntiatur
 et paenitentia ab omnibus
 quibus non potuistis
 in lege moysi iustificari
 in isto enim omnis qui credit iustificatur ad
 uidete ergo ne superueniat
 quod dictum est in prophetis
 uidete contemptores et admiramini
 et exterminamini qua opus operor ego
 in diebus uestris
 quod non creditis
 si quis exposuerit uobis
 et tacuerunt
 progredientibus uero eis rogabant
 in sequente sabbato
 narrari sibi haec uerba
 Et dimissa synagoga
 saecuti sunt multi iudaeorum
 et colentium proselytorum
 paulum et barnabam
 qui loquentes cum illis
 persuadentes eis permanere in gratia d̅i
 factum est autem per omnem ciuitatem
 transire uerbum d̅ni
 sequenti autem sabbato
 paene tota ciuitas collecta est audire paulū
 multum uerbum faciens de d̅no
 (Fol. 471 a.)

καὶ ἴδοντες οἱ Ἰουδαῖοι τὸ πλῆθος ἐπλησθησαν ζήλου καὶ ἀντελεγον τοῖς λόγοις ὑπο τοῦ παύλου λεγόμενοι σ ἀντιλεγόντες καὶ βλασφημούντες παρησιαμένοι τε ὁ παῦλος καὶ βάρναβας εἶπαν πρὸς αὐτοὺς ὑμῖν πρῶτον ἡν λαλήθηναί τον λον του θυ ἐπίδη ἀπωθῆναι αὐτον καὶ οὐκ ἀξίους κρεῖνατε εαυτοὺς τῆς αἰωνίου ζωῆς ἴδου στρεφομεθα εἰς τα ἐθνη οὕτως γὰρ ἐντεταλκεν ὁ κς ἴδου φῶς τεθεικα σε τοῖς ἐθνεσιν του εἶναι σε εἰς σωτηριαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς καὶ ἀκουοντα τα ἐθνη εχαιρον καὶ ἐδέξαντο τον λογον του θυ καὶ ἐπιστευσαν ὅσοι ἦσαν τεταγμένοι εἰς ζῶην αἰωνιον καὶ διεφερετο ὁ λογος του κυ δι ὅλης τῆς χωρας οἱ δὲ Ἰουδαῖοι παρωτρνον τασ σεβομενασ γυναικασ τασ ευσχημονασ καὶ τουσ πρῶτουσ τῆς πολεωσ καὶ ἐπηγείραν θλίψειν μεγαλην καὶ διωγμον ἐπεὶ παυλον καὶ βάρναβαν καὶ ἐξέβαλον αὐτοὺσ ἀπο των ὀριων αὐτῶ οἱ δὲ ἐκτιναξαμένοι τον κονιορτον των ποδων αὐτων ἐπ αὐτοὺσ κατηντησαν εἰς εἰκονιον οἱ δὲ μαθηταὶ ἐπληροῦντο χαρας καὶ πνεύματι ἁγίου Ἐγένετο δὲ ἐν ἰκονίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ (Fol. 471 b.)	XIII. 45 46 47 48 49 50 51 52 XIV. 1	et cum uidissent iudaei turbam repleti sunt aemulatione et contradicebant sermonibus quae a paulo dicebantur contra dicentes et blasphemantes adhibita uero fiducia paulus et barnabas dixerunt ad eos uobis oportebat primum loqui uerbum dñi sed quia repulistis illud et non dignos iudicastis eos in aeternam uitam ecce conuertimur ad gentes ita enim mandatum dedit nobis dñs ecce lumen posui te super gentibus ut sint in salutem usquae ad ultimum terrae Et cum audirent gentes gauisae sunt et exceperunt uerbum dñi et crediderunt quodquod erant in uitam aeterna m Et prouulgabatur uerbum dñi per omnem regionem iudaei autem instigauerunt caelicolas mulieres honestas et principes ciuitatis et suscitauerunt tribulationem magnam et persecutionem super paulum et barnaba et eiecerunt eos de finibus eorum ad illi excusso puluere de pedibus suis super eos uenerunt in hiconio discipuli uero inplebantur gaudio et spiritu sancto Contigit autem ut ichonio similiter (Fol. 472 a.)
--	--	---

εισελθειν αυτον
 εις την συναγωγην των ιουδαιων
 και λαλησαι ουτως προς αυτους ωστε πισταυει
 ιουδαιων τε και ελληνων πολυ πληθος
 2 οι δε αρχισυναγωγοι των ιουδαιων
 και οι αρχοντες της συναγωγης
 επηγαγον αυτοις διωγμον κατα των δικαιων
 και εκακωσαν τας ψυχας των εθνων
 κατα των αδελφων
 ο δε κς̄ εδωκεν ταχυ ειρηνην
 3 Ικανον μεν ουν χρονον διατρεψαντες
 παρησιαμενοι επι τω κω
 τω μαρτυρουντι τω λογω της χαριτος αυτου
 διδοντι σημεια και τερατα γεινεσθαι
 δια των χειρων αυτου
 4 ην δε εσχισμενον το πληθος της πολεως
 και οι μεν ησαν συν τοις ιουδαιοις
 αλλοι δε συν τοις αποστολοις κολλωμενοι
 δια τον λογον του θῡ
 5 ωσ δε εγενετο ορμη των εθνων
 και των ιουδαιων συν τοις αρχουσιν αυτων
 υβρισαι και λιθοβ ολησαι αυτους
 6 συνιδοντες και κατεφυγον
 εις τας πολις της λυκαωνιας
 εις λυστραν και δερβην
 και την περιχωρον ολην
 7 κακει ευαγγελιζομενοι ησαν
 και εκεινηθη ολον το πληθος επι τη διδαχη
 Ο δε παυλος και βαρναβας
 8 διετριβον εν λυστροις
 και τισ ανηρ εκαθητο αδυνατος τοις ποσιν
 εκ κοιλιας της μητρος αυτου
 ος ουδεποτε περιεπεπατηκει
 (Fol. 472 b.)

XIV.

introire eos
 in synagoga iudaeorum
 et loqui sic ad eos ita ut crederent
 iudaeorum et grecorum copiosa multitudo
 2 archisynagogae iudaeorum
 et principes synagogae
 incitauerunt persecutionem aduersus iustos
 et malectractauerunt animas gentium
 aduersus fratres
 dñs autem dedit comfestim pacem
 3 plurimo ergo tempore commorati sunt
 habita fiducia in dño
 qui testimonium perhibuit uerbo gratiae ipsius
 dans signa et portenta fieri
 per manus eorum
 4 diuisa autem erat multitudo ciuitatis
 et al ii quid em erant cum iudaeis
 alii uero cum apostolis adherentes
 propterter uerbum dī
 5 ut autem factum est impetus gentilium
 et iudaeorum cum magistribus ipsorum
 et iniuriauerunt et lapidauerunt eos
 6 intellexerunt et fugerunt
 in ciuitates lycaoniae
 in lystra et derben
 et circum totam regionem
 7 et illic erant euangelizantes
 et commota est omnis multitudo in doctrinis
 paulus autem et barnabas
 moras faciebant in lysteris
 8 et quidam uir sedebat adynatus a pedibus
 ab utero matris suae
 qui num quam ambulauerat
 (Fol. 473 a.)

ουτος ηκουσεν του παυλου λαλουντος XIV. 9
 ὑπαρχων εν φοβω
 απενισας δε αυτω ο παυλος
 και ἴδων οτι εχει πιστιν του σωθηται
 ειπεν μεγαλη φωνη 10
 Κοι λεγω εν τω ονοματι του κυ ιηυ χρι
 αναστηθι επι τουσ ποδας σου
 ορθος και περιπατει
 και ευθεωσ παραχρημα ανηλατο και περιεπατει
 οι δε οχλοι ἴδοντες ο εποιησεν παυλος 11
 επηραν φωνην αυτων λυκαωνιστι λεγοντες
 οι θεο ι ομοιωθεντες τοις ανθρωποις
 κατεβησαν προς ημασ
 ἱκαλον δε βαρναβαν διαν 12
 τον δε παυλον ερμην
 επιδη αυτοσ ην ηγουμενοσ του λογου
 οι δε ἱερεισ του οντοσ διοσ προ πολεωσ 13
 ταυρουσ αυτοισ και στεμματα
 επι τουσ πυλωνασ ενεγκαντες
 συν τοις οχλοις ηθελον επιθνειν
 ακουσασ δε βαρναβασ και παυλοσ 14
 διαρρηξαντες τα ἱματα αυτων
 και εξεπηδησαν ειω τον οχλον
 κραζοντες και φωνοντες 15
 ανδρεσ τι ταυτα ποιειται
 ημεισ ομοιοπαθηεισ εσμεν ὑμειν ανθρωποι
 ευαγγελιζομενοι ὑμειν τον θν
 σπωσ απο τουτων των ματαιων
 επιστρεψηται επι τον θν ζωντα
 τον ποιησαντα τον ουρανον και την γην
 και την θαλασσαν και παντα τα εν αυτοισ
 ο εν ταισ παρωχημεναισ 16
 γενεαισ εισεε κατα τα εθνη
 (Fol. 473 b.)

hic audiuit paulum loquentem
 possidens in timore
 intuitus autem eum paulum
 et uidens quia habet fidem ut saluus fiat
 dixit uoce magna
 tibi dico in nomine dñi ihu xp̄i
 surge supra pedes tuos
 rectus et ambula
 et statim subito exiliuit et ambulabat
 turba autem uidens quod fecit paulus
 leuauerunt uocem suam lycaoni dicentes
 dii. adsimulati hominibus
 descenderunt ad nos
 uocabant barnaban iouem
 paulum uero mercurium
 quoniam ipse erat princeps sermonum
 sacerdotes autem qui erant iouis ante ciuitate
 tauros eis et coronas
 ad ianuas adferentes
 cum turba bolentes immolare
 Cum audisset autem barnabas et paulus
 consciderunt uestimenta sua
 et exilierunt ad turbas
 clamantes et uociferantes
 uiri quid haec facitis
 nos patientes sumus uobis hominibus
 euangelizamus uobis dm̄
 ut ab his uanis
 conuertamini ad dñm̄ uiuum
 qui fecit caelum et terram
 et mare et omnia quae in eis sunt
 qui in praeteritis
 saeculis sanauit omnes gentes
 (Fol. 474 a.)

πορευεσθαι ταις οδοις αυτων
 και γε ουκ αμαρτυρον αφηκεν εαυτον
 αγαθοποιων ουρανοθεν υμειν
 υετους διδουσ και καιρους καρποφορους
 επιμπλων τροφησ και ευφροσυνησ
 καρδιασ υμων και ταυτα λεγοντες
 17 μογισ κατεπαυσαν τουσ οχλουσ
 του μη θυειν αυτοισ
 διατριβωντων αυτων και διδασκωντων
 18 επηλθον τινεσ ιουδαιοι
 απο ικονιου και αντιοχιασ
 και επεισεισαντεσ τουσ οχλουσ
 και λιθασαντεσ τον παυλον
 εσυραν εξω της πολεωσ
 νομιζοντεσ τεθναναι αυτον
 κυκλωσαντεσ δε των μαθητων αυτου
 20 αναστασ εισηλθεν εισ την λυστραν πολιν
 και την επαυριον εξηλθεν
 τω βαρναβα εισ δερβην
 Ευαγγελιζομενοι δε τουσ εν τη πολει
 21 και μαθητευσαντεσ πολλουσ
 υπεστρεφον εισ λυστραν
 και εικονιον και αντιοχεια
 22 επιστη ριζοντεσ ταισ ψυχασ των μαθητων
 παρακαλοντεσ τε εμμενειν τη πιστει
 και οτι δια πολλων θλειψεων
 23 δι ημασ ελθειν εισ την βασιλειαν του θυ
 χειροτονησαντεσ δε αυτοισ
 κατα εκκλησιαν πρεσβυτερουσ
 προσευξαμενοι δε μετα νηστειων
 παρεθεντο αυτοουσ τω κω
 24 εισ ον πεπιστευ κασιν
 διελθοντεσ δε την πισιδιαν
 (Fol. 474 b.)

ambulate uias suas
 17 et quidem non sine testimonio reliquit se ipsū
 benefaciens de caelo uobis
 imbens dans et tempora fructifera
 implens ciuo et iucunditate
 18 corda uestra et haec dicentes
 et conpescuerunt turbas
 ne sibi immolarent
 19 moras facientes eos et docentes
 superuenerunt autem iudaei
 ab iconio et antiochia
 et cum istigassent turbam
 et lapidassent paulum
 traxerunt extra ciuitatem
 existimantes mortuum esse eum
 20 circueuntes enim discipuli eius
 cum surrexisset introibit in lustram ciuitate
 et altera die exiuit
 cum barnaban derben
 21 Euangelizantes autem in illa ciuitate
 et discipulos fecissent plures
 reuersi sunt lustram
 et iconium et antiochiam
 22 confirmantes enim animas discipulorum
 exhortantes ut permanerent in fidem
 et quia per multas conflictationes
 oportet nos introire in regnum di
 23 Et cum ordinassent illis
 per ecclesias presbyteros
 orantes autem cum ieiunationibus
 conmen dauerunt eos do
 24 in quem crediderunt
 regressi autem pisidiam
 (Fol. 475 a.)

ηλθαν εις παμφυλιαν	XIV.	uenerunt in pamphyliam
και λαλησαντες εν περιγη τον λογον	23	et locuti apud pergen uerbum
κατεβησαν εις ατταλιαν		descenderunt in attaliam
ευαγγελιζομενοι αυτοισ		euangelizantes eos
κακειθεν απελευσαν εις αντιοχειαν	26	et in de enauigarunt antiochiam
οθεν ησαν παραδεδομενοι τη χαριτι του θυ		unde erant traditi in gratia dei
εις το εργον ο εκπληρωσαν		ad opus quod impleuerunt
παραγενομενοι δε	27	cum aduenissent autem
και συναξαντες την εκκλησιαν		et collegissent ecclesiam
αγγελειλον οσα ο θυ εκποιησεν αυτοισ		renuntiauerunt quae deus fecerat illis
μετα των ψυχων αυτων		cum animabus eorum
και οτι ηνξε τοισ εθνεσιν θυραν πιστεωσ		et quia aperuit gentibus ostium fidei
διετριβον δε χρονον	28	demorabantur uero tempus
ουκ ολιγον συν τοισ μαθηταισ		non modicum cum discipulis
και τινεσ κατελθοντες	XV. 1	et quidam cum aduenissent
απο της ιουδαιασ επιδασκον τοισ αδελφοισ		ab iudaea docebant fratres
οτι εαν μη περιτμηθητε		quia non circumcisi fueritis
και τω εθει μουσεωσ περιπατητε		et more moysi ambulaueritis
ου δυνασθε σωθηται		non potestis salui fieri
Γενομενησ δε εκτασεωσ	2	facta ergo seditione
και ζητησεωσ ουκ ολιγησ		et questione non modica
τω παυλω και βαρναβα συν αυτοισ		a paulo et barnaba ad eos
ελεγεν γαρ ο παυλοσ μενειν ουτωσ		dicebat autem paulus manere sic
καθωσ επιστευσαν διωσχυριζομενοσ		sicut crederent
οι δε εληλυθοτεσ απο ιερουσαλημ		qui autem uenerunt ab hierusalem
παρηγγειλαν αυτοισ τω παυλω και βαρναβα		statuerunt eis paulo et barnabae
και τισιν αλλοισ αναβαινειν		et quosdam alios ascendere
προσ τοισ αποστολοισ και πρεσβυτεροισ		apostolos et presbyteros
εις ιερουσαλημ οπως κριθωσιν επ αυτοισ		in hierusalem ut iudicentur super eos
περι του ζητηματοσ τουτου		de questione hanc
Οι μεν ουν προπεμφθεντεσ	3	illi qui de praemissis
υπο της εκκλησιασ διηρχοντο		ab ecclesia regrediebantur
την τε φοινικην και την σαμαριαν		phoenicem et samariam

(Fol. 475 b.)

(Fol. 476 a.)

εκδιηγούμενοι την επιστροφήν των εθνῶν
 και ἐποιουν χαρὰν μεγάλην
 πασιν τοῖς ἀδελφοῖς
 παραγενομένοι δὲ εἰς Ἱερουσαλήμ
 παρεδόθησαν μέγιστο ὑπο τῆς ἐκκλησίας
 και τῶν ἀποστόλων και τῶν πρεσβυτέρων·
 ἀπηγγειλαντες ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς μετ' αὐτῶν
 οἱ δὲ παραγγειλαντες αὐτοῖς
 ἀναβαίνειν πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους
 ἐξανέστησαν λεγοντες τινες
 ἀπο τῆς ἑρέσεως τῶν φαρισαίων
 πεπιστευκοτες ὅτι δεῖ περιτεμεῖν αὐτοὺς
 παραγγελλειν δὲ τηρεῖν τὸν νόμον Μωσέως
 Συνήχθησαν δὲ οἱ ἀπόστολοι και πρεσβύτεροι
 ἴδειν περὶ τοῦ λόγου τούτου
 πολλῆς δὲ συζητήσεως γενομένης
 ἀνέστ' σεν ἐν πνί πετρος
 και εἶπεν πρὸς αὐτοὺς
 ἄνδρες ἀδελφοὶ ὑμεῖς ἐπίστασθαι
 ὅτι ἀφ' ἡμερῶν ἀρχαίων
 ἡμεῖν ὁ θεὸς ἐξελέξατο διὰ στόματος μου
 ἀκουσαι τὰ ἔθνη τὸν λόγον τοῦ εὐαγγελίου
 και πιστευσαι ὁ δὲ καρδιογνωστῆς ὁ θεὸς
 ἐμαρτύρησεν αὐτοῖς
 δὸν ἐπ' αὐτοὺς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον
 καθὼς και ἡμεῖν
 και οὐδὲν διεκρίνειν
 μεταξύ ἡμῶν και αὐτῶν
 τῆ πιστεὶ καθαρίσας τὰς καρδίας αὐτῶν
 νῦν οὖν τί πειράζετε τὸν θεόν
 ἐπιθεῖναι ζυγὸν ἐπὶ τὸν τραχήλον τῶν μαθητῶν
 οὐκ οἱ πατέρες ἡμῶν
 οὐκ ἡμεῖς ἰσχύσαμεν βαστάσαι
 (Fol. 476 b.)

xv.

4

5

6

7

8

9

10

exponentes reuersionem gentium
 et efficiebat gaudium magnum
 omnibus fratribus
 cum peruenissent autem hierusalem
 excepti sunt mirae ab ecclesia
 et apostolis et presbyteris
 renuntiauerunt quanta fecit deus cum illis
 qui autem praeceperunt eis
 ascendere ad praesbyteros
 surrexerunt dicentes quidam
 de heresim pharisaeorum
 crediderunt quia oportet circumcidi eos
 praecipendumque seruari legem moysi
 Conuenerunt autem apostoli et praesbyteri
 uidere de sermone hoc
 et cum multa altercatio fieret
 surrexit in sp̄o petrus
 et dixit ad eos
 uiri fratres uos scitis
 qui a diebus antiquis
 in nobis deus elegit per os meum
 audire gentes uerbum euangelii
 et credere. qui autem corda nobis deus
 testimonium perhibuit eis
 dedit super eos sp̄m sanctum
 sicut et nobis
 et nihil discretuit
 inter nos et ipsos
 fidei emundatis cordibus eorum
 nunc ergo quid temptatis deum
 inponere iugum super ceruices discipulorum
 quod ne patres nostri
 neque nos potuimus baiolare
 (Fol. 477 a.)

αλλα δια της χαριτος του κυ ihu xru
 πιστευσομεν σωθηναι
 καθ ον τροπον κακεινοι
 συνκατατεθειμενων δε των πρεσβυτερων
 τοις υπο του πετρου ειρημενοις
 εσειγησεν παν το πληθος
 και ηκουον βαρναβαν και παυλον
 εξηγουμενοι οσα εποισεν ο θς
 σημεια και τερατα εν τοις εθνεσιν δι αυτων
 μετα δε το σειγησαι αυτους
 αναστας ιακωβος ειπεν
 ανδρες αδελφοι ακουσατε μου
 Κυμεων εξηγησατο καθως πρωτον ο θς
 επεσκεψατο λαβειν εξ εθνων λαον
 τω ονοματι αυτου και ουτως συνφωνησουσιν
 οι λογοι των προφητων καθως γεγραπται
 μετα δε ταυτα επιστρεψω
 και ανοικοδομησω την σκηνην δαυειδ
 την πεπτωκυιαν και τα κατε σκαμμενα αυτης
 ανοικοδομησω και ανορθωσω αυτην
 οπως αν εκζητησωσιν οι καταλοιποι
 των ανθρωπων τον θν και παντα τα εθνη
 εφ ους επικεκληται το ονομα μου
 επ αυτους λεγει κς ποιησει ταυτα
 Γνωστον απ αιωνος εστιν τω κω το εργον αυτου·
 διο εγω κρεινω μη παρενοχλειν
 τοις απο των εθνων επιστρεφουσιν επι τον θν·
 αλλα επιστειλαι αυτοις του απεχεσθαι
 των αλισγηματων των ειδωλων
 και της πορνειας και του αιματος
 και οσα μη θελουσιν εαντοις γεινεσθαι
 ετεροις μη ποιειτε
 Μωυσης γαρ εκ γενεων αρχαιων
 (Fol. 477 b.)

xv. 11 sed per gratiam dni ihu xpi
 credimus salvi fieri
 quemadmodum et illi
 desponentes autem presbyteros
 quae a petro dicebantur
 12 sileuitque omnis multitudo
 et audiebant barnabam et paulum
 exponentes quanta fecerit ds
 signa et prodigia in gentibus per ipsos
 13 Postquam autem hii silerunt
 surgens iacobus dixit
 uiri fratres audite me
 14 Symeon exposuit quemadmodum primum ds
 prospexit accipere ex gentibus populum
 15 nomini suo et sic consonat
 sermones prophetarum sicut scriptum est
 16 post haec autem conuertar
 et aedificabo tabernaculum dauid
 quod cecidit et quae dimolita sunt eius
 rae aedificabo et erigam illud
 17 et ex quira in residui
 hominum dm et omnes gentes
 super quos inuocatum est nomen meum
 super ipsos dicit dns faciens haec
 18 Notum a saeculo est dno opus ipsius
 19 propter quod ego iudico non sumus molesti
 his qui de gentibus conuertuntur ad dm
 20 sed praecipere eis ut abstineant
 a contaminationibus simulacrorum
 et stupris et sanguinem
 et quae uolunt non fieri sibi
 aliis ne faciatis
 21 Moyses enim ex progeniebus ant iquis
 (Fol. 478 a.)

κατα πολιν χει τοουσ κηρυσσοντασ αυτον
 εν ταισ συναγωγαισ
 κατα παν σαββατον αναγεινωσκομενοσ
 τοτε εδοξασεν τοισ αποστολοισ
 και τοισ πρεσβυτεροισ συν ολη τη εκκλησια
 εκλεξαμενοουσ ανδρασ εξ αυτων πεμψαι
 εισ αντιοχειαν συν παυλω και βαρναβα
 ιουδαυ τον καλουμενον βαραββαν και σειλα
 ανδρασ ηγουμενοουσ εν τοισ αδελφοισ
 γραψαντεσ επιστολην δια χειροσ αυτων
 περιεχουσαν ταδε
 Οι αποστολοι και οι πρεσβυτεροι αδελφοι
 τοισ κα την αντιοχειαν
 και συρειαν και κιλειαν
 τοισ εξ εθνων αδελφοισ χαιρειν
 Επιδη ηκουσαμεν οτι τινεσ εξ ημων
 εξελθοντεσ εξεταραξαν υμασ λογοισ
 ανασκευαζοντεσ τασ ψυχασ υμων
 οισ ου διεστειλομεθα
 εδοξεν ημειν γενομενοισ ομο θυμαδον
 εκλεξα μενοουσ ανδρασ πεμψαι προσ υμασ
 συν τοισ αγαπητοισ υμων
 βαρναβα και παυλω ανθρωποισ
 παραδεδωκασιν την ψυχην αυτων
 υπερ του ονοματοσ του κυ ημων ιην χρυ
 εισ παντα πειρασμον
 απεσταλκαμεν ουν ιουδαυ και σιλαν
 και αυτοουσ δια λογου απαγγελοντασ ταυτα
 εδοξεν γαρ τω αγω πνι και ημειν
 μηδεν πλειον επιτιθεσθαι ημειν βαροσ
 πλην τουτων επαναγκεσ
 απεχεσθαι ειδωλοθυτων
 και αιματοσ και πορνιαισ

(Fol. 478 b.)

xv. per ciuitates habet qui eum praedicant
 habent in synagogis
 per omne sabbatum ut legatur
 22 tunc uisum est apostolis
 et presbyteris cum tota ecclesia
 electos uiros ut ex eis mitterent
 in antiochiam cum paulo et barnaba
 iudas qui uocatur barabbas et silan
 uiros principales ad fratribus
 23 scripserunt epistulam per manus suas
 continentem haec
 apostoli et presbyteri fratres
 hiis qui sunt per antiochiam
 et syriam et ciliciam
 qui sunt ex gentibus fratribus salutem
 24 quoniam audiuius quod quidam ex nobis
 exeuntes perturbaberunt uos uerbis
 destruentes animas uestras
 quibus non iniunximus
 25 uisum est nobis constitutis pariter
 electos uiros mittere ad uos
 cum dilectissimis nostris
 26 barnaba et paulo hominibus
 qui tradiderunt anim suam
 propter nomen dñi nostri ihu xp̄i
 in omni temptationi
 27 misimus ergo iudam et silan
 et ipsos uerbo adnuntiantes haec
 28 uisum est enim sancto sp̄i et nobis
 nihil amplius ponere uobis honeris
 praeter haec quae necesse est
 abstinere sacrificatis
 et sanguine et stupris

(Fol. 479 a.)

και οσα μη θελετε εαυτοις γεινεσθαι
 ετερω μη ποιειν
 αφων διατηρουντες εαυτους
 ευπραξατε φερομενοι
 εν τω αγιω π̄νι ερρωσθε
 Οι μεν ον απολυθεντες εν ημεραισ ολιγαισ
 κατηλθον εισ αντιοχειαν
 και συναγοντες το πληθος
 επεδωκαν την επιστολην
 αναγοντες δε εχαρησαν επι τη παρακλησει
 31 ιουδασ δε και σειλασ και αυτοι προφηται
 32 οντες πληρεις π̄νσ αγιου
 δια λογον παρεκαλεσαν τους αδελφους
 και επεστηριξαν
 ποιησαντες δε χρονον
 33 απελυθησαν μετ ε ιρηνησ απο των αδελφων
 προς τους αποστειλαντασ αυτους
 34 εδοξε δε τω σειλεα επιμειναι αυτους
 μονοσ δε ιουδασ επορευθη
 35 Ο δε παυλοσ και βαρναβασ
 διετριβον εν αντιοχεια
 διδασκοντες και ευαγγελιζομενοι
 και μετα ετερων πολλων τον λογον του
 μετα δε τινασ ημερασ
 ειπεν ο παυλοσ προς βαρναβαν
 επιστρεψαντες δη επισκεψωμεθα τους αδελφους
 τους κατα πασαν πολιν εν οισ κατηγγειλαμε
 τον λογον του κῡ πωσ εχουσιν
 βαρναβασ δε εβουλευετο
 37 συνπαραλαβειν ιωαννην
 τον επικαλουμενον μαρκον
 παυλοσ δε ουκ εβ ουλετο λεγων
 38 τον αποστησαντα απ αυτων απο παμφυλιασ

(Fol. 479 b.)

xv. et quaecumque non uultis uobis fieri
 alii ne feceritis
 a quibus conuersantes uos ipsos
 bene agitis ferentes
 in santo sp̄o ualete
 30 illi quidem dimissi in diebus paucis
 peruenerunt antiochiam
 et cum collegissent multitudinem
 tradiderunt epis t ulam
 31 et cum legissent gauisi sunt super hanc orationē
 32 iudas quoque et silas etiam ipsi prophetae
 cum essent pleni sp̄o sancto
 sermone exhortati sunt fratres
 et perconfirmati sunt
 33 cum fecissent autem tempus
 dimissi sunt cum pace a fratribus
 ad ipsos qui miserant eos
 34 placuit autem sil eas sustinere eos
 sol us autem iudas profectus est
 35 Paulus uero et barnabas
 demorabantur antiochia
 docentes et euangelizantes
 et cum aliis multis uerbum dñi
 36 et post aliquos dies
 ait paulus ad barnaban
 reuersique uisite mus fratres
 per omnem ciuitatem penes quos adnuntiabimus
 uerbum dñi quo mo do habeat
 37 barnabas uero uolebat
 adsumere iohannen
 qui cognominatur marcus
 38 paulus autem nolebat dicens hiis
 qui discesserunt ab eis a pamphylia

(Fol. 480 a.)

και μη συνελθοντα εις το εργον XV.
 εις ο επεμφθησαν
 τουτον μη εινα συν αυτοις
 Εγενετο δε παροξυσμος 39
 ωστε αποχωρισθηναι αυτοισ απ αλληλων
 τοτε βαρναβας παραλαβων τον μαρκον
 επλευσεν εις κυπρον
 παυλος δε επιδεξαμενος σειλαν 40
 εξηλθεν παραδοθεισ τη χαριτι κυ απο των αδελφω
 διηρχετο δε την συριαν και την κιλικιαν 41
 επιστηριζων τας εκκλησιας
 παραδιδους τας εντολας των πρεσβυτερων
 διελθων δε τα εθνη ταυτα XVI. 1
 κατηντησεν εις δερβην και λυστραν
 και ιδου μαθητης τισ εκει ην
 ονοματι τιμοθεος
 υιος γυναικος ιουδαιας πιστης
 πατρος δε ελληνος ος εμαρτυρειτο 2
 υπο των εν λυστροισ και εικονω αδελφων
 τουτον ηθ ελησεν ο παυλος συν αυτω εξελθι 3
 και λαβων περιεμεν αυτον
 δια τουσ ιουδαιουσ τουσ οντας
 εν τοισ τοποισ εκεινοισ
 ηδεισαν γαρ παντες τον πατερα αυτου
 οτι ελλην υπηρχεν
 Διερχομενοι δε τας πολεισ 4
 εκηρυσσον και παρεδιδουσαν αυτοισ
 μετα πασης παρρησιασ τον κυ ιην χρν
 αμα παραδιδοντες
 και τας εντολας αποστολων και πρεσβυτερων
 των εν ιεροσολυμοισ
 αι μεν ουν εκκλησιαι εστερεουντο 5
 και επερισσεουν τω αριθ μω καθημεραν
 (Fol. 48o b.)

et nec simul uenerunt ad opus
 in quo missi erant
 hunc non adsumerent secum,
 facta est autem discertatio
 ita ut separarentur ab in uicem
 barnabas uero adsumpto marco
 nauigauerunt in cyprum
 paulus autem suscepit silan
 exhibit traditus gratia dñi a fratribus
 pergredebatur autem syriam et cilicia
 confirmans ecclesias
 tradens autem mandatum presbyterorū
 pertransiens gentes istas
 debenit derben et lystram
 ecce discipulus quidam erat ibi
 nomine timotheus
 filius mulieris iudeae fidelis
 patre autem graeco cui testimonium perhibuit
 ab hiis qui lystrae et iconio fratribus
 hunc uoluit paulus secum ex ire
 et accipiens circumcidit eum
 propter iudaeos qui erant
 in locis suis
 sciebant enim omnes patrem eius
 quod crecus esset
 Circumeuntes autem ciuitates
 prae dicabant et tradebant eis
 cum omnem fiduciam dñm ihm xpm
 simul tradentes
 et mandata apostolorum et presbyterorū
 his qui erant hierosolymis
 ecclesiae ergo consolidabantur
 et abundabant numero cottidie
 (Fol. 481 a.)

διηλθον δε την φρυγίαν και γαλατικην χωραν κωλυθεντες ὑπο του αγιου πνσ μηδενι λαλησαι τον λογον του θυ εν τη ασια	XVI. 6	pertransiebant autem phrygiam et galatiam regionem prohibiti a sancto sps nemini loqui uerbum di in asia
Γενομενην δε κατα την μυσιαν ηθελαν εισ βυθυνιαν πορευεσθαι και ουκ ειασεν αυτους το πνα ιηυ διελθοντες δε την μυσιαν κατητηησαν εισ τρωαδα και εν ορα ματι δια νυκτος ωφθη τω παυλω ωσει ανηρ μακεδων τισ εστως κατα προσωπον αυτου παρακαλων και λεγων διαβασ εισ μακεδονιαν βοηθησον ημεις διεγερθησιν ον διηγησατο το οραμα ημιν και ενοησαμεν οτι προσκεκληται ημασ ο κς ευαγγελισασθαι τους εν τη μακεδονια	7	Cum uenissent autem circa mysiam uolebant bithyniam abire et uetuit illos sps ihu cum transissent autem mysiam descenderunt troada et uisum per noctem apparuit paulo quasi uir macedo quidam stans anti faciem eius et rogans dicens transi in macedonia auxiliari nobis
Τη δε επαυριον αχθεντες απο τρωαδος ευθυδρομησαμεν εισ σαμο θρακην και τη επι ουση ημερα εισ νεα πολιν κακειθεν εισ φιλιππουσ ητισ εστιν κεφαλη της μακεδονιασ πολισ κολωνια ημην δε εν ταυτη τη πολει διατρειβοντες ημερασ τινας	8	exurgens ergo enarrabit uisum nobis et intellegimus quoniam prouocauit nos dns euangelizare qui in macedonia sunt
Τη δε ημερα των σαββατων εξηλθομεν εξω της πυλης παρα τον ποταμον ου εδοκει προσευχη ειναι και καθισαντες ελαλουμεν ταισ συνεληλυθυναισ γυναιξιν και τισ γυνη ονοματι λυδια πορφυροπωλισ της πολεωσ θυατειρων σεβομενη τον θυ ηκουσεν	9	alia die perducti a troa dae cursum direximus in samotrachiam et sequenti die neapolim indie autem philippis quae est capud macedoniae ciuitas colonia fuimus in ista ciuitate demorantes dies aliquos
(Fol. 481 b.)	10	Die autem sabbati exibimus extra portam secundum flumen ubi oratio esset bi debatur et cum sedissemus loquebatur quae cum uenerant mulieres et quaedam mulier nomine lydia purpuraria thyatirum ciuiuitatis colens dm audiebat
	11	(Fol. 482 a.)
	12	
	13	
	14	

ησ ο κσ διηνυξεν την καρδιαν
 προσεχειν τοις λαλουμενοις ὑπο παυλου
 ωσ δε εβαπτισθη και πασ ο οικος αυτης
 παρεκαλεσε λεγουσα
 ει κεκρικατε με πιστην τω θω ειναι
 εισελοντες εισ τον οικον μου μενετε
 και παρεβειασατο ημασ
 Εγενετο δε πορευομενων ημων
 εισ προσευχην παιδισκην τινα
 εχουσαν πνα πυθωνα
 απαντησαι ημειν
 ητισ ε ργασιαν πολλην παρειχε τοις κυριοις
 δια τουτου μαντενομενη
 αυτη κατακολουθουσα τω παυλω και ημει
 και εκραζον λεγουσα
 ουτοι οι δουλοι του θν του ὑψιστου εισιν
 ουτινεσ ευαγγελιζοντες ὑμειν οδον σωτηριασ
 τουτο δε εποιει επι πολλασ ημερασ
 Επιστρεψασ δε ο παυλοσ τω πνι
 και ι διαπονηθεισ ειπεν
 παραγγελλω σοι εν τω ονοματι ιην χρυ
 ινα εξελθησ απ αυτης και ευθεωσ εξηλθεν
 ωσ δε ειδαν οι κυριοι της πεδισκης
 οτι απεστερησθαι της εργασιασ αυτων
 ησ ειχαν δι αυτης
 επιλαβομενοι τον παυλον και σιλαν
 ειλκυσαν εισ την αγοραν επι τουσ αρχοντασ
 και προσαγαγοντασ αυτοουσ τοιστρατηγωσ
 ειπον ουτοι οι ανθρωποι
 εκταρασσουσιν ημων την πολιν
 ιουδαιοι ὑπαρχοντες
 και καταγγελουσιν τα εθνη
 α ουκ εξεστιν ημασ παραδεξασθαι ουτε ποιειν
 (Fol. 482 b.)

XVI
 cuius dñs aperuit cor
 intendere eis quae dicebantur a paulo
 15 ut autem baptizata est et omnis domus eius
 rogauit dicens
 si iudicastis me fidelem dño esse
 ingressi in domum mea m manete
 et extorsuit nobis
 16 Contigit quae euntibus nobis
 ad orationem puella quendam
 habentem spm phytonem
 obuiam fieri nobis
 quae reditum multum praestabat dominis suis
 per hoc diuinando
 17 haec persecuta est paulum et nos
 et clamabat dicens
 hi serui di excelsi sunt
 qui euangelizant uobis uiam salutis
 18 hoc autem faciebat per multos dies
 Conuersus autem paulus in spu
 et cum in doluisset dixit
 praecipio tibi in nomine ihu xpi
 ut exeat ab eam et eadem hora exiit
 19 cum uidissent domini eius puellae
 quoniam ispes et reditus eorum
 quem habebant per ipsam
 adpraehenderunt paulum et silam
 20 traxerunt in forum ad magistratos
 et cum optulissent eos praetoribus
 dixerunt isti homines
 perturbam nostram ciuitatem
 iudaei cum sint
 21 et praedicantes gentes
 quam non licet nobis recipere nec facere
 (Fol. 483 a.)

ρωμαιοις ὑπαρχουσιν	XVI.	romani cum simus
και πολυς οχλος συνεπεστησαν	22	et multa turba superuenerunt
κατ αυτων κραζοντες		aduersus eos clamantes
Τοτε οι στρατηγοι περιρηξαντες αυτων τα ἱματα		tunc magistrati discissis uestimentis
εκελευον ραβδειζειν		iusserunt uirgis caedi
πολλας τε επιθεντες αυτοις πληγας	23	multisque inpositis eis plagis
εβαλον εις φυλακην		miserunt in carcerem
παραγγειλαντες τω δεσμοφυλακει		praecepto dato optioni carceris
ασφαλως τηρεισθαι αυτους		diligenter seruari eos
ο δε παραγγελειαν τοιαυτην λαβων	24	qui mandato tali accepto
εβαλεν αυτους εις την εσωτεραν φυλακην		misit eos in imam carceris
και τους ποδας αυτων ησφαλισαντο εν τω ξυλω		et pedes eorum conclusit in ligno
κατα δε μεσον της νυκτος	25	Circa mediam uero nocte
ο παυλος και σιλας προσευχομενοι		paulus et silas orantes
ὑμνον τον θν		ymnum dicebant domino
επηκρωντο δε αυτων οι δεσμοι		audiebant autem eos ipsi uincti
αφνω δε σεισμος εγενετο μεγας	26	repente autem terrae motus factus est magnus
ωστε σαλευθηναι τα θεμελια του δεσμωτηρων		ita ut commouerentur fundamenta carceris
ηνεωχθησαν δε παραρηματα αι θυραι πασαι		aperaeque sunt statim ianuae omnes
και παντων τα δεσμα ανελυθη		et omnium uincula relaxata sunt
και εξηννος γενομενος ο δεσμοφυλαξ	27	Et ex omni factus est optio carceris
και ἴδων ανεωγμενας τας θυρας της φυλακης		et uidit apertas ianuas carceris
και σκασαμενος την μαχειραν		e uaginato gladio
εμελλεν εαυτον αναρειν		coeperat se interficere
νομιζων εκπεφηνγειναι τους δεσμους		existi mans effugisset custodias
εφ ωνησεν δε φωνη μεγαλη ο παυλος λεγων	28	clamauit autem magna uoce paulus dicens
μηδεν πραξ ης σεαυτω τι κακον		nihil feceris tibi malum
απαντες γαρ εσμεν ενθαδε		omnes enim sumus hic
φωτα δε ετησασ εισεπηδησεν	29	lumen uero petens accucurrit
και εντρομος ὑπαρχων		et tremibundus factus
προσεπεσεν προς τους ποδας τω παυλω και σιλα		procidit ad pedes paulo et silae
και προηγαγεν αυτους εξω	30	et cum produxisset eos foras
τους λοιπους ασφαλισαμενος		ceteros custodiuit

(Fol. 483 b.)

(Fol. 484 a.)

και ειπεν αυτοις XVI.
 κυριοι τι με δει ποιειν ἵνα σωθω
 οι δε ειπαν πιστευσον επι τον κῡν̄ ιην̄̄ χρ̄ν̄ 31
 και σωθηση συ και ο οικος σου
 και ελ̄ αλησαν̄ αυτω τον̄ λογον̄ κῡ 32
 συν̄ πασιν̄ τοις̄ εν̄ τη̄ οικιᾱ αυτου
 και παραλαβον̄ αυτους̄ 33
 εν̄ εκεινη̄ τη̄ ωρᾱ της̄ νυκτος̄
 ελυσεν̄ απο των̄ πληγων̄
 και αυτος̄ εβαπτισθη̄
 και οῑ αυτοῡ παντες̄ παραχρημᾱ
 αναγαγων̄ τε̄ αυτους̄ εισ̄ τον̄ οικον̄ αυτοῡ 34
 παρεθηκεν̄ τραπεζαν̄
 και ηγαλλιατο̄ σῡ ν̄ τω̄ οικω̄ αυτοῡ
 πεπιστευκωσ̄ επῑ τον̄ θ̄ν̄
 ημερας̄ δε̄ γενομενης̄ συνηλθον̄ οισ̄ στρατηγοις̄ 35
 επῑ το̄ αυτο̄ εισ̄ την̄ αγοραν̄
 και αναμνησθεντες̄
 τον̄ σεισμον̄ τον̄ γεγονοτᾱ εφοβηθησαν̄
 και απεστειλαν̄ τους̄ ραβδουχους̄ λεγοντας̄
 απολυσον̄ τους̄ ανθρωπους̄ εκεινους̄
 ους̄ εχθεσ̄ παρελαβεσ̄
 και εισελθων̄ ο̄ δεσμοφ̄υλαξ̄ 36
 απηγγ̄ ειλεν̄ τους̄ λογους̄ προσ̄ τον̄ παυλον̄
 οτῑ απεσταλ̄ κασιν̄ οῑ στρατηγοι
 ἵνᾱ απολυθητε̄ νυν̄ ονν̄
 εξελθοντες̄ πορε̄ νεσθ̄ αῑ
 Ο̄ δε̄ παυλος̄ εφη̄ προσ̄ αυτους̄ 37
 αναιτειουσ̄ δειραντες̄ ημασ̄ δημοσιᾱ
 ακατᾱ κριτους̄ ανθρωπους̄
 ρωμαιουσ̄ ὑπαρχοντας̄ εβαλαν̄ εισ̄ φυλακην̄
 καῑ νυν̄ λαθρᾱ ημασ̄ εκβαλλουσιν̄
 οῡ γαρ̄ αλλᾱ ελθοντες̄ αυτοῑ ημασ̄ εξαγαγετωσᾱ
 (Fol. 484 b.)

et dixit illis
 Domini quid me oportet facere ut saluus fiam
 ad illi dixerunt crede in dnō ihū xp̄o
 et saluus fies tu et domus tua
 et locuti sunt ei uerbum̄ dñi
 cum omnibus qui erant in domum eius
 et adprehendit eos
 in illa hora noctis
 soluit plagas
 et ipse baptizatus est
 et eius omnes confestim
 et perduxit eos in domum suam
 et posuit mensam
 et exultabat cum tota domu sua
 credens in dnō
 Die autem facta conuenerunt magistrati
 id ipsud in foro
 et rememorati sunt
 terrae motum qui factus est timuerunt
 et trans miserunt lectores dicentes
 dimitte homines illos
 quos externa die suscepisti
 et ingressus optio carceris
 renuntiauit hos sermones ad paulum
 quoniam miserunt praetores
 ut dimittamini nunc ergo
 ex euntes ambulate
 paulus autem ait ad ipsos
 aneticos caesos nos publice
 in demnatos homines
 romanos ciues miserunt in carcerem
 et nunc occultae nos eiciunt
 non ita sed ueniant ipsi nos producant
 (Fol. 485 a.)

απηγγειλαν δε αυτοισι στρατηγουσ
 οι ραβδουχοι τα ρηματα ταυτα
 τα ρηθεντα προσ τουσ στρατηγουσ
 οι δε ακουσαντεσ οτι ρωμαιο εισιν
 εφοβηθησαν και παραγενομενοι
 μετα φιλων πολλων εισ την φυλακην
 παρακαλεσαν αυτοουσ εξελθειν ειποντεσ
 ηγνωσαμεν τα καθ υμασ
 οτι εσται ανδρεσ δικαιοι
 και εξαγαγοντεσ
 παρακαλεσαν αυτοουσ λεγοντεσ
 εκ της πολεωσ ταυτησ εξελθατε
 μηποτε παλιν συν στραφωσιν ημειν
 επικραζοντεσ καθ υμων
 Εξελθοντεσ δε εκ της φυλακ ησ
 ηλθον προσ την λυδιαν
 και ιδοντεσ τουσ αδελφουσ
 διηγησαντο οσα εποιησεν κσ αυτοισ
 παρακαλεσαντεσ αυτοουσ και εξηλθαν
 διοδευσαντεσ δε την αμφιπολιν
 και κατηλθον εισ απολλωνιδα
 κακειθεν εισ θεσσαλονικην
 οπου ην συναγωγη των ιουδαιων
 και κατα το εισωθοσ
 ο παυλοσ εισηλθεν προσ αυτοουσ
 επι σαββατα τρια διελεχθη αυτοισ εκ των γραφω
 διανοιγων και παρατιθεμενοσ
 οτι χρν εδει παθειν
 και αναστηναι εκ νεκρων
 και οτι ουτοσ εστιν χρσ ιησ
 ον εγω καταγγελω υμειν
 και τινεσ εξ αυτων επισθησαν
 και προσεκληρωθησαν
 (Fol. 485 b.)

XVI. 38

39

40

XVII. 1

2

3

4

renuntiauerunt autem praetoribus
 lectores uerba haec
 quae dicta sunt a praetores
 cum autem audierunt quia romani sunt
 timuerunt et cum uenissent
 cum amicis multis in carcerem
 rogauerunt eos exire dicentes
 ignoramus aduersum uos
 quoniam estis uiri iusti
 et cum produxissent
 rogauerunt eos dicentes
 de ciuitate ista exite
 ne forte iterum conuertantur ad nos
 clamantes aduersum uos
 Et cum exissent de carcere
 uenerunt ad lydiam
 et cum uidissent fratres
 narrauerunt quanta fecit dñs cum eis
 exhorti sunt eos et exierunt
 cum ambulassent autem amphipolim
 et descenderunt a polloniam
 et inde thessalonicam
 ubi erat synagoga iudaeorum
 et secundum consuetudinem
 paulus introibit ad eos
 per sabbata tria disputabit eis de scrij p turis
 adaperiens et confirmans
 quia xpm oportet pati
 et resurgere a mortuis
 et quia hic est xps ihs
 quem ego adnuntio uobis
 et quidam ex eis persuasum est
 et consortes facti sunt
 (Fol. 486 a.)

τω παυλω και τω σιλα ια τη διδαχη	XVII.	paulo et silae doctrinae
πολλοι των σεβομενων		multi caelicolarum
και ελληνων πληθος πολυ		et graecorum multitudo magna
και γυναικες των πρωτων ουκ ολιγαι		et mulieres quae morum non paucae
οι δε απειθουντες ιουδαιοι	5	adsuptis uero iudaeis
συνστρεψαντες τινας ανδρας		conuertentes quosdam uiros
των αγοραιων πονηρους		forenses sub doles
εθоруβουσαν την πολιν		turbabant ciuitatem
και επιστ αντες τη οικια ιασωνος		et circumstantes ad domum iasonis
εζητουν αυτους εξαγαγειν εις τον δημον		quaerebant eos producere ad populum
μη ευροντες δε αυτους εσυραν ισωνα	6	cum uero non inuenissent eos traxerunt iasonem
και τινες αδελφους επι τους πολειταρχασ		et quosdam fratres ad principes ciuitatis
βωντες και λεγοντες		clamantes et dicentes
οτι οι την οικουμενην αναστατωσαντες		quia qui orbem terrae inquitauerunt
ουτοι εισιν και εν θαδε παρεισιν		hi sunt et hoc uenerunt
ουσ υποδεδεκται ιασων και ουτοι παντες	7	quos suscepit iason et isti omnes
απεναντι των δογματων		contra consulta
καισαρος πρασσουσιν		caesaris agunt
βασιλευα λεγοντες ετερον εινα ιην		regem dicentes alium esse ihm
και εταραξεν τους πολιταρχασ	8	et concitauerunt principes
και τον οχλον ακουσαντες ταυτα		et turbam audientes haec
και λαβοντες το ικανον παρα του ιασωνος	9	et accipientes satis ab iasonem
και των λοιπων απελυσαν αυτους		et ceteris dimiserunt eos
Οι δε αδελφοι ευθεωσ δια νυκτος	10	Uero fratres statim per noctem
εξεπεμψαν τον παυλον και τον σειλαν ει βεροια		dimiserunt paulum et silan beroean
οιτινες παραγενομενοι		qui cum ad uenissent
εις την συναγωγην των ιουδαιων απησα		in synagogam iudaeorum ibant
Ουτοι δε ησαν ευγενεισ των εν τη θεσσαλονικη	11	hi autem sunt nobiliores qui thessalonicae sunt
οιτινες εδεξαντο τον λογον		qui exceperunt uerbum
μετα πασησ προθυμειασ		cum omni animatione
καθημεραν ανακρεινοντες τασ γραφασ		cotti diae exanimantes scripturas
ει εχει ταυτα ουτως		si habeant haec ita
τινες μεν ουν αυτων επιστευσαν	12	multi ergo ex his crediderunt

(Fol. 486 b.)

EA

(Fol. 487 a.)

τινες δε ηπιστησαν
 και των ελληνων και των ευσημωνων
 ανδρες και γυναικες
 ικανοι επιστευσαν
 ως δε εγνωσαν οι απο θεσσαλονικης
 13 ιουδαιοι οτι λογος θ̄ν̄ καθηγγελη
 εις βεροϊαν και επιστευσαν
 και ηλθον εις αυτην κακει σαλευοντες
 και τασσοντες τους οχλους ου διελιμπαν̄
 τον μεν ουν παυλον
 14 οι αδελφοι εξ απεστειλαν
 απελθειν επι την θαλ ασσαν
 ὕπεμεινεν δε ο σειλασ και ο τιμοθεος εκει
 15 οι δε καταστανοντες τον παυλον
 ηγαγον εως αθηνων
 παρηλθεν δε την θεσσαλιαν
 εκωλυθη γαρ εις αυτους
 κηρυξαι τον λογον
 λαβοντες δε εντολην παρα παυλου
 προς τον σειλαν και τιμοθεον
 οπως εν ταχει ελθωσιν
 προς αυτον εξ ησαν
 16 Εν δε ταις αθηναις εκδεχομενου αυτου του παυλου
 παρωξυνετο π̄να αυτου εν αυτω
 θεωροντι κατειδωλον ουσαν την πολιν
 17 διελεγετο μεν ουν εν τη συναγωγη τοις ιουδαιοις
 και τοις σεβομενοις
 και τοις εν τη αγορα κατα πασαν ημεραν
 προς τους παρατυχοντας
 18 τινες δε και των επικουριων
 και των στοϊκων φιλοσοφων
 συνελαβον αυτω και τινες ελεγον
 τι αν θελη ο σπερμολογος ουτος λεγειν
 (Fol. 487 b.)

XVII. quidam uero credere noluerunt
 et grecorum et non placentium
 et uiri et mulieris
 pleres crediderunt
 13 ut autem cognouerunt qui a thessalonica
 iudaei quia uerbum d̄i adnuntiatum est
 in beroean et credederunt
 et uenerunt in eam et illic commouentes
 et turbantes multitudinem non cessabant
 14 statim quae paulum
 fratres dimiserunt
 abire ad mare uersus
 substinuit autem silas et timotheus ibi
 15 qui autem ducebant paulum
 perduxerunt us que athenis
 transiit uero thessaliam
 uetatus est enim super eos
 praedicare sermonem
 ut acceperunt man datum a paulo
 ad silam et timotheum
 ut quam celeriter ueniant
 ad eum proficiscebantur
 Uero athenis expectante eo paulum
 incitabatur sp̄s eius in eo
 uidenti simul acris esse ciuitatem
 17 disputabat ergo in synagoga iudaeis
 et hiis qui colunt
 et his qui forte aderant
 et hiis qui in foro per omnem diem
 18 qui dam autem et epicuriorum
 et stolicorum philosophorum
 conferebant cum eo et qui dam dicebant
 qui d nunc uellit spermologus hic dicere
 (Fol. 488 a.)

οιδεν ξενων δαμωνιων	XVII	alii noborum daemoniorum
δοκει καταγγελευσ ειναι		uidetur adnuntiator esse
μετα δε ημερασ τινασ επιλαβομενοι αυτου	19	post dies aliquos adpraehensum que eum
ηγαγον αυτον επι αριον παγον		ad duxerunt ad arium pagum
πυνθανομενοι και λεγοντες		cogitantes et dicentes
δυναμεθα γνωναι τισ η καινη αυτη υπο σου		possumus scire que est nouitas haec a te
καταγγελλομενη διδαχη		narratio doctrinae
ξηνιζοντα γαρ τινα φερεισ ρηματα	20	noua enim quaedam adferens inter locutiones
εισ τασ ακοασ ημων βουλο μεθα συν γνωναι		aduersus nostras uolumus ergo scire
τι αν θελοι ταυτα ειναι		qui d nunc sibi uellint haec esse
αθηναιοι δε παντες	21	athenenses uero omnes
και οι επιδ ημουντες εισ αυτους ξενοι		et qui aduene erant hospitiiis
εισ ουδεν ετερον ηικαιρουν		ad nihil aliut uocabant
η λεγειν τι η ακουειν καινοτερον		quam dicere aliquid aut audire nouius
Σταθεισ δε ο παυλος εν μεσω του αριου παγου εφη	22	Cum stetisset autem paulus in medio arii pagi . ait
ανδρες αθηναιοι κατα παντα		uiri athenenses per omnia
ωσ δεισιδαιμονεστερουσ υμασ θεωρω		superstitiosos uos uideo esse
διερχομενοσ γαρ και διιστο ρων	23	circumambulans enim et perspicien s
τα σεβασματα υμων ευρον και βωμον		ea quae colitis inueni etiam et aram
εν ω η γεγραμμενον αγνωστω θω		in qua scriptum erat ignoto do
ο συν αγ νοουντες ευσεβειτε		quod ergo ignorantes colit is
τουτο εγω καταγγελλω υμειν		hoc ego adnuntio uobis
ο θσ ο ποιη σας τον κοσμον	24	ds qui fecit mun dum
και παντα τα εν αυτω		et omnia quae in eo sunt
ουτοσ ουρανου και γησ κο υπαρχων		hic cum sit caeli et terrae dns qui est
ουκ εν χειροποιητοισ ναοισ κατοικοι		non in manufactis templis inhabitat
οδε υπο χειρων ανθρωπινων θεραπευεται	25	neque manibus humanis curatur
προσδεομενοσ		tamquam egeat
οτι ουτοσ ο δουσ πασι ζωην και πνοην		quo d ipse de der it omnibus uitam et spiramentā
και τα παντα εποιησεν εξ ενου αιματος	26	et omnia fecit ex uno sanguine
παν εθνοσ ανθρωπου		omnem nationem hominum
κατοικειν επι παντοσ προσωπου τησ γησ		inhabitare super omnem faciem terrae
ορισασ προτεταγμενουσ καιρουσ		cum definisset imperata tempora
(Fol. 488 b.)		(Fol. 489 a.)

κατα οροθεσιαν της κατοικιας αυτων
 μαλιστα ζητειν το θειον εστιν
 ει αραγε ψηλαφησαισαν αυτο
 η ευροισαν καιτε ου μακραν
 ον αφ ενος εκαστου ημων
 εν αυτη γαρ ζωμεν και κεινουμεθα
 και εσμεν το καθημεραν
 ωσπερ και των καθ υμασ τινεσ ειρηκασιν
 τουτου γαρ και γοσ εσμεν
 γενοσ ουν υπαρχοντεσ του θυ
 ουκ οφιλο μεν νομιζειν
 ουτε χρυσω η αργυρω
 η λιθω χαραγματι τεχνησ
 η ενθυμησεωσ ανθρωπου
 το θειον ειναι ομοιον
 τουσ μεν ουν χρονουσ της αγνοιασ ταυτησ
 παριδων ο θσ τα νυν παραγγελλει τοισ ανθρωποισ
 ινα παντεσ πανταχου μετανοειν
 καθοτι εστησαν ημεραν κρειναι την οικουμενη
 εν δικαιοσυνη ανδρι ιηυ
 ω ωρισεν πιστιν παρεσχειν
 πασιν αναστησασ αυτον εκ νεκρων
 ακουσαντεσ δε αναστασιν νεκρων
 οι μεν εχλευαζον
 οι δε ειπον ακουσομεθα σου
 περι τουτου παλιν ουτωσ ο παυλοσ
 εξηλθεν εκ μεσου αυτων
 τινεσ δε ανδρεσ εκολληθησαν
 αυτω επιστευσαν
 εν οισ και διονυσιοσ τισ αρεοπαγειτησ
 ευσημων και ετεροι συν αυτοισ
 αναχωρησασ δε απο των αθηνων
 ηλθεν εισ κορινθον

(Fol. 489 b.)

XVII. et determinationes in habitationes eorum
 27 quaerere quod diuinum est
 si forte tractent illud
 inueniant quidem non longe
 ab uno quoque nostrorum
 28 in ipso enim uiuimus et moruemur
 et simus in diurnum
 sicut qui secundum uos sunt quidam dixerunt
 huius enim et genus sumus
 29 genus ergo cum simus di
 non debemus existimare
 neque auro aut argento
 aut lapidi sculptioni artis
 et cupiditate humane
 quod diuinum est esse simile
 30 itaque temporibus ignorantie huius
 despiciens deus iam nunc adnuntiat hominibus
 ut omnes ubique poenitentiam agant
 31 quoniam statuit diem iudicare orbem terrarum
 in iustitia in uiro ihesu
 cuius constituit fidem ex ihere
 32 omnibus resuscitauit eum a mortuis
 audientes autem resurrectione mortuorum
 aliqui deridebant
 33 alii uero dixerunt audimus te
 de hoc iterum sic paulus
 exhibit de medio illorum
 34 quidam autem uiri cum esitassent
 ei credere uerunt
 in quibus et dionysius quis areopagita
 conplacens et alii cum eis
 regressus uero ab athenis
 uenit in corinthum

(Fol. 490 a.)

και ευρων τινα ἰουδαιον XVIII 2
 ονοματι ακυλαν ποντικον τω γενει
 προσφατωσ εληλυθα απο της ἰταλιασ
 και πρισκιλλαν γυναικα αυτου
 δια το τεταχεναι κλαυδιος
 χωριζεσθαι παντασ ἰουδαιουσ απο της ρωμησ
 οι κε κατωκησεν εισ την αχαϊαν
 προσηλθεν αυτω ο παυλος
 και δια το ομοτεχρον 3
 εμενεν προσ αυτουσ και ηργαζετο
 εισπορευομενοσ δε εισ την συναγωγην 4
 κατα παν σαββατον διελεγετο
 και εντιθεισ το ονομα του̅ κυ̅ ιη̅υ̅
 και επιθεν δε ου μονον ἰουδαιουσ
 αλλα και ελληνασ
 παρεγενοντο δε απο της μακεδονιασ 5
 τοτε σιλασ και τιμοθεοσ συνειχετο τω λογω
 παυλοσ διαμαρτυρουμενοσ τοισ ἰουδαιουσ
 ειναι τον̅ χ̅ρον̅ κυ̅ ιη̅υ̅
 πολλου δε λογου γεινομενου 6
 και γραφ̅ων̅ διερμηνευομενων
 τι̅τασσομενων̅ δε αυτων
 και βλασφημουτων
 εκτιναξαμενοσ ο παυλοσ τα̅ ειματια̅ αυτου
 ειπεν̅ προσ̅ αυτουσ
 το̅ αιμα̅ υ̅μων̅ επι̅ την̅ κεφαλην̅ υ̅μων̅
 καθαροσ̅ εγω̅ α̅ ν̅
 νυν̅ εισ̅ τα̅ εθνη̅ πορευομαι
 μεταβασ̅ λα̅ 7
 ηλθεν̅ εισ̅ τον̅̅ ι̅ ν̅τινοσ
 ονοματ̅ σ̅̅ ιουστου̅ σεβομενου̅ τον̅̅ θ̅ν̅
 ου̅ η̅ οικια̅ ην̅̅ συνομοροουσα̅ τη̅ συναγωγη̅
 Ο̅ δε̅ αρχισυναγωγοσ̅ κρισποσ̅ 8
 (Fol. 490 b.)

et cum inuenissent quemdam iudaeum
 nomine acylam pontium nomine
 recens uenisse ab italia
 et prisc illam uxorem eius
 eo quod praecepisset claudius
 discedere omnes iudaeos ex urbem
 qui et demorati sunt in achaiam
 accessit ad eos paulus
 et propter artificium 3
 manebat apud eos et operabatur
 ingressus autem in synagogam 4
 per omne sabbatum disputabat
 et interponens nomen dñi ihu
 et persuadebat non solos iudae os
 sed et graecos
 ut uero aduenerunt in macedonia 5
 silas et timotheus instabant sermoni
 paulus testificabatur iudaeis
 esse xpm̅ dnm̅ ihm̅
 multoque uerbo facto 6
 et scripturis disputantibus
 resistentibus autem ei s̅
 et blasphemantibus
 excutiens paulus uestimenta sua
 dixit ad eos
 sanguinem uestrum super caput uestrum
 mundus ego a b̅ obis
 nunc ad gentes uado
 et cum recessisset ab acyla 7
 introibit in domum cuiusdam
 nomine iusti colentis dñm̅
 cuius domus erat confinis synagogae
 Uero archisynagogus crispus 8
 (Fol. 491 a.)

επιστευσεν εις τον κν	XVIII.	credidit in dno
συν ολω τω οικω αυτου		cum tota domo sua
και πολλοι των κορινθιων		et multi corinthiorum
ακουοντες επιστευον		audientes credebant
και εβαπτιζοντο πιστευοντες τω θω		et baptizabantur credentes in do
δια του ονοματος του κυ ημων ιηυ χρν		per nomen dni nostri ihu xpi
Ειπεν δε κς δι οραματος τω παυλω εν νυκτι	9	Dixit autem dns per uisum paulo per noctem
μη φοβου αλλα λαλει και μη σιωπησ		ne timeas sed loquere et ne tacueris
διοτι εγω ειμι μετα σου	10	quoniam ego sum tecum
και ου δευσ επιθησεται του κακωσαι σε		et nemo ad greditur te ut malefaciat tibi
διοτι λαος εστι μοι πολυς εν τη πολι ταυτη		quoniam populus est mihi multus in ciuitate hac
και εκαθισεν εν κορινθω	11	et consedit in corintho
ενιαυτον και μηνωσ εξ		anno et mensibus sex
διδασκων αυ τουσ τον λογον του θν		docens penes ipsos ueruum di
Γαλλωνωσ τε ανθυπατου οντωσ της αχαϊασ	12	Cumque gallio proconsol esset achaie
κατεπεστησαν ομοθυ μαδον		inruerunt unani miter
οι ιουδ αιοι συναλησαντες		iudaei coulo quentes
μεθ εαυτων επι τον παυλον		inter semetipsos de paulo
και επιθεντες τασ χειρασ		et inponentes manum
ηγαγον αυτον επι το βημα		ad duxerunt eum ad tribunal
καταβωντες και λεγοντες	13	clamantes et dic entes
οτι παρα τον νομον ουτωσ αναπειθει		qui a contra legem hic persuadet
τουσ ανθρωπουσ σεβεσθαι τον θν		hominibus colere dm
Μελλοντωσ δε του παυλου αν οιγειν το στομα	14	Incipiente autem paulo aperire os
ειπεν ο γαλλιων προσ τουσ ιουδαιουσ		dixit gallio ad iudaeos
ει μεν ην αδ ικημα τι		si quidem esset iniuria
η ραδιουργημα πονηρον		aut falsum sub dolum
ω ανδρες ιουδαιοι κατα λογον αν		o uiri iu daei cum ratione
ηνεσχομην υμων		forsitam paterer uos
ει δε ζητημα εχετε περι λογον και ονοματω	15	si autem questio est de uerbo et nominibus
και νομου του καθ υμασ οφεσθαι αυτοι		et legem quae secundum uos est uideritis ipat
κριτησ εγω τουτων ου θελω ειναι		iudex horum ego nolo esse
και απελυσεν αυτουσ απο του βηματωσ	16	et abiecit eos a tribunal

(Fol. 491 b.)

(Fol. 492 a.)

πολαβομενοι δε παντες οι ελληνες XVIII 17
 σωσθενην τον αρχισυναγωγον
 ενυπτον ενπροσθεν του βηματος
 τ ω γαλλιω εν
 Ο δε παυλος ετι προσμινασ ημερας εικανασ 18
 τοις αδελφ οισ αποταξαμενος
 επλευ σεν εισ την συριαν
 και συν αυτω πρισκιλλα και ακυλασ
 κειραμενος την κεφ αλην εν κενχρειαισ
 ειχεν γαρ πρ σευχην
 κατανητησασ δε εισ εφεσον 19
 και τω επιοντι σαββατω εκεινονσ κατελιπεν εκει
 αυτος δε εισελθων εισ την συναγωγην
 διελεγετο τοις ιουδαιουσ
 ερωτωντων τε αυτων επι πλ ιον χρονον 20
 μειναι παρ αυτοισ ουκ επενευσεν
 αλλα αποταξαμενος και ειπων 21
 δει δε παντωσ την εορτην ημεραν ερχομενη
 ποιησαι εισ ιεροσολυμισ ανα ω προς υμασ
 του θυ θελοντοσ ανηχθη απο του εφεσου
 και κατελθων εισ καισαριαν 22
 και αναβασ και ασπασαμενοσ την εκκλησια
 κατεβη εισ αντιοχεια
 και ποιησασ χρονον τινα 23
 εξηλθεν διερχομενοσ κατεξησ
 την γαλατικην χωραν και φρυγια
 και επιστηριζων παντασ τουσ μαθητασ
 ιουδαιουσ δε τισ ονοματι απολλωνιος 24
 γενει αλεξ ανδρευσ ανηρ λογιωσ
 κατηνητησεν εισ εφεσον
 δυνατοσ ων εν ταισ γραφαισ
 οσ ην κατηχημενοσ εν τη πατριδι τον λογον του κυ 25
 και ζων τω πνι απελαλει και εδιδασκεν

(Fol. 492 b.)

adpraehendentes eum omnes graeci
 cum soethenen archisynagogum
 caedebant ante tribunal
 tunc gallo fingebat eum non uidere
 Uero paulus adhuc memoratus dies pl urimos
 fratribus ualefecit
 nauigauit in syriam
 et cum ipso priscilla et aquila
 tonsa capite in cenchris
 habebat enim orationem
 deuenere ephesum
 et sequenti sabbato illos reliquerunt ibi
 ipse uero ingressus in synagogam
 disputabat iudaeis
 rogantibusque eis longiore tempore
 manere cum eis non aduenerunt
 sed cum salutasset eos et dixit
 oportet me sollempnem diem aduenientem
 facere hierosolymis iter et reuerti ad uos
 dolo uolente redire ab epheso
 et descendit caesaream
 et cum ascidisset et salutasset ecclesiam
 descendit in antiochiam
 et cum fecissent tempus quoddam
 pergreffiens ex ordine
 galatiam regionem et phrygiam
 confirmans omnes discipulos
 iudaeus autem qui dam nomine apollonius
 natione alexandrinus uir disertus
 deuenit ephesum
 potens in scripturis
 hic erat doctus in patria uerbum dñi
 et ferbens spiritu eloquebatur et docebat

(Fol. 493 a.)

ακριβως τα περι ιην XVIII.
 επισταμενος μονον το βαπτισμα ιωανου
 ητος ηρξατο παρησιαζεσθαι εν συναγωγη 26
 και ακουσαντος αυτου ακυλας και πρισκιλλα
 προσελαβοντο αυτον
 και ακριβεστερον αυτω εξεθοντο την οδον
 εν δε τη εφεσω επιδ ημουντες
 τινες κορινθιοι και ακουσαντες αυτου
 παρεκαλουν διελθειν συν αυτοις
 εις την πατριδα αυτων
 συνκατανευσαντος δε αυτου 27
 οι εφεσιοι εγραψ αν τοις εν κορινθω μαθηταις
 σπως αποδεξωνται τον ανδρα
 ος επιδημησας εις την αχαϊαν
 πολυν συνεβαλλετο εν ταις εκκλησιαις
 εντονως γαρ τοις ιουδαιοις διακατηλεγχετο 28
 δημοσια διαλεγο μενος
 και επιδικνυσ δια των γραφων τον ιην ^{ειναι} ^{χρν}
 Θελοντος δε του παυλου XIX. 1
 κατα την ιδιαν βουλην
 πορευεσθαι εις ιεροσ ολυμα
 ειπεν αυτω το πνα υποστρεφειν εις την ασια
 διελθων δε τα ανωτερικα μερη
 ερχεται εις εφ εσον
 και ευρων τινας μαθητας ειπεν προς αυτους 2
 ει πνα αγιον ελαβετε πιστευσαντες
 οι δε προς αυτον αλλ ουδε πνα αγιον λαμβανουσι
 τινες ηκουσαμεν
 ειπεν δε εις τι ουν εβαπτισθητε 3
 οι δε ελεγον εις το ιωανου βαπτισμα
 Ειπεν δε ο παυλος ιωανησ εβαπτισεν 4
 βαπτισμα μετανοιασ τω λαω λεγων
 εις τον ερχομενον μετ αυτον
 (Fol. 493 b.)

diligenter de ihu
 sciens solum baptis ma iohannis
 adque hic coepit cum fiducia loqui in synagoga
 Et cum audissent eum aquilas et priscilla
 adprehenderunt eum
 et diligentius ei exposuerunt uiam
 in aephesum autem exeuntes
 qui dam corinthii et audierunt eum
 hortantes transire cum ipsis
 in patria ipsorum
 rede unte autem eo
 ephesi scripserunt qui sunt in corintho ^{discipulis}
 quo modo exciperent hunc uirum
 qui cum exhibit in achaïam
 multum contulit in ecclesias
 fortiter enim iu daeos conuincebat
 publicas disputante
 et ostendens per scripturas ihm esse xpm
 Volente uero paulo
 secundum suum consilium
 exire in hierosolyma
 dixit ei sps reuertere in asiam
 perambulantes superioris partibus
 uenit in ephesum
 et cum inuenisset quosdam discipulos dixit ad eos
 si spm sanctum accepistis cum credidissetis
 illi uero ad eum sed neque spm sanctum accipiunt
 quidam audiuimus
 dixitque quid ergo baptizati estis
 ad illi dixerunt in iohannis baptisma
 Dixit autem paulus iohannes baptizauit
 baptis ma paenitentiae populo dicens
 in eum qui uenerit post ipsum
 (Fol. 494 a.)

ἵνα πιστευσωσιν τουτεστιν εἰς χ̅ρν
 ακουσαντες δε τουτο εβαπτισθησαν
 εἰς το ονομα κυ̅ ι̅ην̅ χ̅ρν̅
 εἰς αφεσιν αμαρτιων
 και επιθεντο αυτοις χειρα του παυλου
 ευθεως επεπεσεν το π̅να̅ το αγιον επ̅ αυτοις
 λαλουν δε γλωσσαισ̅ και επροφητενον
 ησαν δε οι παντες ανδρες̅ ωσει̅ δωδεκα
 Εἰσελθων δε ο παυλος εἰς την συναγωγην
 εν δυναμει μεγαλη̅ επαρρησιαζετο
 ἐπι̅ μ̅η̅να̅ς̅ γ̅·̅ διαλεγομενος
 και πειθων̅ περι̅ της βασιλειασ̅ του̅ θ̅υ̅
 τινες̅ μεν̅ ου̅ ν̅ αυτων̅ εσκληρυ̅νοντο
 και ηπιθον̅ κακολογοντες̅
 την̅ οδον̅ ἐνωπιον̅ του̅ πληθους̅ των̅ εθν̅ων̅
 Τοτε̅ αποστασ̅ ο̅ παυλος̅ απ̅ αυτων̅
 αφωρισεν̅ τους̅ μαθητας̅
 το̅ καθημεραν̅ διαλεγομενος̅ εν̅ τη̅ σχολη̅
 τυραννιου̅ τινος̅ απο̅ ωρας̅ ε̅·̅ ε̅ω̅ς̅ δεκατης̅
 τουτο̅ δε̅ εγενετο̅ ἐπι̅ ετη̅ δυο
 ε̅ σ̅ παντες̅ οι̅ κατοικουντες̅ την̅ ασιαν̅
 κουσ̅αν̅ τους̅ λογους̅ του̅ κυ̅
 ἰουδαιοι̅ και̅ ελληνες̅ .
 δυναμεις̅ δε̅ ου̅ τας̅ τυχου̅ σ̅ α̅ σ̅ ο̅ θ̅ς̅̅ ἐποιει̅
 δια̅ των̅ χειρων̅ παυλου̅
 ωστε̅ και̅ ἐπι̅ τους̅ ασθενουντας̅
 επιφερεσθαι̅ απο̅ του̅ χωροσ̅̅ αυτου̅
 σουνδαρια̅ η̅ και̅ σιμικινθια̅
 και̅ απαλλασσεσθαι̅ απ̅ αυτων̅ τας̅ νοσο̅υ̅ς̅
 τα̅ τε̅ π̅να̅ τα̅ πονηρα̅ εκπορευεσθαι̅
 Επεχειρησαν̅ δε̅ τινες̅ εκ̅ των̅ περιερχομενων̅
 ἰουδαιων̅ εξορκιστων̅ ονομαζειν̅
 ἐπι̅ τους̅ εχοντας̅ τα̅ π̅να̅ τα̅ πονηρα̅
 (Fol. 494 b.)

XIX
 5 ut crederent hoc est in xpm
 cum audissent hoc baptizati sunt
 in nomine dñi ihu xpi
 in remissione peccatorum
 6 et cum inposuisset eis manum paulus
 statim cecidit sp̅s̅ sanctus̅ super̅ eos
 loquebatur linguis et profetabant
 7 erant autem uniuersi uiri quasi duodecim
 8 Cum introisset autem paulus in synagogā
 cum fiducia magna pal am loquebatur
 per trens menses disputans
 et persuadens de regno dī
 9 ut uero quidam eorum cum indurarent
 et non crederent maledicentes
 uiam in conspectu multitudinis gentiū
 Tunc recessit paulus ab eis
 segregauit discipulos
 cottidie disputans in scola
 tyranni cuiusdam ab hora u·usque decima
 10 hoc autem factum est in annos duos
 ita ut omnes qui habitant asiam
 audirent uerba dñi
 iudaeique et craeci
 11 uirtutes etiam non quaslibet d̅s̅ faciebat
 per manus pauli
 12 ita ut et super infirmantes
 inferentur a corpore eius
 sudaria aut simicintia
 et recedent ab eis infirmitatis
 ut sp̅s̅ malignus exiret
 13 adgressi sunt quidam ex circumuenientibus
 iudaeis exorcistarum nominare
 super eos qui haberent sp̅s̅ malignos
 (Fol. 495 a.)

το ονομα κῡ ιην̄ λεγοντες	XIX.	nomen dñi ihū dicentes
Ορκίζω̄ ῡμας τον̄ ιην̄ ον̄ παυλος κηρυσσει		Adiuro uos per ihm̄ quem paulus praedicat
εν̄ οισ̄ και ῡιοι σκενᾱ τινος̄ ιερεωσ̄	14	in quo et fili sceuae cuiusdam sacerdotis
η̄βελησαν̄ το̄ αυτο̄ ποιησαι		uoluerunt similiter facere
ε̄θος̄ ειχαν̄ τοῡ σ̄ τοιουτουσ̄ ε̄φορ̄ κ̄ζειν̄		consuetudinem habebant apud eos exorcizare
καῑ εισελθοντες̄ προς̄ τον̄ δαιμονιζομενο̄		et introierunt adimplentes
η̄ρξαντο̄ επικᾱ λεισθᾱ ῑ το̄ ονομᾱ λεγοντες̄		coeperunt in uocare nomen dicentes
παραγγελλο̄ μεν̄ σοῑ εν̄ ιην̄		praecipimus tibi ihū
ον̄ παυλος̄ εξελθειν̄ κηρυσσει		quem paulus praedicat exire
τοτε̄ απεκριθη̄ το̄ π̄νᾱ το̄ πονηρον̄ ειπεν̄ αυτουσ̄	15	tunc respondens sp̄s malignus dixit ad eos
τον̄ ιην̄̄ γεινωσκω̄ καῑ τον̄ παυλον̄̄ επισταμαῑ		ihm̄ adgnosco et paulum scio
ῡμεις̄ δε̄ τινεσ̄̄ εσταῑ		uos autem qui estis
καῑ̄ εναλλομενο̄ σ̄̄ εισ̄̄ αυτουσ̄̄ ο̄̄ ανθρωποσ̄̄	16	et insilien in eos homo
εν̄ ω̄̄ η̄ν̄̄ το̄̄ π̄νᾱ̄ το̄̄ πονηρον̄̄		in quo erat sp̄s nequa
κυριε̄̄ ῡσασ̄̄ αμφοτερων̄̄ εισχυσεν̄̄ κατ̄̄ αυτω̄̄		dominatus utrisque ualuit aduersus eos
ωστε̄̄ γῡ̄ μνουσ̄̄ καῑ̄ τετραῡ̄ ματισ̄̄ μενουσ̄̄		ita ut nudi et uulnerati
εκφυγειν̄̄ εκ̄̄ τοῡ̄ οικοῡ̄ εκεινοῡ̄		effugerent de domo illa
Τουτο̄̄ δε̄̄ εγενετο̄̄ γνωστον̄̄ πασῑ̄ ιουδαιουσ̄̄	17	Hoc autem factum est notum omnibus iudaeis
καῑ̄ ελλησιν̄̄ τοισ̄̄ κατοικοουσιν̄̄ την̄̄ εφεσο̄̄		et grecis his qui habitant in ephesum
καῑ̄ φοβοσ̄̄ επεσεν̄̄ επῑ̄ παντασ̄̄ αυτουσ̄̄		et incidit timor super omnes eos
καῑ̄ εμεγαλυνετο̄̄ το̄̄ ονομᾱ̄ κῡ̄ ιην̄̄		et magnificabatur nomen dñi ihū
πολλοῑ̄ δε̄̄ των̄̄ πιστευοντων̄̄	18	multique credentium
η̄ρχοντο̄̄ ε̄ξο̄̄ μολο̄̄ γουμενοῑ̄		ueniebant confitentes
καῑ̄ αναγγελλοντες̄̄ τασ̄̄ πραξεισ̄̄ αυτων̄̄		et nuntiantes actos suos
ικανοῑ̄ των̄̄ περῑ̄ τᾱ̄ εργᾱ̄ πραξαντων̄̄	19	multi autem ex his qui curiosa gesserunt
συνενεγκαντες̄̄ καῑ̄ τασ̄̄ βιβλουσ̄̄		adtulerunt et libros
καταικειον̄̄ εν̄̄ ω̄̄πιον̄̄ παντων̄̄		commurebant coram omnibus
καῑ̄ συνεψηφισον̄̄ τασ̄̄ τιμασ̄̄ αυτων̄̄		et computatis praetiis illorum
ευρον̄̄ αργυριοῡ̄ μυριδασ̄̄ πεντε̄̄		inuenerunt denariorum sestertia decemta
ουτωσ̄̄̄ κατᾱ̄ κρατοσ̄̄̄ εν̄̄ισχυσεν̄̄̄	20	sic potens conualescebat
καῑ̄̄ η̄̄ πιστισ̄̄̄ τοῡ̄ θῡ̄ η̄̄ξαν̄̄ καῑ̄̄ επληθυν̄̄̄		et fides dñi crescebat et conualescebat
τοτε̄̄̄ παυλοσ̄̄̄ εθετο̄̄̄ εν̄̄̄ τω̄̄̄ π̄̄νῑ̄	21	tunc paulus adposuit in spo
διαλθειν̄̄̄ την̄̄̄ μακεδονιαν̄̄̄		transire per macedoniam

(Fol. 495 b.)

(Fol. 496 a.)

και την αχαϊαν
 και πορευεσθαι εις ιεροσολυσολυμα
 ειπων οτι μετα το γενεσθαι με εκει
 δε ιμαι και ρωμην ει δειν
 και αποστειλασ εις την μακεδονιαν 22
 δυο των διακονου ντων αυτω
 τιμοθεον και εραστον
 αυτοσ επεσχεν χρονον ολιγον εν τη ασια
 Εγενετο δε κατα τον καιρον εκεινον 23
 ταραχος ουχ ολιγοσ περι της οδου
 Δημητριουσ γαρ τισ ην αργυρο κοποσ 24
 ποιων ναουσ αργυρουσ αρτεμιδοσ
 οσ παρειχε τοισ τεχνειταισ
 ουκ ολιγην εργασιαν
 ου τοσ συναθροισασ τουσ περι τα τοιαυτα 25
 τεχνηταισ εφη προς αυτουσ
 ανδρεσ συντεχνειται επιστασται οτι εκ ταυτησ
 της εργασιασ η ευπορια ημειν εστιν
 και ακουεται και θεωρεται 26
 ου μονον εωσ εφεσιου
 αλλα και σχεδον πασησ ασιασ
 Ο παυλοσ ουτοσ τισ τοτε πιωασ
 μετεστησεν ικανον οχλον λεγων
 οτι ουτοι ουκ εισιν θεοι
 οι δια χειρων γενομενοι
 ου μονον δε τουτο ημειν κινδυνευει 27
 το μεροσ εισ απελεγμον ελθειν
 αλλα και το της μεγαλης θεασ
 ιερον αρτεμιδοσ εισ ουδεν λογισ θησεται
 αλλα καθερισθαι μελλει η ολ η ασια
 και η οικον μενη σεβετα ι
 ταυτα δε ακουσαντεσ 28
 και γενομενο ι πληρεισ θυμου
 (Fol. 496 b.)

XIX.
 et acha iam
 et sic ire in hierosolyma
 dicens quia cum fuero ibi
 necesse est me roma uidere
 et misit in macedoniam 22
 duos qui sibi ministrabant
 timotheum et erastum
 ipse uero substitit tempus in asiam
 Factum est autem in illo tempore 23
 tumultus non modicus de hac uia dñi
 Demetrius enim quidam argentarius 24
 faciens tempula argentea dianae
 qui prestabat artificibus
 non modicam adquisitionem
 hic conuocauit eos qui circa haec 25
 operabantur ait ad eos
 Uiri artifices scitis quia ex hac
 operationem adquisitio est nobis
 et audistis et uidetis 26
 quia non solum ipsius ephesi
 sed paene omnis asiae
 Paulus hic quidam tunc suadens
 eduxit plurimam turbam dicens
 quoniam non sunt dii
 qui fiunt manibus
 non solum autem nobis periclitatur 27
 pars in re dargutionem uenire
 sed etiam magnae deae
 templum dianae in nihilum deputabitur
 sed destrui incipiet tota asia
 et orbis terrarum colitur
 haec autem cum audissent 28
 et fuissent pleni indignatione
 (Fol. 497 a.)

δραμοντες εισ το αμφοδον εκραζον λεγοντες XIX.
 μεγαλη αρτεμις εφεσιων
 και συνεχυθη ολη η πολις αισχυνησ 29
 ωρμησαν δε ομοθυμαδον εισ το θεατρον
 και συναρπασαντες γαϊον και αρισταρχον
 μακεδονες συνεδημους παυλου
 Βουλομενου δε του παυλου 30
 εισελθειν εισ τον δημον
 οι μαθηται εκωλων
 τινες δε και των ασιαρχων 31
 ὑπαρχοντες αυτω φιλοι
 πεμψαντες προς αυτον
 παρεκαλουν μη δουναι εαυτον εισ το θεατρο
 αλλοι μεν ονν αλλο εκραζον 32
 η γαρ εκκλησια ην συνεχυμενη
 και οι πλειστοι ουκ ηδεισαν τινος ενεκεν
 συνεληλυθεισαν εκ δε του οχλου 33
 κατεβιβασαν αλεξανδρον
 προβαλλοντων αυτον των ἰουδαιων
 Ο δε αλεξανδρος κατασεισασ τη χειρι
 ηθελεν απολογισθαι τω δημω
 επιγνοντες δε οτι ἰουδαιος εστιν 34
 φωνη εγενετο ομια παντων
 ως επι ωρας δυο κραζοντων
 μεγαλη αρτεμις εφεσιων
 κατασεισασ δε ο γραμματευσ τον οχλον φησι· 35
 ανδρες εφεσιοι τις γαρ εστιν ο ανθρωπος
 ος ου γεινωσγει την ημετεραν πολιν
 ναοκορον ειναι της μεγαλης αρτεμιδος
 και του διοσπετους ανατιρηρητων 36
 ονν οντων τουτων
 δεον εστιν ὑμας κατεσταλμενους ὑπαρχει
 και μηδεν προπετες πρασσειν
 (Fol. 497 b.)

currentes in campo clamauerunt dicentes
 magna est diana ephesiorum
 et repleta est tota ciuitas confusionem
 impetum que fecerunt unanimiter in theatru
 et rapuerunt gaium et aristarohum
 macedonibus comitibus pauli
 ipso autem uolente paulo
 introire in turbam
 discipuli non sinebant
 quidam uero asiarcharum
 qui erant amici eius
 cum mississent ad eum
 rogabant eum ne darent se in theatrum
 alii autem uero aliut clamabant
 erat enim ecclesia confusa
 et plures nesciebant cuius rei causa
 conuenerint de ipsa turba
 distraxerunt alexandrum
 propellentibus eum iudaeis
 alexander autem innuens manu
 uolebat rationem reddere populo
 cognito autem eo quod iudaeus esset
 uox facta est una omnium
 quasi horis duabus clamantium
 magna est diana ephesiorum
 cum conpescuisset scriba turba ait
 uiri ephesi quis enim est homo
 qui ignorat uestram ciuitatem
 aedituam esse magnae diana
 et huius iouis contra dictione
 itaque non capientibus his
 oportet uos questos esse
 et nihil temere agere
 (Fol. 498 a.)

ηγαγετε γαρ τους ανδρας τουτους ενθαδε XIX. 37
 μητε ιεροσυλους
 μητε βλασφημουτας την θεαν ημων
 ει μεν ουν δημητριος ουτος 38
 οι και συν αυτω τεχνειτε
 εχουσι προσ αυτου σ τινα λογον
 αγοραιοι αγονται και ανθυπατοι εισιν
 ενκαλιτωσαν αλληλοις
 ει δε τι περι ετερων επιζητειτε 39
 εν τω νομω εκκλησια επιλυθησεται
 και γαρ κινδυνευομεν σημερον ενκαλιωθαι 40
 στασε ως μηδενος αιτιου ουτος
 περι ου δυνησομεθα αποδουναι λογον
 της συστροφης ταυτης
 και ταυτα ειπων απελυσε την εκκλησιαν 41
 μετα δε το παυσασθαι τον θορυβον XX. 1
 προσκαλεσαμενος παυλος τους μαθητας
 και πολλα παρακελεσας
 αποσπασαμενος εξηλθεν εισ μακεδονιαν
 διελθων δε παντα τα μερη εκεινη 2
 και χρησισ λογω πολλω
 ηλθεν εισ την ελλαδα ποιησας δε μηνασ· γ· 3
 και γενηθεισ αυτω επιβουλησ υπο των ιουδαιων
 ηβελησεν αναχθηναι εισ συριαν
 ειπεν δε το πνα αυτω υποστρεφειν
 δια της μακεδονιασ
 μελλοντος ουν εξειεναι αυτου μεχρι της ασιασ 4
 σωπατροσ πυρρου βερνυαιος
 θεσσαλονικειων δε αρισταρχος
 και σεκουνδος και γαϊος
 δουβριος και τιμοθεος
 εφεσιοι δε εντυχος και τροφιμος
 ουτοι προελθοντες εμενον αυτον εν τρωαδι 5
 (Fol. 498 b.)

ad duxist is enim uiros istos hoc
 neque sacrilegos
 neque blasphemantes deam nostram
 si quidem ergo demetrius hic
 et qui cum eo sunt artifices
 habent cum ali quos quen dam uerbum
 conuentus aguntur et proconsoles sunt
 accusent se in uicem
 si qui d autem ulterius requiritis
 in legem ecclesiae discutietur
 nam etiam periclitamur hodie accusari
 seditionis nullius causa esse
 cuius possumus reddere rationem
 de hoc concurso
 et haec cum dixisset dissoluit ecclesiam
 postquam autem cessauit tumultus
 conuocauit paulus discipulos
 et multo exhortatus
 salutans exiit in macedoniam
 cum perambulasset omnes partes illas
 et exortatus sermone multo
 uenit in ellada fecit autem menses tres
 et cum fierent ei insidiae a iudaeis
 uoluit in syriam perduci
 Dixitque spiritus eius reuertere
 per macedoniam
 uolente autem comitari eum usque ad asiā
 sopater uirri beryensis
 thessalonicensium uero aristarchus
 et secundus et gaius
 donerius et timotheus
 ephesii autem eutyclus et trophimus
 hic cum praecessissent expectabant nos troyade
 (Fol. 499 a.)

ημεις δε εξεπλευσαμεν
 μετα τας ημερας των αζυμων
 απο φιλιππων και ηλθομεν προς αυτους
 εις τρωαδα πεμπτα ιοι
 εν η και διετριψα μεν ημερας επτα
 εν τε τη μια πρωτη των σαββατων
 συνηγημενων ημων του κλασαι αρτον
 Ο παυλος διελεγετο αυτοις
 μελλων εξιεναι τη επαυριον
 παρετινε τον λογον μεχρι μεσονυκτιου
 ησαν δε υπολαμπαδες ικαν αι
 εν τω υπερω ου ημεν συνηγημενοι
 καθεζομενος δε τις νεανιας
 ονοματι ευτυχος επι τη θυριδι
 κατεχομενος υπνω βαρει
 διαλεγομενου παυλου επι πλειον
 κατενεχθεισ υπο του υπνου
 επεσεν απο του τριστεγου κατω
 και οσ ηρθη νεκρος
 καταβασ δε ο παυλος επεσεν επ αυτω
 και συνπεριλαβων και ειπεν μη θορυβισθε
 η γαρ ψυχη αυτου εν αυτω εστιν
 αναβασ δε και κλασασ τον αρτον
 και γ ευσα μενος εφ ικανον δε ομειλησασ
 αχρισ αυγησ ουτως εξ ηλθεν
 ασπαζομενων δε αυτων
 ηγαγεν τον νεα νισκον ζωντα
 και παρεκληθησαν ου μετρωσ
 ημεις δε κατελθοντες εις το πλοιον
 ανηχθημεν εις την ασσον
 εκειθεν μελλοντες αναλαμβανειν τον παυλο
 ουτως γαρ ην διατεταγμενος
 ως μελλων αυτοσ πεζειν

(Fol. 499 b.)

XX. 6

7

8

9

10

11

12

13

nos uero enauigauimus
 post dies azymorum
 a philippis et uenimus ad eos
 troadam quintani
 in qua demorati sumus dies septem
 in una autem sabbati
 collectis nobis frangere panem
 paulus disputabat eis
 incipiens exire post alia die
 extendit que sermonem usque in media nocte
 et erant faculae copiosae
 in superioribus ubi eramus collecti
 sedens autem quidam iubenis
 nomine eutyclus super fenestram
 de mersus omni graui
 disputante paulo prolixius
 praeceps datus est a somno
 cecidit de tritago zosum
 et sublatus est mortuus
 Cum descendisset autem paulus cecidit super eum
 et circumplexit et dixit nolite turbari
 anima enim eius in ipso est
 cum ascendisset et fregisset panem
 et gustas set satisque fabulatus esset
 us quae ad lucem sic profectus est
 salutantes autem eos
 ad duxerunt iubenem uiuentem
 et consolati sunt non me dico criter
 nos uero ascendimus in nauem
 de uenimus assum
 inde mox recepturi paulum
 sic enim disposuerat
 incipiens ipse iter facere

(Fol. 500 a.)

ως δε συνεβαλεν ἡμειν εἰς τὴν ἀσσον XX. 14
 ἀναλαβόντες αὐτὸν ἤλθομεν εἰς μιτυληνῆ
 κακειθεν ἀποπλευσαντες τὴ ἐπιουση 15
 κατηγήθησαμεν ἀντικρυς χειου
 τῆ δε ἑτερα παρελαβομεν εἰς σαμον
 καὶ μειν ἀντες ἐν τρωγυλια
 τῆ ἐρχο μενη ἤλθομεν εἰς μελιητον
 καὶ κρι κι γαρ ὁ παυλος 16
 παραπλευσαι τὴν ἐφεσον
 μήποτε γενήθη αὐτῷ κατασχέσις τις ἐν τῇ ἀσια
 ἐσπευδε γαρ εἰς τὴν ἡμεραν τῆς πεντηκοστῆς
 γενεσθαι ἐν ἱερο σο λυμα
 ἀπο δε τῆς μελιητου πεμψας εἰς ἐφεσον 17
 μετεπεμψ̄ ἀπο τοὺς πρεσβυτεροὺς τῆς ἐκκλησιας
 ὡς δε παρεγενοντο προσ αὐτὸν 18
 ὁμῶς εὐντων αὐτῶν εἶπεν προσ αὐτοὺς
 ὕμεις ἐπιστασθαὶ ἀδελφοὶ ἀπο πρώτης ἡμέρας
 ἐφ ἧς ἐβῆθην εἰς τὴν ἀσιαν
 ὡς τριετιαν ἡ καὶ πλεον
 ποταπῶς μεθ ὑμῶν τὴν
 παντοσ̄ χρόνου δουλευῶν τῷ κ̄ῶ 19
 μετὰ πάσης ταπεινῆς φροσύνης
 καὶ δακρῶν καὶ πειρασμῶν
 τῶν συνβαντῶν μοι
 ἐν ταῖς ἐπιβουλαῖς τῶν ἰουδαιῶν
 ὡς οὐδὲν ὑπέστελαμην τῶν συν φερόντων 20
 τοῦ ἀναγγ εἰλαι ὕμειν
 καὶ δ ἰδαξαι κατ οἰκοὺς καὶ δ ἡμοσια
 διαμαρτυρουμενοσ̄ ἰουδ̄ αἰοῖς τε καὶ ἐλλ̄ησι 21
 τὴν εἰς τὸ ν̄ θ̄ν̄ μεταν οἶαν
 καὶ πιστιν̄ δια τοῦ κῡ ἡμῶν ἰη̄ν̄ χρ̄υ
 καὶ νῦν εἶδου ἐγὼ δεδεμενοσ̄ τῷ π̄νι πορευομαι 22
 εἰς ἱεροσολυμα τα ἐν αὐτῇ· συναντήσαντα μοι

(Fol. 500 b.)

ut autem conuenit nos in assum
 adsupto eo uenimus mitylenen
 et inde cum enauigassemus prid ie
 peruenimus contra chium
 et alia die applicauimus samum
 et manentes in trogy lio
 sequenti uenimus in miletum
 iudicauerat enim paulus
 praeternaigare ephesum
 ut non contingeret e i morandi quis in asia
 festinabat enim in die pentecostes
 adesse in hierosolymis
 a mileto autem cum mis isset in ephesum
 transmisit presbyteros de ecclesiam
 ad ubi uenerunt ad eum
 simul que cum esset ait ad eos
 uos scitis fratres a prima die
 in qua ingressus sum asiam
 quasi triennium et amplius
 quema dmo dum uobiscum fui
 per omne tempore seruiens dno
 cum omni humilitati sensui
 et lacrimis et temptationibus
 quae euenerunt mihi
 ex insidiis ad iudaeis
 quam nihil substraxerim que utilia essent
 ut adnuntiarem uobis
 et docerem per domos et publice
 testifican do iudaeisque et graecis
 quae in dō paenitentiam agent
 et fidem in dnm nostrum ihm xpm
 et nunc ecce ego ligatus spo uado
 in hierosolyma quae in ea mihi uentura sunt

(Fol. 501 a.)

μη γεινωσκων πλην οτι το αγιον πνα	XX. 23	nesciens tamquam spm sanctum
κατα πασαν πολιν διαμαρτυρεται μοι λεγω		per singulas ciuitates protestatur mihi dicens
οτι δεσμα και θλευφεισ		quia uincula et tribul ationes
μενουσιν μοι εν ιεροσολυμοις		manen mi in hierosolymis
αλλ ουδενοσ λογον εχω μοι	24	sed nihil horum cura est mihi
ουδε ποιουμαι την ψ υχην μου τιμιαν εμαντου		neque habeo ipsam ani mam caram mihi
του τελωσαι τον δρ ομον μου		quam consummare curs um meum
και την διακονιαν του λογου		et ministerium uerbi
ον παρελαβον παρα του κυ ιηυ		quod accepi a dno ihu
διαμαρτυρασθαι ιουδαιοις και ελλησιν		testificari iudae is et crecis
το ευαγγελιον της χαριτος θυ		euangelium gratiae di
και νυν ειδου εγω οίδα	25	et nunc ecce ego scio
οτι ουκετι οψεσθαι το προσωπον μου		quia non uidebis faciem meam
υμεισ παντες		uos omnis
εν οισ διηλθον κηρυσσων		inter quos perambulauī prae dicans
την βασιλειαν του ιηυ		illu d regnum ihu
αχρι ον της σημερον ημερασ καθαροσ ειμι	26	propter quo d ho dierno die mundus sum
απο του αιματοσ παντων		a sanguine omnium
ου γαρ υπεστειλαμην του αναγγελιαι	27	non enim substraxi ut non adnuntiem
πασαν την βουλην του θυ ημιν		omnem uoluptatem di uobis
προσεχεται αυτοις και παντι τω ποιμνιω	28	attendite uos et omni gregi
εν ω υμασ το αγιον πνα εθετο επισκοπουσ		in uobis sps sanctus posuit episcopos
ποιμενειν την εκκλησιαν του κυ		regere ecclesiam dni
ην περιε ποιησ ατο ε αντω		quam ad quisibit sibi
δια του αιματοσ του ιδιου		per san quinem suum
Εγω οίδα οτι εισελευσονται	29	Ego scio quia introibunt
μετα την αφεξιν μου λυκοι βαρεισ εισ υμασ		pos diescessum meum lupi graues in uos
μη φειδομενοι του πυμνειου		non parcentes gregi
και εξ υμων αντων αναστησονται	30	et ex uobis ipsis exurgent
ανδρες λαλουντες διεστραμμενα		uiri lo quentes peruersa
του αποστρεφειν τουσ μαθητασ οπισω αυτω		ut abstrahant discipulos post seipsos
διο γρηγορειτε μνημονευοντες	31	propter quo d uigilate memores estote
οτι τριετιαν νυκτα δε ημεραν		quia t riennio nocte ac die

(Fol. 501 b.)

(Fol. 502 a.)

ουκ επανσαμην μετα δακρυων	XX.
νουθετων ενα εκαστον υμων	
και τα νυν παρατιθεμαι υμασ τω θω	32
και τω λογω της χαριτος αυτου	
τω δυνα μενω οικοδο μησαι υμασ	
και δουναι κληρονομιαν εν αυ σ	
τοις ηγιασμενοις των παντων	
αργυριου και χρυσιου η ειματισμου	33
ουδενοσ υμων επεθυ μησα	
αυτοι γεινωσκεται οτι τασ χρειασ μου	34
πασιν και τοις ουσιν μετ εμου	
υπηρητησαν αι χειρεσ μου	
πα ι υπεδειξα υμειν οτι ουτωσ κοπιωντασ	35
δει αντιλαμβανεσθαι των ασθενουντω	
μνημονευειν των λογων του κυ ιηυ	
οτι ουτοσ ειπεν μακαριοσ εστιν	
μαλλον διδομαι η λαμβανειν	
και ταυτα ειπασ θεισ τα γονατα	36
συν πασιν αυτοις προσευξατο	
ικανοσ δε κλαυ θμοσ εγενετο παντων	37
και επιπεσοντεσ επι τον τραχηλον του παυλου	
κατεφιλον αυτον	
μαλιστα επι τω λογω οδυνωμενοι	38
οτι ειπεν ουκετι μελλει ι	
το προσωπον θε ωρειν	
προεπεμπον δε αυτον επι το πλοιον	
ι επι αυτ σ ανηχθημεν	XXI. 1
αποσπασθεντων δε ν απ αυτων	
ευθυδρομησαντεσ ηκομεν εισ κω	
τη δε επιουση εισ ροδον	
κακειθεν εισ παταρα και μυρα	
και ευροντεσ πλοιον	2
διαπερων εισ φ νεικην	
(Fol. 502 b.)	ⲛⲧ

[*Deest folium unum, quaternionis sexagesimas quartae primum, continens Cap. xx. 31—xxi. 2 Latinè, Cap. xxi. 2—10 Græcè.*]

CAP. XXI	ascendentes nauigauimus
3	uidentes autem cyprum et relinquentes eas a sinistro collauimus in syriam enaugauimus in tyro ibi erat enim nauis ex postura onus
4	et inuentis discipulis mansimus apud eos dies septem quidam autem paulo dicebant per spm non ingredi hierosolyma
5	Sequenti autem die exeuntes ambulamus uiam nostram deducentibus omnibus nos cum uxoribus et filiis extra ciuitatem et positis genibus in litore orauimus
6	α et cum salutassemus inuicem γ reuersi uero quisque ad sua
7	nos autem nauigatione expedita a tyro uenimus ptolemaidem et salutauius fratres num apud eos

[Deperit pars inferior hujus folii: conf. Ad-
notationes.]

(Fol. 504 a.)

προ φηγησ̄ ονοματι αγαβος̄
 ανελθων δε̄ προς̄ ημασ̄
 καῑ αρασ̄ την̄ ζωνην̄ τοῡ παυλου
 δησασ̄ εαυτοῡ τουσ̄ ποδας̄ καῑ τασ̄ χειρασ̄ ειπε̄
 ταδε̄ λεγεῑ το̄ πνᾱ το̄ αγιον̄
 τον̄ ανδρᾱ οῡ εστιν̄ η̄ ζωνη̄ αυτη̄
 ουτωσ̄ δησουσιν̄ εις̄ ιερουσαλημ̄ ιουδαιοι
 καῑ παραδωσουσιν̄ εις̄ χειρασ̄ εθνων̄
 ωσ̄ δε̄ ηκουσαμεν̄ ταυτα
 παρακαλοῡ μεν̄ ημεισ̄
 καῑ οῑ εντοπιοῑ τον̄ παυλον̄
 τοῡ μη̄ επιβαινειν̄ αυτον̄ εις̄ ιερουσαλημ̄
 ειπεν̄ δε̄ προς̄ ημασ̄ ο̄ παν̄ λοσ̄
 τῑ ποιειταῑ κλαιοντες̄
 καῑ θορυβοντες̄ μοῡ την̄ καρδιαν̄
 εγω̄ γαρ̄ οῡ μονον̄ δεθηναῑ βουλομαι
 αλλᾱ καῑ αποθανειν̄ εις̄ ιερουσαλημ̄
 ετοιμωσ̄ εχω̄ ὑπερ̄ τοῡ ονοματοσ̄ τοῡ κῡ ιη̄ῡ χρ̄ῡ
 μη̄ πειθομενοῡ δε̄ αυτοῡ
 ησυχασαμεν̄ οῑ ειποντες̄ προς̄ αλληλουσ̄
 το̄ θελημᾱ τοῡ θῡ γεινεσθω̄
 μετᾱ δε̄ τινασ̄ ημερασ̄ αποταξαμενοι
 αναβαινομεν̄ εις̄ ιερ̄
 εκ̄ κεσᾱ

[Confer Adnotationes.]

(Fol. 504 b.)

XXI.
 11 profeta nomine agabus
 cum uenisset ad nos
 et tulisset zona m pauli
 ligauit suos pedes et manus et dix it
 haec dicit sps̄ sanctus
 eum uirum cus est zona haec
 sic ligabunt hierusalem iudaei
 et tradent in manus gentium
 12 et uero au diuimus haec
 depraecaba mur nos
 et incolae loci illius paulum
 ut non ascenderet hierusalem
 13 Respondit autem ad nos paulus
 qui d facitis plorantes
 et conturbantes meum cor
 ego enim non solum ligari uolo
 sed et mori in hierusalem
 14 proposit um habeo propter nomen dñi xpi ihu
 cum non suaderetur e i
 qui euimus dicentes ad inuicem
 uoluntas dñi fiat
 15 post hos autem dies refecimus nos
 et ascen dimus hierosolyma
 16 de caesarea nobis cum
 simul quae ad duxerunt nos
 apud quem ospitare mur
 et cum uenerunt in quen dam ciuitatem
 fuimus ad nasonem quen dam cyprium
 17 discip ulum antiquum et in de exeuntes
 uenimus hierosolyma
 susceperunt autem nos cum laetitia fratres
 18 sequenti autem die introibit paulus
 nobis cum ad iacobum

(Fol. 505 a.)

ησαν δε παρ αυτω οι πρεσβυτεροι συνηγμενοι XXI.
 ουσ ασπα μενοσ διηγειτο ενα εκαστον 19
 ωσ εποισεν ο θσ τοισ εθνεσιν
 δια της διακονιασ αυτου
 οι δε ακουσαντεσ εδοξασαν τον κν ειποντεσ 20
 Θεωρεισ αδελφε ποσαι μυριαδεσ ειεισιν
 εν τη ιουδαια των πεπιστευκοτων
 και παντεσ τουτοι ζηλωται του νομου υπαρχουσι
 κατηκησαν δε περ ε σου 21
 οτι αποστασιαν διδασκεισ απο μωσεωσ
 τουσ κατα εθνη εισιν ιουδαιοσ
 μη περιτεμνειν αυτουσ τα τεκνα
 μητε εν τοισ εθνεσιν αυτου περιπατειν
 Τι ουν εστιν παντωσ 22
 δει πληθοσ σ υνελθειν
 ακουσονται γαρ οτι εληλυθασ
 τουτο ουν ποιησον οσοι λεγομεν 23
 εισιν ημειν ανδρεσ τεσσαρεσ
 ευχην εχοντεσ ε φ εαυτων
 τουτουσ παραλαβων αγνισθητι σιν αυτοισ 24
 και δαπανησον εισ αυτουσ
 ινα ξυρωνται την κε φαλην
 και γνωσονται παντεσ οτι ων κατηχηνται
 περι ου ουδεν εστιν
 αλλ οτι πορευ ου αυτοσ φυλασσων τον νομω
 περι δε των πεπιστευκοτων εβ νων 25
 ουδεν εχουσι λεγειν προσ σε
 ημεισ γαρ απεστειλαμεν κρεινοντεσ
 μηδεν ποιουτον τηρειν αυτουσ
 ει μη φυλασσεσθαι αυτουσ το εδωλοθντον
 και αιμα και πορνειαν
 Τοτε παυλοσ παραλαβων τουσ ανδρασ 26
 τη επιουση ημερα σιν αυτοισ
 (Fol. 505 b.)

erant autem cum eo praesbyteri conuenti
 cum salutasset eos narrabat per singula
 quae fecit ds in gentibus
 per ministerium eius
 ad illi cum audissent clarificauerunt dnm dicentes
 Uides frater quanta milia s int
 in iudaea qui credi derunt
 et omnes isti hemulatores legis sunt
 diffamauerunt autem de te
 quia ab scens ionem do cens a moysen
 qui in gentibus sunt iudaeos
 ne circumcidat filios
 neque gentes eius ambulant
 quid ergo est utique
 oportet multitudinem conuenire
 audient enim quia uenisti
 hoc ergo fac quod tibi digimus
 sunt nobis uiri quattuor
 uotum habentes super se
 hos adsume purificate cum illis
 et eroga in eos
 ut radant caput
 et cognoscant omnes quia quae audierunt
 de te nihil est
 sed ambulans ipse custodiens legem
 de illis uero qui crediderunt gentibus
 nihil habent quod dicere in te
 nos enim scripsimus iudicantes
 nihil tale obseruare eos
 nisi custodirent se a sacrificio
 et sanguine et fornicatione
 Tunc paulus adsumpsit uiros
 sequenti die cum ipsis
 (Fol. 506 a.)

αγνευσθεισ εισηλθεν εισ το ιερον
 διαγγελων την εκπληρωσιν των ημερω
 του αγνισμου οπως προσηνεχθη
 ὑπερ ενουσ εκαστου αυτων προσφορα
 συντελουμενησ δε της εβδομησ ημερασ 27
 οι δε α της ασιασ ιουδαιοι εληλυθοτες
 θεασαμενοι αυτον εν τω ιερω
 συνεχειον παντα τον οχλον
 και επιβαλλουσι επ αυτον τασ χειρασ κραζοντες 28
 ανδρες ιστραηλειται βοηθειται
 ουτος εστιν ο ανθρωπος ο κατα του λαου
 και του νομου και του τοπου τουτου
 παντασ πανταχη διδασκων
 ετι και ελληνας εισηγεν ισ ιερον
 και εκοινωνησεν τον αγιον τοπον τουτον
 ησαν γαρ προεωρακοτες 29
 τροφιμον τον εφ εσιον εν τη πολε ι συν αυτω
 ον ενομισαμεν οτι εισ το ιερον εισηγαγεν παυλοσ
 εκεινηθη τε η πολισ ολη 30
 και εγενετο συνδρομη του λαου
 και επιλαβο μεν οι του παυλου
 ειλικων εξω του ιερου
 και ευθεωσ εκλεισθησαν αι θυραι
 ζητουντων αυτον αποκτειναι 31
 ανεβη φασισ τω χιλιαρχω της σπειρησ
 οτι ολη συνχυννεται ιερουσαλημ
 οσ εξαντησ παραλαβων στρατιωτασ 32
 και εκατονταρχασ κατεδραμεν επ αυτουσ
 οι δε ειδοντες τον χειλ ιαρχον και του στρατωτασ
 επαυσατο τυπτοντες τον παυλον
 τοτε εγγισασ ο χιλιαρχοσ 33
 επελαβετο αυτου
 και εκελευσεν δεθηναι αλυσεισιν δυσιν
 (Fol. 506 b.)

purificatus introibit in templum
 adnuntians expeditionem dierum
 purificationis donec oblata est
 pro uno quoque eorum oblatio
 cum repletur autem eis septimus dies
 qui ab asia erant iudaei uenerant
 uidentes eum in templo
 confuderunt omnem turbam
 et miserunt super eum manus clamantes
 Viri istrachelitae adiuuate
 hic est homo qui aduersus populum
 et legem et locum hunt
 omnes ubique do cet
 insuper et grecos introduxit in templum
 et communicauit sanctum locum hunc
 erant autem prouidentes
 trophimum et ephesium in ciuitate cum eo
 quem putauerunt quia in templum induxit paulus
 et commota est ciuitas tota
 et facta est concursio populi
 et cum adprehen dissent paulum
 trahebant extra templum
 et continuo clusae sunt ianuae
 et cum quererent eum occidere
 nuntiatum est tribuno cohortis
 quia tota confusa est in hierusalem
 qui statim sumptis militibus
 et centurionibus procucurrit ad eos
 ad illi cum uidissent trib unum et milites
 cessauerunt percutientes paulum
 tunc cum adpropin quasset tribunus
 conpraehendit eum
 et iussit ligari catenis duabus
 (Fol. 507 a.)

και επυνθανετο τις ειη και τις εστιν πεποιωσ XXI
 αλλοι δε αλλα επεφωνουν εν τω οχλω 34
 και μη δυναμενου αυτου γνωραι το ασφαλσ
 δια τον θορυβον
 εκευλευσε αγεσθαι αυτον εισ την παρεμβολη
 οτε δε εγενετο εισ τουσ αναβαθμουσ 35
 συνεβη τον παυλον
 βασταζεσθαι υπο των στρατιωτων
 δια την βιαν του λαου
 ηκολουθι γαρ το πληθος 36
 κραζον αναρεισθαι αυτον
 μελλων τε εισ αγεσθαι εισ την παρεμβολην 37
 τω χειλιαρχω αποκρειθεισ ειπεν
 ει εξεστιν μοι λαλησαι προσ σε
 ο δε εφη ελληνιστι γεινωσκεισ
 ου συ ει ο εγ υπτιουσ 38
 ο προ τουτων των ημερων αναστατωσασ
 και εξαγαγων εισ την ερημον
 τουσ τετρακισχειλουσ ανδρασ των σικαριω
 Ειπεν δε ο παυλοσ 39
 εγω ανθρωποσ μεν ειμι ιουδαιουσ
 εν ταρσω δε της κιλικιασ γεγεννημενοσ
 δαιομε δε σου συνχωρησαι μοι
 λαλησαι προσ τον λαον
 και επιτρεψαντοσ δε του χιλιαρχου 40
 εστωσ ο παυλοσ επι των αναβαθμων
 και σεισασ τη χειρει προσ αυτουσ
 πολλησ τε ησυχιασ γενομενησ
 προσεφωνησεν τη εβραϊδι διαλεκτω λεγω
 Ανδρεσ αδελφοι και πατερεσ ακουσατε μου XXII. 1
 της προσ υμασ νυνει απολογιασ
 ακουσαντεσ δε οτι τη εβραϊδι 2
 διαλεκτω προσ φωνει

(Fol. 507 b.)

et interro gabat quis sit et quid fecisset
 alii autem aliud clamabant in turba
 et cum non possit scire quod certum est
 propter tumultum
 iussit ad duci eum in castra
 cum autem adhuc esset in gradibus
 obtigit paulum
 baiulari a militibus
 propter uim populi
 sequebatur enim multitudo
 clamans tollite eum
 et cum iam in duceretur in castris
 tribuno respondens dixit
 si licet mihi loqui at te
 ad ille ait grece nosti
 nonne tu es ille aegyptius
 qui anti hos dies sollicitasti
 et e duxisti in eremum
 quattuor milia uirorum sicariorum
 Dixit autem paulus
 ego homo quidem sum iudaeus
 tarsesis ex ciliciae non ignotae ciuitatis
 cuius rogo obsegro autem mihi
 loqui ad populum
 et cum permisisset ei tribunus
 stans paulus in gradibus
 et mouit manum ad eos
 magno que silentio facto
 adlocutus est hebraica lingua dicens
 Viri fratres et patres audite me
 nunc aput uos reddo rationem
 cum au dissent autem quia hebraica
 lingua a dloquitur

(Fol. 508 a.)

μαλλον ησυχασαν και φησιν XXII.
 εγω ειμι ιουδαιος ανηρ 3
 εν ταρσω της κιλικιας γεγεννημενος
 ανατεθραμμενος δε εν τη πολει ταυτη
 παρα τους ποδας γαμαλιηλ
 παιδευομενος κατα ακριβιαν
 του πατρωου νομου ζηλωτης του θυ
 καθως εσται υμεις παντες σημερον
 και ταυτην την οδον εδιωξα μεχρι θανατου 4
 δεσμευων και παραδιδους εις φυλακην
 ανδρας τε και γυναικας
 ως και αρχιερευς μαρτυρησει μοι 5
 και ολον το πρεσβυτεριον
 παρων επιστολας δεξαμενος παρα των αδελφω
 εις δαμασκον επορευομην
 αξων και τους εκει οντας
 δεδεμενους εν ιερουσαλημ
 ινα τιμωρηθωσιν
 ενγιζοντι δε οι μεσημβριος δαμασκω 6
 εξεφνησα του ουρανου
 περιεστραψα με φως ικανον περι εμε
 και επεσον εις το εδαφος 7
 και ηκουσα φωνης λεγουσης μοι
 Cauλε σαυλε τι με διωκεισ
 εγω δε απεκριθην τισ ει κε 8
 ειπεν δε προς με εγω ει ιησ ο ναζωραιος
 ον συ διωκεισ
 οι δε συν εμοι οντες το μεν φως εθεασαντο 9
 και ενφρονοι εγενοντο
 την δε φωνην ουκ ηκουσαν του λαλοντος μοι
 ειπα δε τι ποιησω κε 10
 ο δε ειπεν προς με αναστασ πορευου εις δαμασκο
 κακει σοι λαληθησεται περι παντων
 (Fol. 508 b.)

[Deest. folium unum, quaternionis sexagesimas
 quartae sextum, continens Cap. XXII. 2—10
 Latinè, Cap. XXII. 10—20 Graecè.]

CAP. XXII.	quae te oportet facere
11	ut autem surrexit non uidebam a claritate lucis illius et ad manum deductus qui mecum erant ueni in damascum
12	anania quidam uir timoratus secundum legem et testimonio ab omnibus iudeis
13	cum uenisset ad me dixit mihi Saul saule frater aspice et ego ipsa hora aspexi
14	et dixit mihi Deus patrum nostrorum praeordinauit te ut cognosceris uoluntatem eius et uidere iustum et audire uocem ex ore eius
15	qui eris testis eius apud omnes homines eorum quae uidisti et audisti
16	et nunc quid expectas surge baptizare et ablue peccata tua inuocans nomen eius
17	Factum est autem mihi reuerso hierusalem orante me in templo fieri me in soporem
18	et uidi eum dicentem mihi festina et exi cito de hierusalem quia non recipient testimonium meum
19	et dixit dominus ipsi sciunt quia ego eram in carcere includens et caedens per synagogas eos qui credebant in te
20	et cum effunderetur sanguis ephraim martyris ego eram ad sistans et consentiens

(Fol. 510 a.)

και φυλασσων τα ειματια	XXII	
των αναιρουντων αυτον		
και ειπεν προς με πορευου	21	
οτι εγω εις εθνη μακραν εξαποστελλω σε		
ηκουσαν δε αυτου αχρι τουτου του λογου	22	
και επηραν την φωνην αυτ' υ λεγοντες		
αιρε απο της γης τον τοιουτ' υ		
ου γαρ καθηκεν αυτον ζην		
κραυγαζοντω δε	23	
και ρειπτοντω τα ειματια		
και κονιορτον βαλλοντων εις τον ουρανον		
εκελευσεν ο χειλ' ιαρχος εισαγεσθαι αυτον	24	
εις την παρεμβολην ειπασ		
μαστιξιν ανεταζειν αυτον		
ινα επιγνω δι' ην αιτιαν		
ουτως κατεφωνουν περι αυτου		
Ως δε προσετιναν αυτον τοις ειμασιν	25	
ειπεν προς τον εστωτα εκατονταρχην		
ει εξεστιν υμειν ανθρωπον ρωμαιον		
και ακατακριτον μαστιζειν		
τουτω ακουσασ ο εκατονταρχης	26	
οτι ρωμαιον εαυτον λ' εγει		
προσελθων τω χειλιαρχω πηγγειλεν αυτω		
ορα τι μελλεις ποιειν		
ανθρωπος ουτος ρωμαιος εστιν		
Τοτε προσελθων ο χειλιαρχος	27	
επηρωτησεν αυτον λεγε μοι συ ρωμαιος ει		
ο δε ειπεν ειμι		
και αποκριθεις ο χειλιαρχος ειπεν	28	
εγω οίδα ποσου κε φαλαιου		
την πολειτειαν ταυτην εκτησαμην		
παυλος δε εφη εγω δε και γεγεννημαι		
τοτε απεστησαν απ αυτου	29	

(Fol. 510 b.)

[*Deperierunt caetera.*]

Inter fol. 6 b et fol. 8 a haec leguntur:

S. MATTHAEI.	II. 21	qui surgens-acceptit puerum et matrem eius-et uenit in terram israhel.
	22	audiens autem quod archelaus regnaret in iudea pro herode patre suo timuit illo ire-et ammonitus in somnis. secessit in partes galilaeae.
[GRAECE, <i>supra</i> p. 5].	23	et ueniens habitauit in ciuitate quae uocatur nazaret. ut adimpleretur-quod dictum est per prophetas. qm̄ nazargus uocabitur.
	III. 1	In diebus autem illis uenit iohannes baptista-praedicans in deserto iudaeae et dicens-poenitentiam agite. appropinquauit enim regnum caelorum
	2	hic est enim-qui dictus est per esaiam prophetam dicentem uox clamantis in deser to. parate uiam dñi rectas facite semitas eius.
	3	ipse aut iohannes-habebat uestimentum de pilis camelorum-et zonam pelliciam circa lumbos suos-esca autem eius erat locuste et mel siluestre.
	4	tunc exiebat ad eum hierusolima et omnis iudaea. et omnis regio circa iordanem.
	5	et baptizabantur in iordane ab eo. confitentes peccata sua.
	6	uidens autem multos phariseorum et sadducaeorum uenientes ad baptismum suum-dixit eis progenies uiperarum. quis demonstrauit uobis fugere (Fol. 7 a seu potius Fol. 1 a secundae manus.)
	7	

CAPP. II. 21—III. 7.

[S. MATTHAEL.]

απο της μελλουσης οργης· Ποιησεται ουν καρπον	III. 8
αξιον μετανοιας· και μη δοξηται λεγειν εν εαυτοις.	9
" πατερα εχομεν τον αβρααμ· λεγω γαρ υμιν· οτι δυναται	
ο θς· εκ των λιθων τουτων εγειρε τεκνα τω αβρααμ·	
" Ηδη δε η αξινη προς την ριζαν των δειδρων κηται·	10
Παν ουν δειδρον μη ποιουν καρπον καλον εκκοπτεται.	
" και εις πυρ βαλλεται· εγω μεν βαπτιζω υμας εν υδατι	11
εις μετανοιαν· ο δε σπισω μου ερχομενος· ισχυροτεροσ	
μου εστιν· ουκ ειμι ικανοσ τα υποδιματα βαστασαι·	
αυτοσ υμασ βαπτισει εν πνι αγιω και πυρι·	
ου το ποιον εν τη χειρι αυτου· και διακαθαριει	12
την αλωνα αυτου· και συναξει τον σιτον αυτου	
εις την αποθηκην· το δε αχυρον κατακαυσι πυρι	
ασβεστω· τοτε παραγινηται ο ισ· απο της γαλιλαιασ	13
επι τον ιορδανην· προς τον ιωαννην· του βαπτισθηται	
υπ αυτου· Ο δε ιωαννησ· διεκωλιεν αυτον λεγων·	14
" Εγω χριαν εχω υπο σου βαπτισθηται· και συ ερχη	
προς με· αποκριθεισ δε ο ισ· ειπεν προς αυτον·	15
αφες αρτι· ουτωσ γαρ	
πρεπον εστιν ημιν	
πληρωσαι πασαν δικαιοσυνην·	
τοτε αφησιν αυτον·	
" Και βαπτισθησ ο ισ·	16
ευθυσ ανεβη	
απο του υδατοσ·	
Και ιδου	
ανεωχθησαν αυτω	
οι ουρανοι·	
Και ιδεν	
το πνα	
του θυ	

(Fol. 1 b secundae manus.)

CAP. III. 7—16.

[LATINE, supra p. 6].

Inter fol. 168 *b* et fol. 177 *a* haec leguntur:

[SEC · IOHAN .]

S. IOHANNIS XVIII. 2 iudas qui tradebat eum locum ·
quia frequenter *ih̄s* conuerat illuc ·
3 cum discipulis suis · iudas ergo
cum accepisset cohortem · et a pontificibus
et phariseis ministros · uenit
illuc · cum lanternis et facibus
4 et armis · *ih̄s* itaq · sciens omnia
quae uentura erant super eum · processit · et dicit
5 eis · quem quaeritis · Responderunt ei ·
ih̄m nazarenum · dicit eis *ih̄s* · ego sum ·
stabat aut̄ et iudas qui tradebat eum ·
6 cum ipais · ut ergo dixit eis ego sum ·
abierunt retrorsum · et ceciderunt in terram ·
7 Iterum ergo · eos interrogauit ·
quem queritis · illi autem dixerunt ·
8 *ih̄m* nazarenum · respondit *ih̄s* ·
dixi uobis · quia ego sum · si ergo me
9 queritis · sinite hos abire · ut
impletetur sermo quem dixit · quia quos
dedisti mihi · non perdi ex eis quenquam ·
10 simon ergo petrus · habens gladium
eduxit eum · et percussit pontificis seruum
et abecidit eius
auriculam dextram · erat aut̄ nomen
11 seruo · malchus · dixit ergo
ih̄s petro · mitte gladium in
uaginam · calicem quem dedit mihi
12 pater · non bibam illum · cohortes ergo
et tribunos · et ministri
iudaeorum · comprehenderunt *ih̄m* ·
13 et ligauerunt eum · et adduxerunt eum ad annam
primum · erat enim socer caiphae ·
qui erat pontifex anni illius ·

(Fol. 2 *a* secundae manus.)

CAP. XVIII. 2—13.

[GRAECE, *supra* p. 153].

[KAT. ΙΩΑΝ.]

[SEC. IOHAN.]

XVIII.

πρησατο εκεινος και ειπεν· ουκ ειμι· λεγει εις εκ των δολων 26
του αρχιερεωσ· συγγενησ ων ου απεκοψεν πετροσ το ωτιον·
ουκ εγω σειδον εν τω κηπω μετ αυτου·
παλιουν πρησατο πετροσ· και ευθεωσ αλεκτωρ εφωνησεν· 27
Αγουσιν ουν τωγ ιν απο του καιφα εις το πραιτωριον·
ην δε πρωι· και αυτοι ουκ εισηλθον εις το πραιτωριον
ινα μη μιανθωσιν· αλλα φαγωσιν πασχα·
Εξηλθεν ουν ο πιλατοσ προσ αυτουσ· και ειπεν·
τινα κατηγοριαν φερεται κατα του ανου τουτου·
Απεκριθησαν και ειπεν αυτω· ει μη ην ουτοσ
κακοποιωσ· ουκ αν σοι παρεδωκαμεν αυτου·
ειπεν ουν αυτοισ ο πιλατοσ· λαβεται αυτου υμεισ·
και κατα τον νομον υμων κρινατε αυτου·
ειπον δε αυτω οι ιουδαιοι· ημιν ουκ εξεστιν
αποκτειναι ουδενα· ινα ο λογοσ του ιν πληρωθη
ον ειπεν· σημινων ποιω θανατω ημελλεν αποθνησκειν·
εισηλθον ουν παλιν εις το πραιτωριον πιλατοσ·
και εφω ιησεν τον ιν· και ειπεν αυτω·
σν ει ο βασιλευσ των ιουδαιων· και απεκρινατο ο ισ·
Αφ εαντου τουτου λεγεισ· η αλλοι
ειπον σοι περι εμου· Απεκριθη ο πιλατοσ· μητι εγω
ιουδαιοσ ειμι· το εθνοσ το σου και αρχιερεισ·
παρεδωκαν σε εμοι· τι εποιηασ· απεκριθη ισ·
η βασιλεια η εμη· ουκ εστιν εκ του κοσμου τουτου·
ει εκ του κοσμου τουτου ην η εμη βασιλεια·
οι υπηρεται αν οι εμοι ηγωνιζοτο ινα μη παραδω· τοισ
ιουδαισ· νυν δε η βασιλεια η εμη ουκ εστιν εντευθεν·
ειπεν ουν αυτω ο πιλατοσ· ουκουσ βασιλευσ ει σν·
Απεκριθη ο ισ· σν λεγεισ οτι βασιλευσ ειμι·
" εγω εις τουτο γεγεννημαι· και εις τουτο εληλυθα
εις τον κοσμον· ινα μαρτυρησων τη αληθεια·
πασ ο ων εκ της αληθειασ· ακουι μου της φωνησ·
" λεγει αυτω ο πιλατοσ· τι εστιν αληθεια·
(Fol. 3 b secundae manus.)

negavit ille et dixit· non sum· dicit unus ex seruis
pontificis· cognatus eius cuius abecidit petrus auriculam·
nonne ego te uidi in horto cum illo·
iterum ergo negavit petrus· et statim gallus cantauit·
adducunt ergo ihm· a caipha in pretorium·
erat aut mane· et ipsi non introierunt in pretorium·
ut non contaminarentur· sed manducarent pascha
exiuit ergo pilatus ad eos foras· et dixit·
quam accusationem affertis aduersus hominem hunc·
responderunt et dixerunt ei· si non esset hic
malefactor· non tibi tradidissemus eum·
dixit ergo eis pilatus accipite eum nos·
et scdm legem uram iudicate eum
dixerunt ergo ei iudaei· nobis non licet
interficere quenquam· ut sermo ihu impleretur·
quem dixit significans· qua esset morte moriturus·
introluit ergo iterum in praetorium pilatus
et uocauit ihm· et dixit ei· tu es rex iudaeorum· et respondit ihs·
a temet ipso hoc dicis· an alii
tibi dixerunt de me· respondit pilatus· numquid ego
iudaeus sum· gens tua et pontifices·
tradiderunt te mihi· quid fecisti· respondit ihs·
regnum meum non est de hoc mundo
si ex hoc mundo esset regnum meum·
ministri mei utiq· decertarent· ut non traderer
iudaeis· nunc aut regnum meum non est hinc·
dixit itaq· ei pilatus· ergo rex es tu·
respondit ihs· tu dicis· quia rex sum ego·
ego in hoc natus sum· et ad hoc ueni
in mundum· ut testimonium perhibeam ueritati·
omnis qui est ex ueritate audit meam uocem·
dicit ei pilatus· quid est ueritas·
(Fol. 4 a secundae manus.)

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ.]

Και τουτο ειπων·παλιw εξηλθεν προς τους Ιουδαιουσ. XVIII.
 και λεγει αυτοις· εγω ουδεμιαν αιτιαw εν αυτω ευρισκω·
 εστιν δε συνηθια υμιν· ινα ενα απολυσω υμιν εν τω πασχα. 39
 βουλεσται ουν· απολυσω υμιν τον βασιλεα των Ιουδαιων·
 εκραυγασαν ουν παλιw λεγοντες παντες· μη τουτον. 40
 αλλα βαραββαν· ην δε βαραββασ ληστησ· τοτε ουν ελαβεν XIX.
 ο πειλατος τον ιν· και εμαστιγωσεν· και οι στρατιωται 1
 πλεξαντες στεφανον εξ ακανθων· επεθηκαν αυτου
 τη κεφαλη· και ειματιον πορφυρουw περιεβαλον αυτον·
 και ελεγον· χαιρε ο βασιλευσ των Ιουδαιων. 3
 και εδιδουw αυτω ραπισματα· εξηλθεν παλιw εξω 4
 ο πειλατος· και λεγει αυτοις· ιδε αγα υμιν αυτον εξω·
 ινα γνωτε ωτι εν αυτω ουδεμιαν αιτιαw ευρισκω·
 Εξηλθεν ουν ο ισ· εξω· φορων τον ακανθινον στεφανον. 5
 και το πορφυρουw ιματιον· και λεγει αυτοις· ιδε ο ανωσ·
 Οτε ουν ιδον αυτον οι αρχιερεισ και οι υπηρηται. 6
 εκραυγασαν λεγοντες· σταυρωσων σταυρωσων αυτον·
 λεγει αυτοις ο πειλατος· λαβετε υμεισ αυτον· και σταυρωσαται·
 εγω γαρ ουχ ευρισκω εν αυτω αιτιαw·
 Απεκριθησεν αυτω οι Ιουδαιοι· ημεισ νομον εχομεν. 7
 και κατα τον νομον ο φιλει αποθαινει·
 οτι εαυτον υιον θυ· εκοιησεν· Οτε ουν εκουσεν ο πειλατος 8
 τουτον τον λογων· μαλλον εφοβηθη· και εισηλθον 9
 εισ τω πραιτωριον παλιw· και λεγει τω ιν·
 ποθεν ει συ· Ο δε ισ· αποκρισιν ουκ εδωκεν αυτω·
 Λεγει ουν αυτω ο πειλατος· εμοι ου λαλεισ·
 ουκ οιδασ οτι εξουσιαν εχω σταυρωσαι σε·
 και εξουσιαν εχω απολυσαι σε· Απεκριθη αυτω ισ· 11
 Ουκ εχεισ εξουσιαν κατ εμου ουδεμιαν· ει μη ην
 δεδομενον σοι ανωθεν· δια τουτο ο παραδιδουσ με σοι·
 μιζονα αμαρτιαw εχει· εκ τουτου εξηται ο πειλατος 12
 απολυσαι αυτον· Οι δε Ιουδαιοι εκραυγασαν λεγοντες·
 (Fol. 4 b secundae manus.)

[SEC. IOHAN]

et cum hoc dixisset· iterum exiit ad iudaeos·
 et dicit eis· ego nullam inuenio in eo causam·
 est aut consuetudo uobis· ut unum dimittam uobis in pascha·
 est aut consuetudo uobis· ut unum dimittam uobis in pascha·
 ultis ergo dimittam uobis regem iudaeorum
 clamauerunt rursum omnes dicentes· non hunc·
 sed barabban· erat aut barabbas latro· tunc ergo apprehendit
 pilatus ihm· et flagellauit· et milites·
 plectentes coronam de spinis· imposuerunt
 capiti eius· et ueste purpurea circumdederunt eum·
 et ueniebant ad eum· et dicebant· haue· rex iudaeorum·
 et dabant ei alapas· exiit iterum pilatus foras·
 et dixit eis· ecce adduco uobis eum foras·
 ut cognatis quia in eo nullam causam inuenio·
 exiit ergo ihs· portans spineam coronam
 et purpureum uestimentum· et dicit eis· ecce homo·
 cum ergo uidissent eum pontifices et ministri·
 clamabant dicentes· crucifige· crucifige eum·
 dicit eis pilatus· accipite eum uos et crucifigite·
 ego enim· non inuenio in eo causam·
 responderunt ei iudgi· nos legem habemus
 et secundum legem debet mori·
 quia filium di se fecit· cum ergo audisset pilatus
 hunc sermonem· magis timuit· et ingressus est·
 praetorium iterum· et dicit ad ihm·
 unde es tu· ihs aut· responsum non dedit ei·
 dicit ergo ei pilatus· mihi non loqueris
 nescis quia potestatem habeo crucifigere te·
 et potestatem habeo dimittere te· respondit ihs·
 non haberes potestatem aduersum me ullam· nisi tibi esset
 datum desuper· propter ea qui tradidit me tibi
 maius peccatum habet· exinde· querebat pilatus
 dimittere eum· iudgi aut· clamabant dicentes·
 (Fol. 5 a secundae manus.)

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ.]

[SEC. IOHAN.]

εαν τουτον απολυσησ . ουκ ει φιλος του καισαρος' XIX.
 πασ γαρ ο βασιλευσ εαντον ποιων . αντιλεγει τω καισαρι'
 Ο ουν πειλατος ακουσασ τουτων των λογων . 13
 εγαγεν εξω του ιν· και εκθεισεν επι βηματος .
 εις τοπον λεγομενον λιθοστρωτον .
 εβραϊσ τι γαββαθα· ην δε παρασκευη του πασχα . 14
 ωρα ην οσει τριτη' και λεγει τοις ιουδαιοις'
 ἴδε ο βασιλευσ ὑμων' οι δε εκραυγαζον· 15
 αρον αρον . σταυρωσον αυτον' λεγει αυτοις ο πειλατος·
 του βασιλευσ ὑμων σταυρωσω' απεκριθησαν οι αρχιε
 ρεισ' ουκ εχομεν βασιλευσ ει μη καισαρα .
 τοτε ουν παρεδωκεν αυτον αυτοις· ἵνα σταυρωθη' 16
 παρελαβον ουν τον ιν· και ηγαγον· και βασταζων εαντον 17
 τον σταυρον· εξηλθεν εις τον λεγομενον κρανιου τοπον·
 οσ λεγεται εβραϊσ τι γολγοθα· οπου αυτον εσταυρωσαν· 18
 και μετ αυτου δυο αλλουσ τευθεν και εντευθεν· μεσον δε
 τον ιυν· εγραψεν δε και τιτλον ο πειλατος . και εθηκεν 19
 επι του σταυρου· ην δε το γεγραμμενον· ἰσ ο ναζωρεωσ .
 ο βασιλευσ των ιουδαιων' Τουτον ουν τον τιτλον πολλοι 20
 των ιουδαιων ανεγνωσαν . οτι εγγυσ ην ο τοπος της πολεωσ
 οπου εσταυρωθη ο ἰσ' και ην γεγραμμενον· εβραϊσται·
 ελλητισται· ρωμαϊσται· ελεγον ου τω πειλατω αρχιερισ 21
 των ιουδαιων· μη γραφε· ο βασιλευσ των ιουδαιων·
 αλλα οτι εκεινοσ ειπεν· βασυλευ ειμι των ιουδαιων'
 Απεκριθη ο πειλατος· ο γεγραφα· γεγραφα . 22
 Οι ουν στρατιωται οτε εσταυρωσαν τον ιν· 23
 ελαβον τα ειματια αυτου· και ποιησαν τεσσερα μερη·
 εκασ τω στρατιω τη μεροσ . και τον χιτωνα'
 Ἦν δε ο χιτων α ραφοσ . εκ των ανωθεν ὑφαντοσ δι ολου'
 Ειπον δε προς αλληλουσ· μη σχισωμεν αυτον· 24
 αλλα λαχωμεν περι αυτου τινοσ εστιν'
 ἵνα ε γραφη πληρωθη η λεγουσα .
 (Fol. 5 b secundae manus.)

si hunc dimittis . non es amicus caesaris·
 omnis qui se regem facit contradicit caesari .
 pilatus ergo cum audisset hos sermones 13
 adduxit foras ihm . et sedit pro tribunali
 in loco que dicitur lithostrotus
 haebraice autem gabbatha . erat autē parascene paschae . 14
 hora quasi sexta . et dicit iudaeis·
 ecce rex nester . illi autē clamabant· 15
 tolle·tolle· crucifige eum· dixit eis pilatus·
 regem ur̄m crucifigam· responderunt
 pontifices· non habemus regem nisi caesarem·
 tunc ergo tradidit eis illum ut crucifigeretur· 16
 susceperunt autem ihm· et eduxerunt . et baiulans sibi
 crucem . exiit in eum qui dicitur caluarie locum .
 haebraice golgotha· ubi eum crucifixerunt
 et cum eo alios duos . hinc et hinc· medium autem 19
 ihm
 scripsit autē et titulum pilatus· et posuit
 super crucem . erat autē scriptum· ihm nazarenus·
 rex iudaeorum· hunc ergo titulum multi
 legerunt iudaeorum· quia prope ciuitatem erat locus .
 ubi crucifixus est ihm· et erat scriptum . haebraice ihm·
 grece· et latine· dicebant ergo pilato· pontifices'
 iudaeorum· noli scribere rex iudaeorum .
 sed quia ipse dixit· rex sum iudaeorum .
 respondit pilatus· quod scripsi scripsi· milites ergo cū crucifixissent eum .
 acceperunt uestimenta eius· et fecerunt quatuor partes
 unicuique· militi partem· et tunicam .
 erat autē tunica inconsutilis· desuper contexta per totum .
 dixerunt ergo adinucem· non scindamus eam
 sed sorciamur de illa cuius sit·
 ut scriptura impleretur dicens
 (Fol. 6 a secundae manus.)

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ.]

[SEC. IOHAN.]

XIX.

Διεμερισαντο τα ιματια μου εαυτοις· και επι τον ἱματισμ^ο
 μου εβαλον κληρον· Οι μεν ουν στρατιωται· ταυτα εποιησαν·
 Ἰστηκεισαν δε παρα τω σταυρω του ιη· η μητηρ αυτου. 25
 και αδελφη της μητροσ αυτου· μαρια η του κλωπα·
 και μαρια η μαγδαληνη· Ἴσ ουν εἶδων την μητερα 26
 και τον μαθητην παρεστωτα ον ηγαπα·
 λεγει τη μητρι αυτου·
 γυναι· ειδε ο υἱοσ σου
 ειτα λεγει τω μαθητη· ἴδου η μητηρ συ·
 και απ εκεινησ της ωρασ· ελαβεν αυτην
 ο μαθητησ εισ τα ἴδια.
 Μετα τουτο ειδωσ ο ισ 28
 οτι ηδην παντα τετελειωται·
 " ἵνα πληρωθη η γραφη· λεγει· διψω·
 σκευοσ ουν εκειτο οξουσ μεστον· 29
 οι δε πλησαντες σπογγον οξουσ
 και ὑσσωπω περιθεντες·
 " προσηνεγκαν αυτου τω στοματι·
 Οτε ουν ελαβεν το οξοσ ο ισ ειπεν· τετελειωται· και κλινασ 30
 " την κεφαλην· παρεδωκεν το πῦν· Οι ουν ἰουδαιοι· 31
 " ἵνα μη μιμητ επι τον στον τα σωματα εν τω σαββατω·
 επι παρασκευι· ἦν γαρ μεγαλη η ημερα του σαββατου εκεινου·
 ηρωτησαν τον πειλατον ἵνα κατεαγωσιν αυτων τα σκελη·
 και αρτωσιν· Ἠλθον ουν οι στρατιωται· και του μεν πρωτου 32
 κατεαξαν τα σκελη· και του αλλου του συνσταυρωθεντοσ
 " αυτω· επι δε τον ιη· ελθοντες· ωσ ἴδον αυτον ηδη τεθνηκοτα· 33
 ου κατεαξαν αυτου τα σκελη· αλλα εισ των στρατιωτων 34
 λοχη αυτου την πλευραν ενυξεν· και ευθεωσ εξηλθεν
 αιμα και ὑδωρ· και ο βορακιωσ με μαρτυρηκεν· και αληθινη 35
 αυτου εστιν η μαρτυρια· κακειωσ οιδεν οτι αληθη λεγι·
 ἵνα και ὑμεισ πιστευσηται· εγενετο γαρ ταυτα· ἵνα η γραφη 36
 πληρωθη· οσπου ου συντριβησεται αυτου· και παλιν· ετερα 37
 " γραφη λεγει· οψονται εἰσ ὃν εξεκεντησαν· μ υτ

(Fol 6 b secundae manūs.)

Partiti sunt nestimenta mea sibi et in uestem
 meam miserunt sortem . et milites quidem haec fecerunt
 stabant autem iuxta crucem ihu· mater eius
 et soror matris eius maria cleopae·
 et maria magdalene· cum uidisset ergo ih̄s matrem·
 et discipulum quem diligebat .
 dicit matri suae .
 mulier· ecce filius tuus .
 27 deinde dicit discipulo· ecce mater tua .
 et ex illa hora accepit eam
 discipulus in sua .
 28 Postea sciens ih̄s
 quia iam omnia consummata sunt
 ut consummaretur scriptura· dixit· sitio .
 29 uas ergo positum erat· aceto plenum·
 illi aut· spongiam plenam aceto
 hysopo circumponentes
 optulerunt ori eius
 Cum ergo accepisset ih̄s acetum dixit· consummatum est· et inclinato
 capite· tradidit sp̄m . Iudaei ergo
qm̄ parascuae erat· ut non remanerent in cruce corpora sabbato .
 erat enim magnus dies ille sabbati·
 rogauerunt pilatum· ut frangerentur eorum crura
 et tollerentur . uenerunt ergo milites . et primi quidem
 frugerunt crura . et alterius qui crucifixus est cum eo·
 ad ih̄m aut· cum uenissent· ut uiderunt eum iam mortuum .
 non frugerunt eius crura sed unus militum
 lancea latus eius aperuit . et continuo exiit
 sanguis et aqua· et qui uidit testimonium perhibuit et uerum est
 eius testimonium . et ille scit quia uera dicit·
 ut et uos credatis· facta sunt enim haec· ut scriptura
 impleretur . os· non comminuetis ex eo . et iterum alia
 scriptura dicit· uidebunt· in quem transfixerunt·

(Fol. 7 a secundae manūs.)

[KAT. IOAN.]

[SEC. IOHAN]

XIX
 Μετα δε ταυτα· ηρωτησε τον πιλατον· ιωσηφ απο αριμαθειας· 38
 ων μαθητης του ιη· κερυμμενος δε
 δια τον φοβον των ιουδαιων·
 ινα αρη, το σωμα του ιη·
 και επιτρεψεν ο πιλατος·
 Ηλθεν ουν· και ηρεν το σωμα του ιη·
 Ηλθεν δε και νιδημος·
 ο ελθων προς τον ιη· νυκτος το πρωτον
 φερων μυγμα ζυμρησ και αλοησ
 ως λιτρασ εκατον·
 Ελαβον ουν το σωμα του ιη·
 και εδησαν αυτο εν οθονιοις
 μετα των αρωματων
 καθωσ εθος εστιν ιουδαισ· ενταφιαζειν·
 Ην δε εν τοπω σκου· εσταυρωθη· κη· κηπος·
 και εν τω κητω· μνημιον· κενον·
 εν ω
 ουδεπω· ουδις
 ετεθη·
 εκει ουν
 δια
 την παρασκευην
 των ιουδαιων·
 οτι· εγγυσ· ην·
 το μνημιον·
 εθηκαν· τον ιη·
 τη δε μια των σαββατων·
 μαρια η μαγδαληνη
 ερχετε
 πρωι
 σκο
 τιασ
 (Fol. 7 b secundae manús.)

XIX
 post haec aut· rogauit pilatum ioseph ab arimathia·
 eo quod esset discipulus ihu· occultus autem·
 propter metum iudaeorum·
 ut tolleret corpus ihu·
 et permisit pilatus·
 uenit ergo· et tulit corpus ihu·
 39 uenit aut· et nicodemus
 qui nenerat ad ihm nocte primum·
 ferens mixturam murræ et aloes·
 quasi libras centum
 40 acceperunt ergo corpus ihu
 et ligauerunt illud linteis
 cum aromatibus
 sicut mos iudæis est sepelire
 41 erat aut· in loco ubi crucifixus est ortus
 et in orto monumentam nouam·
 in quo
 nondum quisquam
 positus erat·
 42 ibi ergo
 propter
 parasceuen
 iudaeorum
 quia iuxta erat
 monumentum
 posuerunt ihm·
 una aut· sabbati
 maria magdalenas
 uenit
 mane cum adhuc tenebræ essent·
 (Fol. 8 a secundae manús.)

[ΚΑΤ. ΙΩΑΝ.]

ετι ουσησ εισ το μνημιον· και βλεπει τον λιθον ηρμενον εκ του μνημιου'	XX.	
τρεχει ουν και ερχεται	2	
προς σιμωνα πετρον· και προς τον αλλον μαθητην ον εφιλι ο ισ· και λεγει αυτοισ' ηραν τον κν εκ του μνημιου· και ουκ οιδαμεν που εθηκαν αυτου'	3	
Εξηλθεν ουν ο πετροσ και αλλοσ μαθητησ. και ερχον_το εισ το μνημιον'	4	
ετρεχον δε οι δυο ομον	4	
" και ο αλλοσ μαθητησ προ εδραμεν ταχιον του πετρον· και ηλθεν πρωτοσ εισ το μνημιον' και παρακνψασ· βλεπει κιμενα τα οθονια· ου μεντοι εισ ηλθεν	5	[LATINE supra p. 154.]
Ερχεται ουν σιμων πετροσ ακολουθων αυτω. και εισηλθεν εισ το μνημιον· και θεωρει τα οθονια κιμενα.	6	
" και το σουδαριον ο ην επι της κεφαλησ αυτου· ου μετα των οθονιων κιμενον. αλλα χωρισ εντετυλιγμενον εισ ενα τοκου'	7	
Τοτε ουν εισηλθεν ο αλλοσ μαθητησ. ο ηλθων πρωτοσ ^{εισ} το μνημιον'	8	
" και ιδεν και ουκ επιστευσεν' Ουδεπω γαρ εδισαν την γραφην· ωτι δι αυτου εκ νεκρων αναστηναι' Απηλθον ουν παλιν	9	
προς εαντουσ οι μαθηται' Μαρια δε ειστηκει	10	
προς το μνημιω κλαιουσα εξω'	11	
ωσ ουν εκλει· εν παρεκνψεν εισ το μνημιον' και θεωρι δυο αγγελουσ· ενα προς τη κεφαλη και ενα προς τοισ ποδιν· οπου εκειτο το σωμα του ιν.	12	
και λεγουσιν αυτη εκεινοι· γυναι τι κλαιεισ'	13	

(Fol. 8 b secundae manus.)

Inter fol. 347 *b* et 415 *a* haec leguntur :

S. MARCI XVI. 6	crucifixum. surrexit. non est hic. eoce locus. ubi posuerunt eum. sed ite dicite discipulis eius et petro quia praecedit uos in galileam. ibi eum uidebitis. sicut dixit uobis.
8	at ille exeuntes. fugerunt de monumento. inuaserat enim eas tremor et paor. et nemini quicquam dixerunt. timebant enim.
9	surgens aut mane prima sabbati apparuit primo mariae magdalenae. de qua eiecerat septem demonia.
10	illa uadens nunciauit. his qui cum eo fuerant. lugentibus et flentibus.
11	et illi audientes quia uideret et uisus esset ab ea. non crediderunt.
12	post haec autem duobus ex eis ambulantiibus ostensus est in alia effigie euntibus in uillam.
13	et illi euntes nuntiauerunt caeteris nec illis crediderunt
14	nonissime recumbentibus illis undecim apparuit. et exprobrauit incredulitatem illorum et duritiam cordis quia his qui uiderant eum resurrexisse non crediderunt.
15	et dixit eis. euntes in mundum uniuersum. praedicate euangelium

(Fol. 9 *a* secundae manus.)

CAP. XVI. 6—15.

[GRAECE *supra* p. 325.]

S. ΜΑΡΚΟΙ ΧVI.		
παση τη κτισει' Οτι ο πιστευσασ	16	omni creaturae' qui crediderit
και βαπτισθεισ·σωθησεται'		et baptizatus fuerit . saluus erit
ο δε ακιστησασ·κατακριθησεται'		qui aut̄ n̄ crediderit . odemnabi
σημια δε τεισ πιστευσασειν·	17	signa aut̄ eos qui crediderint .
ταυτα παρακολουθησει'		haec sequentur '
Εν τω ονοματι μου·δαιμονια		In nomine meo . daemonia
εκβαλλουσι' γλωσσεισ λαλη		ecient' linguis loquentur
σασιν καινεισ·οφεισ αρουσιω'	18	nonis·serpentes tollent·
καν θανασειμον τι ποιωσιν .		et si mortiferu quid biberint .
ου μη αυτουσ βλαψη'		non eis nocebit'
επ αρρωστουσ χειρασ επιθησουσειν .		Super egrotos manus imponent .
και καλωσ εξουσιω'		et bene habebunt '
Ο μεν ουν κσ̄ μετα το	19	Et dñs quidem · postqua
λαλησει αυτοισ·ανελημφθη		locutus ē eis . assumptus ē
εισ τον ουρανον·και εκαθισεν		in caelum·et sedit
εν δεξιων του θυ'		a dextris dī'
Εκεινοι δε εξελθοντες .	20	Illi aut̄ profecti·
εκηρυξαν πανταχου'		praedicauerunt ubiq̄·
του κῡ συνεργουντος·		dño cooperante·
και τον λογον βεβαιουντος .		et sermonem cōfirmante
δια των επακολουθουν των σημειων·		sequentib' signis' .
αμην'		amen '
ευαγγελιον κατα μαρκων		Euangelium scđ marcu
ετελεσθη'		Explicit'
αρχεται πραξισ αποστολων'		Incipiunt actus aplorum'

(Fol. 9b secundae manūs.)

CAP. XVI. 15--30.

ADNOTATIONES EDITORIS

IN QUIBUS OMNES VETERUM CORRECTORUM SCRIPTURAE RECENTUR, ET DE LOCIS EXPLICATUR NOTATU DIGNIS.

N.B. Correctiones in textu nostro interlineares, de quibus hic siletur, primae manus sive ipsius scribae esse judicamus. Quae in Codice, sub primae manus [p. m.] textu, elota potius quam erasa, altius scrutantibus subinde apparent, ea per *elot.* diligenter notamus: e. g. Fol. 330 a, l. 3 "super eum *elot. sub* ad eum sa p. m."

De posteriorum correctionibus, quos A, B, C, D, E, F, G, H, J, K, L, M nominamus, satis iam in Prolegomenis nostris dictum est. s. m. [i. e. *secundae manus*] incerti cujusdam neque antiquissimi scriptoris lectiones indicat.

Fol. 3 a. *Prorsus evanuit atramentum.*

3 b. l. 18 *legas υιον non υιασ p. m.*; *αυτης partim elotum s. m.* l. 33 *rescripsit K.*

4 a. l. 4 b *pro v in -vis, seu potius -uis G.* l. 5 b *pro u in -uit G.* l. 11 s *supra t in -bit G.* l. 23 i *supra e in -des G.*

4 b. l. 14 a *pro e prim. in επαγγελαι B.* l. 16 *tes post ακουσαν addit C.*

5 a. l. 8 a *in -tas et obelo et puncto notat s. m.* l. 23 nt *elot. sub m in puerum p. m.*

5 b. l. 17 η *pro e prim., etiam e supra ai eras. in βεθλαιμ B.* l. 19 ou *pro eia in διερειασ B.* l. 22 ι *insertum ante ηρεμου B.*

6 a. l. 5 a *supra ue in querere G.* l. 8 m *ad nocte adpendit G.* l. 10 i *supra e in -des G.* l. 27 o *pro u in consulari K.*

6 b. l. 2 τ *in την secund. mutat in γ s. m.* l. 6 οβ *supra φη in εφηθη C.* l. 22 *fn. v post δεματευη addit K.*

8 a. l. 3 i *supra e in -tes G.* l. 18 b *pro u in -gavit G.* ll. 27, 29, 30 *initio, deficit pergamena.* l. 30 est *per supra positum abrogat G.*

8 b. l. 2 επ *pro εω B.* l. 8 marg. *is: sectionis Ammonianae vix tandem legitur.* l. 19 ου *pro θυ prim. habet A: forsan autem rectius Kipling. qui θεου non θυδν p. m. legisse putat.* l. 26 . . *supra o (articul.) s. m.; sic etiam*

l. 12 *supra o prim. in ουτοι; 9 b. l. 10 supra o prim. in οριοσ.*

9 a. l. 25 b *pro v in -tavis seu potius -tavis G.*

9 b. l. 15 σ *in -λαιασ, l. 17 v in μεγασ partim erasa.* l. 18 κ *supra lineam ante σκια B.* l. 27 v *supra σ in -βληστροσ B.*

10 a. l. 8 in *per. . supra positum abrogat G.* l. 9 u *supra b (obelo delet.) in -bit G.* l. 11 t *supra ph, l. 14 h supra ta G.*

10 b. l. 27 τω *supra lineam ante πη C.* ll. 31—33 *partim rescripsit K.*

11 a. l. 27 — *supra spu ponit G.*

11 b. l. 14 *fn. -τας pro -των D.* l. 15 σ *ad ala appendit H.*

12 a. l. 7 — *supra a in iustitia G.* l. 10 t *supra n in dixerin G.* l. 12 i *supra e in -ces G.* l. 17 l *primum in sall obelo delet G.*

12 b. l. 5 av *supra lineam post Οσ C; sic etiam C (nisi mavis F) τω post τουτων ad fn. lin.* l. 12 *legas υμεν sine puncto p. m.; i pro a in οργαζ- D.* l. 25 ω *in προσφερεω erasum s. m.* l. 26 *fn. εωσ post ταχυ addit A non prima manus, ul olim iudicavimus.* Cf. Tabul. III. 2. l. 28 -σει *per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 30 *fn. ei eras. s. m. Sed confer Prolegom. p. iv. not. 1.*

13 a. l. 12 i *supra e in omnes G.* l. 24 e *supra i erasum in -ari G.* l. 31 n *in exiens et obelo et puncto notat s. m.* l. 32 u *supra b (obelo delet.), et supra r ultim. G, cui forsan dandum est — sequens.*

13 b. l. 28 ησαι *supra ew B, etiam loco ew erasi D.*

14 a. l. 1 i *supra e in omnes G.* l. 16 *fn. v facit eam moechari addit G.* l. 31 est *est pro etiam etiam G.*

14 b. l. 11 *dele — supra .:* l. 16 ασ *pro ew in υμεν B.* l. 31 o *ουραυισ pro ew ουραυισ forsan B.*

15 a. l. 8 e *passum supra ium G, unum etiam per ' ' supra posita abrogato.* l. 10 t *in dat et obelo et puncto notat G.* l. 20 i *supra lineam post filii G.*

15 b. l. 24 ω *supra o in αυτωσ C.* l. 30 a *pro o in βλαττο- D.*

16 a. l. 5 it *in facitis et punctis et obelis notat G.* l. 14 x *supra s in destera G.* l. 16 us *supra r (obelo notatum) in tur G.* l. 26 n *supra es in cludes G.*

16 b. *Foedatur chemicis haec pagina: sic etiam 26 b, 28 b, 32 b, &c.* l. 7 *fn. ωσ addit A. cf. 12 b. l. 26.* l. 15 γαρ *supra lineam post εαυ B.* l. 28 τω *supra lineam post εν C. κρυφαιω pro κρυφια A.* l. 31 ou *et v in αφανιζουσω erasit s. m., σ (C) in ε (Ε) mutato.* l. 32 κ *supra lineam post κλεπται B.* l. 33 ουσ *ante ew erasum s. m. (legas θησαυρουςουσ εν-)*

25 a. l. 2 e *supra is (obelo notatum) in maris G.*

25 b. l. 28 av *supra vex C.*

26 a. et b. *Summa huius folii pars abscissa est: quae restant l. 1 a. et b. dedimus.*

26 b. l. 23 σω *supra lineam ante τηρουται C.*

27 a. ll. 11, 14 e *supra* a (obelo notatum) in jaj- G. ll. 16, 19 u *supra* b (obelo notatum) in nob G. l. 21 t *pro* c in mittuno G. l. 23 s in utrisque et obelo et puncto notatum s. m. l. 28 e *supra* lineam forsan s. m.

27 b. l. 10 v in avrov in v mutat D.

28 a. l. 4 u *supra* b in -bit G. l. 21 credimus *supra* etiam improbat per "" G. l. 28 er *supra* lineam inter l et unt G.

28 b. l. 1 τω *supra* lineam post ε C. l. 8 σ in εσκλημένοι *supra* a! eras. scripsit p. m., vel forsan potius A. l. 9 ρ prim. in περ per punctum abrogat K. l. 12 του κυ *pro* του κν D. l. 16 litera (ω!) elot. sub a secund. in avra p. m. cf. l. 8. l. 31 av in σαμαριτανων eras. s. m. l. 33 εσρ- *pro* εισρ- s. m.

29 a. l. 7 rasura incidit post au in autem. l. 32 u *supra* b (obelo notatum) G.

29 b. l. 9 θ mutat in τ H. l. 19 η *supra* lineam post μυγε B. l. 27 εη mutat in εν τη H.

30 b. l. 13 post dia p. m. casu scriptum videtur.

31 a. l. 6 s secund. in uestris obelo notat G. l. 10 i *supra* lineam post filii G.

31 b. l. 3 αποκτιwai *supra* σφαζαι D. l. 6 του eras. s. m. l. 14 fin. αυτῶ p. m. sed rescriptum, me iudice, negante Wetstenio. l. 21 η *supra* lineam post ειρη D. l. 22 χ *pro* κ in δικ- D.

32 a. l. 4 forsan c *pro* g in magis p. m., corrigente A. l. 25 i *supra* e (obelo notatum) in -nes G.

32 b. ll. 1, 7 lacera est pergamena. l. 14 ερχ- *pro* εργαζ- B. l. 17 φ *pro* b in τυb K. l. 27 ε *supra* lineam ante μαλακωv B.

33 a. l. 5 a *supra* ue in que G. l. 17 s prim. in audistis et obelo et puncto delet s. m. l. 25 h ante arundinem in margine scribit G. l. 29 n in regnum eras. s. m.

33 b. l. 5 τωv et των eras. s. m.: sic σ prim. l. 9. l. 9 δε *supra* lineam post απο A. l. 31 ι *supra* lineam inter a et π A.

34 a. l. 12 e *supra* i in omnis G. l. 31 ae *supra* i (obelo notatum) in facti G.

34 b. ll. 5, 13 v in ηv eras. s. m.: sic η prim. l. 7, et εσται l. 25. l. 32 τωv *supra* lineam post ιη C.

35 a. l. 18 uo *pro* bu (b obelo notat.) G. ll. 24—27 partim deficit pergamena. l. 24 b *pro* u in lau G.

35 b. l. 2 e *supra* lineam ante ιδωvεv B. l. 27 σ *supra* lineam post τι H. l. 31 του eras. s. m.

36 a. l. 1 au *supra* b (obelo notatum) in bellere G. l. 8 u *supra* b (obelo notatum) in -bit G. l. 28 u *supra* b, m *supra* t in obet G.

36 b. Chemicis foedatur haec pagina. l. 2 η sub ü, v sub ei prim. elot. omnia p. m. l. 9 ηv eras. s. m.; sic etiam μη l. 19, ζ l. 20, οτι l. 25. l. 18 καταεξεν *pro* καταξειω, addito etiam in marg. καλαμ... συντετριμ μενῶ post αυτου l. 17 F. ll. 26—28 lacera est pergamena hoc loco. l. 31 a *pro* e in -μουτι D. l. 33 αθ *supra* τη in σθησεται C.

37 a. l. 2 u *supra* b (obelo notatum) in salba G. ll. 7, 22 u *pro* b (obelo notatum) in -bit G. l. 17 fin. in marg. harundinem quassatam addit G. l. 18 t *supra* s (obelo notatum) in confringes G. l. 23 a in ita perit omnino in lacund. l. 33 b *pro* u in stavit G.

37 b. l. 3 σ elot. sub λ in -ουλ p. m. l. 31 αγαθα eraso, o substituit D.

38 a. l. 3 c elot. sub i in eic- p. m. l. 4 i *supra* lineam post filii G.

38 b. l. 13 αυτη *pro* σοι D. l. 15 ι in ωσπερι (etiam του l. 27) eras. s. m. l. 20 ι *supra* e in -εται D. l. 21 γε *supra* σν in τηv νεωv B, τα *supra* κακ D.

39 a. l. 3 uerbum uacuum *pro* beruum uacuum G. l. 4 n *supra* -det, l. 12 a *supra* ue in que G. l. 25 b *supra* u in -uit G (c in condemnauit punctato, forsan p. m.).

39 b. l. 7 αυτου eras. s. m. a *supra* lineam post χειρωv l. 8, item *supra* e secund. in εστηκειωv l. 14 B. l. 24 v *supra* σ eras. in εσ A. l. 29 ι *supra* εσ in εστηκει E.

40 a. l. 1 u *supra* b (obelo notatum) in -ibi G. ll. 12, 15 a *supra* ue in que G.

40 b. l. 24 e *supra* lineam ante λαλει B.

41 a. l. 3 t *supra* lineam post -ba, l. 5 n *supra* -ret, l. 7 i *supra* ru in harunt

(h obelo notat.) G. l. 4 h in hor et puncto et obelo notat G. l. 24 ebat *supra* or (sed ebat eras.) B. l. 29 i *supra* e (obelo notat.) in -tes, l. 30 c *supra* t (obelo notatum) in dit G. l. 30 a secund. in vadas obelo notat s. m. l. 33 g in c mutat G.

41 b. l. 24 ε *supra* lineam ante εαυτωv A. l. 32 σ in πλουτωv erasit s. m.

42 a. l. 7 b *pro* u in ueati G. l. 14 fin. ad audit addit e G. l. 27 u *supra* b (obelo notatum) in ber- G. l. 33 u *supra* o (obelo notatum) in -uos G.

42 b. l. 28 κη *supra* θηv B. l. 33 των *supra* lineam post πατωv C.

43 a. l. 29 perit omnino e in eis.

43 b. l. 10 v in ελαλησεν eras. s. m. l. 26 υοι s. m. per rasuram *pro* υο της βασ factum.

44 a. l. 4 i *supra* e (obelo notatum) in habe- G. ll. 16, 20 b *pro* u in -αυο- G. l. 32 i *supra* e (obelo notatum) in colleg- G.

44 b. l. 31 λ prim. in βαλλουσω eras. s. m.

45 a. l. 18 a *supra* ue in querenti G. l. 20 e *supra* i prim. in uindedit, etiam i *supra* e (obelo notatum) G.

45 b. l. 32 e *supra* a in εαρ- H.

46 a. l. 1 i intelleximus in marg. (— *supra* etiam posito) G. l. 19 fin. c post hae habet G.

46 b. l. 12 τηv *supra* lineam post ωδε B.

47 a. l. 8 u *supra* b (obelo notatum) in -abit G. l. 26 ae *supra* i (obelo notatum) in secuti G.

47 b. l. 16 o *supra* ω ponit A, ω in o mutat K. l. 27 v *supra* η K.

48 a. l. 14 g *pro* c in frac G. l. 16 ue *supra* lineam post a in -carunt, ae! postea elot. l. 21 fin. bas post tur habet G. l. 26 l in fluct- mutatur p. m., u semi-formato.

48 b. l. 21 ar: post -σαρ addit L. (: τελος: ut solet, in margine posito).

l. 30 σ *supra* o in προερ- C.

49 a. l. 3 r in ergo et puncto et obelo notat s. m. G ponit den *supra* ns l. 13, a *supra* -ce l. 14, m *supra* -sa l. 24. l. 29 u *supra* b in -bati (obelo notatum) G.

49 b. l. 10 obelo notat δ in δαv K. l. 12 αι *supra* e in -σατε A. l. 22 D!

pro -ωει, etiam pro -ωει l. 24, αi habet: -ωει et -ωει reponit K.

50 a. l. 6 pro au in aut (au eraso) e habet G. l. 33 s in utrisque et obelo et puncto delet s. m.

50 b. l. 3 sub κρη lineolam ponit K. ll. 9, 16 D† pro -ωει habet αi, sed -ωει reponit K. l. 13 fn. ι post -φημεια addit K. l. 14 vω delet s. m. (D†), rreponit K.

51 a. l. 2 (sic etiam 51 b) hiat pergamena. ll. 9, 14 coinquant in marg. (—super communicant posito) G. l. 20 u supra γ (obelo deletum) G.

51 b. l. 4 vα eras. s. m.

52 a. l. 26 e supra a in jaj- G.

52 b. l. 4 και το περισσεύων των κλασμ p. m., sed super rasuram rescriptum. Prior lectio (nisi forte του init. lin.) periit. l. 19" supra ζηρει, supra ση- s. m. (H†). l. 20 o pro a in σημων H.

53 a. l. 2 autem supra lineam ante turbæ G. l. 11 ut ante signum, l. 19 a supra ue in querit G.

53 b. l. 4 fn. ω pro -τε K. l. 19 v (postea eras.) supra lineam post το A: του furt os legit H.

54 a. l. 19 uiuentis in marg. (—super saluatoris posito) G (alid quam in 53 b manu). l. 23 meus supra lineam post pater G. l. 25 b pro v in -vo (immd potius -uo) G.

54 b. l. 10 ω supra o (obelo notatum) in ειλεος B.

55 a., 55 b. ll. 30, 31 hiat pergamena.

55 a. l. 13 a supra ue in que, sunt supra hom- G.

55 b. l. 6 τω secund. per puncta supra posita abrogat s. m. l. 20 σ pro ζ habet D. l. 29 επαπαρτες D, litera quam scripsit p. m. ante vres omnino deleta.

56 a. l. 17 u supra b in bis G.

57 a. l. 14 d pro t in at, l. 25' supra o in hoc G.

57 b. l. 1 v supra σ eras. in κοκκος B. l. 7 ο υος p. m., sed ο υιος s. m. l. 30 v supra lineam post μειω B.

58 a. l. 2 n supra hic A ut mihi videtur: forsan p. m. l. 5 e supra a in jaj- G. l. 8 s ante m obelo notat G. l. 15 facit aut prae[stat abscisso] G, etiam per (—) abrogato. l. 17 u

supra b (obelo notatum) in bidetur G. l. 21 b pro u in lini G. l. 26 n in -iens obelo abrogat G.

58 b. l. 16 δε erasum s. m.

59 b. l. 13 ü pro η in ημων B. l. 28 ↑↑ supra εστε referunt ad versus in imd pagind per G suppletos:

εσται δεδεμμενα εν τοις ουρανοις

και οσα αν λυστηε επι της γης ↓ υ ↓

l. 31 του erasum s. m.

60 a. l. 3 u supra b (obelo notatum) in salb-, l. 4 n supra -ri in fuerit G. l. 19 s in lucrast- obelo notat s. m. l. 28 ↑ post terram refert ad versus in imd pagind per G suppletos:

erunt ligata in caelis

et quaecumque solueritis in terram ↓

60 b. l. 1 ι in ου γαρ εισ' δυο κ.τ.λ. mutat D. l. 8 fn. κια erasum. l. 18 do supra οθ in αποθημαι A.

61 a. l. 14 m supra lineam post dece G. l. 15 be supra -an- et autem supra eo G. l. 18 fn. ere pro i secund. in restitui G. l. 22 est obelo abrogat s. m.

61 b. l. 24 vres C supra vω erasum. l. 29 v in θηλυν eras. s. m.

62 a. l. 7 m supra lineam post nequa G. l. 24 m supra ep in teptantes G.

62 b. l. 6 και eras. [deest Latine].

63 a. l. 8 per in marg. G, pro di quod obelo notatur. l. 12 causa in marg. G, ratione per —notato.

63 b. l. 17 v supra lineam post o (articul.) A. l. 31 a supra lineam ante δυνατων A.

64 a. l. 4 ta supra lineam post manda G. l. 16 fn. e in me deest p. m., addit G.

64 b. l. 2 σ supra κ in -καμεν B. l. 7 η pro ι in καθισ- B. l. 9 B supra lineam ponit τας ante β: sic etiam a post -σιον l. 13, e supra αι in -ερα l. 25. l. 29 ενδεκατην elot. sub εννατην e p. m.

65 a. l. 27 b pro u in dauo, l. 29 m supra n (obelo notatum) in iden- G.

65 b. l. 1 ι e in -μειθ- obelo notat K. l. 26 ξε supra εσ in ερω K.

66 a. l. 16 patrem supra famil, s supra m sequens (obelo notatum), l. 22 ibi supra e (obelo notatum) in te G.

66 b. l. 19 σθ p. m. me iudice (Kipling. A, forsan rectius): periit atramentum.

67 a. l. 10 i in accessit mutat. p. m. l. 20 b pro u bis in uiuit- G. l. 29 ges supra lineam post re G. ll. 30, 31 a supra o (obelo notatum) in eorum G.

67 b. l. 7 — supra εικρον forsan A vel B: sed 71 b. l. 9 — sub αισχρα et + in marg. K. l. 25 v elot. sub ι in ιβα p. m. l. 30 .. supra u eras. s. m. l. 31 ο ιησ elot. sub ισ δε p. m.

68 a. l. 14 u supra o (obelo notatum) in fond- G. l. 17 a supra ne in caene G. l. 21 a in saedentes obelo notavit s. m.

68 b. l. 2 e elot. sub η in -φαγη p. m. l. 8 fn. εχει secund. p. m., me iudice, sed "super εχει prim., 'super χρεια s. m. [nescio an rectius Kipling. εχει secund. s. m. (A), 'et' p. m.] l. 15 -γιου A pro -γιω: restituit v K. ll. 26, 27 ω pro ο εν οσσα H: sic 69 b. l. 16.

69 a. l. 6 u supra b (obelo notatum) in solb- G. l. 10 est supra lineam post factum G. l. 25 a supra ue in que G. l. 26 o supra lineam p. m., obelo notat s. m.

69 b. l. 5 fn. o post γεγραπται addit H. l. 19 οω supra ω in αυτω B, ierum α^o (ω eras.) D. l. 33 η ante σκη eras. s. m.

70 a. l. 9 n ante c, h post c, G supra lineam. l. 16 o in filio obelo notat s. m. l. 19 etiam per abrogat s. m. ll. 31, 33 h in haruit obelo notat s. m. l. 32 punctum superius post discipuli p. m., forsan casu.

70 b. l. 7 re elot. sub ση in σπη p. m. l. 17 fn. ω post λογων addit D: cf. 71 b. l. 31.

71 a. l. 3 e supra i prim., l. 10 c supra d prim. (d obelo notat.), l. 17 b pro u in -auo et u supra b (obelo notatum) in bos, l. 25 m supra b (obelo notatum) in -ribus G.

71 b. l. 1 ι v supra lineam post το B. l. 3 μετα prim. per puncta supra posita abrogat s. m. l. 7 fn. o pro ω in δυω s. m. l. 31 init. ω pro ο A, nisi mavis D.

72 a. l. 5 m supra n (obelo notatum) in identidem G: sic 73 a. l. 1.

72 b. l. 25 η supra ü eras. in üμων B.

73 a. ll. 9—16, in marg. recens manus adscripsit Magi · iii · Caspar · Malchus · Patisarca · Latrones cū xpō crucifixi ·

Gemas. dext. Demas, sinist. In *Nicodemii Evangel.* (Thilo, *Cod. Apocryph. N. T.*, 1832, p. 588) *latrones Γεσμάς et Δημάς nominantur; in Actis Nicodemii sive Actis Pilati, (Tischendorf. Evan. Apocryph. 1853) Γλωσας et Δουμάς.*

74 a. l. 4 b pro u in parauolis G.
75 a. l. 3 qui autem ommutuit e l. 6, *eras. potius quam elot. sub et dicit ei p. m. l. 4 i' et supra o (obelo notatum) in hoc (o forsam s. m.) G: sic l. 21 u supra b (obelo notatum), in bidetur, l. 23 m supra e in tept.*

76 a. l. 3 post sem addit en G. l. 29 dicit per "" supra posita abrogat G.

76 b. l. 24 *παντα ου prim. per puncta et lineam abrogat K. l. 27 γαρ per . . . supra script. abrogat s. m., forsam G: sic "" super enim 77 a. l. 27. l. 28 a prim. in αδυσβ- eras. s. m.*

77 a. l. 13 d supra p (obelo notatum) in ponec G.

77 b. l. 3 *την prim. per puncta supra posita abrogat K. l. 29 οι supra lineam ante λεγομενος C vel E!*

78 a. ll. 15, 16 b pro u in -sultur G: *sic l. 32 b pro u in deu-. l. 25 h in haridam obelo notat s. m.*

78 b. l. 20 *fin. οι post τυφλοι addit A vel D.*

79 a. ll. 7, 10, 13 *hiat pergamena. l. 33 ur in paretur per "" supra positum abrogat s. m.*

80 a. l. 8 h supra cr, et o pro u in urnatis G.

80 b. l. 3 *forsam ημων p. m., sed η perit omnino: v erasum, cuius vestigia jam leguntur, viz primae manus est. l. 7 lacera est pergamena: vinculo membranaceo tegitur σμβ, sed adhuc legitur. l. 31 ω et i supra o et v erasa in οδινω B.*

81 a. l. 3 i supra e prim. in demitte- tur G.

81 b. l. 1 τω supra lineam post παρ C. l. 17 ου prim. eras. (' post λ posilo) A. l. 18 o pro ω in εστωσ H. l. 30 *fn. ηται pro οιτο H.*

82 a. l. 15 eniet finis e l. 14 *elot. sub ideritis p. m. l. 32 u supra b (obelo notatum) in salb- G.*

83 a. l. 1 e p. m. *elot. ante tunc.*

83 b. l. 19 ησ supra lineam ante εω- ηθεν D.

84 a. l. 32 i supra e prim. (obelo no- tatum) in demisset G.

85 a. l. 3 e in feidelis et obelo et puncto notat s. m. l. 6 u supra b (obelo no- tatum) in serbus G.

85 b. l. 1 ι -εσαι primd, sed εσαι p. m., τ eloto sub σ. l. 8 η elot. sub e secund. in αρκεσει p. m.

86 a. l. 14 n supra et in dicetes G.

86 b. l. 21 a in ερα eras. s. m.

87 a. l. 27 *fn. est post tuum addit G. l. 29 m supra lineam post nequa G.*

88 a. l. 22 est per "" supra posita ab- rogat G.

88 b. l. 29 ετε supra lineam ante λεσεν K. l. 31: L ad σοδ: refert in marg. l. 32.

89 b. l. 9 ω in λερωσου eras. s. m., post puncta supra posita. Cf. 81 b. l. 17. l. 25 ματος prim. eras. s. m. ll. 32, 33 *primae manus sunt, sed sub verba προς τους αρχιερωσ και ειπεν αυτοισ τι θελειται μοι δουραι elota.*

90 b. l. 3 σ in οια eras. s. m. l. 21 ιθ supra ρε in αποκρεια K.

91 a. ll. 1—6; 21 *deficit pergamena (sic 91 b. ll. 1—3; 24). l. 9 t secund. in itte obelo notat G.*

91 b. l. 6 ν (ut videtur) elot. sub ω in αφεσω p. m.

92 a. l. 31 h supra t in getsamini G.

92 b. l. 11 αυτοισ elot. sub τους μα p. m. l. 26 σ supra lineam post του C.

93 a. l. 18 ens supra it (obelo notatum) in abiit G.

93 b. l. 24 in λεγειωτης mutat ω in ο et η in a D.

94 a. ll. 1—4 *deficit pergamena (sic 94 b. l. 1). l. 7 te in accedentes per puncta supra abrogat s. m. l. 9 ic supra e in ame G.*

94 b. l. 18 v pro ν in τουτον, οσ pro a in λεγοστα D. l. 23 post εσωπα ma- culatur pergamena.

95 a. l. 20 eum secund. per "" supra positum abrogat G. l. 28 u in -deuitis in b mutat G.

95 b. l. 31. *Dele: in marg.*

97 b. l. 2 π pro τ in τοσα K, addit etiam σου post τοσα F, σου l. 3 punctato.

98 a. l. 5 e supra i in praensis G.

98 b. l. 10 ρ pro λ prim. in φλαγελλ- A. l. 28 κ supra lineam ante απηγα- γον B: cf. vers. Lat.

99 a. l. 2 ultum supra lineam post tum (*lineola per e in fieri inserta*) G. l. 5 m obelo notat, b pro u in -euitis habet G. l. 27 h supra cl, l. 28 et supra lineam ante duxerunt G.

99 b. l. 27 ι in αυτοι eras. s. m. l. 33 σ pro ς in ζαφθ- E.

100 a. *Titulus vinculo membranaceo legitur. ll. 17, 25 b pro u in liuer- G. l. 22 u supra b (obelo notatum), l. 27 m supra n (obelo notatum) in iden-, l. 29 a supra e tert. in tenebro G.*

100 b. l. 20 ve supra εφ, η in ei mutato C. l. 24 λε supra lineam ante γωτες B. l. 30 η supra lineam post μαρια B. l. 31 τωσ supra φ (per puncta supra posita abrogatum) C.

101 a. l. 8 b pro u in liuerat G. l. 22 u pro b prim. (obelo notatum) in serb- G. l. 23 λ (pro a) supra re in terre G.

101 b. l. 11 λισας prim. eras. s. m., punctis prius supra positis. ll. 13, 31 η supra lineam post μαρια B. l. 26 super φυλακας (partim eras.) κουστουδιασ ponit M. l. 28 το supra lineam post -λισαν C. l. 29 super τ ν φυλακ (η et η p. m. prorsus eras.) της κουστουδιασ ponit M.

102 a. l. 20 b pro u secund. in june G. ll. 20, 28 h supra cr in sepul- crum G.

102 b., 103 b., 104 b. *partim, abscissae sunt sectiones Ammonianae.*

102 b. l. 25 *την supra lineam post εω C.*

103 a. l. 11 te supra lineam post vide G. ll. 15, 26 b pro u in -deuitis G. l. 19 *fn. ihs elot. sub eis p. m. l. 28 ne supra lineam ante -runt G.*

103 b. l. 1 *lacera est pergamena (sic 104 a. l. 1—4). l. 2 e supra lineam ante αν A: simillimum verò est e p. m. 115 b. l. 23. l. 13: ad sect. Ammon. pertinet.*

104 a. l. 2 b pro u in nouis G.

104 b. ll. 1—3 *rubro script., initio Evangelii. l. 1 *fn. θ̄ disertissime: sic 'ο γεγομεν' l. 4. l. 3 a supra lineam post δι K. l. 9 θ̄ pro κ in κυ A (me iudice), qui etiam η̄ per . . . abrogat, et v ad *fn. lineam in σ mutat. ibid. e (ut videtur) elot. sub η in η̄ p. m. l. 20 κε supra ω in εδω, l. 22 οι supra lineam***

ante ουκ, l. 23 εκ supra lineam post ουδε, l. 30 υμν supra lineam post ειπον B.

113 b. l. 11 φ supra μ in νυμος E. l. 30 δ elot. sub o p. m. (ante δε).

114 a. l. 3 fin. ueniunt ad eum elot. p. m.

114 b. l. 24 a supra lineam post ου A.

115 a. l. 2 xps? elot. sub ihs p. m.

115 b. l. 6 ησ in δειψησω per puncta supra posita abrogat, deinde erudit s. m. l. 22 o supra lineam ante ρει H. l. 32 αυτων supra lineam ante εν C.

116 a. l. 1 b pro u in uiuit bis G. l. 3 b pro u in dauo (sic legas, non dawo) G.

116 b. l. 20 ν supra lineam post ηρεγκε B.

117 a. l. 3 puncta sub ui in -tisuut ponit s. m.: cf. text. Graec.

117 b. l. 3 o supra lineam ante ουχ E (o minutissimo etiam post ουχ semi-formato). l. 26 ε supra lineam ante ορηνη A.

118 a. l. 4 pro u in -auor- secund., l. 5 pro u in lau-, b habet G. l. 29 — sub basiliscus K.

118 b. ll. 3, 33 ε supra lineam ante ιδ- A. l. 4 κ eras. sub σ secund. in βασι- λισκος (σ p. m. esse videtur). l. 5 αι elot. sub ε in κε p. m. l. 19 το supra lineam ante παλιν C.

119 a. l. 26 b pro h in helzetha forsan p. m.

119 b. l. 21 δε supra lineam ante ασθεν- A. l. 22 ξε supra εν in ενυ- σεν A.

120 b. l. 3 ν supra lineam post ελυε B: sic etiam l. 4 ν post ελεγε, l. 28 την ante ζωη. l. 10 ει elot. sub ησ in ποιηση p. m.

121 b. l. 20 μ in μου eraso, αυ^r reponit A. l. 25 ν in λυχλον in σ mutat B.

122 a. l. 16 dico prim. per puncta supra posita improbat s. m. l. 20 ejus supra lineam ante quod A.

122 b. l. 4 λ supra l in απεσταλκεν B. l. 8 αμαρτανουσαι in αⁱ μαρτυρου- σαι mutat p. m. αω elot. sub υρο p. m. l. 21 ων super ασ in υμασ B.

123 b. l. 14 σ in οσ obelo notat K. l. 16 τι supra lineam ante εστω H. l. 28 ου.σ...? elot. sub δωδεκακο p. m.

124 a. l. 1 batibi elot. sub debat p. m.

ll. 26, 27 hiat pergamena (sic 124 b. l. 27).

124 b. ll. 10, 28 ε supra lineam ante ισ H. l. 27 αυ in αυτου eras. s. m., etiam per puncta supra posita antea abrogatum.

125 a. l. 6 τε supra m in aum K.

125 b. l. 17 γα supra ρσ in ερωμεθα B. l. 22 ε secund. in ειπεν mutat B in ο. l. 26 εστω prim. erasit s. m.: per puncta supra posita etiam antea abrogatum.

126 a. l. 6 u pro o in hoc A: forsan p. m. l. 17 bi supra e in -emur G: sed bi rursus deletum.

126 b. l. 2 — sub ωσ in διδωσ K. l. 29 fin. ν post εαυτō K: sic 128 b. l. 14 fin.

127 b. l. 15 και eras. s. m.: εαν supra τισ C. l. 16 init. και p. m. rescript. super rasuram.

128 a. l. 17 fin. t erasum: etiam antea et obelo et puncto notatum. — sub uiue- ritis l. 28, uibet l. 31 K, lineis similibus etiam in margine positis.

128 b. l. 11 το elot. sub ου ultim. p. m. l. 25 fin. κ addit B post εστω.

129 a. l. 7 α in aeo eras. s. m.

129 b. l. 6 s Latinè elot. sub σ in σε p. m. l. 22 σ supra lineam post αυτο H. l. 24 init. ου pro οι prim. B.

130 b. l. 2 ι supra οσ in αυτοσ A, me iudice.

132 b. l. 23 το supra lineam post πνα B, qui etiam ν pro ι in αυτουσ habet. l. 29 ο pro α in ελεγαν B.

134 a. l. 3 m secund. in manums par- tim eras. l. 24 — sub ihs autem est K notantis: sic etiam 133 b. l. 24; 153 b. l. 10; passim, in marg. l. 29 muliere per puncta supra posita abrogat s. m.

134 b. l. 28 δ secund. super rasuram rescript. p. m.

135 a. l. 3 s in inclinatus per puncta supra posita abrogat s. m. l. 27 e in et obelo notat s. m.

135 b. l. 1 ν eras. sub π in -πων p. m. l. 12 τη supra σ in ζησετε E. l. 15 ο pro α in ελεγαν K. Ibid. ε supra α in αυτωσ A. l. 30 υτο supra ν in των E, sed των supra κοσ D ut videtur.

136 b. l. 26 νυ supra εμ in εμεν B. l. 27 ε supra lineam ante ωρακα A: forsan p. m., sed periit atramentum.

137 b. l. 2 a supra εν (eras.) A: re- ponit εν H. l. 3 — sub ει in ειτε K. l. 6 ουγ pro ουκ, et μεθ^α (sic) pro θημεν B: reponit ουκ et θημεν H, θ^α eraso. l. 9 fin. a pro ον (eras.) B: reponit ον H, qui a obelo transiit. l. 11 λαλ pro αληθ habet B. l. 17 ω elot. sub ηκ in -ηκεν p. m. l. 29 αι supra ε ultim. in αρει- μαζετε B.

138 a. l. 2 t in audiuit partim eras.

138 b. l. 5 λεγ elot. sub ουλ p. m. l. 8 ο pro α secund. in απεθαναν K. l. 18 ε supra lineam ante ιδη A.

140 a. l. 27 α in aeuum obelo notat s. m.

140 b. l. 15 θη secund. erasum: sic t secund. in ινι l. 26.

141 b. l. 12 ο supra lineam ante θσ A. l. 16 εσ supra lineam ante τιν C. l. 23 υ pro οι in ηδωατο D.

143 b. l. 13 σκου supra σω in γεω- σω E. l. 30 σ secund. in εστιω puncto abrogat s. m.

144 b. l. 26 αν supra lineam post -θησ B. l. 29 ει supra ισ in ποιω A, forsan p. m.

145 a. l. 12 e in ego (g etiam in o mutato) erasit s. m. l. 25 s prim. in lapidastis et obelo et puncto abrogat s. m.

145 b. l. 9 fin. duae litterae (forsan p. m.) erasae. l. 19 τησ secund. erasit s. m.

146 b. l. 1 e supra lineam ante ισ A. l. 9 ω pro η in αυτη A. l. 13 κε (postea erasum) supra lineam ante κοι- μαται B? l. 33 ο elotum inter κ et ω. l. 17 a. l. 8 quoniam lumen mundi e l. 7 elot. sub si quis autem ambulat in p. m.

147 b. l. 14 ν pro σ secund. in κοσμοσ D. l. 32 ου supra δ et a pro ο post δ C.

148 a. l. 28 n supra es in uides D? a in caecidit obelo notat s. m.

148 b. l. 3 αι elot. sub ε in κε p. m. l. 4 fin. σ post πω addit B. l. 5 αυτωσ pro ων habet B. l. 8 σ elot. p. m. ante ιησ. l. 27 ε supra lineam post περι B, me iudice.

149 b. l. 8 καίφασ A: post κ scripsit φ p. m. l. 30 ε supra lineam ante ορηνη B. l. 32 ω supra οι in γνοι E. l. 33 σ supra lineam post οτω E.

150 b. l. 8 *v supra lineam post ηλειψε* B. l. 32 *εορτην post ειν την ερας. (ση et tantum non v perierunt).*

151 a. l. 4 *i supra lineam ante bi K.* l. 31 *stera super rasuram rescriptum.*

151 b. l. 3 *v pro o in οσσανα A.*

152 b. l. 2 *v elot. sub σ in πεσων p. m.* l. 10 *ov (postea erasum) supra κ in διακος A? vo supra οσ in διακος C.* l. 21 *fin. tres literae p. m. erasae post ελεγων: forsan dav.*

153 b. l. 19 *e supra lineam ante ιδωσ* A. l. 20 *επι supra lineam ante στραφ* D.

154 a. l. 11 *ll elot. sub g in signa p. m.* l. 13 *n elot. sub t in -pletetur p. m.* l. 18 *oculos eras. sub cor p. m.*

154 b. l. 5 *v post αλλ et ινα (a postea eras.) supra lineam post αλλ* B. l. 22 *v pro oi in παραδοι A.*

156 b. l. 12 *v in πετρους eras. s. m.* l. 20 *o in marg. ante σατανας, κ pro κ ante λεγει, etiam ον l. 22 supra lineam post ποιησ* D. l. 23 *ω in εγω casu quodam eras.* l. 26 *ουδασ elot. sub ησ αγο p. m.*

157 a. l. 2 *fin. me et obelo et punctis supra positis abrogat s. m.*

157 b. l. 1 *init. και ενσ lineola (etiam puncto super κposito) antiqua manu delentur.* l. 9 *λλ elot. (obelo etiam notata) sub γ in αγαπατε, quae litera p. m. esse videtur.* l. 14 *fin. vñ addit ad συν D?: postea vñv eras.* l. 20 *fin. i pro v in σου s. m.*

158 a. ll. 15, 24, 25 *hiat pergamena: sic 158 b. ll. 24, 25.*

158 b. l. 5 *i supra a in εγνωκατε B. εγι.....[εγνωκειτε αν teste Kipling.] jam eras. ad fin. lineae addidit F.* l. 12 *γ supra ei in λεισ B.* l. 17 *i supra lineam post ποιε D.* l. 30 *fin. το, ll. 32, 33 v in αυτων eras. s. m.*

159 b. l. 1 *v eras. in αυτων s. m.* l. 2 *e supra i in εστιν B.* l. 14 *a pro ω et i pro η in εφωτησω habet A?* l. 27 *i supra e in υμεν E: ei etiam supra ω in μεων (v fin. puncto supra posito notat.) s. m. B, ut videtur, sed ei iterum eras.*

160 b. *Chemicis foedatur haec pagina: sic 162 b; 164 b. l. 4 η pro a prim. in αγαπατε B.* l. 6 *Μ (i. e. μου) supra lineam post παρ, a etiam in η mutato*

E. l. 18 *fin. ↑ refert ad calcem paginae, ubi scribitur nescio quid manu (forsan J)*

↓ *ηδη υμεις καθαροι εστε δια των λογων ον λελαληκα υμω*

μνατε εν εμοι καγω εν υμω καθωσ το κλημα ου δυναται καρπο φερω

literis noni ferē saeculi paululum ad dextram procumbentibus. ηδη υμεις καθαροι εστε eras. sub l. 19 αφ usque ad μειν p. m. ut videntur: cf. l. 18. l. 21 γαρ per puncta supra posita abrogat s. m. l. 23 ve super εμ in εμοι B. l. 25 ουδεν supra lineam post ποιειν: υμω supra εν l. 31 C. l. 26 π in επληθη eras. l. 28 κ elot. sub υ p. m. l. 33 supra lineam e ante μ, i supra v in μου B.

161 a. l. 11 *is in sciatis et obelo et punctis supra positis abrogat s. m.* l. 31 *uobis supra lineam post fiet, et:*

jam uobis mundi estis propter uerbum ad calcem paginae J ut videtur: cf. 160 b.

161 b. l. 1 *fin. υμασ addit F post ηγαπησα, υμασ post καγω per ~ supra posita improbat.* l. 11 *τιω supra lineam post ινα D: sic etiam ουκ εστε supra ητε l. 28. l. 12 γαρ, l. 13 ση, l. 17 οσ, l. 32 μου per puncta supra posita abrogat s. m.*

162 a. l. 4 *ta elot. sub d p. m.*

162 b. l. 3 *v supra a in υμασ B, ειο et σ in υμ. per puncta supra posita abrogatis.* ll. 6, 11 *o supra a in ειχαν B. l. 12 supra lineam e ante με prim., i post με prim. B, i iterum eraso.* l. 17 *a elot. sub σ in πρσ p. m.: το πνα της αλ p. m., super rasuram rescriptum.* l. 26 *fin. post εμε addit αλλα F.* l. 28 *ση supra lineam ante τε A.*

163 a. l. 6 *a elot. sub e, e sub a secund. in habebant p. m.*

163 b. l. 20 *av supra lineam post οσα B.* ll. 33, 34 *Pro τι εστιν τουτο F habet*

ελεγων

ουν τουτο τι εστιν ο λεγει το μικρο[v] ουκ οιδαμεν τι λαλει ελε.

164 b. l. 2 *οτι prim. per puncta supra posita abrogat s. m.* l. 21 *οτι supra lineam ante εαν D.* l. 26 *fin. αλλ' post υμειν addit F: cf. 162 b. l. 26.*

165 b. l. 11 *vñv supra lineam post και* D. ll. 12, 27 *e supra lineam ante ισ* A. l. 31 *e supra η in πατηρ B.* l. 32 *"supra γεν, 'supra των s. m. ordinem mutantis.*

166 a. l. 6 *i in inullum eras. s. m.* l. 17 *e elot. super i in qui p. m.*

166 b. l. 18 *εν τω κοσμω supra εγω ετη, et l. 19 υσ supra ο δ C.* ll. 17, 18 *marg. ινα ωσω καθωσ ημεισ! s. m. eras.*

167 a. l. 2 *l elot. sub i in illos p. m.*

167 b. l. 8 *σ supra vo in πιστευοιτων K.*

168 b. ll. 3, 7 *ρ section. Ammon. in marg. prorsus abscissum.*

177 b. l. 32 *πεμπω supra απο C.*

178 a. l. 1 *i ti in quaeritis et obelo et punctis supra positis abrogat s. m.*

178 b. l. 3 *e elot. sub η in -σητε p. m.* l. 23 *και ο θσ elot. sub μου και (post κσ) p. m.*

179 a. l. 4 *i ante xii eras. s. m.*

179 b. l. 8 *του prim. in αυτου (punctis antea abrogatum) eras. s. m.* l. 16 *v supra ου, l. 27 λ supra ηλ B.*

180 a. l. 15 *t elot. sub n in sciebant p. m.*

180 b. l. 4 *ρ elot. sub e in πετροσ p. m.* l. 6 *αλ supra γω in μεγων B.* l. 32 *επο elot. sub απα p. m.* l. 33 *ου supra υθ C.*

181 b. l. 8 *av et obelo et punctis supra positis abrogat s. m.: postea eras.*

182 a. l. 1 *u formatum p. m. sub b* l. 4 *a elot. sub e in dillegebat p. m.*

182 b, 183 a. ll. 1—3 *rubro, imitio Evangelii.*

182 b. l. 10 *τ in των eras. s. m.* l. 11 *B in marg. eras. s. m. Cf. 184 b.* l. 32. l. 32 *e supra lineam ante ιδωσ A.*

183 a. l. 11 *"Prior i in hierodis obelo notatur" Kipl: parum id cerno, hianc pergamenā.*

183 b. l. 8 *σ pro ρ in μεγαρ B.*

184 a. *Turpiter foedatur haec pagina punctis manu recentissimā additis: l. 2' supra est antiquioris manus esse videtur.*

184 b. l. 5 *v elot. sub v secund. in αυτου p. m.* l. 19 *v in ηρ (punctis antea notatum) eras. s. m.* l. 20 *τ pro δ in ποδαπος H.* l. 30 *μ supra lineam post μαρια C.*

185 a. l. 10 r! eras. sub p in obpro-
p. m.

186 b. Pagina ferè evanida, primò re-
centiore pigmento, deinde vili atramento,
pressimè renovatur: p. m. ductus subinde
vix satis certè leguntur. l. 2 μεγαλια
pro μεγαλα p. m. habet instaurator.
l. 4 σ pro ν in γεων instaurator: idem
etiam η pro ι scribit in βραχι- l. 6, υ ante
σνν ponit l. 21, ο pro α in ηλθω l. 24.
Prorsus incerta sunt ι et vel forsā ei
(vinculis inclusa) ν. 30: item punctationis
notae ll. 8, 12.

187 a. l. 28 hiat pergamena: sic etiam
187 b. l. 28.

188 a. l. 6 qui eras. s. m. l. 11
ea! elot. sub et in etenim p. m.

188 b. l. 6 το in ηξωετο eras., v
etiam p. m. rescripto. l. 20 μ supra
ε (rescriptum) in εμνησ- K: sic η supra
τ prim. in ταυτη l. 28. l. 28 ω pro
α prim. in χαρα B vel D.

189 a. l. 19 b pro u in uethl- K.
l. 23 e pro i in pariret H, ut videtur.

189 b. l. 2 ι! elot. sub λ in μεγαλην
p. m. l. 9 ι supra νο in ουραου B:
ν supra τ prim. eras. in αιτουτων H.
l. 16 ο pro ω in γεγωνσ B vel D.
l. 29 ε supra lineam ante ιδον A: ε l. 20,
et (minùs certè) 190 b. l. 19 p. m., me
saltem iudice.

190 b. l. 15 με prim. in προσδεχομε-
μερος eras.

191 a. l. 1 ι uo! elot. sub est p. m.

191 b. l. 21 την supra lineam ante
πολω, punctum supra ε in εαυτων, η
supra e secund. in ερεθη l. 22 C. l. 24
το in ηξωετο eras.: cf. 188 b. l. 6;
327 b. l. 1; 329 b. l. 2; 441 b. l. 29;
470 b. l. 28!

192 b. l. 7 ρασ τρεις elot. sub θημερασ
p. m. l. 23 ζα supra αρ in ναρεθ A.
l. 33 haec linea, scalpro rasa, haud facile
legitur: confusa sunt omnia: cf. 193 a.
ll. 32, 33.

193 a. l. 4 apostrophus in fine lineae
casu scriptus, ut videtur.

193 b. l. 1 ουδαισ elot. sub τουραια
p. m. l. 3 α secund. in αβυλλιαησ
eras. s. m.

194 a. l. 16' supra b in humiliab s. m.
nisi ad p. m. referre malis.

194 b. l. 2 apostrophus supra ω in

-ωρασ p. m. videtur: cf. 193 a. l. 4.
l. 5 τ elot. sub δ in δε p. m.

195 a. l. 3 e secund. in habentei per
obelum et punctum supra positum abro-
gat s. m. l. 16 i primò scriptum pro
o secund. in populo p. m.

195 b. l. 14 εγενετο ante ιακωβ in-
trudū recens manus.

196 a. l. 13 ιωσηφ elot. p. m. (nempe
φ sub ι in ioseph scripto).

196 b. l. 13 λ in ωβηλ in δ mutat H.
l. 15 ο prim. in salomon eras. l. 23
α supra α in ισακ H. Lincolas per pa-
ginam spargū etiam recens manus.

197 a. l. 3 la elot. sub sa in mathusala
p. m. l. 7 ο ante sinan H: κ p. m.
prorsus eras.

197 b. l. 8 fn. ο elot. sub α in γεωω-
τα p. m. l. 16 ν supra σ in της D.
l. 25 του prim. in τουτου eras. s. m.

198 a. l. 5 και ουκ εφαγεν ουδεν elot.
sub et nihil manducauit in p. m. l. 7
s in illis eras. s. m.

198 b. l. 4 δι supra εδ in εδασκεν H.
l. 6 δ in ρεδ improbat eadem manus (H)
quae post ην addit τεθραμμενος, et εισηλ-
θεν ante κατα l. 7, e etiam in ειωθοσ re-
scripsit: cf. versionem Latinam. l. 10
να supra απ in απυξασ C. l. 13 fn.
κεν supra μαι C. l. 16 ματω eras.
s. m. (punctis supra positis antea abro-
gat). l. 17 τ supra π in πυξασ C.

199 b. l. 11 ν supra σ in ναιμασ B.
l. 16 ου supra ησ in της B. l. 29 ω
supra ο in ναζοθηραι B. l. 33 ν supra
σ in ρειψασ B.

200 a. l. 2 quia nemo elot. sub multae
ui p. m. l. 10 h elot. sub e prim. in
eliseo p. m.

200 b. l. 1 ι ν elot. sub σ in -γασαν p. m.
l. 31 fn. αυτ. ... eras.: forsā αυταισ
p. m.

201 b. l. 15 ιθε supra -ρει B: sed θ
postea erasit H, Ε p. m. in Θ mutato.
l. 18 ε supra α eras. in -σομαι B: e etiam
in ν mutato, fili -σομεν ex -σομαι. l. 24
σ supra ω in ωτε E.

202 b. l. 14 ν in ην eras. s. m. l. 33
ι supra e in -γκεν B.

203 b. l. 13 ο supra lineam ante θσ A.
l. 20 ησ supra lineam post της, etiam e
supra ω in αφωαι B. l. 27 σ supra
lineam post θαμβου B.

205 a. l. 6 s secund. in -loss obelo et
puncto supra posito improbat s. m. ll. 26,
27 (sic etiam 205 b) hiat pergamena.

205 b. l. 1. marg. legas μα: l. 14 T
in μετ ad Γ formā proximè accedit.

206 b. l. 22 ι pro υ prim. in δυδυμου
A, forsā p. m. l. 23 και prim. eras.
s. m.

207 b. l. 12 ο pro υ ante μισθ- H.
l. 28 ε pro η secund. in εκηρηαξ- H.

209 b. l. 9 ε (= scriptum) in εκβ- super
literam quandam (ι!) elotam. l. 23 λ
pro κ in καλει D. l. 32 ε supra lineam
ante κωη D.

210 b. l. 9 π pro τ in τωσ et α supra
lineam (i. e. παωσ) B. l. 16 γ prim. in
-γωγ- super rasuram script. l. 33 του
supra lineam ante οκωσ C.

211 a. l. 15 q! elot. super e in cui
p. m.

211 b. l. 33 ι supra lineam post ερωε B.

212 a. l. 8 α elot. inter r et a in or at
p. m. l. 12 u elot. sub i prim. in iu-
uenis p. m. l. 28 no elot. sub sit in
misit p. m.

212 b. l. 2 D pro ικαια habet αλμοι
και α. ν supra lineam B l. 29 supra ι
ultim. in εδικαιωσαι, l. 30 supra αν in
ιωανου.

213 a. l. 29 s elot. sub m in dm̄ p. m.

213 b. l. 2 τωσ prim. eras. s. m.
l. 6 ν supra αν in ιωαησ B. l. 29 τ
pro δ in ποδατη H: cf. 184 b. l. 20.

214 b. l. 30 ν supra lineam post ησα
B.

215 a. l. 22 r elot. sub i in intra p. m.
l. 30 da elot. sub qu in quaedam p. m.

215 b. l. 13 ε supra lineam ante ικ-
μαδα A.

216 a. l. 20 n in essent et obelo et
puncto supra posito abrogat s. m. l. 28
erunt elot. sub it diab p. m.

217 b. l. 16 ι in -δικετο p. m.: forsā
ν inchoatum primò. l. 18 ημειουσ elot.
sub ειουσ ειδω p. m. l. 19 κ supra
lineam ante ειπεν B. l. 20 ε supra αι
secund. in δαιομαι, l. 29 α supra γι in
λεγωσ B. l. 22 θα supra αρ in ακαρ-
τω C.

218 a. l. 26 n in -antur et obelo et
puncto supra posito abrogat s. m.

218 b. l. 4 σ supra πο in απου O, sic
l. 17 ηγα supra λι in λιων. l. 31 post

αρη p. m. proculdubio της συναγωγῆς habebat (τὸ ὄχι vestigiis restant), oculo ad lineam sequentem vagante; γῆς πρῶτον adhuc leguntur: post αρη H vel L correxit ὡς ὄνομα αἴρος καὶ ad vers. Latin.

219 a. l. 1 hiat pergamena: sic 219 b. l. 1. l. 24 s prim. in dimisisti partim eras. s. m., item i ultim. eras.

219 b. l. 3 σα supra lineam p. m., me iudice: pro ου p. m. scriptor primò ου vel ω dedisse videtur. l. 33 λ supra κα in kaiere D.

220 a. l. 7 profluuium sanguinis e lined sequente elot. sub tunicam ejus p. m.: unde fluxit error linearum: cf. Prolegomena.

220 b. l. 2 ω supra ου in κατελων B. l. 9 ν supra lineam post μηδε E. l. 12 σ et ν in πασαν erasis, ητ vel ητ supra lineam inter α et α ponit K. l. 33 η in -ρωδης super laesam pergamenam.

221 a. ll. 21, 22 domum intraueritis | ibi manete e ll. 19, 20 elot. sub non acceperint uos | exeuntes p. m.

221 b. l. 13 punctum in medio π casu scriptum videtur. l. 18 υρωσ post αυτος delet s. m. l. 29 inter υ et τ in αυτους macula (!) casu intercidit: cf. l. 13.

222 a. l. 2 hoc ego elot. sub quo ego p. m.: item l. 9 ses elot. sub σο p. m.

222 b. l. 11 sub οτι p. m. elotum est τιδ̄ ut ridetur. l. 23 σεα supra ου in ανθρωπων, etiam η loco αι erasi in κερδησαι et απολεσαι l. 24 A.

223 a. l. 19 σα elot. sub αν p. m.

223 b. l. 17 μν supra lineam post ποιησω C. l. 28 Τὸ arcatum in lined post θεασαν A, ο puncta ab L addita (..) recipiente.

224 b. l. 32 ι supra εκ in μικροτ. B.

226 b. l. 1 O elot. partim sub O init. p. m., partim in marg. l. 14 θυ elot. sub κ in κν p. m. l. 20 δ supra lineam ante αν A, δε in textu eraso: πρωτον etiam per puncta supra posita abrogato. l. 32 τ supra lineam ante ουσ C?

227 b. l. 5 ῡ pro η in ημew B, l. 17 ῡ supra η C. l. 19 η tert. (ante εωσ) eras. s. m.

228 b. l. 25 ὄνομα elot. sub νομω p. m.: τι supra lineam A, forsan etiam p. m. (cf. vers. Latin.).

229 a. l. 27 l elot. partim ante g, partim sub g p. m.

229 b. l. 4 σε supra εν in περιεωv C. ll. 8, 10, 12 ε supra lineam ante ιδων A. l. 18 χ pro κ (scalpro eras.) in πανδοκει A.

230 b. l. 26 ο supra α in μεσανυκτιου A.

231 a. l. 9 nos per puncta supra posita abrogat s. m.

232 a. l. 1 ι e in eius casu quodam erasum. l. 10 r! elot. sub s in serp. p. m.

232 b. l. 8 υ supra lineam post αυτο B. l. 28 ι insertum inter ρο et ζ B.

233 a. l. 4 custo rescripsit K. ll. 20, 23 post p. m. ordinem corrigit etiam K: cf. Prolegomena. l. 33 in per punctum supra positum improbat s. m.

233 b. l. 17 εστιν per puncta supra posita improbat s. m.

234 b. l. 17 τα secund. in δυσβακταρα eras. s. m. l. 19 α post ψ B!, primae manus lectione prorsus erasd.

235 b. l. 3 εται elot. sub ησε p. m. l. 8 ο pro θ, levi lined erasd, s. m.

236 a. l. 16 e ante suffoc. elot.

238 b. l. 4 αυ in αυτου eras. (p. m. addit θυ). l. 11 κ pro γ in ανεγ-, l. 14 σ supra e in εται K. l. 15 ῡ pro η in ημων B: cf. 227 b. l. 5.

239 a. l. 5 hiat pergamena.

239 b. l. 7 σ in εκεινος p. m., sed paululum supra lineam.

240 b. l. 2 πατηρ p. m. rescripsit H.

241 b. l. 3 σ pro ο in -ταο forsan etiam p. m. l. 22 μ supra απ in στωκαπτουσα D.

242 b. l. 4 τ post φα B, p. m. lectione prorsus erasd.

244 b. l. 2 ε supra lineam ante ιδητε A: cf. 229 b. l. 27 τον supra lineam ante εσχατον D.

245 a. l. 26 n in incipiens et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.

245 b. l. 16 υ in ου δε et obelo et puncto supra posito abrogat s. m. l. 31 fin. θεισ post γεωσ addit D.

246 b. l. 3 εν supra lineam post γεγον A. l. 12 π in πεισει in μ mutat A: μ supra π scribit B.

247 b. l. 14 χε supra e in προσδεται D! sic etiam l. 24 ν post ελθω et τον

post εωσ supra lineam B. l. 31 fin. ν post εχουσι in textu D.

248 b. l. 18 Λ in λειμος tantum non A p. m.: notat s. m. l. 26 αυ supra lineam post ειδου A.

249 b. ν supra lineam l. 2 post ηλθε B: sic etiam l. 6 κ ante κατεφ-, l. 12 την ante στολην.

250 a. l. 31 ad ille respondens e l. 32 elot. sub pater autem eius e s. m.

250 b. l. 6 ει p. m., sed rescripsit K. l. 20 ω pro οι in εγωιν B; sic l. 27 β pro δ in καθουσ.

251 b. ll. 11, 19 ω supra ο in μαμορα B; sic το supra lineam post απο l. 27. l. 31 fin. ζ post αυτου addit B, me iudice: cf. 249 b. l. 6.

252 a. l. 19 s in servire casu punctatum, in secund. p. m., sed i inceptum primò. l. 31 d elot. sub t prim. p. m.

252 b. l. 2 ν elot. sub σ secund. in πλουσιος p. m. l. 20 fin. σ post υδατὸ ad'it A, nec delet -.

253 a. l. 21 e elot. sub i in refrig. p. m.

253 b. l. 16 πτε supra ιπτ in εριπτο E. l. 20 εκτακισ μετανοση (e l. 21) elot. sub μετανοση αφεσ p. m. l. 23 ησ in μετανοσηω eras. s. m.

254 a. l. 26 c in sicut formā ad g proximè accidit.

254 b. l. 19 in -ευεσθε puncta videntur esse p. m., literam e abrogantis: cf. vers. Lat.

255 b. l. 1 ο elot. sub κ in και p. m. l. 15 e supra δι (inter δ et ι) B. l. 26 ν supra lineam post εξηλθε B.

256 b. l. 10 να supra εγ in εγω B, forsan A. l. 15 εκει συ[ναχθησ]νται e l. 14 elot. sub ελεγεν δε και παραβδλ p. m.

257 b. l. 17 ν supra lineam post ενυπτε B. l. 21 e supra lineam ante αυτωσ B.

258 b. l. 9 η p. m. in μητερα rescripsit K.

259 a. et b. l. 33 hiat in foramine περγαμena.

259 b. l. 7 ται elot. sub θν p. m. in εθνεσιν. l. 27 fin. ν post ειρε addit D.

260 a. l. 11 ι ante nihil et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.

260 b. l. 1 τος p. m. rescripsit K.
l. 18 η pro οι in ημυσοι, υ pro ι in μοι H.
261 a. l. 16 hominem elot. sub introi-
bit p. m.

261 b. l. 4 εν in ενεπεμψα- et obelo et
punctis supra positis abrogat s. m. l. 19
υ supra lineam post ηλθε A hic (cf.
257 b. l. 17; 262 b. l. 11).

262 b. l. 11 υ supra lineam post βηθα-
νια B. l. 34 εω ο super rasuram re-
scripsit p. m.

264 a. l. 2 s p. m. elot. inter pi et
asset. l. 7 sub s p. m. in sepaem
litera (t?) est elota, a etiam et obelo et
puncto supra posito abrogat s. m. l. 8
e elot. sub t in te p. m. l. 24 quid
facerent [ei] e l. 27 elot. sub eum perdere
eum p. m. ob ebant antecedens, unde
fluxit error linearum: cf. Prolegomena.
l. 27 d e l. 28 init. elot. sub e in et: hic
locorum error detectus.

264 b. l. 16 μ supra απ, l. 24 στ supra
ei in -πειλ- B.

265 a. l. 32 illum secund. abrogat
s. m., puncto inter l et u posito.

267 a. l. 31 ua elot. sub ia p. m.

267 b. l. 26 σ in παντες forsam A
potius quam p. m.: p primū scriptum sed
eras, non elot. ll. 14—16 trans has
lineas literae quaedam crassae (ηρφειναι?)
aliend manu imprimuntur potius quam
scribuntur.

268 a. l. 7 m in dexteram puncto su-
pra posito abrogat s. m. l. 27 n
munera dei e l. 28 elot. sub sti de abund
p. m.

268 b. l. 25 e supra lineam ante
σ A.

269 a. l. 2 m in lapidem et obelo et
puncto supra posito abrogat s. m.: e
etiam in parie- p. m., sed mutatum vi-
detur. l. 29 s elot. sub e in omnes
p. m.

269 b. l. 9 a supra το in τορη B.
l. 28 αι pro η ante εν A.

270 b. l. 4 σ elot. sub λ in προβαλωσω
p. m. l. 5 ηδη prim. per puncta supra
posita abrogat s. m. l. 11 linea trans-
versa in Γ secund. rescripta videtur.
l. 16 ν prim. in επιφωτισ erasit s. m.
l. 25 ζ super σ in ηληθησο scripsit A.
l. 31 υ supra ut in εφοβουτο A vel
B.

271 b. l. 2 εκ per puncta supra posita
abrogat s. m. l. 22 ι supra οσ in
αυτοσ A.

272 a. l. 6 punctum supra e secund.
forsam casu, nisi maculam malis: sic
etiam c in sacellum 274 a. l. 12, a in
βασιλευσ 279 b. l. 8. l. 16 qui in
marg. et ^ supra em in semini, recentis-
simā manu, fortasse Bentleii.

272 b. l. 4 υ elot. sub ισ in αυτοισ
p. m. l. 27 ι supra θη in εσθητε A.
l. 29 τασ supra lineam ante ιβ. A?

274 a. l. 14 d elot. sub t in emet p. m.

274 b. l. 2 marg. o errore in sectione
Ammonianā. l. 9 υ elot. sub σ in
-μενοσ p. m. l. 23 quid sibi velit σ. ad
fin. lin., spatium post υ vacuo, parum scio:
Kipling. legit οι pro σ., vix satis rectē.
l. 28 σ in εξεστ- et obelo et puncto supra
posito abrogat s. m.

275 b. l. 3 e et a supra lineam, e ante
ιδουσ, a post ιδουσ A; sed l. 12 σ supra
et in ετω B. l. 6 αυτοσ per puncta
suprà posita abrogat s. m. l. 16 ω
περω elot. sub ρω και υ p. m. l. 32
fin. ι in -ητει eras. s. m.

276 a. l. 1 ι r prim. rescriptum p. m.
l. 20 d in ad- et obelo et punctis supra
positis abrogat s. m.

276 b. l. 9 με supra ον in ευρωσ E.
l. 31 fin. ων elot. sub ον in γεινομενον
p. m.

277 b. l. 6 init. a punctis supra positis
abrogat s. m. l. 28 αυ supra lineam
ante τον E.

278 a. l. 16 s secund. in missi et
obelo et puncto supra posito abrogat
s. m.

278 b. l. 2 fin. των post αυτων και
eras. s. m. l. 23 τ pro θ in μασθοι
D. l. 33: τκα sectionis Ammonianae
index hic in textu ab L insertus, post
sectionem τκ legendus est: sub εξ αρισ-
τερων ad calcem paginae (τκ in mar-
gine posito: τκβ ad 279 b. l. 2 ablegato)
habet idem L

τκ ο δε ισ ελεγεν πατιρ
αφες αυτοισ ου γαρ οι
δασω τη ποιουσω

cf. αναγροσμα εις τιν παρασκευηνη:
279 b. l. 14 marg. et Prolegomena.

279 a. l. 33 litera crasa sub t in
autem p. m.

279 b. l. 14 φ elot. sub β p. m. l. 24
πει supra επ in επλησονται D. Cf. Tabu-
lam III. 4. l. 31 ει pro η in παρα-
τιθημι D.

280 a. Sub titulum scripsit G, ut
videtur, p p ds a quo [sic].

280 b. l. 14 ει supra η in πραξη E.
l. 28 e supra a in -σαν A.

281 a. l. 17 eius elot. sub ihu p. m.

281 b. l. 1 a et υψεν elot. sub υ et
ισειτο p. m. l. 21 αυ in αυτοισ et
obelo et puncto supra posito abrogat s. m.
l. 26 fin. ημ secund. elot. p. m. l. 29
των supra lineam post παντων D.

282 b. l. 16 ημεραν in voce σημεραν
lined delet K.

283 b. l. 3 e pro a secund. in παραβ-
A. l. 9 ων δε elot. sub ορωσ p. m.
l. 13 υ elot. sub ο in ειπων p. m. l. 16
η γραφ elot. sub τασ γρ p. m. l. 28
e in ευρα obelo delet s. m., .. supra ι
posito. l. 30 e initio lineae, ante idere
A vel B.

284 a. l. 33 ti in videtis, etiam et in
eti 284 b. l. 1, rescript. s. m.

284 b. l. 4 ι supra lineam post κα A.
l. 9 σ in πλησθηραι in ρ^ω mutat B.

285 b, 286 a. ll. 1—3 rubro, initio
Evangelii.

285 b. Supra lineam C scribit τω post
εν l. 13, η supra e in καμε- l. 15, υ post
το l. 26, η supra e in ευδοκ- l. 30.
l. 25 e supra ι in ισ A; ο pro η in την,
etiam ο pro ω in -νωσ l. 28 D.

286 a. l. 31 sanctus elot. sub eiecit
eum p. m.

286 b. l. 6 βα prim. in βασιλεια
eras. s. m. l. 15 σ prim. in προσβασ
obelo delet s. m. l. 26 κ supra lineam
ante ουχ B. Ibid. τ in γφαμματεισ
tantum non periit.

287 b. l. 6 a in πνευρα erasit s. m.
l. 25 ι in ηιδισαν eras. s. m. cf. Prole-
gomena. l. 30 χο elot. sub ξε p. m.
in προσηυξετο. l. 31 init. τε primū,
sed etiam το^{τε} p. m.

288 b. l. 22 χ pro κ in συνηκησαν A,
me iudice: ε contrario, σ p. m. in 290 b.
18: cf. etiam 293 b. 27, 31.

289 b. l. 4 init. π pro τι primū, sed
τι p. m. l. 5 τασ per puncta supra
posita abrogat s. m. l. 22 ο supra
lineam post τασ A.

291 a. l. 23 n *secund.* in nonuum et obelo et puncto supraposito abrogat s. m.

291 b. l. 15 v *pro v* in αυτων, l. 17 μ *supra* -αμ- B. l. 22 λσα *elot.* sub κτει p. m.: et o (*ut videtur*) *elot.* sub e in απολεσωσω l. 31.

292 a. l. 1 i *no elot.* sub qu p. m. l. 6 *primò* u *pro b* p. m. in introibit. cf. Tabulam II. l. 1.

292 b. l. 21 λ *supra* ελ in αποστειλη B. l. 27 αυτου *elot.* sub του ïακ p. m.

293 a. l. 6 n *elot.* sub t in faciebat p. m. l. 23 m *et obelo et puncto supraposito abrogat s. m.*

293 b. l. 5 σ *pro v* in γραμματειν B. l. 6 *saī secund.* *eras. s. m.*, τ *praecedente in i* mutato (*εξεσταί s. m.*). l. 19 τ *pro θ* in μεμερισθαι H *fortasse.*

294 b. l. 15 θ *pro τ* in καθησται A: *aliter* 293 b. l. 19. l. 25 σ in εξανστειλεν obelo abrogat s. m.

295 b. l. 11 ακουωσιν e l. 12 *elot.* sub βλεπωσω p. m. l. 13 ï *supra* νω in συνωσιν B: *sic etiam* l. 14 ω *supra* o in αφεθησμαι, εθ *et ìαι punctatis.* l. 32 *punctum supra λ prim.* *forsan casu tantum positum.*

296 a. l. 5 gn *elot.* sub ng p. m.

296 b. l. 2 σ in μεριμνωσ obelo abrogat s. m. l. 33 *marg.* γ sub δ *sectionis Ammonianae apparet: utrumque scripsit L.*

297 b. l. 3 *init.* σ *supra* o *prim.* H, i in *oti eraso.* *Ibid.* σ *pro v* in *μεικροτερον C1*, qui *etiam* μεν *supra* εστ *sequens scripsit, sed* μεν *postea est erasum.* l. 12 v *supra lineam post* επελνε B. ll. 16, 17 i *ter eras. s. m.* in *αλλαι et πλοιαι* πολλαι.

298 a. l. 27 a *eras.* sub i in *sile* p. m.

298 b. l. 2 v *elot.* sub σ in γερασσηων p. m. l. 16 e *ante I* in Ιδων H. l. 21 *post ïηυ addit σ minutum A.*

299 a. l. 5 *legas* σπυ. l. 13 d *elot.* sub t in *et p. m.*; *sic* l. 30 u *elot.* sub a in *eamus.*

299 b. l. 4 v *supra* οσ in αυτος B. l. 18 i *prim.* in *υησ et obelo et puncto supraposito abrogat s. m.* l. 20 *lineolam sub θσ* ponit K.

300 a. l. 1 i s in *sper elot.* p. m.: *sic* l. 32 t *elot.* sub s in *sit* p. m. l. 25

ad eum *per puncta supraposita abrogat p. m., ut videtur* (cf. text. Graec.).

300 b. l. 6 μ *supra lineam post* we A. l. 7 *καί per puncta supraposita abrogat s. m.* l. 15 τηρ *supra lineam post* δυναμων E.

301 a. l. 25 n *elot.* sub u in *usritatem* p. m.

302 a. l. 14 t *elot.* sub n in *erant* p. m.

302 b. l. 1 χ' *pro κ* in ουκ A. l. 8 a in ταισ *mutatum (forsan in o), v etiam supra εσ in συνγερεσï* posito A.

303 a. l. 8 a *elot.* sub o in suo p. m.: *item* l. 30 u *elot.* sub o in *uestroꝝum* p. m.

303 b. l. 18 αυ (*av Mill. errore*) *elot.* ad *finem.* l. 20 e *pro η* in ηιχεν, e *etiam supra* νι A. l. 22 κ *pro χ* in ουχ A. l. 28 δε *per puncta supraposita abrogat s. m.* l. 29 θ *pro χ* in γενεχλιωι A.

304 a. l. 14 n *elot.* sub d in *-iaden* p. m.

304 b. l. 9 o in *ou tert. punctatum, forsan casu.* l. 17 *fin.* v *per punctum supra positum abrogat s. m.* l. 33 ω *supra* o in *ευκαιρος* B.

305 b. l. 8 v *elot.* sub γ in επλαγισθη p. m. l. 13 o *supra lineam ante* τοπος, ζ *addito ad finem lineae* B. l. 24 o *pro ω* in *duo* D.

306 a. l. 7 tm *elot.* sub s-m p. m. l. 12 *litera prius scripta sub l* in *discipuli* p. m.

306 b. l. 7 σ in *προσαγειν obelo abrogat s. m.* l. 24 *lineolam post* φοβεισθαι *ponit* H. l. 27 i *supra εσ* in *εξεστατω* A.

307 a. l. 12 i *pro e* in *mare prius scriptum (ε sic).* l. 28 a *elot.* sub e in *-erant*, l. 31 n *elot.* sub g in *genn.*, p. m.; *sic etiam* l. 33 d (*ut videtur*) *eras. sub o secund.* p. m.

307 b. l. 19 γ *elot.* sub κ in *πυκμη* p. m. l. 21 v *elot.* sub a *tert.* in *παρὰδοσιαν* p. m.

308 a. l. 6 a *elot.* sub o in *-oibat* p. m. l. 13 s *ante scribis et obelo et puncto supraposito abrogat s. m.* l. 20 τας *χειρ* (sic) *elot.* sub *manus* p. m.

308 b. l. 9 εν *supra lineam ante* τοληρ C. l. 20 εξε *supra lineam ante* μου

E. l. 21 φ *elot.* sub τ in *-ιεται* p. m. l. 24 *ad finem addit* ται E. l. 28 εν *supra lineam post* ουδ C.

309 b. l. 5 v *elot.* sub σ in *ασυητοι* p. m. l. 15 οι *supra lineam ante* κακοι C. l. 23 ν, l. 28 οι *supra lineam p. m. me iudice: aliter* Kipling. l. 25 ωσ, l. 26 *καί per puncta supraposita abrogat s. m.*

310 b. l. 1 a *inceptum elot.* sub e in *κε* p. m. l. 25 οι δε *per puncta supraposita abrogat s. m.*

311 b. l. 22 e *prim.* in *μελεγαδα* in a *mutatum, λε erasum, i ante δ insertum ab A, ut videtur.*

312 a. l. 10 a *elot.* sub r *secund.* in *terrām* p. m.

312 b. l. 20 σν *per puncta supraposita abrogat s. m., quae etiam puncta scripsit supra* ισ κ in *βλεπειω και* l. 28. *haec forsā casu.* l. 21 a in *-θαν-*, l. 22 *ιαρακαλ* p. m., *rescripsit* K.

313 b. l. 14 *fin.* ω *elot.* sub o in *οσ* p. m.

314 a. l. 20 r *elot.* sub t *secund.* in *tertia* p. m., *sic* l. 22 h *elot.* sub b in *obiurgare* p. m.

314 b. l. 1 e *supra lineam ante* αυτου A. l. 6 γαρ *per puncta supraposita improbat s. m.* l. 14 *Primò* *tive* ωδε (sic) *potius quam* *tiveσ* δε, *sed* δε *eras. s. m.*: ω in σ *mutato per* H: B *habet* ωδε *supra lineam ante* εστηκοτω. l. 24 v *supra lineam post* λια B.

315 b. l. 3 αυτου *elot.* ad *finem lineae.* l. 21 *fin.* v *minutum ad* εληλυθε *addit* D.

316 b. l. 2 ka in *κα* *secund.* p. m., *rescriptum s. m.*: *sic* l. 8 *καν* a. l. 25 *λθε* *secund.* *eras. s. m.*

317 b. l. 8 o *supra lineam ante* υιοσ A. l. 21 εν *supra lineam ante* ανακλισαμεωσ, ακ *etiam in* κα *mutato*, C.

318 b. l. 13 i *supra* e *prim.*, e *secund.* in σ *mutato*, A, *me iudice: sic* l. 31 ξ *pro σ* *secund.* in *σκωλησ* A, *ut videtur.*

319 b. l. 4 αν *supra lineam ante* αστασ C. ll. 8, 9: *καλιω* *elot.* sub *επηρ* p. m., *et* *εδιδυσκεν* (a *super* v p. m.) *αυτουσ* κ e. l. 8 sub *αυτου* ει *εξεστω* αυδ p. m. l. 12 νε *supra* εν in *επειλατο* C: v *etiam elot.* sub μ in *μω υσησ* p. m. l. 18 *fin.* v in *θηλυω puncto supraposito abrogat s. m.* l. 26 ει *prim.* *eras. s. m.*: η *supra* i in *τω* C.

320 b. l. 4 ap in παιδάρια punctis supra positis abrogat s. m.

321 a. et b. ll. 5—7 manca hiat pergamena, ll. 31—33 chemicis sunt foedatae.

321 b. ll. 5—8 literarum quas cernere licet, nonnullae tantum in 322 a transfusae leguntur.

322 a. l. 26 n secund. in centiens et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.

322 b. l. 8 ω supra ou in θανάτου B: sic etiam l. 11 σ supra ξ, et l. 31 στ supra θ in ητοιμαθαι.

323 a. l. 18 nobis elot. sub buob p. m. l. 30 punctum supra s prim. forsan casu scriptum.

323 b. l. 3 και per puncta supra posita abrogat s. m.: sic etiam και secund. 324 b. l. 9. l. 18 ω supra o (obelo notatum) in ναζαρ. B. l. 22 και επετειμων αυτω πολλοι et l. 21 elot. sub o δε πολλω μαλλον εκραξεν ü p. m.

324 b. l. 9 ει supra η in καικαθηκεν A. l. 14 την θυραν elot. sub ραβεξω. e p. m. l. 24 et in εστιβαδας puncto supra posito abrogat s. m. l. 30 και eras. s. m., etiam punctis supra positis prius abrogatum. l. 32 ω pro o in οσσανα A. l. 33 i supra lineam ante εροσολυμα A.

325 b. l. 2 η supra a in ουσας A, me iudice. l. 4 on secund. punctis supra positis abrogat s. m. l. 20 τω elot. sub σκ p. m. l. 24 o pro η in αυτην A.

326 a. l. 29 a elot. sub s in omnibus p. m.

326 b. l. 7 σ in διακριθησ puncto supra posito abrogat s. m.

327 b. l. 1 το in διελογιζοντο puncto supra posito abrogat s. m. l. 3 η supra v in υμειν D. l. 5 θα supra v in φοβουμεν A. l. 9 v pro ισ in εισ, v in ποιαν et εξουσιαν punctis supra positis abrogato, A.

328 a. l. 19 ead punctis notata, casu, ut videtur.

329 a. l. 23 cipis elot. sub spici p. m.

329 b. l. 2 το in εθαυμαζωτο punctis supra positis abrogat s. m. l. 18 fin. ε in ven punctatum s. m., casu ut videtur. l. 20 η ante γυνη partim eras. s. m. l. 26 ω supra literas ησου punctis supra positis deletas B.

330 a. l. 3 super eum e l. 2 elot. sub ad eum sa p. m.

330 b. l. 3 v supra lineam post au A!

331 a. l. 23 et ex tota e l. 22 elot. sub et diliger p. m.

331 b. l. 3 η supra ω prim. in θωσω A: κ in εκθωσω et obelo et puncto supra posito abrogat s. m. l. 20 μια pro αμα (cf. l. 8) A, ut videtur. l. 26 γ supra g A. l. 33 et 332 b. l. 1 τ pro δ habet in ποδακ. D.

332 a. l. 7 et per puncta supra posita abrogat s. m.

332 b. l. 6 on elot. sub ω p. m. l. 30 τα supra lineam ante εθη B.

333 b. l. 2 ι (ut videtur) elot. sub e in υμειν p. m. l. 20 α supra e in -ψερω B.

335 a. l. 26 ll elot. (propter illa sequens) sub a in folia, p. m.

335 b. l. 2 μη supra lineam post ou D. l. 13 ω supra ou in θυρουρω B. l. 24 και per puncta supra posita improbat s. m. l. 29 v pro γ secund. in γυγη B.

336 a. l. 30, 337 a. l. 32 punctum supra p prim.: cf. 416 a. l. 5; 437 a. l. 11.

336 b. l. 4 εν punctis supra positibus abrogat s. m., lineola (i. e. v) supra η in αυτη posita. l. 10 ειν elot. sub ησα p. m. l. 15 — supra ω p. m. esse videtur, forsan casu. l. 31 τε supra lineam post θπαγε B.

337 b. l. 7 και εξ eras. s. m., lined recenti per και εξηλθον οι μαθηται αυτου ducta. l. 21 α in τρυβαλιον eras. s. m. l. 33 το per puncta supra posita abrogat s. m.

338 b. l. 15 ου punctis supra positibus abrogat s. m.: vix cum Millio puncta p. m. diceret. l. 20 μη punctis abrogat, με supra lineam post den posito, B: cf. l. 15. l. 29 η supra e prim. in ακηδεμονειν ponit A, κη etiam per puncta supra posita abrogato.

339 a. l. 20 mihi elot. sub simu p. m.

340 a. l. 4 bi elot. sub ss in possibilia p. m.

340 b. l. 4 π elot. sub e prim. p. m. l. 14 ι supra υ in συνδοα A. l. 23 τ pro ρ secund. in ύπηρερω B. l. 30 fin. κ addit post εψευδομαρτυρων B.

341 a. l. 4 s elot. sub m in seruum p. m.

341 b. l. 18 της supra lineam ante

δυναμειω D. l. 25 ο' pro ω in αυτω D.

342 b. l. 3 τ pro σ secund. in ηπισταμαι B. l. 16 punctum supra η in μησ- forsan casu positum. l. 17 o supra lineam ante ιην, etiam σ pro v B.

343 b. l. 2 A secund. (puncto notatum) in Λ mutat s. m., qui etiam l. 9 e prim. in αποκρειθεισ et obelo et puncto supra posito abrogat. l. 14 το' οχλω' pro τω οχλω' habet D? l. 17 τω supra lineam ante βασιλει B. l. 24 ρ supra λ in φλαγελλωσασ A.

344 b. l. 20 v in ην, l. 22 o in βασιλειου puncto supra posito abrogat s. m. l. 23 σ pro ι in λησαι A. l. 29 macula quaedam / iuxta σ in στρω' fortis incidit.

346 a. l. 17 in duas partes elot. ad finem lineae. l. 21 t semi-formatum sub e in et p. m. l. 29 t elot. sub n secund. in ascenderant p. m.

346 b. l. 3 η supra e in εηησατο B, nisi potius A; cf. 325 b. l. 2; 338 b. l. 29. Etiam του elot. sub μα in πτωμα p. m. l. 4 ει prim. in ειτεθηκει punctis supra positibus abrogat s. m. l. 22

Primam lectionem σημειων αποκαλυψ ιψα p. m. vertit in ημιν αποκυλιω, o in σημειων per punctum improbat, v pro a secund., ισ pro υψ posito: quae sequuntur ei post mutationem sunt addita, et enim partim super ψ elot. scribitur.

347 b. l. 2 τον supra lineam ante τον C. l. 9 e supra lineam ante ιπασ A. l. 17 punctum supra a prim. s. m., sed l. 19 p. m., forsan casu. l. 18 η pro ω in αυτω A, ut videtur.

415 a. l. 2 punctum supra m secund. p. m., forsan casu: sic etiam supra η 415 b. l. 8, supra p secund. 416 a. l. 5.

415 b., 416 a. ll. 1—3 τυδρο, initio Actuum Apostol.

415 b. l. 10 δι supra lineam ante ημερων A: " supra τεσσ et ' supra δι recentior manus. l. 11 ι in οπτανωμερωσ, l. 12 σ in τασ eras. s. m. l. 13 γ pro κ in συναλισκ. H. l. 17 τε supra lineam post ηκουσα C: etiam φησω δια του στοματος abrogat s. m. punctis supra positibus. ll. 20, 22 uncis (; ; et ') inclusas abrogat s. m. l. 26 εισ secund. eras.: ω pro ου habet H, ut videtur.

416 a. l. 3 h supra co in incoavit G.

l. 8 re supra lineam post et, uit supra m prim. ponit, i etiam in -iam obelo delet G. l. 21 te in potest obelo abrogat G, item re secund. in restituere l. 26 (s supra re posito). l. 29 a supra lineam ante ut G. l. 32 punctum supra e in -uen- p. m.: casu, ut videtur.

416 b. l. 6 ε inter a et π in απηθη, των supra lineam post απο. ponit B. l. 21 σ supra lineam ante το D. l. 31 ταισ per puncta supra posita improbata s. m. l. 32 τ pro μ in μητρι, μη supra ητ posito, B.

417 a. G et obelo et puncto supra posito abrogat a in quae l. 1, e in nubes l. 5. l. 4 m elot. sub t in dixisset p. m. l. 5 os elot. sub u in eum p. m. l. 11 d supra lineam post qui G: ba eloto sub ti in statis p. m. l. 13 u pro b prim. (obelo notat.) G: sic pro b (obelo not.) l. 29. l. 14 enim et lineolae et punctis supra positis abrogat G. l. 15 mod prim. eras. s. m. l. 23 h elot. sub o in iohannis p. m. l. 27 alafei habet G ante alpheii punctis supra positis abrogatum.

417 b. l. 3 δε supra γαρ (obelis deletum) G. l. 4 e supra lineam ante δεi A. l. 10 και pro σσ, ν supra lineam post ελαχε D. l. 21 η pro ν D. l. 22 εστω supra lineam pro η secund. eras. C. l. 26 σ in ωσ eras. s. m.: lineolae post εξη, item post ματο l. 28, item supra εσ l. 21 G, forsan casu. l. 28 ν supra ν in ἰωανου D. l. 32 a pro e secund. in εστησεν A.

418 a. Quae sequuntur sunt G correctoris: l. 1 autem supra his, cum et isse punctis supra positis abrogata: l. 3 autem supra praeter, praeterea obelis deleto: l. 8 i secund. punctatum (forsan tamen p. m.): l. 10 i supra um obelis deletum: l. 11 e pro i prim. in possidit: m in mercedem et obelo et puncto supra posito abrogatum: l. 21 ius supra orum obelis deletum: l. 24 x his uiris supra orum prim. lineolis deletum; con supra uen; obeli (""') supra uiroru: l. 26 niam obelis (prius etiam punctis positis) abrogatum; u supra b obelo notatum: l. 28 i supra e in iohannen, s addito post en finale obelo deletum: l. 29

a in usque obelo deletum. l. 30 b elot. sub n in nobis p. m.

418 b. l. 5 inii. e pro a prim. D. l. 7 φ elot. sub σ prim. p. m. ll. 9—13 chemicis laesae partim rescript. l. 9 οισ pro ωσ B. l. 10 o supra lineam ante κληρος B. l. 21 και punctis supra positis abrogat s. m. l. 24 ν supra at in ηρξατο A.

419 a. G etiam l. 1 n ponit supra s secund. obelo deletum: l. 11 fin. i supra o in -los obelo deletum: l. 16 uox in marg. per ad echo relatum, cf. Tabul. III. 8: l. 24 e supra i in coip- obelo deletum: l. 29 a in quae obelo delet. l. 20 u in eius eras. s. m. l. 30 fu pro sae primo K, qui etiam punctis supra positis abrogat un sequens, item ad l. 33, t prim. et tert. rescriptis. l. 31 a supra lineam post quia K.

419 b. l. 5 τη ιδ^α διαλεκτω pro την διαλεκτων B. l. 7 κ ad finem lineae addit B. l. 9 τε supra lineam post ἰουδαιων E. l. 12 o in λιβουησ et tore l. 24 eras. s. m. l. 15 ai pro η in κρητης, εσ pro οι D. l. 22 a pro e in die ponit, λεγον punctis supra positis abrogat, ελεγο post τες addit F. l. 25 εν supra lineam ante δεκα E. l. 26 πρωτος punctis supra positis abrogat s. m. l. 29 ü pro η in ημεω D: sic l. 30 θ pro τ secund. in ενωτισατε. l. 32 εστω γαρ pro ουσησ, γ. pro σ in ωρασ, γ. etiam ad fin. lineae eras. A, ut videtur.

420 a. l. 25 un supra lineam ante decem (i etiam ponit supra e secund. obelo deletum) forsan E: cf. text. Graec. l. 26 e prim. in elebabit eras. s. m. l. 30 cu supra lineam post aus ponit, et i sequens obelo delet G: item i secund. in hii l. 32 puncto supra posito abrogat.

420 b. l. 3 ν pro σ secund. in πασασ, σ secundo in σαρκασ eraso, A. l. 6 σ supra lineam post ορασει A. l. 7 ενῦπνιοισ supra ενῦπν B. l. 8 e et ω in ey eras.: super ω (cujus ne vestigium quidem superest) e habet D. ll. 9—13 ex parte rescriptis K: sic ll. 10—14, 421 a. l. 10 a elot. sub σ in πνο p. m., ut videtur. l. 12 της γησ p. m. viz apparet. l. 13 a pro e ante φ, ησ supra φε B: sed μεταστραφισται K, cf. Tabul. III. 10. l. 16 του punctis supra

positis abrogat s. m. l. 19 ω supra o prim. in ναζοραιων D. l. 20 inii. δεδοκιμ (ut conijcere licet) p. m. prorsus periit sub αποδεδι quod laxius scribit corrector B: ασ p. m. sub γ (praecedente rasura) tantum non lalet: porro per "supra απο l. 19, 'supra αποδεδι l. 20," (errore pro ""') supra εσ l. 20 ordinem mutat s. m. l. 20 ü pro η in ημασ B. l. 22 ισ pro σα in οσα B. l. 31 σ ενασescens supra lineam post εσ tert. B.

421 a. l. 5 e supra s (obelo deletum) in filias G. l. 25 e supra au (obelis deletum) in auditum G. l. 28 ge supra a (obelo deletum) in amittibus G.

421 b. l. 9 inii. e ante ιδω H, l. 10 inii. e ante γρωσ B. l. 19 fin. σ pro ν in ειδων D: sic l. 20 o pro a in ωμασεν, l. 21 οσφουσ super καρδιασ H, ut videtur. l. 21 οσφουσ etiam in margine habet G, cf. Tabul. III. 9. l. 22 unci (< >) lineam abrogat s. m. (A?) sic · initio, > ad finem 422 a. l. 22. l. 23 fin. προειδωσ ελαλησεν περι της post αυτου addit F; cf. Tabul. III. 7: in marg. 422 a. l. 23 Nota scripsit recentissima manus. l. 25 e supra a secund. eras. in εκκαταλειφθη A. l. 26 ε secund. in ειδωσ eras. s. m.: sic o initio l. 32. l. 27 το pro ου in ουν H. l. 31 τουτο o υμεισ pro υμων F, ad fin. lineae.

422 a. l. 5 s secund. in σπsem et eras. et puncto supra posito abrogat s. m. (non G). l. 8 a in nequae obelo abrogat G. l. 11 b pro u in impleuis G, qui etiam et obelo et puncto supra posito abrogat l. 15 a secund. in patriaarcha; l. 21 m de ante praecordia; l. 30 m in -tionem.

422 b. l. 4 supra lineam av ante θω, σ post του B: item supra lineas, l. 7 αυτων post κν, l. 8 τον ante ιπν B, sed l. 23 σ post τοι C. l. 11 o pro a in εικων, τες etiam addito, B. l. 31 punctum supra τ in τη p. m., forsan casu.

423 a. G etiam l. 15 autrus per lineolas (""') supra positas abrogat; l. 20 e habet supra it in accipite, et is supra e obelo abrogatum; l. 26 h habet supra xo in exortabatur; l. 27 n in hanc et obelo et puncto supra posito abrogat.

423 b. l. 1 κ supra lineam ante τη secund. B. l. 4 τε supra τε C. l. 10 fin. καθο, l. 11 fin. καθημεραν addit F,

item l. 11 in*it.* o et σ in τωσ eras. l. 13 av in κατοικουσας eras. s. m. l. 18 av elot. sub ev p. m. l. 21 " supra ωρα, supra lineam την ante ενατη, v' post ενατη, σ post τη sequens, (etiam 'supra και l. 22?) C, ut videtur. l. 22 ιδου, l. 27 αυτων punctis supra positis abrogat s. m. l. 26 v in αυτων eras. s. m. l. 29 e supra lineam ante ιδων A. l. 30 εω supra lineam post -τας, e supra ω C. l. 33 v και ante ειπεν eras. s. m.

424 a. G etiam habet l. 13 in supra lineam ante id; l. 18 di supra ie in cot tie; l. 23 u supra o prim.: per lineolas (' ' ' ') etiam supra positas abrogat l. 17 autem secund., ll. 29 in*it.*, 33 et.

424 b. l. 24 τ supra lineam post στοα C. l. 28 τ in τη puncto notat p. m., forsan casu. l. 29 το in τωρο secund. punctis supra positis abrogat s. m.

425 a. ll. 7, 12 u supra b obelo notatum; l. 10 b pro u in uases; l. 13 — supra do; l. 21 m in petrum obe'o notatum (u praecedente in o mutato), n ultim. in iohannem et obelo et puncto supra posito abrogatum: haec omnia per G. l. 33 in iudicio elot. sub tis in iudi p. m.

425 b. l. 3 του, l. 4 θελωτος, l. 31 των punctis supra positis abrogat s. m. l. 6 ε in φρεια, l. 13 οτι eras. s. m. l. 10 η pro ü in üμεω D: C etiam habet l. 12 ov supra lineam post τουτων; l. 18 το supra lineam ante πωηρον. l. 29 ω supra o secund. in χρωσω A. l. 33 σ elot. sub v in προφητην p. m.

426 a. G etiam l. 4 voluit per lineolas (' ') supra positas abrogat: l. 6 u supra b (obelo notatum) ponit, etiam m post homicida; l. 14 Λ (pro a) supra ue in que; l. 17 scimus supra quia; l. 33 b pro u in -tauit.

426 b. l. 2 e pro ov in εμου B (cf. l. 7). l. 7 e supra lineam post o habet B, e in -ησεν per eundem in a mutato. l. 8 ü elot. sub σ in τας p. m. l. 10 σ pro v in η B: sic l. 16 v pro σ secund. in εκαστος. l. 15 ω supra τ ante απωσ G: sic l. 20 τ pro ε in και per eundem. l. 24 ε in επει partim eras.: s. m. etiam abrogat, punctis supra positis, και l. 25; τε l. 29; ημεραν l. 30.

427 a. l. 6 l elot. sub e in samuel p. m. G etiam habet l. 12 n supra et in -di-ocetur; l. 14 ns supra ui (non t) obelo deletum; l. 16 u supra b obelo deletum; l. 25 ua supra lineam post ser; l. 26 n in erant obelo deletum: l. 33 i supra e prim. in pontefex obelo deletum. l. 31 s in sunt punctatum (p. m.?), forsan casu: sic etiam c prim. 428 a. l. 31 et σ prim. 428 b. l. 8.

427 b. l. 24 in*it.* τ praefigit ante o δεδ- C. l. 30 τε supra lineam post τωσ C. l. 31 οω pro ω in αυτων B.

428 a. G etiam habet l. 1 a supra i in caifas, et n supra oa in io athas; l. 3 in*it.* et in marg., et n supra et in -isset; l. 10 i supra a (obelo deletum) in -facio, is supra e in hominem, i ante -um per ' ' abrogatum; l. 18 s supra m obelo deletum; l. 22 n in quondam obelo deletum; l. 23 b pro c in suc; l. 25 u supra b obelo deletum; l. 34 h et obelo et puncto supra posito abrogatum. l. 6 u primid pro o in spro p. m. (ut videtur).

428 b. l. 3 v eras. sub v in σημειον p. m.: forsan v potius A correctori dandum est. l. 4 ai in γεγονεαι et l. 25 ην secund. eras. s. m. l. 8 a pro e in επιλησ- H. l. 20 μη supra lineam ante λαλειν E.

429 a. l. 11 fin., forsan casu scriptum p. m. l. 19 u (non eras.) sub n in nos, etiam p. m.: cf. 428 a. l. 6. l. 20 non supra lineam ante loqui E: cf. Gr. et 420 a. l. 25.

429 b. l. 5 e supra ε in καιω C. l. 15 π pro γ ia αγιασ, λ supra ia posito, A. l. 18 e supra lineam ante ω, l. 19 ε supra εν in γενεσθαι, l. 27 η supra lineam post ην C.

430 a. l. 1 omnia elot. sub mare e p. m. ll. 10, 13 abscissa est pergamena. l. 24 punctum in d. i p. m. casu scriptum.

430 b. l. 5 vηρχων punctis supra positis abrogat s. m. l. 6 in*it.* και eras., et e super κ (prorsus deperdito) B, qui etiam a pro e in τωσ habet (quasi legeret e φερω τας): idem porro pro vt in πι-πρασκωντων (vt prorsus deperdito) με^v scripsit, legens -ομεων (e pallidum initio lineae per se correctoris H esse diceres). l. 10 fin. ω bibliopagus tantum non ope-

rui. l. 13 v pro v in χωριω B. l. 14 v supra lineam post ηρεγκε B. l. 17 v in σαφφουρα in ε tertit s. m. l. 20 'supra e in μερος aliena manus, casu ut videtur. l. 23 προσv e l. 22 elot. sub o σατανας την p. m. l. 26 v pro σ in μεσση, l. 30 ω pro ου in εψευσου B. l. 29 το supra lineam ante πωη-ρον B.

431 b. l. 9 e supra δη A. l. 10 προσ supra lineam ante αυτην C. l. 30 η pro ε in πληθι E. l. 31 εω supra τ in κατα, et σ supra lineam post κατα E.

432 a l. 14 que punctis supra positis abrogat s. m. l. 17 a elot. sub e in e am p. m.

432 b. l. 4 supra lineam κ post δε B, ξ post περι E? l. 13 e pro η in ηθεντο H. l. 16 e pro α secund. in απωξαν H. l. 30 δε supra lineam supra και A. l. 31 εν (vix εν) post ευρομεν eras. s. m.

433 a. l. 17 t inceptum p. m. sub s prim. in -isset.

433 b. l. 4 αυτο pro ηται in γενηται D. l. 10 γα in ηγαγεν eraso, e pro o habet D. Ibid. ou supra lineam ante μετα C vel E. l. 13 αρχι supra lineam ante ιερεωσ E: cf. Tabul. III. 6. l. 15 fin. κ post τουτω addit B. l. 18 π pro φ in εφαγαγειν H. l. 19 τουτ laxè scripsit super εκειν eras. H. ll. 20, 21 transponit s. m. per ' ' initio linearum: sic etiam (non eodem manu) 434 a. l. 20 ε supra lineam post δε A. l. 25 δεξ^α pro δοξη B. l. 27 των post αφεωσ, l. 28 αυτου post εσμεν, supra lineas E. l. 27 εν αυτω, l. 29 παντων punctis supra positis abrogat s. m. l. 30 δε supra lineam post πνα C: v etiam in ον ante εδωκεν eras. s. m.

434 a. l. 2 s elot. sub n in sermones. l. 20 mi supra on in honibus E: cf. 429 a. l. 20.

434 b. l. 6 e pro v in εαυτουσ s. m. l. 12 ει pro η prim. in προσεκληθη, σαυ, supra lineam A. l. 14 διελυ eraso, απηρε supra lineam D. l. 15 fin. διε-λυθησαν post αυτω addit F. l. 22 εισιν punctis supra positis improbat s. m. l. 31 κ supra lineam post μηποτε B. l. 32 επειστ εσ (una litera ante επειστ,

quatuor ferè ante *es* deletis) lego; nihil amplius restat p. m.; nec quid scripserit conjecturâ assequi possum (errant Mill. Wetst.): θησαν habet B? post *ερεω*, θ super τ posito, *es* *eraso*.

435 b. l. 2 κα προσκαλεσάμενοι ε 434 b. l. 33 *elot.* sub μη λαλειν *επει* τω ονο p. m. l. 14 τη ad fin. post διακοσια F. l. 16. Hanc lineam uncis (≲ ≳) improbat s. m. l. 17 δε supra lineam ante .οι A. l. 26 τ supra lineam ante αυτης C?

436 a. l. 14 π^c pro cup s. m., forsan C. l. 16 punctum supra ε secund. casu fortasse scriptum.

436 b. l. 2 ν minulum post παρμενα A, me iudice. l. 10 αυ potius quam αν (periit litera secunda) *eras. s. m.* l. 17 ad fin. ξ ασιασ post κλικιασ addit B: cf. Tabulam III. 3. l. 21 ü supra ε in *επ*, l. 23 ν supra lineam post ου B. l. 24 α pro ε (jam prorsus deperditum) in -τες B. l. 32 α secund. in κατα *eras. s. m.*

437 a. l. 11 p puncto notatum p. m.

437 b. l. 3 ω supra ο prim. in ναφο-^{σ εισ να} ραιοσ B. l. 6 και ατερισαντε αυτο παντες B. l. 13 ^ο i pro η in αδελφη B. l. 19 ε pro η in εξηλθε, εκ pro απ (ο *eraso*) H. l. 19 ε prim. *eras. s. m.*, quae etiam punctis supra positis καi ll. 21, 23 abrogat. l. 22 θε supra lineam post κακει B. l. 23 ^ο i pro η in μετωκησεν B.

438 a. l. 4 "supra iterum ponit G, ut videtur. l. 26 i pro e tert. in hereditatis s. m.

438 b. l. 10 ο supra lineam ante ιακωβ B. l. 15 punctum supra ν in σοφιαν p. m., forsan casu: sic etiam t in -tionibus 479 a. l. 14.

439 a. l. 8 b per rasuram in .u mutat s. m. l. 16 is pro ae in regae s. m., forsan A.

439 b. l. 19 κ ad fin. post φαραω addit B vel D. l. 20 αυτωσ ε supra το αυτ C. l. 21 πασ η σοφια (αυ, τ, ν et ν *erasis*) s. m. l. 28 α pro ε in ημνετο B? l. 33 ου supra lineam post δε A (cf. vers. Lat.).

440 a. l. 3 α in praetio *eras. s. m.*; sic l. 22 α in quae. l. 14 t *elot.* sub s secund. in esset p. m.

440 b. Chemicis miserè foedatur haec pagina. l. 1 η pro ο in tote, i etiam supra οσ B. l. 2. Hanc lineam uncis (< >) abrogat s. m. l. 5 εω *eras.* s. m.: sic etiam l. 29 και et γαρ. l. 12 ουτωσ και et υσεν *erasis*, α in εφυγα in ε' mutavit H. l. 15 ο pro ω in δυω H. l. 16 ρ^ω pro σ in πλησθεντωσ, ε pro α in αυτω (υ *eraso*), ν pro η in ετη (ετ *eras.*) B. l. 17 σ supra lineam post ορουσ B? l. 20 και *eras. s. m.* post αυτου, sed κ periit omnind. l. 27 αι pro ον in λυσων D?: ο periit omnind. l. 28 εφ^ω pro ον B (τ in τοποσ rescripto). l. 30 Μ̄ (i. e. μου) supra lineam post λαου, et αι supra ε in εγυπτω E: cf. 160 b. l. 6.

441 a. l. 9 u semi-scriptum pro e in iudicem. l. 16 et secund. *eras. s. m.* l. 26 us *elot.* sub α ε in facta est p. m.

441 b. l. 3 punctum supra τ secund. p. m., forsan casu. l. 8 init. ο *eras. s. m.*; sic l. 13 ε in ωσει. l. 14 σ supra ου in ακουεσθε A, forsan p. m. (cf. vers. Latin. et 439 b. l. 33). l. 16 fin. του post αγγελου addit F. l. 29 το in απηγοντο *eras. s. m.*, π in ν mutat A: γα p. m., me iudice.

442 b. l. 8 εκεωα pro ε[τα με]ρη (ut videtur) D. l. 10 init. εν *eras. s. m.*, etiam ε prim. in παρερεσω: ε secund. in α mutat D. l. 11 fin. ει pro ε in μωϊσι D. l. 12 πατ in rasurâ decasse videtur: ντυ laxiùs scribit D pro πα (quasi legeret τον τυπων), υ p. m. ante π *eraso*: προσωπων p. m. Wetst. malè: αννε potius παρατυπων? cf. Stephani Thesaur., qui Schol. in Aristoph. Acharn. 516 citat. l. 14 fin. ν in ηησων *eras. s. m.* l. 19 ν supra lineam post ευπε B. l. 25 ι pro υ in μου H. l. 33 και punctis supra positis abrogat s. m.

443 a. l. 5 punctum supra c prim. forsan casu. l. 19 s in sconsuet obelo et puncto supra posito abrogat s. m.

443 b. l. 1 οι πατερεσ υμ^ω pro εκεωοι F. l. 3 της supra lineam post περι C. l. 5 τεωε *elot.* sub νεσ ελ p. m. l. 9 τε punctis supra positis abrogat s. m. l. 11 ν supra lineam post ειδε B. l. 14 α supra η in ηρεωγημ. A. l. 26 δε supra lineam post θεωσ A. l. 27 ν fin.

eras. s. m. in φωνησ et μεγαλησ. l. 28 η pro ει in στησεισ H.

444 a. l. 22 i pro e in -ntes s. m.

444 b. l. 2 της supra lineam post χωρασ C. l. 4 uncis (' ') abrogat s. m.: sic (< >) l. 16. l. 5 ε supra εκ in συνκομισαντες E: σ fin. *eras. s. m.*: sic etiam l. 10 σ prim. *eras.* l. 13 τ συμ. λ prim. in καλεθων H: viz cum Wetst. καθ. p. m. l. 17 supra lineam δε ει οχλοι ante τοισ, του ante φιλιππου, addit etiam ομοθυ (θυ *eraso*) ad fin. lineae C. l. 18 θυμ^α δ in rasurâ ante ον C, το (forsan potius τε) post ον *eraso*: Wetst. legit ενιζοντο p. m., Mill. ομαδων το. l. 20 απο ante πολλοισ (σ *eraso*) H, p. m. lectione (fortasse π[αρ]α) deletâ. l. 23 ξ supra lineam ante χωλοι B. l. 27 ξ ad finem lineae post μαγεων addit B. l. 28 ιστων B inter ε et το: p. m. lectio deperiit. "εξεστανε p. m." Wetst.

445 a. l. 5 α in quae *eras. s. m.* ll. 23—25 lacuna in pergamenam incidit. l. 26 i secund. in uiri et obelo et puncto supra posito abrogat s. m.

445 b. l. 9 και *eras. s. m.*, sic l. 11 ν in εξεισταντο. l. 10 ρ *elot.* sub ω prim. p. m. l. 19 ι in επι *eras.*, etiam ι pro α in ουδενα D! l. 23 εσ^α pro ου in επιειθων A vel B. l. 28 ε pro α in προσηνεγκαν D.

446 a. l. 4 m prim. partim *eras.*, sic l. 28 α prim. in παεουνιασ.

446 b. l. 1 Το in marg. ante αργυριον, etiam σου supra lineam ante σιν D. l. 2 fin. ν *elot.* sub σ secund. in ενομοσασ p. m. l. 3 α *elot.* sub ω in χρηματων p. m. l. 5 γαρ supra lineam ante καρδια C. l. 7 ε pro η prim. in αφηθησεται, etiam ι pro υ in σου B. l. 9 εω pro ην, ν pro σ (σ, ut videtur) in πικριασ, σ supra lineam post χολη, ον pro ω in συνδεστω B. l. 12 σε *elot.* sub δε p. m. in δεθητε, ι pro e secund. semi-scripto p. m.: υπερ pro περι B. l. 14 ω supra ο in ον B. l. 15 lineam uncis (< >) abrogat s. m.: ι etiam pro υ in διελυμπαεν ponit. l. 27 τωσσ uncis (' ') abrogat s. m. l. 28 αυτησ οσ ην αυτου B. Voces supra lineas, εν ante ιερουσαλημ l. 29, ξ ante καθημεροσ l. 30, αυτου post αρματοσ l. 31 B. l. 32 dialysin his habet p. m.

455 b. *Supra lineas η post ei l. 7, σ post αναστα l. 17 C.* l. 8 ε in ειδου et obelo et dialysi supra positū abrogat s. m.

456 b. l. 1 σ pro ν in ιοπηνη A, ut videtur, ut et l. 12 fin. ω pro δ in αυτο (eraso). ll. 14, 15 ωσ punctis supra positis abrogat, νομλῶ post συ addit F (ut videtur) l. 14, idem l. 15 habet αυτ^ω pro και prim., εισηλθεν pro εισελθων (te sequente eraso), ευρεισ^ω pro ευρεν. l. 16 π pro φ in εφιστασθαι B! l. 17 σ in αθεμιστον, etiam τε l. 26, eras. s. m. l. 19 δε supra ην in ημνα A. l. 24 τεταρ pro της τρι B!

457 b. *Supra lineas ν post ου l. 4, σε ante προσ l. 5 C.* l. 7 δου (i. e. δ' ού: et ita Wetst.) p. m. lectio esse videtur: sed 'δου habet A, ου' (δ eras.) C cum vers. Lat. l. 8 τ pro σ in σου prim. C: idem θυ παρεσμεν supra ακουσαι, decem puncta supra bouloμενοι habet. l. 11 fin. αι pro εσοσ B! *Supra lineas της post ολησ l. 19, αυτῶ post εχρισεν l. 22 C.* l. 32 μετα punctis supra positis abrogat s. m., ν in την et τριτην, - in ημερα erasis. l. 33 μ supra lineam ante en secund. C (i. e. αυτω μεν: Kipling. minus recte αυτῶ s. m.).

458 b. l. 4 αν supra ve in συνεστραφημεν B. l. 20 του supra lineam ante αγιου C. l. 22 γλωσσισαι και μεγαλυνοτω laxius scribit D! ante ν τον θν, p. m. lectione scalpello prorsus deperdit. Ex errore versionis Latinae conjicias κεναισ (i. e. καναισ) ante γλ. p. m. ("ποικιλαισ seu mavis ερεαισ" Mill.) "..... και μεγαλυνω" Wetst. l. 24 υσ supra λ in κωλαι E, "supra τισ et 'supra δυναται (ordine mutato) s. m. l. 30 πι pro δια A. l. 33 T in marg. ante οι, σ supra lineam post οι D.

459 a. l. 29 d elot. sub i in ihu p. m.

459 b. l. 1 ν supra at in εδεξατο, l. 2 ε supra ι in ικανου, l. 3 εν pro αι in ηβελησαι, l. 14 θ supra τ in κατηγησ, forsā etiam l. 26 σ supra lineam post αναστα E. l. 12 συν secund. eras. s. m. l. 16 εν supra lineam post ειδον, l. 30 δε supra lineam post εγενετο A, ut videtur. l. 21 τ pro θ in αθενισσ H. τα supra lineam l. 22 ante τετραποδα, etiam l. 23 ante ερηπετα C.

460 a. l. 31 Punctum supra n in noli, forsā casu.

460 b. l. 15 ν pro ι in αυτοσ B. l. 19 ι pro α in πνα B. l. 26 σα supra αν in εδοξαν B. l. 30 του punctis supra positis abrogat s. m.

461 a. l. 1 tim tres uiri p. m., rescript. s. m.

461 b. l. 5 ιστας pro ασ in ελλησασ F. l. 13 της, l. 23 ωσ, l. 27 και τότε punctis supra positis abrogat s. m. l. 21 τ pro θ in θαρσων H: F αυτον addit ad fin. l. 23 post παρεκαλεσεν et ll. 26—28 ita refingit E:

να η εκκλησια ε διδαξει συναχθηται τοχλον ικανον
... ..
και τότε πρωτως χρηματιστα εν αντιοχεια του σ μαθητας χριστιανους (" ordine mutato).

462 a. l. 32 n in erant et obelo et puncto supraposito abrogat s. m.

462 b. l. 1 ονοματι αγαθος p. m., rescriptis K. l. 3 λη supra αν in μεγαν C. l. 9 ν pro σ secund. in αποστειλαστες D! l. 17 η pro α tert. in μαχαυρα D! l. 28 περι αυτου punctis supra positis abrogat s. m. l. 32 ω pro ου in κοιμουμενος H.

463 a. l. 30 u supra o secund. (obelo notatum) in producere s. m., forsā A.

463 b. l. 1 ν supra lineam post αλυσεσι C. l. 2 δ elot. sub θ in θυρασ p. m. l. 6 ν? elot. sub λ in πλευραν p. m. l. 16 ε? elot. sub γ secund. in αγγελου p. m. l. 28 υ elot. sub γ prim. in αγγελου p. m. l. 33 ν supra νο in ιωανου C.

464 a. l. 9 t elot. sub u in autem p. m. l. 10 verba dividat caicicia te.

464 b. *Madore pessimè foedatur haec pagina: sic etiam 466 b, 468 b, 470 b, 472 b, 474 b, 476 b.* l. 1 ι μενου αρκου rescriptis K: anne μ supra lineam ante αρκου p. m. sit (ut iudicat Kipl.), parum scio. l. 4 fin. πυλωνσος vel finxit vel rescriptis F! post του: p. m. lectio amplius spatium complexa est: viz cum Wetst. εξω primae manus esse diceret. l. 8 και punctis supra positis abrogat s. m. l. 9 τον supra lineam ante πετροσ C. l. 10 ι supra lineam ante δε, προσ pro ελεγων cras. (cujus verbi ε prim. et γον adhuc

supersunt), ν supra lineam post αυτη C! l. 11 ι supra εσ p. m., me iudice (A apud Kipl.). l. 15 εξ, l. 16 και, l. 17 ια et σι ante ν finale eras. s. m. l. 17 α s. m. post σειγ super α (p. m. ut videtur): sequuntur duo ferè literae prorsus deperditae. Perperam Mill. του σιγασ p. m. l. 28 Procul dubio αποκταθηραι p. m., sed perierunt omnino ο et τ: deinde αχ pro οκτασ A: postremò αχθηραι supra lineam B, θηραι p. m. in textu per puncta supra posita abrogato.

465 b. l. 10 η pro αι in φωναί H. l. 14 σ supra lineam ante κωληκοσ B. l. 16 η pro ε prim. in ευξανε H; sed ν supra lineam post ευξανε C. l. 18 ü pro α, et α pro ε tert. in απεστρεψεν H. l. 20 και pro του, et l. 28 του pro και prim H. l. 25 ην και supra lineam post οισ C.

466 a. l. 27 e partim elotum ante u in que p. m.

466 b. l. 3 "supra πσ, 'supra αγιου (ordine mutato) s. m. l. 10 in it. Forsā και περιελ. p. m. (και et ρ, initio lineae apparent) et ita Wetst.: και πε eraso, δ super ρ habet H. l. 14 fin. Eraso βαρήσσαν vel cum Wetst. -σσανμ (cf. 467 b. l. 32 et vers. Lat.) p. m.: ν pro α in fine H, ν vel μ sequente deperdito. l. 18 και, etiam l. 30 ουσασ, punctis supra positis improbat s. m. l. 19 ο vel potius a perit inter et et μ: λυ pro τ D: "λυ post rasuram laxè. Fuit ετοιμασ" Bent. apud Ellis, Crit. Sacr. p. 24. l. 23 uncis (") hanc lineam improbat s. m. l. 27 πασησ supra lineam post και B: qui etiam ε pro οι in υιοι habet: cf. Tabulam III. 3. l. 31 punctum supra η p. m., ut videtur.

467 a. l. 27 omnes supra lineam post et, B: cf. Graec.

467 b. l. 13 ν in την eras. s. m., quae etiam τισ l. 18, τη l. 28, punctis supra positis improbat. l. 18 σ pro υ in λογου A. l. 27 κα' pro δια E. l. 33 supra lineam αυτουσ ante την, αυ post γησ E.

468 b. l. 1 supra lineam μ ante ε, τα ταυτα post ε in εωσ D. l. 19 ν in εκληρον eras. s. m.: ν supra αν in ιωανησ B. l. 21 τ pro θ in μεθ H. l. 27 fin. αυτησ (ut videtur) p. m., sed η

deperit omnino: F habet αυτων, addens τουτων αγρουντες. l. 28 Quae p. m. scripta adhuc supersunt, dedimus: forsitan primò μη συνιενταισ τασ γραφασ, ferè cum Wetst.; viz αγροησασταισ τασ γραφασ, ut judicat Kiplingius, aut αγρουνταισ cum Millio: prima enim litera M non A fuisse videtur. H, erasè p. m. lectione, και τασ φω^v ante ασ substituit. l. 32 ηησαστω πιλατος ανερεθηνη (uncis < > postea improbatum) addit F.

469 b. l. 1 i supra lineam ante εια, et εσ^a pro ου A. l. 2 fin. ειασ eras. s. m.: sic etiam l. 6 και. ll. 3, 4 uncis ('') improbat s. m. l. 8 ωου punctis supra positis improbat s. m. l. 9 v pro να in πλειονασ H!

470 a. l. 25 ta elot. sub ci in suscitavit p. m.

470 b. l. 4 v supra lineam post o prim. A. l. 9 fin. μεν pro τε A, me iudice: evanuit atramentum; τε pro certo lectio est prius scripta. l. 18 σε in διηγησεται punctis supra positis improbat s. m. l. 22 τα supra lineam ante ρηματα E. l. 28 το (τε iudice Wetstenio) in επιθοντο eras. s. m.: ο vel ε perit: cf. Fol. 191 b. l. 24.

471 a. ll. 4, 11 turpiter abscissa est pergamenta.

471 b. l. 3 fin. τοισ post λογιοσ addit F; τοισ ante λογιοσ lineolè supra positè abrogat K. l. 6 σα supra αμ in παρησιαμενοσ A, me iudice; sic etiam 472 b. l. 12: possunt tamen esse p. m. l. 8 γο supra v in λωσ C. l. 9 δε supra lineam post επιδη B. l. 10 ε supra α, αι supra e secund. in κραιατε B. l. 13 τε η^{μυ} pro κεν D. l. 14 'supra φωσ, 'supra τεθεικα (ordine mutato) s. m. l. 22 α pro ο in παωτρυνω E.

472 b. l. 12 σα supra αμ in παρησιαμενοι A. l. 15 ων super ου in αυτου, forsitan etiam p. m., nisi maris A: evanuit atramentum. Cf. 470 b. l. 9. l. 23 και, l. 25 εια, l. 32 ησ punctis supra positis improbat s. m. l. 24 ο pro ω in λυκαωνιασ s. m.

473 a. l. 19 r in ter secund. lineolè supra positè improbat K.

473 b. Titul. ΠΡ vinculo papyraceo obtegitur. Supra lineas l. 5 τη ante φωνη, l. 9 λ supra λ in ανηλατο, l. 17

της ante πολωσ C. l. 23 και, l. 26 η in -παθησ eras. s. m. l. 24 λεγοντες pro φωνοντες (φων et v erasis) D. l. 29 τον punctis supra positis improbat s. m. l. 33 v supra lineam post ειασε, π^ωτα pro κατα (κα eras.) C.

474 b. l. 4 fin. σ p. m., rescriptum s. m. l. 5 fin. τασ addit post καρδιασ F. Supra lineas l. 9 δε ante αυτων, l. 16 ων supra εσ, l. 27 εια ante ελθει B. l. 12 και, l. 18 v in τηη punctis supra positis improbat s. m. l. 16 v pro v secund. in αυτου H. l. 19 συν ante τω H: p. m. lectio deperit.

475 a. l. 12 lineolam supra is ponit K. 475 b. l. 2 marg. legas 25 pro 23. l. 10 αυτουσ semi-erasum s. m. l. 12 v supra lineam post ηνυε C. l. 29 ων supra οισ in αυτουσ C.

476 a. l. 30 ο (ut videtur) elot. sub n in hanc p. m.

476 b. l. 5 ε^x pro ο in παρεδοθησων, αλ supra γω in μεγασ B. l. 7 σ in απηγγελαντες eras. s. m., sic και l. 18. l. 13 τ supra δ in δε forsitan C: evanuit atramentum. l. 17 α pro ε prim., α pro η in ανεσθησεν (η prorsus deleta), εν ερασo, H, ut fiat αναστας: εν πνι etiam punctis supra positis improbat s. m. l. 20 fin. εν post αρχαιων addit A. l. 21 του supra lineam post δια C. l. 25 σ supra lineam post δε: v B vel C: evanuit atramentum.

477 b. l. 2 σ in πιστευσομεν, l. 17 δε eras. s. m. l. 7 v secund. in βαρβαβαν eras., v pro v in παυλωσ H, qui etiam l. 8 ω^v pro οι habet. l. 15 τ supra lineam ante ουτωσ (σ eraso) C, ησ etiam in συνφωνησοουσιν eraso. l. 24 ο in textu ante ποι, etiam ων pro ησει H.

478 a. l. 14 punctum supra u ultim. casu ponit p. m. l. 20 a Graecè elot. ante a secund.

478 b. l. 2 init. e eras. s. m.: literae ferè tres [χει!] deperditae inter e et ev. l. 4 ασ in εδοξασεν et obelo et punctis supra positis improbat s. m. l. 13 τα supra lineam post κα B: cf. 479 b. l. 8. l. 15 punctum supra θ casu ponit p. m. l. 17 εξ secund. punctis supra positis improbat s. m.: legas υμασ. l. 19 α pro ο in διεσπειλομεθα D. l. 28 α supra αυ in ταυτα B. l. 30 υ pro η in ημειν

H! l. 31 τωσ supra lineam post τουτων B!: evanuit atramentum.

479 a. l. 27 a elot. sub a in judam p. m. 479 b. l. 2 ται (sic) post ποιεισ addit E. l. 6 εν ημεραισ ολιγαισ uncis (') improbat s. m. l. 8 γα supra αγ in σιωγηωτες B. l. 14 οσσεσ πλ ε l. 12 elot. sub και επεστ p. m., etiam ειασ elot. sub ιξα p. m. l. 18 προσ supra lineam ante αυτουσ [sic p. m.] A: cf. Tabulam III. 2. l. 23 init. και eras. s. m.: και supra lineam post μετα E: κυ post του ad fin. F!

480 a. l. 3 t semi-formatum pro s secund. l. 33 s elot. sub c in discesserunt p. m.

480 b. Supra lineas του ante κυ l. 9, τωσ ante αποστολων l. 30 (tantum non Γ pro T bis) E.

481 a. l. 1 a Graecè elot. sub a in ad p. m.

481 b. l. 5 οι pro ην in γερομενησ H. l. 10 'supra ωφθη, 'supra τωσ s. m. l. 11 fin. ην addit post τωσ E. l. 18 ..supra η forsitan casu: να supra αχ in αχθειτες, etiam l. 20 v supra ατ in νεαπολων E. l. 23 ε pro η secund. in ημην H: τ prim. etiam in ταυτη l. 23, ut et σ in ηκουσεν l. 33 eras. s. m. l. 33 κ elot. sub θ in θν p. m.

482 a. l. 21 i secund. in indie eras. s. m.

482 b. v supra lineam post παρεκαλεσε l. 4 B!, post παρεχει l. 12 E. l. 10 οσ pro α in πυθωα A: rectè vidit Wetst. l. 13 δια τουτουσ uncis ('') improbat s. m. l. 15 και eras. s. m.: ε pro ο in εκραζων H. l. 16 ανοι supra lineam ante δουλοι E. l. 17 σ in ευαγγελιζωτες, l. 32 τα et v in εθνη eras. s. m. l. 25 fin. Punctum in medio loco addit s. m. l. 28 ε pro α tert. in προσαγαγοτασ A: cf. l. 10.

483 a. l. 8 (sic 484 a. l. 19) α in quae eras. s. m. l. 16 homini supra lineam post hi E (cf. Graec.). l. 24 i in ispes eras. s. m. l. 28 b elot. sub p in οριtulissent p. m.

483 b. l. 3 puncta supra αξ in κραζωτες s. m., forsitan casu. l. 4 και pro Τοτε H. l. 12 v in ησφαλισατο, λυ in απελυθη l. 20, etiam και l. 23, eras. s. m. l. 13 'μοσσο νυκτ'ωσ pro μεσσο της νυκτοσ (ντησ eras.), et l. 16 ε supra

μο in δεσμοί C. l. 31 προσ τους ποδας punctis supra positis improbat s. m.

484 b. l. 1 i init. και eras. s. m. l. 9 o supra λυ in ελυσε B. ll. 12, 13 init. και p. m. (cf. vers. Lat.) scalpello prorsus deletum.

485 b. l. 1 i av eras. s. m., σοι post αυτοι punctis supra positis improbat alius: postea eras. l. 19 σ secund. in παρακαλεσαστες, etiam ll. 21, 24 και, et l. 24 σ prim. in εισωθοσ eras. s. m. l. 21 και supra lineam post κατηλθοσ C, puncto p. m. supra δ in απολλωνιδα forsan casuposito: sic supra n in -unt 486 a. l. 21. l. 28 τω supra lineam post οτι E.

486 b. l. 1 i τφ (vel τω) Σιλεα mary. K recentissimè. l. 9 scalpello delentur literae non minus tres (forsan aut errore) post επιστ. l. 11 fin. v secund. in ἴσωναν eras. s. m. l. 12 α pro e in τωσ B. l. 15 εισω punctis supra positis improbat s. m. l. 21 α pro -εσ in ακουσαντες B. l. 25 σ supra lineam post ει secund. C. l. 32 ο pro o secund. in εχει B vel H.

487 b. l. 2 i δ supra νω in ελληνων, 5 ad fin. lineae addito, B: E pro και secund. γυ^{ραικωσ} habet: l. 3 ωσ ουκ ολιγοι pro εσ και γυναικες H, praecunte E in l. 2. l. 4 uncis (‘) improbat s. m. l. 6 supra lineam o ante λογοσ, του ante θυ E. l. 7 και, l. 8 εισ αυτην eras. s. m. l. 9 ρα supra ασ in τασσωντες B. l. 14 θιστω lazidis scribit super ταστανο eras. H. l. 23 σ supra lineam post αυτου et l. 29 γ supra οχ, av supra χο in παρατυχωντας C. l. 24 το supra lineam ante πνα, et l. 26 v supra νη in συγαγωγη D, nisi mavis C. l. 32 βαλ^α pro λαβ in συνελαβον A. l. 33 οι minutum pro η in θελη H?

488 b. l. 1 i v in οιδεν, etiam l. 29 οτι eras. s. m. l. 4 τωσ supra lineam ante αριον B. l. 6 διδ elot. sub ὑπο p. m. l. 18 αθε pro δυστο (“απιστο p. m. ut videtur” Wetst. malè) E. l. 20 v supra lineam post η B. l. 26 e pro o secund. in κατοικoi H. l. 27 v supra οδ E. l. 28 fin. addit τι αυτοσ H. l. 29 δ^α pro o ante δουσ, l. 33 σ supra οτ A vel B.

489 a. l. 10 t elot. sub n in uellint p. m. l. 18 hiat pergamenā ante s final.

489 b. l. 1 i supra lineam e post κα, σ post τα in κατα, σ supra v erasum in οροθεσιαν E. l. 3 fin. v post αυτο addit D. l. 4 α in ευροισαν (σ in e etiam mutato) obelo improbat s. m., quae etiam T in Γ transfert. l. 5 ω supra o (obelo notat.) in οσ, l. 6 ω supra η in αυτη C?, etiam υπαρχων ad fin. l. 5 addit E. l. 9 του prim. in τουτου obelo improbat s. m.: εν supra γο in γοσ C. l. 12 ουτε punctis supra positis abrogat s. m. l. 16. τα της in ταυτης (ὑ pro v s. m.) eras., etiam l. 17 e pro a in παριδων D (.. supra e addito). l. 18 ινα obelo transfigit, α pro e in παντες habet D. l. 28 e in εκολληθησαν eras., ωτες pro ησαν D.

490 b. Nonnulla in hęc paginā (ll. 19—21), madore pessimè foedatā, recenti manu rescripta sunt. l. 3 οτ supra θα in εληλυθα B. l. 5 fin. v pro σ in κλαυδιος A. l. 7 α pro e in κατωκησεν A?, l. 8 ο^σ pro ω B. l. 13 punctum supra v in του p. m., forsan casu. l. 14 και eras. s. m.: sic etiam τ prim. l. 17 init., v secund. in διαμαρτυρουμενοσ l. 18. l. 22 init. av pro e (ut conijcere licet) D. ll. 27—31. Quae adhuc leguntur, dedimus: Kiplingius ex vers. Lat. restituit l. 27 [φ υμω]: l. 29 [απο του ακυ]λα (immo potius [δε απο ακυ]λα: l. 30 [εισ] ante ηλθεν et τω [ο] [κο]ν: l. 31 τ[ο]σ (vix του ut Wetst. putat) post ονομα: B ita omnia refingit:

καθαροσ εγω απο του
νυν εισ τα εθνη πορευομαι και
μεταβασ εκειθεν
ηλθεν εισ οικιαν τινοσ
τι τισου
ονοματι ιουστου σεβομενου του θν

491 a. l. 20 cto p. m. rescripsit s. m.
491 b. l. 8 π pro σ secund. in σειωσησ, ησ ad finem verbi addito D. l. 30 τα supra lineam post ζητημα D. l. 33 η pro e prim., α pro v in απελυσε D.

492 b. Scalpello rasa sunt nonnulla ll. 1; 2; 4; 10; 18; 19. l. 1 επι pro απο in απολαβομενοι D (α prim. perit). l. 2 init. οσων (Ussher.) vel μετα (Mill. Wetst. Kipl.) perit omnino, praeter | ini-

tio lineae. l. 4. Quae restant p. m. scripta (a Kiplingio post Wetst. perperam lecta tote γαλλιωσ) dedimus: D ita supplet: και ουδεν τουτων τ ante ω γαλλιω, νι εμελ ante εν. l. 10 προσ eras. ante ευχησ: ο perit omnino. l. 15 δ pro τ in τε, ο pro ω in αυτωσ H. l. 18 μ pro δ in δε, ep secund. etiam eras. H. l. 19 Super spatium scalpello erasum καμψ lazè scripsit H: vix ρκαψ p. m., ut judicat Wetst. l. 20 ησ pro ου in του H. l. 25 θ pro τ in κατεξησ D. l. 33 av eras. s. m.

493 a. l. 9 punctum supra s (etiam ante h l. 32) p. m.: forsan casu.

493 b. l. 2 v supra av in ιωανου, l. 3 ου pro η in ητοσ, et τη supra lineam post εν D: cf. Tabulam III. 5. l. 4 και prim. eras., e pro o secund. in ακουσαντοσ, etiam δε supra lineam ante αυτου A. l. 15 v in πολων eras. s. m. l. 27 e supra lineam post ουδε (i. e. ουδ ει) B. Supra λαμβανουσι eras. εσ habet D, i. e. εστιν, nam εσ l. 28 erasum est. l. 32 τ p. m. in μετανοιασ, sed Γ (ut videtur) primò.

494 a. l. 27 est addit D post accipiunt punctis supra positis improbatum. Cf. 493 b. l. 27.

494 b. l. 3 του supra lineam ante κυ (sic) C. l. 5 σ supra lineam post επιθετο B. l. 6 v pro e in αυτωσ, l. 7 init. e ante λαλων D. l. 15 punctum supra e prim. p. m., forsan casu. l. 21 ω post e prim. penitus eras., v etiam in ασιαν p. m., sed σ semi-formatum ante v. l. 22 init. η (ut conijcere licet) perit omnino. ll. 21—23 ita corrigiit D, mutatis mutandis.

ωστε παντασ ουσ κατοικουντας τησ
ασιαν
ακουσαι το ν λογο ν του κυ
στα
ιουδαιου και ελληνασ

l. 24 τ pro δ in δε D. l. 31—(i. e. v) supra ω in fine lineae addidit s. m.

495 b. l. 1 i του supra lineam ante κυ C. l. 9 supra εξελθειν, supra κηρυσεισ s. m., cf. vers. Latin. l. 10 κ supra lineam ante ειπεν D. l. 15 e prim. in εισχυσεσ obelo abrogat s. m., dialysi etiam supra e positā. l. 18 v supra lineam post πασι, l. 31 post ηυζαε D. l. 25

supra lineam de ante τωρ, τα post τωρ B, (τα ante εργα punctis supra positis notato). l. 28 a pro o in συνεψηφισον B. l. 29 init. κ ante ευρον B. l. 31 dialysis supra v tert. eras. s. m. ibid. fin. το post επληθωε addit D.

496 a. l. 30 lineola sive macula (,) p. m. post c in conual.

496 b. l. 4 v elot. sub δ in ειδειν p. m. l. 16 ι in τεχνηταισ eras. s. m. Supra lineam habet B l. 21 της ante ασιασ, l. 25 ι post γε, l. 26 σ supra νε in κωδουσει, l. 30 v post μελλει. l. 22 τισ τότε punctis supra positis improbat s. m.

497 a. l. 17 fin. ec elot. sub c in hac p. m.

497 b. ll. 2, 25 η supra lineam ante αρτεμισ D. l. 3 επλησ laxè scriptum

super συνεχϋ, etiam τησυνχουσεωσ pro ασχυνησ F: cf. vers. Latin. l. 6 a pro e secund. in μακεδονεσ D vel H. l. 18 pro pro κατ (Millius παρ p. m. ninus rectè) in κατεβιβασαν D vel H. l. 27 o ante ανθρωπωσ eras. s. m. l. 29 ω supra ao in ναοκορον B. l. 30 τ elot. sub a secund. in αναντιρρ. p. m.

498 a. l. 12 s prim. in mississent et obelo et puncto improbat s. m. l. 19 i prim. in iudaeis, l. 32 t secund. in oportet punc'o notat p. m.: forsan casu.

498 b. l. 3 o pro a in θεων H. l. 5 init. οι eras., sed οι supra lineam ante συν D. l. 10 σ supra lineam post εκκλησια B: cf. vers. Latini. Pro τω

νομω D postea scripsit τη ενομω. l. 14 v leviter elot. sub σ secund. in συστρ. p. m. l. 15 v supra lineam post απελυσε D. l. 18 a pro e prim. in παρακελεσασ D, v (ut conjicere licet) ante σασ prorsus deperditò.

l. 19 a pro o in αποσ-, etiam τε supra lineam ante εξηληθεν D, πο in αποσ- punctis etiam notato. l. 20 a pro η in εκεινη D. l. 21 παρακαλεσ^{ασ} αντουσ pro χρησ[αμενο]σ B, literis inter χρησ et σ prorsus erasia.

l. 23 ησ supra lineam post γενηθεισ B. l. 28 o pro v (cf. vers. Lat.) post βερ D. l. 31 ep pro ου, etiam a pro ep in δ υβεριοσ D, ε p. m. post β deperditò: cf. vers. Lat. l. 33 ω supra o in τροαδι B.

499 b. l. 8 a elot. sub o in διελεγετο

p. m. l. 19 οσ prim., l. 21 και secund., l. 23 τον eras. s. m.

500 a. l. 8 a elot. sub e in eis p. m. l. 13 s secund. in sedens puncto notat p. m., forsan casu.

500 b. l. 5 λαβ in βαλ mutat D. l. 7 ρ in ερχομενη eras. s. m.: sic l. 29 v secund. in διαμαρτυρουμενοσ. l. 12 ισ pro v in εν (praepos.) D. l. 14 η in εκκλησιασ p. m., rescripsit. s. m. l. 16 o pro ω in ομωσ, ι pro v secund. in αυτουσ D. l. 18 a pro e in ep D. l. 20 init. ποτα ante πωσ eras. s. m. fin. τον habet D? super ην erasum (erasuit atramentum). l. 21 a pro οσ in παρτοσ D?; sed v pro v in χρονον, etiam εγενομη supra lineam ante δουλευων E.

501 b. l. 5 v pro v in λογον D, qui εχω μοι et ουδε l. 6 uncis (') improbat, μου etiam l. 6 punctis supra positis abrogato. l. 6 ω supra ου in εμαντου B. l. 9 init. η pro o in ου prim. D. l. 11 ου θυ pro θυ F, (O pro Θ p. m., eraso). l. 13 ου elot. sub εσθ in οψεσθαι p. m. l. 16 fin. διο μαρτυρομαι post ην addit F. l. 17 F habet υμειν ε pro αχρi ου, etiam ημερασ^α pro ημερασ (c in o mutato). l. 19 μη supra lineam post του forsan E. l. 20 υ pro η in ημιν D. l. 28 ο' pro v prim. in πυμνειου B. l. 33 κα' pro δε D.

502 a. l. 33 punctum supra c in nocte casu ponit p. m.

502 b. l. 6 fin. αντοισ (ut conjicere licet) eras. s. m. Vix legantur αυ et σ. l. 10 ι supra ασ in τασ et χρειασ B. l. 11 πασ (sic) punctis supra positis abrogat s. m. l. 12 fin. και post μου addit B (nisi maris A). l. 13 init. πασι p. m. procul dubio, sed σ scalpello deletur: pro σι B habet v^α. l. 15 τε supra lineam ante τωσ B. l. 16 a pro o prim. in ουτοσ, etiam v pro σ in μακαριοσ B. l. 18 ων supra ασ in επασ A: αυτου ad fin. lineae post γονατα addit F. l. 19 σ in συν puncto notatum p. m., forsan casu.

l. 21 του punctis supra positis improbat s. m. l. 23 ω ειρηκει supra lineam post λογωσ A. l. 24 ειπεν eras. s. m. post οτι: ουσω laxè scripsit pro ει σοι (ut videtur) post μελλ D, (σο in σοι p. m. penitus deletur). l. 25 αυτου supra lineam

ante θεωρειν E. ll. 27, 28. Quae restant p. m. scripta dedimus: l. 27 αι in και, β et ε in -βαρτεσ, l. 28 ημωσ (ut videtur) inter δε et v, scalpello prorsus delentur. Has lineas ita transmutat D!

ωσ δε εγενετο αναχθηραι ημασ αποσπασθεντασ απ αυτωσ. l. 33 v (ut videtur) post φ (cf. 466 b. l. 19: 498 b. l. 28) perit: οι pro v D. 504 a. l. 18 navem [ηλοιωσ ut videtur Graecè] elot. sub invicem p. m., unde fluxit error linearum: cf. 264 a. l. 24. 504 a, 504 b. ll. 23-33. Partem huius folii inferiorem, jam inde ab Usserii et Millii temporibus laecram, necesse quis nebulo, ante susceptam Kiplingii editionem, abscidit. Quas lectiones Usserius, Millius, Wetstenius (1716), Dickens-nius (circa a. d. 1733) serraverunt, sic per literas U, M, W, D indicatae, in unum collectae sunt. v. 8. Sequenti cum exissemus [deest οι περι τωσ παυλωσ U, M, W] venimus [ηλθομεν U, M, εισηλθομεν W] caesaream et cum introissemus in domum Philippi ["ate mutilatur Pag. D]... ngelistae... de septem mansimus ad eum r. 9... filiae IIII virgines [τεσσαρες παρθενοι W]...eam D. ["Desiderantur caetera horum trium versuum"] D].

504 b. l. 2 και pro αν in απελθωσ, δε eraso, B. l. 7 οι supra lineam ante ιουδαιοι B. l. 10 ε pro α secund. in παρακαλ- D. l. 15 συνθ supra θε, πτ supra β in θορυβουντεσ (v secund. etiam puncto notat.) E. l. 20 οι (sic v l. 15 fin.) eras. s. m. l. 22 τ in αποσασ- punctatum p. m., forsan casu. l. 24 Incipit linea p. m. εκ κεσα sed απο pro εκ habet B. Totum hunc locum sic reddidit MS. Whitgift. (cf. Prolegomena, p. x.): απο κεσαριασ συν ημειν ουτοι δε ηγαγον ημασ παρ ω ξενισθωμεν γενομενων εισ ιεροσολυμα ασμενωσ εδεξαντο ημασ οι αδελφοι τη δε επιουση εισηει ο παυλοσ συν ημωσ προσ ιακωβον παρτεσ δε. Scitan'ur etiam hae lectiones (cf. 504 a. ll. 23-33). r. 15 ιεροσολυμα M, W. v. 16 συνηλθωσ δε και των μαθητων deest p. m. U, M, W; margini ascribitur s. m. U, M. εκ κεσαριασ p. m. W. (α secund. eras. D) ουτοι δε ηγαγον ημασ προσ ουσ [ουσ p. m. W: προσ... M, at παρ ω U cum Whitgift., "manus recentior ω" D] ξενισθωμεν και παραγρο-

504 b. l. 2 και pro αν in απελθωσ, δε eraso, B. l. 7 οι supra lineam ante ιουδαιοι B. l. 10 ε pro α secund. in παρακαλ- D. l. 15 συνθ supra θε, πτ supra β in θορυβουντεσ (v secund. etiam puncto notat.) E. l. 20 οι (sic v l. 15 fin.) eras. s. m. l. 22 τ in αποσασ- punctatum p. m., forsan casu. l. 24 Incipit linea p. m. εκ κεσα sed απο pro εκ habet B. Totum hunc locum sic reddidit MS. Whitgift. (cf. Prolegomena, p. x.): απο κεσαριασ συν ημειν ουτοι δε ηγαγον ημασ παρ ω ξενισθωμεν γενομενων εισ ιεροσολυμα ασμενωσ εδεξαντο ημασ οι αδελφοι τη δε επιουση εισηει ο παυλοσ συν ημωσ προσ ιακωβον παρτεσ δε. Scitan'ur etiam hae lectiones (cf. 504 a. ll. 23-33). r. 15 ιεροσολυμα M, W. v. 16 συνηλθωσ δε και των μαθητων deest p. m. U, M, W; margini ascribitur s. m. U, M. εκ κεσαριασ p. m. W. (α secund. eras. D) ουτοι δε ηγαγον ημασ προσ ουσ [ουσ p. m. W: προσ... M, at παρ ω U cum Whitgift., "manus recentior ω" D] ξενισθωμεν και παραγρο-

504 b. l. 2 και pro αν in απελθωσ, δε eraso, B. l. 7 οι supra lineam ante ιουδαιοι B. l. 10 ε pro α secund. in παρακαλ- D. l. 15 συνθ supra θε, πτ supra β in θορυβουντεσ (v secund. etiam puncto notat.) E. l. 20 οι (sic v l. 15 fin.) eras. s. m. l. 22 τ in αποσασ- punctatum p. m., forsan casu. l. 24 Incipit linea p. m. εκ κεσα sed απο pro εκ habet B. Totum hunc locum sic reddidit MS. Whitgift. (cf. Prolegomena, p. x.): απο κεσαριασ συν ημειν ουτοι δε ηγαγον ημασ παρ ω ξενισθωμεν γενομενων εισ ιεροσολυμα ασμενωσ εδεξαντο ημασ οι αδελφοι τη δε επιουση εισηει ο παυλοσ συν ημωσ προσ ιακωβον παρτεσ δε. Scitan'ur etiam hae lectiones (cf. 504 a. ll. 23-33). r. 15 ιεροσολυμα M, W. v. 16 συνηλθωσ δε και των μαθητων deest p. m. U, M, W; margini ascribitur s. m. U, M. εκ κεσαριασ p. m. W. (α secund. eras. D) ουτοι δε ηγαγον ημασ προσ ουσ [ουσ p. m. W: προσ... M, at παρ ω U cum Whitgift., "manus recentior ω" D] ξενισθωμεν και παραγρο-

504 b. l. 2 και pro αν in απελθωσ, δε eraso, B. l. 7 οι supra lineam ante ιουδαιοι B. l. 10 ε pro α secund. in παρακαλ- D. l. 15 συνθ supra θε, πτ supra β in θορυβουντεσ (v secund. etiam puncto notat.) E. l. 20 οι (sic v l. 15 fin.) eras. s. m. l. 22 τ in αποσασ- punctatum p. m., forsan casu. l. 24 Incipit linea p. m. εκ κεσα sed απο pro εκ habet B. Totum hunc locum sic reddidit MS. Whitgift. (cf. Prolegomena, p. x.): απο κεσαριασ συν ημειν ουτοι δε ηγαγον ημασ παρ ω ξενισθωμεν γενομενων εισ ιεροσολυμα ασμενωσ εδεξαντο ημασ οι αδελφοι τη δε επιουση εισηει ο παυλοσ συν ημωσ προσ ιακωβον παρτεσ δε. Scitan'ur etiam hae lectiones (cf. 504 a. ll. 23-33). r. 15 ιεροσολυμα M, W. v. 16 συνηλθωσ δε και των μαθητων deest p. m. U, M, W; margini ascribitur s. m. U, M. εκ κεσαριασ p. m. W. (α secund. eras. D) ουτοι δε ηγαγον ημασ προσ ουσ [ουσ p. m. W: προσ... M, at παρ ω U cum Whitgift., "manus recentior ω" D] ξενισθωμεν και παραγρο-

504 b. l. 2 και pro αν in απελθωσ, δε eraso, B. l. 7 οι supra lineam ante ιουδαιοι B. l. 10 ε pro α secund. in παρακαλ- D. l. 15 συνθ supra θε, πτ supra β in θορυβουντεσ (v secund. etiam puncto notat.) E. l. 20 οι (sic v l. 15 fin.) eras. s. m. l. 22 τ in αποσασ- punctatum p. m., forsan casu. l. 24 Incipit linea p. m. εκ κεσα sed απο pro εκ habet B. Totum hunc locum sic reddidit MS. Whitgift. (cf. Prolegomena, p. x.): απο κεσαριασ συν ημειν ουτοι δε ηγαγον ημασ παρ ω ξενισθωμεν γενομενων εισ ιεροσολυμα ασμενωσ εδεξαντο ημασ οι αδελφοι τη δε επιουση εισηει ο παυλοσ συν ημωσ προσ ιακωβον παρτεσ δε. Scitan'ur etiam hae lectiones (cf. 504 a. ll. 23-33). r. 15 ιεροσολυμα M, W. v. 16 συνηλθωσ δε και των μαθητων deest p. m. U, M, W; margini ascribitur s. m. U, M. εκ κεσαριασ p. m. W. (α secund. eras. D) ουτοι δε ηγαγον ημασ προσ ουσ [ουσ p. m. W: προσ... M, at παρ ω U cum Whitgift., "manus recentior ω" D] ξενισθωμεν και παραγρο-

μενοι εἰς τῶν κωμῶν εγγενομεθα παρα U, M, W. *ρασωμι* [p. m. W] M, W, D ["*μ supra: alia verba lacerantur: κω (nam μη non apparet, nec τινι κυριω)*" D]. *μαθητη αρχαιω* W, at "*μαθητη. κακειθεν (reliquum paginae laceratum)*" M. v. 17 "*Laceris Graecis*" (M) *ad vers. Lat. in. confugiunt* U, M: *ηλθομεν εἰς ιεροσ...* M. *υπεδεξαντο* U, M, D ("*post υπεδεξαντο in laceratâ Pag. habetur τη δε*" D): *δε ημασ ασμενωσ pergit* U. *Plura, unde unde hausta exhibit* W: *κακειθεν εξιωτες ηλθομεν εἰς ιεροσλυμα υπεδεξαν τε* [de U: cf. Latin.] *ημασ ασμενωσ οἱ αδελφοι.*

505 a. l. 33 *fin. omnes* F, *spatio post iacobum interposito.*

505 b. l. 1 *παρεγενοντο laxâ scripsit* F *super ησων δε παρ αυτω*: cf. 505 a. l. 33. l. 2 *και pro ουσ, αυτους εξ supra lineam ante διηγειτο (di eraso), καθ supra lineam ante ενα (a eraso B).* l. 3 *ν pro σ in ωσ B, sed εν supra lineam ante τοισ A.* l. 6 *ει prim. in εισω punctis supra positis improbat s. m.* l. 8 *τ prim. in τουτοι eras. s. m.* l. 9 *χ pro κ secund., θη supra ησ in κατηκησων B.* l. 11 *τ^ε εθη παντα^σ pro εθη εισω, ν pro ι tert. in ιουδαιοισ D (ιουδαιοι p. m. Wetst., sed errat).* l. 13 *δ pro τ in μητε, ν in εν eras., ν prim. in εθρεσι ωβελο delet., σ supra lineam post αυτωσ habet* D. l. 15

το supra lineam ante πληθοσ B. l. 17 *dividas ο σοι.* l. 22 *ησ supra ρ in ξυρωται, etiam ο pro ω B.* l. 24 *σ supra lineam ante ου prim. B.* l. 25 *α στοιχειω κ pro οτι πορευου D, forsan B: sic etiam l. 28 α pro ο in κρεινοντες.*

506 b. *Supra lineas l. 6 πο post a prim.; l. 14 γα supra ηγ in εισηγεν, ε ante ιω, το ante ιερον B.* l. 15 *νη in εκουωνησεν punctis supra positis abrogat s. m.* l. 24 *και ante ζητουντων (cf. vers. Lat.) scalpello prorsus abrasum: δε supra lineam post ζητουντων substituit B.* l. 28 *ο^ν pro a tert. in εκατονταρχασ B.*

507 b. l. 1 *ι σ in τισ secund. eras. s. m.: η supra κ in πεποικωσ A.* l. 5 *ν supra lineam post εκελευσε A.* l. 25 *και eras. s. m.*

508 a. l. 20 *temp elol. sub lus p. m.* l. 27 *punctum supra u in manum p. m., forsan casu.*

508 b. l. 7 *ι semi-formatum inter πατρω et ου p. m.: cf. Prolegom. p. XIX.* l. 12 *ο supra lineam ante αρχιερεωσ A.* l. 18 *fin. Spatio post τειμωρηθωσων interposito, addit F εγενετο δε μοι πορευομε^{νω}.* l. 19 *ς in marg. ante εργαζοντι F. ibid. περι pro δε μοι p. m. eras. (quarum literarum δ et ο tantum supersunt), ν pro σ*

secund. in μεσημβριασ F, τη supra lineam ante δαμασκω ponit B. Postea denique "supra περι, supra τη s. m. (F?), ordine verborum mutato. l. 20 *εκ pro απο (πο periit omnino) ante του B.* l. 21 *ε in verbo με (ut conicere licet) post περιεστυψα rasurâ periit: ex lineâ primâ in M formatur l s. m.* l. 26 *μ supra lineam post ει secund. B vel C, ω supra ο prim. in ναζοραιωσ B: cf. Proleg. p. LV.*

510. *Hoc folium, Codicis Bezae nunc extremum, madore turpiter foedatum, lacunis scatet. Quae, nobis haud visa, edidit Kiplingius, hoc loco notabimus.*

510 a. l. 2 *t in surrexit et obelo et puncto supraposito abrogat s. m.* l. 26 *punctum supra ex in exi p. m., forsan casu.*

510 b. *Titul. ΠΑΡΑΪΤΙC Kipl., l. 6 αυτων, l. 7 τοιουτων, Kipl.* l. 8 *ο pro ε in καθηκεν s. m.* l. 14 *σθ αυτων (i. e. ανεταξεσθαι αυτων) pro ανεταξων αυτων B: σθ s. m. viz leguntur.* l. 23 *α ante πηγαιλεωσ B: ε p. m. (sic legunt Wetst. Kipl.) periit omnino.* l. 24 *fin. ο γαρ post ποιειν, l. 29 fin. αυτω post ειπεν B? (evanuit atramentum).* l. 25 *init. ο (ut videtur) erasum periit omnino: l. 29 και (ut videtur) eras. ante ειπεν, periit: l. 32 ν secund. in γεγεννημαι erasum.*

APPENDIX.

Desunt tituli in 1 a, 1 b, 9 a, 9 b: adduntur recentiore manu 2 a—8 b.

Fol. 1 b. *secundae manus: l. 5 η in δη postea mutat. in ε, eadem manu: sic etiam l. 6 ν prim. in ποιουν postea mutat. in ο.* l. 10 *ε in βαπτισει super rasuram scriptum.* l. 14 *ε in παραγωεται, l. 15 θ in βαπτισθηαι, l. 17 ο in σου (ν primâ) super rasuram rescripta.* l. 17 *θ in βαπτισθηαι super τ semi-formatum: sic θ l. 23.* l. 24

κ primâ sub ν secund. in ευθωσ. ll. 3, 17, 23, *quinq. etiam in marg.; 3 b ll. 30, 33 marg.; 5 b. l. 29; 6 b. marg. secies; 8 b. secies; 9 b. l. 14 quid sibi velit " p. m., parum scio.*

2 b. *secundae manus. ^ supra ε (quasi producendi gratiâ) ll. 1, 5: supra η ll. 9, 16, 17, 32; 3 b. ll. 6, 10; 4 b. ll. 6, 29; 5 b. ll. 6, 18, 20, 21, 29; 6 b. l. 22, 7 b. ll. 15, 24; 8 b. l. 18: supra ω 3 b. l. 2, 7 b. l. 2.* l. 6 *ο primâ sub η p. m. in*

την. Haec etiam supra maculam scribuntur p. m. l. 9 ο in οσ, l. 16 ο in -χοσ, l. 30 υ. l. 21 *γ prim. tantum non scribitur quasi τ esset: (sic passim).* l. 24 *rasura incidit ante αυτωσ.*

3 b. *secundae manus. l. 11 ο ultim. super rasuram rescript., sic ο in σοι l. 21. l. 12 υ p. m. in υμεισ super θ primâ: ε etiam super rasuram.* l. 33 *τι εστιν α super rasuram rescriptum.*

4 b. l. 7 *ω in στρατιωται super rasuram*

rescriptum; sic etiam a prim. in actian l. 13, εξ l. 28, ρ in εκραυ- l. 32. l. 20 e supra lineam vel ejusdem scribae vel adhuc recentioris: sic etiam σ 5 b, l. 24.

5 b. l. 3 ω secund. et tert. super rasuram rescripta; sic etiam ξ l. 4, ω l. 18, η ll. 20 (secund.), 28, ι ult. l. 23. l. 8 ι incept. sub υ in ὑμων.

6 a. l. 5 u in lithostrotus tantum non o scribitur.

Tota haec pagina παλιμψητος est, in quam primò inscripta est ab eodem 4 a

secundae manûs, postea autem elota. Apparent vestigia quaedam prioris scripturae, chemicis adhibitis, viz. ll. 1, 2, 4, 5, 7—9, 16 circa fin., l. 17 ferè tota (intro tantum 4 a sub ihm 6 a latente). Praeterea dit ihs ad fin. l. 22 sine chemicorum ope cernitur, et si qua sunt alia (e. g. l. 18).

6 b. ll. 1, 9 o p. m., ρ l. 21 p. m., in arctum cogentis: etiam l. 4 η p. m. l. 5 e in ειδων eras. p. m., quae. etiam ponit. l. 9 λ rescript. super rasuram

(et primò): sic l. 18 ωσ in τωστ., l. 20 e in κεφαλην, l. 26 ω in αυτω. l. 14 o primò (eras.) pro η ante γραφη. l. 33 μ[ετα δε τα]στ[α] eras. ad fin. Cf. 7 b. l. 1.

7 b. l. 1 φ super rasuram rescriptum.

8 b. l. 9 ο s. m., ut videtur: sic forsan l. 22 εστ. l. 12 e in εισ super rasuram rescript., sic l. 18 ησ in τησ.

9 b. col. 1, l. 9 ο in ποιωσω, l. 11 e in -σεν (cf. Tabulam III. 13), puncto supra posito abrogat s. m.

Sequuntur notae liturgicae per codicis marginem subinde scriptae; eadem ferè, quâ sectiones Ammonii, manu (L). Cf. Prolegomena, pp. XXVI.—XXVIII.

IN S. MATTHAEI EVANGELIO.

3 b. ll. 22, 23 χυ γε νισ M, 4 b sub titulo αρ^x L [Dec. 25: κατα ματθαιων ii. 1—12].

4 b. l. 31 αρχη (ut videtur) perit: l. 32 fin. τον μαγον (lined deletum) M¹, 6 b. l. 11 fin. τελος οτι ναζαρος κλ... ισ..⁷⁴ M [Dec. 26: ii. 13—23].

6 b. ll. 12—14 τισ εορτισ των θεοφανων ρ² M [σαββατω προ των θεοφανειων: iii. 1—6].

8 b. ll. 4—7 αναγνωσμα.....L, l. 8 alia nequaquam legenda ascripsit M. 10 b. l. 12: τελος: L [κατα ματθαιων κυριακη β': iv. 18—23].

11 b. ll. 19, 20 περι του σαββατου, 12 b. l. 8: τελος: L [Sept. 2: εισ μνημοσυνη του αγιου ιωαννου του νηστειτου Wake 12: v. 14—19].

14 b. ll. 29—33 αναγνωσμα περι το^v σαβατου (sic Kipling. σαβ tantum nunc superest), 16 b. l. 14 τελος: L [σαββατω της τυροφαγου: vi. 1—13].

28 b. ll. 13—15 αναγνωσμα περι το^v κυριακη, 29 b. l. 11 τελος L [Nov. 17: του αγιου γρηγοριου του θαυματουργου κ των αγιων αναργυρων Wake 12: x. 1—10].

44 b. l. 11 αρ^x, 46 b. l. 22 τελ, l. 25 τελο N carbone scripsit [ημερα ε' της ε' εβδομ.: xiii. 44—54; ημερα γ' της ε' εβδομ.: xiv. 1—13].

47 b. ll. 18—21 αναγνωσμα περι το

σαβατω, 48 b. l. 21: τελος: L [κυριακη θ': xiv. 22—34].

50 b. l. 17 + αφ N carbone [κυριακη ε': xv. 21—28].

53 b. l. 10 ..αγ...8+N carbone (ferè eras.) [June 29: xvi. 13—19].

55 b. l. 3 τελος N carbone [ημερ. ε' της η' εβδομ.: xiv. 24—28].

55 b. ll. 1—3 μεταμορφος αναγνωσμα, 56 b. l. 2 τελος L [Aug. 6: xvii. 1—9].

56 b. ll. 13—15 αναγνωσμα περι του σαββατου, 57 b. l. 10 τε L [κυριακη ε': xvii. 14—23].

57 b. ll. 11—13 αναγνωσμα περι το^v κυριακη, ibid. l. 31 τε L eras., sed l. 28 τε N carbone [σαββατω ε': xvii. 24—27 tel xviii. 1].

57 b. l. 29 +, 59 b. l. 3 τελος N carbone [ημερα β' της θ' εβδομ.: xviii. 1—11].

60 b. l. 8 τελος N carbone, tantum non erasum omnino... [ημερ. β' της α' εβδομ.: xviii. 10—20 (22 Cod. D)].

60 b. ll. 8—11 αννοσμα περι το σαβατου, 61 b. l. 16: τελος L [κυριακη ια': xviii. 23—35]: etiam 60 b. l. 8 αρ^x N carbone.

61 b. ll. 16—19 αναγνωσμα περι το κυριακη, 62 b. l. 25: τελος: L [σαββατω ια': xix. [(1 Cod. D) 3—12].

62 b. ll. 31—4 αννοσμα περι του σαββατου, 63 b. l. 32: τελος: L [κυριακη ιβ': xix. 16—26].

64 b. l. 17 + αρ^x marg. 65 b. l. 32

τελο^σ N carbone [ημερ. δ' της θ' εβδομ.: xx. 1—16].

66 b. ll. 9, 10 αναγνωσμα tantum, 67 b. l. 6: τελος: L [i. e. xx. 20—28 lectio huic codici forsan propria: at xx. 17—28 est εβδομαδος θ' ημερα ε'].

68 b. ll. 15—19 αναγνωσμα περι το κυριακη, 70 b. l. 31: τελ σ: L [xxi. 6—27: hoc caput legedant Graeci partim κυριακη των βαίων (1—17), partim τη αγια και μεγαλη ημερα β' (18—43)].

70 b. l. 32 αρ^x N carbone [ημερ. δ' της ε' εβδομ.: xxi. 28—32].

71 b. ll. 16—18 αναγνωσμα περι του σαββατου, 72 b. l. 25: τελος: L [κυριακη ιγ': xxi. 33—42].

73 b. ll. 4—6 αναγνωσμα περι τ8 [κυριακη] L [κυριακη ιδ': xxii. 2—14].

74 b. ll. 12—15 αναγνωσμα περι τ8 κυριακη, 75 b. l. 24: τελος: L [σαββατω ιγ' et εβδομ.: ε' ημερ. ε': xxii. 15—33].

75 b. ll. 24—26 αναγνωσμα περι του σαββατου, 76 b. l. 19 τελος: L [κυρ. ιε': xxii. 34 (33 Cod. D)—46].

76 b. ll. 19—22 [α]ναγνωσμα [κ]ρι του [κ]υριακη, 77 b. l. 16 τελος L [σαββατω ιδ': xxiii. 1—12].

81 b. l. 15 αρ^x N carbone [xxiv. 15: 14—28 est ημ. ε' της ια' εβδομ.]

87 b. l. 9 τελος N carbone initio et sine lineae [κυριακη ις': xxv. 14—30].

87 b. ll. 8—12 αναγνωσμα περι τ8 κυριακη, 88 b. l. 28: τελος: L [κυριακη της αποκρεω: xxv. 31—46].

91 δ. l. 11 τελουσ: L, ll. 12, 13 αναγνοσμα εις την μεγαλην πεμπτην L *minutioribus literis* [xvi. 29, 30: non ita Graeci].

95 δ. ll. 31—2 αναγνοσμα εις τον παρασκευων, L (xxvii. 1—54).

96 δ. l. 2 τελουσ: L [xxvii. 2, ubi forte euαγγελιον γ' των αγων παθων ex-
pliciti apud nonnullos].

99 δ. l. 11 ωδε στηκη: (nempe ut interpretatur Luc. xxiii. 39—43), 99 δ. ll. 11—13 αναγνοσμα εις τον παρασκευων, L. [τη αγια παρασκευη εις την λειτουργιαν: Matth. xxvii. 1—38; Luc. xxiii. 39—43; Matt. xxvii. 39—54].

101 δ. l. 12 τελ N cardone [τη αγ. παρασκ.: xxvii. 55—61 (60 Cod. D)].

ibid. ll. 29, 30 αναγνοσμα L *ferè diperditum* [τω αγιω και μεγαλω σαββατω, εσπερασ: xxviii. 1—20].

IN S. IOHANNIS EVANGELIO.

114 δ. ll. 5, 6 αναγνοσμα tantum, 116 δ. l. 3: τελουσ: L [κατα ιωαννην κυριακη ε': iv. 5—42 (25 Cod. D)].

120 δ. ll. 5, 6 [π]ερι αναπαν αμενοσ L [ημερα δ' της β' εβδομαδοσ: v. 17 (19 Cod. D)—24].

ibid. l. 23 αρ^x, ll. 24, 25 αναγνοσμα tantum, etiam τε 121 δ. l. 15 L [ημερα ε' της β' εβδομαδοσ v. 24—30].

121 δ. ll. 14, 15 αναγνοσμα tantum, 122 δ. l. 32: τελουσ: L [ημερα ε' της β' εβδομ.: v. 30—vi. 2].

123 δ. ll. 31, 32 αναγνοσμα tantum, 125 δ. l. 16: τελουσ: L [σαββατω της β' εβδομ.: vi. 14—27].

124 δ. ll. 22, 23 αναγνοσμα tantum, 126 δ. l. 2: τελουσ: L [ημερα γ' της γ' εβδομ.: vi. 27 (22 Cod. D)—33].

126 δ. ll. 4, 5 αναγνοσμα tantum, *ibid.* l. 23: τελουσ: L [ημερα ε' της γ' εβδομ.: vi. 35—39 (40 Cod. D)].

ibid. ll. 14, 15 αναγνοσμα tantum, L [ημερα ε' της γ' εβδομ.: vi. 40 (39 Cod. D)—44].

127 δ. ll. 11, 12 αναγνοσμα tantum, *ibid.* l. 34: τελουσ: L [ημερα δ' της γ' εβδομ.: vi. 48—54].

128 δ. ll. 1, 2 αναγνοσμα tantum, *ibid.* l. 24: τελουσ: L [ημερα β' της δ' εβδομ.: vi. 56—69 (63 Cod. D)].

129 δ. ll. 13, 14 αναγνοσμα tantum L [ημερα γ' της δ' εβδομ.: vii. 1—13].

130 δ. ll. 13, 14 εις την μεσοσπετη-
κοστη I [i. e. ημερα δ' της δ' εβδομ.: vii. 14—30].

135 δ. ll. 9, 10 αναγνοσμα, 136 δ. l. 8: τελουσ: L [ημερα ε' της δ' εβδομ.: viii. 21 (20 Cod. D)—30].

138 δ. l. 26 αρ^x L [κυριακη ε': ix. 1—38].

142 δ. l. 25 αρ^x L, 143 δ. l. 20 τελουσ: [x. 7—16, *lectionem nullam novimus*: 9—16 est S. Chrysostomi Nov. 13, etiam xx εις ιεραρ και δοιουσ Wake 12].

143 δ. ll. 19, 20 αναγνοσμα L [ημερα ε' της ε' εβδομ.: x. 17—28].

ibid. ll. 33, 34 εις την εκκηνηουσ L [x. 22—28. In Cod. Gale. O. 4. 22, aliis, εις εγκακια ναου ad v. 17 incipit].

145 δ. l. 9: τελουσ: L [σαββατω της ε' εβδομ.: x. 27—38].

ibid. ll. 17—21 αναγνοσμα περι τδ σαββατου, l. 11 αρ^x, 148 δ. l. 32: τελουσ: L [σαββατω ε' των νηστειων: xi. 1—45].

150 δ. Ad *suppemat* *raginam* αρ^x L, ll. 1—3 αναγνοσμα περι L, + το (τη *script.* L) κυριακη των προφθησματος αρ^x J, 151 δ. l. 19: τελουσ: L, *sub quo* (l. 20) τελουσ + J ad ησαν l. 22 *refertur*: cf. *Tabulam III. 12 et Prolegom. p. XXVII* [κυριακη των βαϊων: xii. 1—18].

152 δ. ll. 1, 2 αναγνοσμα, 153 δ. l. 9 *medio lineae* τε L: 152 δ. ll. 14, 15, αναγνοσμα, 154, δ. l. 5: τε: L [*apud Graecos* ημ. γ' της ε' εβδομ. est xii. 19—36; ημ. δ' xii. 36—47; τη αγια κ μεγ. ημ. δ' εις ορθρον: xii. 17—47].

154 δ. ll. 23, 24 αναγνοσμα εις τον μεγαλην πεμπτην: *minutioribus literis*, 155 δ. l. 28: τελουσ: L [τη αγια κ μεγ. ε', ευαγγελιον του νικητροσ: xiii. 3—17].

157 δ. l. 1 αρ^x N cardone [xiii. 33: ευαγγελιον α των αγιων παθων incipit v. 31].

157 δ. ll. 23, 24 αναγνοσμα, 158 δ. l. 23: τελουσ: L [ημερ. ε' της ε' εβδομ.: xiv. 1—11 (12 Cod. D)].

161 δ. ll. 24, 25 αναγνοσμα, 162 δ. l. 24: τελουσ: L [σαββατω της γ' εβδομ.: xv. 17—xvi. 1 (2 Cod. D)].

165 δ. ll. 18, 19 αναγνοσμα, 166 δ. l. 27: τελουσ: L [κυριακη ε': xvii. 1—13].

177 δ. ll. 21, 22 ^f *aliend manu*, τον απολυσηον L [cf. *Suiceri Thesaurum Eccles. ad voc. απολυσιμοσ: notandum verò est* x. 19—23 *lectionem esse της πεντηκοστησ εις ορθρον*].

IN S. LUCAE EVANGELIO.

185 δ. l. 10 *mary. f* [Marc. 24: Luc. i. 39—56], *aliend manu* (*forasan* J): *in eadem*

188 δ. l. 9 τ' *medio lineae* [Jun. 24: Luc. i. 80].

191 δ. l. 23 αρ^x ad το per + *refert* M [Jan. 1: ii. 40].

ibid. l. 25 *fn.* + τελουσ M [Feb. 2: ii. 40], τελο^v a J ad *ini.* *lineae oratio*.

197 δ. ad cap. εις τον νεον αιτοσ I [κατα λουκαν ημερ. δ' της α' εβδομ.: iv. 1—15].

199 δ. ll. 17—21 αναγνοσμα περι το^v κυριακη, 200 δ. l. 7: τελουσ: L, *partim, et tunc: nam*

199 δ. ll. 23—26 αναγνοσμα περι το^v σαββατο^v, 200 δ. l. 29 τελουσ: L [iv. 31—36 est σαββ. α'].
201 δ. ll. 1, 2 αναγνοσμα περι το^v κυριακη, 202 δ. l. 2 τελουσ: L [κυριακη α': v. 1—11].

202 δ. ll. 26—29 αναγνοσμα περι το^v κυριακη, 203 δ. l. 28 τελουσ: L [σαββατω β': v. 17—26].

208 δ. ll. 1—4 αναγνοσμα περι το^v σαββατο^v, l. 22 τελουσ: L [κυριακη β': vi. 31—36].

210 δ. l. 6 *fn.* + τελουσ N cardone [vi. 49: ημερ. δ' της γ' εβδομ. *expliciti* vii. 1].

210 δ. ll. 5—8 αναγνοσμα περι το^v σαββατο^v, 211 δ. l. 1: τελουσ: L [σαββατω ε': vii. 1—10].

211 δ. ll. 1, 2 αναγνοσμα περι το^v κυριακη, l. 18: τελουσ: L [κυριακη γ': vii. 11—16].

ibid. l. 19 αρ^x ll. 17—21 αναγνοσμα περι το^v σαββατου, 212 δ. 27: τελουσ: L [ημερ. ε' της γ' εβδομ.: vii. 17—30 (18 Cod. D)].

213 δ. l. 15 ρ^H, 214 δ. l. 25 τε^A N cardone [ημερ. β' της δ' εβδομ.: vii. 36—50].

215 δ. ll. 2—6 αναγνοσμα περι το^v κυριακη, 216 δ. l. 9 τελουσ: L [κυρ. δ': viii. 5 (4 Cod. D)—15].

216 b. ll. 7—11 *αναγνωση* περι το^υ σαββατου, l. 27: *τελος*: L [σαββατω ε': viii. 16—21].

218 b. l. 31 *αρ^χ*, ll. 29—33 *αναγνωση* περι το^υ κυριακη, 220 b. l. 10: *τελος*: L [κυρ. ε': viii. 41—56].

220 b. ll. 8—11 *αναγνωση* περι το^υ σαββατου, l. 27 *τελος*: L [σαββατω ε': ix. 1—6].

222 b. l. 13 a^f, 223 b. l. 15 (*ut videtur*) *τελος* (*item alia jam deperdita*) N *carbone* [ix. 22—33: *ημερ. γ' της ε' εβδομ. est ix. 23—27*].

223 b. l. 24 *τελος* N *carbone* [Aug. 6 *Transfigur.* ix. 28—36 (35 Cod. D.)].

229 b. ll. 20—25 + *αναγνωσις* τισ *θεω τωκ^ς* τ^ο *αγουστ^ο* *ι^ε* M₂ [Aug. 15 *Assumpt.* x. 38—42]: cf. *Prolegom.* p. xxxi.

236 b. ll. 29—31 *αναγνωση* περι το^υ κυριακη, L [κυριακη θ': xii. 16—21].

238 b. l. 5 *τελος* M *per + ad* *υμεω refertur* [*ημερ. β' της η' εβδομ. explicit* xii. 31].

ibid. ll. 4—7 *αναγνωση* περι το^υ σαββατου, l. 33: *τελος*: L [σαββατω ια': xii. 32—40].

244 b. ll. 2—6 *αναγνωση* περι τ^η σαββατου, 245 b. *ad cap. pag.*: *τελος*: L [σαββατω ιγ': xiv. 1—11].

245 b. ll. 14—17 *αναγνωση* περι το^υ κυριακη, 247 b. l. 9: *τελος*: L [κυρ. ια': xiv. 16—24 (35 Cod. D), *lectione* ημ. γ' της θ' εβδομ. (25—35) *inclusa*].

247 b. ll. 13—17 *αναγνωση* περι το^υ σαββατου, 248 b. l. 8: *τελος*: L [σαββατω προ της αποκρω: xv. 1 (2 Cod. D) —10].

248 b. ll. 7—11 *αναγνωση* περι το^υ σαββατου, 250 b. l. 10: *τελος*: L [κυριακη π.ο της αποκρω: xv. 11—32].

253 b. l. 11 *τελος* + (*ad πιστευουσιν per + refertur*) M₂ [κυριακη ε': xvi. 19—31].

ibid. ll. 17—20 *αναγνωση* περι το^υ σαββατου, 254 b. l. 10: *τελος*: L [σαββατω ιε': xvii. 3—10].

254 b. ll. 10, 11 *αναγνωση* περι του κυριακη, l. 34 τε L [κυριακη ιβ': xvii. 12 (11 Cod. D)—19].

257 b. ll. 31, 32 *αναγνωση* περι του

σαββατου, 258 b. l. 25: *τελος*: L [κυριακη ιγ': xviii. 18—27].

279 b. ll. 13—15 *αναγνωση* εισ τιν παρασκευην L (cf. *Adnotationes* p. 437; *Prolegom.* p. xxvii) [xxiii. 39—43].

IN S. MARCI EVANGELIO.

287 b. ll. 27—31 *αναγνωση* περι τ^η σαββατου, 288 b. l. 19 *τελος*: L [σαββατω β' των ησταιων: i. 35—44 (45 Cod. D)].

288 b. ll. 18—22 *αναγνωση* περι τ^η κυριακη L [κυριακη β' των ησταιων: ii. 1—12].

289 b. ll. 22—25 *αναγνωση* περι το^υ σαββατου, 290 b. l. 28: *τελος*: L [σαββ. γ' των ηστ.: ii. 14—17 (Cod. D 22, *lectione* ημ. γ' της ιβ' εβδομ. κατα ματθαιω Marc. ii. 16—22 *inclusa*)].

310 b. ll. 7—11 *αναγνωση* περι τ^η σαββατου, l. 28: *τελος*: L [σαββ. δ' των ηστ.: vii. 31—37].

313 b. ll. 2—6 *αναγνωση* περι τ^η σαββατου, l. 21 *τελος*: L [σαββ. ε' των ηστ.: viii. 27—31].

ibid. ll. 28—31 *αναγνωση* περι το^υ κυριακη, 314 b. l. 17: *τελος* L [κυρ. γ' των ηστ.: viii. 34—ix. 1].

321 b. ll. 32—35 *αναγνωση* περι τ^η κυριακη, 323 b. l. 13: *τελος*: L [κυρ. ε' των ηστ.: x. 32—45].

347 b. ll. 11 f της αναληψημου M₄ [*ημερ. αναληψησω εισ ορθρον.* xvi. 9—20].

IN ACTIS APOSTOLORUM.

416 b. l. 17 B^A, 418 b. l. 11 τε, O [*ημερ. β' της α' εβδομ.*: Act. i. 12—26].

418 b, *ad summam paginam* f *τι πεντηκοστι*, l. 13 *αρ^χ* + O, 419 b. l. 17 τε M₄ [κυρ. της πεντηκοστης: ii. 1—11].

419 b. l. 27 *φρ.* + O₂, 420 b. l. 16 τε O [*ημερ. γ' της α' εβδομ.*: ii. 14—21].

422 b. l. 19 *τελος* M₄, *errore forsap*: *ημερ. ε' της α' εβδομ. explicit* ii. 36, *non* 38.

423 b. ll. 11—15...*αγνωση* ..ρι του σα...τω της...ακου...μου (i. e. διακωσημου ειτε εβδομ. α', *marginē abscisso*) L

errore: *nam σαββ. της διακωσημου προ lectione habet* iii. 11—16, *non* ii. 46.

ibid. l. 19 *αρ^χ*, 424 b. l. 13 τ^ε *initio et fine lineae* M₄ [*ημερ. ε' της α' εβδομ.*: iii. 1—8].

424 b. l. 21 ...*αβ^α* *αρ^χ*, 425 b. l. 15 τ^ε *initio et fine literae* M₄ [σαββ. της α' εβδομ.: iii. 11—16].

435 b, *ad summam paginam*: περι του κυριακη: l. 11 *αρ^χ* L [κυριακη γ': vi. 1—7].

440 b. l. 18 τρι^τ *αρ^χ*, 441 b. l. 6 τε *initio, te fine lineae* M₄ [*lectio incerta*: vii. 30—35].

446 b. l. 21... *πασχα* *αρ^χ* M₄ [*ημερ. ε' της γ' εβδομ.*: viii. 26—39].

455 b. l. 5 τ^ε M₄ [*ημερ. β' της δ' εβδομ.*: x. 1—16].

ibid. l. 20 κτ^ε [...*die in festo paschali*] M₄, *errore ut videtur pro κδ* [i. e. *ημερ. γ' της δ' εβδομ.*: x. 21—33].

460 b. l. 29 ημ^ε κθ *αρ^χ*, 462 b. l. 11 τ^ε *initio et fine lineae* M₄ [i. e. κυριακη ε': xi. 19—30].

462 b. ll. 12, 13 ..ου αγιου ...ωργιου *αρ^χ* (*marginē abscisso*), 463 b. l. 31 τε, O [S. Georgii, Apr. 23: xii. 1—11].

465 b. l. 17 λβ *αρ^χ* (*immo potius λα*), 467 b. l. 5 τ^ε *initio et fine lineae* M. [i. e. *ημερ. γ' της ε' εβδομ.*: xii. 25—xiii. 12].

467 b. l. 6 ε^α *αρ^χ* (*immo potius λβ*), 468 b. l. 18 τ^ε *initio et fine lineae* M₄ [i. e. *ημερ. δ' της ε' εβδομ.*: xiii. 13—24].

472 b. l. 23 κε f (i. e. *αρχη*), 474 b. l. 9 (*verius* l. 8) τε M₄ [i. e. *ημερ. δ' της δ' εβδομ.*: xiv. 6—18].

474 b. l. 18 λδ *αρ^χ* (*immo potius λγ*), 475 b. l. 10 τ^ε *initio et fine lineae* M₄ [i. e. *ημερ. ε' της ε' εβδομ.*: xiv. 20—27].

482 b. l. 8 *αρ^χ* ημ^ε λς, 484 b. l. 15 τ^ε *initio et fine lineae* M₄ [i. e. κυριακη ε': xvi. 16—34].

488 b, *ad summam lineam* f το^υ αγι^{ου} διονυσιου^{ου} *αρωπαγιτου*, l. 3 Α O [Oct. 3: xvii. 16 (19 Cod. D)—34].

500 b. l. 8 *αρ^χ*: ll. 15, 16 *υπερβερνη* (: *ad fin. lineae posito*), 501 b. l. 21 και λεγη: 502 b. l. 19: *τελος*: L [κυριακη ε': xx. 16 (—18; 28—36 Cod. D)—38].

N.B. *Leguntur* L cxliix; N xxvies; M₄ xxiiiies; M *ferē duodecies*; O *octies*; J *quater* (Foll. 150. 185. 188. 191); I *bis* (Fol. 130. 197); O₂ *semel* (Fol. 419). *Σαββατον προ κυριακη* L *habet octies*, *κυριακη προ σαββατον* *sexies*: *margo usulitas Graecorum lectiones deserit aliis ferē duodecies*. *Povrd* in Fol. 150 b J *προφθηματων* [Epirhan.: Jan. 6] *προ βαιων* *halact*, L (*ut ridetur*) *invito*.

Sequitur Catalogus notarum ferè duobus scribis (M₁, M₂) in Codice scriptarum. Cf. Prolegomena, pp. XXVII—XXVIII.

Ad summam paginam leguntur, M₁ scriptore.

28 δ. του θερισμ^υ κ τον αποστολων
 33 δ. ..κ γερασ ωμνα εστιν πεδυς
 34 δ. ..κε..απο...οικ^η επ^η... ..ποριμ^η εν
 σαβασιν
 35 δ. ξιραν εχοντος χιραν
 37 δ. βασιλιας του θυ
 38 δ. των γραματεων και φαρισεων
 39 δ. παραβολη σε το πλυθ
 42 δ. παραβολην παρεθηκεν αυτου λεγο^ν
 η βασιλια των ωραν ανθρωποι σπιρουτ +
 43 δ. λω παρβολην περι κον σινταπεσ^σ
 45 δ. ..δ τ^υ βασιλε^{ωσ}
 47 δ. ...πετε αρτο^σ
 48 δ. ...ερίπαττος ισ τω θ^ω
 49 δ. ...φαρίσεων...
 51 δ. ...ε αρτη
 52 δ. ...των φαρίσεων...
 53 δ. ...τι^σ τινα με λεγουσιν ανθρωπ^{οι}
 55 δ. ...ταμο.. φουσεος
 57 δ. των μαθητη... λεγου^ν μη^ητ^η αρα
 τισ μιζ^{ων}
 59 δ. τ το^ν ρ προβα^{ων}
 60 δ. ...πο βασιλιωσ ηθελισεν συναριν
 λογον μετα τον δολον αυτο^ν
 61 δ. ...οσ κ γυνεκος
 63 δ. ..πι^ω τον προσερε εκθετ^ο τω
 κ +
 64 δ. ...πελνος παραβολ^η...
 66 δ. ...ιβ αποστολον κ τον υων ζεβε-
 δεον
 67 δ. ...β τυφλο^ν
 68 δ. ερασ.: *super sunt ad fin....ov*
 [69 δ. l. 17 marg.κεσ ferd petiū]
 70 δ. ιερο τισ αυτων εν πια εξουση
 ταυτα^{ων}
 71 δ. ^υπελονος τον β τεκνον (ε *secund.*
 ερασ.).
 73 δ. καλεσαντες τους κεκλικοτας +
 75 δ. κ πιαζων αυτων κ λεγον πια
 εντολι +
 [84 δ. N cardone ΠΑΡΘ...]
 Quae sequuntur ferè scripti M₂.
 114 δ. ...της σαμαρητιδο^σ
 116 δ. ..ερι τ^η θερισμ^η

117 δ. ...ι τ^η βασιληκ^η
 118 δ. ..ρι τ^η παραλυτικ^η
 122 δ. ...ρι τον πεντε αρτο^ν
 124 δ. ^ρπι (i.e. περι) τ^η περιπατουτο^σ
 εν τι θαλασσ +
 128 δ. *Duas lineas erasae, nec lectu*
faciles. λ.....ω
 129 δ. της ισκηπονηα^σ
 [132 δ. της πεντικοστι: *scripsit M.*]
 138 δ.ι τ^η τυφλ^η
 145 δ. ..ρι το^ν λαζαρ^η
 184 δ. ^φ περι τισ παρθε^{ωσ} (M₁).
 190 δ. ^φ συμεων (M₁) κ ν τισ προ-
 φιτιδο (M₂): *eddem manu φ συμεων f. l.*
 12 marg.: cf. Proleg. p. XXVIII.
 191 δ. περι τ^η κυ τισ πεδη^{ωσ} ιω [γ]ε-
 νομενος.
 192 δ. ^φ ιωαν^η τ^η βαπτισ^η ετι πεντε
 κ δεκα^τ [περα quaedam ascripti recens
 manus, ut ad carzē 193 a].
 194 δ. ^φ ηροδο το^ν ιων^η (τ ερασ.
 απτε η).
 197 δ. ^φ ισ πιασθεισ υπ τ τ σ ν... (ab-
 scissa sunt a bibliopago caetera).
 200 δ. ...τισ...σ τουχ^υ ο^ν (partim eras.)
 202 δ. ^φ το παρλυτικ^η
 204 δ. τ^η τυφλ^η τ^η λευγι^δ
 205 δ. ^φ δαυγι ωτε ισηλθεν εν το θυ-
 σιασ τιρη^δ και φαγω τ^ησ αρτ^ησ τισ προσ-
 θε^{ωσ}
 206 δ. ^φ τον μαθητ^η αυ^τ
 236 δ. (*ad calcem pag. ; + ad l. 33*
posito) + περι πολυσι^δ +
 252 δ. (marg. l. 3) ^φ πλου^σ κ λαζα-
 ρου +
 257 δ. (marg. l. 33) ^φ επεροτισεοσ
 αρχοντο^σ κ τ^η ζαχεου +
Ad calcem paginae per S. Marci Evan-
gelium, haec sequuntur, M₁ (ut videtur)
scriptore, nisi manū M₂.
 285 δ. ^φ (i.e. προσ) ερμηνια αφεσ μι
 φιλωνικησι^σ
 286 δ. ^φ ερμηνια το γηρωμενον τελιουτε
 287 α. ^φ ερμηνια ουκ επιτυχασι^σ του
 παργμα^τωσ.

287 δ. ^φ ερμηνια τελιουμενον παραμα +
 288 α. ^φ ερμηνια περι ζωησ
 288 δ. ^φ ερμηνια το υστερον επιτυχανοσ
 289 α. ^φ ερμηνια + μι ωμοσησ εαν ωμο-
 σισ φανερουτε +
 289 δ. ^φ ερμηνια + τρητον παραμα εχι^σ
 επι χηρισε
 290 α. ^φ ερμηνια ου δυνη ψευσαθ εν
 (rasura incidit inter θ et ε: forsan θε
 primū).
 290 δ. ^φ ερμηνια + λωγοσ ζωησ και φα-
 σισ κααι +
 291 α. ^φ ερμηνια + ταπινοσον και γη-
 νετε
 291 δ. ^φ ερμηνια + δυναμιν μεγαλι^ν
 προσδοκα +
 292 α. ^φ ερμηνια + λαμβανισ τιν χαρι^ν
 εκ θυ (αυθ *super rasuram descripto*).
 292 δ. ^φ ερμηνια + απο λυπισ ησ χα-
 ραν
 293 α. ^φ ερμηνια + μετα δεκα ημερασ
 γινετε +
 293 δ. ^φ ερμηνια + το ζητι^σ ευρισκετε
 294 α. ^φ ερμηνια + μι παρακουσι^σ του
 λογου +
 294 δ. ^φ ερμηνια + ακολουθησον και
 καλον συ γινετε + (a *secund. super rasu-*
ram descripto).
 295 α. ^φ ερμηνια + ουκ εχι^σ αμαρτια^ν
 ηστω παρομα +
 295 δ. ^φ ερμηνια + μιζον προκωπι και
 χαρα γηρεται +
 296 α. ^φ ερμηνια + δι σε λαμβαν^η την
 χαριν + (λ *descripto super δ primū*).
 296 δ. ^φ ερμηνια + τεληουμενον παργ-
 μα καλον +
 297 α. ^φ ερμηνια + ακροσδοκητον παργ-
 μα γηρωμενον +
 297 δ. ^φ ερμηνια + πιστεσον οτη το
 παργμα καλον εστιν +
 298 α. ^φ ερμηνια + εαν ποησ τουτω το
 παραμων + και ευζε το θεο^ν
 298 δ. ^φ ερμηνια + δηα χορισι^σ (^φ ερ
super ras. descripti).
 299 α. ^φ ερμηνια + αποταξε και απο-
 στρεψον

299 δ. φερμῆνα + θαλασσίς μετα τρίς
 ἡμερα γίνετε +
 300 α. φερμῆνα + μεταωησον το θω⁺
 καὶ γηρετε +
 300 β. φερμῆνα + μεταωησον τω θ^ο κ^χ
 γηρετε +
 301 α. φερμῆνα + τεληουμενον ἐργω
 καλο⁺ +
 301 β. φερμῆνα + τελουμενον παραγ-
 μα +
 302 α. φερμῆνα + απροσδοκῆτων πα-
 ραγμα +
 302 β. φερμῆνα + εαν ψυση ἐλεγχουσῖν
 σε +
 303 α et β. Perit pergamena ad calcem
 folii.
 304 α. φερμῆνα + περὶ δηκῖς εαν ἀλι-
 θέουσῖς ευλυτ.....
 304 β. φερμῆνα + το ζητῖς λανθανῖς τῖν
 χαρω +
 305 α. φερμῆνα + το ζητῖς προφθῶν^ι
 σε +
 305 β. φερμῆνα + τουτο εκ θεῦ δοτον
 εστιν +
 306 α. φερμῆνα + αποταξαι +
 306 β. φερμῆνα + περη ἐρίσμου μῖ
 ἐρίσμη +
 307 α. φερμῆνα + εαν δηκαζῖ υπερ σου
 αλον πένψων +

307 β. φερμῆνα + περὶ αναπαυσεῶ κ
 κερδουσ +
 308 α. φερμῆνα + το εχῖς καμη κα-
 με +
 308 β. φερμῆνα + εαν πιστευσης χαρα
 συ εσθω +
 309 α. φερμῆνα + πολαστον ηθελίσα
 ἐπησε κ ουκ εδυνῖθησ +
 309 β. φερμῆνα + καιρος εστιν ἵνα γη-
 νετε ων ζῖτῖς +
 310 α. φερμῆνα + ορθῖος την ωδον βε-
 βουτε σου το παραγμα +
 310 β. φερμῆνα + μυστηρίων μεγα γιε-
 νεταὶ καὶ απεκαλυφθη
 311 α. φερμῆνα + αὶ προσδοκῆτων κερ-
 δος +
 311 β. φερμῆνα + κερσ εστιν ἵνα γείνη
 τε ο ζῖτῖς +
 312 α. φερμῆνα + περ παραματος
 καλο + (rasura incidit post ep).
 312 β. φερμῆνα + εἰς αναπανσῖν ερχε-
 τε ων ζῖτῖς +
 313 α. φερμῆνα + αποξενῖν ερχετε ἀλι-
 φασῖς +
 313 β. φερμῆνα + μῖ ἀκηστῖσος τουτο
 καλον εστιν +
 314 α. φερμῆνα + αν ἀπελθῖς ἐπίτυ-
 χαρῖς +
 314 β. φερμῆνα + εαν ακουζῖ μῖ δεζῖ
 αυτιν +

315 α. φερμῆνα + αλλο παραγμα ζητῖ-
 σων +
 315 β. φερμῆνα + περὶ σωτηρησ σω-
 ζεται +
 316 α. φερμῆνα + δευτεροσε εχῖς το
 παραγμα + (a in rasu super rasuram te-
 scipito).
 316 β. φερμῆνα + απο κῖνδου σωθη-
 σῖ + (i in rasu super v! primū).
 317 α. φερμῆνα + περὶ σοτηρίας και
 κερδου +
 317 β. φερμῆνα + μῖ ἀπαρῖση ἀλλ
 ομολογῖσων +
 318 α. φερμῆνα + ἴδε νησ γεγοασ
 μῖκετῖ ἀμαρτανε + ἵνα μῖ τί χῖρω συ γῖ-
 νετε +
 318 β. φερμῆνα + καλον εστιν το ερ-
 γον το τελῖσων + (a prim. eloto).
 319 α. φερμῆνα + καλον παρα... (ab-
 scissa sunt a διδύρορα nonnulla, ut etiam
 in sequentiū).
 319 β. φερμῆνα + το ενθυμῖμα γῖνετε
 κ (i. e. κ) καλον συ εστιν
 320 α. φερμῆνα + μεταβουλη καλῖ
 320 β. φερμῆνα + ακω καλη συερ
 χετε τω... (una linea abscessa).
 321 α. φερμῆνα + δη αυθῖνε... elotā
 etiam linea antecedente, quae in -ete + de-
 sinit.

N.B. Leguntur M₁ xxxiiies; M₂ xxiiies; (M₁ et M₂, 190 δ); M₃ lxixies; M 132 δ; N 84 δ.

Editionis Kiplingianaes errores typographici. Cf. Prolegomena, p. XII.

In Praefatione.
 p. xiii. ελθατο et ελθετο.

In Textu: 63.

6 δ. l. 12 ἰωανησ
 9 β. l. 13 φροφητου
 12 β. l. 32 χοδραντην
 13 α. l. 12 irasitur
 ibid. l. 15 patri
 ibid. l. 32 quadrantē
 13 β. l. 20 ορχουσ
 14 β. l. 4 σιαγωνα
 27 β. l. 26 γεωωσκετο
 28 β. l. 32 deest ta secund.
 29 α. l. 1 nunquam
 30 β. l. 23 γενηται

31 α. l. 4 cogitare
 33 α. l. 7 consommasset
 53 α. l. 5 manducauerunt
 79 α. l. 5 domum
 ibid. l. 17 graviora
 83 α. l. 28 inil. e
 89 α. l. 14 nitui
 97 α. l. 20 completum
 98 β. l. 20 γεωυκετησαντες
 100 β. l. 31 s. m. τοο } supra lineam
 101 α. l. 23 a }
 119 α. l. 20 calliacam
 ibid. l. 24 natoria
 125 α. titul. ἰωανησ
 130 β. l. 30 εκεισ
 131 β. l. 22 inil. ουν
 157 β. l. 1 eve

ibid. l. 27 ετομασαι
 161 β. l. 1 ἰάμησ
 163 β. l. 3 ὕμεν
 166 α. l. 9 deest a ante deo
 182 α. l. 17 discipulus
 186 α. l. 8 ancilla
 196 β. l. 19 ασρω
 211 β. l. 5 ηγγιζω
 215 β. l. 19 ετηρωτων
 219 α. l. 24 dimisit
 227 α. l. 25 domu
 243 α. titul. lucam
 246 α. l. 24 necesse
 257 β. l. 16 οφθααμουσ
 259 β. l. 21 νε
 268 β. l. 4 ετηρωτησασ
 274 α. l. 20 sufficit

283 b. l. 30 *idere*
290 a. l. 1 de scribis
292 a. l. 33 *dele punctum supra m secund.*

297 a. l. 10 nuqmuid
297 b. l. 3 *oora* v
298 b. l. 16 *μακαροθεν*
311 b. l. 22 *-γαδα pro -γαυδα*
313 a. l. 18 fragmentorum
329 a. l. 14 *fnit. at*
347 b. l. 13 *marg. s. m. -ψημων*
425 a. l. 21 petroin
bid. l. 24 stubebant
429 a. l. 33 *dme*
460 a. l. 26 *mandoca*

465 a. l. 30 *caesaream*
475 a. l. 12 *isticassent*
506 a. l. 17 *dicimus.*

In Appendice nostrā: 4.

Secundae manus i b. l. 22 *αφιησω*
2 a. l. 13 *retorsum.* l. 33 *ann illius*
4 a. l. 13 *sedm.*

In Notis: 14.

43 b. l. 26 *υιοι pro υιο*
69 b. l. 33 *συχη pro συχη*
73 a. *marg. tres pro .III., Etmas pro Gemas*

78 a. l. 32 *es pro est*
81 b. l. 19 *quasi in textu estosen de-*
disset.

100 b. l. 31 *τοο pro τοσ*
180 b. l. 25 *τωσ pro το*
303 b. l. 20 *ηρικεν pro ηρικεν*
433 b. l. 10 *ηγαγεν pro ηγαγον*
436 a. l. 14 *discepiuntur pro discup-*
493 b. l. 4 *ακουσωντες pro ακουσαντος*
494 b. l. 21 *ασιā pro ασιαν*
504 b. l. 10 *παροκαλουμεν pro παρα-*

N.B. Kiplingii errores ad punctationem pertinentes quippe satis multos taciti correximus.

Sectiones Ammonianae per marginem Cod. Bezae insertae, cum receptis apud Tregellesii

N. T. collatae. Cf. Prolegomena, p. xx.

S. Matth. e cap. ii. 5 *pro v. 4; λ v. 7 pro v. 11; μ v. 44 pro v. 43; π β x. 8 pro v. 7; qδ x. 33 pro v. 32; ργ xiv. 35 pro v. 34; ρεα xv. 39 pro xvi. 1; ρεβ xvi. 4 pro v. 2; ρεγ *ibid.* 6 *pro v. 4; ρεδ *ibid.* 7 pro v. 5; ρεε *ibid.* 13 pro v. 7; ρεε *ibid.* 16 *pro v. 13; ρεζ *ibid.* 20 pro v. 17; ρεη *ibid.* 22 pro v. 20; ρεθ *ibid.* 24 pro v. 22; ρο *ibid.* 27 pro v. 24; ροα xvii. 1 pro xvi. 27; ροβ xvii. 9 pro xvi. 28; ροδ xviii. 17 pro v. 16; σκη xiii. 5 pro v. 4; σκθ *ibid.* 8 pro v. 5; σλ *ibid.* 12 pro v. 8; σλα *ibid.* 13 pro v. 11; σλβ *ibid.* 15 pro v. 14; σλγ *ibid.* 16 pro v. 15; σμβ xxiv. 1 *vinculo operitur; σξα xxiv. 38 pro v. 37; σοδ xxvi. 2 pro v. 1; σοθ *ibid.* 20 pro v. 21; τμβ xxvii. 47 pro v. 48; τμγ *ibid.* 48 pro v. 50; τμδ *ibid.* 50 pro v. 51; τμε *ibid.* 51 pro v. 51 *med.; τμε *ibid.* 51 med. pro v. 54; τμζ *ibid.* 54 pro v. 55; τμη *ibid.* 55 pro v. 57; τμθ *ibid.* 57 pro v. 59; τν *ibid.* 58 pro v. 61; τνα *ibid.* 61 pro v. 62; τνβ *ibid.* 62 pro v. 66. Desunt post τνβ xxvii. 62 usque ad finem S. Matthaei.*****

S. Johann. *Desunt a usque ad ζ (i. 1—16); λθ v. 5 pro v. 11; π vi. 35 med. pro v. 37; ρλβ xiv. 25 pro v. 26; ρμδ*

xv. 23 *pro v. 24; ρμε *ibid.* 24 pro v. 25; ρμη xvi. 15 pro v. 14; ρν *ibid.* 20 pro v. 23; ροβ *ibid.* 32 pro v. 31; ρνε xvii. 26 pro 25 *med. vη; vθ Fol. 168b, ρ bis abscisso. Desunt post ρεγ xviii. 13 usque ad fin. Johann.**

S. Lucae. β i. 5 et 35, γ i. 36, pro β ii. 6, γ ii. 8; ιζ iv. 8 pro v. 14; λη v. 26 pro v. 27; μβ vi. 4 *med. pro v. 6; ρα ix. 44 med. pro v. 43 med.; ρκς xi. 15 pro v. 14; ρκζ *ibid.* 15 med. pro v. 15 *init.; ρκε xiii. 14 pro v. 10; ρκ xiv. 16 pro v. 12; ρπα *ibid.* 25 pro v. 16; ρπβ *ibid.* 28 pro v. 25; ρπγ *ibid.* 33 pro v. 28; ρπδ *ibid.* 34 pro v. 33; ρπε xv. 1 pro xiv. 34; ρπν xv. 3 pro v. 1; ρπζ *ibid.* 6 pro v. 3; σκα xviii. 29 pro v. 28; σκε xviii. 43 *med. pro xix. 1; (σεζ inseritur xxii. 19, versu suo xxii. 20 penitus omisso); σοδ xxii. 45 errore pro σπδ; σπν *ibid.* 47 med. pro v. 48; σπβ *ibid.* 58 pro v. 57; τμ xxiv. 37 pro v. 36.***

S. Marci. κη iii. 12 pro v. 11 *med.; λβ iii. 21 med. pro v. 22; μζ iv. 36 pro v. 35; ν v. 25 pro vi. 1; νη vi. 15 pro v. 16; ξ *ibid.* 18 pro v. 21; ζγ *ibid.* 32 pro v. 34; ξδ *ibid.* 41 pro v. 35; ξθ *ibid.* 54 pro v. 53; οζ viii. 10 pro v. 11;*

qa ix. 16 pro v. 17; ρα *ibid.* 48 pro v. 44; ρλθ xiii. 5 *med. pro v. 8 med.; ρεγ xiv. 21 pro v. 20; ρεθ *ibid.* 27 med. pro v. 28; ρογ *ibid.* 32 med. pro v. 33; ροδ *ibid.* 37 pro v. 36 med.; ροζ *ibid.* 37 med. pro 37 *init.; ροη *ibid.* 39 pro v. 38; ροθ *ibid.* 40 pro v. 39; ρπ *ibid.* 41 med. pro v. 41 *init.; ρπα *ibid.* 43 med. pro v. 43 *init.; ρπγ *ibid.* 45 pro v. 46; ρπε *ibid.* 49 med. pro v. 50; ρπν *ibid.* 50 pro v. 51; ρπζ *ibid.* 53 med. pro v. 53 *init.; ρπγ *ibid.* 63 med. pro v. 64; ρρζ *ibid.* 72 med. pro v. 72 *init.; σδ xv. 10 pro v. 11; σε *ibid.* 13 pro v. 15. Desunt post σζ xv. 16 usque ad fin. Marci.******

Casu paulum de loco motae sunt ρπβ Matth. xviii. 11; σνθ xxiv. 30; σρζ xxvi. 41; τλα xxvii. 32; qβ Johann. x. 16; ρκδ xiii. 26; ρμγ xv. 22; ε Luc. ii. 48; ζα vi. 44; qa ix. 10; qη ix. 27; ρι x. 4; ρμδ x. 9; ρπε xv. 1; ροβ xiii. 28; ρρθ xvii. 3; σιδ xvii. 37; σιε xviii. 14; σκη xxii. 51; σqa xxii. 54; σqς xxii. 67; τιδ xxiii. 24; τιε xxiii. 26; τκγ xxiii. 35 pro v. 36; τλς xxiv. 1; ζ Marc. i. 13 pro v. 15; θ i. 14; οε vii. 36; οζ viii. 10; ρι x. 29; ρμγ xiii. 14 pro v. 15; ρρθ xv. 1.

To the Addenda, p. lxiv, add the following:—

p. xxxii, l. 14. (cf. *tristega* Gen. vi. 16 Vulg.)

p. xliii, l. 28. We read *israhel* also in Matth. ii. 6; 20; x. 6; 23; xix. 28; Luke i. 54; 68; xxii. 30.

Cambridge :

**PRINTED BY C. J. CLAY, M.A.
AT THE UNIVERSITY PRESS.**

BY THE REV. F. H. SCRIVENER, M.A.

TRINITY COLLEGE, CAMBRIDGE;
RECTOR OF S. GERRANS, CORNWALL.

A PLAIN INTRODUCTION TO THE CRITICISM OF THE NEW
Testament. With numerous Facsimiles. For the use of Biblical Students. 8vo. 15s.

"We must say that it was not without some feeling of wonder that we examined the volume before us, so minute and accurate is the detailed information it contains, and so comprehensive and enlarged in the view which it takes of the extensive field of Biblical criticism."—ENGLISH CHURCHMAN.

NOVUM TESTAMENTUM GRÆCUM, TEXTUS STEPHANICI, 1550.

Accedunt variæ lectiones editionum Bezae, Elzeviri, Lachmanni, Tischendorffii, et Tregellesii. Small 8vo. 4s. 6d.

An Edition on Writing-paper, for Notes. 4to. Half-bound. 12s.

"One of the admirably printed pocket series of Greek and Latin Texts . . . Those portions of the text of which various readings are given at the foot of each page are printed in a thicker character of type, so as to be readily perceived."—ENGLISH CHURCHMAN.

A FULL COLLATION OF THE CODEX SINAITICUS, WITH THE
Received Text of the New Testament, to which is prefixed a Critical Introduction. Small 8vo.
5s.

"Mr Scrivener has now placed the results of Tischendorf's discovery within the reach of all in a charming little volume, which ought to form a companion to the Greek Testament in the library of every Biblical student."—READER.

AN EXACT TRANSCRIPT OF THE CODEX AUGIENSIS, GRÆCO-
Latin Manuscript in Uncial Letters of S. Paul's Epistles, preserved in the Library of Trinity College, Cambridge. To which is added a full Collation of Fifty Manuscripts containing various portions of the Greek New Testament deposited in English Libraries: with a full Critical Introduction. Royal 8vo. 26s.

A FULL AND EXACT COLLATION OF ABOUT TWENTY GREEK
Manuscripts of the Holy Gospels (hitherto unexamined) deposited in the British Museum, the Archiepiscopal Library at Lambeth, &c., with a Critical Introduction. 8vo. 6s.

Cambridge: DEIGHTON, BELL, AND CO.

London: BELL AND DALDY.

PUBLISHED BY
DEIGHTON, BELL, & CO., CAMBRIDGE,
AGENTS TO THE UNIVERSITY.

The Greek Testament: with a critically revised Text; a Digest of Various Readings; Marginal References to Verbal and Idiomatic Usage; Prolegomena; and a Critical and Exegetical Commentary. For the use of Theological Students and Ministers. By HENRY ALFORD, D.D., Dean of Canterbury.

Vol. I. Fifth Edition, containing the Four Gospels. 1*l.* 8*s.*

Vol. II. Fourth Edition, containing the Acts of the Apostles, the Epistles to the Romans and Corinthians. 1*l.* 4*s.*

Vol. III. Third Edition, containing the Epistles to the Galatians, Ephesians, Philippians, Colossians, Thessalonians,—to Timotheus, Titus, and Philemon. 18*s.*

Vol. IV. Part I. Third Edition, containing the Epistle to the Hebrews, and the Catholic Epistle of St James and St Peter. 18*s.*

Vol. IV. Part II. Second Edition, containing the Epistles of St John and St Jude, and the Revelation. 14*s.*

The New Testament for English Readers.

Containing the Authorised Version, with additional corrections of Readings and Renderings; Marginal references; and a Critical and Explanatory Commentary. By HENRY ALFORD, D.D., Dean of Canterbury. In two volumes.

Vol. I. Part I. containing the First Three Gospels. 12*s.*

Vol. I. Part II. containing St John and the Acts. 10*s.* 6*d.*

*Hints for some Improvements in the Authorised Version of the New Testament. By the late J. SCHOLEFIELD, M.A. Fourth Edition. Fcp. 8vo. 4*s.**

*Jerusalem Explored: being a Description of the Ancient and Modern City, with upwards of one Hundred Illustrations, consisting of Views, Ground-plans, and Sections. By ERMETE PIEROTTI, Doctor of Mathematics, Captain of the Corps of Engineers in the Army of Sardinia, Architect-Engineer to his Excellency Sooraya Pasha of Jerusalem, and Architect of the Holy Land. 2 Vols. imperial 4to. 5*l.* 5*s.**

*Nature and Grace. Sermons preached in the Chapel Royal, Whitehall, during the years 1862—64. By the Rev. W. M. CAMPION, B.D., Fellow and Tutor of Queens' College, Cambridge, Rector of St Botolph's, Cambridge, and one of Her Majesty's Preachers at Whitehall. Small 8vo. 6*s.* 6*s.**

*The Apostle Paul and the Christian Church of Philippi. An Exposition Critical and Practical of the Sixteenth Chapter of the Acts of the Apostles and of the Epistles to the Philippians. By the late Rev. J. F. TODD, M.A., Trinity College, Cambridge. 8vo. 9*s.**

*Wieseler's Chronological Synopsis of the Four Gospels. Translated by the Rev. E. VENABLES, M.A. 8vo. 13*s.**

This opportunity may properly be taken of especially recommending to every thoughtful Student this and the treatise on the succession of events in the Gospel History. A translation of it would be a very welcome aid to the general reader.—Bp. Ellicott, *Lectures on the Life of our Lord.*

*Observations on the attempted Application of Pantheistic Principles to the Theory and Historic Criticism of the Gospels. By W. H. MILL, D.D., late Regius Professor of Hebrew in the University of Cambridge. Second Edition, with the Author's latest notes and additions. Edited by B. WEBB, M.A. 8vo. 14*s.**

*Commentaries on the Gospels, intended for the English Reader, and adapted either for Domestic or Private use. By the Very Rev. H. GOODWIN, D.D., Dean of Ely. Crown 8vo. S. Matthew, 12*s.* S. Mark, 7*s.* 6*d.* S. Luke, in the Press.*

*Messiah as Foretold and Expected. A Course of Sermons relating to the Messiah, as interpreted before the Coming of Christ. Preached before the University of Cambridge, in the months of February and March, 1862. By the Rev. E. HAROLD BROWNE, D.D., Bishop of Ely. 8vo. 4*s.**

*A History of the Articles of Religion. To which is added a series of Documents from A.D. 1536 to A.D. 1615. Together with illustrations from contemporary sources. By CHARLES HARDWICK, B.D., late Archdeacon of Ely. Second Edition, corrected and enlarged. 8vo. 12*s.**

* * * A considerable amount of fresh matter has been incorporated, especially in the two Chapters which relate to the construction and revision of our present code of Articles.

*Tertulliani Liber Apologeticus. The Apology of Tertullian. With English Notes and a Preface, intended as an Introduction to the Study of Patriastical and Ecclesiastical Latinity. By H. A. WOODHAM, LL.D. Second Edition. 8vo. 8*s.* 6*d.**

